

༡༡། །ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་
ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།



PANDITA TRANSLATION GROUP
班智達翻譯小組

དཀར་ཆག་ . སྒྲེང་བརྗོད། . གླིང་མོ། . དཔར་དབང་ལོག་ལྷེ་བ། . བེད་སྟོན་གཏོང་ཐབས།

(དཀར་ཆག).....	2	(ཡུལ་པའི་མི་མཐུན་བྱ་གསུམ་སྤང་བ་ལ་གདམས་པ།).....	225
ཐེང་བཟླ།	5	(ཡུན་ལ།)	227
(སྐབས་དང་པོ།).....	7	(མདོན་ཤེས།).....	233
(ཙ་པའི་མདོ།)	14	(མཐོང་ལམ་ལ་གདམས་པ།).....	238
(རྒྱན་ལ་འབྲེལ་པ་ནི་ལྷར་བྱུང་ཚུལ།).....	15	(སྟོམ་ལམ་ལ་གདམས་པ།)	239
(བཟླ་བྱེད་དོན་ལྡན་གྱི་མཆོད་བཤད་པ།)	18	(དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ།)	242
(བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ་བཤད་པ།)	21	(མཆོད་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན།).....	263
(དགོས་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱ་གཤམ་འཆལ་བ།)	25	(སྟོར་ལས།).....	291
(ཙ་པའི་མཆོད་བཟླ་བཤད་པ།)	38	(བཟླ་བྱེད་ཚུལ་ལ་ཚིག་སྤང་།).....	320
(ཡུམ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་པ།).....	42	(མཚུངས་ལྡན་རྟོག་པ་བཤད་པ།)	326
(དང་བ་སྟེ་པའི་ཚུལ་བཤད་པ།)	46	(ཡོངས་འཛིན།).....	342
(མཁུན་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱུད་བསྐྱེད་ཚུལ།)	53	(རིགས།)	345
(སྤང་འདས།).....	58	(ཡུལ་པའི་དམིགས་པ།)	373
(ཆོས་འཁོར།).....	66	(ཡུལ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།).....	378
(ཡུམ་སྐུ་སྤྱི་འགྲུལ་ཚུལ།).....	70	(ཡུལ་པ་སྤྱི་འཛིན་པོ།).....	383
(ཙ་པའི་མཆོད་བཟླ་ལ་ཚིག་སྤང་།).....	72	(གོ་སྐྱབ།).....	387
(ཤེས་བྱེད་གྱི་ཁྱད་སྤངས་དགོད་པ།).....	79	(འདུག་སྐྱབ།).....	394
(ཡང་དག་མཐའ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ།)	82	(བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད།)	400
(སྤྱད་བྱེད་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།).....	88	(ཆོད་མེད་བཞི།).....	416
(རྟོག་ལྡན་བསྐྱེད་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ།).....	91	(ཆོགས་སྐྱབ།).....	419
(བཀའ་བསྐྱེད་བཅོས།).....	96	(ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས།)	430
(ཙ་པས་དགོས་ཤོགས་བཞི་སྟོན་ཚུལ།)	100	(པའི་ཆོགས།).....	447
(འདིར་ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ།)	108	(ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྟོང་།)	476
(ཤེར་བྱིན།)	110	(ས་གཉིས་པའི་ཡོངས་སྟོང་།).....	481
(ལུས་མདོར་བསྐྱབ།).....	121	(ས་གསུམ་པའི་ཡོངས་སྟོང་།).....	483
(ལུས་རྒྱས་བཤད།).....	134	(ས་བཞི་པའི་ཡོངས་སྟོང་།).....	485
(ཆོག་ལེན་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གཞན་བཤད།).....	155	(ས་ལྔ་པའི་ཡོངས་སྟོང་།).....	489
(སེམས་བསྐྱེད།).....	160	(ས་དྲུག་པའི་ཡོངས་སྟོང་།).....	492
(གདམས་ངག).....	191	(ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྟོང་།).....	495
(བདེན་གཉིས།).....	195	(ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྟོང་།).....	499
(བདེན་གཞི།)	200	(ས་དབྱུ་པའི་ཡོངས་སྟོང་།).....	502
(སྐབས་གསུམ།).....	215	(གཉིན་པོའི་ཆོགས།)	513

(ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ།).....	517	(གཞི་མེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ།).....	692
(སྐབས་བསྐྱུ་པ།).....	521	(གཞི་མེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།).....	712
(སྐབས་གཉིས་པ།).....	522	(བླ་པ་ཉིང་གཞག་བཞི་བཤད་པ།).....	715
(ལམ་མེས་ཀྱི་ཡན་ལག).....	523	(ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི་བཤད་པ།).....	718
(ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མེས་པའི་ལམ་མེས།).....	544	(རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱ་པ་བཞི་བཤད་པ།).....	720
(ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མེས་ཀྱི་རྒྱ་པའི་འབྲུང་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།).....	554	(དབང་པོ་ལྷ་བཤད་པ།).....	723
(རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མེས་པའི་ལམ་མེས།).....	559	(སྟོབས་ལྷ་བཤད་པ།).....	724
(བརྟེན་པ་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།).....	579	(བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་བཤད་པ།).....	725
(སྟོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ།).....	598	(འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བཤད་པ།).....	727
(བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྟོམ་ལམ།).....	601	(ལམ་མེས་པ་ཉིང་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ།).....	731
(མོས་པ་སྟོམ་ལམ།).....	604	(གཉེན་པོའི་ལམ་གསུམ་བཤད་པ།).....	732
(བསྟོད་བཀུར་བཟླས་གསུམ།).....	608	(སྒྲུལ་པའི་ལམ་གསུམ་བཤད་པ།).....	734
(བསྟོད་བསྟོམ་ལམ།).....	611	(མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་ལྷ་བཤད་པ།).....	739
(རྩེ་སྒྲུ་ཡི་རང་པའི་སྟོམ་ལམ།).....	618	(འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དགུ་བཤད་པ།).....	740
(ཟག་མེད་སྟོམ་ལམ།).....	620	(སྟོང་བའི་ལམ་བཞི་བཤད་པ།).....	748
(སྒྲུབ་བསྟོམ་ལམ།).....	622	(སངས་རྒྱས་ཉིང་གྱི་ལམ་བཅུ་བཤད་པ།).....	749
(རྣམ་དག་སྟོམ་ལམ།).....	625	(རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།).....	751
(སྐབས་བསྐྱུ་པ།).....	636	(སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ།).....	752
(སྐབས་གསུམ་པ།).....	637	(མི་འཛིགས་པ་བཞི་བཤད་པ།).....	754
(སྟིང་ཞི་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཞི་མེས།).....	638	(སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི།).....	756
(འབྲས་ལུས་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་མེས།).....	642	(སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོད་བརྒྱད་བཤད་པ།).....	757
(མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་མེས།).....	652	(སྟོང་པ་པོ་གང་ཟག་བཤད་པ།).....	762
(གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་མེས།).....	654	(སྟོང་པ་རང་གི་ངོ་བོ་བཤད་པ།).....	764
(འབྲས་བྱ་ལ་མཆན་འཛིན་སྤང་གཉེན།).....	657	(ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།).....	774
(སྤང་གཉེན་དེ་དག་གི་མཐུག་བསྐྱུ་པ།).....	660	(དོར་བྱའི་སྟོན་བཤད་པ།).....	780
(གཞི་མེས་ཀྱི་སྟོང་པ།).....	661	(མེས་བྱ་མཆན་ཉིང་བཤད་པ།).....	787
(གཞི་མེས་སྟོང་པའི་མཆན་ཉིང།).....	669	(མེས་པའི་མཆན་ཉིང་བཤད་པ།).....	796
(མཐོང་ལམ།).....	670	(ཁྱད་པར་གྱི་མཆན་ཉིང་བཤད་པ།).....	812
(མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་མཐུག་བསྐྱུ་པ།).....	679	(བྱེད་པའི་མཆན་ཉིང་བཤད་པ།).....	819
(སྐབས་བསྐྱུ་པ།).....	682	(ངོ་བོ་ཉིང་གྱི་མཆན་ཉིང་བཤད་པ།).....	824
(སྐབས་བཞི་པ།).....	683	(རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།).....	828
(སྟོང་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ།).....	683	(ཐེག་ཆེན་ངེས་འབྲུང་ཆ་མཐུན།).....	836
(བསྟོམ་བྱའི་རྣམ་པ།).....	685	(སྟོབས་པ་སྤང་བ་བཤད་པ།).....	842
(སྟོང་པ་རྣམ་པ་བཤད་པ།).....	686	(སྟོབས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན།).....	854
		(སྟོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།).....	859

(མཐོང་ལམ་བ་བྱིར་མི་ཐོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།).....	866	(བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་བཤད་པ།).....	1036
(སྒོམ་ལམ་བ་བྱིར་མི་ཐོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།)	882	(བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ།)	1038
(སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་བ།).....	907	(འཕྲོས་དོན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།)	1041
(ཞིང་དག་སྒྲོར་བ།).....	922	(སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལན་དངོས་བཤད་པ།)	1050
(ཐབས་མཁས་སྒྲོར་བ།).....	924	(བསལ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྦྱིད་ཚུལ།)	1052
(སྐབས་བསྟུ་བ།).....	930	(སྐབས་བསྟུ་བ།).....	1052
(སྐབས་ལྔ་བ།)	931	(སྐབས་བྱུག་བ།)	1054
(རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཅེ་སྒྲོར་བཤད་པ།).....	931	(སྐབས་བདུན་བ།)	1061
(བསོད་ནམས་རྣམ་འཕེལ་ཀྱི་ཅེ་སྒྲོར་བ།)	936	(སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་བཤད་པ།)	1061
(བརྟན་པའི་ཅེ་སྒྲོར་བ།).....	940	(རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་བཤད་པ།)....	1062
(སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་ཅེ་སྒྲོར་བ།).....	942	(རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་བཤད་པ།)	1065
(ཅེ་སྒྲོར་སྒོམ་ཚུལ།)	945	(མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་བཤད་པ།)	1067
(མཐོང་སྤང་ག་བྱུང་རྟོག་མཛོད་བསྟན་པ།)	946	(གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་བཤད་པ།).....	1068
(མཐོང་སྤང་འཛིན་རྟོགས་མཛོད་བསྟན་པ།).....	948	(སྐབས་བསྟུ་བ།).....	1069
(མཐོང་སྤང་འཇུག་པ་ག་བྱུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།)	953	(སྐབས་བརྒྱད་བ།).....	1070
(མཐོང་སྤང་ཐོག་པ་ག་བྱུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།).....	956	(འབྲས་བྱ་ཆོས་སྒྲིའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།)	1070
(མཐོང་སྤང་ཐུས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།)	960	(སྒྲིའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།).....	1080
(གཉེན་པོ་མཐོང་ཅེའི་ཐོག་པ།).....	966	(ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲིའི་རྒྱས་པར་བཤད་པ།).....	1086
(མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ཀྱི་འབྲས་བྱ་བཤད་པ།).....	969	(ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲི།)	1090
(རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བྱང་ཆེན་དགག་པ།).....	974	(ཁོངས་སྒྲི།)	1111
(རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་ས་བཤད་པ།).....	981	(མཆོན་དཔེའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།)	1114
(སྒྲོང་པར་སྤྱོད་པའི་ལྷགས་བཞག་པ།).....	987	(དཔེ་བྱང་བརྒྱད་ཅུ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ།)	1121
(སེམས་རྒྱུ་བསྐྱེད་པའི་མཐོང་ཅེ་བཤད་པ།).....	989	(སྤྱལ་སྒྲི།).....	1125
(རྟོན་འཕྲུལ།)	995	(མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།)	1128
(སྒོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་བ།)	1006	(འཕྲིན་ལས་ཉིད་བདུན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།).....	1129
(ཐོད་ཆལ་ཀྱི་སྒོམས་འཇུག་བཤད་པ།)	1008	(སྐབས་བསྟུ་བ།).....	1140
(སྒོམ་སྤང་འཇུག་པ་ག་བྱུང་རྟོག་བཤད་པ།)	1015	(བར་མ་ལ་དད་པ་ལ་བྱུག་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ།)	1141
(སྒོམ་སྤང་ཐོག་པ་ག་བྱུང་རྟོག་བཤད་པ།)	1019	(བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པ་ལ་གསུམ་བྱ་དབྱེ་བ་བཤད་པ།).....	1143
(སྒོམ་སྤང་ཐུས་འཛིན་རྟོག་པ་བཤད་པ།).....	1023	(བཅམས་པ་མཐར་བྱིན་པའི་ཚུལ།)	1145
(སྒོམ་སྤང་བཏགས་པའི་འཛིན་རྟོག་པ་བཤད་པ།).....	1026	《བྲིས་ཐོ》	1152
(གཉེན་པོ་མཆོན་ཚུལ་བཤད་པ།).....	1029	དཔར་དབང་ཤོག་ལྗེ།.....	1172
(བརྟན་པ་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།).....	1030		
(བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་བ།).....	1032		

སྒྲུབ་བཞིན།

ཉེ་ཆར་ལམ་རིམ་ཁྲིད་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་PDFབཅོས་ཏེ་སྐྱབས་ཆེ་བྱ་དོ་རིན་པོ་ཆེར་གཟིགས་འབྲུལ་ཞུས་སྐབས་ཁོང་གིས། གསེར་སྒྲིབ་ཁྲིད་ལུང་སོགས་ཀྱི་སྐབས་གཞུང་གི་ས་བཅད་བཟུམ་པ་རྣམས་འབྲུལ་དུ་ངོས་འཛིན་དཀའ་བར་བརྟེན། ས་བཅད་ཀྱི་མཆན་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་འཁོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ལེགས་པས། འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ཞེས་རེ་བསྐྱུལ་གནང་བས་རྒྱུན་བྱས་ནས་ལས་གཞི་འདིར་འབད་ཚུལ་གྱི་འགོ་ཚུགས།

ཕྱག་དཔེ་འདིའི་ཡིག་འདུག་གི་མ་ཅའི་ཡིག་ཆ་ནི་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་གས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གསེར་སྒྲིབ་གི་དཔེ་གཞིར་བཞག་ཡིན་ལ། དེའི་སྒྲིབ་བྱང་ཅེ་གྲ་ཆོང་ནས་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༧ལོར་དབར་སྐྱབ་གནང་བའི་གསེར་སྒྲིབ་ཐུག་མའི་ནང་གི་ས་བཅད་ཀྱི་ལེགས་ཆ་སྒྲངས་ཏེ་གྲག་རྟགས་()ནང་གསུང་འདུག་ཞུས་ཡོད།

དེ་ཡང་གཟིགས་བདེ་དང་འཆོལ་བདེ་འོང་ཆེད་ས་བཅད་སོ་སོ་ལ་སྐྱར་མ་སྐྱད་བསྒྲིགས་ཏེ། རོན་ཆོན་གང་ལ་གཟིགས་འདོད་ཡོད་པ་དེའི་དཀར་ཆག་སྒྲིབ་མནན་ན་དགུས་ཀྱི་རོན་ཆོན་དེ་དང་དེའི་སྒྲིབ་ཐད་ཀར་ཐེབས་སྐབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་(ས་བཅད་)དང་། འད་(།)དང་ཆེག་(།)ལ་ཡང་སྐྱར་མ་སྐྱད་བཅོས་ཏེ་ས་བཅད་དེ་དང་དེའི་ནང་རོན་དང་དེའི་མཉམ་འཁོད་ས་བཅད་ལ་ཐེབས་སྐབ་པ་བཅས་སྐབས་གང་བདེ་ཞུས་ཤིང་། བྱང་ཅེའི་དབར་མ་དང་མི་མ་སྐྱན་པ་ཡོད་རིགས་གཤམ་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད།

འདིར་རང་ངོས་ནས་ཉུས་པ་གང་ཡོད་ཀྱིས་འབད་བཅོན་བྱས་ཏེ། གྲོག་པ་པོར་སྐབས་གང་བདེ་གང་ལེགས་བྱས་པའི་ཞུལ་ལགས་མོད། རོན་ཀྱང་ད་དུང་རོར་བ་དང་འཁྱུལ་བའི་ཆ་མཆིས་པ་རྣམས་ལ་བཅོད་གསོལ་ཞུ་རྒྱ་དང་། ལས་རིམ་འདིའི་ཁྲོད་དགེ་བཤེས་སློབ་ཐབས་མཆོག་གིས་

ལམ་སྟོན་དང་། ཐེ་མཉམ་པ་བསྟན་འཛིན་བདེ་སྦྱིད་ཀྱིས་ཡབ་སྐུ་མ་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་ཡིག་འབྲུག་གི་ཡིག་ཆ་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟན་གྱི་ཆོས་གྲོགས་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་སྟོང་བསྟན་འཛིན་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱིས་སྟན་དང་མཉམ་དུ་སྦྱིག་ལས་གནང་བར་སྤྱད་ཆེ་གནང་ཞུ།

མཐའ་དོན་ཕྱག་དཔེ་འདིས་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྟོང་བར་སྟོབ་སྦྱོང་གནང་མཁན་དང་། འཆད་ཁྲིད་གནང་མཁན་གྱི་སྒྲ་སྒྲུལ་དགེ་བཤེས་རྣམ་པར་སྤྱད་པ་ལྟར་སོས་པ་དང་། རབ་དཀར་དགེ་བའི་དངོས་པོ་འདི་ཉིད་ཡལ་པ་སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གིས་གཙོ་མཛད་པའི་བདག་གི་བཀའ་ཁྲིན་ཅན་གྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་སྐྱེ་ཆོ་ཞབས་པད་བཏན་པ་དང་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་རྒྱུར་རྒྱུར་ཅིག །

པཱཱེ་ཏ་སྐྱ་སྐྱར་ཆོག་མཁན་ཚུང་གི་སྟོབ་སྟོན་པ་ཐེ་མཉམ་

དགེ་བཤེས་ངག་དབང་བཀའ་ཤིས་ཀྱིས་བྱི་ལོ་༢༠༢༢། ༣། ༢༤།

(སྐབས་དང་པོ།)

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

༡༡། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤེང་བ་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱལ་བ་
མ་པམ་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ལ་གྲུས་པས་བྱུག་འཆའ་ལོ། །པད་དཀར་མིག་དང་རི་
འཛོམས་གསེར་གྱི་མངལ། །ཉ་ཡི་ཏོག་དང་གཞུ་འཛིན་པ་སོགས། །ཆེར་རྫོམ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ལས་
ཆེར་འཕགས་པ། །རྒྱལ་བའི་ལུགས་བཟང་རིང་དུ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །རབ་དཀར་ལྷག་བསམ་དག་པའི་
གསེར་གཞི་ཞེ་སྤང་རྒྱལ་གྱིས་དབེན་པའི་སྤྲང་། །གཏིང་མཐའ་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་རྒྱ་མཚོ་བཙོན་པའི་
མགྲོགས་འགྲོས་བསྐྱབས་ལས་བསྐྱུན། །རྒྱ་ཆེན་སྟོད་པའི་རྒྱབས་ཆེན་ལེགས་འཐིགས་བསྐྱུ་བཞིའི་
ཚུ་གཏེར་སྐར་གསལ་ཅན། །ཕྱན་ཆོགས་དཔལ་གྱིས་མངོན་པར་མཐོ་བའི་སྐྱབས་གསུམ་ལྷན་པོ་གཙུག་
གིས་མཆོད། །དཔག་ཡས་ཡོན་ཏན་ནོར་བུས་བཏུམས། །སྐལ་ལྷན་ལྷ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་
བསྟོན། །སྤྲས་བཞིའི་ཚུ་གཏེར་བཞི་བསྐྱུན་པ། །རྒྱལ་ཡུམ་མ་རྩོས་མཆོ་ཆེན་གྱིས། །གཞུང་ལུགས་
འདབ་བརྒྱའི་སྤེང་བ་ཆར་དུ་དངས། །རྣམ་དཔྱེད་ལོ་འདབ་ཆའགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །ལེགས་བཤད་
འོད་སྟོང་ཟེར་གྱིས་ཁ་སྤེ་བའི། །བདག་སྟོོ་པད་དཀར་ཆའ་དེ་རིང་དུ་སྦྱོངས། །རྣམ་དག་ལེགས་ལམ་
ལམ་གྱི་མཆོག་གྱུར་རྒྱལ་དང་དེ་སྤྲས་སྟོབ་མའི་ཡུམ། །ཡུམ་དོན་ཆེས་ཟབ་ཟབ་མོའི་མདོ་སྤྲེང་སྤྲས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་གསུངས་པ་གང་། །གང་གི་ཆོག་དོན་དོན་བཞིན་གསལ་བར་ཉིད་གྱིས་རི་བཞིན་
རྟོགས་པ་དེ། །དེ་ལྟར་ལེགས་སྟོན་སྟོན་པའི་རྒྱལ་ཆབ་རྒྱལ་སྤྲས་མི་པམ་མགོན་དེ་རྒྱལ། །གང་ལ་
བརྟེན་ན་ཡུམ་དོན་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །འབྲུག་དོགས་ཆེ་དེར་བདེ་ལྷག་སྟོོལ་བའི་གྲ། །རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱན་འདི་
གང་གི་ཐུགས་རྗེ་ཡིས། །འགྲོ་ལ་སྤང་མཛད་ཐོགས་མེད་དེ་ལ་འདུད། །རབ་གསལ་ཆེས་སྦྱར་སྟོབས་
པས་བསྐྱབས་པའི་རིགས་པའི་སྟོག་སྤེང་བྲག་ཏུ་འབྱུག །མི་ཤེས་ཆ་གདུང་ཀུན་ནས་བསིལ་བྱེད་

ལེགས་བཤད་ཚུ་ཡི་ལྷིད་ཀྱིས་ནོན། རྟོང་ཉིད་ང་རོ་རབ་ཏུ་བརྟེན་པའི་འབྲུག་སྤྱི་དབལ་གྱིས་ཉེར་
མཛེས་པ། སེང་བཟང་ཞེས་གྲགས་ཚུ་འཛིན་གང་དེ་ཐུབ་བསྟན་ནམ་མཁའི་རྒྱ་དུ་གྱུར།

ཀེ་ལ་ཤ་ཡི་མདངས་འཕྲོག་པའི། ས་འཛིན་དཀར་པོས་ཕྱོགས་ནམས་ཀྱི། བར་མཆོམས་
མེད་པར་དཀྱིགས་ན་ཡང་། མི་ཤེས་སྒྲག་རུམ་འཐེབས་པ་འདིར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དེ་དོན་འབྲེད་
ལ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་མཁས་པའི་གསུང་། སྤྱོད་ན་རི་བཞིན་ལེགས་པར་བསྐྱར་ནས་འགྲོ་བ་ནམས་ལ་
ཐར་པའི་ལམ། གསལ་བར་མཛད་པས་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་ཉེན་གྱི། ཅོད་
བན་ཐོད་ཀྱིས་བཀྱར་བའི་ཞིང་དུ་བཅོན་པ་དུ་མས་བསྐྱབས་པ་གང་། རྒྱལ་བའི་ལོ་བཅ་ནམས་དང་
ནི། ས་སྤྱོད་སྟོན་པོར་བཅས་པ་ལ། དུས་ནམས་ཀྱི་ཏུ་བདག་གི་ཡིད། རབ་དང་སྟོན་སྐྱབས་སུ་
མཆི། དོན་ཐབ་རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་གྱར་ཞུགས་ཏེ། བྱུང་མཐའ་རྒྱ་མཆོད་པ་རོལ་སོན་གྱར་
ཅིང་། རྣམ་གྲོལ་རིན་ཆེན་སྤྱི་དུ་ལུས་ཅན་ནམས། ཀྱུན་ནས་བཀྱི་མཛད་ཆོས་རྗེའི་ཞབས་ལ་
འདུད། རྟོགས་ལ་རྒྱ་སྐར་གྱི་བའི་དབུས་ན་བརྟེན། ཐིན་ལས་འོད་དཀར་ཕྱོགས་བཅུ་ཀྱན་ཏུ་
གསལ། ལེགས་བཤད་བདུད་ཅིའི་ཐེར་གྱིས་བདག་སྟོའི་མཆོ། མཛེས་པ་སྤྱེད་མཛད་ཡོངས་འཛིན་
ནམ་བཞི་རྒྱལ།

ངེས་དོན་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད་ཀྱིས་སྟོབས་རྒྱས་ཤིང་། གསུང་རབ་པད་མོའི་མཆོ་ཆེན་ནང་ཞུགས་
ནས། གཞུང་དོན་དར་དེར་སྟོགས་པའི་བྱང་བ་སུ། ཡོངས་འདུའི་ཤིང་བཞིན་འདི་ན་ཆེ་ཡིས་
དཔེ། དེ་སྤྱད་རྟོག་གེད་སྤྱིགས་དང་བརྟེན་བྱ་ལ། རང་ལ་ཡིད་བརྟན་ཅུང་ཟད་མེད་གྱར་
ཡང་། གཞན་གྱི་ཐེར་སྟོས་འབའ་ཞིག་རྗེས་འབྲངས་པའི། གཞུང་ཅོམ་སྤྱོད་དེ་དག་ངལ་སོས་
དང་། ཐབ་བསྐྱེད་དོན་བཟང་བདུན་ཅུའི་རིན་ཆེན་སྤྱིང་། སྤྱོད་ལེགས་ཆོག་གི་སྤྱད་བྱ་ལ་བརྒྱས་
ཤིང་། ལུང་རིགས་གཞི་འོད་བརྒྱ་ཡིས་བསྟར་བ་ཡི། རྟོགས་ལ་མགྱིན་པའི་རྒྱ་ཅིག་བདག་གིས་
སྤེལ། རོ་མཆར་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤང་བ་འདིས། སྤྱག་དོག་ཆེར་མས་སྟོ་མིག་དཀྱགས་པ་
ཡི། ལྷན་པོ་ནམས་ལ་དགའ་བ་མི་སྤྱེད་མོད། རྣམ་དཔྱོད་ལུས་མཛེས་བཅོན་པའི་གོས་ཀྱིས་

སྤྲད། །རྒྱལ་ཡུལ་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པ་སྤྲེད་འདོད་པའི། །སློབ་གསལ་ག་ཟུར་གནས་གང་གིས་འདི་མཐོང་
ན། །དེ་ཡི་མོད་ལ་བཞིན་གྱི་དྲིལ་འཁོར་ནི། །འཇུག་པའི་མདངས་ཀྱིས་ལྷམ་མེར་འགྱུར་བར་ངེས།།

འདིར་འཛིག་ཆོག་པ་ལ་ལྟ་བུའི་རི་བོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་ལ་བརྒྱུང་བས་ངོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱོར་ཅིང་། མ་
རིག་པའི་ཐུན་པ་སྤྱག་པོ་ཅན་ལྟ་བུ་དན་པ་སྒྲ་ཆོག་པ་པའི་འཁྲི་ཤིང་གིས་ཐར་པའི་ལམ་བསྐྱེབས་ལ། སྤ་
རྒྱས་ཀྱི་དུག་གི་སྤྲོན་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྟེར་བས་དགྲིག་པ་ལ། སྤེད་པའི་
ཆུ་སྤྲང་གི་འོབས་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བའི་འཁོར་བའི་འགྲོག་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ལས་ལུས་ཅན་
མཐའ་དག་བསྐྱེད་ཏེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་ཉམས་སུ་བསྟར་བའི་འབྲས་བྱ་མཆོག་ལ་འགོད་པར་བཞེད་པའི་
སྤྱག་པ་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱབས་དང་མགོན་དང་དཔུང་གཉིན་གྱི་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པའི་བདག་ཅག་གི་སྤྲོན་པ་དེས་སྤེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བརྒྱ་སྤྱག་གཞིམ་པའི་ཐབས་སུ་སྤྱལ་བ་དང་
ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་རི་སྟེད་ཅིག་སྤྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་
ཤིན་ཏུ་ཐབ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་བསྐྱོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའི་མདོ་སྤེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་
ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་བཞི་ཞེས་སྤ་མ་རྣམས་ལ་གྲགས་སོ།།

དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྤྱི་སྤྱབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱ་བདེན་དངོས་དང་སྤྱབ་བྱེད་རྟོག་གའི་རིགས་
པ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། དང་པོ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྤེ་པ་ཐུན་མོང་དུ་འགོག་པ་དབྱ་
མའི་རྩ་བ། དེའི་རབ་བྱེད་དང་པོ་རྒྱེན་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་ཅོད་པ་བསྐྱོད་པ། རབ་བྱེད་བདུན་པ་སྤྱི་
གནས་འཛིག་པ་བརྟག་པ་ལས་འཕྲོས་པ་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། རང་སྤེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པ་རིགས་པ་
དུག་ཅུ་པ་སྤེ་བཞི། སྤྱབ་བྱེད་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བཅུ་དུག་འགོག་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སྤེ་ལྟོ། །འདི་
ལ་ཁ་ཅིག་ཐ་སྤྲད་བྱུང་བའང་རིན་ཆེན་སྤོང་བའམ་ག་ལས་འཛིག་པ་མེད་བསྟན་ནས་རིགས་ཆོག་པ་
དུག་གི་གངས་ངེས་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལུས་སུ་བྱས་ནས་རྩ་ཤེ་འཕྲོས་སུ་
བྱེད་པ་ནི་འབྲུལ་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།།

སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུང་པོས་མཛད་པ་ཡུམ་བསྐྱུས་པའི་གཙོ་བོའི་དོན་སོ་གཉིས་སུ་
བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་སོ་གཉིས་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་
དང་། །ལས་ནི་སྟོམ་པ་དང་བཅས་དང་། །རབ་དབྱེ་ཉགས་དང་ལྷུང་བ་དང་། །པན་ཡོན་བཅས་པར་ཡང་
དག་བརྗོད།¹ །ཅེས་པ་ལྟར་རབ་དབྱེ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སྟོམ་པ་ལ་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུ་འདི་
གཉེན་པོར་བཅུ་རྟེན། དབང་དུ་བྱ་བ། ལས། ཉགས། ལྷུང་བ། པན་ཡོན་དང་དྲུག་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་
རྟེན་ནི་སྟོན་པའོ། །དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཁོར་རོ། །ལས་ནི་ཡུམ་ལ་ཇི་ལྟར་
སྒྱུད་པའོ། །ཉགས་ནི་བདུད་ལས་དང་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་ཉགས་སོ། །ལྷུང་བ་ནི་ཤེར་བྱིན་སྤངས་ནས་ངན་
སོང་དུ་སྦྱེ་བའོ། །པན་ཡོན་ནི་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་བཀའ་ནས་བྱིན་པ་བས་ཤེར་བྱིན་
འདི་བ་སོགས་བསོད་ནམས་ཆེ་བའོ།

མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་འབྱུ་མནན་པ་གཞན་རྣམས་འབྲ་བ་ལ་ལྷུང་བའི་དོན་བདུད་ལས་ལ་
བཤད་པ་ནི་སྤྲ་མ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་དུ་
དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཟང་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་དང་པོ་
དོར་ནས་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་བཟངས་པ་ནི་རྩ་བ་དང་འགའ་ལོ། །ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་དང་
ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གཞུང་འབྲེལ་གཞོན་འཛོམས་ཀྱིས་ནི་སྟོ་གསུམ་དང་རྣམ་གངས་
བཅུ་གཅིག་གི་སྟོ་ནས་ཡུམ་འབྲེལ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་སྟོ་གསུམ་ནི་སྟོང་གཞིས་སྐབས་བྱེ་བའི་རྗེས་
ལ་ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་ཞེས་པ་ནས་བརྩོན་པར་བྱའོའི་²བར་གྱིས་མགོ་སྟོས་པས་གོ་བ་རྣམས་ལ། གང་
གིས་གང་གི་བྱིར་གང་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་ཚུལ་བཞི་སྟོན་པ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའི་སྟོ། དེ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་
རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱིས་རྣམ་པར་སྟོས་ན་གོ་བ་རྣམས་ལ་རྣམ་མཁྱེན་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཤེར་བྱིན་བཟུང་ནས་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པ་འབྲིང་དུ་བསྟན་པའི་སྟོ། དེ་ནས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱིས་བྱང་དགོས་པའམ་ཆེག་ལ་འཆེལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་ལམ་ཤེས་ལས་བརྩམས་ཏེ་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་ལ། དེ་ག ༥༥ ཞོག ༡༣ ག ༡ ཟེང་། ༥
² ཞོལ། ཞོག ༥ བ ༣། གཙུང་། ཞོག ༥ ན ༥ བྱ་བའི་བར་གྱིས་

ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེར་བྱིན་བཟུང་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོའོ། །ནམ་གངས་བཙུག་ཅིག་ནི་དང་པོ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་བཀའ་སྩལ་ནས་བཤད་པའི་ནམ་གངས་གཅིག་གོ། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་གཉིས་པའོ། །དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། བྱམས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། བརྒྱ་བྱིན་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། བྱམས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་པོ་ལ་བཀའ་སྩལ་ནས་ཡོངས་སུ་གཏད་པའོ། །

དེ་ལྟར་གནོད་འཛོམས་འདི་སྟོན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལས་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྟེན་མཛད་པར་གྲགས་ལ། བྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དབྱིག་གཉིན་གྱི་གཞུང་འགོལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་གཞན་དུ་ལུང་དངས་པ་ནམས་དེར་སྒྲུང་བ་དང་། འདི་ཡི་སྒྲུང་དུ་ཡང་། །འདི་ཡི་གཞུང་འགོལ་གནོད་འཛོམས་བྱ་བར་འདོད།³ །ཅེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཞེས་བཞེད་ཅིང་། མཁས་པ་གཞན་དག་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱིས་བྱ་ཆེན་པོའི་ནམ་རྟོག་བརྒྱད་ནམ་འགོལ་དུ་ཁ་འཕངས་ལ་དེ་བཙུན་པའི་ནམ་འགོལ་ན་ཡོད་པས་དབྱིག་གཉིན་གྱི་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགོལ་གནོད་འཛོམས་ཞེས་པ་བཅ་པོ་ཉེར་དབྱུང་བྱས་པ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྟེན་བསྐྱར་བ་དང་། འབྲུམ་རྒྱུང་པའི་གཞུང་འགོལ་གནོད་འཛོམས་ཞེས་པ་འབྱུང་བྱུང་མེད་པ་སྔ་མ་ལས་ཉིས་འབྱུང་གྱིས་སྒྲིགས་བཅ་རྒྱས་པ་གཅིག་དང་གཉིས་སྒྲུང་ཞིང་སྔ་མ་ལ་དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མར་བཅ་པོ་ཉེར་བདུན་ཞེས་འབྱུང་ཡང་ཉེར་དབྱུང་ཁོ་རང་ལས་འབྱུང་རོ། །བྱི་མ་འདི་འཕང་ཐང་གི་དཀར་ཆག་ཏུ་བཅོན་པོ་ཁྱི་སྒོང་ལྷེ་བཅོན་གྱིས་མཛད་པ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འབྲུམ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགོལ་ཞེས་འབྱུང་བས་རྒྱལ་པོས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་གཞུང་འགོལ་ལས་ལོག་པའི་གཞན་ནམས་ཀྱི་བཤད་པ་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །གང་གི་བྱིར་སྟོབ་དཔོན་ནི་མདོ་སྟེ་ལྷ་བརྒྱ་བཤད་པའི་བྱིར་འཕགས་པ་མགོན་པོ་བྱམས་པས་བཀའ་སྩལ་པ་དེ་བས་ན་ངེ་ལྟར་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་པ་མཛད། ལྷ་མའི་མན་

³ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༡༥ ཞོག ༩༧༥ ཟླ་ ༥

ངག་ལས། གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛོམས་གསལ་པོར་བྱ་བར་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་བཤད་པའི་འཕགས་
 བ་སོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་ལྷན་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག་ལ་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། འདིའི་མྱད་དུ།
 ལྷ་མའི་ལུང་གིས་བདག་ལ་པན་པའི་བྱིར། །འདི་ཡི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛོམས་བྱ་བར་
 འདོད།⁴ །ཅེས་པ་རྣམས་པལ་ཆེར་སྒྲིག་པར་བྱས་ན་ཡང་བརྩམ་པར་དམ་བཅའི་རྒྱུ་པ་འདི་གཉིས་
 གཞོན་འཛོམས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱད་མེད་པ་དང་། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ཡང་ཉི་ཟླའི་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་
 གསལ་གྱི་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་ཞེས་པ་མི་སྣང་བ་དང་། ཉན་སོས་ཀྱི་སྒྲིས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྣམ་རྟོག་
 བརྒྱད་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཁ་འཕངས་པ་དང་། ལྷ་བརྒྱུ་པ་ཐ་མའི་འགྲེལ་པར་བསྟན་པའི་གནས་ཆད་ལ་རང་
 ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་བཀོད་ནས། །ལྷ་རྟེན་ཉེ་བསམ་པ་ནི་ཞེས་ཞེ་བ་འཆོའི་བཤད་ཡམས་མཛད་པའི་
 བྱིར་མཆེ་བའི་སྒྲིས་བརྩམས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ལྷོ་གསལ་ཞིང་ཡིད་གཞུངས་པ་དག་གིས་དབྱེད་
 བར་བྱའོ། །གང་ལྟར་ཡང་འདིས་སེམས་ཅན་དུ་བཀྲལ་ཞེས་གསུང་བ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ།
 རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ།

རྒྱལ་བ་མ་པམ་པས་ཡུམ་གྱི་ལུས་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུར་བྱིས་ཏེ་རྣམ་འབྱོར་པས་
 ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་དང་སྐར་ནས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བཞི་པོ་
 འདིས་དགོངས་འགྲེལ་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་ཡུམ་གྱི་དགོངས་པ་རེ་འགྲེལ་པས་ཤིང་རྟེན་སྟོན་འབྱེད་
 དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་གསལ་བྱུང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙ་བོ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་
 སྟག་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉིན་པོར་སྐབས་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། ཤེས་
 རབ་པ་རོལ་བྱིན་པར་ནི། །བསྟན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །བརྟགས་པ་དང་ནི་གཞན་དབང་
 དང་། །ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་ཁོ་ན་འོ། །མེད་ཅེས་བྱ་ལ་སོགས་ཆིག་གིས། །བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་
 པ་སྟེ། །སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་དཔེ་རྣམས་ཀྱིས། །གཞན་གྱི་དབང་ནི་ཡང་དག་བསྟན། །རྣམ་པར་བྱང་བ་བཞི་
 ཡིས་ནི། །ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པར་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་

⁴ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༥ ཞོག ༩༥ ཟླ་ ༩

གཞན་བསྟན་མེད།⁵ ཅེས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མདོ་འགྲེལ་ཚུལ་ནམས་རིམ་པ་ལྟར་དབྱས་མཐའ་
 དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟུས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྤང་བས། བྱམས་ཆོས་ལས་ལོགས་སུ་སློལ་བཏོད་པ་
 མིན་ཞིང་། གཞུང་འགྲེལ་ནི་སྟོང་ཉིད་བཙུ་བྱ་དང་སྟེ་འགག་ཀྱན་བྱང་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ཅ་ཤེད་ལྷང་
 བངས་ནས་སྟུ་སྟུབ་ཞབས་ཀྱི་རིགས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཆད་འདོད་པར་འདུག་པས། སྟུ་སྟུབ་ཀྱི་
 རིགས་ཆོགས་ལས་བཤད་སློལ་བྱུང་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་
 གཉན་བཞེད་པ་ལྟར་ཡུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་སྟོང་པོའི་དོན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་མངོན་
 རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རིགས་ཆོགས་དང་། གཉིས་པ་རྒྱན་གྱིས་བཟུལ་བ་ཡིན་ཞེས་
 པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིགས་ཆོགས་དང་། རྟུགས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་
 བཤད་པ་ན་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་མངོན་རྟོགས་སྟེས་པའི་རིམ་པ་ནམས་རྒྱན་གྱིས་བཟུལ་བས། རྗེ་
 བཙུན་དང་སྟུ་སྟུབ་ཞབས་གཉིས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་
 གནས་སོ།།

⁵ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུང་མ། དེག ༡༥ ཤོག ༡༣༧ ཟླང་། ༢༡

(རྩ་བའི་མདོ།)

དེ་དག་ལས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ནི་འདིར་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ། །འོན་ཏེ་འདི་རྩ་བའི་མདོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྦྱིར་ཤེར་ཕྱོགས་ལ་ཡུམ་དྲུག་སྤྱི་བཅུ་གཅིག་སྟེ་སྤྱི་བཅུ་⁶བཅུ་བདུན་ཞེས་སྤྱི་བཅུ་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱ་བྱས་པ་ལ་འབྲུམ། ཉི་མེད་ཁྱི་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་ལ། ཤེས་རབ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་ལ། སྤྱད་པ་རྣམས་ཡུམ་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་ལ། ལྷ་བརྒྱ་ལ། སུམ་བརྒྱ་ལ། ཚུལ་བརྒྱ་ལ། ལྷ་བརྒྱ་ལ། སྟོན་ཉི་ལྷ་ལ། རབ་རྩ་རྣམ་གཞོན་གྱིས་ཁྱུས་ལ། ཀློག་ཤིང་ཡི་གེ་གཅིག་ལ། ཡི་གེ་ཉི་དྲུག་ལ། ཤེས་སྟོང་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ནི་སྤྱི་བཅུ་སོ། །སྤྱི་བཅུ་གྱི་བྱེད་པར་ནི་བརྟོག་བྱ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་མ་སྦྱེ་བར་དེའི་དོན་ཅུ་སྟོན་པ་དང་སྦྱེ་ནས་སྟོན་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཉི་མའི་སྟོང་པོ། ལྷ་བའི་སྟོང་པོ། གུན་ཏུ་བཟང་པོ། ལག་ན་དོ་རྩེ། དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་ཕྱིན་ཡིན་པས་སྤྱི་བཅུ་གྱི་དོན་དང་། བྱངས་གཉིས་ཀ་ཞོར་ཞེས་སྤྱི་བཅུ་གྱི་ལེགས་པར་སྤྱི་བཅུ་ཡིན་ལ། བྱེད་པར་དུ་སྤྱད་པ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་སོ་སོར་བཟང་བ་ནི་སྟོགས་བཅུ་ཅུ་ཡང་མ་མཐོང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་ལེ་ལྷ་གྱུ་བདུན་ཡོད་པའི་གྱུ་བཞི་པ་ནི་སྤྱད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་འབྲིང་གི་འབྲིང་དུ་བྱས་ནས་སྤྱད་པ་བསྐྱས་པའི་བསྐྱས་པར་བྱས་པ་ཡང་ཞོར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུ་འདིས་བསྐྱར་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་དང་སྤྱར་བྱེད་ཡོད་པའི་མདོ་རྣམས་ནི་འདི་རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་ལ།

⁶ ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༡ ཡུམ་སྤྱི་བཅུ་

(རྒྱ་ལ་འགྲེལ་བ་དེ་ལྟར་བྱུང་ཚུལ།)

དེ་ཡང་དང་པོར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་སྐྱར་བའི་སྒྲིལ་ནི་འཕགས་པས་བཏོད་པར་མདོན་པས་
 དེས་ནི་ཉི་མེད་ལ་ལེའུ་བརྒྱད་དུ་བྱས་ཤིང་དེ་སྐབས་བརྒྱད་དང་བསྐྱེད་པས་སྐྱར་རོ། །དེ་ནས་བཙུན་
 པས་ཉི་མེད་སྐྱར་རོ། །ད་ལྟ་འདིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཉི་མེད་རྣམས་འགྲེལ་ཞེས་པ་གཅིག་སྟེ་
 འོག་ཏུ་བཏགས་པར་བྱའོ། །དེ་རྗེས་སྟོན་དཔོན་གྱིས་བསྐྱུས་དོན་འགྲེལ་བ་ཉི་མེད་ལེའུ་བརྒྱད་མ་མཛད་
 ནས་སྐྱར་རོ། །དེ་ནས་ལྷན་པས་ཉི་མེད་འགྲེལ་བ་དག་ལྟར་མཛད་ནས་སྐྱར་བ་སྟེ་ཉི་མེད་སྐྱར་བ་
 བཞི་དང་། ཁ་ཆེ་རྣམས་ལྷན་པས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པས་འབྲུམ་དང་སྐྱར་
 རོ། །ཡུམ་བསྐྱུས་པ་དང་སྐྱར་བ་རྒྱ་གྱི་སྒྲིལ་བ། སྒྲིལ་པོ་མཆོག་། གཞན་གྱི་ཆེ་འོད་དེ་གསུམ་དང་།
 སྐྱུད་པ་དང་སྐྱར་བ་ལ་དཀར་འགྲེལ་རྟོགས་སྤྲད་དང་། སྐྱུད་པའི་དཀར་འགྲེལ། ཤེར་ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ཕྱེ་
 མིག་སྟེ་གསུམ་དང་། སྒྲིལ་ཉིས་མཛད་པར་གྲགས་པ་འབྲུམ་ཉི་མེད་ཀྱི་ཀྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་སྟེ་ཡུམ་གསུམ་དོན་
 བརྒྱད་གྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་མདོ་དང་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་བ་བཙུན་གཉིས་དང་བསྟན་ན་
 འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་བཞིའམ་ལྟ་རུ་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་གྱི་རྒྱ་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འགྲེལ་
 པ་ལ་ཡང་མདོ་དང་སྐྱར་བ་བཙུན་གཉིས་མ་སྐྱར་བ་དགུ་སྟེ་ཉེར་གཅིག་གོ། །དང་པོ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་དང་། རྟོགས་དཀར་སྐྱར་བ་
 དང་གཉིས། བསྐྱུས་དོན་གསུམ་ལས། ཤེར་འབྲུང་གིས་མཛད་པ་ནི་དོན་གསལ་གྱི་ཡིན་ཞིང་། རོ་བོ་
 དང་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པ་ནི་རྩ་བ་རང་གི་བསྐྱུས་དོན་རོ། །གྲགས་པའི་ཆ་དང་ཤེས་རབ་
 སྟོན་མེད་ཐོང་བ་གཉིས་སྐྱུ་པའི་དགོངས་རྒྱུ་རྣམས་སོ། །སྤྱི་མ་འདི་སྐྱུ་པའི་གསུང་རབ་སྤྱིའི་
 དགོངས་འགྲེལ་དུ་བརྒྱུས་པའི་བསྟན་བཅོས་རང་དགའ་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱ་གྱི་གཞན་འགྲེལ་དུ་
 བརྒྱུས་པ་རུ་མི་སྒྲིལ་ཡང་། ལེའུ་སྤྱི་མ་གསུམ་ལས་གཙོ་ཆེར་མདོན་རྟོགས་རྒྱ་གྱི་དོན་རྣམས་སྟོན་

འགྲེལ་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ད་ལྟ་རྒྱ་གར་མར་གྲགས་མོད། འོན་ཀྱང་ཁ་ཆེད་སློབ་
དཔོན་རྣམ་ཕྱིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབྲུམ་འགྲེལ་འདི། རྒྱ་གར་མ་མ་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། འདིས་
སྒྲིང་གཞི་དང་མཆོད་བརྗོད་སྦྱར་ནས་དེ་ཡང་། སྒྲིང་གཞི་རྒྱས་པར་བཀའ་སྩལ་སྦྱད་པར་བྱེད་པ་
མཆོད་བརྗོད་ཆེག་ལེར་བྱས་པ་མཛད་ཅེས་པའོ། །ཞེས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་འདི་བསྟན་བཅོས་རིན་
ཆེན་སློན་མེ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བ་རེག་ཐོས་པ་དགས་བརྩམས་པར་གྲགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལ་བམ་པོ་སྤུངས་བརྒྱ་ཞེས་བམ་གྲངས་ཀྱི་བཤའ་པ་དང་
གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་། མཁས་པ་བརྗོད་ཏེ་ཡུགས་ཀྱིས་སློ་འདོགས་ཕྱི་རུ་གཅོད། ལྟོག་
ཕྱི་རུ་བྱེད་དེ། ཡུལ་དབྱེད་པས་དེ་འཛིན་གྱི་འབྲུལ་པ་ལྟོག་པར་འདོད། ཀུ་སུ་ལུ་པའི་ཡུགས་ཀྱིས་སློ་
འདོགས་ནང་དུ་གཅོད། ལྟོག་ནང་དུ་བྱེད་དེ། རང་ངོ་རང་གིས་ཤེས་ལྟོགས་པ་གཅིག་རང་ལ་སྦྱེ་
དགོས་ཞེས་པ་དང་། སློར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངེས་འབྱེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་རྣམ་
ལྟོག་སློང་བ་དེ་མི་འཐད་དེ། མེད་ན་སྤང་མི་དགོས། ཡོད་ན་སྤང་མི་རུས་རྣམ་ལྟོག་གི་རང་བཞིན་ཤེས་
ནས་རྣམ་ལྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་འཆར་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས། རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གསུང་ལ་མི་འབྱུང་བའི་
ཐོད་ཆེག་དུ་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་དང་སྦྱད་པའི་ལྷེ་མིག་གཉིས་རྣམ་ཕྱིས་མཛད་པར་
གྲགས་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུ་བའམ་ཐོད་གཞན་ཞིག་གིས་བྱས་སྟུང་མོ།

⁸ རྒྱལ་ཤོག་ཡ་བ་༤་ཤེས་པས་རྟོག་པ་

ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་གྱིས་མ་ཐུན་པར་བསྟན་པ་འདི་ཡང་རུས་པ་ཆུང་ཞིང་། མདོ་དང་སྟོར་
 ཚུལ་ལ་སྟོན་ཆགས་པ་འགའ་བྱུང་འདུག་པས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཉི་རྩྱུ་ཉི་ཉེ་ཉི་ཡིན་མིན་དབྱེད་
 དགོས་སོ། །སྟེ་འགྲེལ་རྟོགས་སྒྲ་ལ། སུ་ཅུ་ཕྱི་ནི་འགྲེལ་ཆེན་དང་སྒྲ་འགྲོས་མ་ཐུན་པས་སྟོབ་དཔོན་
 གྱིས་མཛད་ཟེར་ལ། འབྲུམ་ཕྲག་གསུམ་པ་དང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི། འདི་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་པར་
 འདོད་པས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་གྲགས་ཀྱང་། རྒྱ་འོད་དུ་སེང་གེ་བཟང་པོ་ནི་སྟེ་འགྲེལ་ལས་
 ཞེས་འདི་ལ་དགག་པ་འབྱུང་བས་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སོ། །དོན་བསྟུས་སྟོན་མེ་ཡང་རུས་པ་ཆུང་ཞིང་བོད་
 ཆོག་དུ་མ་སྒྲུང་བས་རྩོམ་མ་གཅིག་གིས་སམ་གཞན་བོད་གཅིག་གིས་བྱས་པར་སེམས་
 སོ། །ཤིང་ཉིའི་སྟོལ་འབྱེད་བཞི་དང་མདོ་ཡི་གངས། །རྒྱན་གྱི་ཅ་བའི་མདོ་རྣམས་གང་ཡིན་དང་། །རྒྱ་
 འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དག་དང་མ་དག་རྣམས། །ལེགས་པར་དབྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་ཐོག་མར་བཀོད། །ཤིང་
 ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
 ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱིང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མང་དུ་ཐོས་པ་སྟོབ་ཟེར་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྦྱར་བ་
 ལས་གཞུང་བཤད་ཐབས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་སོ། །

འོན་རྒྱན་ལ་འགྲེལ་བ་དུ་མ་ཞིག་སྒྲུང་ན་འདིར་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་ཅེ་ན། འདིར་ནི་སྟོབ་
 དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བའི་སྟེང་ནས་འཆད་དེ། དེ་ནི་ཆོག་ཉུང་ལ་
 དོན་འགྲེལ་ཞིང་གསལ་བས་འགྲེལ་བ་གཞན་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

(བརྗོད་བྱེད་དོན་ལྡན་གྱི་མཚན་བཤད་པ།)

འདི་འཆད་པ་ལ་ཡང་སྤྱི་ལོ་དོན་གསུམ་སྟེ། རྗོད་བྱེད་དོན་ལྡན་གྱི་མཚན་དང་། བརྗོད་བྱེད་དོན་ལྡན་གྱི་གཞུང་དང་། གང་གིས་བསྐྱར་བའི་འགྲུར་བྱང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྗོད་བྱེད་དོན་ལྡན་གྱི་མཚན་)ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཞར་ལ་བྱང་བའོ། །དང་པོ་(དངོས་)ལ་གསུམ། མཚན་བསྐྱར་། མཚན་བཤད་། མཚན་གྱི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་(མཚན་བསྐྱར་)ནི། རྒྱ་གར་ཞེས་པ་འདུལ་བ་ཆིག་ལེ་ལས། མཉན་ཡོད་གནས་བཅས་ཅམ་པ་ཀ །ཤར་རྒྱ་མི་ཡངས་པ་ཅན། །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་དུག་པ་སྟེ། །འདི་དག་གོང་སྤྱོད་ཆེན་པོར་ཤེས། །ཞེས་པ་ལྟར་གོང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དུག་གནས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་འདོད་རྒྱལ་དུ་བརྗོད་བྱས་པ་སྟེ། ཡུལ་དེ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐད་དུ་འཇམ་སྐད་ལ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མིང་ལ་ཨ་ཟླ་ནས་སྤྱི་ཉིའི་བར་དོ། །དེ་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན། ཤེས་ནས་འགྲེལ་པ་ཞེས་པའི་བར་ཉ། དེ་ཡང་ཨ་ཟླ་ས་མ་ཡ་ནི་མདོན་པར་རྟོགས་པ། ཨ་ལི་ཀ་ར་ནི་རྒྱ། ལྷ་མ་ནི་ཞེས་བྲ་བ། བ་རྩ་བ་ར་མི་ཉ་ནི་ཤེར་བྱེ། ཨུ་པ་དེ་ཤེར་མན་དག །ཤུ་ལྷ་ནི་བསྟན་བཅོས། ཟླ་ཉི་ནི་འགྲེལ་པའོ། །གཉིས་པ་(མཚན་བཤད་)ནི། ཤེར་བྱེན་ནི་འདིའི་རྩ་བའི་མདོའོ། །མན་དག་ནི་མདོའི་དོན་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །བསྟན་བཅོས་དང་མདོན་རྟོགས་དང་རྒྱན་གསུམ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་བྲ་བ་ནི་མིང་སྤྱོད་པའོ། །འགྲེལ་པ་ནི་ཆིག་དང་དོན་གཉིས་ལས་སྤྱི་མ་གཅི་བོར་འགྲེལ་པའོ། །གསུམ་པ་(མཚན་གྱི་དགོས་པ་)ནི། ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྟེ། སྐད་ལ་བག་ཆགས་འདོག །རྒྱུད་ལ་བྱིན་རྒྱལ་ལ་འབྱུང་ཞེས་སྤྱི་མ་རྣམས་འཆད་ཅིང་། སྤྱི་མ་རྣམས་དེ་འགོག་མོད། འོན་ཀྱང་དང་པོ་སྤྱི་མ་བཀའ་སྐུལ་པ་མ་གཏོགས་བསྐྱར་ཏུ་མེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མགོར་ཡང་རང་གང་འདོད་ཀྱི་རྒྱ་གར་སྐད་བྲ་བ་མེད་པའི་དུས་སྟེ། ཆོས་ཁུངས་མར་མཚན་བྱེད་དུ་མཛད་པ་འདྲའོ།

⁹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༣ ཞོག ༡༥༤ ཟེང་། ༤

གཉིས་པ་(ཞུ་ལ་བྱུང་བ་)ལ་གཉིས། གཞུང་ཆད་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཅ་པོའི་གངས་
 དང་། འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཕྱག་འཆའ་བའོ། །དང་པོ་(གཞུང་ཆད་རྟོགས་པའི་ཡན་
 ལག་ཏུ་བཅ་པོའི་གངས་)ནི། བཅ་པོ་ཞེས་པ་གཞུང་གི་ཆ་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡེམས་པའི་མིང་
 གྲི། དཔེར་ན་རྩ་མཐའ་ཤིང་གི་ཆ་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡེམས་པ་ལ་པོན་པོ་འཇམ་བཅ་པོའི་སྐྱུ་
 བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནི་ལྷ་ཡོད་པའི་ཐོག་མ་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །བཅ་པོ་རེ་ལ་ཤུ་ལོག་གི་
 གངས་མི་མ་སྟུན་ཡང་འདིར་ནི་སྐྱུ་བརྒྱ་རེ་ལ་བྱས་པ་སྟེ། རྒྱ་དཔེ་ལ་ཤུ་ལོག་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ཞེས་འབྱུང་
 ཞིང་བཅ་པོ་ལྷ་བྱས་པས་སོ། །འདི་ཡང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་ཆད་ལ་སྟོ་སྐྱར་སྤང་
 བའི་ཕྱིར་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་ལ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་(འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཕྱག་འཆའ་བ་)ནི། ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་བྱང་
 རོ། །གང་ལ་ན། མ་རིག་པའི་གཉིད་རྒྱུན་ཆད་པས་སངས་པ་སྟེ་གཉིད་སད་པ་བཞིན། ཡང་དག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པའི་བྱམ་པ་བཅོམ་ཞིང་ཤེས་བྱ་ལ་སྟོ་རྒྱས་པས་པད་འདབ་རྒྱས་པ་བཞིན་ཏེ།
 དེ་འབྲུ་བའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་འོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སྐབས་འགྲོ་
 བདུན་ཅུ་པ་ལས། ཤེས་བྱ་ལ་ནི་སྟོ་རྣམ་རྒྱས། །ཚོངས་པའི་བྱམ་པ་བཅོམ་པས་ན། །སངས་རྒྱས་པད་
 མ་ལྟར་རྣམ་རྒྱས། །ཞེས་དང་། མ་རིག་གཉིད་ནི་རྒྱུན་བཅད་ཅིང་། །ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་ངེས་འབྱུང་
 བའི། །གང་ཞིག་རྣམ་སད་དེ་སངས་རྒྱས། །སྐྱེས་བུ་གཉིད་སངས་ངེ་བཞིན་ནོ།¹⁰ །ཞེས་སོ། །དེས་ན་
 བྱད་རྟེན་སྐྱ་གཉིད་སད་པ་དང་པད་འདབ་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བས་སྐྱ་སྐྱོར་
 བཅ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ལ་དེ་གཉིས་ཀའི་སྐྱ་དོན་བཤད་རྒྱ་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་
 བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བསྡེམས་ནས་བསྐྱར་ཏོ།¹¹ །དེའི་ཕྱིར་གང་དག །མ་རིག་གཉིད་ལས་
 སངས་ཕྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྟོ་རྒྱས་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་པད་མ་ལྟར་སངས་རྒྱས། །དེ་ཕྱིར་

¹⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༤༥ ཤོག ༤༩ ཟླང་། ༥

¹¹ ཞེས། ཤོག ༤ བ ༩། གཅོད། ཤོག ༤ བ ༩ བསྐྱར་རོ།

སངས་རྒྱས་མཚན་གསོལ་དོ།¹² ཞེས་འདྲེན་པ་ནི་ཆོག་མ་དག་ཅིང་རྒྱུ་མ་པའི་དོན་ལ་ཡང་
 སྒྲོན་ཞུགས་སོ། །གང་གིས་ན། དང་པོར་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་ཕྱིས་བཤད་པ་དང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པས་
 སོ། །དགོས་པ་དང་། ཚུལ་དང་། དུས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །འདིར་སྤྲ་མ་རྣམས་འདུལ་བའི་ཁྲད་དུ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། མདོ་སྤེལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་། མདོན་པ་ལ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་
 གྱུར་པ་ལ་བྱུག་འཆལ་¹³ སྒྲོས་ཤིག་ཅེས་ལོ་བཅ་གྱིས་བཀས་བཅད་པས་སྤེལ་སྒྲོན་གསུམ་ངོས་འཛིན་
 གྱི་བྱུག་ཡིན་ཞེས་སྒྲོས་ནས་འཆད་ཅིང་། དེ་ལ་ཕྱི་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་
 བཤད་ནས། ལོ་རྒྱུ་བ་རང་དད་པའི་ལྷ་ལ་བྱུག་བྱས་པར་འཆད་མོད། འོན་ཀྱང་སྒྲོན་བསྐྱར་བའི་འདུལ་
 བ་དང་། མདོན་པ་དང་། མདོ་སྤེལ་ལ་མོ་ཆེ་ལ་ངེས་པ་ཅན་དུ་སྒྲོས་འདུག་པས། ཕྱིས་མ་ངེས་ཀྱང་དང་
 པོའི་ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སུ་བཀས་བཅད་པ་འདྲའོ།

¹² བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༤༥ ཞོག ༤༩༧ ཟེང་། ༩

¹³ ཞོལ། ཞོག ༤ བ ༥ བྱུག་འཆལ་ལོ། །སྒྲོས་ཤིག་ གཙང་། ཞོག ༤ བ ༩ བྱུག་འཆལ། སྒྲོས་ཤིག་

(བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(བརྗོད་བྱ་དེ་ལྟན་གྱི་གཞུང་)ལ་གཉིས། སྤྱི་ལོ་ཆིངས་དང་། གཞུང་དངོས་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་(སྤྱི་ལོ་ཆིངས་)ནི། གཞུང་འཆད་པའི་ཐོག་མར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གཞུང་གི་
 མཆམས་སོ་སོར་བཅད་པ་དང་། གཞུང་དེས་རང་གི་ཅ་བ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་བསྟན་ན། དཀྱུས་
 14 བསྟན་པའི་རྟ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་དང་ཉན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་མི་འབྱུག་ཅིང་། རོན་ཆོན་རྣམས་སོ་སོར་
 བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱིར་འདྲིར་ཡང་། ཅ་བས་རོན་དུ་ཞིག་གིས་མདོ་བཟུལ་བ་དང་། འབྲེལ་བས་
 ཅ་བ་ཇི་ལྟར་བཟུལ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་རིགས་པར། མདོ་རོན་སྒྲི་
 བ་དག་གིས་ནི། །དགོས་པ་བསྟུས་པའི་རོན་བཅས་དང་། །ཆིག་རོན་བཅས་དང་མཆམས་སྒྱར་
 བཅས། །བཀལ་ལན་བཅས་པར་བསྟན་པར་བྱ།¹⁵ །ཞེས་བཤད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔས་མདོ་བཤད་
 རོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ཡང་བྱམས་པ་ཉིད་ཀྱི་མན་ངག་བརྒྱུད་པའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་ཀྱང་
 མདོ་འཆད་པ་ན་བཤད་ཐབས་ལྔ་ཡིས་འཆད་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་དགོས་དོན། བསྟུས་དོན། ཆིག་
 རོན་གསུམ་དངོས་སུ་དང་། མཆམས་སྒྱར་ལྷགས་ལ་བསྟན་ཅིང་། བཀལ་བ་དང་ལན་ནི་པལ་ཆར་
 ལྷགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་དགོས་དོན་ནི། དགོས་འབྲེལ་དང་། བསྟུས་དོན་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་དང་།
 ཆིག་རོན་ནི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་སོ། །འདྲིར་དགོས་དོན་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་བསྟན་པར་
 མཁས་པ་དག་བཞེད་པ་ལ་དེ་ནི་མ་འབྲེལ་ཏེ། དགོས་འབྲེལ་གྱིས་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་དོན་
 བསྟན་ལ། བཤད་ཐབས་ལྔ་འདི་དགོས་དོན་ནི་མདོའི་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་དགོས་
 དོན་བསྟན་ཏེ། མདོའི་བརྗོད་བྱ་ཡུམ་གྱི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲ་མ་
 དག་གསུང་བ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འང་མ་འབྲེལ་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མདོ་འཆད་བྱེད་ཡིན་ཞིང་ཡན་ལག་ལྔ་
 དེས་མདོ་བཤད་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་བྱིར། དགོས་དོན་ནི་མདོའི་དོན་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ཞིང་།

¹⁴ ཞོལ། ཤོག 10 ན 3 དཀྱུས་བསྟན་པའི་གཙང་། ཤོག 14 བ 2 དཀྱུས་བསྟན་པ་

¹⁵ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟུར་མ། དེག 21 ཤོག 14 ཟེང་། 2

དགོས་འབྲེལ་གྱིས་ཀྱང་མདོ་ཡི་བརྗོད་བྱ་ཉོགས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་སྟོན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།¹⁶ ཞེས་པས་མདོ་ཡི་བརྗོད་བྱ་ལྟུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དགོས་དོན་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་མདོའི་དགོས་པ་མ་བསྟན་ན། ལུས་རྣམ་གཞག་གིས་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་བསྐྱུས་དོན་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་སྤང་དང་ཉོགས་དཀར་འབྱུང་བ་ལྟར་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་དགོས་དོན་བསྟན་པར་གཟུང་རོ། །

ལྷགས་ལ་བསྟན་པའི་མཆ་མས་སྒྱུར་གྱི་དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་འདི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐབས་དང་པོ་ལ་སོ་སྟུག་ །གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུ་ །གསུམ་པ་ལ་བཅུ་བཞི། བཞི་པ་ལ་སོ་ལྔ། ལྔ་པ་ལ་ཉེར་བདུན། སྟག་པ་ལ་གཅིག་ བདུན་པ་ལ་ལྔ། བརྒྱད་པ་ལ་བཅུ་གསུམ། བར་པ་ལ་གཅིག་ །བསྐྱུས་པ་ལ་གཅིག་སྟེ་སྒྱིར་ན་བརྒྱ་དག་སུམ་མོ། །དེ་ལ་སྐབས་གྱི་དང་པོར་བསྟན་པ་བརྒྱད་ནི། སྐབས་གྱི་གོ་རིམས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་མཆ་མས་སྒྱུར་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་པའོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་འཆད་དོ། །འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། མཆ་མས་སྒྱུར་གྱི་རིམ་པ་འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཆོག་གིས་ཟིན་པ་འབྲེན་ནས། དོན་ཐོབ་ཡིན་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན་སྐབས་དང་པོ་ལ་ཉེར་ལྔ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་གྲངས་མངས་ལ། སྐབས་བཞི་པ་དང་བརྒྱད་པ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་སོ་སྟུག་དང་བཅུ་བཞི་ཡོད་པས་གྲངས་ཉུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་དང་པོའི་སོ་སྟུག་གི་དོན་ཐོབ་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་དམིགས་རྣམ་རྒྱས་བཤད་ལ་མཆ་མས་སྒྱུར་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་། ངེས་འབྱེད་བཞི་ཡོད་པས་མཆ་མས་སྒྱུར་བཞི་འཐོབ་ཅིང་། སའི་ཡོངས་སྒྱུར་ལ་ཡང་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྒྱུར་དང་པོ་དང་བཅས་པ་ལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡོངས་སྒྱུར་བརྒྱད་འཐོབ་པས་སོ་སྟུག་ཡིན་ཞེ་ན། འོན་ཀྱང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ལ་ཡང་མཆ་མས་སྒྱུར་གཉིས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཐོབ། གཞན་ཡང་སྐབས་གཉིས་པའི་ཉན་རང་གི་ངེས་འབྱེད་བཞི་ཆོན་གཉིས་དང་། སྐབས་བཞི་པའི་ངེས་འབྱེད་བཞི་ལ་ཡང་མཆ་མས་སྒྱུར་བཞི་བཞིར་འགྱུར་བས། གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུ་བཞི་པ་ལ་སོ་ལྔ་ཞེས་པ་དོར་ཅིག་ །དེས་ན་བརྗོད་པ་མཉམ་པར་

¹⁶ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༩༩ ཞོག་ ༣ ཟེང་། ༡༠

མ་བཞག་པའི་ཆིག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་། དེ་ཉིད་པ་མེད་པར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་རྒྱ་ཀར་
དང་པོ་ལ་ནི་སོ་རྒྱག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བྲག་ཆ་ལྟར་བརྗོད་པ་མཐོང་བས་འདི་ལ་འབད་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་
ན་འདི་ལ་བཞུལ་ཞིང་བཞག་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྲ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱན་གྱིས་མདོ་འཆད་པའི་མཆམས་
སྒྱུར་དངོས་སུ་མེད་ཅིང་ཤུགས་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་གསལ་བར་བཀོད་
པ་འདི་རྣམས་ཡིན་ལ། མ་བཀོད་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་གིས་བཞགས་པས་ཁོང་དུ་
ཆུད་དོ།

བཞུལ་ལན་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར།¹⁷ །ཞེས་དང་། དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་
པ་ལ། །ཞེས་དང་། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ།¹⁸ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགའ་ཞིག་དངོས་སུ་
བསྟན་ཅིང་པལ་ཆེར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་དོ། །བཞུལ་
བ་དང་ལན་ནི་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཤད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱག་ཏུ་ཡང་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།
རྣམ་བཤད་རིགས་པར། བཞུལ་བ་དང་ལན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྲ་བ་ནི། བཞུལ་བའི་ལན་གདབ་པའི་
དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་མདོ་བཤད་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། རྣམ་བཤད་
རིགས་པར། མདོ་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ཉན་པ་དང་ནི་འཛིན་པ་ལ། །ཉན་པ་པོ་ནི་གྲུས་བྱེད་
པས། །ཐོག་མར་དགོས་པ་བརྗོད་པར་བྲ། །དེ་འབྲུག་དེ་ནི་བསྐྱུས་དོན་ལས། །བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི་ཆིག་
དོན་ལས། །གོ་རིམས་རིགས་པ་སྔ་ཕྱི་དག །མི་འགའ་བ་ནི་གཉིས་ལས་སོ།¹⁹ །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་།
དེ་ལ་མཆམས་སྒྱུར་བརྗོད་པས་ཆིག་གི་གོ་རིམས་རྣམས་འབྲེལ་ལོ། །བཞུལ་ལན་བརྗོད་པས་ནི་
རིགས་པ་དང་སྔ་ཕྱི་མི་འགའ་ལོ། །དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱན་གྱིས་དོན་དུ་ཞིག་གིས་མདོ་བཟུལ་བ་བཤད་
ཐེན་ཏོ། །ད་ནི་འབྲེལ་པས་རྒྱན་བཟུལ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་བཤད་པར་བྲའོ། །དེ་ལ་དང་པོར་འབྲེལ་པ་
ཙོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆིགས་བཅད་བརྒྱད་ལས། གཅིག་དང་བཞི་དང་གཅིག་དང་གཅིག་དང་གཅིག་

¹⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༥ ཟེང་། ༥

¹⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༣༠ ཟེང་། ༥

¹⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༤༤ ཟེང་། ༡༤

གིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བ་རྩེ་བའི་དགོས་པ་བྱུག་འཆའ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། སྟོན་གྱིས་སྟོབ་
 དཔོན་གྱིས་གཞུང་ཇི་ལྟར་བྱེ་བ་དང་། ཤེར་བྱིན་རྟེན་པ་དོ་མཆར་བར་བསྟན་ནས་གཟེངས་བསྟོད་པ་
 དང་། ཡུམ་སྟོན་པའི་མཐུས་རྟེན་པ་ལ་བྱིན་དུ་གཞོ་བའི་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པའི་དོ་བོར་ཡུམ་དབྱེ་རིགས་
 པའམ། རང་གིས་ཡུམ་དོན་ཆང་བར་རྟེན་ནས་བརྩམས་པ་ལ་གཞན་འདུག་རིགས་པ་དང་། རང་ལ་
 སྒྲན་ནས་འདུག་པའི་བྱེ་བྲག་རྣམས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་བཤད་ཐབས་ལྗེའི་སྟོན་པ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་
 ཆོག་གས་བཅད་དང་། དགོས་འབྲེལ་སྟོན་པའི་ཆོག་གས་བཅད་གཉིས་བཀོལ་ལོ། །དེ་ནས་བསྐྱུས་དོན་མདོ་
 རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་གས་བཅད་བཅོ་ལྔའི་མཆོམས་སྐྱར་བ་ཅམ་བསྟན་ཅིང་། དེ་ཡང་མདོར་བསྐྱུས་པ་
 དང་དེ་ལས་བྱེ་བ་ཅམ་དུ་བསྟན་ནས། དེ་དག་གི་དོན་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་ལ་སྟོས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་
 ནས་སྐབས་བརྒྱད་རིམ་པར་བསྟན་པ་རྣམས་དང་། དེ་ནས་སྐབས་བྲུག་དང་། དེ་ནས་སྐབས་གསུམ་དུ་
 བཞག་པ་རྣམས་བཀོལ་ལོ། །

དེ་ལྟར་རྩ་བ་བཤད་ཟིན་ནས་དེ་ནས་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་བརྒྱད་ལས། གཉིས་དང་། གཉིས་
 དང་། གཅིག་དང་། གཅིག་དང་། གཅིག་གིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ མདོའི་དོན་བསྐྱུས་ནས་དང་། རང་
 མིང་སྟོས་ནས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་ཚུལ་དང་། དགོ་བ་བསྟོན་བ་དང་། ཡུམ་ཟབ་པས་བདག་གི་ཡུལ་མིན་
 ཞིང་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དང་། ཉིས་པར་བསྟན་པ་ལ་བཟོད་པ་གསོལ་བ་རྣམས་བསྟན་ཏོ་
 ཞེས་ཆོག་གས་ལ་དུའོ། །དེར་ནི་ཆོག་གས་བཅད་ཐ་མ་ལ་བཤད་པ་མི་སྒྲུང་ངོ་། །རྒྱབ་སྟོན་བ་ནི་དང་པོ་
 གཉིས་ནི་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་བརྩམ་པར་
 དམ་བཅའི་གཞུང་གཟུགས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནས་གཅིག་བསྟོན་བ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཁེངས་བསྐྱུང་དང་།
 ཐ་མ་རྟོགས་པའི་བྱུང་པར་བརྗོད་པ་རུ་མཛད་པ་ནི་ཆེས་ལེགས་སོ། །

གཉིས་པ་(གཞུང་དངོས་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། རྩེ་བའི་ལ་འདུག་པའི་བྱ་བ། བརྩམ་བྱ་གཞུང་
 གི་རང་བཞིན་། བརྩམས་པ་མཐར་བྱིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(རྩེ་བའི་ལ་འདུག་པའི་བྱ་བ་)ལ་གཉིས།
 འབྲེལ་བ་རྩེ་བ་དང་། རྩ་བ་རྩེ་བའི་ལ་འདུག་པའོ། །

(དགོས་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱ་ལའོ་བ།)

དང་པོ་(འབྲེལ་པ་ཚུལ་པ་)ལ་ལྟ། དགོས་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱ་ལའོ་བ། སློབ་དཔོན་སྡེ་མས་
གཞུང་ཇི་ལྟར་བྱེ་ཚུལ། རང་གི་སློབ་ཆེ་བ་བསྟན་པ། བཅུ་མས་པ་ལ་གཞན་འབྲུག་རིགས་པར་
གདམས་པ། ཁེངས་བསྐྱར་སྟེ་ཚུལ་པའི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའོ། །དང་པོ་(དགོས་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱ་ལའོ་བ།
བྱ་)ནི། བྱ་ལའོ་བ་ཞེས་བྱེད་པའི་དོན་ནི་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་པའོ། །ཁ་ཅིག་བྱ་ལའོ་བ་སྐྱོར་བ་དང་ལའོ་བ་
བ་འབྲུག་བ་བྱ་བྱས་ནས་ཐ་དད་ཏུ་འཆད་པ་ལོར་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་བྱ་ལའོ་བ་པར་ཐལ་
བའི་བྱར་རོ། །གང་ལ་ན་ཤེར་བྱིན་ལའོ། །དེ་ལ་ཤེར་བྱིན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལ་ནི་ཤིང་གི་
ཆེད་ཏུ་ཆུ་འབྲེན་པ་ལ་ཤིང་ལ་ཆུ་འབྲེན་ཞེས་པ་ལྟར། ཤེར་བྱིན་གྱི་བྱར་ཏུ་བྱ་ལའོ་བ་པ་ལ་དེ་ལ་བྱ་ལའོ་བ་
ལའོ་བ་ཞེས་དགོས་ཆེད་ཀྱི་བཞི་པའོ། །

ཇི་ལྟར་བྱས་ན། སློབ་གསུམ་ག་གྲས་པས་སམ་ཡང་ན་ཡིད་རབ་ཏུ་དང་བས་སོ། །ཅི་ཞིག་གི་དོན་
ཏུ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ནི། རྒྱ་རོལ་ལས། བསོད་ནམས་རྣམས་སློབ་བདེ་སྟེ་
བྱ་ལའོ་བ་ཐམས་ཅད་སེལ། །བསོད་ནམས་ལྡན་པའི་མི་ཡི་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ། །བདུད་
བཅོམ་ནས་ནི་བྱང་ཆུབ་སྦྱར་ཏུ་རིག་པར་འགྱུར། །སྤངས་ལས་འདས་ཞི་བ་བསེལ་བའི་དངོས་པོ་
འཛོལ།²⁰ ཅེས་པ་ལྟར་ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་ཤེར་བྱིན་ལ་བྱ་ལའོ་བ་པས་བསོད་ནམས་དཔག་མེད་
རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་ལ། དེའི་མཐུས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ལོག་ནས་བར་ཆད་ནི་སྟེ་ཚུལ་པ་མཐར་བྱིན་
པར་འགྱུར་བའི་བྱར་རོ། །གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ན་དམ་པ་རྣམས་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ལ་
འབྲུག་པའི་ཐོག་མར་ཡུལ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བྱ་ལའོ་བ་མཆོད་བྱེད་ལ། འདིར་ཡང་ཡུམ་ལ་མཆོད་པར་
བརྒྱུད་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ནི་དམ་པའོ་ཞེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱར་རོ། །དེའི་ཡང་
དགོས་པ་ནི། ཚུལ་པ་པོ་དམ་པར་རྟོགས་པ་ན་འདི་སྟེ་ཏུ་འདིས་བྱ་ལའོ་བ་པའི་ཤེར་བྱིན་ཡང་དམ་

²⁰ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༤༡༥ ཟླ་ ༡༠

བས་འདོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དམ་པའོ་ཞེས་ཡུམ་བཞེད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་དད་འབྲང་
 རྣམས་འབྲུག་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆའ་ནས་ངེ་ཞིག་འདོད་ན། ཤེར་ཕྱིན་དེའི་རྒྱན་
 ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དག་རྣམས་པར་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རམ་དབྱེ་བར་འདོད་ནས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱན་ཅེས་པ་ནི་
 དཔེའི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་གཟུགས་བཟང་པོ་ལ་མངའ་བྱེད་གྱི་རྒྱན་གདུ་བྱ་ལ་
 སོགས་པས་སྤྲས་པ་གསལ་བྱེད་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཤར་བ་མཐོང་ན། སྐྱེ་བོ་རྣམས་དགའ་
 བ་སྐྱེད་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་ཡུམ་གྱི་ལུས་བཟང་པོ་ལ་མངའ་བྱེད་གྱི་རྒྱན་དོན་
 བདུན་ཅུས་བཀྲ་བ་གསལ་བྱེད་བསྟན་བཅོས་འདིར་སྤང་བ་ན་མཁས་པ་རྣམས་དགའ་བ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
 རྒྱན་རྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། གཟུགས་རྒྱན་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་མེ་ལོང་ནང་སོང་བ། །མཐོང་
 བའི་དབང་གིས་མི་རྣམས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་མཆོག་སྐྱེད་པ། །དེ་བཞིན་ལེགས་གསུངས་ཏྲག་ཏུ་རང་
 བཞིན་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ཡི། །ཆོས་ཀྱང་དོན་རྣམས་སྤེལ་ས་མཁས་རྣམས་འདི་ན་དགའ་མཆོག་
 སྐྱེད།²¹ ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ནི། འབྲེལ་བ་ཤད་གཉིས་ཀར། རེས་སུ་བསྒྲགས་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྤེབ་སྦྱོར་དུ་བྱས་ཞེས་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རྩ་བ་བཞི་པ་ཡི་
 གོ་བརྒྱད་པར་བྱས་པའི་མིང་སྟེ། ཞེས་མཐུན་པར་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།

རྣམས་པར་དབྱེ་བ་ནི་དོན་ཅུ་ཞེག་དབྱེ་ཞེས་པ་སྟེ་འདི་ནི་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དེ་བྱས་
 པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་སྦོང་བྱ་ལས། དམ་པ་མང་པོ་ཁས་འཆེ་མི་བྱེད་ལ། །གལ་ཏེ་དགའ་
 བས་ཁས་ནི་སྤངས་གྱུར་ན། །དྲོ་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུར་ནི། །ཤི་ཡང་གཞན་དུ་བྱེད་པར་མི་འབྱུར་
 རོ།²² ཞེས་པ་ལྟར་བརྩམས་པ་མཐར་དབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་འོ། །རྣམས་པར་སྤེལ་བ་ཉིད་ལ་ཡང་དགོས་པ་ཅི་
 ཞེག་ཡོད་ན། གཞུང་ལམ་འབྲས་བྱ་རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཀུན་གྱི་ཞེས་པའམ། རྒྱས་འབྲིང་
 བསྟུས་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་ཉོགས་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་དུ་འོ། །གལ་ཏེ་འདི་བརྩམས་པ་ཉིད་ནས་རྒྱན་དུ་
 གྲུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་དུ་བྱེད་མི་དགོས་ཤིང་། ཉེས་པ་མེད་དེ། རྒྱས་པ་དང་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱི་གདུ་

²¹ བསྟན་འབྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༩ ཞོག ༥༣༩ ཟླ་ ༡༩

²² བསྟན་འབྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༡༥ ཞོག ༡༣༠༤ ཟླ་ ༡༡

བྱ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་དུ་བྱུང་བའི་ཁྱེད་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་དགོས་པ་དགའ་བ་སྐྱེད་མི་
རྒྱས་པས། རྒྱ་དུ་རྒྱ་ཞི་བའི་ཁྱེད་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་ཆོག་
ལེ་ལུང་བྱས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏུ་བྱེད་ཀྱང་མ་ཉོག་པ་ལས་ལོག་ཉོག་གི་དབང་གིས་འདིས་ཡུམ་
དོན་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་སྐད་དོ། །དེ་ལ་
སློབ་དཔོན་གྱིས་སྐྱོད་ཐད་དུ་བསྟན་ཅིང་²³དོན་གསལ་ལ་ཆོག་བདེ་བའི་འབྲེལ་པ་འདི་མཛད་པས་
བྱེད་པ་དེ་དག་སེལ་བའི་སློབ་པ་རྒྱ་དུ་བྱེད་པས་འདི་ནི་རྒྱ་དུ་རྒྱ་ཏེ། རི་སྐད་དུ་སློབ་དཔོན་ཀ་ཤིས།
ལྷན་ཀ་འདྲ་བའི་བྱེད་པ་སེལ་བས་ན་འདི་ནི་དབུ་མའི་རྒྱ་ལོ་²⁴ཞེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །གང་
དག །མདོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་མདོན་ཉོག་པ་བརྒྱུད་ནི་ཡུམ་དེའི་རྒྱ་ཅེས་²⁵དང་།
མདོན་པའི་སྤེ་སྤོད་ལ་སོགས་པ་ཀྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་འཆད་པ་སྤེ་མ་ལྟར་ན། དེའི་རྒྱ་ཆོག་ལེ་ལུང་བྱས་
པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་བར་གསལ་ལ་བྱི་མ་ཡང་ཚོམ་པ་པོའི་དགོངས་པ་དང་འགལ་
ལོ།²⁶དེ་ལྟར་ཆོག་སྤེ་བཅད་པ་འདིས་ནི། འབྲེལ་པ་བརྒྱུས་པའི་བཅོད་བྱ་དང་། དགོས་པ་དང་།
ཉིང་དགོས་དང་། འབྲེལ་པ་རྒྱུས་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་མདོན་ཉོག་པ་རྒྱ་ཏེ་བཤད་བྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱ་དུ་ཉོག་པ་སྤེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གསུམ་པ་ནི་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སློམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་གང་ཡིན་པ་མིང་གཞན་ཤེས་ཕྱིན་ཞེས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོབ་པ་ན་སྤྱིས་བྱའི་འདོད་པ་
རྫོགས་པས་དགོས་པ་གཞན་བཅའ་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དམ་བཅའ་དང་
ཀྱང་པ་གསུམ་པ་དང་དང་པོས་བསྟན་ཏོ། །

བཞི་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་དང་དགོས་པ་འཇལ། དགོས་པ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲེལ་བ་སྤེ་དེ་ནི་
ཤུགས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་ཤེས་འབྱུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ་ཆོག་གསལ་དུ། སྤྱི་བཅོད་བྱ་ཆོག་

²³ ཞལ། ཤོག ༡༣ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༣ བསྟན་ཞིང་
²⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༤༣ ཤོག ༤༩༤ ཟེང་། ༡༡
²⁵ ཞལ། ཤོག ༡༤ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༤ རྒྱ་ཞེས་དང་།
²⁶ ཞལ། ཤོག ༡༤ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༥ འགལ་ལ།

ལེའུར་བྱས་པ། རོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་རྒྱལ་བ་སྦྱེད་མ་ཅ་བའི་རོན་ལེགས་པར་བསྟན་པ་དགོས་པ། གདུལ་
བྱ་གཞན་ལ་རྒྱན་དུ་བྱུང་བ་ཉིང་དགོས་སོ་ཞེས་རང་ལུགས་བཀོད་ནས། གཞན་དག་ནི་ཆོག་ལེའུར་
བྱས་པའི་རོན་ལེགས་པར་བསྟན་པས་དེ་རྒྱན་ཉིང་དུ་བྱུང་བ་ནི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེས་རྒྱལ་བ་སྦྱེད་
མའི་རོན་མ་ལུས་པ་ཤེས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་མི་གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ནི་དགོས་
པའི་ཡང་དགོས་པའོ་ཞེས་ཉོག་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཉིང་འགྲེལ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་མི་སྲིད་ལ། ཅ་
བའི་གཞུང་ཉིང་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡང་འོག་ནས་འཆད་པས་མི་འཐད་པ་ཉིང་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། དེ་
ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་བ་ཁོ་ནས་དེ་སྐབས་མི་རྒྱས་པས་དེའི་ཉིང་དགོས་མིན་ན། མི་གནས་པའི་
ཐུང་འདས་དེ་ཅ་བའི་ཡང་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ཅ་འགྲེལ་ཉིང་དགོས་གཅིག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་ལུགས་བཀག་པའི་སྒྲོན་ལོ། །རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་ཡང་སྒྲོན་ཡོད་དེ། ཆོག་
ལེའུར་བྱས་པ་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ནི་འགྲེལ་བ་ལེགས་པར་བརྩམས་པ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་བ་བརྩམས་
པ་འགྲེལ་བ་བརྩམས་པའི་དགོས་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པས་བསྟན་པ་ལྟར་གཞན་གྱིས་རྒྱན་
དུ་ཉོག་པས་པ་ནི་འགྲེལ་བ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱན་དུ་བྱུང་བ་ནི་འགྲེལ་བ་
བརྩམས་པ་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དགོས་པ་མིན་པར་ཉིང་དགོས་ཁོ་ནས་
འཆད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བཤད་པ་སྔ་མ་ཉིང་མཛེས་སོ། །

གཉིས་པ་([སྒྲོབ་དཔོན་སྔ་མས་གཞུང་ཇི་ལྟར་བྱེ་ཚུལ་](#))ནི། གལ་ཏེ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བའི་
འགྲེལ་བ་ཅོམ་ན། ཀུན་གྱི་རྒྱན་ཡིན་པར་གང་ལས་ཉོག་པ་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། མཁས་པ་བཞིའི་
བཤད་པ་ལས་སོ་ཞེས་དང་། རྣམ་པར་དབྱེ་ཞེས་ཅོམ་པར་དམ་བཅས་པ་ལ། ཅི་མངོན་ཉོག་པས་རྒྱན་གྱི་
འགྲེལ་བ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་དམ་ཞེས། ཞེས་པའི་ལན་དུ་ཡོད་ཅེས་སྟོན་པའི་འགྲེལ་སྒྲིག་ཚུལ་
གཉིས་ལས། འདིར་སྔ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བཤད་དོ། །

འདི་ལ་བཞེ་ལས། དེ་ཞིག་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་མཛད་ཅེས་བྱང་
དོ། །གང་གི་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་རོན་མ་ལུས་པ་སྤྱད་པས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་སྟེ་མངོན་ཉོག་པས་
རྒྱན་གྱི་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀས་རྒྱན་དང་མ་སྤྱར་བར་མདོ་ཉི་ཆེ་བཟལ་བར་བྲགས་

བས་ཆིག་གསལ་དུ་བསྟན་བཅོས་ནི། ཉོན་མོངས་དབྱ་རྣམས་མ་ལུས་འཆོས་པ་དང་། །ངན་འགོ་སྲིད་
ལས་སྐྱོབ་པ་གང་ཡིན་པ། །འཆོས་སྐྱོབ་ཡོན་ཏན་བྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་
གྱི་ལུགས་ལ་མེད།²⁷ །ཅེས་པའི་ངེས་ཆིག་གི་ཚུལ་གྱིས་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། དེ་ཡང་བྱུང་བར་ཅན་
རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་མདོའོ། །ཡང་ན་བསྟན་བཅོས་དང་མདོ་མ་སྦྱར་ཡང་དེ་གཉིས་
བརྗོད་བྱ་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་སོ། །གང་གིས་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐྱོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་ལམ་
གསུང་བ། །ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་གིས་གཟིགས་པའི་ལམ་གཞན་ལ་སྟོན་པས་སྐྱོབ་པ་
སྟེ་ངེས་སོ། །རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱོབ་ན། འགོ་བ་རིགས་ལྡེ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་བཅུ་བ་བྱང་སེམས་
ཆེན་པོ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བར་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པ་སྟེ་ལྷག་པར་ཡང་བཅུ་བར་མཛད་པའི་སྟོང་རྗེ་ལ་བརྟེན་
ནས་སོ། །

སྐྱོབ་དཔོན་འདི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་བར་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་ལྡན་ཞེ་ན། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་དུ།
ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགོ་སྟོང་ནི། །བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། །མདོ་སྟེ་ངེས་དོན་བར་བའི་
དོན། །རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་ཏུ་འབྱེད། །འཇིག་རྟེན་རིག་པ་སྟོན་བདག་ཉིད། །གཞུང་འབྱེད་དང་ཚུལ་ཅན་
དུ་འགྱུར།²⁸ །ཞེས་དང་། བསྟན་པ་ཡུན་རིངས་གནས་བྱའི་བྱིར། །མདོ་ཡི་དེ་ཉིད་དོན་སྦྱང་བྱེད། །ལོ་ནི་
བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུར་འཇོ། །དེ་ལུས་ཞིག་ནས་ལྟ་ཡུལ་འགྲོ།²⁹ །ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་
རང་འགྲེལ་དང་། དབུ་མའི་མན་ངག་རིན་པོ་ཆའི་ཟ་མ་ཏོག་ཁ་བྱེ་བ་དང་། ཆིག་གསལ་དུ་ས་གསུམ་པ་
བརྟེས་པར་བཤད་ཅིང་། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ། ཐུབ་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་འདི་མགོན་པོ་བྱམས་པ་
ལས། །འཕགས་པའི་ལམ་ནི་ཐོབ་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་འདིར། །དོན་ནི་གང་ཞིག་ཐོབ་འགྱུར་དེ་ནི་
བདག་གིས་སྦྱར།³⁰ །ཞེས་བཤད་ཅིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་།
སྟོང་རྗེས་སྟོག་ཆགས་རྣམས་ལ་འཆོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤ་ལ་

²⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༡༧ ཞོག ༣༠༧ ཟེང་། ༡༩

²⁸ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༡༡ ཞོག ༡༡༠ ཟེང་། ༡

²⁹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༡༡ ཞོག ༡༡༠ ཟེང་། ༥

³⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༤ ཞོག ༣ ཟེང་། ༤

སོགས་པ་བཅད་ཅིང་སྤྱིན་པར་མཛད་པ་ལས། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་ཁྱོན་པའི་མགོན་པོ་བྱམས་
 པ་མཐོང་ནས། རི་ལྷར་སྤྲུལ་པའི་ལུས་དེ་ཐོབ་སྟེ། དེའི་གདམས་ངག་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 བྱི་བཞེས་པར་འགྱུར་ཏེ་³¹ཞེས་པ་ལྷར་རོ། །ཐོགས་མེད་རང་གི་སྒྲོས་དབྱེད་པ་ཁོ་ནས་འཆད་དམ་འོན་
 ཏེ་སྤྲུལ་པའི་མན་ངག་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ་མི་མེད་ཀྱི་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་དམ་པ་དང་འཛིན་ཏེན་
 ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་དང་། དབང་ཕྱག་དང་བྱུང་འབྱུག་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་མི་སྤྱུང་པའི་ཕྱིར་མི་པམ།
 སེམས་ཅན་གྱི་མགོན་ལ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོར་གསན་ནས་དེའི་དོན་ལེགས་པར་
 བསམས་ཤིང་བསྐྱེམས་པས་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ནི་ལོ། །དེ་ཡང་གྲགས་པ་ལ། དགའ་ལྡན་དུ་རྒྱལ་
 ཆབ་ལ་མི་ལོ་ལྷ་བཅུ་ཆོས་གསན་ཞེས་འབྱུང་ལ། ས་སྤྱིའི་གནའ་མཆན་ལས་སྤྲུལ་བྱུག་ཅེས་འབྱུང་
 རོ། །དེའི་ཆེ་རྒྱུ་བཅུན་གྱིས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་མངོན་ཏེ་གས་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མཛད་པར་
 མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་ཏེ། རྒྱུན་སྤྲུང་ལས། དེ་ཡང་འདི་ལྷར་ཐོས་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
 གསུང་རབ་མ་ལུས་པའི་དོན་སྤྱགས་སུ་རྒྱུན་ཅིང་ཏོགས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། སྒྲོས་ཏེ་གསུངས་
 པ་མང་བ་དང་སྒྲོས་ཏེ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ལ་ཡང་ཆོག་སོ་སོར་བཅད་པ་མ་གཟིགས་པ་
 དང་། ཟབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་དཔོག་པར་མ་དཔྱད་ནས། ཡིད་མི་
 བདེ་བ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། དེ་ནས་དེའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པ་བྱམས་པ་མཉེས་
 པར་བྱས་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་བཤད་པ་མངོན་པར་ཏོགས་པའི་རྒྱུན་གྱི་ཆོག་
 ལེ་ལུང་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་དོ། །དེ་གསན་ནས་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
 ཀྱིས། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། ³²ཞེས་སོ། །

སྤྲུལ་པའི་ལས་ནི། མཆོག་དུ་ཟབ་པའི་ཕྱིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་
 སུ་ཏོགས་པར་དགའ་བས་སྤྱགས་རྗེས་དེས་ཏོགས་པའི་དོན་དུ་འཕགས་པ་བྱམས་པས་བསྐྱུས་པའི་
 རྗེས་ལ་དུས་དེར་གནས་པ་ཉིད་ན་མངོན་པར་ཏོགས་པའི་རྒྱུན་གྱི་ཆོག་ལེ་ལུང་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་

³¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༥༦ ཞོག ༣༣༩ ཟེང་། ༩༡

³² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༥༡ ཞོག ༡༠༠༠ ཟེང་། ༡༥

གྱིས་གསལ་བར་མཛད་ཀྱི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་དུས་ཕྱིས་བྱས་ཞེས་པ་ནི་
 མེད་གོ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲུལ་པ་སྟེ། སྟོན་དུ་བྱས་པ་ལ་རྗེས་སུ་བཟོད་ཅེས་པ་ནི་
 གཞན་དག་གི་ལོ་³³། ཞེས་འཆད་ཀྱང་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། ཤེས་བྱེད་གཞན་མེད་པ་མཉམ་པོ་ལ་མཁས་
 པ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་བརྒྱད་ནས་གྲགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལ་སྤྲོ་མ་ཁོ་ན་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དུ་ན།
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་གྲགས་པ་གསལ་ལྡན་ཤེས་རབ་ལྡན་པའི་མཆོག་གྱུར་པས། །དེ་ཉིད་
 རྣམ་པར་ངེས་པར་བཤད་པ་རབ་དུ་སྤྱར་མཛད་³⁴ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་ཉི་མེད་ཉིད་རྣམ་ངེས་ཟེར་
 བ་ནི་བརྟག་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བགྲོལ་ཚུལ་ནི། རྣམ་པར་བགྲོལ་ཞེས་བྱང་རོ། །གང་ན་སྤར་ལྟར་
 རོ། །གང་གིས་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་དོན་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
 མེད་པའི་ལམ་བསྟན་ནས་འདོད་པ་རྗེས་པར་བྱེད་པས་རྩ་ལག་མཆོན་དབྱིག་གཉེན་ཞེས་པ་ངེས་
 སོ། །གང་དུ་ན། དངོས་དང་དངོས་མེད་རྣམ་དབྱེད་ཕྱོགས་ལ་མཁས་པར་ཤེས་པའི་མངོན་རྣམས་ཀྱིས་
 མཐོ་བ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ནི་གཞུང་གི་འགྲེལ་པར་དོན་བཤད་པ་ལ་གནས་ཐོབ་
 གྱུར།³⁵། ཞེས་པ་ལྟར་ཉི་མེད་ཀུན་ལ་འགྲེལ་དུ་ལོ། །ཚུལ་རི་ལྟ་བུས་ན། ཕྱི་རོལ་མེད་ཅིང་ཤེས་བྱ་ཡུལ་
 དུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ནང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་སེམས་དེ་ཉིད་གཤེས་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་
 རྣམ་རིག་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་ནས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་སྟོབ་དཔོན་རང་ཉིད་སེམས་
 ཙམ་གྱི་ལུགས་ལ་མོས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་སྟེ་ལྟར་ལེན་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་གསལ་དུ་ཡང་།
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དག་གིས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་མེད་ཀྱི་དོན་
 གཞན་དུ་རྣམ་པར་རིག་པའི་གྲུབ་པའི་མཐར་རྒྱལ་བའི་ཡུལ་བགྲོལ་ཏེ། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་འདི་ནི་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དེའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པས་ན། འཕགས་པ་

³³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༥༩ ཞོག ༥ ཟླ་ ༡༩

³⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༥༩ ཞོག ༢ ཟླ་ ༦

³⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༥༡ ཞོག ༥༩ ཟླ་ ༤

ཐོགས་མེད་ས་འོད་བྱེད་པ་བརྟེན་པས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་བ་དང་འཆམས་པར་བཀོལ་ཏེ། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །སྤྱི་མཐའི་བར་དུ་གནས་པར་བཀྲི།³⁶ །ཞེས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་སོ་ཞེས་འབྲུང་ཞིང་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་དང་། ཤེར་འབྲུང་དང་། བྱད་རྩ་བྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དུ་བཀྲའི་བར་འཆད་དོ།

མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ནི་ཉི་མའི་གཞུང་འབྲེལ་དུ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས་འཆད་པས་དེའི་ལུགས་དང་འགའ་བ་སྐྱ་མི་རྒྱས་ལ། རྣམ་རིག་ཅན་ལ་མ་ཞེན་པར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་འཛིན་མི་རྒྱས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ཡང་བྲང་དོན་ཡིན་ཅོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཤད་ནས། རང་གི་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས། །དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ནི་རྣམ་པར་བཀོལ།³⁷ །ཞེས་བྱ་བ་སུན་སྤྱང་བའོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གི་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ངེས་དོན་དུ་གནས་པ་བསྐྱར་ནས་རྣམ་རིག་ཅན་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་ཞལ་སྤྱན་དབྱེ་མ་འཇུག་པ་ལས་སུན་སྤྱང་དོ། །དེར་ཡང་དོན་དམ་པའི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཚུལ་ནི་སུན་འབྲེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདོད་པ་ཐ་དད་པར་སྟོན་ན་མ་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་སྤྲས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས་འཇུག་པའི་འབྲེལ་པར། གནས་བརྟན་ཆོས་སྟོང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་འདོར་བ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འདེན་ཅོ། །འོན་ཀྱང་ཞི་བ་འབྲུང་གནས་རང་ཉིད་ཕྱོགས་སྒྲང་གི་བཤད་པ་ལ་ཆད་མར་བྱེད་པ་དང་། འཇུག་འབྲེལ་གྱི་ལུང་དེ་ཤེས་བྱེད་དུ་འདེན་པ་འགའ་བར་མཐོང་སྟེ། ལུང་དེ་ལས་ནི་ཕྱོགས་སྒྲང་གིས་ཀྱང་རྟོན་འབྲེལ་ཐབ་མོའི་དོན་མ་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

³⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༩ ཞོག་ ༥༡༥ ཟླ་ ༦

³⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༦ ཞོག་ ༥༤༣ ཟླ་ ༡༤

དེས་ན་སློབ་དཔོན་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ལྟ་བུ་ནམས་ལྟ་ཞོག། གང་ཟག་པལ་པར་གྲགས་
 པ་ནམས་ལ་ཡང་འདིས་འདི་རྟོགས་འདིས་འདི་ལས་མ་རྟོགས་ཞེས་རང་དབང་དུ་རྒྱུད་ཆོད་གཟུང་བར་
 ག་ལ་རུས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ནས་བཤད་ཆོད་ནི་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་བཀའ་ནས་དེ་
 ཉིད་དབུ་མའི་དོན་དུ་འཆད་པར་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་གྲགས་ཤིང་གྲགས་པ་ལྟར་ཡང་
 སྒྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མ་ལྟེན་པས་རྣམ་རིག་ཙམ་ཉིད་དབུ་མར་བཤད་པའི་སྟེང་ནས། སྐྱ་སྐྱབ་དང་
 ཐོགས་མེད་དགོངས་པ་གཅིག་པར་བཤད་པ་དབུ་མ་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་དང་། སེམས་གསལ་སྟོང་འདི་
 ཉིད་གཤེས་ལ་བྱུང་ཅིང་དེའི་སྟེང་དུ་གཟུང་འཛིན་མེད་པ་དབུ་མར་འཆད་པ་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པས་དེ་དག་དུ་སྟོས་ཤིག། དུམ་གསུམ་གཞོད་འཛུམས་དང་། ཞི་བ་འབྱུང་གནས་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་
 བའི་འགངས་མཐུན་པར་སྒྲུབ་བས་དེའི་ཚུལ་དང་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མདོ་ཙམ་ཡང་སྐབས་ཅི་ལྟ་
 བཞིན་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་འཕགས་པས་བྱེ་ཚུལ་ནི། རྣམ་པར་བྱེད། གང་ན་མདོ་དང་རྒྱན་གཉིས་ཏེ་འོག་མ་ལ་
 ཡང་ཤེས་པར་བྱེད། གང་གིས་ན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པས་འཕགས་པའི་
 ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྡེ་ཞེས་བྱ་བ་དེས་སོ། །ཀྱང་ནི་སྒྲ་མ་གཉིས་སུ་མ་བཟང་
 པའོ། གང་དུ་ན། རྣམ་འབྱོར་གོམས་པས་དོན་གྱི་དེ་ཉིད་བསྐྱབས་པས་འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་ཤེས་
 ལྟན་པར། སྐྱེས་བྱུང་སྟོབ་བཟང་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྡེ་ཡིས་འགྲེལ་པ་ལ་ནི་ཆེར་འབད་ལ།³⁸ ཞེས་པ་
 ལྟར་ནི་ཁྱིའི་འགྲེལ་པར་རོ། སྟོབ་གང་གིས་ན། དུམ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཏྲག་ཆད་ཀྱི་
 མཐའ་དང་བལ་བ་དབུ་མར་གནས་པ་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་སྟོས་སོ། འདིར་སྒྲ་མ་རྣམས་འགྱུར་འདི་
 ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ་བྱུང་བ་ལ། གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྟོས་ཞེས་པ་ལྟར་ན་རང་མོས་
 གཙོར་བྱེད་ལ་བྱུང་བ་ཞེས་འཆད་དོ། ཅི་སྟེ་སྒྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེ་བྱིན་པས་འདིས་འབྱེད་མི་དགོས་ཤི་
 ཅ། སྒྲ་མ་གཉིས་པོ་དེས་འགྲེལ་པ་བྱས་པ་རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་གཞུང་དང་མཐུན་པའི་བྱུང་རམ། སྐབས་

³⁸ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཤོག ༩༩༩ ཟེང་ ༡༡

ཀྱི་དོན་མ་བཟོད་ཅིང་རྣམ་རིག་ལ་ཞེན་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་བྱས་པ་མིན་
པར་མཐོང་ནས་སྤྱེ་བས་ཉེས་པ་མེད་དོ།

བཞེན་པ་བཙུན་པས་རྣམ་བཤད་བྱས་ཚུལ་ནི། རྣམ་བཤད་བྱས་སོ། །གང་གིས་ན། རྣམ་གྲོལ་སྡེ་
དད་པའི་ས་ཆོག་ས་ལམ་པལ་བ་ལ་གནས་པ་དེ་ཡིས་སོ། །དུས་ནི་འཕགས་པས་མཛད་པ་དེའི་འོག་
ཏུའོ། །གང་དུ་ན། མཐའ་གཅིག་སྐྱེས་གྱུར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ལ་མཁས་ཏྟགས་
ལྡན་གང་། །རྣམ་གྲོལ་སྡེ་ཞེས་ཆོག་ཏུ་འཛིན་ཉེན་གྲགས་གཞན་པ་དེས་ནི་རྣམ་འགྲེལ་
མཛད།³⁹ །ཅེས་པ་ལྟར་ནི་ཁྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུའོ། །རི་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་རྒྱན་གྱི་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་
ཆང་བར་མ་རྟོན་པར་རང་གིས་རི་ལྟར་རྟོན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རོ། །བྱུང་མཐའ་རབ་འབྱུངས་
ལ་མ་འདྲེས་པར་རིག་པ་ཚུམ་པ་ནི་ཤེས་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱུའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པ་སྟེ་རང་གི་ཤེས་རབ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཙུན་པས་ཀྱི་གཞན་ལ་པན་འདོད་པའམ་མཛོན་པའི་ར་རྒྱལ་
གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་འདབ་གཤོག་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་པའི་བྱ་འཕྱར་བར་ཚུམ་པ་དང་འབྲ་བར་
བསྟགས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྲད་པ་མིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཡུམ་མཐའ་དག་མ་རྟོན་ཟེར་བས་ནི་ལེགས་པར་མ་སྦྱས་
སོ་ཞེས་དང་། ཀྱན་མ་རྟོན་ཅེས་པ་ནི་རང་རང་གི་ལྟོས་མ་ཏྟགས་པ་སྟེ་གཞུང་མ་རྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཆོག་གསལ་དུའོ། །ཏྟགས་དཀར། བསྟན་བཅོས་མ་ལུས་པ་དེ་མཛད་པ་སོ་ལས་དངོས་སུ་མ་
ཐོས་པའམ་མ་མཐོང་བའོ།

ཡང་ན་མཛོན་པའི་སྡེ་སྡོད་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་མ་རྟོན་པའོ་⁴⁰ ཞེས་འཆད་
པ་ནི་སྐབས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་བཤད་པའོ། །གཞུང་མ་རྟོན་པ་ལ་སྡེ་མ་རྣམས་དགོས་
འབྲེལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་དབྱེ། དགོ་འདུན་ནི་བྱ། དེས་འབྲེད་རྒྱས་བཤད་ལ་སོགས་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་མ་རྟོན་པར་མདོ་ལེ་མང་རང་དང་མཐུན་པར་བཤད་དེ། མ་རྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་

³⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༡༩༡ ཟེང་། ༡༡

⁴⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༣༤༤ ཟེང་། ༡༤

ཡང་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ། འཕར་གསུམ་སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགོ། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་
བཅོམ། དབྱ་བཅོམ་འབྲས་ཞུགས་གཉེན་པོ་དང་རྩལ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ལེ་མང་ན་
མེད་པས། དེ་དང་བསྟན་བཅོས་མ་མཐུན་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆིག་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་དུ་བསམས་སོ་
ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་འབྲེལ་དེར་རྩ་བ་དེ་དག་མེད་ཀྱང་དམིགས་རྣམ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བཤད་པ་
རྩོགས་པ་དང་། མདོར་བསྟན་ཀྱི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་བྲངས་ནས་ལྷག་མ་ལ་སོགས་ཀྱི་སྦྲ་དང་། དགོ་
འདུན་ཉི་ཤུ་ལ་ཡང་དགོ་འདུན་ཀྱི་མདོ་དང་པོའི་སྟོད་བྲངས་ནས་སོགས་ཀྱི་སྦྲ་སྦྲར་དོ། །སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་མདོ་དོ་པོ་རྣམས་ཉི་མེ་འབྲེལ་བར་བཤད་པ་ལ་ཁ་འཕངས་ཤིང་རབ་དབྱེ་རྣམས་
སྟོ་གོས་མི་ཐད་པ་སོགས་སུ་བལྟ་སྟེ་འདིར་མ་བཀོད་པ་གཞུང་མངས་པ་སྤང་བའི་ཆེད་དེ་ཞེས་འབྱུང་
ལ། རྟོག་པ་བཞི་ལ་ནི་དང་པོ་ལ་བདུན་བརྒྱད་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་བདུན་འོལ་སྟེ་གཅིག་སྤང་ཞིང་
ལྷག་མ་གསུམ་ལ་སྟེ་མིང་ཅམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དབྱེ་བ་མ་བྱས་པར་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་འདི་དང་
སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་བསྟན་བཅོས་དང་སྦྲར་བར་བྱ་སྟེ། འདིར་མ་སྦྲར་བ་གཞུང་མངས་པ་སྤང་བའི་
ཕྱིར་ཡིན་པར་བཤད་པས་བསྟན་བཅོས་མ་བྲིས་པ་དེ་དག་ཀྱང་གཏན་མ་རྟེན་པར་མི་སྤང་དོ། །ཉི་མེའི་
རྣམ་འབྲེལ་འདི་བཅུན་པ་གོལ་སྟེ་དང་མིང་མཐུན་པ་གཅིག་གཤམ། འཕགས་པའི་སྟོབ་མར་གྲགས་པའི་
བཅུན་པའི་ཡིན་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་སྤང་དུ་སྤང་གཞི་དང་ཅེ་མའི་ཀུན་དུ་རྒྱ་སྟེ་ཅན་ཀྱི་སྐབས་སུ་
བཅུན་པའི་བཤད་པ་བྲངས་པ་རྣམས་འདི་ལ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མཁས་པ་འདི་བཞིའི་ཕྱི་
ཚུལ་བཀོད་ཅེ་ན། རང་ཉིད་སྟོན་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཁས་པར་བསྟན་པས་རང་གི་
གཞུང་ལ་གཞན་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་དུ་མ་ཆོལ་བ་རྣམས་ལ་པན་གདགས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་ཆིག་གསལ་དུའོ། །ཤེར་འབྱུང་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་རྩོམ་མི་རིགས་ཏེ་སྟོན་ཀྱི་སྟོབ་
དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་ལ་རྫོངས་པ་བསྒྲིག་བྲིས་ལ། མ་བསྒྲིག་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲིག་མི་བྱས་ཞེས་
པའི་ལན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མའི་བཤད་པ་དང་ཁྱེ་ཀ་མཛད་པའི་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་
ནི་གཞི་ལམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཀྱང་མདོན་རྟོགས་དང་མ་སྦྲར་ཞིང་། སེམས་ཅམ་དུ་བཀོལ་
བས་ན་རྫོངས་པ་ཐམས་ཅད་མ་བསྒྲིག་ལ། འབྲེལ་པ་དང་རྣམ་འབྲེལ་མཛད་པའི་འཕགས་པ་དང་།
སྟོབ་དཔོན་དག་གིས་ཀྱང་མདོན་རྟོགས་དང་སྦྲར་ཡང་ཀུན་ཀྱི་རྒྱན་དུ་མ་བྱུང་ཅིང་མ་ཆང་བས་དོགས་

བ་མ་བརྒྱུག་གོ། །ཁོ་པོ་ནི་བྱམས་པས་བསྟན་ཅིང་ནམ་སྤང་བཟང་པོའི་བྲིན་ལས་གཞི་ལམ་ནམ་པ་
 ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཤིང་མངོན་ཏྲོགས་དང་སྒྲོར་བས་ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དབྱུ་མ་དང་
 སྒྲུར་བས་དོགས་པ་ཐམས་ཅད་བརྒྱུག་པའོ། །ཞེས་འཆད་དོ།

གསུམ་པ་(རང་གི་སྒྲིའི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལྟར་དབྱིག་གཉེན་དང་བཅུན་པས་མ་རྟེན་པར་
 བརྩམས་ལ་འཕགས་པས་རྟེན་ནས་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་ནས་སམ་མ་རྟེན་ནས་ཚོམ་ཞེ་ན། བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་འདི་རྟེན་དོ་ཞེས་ཆོག་ནམ་པར་སྒྲུར་དོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཅི་འདྲ་བ་ཞེ་
 བ། སྒྲུར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མཁས་པ་འཕགས་གོལ་གྱིས་ནི་སྤང་བར་བྱས་པ་སྟེ་རྟེན་ཅིང་འགའ་ཞིག་ཁོ་
 བ་སྟེ་དབྱིག་གཉེན་དང་བཅུན་པ་དང་གདུལ་བྱའི་དབང་ལས་ཐོགས་མེད་ནམས་ཀྱིས་མ་རྟེན་པའི་ཡུམ་
 དང་རྒྱན་གྱི་དོན་དེའོ། །ཚུལ་ནི་འཕགས་པས་རྟེན་པ་དེ་ལྟར་དོ། །དེ་ལྟར་རྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡ་
 མཆོད་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་བསོད་ནམས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསགས་པ་འདྲ་ཞེས་དགའ་བ་སྟོན་པའོ། །

བཞེ་པ་(བརྩམས་པ་ལ་གཞན་འཇུག་རིགས་པར་གདམས་པ་)ནི། དེ་ལྟར་མཁས་པས་སྤང་
 བར་བྱས་པ་ཡང་བདག་གིས་ཤེས་ལ། ལ་ལས་དོན་ཆང་བར་མ་རྟེན་པ་ལས་བདག་གིས་ཆང་བར་
 རྟེན་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་ཡང་རང་གི་ལྟས་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་
 ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟས་ནས། རྟེན་པ་ནི་ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟས་ནི་སྒྲུར་
 བཤད་པ་དག་གིས་མ་རྟེན་པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བའི་ཐབ་མོའི་ལམ་འདི་ནི་མངོན་ཏྲོགས་བརྒྱད་
 སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །ཅི་ཞེག་ལྟར་ནི་སྟེས་དབང་དོ། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་རྟེན་ནས་བརྩམས་
 པའི་ཕྱིར་བདག་གི་གཞུང་འདི་ལ་ཕྱི་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་གཟུར་གནས་ནམས་ཀྱིས་མཉན་པ་དང་
 བཤད་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་འཇུག་པར་རིགས་སོ་ཞེས་པའོ། །

ལྔ་པ་(ཁངས་བསྐྱུང་སྟེ་ཚོམ་པའི་རྒྱ་བརྟེན་པ་)ནི། ཅི་འགྲེལ་པ་ཚོམ་ན་མདོའི་དོན་ཐམས་ཅད་
 ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ནམས་ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་སྟེ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་
 པས་ཀྱང་བདག་གི་ནི་སྟོད་ཡུལ་མིན་ཡང་ཚོམ་པ་ལ་སྟོ་བ་སྟེས་སོ། །ཡུལ་མིན་ན་ཚོམ་པར་མི་རིགས་

ཞེན། རང་དང་གཞན་ལ་པན་གདགས་པར་འདོད་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་
 ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །རང་གཞན་ལ་པན་འདོགས་པའི་ཐབས་སུ་འབྲེལ་བ་ཚུམ་བ་ཅི་ཞིག་འབྲེལ་ཞེན།
 རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་དག་སྦྱབ་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཚུམ་བ་དོན་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལ་
 བཏེན་ནས་རང་གཞན་གྱི་ཉོགས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དང་སྔ་མའི་རྒྱུད་ལ་ཐ་མ་ལ་
 འབྲེལ་བ་འདྲ་གཉིས་འདི་ལས་གཞན་དུ་འཆད་ཀྱང་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །འདིས་རང་ཉིད་བསམ་པ་
 དག་པར་བསྟན་ཅིང་བསམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་ཚུམ་བ་ལ་སྒྲོ་བ་སྦྱེད་ཅིག་ཅེས་གཞན་ལ་གདམས་
 ངག་ཏུ་སྦྱར་རོ།

(ཙུ་བའི་མཆོད་བརྗོད་བཤད།)

གཉིས་པ་(ཙུ་བ་ཙུ་མ་པ་ལ་འཇུག་པ་)ལ་གཉིས། གཤམ་བྱ་དང་བ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་མཆོད་བརྗོད། ཉོག་ས་ལྷན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་ལོ། ཡང་པོ་(གཤམ་བྱ་དང་བ་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་མཆོད་བརྗོད་)ལ་གཉིས། མཆོད་བརྗོད་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཙུ་བ་སྤང་བའོ། ཡང་པོ་(མཆོད་བརྗོད་དངོས་)ལ་གསུམ། མཆོམས་སྤྱར། ཙུ་བས་བསྟན། འབྲེལ་བས་བཤད་བའོ། ཡང་པོ་(མཆོམས་སྤྱར་)ནི། བྱུ་འཆལ་ཞེས་བྲང་རོ། །གང་ལ་ན། སྤང་བཞིའི་ཡུམ་ལའོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ན། ཉེ་ཞེས་ཁྱིད་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་སྒོ་སྤྱར་དང་བྲལ་བར་བརྗོད་པ་སྒོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་སོ། །གང་གིས་ན། རྗེ་བཅུན་གྱིས་སོ། །དུས་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཙུ་མ་པའི་དང་པོར་རོ། །དེ་ཞིག་ནི་རིམ་བ་སྟོན་བའོ། །ཅི་ཞིག་གི་དོན་དུ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས། རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ནི། སོ་སྤྱིའི་ས་ལས་རིང་དུ་སོང་བས་འཕགས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་བཅེ་ཞིང་སྒོ་བ་པ་དང་མི་སྒོ་བ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱམས་པའི་མཆོན་མི་འདོར་བའི་བྱམས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུད་པ་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་དང་མ་ཐུན་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དམ་པས་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གཞན་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་དང་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེས་པའི་ལན་དུ། རབ་ཏུ་དང་བ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱད་ལ་སྤྱིས་པ་ཅན་གྱིས་རྣམ་གཡེང་དང་མི་དགེ་བ་ལས་སེམས་ལོག་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་དམ་པ་དང་། དགེ་བ་བཅུའི་བྱ་བའམ་སྒྱུད་པ་ལ་འཇུག་པས་སོ་ཞེས་གཞུང་གི་མའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ནོ།

གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་ནི། གཤམ་བྱ་གཞན་དག་རབ་ཏུ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ལོ། །དེའི་དགོས་པ་ནི་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་པའི་དོན་གྱིས་ཉེ་ཕྱིར་དུ་ལོ། །གང་ལ་དད་ན། ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་བཅོམ་པའམ་བདུད་བཞི་བཅོམ་ཞིང་། རི་སྐད་དུ། དབང་ལྷག་དང་ནི་གཟུགས་བཟང་དང་། །དཔལ་དང་གྲགས་དང་ཡེ་ཤེས་

དང་། །བཙུན་འགྲུས་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་སྟེ། །དྲུག་པོ་རྣམས་ལ་སྐལ་ཞེས་བྲ།⁴¹ །ཞེས་བ་ལྟར་དེ་
 བཞིན་ཉིད་རྣམ་རྟོག་གི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པས་དབེན་པའི་དབང་ཕྱག་དང་། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་
 གྱིས་གཟུགས་བཟང་དང་། མཉམ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་དཔལ་དང་གྲགས་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བཙུན་འགྲུས་ཏེ། ལེགས་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་བཙུན་ལྡན་འདས་
 མ་ལའོ། །དེ་ཡང་རྩ་གཞུག་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ལ་འདས་པ་མེད་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་ལས་སངས་རྒྱུ་ལ་
 འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས། འདས་ཞེས་སྒྲ་ཐབས་སུ་བསྒྲན་ནས་བཙུན་ལྡན་
 འདས་སུ་བསྐྱུར་ཅེས་སྒྲ་སྒྲོར་བམ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཡུམ་འདི་གང་ཟག་གསུམ་དང་འབྲེལ་
 བས་བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ལྟར་མི་འདྲུག་ཀྱང་སྒྲོགས་གཅིག་གི་མིང་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་
 བཏགས་པའོ། །བཙུན་ལྡན་འདས་མ་དེ་ཡང་ངེ་འདྲ་བ་ཞེ་ན། ཉེར་ཞིར་བྱིད་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་རིན་པོ་ཆེ་ལམ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མཐར་ཐུག་པས་ཕུལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་
 ཅིང་གྲངས་མང་བས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟེ་མདོར་ན་སྤྲས་བཞིའི་བཞེད་དོན་མཐར་ཐུག་པའི་འབྱུང་
 གནས་སམ་རྒྱར་རྒྱར་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མཆོད་བཟོད་གསུངས་ཤེ་ན། རང་
 གིས་སྒྲོང་བ་ལྟར་གཞན་ལ་བསྐྱན་མི་བྱས་ཤིང་། གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱན་པ་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་མི་
 བྱས་ལ། རྣམ་འབྱོར་པ་རང་རང་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
 དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་འཛིག་ཏེན་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ལེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་ཐབས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྲ་བར་ངེས་པར་བཟུང་
 བའམ་རྟོགས་ནས་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་ཆོག་པ་བཅད་འདི་གསུངས་སོ་ཞེས་རྣམ་པར་སྦྱར་ཏེ།
 གཙོ་བོར་འགྱུར་ཚུལ་ནི་ཕྱི་འབྲེལ་གྱིས་འཆད་དོ། །འདི་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པའོ། །ཆོག་གསལ་
 དུ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དེ་མི་རྟོག་བཞིན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཡུམ་གྱི་དང་བར་ངེ་ལྟར་བཞག །དང་བ་ནི་སེམས་
 རྒྱང་དང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། མིག་ཤེས་གྱིས་མཐོང་བའི་གཟུགས་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་ཡིད་གྱིས་
 ཆགས་པ་ལྟར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཡུམ་ངེས་པར་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སོབ་གྱིས་མཉམ་གཞག་གི་ངེ་

⁴¹ བསྐྱུར་འགྲུག་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥ ཞོག ༥༠༥ ཟེང་། ༩

ལྟར་བཟུང་བའི་ཡུམ་ལ་དང་བར་བྱེད་ཅེས་འཆད་བ་དང་། ཡང་ན་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཡུམ་ཅན་
ཤེར་ཕྱིན་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་ཞེས་རྣམས་བཞུགས་ཏུ་སྦྱར་བ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ལུགས་གཉིས་
བྱུང་ཡང་སྤྲུལ་མ་མི་འཐད་པ་རྟོགས་སྒྲིབ་ཞིང་ཕྱི་མ་འཐད་དེ། དེ་ནི་སྤར་བཤད་དོ། །སྤྲུལ་རྣམས་ནི་དང་བ་
དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཙམ་མམ་ཆད་མས་བྱུང་སྤྲུལ་ན། མ་
པམ་པ་རང་གི་མཉམ་གཞིག་གི་ཡུམ་མིན་པས་དེས་བྱངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་ངེས་པར་བཟུང་ནས་
སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མ་འབྲེལ་ཏེ། རྣམས་ཞེས་པ་ལྷག་མ་ཅན་ཡིན་པས་བཟུང་ནས་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་
སོ་ཞེས་སྒྲེལ་དགོས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་(རྩ་བས་བསྟན་)ནི། དུག་འཆོལ་ལོ། །གང་ལ་ན་ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་དེ་ལའོ། །སྤྱི་
ཡུམ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་དང་བཅས་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་དང་ལྟན་
ཅིག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་ཡུམ་མོ། །དེ་ལྟར་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡུམ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། བཞི་
གའི་ཡུམ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱི་ལ་གཅིག་ཆོག་སྦྱར་བ་ཙམ་སྟེ། དག་ལྟན་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
ཆོགས་དང་བཅས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟེ་རིགས་ལ་གཅིག་གི་ཆོག་གོ་ཞེས་དང་། དེའི་ཆོགས་དང་
བཅས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འདི་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡུམ་ཡིན་པར་
རྟོགས་སོ།⁴² ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་ནི་སྤྲུལ་པ་ལོན་ཞིང་དེ་
རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡུམ་འདི་ཡིན་པ་དེས་ན་འདི་ནི་སྤྲུལ་པ་པའི་ཡང་སྤྲུལ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་⁴³ ཞེས་པའི་
ཆོག་གིས་ཡུམ་འདི་འབྲས་ཡུམ་ཏུ་འབྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྦྱབ་པའི་རྣམ་
མཁྱེན་ཡུམ་ཀྱི་བྱང་པར་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲུལ་སོར་བཞག་ན་སངས་
རྒྱས་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །རི་ལྟར་ན་མཁྱེན་གསུམ་གང་ཟག་དེ་དག་གི་ཡུམ་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་གཞི་ཤེས་ནི་ཉན་རང་གི་ཡུམ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་དེས་མཆོན་པའི་རང་རྒྱལ་ཞེ་
བ་སྤང་འདས་ཆོལ་བ་རྣམས་ཉོན་མོངས་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བ་དེར་བྱིད་པར་མཛད་པ་གང་

⁴² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༣ ཞོག་ ༡༩༣ ཟླ་ ༥

⁴³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༣ ཞོག་ ༡༩༣ ཟླ་ ༡༣

ཡིན་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་ལ་གཞི་ཀྱན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེར་བྲིད་པས་སོ། །ལམ་ཤེས་ནི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་བ་ལ་པན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་འཇིག་རྟེན་གདུལ་བྱའི་
 རོན་སྐྱབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེའི་ཡུམ་ཡིན་ལ་ལམ་གསུམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མཛད་པས་
 སོ། །རྣམ་མཁྱེན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་རྣམས་བརྗོད་བྱའི་རྣམ་པ་ཀྱན་དང་ལྡན་པའི་རྗོད་
 བྱེད་སྣ་ཆོགས་པ་འདི་དག་གསུང་བར་འབྲུག་བྱེད་དེ་དེའི་ཡུམ་ཡིན་ལ་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་
 གང་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པས་དེ་
 གསུངས་པས་སོ། །

ཆོགས་བཅད་དང་པོ་འདི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་ཐབས་ལྟའི་སྟོན་སྒྲུབ་ཀྱི་རང་ཉིད་ནས་
 ཆེད་དུ་འཇུག་བར་གྱིས་དགོས་པ་དང་། ཡུམ་ལ་ནས་ཕྱག་འཆའ་གྱི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་དོན་དང་། ཆོགས་
 སུ་ནས་གཙོ་བོ་ཡིན་མོད་བར་ནི་དགོས་དོན་དང་། དེ་ལ་ནས་བསྟོད་དོད་བར་ནི་བསྐྱུས་དོན་ལས་
 འཕྲོས་ཤིང་། ཉན་ཐོས་ནས་ཕྱག་འཆའ་གྱི་བར་གྱིས་ཆོག་དོན་དང་། དེ་ལྟར་ནས་འཐད་པ་ཡིན་མོད་
 བར་གྱིས་བཞུལ་ལན་བསྟན་ལ། མཆམས་སྟོར་ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །

(ཡུམ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་པ།)

འདིར་ཡུམ་གྱི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ། རང་གི་ལུགས་བཞག་པ། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ། དེ་
མཁས་པའི་དགོངས་པར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་(རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་)ནི། ཡུམ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན།
མཁུན་པ་གསུམ་ནི་འདིར་ཡུམ་དུ་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་སྤྲོས་ཟེན་ཆོད་དང་བསྟན་ན་གཞི་ཤེས་ནི་ཉན་རང་
གི་ཉར་ཞི་ཐོབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པས། སྟོབ་ལམ་ལྟ་བུར་མངོན་ཀྱང་ཉན་རང་གི་བཞེད་པ་སྐྱབ་པ་ལ་དེའི་
ཡུམ་དུ་བཤད་པར་འདོད་ནས་ཐབས་ཅམ་དུ་བཤད་ཀྱི། ཉར་ཞི་ཐོབ་ཟེན་པའི་གཞི་ཤེས་འདིར་བསྟན་
གཞི་ཤེས་སུ་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ། །མཁུན་པ་གསུམ་པོ་དེས་ཀྱང་ཉན་རང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀ་བསྟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་
གྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཁུན་གསུམ་ཉིད་ལ་བསྟོད་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་ཐ་མ་
ལྟ་དང་པོ་གསུམ་དུ་འདུས་པར་དགོངས་ནས་སོ། །སྤྱིར་ན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དང་དེ་ལ་བསྟོད་
ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་བསྟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་བསྟོད་
ཚུལ་ཡང་ཡུམ་དེས་སྤྲོས་བཞིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་པའི་སྟོན་ས་བསྟོད་ལ། དེ་ལྟར་
བསྟོད་པ་ན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་གང་དུ་བགྲོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙ་བ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་
བརྗོད་བྱ་རུ་གོ་བ་ན། གོལ་བ་དོན་གཉིས་ནམས་དང་བསྐྱེས་ཏེ་ཆོག་ལེ་ཁུར་བྱས་པ་ལ་འཇུག་པར་
འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་མཛད་དེ། དེ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རྒྱ་མཆོན་འདིས་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
མངོན་རྟོགས་མ་ལུས་པ་ཡུམ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཕགས་པས། འཕགས་པའི་
གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ནམ་པ་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཡོན་ཏན་ཉི་བར་དགོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རུ་བྱིན་པ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ་

⁴⁴ཞེས་བརྗོད་པ་ཞེས་པ་དང་། འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོར་ལམ་མན་ཆད་ན་ཡུམ་འདི་
ཡོད་པ་མི་རིགས་ཤེས་ན། འདིས་འབྱུང་གཞི་བྱས་ནས། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་འཕགས་པའི་རྟོགས་
པ་ཁོ་ནར་འཆད་པ་བྱུང་མོད་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་ན་ཉི་མྱེད་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྟུས་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ⁴⁵ ཞེས་འབྱུང་བས་སོ་བདུན་སོགས་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་རྟོགས་པར་ཐལ་
ལོ། །དེས་ན་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ནི་སྤྲིང་གི་གཙོ་བོ་བརྗོད་པར་འདོད་ནས་ཡིན་གྱི་ཚོགས་སྐྱོར་བ་
སྤྲིང་མིན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་འགྲོ་བ་ན་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་སོ་ཞེས་
པ་དང་། སྤྲིང་བཞི་གའི་ཡུམ་ཡིན་ཡང་རྒྱལ་པོའི་ཡུམ་ཞེས་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་དེ་དག་ལ་བྱུང་
བྱེད་མཐུན་པ་གཉིས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བྱ་ཐེག་དམན་དང་བྱུང་སེམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་
ཐལ་བ་དང་། ཉེར་ཞིར་བྲིད་པ་དང་ལྷག་བསམ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་འཛིན་ཉེན་གྱི་དོན་དངོས་སུ་སྦྱབ་
པའི་བྱུང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

དེ་ལྟར་ན་ལུང་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བཤད་དེ། འཕགས་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་
གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས། བཤད་པ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་
བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། ⁴⁶ །ཅེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ཡང་གོང་དུ་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ་
ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་བྱུག་འཆལ་བའི་ཤེས་ཕྱིན་དེ་གང་ཡིན་དེ་རི་ལྟར་བསྟན་བཅོས་
གྱིས་འཆད་ཅེས་པའི་ལན་དུ། ཤེས་ཕྱིན་དེ་ལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེད་ནས་
འཆད་དོ་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གྱུར། གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་
པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཚོགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ཞེས་དང་། གཞི་
ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཚིག་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་

⁴⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩༩ ཤོག ༣༣ ཟེང་། ༢༡

⁴⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩༡ ཤོག ༡༣༩ ཟེང་། ༣

⁴⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩༩ ཤོག ༣༩ ཟེང་། ༡༩

རྣམས་ཁྱད་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་
 ཉིད་ཅེས་དང་། བསྐྱུས་དོན་དང་། བཀྲལ་ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་
 མཐའ་དག་བསྐྱུས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(དེ་མཁས་པའི་དགོངས་པར་སྐྱབ་པ་)ནི། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་བརྒྱད་མ་ལུས་པ་
 ཡུམ་ཡིན་པ་འདི་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་དུ་ཆེན་པོ་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་བཀྲལ་ལ།
 འབགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་གཞན་དུ་མ་ཡང་བཞེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་
 བྱིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་དང་ལྡན་ཡུམ་དེ་
 ལ་བྱུག་འཆའ་ལོ།⁴⁷ །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་
 ཞེས་འབྲི་བ་ལ། མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡིན་པར། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་ཅེས་བྱ།⁴⁸ །ཞེས་
 དང་། དག་ལྡན་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དབྱེ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ།⁴⁹ །ཞེས་
 དང་། གྲགས་པའི་ཆ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་བཙུག་ལྡན་འདས་མ་སྟེ།
 འཆད་པར་འགྱུར་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཤེས་རབ་གྱི་
 པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ།⁵⁰ །ཞེས་དང་། ཤེས་འབྱུང་གིས་ཀྱང་། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཅན། །རང་བཞིན་མེད་ཅིང་རྟོག་ལས་འདས། །དཔག་བསམ་ཤིང་བཞིན་འབྲས་བཟང་ནི། །སྟོལ་
 མང་ད་རྒྱལ་ཡུམ་དགེ་མ་རྒྱལ།⁵¹ །ཞེས་དང་། རྩ་བའི་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཀུན་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱིས་
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཞན་ལྟ་བུ་རྣམས་བསྐྱུས་པའི་བརྒྱད་ཆར་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
 ཡང་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་པོའི་དབྱེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་

47 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༥༣༧ ཟླ་ ༡༧

48 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༥༣༧ ཟླ་ ༣༠

49 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༡༩༩ ཟླ་ ༩

50 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༡༩༩ ཟླ་ ༡

51 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༦༥༩ ཟླ་ ༣

མཁའ་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཆའ་ནས།⁵² ཞེས་སོ། །འོ་ན་སློབ་དཔོན་དེ་དག་གིས་ཡུལ་དེ་ཤེར་
 ཕྱིན་ཏུ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་མངོན་ཏོགས་བརྒྱད་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ཏུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཤེར་ཕྱིན་དང་ཡུལ་
 བྱང་མེད་པ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྐྱེད་པ་དང་གསོ་བའི་སྒོ་ནས་བྱེད་ལས་
 མཚུངས་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཡུལ་མཚན་ཉིད་པའི་དོན་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྐྱབ་པ་
 ཡིན་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པའི་དོན་རང་བཞིན་མེད་ཏོགས་ཀྱི་སྒོ་དམ་པ་ཡིན་པ་གཉིས་བྱང་
 བར་མེད་པའི་སྐབས་ག་ལ་ཡོད། དེ་ལྟར་འགྲེལ་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཡུལ་གྱི་བཤད་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་
 མེད་ཀྱང་ཆིག་གསལ་དུ་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་དགག་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྲ་འགྲེལ་གྱི་འཕྲོས་དོན། ཅ་བའི་ཆིག་དོན་
 རོ། །དང་པོ་(སྤྲ་འགྲེལ་གྱི་འཕྲོས་དོན་)ལ་གཉིས། དགོས་དོན་དང་། བསྐྱས་དོན་ལས་འཕྲོས་
 པའོ། །དང་པོ་(དགོས་དོན་)ལ་གསུམ། གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ། དེ་དག་གིས་
 བྱབ་པའི་དོན་རོ། །དང་པོ་(གནས་སྐབས་)ལ་གསུམ། ཐོས་པ་དང་། དང་བ་དང་། གུས་པའི་དགོས་
 པའོ། །

⁵² བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༧ ཤོག ༥ ཟེང་། ༣

(དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ།)

དང་པོ་(ཐོས་པ་)འི། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིར་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་ཞེས་པ་འདི་
 དོན་ཡིན་པས་འདས་མ་ཐག་པའི་ཅ་བ་ལ་གཟུང་ངོ། །དེ་ཡང་ཅ་བའི་གོང་དུ་གསུངས་ཞེས་པ་འཇུག་
 བཤད་ཅེས་པ་ཡོད་ན་སྤྱི་འགྲེལ་གྱི་མགོར་གསུངས་ཏེ་དང་། བཤད་དེ་ཞེས་མི་འབྱུང་བར་ཞེས་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ་དང་། ཡིན་ཏེ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ལ་དང་། ནི་ཞེས་འབྱུང་ལ། གསུངས་སོ་ཞེས་རྫོགས་ཆིག་སྤྱིར་
 ན་དེ་མ་ཐག་འབྲུ་མི་གཉེར་བར་དགོས་དོན་སོགས་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་གསུང་བའི་⁵³ སྤྱི་མ་
 རྣམས་འགྲེལ་པ་འདི་ལ་ངེས་ཀྱང་སྤྱི་མ་ལ་མ་ངེས་ཏེ་གདམས་ངག་སྤྱིར་བསྟན་གྱི་སྐབས་བཞེན་
 རོ། །གང་དག་མཆོམས་སྤྱིར་གང་ཡིན་སྤྱི་འགྲེལ་དུ་བཞེད་པ་ནི་སྤྱི་འགྲེལ་གྱི་དོན་མ་མཁྱེན་པར་ཟད་
 དེ། ཅ་བ་དེའི་སྤྱིར་དང་རྗེས་སུ་དེའི་དོན་སྤངས་ནས་འགྲེལ་པ་ནི་སྤྱི་འགྲེལ་དང་སྤྱི་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་
 ན་ཅ་བའི་དོན་སྤྱིར་སྤངས་ནས་མི་འགྲེལ་བའི་མཆོམས་སྤྱིར་དུ་མ་ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་དང་
 འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞེན་གྱི་མཆོམས་སྤྱིར་ལྟ་བུ་ནི་གཉེས་ཀྱི་ཡིན་ཡང་གཞན་ལ་མ་ངེས་སོ། །

མཆོད་བརྗོད་བྱས་པས་གཞན་དག་དང་བ་སྐྱེད་ཅེས་བསྟན་ན། གཞན་དག་ནི་གང་། མཆོད་
 བརྗོད་ལས་ནི་ངེ་ལྟར་དང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉེས། དབང་བརྟུལ་དང་། དབང་རྩོན་གྱི་དང་ཚུལ་ལོ། །དང་
 པོ་(དབང་བརྟུལ་)འི། གང་ཟག་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཇུག་པ་འཇུག་ཆིག་ཅེས་ལས་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་བའི་
 དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ནི་དང་བ་སྐྱེདོ། །ངོ་བོ་ནི། རབ་ཏུ་སྟེ་ཆེན་པོ་ལོ། །རེ་ཞིག་ནི་བཤད་
 པའི་ངེས་པ་འཇུག་འདི་དབང་རྩོན་ལས་དང་བ་སྐྱེ་སྤྱིར་བཤོ། །ཡུལ་ནི་ཡུལ་འདི་ལའོ། །ཚུལ་ནི་ཡུལ་སྤྱིར་
 བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ན་ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནམ་མེན་སྟུམ་པའི་ཐེ་
 ཆོམ་མེད་པར་ཏེ་བརྟགས་དབྱེད་མ་བྱས་པར་ཆིག་ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བས་ན་སྤྱིར་དུའོ། །རྒྱ་ནི་ཉན་
 ཐོས་ཞེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་འདིས་ནི་ཡུལ་འདིས་སྤྱིར་བཞེད་པ་བསྟན་པའི་ཆེ་བའི་བདག་

⁵³ ཞོལ། ཤོག ༡༥ ན ༣ གསུངས་པའི་གཙང་། ཤོག ༡༩ བ ༩ གསུང་པའི་

ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པར་
བརྟེན་དེ་བརྟེན་པ་དེ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །གཉིས་པ་(དབང་ཚེན་གྱི་དང་ཚུལ་)ནི། དབང་བརྟུལ་
ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཆོས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཇུག་པའམ། རོན་ལ་བརྟགས་དབྱེད་བྱས་ནས་འཇུག་པའི་
ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་དང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །དང་བའི་
རོ་བོ་ནི་རབ་ཏུ་སྟེ་མི་འཕྲོགས་པའོ། །གང་ལ་ན་ཡུམ་དེ་ལའོ། །འདིར་དེ་དང་གོང་དུ་འདི་ཞེས་པ་ནི་
མཆོད་བརྟེན་ལ་ཉི་རིང་གིས་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །ཚུལ་ནི། འོ་ན་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་བཞི་བསྐྱེན་
པར་མཛད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཙམ་གྱི་མོད་ལ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྦྱར་དབང་བརྟུལ་
གྱི་འཇུག་ཕྲོག་གི་རྒྱ་ཆོག་ཙམ་ཡིན་ཡང་། དབང་ཚེན་ནི་རིགས་པས་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་པ་
ན་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་ཡོད་པར་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ཡང་མཆོད་བརྟེན་
གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་བརྟེན་བྱའི་དོན་གྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་རོ་བོ་ཉིད་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་བཞི་བསྐྱེན་པར་བསྟན་པ་ལ་རིགས་པ་ཡང་
དག་གིས་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་ན་གཞོད་པ་མ་མཐོང་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་དབྱེ་
གཞི་ཤེར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་དེས་
སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲས་བཞི་བསྐྱེན་པར་མཛད་པ་ནི་གདོན་མི་བླ་བ་སྟེ་དེས་པར་སྤྲོད་པ་སྟེ་
འཐད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དེས་པར་བཟུང་སྟེ་དང་བར་བྱེད་ཀྱི་དབང་བརྟུལ་ལྟར་བརྟག་དབྱེད་མེད་པར་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །

རིགས་པ་གང་གིས་ཤེ་ན། རོ་བོ་ལ་དབྱེད་ནས་འགོག་པ་གཅིག་དང་དུ་མའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་སོགས་པས་རྒྱ་ལ་དབྱེད་པ་དོན་རྗེ་གཞེགས་མ་འབྲས་བུ་ལ་དབྱེད་པ་ལྷ་བཞི་
སྐྱེ་འགོག་ལ་སོགས་པའི་ཆོད་མ་སྟེ་གཏན་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རིགས་པ་འདི་རྣམས་ཁོ་
ན་འགོད་ཅེ་ན། གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་ན་འདི་དག་གིས་གཞོད་
དགོས་ཏེ། མཆོད་བརྟེན་གྱིས་ནི་ཡུམ་གྱི་སྤྲས་བཞིའི་བཞེད་པ་སྐྱེད་པར་བསྟན་ལ། རིགས་པ་འདི་
དག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་དུ་སྦྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་

གྱིས་སྐྱེད་པར་བསྟན་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་རིགས་པས་སྐྱེ་མེད་སྐྱབ་པ་དོན་དམ་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 བ་འདི་རྣམས་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་མེད་པའོ། །ཁ་ཅིག་དང་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གཞོད་པ་མ་
 མཐོང་བ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བའི་གཞུང་ཚན་པ་གཉིས་བྱེད་པ་དང་། ལ་ལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་
 སྐྱེ་མེད་ཏུ་གང་གིས་བྱུབ་ན་གཅིག་ཏུ་བྲལ་ལ་སོགས་པས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་མི་འཐད་
 དེ། སྐྱིར་དབང་རྣམ་འབྱུག་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་གི་སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བ་ཡང་
 དགོས་མོད། འདིར་ནི་དབང་བརྒྱལ་དང་བ་ན་གཞོད་མི་གཞོད་མ་མཐོང་བར་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་བསྐྱུན་
 བར་བསྟན་པ་བདེན་པར་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི། གཞོད་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་པ་ན་མི་གཞོད་པར་
 མཐོང་ནས་སྤྲས་རྣམས་བསྐྱུན་པར་བཟུང་སྟེ། ཞེས་བཤད་དགོས་པས་གཞུང་དེ་གཉིས་སོ་སོར་
 གཙེད་པ་མི་འཐད་དོ།

གཞུང་གཉིས་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་བ་རྣམས་བའི་ཕྱིར་སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བ་བྱ་མི་འཐད་དོ། །འོ་ན་སྐྱབ་
 བྱེད་བཟུང་བ་གང་ཞེ་ན། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མཚོད་བཟོད་གྱིས་བསྟན་ཆོད་དང་དབྱ་མའི་རིགས་པ་
 རྣམས་འགལ་བ་ལྟར་སྤར་ནས་མི་དང་བ་ལ་བརྟགས་པ་ན་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་
 དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་བཟུང་བས་ཅི་ཞིག་བྲ། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རིགས་
 པས་གཞོད་མི་གཞོད་རྟོག་པ་ནི། མཚོད་བཟོད་གྱི་སྤྲས་ཟེན་ཆོད་ལ་ཡིན་ལ། དེར་ཡང་ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་
 བསྐྱུན་པ་སྤྲས་ཟེན་ཅིང་། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་ནི་མ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚིག་གསལ་ཏུ་བྱུང་
 གཞི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ཏོ།⁵⁴ །བྱུང་པར་ནི་མཁྱེན་གསུམ་མོ། །གསུམ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་
 དབྱེར་མེད་དོ་སྟུམ་པ་དགག་པ་དང་། སྤྲས་གསུམ་ཆར་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་
 རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ངས་བསྟེན་པའི། །ཐར་ལམ་སྤྱོད་ཉིད་གཅིག་ལུ་
 རྟེ། །གཞན་ཞེས་བགྱི་བ་མ་མཆིས་ངས།⁵⁵ །ཞེས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུམ་འདི་ལ་ཐེག་པ་
 རང་རང་གི་རྟོགས་པ་ལས་ལྷུ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་སྟོན་པའི་མདོ་འདི་ལ་ཡང་མདོ་གཞན་ལས་ལྷག་པ་

⁵⁴ རྟོག་ཤོག ༡༩ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༩ ན ༥ ཤེར་ཕྱིན་ཏོ།

⁵⁵ བཀའ་འབྱུང་། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༩༩ ཤོག ༩༠༡ ཟེང་། ༡༤

མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདིས་ཉན་རང་ནམས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཙམ་
 ཞིག་དང་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནི་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 རིམ་པ་ལྟར་དྲན་པ་ཉིད་གཞག་དང་སྤོང་པོ་བཞོད་པ་ནམས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྟམ་ན་དེ་བསལ་བའི་
 ཕྱིར་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ནི་ཞེས་སྟོས་ཏེ། འདིར་དོན་ནི་ཡུམ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་དུ་
 བྱེ་བ་ནི་རང་བཞིན་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན། གདུལ་
 བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྤྲས་གསུམ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་གྱི་ནམ་པར་ངེས་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་ཆེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཟླ་བཅུ་ལྔ་པའི་ཡུམ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཡུང་པོ་
 ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་འདིས་ག་ལ་སྐྱེད་དེས་ན་འདིའི་མཐུའི་ཆེ་བ་ནི་
 འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སུ་སྐྱབ་པས་མཆར་དུ་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་གཞུང་
 གཞན་ལས་མཆོག་སྟེ། སྤར་གྱི་གཞུང་དེ་དག་ནི་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་ལ། ཡུམ་གྱི་མདོར་ནི་རིགས་ཅན་
 གསུམ་གའི་ལམ་བསྐྱགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གཅིག་ཁོ་ན་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་གདུལ་བྱ་ལ་དུ་
 མར་སྤང་བ་ནི་ཚུལ་གྱི་སྤྲས་བསྟན་པས་དུ་མར་སྤང་ཡང་གཅིག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཡིན་ལ་
 གཅིག་དུ་མར་སྟོན་པའི་མཐུ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟ་
 བུའི་མཐུ་དེ་སུའི་སྟམ་པ་ལ། ཤེར་ཕྱན་ཅེས་སྟོས་པ་དོན་གྱི་རིམ་པའོ་ཞེས་སྟོས་ནས་འཆད་དོ། །ཚུལ་
 ཞེས་པ་དོན་དེ་དངོས་མིན་པར་ནམ་པ་ཙམ་བསྟན་པ་རུ་འདྲིན་པ་ཚུལ་གྱི་སྤྲས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་པ་
 འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ཡུམ་འདི་གདུལ་བྱའི་ངོར་སྤྲས་གསུམ་གྱི་ཡུམ་ཡིན་གྱི་ངེས་པའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཡིན་ཞེས་པ་འདི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བཅས་བཏགས་པ་བ་དང་
 མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་བཏག་གང་། དང་པོ་ནི་མི་འདོད་ཅིང་རིགས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཡུམ་
 གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤར་གྱི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡུམ་གྱིས་སྤྲས་གསུམ་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་
 འདིས་སྤྲས་གསུམ་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བར་ཁས་སྤངས་པ་
 བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉན་རང་ལ་ཐར་ལམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡུམ་མ་གཏོགས་པ་ནི་མེད་ལ་ཡུམ་

ཡང་འདི་དག་གི་ལམ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་ནི་མི་རྒྱས་ལ། ཉག་ས་གཉིས་ནི་བསྟོད་པའི་ལུང་
ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་དང་ཅ་བའི་བྱུང་མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་ཁས་སྦྲངས་སོ། །གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་ཁོ་ནར་འདོད་ན་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་སུ་བསྟན་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱང་
བཏགས་པ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འགལ་བ་དུ་མ་འདུས་པ་འདི་ལྟ་བུའི་བཤད་པ་ནི། བྱམས་པ་དང་
སྟོབ་དཔོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཅེ་འདྲི་བ་ཡིན་ལ། འདི་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་མ་
བཏགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲུལ་གཞི་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱི་དོན་ཡང་ཚུལ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པར་
དགོངས་པས་ཞེས་པ་དང་མ་ཐུན་པར་ཐེག་པའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཞེས་འབྲུམ་པ་འདོད་པའམ། ཡང་ན་
མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་ཡང་གཞུང་
ལམ་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བར་བཞེད་པས་མི་མ་ཐུན་པ་མེད་དེ། ཤེར་ཕྱིན་དང་ཡུམ་གཉིས་
དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་གྱི་དོན་ནི་སྤྲས་བཞིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ལ་མེད་ཅེས་སྟོབ་དཔོན་རི་ལྟར་
བཞེད། གཞན་ཡང་དེ་དག་ལ་ཡུམ་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྲས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་འགྱུར་
རོ། །མཁྱེན་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་བྱེ་བ་མིན་ཞེས་དང་དུ་མར་སྒྲུང་ཡང་ངོ་མོ་གཅིག་ཁོ་
ནའོ་ཞེས་པ་འདིས་ནི། ཆོག་གསལ་གྱི་འདོད་པ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡུམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཡང་ཉན་
རང་གི་མིན་ཞེས་བཞེད་པ་བཀག་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་ཉིད་པ་དང་གཅིག་ཏུ་དང་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་
ཡུམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོས་པས་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་(དྲུག་)ནི། དོན་གྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ན། རི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་
ན། གྲུས་པར་བྱེད་དོ། །གང་ན། ཡུམ་དེའི་ཡོན་ཏན་ཉར་ཞིར་བྲིད་པ་སོགས་ཐོབ་པར་མངོན་པར་
འདོད་པའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་ཡང་ངོ། །གང་ལ་ན། ཡུམ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
གསུང་རབ་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང་ཆོག་དོན་གྱི་ཉན་ཡིན་པས་བསྟོག་ན་
འགྲིག་པའི་ཕྱིར་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་མཁྱེན་གསུམ་དེ་བརྗོད་བྱུང་བའི་གསུང་རབ་ཡུམ་གྱི་
མདོ་དང་། མདོ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གསུང་རབ་བསྟན་བཅོས་ལའོ། །གང་གི་དོན་དུ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

དུ་གཟུང་བ་དང་སོགས་པས་བཅང་བ་དང་བཟླག་བ་དང་ཀུན་ཚུབ་པར་བྱ་བ་དང་ནལ་འབྱོར་དུ་བྱ་བའི་
 འོན་ཏེ། །རྒྱ་གང་ལས་ན། ཡུལ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་ལས་སོ། །ཀྱང་ནི་ཐོས་པ་ལས་དང་བར་མ་ཟད།
 དང་བ་ལས་གྲུས་པའོ། །ངོ་བོ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྟེ་གྲུས་པ་དག་པོའོ། །གང་ལ་དད་པ་དེ་ལ་དེ་དོན་གཉེར་གྱི་
 འདུན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དད་པས་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་པར་བཤད་པས་འདིར་གྲུས་པ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་
 ཡུལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པའོ། །

གསུམ་པ་(གྲུས་པའི་དགོས་པ་)ནི། དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྗེས་དེ་ནས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་
 བ་དང་སོགས་པས་བསམ་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་འབྱུག་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་ཡང་བྱེ་སྒྲ་ནམས། ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་སྒྲོ་ནམས་ནི། །མིང་དང་
 གཉིས་ཀ་དོན་ཡུལ་ཅན།⁵⁶ །ཞེས་མིང་རྒྱང་ལ་དམིགས་པ་ཐོས་བྱུང་། དོན་རྒྱང་ལ་དམིགས་པ་སྒྲོམ་
 བྱུང་། གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་བསམ་བྱུང་ཞེས་འདོད་པ་ནི་བསམ་བྱུང་གིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མིང་དོན་
 གཉིས་ཀ་མི་འཇོན་པའི་ཕྱིར། བསམ་བྱུང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། མིང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ན་ཐོས་བྱུང་དང་།
 དོན་འཇོན་པ་ན་སྒྲོམ་བྱུང་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་གསུང་རབ་མཉན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 ཤེས་རབ་ནི་ཐོས་བྱུང་། དེའི་དོན་རིགས་པས་བརྟགས་པ་ལས་ངེས་པ་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བསམ་
 བྱུང་། ངེས་པ་རྟེན་པ་དེ་ཉིད་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཇོན་གྱིས་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་
 ཤེས་རབ་ཏུ་འདོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་)ནི། དེ་ལྟར་ཞུགས་པས་ལེགས་
 པའི་མཆོག་བྱང་ཚུབ་འཕྲོལ་པར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་སྒྲོན་དུ་ཞུགས་པས་མཁྱེན་གསུམ་འཕྲོལ་ཅེས་ཟེར་
 རོ། །

གསུམ་པ་(དེ་དག་གིས་བྱུང་བའི་དོན་)ནི། དང་བ་ལས་གྲུས། གྲུས་པ་ལས་ཞུགས། ཞུགས་པ་
 ལས་ལེགས་པའི་མཆོག་ཐོབ་པ་དེའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་འཕྲོལ་བའི་རྒྱ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤར་སྤྲས་པ་བྱུང་བོ། །འདིར་རྒྱའི་

⁵⁶ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༤༤༤ ཟླ་ ༡༩

གཙོ་བོའི་དོན་བྱེད་རྒྱ་ལ་འཆད་ཀྱང་དང་པོའི་རྒྱ་ཞེས་པ་ལེགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དང་བ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
དང་པོའི་རྒྱ་ཅུ་གཟིགས་ནས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སུ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་དོ།

(མཁུན་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྟུས་ཚུལ།)

གཉིས་པ་(བསྟུས་དོན་ལས་འཕྲོས་པ་)ནི། ཡུལ་ལ་ཡོན་ཏན་ཞེས་སོགས་དེར་མཁུན་པ་
གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་མ་ཡུལ་ལ་བསྟོད་དེ་ཞེས་བསྟན་པ་ན། འདི་སྟུང་དུ་ཡུལ་ནི་དངོས་
པོ་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མཁུན་གསུམ་ཁོ་ནའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོན་མ་བསྟོད་ལ། སྟོར་
བ་དང་ཆོས་སྐྱའི་སྒྲོན་མ་མིན་ཞེས་དོགས་ན། མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མ་བསྟོད་པ་དེ་ལ་གངས་ཉུངས་
པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མ་བསྟོད་པས་ལྷག་མ་ལུང་སྒྲོན་མ་ཀྱང་དོན་གྱིས་བསྟོད་
པར་འགྱུར་ལ། ལྷག་མ་ལུང་སྒྲོན་མ་བསྟོད་པས་མི་འགྱུར་ཅིང་། དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མ་བསྟོད་པས་
འགྱུར་པའི་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་གཉིས་
ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོན་མ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་ཀྱི་
ལྷག་མ་ལུང་སྒྲོན་མ་མ་མཛད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ནི། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་
བརྒྱད་བསྟུས་ལ་བསྟུ་བྱ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ཡུལ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཡིན་ཞིང་ཞེས་པའོ། །དགོས་པ་
ནི་མཁུན་གསུམ་དེས་ནི་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲས་བཞིའི་
བཞེད་དོན་ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་སྐྱབ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྟོར་བ་དང་ཆོས་སྐྱའི་ཉན་རང་གི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་སྒྲོན་མ་བསྟོད་པས་སྤྲས་བཞིའི་བཞེད་དོན་
སྐྱབ་པར་མི་རྟོགས་སོ། །ཀྱང་སྤྲ་མ་ནི་གསུམ་དུ་བརྒྱད་འདུས་པས་སྟུང་བྱེད་གསུམ་ཕྱག་གི་ཡུལ་དུ་
བཀོད་པར་མ་ཟད་དོན་གྱིས་ན་བསྟུ་བྱ་བརྒྱད་ཀྱང་དེར་བཀོད་ཅེས་དང་། ཕྱི་མ་ནི་མཁུན་གསུམ་གྱི་
སྒྲོན་མ་བསྟོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡོད་པར་མ་ཟད་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པའོ།

གང་དག་ངེས་ཀྱང་ཞེས་པ་དོན་བརྒྱད་དང་འཆད་འགྱུར། ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། །ཞེས་
སོགས་ལ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་ཉམས་ཏེ། བསྟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་དུ་བཀོད་ཆོད་དེས་སྤྲས་
བཞིའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་བྱས་སུ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ནི་
རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་ནས་དོན་ཕུན་ཆོགས་སུ་བསྟན་པ་ནི་སྤྲས་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་

མིན་ཞིང་། བསྟོད་པའི་ཡུལ་དུ་དངོས་བརྒྱད་སྐབས་མ་ཟིན་པ་ལ་དོགས་པ་འདི་དག་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །འོན་མཁའ་གསུམ་གྱིས་དངོས་བརྒྱད་བསྟན་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཆོག་གསལ་དུ་ནི། དངོས་སོ་
 བརྒྱད་དུ་སྤེལ་བ་དེ་དག་དངོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་དབྱེད་ན་རྣམ་མཁའ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཞེས་གཅིག་ཁོ་ནར་གདགས་
 རིགས་ཏེ་ལམ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དེ་དངོས་དང་། བརྒྱད་པས་སྐབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མཐར་འཁོར་
 རྒྱ་ཡང་བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྟོད་མིན་ནོ་ཞེས་རང་ལ་སྦྱད་ནས་སྟོད་པའི་རིགས་ཅན་དང་།
 འཁོར་རྒྱ་པའི་ཕྱིར་སྦྱད་པ་སྟོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པས་སྟོབ་ལམ་ལ་གནས་པ་གཅིག་དང་། ཡུན་
 རིང་སོ་ནས་འདོད་པའི་དོན་དེ་བྱུང་པས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སོར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གཅིག་དང་གསུམ་མོ།

དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་སྐབས་བརྒྱད་དུ་སྤེལ་བ་ཡང་སྐབས་གསུམ་དུ་བསྟན་
 བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁའ་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྟན་ཞེས་སོགས་
 སྟོས་སོ། །དེས་ན་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བ་མཁའ་གསུམ་གྱི་སྐབས་
 གསུམ་ནི་སྦྱད་བྱེད་དོ། །བསྟན་བྱ་ནི་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བསྟན་པ་རྣམས་སོ། །བསྟན་ཚུལ་ནི་དབང་བརྒྱལ་
 དང་སོར་ཉན་རང་གི་ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཕྱིས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་
 ཐོག་མར་ཉན་ཐོས་དང་འབྲེལ་བ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་བསྟན་ཚུལ་ནི། སྐབས་བཞི་པའི་རྣམ་
 མཁའ་གྱི་རྣམ་པའི་ནང་ནས་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་ལམ་བདུན་དུ་བསྟན་པ་འདི་གཞིར་བསྟན་རྟོ། །དེ་
 ལ་རྣམ་པ་ཅི་ཅམ་ཞིག་ཡོད་སྟམ་པ་ལ་མཐོང་ལམ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་མེད་པ་ནས་འདུལ་བ་མེད་པའི་
 བར་བརྟུ་བྱུག་གོ། །དེའི་མཆན་ཉིད་གང་སྟམ་པ་ལ་མཆན་ཉིད་ཉི་ཤུའོ། །དེའི་སྦྱོར་ལམ་ནི། འཕགས་པ་
 ཉན་ཐོས་ལམ་ཞེས་སོགས་དང་། གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་།⁵⁷ །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་
 བསྟན་རྟོ། །དེ་ལས་མཐོང་ལམ་འབྱུང་བས་དེ་ནི་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་རྣམ་པ་དང་བཅས་
 བར་བསྟན་རྟོ། །འབྲས་བུ་ནི་མ་བསྟན་ཏེ། གོ་སྤྱོད་བཅས་རང་གི་གཞུང་ལ་སྟོས་པར་བསྟན་རྟོ། །ཡང་ན་
 དོན་གཞན་ཡིན་ཡང་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཏུ་བྱུང་ངོ། །རང་རྒྱལ་དང་འབྲེལ་བས་

⁵⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༡༩ ཟླ་ ༥

བསྟུན་ཚུལ་ནི། སྐབས་གཉིས་པ་ལས་སྒྲོར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་བྱུང་བར་དང་བཅས་པར་བསྟན་ཅིང་
 སྐབས་བཞི་པར་སྒྲོམ་ལམ་ནམ་པའི་སྒྲོན་ས་བསྟན་རྟོ། །སྒྲོན་དང་ཡོན་ཏན་ནི་འདི་དག་ལ་མི་སྒྲོར་ཏེ།
 གཙོ་བོར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟུང་བྱེད་དང་པོས་ནི་སྐབས་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་དང་
 བཞི་པ་དག་ལས་བསྟུན་ཏེ། སྐབས་སྟག་མ་ལྔ་ལས་ནི་གཞི་ཤེས་དང་འབྲེལ་བ་མ་བསྟན་རྟོ། །བྱང་
 སེམས་དང་འབྲེལ་བ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་བསྟུན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཉན་རང་དེ་དག་ནི་བའི་
 དབྱིངས་ན་གནས་པ་ལས་ལངས་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པ་ན། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་ཐོག་
 མར་བྱས་གདམས་ངག་གིས་ཆོག་ལམ་པལ་བ་སྦྱངས་ནས་སྐབས་བཞི་པའི་ཐར་བ་ཆ་མ་ཐུན་
 བསྐྱེད་དེ། དེ་ནས་སྐབས་དང་པོའི་སྒྲོར་ལམ་གོ་སྐྱབ་སྐབས་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་ལས་བསྟན་པའི་སྒྲོར་
 ལམ་ནམས་སྦྱངས་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཉག་ས་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་གཉིས་པ་དང་ལྔ་པར་བསྟན་པའི་མཐོང་
 ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་གི་ནམ་ཉོག་ནམས་སྤངས་ཤིང་། ཡང་སྐབས་དྲུག་པ་སྦྱངས་དེ་ནས་སྒྲོམ་ལམ་
 བྱུང་བར་ཅན་ལྔ་པ་ལས་བསྟན་པ། བདུན་པར་དངོས་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ནམ་པ་དང་བཅས་ཤིང་ངེས་
 འབྱུང་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་བ་དེ་རྫོགས་པར་བྱེད་དེ། ལམ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་། སེམས་
 བསྐྱེད་རིགས་གདམས་ངག་ །དམིགས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ། ཡོན་ཏན་སྒྲོན་ནམས་ཐུན་མོང་དུ་ཅི་རིགས་
 པར་སྦྱར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐབས་གསུམ་པ་དང་བརྒྱད་པ་ལས་བདུས་པ་མ་བཤད་དོ།⁵⁸

སངས་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བ་ནམ་མཁུན་གྱི་སྐབས་ཀྱིས་བསྟུན་ཚུལ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་
 བཅུ་དགུ་ནི་དེའི་རྒྱལོ། །དེ་ཡང་གདམས་ངག་གིས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པས་གདམས་ངག་དང་། དེས་ཟིན་
 པ་སྒྲོར་ལམ་ཡིན་པས་དེ་དང་། དེ་ཐོབ་པ་རིགས་ལ་གནས་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་དེ་ལ་གནས་པ་ལ་
 དམིགས་པ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། སྒྲར་སྒྲོན་ཚུལ་གཞན་གྱིས་སྒྲོར་བ་དང་། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་
 བྱུང་བར་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གོ་སྐྱབ་འཇུག་པ་ཆོག་ལམ་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ནམས་བསྟན་རྟོ། །སྐབས་དྲུག་
 པ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་འབྲིས་པར་བྱེད་པས་ལམ་སྦྱིར་སྦྱར་རོ། །དེ་དག་ནི་རྒྱུར་བསྟུན་

⁵⁸ རྒྱལ་ཡོག ༣༡ ན ༣། གཙང་། ཡོག ༣༠ ན ༦ མ་བཤད་དེ།

སོ། །དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཐ་མ་གསུམ་དང་སྐབས་བརྒྱད་པ་རིམ་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ན་ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱལོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བདུན་པ་ལས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་དང་མཚན་ཉིད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ངོ་
བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་འཕྲིན་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་མཁེན་གྱི་སྐབས་སུ་སྐབས་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་འདུས་
པར་དགོངས་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་ཉིད་ལམ། །སྟོན་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་།⁵⁹ །ཞེས་
ལམ་གཅིག་ཕུ་ཁོ་ན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་བསྟན་ཏེ་ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་སྐབས་གྱི་
འཛོག་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་བྱས་ནས་འཆད་དོ། །ཤེས་རབ་སྟོན་མེར་ནི། དེ་ལ་ཡུལ་ཉིད་དང་། སྒྲིབ་བ་ཉིད་
དང་། འབྲས་བུ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྟུན་
པར་དགོངས་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ལ་བསྟོད་དོ་ཞེས་སྐབས་གསུམ་དང་བྲག་དང་།
བརྒྱད་དུ་བཞག་པའི་དོན་བརྒྱད་མཁེན་གསུམ་དུ་འདུས་པར་འཆད་དོ། །

གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ནི། ཁ་ཅིག་གསུམ་ནི་སྒྲིབ་ཡིན་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བས་དེར་རྒྱ་ཆུང་བའི་
བྱེ་བྲག་ལྟ་འདུས་ཏེ་རྒྱ་མཚོར་ཆུ་ཐིགས་བཞིན་ཞེས་དང་། ལ་ལ་གསུམ་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེར་
གནས་སྐབས་ལྟ་འདུ་སྟེ་སོར་སོར་ཁུ་ཆུར་བཞིན་ཞེས་དང་། གཞན་དག་གསུམ་ནི་དེ་དག་མཚོན་བྱེད་
གྱི་ཆོས་སུ་མ་ཅུ་ཡིན་པས་དེར་དོན་བརྒྱད་འདུས་པར་བཞེད་དོ། །དང་པོ་གཉིས་ལྟར་ན་གསུམ་གྱིས་
ལྟ་བུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱགས་དུ་མ་ཞིག་བྱང་བ་ལས་ཆོག་གསལ་དུ་ནི། གཞུང་འདི་སྐབས་བརྒྱད་
ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་དུ་གསུངས་པར་བྱས་ནས། སྐབས་བསྟུ་བ་དུ་བྱས་
འདུག་པས་སྐབས་དོན་སྒྲིབ་བའི་བཤད་པར་སྤང་ཞིང་། སྐབས་བསྟུ་ན་ཡང་སྟུང་ཕྱགས་ལ་སྟོན་
ཆགས་ཏེ། གཞི་ཤེས་གྱི་འུགས་བསྟན་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་སྟུང་ན་རྣམ་ཀྱན་གྱི་ཉན་རང་གི་ཆོགས་ལམ་ཡང་
སྟུང་དགོས་པ་ལས་མ་བསྟུས་པ་དང་། འབྲས་བུ་མཚོན་བཞིན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་བརྒྱད་པར་
ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། འུགས་བསྟན་གྱི་སྟོན་གནས་ཤེས་པ་དང་། ས་བརྒྱད་གྱི་བྱས་པ་རྟོགས་
པའི་ས་དང་སྒྲིབ་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པ་དང་། གཞི་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད་བཅུ་བྲག་དང་ངོ་བོ་

⁵⁹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༩༩ ཤོག ༣ ཟེང་། ༩

ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་དང་། སྦྱོར་ན་
 ཡང་བྱེད་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་། སྦྱོར་བ་གསུམ་ལས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཆད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 སྐབས་གཉིས་པའི་ཉན་རང་གི་འཕགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་དང་སྐྱར་བ་ལ་ཤེས་བྱེད་
 མེད་པ་དང་། དེ་ལ་སོགས་པ་གོང་འོག་འགལ་བ་དུ་མ་ཞིག་སྤང་བ་ནི་སློབ་གསལ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་
 དབྱད་པས་ཤེས་ཏེ། འདིར་ནི་ཡི་གེ་མངས་པས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །སྤྲེལ་གོང་མ་རྣམས་ནི་
 སྐབས་བསྟུ་བ་རུ་མི་མཛད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ལྷའམ་བརྒྱད་གསུམ་དུ་བསྟུས་ཚུལ་ལ་དབྱད་ནས་བསྟོད་
 ཡུལ་གྱི་གངས་མང་ཉུང་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར་སྐབས་ལ་དཔྱོད་པར་སྤང་ཡང་། མཁྱེན་གསུམ་དུ་མངོན་
 རྟོགས་མཐའ་དག་འདུས་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་བསྟོད་ཕྱག་གི་ཡུལ་དུ་ཆོས་སུམ་ཅུ་སྐྱུས་མ་
 ཟེན་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཅུང་མིན་པར་གོའོ། །དེ་ལ་རང་གི་ཕྱགས་ནི། ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་གང་ཡིན་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཁྱེན་
 གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྟུས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པའི་མངོན་རྟོགས་
 མེད་པས་སོ། །ཚུལ་དེ་མ་རྟོགས་པར་བསྟུ་བྱ་སྟུད་བྱེད་ཐ་དད་ཁོ་ནར་བཟུང་ནས་སྐབས་དོན་ལས་
 ཉམས་པར་མི་བྱའོ།

(སྤང་འདས།)

གཉིས་པ་(རྩ་བའི་ཆོག་དོན་)ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དུམ་སྤུང་སྤུང་ལྟོ་ལོ། །དང་པོ་
(དངོས་)ནི། བྱུང་འཆལ་ལོ། །འདི་ལ་གཉིས། དུམ་གང་ལ་དང་། ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལོ། །དང་པོ་(ཡུལ་གང་
ལ་)ནི། དུམ་དེ་ལ་ལོ། །དུམ་དེ་ཡང་ལྟོ་ལྟོ་ལོ། །སངས་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་བྱང་
སེམས་ཏེ་སྤུང་བཞིས་ཡོངས་སྤུང་བསྐྱོར་བ་སྤུང་བའདད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་དེ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་
ཞིག་གམ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་གི་དུམ་ལྟོ་བཞག་པ་ཞིག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་སྤྱོད་
མེད། ཉན་ཐོས་ཉིད་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཉིད་དང་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སྤུང་བསྐྱོར་བ་དེ་
ལྟོ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་གི་དུམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ལྟོ་སྤྱོད་པ་ལ་བྱུང་འཆལ་
ལོ།⁶⁰ །ཞེས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །འགྲེལ་པ་འདི་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་ཆོག་གས་དང་ལྟོ་དུམ་ཞེས་པ་དང་མཐུན་ཞིང་། རྩ་བའི་བཅས་པའམ་ལྟོ་པའི་དོན་
འགྲེལ་པས་བསྐྱོར་བ་ལ་བའདད་དེ། རྩ་བར་བའདད་པའི་ཤུལ་པ་སོགས་ཀྱི་བའདད་པ་དང་མི་མཐུན་
ནོ། །དེས་ན་བཅས་པ་དང་ལྟོ་སྤྱོད་པ་ནི་འདིར་དུམ་ལ་གོ་དགོས་སོ། །བསྐྱོར་བའི་དོན་ཡང་
དུམ་སྤུང་ལ་གཙོ་འཁོར་གྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་པས་དེ་ཙམ་ལ་བསམས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱལ་
འཁོར་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་ལ་སོགས་པས་བསྐྱོར་བ་ཞེས་བའདད་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་དུ་
རང་རྒྱལ་འོང་མི་འོང་ལ་རྩོད་པ་ནི། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ལ་རྩོད་པ་ལྟར་སྤང་འགོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་(རྩ་བའི་ཆོག་དོན་)ནི། སྤུང་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྤྱོད་པར་བསྐྱོད་པའི་སྤྱོད་པས་སོ། །

འདི་ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་རང་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་། རྣམ་མཐུན་ཀྱིས་
སངས་རྒྱལ་གྱི་བཞེད་པ་སྤྱོད་ལྟོ་ལོ། །དང་པོ་(གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་རང་)ནི། ཐོབ་པར་མཛད་པ་གང་
ཡིན་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དུམ་ཞེས་སྤྱོད་ཏེ་དང་ཞེས་པ་འོག་མ་བསྐྱུ་བའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་མ་

⁶⁰ བསྐྱོར་འགྲེལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༦ ཟེང་། ༡༣

གཉིས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་ཨ་རུ་ལ་བཞེད་པ་ལྟར། ཉེན་ཐབས་འབྲས་བྱ་གསུམ་དང་། དེའི་
 འབྲེད་པ་བསྟན་པ་སྟེ་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་(རྟེན་)ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
 གྲོལ་སྤྱིར་འགྲོ། །རང་རྒྱལ་རྣམས་ནི་རྟེན་གྱི་འདུ་ཤེས་ལྟན།⁶¹ །ཞེས་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་
 བཅས་སུ་མཉན་དགོས་ཤིང་གདུལ་བྱ་ལ་ཡང་སྤྱོད་བཅས་སུ་ཐོས་པར་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་དང་། ཉན་
 ཐོས་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་རྟེན་ཅམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་གི་ཆོས་བཤད་པ་
 དང་མཉན་པ་སྤྱོད་པ་མི་ལྟོས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ཏེ་བསམ་པ་རང་ཉིད་གཅིག་ཕྱུ་ཞི་བ་སྤྱང་ན་ལས་
 འདས་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །ཀྱང་ནི་ཉན་ཐོས་སུ་མ་བྱེད་པའོ། །འོ་ན་རྩ་བར་རང་རྒྱལ་
 མ་བསྟན་པ་ཞེ་ན་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མེད་ཀྱང་རྩ་བའི་ཆོག་རིམ་པ་གཅིག་གིས་ཏེ་རྩ་ཆོག་དང་པོའི་
 ཉེན་སྟོན་པའི་ཆོག་གིས་ཕྱགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྐབས་འདིར་ཐབས་གཞི་
 ཤེས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་ཉར་ཞི་གཉིས་ཐོབ་པར་བསྟན་ལ། རང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་ཐབས་དེ་ཁོ་
 ར་ལ་བཞེད་ནས་འབྲས་བྱ་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་དང་སྡེབ་ན་ཁྱད་
 པར་མེད་དམ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །གང་གིས་ན། གཟུང་རྟོག་སྤངས་པ་
 དང་གཟུང་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཅུང་བྱང་ཅམ་ཞིག་གིས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ཕྱོགས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་འབྲས་བྱ་དང་འདོད་པ་མཚུངས་པ་ལ་བཤད་པས་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་མེད་
 དམ་སྟམ་པ་ལ་ཐེག་པའི་རིམ་པ་གཅིག་གིས་ལྷག་པར་བསྟན་པ་ཞེས་སྤྱོད་ནས་དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རྣམ་
 ཐར་ལྷག་པ་སྤྱོད་རོ། །གཞན་དག། ཉན་རང་གཉིས་ཐེག་པའི་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་ཞེས་
 འདོད་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཐེག་པ་གཉིས་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། གང་
 ཐེག་ཐེག་དམན་རྟོགས་པ་གཞི་ཤེས་བསམ་པ་རང་དོན་དུ་རིམ་པ་གཅིག་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་
 སྟོན་ཞེས་པ་ནི་ཡེ་གཏིང་དོན་དུ་མ་ཞུགས་སོ། །

⁶¹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༡ ཞོག ༡༩༡ ཐེང་། ༥

གཉིས་པ་(ཐབས་)ནི། གྱིས་པས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་། འཕགས་པས་བདག་
མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་བདག་འཛིན་སྡོང་བའི་གཞིར་གྱུར་པས་གཞི་སྟེ་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྟེ་
མཆེད་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པར་ཉེ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་གཟུང་བས་གདོད་མ་ནས་སྟོང་པར་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འདིར་ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་རྒྱུ་དུ་སྦྱར་གྱི་ངེས་བཟུང་
དུ་མི་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་(འབྲས་བུ་)ནི། ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་
པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་
ཉེར་ཞི་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་འོ། །འོན་ཏེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ངེ་ལྟ་བུ་ཞིན།

འདིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་དང་། དབྱུ་མ་པའི་
ལྷགས་སོ། །དང་པོ་(ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་)ལ་གཉིས། ལྷག་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་། ཕུང་འདས་གང་ལ་འདོད་
པའོ། །དང་པོ་(ལྷག་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་)ནི། ཁ་ཅིག་ཀྱན་འབྱུང་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཀྱང་སྦྱག་བསྐྱེད་
མ་སྤངས་པ་དང་། སྦྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་བྱུང་པར་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ།
དག་བཅོམ་ལ་ཡང་སྲིད་འཕེན་ངེས་ཀྱི་ལས་ཉོན་མ་ལུས་པར་བད་ཀྱང་ཁྱེ་ཀ་དོན་གསལ་དུ། དག་
བཅོམ་པ་དག་ལ་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་བྱས་པ་ཡང་སྲིད་པའི་ལས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་མ་
ངེས་པ་དག་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་སྤྱ་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་སྲིད་པ་མཛོན་པར་འགྲུབ་མི་
རུས་སོ་⁶²ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ། འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་ནི། །བརྟེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་
ཀྱིས་ཡིན། ⁶³ཞེས་དང་། སྲིད་པའི་སྲིད་ལས་རྣམ་བཞུལ་བའི། །ལས་གཞན་འཕེན་རུས་མ་ཡིན་
ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་བད་ཕྱིར་རོ། ⁶⁴ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་གོང་འོག་རྣམས་སུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་
ལས་ཡོད་པར་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཀྱང་ཕུང་
པོའི་རྒྱུ་མ་ལོག་པ་དང་། ཕུང་པོའི་རྒྱུ་ཆད་པ་གཉིས་བྱུང་པར་དུ་འདོད་དེ། དེགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་

⁶² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༠ ཞོག ༡༠༩༩ ཟླ་ ༡༤

⁶³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༡ ཞོག ༡༡༡ ཟླ་ ༡༦

⁶⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༡ ཞོག ༡༡༡ ཟླ་ ༡༤

འགྲེལ་པར། དེ་ལ་སྤང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ནི་སྤང་པོ་ཙམ་དུ་བྱེད་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་
ལས་གྲོལ་བ་ཡིན། སྤང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པ་ནི་སྤང་པོའི་རྒྱ་ཆད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས་ཞེས་
སྟོགས་སྤར་མཛད་པ་ལྟར་རོ། །སྤེ་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་དག་བཅོམ་པ་ཆོའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ནས་རིག་པ་
བྱི་མ་མཆོམས་མི་སྒྲིབ་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་འབའ་ཞིག་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་(སྤང་འདས་གང་ལ་འདོད་པ་)ནི། སྤང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ན་དེ་འདུས་བྱས་མ་
བྱས་གཉིས་ལས་འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྲོ་ནི་འགོག་པ་གཉིས་དང་ནམ་མཁའ་སྟེ་འདུས་
མ་བྱས་གསུམ་དུ་འདོད་ཅིང་དེའི་སྟེང་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་བསྒྲུབ་ནས་བཞིར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་བྱེ་སྤྲོ་རྣམས་
འདོད་དོ་ཞེས་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ། །དེས་ན་རྟོག་གི་འབར་བར་བྱེ་
བྲག་སྤྲོ་བའི་གཞུང་གིས་བཤད་པ། འདུས་མ་བྱས་པ་འགོག་གཉིས་དང་། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་དེ་བཞིན་
ཉིད།⁶⁵ །ཅེས་བཀོད་ནས་དེའི་འགྲེལ་པར། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་སྤྲ་ན་མེད་པ་དང་། །ཞིག་ནས་མེད་པ་དང་།
གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པ་དང་། །གཏན་མེད་པ་དག་གིས་མཆོན་པ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
ཉིད་དོ། །དེ་དག་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་འདུས་མ་
བྱས་བཞི་ལས། གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྤང་འདས་གཉིས་ཀ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཏུ་འདོད་ཅིང་བྱེད་པར་
ནི་བྱེ་སྤྲོས་མ་ཡིན་དགག་གི་ངོ་བོར་དང་། མདོ་སྤེ་པས་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་པར་མཛོད་འགྲེལ་ལས་
རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །སྤྲོ་རས་གཟེགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ལས་ཀྱང་། རྩས་སུ་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་ནི།
དངོས་པོ་ཡིན་པར་སྤྲོ་བ་སྟེ། བྱངས་ཅན་དང་། བྱེ་བྲག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་
པ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། །རྩས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྲོ་བ་ནི། དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་པར་སྤྲོ་བ་སྟེ།
གོས་དམར་སྟེ་དང་། མདོ་སྤེ་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་རྒྱང་འཕེན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ་⁶⁶ཞེས་
སོ། །དགོངས་རྒྱུ་དུ། བྱེ་སྤྲོའི་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལྷག་
བཅས་ཀྱི་སྤང་འདས། བརྟགས་མིན་ལྷག་མེད་ཀྱི་སྤང་འདས་སུ་བཤད་པ་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྲོའི་འདོད་པ་

⁶⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༡༩ ཟེང་། ༡

⁶⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༥༣ ཟེང་། ༡༩

འཆད་འདོད་ཀྱང་། མཛོད་འགྲེལ་དུ་སྡེ་བ་གཞན་ཞིག་གི་འདོད་བ་བཞོད་བ་ལ་འབྲུལ་ཞིང་། ཉོན་
མོངས་མེད་ཅམ་བརྟགས་འགོག་ཕྱང་པོ་མེད་ཅམ་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་བ་ཞེས་མདོ་སྡེ་བའི་འདོད་
བར་འཆད་བ་ནི། མཛོད་འགྲེལ་དུ་མདོ་སྡེ་བའི་འདོད་བ་བཞོད་བ་དང་འགལ་ལོ།

གཉིས་བ་(སེམས་ཅམ་བ་)ནི། ལྷག་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་སྒྲར་ལྟར་དང་། རོ་བོ་ནི་བསྐྱ་བར་
ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་ཅིང་། གྲེ་བཞག་འགྲེལ་བར་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་དང་
བཅས་བ་དང་། ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་
འགོག་པའོ་ཞེས་སོ།⁶⁷ ལུགས་འདིས་ཀྱང་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་རིག་བ་རྒྱན་ཆད་དུ་འདོད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་
ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་སློབ་གཉིས་ཟད་བ་མེད་ཀྱང་རྟེན་མེད་བས་རང་གི་རང་གིས་དེ་དག་ལོག་བ་ཡོད་
བས་ཐེག་བ་ཆེ་ཆུང་གི་མྱང་འདས་ལ་སྤངས་པའི་བྱད་མེད་ཀྱང་གཞན་དོན་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་བྱད་བར་
འདོད་དེ། བསྐྱ་བ་ལས། ཕྱང་པོ་འུག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་
བ་ལ་ནི་སློབ་བ་དང་བཅས་བ་དང་སློབ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་བ་ཡོད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འུག་མ་མེད་
པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་བ་ལ་ནི་སློབ་བ་རྣམ་པར་བཞག་བ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། མཆན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱན་ཆད་ཅིང་འགགས་པའི་
ཕྱིར་ཉེ་ཞེས་དང་། གལ་ཉེ་དེ་ལ་སློབ་བ་མེད་དེ་རི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ལ་མི་མངའ་བ་དེ་ཁོ་ན་
བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་བ་ལ་ཡང་སློབ་བ་མེད་བ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དག་བཅོམ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་མཛད་བ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། སྤྲུལ་བ་སྡོན་སྡོན་ལམ་བསྐྱོམས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་
བུའི་རིགས་ཅན་ཡིན་བས་དེའི་ཕྱིར། དག་བཅོམ་བ་ནི་ལྷང་བའི་བསམ་བ་མེད་བ་ཁོ་ནར་ཡོངས་སུ་མྱ་
ངན་ལས་འདས་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་མི་བྱེད་དོ་⁶⁸ཞེས་སོ།

⁶⁷ བསྐྱ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༩༠ ཞོག ༩༩ ཟེང་། ༤

⁶⁸ བསྐྱ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༡༠༩ ཟེང་། ༡

གསུམ་པ་(དབུ་མ་པའི་ལྷགས་)ནི། སྤྱིར་ཟུང་འདས་བཞིར་གསུང་རབ་ལས་འབྱུང་སྟེ། རང་བཞིན་དང་། མི་གནས་པ་དང་། ལྷག་བཅས་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཟུང་འདས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་(རང་བཞིན་)ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའོ། །གཉིས་པ་(མི་གནས་པ་)ནི། སངས་རྒྱུ་པ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཟུང་འདས་སོ། །ཐ་མ་(ལྷག་བཅས་དང་། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཟུང་འདས་)གཉིས་ལ་གཉིས་ལས། ཐེག་དམན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། དག་བཅོམ་པ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་མ་བཏང་བ་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཀྱང་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ལྷག་མ་ཡོད་པ་ནི་ལྷག་བཅས་ཡིན་ལ། སྐྱ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བ་ན་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ཕྱང་པོ་རགས་པ་དོར་ཞིང་དག་པའི་འཛིག་ཉིན་གྱི་ཁམས་སུ་བསྒྲའི་སྤྱབས་སུ་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་གནས་པ་ན་ལྷག་མེད་དུ་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །

(གཉིས་པ་)ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། སྐྱ་གསུམ་ལ་འབྱུག་པའི་སྟོར། ཕྱང་པོར་བཅས་པའི་ཟུང་འདས། །ཐུབ་སྐྱ་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཡིན། །ཕྱང་པོ་ཀུན་དང་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་ཕྱང་པོ་མེད།⁶⁹ །ཅེས་སྐྱ་གསུམ་ལ་ལྷག་བཅས་དང་ལྷག་མེད་དུ་འཆད་པ་ནི། གསེར་འོད་ལས། སྐྱ་དེ་གཉིས་ལ་དགོངས་ཏེ་སངས་རྒྱུ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཟུང་འདས་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ལ་དགོངས་ཏེ་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཟུང་འདས་ལས་འདས་པ་⁷⁰ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྤང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་སྤྱོད་མོང་བའི་ཟུང་འདས་ཡིན་ཞེས་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་བས་བཤད་དོ། །བཞི་པ་(དེའི་འཐད་པ་)ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ནི་ཉོན་མོངས་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བདག་འཛིན་འཛོམས་ཤིང་དེ་ལོག་པས་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བའི་ཟུང་འདས་ཐོབ་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། གལ་ཏེ་བདག་མེད་ཆོས་ལ་རབ་རྟོག་ཅིང་། །དེ་དག་བརྟགས་ནས་གང་ཞིག་སྟོམ་

⁶⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༣ ཞོག ༤ ཟེང་། ༤

⁷⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༤༤ ཟེང་། ༤

བྱེད་པ། །འབྲས་བུ་ཐུང་འདས་ཐོབ་རྒྱ་དེ་ཡིན། །རྒྱ་གཞན་དག་གིས་ཞི་བར་འགྱུར་མི་སྲིད།⁷¹ །ཅེས་སོ།

གཉིས་པ་(ལམ་ཞེས་གྲིས་བྱང་སེམས་གྱི་བཞེད་པ་སྐབ་ཚུལ་)ནི། སྐབ་པར་མཛད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་སྤར་ལྟར་བཞི་ལས། དང་པོ་(རྟེན་)ནི། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བདུད་ཅི་ཐོབ་བྱེད་ལམ་ནི་འདི་ཡིན་གྱི། །ལམ་ངན་སྤོངས་ལ་ལམ་ལ་མཐོས་ཤིག་ཅེས། །ལྟ་ངན་སེམས་ཅན་མཐོང་ན་གོ་བྱེད་དེ། །རྒྱ་དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བཟོད་དོ།⁷² །ཞེས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གདུལ་བུའི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་གྲིས་སོ། །གཉིས་པ་(ཐབས་)ནི། །ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་དང་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱ་རོ་བོ་འབྲས་བུ་རྣམས་རྟོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་གྲིས་སོ། །གསུམ་པ་(འབྲས་བུ་)ནི། །འགོ་བ་མཐའ་དག་གི་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་མཛོན་མཐོང་ངས་ལེགས་སོ། །བཞི་པ་(དེའི་འཐད་པ་)ནི། །གཞན་ལ་ལམ་མཐོར་བར་སྟོན་པ་ལ་རང་གིས་ལམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་ཏེ། །རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཐབས་བྱང་དེ་རྒྱ་སྟོག་གྱུར་པས། །དེ་འཆད་པ་ནི་དགའ་བ་ཡིན།⁷³ །ཞེས་པ་ལྟར་དོ།

གསུམ་པ་(རྣམ་མཁྱེན་གྲིས་སངས་རྒྱས་གྱི་བཞེད་པ་སྐབ་ཚུལ་)ནི། བསྐྱོར་བར་མཛད་དོ། །འདི་ལ་བཞི་ལས། རྟེན་གང་གིས་ན། ཐུབ་རྣམས་ཏེ་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཉེས་སྟོན་མཐའ་དག་ལས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་སྐྱེ་ཅན་དབང་ཐུག་ལ་སོགས་པ་ལས་རྣམ་འབྱོར་ལྷག་པས་རྣམ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་ཐུག་སྟེ་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་དེ་ལས་ཀྱང་སྤངས་རྟོགས་ལྷག་པས་དེ་དག་གི་གཙུག་སྟེ་གཙུག་གི་ཁོར་བུ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྲིས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་ན། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གང་དང་ལྷན་ན་སྟེ་དེ་ཡིས་སོ། །གང་སྤྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཇི་ལྟར་གོ་ཞེས། །སྤྱི་སྤྱི་ཡིན་ཡང་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོག་ཐུབ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བའི་

⁷¹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༥ ཞོག ༤༤ ཟླ་ ༤

⁷² བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༥ ཞོག ༢༥ ཟླ་ ༡༡

⁷³ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༤༣ ཞོག ༡༡༩ ཟླ་ ༣

ཕྱིར་གོ་འོ། །གཞན་ཡང་། མཁུན་པ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལས། གཉིས་ལ་བསྟོད་ཟིན་པའི་ལྷག་མར་
 གྱུར་པས་གོ་བྱས་ལ། འོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ནམ་མཁུན་ལ་གོ་སྟེ། འོངས་སོ་ཞེས་པས་སྐྱེས་བུ་
 ཞེག་ལ་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །འབྲས་བུ་གང་ན་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་བཤད་པས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་
 བརྒྱད་གཞན་ལ་འཕོ་བར་སྒྲུང་བས་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་སྟེ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གིས་བསྐྱས་པའི་
 གསུང་རབ་ཀྱི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །མ་ལུས་པ་དང་ཐམས་ཅད་གཉིས་སྟོས་པ་ནི། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་
 དབང་གིས་སྟོགས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཅེས་འབྲུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཉི་ཆེ་བ་མིན་པར་བསྟན་པའི་
 ཆེད་དུ་འོ། །གང་གི་དོན་དུ་ན། དུག་གསུམ་དང་དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་སྟེ་རྩ་བ་རེ་རེ་ཡང་ཉི་ཁྲི་ཆེག་
 སྟོང་དུ་སྐྱེ་བས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་སྟོད་པའི་གཉེན་པོར་དོ། །

(ཆོས་འཁོར།)

འོན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཞི། ཆོས་འཁོར་གྱི་རོ་བོ། དེས་
 ཆེ་ག། དེ་བུ། ཆད་དོ། དང་པོ་(ཆོས་འཁོར་གྱི་རོ་བོ་)ནི། བྱེ་སྤྱོད་ཀླུ་མ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་འཁོར་
 དུ་འདོད་དེ། ལྷ་སྤེལ་ཕྱར་ཏུ་སིར་ཆོས་བསྟན་པས་ཀྱན་ཤེས་ཀོ་ལུ་དི་བྱ་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྱེས་པ་ན་
 གཞོད་སྤྱོད་ཀླུ་མ་མཐོང་གིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་རྟོ་⁷⁴ཞེས་བསྒྲགས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་
 དང་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་ལམ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ཏུ་བསམས་སོ། །རི་ལྟར་ཆོས་མཐུན་ན། མཐོང་
 ལམ་གྱིས་བདེན་པ་ལྟར་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་ལྟར་དུ་འགྲོ་བ་དང་། བདེན་པ་སྤྱོད་པའི་དམིགས་ཀླུ་
 འདོར་བ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་འདུག་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྱང་བྱའི་ཐོབ་པ་གཙོད་པས་མ་རྒྱལ་
 བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་སྤྱང་བྱ་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་ཐོབ་འདྲེན་པས་རྒྱལ་བ་
 རྣམ་དུ་འགོད་པ་དང་། ཁམས་གོང་གི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་འཕར་བ་དང་། འོག་མའི་བདེན་པ་ལ་
 དམིགས་པས་འབབ་པའི་ཆོས་མཐུན་ཏེ། མཛོད་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །ལྟར་བར་
 འགྲོ་སོགས་⁷⁵ཞེས་སོ། །བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲིག་ནི། འཕགས་ལམ་བརྒྱད་ཉིད་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཏེ།
 འཁོར་ལོ་ལ་ཡོད་པའི་རྟོན་པའི་ལྟེ་བ་དང་། གཙོད་པའི་ཅིབས་དང་། སྤྱད་པའི་སྤྱུ་ཁྱུ་དང་ཆོས་མཐུན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ན། དག །ལས་⁷⁶མཐུན་འཛོལ་གསུམ་ལྟེ་བ་དང་མཐུན་ཏེ། དེ་གསུམ་
 ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བུ་རྟོག་
 པ། ཚེ་ལ་བ་རྣམས་ཅིབས་དང་མཐུན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཙོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །བན་པ།⁷⁷ ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་སྤྱུ་ཁྱུ་དང་མཐུན་ཏེ། ལྟ་བ་སོགས་ཅི་གཅིག་པའི་ཚུལ་

⁷⁴ ཞེས། ཤོག ༣༧ ན ༣། གཙོད། ཤོག ༣༩ ན ༥ བསྐྱར་རོ་

⁷⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༧ ཤོག ༩༧ བྱེད་ ༡༣

⁷⁶ ཞེས། ཤོག ༣༧ བ ༡། གཙོད། ཤོག ༣༩ བ ༣ དག །ལས། མཐུན་འཛོལ་

⁷⁷ ཞེས། ཤོག ༣༧ བ ༣། གཙོད། ཤོག ༣༩ བ ༩ ཕྱིར་རོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་

གྲིས་དམིགས་པ་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུང་དུ་བསམས་ཏེ། མཛོད་ལས། ཅིབས་སོགས་ཕྱིར་⁷⁸ཞེས་སོ། །དེ་དག་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཚྭ་གས་རེ་བ་ལ་འབྲུལ་བས་ལྷགས་དེ་དག་དོར་ལ་འདིར་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་འཁོར་གསུམ་གྱིས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་དང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཆོས་འཁོར་གྱི་དོན་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་(རིས་ཚིག་)ནི། གཞི་བསྐྱབ་བར། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྲིས་ཀྱང་ཀུན་ཤེས་ཀོ་ལུ་དེ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པར་བསྐྱོར་ལ། དེ་ཡང་གཞན་དག་ལ་མཐུན་པར་སྐྱོར་བར་འགྱུར་བ་དང་དེ་དག་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་མཐུན་པར་སྐྱོར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་མཐུན་པར་བསྐྱོར་བའི་དོན་གྱིས་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ།⁷⁹ །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ།།

གསུམ་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་དབྱེ་ན་ཚིག་གསལ་དུ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཁ་ཅིག་ནི་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་མོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྒྲོར་བའི་ལམ་མོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཀྱི་བར་རོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་འདིར་མི་སྟོབ་ལམ་མ་བཤད་ཀྱང་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་གྱི་རང་ལྷགས་བཞག་པའི་སྐབས་སུ། ཡང་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། གཞི་བསྐྱབ་བར་ཡང་། མི་སྟོབ་ལམ་ཆོས་འཁོར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་གི་ཆོས་ལ་དབྱེ་ན། རི་སྐད་དུ། མདོ་སྡེ་དབྱངས་བསྟན་ལུང་བསྟན་དང་། །ཆོགས་བཅད་ཆེད་བཛོད་རྟོགས་པ་བཛོད། །དེ་ལྟར་བྱང་དང་སྡེང་གཞི་དང་། །ཤེན་ཏུ་རྒྱས་པ་སྐྱེས་རབས་བཅས། །གཏན་ལ་པབ་མད་བྱང་ཆོས་ཏེ། །དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གསུངས།⁸⁰ །ཞེས་པ་ལྟར་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་བསྐྱབ་ན་སྡེ་སྟོད་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་མདོའི་སྡེ་དང་། དབྱངས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཆོགས་སུ་

⁷⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༡༩ ཤོག་ ༩༡ གླེང་། ༡༣

⁷⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༡༩ ཤོག་ ༡༩༣༣ གླེང་། ༩

⁸⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༤༡ ཤོག་ ༤༩༣ གླེང་། ༤ བར་དུ་བྱངས།

བཅད་པ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་ལྔ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་དང་། གཙོ་བོ་སྐྱེད་གཞིའི་
 སྡེ་དང་། འཁོར་རྟོགས་བརྗོད། དེ་ལྟར་བྱུང་། སྐྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྡེ་དང་བཞི་ནི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོད་དང་།
 མད་དུ་བྱུང་བ་དང་། འེན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་གཉིས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་དང་། གཏུན་ལ་
 བབ་བར་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོད་དོ། །དེ་ནི་ཀུན་བརྟུན་ཀྱི་
 ལུགས་ཡིན་ལ། གཞི་བསྐྱུ་བར་ནི། འེན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་དང་། གཞན་རྣམས་ཉན་
 ཐོས་དང་ལྟན་པའི་སྡེ་སྟོད་དུ་བྱས་ནས་གཉིས་ཀ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྟོད་དུ་འཆད་དེ། འདི་དང་བཤད་གཞི་
 དང་བཤད་ཚུལ་མི་མ་སྟུན་ནོ། །གང་ཡང་མདོ་སྡེ་གང་ཞིག་ལས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་ཞེས་པ་
 ལྟར་ན་སྐྱེད་གཞི་གཙོ་འཁོར་བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པར་ལང་ག་ཞེས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བཤད་དོ།

བཞི་པ་(ཆད)ནི། ཆོས་ཕྱང་རེ་རེ་ལ་ཆད་ངེ་ཅམ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷ་རིའི་བྱས་བྱས་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆད་ཅམ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷ་ལོག་དྲུག་སྟོང་ངོ་ཞེས་དང་། ལ་ལ་
 ཕྱང་པོ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད། བདེན་པ་རྟོན་འགྲེལ་ལ་སོགས་ལ་བརྩམས་ནས་གཏམ་རྒྱུད་ཆར་བ་རེ་དང་།
 གཞན་དག་སྤངས་བྱ་རེའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པ་རེ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་
 ཆད་ཅམ་ཟེད། །ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་གཏམ་རེའང་ཡིན། །སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་
 ཕྱང་པོ་མ་སྟུན་པར་གསུངས།⁸¹ །ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་ཐེག་པ་སྟན་མོང་བ་དང་སྟན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ཕྱང་རེ་ལ་ལྷ་ལོག་སྟོང་པ་རེ་
 སྟེར་བསྟོམས་ན་ཆོགས་བཅད་ས་ཡ་སྟག་བརྒྱད་དང་འབྲུམ་སྟག་བཞི་བཅུར་འགྱུར་དོ། །འདི་ནི་ཀུན་
 བརྟུན་འགྲེལ་པའི་ལུགས་སོ། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབང་པོའི་སྤངས་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱིས་
 བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྟག་ཆས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གཅིག་འདི་བར་རུས་སོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་
 བྱས་ན་འོན་ལན་བསལ་བ་ལས། འཕགས་པ་ལྷ་སྟེན་གྱིས་སྤངས་པོ་ཆེ་ལྷ་སྟོང་གིས་བཀྱར་བར་བྱ་བའི་
 སྟེགས་བམ་རྣམས་ཁ་ཉོན་དུ་རྫོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་རིགས་པར་འགྱུར་དོ། །ཆོས་

⁸¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥ ཟེང་། ༥༡

ཕུང་དེ་སྟེད་ཡོད་ན་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་ན་དེ་ཙམ་མི་སྣང་བ་ཅི་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་རྣམས་
 དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ན་པལ་ཆེར་ཡོད་དེ། སློབ་སྒྲིངས་ལས། བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལྟར་
 བཟང་ལ་འཕན་མེད་པ། །རྣམ་པར་དག་ཚུལ་གང་ཡིན་ལྷ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན། །ཆེན་པོ་རྣམས་
 གྱིས་གཙུག་གི་རྒྱན་བཞིན་གྲུས་མཐོས་ནས། །ས་ཡི་གཏིང་ན་གནས་པའི་རབ་རིབ་སེལ་བར་
 མཛད།⁸² །ཅེས་ཆོག་གསལ་དུ་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་ཆོག་གསལ་དུ་ཆོགས་བཅད་རེ་ལ་ཡིག་འབྲུ་
 སོ་གསུམ་མོ་ཞེས་པ་མ་དག་པས་སོ་གཉིས་སུ་བསྒྱུར་ཏེ་གཞན་དུ་ན་རྟེན་པ་མི་སྟོམས་པས་སོ། །ཉེར་
 བརྒྱད་རེ་ལ་ཤུ་ལོག་དུ་མཁས་པ་དག་འཆད་པ་ནི་དེ་ཡི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །བཞི་པ་དེའི་འཕད་པ་ནི།
 རི་ལྷ་རི་སྟེད་གྱི་རྣམ་མཁུན་སྟོན་དུ་སོང་ན་གདུལ་བུའི་ཁམས་བསམ་པ་བག་ལ་ཉལ་རྣམས་དང་རྗེས་
 སུ་མཐུན་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བྱས་ལ། དེ་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན་འདི་སྟོག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་འཁོར་
 མ་ལུས་པ་བསྐྱོར་བ་རྣམ་མཁུན་གྱི་འབྲས་བུར་གྲུབ་པོ།

⁸² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༩༩༩ ཟླ་ ༩

(ཡུམ་སྲས་སུ་འགྱུར་ཚུལ།)

གཉིས་པ་(ཡུམ་སྲས་སུ་འགྱུར་ཚུལ།)ནི། གལ་ཏེ་མཁུན་གསུམ་དང་གང་ཟག་བཞེ་ཡུམ་སྲས་སུ་འདོད་ན། དེ་དག་དུས་མི་མཉམ་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་དེ་གང་ཟག་དང་མངོན་རྟོགས་མིན་པར་ཐལ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། རང་ལན་གདབ། གཞན་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་(རང་ལན་གདབ་)ནི། འདིར་མངོན་རྟོགས་ཡུམ་དང་གང་ཟག་སྲས་སུ་འཛོག་པ་ནི། མ་དང་བྱ་ལྟར་ངོ་མོ་བསྐྱེད་པས་འཛོག་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འཛིག་རྟོན་ན་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ལ་པན་ཆེན་པོ་འདོགས་པ་དེ་ལ་འདི་ནི་བདག་གི་མའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རང་གི་མཐར་ཐུག་གི་བཞེད་དོན་གསུམ་རྫོགས་པར་སྐྱབ་པས་གང་ཟག་དེ་དག་གི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཡུམ་འདིས་སྲས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་དང་སྐྱེས་ཐོན་རྒྱན་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཡུམ་ཡིན་ནོ།⁸³ མཐར་ཐུག་གི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གནས་སྐབས་སུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྐྱེད་པ་དང་གསོ་བ་སྡོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དག་ལྡན་ལས། འདི་ངེ་ལྟར་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཡང་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་པན་པ་ཆེན་པོ་འདོགས་པ་དེ་ནི་འཛིག་རྟོན་ན་མ་ཞེས་བྱའོ།⁸⁴ གཞན་ཡང་ངེ་སྲིད་དུ་དེ་དག་གི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕྱང་པོའི་བདག་ཉིད་མ་སྐྱེད་ཅིང་མ་གསོས་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་དག་གིས་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐོབ་པར་མི་རུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་གྱིས་ན་སྐྱེད་པ་དང་གསོ་བ་ཡིན་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་འདི་ཡུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཡུམ་དུ་འཛོག་ཚུལ་སྲ་མས་ནི་མཐར་ཐུག་དང་། ཕྱི་མས་ནི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྐྱབ་པས་ཡུམ་དུ་བཞག་པར་སྒྲུབ་ཞིང་། ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ལས་ནི་སྲ་མ་ཁོན་སྒྲུབ་

⁸³ ཞལ་ཤོག ༣༩ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༣༩ བ ༥ ཡིན་ཏོ།⁸⁴ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཤོག ༡༩༩ ཟེང་། ༡༩

ངོ། །འོན་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོན་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསོ་བའི་ཡུམ་
ཅམ་དུ་རུང་ཡང་དེ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཡུམ་དུ་མི་གཟུང་ངོ།།

གཉིས་པ་(གཞན་ལན་དགག་པ་)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་ལས་སྐྱེ་འདི་བརྟེན་པས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གངས་སུ་མི་འགོ་ཡི་རྣམ་མཁྱེན་བརྟེན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གངས་སུ་འགོ་འོ་
ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡུམ་དང་སྲས་རྣམ་པར་གཞག་འཛོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
རྟོགས་པ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པས་རིམ་པ་ལྟར་ཉན་རང་། བྱང་སེམས། སངས་རྒྱས་སུ་འཛོག་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་
ངོ། །དེས་ན་ཡུམ་སྲས་དུས་མཉམ་ཞེས་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་ན་རེ། ཡུམ་གྱིས་བཞེད་དོན་
གསུམ་སྐྱབ་པ་ནི་པན་འདོགས་པ་དང་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྒྱན་མཐའ་མན་ཆད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་རྗེས་
མཐུན་པ་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་དང་རྣམ་མཁྱེན་མཆོན་ཉིད་པ་དེའི་གསོ་བའི་ཡུམ་དང་།
ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་གཉིས་ནི་འཕགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་
ཞིང་། པན་འདོགས་པ་དང་གསོ་བའི་ཡུམ་སྲས་ནི་དུས་མཉམ་ལ་སྐྱེད་པའི་ཡུམ་སྲས་ནི་དུས་སྔ་ཕྱི་
བར་འདོད་ཅིང་། ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་སྔར་གྱི་དག་ལྟན་གྱི་ལུང་དོན་དུ་འདོད་དོ། །འདི་དག་ནི་མི་
འཐད་དེ། རྣམ་པར་གཞག་འཛོག་ལ་ཡུམ་སྲས་སུ་འདོད་པ་ནི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་མི་
འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་བརྟེན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གངས་སུ་འགོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ཡུམ་
སྲས་སུ་མ་གསུངས་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་གང་ཟག་གསུམ་སོ་སོའི་ཡུམ་དུ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་
སློབ་ལམ་གྱི་མཁྱེན་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་དུ་མ་འགྲེལ་བ་དང་། སྲས་གང་ཟག་དང་ཡུམ་དེའི་
མདོན་རྟོགས་ཡིན་པས་དུས་མི་མཉམ་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་
གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་རང་རྒྱད་ལྟན་གྱི་ཡུམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་གང་ཟག་དེའི་མཐར་
ཐུག་གི་བཞེད་པ་གཉིས་སྐྱབ་པའམ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལུང་པོ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལུང་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་འོག་མ་འོག་མའི་རྒྱད་ལ་ཡང་གོང་མ་གོང་མའི་
ཟག་མེད་སྐྱེད་པ་དང་རང་དུས་ཀྱི་ཟག་མེད་གསོ་བའི་ཡུམ་དུ་ཡང་འདོད་པར་བྱའོ།།

(ཙམ་མཆོད་བརྗོད་ལ་ཚོད་སྤྲོད།)

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱི་འོ་
 དོན་)ལ་བཞི། འདི་དག་འབྲེལ་པ་གང་དུ་བཀོད་པ། གང་ཟག་སྤྱི་འདོད་པ་ཡིན་པ། གཞུང་གང་ལས་
 འབྲེལ་དབྱེད་པ། འཆད་ཚུལ་གཞན་དགག་པའོ། །དང་པོ་(འདི་དག་འབྲེལ་པ་གང་དུ་བཀོད་པ་)ནི། ཉི་
 སྤང་། རྣམ་འབྲེལ་རྒྱུ་གྱི་སྤང་བ། འབྲེལ་པ་འདི་དང་བཞིར་བྱུང་ཞིང་དེ་ཡང་དང་པོར་འཕགས་པས་
 བཀོད་ཅིང་། བཀོད་པའི་སྐབས་ནི་དང་པོ་གསུམ་དུ་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ཐད་ཀར་བཀོད་ལ། བཀོད་པའི་
 ཚུལ་ཡང་ཉི་ཁྱིའི་འབྲེལ་པ་གཉིས་སུ་ཚོད་ལན་གྱི་གཞུང་གི་མཆོམས་འབྲེད་ཚུལ་འདི་དང་མཐུན་ཞིང་།
 རྒྱུ་སྤང་དུ་ནི་སྤྱིར་གཞན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དུ་དགོས་སོགས་བཞི་བསྟན་དགོས་པ་དང་། མ་
 བསྟན་ན་འཇུག་པ་ལྟོག་པ་དང་། དེ་ཡང་གཞུང་དེ་ཉིད་དང་འབྲེལ་ཞིང་དམ་པས་འདོད་བྱར་བྱུར་པ་
 དང་། དེར་བསྟན་པའི་ཐབས་ཀྱིས་དགོས་པ་དེ་སྐབ་རྒྱས་པ་ཞིག་བསྟན་དགོས་ཞེས་སྤྱིར་བཤད་ནས།
 དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གཞི་དང་། གཞན་དག་གཉིས་པོ་དང་ལ་ལ་རྣམ་པ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོགས་སྤང་
 བྱས་ནས་སྟོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་མན་ཆད་ལན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་འདི་དང་རྒྱུ་སྤང་གཉིས་འགལ་
 བར་ཡང་མི་བསམ་སྟེ། འདིར་ཡང་བརྟག་པ་བྱས་པ་ལྟར་ཁས་སྤངས་ན་སྟོན་འཇུག་པར་འདོད་པས་དེ་
 མི་འགོག་པའི་བྱིར་དོ།

གཉིས་པ་(གང་ཟག་སྤྱི་འདོད་པ་ཡིན་པ་)ནི། སྤང་བས་པ་ཁ་ཅིག་ཐོགས་མེད་དང་། ཚོས་
 སྤྱོད་དང་། སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ནི་འབྲང་ལ་དེ་དག་གི་ལུང་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་གོ་ཞེས་
 འདོད་ཀྱང་འབྲིག་སྟམ་པ་མི་སྤང་དོ། །ཁ་ཅིག་དངོས་སུ་འདོད་མཁན་བྱུང་བ་མིན་གྱི་དོགས་པ་ཁོང་
 སྤོང་ཡིན་ཞེས་འདོད་ཀྱང་རྒྱུ་སྤང་དང་བསྟན་ན་དངོས་སུ་བྱུང་བར་གསལ་ལོ། །འོ་ན་མདོ་དང་བསྟན་
 བཅོས་གང་ལ་ཡིན་ཞེ་ན་མདོ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ལ་དོགས་པ་འདི་འགོད་པ་ཅི་
 འབྲེལ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་མདོའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་འབྲེལ་ལོ། །

གསུམ་པ་(གཞུང་གང་ལས་འབྲེལ་དབྱེད་པ་)ནི། མཁུན་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་སྒྲོས་པས་
མདོའི་བཞུང་བྱ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྒྱ་དུ་གྲུར་པའི་བསྟན་བཅོས་ཞིག་ཙུམ་པར་དམ་བཅས་ཞིང་དེ་
ཡང་དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་སྟུང་པ་ལ་དགོས་འབྲེལ་གྱིས་དགོས་པ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་ཅི་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལ་དེ་གཞི་བསྟུས་པས་སམ། འོན་ཏེ་གཉེན་པོ་བསྟུས་པས་སམ། དེ་སྟེ་རྣམ་པ་བསྟུས་
པས་རྒྱ་དུ་བྱེད་ཅེས། གང་བཞུང་བྱར་བསྟུས་ནས་རྒྱ་དུ་བྱེད་ཅེས་འདི་བའི་ཕྱིར་བཅུམ་པར་དམ་
བཅའི་གཞུང་ལ་ཙུང་དོ། །རྒྱ་སྤང་ནི་ཕྱིར་དགོས་སོགས་བཞི་བཀོད་ནས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་བཞུང་བྱ་
ལ་དོགས་པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་དགོས་འབྲེལ་ལ་བཅུད་དོ། །དེ་གཉིས་ལྟར་ན་དགོས་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་
བཀོད་ནས་བསྟན་བཅོས་གྱི་བཞུང་བྱ་ལ་དོགས་པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་གཞུང་དུ་སྟུང་པར་རིགས་
སོ། །འབྲེལ་པ་འདི་ལྟར་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཆོད་བཞུང་གྱི་གཞུང་ལ་ཡར་སྐྱོར་ལ། འབྲུམ་པ་
དང་ཨར་འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་དགོས་འབྲེལ་ལ་སྐྱར་བ་དང་བཞུང་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དགོས་
འབྲེལ་ལ་ཕྱིར་སྐྱོར་བར་རིགས་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། མཆོད་བཞུང་གྱིས་བཅུམ་པར་དམ་བཅས་པ་ལས་
འཕྲོས་ཞིང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆོམས་སྐྱོར་གྱི་སྟོན་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་མ་རིགས་སོ། །

བཞི་པ་(འཆད་ཚུལ་གཞན་དགག་པ་)ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། རང་ལུགས་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་(དགག་པ་དངོས་)ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་ཙུམ་ན་གཞི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཅུམ་མམ། གཉེན་
པོ་ལམ་ཅུམ་མམ། རྣམ་པ་ཆོས་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅུམ་ཞིག་བཞུང་བྱར་སྟུང་། དང་པོ་ལྟར་ན། མངོན་པ་ནས་
མ་བཤད་པ་བཤད་རྒྱ་མེད་ཅིང་བཤད་པ་སྟོན་ན་རྒྱ་དང་མངོན་པ་སྒྲོས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན།
གཉེན་པོ་འབའ་ཞིག་སྟོན་ན་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉེན་པོ་གང་ཡིན་མི་རྟོགས་ལ། སྤང་
བྱ་དང་བཅས་པར་སྟོན་ན་ཉོན་མོངས་སྤེད་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་
དུག །དམིགས་རྒྱུ་ལྟུང་དུག །རྒྱའི་རྒྱུ་ཀུན་གཞི། གཙོ་པོ་རྣམ་ཞེས་དུག །གྲོགས་སེམས་བྱང་དང་
བཅས་པ་སྟོན་དགོས་ལ་དེ་ལ་གཞི་བསྟན་དགོས་པས་སྟོན་དང་པོ་ལས་མི་འདའོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན།
རྣམ་པ་གཞི་མེད་ཅུམ་ཞིག་བསྟུས་ན་སྐྱེས་བྱ་ལ་མཁོ་བའི་དོན་མ་བཤད་པར་འགྱུར་ལ། གཞི་བཅས་
བསྟུས་ན་གཞི་བསྟུས་པ་ལ་བཀོད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་ག་བསྟུས་ན་བསྟན་བཅོས་ལུས་སུ་

བྱུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པའམ། སྒྲིན་གསུམ་གར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བཀོད་ནས། ལན་དུ། བྱ་རམ་ལྷན་ལེ་ཤམ་
གསུམ་སོ་སོར་ཐོས་ན་རིམ་བུར་བད་ཀན། མཁྱིམ་པ། རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲིན་གྱི་དེ་གསུམ་སྒྱུར་ནས་
ཐོས་ན་ནད་གང་ཡང་མི་སྒྲི་བ་བཞིན་དུ་གསུམ་ག་བཞུད་བྱུར་བསྐྱུས་པས་རེ་རེ་འུ་གང་ཡང་མེད་
དོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་ལ་སྒྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཅི་ཕྱོགས་སྒྲི་མར་བཏག་པ་ཇི་ལྟར་བྱས་པ་དེ་ལྟར་ཁས་
སྒྲུང་ན་སྒྲིན་དེ་དག་འོང་ངམ་མི་འོང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྒྱུ་གྱི་སྒྲི་བར་ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་མན་
ཆད་རང་གཞུང་དུ་བྱས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། སྒྲིན་གསུམ་སོ་སོར་ཐོས་ན་ནད་སྒྲིན་པ་ལྟར་བཏག་པ་
གསུམ་སོ་སོར་ཁས་སྒྲུང་གྱི་སྒྲིན་མེད་པའི་ཕྱིར་དཔེ་དོན་མི་འགྲིག་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་མི་
འདོད་པ་དང་འདོད་ན་འང་གསུམ་པོ་གང་རུང་རེ་རེ་བསྐྱུས་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ཞེས་པ་བཞག་ནས་གང་
རུང་རེ་རེ་བསྐྱུས་ན་ཡང་སྒྲིན་མེད་ཅེས་བཤད་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །དང་པོ་ལྟར་
ན་གཞི་གཉིན་རྒྱུ་གསུམ་བཞུད་བྱུར་བསྐྱུས་པར་རང་ཉིད་ཀྱང་འདོད་བཞིན་དུ་གཞི་མཛོན་པ་ནས་
བཤད་མ་བཤད་དང་། གཉིན་པོ་སྒྲི་བྱ་དང་བཅས་མ་བཅས་དང་། རྒྱུ་པ་གཞི་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་
གཉིས་ཀ་བཞུད་བྱུར་བསྐྱུས་པ་ལ་སྒྲིན་འགོད་པ་ནི་བཞད་གང་དོ། །གཉིས་པ་(རང་ལྷགས་བསྐྱུན་
པ)ནི། རྒྱུ་སྒྲི་དུ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་རྒྱུ་པར་འབྲེད་པའི་དོན་དུ་གཞི་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་བཞུད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །གཞན་དག་ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྒྲི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཉིན་
པོའི་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་བསྐྱུན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ལ་ལ་ནི། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་པ་མ་ལུས་པ་བསྐྱུན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཤེས་
དགོས་སོ།།

དེ་དག་གི་དོན་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི། མདོས་ཆོས་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་དེ་
གསུམ་གྱི་གངས་མཆོན་ཉིད་འོ་པོའི་རབ་དབྱེ་ཙམ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲི་བར་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་
གཉིན་པོ་མ་ལུས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་རྒྱུ་གངས་མ་ལུས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་རྒྱས་
བཏགས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་པ་མ་ལུས་པ་བསྐྱུན་པར་འདོད་དོ། །དེ་དག་གི་འབྲེལ་གཞི་ཡང་། མདོ་
ལས། བྱུང་ཁམས་སྒྲི་མཆོད་དང་། ས་དང་པར་ཕྱིན་ལ་སོགས་པ་དང་། དག་མི་དག་ །ཟག་པ་ཡོད་

མེད། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལ་སོགས་པའི་འགྲེས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་རྣམས་
 སོ། །དེས་ན་འདིའི་རྣམ་པ་ནི་མདོན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་དགོ་མི་དགོ་ལ་སོགས་པའི་
 མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་གཟུང་གི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་ཆོས་ཉིད་ལ་མི་བྱའོ། །ཕྱོགས་སྒྲ་དང་རང་ལུགས་
 གཉིས་ཀས་གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་བསྟུས་པར་འདོད་པར་འབྲུ་ཡང་ཁྱད་པར་ནི་སྟོན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་ལ་
 ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་ཕྱོགས་སྒྲའི་འདོད་པ་ནི། བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ནི། མདོ་དང་དེའི་
 རྒྱན་གཉིས་ཀྱིས་གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟུས་པ་དེ་རིམ་པ་ལྟར་ཡུལ་ཅན་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཤེས་
 པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གོལ་ས་དང་རྒྱ་དང་ཐོབ་བྱར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དགོས་
 པ་གང་གི་བྱིར་དང་། ཚུལ་རིམ་ལྟར་གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་ཁྱད་མ་བྱེད་པར་དེ་གསུམ་ལ་
 ཁོ་ནའི་སྒྲ་སྒྲུབ་བ་ཅམ་ལ་རེ་བས་ནི་ཚོད་ལན་འདི་དག་བསྐལ་པའི་བར་དུ་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །⁸⁵

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་(ཚོད་པ་)ལ་གཉིས།
 རིམ་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་སྟོན་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་(རིམ་དགོད་པ་)ནི། མཆོད་བཟོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་བསྟོད་པས་བཟོད་བྱ་དང་མཐུན་པའི་བསྟོད་བྲག་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱགས་ལ་དེ་
 གསུམ་བཟོད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པར་ཁས་སྦངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྒྲར་བཤད་པ་དེ་
 ལྟར་མས་རིམ་གྱིས་བསྟུས་ཏེ་བྲག་འཆལ་བ་དང་བསྟོད་པ་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་
 མཛད་པའི་བྱགས་ལ་མདོའི་བཟོད་བྱ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་
 རྒྱན་ཞེས་པ་ཞིག་མཛད་པར་ཁས་ལེན་ན་ནི། མཁྱེན་གསུམ་ངོ་བོའི་སྟོན་ས་མཆོན་མི་རུས་པས་ཡུལ་
 གསུམ་པོ་འདི་འདི་ལྟར་རྟོགས་པ་མཁྱེན་པ་འདིའི་ཞེས་ཡུལ་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་
 ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྦྱེད་པའི་བྱིར་དུ་ཡུམ་གྱི་མདོས་བཟོད་བྱ་གཞི་བྱང་ཁམས་སྦྱེ་
 མཆེད་ཀྱི་གྲངས་མཆན་ཉིད་ངོ་བོའི་རབ་དབྱེ་ཅམ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲོང་བ་ཅམ་གྱི་བྱིར་དུ་
 གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་མ་ལུས་པའམ། བྱང་ཚུབ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཅམ་དང་། ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་

⁸⁵ ཞེས། ཤོག ༩༩ བ ༥ མི་ཤོད་དོ།

མ་ལུས་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་རྩལ་བཏགས་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པའི་རབ་དབྱེ་ཙམ་ཞིག་བཟོད་བྱར་
བསྐྱུས་སོ་ཞེས་འདོད་ཚུལ་གསུམ་བྱུང་བ་ནམས་ལས་འདིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་དེ་གསུམ་གང་ཡང་
རུང་བ་ཞིག་སྟེ་གང་བཟོད་བྱར་བསྐྱུས་པས་ཡུམ་གྱི་རྒྱན་དུ་མཛད།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་སྒྲོན་བཟོད་པ་)ནི། དེ་གསུམ་གང་འཆད་ཀྱང་འདི་ཡུམ་གྱི་རྒྱན་དུ་མི་འགྱུར་
ཏེ། བཏགས་པའི་སྒྲོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་ཆོས་མངོན་པ་ལས་རྒྱན་ལོགས་སུ་གསུངས་པའི་འབད་པ་
དོན་མེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གསུམ་གྱི་གངས་མཆན་ཉིད་ངོ་བོའི་རབ་དབྱེ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་
པས་སོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་ཕྱིན་རྒྱན་འདི་
ལས་ནི་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཏེ་མངོན་པའི་སྟེ་སྟོད་
དག་ལས་མི་སྟོས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་འགྱུར་བ་མེད་ཟེར་ཡང་། མངོན་པ་ནས་གཞི་རྗེ་ལྟར་བསྟན་
པ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་མངོན་པ་དང་རྫོས་པའི་སྒྲོན་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་
གཞི་འཆད་ཚུལ་ལ་སྒྱུར་ན་རྫོས་པ་ཡོད་ལ་བཤད་བྱ་ལ་སྒྱུར་ན་ཁོ་ན་སྟོས་ཀྱང་རྫོས་པར་སྒྱུབ་མི་རུས་
ཏེ། མངོན་པར་བཤད་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པས་སོ། །ཡང་ན་འདིར་ལོག་
ཏྲིག་མདོ་ལ་བྱུང་བ་དང་འདོད་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་མདོའི་བཟོད་བྱ་མིན་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་བཟོད་བྱ་མིན་པ་ཡང་ཏྲིགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྒྱུར་བའི་འབད་པ་དོན་མེད་ཅེས་དང་། ཤེས་
ཕྱིན་དེ་རྒྱན་ཞེས་རིགས་ཕྱིན་⁸⁶འཆད་ཀྱང་མདོ་ལ་བཟུང་ན་ཡང་སྐབས་སུ་བབ་སྟེ་ཉི་སྤང་དང་ནམ་
འགེལ་ལས་ཀྱང་མདོ་ལས་ཞེས་པས་སོ། །བཏགས་པ་གཉིས་པ་ལྟར་ན་ལམ་འདི་བསྟོམ་པར་བྱ་ཞེས་
བསྟན་ཀྱང་ལམ་འདི་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་དངོས་པོ་གཟུང་འཛིན་དུ་ཏྲིག་པ་སོགས་བཟོད་བྱར་མ་བསྐྱུས་པས་ཏེ་གཉེན་པོ་ནམ་པར་
བྱང་བའི་དངོས་པོ་ལམ་གསུམ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤང་གཉེན་གང་ཡིན་ཏྲིགས་པ་

⁸⁶ ཞོལ། ཤོག ༤༣ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༤༣ ན ༤ རིགས་ཕྱིན་

མེད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དང་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་སྐྱས་འབད་པ་དོན་མེད་བསྐྱ་བ་རུ་སྐྱར་
ཡང་བརྟག་པ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པར་མ་ཟད་པའོ།།

བརྟག་པ་གསུམ་པ་ལྟར་ན་འདིར་མེད་ཀྱང་འགྲེལ་ཆེན་དུ་འབྱུང་བས་བརྟག་པ་གཉིས་བྱ་སྟེ།
ནམ་པ་གཞི་བཅས་སམ་གཞི་མེད་ཅིག་སྟོན། དང་པོ་ལྟར་ན་ནམ་པ་སྟོན་པ་ན་གཞི་ཡང་བསྟན་དགོས་
པས་མཛོན་པ་དང་རྫོས་སོ། །འོ་ན་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ནམ་པ་གཞི་བཅས་སུ་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རྫོས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྣམ་པ་གཉིས་མིང་མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། ཁོའི་ལུགས་ཀྱིས་ཕུང་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་འདོད་པས་རྫོས་སྐྱོན་ཡོད་ལ་རང་ལུགས་ནི་བདེན་བཞི་དང་མཐུན་
གསུམ་ཀྱི་ཆོས་ལ་འདོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཞིའི་དོན་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ།
ནམ་པ་གཞི་མེད་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན་སྐྱེས་བུ་ལ་མཁོ་
བའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་བས་སོ། །དེ་ཡང་འདོད་ན་དེའི་ཕྱིར་ཡུམ་
གསུངས་པ་ལ་དོན་ནམ་དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ལྟར་དུ་ཟུར་ན་གནས་པའི་ཆོལ་བ་དབྱེད་ལྡན་གཞན་
དག་སེམས་ཤིང་དོགས་པར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཞེས་པ་སྟེ། མཛོར་ན་དང་པོ་ལྟར་ན་
བཤད་མི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལྟར་ན་བཤད་དགོས་པ་མ་བཤད་པའི་ཉེས་པ་ཡོད་པར་
སྟོན་པའོ། །འདིར་གཞན་དག་ཅེས་པ་དང་ཕྱོགས་གསུམ་རེ་རེ་བསྐྱས་པར་འདོད་པའི་ཆོལ་བ་གཉིས་
མི་གཅིག་སྟེ་སྐྱ་མས་ནི་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པས་སོ།།

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་བཞེ། ལན་དངོས། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དགོད། ལྟ་བྱེད་གསུམ་ངོས་
གཟུང་། དེ་དག་གིས་བྱུང་བའི་དོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་(ལན་དངོས་)ནི། རྒྱུ་ཀྱིས་ནི་རང་སྤྱིའི་མཆོན་
ཉིད་ལ་མཁས་པ་ཙམ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞི་གཉིན་ནམ་པ་ཕྱོགས་རེ་བརྗོད་བྱར་བསྐྱས་ནས་
ཡུམ་ཕྱོགས་རེ་བའི་རྒྱུ་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་ན། གཞི་གཉིན་ནམ་པའི་
ཕྱོགས་གསུམ་ཆར་ཀྱི་དོན་ནམས་བརྗོད་བྱར་བསྐྱས་པའི་སྒྲོན་ས་ཀྱང་མཐུན་པ་གསུམ་གའི་རྒྱུ་དུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ནི་མཐུན་གསུམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུམ་ཆར་བསྐྱས་ཞེས་པའོ། །ཀྱང་ནི་
གཞི་བསྐྱས་པས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་བྱེད་པའམ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་

མན་ཚུན་བསྐྱ་བའོ། །བྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་
 དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱས་པས་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྒྱ་དུ་བྱུབ་ན་ཡུམ་
 མཐའ་དག་གི་རྒྱ་དུ་བྱུབ་པོ། །གོ་རིམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནི་མངོན་རྟོགས་བཞི་དང་མཁྱེན་གསུམ་སོ་
 སོ་སྟོར་བའོ། །འདིར་རྒྱ་དེ་ནི་ཞེས་དང་རྒྱ་གྱིས་ཕྱོགས་གསུམ་ཆར་བསྐྱས་ཤིང་། དེས་མཁྱེན་
 གསུམ་དང་དེས་སྤྲས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་གང་རུང་རེ་རེ་བསྐྱས་པའི་སྟོན་མེད་ཅེས་
 སྤྲ་བའི་སྤྲ་མ་མི་འཐད་པ་རྟོགས་སྤྲ་ཞིང་ཕྱི་མ་ལྟར་ན་ཡང་རྟགས་ཆོས་མ་འབྲེལ་པོ། །གཞུང་འདི་མཐའ་
 གཅོད་ལུགས་སྟེ་དོན་ལྟར་དང་། འབྲུ་གཉེར་ཚུལ་ཆོག་དོན་གྱི་སྐབས་འདི་ལྟར་འཆད་ཤེས་པ་ཡང་
 དགོན་པར་སྣང་ངོ།།

(ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དགོད་པ།)

གཉིས་པ་(ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དགོད་པ།)ནི། གང་ཟག་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་མཐུན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པར་ཅིས་བྱུང་ཅེ་ན། འདི་ལ་གསུམ། དུམ་བར་མ་དང་། བསྐྱུས་པ་དང་། རྒྱས་པ་ཁུངས་སུ་དགོད་པའོ། །དང་པོ་(དུམ་བར་མ་)ལ་གཉིས། མངོན་བསྐྱུས་ རྒྱས་པར་བཞུགས་པའོ། །དང་པོ་(མངོན་བསྐྱུས་)ནི། མཐུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་ཚུལ་འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་དུམ་བར་མ་ཉི་མེ་ལྷོང་པ་ལས་ཉན་ཐོས་ཉན་མོངས་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཛེས་ཤིང་མཆོག་ཏུ་བྱུང་པས་རབ་སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡོད་པས་འབྱོར་བ་སྟེ་དེ་ལ་བོས་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་སྦྱར་ཏེ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུའོ།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཞུགས་པ་)ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས་། རྣམ་མཐུན་རྒྱས་པར་བཞུགས་པའོ། །དང་པོ་(གཞི་ཤེས་)ལ་གཉིས་ལས། རི་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བོས་ནས་ཉན་རང་གི་མངོན་རྟོགས་ནི་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཐམས་ཅད་འཆལ་བ་སྟེ་ཤེས་པ་ཉིད་ལགས་ཞེས་པ་སྟེ། འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ལན་ནི། མདོ་ལས་བྲམ་བེ་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་གོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ནི་མིག་སོགས་ནང་གི་སྟེ་མཆེད་དུག་དང་གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་སྟེ་མཆེད་དུག་གི་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ་སྟེ་གངས་འདི་ཙམ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་གང་གི་བདག་མེད་དང་བདག་མེད་བྱེད་དང་གཉིས་ཙམ་དུ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་རྒྱད་ལ་སྟེད་པའི་སློན་ནས་ཀྱང་ཤེས་པ་མིན་ལ་དེ་ལྟར་སྟེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། མཐུན་པ་ཡིན་ལ་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཙམ་གྱིས་ནི་ལམ་དང་རྣམ་པ་དུམ་ཡིན་པའམ་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་ལ། ཀྱང་སྤྲ་མ་ནི་བསྐྱུས་པ་དང་བྱི་མ་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་བསྐྱུས་པའོ།

གཉིས་པ་(ལམ་ཤེས་)ལ་གཉིས་ལས། རི་བ་ནི་བཅོམ་ནས་ལགས་ཀྱི་བར་དོ། །ལན་ནི་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ལམ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་དེའི་སྟེང་དུ་གཟུང་མེད་རྟོགས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དང་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །ལམ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་དང་པོར་ལམ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རང་རྒྱུད་ལ་སྤར་མ་སྟེས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་དེས་འདུལ་བའི་གདུལ་བྱ་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལམ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་དེ་དག་ཀྱང་སྟེང་པ་ཅམ་དུ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་ཞིང་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་དག་གིས་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ་སྟེ། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཚུལ་དེས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བེན་པའི་མཐུས་རི་སྟོང་སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་མ་བྱས་པ་དང་། བདག་ཉིད་མ་འོངས་པ་ན་འཁོར་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་མ་སྤངས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་དག་གིས་རང་དོན་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་སྟོན་ལམ་རྟོགས་པ་ནི། གཞན་དོན་འབད་མེད་དུ་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་གྲུབ་པའོ། །སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱས་པ་ནི། རྒྱན་ལས། རི་ལྟར་མ་དང་བས་ལ་དེ་དག་གི། གཞན་དང་སྤྱད་དུ་བྱང་བ་སྟོན་འདོད་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྟོན་འདིར་ཕྱོགས་གཉིས་ཞི་བ་དང་། །དེ་བཞིན་སྤྱད་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་བསྟན།⁸⁷ །ཅེས་མའི་སྟོན་པ་བརྟོན་པར་བྱང་། བས་ཤིང་ཐོག་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་སྤྱད་བྱང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྟོན་མ་དང་ཁ་བས་ལྟ་བུ་འདིར་ཡང་རྣལ་གཞག་པ་ལྟ་བུར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞི་བ་དང་། སྤྱད་བྱང་ལྟ་བུར་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་སྤྱད་པའི་རྟོན་དུ་བྱང་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

⁸⁷ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༡༡༩ ཟེང་། ༩

ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་གཞན་དོན་ཅི་ཙམ་ཞིག་ལ་འབད་པས་འཆང་བྱ་བའི་གཞན་དོན་དེ་དག་
རྫོགས་པར་བྱས་པའོ། །ཞིང་སྤྱོད་བ་ནི་རང་གི་སེམས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཞིང་གི་རྒྱར་ཆོགས་
བསགས་ནས་སློན་ལམ་འདེབས་པའོ། །འདི་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིང་ལ་བྱ་སྟེ་བཅུད་ཀྱི་ནི་སེམས་ཅན་སློན་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །

(ཡང་དག་མཐའ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ།)

འདིར་ཅུང་ཟད་ཅིག་མཐའ་དབྱེད་ན། ཡུལ་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན། དེ་དག་གི་སྤངས་ཏྲོགས་གང་དུ་རྫོགས། དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་བཏགས། ཡང་དག་མཐའ་ངོས་གཟུང་བ་དང་བཞིས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་(ཡུལ་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན།)ནི། བསྐྱེད་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་འོག་མ་གཉིས་བཏགས་པ་བ་དང་། ཤེས་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་གསུམ་གཤང་མཚན་ཉིད་པའོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་སྤངས་ཏྲོགས་གང་དུ་རྫོགས།)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉི་སྤང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་སྒྲོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ།⁸⁸ ཞེས་བྱང་བའི་ཕྱིར། ཉན་རང་གི་སྤངས་ཏྲོགས་ས་དང་པོར་རྫོགས་པར་འབགས་པ་བཞེད་ཅེས་སྐྱབ་ནི་མི་འཐད་དེ། བྱང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཏྲོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ།⁸⁹ ཞེས་དང་། སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་མདོ་དེ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས་ཉན་རང་རྣམས་ལས་ཏྲོགས་པ་བྱང་བར་ཞུགས་པར་བསྟན་པ་དང་། གཞི་ཤེས་སུ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཏྲོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ལུས་པ་འདུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི་ཏྲོགས་པའི་ཆ་འདི་ཅམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་མཐོང་ལམ་དུ་ཏྲོགས་པ་རྫོགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲིག་གི་སྒྲོང་བའི་དོན་བཤད་པ་མི་སྤང་བས་དེ་གང་དུ་རྫོགས་དེས་མི་ཤེས་སོ།།

⁸⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༩༧ ཟེང་། ༥

⁸⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༩༧ ཟེང་། ༡༠

ཡང་ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་པ་ས་དང་པོར་རྫོགས་ལ་སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པར་རྫོགས་ཏེ།
ཡུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་ལས། དད་པས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་།
དག་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་སྤྲོད་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བཟོད་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ནི་
དག་བཅོམ་པར་བསྟན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དག་བཅོམ་པའི་ལམ་གྱི་
འབྲས་བུའི་ཤེས་པ་རྣམས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་རྣམས་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་ཞུགས་པ་
མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཅམ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་གཏུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་དང་སྤྲོད་
བ་ནི་བཟོད་པ་དེ་ལས་ལྷག་པ་མེད་དོ། །དེ་པན་ཆད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཞེས་ཤེས་བྱེད་དུ་འཕྲེལ་ནོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། བྱང་དེས་སྤངས་པ་ས་
བརྒྱད་པར་མཐར་ཐུག་པར་བཤད་པ་ལྟར་དུ་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པ་ཡང་དེར་རྫོགས་པར་བཤད་པས་
སོ། །དེས་ན་རང་གི་ཞུགས་ནི་ཉོན་སྤྱོད་སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པར་རྫོགས་ཏེ། དེ་ནས་ཉོན་ཡིད་གཏན་མི་
འབྲུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ས་དང་པོར་རྫོགས་
ཏེ། དེར་བདག་མེད་མཐའ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ས་ལྷག་མར་དེའི་གོམས་
པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོར་ཡོད་ཀྱང་སྤངས་པ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཤར་རིའི་ཅེར་ཉི་
མ་ཤར་མ་ཐག་པའི་ཆེ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཀྱང་བཟོད་པ་མ་རྫོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཐེག་
ཆེན་གྱི་རི་ལྷ་བརྟོགས་པ་ནི་ས་དང་པོར་རྫོགས་ཏེ། དེར་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བ་མཐའ་དག་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་སོ། །རི་སྟེང་བརྟོགས་པ་དང་ཤེས་སྤྱོད་སྤངས་པ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་པ་
ན་རྫོགས་ཏེ། སྤངས་ཏུ་དེ་དག་རྫོགས་ན་ཉེས་པ་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་ཡང་ཡིན་པའི་སྟོབ་པ་
ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་([དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་བཟླ་བ་](#))ནི། གཞུང་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རྣམ་
གཞག་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་ནི། དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དག་
བཅོམ་པ་ཞེས་སྤྱིར་བཏང་ནས་གང་ཟག་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་ཀུན་དགའ་བོ་

དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ལྟར་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པ་སྤྱིར་བཏང་ནས་མེད་པ་དང་མིན་པ་དམིགས་ཀྱིས་
བཀར་ནས་སྟོན་པས་དེ་གཉིས་སྐྱས་ཟེན་ལ་བྱེད་ཅིང་འགལ་བ་ནི་གཞུང་ལུགས་པ་སྤྱིའི་ལུགས་ཡིན་
ན། འདིར་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྤྱིར་བཏང་ཡིན་ན་བསྐྱོག་པ་གསུམ་དམིགས་བསལ་ཡིན་དགོས་
པས་དམིགས་བསལ་སྐྱས་མ་ཟེན་ལ། སྐྱས་ཟེན་ཆོད་གསུམ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
སྤྱིར་བཏང་ཡིན་དགོས་པས་སྤྱིར་བཏང་སྐྱས་མ་ཟེན་ཞིང་། དངོས་བསྟན་གཉིས་སྤྱིར་བཏང་དང་
དམིགས་བསལ་ཡིན་ན་དམིགས་བསལ་སྤྱིར་བཏང་དུ་སོང་བའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཟས་མ་ཞུའི་
བར་དུ་སྟོན་མི་ཟེལ་བ་ཆོད་པ་ན་ལུགས་ཀྱིས་ན་སྟོན་ཟ་བའི་དུས་ཟས་ཞུ་བའི་ཆར་གོ་བ་ལྟར།
རྫོགས་སྟོན་མ་སྤྱངས་བར་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅིས་བསྟན་པ་ན་ལུགས་ཀྱིས་ན་མངོན་
དུ་བྱ་བའི་དུས་རྫོགས་སྟོན་སྤྱངས་བར་གོ་བས་རག་གཅིག་གི་དངོས་ལུགས་ལ་སྤྱིར་བཏང་དང་
དམིགས་བསལ་སྤྱོར་བ་བྱེད་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་བཟང་ལ་འབྲིས་པ་ཞིག་གོ།

བཞི་པ་(ཡང་དག་མཐའ་དོས་གཟུང་བ་)ནི། ཡང་དག་མཐའ་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་དང་།
གཞན་དག་ཆད་པའི་སྤང་འདས་ཡིན་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་འགྲེལ་བའི་
འབྲུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས། སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པར་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་
ཉིས་པ་མེད་ཀྱི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལས་བར་མ་དོར་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་བར་མ་དོར་མངོན་དུ་བྱས་ན་ཉན་རང་དུ་སྤྱང་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
དོ། །སྟོགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་དོས་བཟུང་བར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་
པར་འཆད་པའི་སྤྱིར་དོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོན་པ་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་
བཟུང་བ་ཡང་ཇི་སྟོན་དུ་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྟོན་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དམ་པ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །ནམ་དགོ་
བའི་རྩ་བ་དེ་དག་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་གྱུར་པ་དེ་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དམ་པ་

མདོན་དུ་བྱེད་དོ་⁹⁰ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དབུས་མཐའ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་མདོར་
བསྐྱུ་ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཆོན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་
རྣམ་གངས་སོ།⁹¹ཞེས་དང་། གུན་བཏུས་དང་ཡུམ་གྱི་མདོར་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་
གངས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་
ལ། དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བུའོ་⁹²ཞེས་དང་། རྒྱད་
ལྔ་ལས་ཀྱང་། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ།⁹³ ཞེས་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་སྟོས་པ་དང་མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཞི་བའི་དབྱིངས་སྤང་འདས་ཅམ་ལ་བུའོ། །དེ་
མདོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡང་ཟབ་མོ་བརྒྱད་ཀྱི་གསུམ་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཞེ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་
ལ་ཆེད་⁹⁴ཆེར་བྱས་ནས་ཉག་ཏུ་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་གནས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མདོན་སུམ་དུ་
ཉོགས་པ་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

སྟོབ་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་ཞུགས་ན་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་སྟེ། ཆོགས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་རང་
ཉིད་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཉག་ཏུ་གནས་པ་ན་རྗེས་སྟོབ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེས་ལྔ་ནས་དོན་མཛད་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫོགས་སྟོན་སྤྱད་ན་ནི་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་ཉག་ཏུ་གནས་ཀྱང་ལྷན་བྱུང་ཏུ་གཟུགས་སྐྱེ་
གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཞི་བར་མི་ལྷུང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་བརྒྱད་པ་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱུལ་ན་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བར་གསུངས་པ་ཡང་དེ་ལ་དགོངས་
སོ། །དེས་ན་མཆོན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱིས་མི་གནས་པ་དང་ཆད་
པའི་སྤང་འདས་གཉིས་སུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བཞགས་པའོ། །ཡུམ་གསུམ་གྱི་
གཞོད་འཛོམས་ལས། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སས་བསྐྱུས་

⁹⁰ བཀའ་འབྱུང་། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༣ ཞོག ༤༩ ཟླ་ ༣

⁹¹ བསྟན་འབྱུང་། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༢༠ ཞོག ༤༠༣ ཟླ་ ༡༩

⁹² བསྟན་འབྱུང་། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༡ ཞོག ༡༣༤ ཟླ་ ༣༠

⁹³ བསྟན་འབྱུང་། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༢༠ ཞོག ༤༤༣ ཟླ་ ༤

⁹⁴ ཞེལ། ཞོག ༤༩ ན ༤ ཆེས་ཆེར་བྱས་ནས་

བ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཐམས་ཅད་ཤེས་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་ཡུལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 རྒྱ་རྒྱུ་ལས་འདས་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱའོ། །ནམ་མཁའ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་ཡུལ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སར་གཏོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱའོ།⁹⁵ །ཞེས་བ་ནི་དེ་གསུམ་ལ་ཞེན་བ་མེད་
 རོ་ཞེས་མདོར་འབྲུང་བ་མཁའ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དང་གངས་སྤྲིག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ལ་ངེས་ནས་
 བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས་གསལ་ལོ།

གསུམ་པ་(ནམ་མཁའ་རྒྱས་པར་བཞེད་པ་)ལ་གཉིས་ལས། དེ་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནས་
 ལགས་ཀྱི་བར་རོ། །ལན་ནི་མེ་ལྷེ་རྒྱུ་པ་དང་ཁ་དོག་སྒྲིག་པ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ནི་ནམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་དུ་
 བ་ལྟ་བུ་ཉགས་དང་རྒྱ་བུད་ཤིང་ལྟ་བུའི་མཆན་མ་གང་དག་གིས་ཆོས་ནམས་རབ་དུ་བརྗོད་པ་སྟེ་
 མཆོན་ནས་སྟོན་པའི་ནམ་པ་ངོ་བོ་ཉགས་འབྲས་བུ་མཆན་མ་རྒྱ་དེ་དག་མ་ལུས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་དེ་དེའི་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱས་ནམས་ཇི་ལྟར་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་པ་
 དང་། ཆོས་ནམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་མཁའ་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉོན་མོངས་
 པའི་དགྲ་བཅོམ་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ནམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ནོར་བར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་མདོན་
 པར་བྱང་རྒྱུ་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་མདོན་ཉོགས་ནི་ནམ་མཁའ་ཞེས་
 བྱའོ།

གཉིས་པ་(བསྐྱས་པ་)ནི། མཁའ་གསུམ་གྱིས་མདོན་ཉོགས་མཐའ་དག་བསྐྱས་པར་ཡུམ་བར་
 མ་ལས་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མདོར་བསྐྱས་པ་བརྒྱུད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །རི་ལྟར་ན་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དང་སོགས་པས་དེ་
 བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་⁹⁶ ཞེས་སོ། །ལྷུང་དེ་
 ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི་ཉེར་ཞི་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་བཞེད་པ་ནམས་ནི་སྐབས་འདི་ཡི་ས་

⁹⁵ བསྐྱན་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༤༧ ཟེང་། ༡༩

⁹⁶ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༡༧ ཞོག ༢༡ ཟེང་། ༢༡

ཡིན་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ནི་མཁྱེན་གསུམ་མོ། །དེས་ན་གང་ཟག་དེ་དག་གི་མངོན་རྟོགས་མཁྱེན་གསུམ་དུ་
བྱུང་སྟེ། དེ་དག་གི་བཞེད་པ་སྐྱབ་པའི་ཡུམ་ཡིན་པས་སོ།།

གསུམ་པ་([རྒྱས་པ་ཁྱད་སྤྱོད་པ་](#))ནི། རྒྱས་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་
སོ། །དི་ལྟར་ན་རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། ས་བཅུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཞེས་ཕྱེན་ས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ་འདིར་ཡང་སྤར་ལྟར་སྤར་རོ། །ཉི་མའི་
བཤའ་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་རྒྱས་ཤེས་བྱེད་དུ་མེད་ཀྱང་འདིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱར་ཏེ་བྱངས་པ་ནི་
བསྐྱར་བཅོས་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་འཆད་འདོད་ནས་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཡུམ་བསྐྱུས་འབྲིང་རྒྱས་པའི་
ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་བ་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱ་ཕྱང་པོ་ལྟར་བསྐྱུས་ཤིང་རྗོད་བྱེད་ཆོག་ཀྱང་བསྐྱུས་པ་དང་པོ་དང་།
དོན་རྒྱས་ལ་ཆོག་ཅུང་ཞིག་བསྐྱུས་པ་བར་མ་དང་། གཉིས་ཀ་རྒྱས་པ་ཐ་མ་སྟེ་དེ་ཡང་འབྲེལ་རྟེན་བརྒྱ་
ཅ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེན་ས་སྟོན་པའོ། །དེ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ལྷ་བཅུ་ཅ་གསུམ་ནི། ཕྱང་པོ་ལྷ། དབང་
པོ་ལྷ། ཡུལ་ལྷ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷ། རེག་པ་ལྷ། རྩེ་པ་ལྷ། རྩེ་པ་ལྷ། རྩེ་པ་ལྷ། རྩེ་པ་ལྷ། རྩེ་པ་ལྷ།
གཉིས་སོ། །རྣམ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་བཅུ་ཅ་ལྷ་ནི། སྟོན་པའི་ལམ་པར་ཕྱིན་ལྷ། ལྷ་བའི་ལམ་སྟོང་
ཉིད་བཅོ་བརྒྱད། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན། ཞེ་གནས་ཀྱི་ལམ་ལ་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི། བསམ་གཏན་བཞི། ཆོད་མེད་པ་བཞི། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི།
རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུའོ། །ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་
རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་མོ། །ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན།
གཟུངས་ཀྱི་སྟོ་རྣམས་སོ། །འབྲས་བུའི་ལམ་ལ་སྟོབས་བཅུ། མི་འཛིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་
རིག་པ་བཞི། བྱམས་པ་ཆེན་པོ། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་
དོ། །གང་ཟག་གི་ལམ་ལ་རྒྱན་ཞུགས། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དག་བཅོམ་པ། རང་སངས་
རྒྱས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དོ།།

(ཕུད་བྱེད་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ།)

གསུམ་པ་(ཕུད་བྱེད་གསུམ་ངོས་བཟུང་)ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་(གཞི་ཤེས་)ནི། མདོ་ནས་མཁྱེན་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལྟུང་པོ་ལྷའམ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཟུང་བྱ་གཞི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་དེས་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པའི་འབྲས་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲིངས་པ་སྤངས་པའམ་སྒྲིང་བར་བྱེད་པ་ཅན་ལོ།

གཉིས་པ་(ལམ་ཤེས་)ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་ལམ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ཐེག་པ་སྟེ་ལམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སྐྱེད་ཅིང་ཤེས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་རི་སྲིད་གཞན་དོན་མཐར་མ་བྱིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་རང་དོན་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་དེས་དམིགས་པ་དེ་རྟོགས་པའི་འབྲས་བྱ་སེམས་ཅན་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱས་པ་སྐྱེད་པ་དང་སོགས་པས་བསྐྱས་པ་སྦྱིན་པ་དང་སྦྱིན་པ་གྲོལ་བ་དང་གྲོལ་བ་མཐར་བྱིན་པར་བྱེད་པ་ཅན་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་⁹⁷ གྱིས་ལམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ཏེ་ཤེས་རབ་པོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པས་ནི་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་མི་བྱ་བའི་དོན་བསྟན་ཏེ་སྦྱང་རྗེའོ། །ཞེས་འགྲོམ་འཆད་དོ། །ཆོག་གསལ་དུ་ཡང་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ལས་འདའ་བ་སྟོན་པ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། དག་སྒྲིང་དག་དང་⁹⁸ ལན་སྒྲིང་དུ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་ལས་འདའ་བས་སྤངས་ལས་འདའོ།⁹⁹ ལན་སྒྲིང་དུ་ནི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤངས་ལས་འདའ་བས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ལས་འདས་སོ་ཞེས་པ་དང་། ཐེག་པ་

⁹⁷ ཞེས། འོག་ ༥༠ ན ༥། གཙང་། འོག་ ༥༠ ན ༡ ཡན་གྱིས་ལམ་

⁹⁸ ཞེས། འོག་ ༥༠ བ ༡། གཙང་། འོག་ ༥༠ ན ༣ ང་ལན་སྒྲིང་དུ་

⁹⁹ ཞེས། འོག་ ༥༠ བ ༡ འདས་སོ།

རྒྱལ་ས་པོ་ཆེས་ནི་སྐྱལ་འགྲུར་ཞིང་། །འདི་ནི་སེམས་ཅན་དམན་ལ་མོས་རིག་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་འདི་དག་ཉན་ཐོས་འགྲུར། །རང་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་པར་ཡང་རབ་ཏུ་སྟོན།¹⁰⁰ །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་
 དེ་དག་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདི་སྟེ་སྟོན་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ལམ་བསྟན་པ་མཛད་དེ་དེ་ལ་འབྲིས་པ་ཅན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།¹⁰¹ །ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་ལས། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ནི་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་མཐའ་ཞི་བ་ཉིད་དེ་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི་བསྐྱེམ་བས་སྤང་བར་
 བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མི་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་སྤངས་ན་སྤང་ན་ལས་མི་འདའ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་ཞེས་པ་ནས་མ་བསྟན་ཏེ་མི་¹⁰²བར་བྱངས་པ་དང་།
 གསེར་གླིང་པས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་སྤང་འདས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདི་དང་སྤང་
 བཤད་པའི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་(རྣམ་མཁྱེན་ངོས་གཟུང་བ་)ནི། རྣམ་མཁྱེན་ནི་དམིགས་པ་རི་ལྟ་རི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་གདོད་མ་ནས་སྟེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་
 དེའི་འབྲས་བུ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཏུགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་
 པར་འབྱུང་བའི་གཞན་དོན་དང་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་རྟོགས་པ་སྟེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་བག་
 ཆགས་ཟད་པ་རྣམས་སྟོང་པར་མཆོམས་སྟོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བག་ཆགས་ཉིད་མཆོམས་སྟོར་བའམ།
 ཡང་ན་བག་ཆགས་ཀྱིས་མཆོམས་སྟོར་བ་ཞེས་གསུམ་པའི་བསྟུ་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་ཀྱི་
 མཆོམས་སྟོར་བ་ཟད་པར་སྤངས་པ་ཅན་ནི་རང་དོན་ནོ། །གསེར་གླིང་པས། རྣམ་རྟོག་གཅིག་ནས་
 གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་མཆོམས་སྟོར་བའི་དོན་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ཡང་དག་མཐའ་
 མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ནི་སྤང་གྱི་མངོན་དོན་ཡིན་ལ།
 འབྲས་བུ་ནི་མཆོད་བརྗོད་དུ་བཤད་པའི་སྤང་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པའོ། །གལ་ཏེ་དོན་གཉིས་གྲུབ་པ་དེ་

¹⁰⁰ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༡ ཞོག་ ༡༩༡ ཟླ་ ༢༡

¹⁰¹ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༩ ཞོག་ ༢༥༥ ཟླ་ ༣

¹⁰² ཞོལ། ཞོག་ ༥༠ བ་ ༥། གཙང་། ཞོག་ ༥༠ བ་ ༡ མ་བསྟན་ཏེ་མི་བར་

ནམ་མཁའ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་འབྲས་བུ་དེ་ལྟར་འཐད་ཅེན། རྒྱུ་ཆགས་པར་འདུག་པས་སྲ་མ་སྲ་མ་
ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་རྒྱར་འཐད་དོ། །

བཞི་པ་(དེ་དག་གིས་བྱུང་བའི་དོན་བསྟུ་བ་)ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ནི་མཁའ་
གསུམ་བསྟན་ན་ཐེག་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རིལ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་སྟོགས་རེ་
ལས་མི་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་སྟེ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཁའ་གསུམ་དུ་མངོན་
རྟོགས་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་དེ་ལྟ་བུས་ནའོ། །རྒྱུ་གྱིས་ནི་གཞི་གཉིན་ནམ་པ་མཐའ་དག་བརྗོད་བྱར་
བསྟུས་པས་ཡུམ་གྱི་རྒྱུ་དུ་བྱེད་ཀྱི་སྟོགས་རེ་ཙམ་བསྟུས་པ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྱུང་སྟེ། རེ་རེ་བ་
མདོ་ཡི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་སྟོན་གསུམ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་བུས་ནའོ། །འདི་སྲར་གྱི་ལན་གཉིས་
ཀའི་དོན་བསྟུ་ཡིན་ལ། རིལ་དང་རྫོགས་པ་གཉིས་སྟོས་པ་ནི་བཟན་པའི་ཆེད་དོ། །¹⁰³དེ་ལྟར་ན་སྲར་
བཤད་པ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་འདི་བཤད་ཐབས་སྤྲས་བཀའ་བཞི་
གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འཆད་པའི་དཔེའོ། །

¹⁰³ ཞོལ་ འོག ༥༡ བ ༡། གཙང་། འོག ༥༡ ན ༣ བསྟན་པའི་ཆེད་དོ།

(རྟོག་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ།)

གཉིས་པ་(རྟོག་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་)ལ་གསུམ།
དགོས་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(དགོས་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་།
བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་(སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི། ཀྱུ་མ་རི་ལ་ན་རེ། དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་སོགས་
བཞི་ཡོད་པ་ལ་ཆད་མའི་ངེས་པ་སྤྱིར་ནས་འཇུག་པ་དགོས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་དག་ནི། བསྟན་
བཅོས་འདི་ནི་བརྩམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོས་པ་སོགས་དང་མི་ལྡན་པའི་སྤྱིར་བྱ་རོག་སོ་རྟོག་གི་
བསྟན་བཅོས་བཞིན་ཞེས། ཚུམ་པའི་སྐབས་འགོག་པ་ལ། གང་དགོས་སོགས་བཞི་དང་ལྡན་པ་ནི་
བརྩམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསོ་དབྱུང་གི་བསྟན་བཅོས་བཞིན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡང་
དགོས་སོགས་བཞི་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་དོགས་པ་འགོག་པས་ཚུམ་པའི་སྐབས་འགོག་པ་བརྒྱུག་པ་ནི་
དགོས་པའོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །བྲམ་ཟེ་ཆེན་པོ་བདེ་བྱེད་དགའ་བ་དང་། བྱུང་ན་སྤྱི་ནི། དགོས་འབྲེལ་
བཀོད་པས་གཞུང་གི་ཡི་གེ་མངའ་ས་པར་བྱས་པ་དགོས་པའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་ནི་
ངག་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་དོགས་པ་བཞི་བསལ་ནས་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བཞི་སྟེད་པ་
དགོས་པར་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་(བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ནི། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྤྱིར་བྱ་ཅན་ཞིག་གི་ཆོག་ལ་
འཇུག་པ་སྤྱིད། སྤྱིར་བྱ་བྱེད་ཅན་ཆད་མས་རྟོགས་མི་བྱས། སྤྱིར་བྱས་མ་བྱས་པའི་ཆོག་ལ་ཆད་མས་
གཞོད་པ་དང་། བྱེད་པར་བྱ་ཆོག་དོན་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཆད་མས་མ་བྱུབ་པའི་སྤྱིར་ངག་ཅན་ལས་
བརྗོད་བྱ་ལ་ཆད་མའི་ངེས་པ་སྤྱི་བ་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ཡང་སྤྱི་མ་དག་འགོག་མོད།
འོན་ཀྱང་དགོས་སོགས་བཞི་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པ་ན་ཚུམ་པ་ལ་དོན་མེད་དམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་
བརྒྱུག་ནས་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་སྟེད་པའི་སྤྱིར་གཉིས་པ་དགག་མི་རིགས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་མངའ་ས་

པ་ཁོ་ན་དགོས་པར་འདོད་ན་དགག་རིགས་ཏེ། དེ་གཙོ་བོའི་དགོས་པ་མིན་པས་སོ། །མངོས་པ་པལ་
 པའི་དགོས་པར་འདོད་ན་མི་རུང་བ་མེད་དེ། དགོས་འབྲེལ་བཀོད་པས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུས་
 མངོས་པར་བྱེད་ཀྱས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་མངོས་པ་དགོས་པར་འཆད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པོ། །དེས་
 ན་འདི་ཡི་དགོས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། བསྟན་
 བཅོས་འདི་ལ་བརྗོད་བྲ། དགོས་པ། ཉིང་དགོས། འབྲེལ་བ་བཞི་པལ་ཆེར་མེད་དམ་སྟུང་པའི་དོན་མི་
 འགྱུར་གྱི་དོགས་པ་བཞི་བསལ་ནས། དེ་བཞི་པལ་ཆེར་ཡོད་ལས་ཆེ་སྟུང་པའི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོས་
 བཞི་སྟེད་དེ་རྟོག་ལྟན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། གང་ཕྱིར་འདི་ག་རྟོན་དོན་གཉེར་
 བྱེ། །ཐེ་ཆོས་ལས་ཀྱང་འཇུག་ཕྱིར་རོ།¹⁰⁴ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་དབང་བརྒྱལ་ལ་ངེས་པ་དང་།
 དབང་རྟོན་ལ་ཐེ་ཆོས་དུ་སྟེ་ཞིང་ནམ་བཅད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ། །ཐེ་ཆོས་ལས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་
 པའི་ཚུལ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་སྟོན་དུ་བསྟན་བཅོས་ལ་དགོས་སོགས་བཞི་ཡོད་
 པར་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དགག་གིས་དམ་བཅས་པ་ན་རྟོག་ལྟན་དག་ཐེ་ཆོས་སྟེ་ལ། དེ་སྟེས་པ་ན་འདི་སྟུང་
 དུ་དག་འདིས་རི་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ལ་ཁྱགས་ཏེ་ཡོད་མེད་བརྟོགས་ལ་ཡོད་ན་ནི་
 འཇུག་ཅིང་མེད་ན་ནི་སྟོག་པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་བསམས་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་བར་ལུས་ཀྱི་སྟོན་དུ་
 དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་དགོད་ཀྱི་བར་དང་མཐར་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྟོན་དུ་ཡང་
 ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཀོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་སྐྱ་བྲེགས་ནས་ཆོས་གངས་རྟོག་པ་ལྟར་ལས་བརྩམས་
 ནས་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི་ཚུལ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་དང་བ་སྟེད་ལ་
 དེ་ལས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྲ་སོགས་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པ་འཇུག་པས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་དག་
 མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བཀོད་དོ། །ཞེས་སློབ་དཔོན་ཆོས་བཞེས་འཆད་དེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །

གཉིས་པ་(བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། དགོས་འབྲེལ་བཞི་ངོས་བརྒྱུད་། དེ་དག་དག་གིས་བསྟན་
 པའི་ཚུལ། བསྟན་བྱ་བཞིར་གངས་ངེས་པའོ། །དང་པོ་(དགོས་འབྲེལ་བཞི་ངོས་བརྒྱུད་)ལ་གསུམ།

¹⁰⁴ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༠༩ ཤོག་ ༥༩༥ ཟླ་ ༡༣

ངག་ཅེས་དང་། དགོས་འབྲེལ་ངག་དང་། བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་ལོ། །དང་པོ་
(ངག་ཅེས་)ནི། བདེན་ཆོག་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་འབྲེལ་བཞི་ཅིར་རུང་སྟེ། འོན་པ་དེན་པ་སྟོན་པའི་
ངག་གིས་བསྟན་བྱ་ནི་བཟོད་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་དེ་རྟོགས་པ་དགོས་པ། དེ་ལས་སྐྱེས་བྱའི་དོན་གྲུབ་
པ་ཉིང་དགོས། དེ་དག་སྔ་ཕྱི་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་བའོ། །

གཉིས་པ་(དགོས་འབྲེལ་ངག་)ནི། བཟོད་བྱ། དགོས་པ། ཉིང་དགོས། འབྲེལ་བ་བཞི་ནི་བཟོད་
བྱ། ངག་ལས་རྟོག་ལྡན་ལ་ཐེ་ཆོས་མཐའ་དཔེ་སྐྱེས་པ་དགོས་པ། དེ་ལས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་
ཉིང་དགོས། དེ་དག་སྔ་མ་མེད་ན་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་བའི་ཆ་ནི་འབྲེལ་བའོ། །

གསུམ་པ་(བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་འབྲེལ་)ནི་གཞུང་དུ་སྟོན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དེ་དག་ངག་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ་)ནི། གཙུ་བོ་དང་པལ་པ་ལ་དངོས་བསྟན་དང་
ཤུགས་བསྟན་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟར་ན་ཉིང་དགོས་དངོས་དང་གཞན་ནམས་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནོ། །སྐྱས་ཟེན་
མ་ཟེན་ལ་བྱེད་ན་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་དང་གཞན་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་ནོ། །

གསུམ་པ་(བསྟན་བྱ་བཞིར་གངས་ངེས་པ་)ནི། རྟོག་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་གོགས་
བཞི་སྟེ། འདི་ལྟར་འདི་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་མི་རུས་པ་དང་། རུས་ཀྱང་དེ་དམ་
པས་འདོད་བྱ་མིན་པའི་བྱིར་དང་། ཡིན་ཀྱང་དེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སྒྲ་བ་གཞན་ཡོད་སྟུང་པའམ་ཡང་ན་དེ་
འདི་ལ་མ་འབྲེལ་ལོ་སྟུང་པའོ། །དེ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་བྱ་རོག་སོ་རྟོག་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྦྱིར་དགོས་པ་ཡོད་
པ་དང་། དགོས་པ་དེ་ཡང་འཇོག་པོའི་གཙུག་རྒྱུ་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྐྱབ་རུས་པ་
དང་། སྐྱབ་རུས་ཀྱི་དགོས་པ་དེ་ཡང་མ་བག་མར་ལེན་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྐྱེས་བྱའི་དོན་མཆོག་དང་།
དགོས་པ་མཆོག་དེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ལ་མ་འབྲེལ་བ་མཐོང་ངེས་ཀྱི་དོན་དུ་ཤུགས་ཀྱི་
མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་འབྲེལ་བར་མཐོང་བ་ཅེས་ཀྱིས་འཇུག་པས་

བཞིར་གྲངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལས་མང་མི་དགོས་ལ་ཉུངས་ན་མི་རྒྱས་¹⁰⁵པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞེ་ན། སྤྱིར་
འབྲས་བུ་དེའི་ཆེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་དོན་དེ་ཐོབ་ན་རང་གི་དགོས་པ་སྐྱབ་རྒྱས་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ཏུ་
མཐོང་དགོས་ལ། དེ་ལ་མི་འཇུག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡང་ན་སྤྱིར་དོན་དེ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པ་དང་། ཡང་ན་
སྐྱབ་རྒྱས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པར་མཐོང་ནས་མི་འཇུག་གོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་དགོས་
པ་ཡོད་པ་དང་། བྱུང་པར་དུ་འདོད་བྱ་མཆོག་གི་ཉིང་དགོས་དང་ལྟན་པར་བསྟན་པས་དེའི་དོན་དུ་
འཇུག་པའི་སྒོ་སྤྱེ་ལ། དེ་ཡང་བཟོད་བྱ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་རྟོགས་པས་སྐྱབ་རྒྱས་སོ་ཞེས་དང་། ཐབས་དེ་
ཡང་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་ན་འགལ་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དེ་ལྟོག་པས་བཞིས་ཆོག་ལ་
གང་རུང་གཅིག་མེད་ན་ཡང་རྟོག་ལྟན་གྱི་འཇུག་པ་ལྟོག་པས་ཉུངས་ན་མི་རྒྱས་སོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་
དེ་ནི་འདོད་ལ་དེའི་ཐབས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་སུ་མཐོང་ཡང་འཇུག་པར་མི་བྱེད་ན། ཐོལ་བ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་ལ་དད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། ད་དུང་ཡི་གའི་ཕྱི་མོ་སྟོབ་
པའི་ཁང་བུར་གཞུག་པར་རིགས་སོ། །བྱུང་ན་ལྟེན་མི་འདིས་ནི་བཟོད་པར་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། སྐྱབ་པར་
མི་རྒྱས་པ་དང་། འདོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐའ་བཞི་རྣམ་པར་
བསལ་བ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བཟོད་བྱ་དང་དགོས་པ་གཉིས་སྤར་བ་ཤད་པ་ལས་བསྒྲིག་ནས་འཆད་
ཀྱང་འགྲིག་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེ་མཆོག་སྟོད་འབྲེལ་དུ་རྫོང་བྱེད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་
དང་ལྷ་གསུངས་པ་དང་ཀ་ལྟེན། བཟོད་བྱ་དགོས་པ་འབྲེལ་བ་གསུམ་དུ་བསྟན་པས་མང་ཉུང་ཁེགས་
པའི་གྲངས་ངེས་མིན་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། མི་འཐད་དེ། རྟོག་ལྟན་གྱི་འཇུག་པ་ལ་རྫོང་བྱེད་སྤྱིག་ལེགས་
པ་ཅམ་གཙོ་བོ་མིན་པ་དང་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི་དགོས་པ་གཉིས་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པར་འདོད་པའི་
ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་(ཆོག་གི་དོན་)ལ་གསུམ་ལས། སྤྱིར་བཞི། མཆོད་བཟོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་དགོས་འབྲེལ་
ཀྱི་རག་དགོད་པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མཆོད་བཟོད་ཀྱི་འཁྱགས་ལ་མཁྱེན་གསུམ་སྟོན་པའི་

¹⁰⁵ ཞོལ་ སྟོག་ ༥༣ ན ༩ མི་འདུས་པས་སོ།

བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པར་དམ་བཅས་པ་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་དངོས་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དོན་གྱིས་ན་དངོས་བརྒྱད་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་པར་དམ་བཅས་སོ། །དེ་ལ་མོས་པ་དང་ཤེས་རབ་དམན་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ལས། སྐྱེ་བོ་སློ་གྲོས་དམན་པ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་བ་སྟེ་རྒྱལ་དཀའ་བའི་སྤང་བྱ་ལས་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་ཡང་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་བསྟན་པ་ལ་དོན་ནམ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་དོགས་པ་སྐྱེ་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དགོས་འབྲེལ་དག་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དགོས་སོགས་བཞི་ལ་པལ་ཆེར་ཡོད་དམ་སྟུམ་པའི་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་ཆེད་དུ་མ་པམ་པ་རང་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དངོས་བརྒྱད་དང་། དགོས་པ་དེ་བདེ་ཆོག་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་ཆོས་སྐྱེད་དང་། འབྲེལ་བ་སྐྱས་མ་ཟིན་པས་དགོས་པ་ཡོད་པར་དོན་གྱི་ཁོང་ན་ཡོད་པ་རྣམས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་ནི་ཅ་བ་འབྲེན་པ་སྟེ་གཞན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱས་པ་དང་འབྲིང་དང་མདོར་བསྟུས་པ་ལ་དད་པའི་སེམས་ཅན་དབང་པོ་རྒྱལ་འབྲིང་རྣོ་གསུམ་ལ་པན་འདོགས་པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་དེ་དང་བསྟུས་པ་དེ་ལས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་དོན་མཐའ་དག་གསལ་བར་མཛད་ཟིན་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། གདུལ་བྱ་གསུམ་པོ་གང་གི་དོན་དུ་ཡང་ཚུལ་མི་དགོས་ཉེ། དེ་དག་གི་དོན་མཛད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་དུ་བསམས་ནས་སོ། །ཐེ་ཆོམ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོས་ཅི་¹⁰⁶ཞེ་ན། རྟོག་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་གསུལ་རྒྱར་འགྱུར་རོ།

¹⁰⁶ ཞོལ་ཤོག ༥༧ བ ༡༡ གཙང་། ཤོག ༥༧ ན ༣ དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན།

(བཀའ་བསྟན་བཅོས།)

འདིར་དགོས་སོགས་བཞི་དང་ལྔ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། དེའི་སྤྱོད་པ་འདུག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཅིག་དབྱེད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་(འདིར་དགོས་སོགས་བཞི་དང་ལྔ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་)ལ་གཉིས། ལུགས་གཞན་བསྟན་པ་དང་། འཐད་ཕྱོགས་ངོས་གཟུང་བའོ། །

དང་པོ་(ལུགས་གཞན་བསྟན་པ་)ནི། མཛོད་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །གང་རྣམས་སྐྱབ་པས་གསུངས་དེ་དག །ཆོག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས།¹⁰⁷ །ཞེས་པའི་གང་སྤེལ་དུ་མིང་ཆོག་ཀྱང་མཆོན་པ་ཙམ་སྟེ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་མིང་ཆོག་ཡི་གེའི་ཆོགས་གསུམ་ག་བཀའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་ལྟན་མིན་མེད་པ་དང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་དོན་ནི་ཆོགས་གསུམ་གའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཀྱང་གཅིག་ནི་ཆོགས་གསུམ་སྤྱི་བྱེད་བར་འདོད་པས་ལྟན་མིན་དང་། གཅིག་ནི་དེ་གསུམ་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་པར་མཆོན་ལ་འདོད་པས་གཟུགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའོ། །དེས་ན་མིང་ཡིན་ན་འདུ་བྱེད་དང་། ཆོག་ཡིན་ན་གཟུགས་སུ་འདུས་ཞེས་ངེས་པར་མི་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་པ་ཡང་གང་སྤེལ་དང་མཐུན་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་མཛོན་པ་བ་རྣམས་བཀའི་ངོ་བོ་གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཀར་འདོད་ཅེས་འཆད་དོ། །དེ་གཉིས་ལས་སྤྱོད་པ་བྱེད་སྤྱོད་པ་མཛོན་སྤེལ་པའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་ཏེ། སྤེལ་པ་འདི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་། བཀའི་ངོ་བོ་ཆོགས་གསུམ་དུ་འདོད་དགོས་ལ། དེ་གསུམ་ཡང་བྱེད་སྤྱོད་ལྟན་མིན་རྣམས་བྱུང་དང་། མཛོན་སྤེལ་སྤྱོད་པར་མཆོན་པ་ལ་འདོད་པར་བཤད་པས་སོ། །ལུགས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བསྟན་བཅོས་བཅ་¹⁰⁸པའི་ངོ་བོར་འདོད་ལ། རྟོག་གི་བ་རྣམས་ནི་དངོས་ཀྱི་རྫོད་བྱེད་སྤྱོད་པར་ཞེན་པའི་རྫོད་བྱེད་སྤྱོད་པར་མཆོན་པར་འདོད་དོ།

¹⁰⁷ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥ ཟེང་། ༡༩

¹⁰⁸ ཞོག་ ཞོག ༥༥ ན ༡། གཙང་། ཞོག ༥༥ བ ༥ བེམས་པོ་ཡི་ངོར་

གཉིས་པ་(འཐད་ཕྱོགས་ངོས་གཟུང་བ་)ལ་གཉིས། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆོན་གཞིའོ། །དང་པོ་(བཀའ་མཆོན་ཉིད་)ནི། ཆོས་སྟོན་པ་པོར་སྤང་བ་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་དང་། དེས་བསྟན་པར་སྤང་བ་གཟུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་ནི་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྤང་འབའ་ཞིག་ལ་འཛོག་པས་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་སྐྱ་མ་ལྟ་བུས་བདག་རྒྱུན་དང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་དག་པས་རྒྱུའི་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་དེའི་ཤེས་པ་མིང་ཆོག་ཡི་གཤེས་ལ་པ་དེ་དང་དེར་སྤང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ནང་གི་ཤེས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱར་ཞེན་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པས་སྤྱིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་མི་སྤིད་པས་སོ། །ཉན་པ་པོའི་རྣམ་རིག་དེ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེས་བྱས་པར་བཞག་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་ན་སྤྲགས་ལ་སོགས་པ་ལྟའི་མཐུས་རྟེན་པའི་རྣམ་རིག་ཉིད་རང་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་ལྟས་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ཏེ། བཤད་སྒྱུར་ལས། རྒྱུད་པ་དང་ཆོགས་སུ་སྒྱུར་བའི་སྤྱར་སྤང་བ་འདོད་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཉན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཆོགས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་དེ་རི་ལྟར་བཤད་དེ་ཉན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་དེས་མ་བཤད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་མི་ལམ་ན་བསྟན་བཅོས་དང་སྤྲགས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་པ་བཞིན་ནོ།¹⁰⁹ །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྤང་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རང་གི་རྣམ་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་པས་རང་ཉིད་མ་རིག་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་སྤྱིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་མི་སྤིད་པ་དེ་བས་ན་ཏྲག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཡི་ཤེས་ཀྱི་མཐུས་མོས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་མ་འཆོལ་བར་རང་གི་ཤེས་པའི་སྤང་བ་སྟོན་པར་སྤང་བ་ཉེ་བར་སྐྱེ་སྟེ། དེ་བས་ན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེ་རྣམས་ལས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་དང་། དེ་

¹⁰⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༦ ལོག ༥༠༥ ཟླ་ ༡༩

བས་ན་གདུལ་བྱའི་ཤེས་པ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བསྟན་པ་ཉན་པ་པོའི་སྐྱེ་བོ་དང་
འབྲེལ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱིར་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱས་ནས་མཆོད་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ད་ལྟར་བའི་
ཆོས་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་བརྒྱད་ནས་འོངས་པ་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེས་པའི་བྱིར་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་¹¹⁰ཞེས་བྱ་བའི་དོན་
ནོ།¹¹¹ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བཤམ་དང་རྒྱད་གཞན་གྲུབ་པའི་འགྲེལ་བར་ཡང་
ཆོག་པ་བཅད་དང་རྒྱད་པའམ་ལྷུག་པའི་རྣམ་པའམ་མིང་ཆོག་ཡི་གའི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་
ལུང་དུ་བཤམ་དོ།

གཉིས་པ་(བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆོད་གཞི)ནི། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤམ་ལས། མིང་དང་ཆོག་
དང་ཡི་གའི་ཆོག་པ་སྒྲུབ་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་བཅོས་སོ། །ཡང་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིའི་བྱེད་པར་དུ་སྒྲུབ་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་ནི་བསྟན་
བཅོས་སོ།¹¹²ཞེས་གཉིས་བྱུང་བའི་སྔ་མ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཙམ་ཞིག་དང་བྱི་མ་ནི་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་
ངོས་འཛིན་ནོ། །དེ་ཡང་སོ་སྐྱེ་དང་ས་བཅུ་པ་ལ་ཐུག་གི་འཕགས་པ་ལ་ནི་གདུལ་བྱ་དང་གཉིས་ཀའི་
སྒྲུབ་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་བཞག་སྟེ། ས་བཅུ་པ་བ་ལ་ཡང་རང་གི་ཤེས་པ་ཉིད་འོངས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱི་
རོལ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་མིང་ཆོག་སོགས་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་དུ་
ཞེན་པ་ཡོད་པས། ཞེན་པ་སྤོང་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཉན་པ་པོ་ལ་མིང་ཆོག་རི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་འཆད་པ་
པོ་ལ་ཡང་དེ་དང་རྗེས་སྒྲུབ་ཐུན་པར་འབྱུང་བས་སོ། །དེས་ན་སྐྱེ་བྱེད་བྱེད་པ་ལ་འདོད་ན་བསྟན་བཅོས་
དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སྐྱེས་བྱས་མ་བྱས་པར་འགྱུར་བས་རིག་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་སྦངས་དགོས་

¹¹⁰ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༡ ཞོག ༡༣༠༥ ཟླ་ ༡

¹¹¹ ཞོག ༡༡ བ ༦། གཙང་། ཞོག ༡༡ བ ༣ དོན་ཉོ།

¹¹² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༢༡ ཞོག ༩༤༥ ཟླ་ ༡

སོ། །དག་གི་སྒྲ་རང་མཚན་པ་ལ་འདོད་ན་ཡང་དག་ཏུ་མ་ཐོན་ན་བསྟན་བཅོས་མ་བརྩམས་པ་དང་བསེ་
རུ་ལྟ་བུས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་([དེའི་སྒྲ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་ཟད་ཅིག་དཔྱད་པར་བྱ།](#))ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་
བཅོས་ཞེས་བྱ་ཞེན། སྟོབ་མའི་རྒྱད་འཆོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོབ་མའི་རྒྱད་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་
བསྐྱེད་ནས་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་ཆོགས་པར་དབྱུང་དུ་མི་རུང་བ་ལས་བསྒྲིག་པ་དང་། དབྱུང་དུ་རུང་
བའི་ལས་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ངེས་ཆོག་གི་དོན་འདི་དག་ཆང་བ་དང་། ལུང་ནམ་
འབྱེད་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་དེ་ཡི་བསྟན་བཅོས་ནི། །མདོ་དང་ཆོས་མཛོན་ཡིན་གསུང་འདུལ་བ་
ནི། །སྟོན་དང་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན།¹¹³ ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པར་ཡང་། དོན་དམ་པར་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་¹¹⁴ ཞེས་འབྱུང་བས་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་ཡང་བསྟན་བཅོས་སུ་འདོད་པར་བྱའོ། །

¹¹³ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥ ཞོག ༤༣ ཟླ་ ༡༤

¹¹⁴ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥ ཞོག ༣༠༧ ཟླ་ ༡༧

(ཙུ་བས་དགོས་སོགས་བཞི་སྟོན་ཚུ་ལ།)

(གཉིས་པ)བསྟན་པ་ནི། འབྲེལ་པ་འདི་དང་དེའི་འབྲེལ་བ་འདད་གཉིས་དང་། ཤེར་སྟོན་ལས་ནི་གཞུང་འདི་དགོས་སོགས་བཞི་སྟོན་པ་ལ་སྦྱར་ལ། འཕགས་པ་དང་། འཕྲི་རད་ཀིར་ཀྱ་མུ་ར་གྱི་ནུམས་གི་འབྲེལ་པ་དང་བསྟུས་དོན་དུ་དགོས་པ་སྟོན་པ་ལ་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་བྱད་ཆ་གྱི་ནི་རྟེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བཟོད་བྱ་དང་། ཚེས་སྟོད་ནས་མཐོང་འགྱུར་གྱི་བར་གྱིས་ཉིང་དགོས་དང་། ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་བར་གྱིས་དགོས་པ་བསྟན་ཅིང་¹¹⁵ འབྲེལ་བ་ནི་བཟོད་བྱ་བསྟན་པ་དེ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ་དེ་རྟོགས་པས་ནི་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་བཞེད་དོ། །ཆེག་གསལ་དུ་ཡང་མཐའི་དགོས་པའི་སྦྱས་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་གཅོད་མཆམས་དེ་དང་འབྲེལ་བར་བཞེད་དོ། །རྟོགས་དཀའི་སྦྱང་བར་དགོས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་འབྲེལ་བ་དང་བཟོད་བྱ་བསྟན་པར་འཆད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཟོད་བྱ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲ་མ་ལ་ཡང་དོན་གྱི་འབྲེལ་ལ་བཟོད་བྱ་ལ་སྟེལ་བྱུང་ཡང་རྟེན་པའི་གཅོད་མཆམས་ཅུང་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་བཟོད་བྱ་དང་། གཞན་ནུམས་བྱད་ཆ་གྱི་དང་ཆེག་གསལ་གྱིས་བཞེད་པ་ལྟར་འབྲེལ་པ་འདི་ཡང་བཞེད་དོ། །གཞུང་འདི་གཅོད་བོའི་དོན་དུ་བྱས་ན་དགོས་པ་འཆད་པ་ལ་འབྲེལ་གྱང་འདིའི་ངག་གི་དོན་རྟོགས་པར་བཞེད་ན་བཟོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་བསྟན་པར་ཡང་བཞེད་ཅུས་པས་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཡི་བཞེད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་བཞེད་པ་སྟེ།

འདི་ལ་བཞེལ་ལས། བཟོད་བྱ་ནི། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་གྱིས་ཡུམ་འདི་ལས་བཞེད་པའི་རྣམ་མཐུན་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་དེས་མཆོན་པའི་ལྷག་མ་བདུན་དང་བཅས་པའོ། ཉིང་དགོས་ནི། བྱང་སེམས་ལས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཐུན་དེ་སྟོང་ལྷན་པ་

¹¹⁵ རྟོགས་པོག་ ༥༦ བ་ ༧། གཅོད་པོག་ ༥༦ བ་ ༩ བསྟན་ཞིང་།

བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཡི་དོན་དངོས་བརྒྱད་རིམ་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་དང་ཆོས་ཏེ་སྐྱབ་པའི་སྟོང་པ་པར་བྱིན་བཅུ་ཤེས་བཞིན་དང་བཅས་པའི་བློ་པ་ལ་བཞག་ནས་
ས་བཅུ་བཅོད་དེ་མཐོང་བ་སྟེ་མདོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའོ། །དགོས་པ་ནི། ཉིང་དགོས་གྱི་བྱིར་དུ་
མདོ་ཡི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་རྒྱན་ལ་བཏོན་ནས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྟེ་ཆེགས་ཚུང་དུས་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
རྒྱན་ཚོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་ནི། རྒྱགས་ཀྱིས་ཏེ་དེ་ཡང་ཚོམ་པའི་དགོས་པ་ཞེས་པས་
དགོས་པ་དང་བསྟན་བཅོས་འབྲེལ་བར་དང་། བྱིར་ཞེས་པས་དགོས་པ་གཉིས་འབྲེལ་བར་འཕངས་
སོ། །དག་ལྟར་དུ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྐྱེས་བུའི་དོན་གྱི་མཆོག་སྟེ། རྒྱན་ལས། སྐྱེ་བ་
ཀུན་གྱི་བྱི་མེད་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ཐོབ། །རིན་ཆེན་སྟོང་ནི་བྱེ་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་
ཉིད་དུ་ཡང་དག་བསྟན།¹¹⁶ །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་བར་བྱ་བས་ལམ་ཡིན་གྱི་ཆོལ་བར་བྱེད་
པས་ནི་མ་ཡིན་པའོ། །དོན་དེ་སྟོན་པས་མདོ་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
ལས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྟོང་ལྟར་ཀུན་ཏུ་མདོན་བྱ་བ། །ཞེས་བཏོན་ནས་སྟོང་ལྟར་
བྱང་སེམས་ཀྱིས་མདོན་དུ་བྱ་བའི་དོན་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་གསལ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་ནས་ཞེས་བྱ་
བར་དགོངས་པ་སྟེ་དེ་ནི་ཚོམ་པའི་གཙོ་བོའི་དགོས་པའོ། །

མདོ་ཡི་དོན་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་ངེས་པར་གྱུར་པ་དེ་བློ་པ་ལ་བཞག་ནས། བདེ་སྒྲག་ཏུ་ནི་
རབ་སྐྱབ་པ།¹¹⁷ །ཞེས་བཏོན་ནས་སྐྱབ་པ་སྟེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་ཚོམ་པའི་གཙོ་བོ་མིན་པའི་དགོས་
པའོ། །ཐབས་གང་གིས་སྐྱབ་ན་དབུས་མཐའ་ལས། ཡི་གེ་འདི་མཆོད་སྦྱིན་པ་དང་། །ཉན་དང་སྟོག་དང་
ལེན་པ་དང་། །འཆད་དང་ཁ་ཏྱོན་བྱེད་པ་དང་། །དེ་སེམས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་སྟེ། །སྟོང་པ་འདི་བཅུའི་
བདག་ཉིད་ནི། །བསོད་ནམས་ཕྱང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད།¹¹⁸ །ཅེས་པ་ལྟར་ཆོས་ཏེ་མདོ་ཡི་སྟོང་པ་བཅུ་ཡི་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་ནི་ཆེན་པོ་དག་གི་གསུང་ཡིན་ཡང་ཆེས་མི་འཐད་དེ། མདོན་

¹¹⁶ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༣༠ ཟླ་ ༡༩

¹¹⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༡༡ ཟླ་ ༤

¹¹⁸ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༡༡ ཟླ་ ༤

རྟོགས་ཤེས་པའི་དགོས་པ་དང་དེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་གོ་བསྒྲེག་པ་དང་གཙོ་བོ་དང་
གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ཀྱང་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །རྩི་ལྟར་ཞེ་ན། མདོ་ནས་མདོན་རྟོགས་
ཀྱི་རིམ་པ་བསྟན་ཟེན་པས་འདི་བརྩམས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་རྩོད་པ་ཁོང་ན་གནས་པའི་ལན་དུ་
མདོ་ནས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་མི་རུས་ལ། བསྟན་བཅས་ལས་དེ་ལྟར་རུས་པས་དགོས་པ་ཡོད་ཅེས་པ་
གཞུང་གི་དོན་དུ་སྒྲུབ་བ་ལ། བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཉམས་ལེན་ལ་བཤད་ཅིང་། རྩོད་དང་ལྟན་པས་མཐོང་
བའི་དོན་མདོན་རྟོགས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ཡིན་པ་ལ་གོ་བ་ཙམ་གྱི་དགོས་པར་བཤད་པས་སོ། །གཞན་
ཡང་བསྟན་བཅས་བརྩམས་པ་མདོན་རྟོགས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཙམ་གྱི་ཆེད་མིན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་
པའི་ཆེད་ཡིན་པ་ལ། མདོན་རྟོགས་ཤེས་པ་གཙོ་བོ་དང་། མདོད་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གཙོ་བོ་མིན་པར་
བཤད་པ་ལོར་དོ། །དེས་ན་མཆོམས་སྦྱོར་གྱི་དོགས་པ་སེལ་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་། བརྩམས་པའི་
དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་མདོན་རྟོགས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ཡིན་པས་དོགས་པ་སེལ་བ་ཙམ་མིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་པ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་། བསྐྱུས་དོན་གཉིས་
དང་བྱུང་ཆ་ལྷན་པ་བཤད་པ་ལྟར་རྟུང་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་མདོད་དོན་ཤེས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ལ། དེའི་
གོང་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་དགོས་པ་དུ་བཤད་ནས་ཕྱི་མ་པལ་བ་
དང་སྐྱ་མ་གཙོ་བོའི་དགོས་པར་བྱའོ། །དགོས་པ་དེ་གཉིས་ལ་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་དགོས་པ་ཞེས་
གཞོན་ཏུ་དཔལ་ལོ། །

(གསུམ་པ་)བཤད་པ་ནི་མཆོམས་སྦྱོར་དུ་གསུངས་ཞེས་པའི་བསྟན་བྱ་དགོས་སོགས་བཞི་
དང་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་འདས་མ་ཐག་ཏུ་བཞོད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ལུས་རྣམ་གཞག་ལ་
ཡང་དེ་ལྟར་དོ། །

འདི་ལ་བཞི། བརྫོད་བྱ། འགྲེལ་བ། ཉིང་དགོས། དགོས་པའོ། །དང་པོ་(བརྫོད་བྱ)ནི། བརྫོད་
པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་འདི་ཡི་བརྫོད་བྱའོ། །གང་ལས་ན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱུས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་སོ། །གང་གིས་ན། མདོ་ལས། བདུད་བཅོམ་འཛིགས་མེད་
སྐལ་བ་བཟང་པོ་དང་། །སྲིད་པར་འགྲོ་ལས་འདས་དང་ཤེས་རབ་དང་། །ཁུར་དང་བྲལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་

དཔག་མེད་སྒྲིང་། ཡོན་ཏན་འདི་དག་རབ་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས།¹¹⁹ ཞེས་བ་ལྟར། བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་པོར་སྐྱེ་རྒྱ་འབྱུང་གི་ཆོ་འབྱུང་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པས་པ་རོལ་བེལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་། དེ་ནས་ཐུགས་ཀྱན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྱུང་གིས་ཁམས་དང་བསམ་བ་དང་བག་ལ་ཉལ་མཁྱེན་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་བསྟན་པས་དད་པར་བྱེད། དེ་ནས་གསུང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གདམས་རབ་སྒྲིན་པའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྱུང་ནམ་པ་གསུམ་གྱིས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ལམ་རྗེས་སུ་སྒྲོན་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གང་ན། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ལམ་ནི་འོ། །གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་ནམ་མཁྱེན་ཉིད་བཤད་ཅེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། དང་པོ་འདིས་མངོན་རྟོགས་ལྟག་མ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་མཆོན་པ་ཡིན་ལ། མཆོན་བྱེད་འདི་ཉིད་བསྟན་པ་ཡང་ལྷུང་ལེན་བ་སྟེ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་བསྟན་ཏོ།¹²⁰ རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་བ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ཆོས་ནམས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་མ་ལུས་པ་¹²¹ ཞེས་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀ་དང་ལམ་གཞི་མཐུན་པར་གསུངས་པ་ནི་འདི་དང་ཅུང་མི་མཐུན་ལ། ལམ་དང་ནམ་མཁྱེན་སོ་སོར་འཆད་པ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོ་ལ་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་ནམ་པ་སྒྲུང་བ་ནི་དངོས་དང་། ནམ་འབྱོར་པ་སོ་སོའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་མངོན་རྟོགས་ནམས་ནི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། བྱམས་པས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་ནི་འདི་ཡི་འབྲེལ་བའོ། །གང་འབྲེལ་བར་མཛད་ན། རྗོད་བྱེད་རྒྱན་དང་བརྗོད་བྱ་ལམ་དང་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པ་གཉིས་སོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་ན་དངོས་བརྒྱད་ཤེས་བྱའི་ཐབས་དང་རྒྱན་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱིས་ཏེ་དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །འདི་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་སྟེ་ཉིང་དགོས་དགོས་པ་དང་། དེ་བརྗོད་བྱ་དང་དེ་རྗོད་བྱེད་

¹¹⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༢༥༩ ཟླ་ ༡༢ ནང་ཏུ་བྱངས།

¹²⁰ ཞོལ། ཞོག་ ༥༩ བ་ ༥། གཙང་། ཞོག་ ༥༩ བ་ ༣ ཡིན་པའི་བསྟན་ནོ།

¹²¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༡ ཞོག་ ༡༩༢་༣ ཟླ་ ༦

ལ་རག་ལས་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་དོ། །སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་མདོ་ཡི་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཞེས་གཞུང་འདི་བརྗོད་བྱ་ལ་སྦྱར་ཡང་།
 འབྲུམ་པས། ཙུ་བར་ཤུགས་བསྟན་གྱི་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་པས་བཤད་པར་འཆད་པ་ལེགས་ཏེ། གཞན་དུ་
 ན་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་ཞེས་པ་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ། །འབྲེལ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་འདིས་
 ཤེས་རབ་སྟོན་མེད་ཡང་འབྲུལ་པ་སྦྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་(ཉིང་དགོས་)ནི། མདོན་སྟུང་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ན་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་
 ཏུ་གྱུར་པའི་ཐུ་སྟེགས་བྱེད་དང་དེའི་ཅིག་ཤོས་ནང་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་། སོགས་པས་ཉན་རང་སྟོབ་པ་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་
 མེད་པ་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་ཤིང་འགལ་རྒྱུན་དངོས་པོ་ལ་མཆོན་
 མར་བཟུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་དང་པོ་དང་བར་
 པ་དང་ཐ་མར་རིམ་གྱིས་མ་བྱངས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེའོ། །འདི་མདོན་དུ་བྱ་བར་བསྟན་པ་ན་འོག་གི་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་མདོན་དུ་བྱ་རྒྱུར་མི་བཤད་དེ། རྫོས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཆོག་གསལ་དུ་
 བྱི་འདིས་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ཆེ་བ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་བརྗོད་བྱ་ལ་སྦྱར་རོ། །རྒྱན་སྤང་ལས། རི་སྐད་
 བཤད་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་སེང་གོ་དང་འཕྲོག་
 བྱེད་དང་དབྱིག་གི་སྟངས་པོ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དངོས་པོ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་
 པའི་དུག་གིས་བསམ་པའི་རྒྱུད་མ་རུངས་པར་བྱས་པ། དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་བདག་མེད་པ་སྟོམ་པ་ལ་
 གོམས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་མ་བྱུང་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཐོས་པ་
 ལས། ཐོས་པའི་ཤེས་པས་བདེ་ལྷག་ཏུ་ངེས་པར་བཟུང་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཉམས་སུ་སྦྱང་བས་
 བསྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་བྱན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བཞག་ནས་¹²²ཞེས་མ་སྦྱངས་པ་དེ་ཐོས་
 པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་སྟེལ་ནས་འཆད་པ་ནི་འདི་དང་མི་མཐུན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡང་ཡུམ་དོན་

¹²² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༡ ཤོག ༡༤༧ ཟླང་ ༡༠

བྱ་བའི་བྱ་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་ནི་ཡུམ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་ཐོས་བྱུང་གིས་ཀྱང་འདི་ཡི་བརྗོད་བྱ་
ཡུལ་དུ་བྱ་དགོས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་བརྗོད་བྱའི་སྐབས་སུ་གང་ཟག་བཞིའི་རྒྱད་
ཀྱིས་བསྟུས་པའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་བཤད་པ་དེ་ཉིད་མ་གྲུངས་པར་བསྟན་པས་དེའི་ལྟར་ན་ཉན་རང་མི་
སྤྱོད་བའི་གང་ཟག་ཏུ་མི་འདོད་དོ། །གང་གིས་ན་བདེན་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་དགེ་ཙུ་
སྟུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་
སངས་རྒྱས་སྟུབ་པ་ཅི་ལ་ཡང་མ་རག་པ་སྟེ་གཞན་བྱིང་ལ་མི་ལྟོས་པར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཆས་པ་དག་ཁོ་
ནས་སོ། །ཆོག་གསལ་ནི། བྱང་སེམས་ཞེས་པ་སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ་བྱང་པར་དུ་
རིགས་ལ་གནས་པའི་བཙུག་གསུམ་པོ་ཡིན་ཏེ།¹²³ དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་
དོ།

གང་ལ་བརྟེན་ནས་ན། གཟུགས་སོགས་ཇི་སྟེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་རྣམས་
མཐའ་ཡས་པ་ལྟར་དབྱིངས་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་དམིགས་པས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བ་དེ་སྤར་མ་མཐོང་བ་
མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་དོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་སོགས་
པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱི་བར་བཙུག་གསུམ་པ་སྟེ་ཐོབ་པའི་རིམ་པས་ཏེ་དེ་ནི་ཉེ་རྒྱུའོ། །ཆོག་གསལ་དུ་ནི།
རྟོགས་པའི་རིམ་པའི་དོན་ནི་ས་རྣམས་རང་གི་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་གི་ལྟ་གནས་ལྟར་མཐོ་དམན་
མེད་ཅེས་འདོད་དོ། །ཚུ་ལ་ཇི་ལྟར་ན། ཉིང་དགོས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་
རོ། །ཆོག་གསལ་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་འཆད་དོ། །ས་དེ་དག་ཀྱང་ཐབས་གང་གིས་
འཐོབ་ན། སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སེམས་ལྡན་པའི། ཐོས་དང་བསམ་དང་
སྒྲུབ་པ་ཡང་། སྒོ་རྟོལ་བུམ་པའི་ཆུ་བཞིན་དུ། །བྱ་བ་ལ་ནི་དེ་མི་གནས།¹²⁴ །ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་
བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་བྱ་བའི་ཤེས་པ་གྲོགས་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་ལ་ལེགས་པར་ཏེ་ཆེ་
རབས་གཞན་དུ་ཡང་མི་བརྗོད་པར་བཞག་ནས་སོ། །བག་ཆགས་དེ་གང་གིས་བཞག་ན། བསྟན་

¹²³ ཞོལ་ སོག ༤༠ ན ༥། གཙང་། སོག ༤༠ ན ༡ ཡིན་ཏོ།
¹²⁴ བསྟན་འགྲུལ་ དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༡ སོག ༤༥་༥ ཟེང་། ༡༠

བཅོས་འདི་མཉན་པ་ལས་དེའི་ཆོག་དོན་ཉམས་སུ་སྔོང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་སྟེ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་
ཆོས་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་ཡུམ་གྱི་མིང་དོན་སེམས་ལ་གསལ་བར་བྱས་པའི་ཤེས་རབ་
གསུམ་གྱིས་བཞག་གོ། །གང་བཞག་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡི་དོན་མ་ལུས་པའོ། །དེ་ཡང་སྒྲེང་གཞི་ལ་
སོགས་པའི་གཞུང་དང་སྟོང་པོའི་དོན་ཉམས་ལས་གང་འཛོག་ན། དང་པོ་ནི་མིན་ཏེ། རྟོགས་པ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ན་ལུང་ནི་གཟིངས་དང་འབྲ་བ་དང་རྣམ་གཡེང་ཡིན་པས་དམན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པས་དེས་ན་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་དང་དེ་ཡི་བདག་
ཉིད་དེ་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་དང་མི་འབྲལ་བར་འཇུག་པ་
བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བསམ་པ་དེས་ཟིན་པའི་སྦྱོར་བ་བྱང་ཆུབ་སྦྱབ་པའི་སྦྱོད་པ་བཅུ་
རྣམས་སོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། སྦྱིན་པ་དང་སོགས་པས་པར་ཕྱིན་ལྷག་མ་དགའོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་
བཤད་གཉིས་དང་ཤེར་འབྱུང་གིས་ཆོས་སྦྱོད་བཅུ་པར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་བཤད་པ་ནི་ཙུ་འགྲེལ་འདི་གཉིས་
ཀྱི་དགོངས་པ་སྦྱོན་མེད་པ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་མཆོག་ནི་བཅུ་པོ་འདི་ཡིན་པས་སོ། །སྦྱོན་གྱི་
མཁས་པ་དག་རྒྱན་སྒྲུང་ལས། སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ཡི་དོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་
གདམས་ངག་ལ་སོགས་པ་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེ་བ་¹²⁵ ཞེས་པས་ཆོས་
སྦྱོད་བཅུ་རྣམ་མཐུན་གྱི་ཆོས་བཅུ་ལ་བཤད་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལུང་དེས་དོན་བདུན་ཅུ་པོ་
ཐམས་ཅད་འཛིན་ཏེ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཞེས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བྲན་པ་ལ་བཞག་པའི་
དོན་ནི་ཐོས་པའི་དོན་མི་བརྗེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པར་
འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་བརྗེད་པར་བཟུང་ནས་བསམ་བྱུང་གིས་སེམས་པར་བྱེད་ཅིང་སྒོམ་བྱུང་
གིས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ས་བཅུ་ཡི་རྟོགས་པ་འབྱུང་བ་སྟེ་རིང་རྒྱུའོ།

བཞི་པ་(དགོས་པ་)ནི། རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཙུ་མ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་
ནོ། །གང་རྟོགས་ན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡི་དོན་བྲན་པ་ལ་བཞག་བྱར་མདོན་པར་འདོད་པའི་སྒོན་པ་བྱང་

¹²⁵ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༡༡ ཤོག་ ༡༤༧ ཟླང་ ༡༣

ཆུ་གི་སེམས་ནི་འདྲུག་པའི་སྟོང་པའོ། །འདྲུག་པའི་སེམས་པར་བྱིན་བཅུ་ནི་རི་ལྟར་སྟོན་པ་སྐྱབ་
 བས་སྐྱབ་པའི་སྟོང་པའོ། །སོགས་པས་ཆོས་སྐྱ་བྱིན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་བྱ་བ་པའི་སྟོང་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་དོ། །གང་གི་བྱིར་འདོད་པ་བསྐྱེད་ན། དགོས་པའི་ཡང་
 དགོས་པའི་ཆེད་དུ་ཞེས་འཆད་མོད། འོན་ཀྱང་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་ཉོགས་པ་དེ་གང་གི་བྱིར་ཡིན་ན། དགོས་
 པའི་ཡང་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་ནི་ཉིང་དགོས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གང་གིས་
 བ། རྒྱན་གྱི་གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱིས་སོ། །རི་ལྟར་ན། བདེ་སྐྱབ་ཏུ་སྟེ་ཆོགས་ཚུང་དུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
 རོན་འདི་ཡིན་ཏེ། དུམ་གསུམ་ལས་དངོས་བརྒྱད་གསལ་བར་མཛད་ཟིན་ཀྱང་རྒྱན་བཅུ་མས་པ་རོན་
 མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མདོ་ལས་ནི་དུས་རིང་མོ་ཞིག་གིས་གོ་བར་སྐྱེད་ལ་བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་དུས་
 ཟུང་དུ་དང་ཆོགས་ཚུང་དུས་དངོས་བརྒྱད་ཉོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ་སྟུང་དུ་དགོངས་སོ། །

གཉིས་པ་([བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་](#))ལ་གསུམ། རྒྱས་པ་ལ་དད་པ་ལ་བརྒྱད། འབྲིང་ལ་
 དད་པ་ལ་བྱུག །བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་([རྒྱས་པ་ལ་དད་པ་ལ་བརྒྱད་](#))ལ་
 གཉིས། ལུས་ནམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཞག་པའོ། ༥

(འདིར་ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ།)

དང་པོ་(ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ་)ལ་བཞི། མཆམས་སྤྱར་ཏེ་ལུས་དགོད། དགོས་པ་ཅན་གྱི་
 ལུས་ཉིད་བཤད། ལུས་ཀྱི་བསྐྱུས་པའི་དོན། ཆིག་དོན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་(མཆམས་
སྤྱར་ཏེ་ལུས་དགོད)ནི་སྤྱར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་བསྟན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཆིག་
 ལེ་ལུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔས་ཤེར་བྱིན་ལུས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། དང་པོ་
 གཉིས་ཀྱིས་མདོ་དང་ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དགོས་པ་ནི།
 འཆད་ཉན་སྤྱོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་དགྲུས་¹²⁶ བསྟན་པའི་རྟ་ཆམ་ཆོམ་མེད་པར་རྒྱག་པ་ལྟར་ཉན་པའི་
 གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་ཆན་རྣམས་མ་འཛིངས་པའི་སློན་ནས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཉོགས་པར་
 བྱ་བའི་བྱིར་དང་། དགྲུས་མཐོང་བའི་ཁ་ལོ་བས་རྟ་ལེགས་པར་ཆར་གཅོད་རུས་པ་ལྟར་རྒྱས་བཤད་
 ཏུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱས་པ་མ་འཛིངས་པའམ་མ་འབྲུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཆད་
 པ་པོས་བཤད་པར་བྱ་སྤྱོད་བར་བྱམས་པས་གཞིགས་ནས་སོ། །ཡང་ནི་དགོས་པ་སྤྱ་མར་མ་ཐད་པའོ།

འདིར་ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ་གསུམ། ལུས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེས་ཆིག་གོ།

དང་པོ་(ལུས་ཀྱི་མཆན་ཉིད)ནི། ཡན་ལག་དུ་མ་ཆོགས་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཆོགས་དང་ལུས་
 དང་འདུས་པ་ནི། རྣམ་གངས་དག་སྟེ་¹²⁷ ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ)ནི། རིགས་ཐེགས་ཀྱི་འབྲེལ་པར། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་གཉིས་ཏེ་སྤྱོད་
 དང་དོན་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟར་ཆོགས་བཅད་བཅོ་ལྔ་ནི་རྫོད་བྱེད་དང་། དངོས་བརྒྱད་དམ་དོན་བདུན་ཅུ་ནི་
 བརྫོད་བྱའི་ལུས་སོ། །

¹²⁶ ཞོལ། སོག་ ༤༡ བ་ ༣། གཅོད། སོག་ ༤༡ བ་ ༣ དགྲུས་

¹²⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༡༠༩ སོག་ ༡༩༣༡ ཟླ་དང་། ༣

གསུམ་པ་(ངེས་ཚིག་)ནི། རོ་བོ་ཉིད་དུ་བྱུང་པ་དང་བསགས་པ་དང་། ཡན་ལག་ལ་བྱུང་པ་
དང་། དེའི་རྟེན་བྱེད་པས་ལུས་སོ།།

གཉིས་པ་(དགོས་པ་ཅན་གྱི་ལུས་ཉིད་བཤད་)ལ་གཉིས་)། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། གྲུས་
པར་བཤད་པའོ། ༥

(ཤེར་ཕྱིན།)

དང་པོ་(ཡུམ་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། གངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡུམ་གྱི་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ་མིང་གིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(གངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡུམ་གྱི་དབྱེ་བ་)ལ་གསུམ། ཆོག་གི་དོན་བཤད། བརྒྱད་ཆོན་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་དབྱད། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དངོས་བཅུགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ཆོག་གི་དོན་བཤད་)ནི། མཆོད་བཟོད་དུ་བཟོད་བྱ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་བྱས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་རི་ལྷར་བྱས་པས་འཆད་ཅེ་ན། ཤེར་ཕྱིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེར་བྱེ་ནས་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཡུམ་དོན་རྟོགས་པར་ནི་བཤད་དགོས་ལ་དེ་ལྷར་བཤད་ན་ཡང་དག་པ་སྟེ་མ་ཡུས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །མདོ་འདི་ལས་མ་ཡུས་པ་རི་ཞིག་སྟོན་ཞེ་ན་ཞེས་བྲིས་ནས། ལན་དུ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཡང་དག་པ་སྟེ་མ་ཡུས་པར་བཤད་དོ། །མ་ཡུས་པ་གང་ན་དངོས་པོ་བརྒྱད་དོ་ཞེས་ཤུལ་པས་འཆད་དོ། །གང་ན་གཞུང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལས་དང་འབྲས་བུའི་ཤེར་ཕྱིན་རྟོ།¹²⁸ །གང་གིས་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ། །རི་ལྷར་ན། རི་ལྷ་རི་སྟེད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ཡང་དག་པར་བཤད་ཅེས་བྱད་ཏེ་བྲིས་སོ། །དེ་ལྷར་གསུམ་ལས་དང་པོའི་མཆོམས་སྒྲོར་ཚུལ་ནི་འབྲེལ་བ་དང་རྣམ་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །གཉིས་པ་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདིས་ཡུམ་དོན་མ་ཡུས་པར་སྟོན་ན། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་མ་ཡུས་པ་ཅི་སྟོན་ཞེས་བྲིས་ནས། ལན་དུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འདི་སྟོན་ཞེས་སྒྲུར་ན་འབྲེལ་གྱི། གཞན་དུ་ན་མདོས་འདི་ལྷར་བཤད་ཅེས་པ་སྐབས་དང་འབྲེལ་དགའོ། །

གཉིས་པ་(བརྒྱད་ཆོན་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་དབྱད་)ནི། འོ་ན་དངོས་པོ་མདོན་རྟོགས་སྐབས་གསུམ་ལ་བྱང་པོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཤད་ཅེས་པས་འབྲེལ་གཞི་བྱས་ནས་གཞུང་དང་དོན་གཉིས་ཀ་དངོས་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་དང་། དོན་བསྟན་སྟོན་མེད། མདོན་རྟོགས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། །མཁའ་པ་གསུམ་དང་ཆོས་སྒྲུ་ལ། །མདོན་སུམ་རྟོགས་པས་མདོན་རྟོགས་

¹²⁸ རྟོགས་པོག་ ༤༩ ན་ ༦། གཙང་། པོག་ ༤༩ ན་ ༥ ཤེར་ཕྱིན་ནོ།

ཏེ། སྦྱོར་བ་བཞི་ནི་མངོན་ཕྱོགས་ཡིན། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་ལྟར་བཞེད། །རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེའི་
གཞུང་གིས་ནི། །མངོན་རྟོགས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་ཁོ་ན་སྟེ། །མཁུན་པ་གསུམ་དང་
ཆོས་སྐུ་ནི། །ཡུལ་དང་འབྲས་བུ་དག་ཏུ་འདོད། །གསེར་སྒྲིང་ཤུལ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས། །མངོན་རྟོགས་
བདག་ཉིད་བདུན་ཡང་སྟེ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་བདག་འདོད། །འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་མངོན་པ་
ཡིན། །བརྒྱད་ཀ་མངོན་རྟོགས་སེང་བཟང་དང་། །བྱད་རྩ་བྱི་ནི་རྩ་ནའང་བཞེད།¹²⁹ །ཅེས་འཆད་པ་
རྣམས་ཇི་ལྟར་བཞིན་མིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྟོགས་པར་རྩ་བ་ལས་ཆེས་གསལ་
ཞིང་གཞན་གསུམ་ལ་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡོད་པར་ཡང་བཞེད་དགོས་པས་དེ་ལ་འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་འབྲུལ་པ་ག་ལ་སྟེད། གྲོལ་སྡེའི་དགོངས་པ་འང་མིན་ཏེ། ཉེ་སྤང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་
མཐའ་དག་བསྐྱུས་པའི་བྱིར།¹³⁰ ཞེས་དང་། མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཞེས་འབྲུང་བས་དོན་སྦྱི་ཙམ་རྟོགས་
པ་ལ་ཡང་མི་འདོད་དེ། སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཡང་ཐལ་ཆེས་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་ཡི་འབྲུལ་གཞི་ནི།
འཕགས་པས་དངོས་བརྒྱད་བགྲངས་པ་ན་དང་པོ་གསུམ་དང་ཐ་མ་ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྦྱོར་སྦྱར་ཞིང་།
བར་པ་བཞི་ལ་སྦྱར་བ་ཙམ་ཀྱིས་བྱས་སོ། །དག་ལྟར་དུ། དང་པོ་བདུན་མངོན་རྟོགས་སུ་བཤད་ནས་
བརྒྱད་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་
རྣམ་མཁུན་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མངོན་རྟོགས་མེད་པར་ཐལ་སོ། །དེའི་བྱིར་དོན་
བསྐྱུས་སྟོན་མེད། མངོན་རྟོགས་ཤེས་རྒྱུ་རིམ་པ་སྟེ། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་བརྗོད་བྱ་ལ། །སྐབས་ནི་
རྗོད་བྱེད་ཤུལ་གསུང་།¹³¹ །ཞེས་པ་ནི་ཤུལ་པའི་གཞུང་ལ་གསལ་ཁ་མི་སྤང་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་
པར་བྱའོ།

¹²⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༡༣༡ ཟེང་། ༥

¹³⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༣༥ ཟེང་། ༡

¹³¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༡༣༩ ཟེང་། ༣

གསུམ་པ་(ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དངོས་བཏགས་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། འདོད་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་
འཐད་ཕྱོགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(འདོད་པ་དགོད་པ་)ལ་གསུམ། གཞོད་འཛོམས་དང་། ཕྱོགས་སྒང་
རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་(གཞོད་འཛོམས་)ནི། ཡུམ་
གསུམ་གཞོད་འཛོམས་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་ན་
སྟོན་ལམ་དང་། བཙོན་འབྲས་བཅུམས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་དང་། སྤྱག་བསྐལ་དང་།
འཁོར་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པ་འདི་དགའི་པ་རོལ་
ཏུ་སོན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་¹³²རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དོན་རྟེན་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་
འཇིན་གྱིས་བསྐྱས་པ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་།
སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། བྱ་བ་སྦྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བྱ་ལ་
རྒྱར་བཏགས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། ¹³³ཞེས་འབྲུང་ཞིང་གཞན་
ཡང་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་། གཞུང་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
རྒྱ་ཡིན་པས་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་། མོས་སྟོད་ནས་ས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱི་བར་
གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མིང་ཅམ་འཇུག་པའི་བཏགས་པ་བར་བཤད་
ཅིང་། འབྲམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས་ཀྱང་དེ་རིམ་བར་བཤད་ལ། མན་ངག་རྗེས་འབྲང་དུ་ཡང་གཞོད་
འཛོམས་གཉིས་དང་མ་ཐུན་པར་བཤད་དོ། །འདིར་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་རྟེན་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་
འཁྱལ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཞེད་པར་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། ཤེར་
ཕྱིན་དངོས་བཏགས་རྣམས་བཤད་པའི་འཕྲོས་ཉིད་ནས་གཞོད་འཛོམས་གཉིས་དང་མན་ངག་རྗེས་
འབྲང་དུ། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་བཞེད་པ་འདི་རྣམས་ལས་འདིར་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གཏོགས་པའི་ཤེས་རབ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་ཤེས་

¹³² ཞོལ། སོག ༤༣ བ ༩ ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དང་།

¹³³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེའ། ༥༥ སོག ༥༣༤ ཟླ་ ༩༠

རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ་¹³⁴ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་བྱི་མ་ལས། འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པ་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པ་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཇིག་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུས་པའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བཅོད་དོ་¹³⁵ཞེས་འབྱུང་བ་
དང་། གཞོད་འཛེམས་གྱི་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་རྟོག་ཉིང་རྣམས་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཤད་པ་དང་། ས་
བརྩུ་པ་མན་ཆད་གྱི་རྟོགས་པ་བཏགས་པ་བར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་ཡི་དགོངས་པ་ནི།
སྟོང་ཉིད་གྱི་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་གྱི་རྟོག་ཉིང་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་མི་དམིགས་པར་བཤད་
པས་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ལ་མཉམ་གཞག་རྟོག་ཉིང་སྤང་མེད་དང་། རྗེས་ཐོབ་སྤང་བཅས་གཉིས་ལས་བྱི་
མའི་རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བཞི་རྣམས་ནི་ཤེར་བྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ་སྡུ་མ་མཚན་
ཉིད་པར་བཞེད་དོ།

གཉིས་པ་([ཕྱོགས་སྒྲུབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་](#))ནི། རྒྱན་སྤང་ལས། སངས་རྒྱས་བཙེམ་ལྡན་
འདས་གྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
ཉིད་གྱིས་ན་ཆོག་དང་དག་གི་ཆོགས་གྱི་གཞུང་དང་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་
ལ་ཡང་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ་¹³⁶དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྱི་
སྒྲུབ་པོའི་ཞལ་སྡུ་ནས་གྱིས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས། །བསྐྱུབ་བྱའི་དོན་དེ་དང་ལྡན་པས། །གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེ་སྐྱུ་ཡིན།¹³⁷ཞེས་བཤད་པ་
ཡིན་ཅོ་ཞེས་སོ། །

ཆོག་གསལ་དུ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེར་བྱིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་([རྩ་བ་](#)
[ཉིད་](#))ནི་ཆོས་རྣམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བཅོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། མདོ་ལས།

¹³⁴ བསྐྱུར་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེག ༥༧ ཞོག ༩༡༣ ཟེང་། ༡༠

¹³⁵ བསྐྱུར་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༡ ཟེང་། ༩

¹³⁶ བསྐྱུར་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༩༣༡ ཟེང་། ༡༡

¹³⁷ བསྐྱུར་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༡༣༧ ཟེང་། ༩

ཤེར་ཕྱིན་ཡི་གོ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་སྤྱུ་ཡང་སྟོན་པ་དང་ཉན་པ་དང་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མེད་དོ།¹³⁸ །ཞེས་སོ། །འདི་མ་རྟོགས་ན་ཤེས་རབ་ཡིན་ཀྱང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་ག་ལ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་སེམས་བྱུང་དགོ་བ་བྱུང་ཅན་གྱི་འདུས་བྱས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཏུ་བཞག་པ་ཡང་དེ་རྟོགས་པའི་མ་ཐུས་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་)ཀྱི། རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིང་མེད་ན་བརྟེན་པ་སེམས་མི་གནས་ལ། དེ་མེད་ན་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་མི་གནས་པས་སྤྱིང་དེ་རབ་ཏུ་གཅེས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་ཉིད་མེད་ན་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དམིགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མི་སྦྱེ་ལ། དེ་མེད་ན་དེ་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་གཞུང་དག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དེ་གསུམ་ཡང་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་སྟེ། རང་བཞིན་དང་ཐ་མི་དད་པ་དང་ལམ་དང་གཞུང་ཡང་དེའི་ཆེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ནས་སྤར་གྱི་ལུང་བྲངས་སོ། །འདིས་ཀྱང་ལུང་དེའི་དོན་གཙོ་བོ་ལ་འདོད་དོ།

གསུམ་པ་(དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུགས་)ཀྱི། དག་ལྟན་ལས། ཤེས་པའི་རབ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་སྟེ་སྤྱིང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་རབ་ཀྱང་དེ་ཡིན་ལ་པ་རོལ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏོ།¹³⁹ །ཕྱིན་པ་ནི་འགོ་བ་སྟེ་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པའོ། །གང་གི་པ་རོལ་ཞེན། འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དག་པའི་ཡང་རོ། །སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།¹⁴⁰ །ཞེས་དང་། འདིར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རྣམ་པར་གཡེང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཙུའི་གཉེན་པོའོ་ཞེས་སོ།¹⁴¹ །འདིས་ནི་

¹³⁸ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༧ ཞོག་ ༧༩ ཟླ་ ༡༠

¹³⁹ ཞོལ། ཞོག་ ༤༤ བ ༤། གཙང་། ཞོག་ ༤༤ བ ༥ པ་རོལ་ལོ།

¹⁴⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༣ ཞོག་ ༡༤༤ ཟླ་ ༡༤

¹⁴¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༣ ཞོག་ ༡༡༡ ཟླ་ ༤

ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པ་དང་སོ་སྟེ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བཅུགས་པ་
བར་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལེ་ལྷན། འདི་དང་འདི་འདོད་
པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པའོ། །དེ་ནས་ཤུ་རིའི་བྱས། ཤེར་ཕྱིན་ལ་རི་
ལྟར་སྐྱེད་པར་བསྐྱེད་ཞུས་པའི་ལན་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་བཀའ་སྩལ་ནས་རྣམ་གཡེང་གི་རྣམ་
རྟོག་བཅུའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཞིག་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བཅོན་པར་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་ཤེར་ཕྱིན་མདོ་ལས་རྟོག་པ་བཅུའི་གཉེན་པོ་མཆན་ཉིད་པར་བཤད་ལ། མོས་སྟོན་གྱིས་
རྟོག་པ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་མི་ཞུས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་གཉེན་པོའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་
ཤེར་ཕྱིན་བཅུགས་པ་བའོ་སྟེ་དུ་བསམས་སོ། །ཚུལ་འདི་ཡང་ཐེག་བསྐྱེད་ལས། རྣམ་པར་གཡེང་བ་
བཅུ་པོ་འདི་དག་གི་གཉེན་པོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
ཤེས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དོན་མཐའ་དག་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་
གཉེན་པོ་དང་བཅས་པར་རིག་པར་བྱའོ།¹⁴² །ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པར་མདོན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་
ཞབས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ནི་སྤྱིར་ན་ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་པ་རོལ་ནི་མོས་པ་སྟོན་
པའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་དུ་དགའ་བ་ལ་
སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་དག་དེ་
ལྟ་བུའི་པ་རོལ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ།¹⁴³ །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཁི་མ་ལ་མི་ཉུས་ནི། དོན་དམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
རྣམ་པར་དག་པའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གོ་ཆ་
དང་། འབྲུག་པ་དང་། ཆོགས་དང་། དེས་པར་འབྲུང་བའི་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་
དོ།¹⁴⁴ །ཞེས་དང་། དེ་ལ་གང་གི་ཆེ་རྒྱུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བྱ་ན་ནི་ཡུལ་གྱི་བདུན་པ་

¹⁴² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༦ ཞོག ༤༣ ཟླ་ ༡༠

¹⁴³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༠༠༩ ཟླ་ ༡༥

¹⁴⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༦ ཞོག ༡༥༠༡ ཟླ་ ༤

ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆེ་འབྲས་བྱ་ལ་བྱ་ན་ནི་རྒྱ་མཚན་གྱི་བདུན་པ་ཡིན་ནོ།¹⁴⁵ །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དོན་
དམ་པའི་ཤེར་བྱིན་ནི་འབྲས་བྱ་དང་གཞན་ནམས་རྒྱུའི་ཤེར་བྱིན་ཏུ་མཛད་ནས་སྡེ་མ་ལ་བྱེད་ན། རྒྱ་
མཚན་གྱི་བདུན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཤིང་གི་ཆེད་དུ་རྒྱ་འཛེན་པ་ལ་དེ་ལ་རྒྱ་འཛེན་ཞེས་པ་ལྟར་དགོས་ཆེད་
ཡིན་ལ། བྱི་མ་ལ་བྱེད་ན། ཡུལ་གྱི་བདུན་པ་ཞེས་པ་ནི་ཤིང་ལ་བྱ་གནས་ཞེས་པ་ལྟར་གནས་གཞི་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་པའི་ཚུལ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་དང་སྡེ་མ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་བྱིན་མཚན་ཉིད་པ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(དེའི་འཐད་ཕྱོགས་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ལས་འདིར་གང་
ཞིག་གཟུང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཕྱོགས་སྒྲུང་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་སྟོན་དང་བྱིས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཁ་ཅིག་
གཞུང་ལམ་བཏགས་པ་བ་དང་འབྲས་བྱ་ཤེར་བྱིན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་སྟོབ་ལམ་ན་ཤེར་བྱིན་ཡོད་
པར་བཤད་པ་བཏགས་པ་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་མཚན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ས་ན་ཡོད་པར་བཞེད་
དོ། །དགོངས་པ་བཅའ་ན་ནི་མཚན་བཏགས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་སྤང་གི་གཙོ་པལ་ལ་བཞེད་པར་སྤང་སྟེ།
བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། འདིས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྤྱི་དོན་ནམ་པ་
གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ། གཙོ་བོ་དང་པལ་པའོ། །དེ་ལ་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །པལ་པ་
ནི་གཞུང་དང་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ནོ།¹⁴⁶ །ཞེས་དང་རྒྱན་སྤང་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གཉིས་
མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས།¹⁴⁷ །ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གཞུང་སྟོང་ཕྱག་
བརྒྱ་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྤང་བཤད་པ་ལྟར་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ནམ་རིག་མིང་ཆོག་ཏུ་སྤང་བ་ཅུ་ཡིན་པས་
ཤེར་བྱིན་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་ལམ་ནི་པལ་པ་ཡིན་ཀྱང་མཚན་ཉིད་པར་མི་འགལ་ཏེ་མི་
པལ་པ་བཞིན་ནོ། །

¹⁴⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༡༥༠༡ ཟླ་དང་། ༩

¹⁴⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༡༣༩༩ ཟླ་དང་། ༡༢

¹⁴⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༡ ཞོག་ ༩༢༡ ཟླ་དང་། ༣

འོན་ལས་ངེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འདོད་ཅེན། འདི་ལ་གསུམ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆན་ཉིད། ས་མཆོམས།
 དེས་ཆོག་གོ། །དང་པོ་(ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆན་ཉིད་)ལ་གཉིས། གང་ལ་བརྟེན་པའི་མཆན་གཞི། དེ་ལ་
 བརྟེན་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །

དང་པོ་(གང་ལ་བརྟེན་པའི་མཆན་གཞི་)ནི། ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལྟ་ག་¹⁴⁸ཤེར་
 ཕྱིན་མཆན་ཉིད་པར་སྒྲ་བ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་པ་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་དང་རང་སངས་
 རྒྱལ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་དེས་བསྟོན་པའི། །ཐར་ལམ་ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་བུ་སྟེ། །གཞན་ཞེས་བསྐྱེད་པ་
 མ་མཆིས་དེས།¹⁴⁹།ཞེས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་དེ་ལ་ཤེར་
 ཕྱིན་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཡང་བྱམས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲས་ཐེན་ཆོད་དང་། འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་
 ཀྱིས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པར་མ་བཤད་ཅིང་མི་བཞེད་པས་འདིར་ཁས་
 མི་སྒྲུང་ངོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་
 རྟོགས་པའི་ཆ་རྣམས་མཆན་གཞིར་གཟུང་ངོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མཆན་ཉིད་)ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་གང་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སུ་ཕྱིན་པའམ་ཕྱིན་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡུམ་
 ལས། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ལྟར་བ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་
 མཆོག་སྟོད་པ་ཡིན།¹⁵⁰།ཞེས་དང་། གང་ཆེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་དཀར་ནག་ཆོས། །ཤེས་
 རབ་རྣམ་པར་བཤེག་ནས་རྩལ་ཅམ་མི་དམིགས་ཆོ། །འདི་ག་རྟེན་དག་ན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་གངས་
 འགོ།¹⁵¹།ཞེས་སོ།

¹⁴⁸ ཞོལ། ཤོག ༤༤ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༤༤ བ ༡ ལྟ་ག་

¹⁴⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག ༡ ཤོག ༡ ཟེང་། ༡

¹⁵⁰ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག ༣༤ ཤོག ༥ ཟེང་། ༡༠

¹⁵¹ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག ༣༤ ཤོག ༡༤ ཟེང་། ༣

གཉིས་པ་(ས་མཆོམས་)ལ་གཉིས། བཏགས་པའི་མཐའ་དགག། །གནས་པའི་དོན་དགོད་
 བའོ། །དང་པོ་(བཏགས་པའི་མཐའ་དགག།)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་སློབ་ལམ་ནམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་
 བར་དུ་འགྲོར་ཡོད་པས་ཤེར་བྱིན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཤེས་པ་རབ་ཀྱི་
 མཐའ་བྱིན་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་པར་བྱིན་གཅིག་ཀྱང་སློབ་ལམ་ན་
 མེད་དགོས་པས། ཤེར་བྱིན་གཅིག་སྤེལ་ས་མཆོམས་སུ་མ་ཟད་པར་བྱིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་མཆོམས་
 ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག། དེ་ཡང་འདོད་སྙམ་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་བསྐྱབ་
 བ་གསུམ་ཆོགས་གཉིས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱིན་དུག་ལ་འཛོག་པས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ཁས་ལོངས་ཤིག། ཤེར་བྱིན་མེད་པའི་བྱིར་པར་བྱིན་དང་པོ་ལྷ་ཡང་མེད་དགོས་ཏེ། དང་
 པོ་ལྷས་¹⁵²པར་བྱིན་གྱི་མིང་འཛོལ་བ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་ཏྲོགས་ཀྱི་ཤེར་བྱིན་གྱིས་ཟིན་པའི་མཐུ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡུམ་ལས། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་
 བྲལ་ན་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་མིང་མི་འཛོལ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལྷ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
 ཏུ་བྱིན་པ་དང་བྲལ་ན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མིང་མི་འཛོལ་བོ།¹⁵³ཞེས་སོ།

ཡང་སློབ་ལམ་ན་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྱོད་པ་དང་བྱིན་སོགས་ལྷ་ནམ་མཁུན་དུ་མ་ནོར་བར་
 འཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་མེད་པ་དང་། པར་བྱིན་བཅུ་རྩེ་གས་པས་ས་བཅུ་རྩེ་གས་པ་མི་འཐད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། ཤེར་བྱིན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཁྲུབ་པ་ཡོད་དེ། སྤྱད་པ་ལས། རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་གྱོན་
 རྩོགས་བཅུར་གང་བཞུགས་པ། ཀྱུན་ལམ་པ་རོལ་བྱིན་པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་ཡིན།¹⁵⁴ཞེས་དང་།
 དཔུས་ལོང་དམིགས་སུ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲིག་ཁྲིག་ནམས། ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་བྱིར་འཇུག་པར་ག་ལ་
 འགྱུར། ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་རོལ་བྱིན་ལྷ་ཡིས། དམིགས་སུ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་
 རུས་མ་ཡིན།¹⁵⁵ཞེས་འབྱུང་ལ་བྱི་མ་ནི་གཞུང་ཉིད་ལས་གསལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་བཏགས་པ་བ་

¹⁵² ཞོལ། ཤོག ༤༡ ན ༩ དང་པོ་ལྷར་

¹⁵³ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༣༠ ཤོག ༤༩༡ ཟེང་། ༡༠

¹⁵⁴ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༣༩ ཤོག ༣༠ ཟེང་། ༡༩

¹⁵⁵ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༣༩ ཤོག ༡༣ ཟེང་། ༡༤

ལ་དགོངས་སོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་གིས་དངོས་བཏགས་
 སུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི་བཤའ་བྱིན་ལ། སློབ་ལམ་རྣམས་ལ་གོང་དུ་འགྲོར་ཡོད་པས་ཤེར་བྱིན་མིན་
 པའི་རིགས་པས་གཞོན་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་པར་བྱིན་དང་པོ་ལྔ་ལ་ཡང་གསུངས་པར་འགྱུར་
 རོ། །འདོད་པར་ཡང་མི་བྱས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སློབ་ལམ་ན་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་པར་བྱིན་མེད་པས་སྤྱོད་པ་
 པོ་བྱང་འཕགས་མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་སློབ་ལམ་ན་ཤེར་བྱིན་ཡོད་པར་ཐེག་བསྐྱས་ལས་
 གྲང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བྱུང་པར་མེད་དེ་རི་སྐད་དུ།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་གནས་ནས་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་
 ལས་གཞན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རྣམས་སློབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ་¹⁵⁶ ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སློབ་ལམ་དང་ཤེར་བྱིན་འགལ་བར་འདོད་པ་དག་གིས་བདེ་བར་
 གཤེགས་པ་ཀྱན་གྱི་གཤེགས་ལུལ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྦྱེད་བྱེད། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐར་ལམ་ཆོལ་བའི་མིག་གཅིག་ཕུ་དེ་ཉིད་སྤངས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་འཆོ་བ་དང་ཕྱལ་ཞིང་རྒྱལ་སྤྱས་རྣམས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(གནས་པའི་དོན་དགོན་པ་)ནི། སྤྱིར་བཏྲན་བཅོས་རྣམས་ལ་འདོད་པ་དུ་མ་ཡོད་
 པས་དེ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་སྦྱིག་མི་བྱས་པས་རང་གང་འཆད་པའི་གཞུང་དེ་ཉིད་ཆད་མར་བྱེད་
 དགོས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱན་འདིར་ས་དུག་པར་བྱིན་དུག་རྫོགས་པས་སྤང་བུ་དུག་སྤངས་པ་དང་། ཚུ་རོལ་
 པ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་བས་སློབ་ལམ་ན་ཤེར་བྱིན་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་ལ། ཡུམ་
 བར་མ་ལས་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་པར་བྱིན་གཉིས་གསུངས་པ་ལྟར། དབུ་མ་
 ལ་འཇུག་པ་ལས་གྲང་བཤའ་བའི་བྱིར། ལམ་དང་པོ་གཉིས་ལ་པར་བྱིན་གྱི་སྤྱི་འཇུག་གྲང་མཆོན་ཉིད་
 པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རྗེ་བཙུན་གྱི་གཞུང་དང་དེ་འབྲེལ་པ་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་
 ཀྱི་གཞུང་ཚོད་མེད་རྣམས་སུ་སློབ་ལམ་དུ་ཤེར་བྱིན་ཡོད་པར་བཤའ་བ་མ་གཏོགས་མེད་པར་བཤའ་

¹⁵⁶ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༥ ཐེང་། ༡༥

བ་མེད་ལ། འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་རྣམས་སུ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་སུ་དུ་མ་ཞིག་
གསུངས་བས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་(རེས་ཚིག་)ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། དོན་དམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ།¹⁵⁷ །ཞེས་དང་།
ཤེས་པས་ཀྱང་། ཤེས་པའི་རབ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་རབ་སྟེ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
དང་། ཤེར་སྟོང་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་དགའ་བོ་ཤེས་རབ་གང་གིས་དགོ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་བསྟོ་བ་
སྟེ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོས་ན་དེ་དམ་པ་ཡིན་ནམ། ཀུན་
དགའ་བོས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དམ་པ་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་དམ་པ་ལགས་
སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། དེ་བས་ན་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཛོལ་བར་འགྱུར་རོ།¹⁵⁸ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་ལ་ནི་ངེས་པའི་
ཚིག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་སྒྲ་སྒྱར་བ་ཡང་དགའ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངེས་པའི་ཚིག་དང་ཡང་
འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ལ་བཤད་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གཙོ་བོ་
ཡིན་པས་བརྗོད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་ཤེས་རབ་ཁོ་ནར་འདོད་བར་མི་བྱའོ།

¹⁵⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༠ ཞོག་ ༩༩༡ ཟེང་། ༩༡

¹⁵⁸ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༦ ཞོག་ ༡༥༠༠ ཟེང་། ༡༥

(ལུས་མདོར་བསྟན།)

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་མིང་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་)ལ་ལྟ། དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།
གངས་ངེས་པ། གོ་རིམས་¹⁵⁹ངེས་པ། ས་མཆོམས། རྫོས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་)ལ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་རྣམ་མཁུན་ནི། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་རྣམ་
པ་མ་ལུས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཁུན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། རྣམ་པ་གང་
དག་ཅེས་སོགས་དང་རྣམ་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་གསུངས་པས་རིམ་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་
རྣམ་པ་མཁུན་པར་བསྟན་ཏོ། །དབྱེ་ན་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་རྣམ་མཁུན་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི། ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་རྟོགས་སྤོན་སྤངས་
ནས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྟོབ་ལམ་མོ། །དབྱེ་ན་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གསུམ་མོ། །

གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པར་
རྟོགས་པའི་ཉི་མེ་བའི་མཁུན་པའོ། །དབྱེ་ན་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་གཉིས་སོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་བརྒྱད་
པོ་འདིའི་གོ་རིམས་སྟོན་པའི་ཆོག་གོ།

བཞི་པ་རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟེ་མེད་གསུམ་བསྟུས་ཏེ་སྟོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དབྱེ་ན་སྟོར་བ་
ཉི་ཤུའོ། །

ལྔ་པ་ཅེ་མོར་ཕྱིན་པ་ནི། རྣམ་རྟོགས་སྟོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་མེད་གསུམ་བསྟུས་ཏེ་སྟོམ་པ་
ལ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དབྱེ་ན་ཅེ་མོ་བདུན་འོ། །

¹⁵⁹ རྟོགས་ཤོག ༤༩ བ་ ༣ གོ་རིམ་ངེས་པ། རྟོགས་གོ་རིམ་ལ་ས་མི་འདུག་འོན་ཀྱང་གཙང་དཔར་གསལ་

བྱུག་པ་མཐར་གྱིས་པ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་ཤེས་ནམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་མཁུན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་ནམས་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དབྱེ་
ན་མཐར་གྱིས་པ་བརྟུགས་མོ། །

བདུན་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། མཁུན་
གསུམ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །སྒྲོག་པས་དབྱེ་ན་བཞེསོ། །

བརྒྱད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི། སྦྱོར་བ་བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་
མ་དང་ལྗན་པ་སྟེ། བདེན་གཉིས་ལས། ཆོས་ནམས་ཀུན་གྱི་ལུས་ཡིན་ཕྱིར། །ཡོན་ཏན་བསམ་ཡས་
ཀུན་ཉན་ཕྱིར། །རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །སྦྱོབ་པ་ནམས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་ཡིན།¹⁶⁰ །ཞེས་
སོ། །དེའི་དོན་ནི། དེའི་དཀའ་འབྲེལ་དུ་ལུས་ནི་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་
ཆོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་ཉི་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་སྟེ་པ་ལ་
བཤད་པ། འཛིག་ཉན་པ་དང་འཛིག་ཉན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
¹⁶¹ །ཞེས་དང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་འདིས་ནི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་སྐུ་ནི་རིགས་¹⁶² པར་བརྫོད་པ་ཡིན། སྐུ་ཞེས་
བྱ་བའི་སྐུ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྫོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་སྐུ་བཞེསོ། །དེ་ནམ་བརྒྱད་ནི་ཆོག་ངེས་
གཟུང་གི་སྟོང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མདོན་རྟོགས་ནི་བརྒྱད་པོ་འདིར་ངེས་ཀྱི་མ་ཆང་བ་དང་
ལྷག་པ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་(གྲངས་ངེས་པ་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་ངེས་ཤིང་། གང་ཟག་གཅིག་འཆང་
རྒྱ་བ་ལ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་ལམ་དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་
ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་ལ་མཁུན་གསུམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་སྦྱོར་བཞེས་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཆོས་སྐུར་ངེས་

¹⁶⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༥༥༩ ཟླ་ ༣

¹⁶¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༥༥༩ ཟླ་ ༡༩

¹⁶² ཞོལ། ཞོག ༤༩ བ ༡ རིག་པར་བརྫོད་པར་

པའི་བྱིར་ཏེ། འོན་པ་སྤྱད་སྟོན་མེད། ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དུ་མཁྱེན་པ་གསུམ། སྟོན་པའི་དུས་སུ་སྟོར་བ་
 བཞི། །འབྲས་བྱའི་མཐར་ཐུག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་¹⁶³ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཤེས་བྱ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་དུ་
 དེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ཆོང་པ་ཆོང་གི་ཁེ་ཐོས་ན་དེའི་ཐབས་ལ་འཇུག་པ་ལྟར། དང་པོར་འབྲས་བྱ་
 ལ་བྱོད་པ་སྐྱེད་པའི་འོན་དུ་རང་གཞན་གྱི་འོན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཐོས་ན་
 དེའི་ཐབས་ལ་འཇུག་པས་དེའི་ཐབས་ལ་ལམ་ཤེས་དང་། དེའི་གོལ་ས་ཤེས་པ་ཡང་གཞི་ཤེས་ལ་རག་
 ལས་པས་དེ་ནས་གཞི་ཤེས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཐོས་བསམ་དུས་སུ་འབྲས་བྱ་དང་། །རྒྱ་དང་མི་
 མ་ཐུན་སྟོགས་དག་ཏུ། །གཏན་ལ་པབ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན།¹⁶⁴ །ཞེས་སོ། །འོན་ཉམས་ལེན་ལ་སྟོར་
 བཞིར་དེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་པབ་པ་ཅོམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་
 དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་སྐྱེས་ཟིན་བྱེད་
 པར་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་བཞིར་དེས་ཏེ། རྣམ་ཀུན་ནི་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་བྱེད་ཡིན་ལ། ཅེ་མོ་ནི་
 ཐོབ་པའི་སྐབས་དང་། མཐར་གྱིས་པ་ནི་ཐོབ་ཟིན་བྱེད་པར་ཅན་དུ་སྐྱེད་བྱེད་དང་། སྐད་ཅིག་མ་ནི་དེ་
 བྱལ་པའི་སྐབས་ཅོམ་ཡིན་པས་སོ། །

འོན་རྒྱ་འབྲས་སྟོར་གཅིག་གིས་ཆོག་མོད་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། དབང་དུ་བྱེད་པ་རྒྱ་འབྲས་
 མེད་ན་འབད་མེད་ལྟན་བྱལ་གྱི་ཆོས་སྒྲིལ་མི་འཐོབ་ལ། བཏན་པ་རྒྱ་འབྲས་མེད་ན་ཆོས་གཅིག་མཛོན་དུ་
 བྱས་པ་ན་ཐམས་ཅད་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་མི་འཐོབ་པས་གཉིས་ཀ་དགོས་སོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་
 མཁས་པ་དག་འཆད་དོ། །འདི་ལྟར་ཡང་བཤད་བྱས་ཏེ། རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་ན་ཤེས་པ་ཅོམ་
 གྱིས་སྤང་བྱ་འཛོམས་མི་བྱས་པས་དེ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་རྣམ་ཀུན་དང་། རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་དབང་དུ་བྱུར་
 པ་ཉིད་ཅེ་མོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡང་ཡིད་ལ་དམིགས་རྣམ་གསལ་བར་གསོས་མ་
 བཏབ་ན་སྐྱེད་པ་ཅོམ་གྱིས་ལམ་མཐར་བྱིན་པར་མི་བྱས་པས་དེ་ལ་ནི་མཐར་སྐད་གཉིས་དགོས་ཏེ་རྒྱ་
 འབྲས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བཞིར་དེས་སོ་ཞེས་གྲུ་བྱོ། །དེ་ཉིད་ལས། སྟོན་པའི་དུས་སུ་

¹⁶³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༡༣༡༩ ཟླ་ ༡༣

¹⁶⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༡༣༡༩ ཟླ་ ༡༥

སྐྱོར་བ་དང་། །གནས་སྐབས་འབྲས་བུ་བཟོན་བྱེད་དང་། །རྒྱ་ཡི་མཐར་ཐུག་དག་གིས་
རྫོགས།¹⁶⁵ །ཞེས་སོ། །མཐར་གྱིས་བས་མཁུན་གསུམ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་དོན་ནི། སྤྱིན་པ་ལྟ་བུ་
གཅིག་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་དཀར་ཆོས་གཞན་དང་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱེལ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་
པའོ། །སྐད་ཅིག་མ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རིང་དུ་འབྲིས་པས་ཟད་¹⁶⁶ མེད་གཅིག་མདོན་དུ་བྱས་པ་
ན་ཐམས་ཅད་མདོན་དུ་བྱེད་བྱས་པ་སྟེ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐབས་སོ། །ནམ་ཀུན་ནི། གཙོ་བོར་མཉམ་
གཞག་ན་སྟོང་པའི་དོན་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནས་མདོན་རྫོགས་སྟེད་བྱེད་ཡིན་ལ། མཐར་གྱིས་བ་ནི།
གཙོ་བོར་རྗེས་ཐོབ་ན་སྟེས་པ་དང་མ་སྟེས་པའི་མདོན་རྫོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཐོས་བསམ་གྱི་གཏན་ལ་པབ་ནས་སྐྱོར་བས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཆོས་སྐྱ་གཅིག་ལུང་
ཟད་པས་གྲངས་ངེས་སོ། །

གསུམ་པ་([གོ་རིམས་ངེས་པ](#))ནི། དོན་བསྐྱུས་སྒྲོན་མེད། གོ་རིམས་སྟེ་བའི་རིམ་པ་སྟེ། །དང་
པོ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པས་ན། །དེ་ཡི་ཡུལ་ནི་སྟོན་དུ་བཤད། །དེ་ཡང་དང་པོ་འབྲས་ཤེས་བྱེད། །དེ་ནས་
རྒྱ་དང་སྤང་བྱ་དག །རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཏན་ལ་འབེབས། །སྐྱོར་བ་བཞི་ཡི་རིམ་པ་ཡང་། །ནམ་ཀུན་
མདོན་རྫོགས་ཆོགས་ལམ་ནས། །ཡོད་པས་དང་པོར་བསྟན་པ་ཡིན། །དེ་ནས་གསུམ་པོ་རིམ་པ་བཞིན་
སྟེ། །དེ་ལྟར་དེ་ནི་གོ་རིམས་སོ།¹⁶⁷ །ཞེས་འབྲུང་ཡང་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཁུན་གསུམ་
བཤད་པ་དང་སྐྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐྱ་དོན་གྱི་རིམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་འཐད་དོ། །དེ་ལ་བཤད་
པའི་རིམ་པ་ནི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་སྟེ་བ་གཅིག་ཡིན་ལ། དོན་གྱི་
རིམ་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ནམ་ཀུན་དང་ཅེ་མོ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ལ། ཅེ་མོ་དང་
མཐར་གྱིས་བ་ནི་ཅེ་མོ་ཐོབ་པས་མཐར་གྱིས་བ་སྒྲོམ་པར་སྟོན་དཔོན་གྱིས་བཤད་ཀྱང་བསམ་བསམ་
འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་མེན་ནོ། །

¹⁶⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༣ ཞོག་ ༡༣༡༩ ཟླ་ད། ༡༩

¹⁶⁶ ཞོལ། ཞོག་ ༥༠ བ་ ༡ ཟག་མེད་

¹⁶⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༣ ཞོག་ ༡༣༡༩ ཟླ་ད། ༡༩

བཞི་བ་(ས་མཆོམས་)ལ་གསུམ། མཁུན་གསུམ། སྒྲོར་བཞི། ཆོས་སྒྲུའི་ས་མཆོམས་
སོ། །དང་པོ་(མཁུན་གསུམ་)ནི། བྱང་སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་མཁུན་
བ་གསུམ་ག་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་སྒྲ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། མཆོད་བརྗོད་དུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟེན་དང་
བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བར་གསུངས་ཤིང་། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་ཡང་། ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁུན་བ་
ཉིད།¹⁶⁸ །ཅེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་
བཤད།¹⁶⁹ །ཅེས་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །དེ་འདྲ་ཀུན་ཤེས་ཉིད་དུ་འདོད།¹⁷⁰ །ཅེས་
རྟེན་ངེས་པ་ཅན་དུ་མཛད་པ་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། རྟེན་སོ་སོའི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་གཉེན་པོ་གཞི་
ཤེས་ལ་དགོངས་ཤིང་དེ་ནི་སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའོ། །བྱང་སེམས་ལ་རྣམ་མཁུན་གྱི་སྒྲོར་
བ་བཤད་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་ལ་དགོངས་ཤིང་། མཁུན་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་སོགས་བཤད་པ་ནི་སྒྲེ་མེད་
གསུམ་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ལ། སངས་རྒྱས་ལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་
སོགས་བཤད་པ་ནི་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲུལ་པའི་གནས་ལུགས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་འབྲུལ་ཤེས་སུ་
མི་འགོ་བ་བཞིན་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ངེས་ལ་དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་
སྒོམ་ལམ་གྱི་བར་དུ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་སུ་བཞག་གོ། །གང་དག་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་
ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་སྒྲ་བའི་ཤེས་བྱེད་བྲངས་པ་རྣམས་མི་འགོ་བ་དང་། དེ་ལ་གཞོན་
བྱེད་བསྟན་པ་ནི། ཡུམ་ངོས་བཟུང་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཅིན་ལ། མཁུན་བ་དང་པོ་གཉིས་
འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་མིན་ན་རྣམ་མཁུན་ཀྱང་དེ་མིན་པ་མཚུངས་པར་སྒྲ་བས་ནི་དེ་གཉིས་ཀུན་
མཁུན་གྱི་རྟོགས་པར་ཡང་འདོད་དགོས་ཏེ། རྣམ་མཁུན་དེ་ཡིན་པས་སོ། །

¹⁶⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཤོག ༤ ཟེང་། ༩

¹⁶⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཤོག ༤ ཟེང་། ༡༤

¹⁷⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཤོག ༤ ཟེང་། ༡༩

ཡུམ་གསུམ་གཞི་དཔེ་མཁས་ལས་ཀྱང་ལམ་ཤེས་ཚོགས་སྦྲེང་ན་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། ལམ་གྱི་
 རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་མོས་
 པས་སྦྱོང་བའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་ཚོས་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་དང་མཚོག་
 གི་དོན་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་སྦྱོང་བ་ལ་ཞུགས་པ། གནས་གྱུར་པའི་
 རྒྱུར་གྱུར་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལམ་གྱི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ།¹⁷¹ །ཞེས་སོ། །གཞི་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་
 གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས། འདི་མན་ཆད་ནི་བྱང་ཆུབ་གཞན་ཤེས་པར་བྱས་
 རས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་འཕགས་པ་
 དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཐུན་གསུམ་དུ་མདོན་རྟོགས་མཐའ་དག་འདུས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡུམ་བར་མ་
 བྲངས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མཐུན་གསུམ་དུ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 བསྟུ་བར་བཞེད་ནས་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་ལ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དེའི་སྐད་ཅིག་
 གཉིས་པ་ནས་ལམ་ཤེས་འདོད་པར་བྱའོ།

མདོར་ན་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ལ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པས་བྱུང་གྱི་འགྲེལ་པ་
 གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །འོ་ན་གཞི་དཔེ་མཁས་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱབ་
 པའི་སར་གཏོགས་པ་ས་བཅུའི་རིམ་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྦྱོང་པ་ལ་སོགས་པ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཉན་
 རོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
 ཐམས་ཅད་ནི་སྤུག་བསྐྱེད་པའོ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ།¹⁷² །ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མི་
 རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་འཇུག་པ་བསྟོམས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་

¹⁷¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༡༩༣༩ ཟླ་ ༩

¹⁷² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༢༥༩ ཟླ་ ༡༩

ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་བཤད་པ་ཅི་ཞེན། ལུང་དང་པོས་ནི་
འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མ་ཐེན་ལ། གཉིས་པའི་དོན་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་འོ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་རྣམ་
པ་གསུམ་གྱིས་ཞུགས་ནས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཐར་གཏུགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། མཆན་ཉིད་གསུམ་དང་བདེན་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལ་སྒྲོངས་པ་མེད་པའི་བྱིད། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ཏེ། དེར་ཡང་དང་པོར་མཐར་ཐུག་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཞི་ཤེས་སུ་
བཤད་ནས་བྱིས་སྟེན་མོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་([སྒྲོར་བཞིའི་ས་མཆོམས་](#))ལ་བཞི། རྣམ་ཀུན། ཅེ་མོ། མཐར་གྱིས་པ། སྐད་ཅིག་མའི་
ས་མཆོམས་སོ། །དང་པོ་([རྣམ་ཀུན་](#))ནི། སྒོན་གྱི་མཁས་པ་དག་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ལ་སྒྲོར་བ་
དང་པོ་གསུམ་ལ་བྱད་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱས་ནས། རྣམ་ཀུན་བྱད་པར་ཅན་མིན་པ་
ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དང་། བྱད་¹⁷³ ཅན་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་། ཅེ་མོ་ལ་ཡང་དང་པོ་
བྱོད་ནས་ས་བརྒྱད་པའི་བར་དང་། གཉིས་པ་ས་དགུ་པ་ནས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྟོད་དང་། མཐར་གྱིས་
པ་དང་པོ་ཡང་བྱོད་ནས་ས་བཅུ་པའི་དཀྱིལ་སྟོད་དང་། གཉིས་པ་བཅུ་པའི་སྐད་ནས་ཡོད་དོ། །དེ་དག་
གི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲོར་བསྒོམ་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ལས་དང་པོ་པ་ནས་ས་བཅུ་པའི་
བར་ན་ཡོད་པ་དང་། སྒྲོར་བ་ཉི་ཤུའི་ཐ་མ་ལ་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་འབྱུང་བས་
ས་བཅུ་པ་ན་ཡོད་པར་གསལ་ལ།¹⁷⁴ དང་པོ་ལ་ལས་

¹⁷³ ཞོལ། འོག་ ༥ ན ༥ བྱད་པར་ཅན་ གཙང་། ༥ ན ༥ བྱད་ཅན།

¹⁷⁴ ཞོལ། འོག་ ༥ ན ༧ གསལ་ལོ།

ས་དང་པོ་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོར་བ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཆོགས་ལམ་ན་ཡོད་པར་
བཤད་པས་མ་མཐའི་མཆོམས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ནམས་ན་ཡོད་པར་གསལ་ལོ།

དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་སྒྲོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་
གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མཛད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་ནམ་ཀུན་ལ་ཁྱད་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་བྱུང་བས་དེའི་
འབྲས་བུ་ཅེ་མོ་ལ་ཡང་གཉིས་འབྱུང་བོ། །མཐར་གྱིས་པ་ནི་ཅེ་མོ་ཐོབ་ནས་དེ་བརྟན་པའི་དོན་དུ་སྒྲོམ་
པ་དང་། མཐར་གྱིས་བྱ་བ་དང་བསྐྱབ་པ་དང་མཐར་གྱིས་འཇུག་པ་རིམ་པ་ལྟར་ངེས་འབྱེད་དང་མཐོང་
ལམ་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་ཕྱི་མ་འདི་སྒྲོབ་དཔོན་
གྱིས་གསུམ་ལ་སྒྲོར་ནས་གསུངས་པ་མེད་ལ། སྒྲིར་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པའི་ལུགས་
ལ་ཡང་སྒྲོར་བ་དང་པོ་གསུམ་ལ་ནམ་དབྱེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པར་སྒྲུང་སྟེ། འདི་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་
དོ། །ཁྱད་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་ཉེན་གྱི་ཁྱད་པར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། སྒྲོར་བའི་ཁྱད་
པར་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བ་དང་། ལུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་མ་ལུས་པ་ལུལ་
དུ་བྱེད་པའོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །བྱུང་དགོངས་ནས། ཆོས་སྐུ་ནམ་ཀུན་མདོན་རྫོགས་མཆོན་ཉིད་པ་དང་།
སྒྲོར་བ་ནམ་ཀུན་བཏགས་པ་བར་འཆད་ཀྱང་། འདིར་ནི་གཞི་མ་ཐུན་པའི་བསྐྱུ་བ་བྱས་ལ་ཆོགས་ལམ་
ཚུང་དུ་ནས་ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དེ། བྱད་རྟ་ལྷོས། ལས་དང་པོ་པ་དང་། སྒྲོར་བ་དང་།
མཐོང་བ་དང་། སྒྲོམ་པའི་གནས་སྐབས་ཅན་ནམ་པ་ཀུན་མདོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་
དང་།¹⁷⁵ ཞེས་དང་། སྒྲོར་བ་ཉི་ཤུའི་ས་མཆོམས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །གལ་ཏེ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་འབད་
ཚོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སར་བཤད་པ་དང་། རྒྱན་མཐའི་རྗེས་སུ་ཅེ་སྒྲོར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་
འབད་ཚོལ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་ནམ་ཀུན་མེད་དོ་ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྟེ་ས་བཅུ་པའི་ས་བརྒྱད་པར། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐུན་
སྐུ་ཆོགས་པ་དེ་བྱེད་ལ་མེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐུན་སྐུ་ཆོགས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བཅལ་

¹⁷⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༡༡ ཟེང་། ༩

བའི་ཕྱིར་བཅོམ་འགྲུས་ཚུམས་ཤིག¹⁷⁶། ཅེས་པ་དང་། མི་ལམ་བསྟན་པ་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་མདོན་
 བར་ཤེས་པ་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་ཚུལ་བ་དང་བཅས་སོ། །དབྱུ་བར་སྒྲིད་པ་ལ་ཚུལ་བ་
 དང་བཅས་སོ། །བཅུ་བར་ཆད་མེད་པ་ལ་ཚུལ་བ་དང་བཅས་སོ། །ཞེས་སོ།¹⁷⁷ དེས་ན་ས་¹⁷⁸བརྒྱད་
 བ་ཡན་ཆད་ཚུལ་བྲལ་གྱི་སར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་ནི། བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་ཡི་དོན་འདི་ལྟ་
 བར་བུའོ་སྟུང་དུ་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་པའི་ཚུལ་བ་ཞི་བ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །རྒྱ་ཡོད་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་མ་དེས་བས་རྒྱན་མཐའི་རྗེས་སུ་ཅེ་སྒྲོར་མི་འབྱུང་ཡང་། རྣམ་
 གུན་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ།

གཉིས་པ་(ཅེ་མོ་)ནི། རོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཆོག་ས་ལམ་ནས་
 ཡོད་ཟེར་རོ། དེ་མི་འཐད་དེ། ཅེ་མོ་འདི་དོན་ནི་རྣམ་གུན་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་
 ཆོག་ས་ལམ་ན་ཐོས་བསམ་ཤས་ཆེ་བས་མ་ཐོབ་ཅིང་སྒྲོར་ལམ་ནས་སྒྲོམ་བྱུང་ཤས་ཆེ་བས་དེ་ནས་
 ཐོབ་པ་འཐད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་ཅེ་མོ་བདུན་བཤད་པའི་ཐ་མ་རོད་ཡིན་པ་དང་།
 འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་བཀལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཅེ་སྒྲོར་ཐོབ་པ་ལ་དབང་རྟོན་གྱིས་བྲལ་
 བར་སྒྲུབ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་དབང་བརྒྱལ་གྱིས་རྣམ་གུན་བསྒྲོམས་ནས་རྟོགས་པ་ལ་དབང་དུ་
 གྱུར་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཅེ་མོ་དང་པོ་ཐོབ་པའི་ཉག་ས་དེ་ཕྱིར་མི་སྟོག་གི་ཉག་ས་སུ་
 བཤད་ཀྱང་ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་ལ་ཉག་ས་དེ་དག་ཐོབ་པས་བྲལ་པ་མེད་དོ།

གསུམ་པ་(མཐར་གྱིས་པ་)ནི། སྒྲོབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཅེ་མོ་ཐོབ་ནས་སྒྲོམ་པར་མདོན་ཡང་དེ་སྒྲོར་
 བ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་འཆད་པའི་ཡན་ལག་ཙམ་དུ་དགོངས་པ་བཟླ་བ་ལོང་། འཕགས་པས་བཀྱི་བ་
 སྒྲོས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཟུང་བའི་དོན་དུ་ལོ། །བསྐྱབ་པ་སྒྲོས་པ་ནི་དེས་བར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
 མཐུན་པ་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ལོ། །སྐྱབ་པ་སྒྲོས་པ་ནི་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཤེས་པའི་དོན་

¹⁷⁶ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༥ ཞོག ༡༣༡' ཟེང་། ༢༡

¹⁷⁷ བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༣༩ ཞོག ༤༤༩ ཟེང་། ༡༣

¹⁷⁸ ཞོལ་ ཞོག ༢' ༣ བ ༩ དེ་ནས་བརྒྱད་པ་

དུའོ། །གསུམ་སྟོས་པ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
འབྲུང་བས་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་
མངོན་རྟོགས་རིམ་གྱིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ནི་ཆོགས་ལམ་ནས་གཙོ་ཆེ་བར་ཡོད་ལ།
སྟོམ་བྱུང་གིས་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་མངོན་རྟོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ནི་དོད་ནས་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་([སྐད་ཅིག་མའི་ས་མཆོམས་](#))ནི། ཆེ་བ་གང་དག་སྐད་ཅིག་མ་འདི་བཞི་ས་བདུན་པ་
ནས་བཅུ་པའི་བར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་གཞག་གོ་གསུང་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པས་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་ནས་བྱུང་བར་
དུ་འགྲོར་མེད་པས་ཞེས་དང་། ཅ་བ་ལས་ཀྱང་དེ་མཐའ་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ས་བཅུའི་ཐ་
མ་ལ་གཞག་གོ། །སྐད་ཅིག་མའི་ཆད་འདི་རིམ་ཅེ་ན། ཆོག་གསལ་དུ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་རྩལ་
ཐུན་གཅིག་གོ་ས་འཕོས་པའི་ཆད་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་ལ་གྲགས་པའི་སྐད་ཅིག་སེ་
གོལ་གཅིག་གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅ་ཅ་བརྒྱད་དུ་དགོས་པའི་ཆ་དང་། བྱ་རྟོགས་ཀྱི་
སྐད་ཅིག་དུས་དེ་ལ་བདག་གི་བྱ་བ་རྟོགས་སོ་ཞེས་པ་གསུམ་གང་ལ་བྱེད། དང་པོ་གཉིས་ལྟར་ན།
ཡུན་སྐད་ས་བས་སྟོམ་པ་རྟོགས་མི་རུས་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། དུས་ངེས་པ་མེད་དེ། བྱ་བ་རྟོགས་པའི་
དུས་མི་ཤེས་པས་སོ་ཞེས་བཀོད་ནས་ལན་དུ་དང་པོ་གཉིས་ལྟར་ན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དེ། མཐའ་གཅིག་
ཏུ་མི་བདེན་པ་དང་། བསམ་པའི་དབང་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་
བསྐལ་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་འདིར་སྟོགས་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་པར་
བྱའོ། །འདི་ཡི་དུས་ལ་ཡང་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་རིམ་སྟོམ་གྱི་ངེས་པ་མེད་དེ། བདག་ཅག་གི་
སྟོན་པ་སྟོང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་བཞུགས་པའི་ཐོ་རངས་སངས་རྒྱས་ལ། བད་དཀར་ལས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོས་བཅུན་མོའི་འཁོར་ནས་བྱུང་ཞིང་སྤྲས་བཅུ་དུག་
སྤངས་ཏེ་བདུད་བཙུག་ནས་བར་བསྐལ་ལྟ་བུར་སྦྱིལ་ཀྱང་མ་བཤེགས་པར་བཞུགས་ནས་གདོད་
སངས་རྒྱས་སོ། །དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་སྤྱང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ངེས་དོན་ནི། ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་པ་དང་དུས་
གཅིག་ཁོ་ནར་བདུད་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བཙུགས་ལགས་སམ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་ཅིག་ཅར་

དུ་བདུད་བཅོམ་མོ།¹⁷⁹ །ཞེས་བཤད་ནས་དེ་ལྟར་ཡུན་དེ་ཙམ་དུ་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་སྒྲོམ་ཡང་མཐར་གྱིས་
 བར་མི་འགྲུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་དང་བཅས་པ་སྤྱོད་བར་བྱེད་དོ། །ལུགས་དེ་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་རྒྱ་ཀ་དག་
 ལེགས་ཆར་བྱེད་ཀྱང་ཁོ་མོ་ནི་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལུགས་ཀྱིས་འོག་མིན་དུ་
 སངས་རྒྱས་ནས་འདིར་བཅུན་མོའི་འཁོར་ནས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་
 ཚུལ་ཙམ་སྟོན་པར་འདོད་པས། ལུང་དེ་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཇི་ཙམ་ན་སངས་རྒྱས་
 པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །གཞན་ཡང་། ཆོས་མདོན་པ་བ་རྣམས་སེ་གོལ་གཅིག་
 གཏོགས་པའི་ཡུན་ལ་སྐད་ཅིག་དུག་ཅུ་རེ་ལྟ་འདའ་བར་འདོད་པར་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་ཅིང་དེའི་
 ཆ་དང་། གདགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱལ་གོ་ས་འཕོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་གི་ངོས་
 འཛིན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཡིན་མིན་སོ་སོར་བགྲང་བ་དང་། སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཙམ་
 བརྒྱད་འདའ་ཞེས་བཀོད་པ་ནོར་དོ། །དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་བསྐྱལ་བར་བྱིན་གྱིས་ཆོ་བ་
 རུས་པས་འགལ་བ་མེད་པར་ཡང་སྤྱི་མི་རུས་ཏེ། དབང་ཐོབ་པའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ན་རྣམ་གཞག་
 ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་འགྲུང་བས་སོ། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་བྱ་ཚེ་གསུམ་གྱི་སྐད་ཅིག་ཡིན་པས་རྒྱན་
 དང་ལྡན་ཡང་སྤྱི་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་མི་བྱའོ།

གསུམ་པ་(ཆོས་སྤྱི་ས་མཚམས་)ནི། ཆོས་དབྱེངས་བསྟོད་པར། ཇི་ལྟར་མར་ངོའི་བཅུ་བཞི་
 བ། །ཆེ་བ་ཅུང་ཟད་གསལ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐེག་མཆོག་མོས་རྣམས་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་ཅུང་ཟད་
 སྤང་། །ཇི་ལྟར་ཆེས་པའི་ཆེ་བ་ལ། །སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་འཕེལ་བར་མཐོང་། །དེ་བཞིན་ས་ལ་བཞུགས་
 རྣམས་ཀྱི། །རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང་། །ཇི་ལྟར་ཡར་ངོའི་བཅོ་ལྔ་བ།¹⁸⁰ །ཆེ་བའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཚེགས་པར་གསལ། །དེ་བཞིན་ས་ཡི་མཐར་ཐུག་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་ཚེགས་པར་
 གསལ།¹⁸¹ །ཞེས་ལམ་རྣམས་སྤྱི་བ་བ་དག་པའི་རིམ་པས་ཆོས་སྤྱི་ཡང་ཆེ་བའི་འཕེལ་ཚུལ་གྱིས་

¹⁷⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཤོག ༤ ཟེང་། ༡༤

¹⁸⁰ ཞོལ། ཤོག ༢༥ བ ༤ བཅོ་ལྔ་ནི།

¹⁸¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡ ཤོག ༡༤ ཟེང་། ༡༡

མཆོན་པར་བྱས་ནས་སློབ་ལམ་དུ་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་། དེ་དང་འདྲིའི་བཤད་ཆོས་སྐྱོད་ནི་མི་
གཅིག་པས་འདི་ཡི་ས་མཆོམས་ནི་སངས་རྒྱུ་གི་ས་ཁོ་ནར་ཁས་སྦངས་ཏེ། སྒྲོར་བཞི་བསྐྱེམས་པའི་
འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

ལྷ་པ་(རྫོས་པ་སྤང་བ་)ལ་བཞི། མཁྱེན་གསུམ་དང་རྣམ་ཀུན་དང་། རྣམ་མཁྱེན་དང་ལམ་ཤེས་
དང་། གཞི་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་དང་ཆོས་སྐྱེལ་རྫོས་པ་སྤང་བའོ། །

དང་པོ་(མཁྱེན་གསུམ་དང་རྣམ་ཀུན་དང་རྫོས་པ་སྤང་བ་)ནི། མཁྱེན་གསུམ་དང་རྣམ་ཀུན་སྟོན་
པའི་གཞུང་རྣམས་རྫོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་ཀུན་དུ་ཡང་རྣམ་པ་¹⁸²སྒྲོར་བ་མཆོན་ཉིད་ལ་མཁྱེན་པ་
གསུམ་གསུམ་བཤད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། མི་རྫོས་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་ནི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། རྣམ་
ཀུན་ནི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་
མཁྱེན་གསུམ་ནི་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྐྱེ་མེད་དེ་དེ་གསུམ་སོ་སོ་བ་དང་། རྣམ་ཀུན་དུ་བསྟན་པ་
ནི་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་བསྟུས་ནས་བསྐྱེམས་པས་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་
བྱངས་གཅིག་དུ་ན་མཁྱེན་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི་མཆོན་བྱེད་དང་མཆོན་བྱེད་སྟོན་པའི་བྱར་བསྟན་
པས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཀུན་དུ་བསྟན་པ་ནི། ཉམས་ལེན་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟན་པས་སྒྲོར་
བའོ། །རྣམ་བྱངས་གཅིག་དུ་ན་མཁྱེན་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་བར་ཞི་བ་སྐྱེ་མེད་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅམ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཀུན་དུ་བསྟན་པ་ནི་དེ་མ་སྤོང་བའི་
གཉེན་པོའི་བྱིར་སྐྱེད་པ་ཡིན་པས་མི་རྫོས་སོ་ཞེས་འཕགས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་གྱིས་
བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་(རྣམ་མཁྱེན་དང་ལམ་ཤེས་)ནི། རྣམ་མཁྱེན་དང་ལམ་ཤེས་རྫོས་པར་འགྱུར་ཏེ། སའི་
ཆོག་པས་ལ་སོགས་པར་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལམ་ཤེས་སུ་ཡང་བཤད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།

¹⁸² ཞོལ་ཤོག ༥༦ ན ༡ རྣམ་པར་སྒྲོར་བ་ གཙང་། ༥༦ ན ༡ རྣམ་པར་སྒྲོར་བ་

དགོས་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་མི་སྒྲིལ་ཏེ། རྣམ་མཁུན་དུ་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་
མཁུན་པ་ཅིག་¹⁸³ རྣམ་མཁུན་ཡིན་ལོ་ཞེས་དེ་མཆོན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། ལམ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་ནི།
རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ནི་རྣམ་མཁུན་དུ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ལོ་སྤྱི་རྣམས་པའི་དོགས་པ་བསལ་བ་
དང་ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡུལ་གྱིས་མཆོན་ནས་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁུན་
ཀྱི་མཆོན་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱ་ཅམ་ཞིག་བྲངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་([གཞི་ཤེས་](#))ནི། ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་སྒྲིལ་ཏེ། སྐབས་གཉིས་པར་ཉན་རང་གི་
ལམ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐབས་གཉིས་པར་བཤད་པ་ནི། ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་མཆོན་པའི་དོན་
དུ་ཡིན་ལ། གསུམ་པར་བཤད་པ་ནི། མི་རྒྱལ་པ་ལ་སོགས་པའི་སློ་འདོགས་དང་བྲལ་བ་གཉིན་སོ་གཞི་
ཤེས་སུ་བསྟན་པ་ན་དེས་འཕངས་པའི་སློག་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཉན་རང་གི་ལམ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་
དང་། དེའི་ལམ་ལོགས་སུ་རང་དབང་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་མི་སྒྲིལ་སོ། །

བཞི་པ་([རྣམ་མཁུན་དང་ཆོས་སྤྱུལ་སྒྲིལ་པ་སྤང་བ་](#))ནི། རྣམ་མཁུན་དང་ཆོས་སྤྱུལ་སྒྲིལ་ཏེ།
གཉིས་ཀར་གཉིས་ཀ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་སྒྲིལ་ཏེ་དང་པོར་ནི་ཡུལ་དང་བརྒྱད་པར་ནི་འབྲས་
བུའི་སློ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲངས་སུ་ན་མཆོན་བྱེད་དང་ངོ་བོའི་སློ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་
སོ། །

¹⁸³ ཞོལ་ཤོག ༥༩ ན ༤། གཙང་། ཤོག ༥༩ ན ༤ གཅིག་པ་

(ལུས་རྒྱས་བཤད།)

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རོན་དངོས་དང་། རྫོས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(རོན་
 དངོས་)ལ་གསུམ། མཁུན་གསུམ། སྒྱོར་བཞི། ཆོས་སྤྱི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 (མཁུན་གསུམ་)ལ་གསུམ། རྣམ་མཁུན། ལམ་ཤེས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་
 པོ་(རྣམ་མཁུན་)ལ་གསུམ། རྣམ་མཁུན་རི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་འཆད་བྱེད་གཏན་ལ་
 དབབ་པ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གོ། །

དང་པོ་(རྣམ་མཁུན་རི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་)ནི། གལ་ཏེ་འདིར་རྣམ་མཁུན་སྟོན་ན་དེ་མི་སྟོན་
 པར་ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་སྟོན་ཞེ་ན། རོན་བཅུ་པོ་འདིས་མཆོན་ནས་སྟོན་པས་སྟོན་མེད་
 ཇོ། །རི་ལྟར་མཆོན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཆེན་པོ་དག་ན་རེ། བཅུ་པོ་འདི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་
 ཡིན་པས་རྒྱས་མཆོན་ནས་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་རི་ལྟར་ཡིན་ན་རྒྱ་ནི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་
 ཡང་རྟེན་དང་དམིགས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ་བཞི་ཡིན་ནོ། །རྟེན་ཡང་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པ་
 རྟེ། བསམ་པའི་བྱེད་པར་སེམས་བསྐྱེད་པ། གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་ཐོབ་པ། སྒྱོར་བའི་བྱེད་པར་
 དེས་འབྱེད་ལ་གནས་པ། དེགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཆོས་དབྱིངས་དང་ལྡན་པའོ། །རྟེན་དེས་དམིགས་པ་བཅུ་
 གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་སྐྱབ་པ་བཞི་བྱས་པས་དེ་འཕྲོལ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
 དེ་ཆེན་སྟོན་མེད། རྒྱ་བཅུ་རྩོགས་པས་འབྲས་བུ་ཀུན་མཁུན་ཉིད།¹⁸⁴ ཅེས་སོགས་ཞེས་འཆད་
 ཇོ། །དེ་ལ་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་ན་རེ། འདི་ནི་རྒྱས་འབྲས་བུ་མཆོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།
 ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་གང་དུ་འབྱུང་ས་བདུན་གྱིས་འབྲས་བུ་དང་། ལྷག་མས་རྒྱ་བསྟན་ལ། གཞན་ཡང་
 དམིགས་པར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བཤད་ནས་དེ་མངོན་
 སུམ་དུ་མཁུན་པ་གཅིག་རྣམ་མཁུན་ཡིན་ནོ་ཞེས། དུལ་གྱིས་དུལ་ཅན་མཆོན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་

184 མ་རྟེན།

ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་སྒྲུང་དང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་བཤད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་མི་འགལ་
ལོ། །འདི་ལྟར་ཡང་བཤད་ཀྱས་ཏེ། སྤྱིར་རྣམ་མཁྱེན་ནི་སའི་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་དེ་སྟེང་པའི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ནམ་མཁྱེན་ཡང་སྤྱི། འོན་ཀྱང་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱིས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པའི་ཐབས་
ཆ་ཆང་ཞིག་མཁྱེན་ན་དེ་ཅུ་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་རྗེ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཐབས་དེ་ཡང་འདིར་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་སོགས་པས་ཆང་བར་བསྟན་པའི་བྱིར། འདིར་བཤད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ནི་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་
གྱི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདི་ཡིས་སྤྱི་བྱའི་
གངས་མཁྱེན་པ། །དེད་ལ་འགར་ཡང་ཉེར་མཁོ་མེད། །སྒྲུང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་
བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། །གང་ཆེ་ཆད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། །ཐམས་ཅད་རིག་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། །རིང་པོ་
མཐོང་ངམ་མིན་ཡང་རུང་། །འདོད་པའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན།¹⁸⁵ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་(དེའི་འཆད་བྱེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་)ལ་བཞི། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་སེམས་བསྐྱེད་པ།
སེམས་བསྐྱེད་དག་བྱེད་གདམས་ངག་འོད་པ། གདམས་པའི་འབྲས་བྱ་ངེས་འབྱེད་ཡན་
ལག། །གདམས་པའི་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྦྱབ་པའོ། །དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ས་མཆོམས་དང་བཅས་
པ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་(སེམས་བསྐྱེད་དག་བྱེད་གདམས་ངག་འོད་པ་)པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་
གདམས་ངག་ཅུ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་གོ། །དང་པོ་(སྤྱིར་གདམས་ངག་ཅུ་)ནི།
ཐར་ལམ་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པའི་རྫོང་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་ནི། ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་འདོམས་པའི་རྫོང་བྱེད་དོ། །འདི་ཡི་ས་
མཆོམས་དང་སྟོན་པ་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་དགོས་མི་དགོས་རྣམས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི་(གདམས་པའི་འབྲས་བྱ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་)། མི་རྟོག་པས་རྒྱུད་མཐོང་སྤངས་
ལས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནི། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་
རྗེས་སུ་སྤྱོད་པའི་མདོན་རྟོགས་གང་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་

¹⁸⁵ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༧ ཞོག་ ༥༠༣ ཟླ་ ༣

ནི། ཐེག་ཆེན་ཆོག་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་མོས་སྟོང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །དབྱེ་ན་
ཁྱད་པར་ལྷ་ལྟན་གྱི་བོད་ཅེ་བཟོད་མཆོག་རྣམ་པ་བཞིའོ།

བཞི་པ་(གདམས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་)ལ་བཞི། སྐྱབ་པའི་རྟེན། སྐྱབ་པའི་
དམིགས་པ། སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་(སྐྱབ་པའི་རྟེན་)ལ་གཉིས། སྐྱིར་
རིགས་ཅམ་ཞིག་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སོ། །དང་པོ་(སྐྱིར་རིགས་ཅམ་ཞིག་)ནི།
དབྱིངས་གང་ཞིག་¹⁸⁶སྐྱངས་ན་བྱང་ཚུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་ངོ་། །གཉིས་པ་(ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
རིགས་)ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སྐྱི་ཅམ་པ་དང་། རྩེ་བྲག་འདིར་སློས་ཀྱི་གནས་རིགས་
སོ། །དང་པོ་(ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སྐྱི་ཅམ་པ་)ནི། དབྱིངས་གང་སྐྱེད་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་
པའོ། །གཉིས་པ་(རྩེ་བྲག་འདིར་སློས་ཀྱི་གནས་རིགས་)ནི། རྟེན་ཆོས་སྐྱབ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། དབྱིངས་གང་འདིར་སློས་སྐྱབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པའོ། །རྟེན་ཆོས་
ཀྱིས་དབྱེ་ན་བཅུ་གསུམ་མོ། །ས་མཆོམས་ནི། ཆོག་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་པ་ཉི་ལྔ་
དང་རྒྱན་སྒྲིང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ་དངོས་བསྟན་ནི་བོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ངོ་། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་དག་ནི། སྐྱབ་པ་པོའི་ཤེས་བྱར་གྱུར་པའོ། །དབྱེ་ན་བཅུ་གཅིག་
ལོ། །འདི་དང་རྣམ་པ་ལ་ས་མཆོམས་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་ཁྱབ་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི། གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་སེམས་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པར་
འགྱུར་བའི་འབྲས་བྱ་མཐར་ཐུག་ལོ། །དབྱེ་ན་ཆེན་པོ་གསུམ་མོ། །ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའོ། །

བཞི་པ་(སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་)ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་(མཆོན་ཉིད་)ནི།
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པའི་བྱ་བ་སྟེ་
རྒྱན་ལས། གནས་ཚུལ་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་ཆེ་བདག་ཉིད། །རྒྱལ་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་པར་

¹⁸⁶ ཞོལ་ཤོག་ ༥༩ ན ར། གཙང་། ཤོག་ ༥༩ ན ར གང་གི་

འདོད། །རྟག་ཏུ་ལེན་པ་ཆེ་དང་བཟོད་པ་ཆེ། །དོན་ཆེན་ཡང་དག་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད།¹⁸⁷ །ཅེས་སོ། །དེ་
ལ་གནས་ཚུལ་པ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་དོན་གཉིས་སྐྱབ་པ་བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །དེ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉི་བར་ལེན་པ་དང་། སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་དུ་ལེན་པའི་བཟོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་མང་པོའི་དོན་སྐྱབ་པའོ།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། གོ་འཇུག་ཆོག་མ་དེས་ཏེ་བཞེད། །དེ་ཡང་སྤྲ་མ་དག་རྒྱན་ལས། ཐོག་
མར་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་དེ་ནས་ནི། །ཚུལ་བཞིན་རབ་ཞུགས་སྒྱུར་བའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། །མ་ཞུམ་
མི་འབྲུགས་ཆོག་མི་ཤེས་བཙོན་འགྲུས།¹⁸⁸ །ཞེས་བཤད་པའི་དང་པོ་གོ་སྐྱབ། གཉིས་པ་འཇུག་སྐྱབ།
གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཆོག་མ་སྐྱབ། ལྷ་པ་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་གོ་ཆའི་བྱ་བ་
ནི། བར་བྱེན་རེ་རེའི་ནང་དུ་དུག་དུག་ཆང་བར་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་སྤྱེད་ལེན་པའོ། །སྤྲ་བྱི་སྤྱིའི་མཆོན་
ཉིད་འདི་དང་འོག་མ་གསུམ་ག་ལ་སྐྱར་རོ། །སྤྱིར་གོ་ཆ་ལ་ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་ལས། གོ་ཆ་
བགོས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལ་བཙོན་པའི་བྱིར་བསམ་པ་
རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། སྐྱབ་པ་གཅིག་གིས་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་སྐྱབ་པ་རྒྱ་ཆེ་
བའོ།¹⁸⁹ །ཞེས་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པའི་དོན་དུ་བཙོན་པའི་བསམ་པ་སྐྱེས་པ་བསམ་པའི་གོ་ཆ་དང་།
དེ་ལྟར་བསམས་པ་ལྟར་དུ་བར་བྱེན་རེ་རེར་དུག་དུག་སྤྱད་པ་སྐྱབ་པའི་གོ་ཆར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་
གཞུང་འདིར་ནི་བྱི་མའོ། །ཅིའི་བྱིར་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་གྱིས་མི་
ཕྱིགས་པའི་བྱིར་རོ། །དབྱེན་བྱེན་དུག་གི་གོ་ཆ་དུག་གོ། །ཐོག་མའི་ས་མཆོམས་ནི་སྤྱད་འགྲེལ་རྫོགས་
སྤྲ་ལས། དེ་ལ་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་ནི་ཆོག་མ་གྱི་ས་ཡིན་པར་གཞུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་ཐ་
མའི་ས་མཆོམས་རྒྱན་མཐའོ། །འོ་ན་འདི་དང་འཇུག་སྐྱབ་ལ་བྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་
བྱེན་དུག་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འཇུག་སྐྱབ་ཏུ་མ་བྱེད་སྐྱབ་པ་བྱི་མ་གསུམ་ག་ཡང་གོ་

¹⁸⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༩༡ ཟེང་། ༤

¹⁸⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༩༤ ཟེང་། ༡༩

¹⁸⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༤ ཞོག ༩༡ ཟེང་། ༡༩

སྐྱབ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕྱིན་དུག་ལ་སློབ་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདུག་སྐྱབ་ནི་སློམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སློན་ས་ཕྱིན་དུག་ལ་འདུག་ལ། གོ་སྐྱབ་ལ་ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ཀྱང་སློང་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག་གོ་སྐྱབ་བསམ་བས་གོ་གྱོན་པ་རྒྱང་པར་འདོད་པ་ནི་སྤར་གྱི་ལུང་དང་ཅ་བར་བཀག་སྟེ། ཕྱིན་དུག་སྐྱབ་པ་ཡང་བཤད་པས་སོ། །དེས་ན་གོ་སྐྱབ་འདུག་སྐྱབ་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པ་ནི་འདུག་པ་མ་ཐོབ་པའི་སློན་དུ་ཡིན་ལ། ཐོབ་ནས་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཞིང་ཆོགས་ལམ་དུ་ཕྱིན་དུག་ལ་སློབ་པ་ཡིན་ཀྱང་འདུག་སྐྱབ་ཏུ་མ་བཞག་པ་ནི་དེར་སློམ་བྱུང་ཤས་མི་ཆེ་བས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོགས་སྐྱབ་ངེས་སྐྱབ་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་སུ་འགྱུར་ཚུ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་འདུག་པའི་བྱ་བ་ནི། སློམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སློན་ས་ཐེག་ཆེན་ལ་འདུག་པའི་བྱ་བ་འོ། །དབྱེ་ན་འདུག་སྐྱབ་དགའོ། །ས་མཆོམས་ཀྱི་ཡ་མཐའ་སྤར་དང་འབྲེལ་མ་མཐའ་ནི་རྟོགས་སྒྲ་ལས། འདུག་པའི་སྐྱབ་པ་ནི་མོས་པས་སློང་པའི་ས་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ་¹⁹⁰ ཞེས་དང་། ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མོས་པ་སློང་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་རྩ་བ་དང་བཅས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་སློང་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྒྱུད་པ་ཡན་ཆད་དོན་དམ་པའི་སློང་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། ¹⁹¹ ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་ཞུགས་གནས་ཀྱི་ས་མཆོམས་མི་གཅིག་པར་བཤད་དོ། །བྱབ་དགོངས་སུ། འགྲོ་བར་རྩ་བ་མོས་སློང་ཞུགས་པ་ས་དང་པོ་བདུན་གནས་ནས་འགྲོ་བ་ས་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ¹⁹² ཞེས་འཆད་པ་ནི་གཞོད་འཛོམས་འདི་དང་མི་མཐུན་ནོ། །

¹⁹⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ ཞོག་ ༣༩ ཟེང་། ༣༡

¹⁹¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༤༣ ཞོག་ ༡༣ ཟེང་། ༡༡

¹⁹² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༤༣ ཞོག་ ༡༣ ཟེང་། ༡༩

གསུམ་པ་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་དངོས་སུ་འབྱེན་པའོ། །དབྱེན་ཚོགས་
 སྐྱབ་བཅུ་བདུན་ནོ། །ས་མཆམས་ནི། སྤྱིར་ཚོགས་ཅམ་ཞིག་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་ཡོད་ཀྱང་།
 འདིར་ནི་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་བྱུང་པས་སྤྱིར་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་རང་འབྲས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་
 ཞིག་ལ་ཚོགས་སུ་འདོད་པས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ན་ཚོགས་སྐྱབ་དང་པོ་བཙུག་སྟེ། ས་དང་གཉིན་པོའི་
 ཚོགས་གཉིས་ས་བཅུན་ཡོད་དེ། རྟོགས་སྒྲ་ལས། ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་བཙུག་པ་དང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་
 པ་བྱུག་དང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་བྱུང་དུ་འབྱུག་པའི་ལམ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ཡེ་
 ཤེས་དང་བསོད་ནམས་དང་ལམ་དང་གཟུངས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གིས་བསྐྱུས་པ་
 ཡིན་ནོ། །ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་རང་བཞིན་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་
 ཅན་ཡིན་ནོ། །ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡང་ཚོགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་
 ནོ། །གཉིན་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་སྟོན་ཡུལ་ཡིན་ནོ།¹⁹³ །ཞེས་
 བཤད་ཅིང་ཐོགས་མེད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ།

བཞི་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་ནི། འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གདོན་མི་ཐ་བར་འབྱེན་བྱེད་
 ས་བཅུ་པའི་བྱུང་པར་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའོ། །དབྱེན་འབྱུང་པའི་སྒོ་ནས་འབྱེན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་བརྒྱད་
 དོ། །ས་མཆམས་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཆེ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱན་སྒྲ་ལས། དེ་ལྟར་
 ཚོགས་བསགས་པ་རྣམས་ནི་འཕགས་པ་བྱམས་པས་བརྟེས་པ་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་བཞི་
 པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ།¹⁹⁴ །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །ངེས་ན་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པ་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་མ་ངེས་སོ་ཞེས་འཆད་པའི་ལུང་ནི་འགྲུར་མ་དག་པ་འདྲ་སྟེ། འཕགས་པས་སྐྱབ་པའི་
 འབྲེལ་ལ་གོ་དགོས་པ་ནི་འབྲུག་གོ། །ཞུགས་པ་ནི་དཔྱད་གི་ཚོགས་གསོག་གོ། །དཔྱད་གི་ཚོགས་
 བསགས་པ་ནི་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།¹⁹⁵ །ཞེས་པ་

¹⁹³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༠ གླེང་། ༡

¹⁹⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༡༠༩ གླེང་། ༡༣

¹⁹⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༩༡༩ གླེང་། ༣

ལྟར་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ཡང་སྐྱབ་པའི་འབྲེལ་བཀོད་ལ། འབྲེལ་ཆེན་འགྲུར་རྙིང་ལས་ནི། ཆོགས་བསགས་བ་
 རྣམས་ནི་འདི་ལྟར་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བས་བརྟེས་བ་ལྟར་ཞེས་འབྲུང་ངོ། །དེས་ན་དེའི་དོན་ནི་
 དཔེར་ན་དབྱང་གི་ཆོགས་བསགས་ནས་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་བ་ལྟར་ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་
 དབྱང་བསགས་ནས་ངེས་སྐྱབ་ཀྱིས་སྤང་བའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལ། གཞན་དུ་
 བྱམས་པའི་མཆོན་གྱི་རྣམ་གངས་ལ་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་བ་དང་འཕྲུགས་པ་
 འབྲུལ། །ཐུབ་དགོངས་སུ། འདིར་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གཉིས་ནས་བཟུང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་
 ཉི་ཤུ་པའི་བར་ནི་ངེས་པར་འབྲུང་བའི་སྐྱབ་པའོ། །ངེས་པར་འབྲུང་བ་འདི་ནི་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་
 ཐོབ་ནས་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་གཞོན་པ་སྟེ།¹⁹⁶ ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་
 བྱམས་པར་བསྐྱར་བ་འགྲུར་འཕྲུགས་སོ། །འོན་ཀྱང་ལུང་འདིས་མཐོང་ལམ་ནས་ངེས་པར་འབྲུང་སྐྱབ་པ་
 འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པར་ངེས་པར་འབྲུང་བའི་སྐྱབ་པ་ནི་སྒྲོམ་
 པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ས་བཅུ་པ་ན་ཡོད་པ་ཡང་
 མི་འཐད་དེ། ལུང་དེ་དང་རྟོགས་སྤྲོ་གཉིས་ཀར་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ཞེས་པ་ལས་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། ཉིས་པ་མེད་དེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ལུང་དེའི་དོན་བྲད་པར་ལམ་ལ་བཤད་པ་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལས་
 ཀྱང་། འདི་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ་གོ་ཆ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྲུག་གི་
 མཆོན་ཉིད་དེ་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་མོ། །འབྲུག་པའི་བྱ་བ་ནི་བོད་དང་ཅེ་མོ་དང་བཟོད་པ་སྟེ་སྦྱོར་བའི་ལམ་
 ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཆོགས་བཅུ་བདུན་ལས་བཙུ་ལྟེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གིས་བསྐྱས་ཏེ།
 སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་བཟུང་བ་ཡིན་ལ། སའི་ཆོགས་དང་། གཉེན་པོའི་ཆོགས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་
 སྒྲོམ་པའི་ལམ་མོ། །ངེས་པར་འབྲུང་བ་བརྒྱད་ནི་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་¹⁹⁷ ཞེས་འབྲུང་བས་ས་
 བཅུ་པའི་བྲད་པར་ལམ་ལ་ཡིན་ནོ། །

¹⁹⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༤༣ ཞོག་ ༡༩༠༥ ཟླ་ ༡༠

¹⁹⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༦ ཞོག་ ༡༩༠༣ ཟླ་ ༡༠

གསུམ་པ་(ཉེན་གྱི་གང་ཟག་)ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ངེས་སྒྲིབ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
གྱིས་ཡུལ་ལམ་རྒྱུ་ལྷོ་ནས་མཆོན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ནི་ཐུབ་པའི་ལོ།

གཉིས་པ་(ལམ་ཤེས་)ལ་གསུམ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་དངོས། དེ་ངེ་ལྟར་མཆོན་ཚུལ། ཉེན་གྱི་
གང་ཟག་གོ། དང་པོ་(ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་དངོས་)ལ་གཉིས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ ཡན་ལག་ཅན་
ཀྱི་ལམ་ལོ། །

དང་པོ་(ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་གྱིས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་
མོག་པོར་ཉེ་གཟི་མེད་པར་བྱེད་པ་ནི་ར་རྒྱལ་བཅོམ་ནས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བྱུང་གི་ཉེན་དུ་བྱས་
པའོ། །སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གནས་སྐབས་ངེས་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ། མཐར་
ཐུག་མ་ངེས་པ་ཀུན་གྲང་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་པས་བྱུང་པ། འཁོར་བ་མི་འདོར་བའི་རང་བཞིན་གཞན་
འཁོར་དུ་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་རྣམས་སོ། །འདིར་རྒྱུ་ལྷོ་རྒྱུ་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་པ་ཞེས་གསུང་པ་ནི་
སྒྲོབ་དཔོན་འདི་ཡི་དགོངས་པར་མ་སོན་ལོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་
འཕྲོ་བ་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་ལྟོས་པས་སྒྲོབ་མཁམ་ཐུབ་པའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པས་སྒྲོབ་མ་སྤྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅམ་ཉོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་མཁྱེན་པའོ། །དབྱེ་ན་འཕགས་ལམ་དང་
སྒྲོར་ལམ་གཉིས་ལས་རྒྱས་བཤད་དུ་མ་བྱུང་ཡང་དོན་གྱིས་ན་ཆོགས་ལམ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་བྱང་
སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས་སོ། །འདི་ནི་རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་སྒྲོར་རོ། །འདིར་ཐར་ཆ་མ་བཤད་
པ་ནི་རྣམ་ཀུན་དུ་སྒྲོན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

གཉིས་པ་གཅིག་ཤུར་གནས་པས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ་སྤྱི་དེས་མཆོན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
ནི། བདག་མེད་བྱེད་དང་གཉིས་ཉོགས་པའི་ཉི་ཆེ་བའི་མཁྱེན་པའོ། །དབྱེ་བ་སྤྱར་དང་འདྲའོ། །

གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ལ་(མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་)གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆེ་འདི་ལི་
ཡོན་ཏན་ནད་མེད་པ་སོགས་དང་། ཆེ་གཞན་པའི་ཡོན་ཏན་སངས་རྒྱས་དང་མི་འབྲལ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པའི་མཐོང་ལམ་ནི་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་བདག་མེད་གཉིས་
ཏྟགས་པའི་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་གོ།

གཉིས་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ལས། སྒྲོམ་ལམ་བྱེད་པ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་
ཕན་ཡོན་ཏེ། དབྱེ་ན་དྲུག་གོ། །ས་མཆོམས་ས་གཉིས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་
བར་དོ། །གཉིས་པ་བྱེད་པ་ཅན་གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། ཕན་ཡོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲོམ་མེད་
པ་ནི། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གང་ཡུམ་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་
པའོ། །དབྱེ་ན་ཉི་ལྔ་བཅུ་ལོ། །གཉིས་པ་ཕན་ཡོན་བསྟོད་བཀྱར་བསྐྱེད་པ་གསུམ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་
རང་དོན་གཉིས་དོན་གཞན་དོན་མོས་པ་གསུམ་སྒྲོམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
གོང་མ་རྣམས་ཐུགས་དབྱེས་པའི་ཆ་དང་དེའི་དོན་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆ་གང་རུང་དོ། །དེ་
དག་ལ་ཡང་དགུ་དགུ་སྟེ་ཉི་ལྔ་བཅུ་ལོ། །གཉིས་པ་བསྐྱོད་བཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲོམ་མེད་པ་ནི། ཟག་བཅས་
སྒྲོམ་ལམ་གང་གཞན་དོན་དུ་དགེ་བ་རྒྱུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་པའོ། །དབྱེ་ན་བཅུ་
གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲོམ་མེད་པ་ནི། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གང་
རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་སྟེ། དབྱེ་ན་ཀུན་རྗེ་བ་དང་དོན་དམ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡི་རང་
གཉིས་སོ། །མོས་པ་ནས་འདི་ཡི་བར་གྱི་ས་མཆོམས་ནི་ས་གཉིས་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར་དོ། །

གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གཉིས་ལས། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ནི།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་གང་ཏྟགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱར་གྱུར་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་དོ་བོ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་ལྟའོ། །གཉིས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོམ་ལམ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཟག་མེད་
སྒྲོམ་ལམ་གང་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱར་གྱུར་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་སྒྲོམ་སྤངས་དགུའི་གཉེན་པོ་
དགུའོ། །འདི་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་ཏྟགས་པ་དང་སྤངས་པ་ལྟན་ཆོགས་ལ་བྱས་ནས་བྱི་མ་སྒྲོམ་ལམ་

མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་པ་ནི་ནང་འགལ་ཏེ། སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་སྤངས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །མོས་པ་ནས་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ལྔ་པོ་འདི་ནི་སྟོམ་པའི་ལམ་མོ། །གཉིས་པ་(དེ་རི་
ལྟར་མཚོན་ཚུལ་)ནི། ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཡུལ་ལམ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པ་དེ་
འབྲར་བཤད་རོ། །

གསུམ་པ་(རྟོན་གྱི་གང་ཟག་)ནི་ལམ་ཤེས་དེ་གང་གི་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདེན་
གཉིས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ། །

གསུམ་པ་(གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཚོས་དངོས། དེ་
རི་ལྟར་བཤད་ཚུལ། རྟོན་གྱི་གང་ཟག་གོ། །དང་པོ་(གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཚོས་དངོས་)ལ་ཚོས་དགུ་ལས། དང་
པོ་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པས་སྲིད་པ་ལ་མི་གནས་པ་ནི། རང་བཞིན་མེད་
རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་པའི་རྒྱད་པ་རྫོག་པའི་མཁྱེན་པ་ལོ། །གཉིས་པ་སྟོང་རྗེས་ཞེ་བ་བྱང་
འདས་ལ་མི་གནས་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་བྱང་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེ་བའི་རྒྱད་པ་རྫོག་པའི་མཁྱེན་
པ་ལོ། །གསུམ་པ་འབྲས་ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མིན་པས་དེ་ལ་རིང་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ལམ་འབྲས་གསུམ་
ལ་མཚན་མར་འཛིན་པས་བཅེངས་ཤིང་དེའི་གཉེན་པོ་བྱེད་མི་རུས་པའི་གཞི་ཤེས་སོ། །བཞི་པ་འབྲས་
ཡུམ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དེ་ལ་རིང་བ་མིན་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་བྱང་ཅན་དང་ལྟན་པའི་
མཁྱེན་པ་ལོ། །ལྔ་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི། གཞིའི་གནས་ལུགས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་
པའི་འཛིན་པས་བཅེངས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱར་གནས་པའི་གཞི་ཤེས་སོ། །དུག་པ་གཉེན་པོའི་
སྟོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ནི། གཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་
བྱེད་རུས་པའི་མཁྱེན་པ་ལོ། །

བདུན་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྟོར་བ་ནི། གཞི་གཟུགས་སོགས་ལ་ཞེན་པ་བཀག་ནས་སྟོམ་པའི་ལམ་
གང་ཉན་རང་གི་སྟོར་བ་ཤུགས་ལ་འཕེན་བྱེད་དེ། དབྱེན་བཅུ་ལོ། །འདི་ཁ་ཅིག་སྟོར་ལམ་དུ་འདོད་
ཀྱང་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད་རོ། །བརྒྱད་པ་སྟོར་བ་དེའི་མཉམ་ཉིད་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་

སྒྲོར་བ་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ་འགོག་བྱེད་དེ། དབྱེན་སྒྲོར་བ་བརྩུ་བོ་རེ་
 རེ་ལ་སྒྲོམ་མེད་བཞི་བཞི་སྟེ་བཞི་བརྩུ་ལོ། །དགྲུ་བ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་མཐོང་ལམ་ནི། སྒྲོ་
 འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བདེན་པ་གསར་མཐོང་གང་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤུགས་ལ་
 འཕེན་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་(དེ་རི་ལྟར་བཤད་ཚུལ་)ནི། གཞི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་མི་མཐུན་པ་དང་
 གཉན་པོའི་སྒྲོགས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་འབྲར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་(རྟོན་གྱི་གང་ཟག་)ནི། གཞི་
 ཤེས་དེ་སྤྱི་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལོ། །དེས་ན་སྒྲོང་ཞེས་བལྟས་པའི་
 རྒྱ་དཔེ་ལ། མཐོང་ལམ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཀྱི་ཞེས་ཡོད་པར་གྲགས་པས་དེ་ལྟར་བསྐྱར་ནས་དེའི་
 རིས་སྟུ། ཀུན་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འབྲར་འདོད། །ཅེས་པ་འདོན་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། བརྒྱད་སྟོང་པའི་
 ལེ་འུ་བརྒྱད་པའི་རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ལེ་འུ་དགྲུ་པའི་ཆོས་གང་ཡང་བསྐྱོར་
 བའམ་ལྟོག་པ་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཡང་བྱང་སེམས་ཆེན་པོའི་ཡུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གསུངས་སོ། །ཞེས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་
 གཞག་གི་འགྲེལ་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདི་ལ་རྣམ་མཐུན་ལ་སྤྱབ་པའི་ཞེས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་འབྱུང་བའི་དོད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རོ་བོ་མདའ་བྱང་
 སེམས་ཀྱིས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་པོའི་བྱེད་ཆོག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཨ་ཉིའི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མཆོག་གི་
 དོན་ཡིན་ནོ། །འདི་མཐོང་ལམ་གསུམ་གྱི་དམའ་ཤོས་ཡིན་ཀྱང་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་གི་
 མཆོག་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུ་བ་མི་འཐད་ལ། གཞན་ཡང་ཨ་མ་རས་བན་ཆུང་རྣམས་ལ་
 སོགས་སྒྲས་གང་སྤྱད་ཅིས་པས་རང་རྒྱལ་སྤྱད་ཟེར་བ་ན་འོན་ཀྱང་བཤད་དུ་རང་རྒྱལ་མེད་པ་བྱས་པ་
 ན་ཉན་ཐོས་བཤད་པས་དེ་ཡང་བཤད་ཟེར་དོ། །འོན་དེ་གཉིས་ལམ་ལ་བྱང་མེད་པས་འབྲས་བྱ་ཡང་
 བྱང་མེད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱང་པར་བཤད་པས་སོ་བྱས་པ་ན་བན་ཆུང་དག་དུགས་
 སོ་ཞེས་སྒྲུ་བ་ནི་ཨ་མ་ར་དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀའི་རང་མཆོན་བསྒྲགས་པར་སྒྲུང་དོ། །དེ་ལྟར་མཐུན་

གསུམ་ལ་བརྟེན་¹⁹⁸གསུངས་ནས་ལྷག་མ་ལྷ་ལ་མ་གསུངས་པ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ལྷ་འདུས་པ་ལ་
དགོངས་ནས་སོ།།

གཉིས་པ་([སྒྲོར་བཞི](#))ལ་བཞི། རྣམ་ཀུན། ཅེ་མོ། མཐར་གྱིས་པ། སྐད་ཅིག་མའི་ལུས་རྒྱས་
བར་བཤད་པའོ། [དང་པོ་\(རྣམ་ཀུན་\)](#)ལ་གཉིས། རྣམ་ཀུན་གྱི་ཆོས་དངོས་དང་། དེ་རི་ལྟར་བཤད་པའི་
ཚུལ་ལོ། [དང་པོ་\(རྣམ་ཀུན་གྱི་ཆོས་དངོས་\)](#)ལ་བཅུ་གཅིག་ལས། དང་པོ་རྣམ་པ་ནི། ཡུལ་ལམ་མཁྱེན་
པའི་བྱད་པར་གང་སྒྲོར་བའི་བསྐྱོམ་བྱར་བྱུར་པའོ། །དབྱེ་ན་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲོར་བ་ནི། དབང་དུ་བྱ་བའི་བྱར་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་ཏེ།
དབྱེ་ན་ཆེགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པ་ནས་རྣམ་དག་སྒྲོར་བའི་བར་ཉི་ཤེས། །

གསུམ་པ་ཡོན་ཏན་ནི། སྒྲོར་བ་བསྐྱོམས་པས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཐོབ་བྱ་སྟེ།
དབྱེ་ན་བདུད་གྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་བཞིའོ། །ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་
གྱི་བར་ལ་བཞག་སྟེ་གཞུང་ནས་ཤེས་སོ། །

བཞི་པ་སྒྲོན་ནི། སྒྲོར་བ་སྒྱེས་པ་དང་བྱད་པར་དུ་འགོ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་བདུད་ལས་ཏེ།
དབྱེ་ན་ཞེ་བྲག་གོ། །

ལྷ་པ་མཆོན་ཉིད་ནི། སྒྲོར་བའི་ངོ་བོ་ལམ་རྒྱས་པ་མཆོན་བྱེད་གྱི་མཁྱེན་པ་སྟེ་དབྱེ་ན་གོ་གཅིག་
གོ། །

བྲག་པ་ཉོན་མོངས་གྱི་ས་བོན་དང་བྲལ་བས་ཐར་པ་དེའི་ཆལ་སྒྲོགས་གཅིག་ལ་པན་པས་
མཐུན་པ་སྟེ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནི། བྲལ་བའི་བྱད་པར་ལ་པན་འདོགས་བྱེད་གང་རྣམ་བྱང་དབང་པོའི་ངོ་

¹⁹⁸ ཞོལ་ཤོག ༤༣ བ ༤ རྟེན་གསུངས་ནས་ གཙང་། ཤོག ༤༣ བ ༤ བརྟེན་ནས་གསུངས་ནས་

བོར་མ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ལོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ནི་སྒྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་
གོ་སྐབས་སྤེལ་ལུས་ཞེས་སྦྱར་རོ། །

བདུན་པ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བྱུང་པར་བ་དང་ལྡན་
ཞིང་སྒྲོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མོས་སྦྱོར་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །འདི་དང་སྦྱོར་བ་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཡང་
ལམ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་མཆོན་ཉིད་དང་ས་མཆོམས་བཞག་པར་བྱའོ། །

བརྒྱད་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་པས་སྒྲོབ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོག་པ་ནི། མིན་ཞི་གང་དུ་ཡང་
མི་ལྟར་བར་ངེས་པའི་རྟགས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའ་སྟེ། དབྱེན་སྦྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ལ་གནས་
པ་གསུམ་ལོ། །

དགུ་པ་མིན་དང་ཞི་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། འཁོར་འདས་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟགས་ནས་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ལོ། །

བཅུ་པ་ཞིང་དག་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྟེ་མཆོག་གི་སྦྱོར་བ་ནི། རང་གི་སྦོད་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་གཉིས་
ཉེས་པ་དང་བྱལ་བར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ། དབྱེན་སྦོད་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་དག་སྦྱོར་གཉིས་སོ། །

བཅུ་གཅིག་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི། ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཡུལ་བཅུ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་
དུས་དང་དུས་མིན་ཤེས་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ། འདི་དང་སྦྱ་མ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །ཆོག་གསལ་དུ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དབང་བསྐྱར་བའི་ས་ལ་གནས་པ་དང་སྦྱེ་བ་གཅིག་གིས་
ཐོགས་པའི་རྣམ་པར་འབྱུལ་པ་སངས་རྒྱས་སུ་སྒྲུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཛད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱ་དགོས་པས་ཞེས་ཞིང་དག་དང་གོ་
ངེས་སྟོན་པ་ཅུ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བས་ཞེས་
འབྱུང་བས་ཞིང་དག་སྦྱོར་ལ་ཡང་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(དེ་རི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་)ནི། རྣམ་པ་ནས་ཐབས་མཁས་དང་བཅས་པ་བཙུ་གཅིག་པོ་འདི་ནི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་ཏེ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་རྫོགས་པར་ཏེ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡིན་ན་གཉིས་པ་དང་ཐ་མ་གསུམ་ནི་དོ་ཤོ་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ཡུལ་དང་རྟོན་དང་སྤང་བྱ་ཤེས་བྱ་པན་ཡོན་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་པ་ནས་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་བར་ནི་སྟོར་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲིམ་པ་དང་ངེས་འབྱེད་ནས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་བར་ནི་སྟོར་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྒྲིམ་པའི་ངེས་པའོ་ཞེས་གྲང་འཆད་དོ།¹⁹⁹

གཉིས་པ་(རྩེ་མོ་)ལ་གཉིས། ཅེ་མོའི་ཆོས་དངོས། དེ་རི་ལྟར་མཆོན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(རྩེ་མོའི་ཆོས་དངོས་)ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་སྤར་བཤད་པའི་རྩེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་དེའི་རྟགས་ནི། བསྐྱུས་སྒྲིམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པར་མཆོན་བྱེད་གང་བོད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་བཙུ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་རྣམ་འཕེལ་ནི། བསྐྱུས་སྒྲིམ་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་འཕེལ་བའི་ཆ་གང་སྟོར་ལམ་རྩེ་མོས་བསྐྱུས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་རྣམ་འཕེལ་བཙུ་བྱ་གོ། །གསུམ་པ་ངེས་པར་བརྟན་པ་ནི། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཅི་རིགས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་གཏོང་བ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་རྩེ་མོ་གང་བཟོད་པས་བསྐྱུས་པ་སྟེ། དབྱེ་ན་བརྟན་པ་གཉིས་སོ། །བཞི་པ་ནི་སེམས་ཀུན་ཏུ་གནས་པ་ནི། བྱང་སེམས་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡི་རང་བའི་དོན་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་རྩེ་མོ་གང་ཆོས་མཆོག་གིས་བསྐྱུས་པའོ། །ལྔ་པ་མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་རྩེ་མོ་ནི། བསྐྱུས་སྒྲིམ་རབ་ཏུ་གང་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའོ། །དུག་པ་སྒྲིམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱི་རྩེ་མོ་ནི། བསྐྱུས་སྒྲིམ་རབ་ཏུ་གང་སྒྲིམ་སྤང་རྟོག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའོ། །ལམ་གཉིས་པོ་སོ་སོར་ཏེ་རེ་རེ་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་རྩིས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ་སྤང་བྱ་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་དེའི་གཉེན་པོ་སྟོར་བ་དང་འཇུག་པའི་ལམ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །བདུན་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི། བསྐྱུས་སྒྲིམ་རབ་ཏུ་གང་རྣམ་མཁུན་གྱི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་

¹⁹⁹ བསྐྱུས་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༤༤༩ ཟླང་ ༩

བའོ། །བརྒྱད་པ་བསལ་བྱ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་ནི། བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་མི་ཤེས་པ་སྟེ།
དབྱེན་བཅུ་དྲུག་གོ།

གཉིས་པ་(དེ་རི་ལྟར་མཆོན་པའི་ཚུལ་)ནི། ཉགས་ནས་ལས་ལོག་སྐྱབ་དང་བཅས་པའི་དངོས་
པོ་བརྒྱད་ནི་ཅེ་མོའི་མདོན་རྟོགས་སོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་བདུན་ནི་ཅེ་མོའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ་བརྒྱད་པ་ནི་སྤང་
བྱའོ། །

གསུམ་པ་(མཐར་གྱིས་པ་)ལ་བཅུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྦྱིན་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ནི། མཐར་
གྱིས་པ་སྦྱིའི་མཆོན་ཉིད་སྐྱར་ནས་སྦྱིན་པ་རིམ་ལྡན་དུ་སྒྲོམ་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱར་
རོ། །སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་དམ་པར་
མི་དམིགས་ཤིང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིམ་ལྡན་དུ་བྲན་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་གནས་སུ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཆོས་དང་། སྟོབ་པ་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པའི་ཆོགས་དང་། སྟོམ་པ་གསུམ་དང་། ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པ་དང་། ལྟར་སྦྱེས་པའི་
འཕགས་པ་ཞེས་སྐྱར་བས་ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གཏོང་བ་དང་། ལྷ་རྗེས་སུ་
བྲན་པའི་མཐར་གྱིས་པའོ། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་
དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའོ། །དེ་ལྟར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་
བྲན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལྷག་མ་རྣམ་པ་བཅུ་ནི་མཐར་གྱིས་པའོ། །ཚུལ་འདི་ཡང་མཐར་གྱིས་པས་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆང་བར་ལེན་གྱི་རེ་རེ་ཞིང་ཕྱལ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་དྲུག་མཐར་
གྱིས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། བྲན་པ་དྲུག་དེའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཞིང་ཐ་མ་ནི་འཛིན་པ་དག་
བྱེད་ཡིན་པས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྲུབ་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་དཀོན་མཆོག་རྟེན་དུ་
དང་ལྟ་དཔང་པོར་དང་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པན་ཡོན་བྲན་པ་སྟེ། མདོར་ན་ལམ་གྱི་རྟེན་དང་
དཔང་པོ་དང་ལམ་གྱི་པན་ཡོན་བྲན་པར་བྱེད་ལ། ཉམས་ལེན་དང་བྲན་པ་ཀུན་གྲུང་ཐ་མས་ཟེན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཐུབ་དགོངས་སུ། གང་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང་། སངས་རྒྱས་དང་།
དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་

པའི་དགེ་འདུན་དང་། ཚུ་ལ་ཁྱིམ་ས་དང་། གཏོང་བ་དང་། ལྷ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྟོགས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཅུ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་གྱིས་
 རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བཅུ་གསུམ་དུ་འབྱུང་བས་སོ་
²⁰⁰ཞེས་གསུངས་ཤིང་ལྷ་ནི་འདོད་ལྟར་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་པའི་
 ཕྱིར་མི་འོང་ལ་བཤད་དོ།

བཞི་པ་(སྐད་ཅིག་མའི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་ཏེ་
 མངོན་དུ་རྟོགས་པར་ཏེ་མ་ལུས་པ་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲིབ་དེ་ལ་མཆོན་ཉིད་དམ་
 ལྡོག་པས་ཕྱེན་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མིན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
 རྟོགས་པ་བཞི་འོ། །ངོ་བོ་ཐ་དད་མིན་པར་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡང་རྒྱུ་སྒྲིབ་དང་ཆོག་གསལ་ལ་ཐུབ་
 དགོངས་ཤིང་འབྱུང་ལ་སོགས་པས་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་(ཆོས་སྐྱེའི་ལུས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། དབྱེ་གཞི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཙམ་
 མོ། །དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་པར་བརྗོད་དོ། །དེ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 སྐྱེ་ནི། དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་སྒོ་བྱུང་གྱི་བྱི་མ་མ་ལུས་པས་བྱང་དག་པའི་སྐྱེ་འོ། །གཉིས་
 པ་ཡོངས་སྒྲོད་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་ནི། གདུལ་བྱའི་ནང་ནས་བྱང་མེམས་འབའ་ཞིག་ལ་སྒྲིབ་བའི་གཟུགས་
 སྐྱ་གང་སྐྱལ་སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་འོ། །གསུམ་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དང་ཡོངས་སྐྱ་གཉིས་སྐྱ་གཉིས་ཡིན་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པ་སྐྱལ་སྐྱ་ཡང་སྐྱ་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་ནི་ཡོངས་སྐྱེའི་བདག་
 རྒྱུན་ལས་བྱང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་གང་དག་པ་དང་མ་དག་པའི་འགྲོ་བ་དུ་མའི་འདུལ་བྱེད་
 དོ། །བཞི་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 མོ། །ཕྱེ་བའི་ཐ་དད་ནི་དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་དོན་དམ་པར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་

²⁰⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༣ ཞོག ༡༩༠༥ ཟླ་ ༡༩

ཐ་སྙད་དུ་ཐ་དད་ལ་བྱི་མ་གསུམ་རྩེ་ཐ་དད་དོ། །སྐྱུ་འདི་དག་གི་གངས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱད་པར་
 རྣམས་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དེ་དངོས་ཡིན་ལ་ཞར་བྱང་མཛད་པ་ནི་ཆོས་སྐྱུས་བདག་
 རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དབྱེ་ན་ཉེར་བདུན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་དག་
 ལུན་དུ། རི་ལྟར་མཛད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིན་ཞེ་ན། མཛད་པ་དང་མཛད་པ་པོ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་བྱིར་
²⁰¹ ཞེས་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་སོགས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་དོན་བདུན་ཅུའི་
 དོན་གྱི་ངེས་པ་ནི་དག་ལུན་དང་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀའི་ངེས་པ་ནི་གྲགས་པའི་ཆ་ལས་བཤད་དེ། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ནི་མོག་མོག་པོར་བྱེད་སོགས་ལ་གཅིག་དང་བསྟོན་བཀྱར་བསྐྱགས་གསུམ་ལ་
 གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་ལམ་ཤེས་ལ་བཅུ་གཅིག་དང་། ཆོས་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་དང་མཛད་པ་དང་བཞེར་
 བྱས་ནས་བདུན་ཅུར་བྱེད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་འདི་ཡི་བཞེད་པ་ལ་དོན་བདུན་ཅུའི་གསལ་ཁ་མེད་ལ་དོན་
 ཐོབ་ཀྱིས་བྱེད་ན། འོག་སྐྱབ་བར་ཆད་མེད་ཅེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱས་ནས་ཟུར་དུ་མི་བགྱང་བའོ། །ཡང་
 ན་ཐིན་ལས་ཆོས་སྐྱུའི་ཞར་བྱང་དུ་བྱས་ནས་མི་བགྱང་བར་མངོན་ལ་དེ་གཉིས་ལ་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་ལྟར་
 ན་བྱི་མར་མངོན་ནོ། །

གཉིས་པ་(སྒྲོས་པ་སྤང་བ་)ལ་དུག །སྐྱབ་པ་དང་སྟོར་བ་དང་། གང་ཟག་དང་། རྟོག་པ་དང་།
 སྟོམ་ལམ་དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྟོར་ལམ་ལ་སྒྲོས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(སྐྱབ་པ་དང་སྟོར་བ་)ནི།
 གདམས་ངག་ཏུ་སྐྱབ་དང་ཞེས་པ་དང་། སྐྱབ་པ་བཞི་རྣམས་སྟོན་པ་སྒྲོས་པར་ཐལ་ཏེ། སྐྱབ་པ་བྱེད་མེད་
 ཡང་ཡང་བསྟན་པས་ཤེ་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། དང་པོ་ནི་གདམས་ངག་གི་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་དང་། གཉིས་
 པ་ནི་སྐྱབ་པ་རང་གི་དོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་འང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྟོར་བ་དང་། རྣམ་
 ཀུན་གྱི་སྟོར་བ་སྒྲོས་ཤེ་ན། མི་སྒྲོས་ཏེ། དང་པོ་ནི་གཞི་སྟེ་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་སྟོམ་པ་ཉན་རང་གི་སྟོར་
 པ་སྒྲོག་ནས་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་སྟེ་མེད་གསུམ་བསྐྱས་ནས་སྟོམ་པ་ཡིན་པས་སོ། །

²⁰¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༣ ཤོག ༥༠༧ གླེང་། ༩

གཉིས་པ་(གང་ཟག་)ནི། རྣམ་མཁེན་དུ་གང་ཟག་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་སུ་མོག་མོག་
 བོར་བྱེད། ཅེས་དང་། རྟེན་གྱིས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཀུན་ཏུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ལ་ལྟག་པར་བྱས། །ཞེས་དང་། སློབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོག་ས། །ཞེས་པ་རྣམས་སློབ་ཤེས་ན། མི་སློབ་
 ཏེ། དང་པོ་དགོན་མཆོག་གསུམ་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་སླེ་
 བའི་རྟེན་དང་། གསུམ་པ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་དང་། བཞི་པ་ནི་ཡུམ་ཉན་པ་སོགས་ཀྱི་སློབ་
 དང་། ལྷ་པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟེན་ངོས་གཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པས་སོ། །འདིར་སྐབས་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱི་རྒྱར་
 པ་དངས་ནས་གང་ཟག་གི་སློབ་སློང་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ། །དེའི་རྟེན་གང་ཟག་མིན་གྱི་རིགས་ཡིན་པས་
 སོ། །གལ་ཏེ་རིགས་ཅན་དང་འབྲེལ་བས་སློབ་མེད་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་མངོན་ཏོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་
 ཟག་དང་འབྲེལ་བས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་སློབ་སློང་དུ་སྦྱར་དགོས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་(རྟོག་པ་)ནི། རྣམ་མཁེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྟོག་པ་དང་། ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཐོང་སློབ་གྱི་
 སྤང་བུའི་རྟོག་པ་བཞི་ཆན་རེ་རེ་བཤད་པ་རྣམས་སློབ་ཤེས་ན། མི་སློབ་ཏེ་དང་པོ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་
 བྱང་ཆོས་སུ་བསྟན་ལ། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་མཐོང་ལམ་དང་སློབ་ལམ་གྱི་སྤང་
 བྱར་བསྟན་པས་སོ། །གཉིན་ཆོག་གྱི་རྟོག་པ་བརྒྱད་བསྟན་པ་དང་ཡང་མི་སློབ་ཏེ། དེ་ནི་གཉིན་
 ཆོག་གྱི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པས་སོ། །

བཞི་པ་(སློབ་ལམ་)ནི། སྐབས་རྣམས་སུ་སློབ་ལམ་ཡང་ཡང་བསྟན་པ་རྣམས་སློབ་ཤེས་ན། ལམ་
 ཤེས་སུ་བཤད་པ་ནི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་²⁰²པར་བྱ་ཞིང་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱ་ཞེས་
 འབྲུང་བས་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པ་དང་། རྣམ་ཀུན་ཏུ་སློབ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་ཅེས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་
 ལྟོག་གི་ཏོགས་དང་། ཅེ་སྦྱོར་དུ་བཤད་པ་ནི་སློབ་སྤང་གི་གཉིན་པོའི་ཆ་ནས་བསྟན་པས་མི་སློབ་
 སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིང་ཅུང་ཡོད་པ་གདམས་ངག་ཐ་མ་དང་གཉིན་ཆོག་སུ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་རིག་

²⁰² རྟོག་ཤོག་ ༡༡ ན་ ༣། གཙང་། ཤོག་ ༡༡ ན་ ༩ རྟེན་པར་

བར་བྱ་ལ། མིང་མ་བཏགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་དང་སའི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་
ནམས་སུ་ཡང་རིག་བར་བྱའོ། །ཚུལ་དེ་ནི་ལམ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྤྱར་རོ། །

ལྷ་བ་(མཐོང་ལམ་)ནི། སྐབས་ནམས་སུ་མཐོང་ལམ་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ནམས་སྒྲོས་ཤེ་ན།
སྐབས་གཉིས་བར་ནི་མཐོང་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་མཐོང་ལམ་དང་། གསུམ་བར་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་
ས་ལས་འདའ་བ་དང་། བཞི་བར་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་ཅེས་པ་ནི་ཕྱིར་མི་སྟོག་གི་སྒྲོན་ས་དང་།
མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ནི་ཉན་རང་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ལྷ་བར་རྟོག་པའི་གཉིན་པོའི་ཆ་
ནས་བསྟན་པས་མི་སྒྲོས་སོ།།

དུག་བ་(སྒྲོར་ལམ་ལ་སྒྲོས་པ་སྤང་བ་)ནི། སྐབས་ནམས་སུ་སྒྲོར་ལམ་ཡང་ཡང་བསྟན་པ་
ནམས་ཀྱང་སྒྲོས་ཤེ་ན། ནམ་མཁུན་དུ་ནི་དམིགས་ནམ་རྒྱ་གསུམ་ལྡན་ཆོས་རྟོག་པ་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་
འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བའི་བྱུང་བར་དུག་དང་ལྡན་པར་བསྟན་ལ། གཉིས་བར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་
སྐབས་སུ་ནི་དམིགས་པ་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་དབྱེར་མེད་པ་ལ་
སོགས་པའི་ནམ་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་
ཅུམ་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་པ་བཏགས་པ་དང་མི་འགལ་བར་ཆོས་ཉིད་སྟོན་པའི་ནམ་པ་ཅན་ལ་སོགས་
པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོར་ལམ་དེ་གསུམ་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དམིགས་ནམ་མི་འདྲ་
བའི་ཕྱིར་མི་སྒྲོས་ལ། ནམ་ཀུན་ཏུ་ངོ་བ་ནམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་སུ་བསྟན་པ་ནི་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་
དང་ནམ་པ་སེམས་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ས་དམིགས་པས་མི་སྒྲོས་ཞེས་སྤྱར་གྱི་མཐོང་ལམ་
དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོས་སྟོང་འཕགས་པས་མཛད་ནས་ཚུལ་དེས་སྒྲོམ་ལམ་དང་ནམ་རྟོག་ནམས་ཀྱི་
བྱུང་བར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྐབས་ལྷ་བར་སྒྲོར་ལམ་བཤད་པ་ནི་ཅེ་སྒྲོར་
གྱིས་དབང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་པས་མི་སྒྲོས་སོ། །འདིར་འཕགས་པས་བྱུང་བར་དུག་གིས་
འཕགས་པར་གསུངས་པས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་འཕགས་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོས་
བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་མཚོག་ལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལས་མེད་
པས་ཞེས་འཆད་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཉན་རང་གི་ཆོས་མཚོག་གཅིག་ལྟ་ལས་དུག་གིས་

འཕགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འཕགས་པས་སྐབས་གཉིས་པར་བཤད་པའི་སྒྲོར་ལམ་གཉིས་ཀྱང་སྔ་མ་
 སྔ་མ་ལས་དམིགས་ཆུང་གིས་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་པར་བཤད་པས་དེ་དག་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཞེས་པ་ནི་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ལ་བཤད་དེ། རྫོས་སྒྲོང་གི་སྐབས་སུ་
 བབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫོས་སྒྲོང་འདི་དག་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་ལ། སྒོ་བ་དཔོན་
 འདིའི་བཞེད་པ་དང་དེ་དག་གི་དོན་གང་འཐད་པ་ལ་སོགས་ནི་རྣམ་ཀུན་ལས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་([ལུས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་དོན](#))ནི། ཆོག་པ་བཅད་ལ་བཙུག་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་
 རས་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཡུམ་གྱི་ལུས་མདོར་བསྟན་ཏེ། དེ་དངོས་པོ་བརྒྱད་
 ཅུ་བསྐྱེད་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལྟག་མ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ནི་དངོས་
 བརྒྱད་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་ནས་སྤར་བསྟན་པ་དེ་དོན་བདུན་ཅུའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ།
 བརྒྱད་དང་བདུན་ཅུར་སྟེ་བ་དེ་ལྟར་ན་ཡུམ་གྱི་ལུས་ལེགས་པར་རམ་ཚུལ་བཞེན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།
 དོན་དེ་ལྟར་གནས་པ་ལ་ཆོག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མདོར་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞེ་པ་([ཆོག་དོན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན](#))ནི། འོ་ན་ལུས་རྣམ་གཞག་ལ་དམིགས་འབྱེད་པའི་
 བསྐྱེད་དོན་ཅུ་ཞེག་བྱས་ནས་ཆོག་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་མི་བྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། བསྐྱེད་པའི་དོན་གྱི་ཆོག་
 ལེའུར་བྱས་པ་ལུས་རྣམ་གཞག་རྣམས་ནི་ཆོག་རེ་རེ་ནས་རྣམ་པར་མ་བཞུགས་ལོ། །རྒྱ་མཆན་ནི་རྫོས་
 པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་སོ། །

དོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་དེ་དག་ནི་འཆད་ལ་དེ་དག་རྣམ་པར་བཤད་
 པས་ལུས་རྣམ་གཞག་ཀྱང་བཤད་པར་བསམས་ཏེ་ལོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡང་བསྟན་བཅོས་རྒྱན་མཛད་
 པ་པོ་རྗེ་བཅུ་ཉིད་ཀྱིས་བཞུགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སོགས་པས་
 བྱེད་ལས་ཀྱི་བར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་མཐའ་དག་

གིས་ལུས་རྒྱས་གཞག་དེ་འཆད་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་²⁰³འདིར་ཆོག་ཆོག་ས་སྤྱད་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྒྱན་གྱི་སྤང་བ་དང་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཡང་སྤྱོད་བའི་ཉེས་བས་
 གོས་བར་འབྱུར་རོ། །གཞུང་འདི་ལ་བཀོལ་མི་དགོས་ཤིང་བཀོལ་ན་ཉེས་བར་འབྱུར་བ་གཉིས་མི་
 བཀོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གཞུང་གི་མ་རྒྱུས་སོ་སོར་སྤྱོད་བ་ཡང་ཡོད་མོད་འོན་ཏེ་ཡང་སྤྱོད་མ་
 ཉིད་སྤྱོད་དང་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཞུགས་པར་ངེས་སོ།།

²⁰³ ཞོལ་ཤོག ༡༩ བ ༣ འབྲེལ་བ་འདིར།

(ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གཞན་བཤད།)

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གཞན་བཤད། ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གཞན་བཤད་)ལ་གཉིས། མདོ་དང་ཇི་ལྟར་སྐྱར་བ་དང་། སྐྱར་ཚུལ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(མདོ་དང་ཇི་ལྟར་སྐྱར་བ་)ནི། གལ་ཏེ་རྒྱུ་འདིས་མདོ་དོན་ཀྱན་སྐྱེད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་སྤང་གཞི་དང་། རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱས་པ་དང་། རྟག་ཏུ་དང་ཆོས་འཕགས་དང་གཞུང་གཏད་པའི་ལེའུ་རྒྱམས་མ་བསྐྱས་ཤེ་ན། དང་པོ་ནི་ཡུམ་འདི་གསུང་བའི་ཆེ་འཁོར་འདུས་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱར་བས་གོ་སྤྲོད་ལ། དེ་ལྟར་གདུལ་བྱ་རྒྱམས་ཀྱིས་རང་གིས་རྟོགས་ནས་བཞིན་དུ་ཡང་སྟོན་པ་ནི་དགོས་པ་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་ཐེག་པ་གཅིག་དང་རིགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་གྱི་མན་ངག་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྟེ་དུ་མ་དང་། དབུ་མའི་རྩ་བ་ལ་སོགས་པར་གསལ་བར་མཛད་པས་འདིར་བསྐྱར་མི་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི་སྟོབ་མ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉན་གྱི་རྒྱུ་ཐར་བསྐྱར་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མ་འོངས་པ་རྒྱམས་ལ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་བྱུང་བ་བསྐྱར་བས་གོ་སྤྲོད་ལ། །ལྔ་པ་ནི་གཞུང་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་ཅུ་ཡིན་པས་མ་བསྐྱས་སོ། །གཞན་ཡང་བར་བར་དུ་གང་ཟག་ལུང་བསྐྱར་པ་དང་སྟོན་རབས་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་མ་བསྐྱས་སོ། །དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ལེའུ་ནས་ཆོས་ཉིད་མི་འགྱུར་བར་བསྐྱར་པའི་ལེའུའི་བར་གྱི་མདོའི་དོན་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་རྒྱམས་རྒྱུ་དང་སྐྱར་རོ། །ཞེས་ཚིག་གསལ་ལས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་ལེའུ་བྱི་མ་གསུམ་ནི་རྒྱུ་སྤང་གནད་ཀྱི་ཆེད་གཉིས་ཀར་གོ་སྤྲོད་བས་རྒྱུ་གྱིས་མ་བསྐྱས་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ལ། བྱམས་པས་ཁྱས་པ་བསྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ལེའུས་ནི། ལེའུ་བརྒྱུད་མ་དང་དག་སྟོང་ཆེད་དང་བཅས་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་སྟོང་བ་ལ་འགོད་པའི་བྱིན་ལས་དང་སྐྱར་ལ། ཉི་སྤང་དུ་ཚིག་གསལ་བར་མི་སྤང་ཡང་ཚིག་ཏུ་ཟད་ཅུ་གྱིས་མཆམས་སྟེ་བ་དང་ལེའུ་བརྒྱུད་མ་ལ་བསྐྱེགས་ན་སྤྲ་མ་བཞི་དང་འདྲ་བར་མཛོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱམས་ཁྱས་རྒྱུ་གྱིས་མ་བསྐྱས་པར་འཆད་པ་ཏུ་ཟད་ཅིངས་

སོ། སྐྱེང་གཞི་ནི་འབྲེལ་བ་ཁུངས་མ་གང་གིས་ཀྱང་རྒྱན་དང་མ་སྦྱར་རོ། འོན་ཀྱང་འཕགས་པས་འདི་
སྐད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐབས་འབྲེལ་བ་ནས་བཅུམས་ཏེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བར་གྱི་དངོས་པོ་
ནམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་མཛད་པ་དང་
བཅས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ་²⁰⁴ ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྫོགས་
དགའ་བའི་དབྱ་ཞབས་ཀྱི་དོན་ཅམ་བསྐྱས་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། འཕགས་པས། སྐྱེང་གཞིར་སྤྱོད་པ་
བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བརྒྱའི་སྦྱེས་བསྐྱར་བ་དང་། བྱང་སེམས་གཞལ་དུ་མེད་པ་འདུས་པར་
གསུངས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཤེར་སྤྱོད་བཤད་པ་རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱིས་འཛིག་རྟེན་
ཐམས་ཅད་བྱེད་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་མ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་མང་པོར་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་མཁས་པ་
དག་གསུང་བ་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པའོ།

རིན་ཆེན་སྦྱོན་མེ་དང་རྒྱན་དང་སྦྱར་བའི་འབྲེལ་འབྲེལ་དུ་མཆོད་བརྗོད་སྐྱེང་གཞིའི་འབྲེལ་བར་
སྦྱར་ནས་འཆད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྤྲ་མ་དག་འཆད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཆོད་
བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་ནི་རྒྱན་གྱིས་མདོ་བཤད་པའི་སྦྱོན་འགོ་ཡིན་གྱི་མདོའི་བཤད་པ་དངོས་མིན་
ཏེ། དཔེར་ན་འབྲེལ་བ་འདི་ཡི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་སྤྱོད་པ་ལ་ཞེས་སོགས་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་མིན་པ་
བཞིན་ནོ། དེའི་བྱིར་མདོ་དང་རྒྱན་སྦྱར་ནས་འབྲེལ་ན་མདོའི་སྐྱེང་གཞི་བཤད་པར་རིགས་མོད། རྒྱན་
བྱར་དུ་འཆད་པ་ལ་ཡང་སྐྱེང་གཞི་འགོད་པ་ནི་ཏ་ཅང་བཤད་པ་ཞེས་པའི་སྦྱོན་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་རྒྱན་
འདི་ཡི་རྩ་བའི་མདོ་དང་པོ་ཇི་ལྟར་བྱང་ཚུལ་སྦྱོན་པས་སྦྱོན་མེད་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་མདོ་ཇི་ལྟར་གཏད་པ་
དང་ཤེར་སྤྱོད་སྦྱོན་ཇི་ལྟར་བཅའ་ཚུལ་སྦྱོན་པའི་ལེའུ་ཐ་མ་གསུམ་ཡང་ཤོད་ཅིག །གང་དག་ཡོངས་
གཏད་དེའི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོད་དང་། སྐྱེང་གཞི་ཞིང་དག་དང་། ཏྲག་ཆོས་གཉིས་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་
བསྐྱས་ཞེས་གསུང་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡོངས་གཏད་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི་དེའི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་

²⁰⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༤༩ ཤོག ༤༩༩ ཟླ་ ༣

གཏོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། ཐ་མ་ནི་རྟག་དུས་ཀྱིས་དཀའ་བས་བཅའ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་བྱངས་ཤིག་ཅེས་
གསུངས་པས་མིན་ནོ། །སྤང་གཞིར་ཞིང་དག་པར་བཤད་པ་ཅུང་དང་། ཆོས་འཕགས་སློབ་དཔོན་དང་
རྟག་ཏུ་བློ་བ་མ་ཡིན་པ་ཅུང་ཀྱིས་དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་པར་འདོད་ན། སྤྱོད་བྱེད་ཅན་ན་བཞུགས་ནས་
ཐེག་ཆེན་གསུང་བའི་སྤང་གཞི་ཐམས་ཅད་དང་། རོར་བཟང་གིས་སྒྲ་མ་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱན་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ།

གཉིས་པ་([སྐྱར་ཚུལ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་](#))ནི་གལ་ཏེ་རྒྱན་དང་མདོ་སྐྱར་བ་ན་མདོ་ཁ་ཅིག་སྤྲ་ཇི་
བཞིན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སྤྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཡང་རྒྱ་མཚན་སྤང་བས་སྐྱར་རིགས་མོད། འོན་ཀྱང་
བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་མདོ་དེས་དོན་དེ་སྟོན་པ་
ལ་ངེས་བྱེད་མེད་པ་དང་། རྟོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱེད་མེད་དུ་མི་སྤྱེ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ནམས་དང་རྒྱན་དུ་
དོན་ཡོད་པ་སྟེགས་བམ་ཁ་ཅིག་ལས་མདོ་མི་སྤང་བ་ཇི་ལྟར་སྐྱར་ཞེ་ན། མདོ་སྐྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་མེད་
པ་ལྟར་སྤང་བ་ནམས་ནི་དེ་དག་ཏུ་སྐྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཡོད་པས་སྐྱར་དུ་བྱང་སྟེ། དང་པོ་ནི་
རིམ་པ་བཞིན་སྐྱར་རིགས་པ་ནམས་སྐྱར་བ་ན་ལྟག་མ་ནམས་དེ་དང་སྐྱོར་བར་ཤུགས་ལ་གོ་སྟེ་
ཡང་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ལ་གཙོ་བོར་མ་གྱུར་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྗེ་བཙུན་ལ་
དེ་ལྟར་སྐྱར་བའི་བྱང་མངའ་བའི་ཕྱིར་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བས་དམ་པའི་
ཆོས་ཀྱི་མཛོད་གཞན་ཀྱིས་བལྟ་བའི་གནས་མིན་པ་ལ་པའི་བྱང་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོད་
དུ་བྱེད་མེད་དུ་མི་སྤྱེ་བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱན་ཀྱི་སྤྲས་མ་ཐེན་པ་ནམས་ནི་ཆེས་བསྐྱུས་ཏེ་དེས་ན་རང་
གི་སྐབས་དེར་གཏོགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་གཙོ་བོ་བརྗོད་པས་འཁོར་ཞར་ལ་
བསྐྱུས་ཏེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་གཤེགས་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་
ནི་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྟན་ཀྱང་²⁰⁵གོ་སྤྲ་བས་མ་བསྐྱུས་ཏེ། དཔེར་ན་གཞུང་ལྷ་མོ་བསྐྱལ་བ་
སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསེར་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཏུ་འཛང་རྒྱ་བ་དང་། དགེ་སློང་བརྒྱ་ཐག་ཐུག་

²⁰⁵ ཞོལ་ཤོག ༥༡ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༥༡ ན ༣ བསྟན་ཡང་།

ཅུ་བསྐལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་མེ་ཏོག་བཟམ་པ་ཞེས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆེ་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྱག་
ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཐུབ་པར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱན་ན་ཡོད་པ་མདོ་ཡི་སྒྲེགས་བཅའ་ཁ་ཅིག་ལས་མི་སྣང་
བཞི་གཞུང་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་འདི་སྐབས་པར་དཀའ་བ་དང་། ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ཡི་
སྟོབས་བྲི་བས་ལུང་གིས་ཆིག་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ལ་ལོག་པར་བསྟན་པའི་དེ་མ་མེད་དེ་རྗེ་བཙུན་
ཀྱིས་ཡུམ་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་པབ་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་འཆད་པ་ནི་ལེགས་པར་
བརྟགས་པའོ།

གཉིས་པ་([ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་](#))ལ་གསུམ། ཤེས་བྱ་མཐེན་པ་གསུམ།
ཉམས་ལེན་སྟོར་བ་བཞི། འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲིའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་([ཤེས་བྱ་
མཐེན་པ་གསུམ་](#))ལ་གསུམ། ཐོབ་བྱ་རྣམ་མཐེན། ཐོབ་བྱེད་ལམ་ཤེས། སྤང་བྱ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡན་
ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་([ཐོབ་བྱ་རྣམ་མཐེན་](#))ལ་གསུམ། འབྲེལ་བཟོད་པས་མཆོམས་སྦྱར། རྣམ་མཐེན་ཀྱི་
ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་([འབྲེལ་བཟོད་པས་མཆོམས་སྦྱར་](#))ནི། བཤད་པར་
བཞེད་དོ། །གང་ན། རྣམ་མཐེན་དེ་བཟོད་བྱར་སྦྱད་པའི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལུས་རྣམ་གཞག་རྣམས་
ནིའོ། །རྗེ་ལྟར་ན། རྣམ་པར་ཉེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་སྟོན་སོ། །གང་གི་ཆེ་ན། སྤང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་
བསྐྱས་པའི་དོན་ལུས་རྣམ་གཞག་ཀྱང་བསྟན་ནས་སོ། །གང་དུ་ན། མཐེན་གསུམ་ཀྱི་དང་པོར་
རོ། །ཅིའི་བྱིར་དང་པོར་འདི་སྟོན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྟོན་ཀྱི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་རྣམ་མཐེན་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པས་འབྲས་བུ་ལ་བྲོད་པ་
བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །རིགས་འབྲེན་ནི། མཆོད་བཟོད་ནས་བཤད་པའི་མཐེན་གསུམ་དང་འདིར་བསྟན་པའི་མཐེན་
གསུམ་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པར་སྟོན་པ་ཅི་ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ་དོན་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་དང་། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་བས་ལན་འབྲེན་པའི་མཆོམས་

ཕྱོར་ཡོད་པ་ལས་འདི་ལ་ནི་དང་པོ་གཉིས་ཆང་ལ། གྱི་མ་ནི་རིགས་དང་དམིགས་ནམ་གྱི་མཆམས་
ཕྱོར་ལྟ་བུའོ།

སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞེད་ཅིང་། རྒྱུ་འབྲེལ་ལས། ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་
 དང་ལྷན་པའི་སེམས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ་²⁰⁹ ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་པ་སྟེ།
 ཞེས་པའི་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དབྱིག་གཉིན་ནི་ངོ་བོ་སེམས་པ་ལ་བཞེད་དོ། །རྒྱུ་ལས། བརྟན་
 པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ།²¹⁰ ཞེས་གྲོགས་འདུན་པ་དང་བཅས་
 པའི་སེམས་པ་ལ་སྟོན་ལམ་དུ་གསུངས་པས་སྟེ་མཆོད་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུག་སྟུང་མོ།

གཉིས་པ་(བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་)ལ་གཉིས། འཕགས་པ་རྗེས་འབྲང་དང་
 བཅས་པ་དང་། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་(འཕགས་པ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་)ནི་
 འཕགས་པས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་
 པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེད་པ་ཞེས་སྟོས་པས་ནི་མ་བསྐྱེད་པ་སྐྱེད་པར་ཤེས་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་དང་པོའི་མཆོམས་ཀྱི་དངོས་པོ་བསྟན་པའི་
 རོན་དུའོ་ཞེས་སེམས་དང་བསྐྱེད་པའི་རོན་བཤད་ནས། སྟོ་ལྷའི་རྣམ་ཤེས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་འབའ་ཞིག་
 ཡིན་པ་དང་། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་དག་ལ་མ་བཞག་པར་
 དཀར་ཆོས་ཀུན་གྱི་རྟོན་དུ་བྱང་བ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་མཆོན་གཞིར་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་བྱང་
 ཆུབ་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་པ་ལ་རྩོད་པ་བཀོད་ནས་འདོད་པས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཏགས་
 པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དངོས་མིན་པར་གསུངས་སོ། །ཉི་མའི་རྣམ་འབྲེལ་དུ་དེ་དང་མཐུན་པར་མཆོན་གཞི་
 བཟུང་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་རྒྱུ་སྣང་དང་འདི་གཉིས་ཀར་ཉི་མའི་སྣང་བར་གསུངས་པའི་རྩོད་
 ལན་རྣམས་བཀོད་ནས་འདོད་པ་བཏགས་པ་བ་སེམས་མཆོན་ཉིད་པར་བཤད་ལ། ཨ་བླ་ཀ་རས་ཀྱང་
 ཐུབ་དགོངས་སུ་རྩོད་ལན་རྣམས་ཀྱང་བཀོད་ཅིང་། རྒྱ་འོད་དུ་ཡིད་ཤེས་ལ་མཆོན་གཞིར་བྱས་
 སོ། །ཆོག་གསལ་ལས་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འདིར་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དངོས་

²⁰⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༡༡༥༩ ཟླ་ ༡༩

²¹⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༤༥༩ ཟླ་ ༢༠

གཙོ་བོར་བསྟན་པ་སྟེ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་
གྲོགས་ལ་དེར་གདགས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་འབྲས་བུ་ལ་དེར་གདགས་ཏེ་བསྐྱོད་པ་
གཅིག་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པའོ་²¹¹ཞེས་འཆད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཐེས་སུ་འབྲངས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཅུང་
ཅིངས་སོ།།

གཉིས་པ་([དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལུགས་](#))ནི། བྱད་ཆ་ལྷིས། རོན་དུ་གཉེར་བ་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་
པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱེད་དེ་སྐད་བརྗེས་རྒྱུར་བར་ཟད་མོད་གཞན་དུ་ན་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་དང་། གྲོགས་
ལ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་བརྗོད་ཀྱང་རང་གི་མཆན་ཉིད་འབྲུབ་པར་རི་ལྟར་
འབྱུང་ཞེས་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་སུན་སྤྱང་ནས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཉིད་སེམས་
སུ་འདོད་པས་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐུག་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །འཕྲིན་པ་ནི་ཡིད་དང་འདུན་པ་གཉིས་ཆར་
ལ་འདོད་དེ། དག་ལྟན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སེམས་ནི་ཡིད་དང་འདོད་པ་
སྟེ་²¹² ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་
དམིགས་པའི་འདོད་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །འོ་ན་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་
རྣམས་ཀྱིས་སེམས་སུ་བཞེད་པ་དོན་གྱི་དབང་ཅི་ཞིག་གཟིགས་ཤེ་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་ན་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་མི་གནས་པར་དགོངས་ནས་མཛད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་མདོ་
སྟེ་རི་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་ན། སྟོབ་ཆེ་དང་ཆོམ་པ་ཆེ། དོན་ཆེ་བ་དང་
འབྱུང་བ་ཆེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་པ་སྟེ། དོན་གཉིས་ལྟན་པའི་སེམས་འབྱུང་བ།²¹³ ཞེས་
པའི་རྟེན་པ་ཐ་མས་སེམས་སུ་བཞེད་པར་འདུག་སྟུང་དུ་དགོངས་ཏེ། རྒྱན་སྤྱང་དུ། ཅོད་པའི་སྐབས་སུ་
འདི་བྲངས་ནས་སེམས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་ལུལ་བྱད་ཅན་དུ་སྤྱང་བར་སྐྱེ་བ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་²¹⁴ ཞེས་བཞེད་པས་ལྷང་དེས་སེམས་པ་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཤིག་

²¹¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟླ་ ༡༡

²¹² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༩ ཟླ་ ༡༥

²¹³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༡༡༠ ཟླ་ ༩

²¹⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༩༣ ཟླ་ ༡༥

སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་བསྟན་སྟེ་དགོངས་སོ། །དེ་ལ་སྟོ་བ་ཆེ་བ་ནི་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་
 བོར་དཀའ་བ་སྟོད་པ་ལ་མི་སྟོ་བའོ། །ཙུམ་བ་ཆེ་བ་ནི་སྟོར་བའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་གོ་ཆ་རི་བཞིན་ཏུ་
 སྟུབ་པའོ། །དོན་ཆེ་བ་ནི་བདག་གཞན་ལ་པན་པའི་ཆེད་དོ། །འབྱུང་བ་ཆེ་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འགྲུབ་
 པའོ། །དེ་ཡང་ཆོག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱ་བྱེད་པ་དང་། དེའི་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་པ་
 དང་། འགྲུས་བྱ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏོ། །དེ་གཉིས་ནི་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་ལ་
 དམིགས་པའོ། །གཉིས་པ་(མཚན་ཉིད་)ནི། གཞན་དོན་ཏུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་མཚུངས་
 ལྡན་ཏུ་འབྱུང་བའི་སེམས་སོ། །

གསུམ་པ་(རབ་དབྱེ་)ལ་བཞི། རོ་བོ། སྟེ་ཆུ་ལ། ས་མཚམས། བཞེད་ཆུ་ལ་གྱི་སྟོན་ས་དབྱེ་
 པའོ། །དང་པོ་(རོ་བོ་)ནི། སྟོན་པ་དང་འཇུག་པའི་སེམས་གཉིས་སོ། །འདི་ལ་གཉིས། ལྷགས་གཞན་
 དགོད་པ་དང་། འཐད་སྟོགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ལྷགས་གཞན་དགོད་པ་)ནི། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ནི།
 སྟོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་ལ། འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་
 རབ་ཏུ་དཀའ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་འོ། །ཞེས་ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ལ་འདོད་ཅིང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡང་དེ་
 ལྟར་བཞེད་དོ། །ཆོག་གསལ་ལ་ལས་ནི། སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྟོན་པ་ཅམ་སྟེ་ཆོགས་བསགས་པ་
 སེམས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་²¹⁵གས་སྒྲང་བར་ཡང་མ་བྱས་པའོ། །འཇུག་པ་ཞེས་པ་ནི། དགོ་བའི་བཤེས་
 གཉན་མཉིས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་
 བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་བར་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྟུབ་པའི་སྟོད་པའོ་²¹⁶ཞེས་བཤད་ནས་ཤུག་དེ་བའི་
 སྟོན་འཇུག་གི་ལུང་ཤེས་བྱེད་ཏུ་བྱངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོགས་སྒྲངས་མ་སྒྲངས་དང་། གཞན་ཡང་བྱིར་
 མི་སྟོག་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་། འགྲུས་བྱ་དང་རྒྱ་ལ་དམ་བཅས་པ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་དེ་དེ་དག་གིས་ནི་
 ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ཏེ། སྟོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་ཤུག་དེ་བའི་ལྷགས་
 ལས་བྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིར་རོ། །

²¹⁵ ཞོལ་ སོག་ ༥༧ བ་ ༣ ཆོགས་སྒྲང་བར་

²¹⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ སོག་ ༥༧ བྱེད་ ༩

གཉིས་པ་(འཐད་ཕྱོགས་བསྐྱེད་པ་)ནི། བསྐྱེད་བརྒྱུས་སུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྒྲོན་པའི་སེམས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཆས་པའི་སེམས་སོ།²¹⁷ སྒྲོང་པོ་བཀོད་པའི་
 མདོ་ལས་གསུངས་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ་སེམས་ཅན་གང་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 ཏུ་སེམས་སྒྲོན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དཀོན་པོ། །དེ་བས་ཀྱང་གང་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཏུ་ཆས་པའི་སེམས་ཅན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ།²¹⁸ ཞེས་དང་། སྤྱོད་འབྲུག་
 ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྐྱེད་ན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་པའི་སེམས་
 དང་ནི། བྱང་ཆུབ་འབྲུག་པ་ཉིད་ཡིན་པོ། །འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་
 ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ།²¹⁹ ཞེས་གསུངས་པ་
 རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ཤེས་འབྱུང་གིས་ལྷུང་འདི་བྲངས་ནས་
 གཞན་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ལས་མི་འདའ་ཡང་ལུས་དང་རྒྱ་དང་
 ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལས་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་རྫོགས་པར་བྱ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་དང་
 བོར་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིང་རྩི་ཆེན་པོ་སྟེ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་མཐའ་དག་སྤྱིད་པ་ལས་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ་སྤྱིང་པའི་བསམ་པ་རྒྱུ་བ་སྟེ་སྤྱིང་པ་སྒྲོན་པ་དང་། དེ་ནས་
 སྤྱིང་པ་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པས་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དུ་གསྐྱ་གཅིག་ལ་ཞུགས་ན་
 ཡང་འབྲུག་པའི་གོ་ཚད་དོ། །དེས་ན་སྤྱོད་འབྲུག་གཉིས་དོ་བོ་གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་
 སྟེ་སྤྱིང་པའི་བསམ་པ་ཅན་དུ་མཚུངས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བས་ཐེན་མ་ཐེན་ཡོད་པས་འདི་གཉིས་
 འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་ཡུལ་དེར་འགྲོ་འདོད་པའི་སྤྱོད་སྤྱིང་པ་ཅན་དང་དེའི་རྩིས་སུ་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་
 འགྲོ་བའི་བྱ་བས་ཐེན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པ་ནི་དང་པོའི་སེམས་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྤྱིང་པ་རིམ་
 དང་པོ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཞུགས་པའི་སེམས་དང་སྤྱོད་པའི་སེམས་

²¹⁷ བསྐྱེད་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱེད་མ། དེ་ག། ༤༧ ཞོག ༡༠༡༩ ཟླ་ ༥

²¹⁸ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱེད་མ། དེ་ག། ༣༩ ཞོག ༤༩༧ ཟླ་ ༣

²¹⁹ བསྐྱེད་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱེད་མ། དེ་ག། ༤༡ ཞོག ༤༩༣ ཟླ་ ༤

སོ།²²⁰ |ཞེས་བཤད་ནས་སྤར་གྱི་སྤྲོད་པོ་བཀོད་པའི་ལུང་བྲངས་ཤིང་། ཡང་དེ་ལས་འགོ་བ་དེ་དག་ལ་
 བན་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གང་ཐོག་མར་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ནི་སྟོན་པའི་སེམས་
 སོ། |གང་པན་ཆད་སྟོམ་པ་བཟུང་སྟེ་ཆོག་ས་རྣམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་སེམས་སོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། |གང་ཡང་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པས། འདུན་སོགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། |སྟོན་པའི་
 སེམས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། |འདུག་པ་ཞེས་བྱའི་སེམས་རྣམས་ནི། |བཅུ་དགུ་རྣམས་སུ་འདོད་པ་
 ཡིན།²²¹ |ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ལ་སྟོན་འདུག་གི་མཆམས་གཅོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ནས་
 སྤར་བྲངས་པའི་སྤྲོད་པོ་བཀོད་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས་འདུག་སེམས་ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལས་
 བཤད་པ་ལྟར་ངོས་འཛིན་པ་ནི་མ་བཟགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཆོག་ས་ལམ་ཆེན་པོར་ཞུགས་ན་བྱང་
 ཚུབ་ཏུ་ཆས་པར་བཞག་དགོས་པས་ལུང་བྲངས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་མ་སོང་ལ་ཆོག་ས་ལམ་ན་སྟོམ་པ་མེད་
 པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། |གཞན་ཡང་སྟོམ་པ་ཐོབ་ན་འདུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སོ་སྟེ་ལ་
 འདུག་པ་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་མི་རིགས་ཏེ། བསྐྱབ་བཏུས་ལས། ཅི་སར་མ་ཚུད་²²² པ་ལ་ཡང་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པའི་དབང་དུ་བྱ་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ།²²³
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། |དེས་ན་ཆོག་ས་ལམ་ཚུང་དུར་སྟོན་སེམས་དང་འབྲིང་ནས་
 འདུག་སེམས་བཞག་སྟེ་མདོ་ལས་བསམ་ལྡན་²²⁴ གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱིན་དུག་ལ་སྟོབ་པར་བཤད་ཅིང་།
 སྟོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོས་ཀྱང་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་སྟོམ་པའི་བཤད་པ་ལས། བྱང་ཚུབ་གྱི་
 སེམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་སྟོན་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་དང་འདུག་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སོ། |དེ་ལ་
 སྟོན་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ནི་ས་ལྟ་བུའོ། |འདུག་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ནི་གསེར་ལྟ་བུ་ནས་སྟོན་ལྟ་
 བྱའི་བར་ཉི་ཤུ་ཙུག་ཅིག་གོ། |ཞེས་སོ། |སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་རྒྱན་སྤང་དུ་ཤྱུག་དེ་བའི་ལུང་བྲངས་

²²⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༧ ཞོག ༥༣ ཟླ་ ༣

²²¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༧ ཞོག ༥༩ ཟླ་ ༥

²²² ཞོལ། ཞོག ༤༤ ན ༡ མ་ཚུད་པ་ལ་

²²³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༧ ཞོག ༡༠༩ ཟླ་ ༡༩

²²⁴ ཞོལ། ཞོག ༤༤ ན ༩ བསམ་གཏན་གྱི་

ནས་སྒོན་འབྲུག་གི་བཤའ་བ་མཛད་པས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་དག་ཀྱང་ལྷགས་འདི་ལ་འཆེལ་
ལོ།

གཉིས་པ་(སྐྱེ་ཚུལ་)ནི། བརྟམས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོམ་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་གཉིས་སོ། །དང་
པོ་(བརྟམས་བྱུང་བ་)ནི་རྒྱུ་ལས། གྲོགས་སྟོབས་རྒྱ་སྟོབས་རྩ་བའི་སྟོབས། །ཐོས་སྟོབས་དགེ་བ་
གོམས་པ་ལས། །མི་བརྟན་པ་དང་བརྟན་འབྱུང་བ། །གཞན་གྱིས་བསྟན་²²⁵པའི་སེམས་བསྐྱེད་
བཤའ་²²⁶ཅེས་སོ། །དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བསྟན་ཅིང་གཞན་གྱི་དག་གི་རིག་བྱེད་ལས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲངས་པ་བརྟམས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ལ་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་མང་སྟེ།
གྲོགས་སྟོབས་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་དགེ་བ་ཤེས་ལས་སོ། །རྒྱ་སྟོབས་ལས་ནི་རིགས་ཀྱི་མཐུ་དང་། དགེ་ཅིའི་
སྟོབས་ལས་ཉེ་རིགས་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་དང་མང་དུ་ཐོས་པའི་སྟོབས་དང་། དགེ་བ་གོམས་པའི་སྟོབས་
ལས་ཉེ་ཆེ་འདི་ལ་རྟག་ཏུ་ཉན་འཛིན་འཆང་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་
²²⁷མི་བརྟན་ལ་ལྷག་མ་བཞི་བརྟན་པའོ།

གཉིས་པ་(བསྐྱོམ་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་)ནི། རྒྱུ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་རབ་མཉེས་
བྱས། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་རབ་བསགས། །ཆོས་ལ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། །སྐྱེས་ཕྱིར་དེ་ནི་
དམ་པར་འདོད། །ཆོས་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་ནི། །དེ་ཡི་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་ཉིད། །མཆོག་ལ་
སེམས་མཉམ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རབ་དགའ་བྱེད་པར་འཕགས། ²²⁸ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཆོགས་བཅད་
དང་པོའི་རྟེན་པ་དང་པོས་ལུང་དམ་པ་མཐོས་པ་དང་། གཉིས་པས་རྒྱ་དམ་པ་བསྐྱབས་པ་དང་། གསུམ་
པས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དམ་པ་རྟོགས་པའི་བྱེད་པར་བསྟན་ཏེ། བྱེད་པར་དེ་གསུམ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་

²²⁵ ཞོལ། ཤོག ༥༦ ན ༥ བརྟན་པའི་

²²⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཤོག ༤༡༡ ཟེང་། ༥༠

²²⁷ ཞོལ། ཤོག ༥༦ བ ༥ དང་པོས་

²²⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཤོག ༤༡༣ ཟེང་། ༥

དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་ནོ།²²⁹ །དེ་ཡང་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་འཐོབ་པས་དེའི་རབ་དགའ་བྱད་པར་དུ་
 འཕགས་པའི་རྒྱ་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་དང་། སེམས་ཅན་དང་། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ལ་
 སེམས་མཉམ་པ་རྣམས་ནི་རིམ་བུར་ཆོས་བདག་མེད་པར་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་དང་།
 སངས་རྒྱས་དང་རང་གི་ཆོས་དབྱེད་སྤྱེད་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། བདག་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་འབ་
 བར་གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡང་ཟད་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྟོམ་རིམ་བར་བལས་ཀྱན་རྫོབ་དང་
 དོན་དམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་
 ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའོ། །དེ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ནི་སྟོང་ཆེས་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གཞོན་པར་དམ་
 བཅས་ནས་འགྲོ་བ་ལ་པན་པའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་སྟུང་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
 རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་རྣམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལུ་
 ལས་བསྟན་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་མཁས་པ་པ་རོལ་པོ་ལས་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་འབད་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་འདྲིག་ཉེན་ལས་
 འདས་པ་སྟོས་པ་མཐའ་དག་དང་བཅས་པ། ཤེན་ཏུ་གསལ་བ་དོན་དམ་པའི་སྟོན་ཡུལ་དེ་མ་མེད་པ་མི་
 གཡོ་བ། རྒྱང་མེད་པའི་མར་མེའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་མི་གཡོ་བའོ། །དེ་བྱུང་པ་ནི་རྟག་ཏུ་གྱས་པར་ཡུན་རིང་
 དུ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འགྱུར་ཏེ་²³⁰ ཞེས་དང་། བི་མ་ལ་
 མི་འདྲེ་སྟོམ་རིམ་དུ་ཡང་དེ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་(ས་མཆོམས་)ནི། རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ། །མོས་དང་ལྷག་
 བསམ་དག་པ་དང་། །རྣམ་པར་སྟོན་པ་གཞན་དུ་འདོད། །དེ་བཞིན་སྐྱིབ་པ་སྤངས་པའོ།²³¹ །ཞེས་
 སོ། །དེ་ལ་མོས་སྟོན་གྱི་ས་ལ་མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ས་དང་པོ་བདུན་ལ་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང་།

²²⁹ ཞོལ་ སོག ༩༩ བ ༩། གཙང་། སོག ༩༩ ན ༣ སྟོན་ནོ།

²³⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ སོག ༡༢༥ ཟེང་། ༡༣

²³¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ སོག ༡༡༡ ཟེང་། ༡༡

ས་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་གི་ས་ལ་སྤྲོབ་པ་སྤངས་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་དོ། །འགྲེལ་ཆེན་ལས་ནི། དང་པོ་ངེས་འབྱེད་ཆ་བཞི་²³²ལ་བཞག་ཀྱང་ཆོགས་ལས་
 རྣམ་བཟུང་ན་ལེགས་སོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱུ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མེད་དེ་ཡོད་ན་སྤྲོན་ལྟ་བུ་ཡོད་
 དགོས་པ་ལས་དེ་མེད་དེ་རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ། སྤྲོན་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་
 པ་ཡིན།²³³ །ཞེས་པས་ཤེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། རྒྱལ་སྤྲུལ་ལ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པ་མི་
 ཞེགས་ལ། རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་ཀྱང་དགོངས་པ་བཞག་ཅུས་ཉེ་
 དེ་ལྟ་མིན་ན་སྤྲུལ་གི་ས་མཆོམས་དང་འགལ་ཞིང་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་མེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་
 ཡོ།

འོ་ན་སངས་རྒྱུ་ལ་འདོད་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་དེ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མི་རིགས་ཤེ་ན།
 དེ་ལ་ཡང་²³⁴ ཉེས་པ་མེད་དེ། ཟླ་འོད་ལས་འོ་ན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་རྒྱ་
 བའི་སེམས་ནི་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་ངེ་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན། བདེན་ཉེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་
 བར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་བྱེད་པ་པོའི་ཆོས་ཉེ། ངེ་ལྟར་རིགས་པར་སྤྲོན་གྱི་སེམས་སོ་སོ་བ་རྣམས་
 སོ། །དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་ཉིད་དང་། འདོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་ལས་ཀྱི་ཆོས་ཉེ་མཆོག་གི་སེམས་
 སོ། །དེའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་
 དོ། །ཞེས་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟོག་བཅས་མེད་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སེམས་རྟོག་མེད་ཡོད་
 པར་བཤད་དོ། །ཡང་ན་འདུན་པ་སྟོབ་ལས་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་གི་སར་རྟོག་མེད་ཡིན་ཉེ།
 དེ་ཉིད་ལས། ཡང་ན་ངེ་ལྟར་སྤྲུལ་བསྐྱེད་དང་བལ་བར་འདོད་པའི་སྤྲུལ་མེ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་

²³² ཞོལ་ཤོག ༥༡ ན ༩ ཆ་མ་ཐུན་ལ་

²³³ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༠ ཤོག ༡༡༣ ཟེང་། ༩

²³⁴ ཞོལ་ཤོག ༥༡ བ ༣ དེ་ལ་ཉེས་པ་

བདག་ཉིད་ཅན་ནི་སྤར་ཡིན་ལ་བྱིན་ས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་དེ་ལྟར་
ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅེས་པས་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ་ཞེས་སོ།²³⁵

བཞི་པ་(བཞིན་ཆུལ་གྱི་སྒྲོན་སྤྱོད་)ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ་བཀོད་
ནས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་པ་ལྷགས་རྩི་ལྟ་བུ་དང་། བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་དུ་
སངས་རྒྱ་བར་འདོད་པ་མཉམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་གཞན་གྲོལ་བར་འདོད་པ་རྒྱལ་
པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་གསུམ་ཡོད་ཅེས་འཆད་དོ། །དོན་འདི་ལ་བཅོམ་ལྡན་པ་ནི། སྤར་པ་གཉིས་
ལྟར་ན་དེ་དག་གིས་མི་སྲིད་པ་དམ་བཅས་པ་དང་སྒྲོ་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
རང་གི་སྤར་དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་དོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་
རྒྱས་ན་རང་ཉིད་སངས་རྒྱ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། སྐྱེ་གསལ་ནས་ཆེས་གངས་རྟོག་པ་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་འདི་ཉིད་གཞུང་ལས་བཤད་པས་འདི་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་གསུང་
ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་ཐུགས་སྦྱོང་བ་ལ་མི་སྲིད་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པ་ཡང་
མི་འགྲུབ་པའི་སྒྲོན་ལམ་དུ་མ་སྤང་བའི་བྱིར་དགག་པ་དེ་དག་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་འདི་
གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་མང་བར་གསུངས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུགས་སྦྱོང་ཆུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པས་སྲིད་དོ།

གསུམ་པ་(རང་བཞིན་དེས་བསྐྱེད་ཀྱི་པན་ཡོན་)ནི། སྦྱོང་འཇུག་ལས། གསེར་འགྱུར་རྩི་ཡི་
རྣམ་པ་མཆོག་ལྟ་བུ། །མི་གཙང་ལུས་འདི་སྤངས་ནས་རྒྱལ་བའི་སྒྱ། །རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པར་
བསྐྱར་བས་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རབ་བརྟན་བཟུང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱེས་གྱུར་ནས་
སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་
སྤྲུལ་ཞེས་བརྟོག་བྱ་ཞིང་། །འཇིག་རྟེན་ལྟ་མིར་བཅས་པའི་ཐུག་བྱར་འགྱུར།²³⁶ །ཞེས་དང་། སེམས་

²³⁵ བསྐྱེད་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༥༥ ཞོག་ ༡༥ ཟླ་ ༡༣

²³⁶ བསྐྱེད་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༦༡ ཞོག་ ༤༥༩ ཟླ་ ༡༥

འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མ་བསྐྱེད་པར། །སངས་རྒྱས་ནམ་ཡང་མི་འཕྲོལ་ཅིང་། །འཁོར་བར་
གཞན་དོན་སྦྱབ་པ་ཡི། །ཐབས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།²³⁷ །ཞེས་བཤད་པའི་གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་དང་། མདོར་ན་དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཁྱས་པར། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་
ནམས་གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་གང་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་
ལྷག་པར་འགྱུར།²³⁸ །ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་སོ། །དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རབ་དབྱེད་ཅོ་བོ་ཅོས་
འཛིན་པའི་ཡོན་པ་མཆོམས་དང་བཅས་པ་ཙམ་ཞིག་སྐབས་སུ་བབ་པས་བདག་གིས་ཀྱང་བཤད་ལ།
ལྷ་མ་ནམས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་དེ་དག་གི་ཙམ་ལྟར་དབྱ་སེམས་སོ་སོ་ཡིན་པ་དང་མིན་པའི་ལུགས་
དུ་མ་བཀོད་ནས་འཆད་མོད། དེ་དག་ནི་ཉ་ཅང་ཡང་སྒྲོས་པ་ལ་དགའ་བས་འབྲམ་གྲས་པའི་བཤད་པར་
སྒྲུབ་པས་བདག་གིས་ངལ་བ་མ་བྱས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་བཅོས་འདུག་ཆད་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་འབྲེལ་བཅའ་ནས་འཆད་ན་མོ་ལོ་ག་གཅིག་ཀྱང་རི་སྲིད་འཆོའི་བར་དུ་ཡང་བཤད་པར་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་([ཡན་ལག་གི་དོན](#))ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། རབ་དབྱེད། །དང་པོ་([མཆོན་
ཉིད](#))ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དངོས་དང་། དེ་མདོ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་([མཆོན་ཉིད་དངོས](#))ལ་
གསུམ་ལས་སྦྱར་བ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ཅོ་བོ་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དང་བཅས་ཏེ་
གསུངས་པ་ནི་ལོ། །(གཉིས་པ་)བསྟན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རང་ལས་
གཞན་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཐོབ་བྱ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
འདོད་པའོ། །འོན་ཏེ་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞེ་ན། འདི་འདོད་པ་དང་དེ་འདོད་པས་བྱང་སེམས་
གྱིས་ཡུམ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་འདོད་པ་དེ་ལོ། །དེའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་མི་ཤེས་པས་
གང་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཉི་མེ་ལས་དོན་དུ་གཉེར་བར་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དུས་དང་པོར་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་དུས་ན་རྟེན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཚུལ་རང་ཉིད་ངེས་པར་སངས་རྒྱ་བ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་

²³⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༩ ཞོག ༡༡༩ ཟླ་ ༡༡

²³⁸ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༤ ཞོག ༡༤༩ ཟླ་ ༡༡

བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་དོ། །(གསུམ་པ་)བཤད་པ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་
གསུངས་ཞེས་པ་ནི་འདས་མ་ཐག་པའི་ཙ་བ་བཤད་བྱར་འགོད་བཞེད་ནས་ཡིན་ལ་ཉེ་ནི་འཆད་བྱེད་
འབྲེན་པ་སྟེ། འདི་ནི་དམིགས་བསལ་མེད་པའི་འོག་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འདི་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དངོས་དང་། ཚྱད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(མཚན་ཉིད་དངོས་)ལ་
གསུམ་ལས། སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་ནི། གཞན་རང་ལས་པ་རོལ་
གྱི་དོན་འཁོར་བ་རྒྱ་འབྲས་ལས་བསྐྱལ་བ་དང་སྤང་འདས་རྒྱ་འབྲས་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །(གཉིས་པ་)དབྱེ་བ་ནི། སྟོན་པ་དང་
འབྲུག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །(གསུམ་པ་)སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། རང་ཉིད་མ་
འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་སུ་བྱུང་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་བསྟན་
པ་ལ་སོགས་པས་རང་རང་གི་སྐལ་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་པོར་རྒྱུའི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ནི་སྟོན་པ་དང་། སྟོན་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ལུན་ཆོག་གས་རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་
འབྲས་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འབྲུག་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །གཉིས་པ་(ཚྱད་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས།
ཚྱད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་(ཚྱད་པ་)ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི། རི་
ལྟར་ན་དེ་སྟེ་ཁྱོད་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཉེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫོགས་བྱང་དེ་དོན་དུ་གཉེར་
བའི་འདུན་ལུལ་དག་པའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའི་འདུན་པ་སེམས་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ལ་སྟེ་མདོར་ན་སེམས་
བྱང་ལུལ་ངེས་ལུའི་འདུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །བྲབ་པ་ཡོད་དེ། སྟོ་བ་ཆེན་ནས་དོན་གཉིས་ལྡན་
པའི་སེམས་བྱང་བ་ཞེས་བཤད་པས། གོགས་སེམས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བའི་སེམས་
གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་ལུལ་བྱང་ཅན་དུ་སྤང་བར་སྟེ་བཞིག་སེམས་བསྐྱེད་པ་མ་
ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། རྒྱ་མིང་འབྲས་བུ་དང་། གོགས་མིང་གོགས་ཅན་ལ་བཏགས་
པའོ། །དང་པོ་(རྒྱ་མིང་འབྲས་བུ་)ནི། འདོད་པ་སེམས་བྱང་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་མིན་པར་ཐལ་བ་
བདེན་མོད་གྱི་སྟེ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་ཅེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། འདོད་

བ་སེམས་བསྐྱེད་མིན་པ་འོན་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་འདིར་དེའི་མིང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཉེ་བར་
 བཏགས་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་སེམས་བྱུང་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དངོས་
 མིན་བཞིན་དུ་འདོགས་པ་ལ་ནི་ཆོས་གསུམ་ཆང་དགོས་པས། ཆོས་གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་
 ལས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འབྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་མི་སྒྲིན་པོ་ལ་བ་ལང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་
 དང་། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ལ་གསུམ། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དང་། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་
 བྱེད་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་འབྲེལ་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་པ་ལ་
 རས་ཡུག་ཆོག་ཅེས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་ཤེས་ཕྱིན་ཞེས་པ་
 དང་། གསུམ་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་ལ་འབྲས་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་ལ་རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་གཉིས་སོ། །དང་
 པོ་(རྒྱ་ལ་འབྲས་བྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་)ནི། ལོ་མ་ལ་ཆོད་མ་ཞེས་དང་། གཉིས་པ་(འབྲས་བྱ་ལ་
 རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་)ནི། ད་ལྟར་གྱི་བདེ་སྤྱད་ལ་སྟོན་གྱི་ལས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ནམས་ལས་
 འདིར་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མགོན་མེད་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་རྒྱབ་པ་ལ་དམིགས་
 རས་དེ་དག་འདོན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་དགེ་བའི་ཆོས་གཞན་དོན་ལ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་
 གྱི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་ཡོད་ན་དེ་རྒྱར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་
 འདོད་པའི་འབྲས་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་སྐྱེ་བས་ན་རྒྱ་འདོད་པས་འབྲས་བྱ་སེམས་
 བསྐྱེད་ལ་བཏགས་ནས་བསྟན་ནོ།²³⁹ (གཉིས་པ་)བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། འདུན་པ་རྒྱར་ཡོད་ན་
 སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཏགས་ཏེ་
 འདུན་པ་དང་པོའི་རྒྱར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(གསུམ་པ་)དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ནི་
 འདོད་པ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་སྒྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱིས་བསྟན་པར་ཡང་
 རུང་ངོ།།

²³⁹ རྟོག་ཤིག་ ༡༠༠ ན་ ༦། གཙང་། ཤིག་ ༡༠༠ ན་ ༦ བསྟན་ནོ།། རྒྱ་འབྲས་ཏེ་འབྱུང་།

གཉིས་པ་(གྲོགས་མིང་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པ་)ནི། ལན་གྱི་ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྟོན་ལམ་
དེ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་སྟོན་ལམ་དེའི་སྒྲར་བཏགས་ནས་བསྟན་ཏོ། །སྟོན་
ལམ་དེ་ཡང་ཅི་འདྲ་བ་ཞེ་ན། སྟོན་ལམ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་དོ། །བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སེམས་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་གྲོགས་དོན་
གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དེ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་དང་སྐྱེས་
ཟེན་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་འཛིག་ཏེན་ན་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་འགོ་བ་ན་གཙོ་བོ་ཡིན་
པས་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་སོ་ཞེས་ཟེར་གྱི་འཁོར་མི་སྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་འདི་ནི་འགྲེལ་པ་
གཉིས་ཀའི་དགོངས་པའོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྟོན་ལམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ལྟན་ཅིག་སྟོན་པ་
དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་སྟོན་ལམ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་དེ་སྐྱེའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གདགས་ཆོས་གཉིས་ལས་རྒྱར་གྱུར་པའི་འདུན་པ་ནི་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་
གཞན་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཅིན་ཡིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དང་
རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲར་འབྲུང་དགོས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྟན་རྒྱ་
འབྲས་ཡིན་པས་དུས་མཉམ་མོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ལན་འོག་མ་དང་བྱང་མེད་དུ་འགྱུར་བས་
སོ། །གལ་ཏེ་འདུན་པ་དེ་གཞན་ཆེད་དུ་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་ཉིད་ཅོད་གཞི་ཡིན་པས་
རྒྱ་འདུན་པས་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་སོ་ཞེ་ན། རྟོག་པའི་བསམ་པ་ནི་འདོད་པར་བཤད་པ་ལ་དེ་ཡིན་ན་
སེམས་བྱང་ཡིན་པས་སེམས་བསྐྱེད་དང་འགལ་སྟམ་པ་ཡིན་གྱི། དུལ་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་
འདུན་ན་སེམས་བྱང་དང་ཡུལ་གཞན་ལ་འདུན་ན་སེམས་བྱང་མིན་པར་ཅོད་པ་མིན་ནོ། །བཏགས་
ཆོས་གཉིས་པ་ནི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོན་ལམ་སྟེ། དེ་ནི་གཞན་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་
པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཅོད་ལན་འདི་གཉིས་ཀས་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས་ཐ་དད་པར་འདོད་པར་སྒྲར་
ཞིང་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་པོ་དུ་མས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཀལ་
ལོ། །རྒྱལ་འདི་ལ་ཡང་བརྫོད་པར་བྱ་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་མོད་ཡི་གེ་མངས་པས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་
སོ། །ཆོག་གསལ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དེ་འདུན་པ་དང་སྟོང་རྩེ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་བཞིན་

དུ་འདུན་པ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེས་པའི་ལན་དུ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་
པར་མི་སྣང་ངོ།²⁴⁰

གཉིས་པ་(དེ་མདོ་དང་སྦྱར་བ་)ལ་བཞི། ཇི་བས་མཚམས་སྦྱར། མདོ་ཡིས་ལན་བསྟན། ཇིས་
ལན་དེས་བྱུང་པའི་དོན། མདོ་གཞན་མ་བཞོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་(དེ་བས་མཚམས་སྦྱར་)ནི།
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་གང་འདོད་པར་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་བྱའི་དམིགས་ཡུལ་
ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་པ་ཡིན། གཞན་གྱི་དོན་ནི་དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཆེད་དུ་
བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེས། ཡང་ནི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཅེས་དུ་མ་ཟད་མདོས་
ཀྱང་སྦྱབ་པའོ། །གཉིས་པ་(མདོ་ཡིས་ལན་བསྟན་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(ཙ་བ་)ནི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
བྱའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་དང་། གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱས་པ་གཉིས་
གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་བརྗོད་པས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་འདོད་
པར་བཤད་པ་དེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་བཞིན་དུ་སྟེ་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱས་ཀྱི་རང་དགར་²⁴¹ནི་མིན་ནོ།

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་མདོ་ནས་བསྟན་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(བྱང་ཆུབ་)ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་དང་མི་འགལ་
བར་ཉེ་མཐུན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན། བསྟན་ཉེལོ། །གང་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་འདོད་པ་དེལོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ན། མདོར་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །གང་
ལས་ན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་སོ། །ཀྱང་ནི་ནང་པན་ཚུན་
བསྐྱེད་པའོ། །ཁ་ཅིག་བརྒྱད་སྟོང་པ་ན་མདོ་འདི་དག་མེད་པས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་བྱའོ་
ཞེས་ཟེར་ཡང་རྫོགས་དཀར་བཤད་པ་ལྟར་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་བྱ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཡུམ་གསུམ་ག་
ལ་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱེད་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་བྱད་མེད་པས་རྒྱན་འདི་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་བཞེད་པས་

²⁴⁰ ཞོལ། འོག་ ༡༠༡ ན ༥། གཙང་། འོག་ ༡༠༡ བ ༥ མི་སྣང་།

²⁴¹ ཞོལ། འོག་ ༡༠༡ བ ༩ རང་འགར་།

འདི་དང་མཁུན་གསུམ་གྱིས་སྤྲོས་བཞིའི་རྟོགས་པ་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་དང་། དགོས་འབྱེད་ལ་དྲུག་ཡུལ་གསུམ་ཆར་ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་དེའོ། །མདོ་ཆོག་གང་གིས་ན། ཞུ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཤེས་བྱེད་ལ་བསྐྱུས་པར་རམ་བཅོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་ཏེ་བརྫོད་བྱ་ཅན་གྱི་དག་གིས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པ་མདོར་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ཡང་འདི་ལ་ནི་ཐེག་ཆེན་ནམ་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། འཆང་རྒྱ་བ་ཡན་གྱིས་འབྲས་བྱ་དང་། ཡུལ་གྱིས་རྒྱ་དང་། བཅོན་པར་བྱ་བས་སྒྲོར་བ་སྤྲོས་ཆོགས་བསྟན་པར་གཞོད་འཛོམས་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་བཀའ་སྤྱུལ་པ་དང་། རི་ལྟར་བཅོན་པར་བྱ་བ་ཞུས་པའི་ལན་དུ་ཞུ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གྱིས་གནས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་བྱེད་ལ་གནས་ཏེ། སྤྱིན་པ་དང་གཏོང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱིན་པ་དང་། ལྷུང་བ་དང་མི་ལྷུང་བའི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། འབྲུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་དང་། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་བཅོན་འབྲུས་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཅོན་འབྲུས་དང་། རོ་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཤེས་རབ་འཆལ་པ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱེད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ།²⁴² །ཞེས་སྤྱིན་པ་དང་སོགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིན་པར་བྱ་བའི་རྣམས་དང་དེ་སྤྱིན་པ་པོ་དང་དེ་ལེན་པ་པོ་དང་སོགས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཚུལ་འཆལ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་གང་ཟག་པར་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པ་རྣམས་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་ནས་པར་བྱེད་དེ་དག་བསྐྱུས་པ་སྟེ་རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པ་མདོད་བྱའི་ཡུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བརྫོད་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་དག་གིས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པ་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་མདོ་དང་པོས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པ་མདོད་པས་བཅོན་པར་བྱ་ཞེས་ཏེ་འདོད་པ་མདོ་ཅམ་དང་། གཉིས་པས་དེ་འདོད་པས་སྤྱིན་བྱུག་ལ་བསྐྱུས་

²⁴² བཀའ་འབྲུག་དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ 36 ཞོག་ 14 ཟེང་ 13

ཅེས་སྒྲོར་བ་དེ་རྒྱས་པར་བྱེ་ནས་བསམ་པ་བྱུགས་ལ་འཕངས་པས་སོ། །གཞོན་འཛོམས་སུ་ཚུལ་
 བྱེས་ལ་ལྟར་བ་མི་འབྱུང་བ་དང་། ལྷག་པར་ལྟར་བ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཞེས་བྱངས་ནས་དེའི་དོན་ནི་
 བྱང་སེམས་བྱིས་པ་དང་རབ་བྱུང་གཉིས་ཀའི་སྒྲོམ་པ་མཛོལ་བ་ན་དེའི་ལྟར་བ་མི་འབྱུང་བ་དང་། གལ་
 ཉི་བྱུང་ན་ཡང་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་མཛོལ་བ་དང་། རོ་མྱང་བ་མེད་པའི་དོན་རང་དོན་དུ་འབྱུག་ན་རོ་
 མྱང་བ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་དོན་དུ་འབྱུག་པས་དེ་མེད་དེ། དེས་ན་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་ལ་འབྱུག་གི་
 ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་(གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་མདོ་ནས་བསྟན་ཚུལ་)ནི། བསྟན་ཉིའོ། །གང་ན་གཞན་
 དོན་འདོད་པ་དེའོ། །གང་གི་སྒྲོན་ས་དང་གང་ལས་བསྟན་པ་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །ཆོག་གང་གིས་ན།
 བྱོགས་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་གསྐྱའི་མྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་²⁴³ བ་
 དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱུང་པོ་སྟག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་
 སུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་བསྐྱེད་²⁴⁴ བའམ་འདས་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་བྱིན་འདི་ཉིད་
 ལ་བསྐྱབ་ཅིང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་
 ཆེད་ཆེར་བྱེད་པའི་ངག་གིས་གཞན་དོན་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་ཏོ། །སེམས་ཅན་སེར་སྣ་ཅན་རྣམས་
 བྱིན་པ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་པར་འདོད་པ་དང་། སོགས་སྤྲ་མས་བསྟུས་པ་ཚུལ་བྱིས་པ་འཆལ་བ་གཞོན་
 སེམས་མང་བ་ལེ་ལོ་ཅན་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་རྣམས། སོགས་གཉིས་
 པས་བསྟུས་པ་ཚུལ་བྱིས་པ་བཞོན་པ་བཙོན་འབྱུས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་ཤུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་
 འགོད་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆེན་གྱིས། ཤེར་བྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་
 གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་སྟེ་ཆེད་ཆེར་བྱེད་པའི་ངག་གིས་གཞན་དོན་
 འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། མདོ་དང་པོས་གཞན་མྱང་འདས་ཅམ་དང་། གཉིས་པས་མྱང་འདས་ཀྱི་

²⁴³ ཞོལ། སོག ༡༠༣་བ ༥ ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་

²⁴⁴ ཞོལ། ༡༠༣་བ ༦ འདས་བའམ་

རྒྱ་ཕྱིན་དུག་སོ་སོ་ལ་འགོད་འདོད་པར་བྱེན་ས་གསུངས་པས་སོ། །སོགས་གསུམ་པས་ནི་སྒོ་བྲིས་མི་
ཐད་པ་སོགས་གཞན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་བསྟུན།

དེ་ལྟར་ན་མདོ་གཉིས་ཆན་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་འདོད་པ་བསྟུས་
རྒྱས་སུ་གསུངས་པ། རྗེ་བཙུན་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞན་ཆེད་དུ་རྗེ་གས་བྱང་འདོད་པའི་དོན་དུ་
བཀའ་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་དེ་གཞན་ཆེད་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་ཀྱི་རང་དོན་དུ་
མིན་པས་སྟུམ་དུ་དགོངས་སོ། །གང་དག་ཡུལ་གཉིས་ཡུམ་ལས་བསྟུས་རྒྱས་སུ་གསུངས་པའི་ཚུལ་
ལ། མདོ་ཡི་དོན་དང་མི་འགལ་བར་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་མདོ་ལ་ཡིན་ན་ཡུམ་མདོ་ལས་
དེ་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་བསྟན་ཅེས་པར་འགྱུར་བས་ཞེས་འདོད་མེད་ལ། དཀོན་མཆོག་རྣམ་བཟུན་
དང་སྒྲིང་པོ་བཀོད་པ་སོགས་ལ་བྱེད་ན་དེ་ཡང་མདོ་གཞན་དང་མི་འགལ་བར་བརྟག་དགོས་པས་ཐུག་
མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྐབས་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། མདོ་བཞིན་དུ་ཡིན་མིན་དང་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་
པའི་གཞི་ནི་བསྟན་བཅོས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་ཡིན་ཞིང་ཡུམ་མདོ་འདི་ཡི་ཙ་
བའི་མདོ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་སྒྲིང་ལས་ཀྱང་འཕགས་པ་སྒྲིང་ཐག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པའི་མདོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་
བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དོན་འདི་ལ་ཨ་མ་ར་ཅན་ཏུས། ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་མི་འགལ་
བར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དག་གིས་ཤུགས་ལ་བསྟུས་རྒྱས་སུ་བརྗོད་པར་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཡུམ་
གསུམ་ཆར་ལས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་འགྲེལ་པ་དང་། འགྲེལ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་བསྟུས་རྒྱས་སུ་སྟོན་
པའི་ཆོག་མདོ་ཉིད་ལ་མཛད་པས་སོ། །མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟུས་པ་དང་། རབ་དབྱེད་སྐབས་སུ་
རྒྱས་པར་བརྗོད་ཅེས་པ་ཡང་དོན་མིན་ཏེ། མཆན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་འཆད་འགྱུར་གྱི་ངི་བ་
བྱང་ཞིང་རབ་དབྱེད་སྟོན་དུ་བཤད་ཅིན་གྱི་མཆམས་སྒྲིར་བྱང་བ་དང་། དབྱེ་བ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱས་
བཤད་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་མིན་པས་སོ། །མ་ངེས་པ་མིན་ཏེ། བྱེད་ལྟར་ན་ཡུལ་ཉི་ཆེ་བསྟུས་རྒྱས་སུ་
བཤད་པས་སོ། །ཆོག་གསལ་དུ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་གང་ཞེས་པའི་ལན་དུ་རྗེ་གས་བྱང་འདོད་པ་
ཡང་སྒྲི་མའི་དཔེ་བརྒྱད་དང་འབྲ་བར་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོར་ཞེན་ནས་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི་སྤྱིན་
སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་སོགས་སོ། །གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྗེ་གས་བྱང་གང་ཞེས་པའི་

ལན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་ཏེ། འདིས་ཉན་རང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ལས་
བསྟན་པས་བྱེད་པ་པོ་བྱང་ཆུབ་གསུངས་སོ། །གཞན་གྱི་དོན་གང་ཞེས་པའི་ལན་དུ་སེམས་ཅན་སེར་
སྤྲུལ་ཞེས་སོགས་བསྟན་ཅེས་ངེ་བ་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་ལན་གྱི་མདོ་ཆན་པ་གསུམ་སྟུར་བ་ནི་
དགོངས་པ་མིན་ཏེ། མདོ་གཅིག་ཆད་ཅིང་། ངེ་བ་དེ་དག་ཤེར་སྟོན་དུ་བྱས་པ་ལྟར་སྤྲུལ་གཉིས་གཉིས་
སྟུར་ནས་གཉིས་བྱེད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཏེ། ལན་གྱི་མདོ་བཞི་གས་བྱང་ཆུབ་
དང་གཞན་དོན་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་སྟུར་བས་སོ། །གཞན་ཡང་རང་ཉིད་གྱིས་མདོ་བཞི་ཡུལ་གཉིས་རྒྱས་
བསྟུས་སུ་བསྟན་པ་ལ་སོ་སོར་སྟུར་བ་དང་ནང་འགལ་ལོ། །དེའི་བྱེད་པ་སྤྲུལ་བཞིན་གསུམ་བྱས་
ནས་དང་པོའི་ལན་དུ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་སོགས་མཛད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་འོར་ལོ། །

གསུམ་པ་(རྩིས་ལན་དེས་བྱུབ་པའི་དོན་)ནི། སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་
དམིགས་པར་མདོ་བཞིས་བྱུབ་པ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་བྱེད་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་སྤྲུལ་བ་དེ་ཡུལ་གྱི་མདོའི་དོན་དང་མི་
འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་ནམ་པར་སྟུར་ཏེ། གང་ཞིག་གང་དང་འབྲེལ་བ་དེ། །རིང་ན་འདུག་ཀྱང་
དེ་དང་དེ་དུ།²⁴⁵ །ཞེས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་འབྲེལ་བས་སོ། །ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་མི་འགལ་བ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་འདི་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས་རང་བཟོར་ནི་མ་བསྟན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་
སྐད་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཆོག་བྱུར་གྱིས་བསྟན་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཆོག་ལེ་འུར་བྱས་པ་རིལ་ལ་སྟུར་རོ་
ཞེས་འབྱུང་ལ་དེའི་དོན་ཡང་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་རང་བཟོ་མིན་གྱི་མདོ་ཡི་དོན་ཡིན་པས་དེ་དང་མི་
འགལ་ཞེས་བཤད་དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྩིས་ལན་དེ་དག་གིས་བྱུབ་པའི་དོན་དེ་ལ་བཤད་པ་
དང་། ལེ་བརྒྱད་མར་ཡང་མདོ་དང་སོ་གཉིས་གྱི་མཐར་ཐིམ་པ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་

²⁴⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག ༩༡༩ ཟླ་ ༡༩ ལོ་དུ་བྱང་སྤྱོད།

པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའོ་ཞེས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་
 གྱི་མཐར་གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་མདོར་བསྟུས་པའོ།

གཞན་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་ཡུལ་གཉིས་²⁴⁶བསྟུས་རྒྱས་སུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡུལ་ཉི་ཆེ་ལ་མི་
 བྱ་བར་ཡུལ་དེ་གཉིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། ཐོབ་བྱའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པར་
 བྱས་ནས་མཆན་ཉིད་བཞག་པ་དེ་ཉིད་མདོའི་དོན་ཡིན་པ་ལ་བྱང་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཁས་པ་
 གཞན་ཡང་བཞེད་དེ། དག་ལྡན་ལས། མདོ་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་མདོ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
 པ་འདི་ཉིད་དེ། མཆན་ཉིད་འདི་ནི་དེ་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།²⁴⁷ །ཞེས་དང་།
 དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་མདོ་རིམ་ལྔ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མདོ་ལས་
 གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བར་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ་བསྟན་བཅོས་སུ་གཞན་དོན་འདོད་བྱར་ཤུགས་ལ་
 བསྟན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དེ་གཞན་དོན་དུ་ཡིན་པ་དང་། འདོད་བྱ་མ་ཡིན་ན་ཆེད་དུ་བྱ་བར་མི་འགྱུར་
 བས་སོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །གྲགས་ཆ་ལས་ཀྱང་རིམ་ལྔ་བ་ཐོབ་པ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
 ཕྱིན་པའི་མདོར་ཏེ་བསྟུས་པ་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ལ་
 བཤད་དེ་དེ་ཡང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་འདིར་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པར་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྟུས་དང་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་བརྗོད།²⁴⁸ །ཅེས་པ་
 སྟེ། མདོ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱས་ཀྱི་རང་དགར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་(མདོ་གཞན་མ་བཀོད་པའི་རྒྱ་མཆན་)ནི། རྫོ་གྲོས་མི་ཟད་པ་དང་སྤྱང་པོ་བཀོད་པ་
 སོགས་གཞན་ལས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡུལ་གྱི་མདོ་
 ཉིད་བཀོད་ཅེ་ན། གཙུག་ལག་གི་གཞུང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་སྐབས་ཀྱི་དོན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་

²⁴⁶ རྗེ་ལ། འོག་ ༡༠༩ བ་ ༣ ཡུལ་གཉིས་སུ་ཡུལ་གཉིས་བསྟུས་རྒྱས་

²⁴⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག་ ༥༣ འོག་ ༡༩༩ ཟླ་ ༡༣

²⁴⁸ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག་ ༩༩ འོག་ ༥ ཟླ་ ༡༠

སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་སྟེ་ཆེད་ཆེར་བྱེད་པ་ནི་ཡུམ་མདོ་དང་མདོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསུངས་
མོད་ཀྱི་འདིར་ཡུམ་མདོ་ལས་གཞན་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་སྟོན་ཉིད་དུ་མ་གྲིས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཆོག་
མངས་སྤྱོད་གས་ནས་སོ། །མདོ་གཞན་གྱིས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཀྱང་ཡུམ་མདོ་ཉིད་དང་ས་པ་ནི་འདིའི་
རྩ་བའི་མདོ་ཡིན་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཡུམ་གསུམ་ག་ལས་གསུངས་ན་འདིར་བར་མ་ཅམ་བཞོད་ཀྱི་
རྒྱས་བསྟུས་གཉིས་མི་འབྲེན་པ་ཅི་ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྦྱོར་བ་ནི་གྲིས་པ་འབྲིད་པའི་ཆོག་སྟེ་བསྟུས་པ་ན།
ཆོག་དགོད་རྒྱ་མེད་ལ། མདོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་དེ་དག་ལ་ཆོག་མང་ཉུང་གི་བྱེད་བར་མེད་པས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་མེད་པ་གཉིས་པོ་འདི་ཡི་མཚམས་སྦྱར་དང་བྱི་འབྲེལ་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱ་གར་བ་ཁ་ཅིག་
དང་པོད་པལ་མོ་ཆེ་ནི་དགོངས་པ་བཞེན་སྦྲ་བ་ལ་མི་སྦྲ་བའི་བརྟལ་ཞུགས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །བསྟན་
བཅོས་དང་མདོ་སྦྱོར་བའི་དང་པོའི་མཚམས་ནི་ཉི་ལྔ་སྦྲ་བ་དཔོན་དག་ལྟན་གསུམ་གྱིས་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནས་མཛད་ལ། སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བའི་བཤའ་བ་དང་ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་
མཐུན་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་དང་པོ་གཉིས་འདུན་ལྟན་དང་བསམ་ལྟན་ལ་སྦྱར་བ་ལ་དང་པོར་
བྱས་སོ། །

ཐོད་ཁ་ཅིག་ཉི་ལྔ་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཅི་ནས་བདག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་
ཞེས་དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་དོ་²⁴⁹ ཞེས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལ་འབྲེན་པ་ནི་མི་འཐད་དེ།
འབྲེལ་ཆོག་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་མདོ་ཆོན་པ་བཞི་པོ་དེའི་གོང་དུ་དམིགས་དགོས་པ་ལས་སྐྱེང་
གཞི་རྫོགས་པའི་འོག་ཏུ་མདོ་བཞིའི་དང་པོ་དེ་ལས་མེད་པ་དང་། འཕགས་པས་ཀྱང་མདོ་དང་ས་པའི་
ཚུལ་དུ་མ་མཛད་པས་སོ། །ཐུབ་དགོངས་སུ་ཡང་ཉི་ལྔ་གི་ཆོག་དེ་ཉི་ཁྲིའི་མདོར་འབྲེལ་སྦྱར་སྟེ།
འབྲེལ་གཞི་ནི་ཆོག་དེའི་སྟོན་དུ་འདི་ནི་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ལྷུ་པ་འདི་ཉིད་ལས་དོན་དུ་གཉེར་བར་གསུངས་

²⁴⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཤོག ༣༩ ཟླ་ ༡༣

པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་མཛད་པས་ནོངས་སོ། །འདིར་མདོ་དང་སྒྲིབ་བའི་མདོ་རྣམས་གང་གི་²⁵⁰དབང་དུ་བྱེད་
ཅེ་ན། བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་ཉི་སྒྲིབ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་བའི་ཉི་མེད་གཤམ་གཤམ་གྱིས་དང་སྒྲིབ་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(རབ་དབྱེ)ལ་(མཆོམས་སྒྲིབ་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
(མཆོམས་སྒྲིབ་)ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཐོབ་བྱའི་དམིགས་པ་དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་
བཅས་པ་བརྗོད་ཟིན་ནས། སྒྲིབ་འཛིན་ལས། དེ་ཉི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆོག་ཤིང་འདས་པའི་སྐབས་ལ་རྣམ་
པར་སྤངས། །དེ་ལྟར་བྱུང་ལ་སྒྲིབ་བར་བྱ།²⁵¹ཞེས་པ་ལྟར་དེ་ཉི་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་
རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སེམས་བསྐྱེད་མདོར་བསྐྱེད་ཏེ་གསུངས་པའི་རབ་དབྱེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ཤིང་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནི་འོ།

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། སེམས་བསྐྱེད་དེ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་
ས་ནས་སྤྱིན་གྱི་བར་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་དོན་ནོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་འབྲེད་
ཆོག་སྒྲིབ་ཏེ། འབྲེད་པའི་རྒྱ་ནི་གྲོགས་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །ཕྱེ་བའི་ཐ་དད་ནི་པལ་ཆེར་ངོ་བོ་ཐ་
དད་དེ། སྤྲ་མ་གཉིས་ཕྱེ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། ཕྱེ་མ་གཉིས་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། བར་པ་
རྣམས་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རྒྱ་དང་། ཕྱེ་མ་ཕྱེ་མ་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ། །སྤྱིར་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་མ་ངེས་ཏེ།
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཀྱང་འདུན་ལྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གངས་ངེས་པ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་འདི་ཅམ་དུ་ངེས་ཤིང་ལྷག་པ་མེད་པས་སོ། །གོ་ངེས་ངེས་པ་ནི་འདི་དག་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱེ་མ་སྐྱེ་
བས་དོན་གྱི་གོ་ངེས་སོ། །ཡང་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ངོ་བོས་བསྟན་པར་མ་བཟད་པའོ། །གསུམ་པ་(འགྲེལ་
བྱ་)ནི། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་ཤིང་བཅད་གཉིས་སམ་ས་སོགས་ཉེར་གཉིས་ཏེ་དེ་དེ་²⁵²དག་གིས་དོན་ཉེར་
གཉིས་བཤད་ཅེས་པའོ།

²⁵⁰ ཞོལ། ཤོག ༡༠༥ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༠༦ བ ༩ གང་གིས་

²⁵¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༠༩ ཤོག ༡༩༣༥ ཟེང་། ༩

²⁵² ཞོལ། ཤོག ༡༠༦ ན ༥ ཉེར་གཉིས་ཏེ་དེ་དག་

འདི་ལ་གསུམ། རོ་བོ་བཤད། དོན་བསྟུ། ས་མཆོམས་སོ། །དང་པོ་(རོ་བོ་བཤད།)ནི། དང་པོ་
 ཉེར་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ལྡན་པ་ནི་ཞེས་སྒྱུར་བ་རོ་བོ་ཡིན་ལ། བར་པ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ལྡན་བྱ་སྟེ་ཞེས་
 སྒྱུར་བ་དཔེ་དོ། །ཐ་མ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སྒྱུར་བ་དཔེ་དོན་གྱི་ཆོས་མཐུན་ནོ། །བྱང་
 རྒྱལ་ལ་འདུན་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ས་ལྟ་བུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་དེའི་
 རྒྱ་ཆོག་གས་ཀྱི་ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའམ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་
 རྒྱན་གནས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། གསེར་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆེ་འདི་ཕྱི་ལ་ཕྱིན་དུག་གིས་བསྟུས་པའི་
 བན་བདེའི་བསམ་པ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་བར་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ནི་རིམ་པ་
 ལྟར་སྒྲར་བྱངས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མདོ་གཉིས་སོ། །དེ་འདིའི་ཤེས་བྱེད་
 དུ་རི་ལྟར་འགྲོ་སྟུམ་ན། མདོ་སྒྲ་མ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྱུར་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་རྒྱུའི་ཆོས་དཀར་
 པོ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་དང་། ཕྱི་མས་ནི་ཕྱིན་དུག་གི་ཐབས་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པས་ཕྱིན་དུག་གི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་
 འདི་ལ་བདེ་བ་དང་ཕྱི་མ་ལ་བན་པའི་བསམ་པ་ནི་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་ལྟར་ས་དང་གསེར་ལྟ་
 བུའོ།

གསུམ་པ་བསམ་པ་ལྟག་པས་ལྟག་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཟླ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
 རྩོགས་མཐུན་སོ་བདུན་སོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་
 ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཡུམ་ལ་གནས་ཏེ་བྱང་རྩོགས་སོ་བདུན་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་
 བྱའོ་ཞེས་པ་ནས་སྟོབས་བརྩམ་འདྲེས་བཅོ་བརྒྱད་ཆད་མེད་བཞི་བསྟོམ་པར་བྱའོ་²⁵³ཞེས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ན་ཡུམ་ཞེས་པ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གོ་བར་བྱ་སྟེ་ཆོག་ཆོགས་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །བཞི་བ་སྟེ་མེད་གསུམ་
 མཐེན་པའི་སྒྱུར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི། མེ་ལྟ་བུ་སྟེ། མཐེན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་སྟེ་མེད་གསུམ་ཤེས་པ་ལ་
 གོགས་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པའི་བྱད་ཤིང་སྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དང་
 མཐོང་བས་རྣམ་པར་བལྟས་ནས་འདའ་བར་འདོད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་དང་། རྣམ་

²⁵³ ལྱང་འདི་བཀའ་འགྱུར་ནང་མ་རྟེན།

མཁྱེན་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་པ་དང་ཤེས་པ་འི་ནམ་པ་ཤེས་
 པ་ཉིད་རྫོགས་པར་བྱ་འདོད་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་མཆོམས་སྟོར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
 སྤང་བར་འདོད་པའི་སོགས་སོ། །རྒྱན་ལས། སྟོར་བ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་བ་དང་ལྷག་བསམ་དང་ལྡན་པ་མེ་
 ལྷ་བྱར་གོ་བ་རྫོགས་སྟེ་བཤད་པ་ནི། གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཆོགས་སྟོར་གཉིས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཤེས་པར་བྱེད་
 པའོ། །དཔེ་དོན་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་འདི་ནི། གྲགས་ཆ་ཤེས་སྟོན་སྟོང་པ་ལྷག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་
 བཤད་ལ། འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་ལྷན་ཅི་ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་ལྷག་ཆོས་ལས་བྱད་ཤིང་གི་བྱད་པར་བྱིས་མེ་
 འཕེལ་བ་ལྟར་སྟོར་བ་བྱད་པར་དུ་འགོ་བཅོམ་ཞེས་འཆད་དོ། །འབྲེལ་པ་འདིར་བཤད་པའི་དགོངས་པ་
 ནི། མདོ་འདིས་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་པ་ལུ་ལ་སྟོབ་པ་དང་མེ་མཐུན་ཕྱགས་སྟོང་བ་བསྟན་ལ།
 སྟོར་ལས་དུ་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་སྟོར་བ་ལ་སྟོམ་བྱུང་གིས་དབང་དུ་གྱུར་པས་དེའི་སྟོབ་པ་ཐེག་པ་ལ་
 མཐུ་ཕུལ་བྱུང་ཐོབ་པའི་བྱིར་མེ་དང་ཆོས་མཐུན་ལོ་སྟོན་དུ་དགོངས་སོ། །ལྷ་བ་སྟོན་པའི་པར་བྱིན་
 དང་ལྡན་པ་ནི། གཏེར་ཆེན་པོ་ལྷ་བྱ་སྟེ། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྟོང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཆོས་པར་བྱེད་ཀྱང་མེ་ཟད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། སེམས་ཅན་སེར་སྣ་ཅན་སྟོན་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་
 པ་དང་། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་བའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་སྟོན་པ་གཏོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་བེལ་གྱིས་
 གཞོན་པར་འདོད་པའི་སོགས་སོ། །

བྱག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་དང་ལྡན་པ་ནི། རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་ལྷ་བྱ་སྟེ། སྟོབས་ལ་
 སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྟེད་པའི་ཉེན་ཀྱི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་
 སོགས་སོ། །བདུན་པ་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་དང་ལྡན་པ་ནི། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལྷ་བྱ་སྟེ། མེ་མཆོན་ལ་
 སོགས་པའི་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབ་པས་ཡིད་མི་འཁྲུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། གཞོད་སེམས་
 ཅན་ཞེས་སོགས་སོ། །བརྒྱད་པ་བཙོན་འབྱུང་གི་པར་བྱིན་དང་ལྡན་པ་ནི། རྟོ་རྗེ་ལྷ་བྱ་སྟེ། ལྷ་མོ་མེད་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་བརྟན་པས་བདུད་ཀྱིས་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ལེ་ལོ་ཅན་ཞེས་སོགས་
 སོ། །དབྱུ་པ་བསམ་གཏན་ཀྱི་པར་བྱིན་དང་ལྡན་པ་ནི། རིའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བྱ་སྟེ། མཆོན་མར་དམིགས་

པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་
སོགས་སོ། །བཅུ་པ་བདག་མེད་གཉིས་ཉོགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པ་ནི། སྤྲོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ།
ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་གཟུང་བར་ཉོག་པ་སོགས་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་
བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཤེས་རབ་འཆལ་བ་སོགས་སོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ཐབས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པ་
ནི། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུ་སྟེ། སྟོང་ཇེ་དང་ཐབས་མཁས་པས་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དགོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
གཅིག་ཙམ་ཡང་ཐབས་མཁས་པས་རྣམ་མཐུན་དུ་བསྐྱོས་པས་གཞལ་མེད་གངས་མེད་པར་བྱ་བར་
འདོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིན་པ་ཆུང་དུ་གཏོང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཆུང་དུ་སྤྱང་། བཟོད་པ་ཆུང་དུ་སྒྲོམ།
བཙོན་འབྲུས་ཆུང་དུ་ཚོམ། བསམ་གཏོན་ཆུང་དུ་ལ་མཉམ་པར་འཛོལ། །ཤེས་རབ་ཆུང་དུ་ཡང་སྒྲོམ་པ་
ན་ཐབས་མཁས་པས་སྤར་ལྟར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའོ། །འདིས་རྒྱ་མཚོར་ལྷང་བའི་ཚུ་ཐེགས་དང་
འབྲ་བར་ཕྱིན་དུག་གི་དགོ་ཙམ་ཆུང་དུ་ཙམ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོས་པས་དེ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་བྲད་པ་
དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་བཟོད་ལུས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤེས་
གཉེན་ལྟ་བུ་དེ་བསྟན་ཏོ། །

བཅུ་གཉིས་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པ་ནི། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་ལྟ་བུ་སྟེ། གནས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡིད་ལ་ངེ་ལྟར་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐུ་སྐྱབ་པ་དང་། གཞོན་ནུའི་ས་ལས་འདའ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་དང་མི་
འབྲལ་བ་དང་། དབྱངས་གཅིག་གིས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་སུ་གོ་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་གྱི་རིགས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། དགོ་ཙམ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བཀྱར་སྟེ་བྱ་བར་
འདོད་པའི་དགོ་ཙམ་དེ་དག་ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པས་སོགས་སོ། །འདིས་ངེ་ལྟར་
སྟོན་པ་རྣམས་འབྲུབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་བསྟན་ཏོ། །བཅུ་གསུམ་པ་སྟོབས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པ་
ནི། ཉི་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་བའི་ལོ་ཉོག་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་
ཆེན་གྱིས་ཟས་སྒྲོམ་གོས་ལ་སོགས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་ལ་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་

རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་དུག་ལ་འགོད་པ་
 དང་། དགེ་བའི་སེམས་གཅིག་ཅེས་ཡང་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་ཟད་པར་བྱེད་འདོད་པས་
 སོགས་སོ། །འདིས་གཞན་རྒྱུད་ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་གིས་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་ཅ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་བསྟན་ཏོ། །སྐབས་འདིར་གཞན་དོན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཕྱིན་དུག་ལ་འགོད་པ་ཡང་
 གསུངས་སོ། །བཙུ་བཞི་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་ལྷན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤྲ་དབྱངས་སྟན་པ་ནི་ཟེའི་སྤྱ་
 ལྷ་བྱ་སྟེ། གདུལ་བྱ་ཡིད་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ལ་
 སྟོབ་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་ཀྱི་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་འདོད་པས་ཞེས་སོགས་
 སོ། །འདིས་སྟོང་ཉིད་མཁྱེན་པའི་རི་ལྷ་བ་དང་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་མཁྱེན་པའི་རི་སྟེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་
 ཕྱིན་པའི་བསྐྱེད་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་བསྟན་ཏོ། །བཙུ་ལྔ་བ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་
 ནི། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལྷ་བྱ་སྟེ། མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པས་གཞན་ཀྱི་དོན་སྦྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་སྟོགས་བཙུའི་འདིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་འདའ་བ་དང་། སྟོང་གསུམ་ཀྱི་ཆུ་
 ཐམས་ཅད་སྐྱའི་ཅེ་མོ་བརྒྱར་གཤགས་པའི་ཆས་ཀྱིན་དུ་བསྐྱང་བ་དང་། དེ་ན་གནས་པའི་སྟོག་ཆགས་
 རྣམས་ལ་ཡང་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། བསྐྱལ་བ་སྟེག་པའི་མེ་ཁའི་དབུགས་གཅིག་གིས་ཞེ་བ་
 དང་། འདིག་པའི་དུས་ཀྱི་རྒྱང་སོར་སོའི་ཅེ་མོ་གཅིག་གིས་དགབ་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་མཁའི་
 ཁམས་ཅི་ཅེས་པར་སྦྱིལ་གྱུར་གཅིག་གིས་དགབ་བ་²⁵⁴དང་། སྟོང་གསུམ་ཀྱི་རི་ཐམས་ཅད་སྤྱ་ཉག་མ་
 གཅིག་གིས་སྐྱམས་²⁵⁵ཏེ་བྱེད་དུ་བཏེགས་ནས་འདིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཆད་མེད་པར་འཕང་ངོ་སྟོན་པ་
 དང་། སྟོགས་བཙུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལྟའི་མིག་གིས་བལྟ་ཞིང་དེའི་ཆོས་ལྟའི་རྣ་བས་
 མཉན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོད་པ་ཤེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་སྟོན་ཀྱི་གནས་བླན་པ་དང་།
 ཐག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་མངོན་དུ་བྱ་བར་འདོད་ཅིང་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱ་བར་འདོད་པ་

²⁵⁴ ཞོལ་ཤོག ༡༠༩ བ ༩ དགབ་པ་དང་།

²⁵⁵ ཞོལ་ཤོག ༡༠༩ བ ༩ གཅིག་གིས་བསྐྱམས་ཏེ་

སོགས་སོ། །འདིས་མ་ཐུའི་བྱང་པར་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
དེ་བསྟན་ཏོ།།

བཅུ་དྲུག་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་ནི། བར་མཛོད་ལྟ་བུ་སྟེ། བསོད་
ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་གཉིས་མང་པོའི་མཛོད་དེ་གནས་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་
ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་གྱི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་
བསོད་སྟོམས་དང་མེ་ཏྲོག་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གིས་དེ་དག་ལ་བཀྱར་སྟེ་སོགས་བྱ་བ་དང་། ཕྱོགས་
བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུ་བཞི་རང་རྒྱལ་ཕྱང་པོ་མ་ལུས་པའི་
ཕྱང་འདས་གྱི་བར་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་སོགས་སོ། །དེ་ལ་ངག་དང་པོས་བསོད་ནམས་དང་
གཉིས་པས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་བསྟན་ཏོ། །བཅུ་བདུན་པ་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་ཚོས་སོ་
བདུན་དང་ལྡན་པ་ནི། ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་
འདོད་པས་སོགས་སོ། །འདིས་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་མཆོན་པ་དུས་གསུམ་གྱི་
འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སྤྲུལ་པ་དག་གྲོགས་ལ་ནི་
འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ལ་གྲོགས་ཅན་ལ་ནི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཁོ་ན་གཤེགས་ཞེས་
འཆད་དོ།།

བཅུ་བརྒྱད་པ་གཞན་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་སྟོང་རྗེ་དང་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་ཏྲོགས་
གྱི་ལྷག་མཐོང་དང་ལྡན་པ་ནི། བཞོན་པ་བཟང་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། འཁོར་འདས་ཀྱི་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མི་ལྷུང་
བས་མི་གནས་པའི་སར་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་འགོ་བཙུག་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་
འགོ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་གི་འཁོར་དུ་འགྱུར་བས་འདོད་པས་སོགས་སོ། །འདིས་
ཉན་རང་དུ་མ་ཞུགས་པའི་སྟོན་དུ་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་འགོ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་སྟོན་
ཚུལ་རྣམས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གསུངས་སོ། །བཅུ་དགུ་པ་ཆོག་དོན་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་
གཟུངས་དང་གཞན་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འཆད་པའི་སྟོབས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། བཀོད་མའི་ཆུ་ལྟ་བུ་སྟེ།

སྒྲུབ་ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པ་ཐོས་འགྱུར་གྱི་ཆོས་འཛིན་པས་མི་ཟད་པར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཕྱོགས་
བརྒྱའི་སངས་རྒྱས་བཙུག་པ་ཐོས་ལྡན་ཆོས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དང་གསུང་བ་དང་གསུང་བར་འགྱུར་བ་
གང་རྗེ་སྟོན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ་མདོ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་ལུང་བསྟན་པ་ནས་གཏན་ལ་པབ་པར་
བསྟན་པའི་བར་ཉན་རང་ཆོས་ཀྱིས་མ་ཐོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པ་
དང་གཞན་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་པར་འདོད་པས་ཞེས་སོ། །ཆུ་མིག་དང་བཀོད་མའི་བྱུང་པར་ནི་སའི་
དངོས་གཞིར། ཆུ་མིག་ནི་སྟོན་སྟེ་ཆུ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །བཀོད་མ་ནི་ཆུ་བྱུང་བྱུང་བ་གང་
ཡིན་པ་སྟེ་ཞེས་སོ། །ཉི་ཤུ་པ་འདུ་བྱེད་ཟག་བཅས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུང་འདས་བཞི་ལ་མི་རྟག་སྟུག་
བསྐྱེད་པ་དག་མེད་ཞི་བར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་ལྡན་པ་ནི། གུན་དགའ་བའི་སྐྱ་སྟན་པ་ལྟ་
བྱ་སྟེ། ཐར་པ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། །ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ནི་
སྟུག་བསྐྱེད་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ། །ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་པའི་སྟོ་
ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དབྱངས་སྟན་པར་སྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཕྱོགས་བརྒྱ་རེ་རེ་ཞིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་
ཡུན་རིང་སོར་ཐུན་པ་ཐུན་གཞག་ཏུ་གྱུར་པ་ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱས་ནས་དེར་སྐྱེས་པའི་
སེམས་ཅན་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་སྐྱ་ཐོས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དག་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལ་དགོན་
པར་འདོད་པའི་ཞེས་སོགས་སོ། །

ཉེར་གཅིག་པ་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཆུ་བོའི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཤེས་པ་དང་
ཤེས་བྱ་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པས་སྟོང་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་ཅིང་རྒྱུ་མི་
འཆད་པར་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པ་སྟེ་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཕྱོགས་
བརྒྱ་སོ་རེ་རེ་མཐའ་ཡས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་ལོང་བ་དང་འོན་པ་དང་སྟོན་པ་དང་།
གཅེར་བྱ་དང་། བཀྲེས་པ་དང་། སྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ངན་སོང་ཏུ་ལྱུང་བ་ཆོས་སྟུག་བསྐྱེད་པའི་
དང་དེ་ལས་ཐར་བར་བྱ་སྟེ་མའི་ལུས་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ཆོས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལུང་སོ་སྟེ་ལ་དགོན་པར་
འདོད་པས་སོགས་སོ། །འདིས་སེམས་ཅན་ཆེས་སྟུག་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ལ་ཡང་སྟུག་བསྐྱེད་པའི་ལས་
གོལ་བར་བྱས་ཏེ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱུང་རྒྱུ་ལ་འགོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ་གསུངས་སོ། །ཉེར་གཉིས་

256 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༠ ལོའ། ༡༠༩༡ ཟླེའ། ༡༩

ངེ་ལྟར་ལྟ་བུའི་མིག་གིས་འདིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བུ་བཞི་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་ལྟ་སྒྲུངས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ་²⁵⁷ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་([དོན་བསྟུན](#))ནི། དཔེ་ཉེར་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་སྟོན་པར་དཔེ་དོན་ཆོས་མ་ཐུན་ཉེར་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་བ་པའི་སྒྲུང་བཏོན་ནས་འཆད་པ་ནི་གཞུང་མ་དག་གོ།

གསུམ་པ་([ས་མཆོམས](#))ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་བཤད་པ་དེ་ལ་དང་པོ་འདུན་ལྡན་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ཆོག་གས་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་ཏེ་དེ་ཡང་ཆོག་གས་ཀྱི་ལམ་ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཅིག་སྒྲུབ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་ས་དང་པོ་ལ་འདུག་པ་སྒྲུབ་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནས་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་བར་བཅུ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུས་རིམ་པ་བཞིན་བསྐྱས་ཏེ་དང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། ལྟག་མ་དགུ་སྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཏེ་སྐབས་དེ་ན་ཡོད་པའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་སོགས་ལྟ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ས་བཅུ་གའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་འཆད་ཀྱང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་འདི་དག་གི་གོ་རིམས་ནམས་དོན་གྱི་རིམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་ས་བཅུ་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་བཞག་གོ། །རྒྱ་འོད་དུ་གཞན་བྱ་གེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལོ། །འདིའི་ཐ་མ་གཅིག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལོ།

²⁵⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༥༧ ཤོག་ ༥༧༩ ཟླ་ ༣

རྒྱ་འདིས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཞེས་པའི་སེང་གེ་བཟང་པོའི་འདོད་པ་ནི་ཉི་ལྔ་
 བཏགས་པའི་དགོས་པ་མེད་པས་མི་རིགས་ཞེས་ལྟེན་ས་མཆམས་མ་ཐུན་ཞིང་། ཉི་ཤུ་པ་ས་བཅུ་ཐ་
 མའི་བར་ཆད་མེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ལ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དངོས་མིན་ཞིང་། བཏགས་པ་བར་འདོད་ན་
 ཡང་བཏགས་པའི་དགོས་པ་མེད་པས་མི་རིགས་ཞེས་ཆོལ་བ་ནི་ཆོག་ལ་ཚོད་པར་སྤངསྟེ། སྟོབ་
 དཔོན་གྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྟོར་བས་བསྐྱུས་པ་ཙམ་དུ་བཞེད་པས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་སྤང་
 ལས། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་འབྲེལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་གྱིས་
 བསྐྱུས་སོ།²⁵⁸ །ཞེས་སོ། །བྱད་རྩ་བླུས་ཐ་མ་བརྒྱད་ལ་དང་པོ་བཞི་ས་བརྒྱད་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་
 དགུ་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་བཅུ་པའོ་ཞེས་འཆད་ཅིང་། རྒྱན་སྤང་དུ། ཐ་མ་བརྒྱད་བྱང་སེམས་ཀྱི་སའི་
 བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལུགས་བཀོད་པ་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འཆད་དོ། །དེའི་
 འོག་ཏུ་བཤད་པའི་ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྟོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་གྱི་སྟོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་
 སོ། །དེ་ལ་དངོས་མཇུག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྒྱན་སྤང་བཞེད་ལ། གཞན་
 དག་སྐྱ་གཉིས་སམ་ཡེ་ཤེས་སྤྲུམ་བཞི་དངོས་ཡིན་ལ། སྤྲུམ་སྤྲུམ་བྱ་སྤྲུམ་ཡེ་ཤེས་མཇུག་ཏུ་འདོད་
 དོ། །ཆོགས་ལམ་ནས་མི་སྟོབ་པའི་བར་ན་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ལས་
 དང་པོ་བའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་
 ཀའི་སྟོན་སྤྲུམ་ཕྱེ་ན་དབྱེ་བ་རྫོགས་ཀྱི་གཞན་དུ་རྒྱ་ཙམ་གྱི་དབྱེ་བས་དབྱེ་བ་མི་རྫོགས་སོ། །དེ་ལྟར་
 སྟོབ་དཔོན་འདིས་ས་མཆམས་མཛད་པ་ཡང་མདོ་སྟེ་རྒྱན་གྱི་ས་མཆམས་ཀྱི་ལུང་བྲངས་ནས་དེའི་
 རྗེས་སུ་འབྲངས་སོ། །

²⁵⁸ བསྐྱེད་ལྗགས། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་བ། ༡༡ ཞོག ༩༣༩ ཟླ་ ༦

(གདམས་ངག)

གཉིས་པ་(སེམས་བསྐྱེད་དེ་དག་གི་གདམས་ངག་ནོད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་
 རོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱི)ལ་ལྟ། རོན་པའི་རྟེན། རྒྱ་གང་ལས་ནོད་པ། ཡུལ་གང་ལ་ནོད་པ། རོན་བྱའི་ངོ་བོ།
 ས་མཆོམས་སོ། །དང་པོ་(ནོད་པའི་རྟེན)ནི། སྤྱིར་གདམས་ངག་ཉན་པ་ཙམ་ཞིག་ཉན་རང་ལ་ཡང་
 ཡོད་ལ། གྲེ་བྲག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་ལ་ཡང་པལ་བ་དང་བྱུང་ཅན་གཉིས་ལས་འདྲིར་
 བསྟན་པ་ནི་ཕྱི་མ་སྟེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་ཉན་ན་ཆོག་ས་ལམ་ཆེན་པོར་སོན་པ་ཞིག་དགོས་
 ཏེ། རྒྱན་ལས། བསམ་གཏན་ལ་ཐོབ་མཛོན་པར་ཤེས། །མཛོན་པར་བསྐྱབས་པའི་སྒོ་ནས་ཏེ། །སངས་
 རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ། །མཆོད་པའི་ཕྱིར་དང་མཉན་པའི་ཕྱིར། །འདྲིག་རྟེན་ཁམས་ནི་རྣམས་སུ་
 འགོ།²⁵⁹ །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(རྒྱ་གང་ལས་ནོད་པ་)ནི། རྒྱན་ལས། དེ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་
 ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཞི་གནས་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཡངས་པ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །གདམས་ངག་རྒྱ་
 ཆེན་རྟེན་པར་འགྱུར།²⁶⁰ །ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །འདི་ལ་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་མཆོན་ཉིད་ནི། གང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་
 རོན་བགང་ལས་འདས་པ་འཛིན་པར་བྱས་པའི་བྲན་ཤེས་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་ནོ། །གཉིས་
 པ་སྐྱབས་བཞད་པ་ནི། ཆོས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་རོན་རྒྱན་ནས་བར་མ་ཆད་དུ་འཛིན་པར་བྱས་པའོ།

གསུམ་པ་ས་མཆོམས་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་འདྲིག་རྟེན་
 ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་བྱའོ་²⁶¹ །ཞེས་པ་ནི་ཆོག་ས་
²⁶² སྤྱི་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་ཅན་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས། རྒྱན་སྤང་ལས། ཆོག་ས་ཀྱི་ས་འདི་

²⁵⁹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༡༡ ཞོག་ ༩༥༥ ཟླང་། ༩

²⁶⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༡༡ ཞོག་ ༩༥༥ ཟླང་། ༡༥

²⁶¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༡༡ ཞོག་ ༡༥༥ ཟླང་། ༡༥

²⁶² ཞོལ། ཞོག་ ༡༡༣ བ་ ༥། གཙང་། ཞོག་ ༡༡༣ བ་ ༣ ཆོས་སྤྱིད་

ཉིད་དུ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་གྱུར་པ་ན་གང་ཞིག་ཐོབ་པས་ཆོག་དང་དོན་འཛིན་པར་རུས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་ལ་²⁶³ཞེས་པ་ལྟར་ག་བྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་([ཡུལ་གང་ལ་ནོད་པ་](#))ནི། སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། སྤྱོད་པ་བཅུ་ན་
བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཞེས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་སྟོན་
རུས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལྟ་བུའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་ཡང་སྟོན་པ་
པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱང་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་([ནོད་བྱའི་རོ་བོ་](#))ནི། ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དངོས་སུ་འདོམས་པའི་ངག་ཅེས་པ་མི་
འཐད་དེ། གདམས་ངག་བྲད་ཅན་ལ་ཡང་སྟོན་པ་པོ་སངས་རྒྱས་སུ་མ་ངེས་པར་སྤར་བསྟན་ལ། སྤྱིར་
བཀའ་ཡིན་པར་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། མདོན་ཏོགས་རྒྱན་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་གདམས་ངག་བྲད་ཅན་གྱི་དོན་
ལེགས་པར་ཆང་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཆ་ཆང་སྟོན་
པའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་བྲད་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཆོག་གསལ་ལས་ནི། ལམ་
ཉིད་གདམས་ངག་ཏུ་འདོད་པའི་གཞན་ལུགས་བཀོད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ཡང་ན་འདོམས་པ་ཡང་དེ་
ཡིན་ལ་ངེ་ལྟར་གདམས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡང་འདིར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གདམས་ངག་གོ་²⁶⁴ཞེས་
འདོམས་པའི་ངག་དང་གདམས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཡང་གདམས་ངག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱི་མ་
གཙོ་བོར་གྱུར་བའོ། ²⁶⁵ཞེས་པ་འདིས་ཁོང་རང་གི་རྗེ་བཅུ་གྱི་ལུགས་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །དོན་
བསྟུས་སྟོན་མེད། རོ་བོ་ངག་གི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟར། ²⁶⁶འགྲེལ་བ་དང་རྣམ་འགྲེལ་གཉིས་
ལས། དེ་ལ་དོན་དུ་གཉིར་བའི་དོན་ཐོབ་པའི་བྱ་བ་ཉི་བར་སྟོན་པ་ནི་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། ཐོབ་ཐེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་དོན་གྱིས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་གདམས་ངག་

²⁶³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༩ ཞོག་ ༡༦༩༡ ཟླང་། ༡

²⁶⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༩ ཞོག་ ༤༠༣ ཟླང་། ༡༢

²⁶⁵ ཞོལ། ཞོག་ ༡༡༣ ན ༥ གྱུར་པའི་ཞེས་ གཙང་། ༡༡༥ ན ༣ གྱུར་པའོ

²⁶⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༩ ཞོག་ ༡༣༩༣ ཟླང་། ༡༦

ཡིན་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་
²⁶⁷ ཞེས་རྫོང་བྱེད་ལ་བཤད་ཅིང་། དག་ལྡན་ལས་ཀྱང་། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྫོང་བ་ནི་
 གདམས་ངག་སྟེ། ཞེས་དང་། འདི་ལས་ཀྱང་འདོམས་པ་ནི་གདམས་ངག་སྟེ་ཞེས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཞལ་
 འཆམ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་གདམས་ངག་ནི་རྫོང་བྱེད་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། བསྟན་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ནི་
 གདམས་ངག་གི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་(ས་མཆོམས་)ནི། ཤེར་འབྱུང་གིས་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་བརྩམས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སའི་བར་དུ་གདམས་ངག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲུབ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ་²⁶⁸ ཞེས་བཤད་
 ལ། ཆོག་གསལ་ལས་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་ནི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་དེ། རང་བྱུང་གི་ཡེ་
 ཤེས་སྦྱེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་²⁶⁹ ཞེས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆེ་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
 པར་བྱས་པས་གདམས་ངག་ལ་རག་མ་ལས་ཞེས་འཆད་དོ། །གདམས་ངག་ངེས་པར་ཉན་དགོས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་ས་མཆོམས་འཛོག་ན་ཞིབ་ཆ་འདི་ལེགས་ལ། སྟོན་པ་པོའི་ས་མཆོམས་འཛིན་ན་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རོ་ཞེས་སྲ་མས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། མཆོམས་སྒྱུ་ལ། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཆོམས་
སྒྱུ་)ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཙོ་བོར་བསྟན་ཅིང་དེའི་གནས་སྐབས་ཅམ་ལ་དབྱེ་བར་བཞག་
 པས་དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྫོང་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གདམས་ངག་གསུངས་ཏེ། གོང་གི་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་དང་པོ་འདུན་ལྡན་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཡུལ་བཅུ་ལ་བརྩམས་ནས་འདོམས་
 པ་ནི་གདམས་ངག་ཡིན་པས་སོ། །བྱང་སེམས་ཅི་འདྲ་བ་ཞེ་ན། དུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟེ་རྒྱུའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་དང་མཐུན་པར་གདམས་ངག་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པའོ། །དགོས་
 པ་གང་གི་ཕྱིར་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་དེས་བསམ་པས་འཕངས་པའི་དཀར་

²⁶⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩ གླེང་། ༥༠ ཞོག་ ༩༣ ཟླང་། ༡༩

²⁶⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ ཞོག་ ༩༥ ཟླང་། ༩

²⁶⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ ཞོག་ ༡༠༩ ཟླང་། ༡༩

ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་རྗེས་བསྟན་དང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལ་བརྟེན་པས་ལྷ་གཞན་ལ་སྐབས་སུ་མི་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཟིན་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་གདམས་ངག་གི་དགོས་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་དུའོ། །ཐབས་གང་གིས་ན། ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཟིན་མི་ཉམས་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བའི་དོན་ཏེ་ཐབས་ཀྱིས་སོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདི་དང་འདི་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པ་ལ། ལྷ་རིའི་བྱས་བཅོས་ལྡན་འདས་རི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཡུམ་ལ་སྐྱེད་པར་བགྱི། ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་རྣམས་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་ཞེས་པ་ནས་དེ་ལྟར་སྐྱོད་ན་བྱང་སེམས་ཡུམ་ལ་སྐྱོད་པ་ཡིན་ནོའི་བར་གྱིས་སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། དགེ་སློང་ལྷ་རིའི་བྱ་ཞེས་པ་ནས་མ་འབྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲིན་པ་པོ་ཡིན་ནོའི་བར་གྱིས་སྐྱབ་པའི་ཕན་ཡོན་གསུངས་སོ། །མདོ་མཆམས་འབྲེད་ཆུལ་འདི་ནི་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་དག་ལྡན་ལས་སོ། །དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་ཡུམ་ནི་ཁ་ཅིག་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་འདོད་ཀྱང་། སྐབས་དེའི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱས་སེམས་བསྐྱེད་བསྟན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཡུམ་ཡིན་པས་འདིར་བསྟན་པའི་སྐྱབ་པ་ལ་ཡུམ་དུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ་སྟེ་ཕྱི་ལོགས་པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

(བདེན་གཉིས།)

གཉིས་པ་(རྫོན་བཤའ་པ་)ལ་གཉིས། གདམས་ངག་སྒྱིར་བསྟན། རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤའ་བའོ། །དང་པོ་(གདམས་ངག་སྒྱིར་བསྟན་)ལ་གསུམ། བསྟན། བཤའ། མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་
པོ་(བསྟན་)ནི། འདིར་བསྟན་གདམས་ངག་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་གངས་བཙུའི་བདག་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྐབ་དང་ཞེས་སོགས་ཡུལ་བཙུར་ཡོད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(བཤའ་)ལ་བཞི། སྐབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ། དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི། རྟོན་དགོན་
མཆོག་གསུམ། སྐབ་པ་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་(སྐབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་)ལ་གཉིས།
ངོ་བོ་དང་། བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་(ངོ་བོ་)ནི། སྐབ་པ་ལ་འདོམས་སོ། །དེ་གང་ན། འཐུག་པར་བྱའོ་
ཞེས་གདུལ་བྱ་ལ་སློབ་པའོ། །གང་ལ་འཐུག་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཉིར་གཉིས་
སྒར་ཇི་སྐད་བཤའ་པར་བསྟན་པའི་དཀར་ཆོས་མ་ལུས་པ་སྐབ་པའི་ཐབས་ལའོ། །དེས་ན་འདི་ནི་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་བཤའ་པའི་དཀར་ཆོས་ནམས་སྐབ་པའི་ཐབས་ལ་བཤའ་པར་
བྱ་སྟེ། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྒར་བཤའ་པའི་མདོ་ཡི་འབྲེལ་ལོ། །ཚུལ་ནི།
སྟོད་པ་པོ་སྟོད་བྱ་སྟོད་འབྲས་སྟོད་པ་རང་གི་ངོ་བོ་བརྗོད་ཆེད་བཅས་པ་དེ་ཁོ་ནར་མི་དམིགས་པ་
དང་། ཐ་སྙད་དུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
ལས་མི་འདའ་བ་བདེན་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་ཏེ། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེ་²⁷⁰བྱང་སེམས་ཉིད་ཡོད་
བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིང་། བྱང་ཆུབ་ཡུམ། ཡུམ་གྱི་མིང་། སྟོད་ཅེས་མི་སྟོད་ཅེས།
སྟོད་ཀྱང་སྟོད་ལ་མི་སྟོད་ཀྱང་མི་སྟོད། སྟོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྟོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་དང་།
ཕྱང་པོ་ལྷ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོ། །འདི་ཡང་ངག་དང་པོས་ཀུན་རྫོབ་དང་ལྷག་མས་
དོན་དམ་ལས་མི་འདའ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་ལས་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་བ་དམིགས་

²⁷⁰ ཞོལ་ སོག་ ༡༡༥ བ ༩ བྱང་ཆོས་

བ་དང་བཅས་པས་བྱང་སེམས་ཡུམ་དེ་ལ་སྒྲིང་བ་གསུམ་ཞུས་པས་དམིགས་བ་དེ་དག་བསལ་བའི་
ཕྱིར་བྱང་སེམས་དེའི་མིང་དང་། བྱང་ཚུབ་སྟེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་མི་དམིགས་བའི་སྒྲིང་བ་མི་
དམིགས་བར་བསྟན་པས་མི་དམིགས་བ་སྟོང་བ་ཉིད་གསུངས་བ་དང་། ཡུམ་ཡང་མི་དམིགས་བར་
བྱངས་ཤིང་། འདི་དག་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་བྱང་པོ་ལྔ་མི་མཐོང་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
བསྟན་པར་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱངས་པའི་མདོ་འདི་ཐེག་བསྟུས་ཀྱན་བཅུས་དང་། མདོ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་
བ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས། དག་ལྡན་ནམས་སུ་ནམས་གཡེང་གི་རྟོག་བ་བཅུའི་གཉེན་པོར་བཀལ་ཞིང་
དེ་དག་ཏུ་བཤད་པའི་དགག་བྱ་ཡང་། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས། དེས་ན་སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་
དུ། །བྱང་ཚུབ་མ་མཐོང་བར་བརྗོད་པ། །ཡོངས་སུ་རྗོགས་པའི་བར་གྱིས་འདིར། །བཅུགས་ནམས་
སེལ་བར་ཤེས་པར་བྱ།²⁷¹ །ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཀྱན་བཅུགས་ཁོ་ན་དགག་བྱར་བསྟན་
གྱི་གཞན་དབང་དགག་བྱར་མ་བསྟན་ལ། གཞོད་འཛོམས་འདི་ལས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱན་
བཅུགས་སུ་བཤད་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་རང་སྟོང་དུ་གསུངས་ཤིང་སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་ནམས་ཀྱང་སྐྱེ་
བཞིན་པར་མཛད་ནས་སྐྱེ་འགག་སེལ་བའི་རིགས་བ་རིགས་ཆོགས་བཞིན་འཆད་པས་སེམས་ཅམ་
མིན་ལ། བྱད་པར་དུ་མདོ་འདི་རྟོག་བ་བཅུའི་གཉེན་པོར་མི་འཆད་ཅིང་མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་
དང་ཡང་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པས་འདིས་ཀྱང་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེའོ།

གཉིས་བ་(ཐུང་པར)ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་བ་དེ་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་བ་རང་རྒྱལ་ནམས་དང་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོར་བ་ཕྱིན་དུག་གིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྟོགས་བྱ་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་རིའི་བྱ་གལ་ཏེ་
འཛམ་བུའི་སྤིང་འདི་དག་སྟོང་སྤྱི་རིའི་བྱ་དང་མོ་འུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་ཤིག་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན།
འདམ་བུ། འོད་མ། བྱར་ཤིང་། སྟེག་མའི་ཆལ་ལམ། འབྲས་ཀྱི་ཞིང་ངམ། ཉིལ་གྱི་ཞིང་ལྟར་ཡོངས་སུ་
གང་བར་གྱུར་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྒྲིང་བའི་ཤེས་རབ་ཉིན་

²⁷¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༥ ཞོག་ ༡༣༩༠ ཟླ་ ༡༠

གཅིག་བསྐྱེམས་པའི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོ། རྟོང་གི་ཆ་དང་། བརྒྱ་རྟོང་ནས་བྱེ་བ་བརྒྱ་རྟོང་
གི་ཆ་དང་། བྱངས་སུ་དང་། ཆར་ཡང་། བྱངས་བར་ཡང་། རྒྱར་ཡང་དཔེར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགོའོ། །ལྷ་
རིའི་བྱ་དེ་ལྷར་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྐྱེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་
ཉན་རང་ཐམས་ཅད་གྱི་ཤེས་རབ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། །ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་
ལྷར་བྱང་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱང་ན་ལས་བརྒྱ་བའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་
གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཤེས་རབ་ནི་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟོང་གསུམ་གྱི་རྟོང་ཆེན་པོ་དང་། རྟོགས་བཅུ་རེ་རིའི་འཛིག་ཉིན་གྱི་ཁམས་ལ་
བསྐྱེས་ནས་གསུངས་སོ། །དཔེ་དུག་པོ་འདིས་ནི་རིམ་པ་ལྷར་ཐེག་དམན་གྱི་ངེས་འབྱེད་བཞི་དང་།
མཐོང་སྒྲོམ་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་བསྟན་ཏེ་ཞེས་འཕགས་པ་གསུང་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
དཔེ་དུག་པོ་འདིས་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་སོགས་པ་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་གྱིས་གང་བའི་དཔེ་ཡིན་ལ་
དེ་དག་གིས་ཆོས་དུག་བསྟན་པར་བྱས་ན་ཆོས་དུག་པོ་ཉིད་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་གྱིས་གང་བའི་དཔེར་
འགྱུར་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་དུག་ལ་གནས་པས། གང་བའི་དཔེར་བྱེད་ན་འང་འམ་
ཞེས་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་དེ། དེ་ལ་ནི་དཔེ་དོན་སོ་སོར་ངེས་པས་ཤིང་། དཔྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཁྱོད་ཉོན་
ཅིག་དང་བྱི་མ་མེད་པའི་ལན་གྱིས་ཆེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་
ནས་ཤེས་རབ་དང་རྩ་འཁྱུལ་ཅན་གྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་མཆོག་ཟུང་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་
ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ན་དེ་དག་གི་སྒྲོབ་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཁྱད་ཞུགས་
པར་བྱུང་བོ། །དེའི་བྱིར་དངོས་བསྟན་གྱི་དཔེ་ལ་ནི་དོན་གཅིག་ལ་དཔེ་བྱི་མ་དང་བའི་བྱིར་འམ་སྒྲོས་
ལ་ཞུགས་བསྟན་དུག་ལ་ནི་སོ་སོར་གདམ་ག་ཅན་གྱི་འམ་ཞེས་སྦྱར་རོ། །འོ་ན་བྱོད་ནས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
བར་ལ་གནས་པས་གང་བའི་དཔེར་འདམ་བུ་སོགས་ཇི་ལྷར་ཆོས་མཚུངས་ཤིང་། དེ་ལ་བྱོད་ནི་འདམ་
བུ་དང་འདྲ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་གཞོད་པ་ཆུང་དུ་ཡང་མི་བཟོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཅེ་མོ་ནི་འོད་མ་དང་འདྲ་སྟེ།
དེ་ལ་མེ་མཆོན་གྱིས་མི་ཆོད་པ་བཞིན་དུ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞོད་བྱེད་དུག་པོ་དང་མཉམ་ཀྱང་དགོ་ཅ་མི་
འཆད་པས་སོ། །བཟོད་པ་ནི་བྱར་ཤིང་དང་འདྲ་སྟེ། རྒྱེ་བ་གཞན་ཐོབ་ཀྱང་རན་སོང་ཆད་པའི་བྱིར་བདེ་
འགོར་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་སྦྱོར་བས་ཆོས་སྒྲོམ་པའི་མངར་བ་ལས་མི་འདའ་བས་སོ། །ཆོས་མཆོག་ནི་

སྤྲིག་མ་དང་འབྲས་སྟེ། སྤྲུལ་དུ་འཁོགས་པ་དང་འབྲས་བར་མཐོང་ལམ་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་སོ། །མཐོང་
ལམ་ནི་འབྲས་དང་འབྲས་སྟེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་འབྲས་བྱ་མཆོག་ཡིན་པས་སོ། །དེ་རི་
ལྟར་མཆོག་ཏུ་བྱུང་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པའི་སྤྲིར་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རོ་བོ་ཅམ་ལ་དེ་ལས་ལྷག་པ་མེད་པས་སོ། །སྒྲོམ་ལམ་ནི་ཉིལ་དང་
འབྲས་སྟེ། ཉིལ་གྱི་ཡང་མེ་རྟོག་དང་སྤྲོད་བྱ་ལ་སོགས་པ་རིགས་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་དུས་གཞན་གྱི་ཆེ་
འབྲས་བྱ་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པ་ལྟར། སྒྲོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གཉིས་རྟོགས་པ་ལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་
སྒྲོམ་སྤང་སྤྲོད་བའི་རྒྱས་པ་མི་འབྲས་སོ། །འོན་ཆལ་སྒྲོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དབང་པོ་རྣེ་རྟུལ་འབྲིང་
གསུམ་གྱི་བྱོད་སོགས་རྣམས་ནང་ཆོན་ཐ་དད་ཀྱང་བྱོད་ལ་སོགས་པའི་རིགས་གཅིག་ཡིན་པ་མཆོན་
པའི་སྤྲིར་ཡིན་ཏེ། འདམ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ནང་ཆོན་མི་གཅིག་པ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རིགས་གཅིག་པས་
སོ། །འོན་འམ་ཞེས་གདམ་ག་ཅན་སྒྲོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དཔེ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་བྱང་བའི་ཆེད་དེ། དེ་ལྟར་དཔེ་ཐ་
མ་ལ་འམ་སྒྲོས་པ་མི་འཐད་དེ། དཔེ་སྤྱི་མ་བྱང་རྒྱ་མེད་པས་ཤེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པ་རྣམས་
མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་དཔེ་བྱང་བའི་སྤྲིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དཔེ་གཞན་མ་བརྗོད་པ་ནི་
མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་སྤྲོ་ཆོགས་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་རིགས་བསྐྱུས་པའི་རོ་བོ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
དོན་ཏེ། རེ་རེ་ཞིང་དཔེ་བརྗོད་ན་དཔེ་བརྗོད་པས་མི་ལང་ལ་ཉེ་བར་བཤད་པ་ལ་མི་མཁས་པར་ཡང་
འགྱུར་ངོ། །འོན་ཀྱང་ད་ལྟར་འགྱུར་བ་འདི་རྣམས་ལ་དཔེ་ཐ་མ་ལ་འམ་སྒྲོས་པ་མི་སྤྲང་ངོ། །འདིར་
འཕགས་པ་སུ། དག་སྤྲོད་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱ་འབྲས་བཤམ་སྟེག་གིས་ཞེས་གང་གསུངས་པ་
འདིས་ནི་རི་སྐད་གསུངས་པའི་རྟོགས་པ་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བར་ངོ་ཞེས་སྤྲར་བཤད་པའི་
ཆོས་བྱུག་གིས་རྟོགས་པ་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བར་གྱུར་ཀྱང་ཞེས་སྤྲར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མཆོག་
བྱང་གཅིག་དང་འབྲས་བཤམ་སྟེག་ནི་གང་གིས་གང་བའི་རྟོན་ནོ། །འཇམ་གླིང་ནས་བྱོགས་བཅུའི་འཇིག་
རྟོན་གྱི་ཁམས་ནི་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གང་བའི་གཞིའོ། །འདམ་བྱ་སོགས་བྱུག་ནི་རི་ལྟར་གང་བའི་
དཔེའོ། །དེ་ཡང་བྱུག་པོ་འདིའི་ཆལ་འཐུག་པའི་དཔེས་གང་བའི་དོན་མཆོན་ལ། དཔེ་བྱུག་པོའི་རོ་བོས་
ཆོས་བྱུག་ཞར་ལ་མཆོན་པར་བཤད་ན་འཕགས་པའི་བཤད་པ་ལ་འགྲིག་སྟེ། ཚུལ་འདི་དག་གི་དཔེ་
དོན་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཅམ་ལ་ཡང་རྟེན་བྱེད་རྣམས་ཐེ་ཆོམ་མ་ཞུགས་སྤང་ངོ། །ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་

བསྐྱོམས་པའི་བྱང་སེམས་ལ་འཕགས་པས། སྒྲིད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
 རོགས་པ་རྣམས་ཡིན་པ་བཀག་ནས། དེ་བས་ན་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྟུན་པས་བྱང་བའི་
 སེམས་ཀྱིས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐབས་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་
 བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིར་མངོན་པར་བཞེད་པར་མངོན་ཞེས་སྒྲོར་ལམ་པ་མན་ཆད་གཅིག་
 ལ་གསུངས་ཀྱང་། སྐྱབ་པ་འདི་བྱང་སེམས་དེ་བཞི་ཁའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཀྱང་ཉེན་ཡིན་པ་མི་
 འགལ་བ་དགོངས་པར་སེམས་སོ། །གཞོད་འཛོམས་ལས་ནི། འབྲུག་པ་དང་མཐོ་བ་ལ་ཆེ་འབྱིང་ཆུང་
 གསུམ་དུ་བྱས་ནས་དང་པོ་ནི་འདམ་བུ་དང་འོད་མ། གཉིས་པ་ནི་བྱར་ཤིང་དང་སྒྲིག་མ། གསུམ་པ་ནི་
 འབྲས་དང་ཉིལ། ཞེས་བཤད་ནས་དེ་དག་ལ་ཡང་སྔ་མ་སྔ་མ་འབྲུག་ལ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱབ་པར་བཤད་
 རོ། །མདོ་དང་བསྐྱིགས་ན་སྔ་མ་རྣམས་སྤྱབ་ལ་སྤྱི་མ་རྣམས་འབྲུག་ན་འགྲིག་སྟེ་ཉན་ཐོས་མང་པོས་གང་
 བ་མཆོན་པ་ལ་དཔེ་གདམ་ག་ཅན་འདི་རྣམས་བྱང་བས་སོ། །

(བདེན་གཞི།)

གཉིས་པ་(དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་
(སྤྱི་)ལ་ལྟ། སྤྱི་བཤད། རང་བཞིན་གཅིག་པ་དད། །གངས་ངེས་པ། གོ་ངེས་ངེས་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱི་
བཤད་)ནི། བསྐྱ་བ་ལས། བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་པ། བསྐྱ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་མཐོང་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་དོན་ནི་བདེན་པའི་དོན་
ནོ།²⁷² །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་དོན་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ངེ་ལྟར་བསྐྱ་བ་
དེ་ལྟར་དུ་གནས་པས་བདེན་པ་ཞེས་པ་སྟེ་ཡུལ་དང་། བྱི་མ་ནི་ངེ་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལྟར་མཐོང་ན་སྟོ་
བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྟེད་པ་ཞེས་པ་སྟེ་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟངས་ཡིན་ཏེ་འདི་ནི་བདེན་པ་ཅམ་གྱི་སྤྱི་དོན་
ནོ། །ཅིའི་བྱིར་སྤྱད་ཀྱང་དང་འགོག་ལམ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་ས་ལས་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་པར་བདེན་པའི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པ་ངེ་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་མཐུན་ཅིང་གཞིགས་ཀྱི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་མི་མཐོང་
བས་ན་དེའི་བྱིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་དག་ཚུལ་ཉིད་
ཀྱིས་བདེན་མོད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་ཀས་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་རྣམས་ངེ་ལྟར་བདེན་པ་དེ་ལྟར་གཞིགས་པས་སྟོ་དང་དོན་གཉིས་
ཀས་བདེན་པའི་བྱིར་འཕགས་པའི་ཡིན་ལ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་དོན་ལ་བདེན་ཀྱང་སྟོ་ངོར་དེ་ལྟར་མ་
རྟོགས་པས་དེའི་བདེན་པར་མ་བཞག་ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །

དོན་དེ་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པས་བདེ་བར་གང་གསུངས་པ།²⁷³ །དེ་ནི་གཞན་
བྱིས་སྤྱད་བསྐྱལ་རིག །གཞན་བྱིས་བདེ་བར་གང་གསུངས་པ།²⁷⁴ །དེ་ནི་འཕགས་པས་སྤྱད་བསྐྱལ་

²⁷² བསྐྱ་བཤད། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥ ཤོག ༡༢༩ ཟླ་ ༡༤

²⁷³ ཞོལ། ཤོག ༡༡༩ ན ༣ གང་གསུང་བ།

²⁷⁴ ཞོལ། ཤོག ༡༡༩ ན ༣ གང་གསུང་བ།

རིག་²⁷⁵ ། ཅེས་བྲངས་ཤིང་གཞན་དག་ན་རེ་གཉིས་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ལ་གཉིས་ནི་
འཕགས་པ་ཡང་ཡིན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་
ལུགས་ཀྱི་འཕགས་པ་འདི་བདེན་པར་འཛོག་ཚུལ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(རང་བཞིན་གཅིག་)ལ་གཉིས། མཚན་གཞི་དང་། མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་(མཚན་
གཞི་)ལ་གཉིས། ཀུན་ཉོན་དང་། རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་ལོ། །དང་པོ་(ཀུན་ཉོན་)ནི། ཀུན་བརྟུས་སུ།
སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་
བྱལོ།²⁷⁶ །ཞེས་པ་ལྟར་མ་དག་པའི་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ནི་སྤྱག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དང་སྟོང་གྱི་འཛིག་རྟེན་གང་ཡིན་པ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པས་སྐྱེད་པ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་འདི་མཐའ་དག་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་
པ་ལོ་²⁷⁷ ཞེས་ཏེ། མདོར་ན་ཟག་བཅས་མཚན་ཉིད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བདེན་ཡིན་
ནོ། །ཀུན་འབྱུང་གི་མཚན་གཞི་ནི། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་
པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་སོ་²⁷⁸ ཞེས་པ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་ཐམས་
ཅད་དོ།

གཉིས་པ་(རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་)ལ་གཉིས། འགོག་བདེན་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་
གཞི་ལོ། །དང་པོ་(འགོག་བདེན་)ནི། ཀུན་བརྟུས་ལས་དུ་མ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་བསྐྱུ་ན་བརྟུ་དང་དོན་དམ་
པའི་འགོག་པ་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་བརྟུས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་
བོན་ཉམས་སྦྱང་པས་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ།²⁷⁹ ཞེས་དང་། དོན་དམ་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཕགས་

²⁷⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། 26 ཞོག་ 642 ཟེང་། 6

²⁷⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། 26 ཞོག་ 746 ཟེང་། 74

²⁷⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། 26 ཞོག་ 747 ཟེང་། 70

²⁷⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། 26 ཞོག་ 744 ཟེང་། 77

²⁷⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། 26 ཞོག་ 834 ཟེང་། 70

པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ས་བོན་ཀྱན་ཏུ་བཅོམ་པས་འགོག་པ་གང་ཡིན་པའོ།²⁸⁰ ཞེས་གསུངས་པས་སོ་སྟེ་
ལ་སྤངས་པ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་འགོག་བདེན་བཏགས་པ་བ་ལས་མེད་དེ། ས་བོན་བྱངས་མ་སྤང་བས་
སོ། །ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་ཅིང་གཞན་དག་བསྒྲིག་སྟེ་འདོད་པ་ནི་
གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་མ་བཏགས་པ་སྟེ། ཀྱན་བཏུས་ལས། མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་
བཞིན་ཉིད་དང་ལམ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་གང་དུ་འགོག་པ་དང་གང་གིས་འགོག་པ་དང་
གང་འགོག་པ་²⁸¹ ཞེས་དེ་བཞིན་ཉིད་དགག་གཞི་སྤང་བྱ་ལམ་གྱིས་བཅོམ་པའི་ཆ་གང་འགོག་པའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་གངས་འདིས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་
པ་གང་དུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་འགགས་པ་དེ་འགོག་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ།²⁸² ཞེས་སྤང་བྱ་
ལམ་གྱིས་བཀག་ཆ་ལ་ཡང་འགོག་བདེན་དུ་བཤད་པས་མེད་དགག་སོ་སོར་བཏགས་འགོག་གི་རང་
བཞིན་ཡང་དེར་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་པས་དབེན་པའི་ས་སྟོགས་དང་དེའི་སྟེང་གི་
བྱམ་པ་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀ་བྱམ་མེད་ཡིན་པ་ལྟར་འཕགས་རྒྱུ་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེའི་སྟེང་དུ་ལམ་
གྱིས་སྤང་བྱ་བཀག་ཆ་གཉིས་ཀ་འང་འགོག་བདེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདས་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་
འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྟུག་བསྐྱེད་འགོག་པ་ཞེས་བགྱི་བ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་
མ་བྱས་པ། མ་སྟེས་པ། ཟད་པ་མེད་པ། ཟད་པ་དང་བྲལ་བ། ཏྱག་པ། བཏྱན་པ། ཞི་བ། མི་འཛིག་པ།
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པ། ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ། རྣམ་པར་དབྱེར་
མེད་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་གསྐྱའི་སྤང་གི་བྱེ་མ་ལས་འདས་པ་དང་ལྡན་པ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་བསྟན་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེ་འདི་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྐབས་ལས་མ་གྲོལ་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཞེས་བྱའོ་

²⁸⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། 26 ཞོག་ 334 ཟེང་། 13

²⁸¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། 26 ཞོག་ 334 ཟེང་། 4

²⁸² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། 26 ཞོག་ 334 ཟེང་། 12

²⁸³ ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་ནི་མདོ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་སྤྱད་བསྐྱེད་འགོག་པའི་
བདེན་པ་རྣམས་པར་བཞག་པ་ཉོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་རྒྱུད་སྒྲུབ་འབྲེལ་པར་བྱངས་པས། སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་དེ་བྱལ་དུ་གནས་སྤྱར་པའང་འགོག་བདེན་དུ་འདོད་དགོས་སོ། །འགོག་བདེན་ལ་རང་བཞིན་
གྱིས་དག་པས་མི་ཆོག་གི་ལམ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་བཅོམ་པ་དགོས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་
ལམ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་སྤང་པ་ཡང་འགོག་པ་བཏགས་པ་བ་བཟུང་འགོག་པར་བཤད་པས་ཤེས་
སོ། །

གཉིས་པ་(ལམ་བདེན་གྱི་མཆན་གཞི་)ནི། ཀུན་བཟུས་ལས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན།
ལམ་གང་གིས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་སྤོང་བ་དང་། འགོག་པ་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་དང་། ལམ་སྐྱོམ་པ་སྟེ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་མདོར་བསྐྱེད་པའོ། །ཡང་ལམ་རྣམས་པ་ལྟ་སྟེ།
ཆོགས་ཀྱི་ལམ་དང་། སྤྱོད་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྐྱོམ་པའི་ལམ་དང་། མཐར་ཐྱིན་
པའི་ལམ་མོ་²⁸⁴ ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལམ་ལྟ་ག་ལམ་བདེན་དུ་འདོད་ལ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཆོགས་སྤྱོད་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་ཅམ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྐད་དུ་
གསུངས་ཏེ། ཀུན་བཟུས་འབྲེལ་པར། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་འདི་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་
སྐབས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། ²⁸⁵ ཞེས་སོ། །གཞན་དག་ལམ་གྱི་ཆོས་བཞི་དང་། དག་གསལ་གཉིན་
པོའི་ཆོས་རྣམས་མ་ཆང་བས་མི་སྟོབ་ལམ་དང་ཆོགས་སྤྱོད་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་
ལམ་མཆན་ཉིད་པ་མིན་པས་མཐོང་སྐྱོམ་གཉིས་ཁོ་ན་ལམ་མཆན་ཉིད་པའོ། ཞེས་སྤྱོད་པ་ཡང་ལྟ་དགའ་
བར་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲུབ་འབྲེལ་པར། འདིས་ནི་སྤྱར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་བཅེད་པ་དང་། འགག་
པ་མེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྤྱབ་པ་རྣམས་པར་བྱང་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདོད་ཆགས་དང་

²⁸³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག ༡༠༠༩ ཟླང་། ༥

²⁸⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༦ ཞོག ༩༣༩ ཟླང་། ༡༥

²⁸⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༦ ཞོག ༡༠༡༤ ཟླང་། ༡༤

བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་²⁸⁶ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འདུས་བྱས་ཀྱི་
 རྟོགས་པ་དེ་དག་ལམ་མིན་ན་བདེན་པ་བཞི་གང་དུ་བཞག །བདེན་པ་བཞི་གང་ཡང་མིན་པའི་འཕགས་
 པའི་མངོན་རྟོགས་ཡོད་པ་འདི་ནི་སྒོ་གྲོས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་བྱེད་ལས་གཞན་སུ་ཞིག་གིས་རྟོན།
 གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་སར་སྤང་བྱའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་རིག་²⁸⁷པ་དང་། བྱང་འདས་སུ་འགྲོ་བའི་ངེས་
 འབྱེན་དང་། སྐྱབ་པ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ལམ་བདེན་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་སར་སྤང་བྱ་
 དངོས་སུ་སྤོང་བ་དང་། དེ་ལས་གོང་དུ་འགྲོར་མེད་ཀྱང་སྤང་བྱ་འཛོམས་པའི་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པ་
 མངའ་ཞིང་། གདུལ་བྱ་ཐར་བར་འབྱེན་པའི་མཐུ་སྤུན་ཆོགས་ཀྱི་མཁུན་པ་དང་སེམས་ཕྱིན་ཅེ་མ་ལོག་
 པར་སྐྱབ་པ་ཡོད་ལ། ཐེག་པ་དང་ལམ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འདིས་འགྲོ་བ་དང་འདིར་འགྲོ་
 བ་གཉིས་གསུངས་པ་དང་། འདིར་ཡང་རྣམ་པ་སོ་དགུ་ལམ་བདེན་དུ་གསུངས་པས་དབྱེད་པ་དེ་དག་
 ནི་བྱི་ནའོ།

གཞན་ཡང་ཆོགས་སྒྲུར་ནི་ཐེག་པ་རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བཅོད་པར་བྱེད་པའི་མངོན་རྟོགས་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་གིས་སྤང་
 བྱའི་ས་བོན་དུངས་འབྱེན་མི་རུས་ཤིང་བདག་མེད་དོན་སྤྱི་ཙམ་དུ་འངལ་བའི་ཕྱིར་ལམ་མིན་ཞེ་ན། དེ་
 ལྟར་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ས་བོན་འབའ་ཞིག་འཛོམས་
 དགོས་པས་སོ། །སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་ན་མ་རྟོགས་པས་བྱུང་དགོས་ཏེ། དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་དེ་མ་
 རྟོགས་པས་བྱུང་བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱང་འཕེན་བཞིན་ཡུལ་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་མངོན་སུམ་
 གཅིག་སྤུ་ལས་མེད་པར་ཁས་ལོངས་ཤིག །གཞན་ཡང་སོ་སྐྱེ་ལ་ལམ་ཁྱེགས་དང་། ཐབས་ཤེས་བྱང་
 འབྲེལ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་། རྟོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཀྱང་མེད་པར་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ། །སྐྱག་
 བསྐྱེད་དང་ལམ་གཉིས་འགལ་བར་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་སྒྲོགས་
 གཉིས་བཞིན་ནོ། །ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའམ་ཡང་ན་དེས་ཀྱན་ནས་

²⁸⁶ བསྐྱེད་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༡༠༡༡ ཟླ་དུ། ༥

²⁸⁷ ཞོག ༥ ཞོག ༡༣༠ ན ༡ གཙང་། ཞོག ༡༣༡ ན ༡ རིགས་པ་དང་། གཙང་ཞོག་ཡང་འཇུག་ཡོད་མ་དཔེར་མེད་

བསྐྱང་བའི་ལས་ཡིན་དགོས་པ་ལས་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བས་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་གྱི་ཡང་སྲིད་གི་རྒྱུར་མི་རུང་ཞིང་དེ་གཙོ་བོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་པ་ལྟར་བ་ལས། འཛིག་རྟོགས་པའི་ཚོས་གང་དག་ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་སྤྱན་འབྱེན་ཞིང་དེ་ལ་མི་སྟོགས་པ་འཛིག་རྟོགས་ལས་འདས་པའི་ལམ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་ལ་མི་སྟོགས་པ་ཡིན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་། ཡང་འབྱུང་བ་པའི་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྤྱན་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་²⁸⁸ ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། ལུང་དེ་ལས་ནི་ཡང་སྲིད་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དགེ་བ་དང་ཟག་བཅས་རྒྱ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་མ་སྤྱན་པས་དེས་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་(མཚན་ཉིད་)ནི། བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་སྟེ། བཅུ་དྲུག་གོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བདེན་པ་དང་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱུལ་བ་དང་། ལྷོང་པ་དང་། བདག་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་རྒྱ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་སྦྱེ་བ་དང་། རྒྱེན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ། འགོག་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། བྱལ་མ་པ་དང་། དེས་འབྱུང་ངོ་། །བཞི་པ་ལ། ལམ་དང་། རིག་པ་དང་། སྤྱབ་པ་དང་། དེས་འབྱེན་ནོ། །བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ཡི་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ནི་གཞུང་ལས་འཆད་པས་མི་བརྗོད་དོ། །འོན་པ་ལྟར་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འཛིག་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་གི་དང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་རིམ་པ་བཞིན་དང་པོ་བཞིའོ། །རྒྱ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་གཅིག་པ་དང་། འབྱུང་བ་དང་། ལྷོ་སྤར་བཏང་བ་ལྟ་བ་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གཉིས་པའི་བཞིའོ། །ཐར་པ་མེད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱུལ་ལ་ཐར་པ་ཡིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་བྱལ་མ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཐར་པ་ནི་གཏན་མི་ལྟོག་པ་མིན་ནོ་སྟམ་དུ་ལྟ་བ་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་གསུམ་པའི་བཞིའོ། །ལམ་མེད་པ་དང་།

²⁸⁸ བསྐྱུང་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེ་ག་ ༥༦ ཞོག ༥༦༥ ཟླ་ ༡

ལམ་འདི་ངན་པ་དང་། གཞན་ཡང་ལམ་ཡིན་པ་དང་། ལམ་འདི་ཡང་ལྷོག་གོ་སྟུང་དུ་ལྟ་བ་སྟུང་པ་
 རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བཞི་པའི་བཞིའོ། །དེས་ན་ལྟ་བ་སྟུང་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་པ་
 བཅུ་དྲུག་དུ་བཞག་གོ། །གཞན་ཡང་བསྟུ་བར། སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྟུམ་པ། ཉོན་
 མོངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ནོ། །ཀྱུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྟུམ་པ། སྟུག་
 བསྟུལ་གྱི་བདེན་པ་བསྟུང་པའི་དོན་ནོ། །འགོག་པའི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྟུམ་པ། དེ་གཉིས་ཀ་
 ཉེ་བར་ཞི་བའི་དོན་ནོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྟུམ་པ། དོན་གསུམ་པོ་སྟུབ་པའི་དོན་
 ནོ།²⁸⁹ །ཞེས་འབྱུང་བས་ཀྱང་འདི་དག་གི་མཚན་ཉིད་གོ་བར་བྱའོ།²⁹⁰

གསུམ་པ་(རང་བཞིན་ཐ་དད་)ནི། འགོག་བདེན་དང་གཞན་གསུམ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་
 དད་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ལམ་བདེན་དང་སྟུག་ཀྱུན་གཉིས་རྩལ་ཐ་
 དད་ལ། རྩལ་ཐོབ་ཀྱི་ལམ་བདེན་ནི་སྟུག་བདེན་དང་མི་འགལ་ལོ། །སྟུག་ཀྱུན་གཉིས་ཀྱང་ཀྱུན་འབྱུང་
 ལ་སྟུག་བདེན་གྱིས་བྱུང་བ་སྟུག་བདེན་ལ་དེས་མ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་ཀྱུན་གཞི་དང་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་
 དང་དབང་པོ་ལྟ་དང་གཞན་ཡང་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཟག་བཅས་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་
 (བྱུངས་ངེས་པ་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་པ་བཞིར་ངེས་ཤིང་། ཉོག་ལྟ་གྱི་སྒྲ་དོར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ལ་
 ཅག་ཕྱོགས་དང་དཀར་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་ལ་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས་དེ་ལ་ནག་པོའི་ཕྱོགས་དང་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་དང་
 འབྲས་བུ་རྣམས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། བདེན་པ་བཞི་རྣམས་པར་བཞག་སྟེ། དེ་ལ་བདེན་པ་སྟུག་བསྟུལ་ནི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་བདེན་པ་ཀྱུན་འབྱུང་ནི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །བདེན་པ་འགོག་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་བདེན་པ་ལས་
 ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་རིག་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ།²⁹¹ །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་
 བཞིར་འདུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་བདེན་བཞིར་མ་འདུས་པར་བཤད་ཅིང་། སོ་སོར་

²⁸⁹ ཞོལ། ཤོག ༡༢༡ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༢༡ ན ༤ དོན་ཏོ། །གཙང་ཞོལ་ལ་སོན་ཏོ་དང་མ་དཔེ་ནོ་འབྱུང་།

²⁹⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༤ ཤོག ༡༤༡ གླེང་། ༡༤

²⁹¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཤོག ༡༣༠ གླེང་། ༡༤

བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་འདྲ་བྱེད་ཉི་བར་ཞི་བ་ཡིན་ཀྱང་འགོག་བདེན་མིན་པར་བཤད་ལ། གཞན་དུ་
ཡང་མ་འདྲུས་བས་སོ། །ལྷ་པ་([གྲོ་རིམས་ངེས་པ་](#))ནི། དང་པོར་ལམ་སྒྲོམ་པ་པོས་ངི་ལྟར་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་རིམ་པ་དང་བསྟན་པ་སྟེ། རྒྱུད་ཆེ་ལས། ཉན་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་
གནས་ཐོབ་བྱ་སྤྲོན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་
ལས། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རེག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ།²⁹² །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས་ཀྱང་། དེ་དག་ངི་
ལྟར་མངོན་རྟོགས་ངེས།²⁹³ །ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་([ཡན་ལག་གི་དོན་](#))ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་([སོ་
སོར་བཤད་པ་](#))ལ་བཞི། འབྲས་བྱ་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་། འབྲས་བྱ་འགོག་པ། རྒྱ་ལམ་བདེན་
ལ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་([འབྲས་བྱ་སྤྱག་བསྐྱེད་](#))ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་འདོམས་སོ། །དེ་
གང་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཕྱང་པོ་ལྷ་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་རྟོགས་
པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་བྱ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་སྒྲོམ་བྲལ་གྱི་ངོ་བོར་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དབྱེར་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡང་སྤྱག་བདེན་ལ་ཤེས་བྱར་²⁹⁴ ཞེན་
པ་སྟེ་བས་དེ་དག་པའི་ཆེད་དུ་སྟེ། གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
ཕྱང་པོ་སྤྱི་མ་བཞི་དང་། སྟེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། བདེན་པ་བཞི་དང་།
རྟོན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་དང་། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འབྲུམ་དང་ཁྱི་
བརྒྱད་སྟོང་པར་སྟོང་པ་ཉིད་བདུན་པོ་འདི་དག་ལ་བཙོན་ན་བཙོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི།
གཞོད་འཛོམས་ལས། ཕྱང་པོ་ཁམས་བདེན་པ་རྟོན་འབྲེལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདྲུས་བྱས་མ་བྱས་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་བདུན་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་བདུན་གྱིས་ཡུལ་ལ་བཙོན་པར་བྱེད་

²⁹² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༩༥༠ ཟླང་། ༡༤

²⁹³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༤ ཞོག ༩༥ ཟླང་། ༡༤

²⁹⁴ ཞོལ་ ཞོག ༡༥༥ ན ༥༡ གཙང་། ཞོག ༡༥༥ ན ༩ ཤེས་བྱ་ཞེན་པ་

ཀྱང་བཙོན་པ་དང་མི་བཙོན་པར་མི་བཟོད་དེ། སྤང་པོ་ལྔ་ལ་བཙོན་ཞེས་བྱ་བ་དང་མི་བཙོན་ཞེས་བྱ་བར་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པ་བཀག་ནས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་([རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་](#))ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ལ་འདོམས་སོ།
དེ་གང་ན་ཟག་བཅས་རྒྱར་རྒྱར་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་སྟེ་སྟེ་བ་དང་འགོག་པ་སྟེ་
འགག་པ་དང་། ཆགས་སོགས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དད་སོགས་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་
མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཟག་བཅས་རྒྱར་རྒྱར་གྱི་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་དང་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དག་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། གཟུགས་སྟེ་བའི་
ཆོས་ཅན་ནས་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་
ཆོས་ཅན་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་སྟེ་མ་བཞི་ལ་གསུངས་ནས་
མཐར་རྣམ་ཤེས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་པ་སྟེ་འདིས་ནི་ཟག་བཅས་
རྒྱར་རྒྱར་གྱི་སྤང་པོ་སྟེ་འགག་དང་ཀུན་བྱང་དུ་མ་བྱུང་པར་བསྟན་པས་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྤང་བྱར་ཞེན་པ་
སྟོག་པའི་ཆེད་དུ་འོ། །དེ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟེ་འགག་དང་ཀུན་བྱང་མེད་དེ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི་ལྟར་བྱུང་ཅེ་ན། བཟོད་པར་བྱ་བ་སྟེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་སྟེ་བ་ཡོད་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིར་
འབྱུང་ཏེ་བདག་ལས་སམ། གཞན་ལས་སམ། གཉིས་ཀ་ལས་སམ། རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བརྟག་གང་། དེ་
ལ་དང་པོ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འབྲས་བུ་བདག་ཉིད་མ་བྱུང་པ་ན་རྒྱ་ཡང་མ་བྱུང་པས་མེད་པ་ནི་རྒྱར་མི་
བྱང་བས་སོ། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་སྟོན་རོལ་ནས་རྒྱ་ཡོད་ན་འང་མི་རིགས་ཏེ། བདག་སྟེ་ནི་རྒྱ་
འབྲས་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཡིན་ལ། བྱུང་བའི་སྟེ་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྟེ་དགོས་པས་ནས་ཡང་མི་སྟེ་
བར་མི་འབྱུང་རོ། །འདོད་ན་སྟེ་བ་ཐུག་མེད་དུ་འབྱུང་ཏེ། འབྲས་བུར་བྱུང་བའི་ཀྱང་ཡང་སྟེ་དགོས་
པས་སོ། །གཞན་ལས་ཀྱང་མི་སྟེ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྟེ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །འདི་ནི་བརྗོད་པར་མི་བྱས་ཏེ། གལ་ཏེ་བྱས་ན་གཞན་ཅུང་ཞིག་ལས་སྟེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་
དེ་སྟེད་པའི་བྱས་པ་ཡོད་པའི་གཞན་ལས་སྟེ་ཞེས་པས་སྟོང་དགོས་ན་བྱས་པ་ཡང་བརྟགས་ན་བསྐྱུབ་
བྱ་དང་མཚུངས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ལས་ཀྱང་མི་སྟེ་སྟེ། སྟོན་གཉིས་ཀར་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མེད་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྐྱེ། ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
དབྱ་མའི་རྩ་བ་ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་
མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།²⁹⁵ །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་
གཟུགས་སོགས་རྣམས་ལ་འགག་བ་ཡང་མེད་དེ། སྐྱེ་བ་མེད་བས་སོ།།

གཞན་ཡང་འགག་བ་ཞེས་པའི་ཆོས་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཞིག་གམ་མེད་པའི་ཆོས་
ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡོད་པ་ནི་འགག་བར་མི་འཐད་དེ། འགག་བ་ནི་ཞིག་ཆ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་
ཡོད་མེད་གཉིས་གཅིག་ལ་མི་རུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། མེད་བས་སོ། །དཔེར་
ན་རི་བོང་གི་རྩ་བ་ཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབྱ་མའི་རྩ་བ་ལས། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་བ་དག་མི་འཐད་བ་
ནི་གང་ཡིན་ལ། །དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི། །འགག་བ་འཐད་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་བ་དང་ནི་མེད་
བ་གཉིས། །གཅིག་ལ་འཐད་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་བ་མིན་པའི་དངོས་པོ་ལ། །འགག་བ་འཐད་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། །རི་ལྟར་མགོ་ལ་ལན་གཉིས་སྟུ། །གཅད་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ནོ།²⁹⁶ །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སྐྱེ་འགག་
ནི་སྐྱོ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། ཞེས་གཞོན་འཛོམས་ལས་ལུང་སྟེ་ཕྱི་འདི་རྣམས་
བྲངས་ནས་སྐྱེ་འགག་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་བརྗོད་པ་ནི། སྐྱོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་
དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་བཀོད་པའི་རིགས་པ་དང་བྱད་པར་མེད་པར་སྤང་ཞིང་འདིས་སྐྱེ་འགག་
མེད་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མཛད་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་དངོས་པོ་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་བཤད་པ་
ཀུན་བཏགས་པ་ལ་འདོད་ཅིང་གཞན་དབང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་གསུངས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་
ལ་རྒྱུན་གཞན་ལས་སྐྱེ་འོ་ཞེས་པ་རྣམས་མཚུངས་པའི་སྐབས་གལ་ཡོད། གཞན་ཡང་ཀུན་བྱང་ཡང་
དོན་དམ་པར་མེད་དེ། གལ་ཏེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་
བཏང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ནམ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པར་མི་²⁹⁷ །འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་བྱང་དངོས་པོ་

²⁹⁵ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༧ ཞོག་ ༣ ཟླེང་། ༤

²⁹⁶ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༧ ཞོག་ ༡༣ ཟླེང་། ༤

²⁹⁷ ཞོལ། ཞོག་ ༡༣༣ བ་ ༣། གཙང་། ཞོག་ ༡༣༤ བ་ ༤ དག་པ་ནི་འགྱུར་བ་དང་།

ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཡང་ནམ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་བཏང་དུ་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་པར་
 གྱུར་པ་ཞིག་གམ་ནམ་པར་དག་པ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འགྱུར་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་དོན་མེད་དེ། དེར་གྱུར་ཟིན་དེར་སྐྱེད་མི་དགོས་པས་སོ། །ཡང་ན་ནམ་པར་བྱང་བར་མི་
 འགྱུར་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་ཡང་ནམ་ཡང་དེར་སྐྱེད་གོས་པས་
 སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་འགལ་བས་སོ། །དེ་ཡང་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཉོན་མོངས་དང་
 ནམ་བྱང་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་མི་འཐད་དེ། གཅིག་ལ་རོ་བོ་འགལ་བ་གཉིས་མི་འཐད་པས་
 སོ། །ནམ་བྱང་ལ་ཡང་རིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱེདོ། །དེས་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་ནམ་བྱང་དོན་
 དམ་པར་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོ་སྐྱེད་གནས་སྐབས་ན་ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་ཞེས་བཏགས་ལ་གྲོལ་བའི་གནས་སྐབས་ན་ནམ་པར་བྱང་བ་ཞེས་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཙམ་མོ་
 ཞེས་གཞོན་འཛོམས་ལས་བཤད་ལ། དེ་ཡང་དབྱ་མའི་རྩ་བ་ལས། རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་
 བློ། །ནམ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རེ་ཞིག་བཅིངས་པ་མི་གྲོལ་ཏེ། །མ་བཅིངས་པ་ཡང་
 གྲོལ་མི་འགྱུར། །བཅིངས་པ་གྲོལ་བཞིན་ཡིན་འགྱུར་ན། །བཅིངས་དང་གྲོལ་བ་དུས་གཅིག་
 འགྱུར།²⁹⁸ །ཞེས་དང་། མཆོན་ཉིད་མེད་ལ་མཆོན་ཉིད་མི། །མི་འཇུག་མཆོན་ཉིད་བཅས་ལ་
 མིན།²⁹⁹ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་རིགས་པའི་གནད་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པ་
 བཅིངས་གྲོལ་གྱི་གཞི་སེམས་འོད་གསལ་བདེན་པར་འདོད་པ་དང་། འདི་ལས་ཉོན་མོངས་དང་ནམ་
 བྱང་གཉིས་ཀ་སྒྲོས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཤད་པ་ཡང་ག་ལ་མཆུངས།

གསུམ་པ་([འབྲས་བུ་འགོག་པ་](#))ནི། འགོག་པའི་བདེན་པ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་འདོམས་
 སོ། །དེ་གང་ན། ཆོས་ནམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་གཟུགས་མེད་ནས་ཀྱི་སྐྱས་སུང་པོ་བཞི་སྐྱེ་མཆེད་
 རུག་ཁམས་བཙུན་བརྒྱད་མེད་མ་རིག་པ་སྐྱེ་བ་མེད་ཡང་གིས་བསྐྱས་པ་གཤེད་བར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་མ་

²⁹⁸ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༧ ཞོག ༡༡ ཟེང་། ༡༩

²⁹⁹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༧ ཞོག ༤ ཟེང་། ༡

རིག་པ་འགག་པ་མེད། ཡང་གིས་བསྐྱུས་པ་ག་ཞིའི་བར་དུ་འགག་པ་མེད། རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་མེད་
 རྟོགས་བྱ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་བར་དུ་མེད། ཡང་གིས་བསྐྱུས་པ་བདེན་བཞི་འབྲས་བྱ་བཞི་རང་རྒྱལ་ནམས་ཏེ་
 དེ་དག་དོན་དམ་པར་བྱུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྟོང་ཉིད་དེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་སྟེ་འགག་སྤང་གཉིན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱན་བྱང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་
 སོང་བའི་ཉམས་པ། གཅིག་དུ་མར་སོང་བའི་འཕེལ་བ་དང་སོགས་པས་བསྐྱུས་པ་དུས་གསུམ་དང་
 བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མི་སྟེ་མི་འགག་ཅིང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། ནམ་པར་བྱང་
 བ་མ་ཡིན། འབྲིབ་པ་མ་ཡིན། འཕེལ་བ་མ་ཡིན། འདས་པ་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱང་
 བ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་འདི་འདྲ་བ་དེ་ལ་ནི་གཟུགས་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་མེད་བྱང་ཚུབ་
 མེད་དོ།³⁰⁰ །ཞེས་སོ། །ཟག་བཅས་འགགས་པའི་འགོག་པ་མཛོན་དུ་བྱར་རྒྱུར་ཞེན་པ་ལ་མདོ་འདིས་
 གཟུགས་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་བར་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མ་བྱུབ་པར་བསྟན་པ་ནི་ཐོབ་བྱར་ཞེན་པ་སྟོག་པའི་
 དོན་དུ་འོ།

བཞི་པ་([རྒྱ་ལམ་བདེན་ལ་གདམས་པ་](#))ནི། ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་འདོམས་
 སོ། །དེ་གང་ན། འདི་ལ་ལམ་དང་རིག་སྒྲུབ་དང་ངེས་འབྱེན་ལ་འདོམས་པ་གསུམ་དུ་བྱེད་ཀྱང་། བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོས་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ནམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཚུལ་ངེས་འབྱེན་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་པ་ལྟར་ལེགས་
 པས། དང་པོ་ནི། སྟོང་པ་པོ་དང་སྟུང་བྱ་གཉིས་ཀ་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། སྟུང་བྱ་སྟེན་པ་ལ་སོགས་
 པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སྟོང་པ་པོ་བྱང་མེམས་བདག་ཉིད་ལྡན་པ་བཙུན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མི་
 བཙུན་པ་³⁰¹སྟེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །དམ་ནི་འོག་མ་
 ནམས་སྟུང་པ་སྟེ། བྱང་ཆེ་བདག་ཉིད་ལ་སྟེན་པའི་པར་བྱིན་ལ་བཙུན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་བཙུན་ཞེས་
 ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་ལྷ་ལ་ཡང་གསུངས་ཏེ། བྱིན་དུག་ལ་ལམ་དུ་
 བྲགས་པའི་ཕྱིར་འདིས་ལམ་ལ་གདམས་པ་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་(རིག་སྒྲུབ་ལ་འདོམས་པ་)ནི། སྟོར་

³⁰⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༡༣༠ ཟེང་། ༡༠

³⁰¹ ཞོལ། ཞོག ༡༡༥ བ ༥། གཙང་། ཞོག ༡༡༦ ན ༡ མི་བཙུན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་

བ་པོ་དང་། སྐར་ས་གཉིས་ཀ་དེ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ནང་སྐྱོར་བ་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སོགས་པས་
 མཚན་མེད་སྟོན་མེད་གསུམ་ནི། ཕྱི་སྐར་ས་སྟོང་ཉིད་སོགས་གསུམ་དང་ལྡན་པ་སྐྱོར་བ་དང་མི་ལྡན་
 པ་མི་སྐྱོར་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་གྱིས་ལ་སྐབས་ཤིག་ཅེས་སྟོན་པ་སྟེ། བྱང་ཆེ་སྟོང་པ་ཉིད་
 ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་སྐྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་
 འདི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྐྱོར་བ་མ་ཡིན་མི་སྐྱོར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་
 གསུངས་སོ། །ཉི་སྟངས་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྐྱོར་བར་མི་བྱེད་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་
 ཡང་མ་ཡིན་ནོ་³⁰² ཞེས་གཞན་གཉིས་ལ་འང་དེ་ལྟར་སྐྱོར་བ་བྱངས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱོར་བ་ནི་ཡུལ་ཡུལ་
 ཅན་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་པའོ། །འབྲེད་པའམ་མི་སྐྱོར་བ་ནི་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་པའོ། །ཡུལ་གསུམ་གཞིར་
 འཛུམས་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོམ་པ་ནི་གཤམ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་ཞིག་
 ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་སྟོམ་ན་ནི་དེའི་ཆེ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་སྐྱོར་བར་འགྱུར་ན་འདི་ལྟར་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་དེ། སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པར་ཡང་རྣམ་པ་མེད་པར་སྟོམ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་
 སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མི་སྐྱོར་ཞེས་བྱའོ།³⁰³

སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི་སྟོང་
 པ་ཉིད་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དོ་བོ་གཞན་
 དང་མི་སྐྱོར་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཆོས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པའི་ཆོས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཡང་སྐྱོར་
 བར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་མ་ཡིན་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 སོ། །དེས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་ཡུལ་གཞན་གསུམ་དང་མི་སྐྱོར་བར་མ་ཟད་ཡུལ་ཅན་གཞན་གསུམ་
 དང་ཡང་མི་སྐྱོར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འདུག་པས་ཡང་སྐྱོ་ཡོད་ན་དག་གོ། །འདི་རིགས་སྐབས་དང་སྐྱོར་བ་ནི་

³⁰² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༥༡ ཟེང་། ༣

³⁰³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༡༣༠ ཟེང་། ༣

ཉི་ལྔ་ལས། མདོ་སྡེ་མས་ལམ་དང་ཕྱི་མས་ངས་འབྱེན་བསྟན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཐོབ་ཏུ་
བསམས་སོ། ཉི་ལྔ་ལས་ནི། མདོ་འདིས་ལམ་བདེན་མི་རྟོག་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཅེས་སོ།³⁰⁴

གསུམ་པ་(ངས་འབྱེན་ལ་འདོམས་པ་)ནི། ཏུས་གསུམ་གདོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པར་མཉམ་པའི་
ཕྱིར་སྡོན་གྱི་མཐའ་འདས་པ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་གསུམ་པན་ཚུན་ལྡན་
པ་གཅིག་ལ་གཅིག་སྐྱོར་བ་དང་། པན་ཚུན་མི་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཅིག་མི་སྐྱོར་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཏུ་
རྟོགས་པར་གྱིས་ལ་སྐབས་ཤིག་ཅེས་སྟོན་པ་སྟེ། བྱང་ཆེ་སྡོན་གྱི་མཐའ་ལ་ཕྱི་མའི་མཐས་སྐྱོར་བར་མི་
བྱེད། དེ་བཞིན་ཏུ་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་སྡོན་གྱི་མཐས་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་སྡོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐས་དང་།
སྡོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་ད་ལྟར་བྱུང་བས་སྐྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཏུས་གསུམ་
མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།³⁰⁵ །ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་ཏུས་གསུམ་སོ་སོར་འཛིན་པ་བཀག་ནས་ཏུས་
གསུམ་མཉམ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་ནས་ངས་པར་འབྱུང་བར་བསྟན་ཏེ།³⁰⁶

ངས་པར་འབྱུང་བྱ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་ཏུས་གསུམ་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་མི་སྐྱོར་ཏེ།
ཏུས་གསུམ་མ་དམིགས་པས་སོ་ཞེས་པས་བཤད་དོ། །གང་དག་སྡོན་མཐའ་འཁོར་བ་ནས་ཕྱི་མཐའ་
བྱང་འདས་སུ་འབྱེན་མི་འབྱེན་གྱི་སྒྲོས་པ་དང་བལ་བ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་དོན་ཏུ་མི་སྣང་སྟེ། མདོའི་དོན་
ནི་སྐྱིར་ཏུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་ཏུ་འཆད་པ་ཅམ་ཏུ་སྣང་ལ། བྱང་པར་ཏུ་མདོ་སྡེ་མའི་མཐུག་ཏུ་ཉི་ལྔ་
ལས། ངས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་ཏུ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཏུས་གསུམ་གྱིས་མི་
སྐྱོར་བ་བྱངས་ནས་འབྱུང་ས་དེ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མདོ་ལས་ནི་སྡེ་མ་གཉིས་ལ་ལྡན་མི་
ལྡན་གྱི་དོན་གསུངས་ལ། ཕྱི་མ་འདི་ལ་སྐྱོར་བ་བཀག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་མི་སྐྱོར་བ་བཀག་པ་མི་སྣང་
ཞིང་། པན་ཚུན་གྱི་དོན་ཡང་ཕྱི་མ་ལ་ཏུས་གསུམ་གཅིག་ལ་གཅིག་སྐྱོར་བ་བཀག་པ་སྣང་ཡང་སྡེ་མ་
གཉིས་ལ་པར་ལ་བཙོན་མི་བཙོན་དང་སྐྱོར་མི་སྐྱོར་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་ཚུར་ལ་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྣང་

³⁰⁴ ཞོལ། སྟོག ༡༣༥ བ ༣། གཙང་། སྟོག ༡༣༧ ན ༡ ཞེས་སོ།

³⁰⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ སྟོག ༡༣༩ ཟེང་། ༡

³⁰⁶ ཞོལ། སྟོག ༡༣༥ བ ༤ བསྟན་ནོ།

ངོ། །འོན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྦྱར་བ་ནི་ཕྱི་མ་ལ་ལྟན་པའི་དོན་བཀག་པ་དང་དངོས་སུ་གསུངས་
 བས་མི་ལྟན་པའི་དོན་བཀག་པ་ཤུགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོད་པ་སོ་དང་སྦྱོར་བ་སོས་པར་
 བཅོན་མི་བཅོན་དང་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་དངོས་སུ་བཀག་པས་ཤུགས་ལ་བཅོན་བྱ་དང་སྦྱར་བྱ་ནམས་ཀྱང་
 ཚུར་ལ་བཅོན་བྱ་དང་སྦྱར་བྱ་ཡིན་མིན་བཀག་པ་ཉོགས་ཀྱས་པས་སོ་སྟམ་དུ་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟར་
 མདོ་ཚན་པ་གསུམ་པོ་དེས་ལམ་ལ་བཅོན་མི་བཅོན་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་ནི་ལམ་བདེན་ལ་རྒྱད་ལ་
 བསྟན་³⁰⁷ བྱར་ཞེན་པ་ལྟོག་པའི་དོན་དུ་འོ། །གཉིས་པ་(དོན་བསྟར་བ་)ནི། དེ་ལྟར་སྟོན་ཚུལ་བཞི་ནི་
 དམིགས་ལྷལ་བདེན་པ་བཞི་ལ་འདོམས་པའོ།

³⁰⁷ ཞོལ། འོག ༡༣༩ ན ༩ བཟན་བྱར་ གཙང་། འོག ༡༣༧ བ ༩ བསྟན་བྱར་

(སྐབས་གསུམ།)

གསུམ་པ་(རྟོན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་
 (སྤྱི་)ལ་བཞི། སྐབས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ། གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་གསུམ། མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་
 གཅིག་། དཀོན་མཆོག་གི་སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྐབས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་)ལ་གཉིས། ཉན་ཐོས་
 གྲེ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་(ཉན་ཐོས་གྲེ་བ་)ནི་མཛོད་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་
 སྐབས་འགྲོ་དེ། །སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སྟོབ་བ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །ཐུང་ན་
 འདས་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ།³⁰⁸ །ཞེས་བ་ལྟར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་
 སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སྟོབ་བ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཞིག་བརྟེན་པས་
 བརྟེན་པ་པོ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བླ་མ་དང་མི་སྟོབ་པ་པོས་ལོ་ལ་
 འཁོར་དང་བཅས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟེ། རྟོན་གསུགས་སྤྱི་བྱང་སེམས་དང་ཕྱིས་སངས་རྒྱས་
 པའི་དུས་གཉིས་ཀར་བྱང་མེད་པས་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་མིན་པས་སྐབས་ལུ་མིན་ནོ། །དགེ་འདུན་ལ་
 སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོབ་བ་དང་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པའི་མི་སྟོབ་
 པ་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཞིག་ཐོབ་པས་གང་ཟག་བརྒྱད་པོ་ལྟ་དང་བཅས་པས་ཀྱང་ལམ་ལས་མི་བྱེད་
 པས་དགེ་འདུན་ཞེས་བརྗོད་བ་སྟེ། གང་ཟག་བརྒྱད་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟེ། །འདི་ཡང་
 རྟོན་ལུས་ནི་དགེ་འདུན་མིན་པས་སྐབས་སུ་མི་འགྲོ་དོ། །ཆོས་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ནི། སོ་སོར་
 བརྟེན་པ་འགོག་ཐུང་འདས་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུང་འདས་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་
 བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་ཀའི་རྟོན་ལུས་ནི་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པས་
 སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་མིན་ལ། འོན་ཀྱང་རྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་
 སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པའི་ཉན་རང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་དགེ་འདུན་

³⁰⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥ ལོག། ༥༧ ཐེང་། ༥

དང་། སངས་རྒྱས་དང་ཉན་རང་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་འདས་ཚོས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་འདོད་དོ། །དེ་ལ་
ཁ་ཅིག་ག་ཟུགས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་མིན་ན་དེ་ལ་རན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྤང་བས་མཆོམས་མེད་དུ་མི་
འགྱུར་ཞེས་སྒྲ་བ་ལ། བྱེ་སྒྲ་རྣམས་ཉེན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་བཞེན་པ་ལ་ཡང་གཞོད་དེ། དཔེར་ན་
མིག་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་མིག་ཤེས་ལ་གཞོད་པ་བཞེན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་
བཅོས་ལས་མི་སློབ་པ་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་མི་འབྱུང་གི་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཚོས་ཞེས་འབྱུང་
བས་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་དག་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་པ་དོན་ཡིན་གྱི་ཉེན་
སངས་རྒྱས་སུ་མ་བཀག་པས་མཆོམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་བཅུད་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཁྲམ་ཀར་མི་
རུང་བར་གསུངས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན། སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་གྱིས་
འཛིག་ཉེན་པའི་ཡིད་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སློབ་པ་དང་
མི་སློབ་པ་ཟག་མེད་ཡིན་པས་དེ་དག་དང་འཛིག་ཉེན་པའི་ཡིད་གཉིས་མངོན་གྱུར་དུ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་
གནས་པས་དེའི་ཆེ་སློབ་མི་སློབ་མེད་ལ་ཉེན་ཡང་དེ་དག་མིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དག་
ནི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་བཅས་པའོ། །དེས་ན་འདིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཉེན་སངས་
རྒྱས་སུ་བཤད་པ་ནི་མདོ་སྤེལ་པའི་ཡང་འདོད་པར་མངོན་པས་བྱུང་དེ་ཅུ་མ་གཏོགས་པ་མདོ་སྤེལ་
ཡང་སྐབས་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་འདི་དང་མཐུན་པོ།

གཉིས་པ་([ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་](#))ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སངས་རྒྱས་ནི། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་
དང་ལྔན་པ་ཞིག་གོ། །བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་པ། ལྟན་གྱིས་བྱུང་པ། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་
རྟོགས་པ་མིན་པ། མཐུན་པ། བཅེ་བ། རུས་པ། རང་དོན། གཞན་དོན་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སྐྱེ་འཛིག་
གནས་གསུམ་གྱིས་སྟོང་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་འབད་ཚོལ་དང་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་
བའོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་དེ་སྐྱེ་དང་རྟོགས་ལ་སོགས་པའི་གཞན་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་པ་མིན་གྱི་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །བཞི་པ་ནི། གསུམ་པོ་དེ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
མཐུན་པའོ། །ལྔ་པ་ནི་དེ་ལྟར་རང་གིས་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་
ཐུགས་བཅེ་བའོ། །དུག་པ་ནི་མཐུན་བཅེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཚོས་བསྟན་པས་གདུལ་བུའི་འབྲས་བུ་

སྤྱག་བསྐལ་དང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་གཉིས་སྤྱོད་བཤོ། །བདུན་པ་ནི་དང་པོ་གསུམ་མོ། །བརྒྱད་པ་ནི་ཕྱི་མ་
གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་རྒྱད་ཟླ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་བྱུང། །གཞན་གྱི་རྒྱན་གྱིས་རྟོགས་
མེན་པ། །མཐུན་དང་བཅེ་དང་བྱས་པར་ལྷན། །དོན་གཉིས་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད།³⁰⁹ །ཅེས་སོ།།

གཉིས་པ་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཀྱང་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། བསམ་དུ་
མེད་པ། གཉིས་སྤྱོད་མེད་པ། རྟོག་པ་མེད་པ། དག་པ། གསལ་པ། གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་།
གང་ཞིག་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་
རྟོག་པས་སྤྱོད་པའི་གང་དུ་ཡང་བརྟག་མི་བྱས་པ་དང་། སྤྱོད་པ་མེད་པ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་སྟེ། མདོར་ན་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་མིན་ཞིང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་
ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་ཅི་རིགས་པར་སྤངས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་དེ་གཉིས་
ཀྱི་རྒྱ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་སོགས་སྤྱོད་འདོགས་པའི་སྤྱོད་སངས་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་ནི་སྤྱོད་བྱར་བྱི་བྲལ་
ཀྱི་ཆ་ཡིན་ལ། སྤྱོད་པ་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་ལམ་ཀྱི་རོ་བོ་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་
གྱིས་དག་པའོ། །ལྷ་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །དུག་པ་ནི་དུག་གསུམ་ལ་
སོགས་པའི་ལྷན་པ་རྣམས་རྣམ་པར་འཛོམས་པའོ། །དེས་ན་ལམ་བདེན་ནི་ཉེ་མ་དང་འབྲེལ། །བདུན་པ་
ནི་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་འགོག་བདེན་དང་། བརྒྱད་པ་ནི་ཕྱི་མ་གསུམ་སྟེ་ལམ་བདེན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་
ཡང་རྒྱད་ཟླ་ལས། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་
ཀྱིས། །གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་པ། །བདེན་གཉིས་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །ཆགས་བྲལ་ཉིད་
ནི་འགོག་པ་དང་། །ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་དག་གིས་བསྐྱུས། །ཤོ་རིམས་ངེ་བཞིན་དེ་དག་ཀྱང་། །ཡོན་ཏན་
གསུམ་གསུམ་གྱིས་རིག་བྱ།³¹⁰ །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྩ་བར་སྤྱིར་འགོག་པ་དང་ལམ་ཅན་ཞིག་ཆོས་
དགོན་མཆོག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་ལམ་ལ་གཟུང་དགོས་ལ་ལམ་བདེན་ཡང་སྐབས་
འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གཉིས་ལ་བྱ་སྟེ། ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་འགྲེལ་པ་ལས་སྤྱག་བསྐལ་

³⁰⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༩༣༩ ཟླ་ ༩

³¹⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༩༣༩ ཟླ་ ༡༥

འགོག་པའི་མིང་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འདི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
ཤེས་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཆོས་མཐུན་པ་རྒྱུ་པ་གསུམ་གྱིས་ཉི་མ་དང་འབྲེལ་བར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ་ཞེས་བས་སོ།།

གསུམ་པ་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ནི། རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་རིག་པ་དང་། རང་གི་ཡེ་ཤེས་
གཟིགས་པ་དང་། གཟིགས་པ་དེ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་བྱང་སེམས་སོ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བའི་འགྲོ་བ་རྒྱུ་པ་གྱི་
བདག་གཉིས་ཉི་བར་ཞི་བའི་བདག་མེད་པའི་མཐའ་རྟོགས་པའོ། གཉིས་པ་ནི། བདག་གཉིས་གྱིས་
སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་མཐོང་བའོ། དེས་ན་དང་པོས་ཆོས་ཉིད་
རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྱི་མས་དེ་གནས་པ་རྟོགས་པའོ། གསུམ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་རང་རིག་པའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའོ། བཞི་པ་ནི་ཆགས་པ་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཐོགས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་ཅི་རིགས་པར་
དག་པའོ། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་སྒྲ་ལས། རི་བཞིན་རི་སྟེང་རང་གི་ནི། ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་
ཕྱིར། རྒྱུ་ལྡན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། རྒྲ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཉིད།³¹¹ ཅེས་སོ། ཁ་ཅིག་རི་ལྷ་
རི་སྟེང་རང་རིག་པ་སྟེ་གསུམ། ཆགས་སྒྲིབ་ཐོགས་སྒྲིབ་དམན་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བ་གསུམ། དང་པོ་
གསུམ་ནི་རིག་པ་དང་བྱི་མ་གསུམ་ནི་གྲོལ་བ་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་བྱས་ནས་དག་འདུན་ཡོན་
ཏན་བརྒྱུད་ལྡན་དུ་འཆད་པ་ནི་འོལ་སྤྱི་ཅམ་སྤྱར་དུ་བྱང་ཡང་འགྲེལ་བས་མ་བཤད་ཅིང་རྩ་བ་ལ་ཡང་
སྤྲ་མ་ལྟ་བུར་མི་གསལ་བས་བདག་གིས་དོར་རོ། །

གཉིས་པ་([གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་](#))ནི། རྒྱུད་སྒྲ་ལས། སྟོན་པ་བསྟན་པ་སྟོབ་དོན་
གྱིས། ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། རོས་པ་རྒྱུ་པ་གྱི་དབང་བྱས་ནས། སྐབས་གསུམ་རྒྱུ་
པར་བཞག་པ་ཡིན།³¹² ཞེས་པ་འདིས་ནི་དགོས་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་གང་ཟག་བྱུག་གི་དབང་དུ་བྱས་

³¹¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༠ ཞོག་ ༤༣༥ ཟླ་ ༤

³¹² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༠ ཞོག་ ༤༣༥ ཟླ་ ༡༤

ནས་སྐབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། འོན་ཏེ་ལ་རྒྱད་ལྔ་ལྟེ་ག་བྱེད་པལ་མོ་ཆེས་གོང་དུ་བསྟན་
 པའི་སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་དེས་དོན་མིན་པར་བྱང་དོན་དུ་ཤོ་ལོ་ག་འདིས་བསྟན་པར་འཆད་པ་ནི་འདིའི་
 དོན་གཏན་མ་ཉོགས་པར་མཐོང་སྟེ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞུང་འདིའི་མཆམས་སྦྱོར་དུ། དེ་ལ་དོན་གང་
 གིས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྐབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མཛད་ཅེ་ན།
 ཞེས་རྒྱལ་བས་མདོར་སྐབས་གསུམ་བཞག་པའི་དགོས་པ་འདི་བར་སྒྲུང་གི་རྩི་བཅུན་གྱིས་སྤར་བ་འད་
 པའི་སྐབས་གསུམ་ལ་དོགས་གཅོད་དུ་མི་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་འབྲེལ་དུ་ཡང་དགོན་མཆོག་གསུམ་
 སྐབས་སུ་བཞག་པའི་ཚུལ་ལ་རིམ་བུར་རྟེན་རྒྱུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་བསྟན་ཅིང་³¹³རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་ལ། འདྲི་ཆུ་ལ་འདིས་རྩི་བཅུན་གྱིས་སྤར་
 བཞག་པ་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་ཉོགས་ཤིག་དང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་དོན་འདི་
 ལྟར་བའདད་དེ། གོང་དུ་རྩི་བཅུན་གྱིས་སྐབས་གསུམ་བཞག་པའི་ཚུལ་དང་ཐུན་མོང་གི་མདོ་ལས་དེ་
 བཞེན་གཤེགས་པས་རྟེན་རྒྱུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ལ་སངས་རྒྱས་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
 མཆོག་སྤང་འདས་ལ་ཆོས་དང་། ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སྦྱེས་སུ་བྱུང་བཞེ་ལ་དགོ་འདུན་དུ་བཞག་
 པ་མ་མཐུན་པས། དེ་ལ་བསམས་ནས་མདོར་སྐབས་གསུམ་བཞག་ཚུལ་འདིའི་དགོས་³¹⁴པ་དང་གང་
 ཟག་དྲིས་སོ།།

དེའི་ལན་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་དང་། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་སྐབས་
 གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་པ་སྟེ་གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་དང་།
 དགོས་པ་སྐབས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བ་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་
 སྐབས་སུ་བཞག་གོ། དེ་བཞེན་དུ་ཐེག་པ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་ཀྱང་ཆོས་དང་
 དགོ་འདུན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་དང་། སྐབས་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་

³¹³ ཞོལ་ཤོག ༡༢༩ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༡༣༠ བ ༥ བསྟན་ཞིང་

³¹⁴ ཞོལ་ཤོག ༡༢༩ བ ༡ དགོངས་པ་

བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་སྐབས་སུ་བཞག་གོ། །རིགས་ཅན་གསུམ་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་
 གསུམ་ག་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་རེ་རེ་ལ་སྐབས་རེ་རེར་བཞག་ཅེ་ན།
 ཉེས་པ་མེད་དེ། རྒྱའི་སྐབས་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རིགས་ཅན་རེ་རེས་ཀྱང་གསུམ་ག་ལ་སྐབས་སུ་
 བྱེད་ཀྱང་འདི་ནི་རང་རང་གི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་སྐབས་འགྲོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་འདི་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ལ་བྱང་བའི་
 ཆེད་ཡིན་པས་བྱང་དོན་ནོ། །སྐབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པར་ཡང་། ཐུབ་དབང་དག་གི་སྐྱ་གསུམ་དང་། །ཐུ་
 ངན་འདས་དང་ཞུགས་གནས་བརྒྱད།³¹⁵ །ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་སྤྱོད་མོང་གི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་གཅིག་)ནི། སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གཏན་གྱི་སྐབས་ཡིན་
 ནོ། །འོ་ན་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་ལམ་ཆོས་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཐོབ་པ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་
 ཆོགས་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་ཟླ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །སྐབས་
 ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཅན་ཕྱིར། །ཆོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་
 ཕྱིར།³¹⁶ །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར་ཡང་སྤྱར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པས་
 རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐུབ་པ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་སོ། །

³¹⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༥ ཞོག ༤༩༩ ཟླེད། ༡༢

³¹⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༥༣༥ ཟླེད། ༡༤

བཞི་པ་(དཀོན་མཆོག་གི་སྤྲུལ་འདས་པ་)ནི། རྒྱུ་མཐུ་ལས། འབྲུང་བ་དཀོན་ཕྱིར་བྱི་མེད་
ཕྱིར། །མ་སྤྲུལ་ཕྱིར་དང་འཛིན་ཉེན་གྱི། །རྒྱུ་ཕྱིར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། །འབྲུང་བ་མེད་ཕྱིར་
དཀོན་མཆོག་ཉིད།³¹⁷ །ཅེས་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་(སོ་
སོར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སངས་རྒྱལ། ཆོས་དག་འདུན་ལ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་(སངས་
རྒྱལ་)ནི། སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་འདོམས་སོ། །དེ་གང་ན་དམིགས་པར་བྱ་
བ་ཡུལ་དང་། དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་དོན་ལ་སོ་སོར་མ་གྲུབ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །མཉམ་ཉིད་དེ་རི་ལྟར་བསྟན་
ན་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་མཐུན་དེ་ཁོ་ནར་མི་དམིགས་པ་ལ་སྟེ་
མི་དམིགས་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་སོ། །མདོ་ཆོག་གང་གིས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་རི་འབྲ་བ་ཞིག་
བསྟན་ན། བྱང་ཆེ་གཟུགས་ལ་རྣམ་མཐུན་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་གཟུགས་ཉིད་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སྤྲོ་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི། སྤྱི་མཆོད་བཙུག་གཉིས་ཕྱིན་བྱུག་ལ་
སོགས་པ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་གཟུགས་སོགས་དང་རྣམ་མཐུན་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་
མི་སྦྱོར་བ་སྟེ་སྦྱོར་བ་བཀག་པས་སོ། །སངས་རྒྱལ་ལ་རྣམ་མཐུན་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ།
འདི་ལྟར་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྲོ་མི་མཐོང་ངོ་། །རྣམ་མཐུན་ལ་སངས་རྒྱལ་ཀྱིས་སྦྱོར་
བར་མི་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་རྣམ་མཐུན་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྲོ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་པ་འདིས་སངས་
རྒྱལ་དང་རྣམ་མཐུན་མཆོན་མཆོན་དུ་སྦྱོར་བ་བཀག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཐུན་དང་བྱང་ཆུབ་
གཉིས་ལ་པན་ཚུན་དུ་མི་སྦྱོར་བར་བསྟན་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་དབྱེད་སྤང་དང་རྣམ་མཐུན་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་སྤྱི་འཛིན་པ་བཀག་གོ། །དེ་ལྟར་ཆོན་པ་གསུམ་པོ་དེར་སྦྱར་དུ་མེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ཅི་འདི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
སངས་རྒྱལ་ཉིད་རྣམ་མཐུན་ལོ། །རྣམ་མཐུན་ཉིད་སངས་རྒྱལ་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཉིད་རྣམ་མཐུན་

³¹⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༣༥ ཟླ་ ༣༠

ནོ། །རྣམ་མཁུན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་པོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་དང་རྣམ་མཁུན་གསུམ་མཚན་ཉིད་
གཅིག་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ནར་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གཞོན་འཛེམས་ཆེ་བ་ལས་གཟུགས་དང་རྣམ་
མཁུན་དུ་མི་སྦྱོར་བའི་དོན་གཟུགས་འདི་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས། གཟུགས་འདི་སྦྱིན་
སོགས་ཀྱི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོར་བསྟོས་ན་འབྲས་བྱ་རྣམ་མཁུན་དུ་འབྱུང་རོ་ཞེས་དམིགས་
པས་མི་སྦྱོར་བའོ། །སངས་རྒྱས་དང་རྣམ་མཁུན་དུ་མི་སྦྱོར་བའི་དོན་ནི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་ཞེས་མི་སྦྱོར་བའོ། །བྱང་ཆུབ་དང་རྣམ་མཁུན་དུ་མི་སྦྱོར་བའི་རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་བྱང་ཆུབ་པོ་ཞེས་དམིགས་པས་མི་སྦྱོར་ཏེ་དེ་གསུམ་མཚན་ཉིད་གཅིག་པས་
ཆོས་སྐུའི་བདག་ཉིད་དུ་ཐ་དད་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་དེ་
རྟོགས་བྱ་རྟོགས་བྱེད་སོ་སོར་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་སྐུབས་སུ་
བསྟན་པ་དང་། བདག་གི་སྐུབས་འདི་ཡུལ་མ་ལུས་པ་མཁུན་པའི་སྟོན་པའོ་སྟུང་དུ་ཞེན་པ་ལྟོག་པའི་
ཆེད་དུ་འོ།

གཉིས་པ་(ཆོས་)ནི། ཆོས་དཀོན་མཆོག་བཟོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་འདོམས་སོ། །དེ་གང་ན་
མཁུན་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་སྟེ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་མཐའ་དག་བསྟུས་པ་
སྟེ་བསྟོམས་པ་དག་གིས་བསྟུས་པ་སྟེ་བྲབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་
སྟོན་པ་སྟེ། བྱང་ཆེ་གཟུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་
དང་། རྟག་མི་རྟག་ །བདེ་སྟབས་བདག་ཡོད་མེད། ཞེ་མ་ཞེ་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་
སོ། །ཡུལ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་ལས། གཟུགས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་
སྦྱོར་ཞེས་པ་མན་གྱིས་གཞི་དང་། སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་གྱི་དོན་དུ་མི་སྦྱོར་རོ་³¹⁸མན་གྱིས་ལམ་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཙུ་མངོན་པར་སྐྱབ་པོ་མན་གྱིས་རྣམ་པ་ལ་གདམས་པར་བསྟན་ཏེ་
ཞེས་མཚམས་འབྲེད་དོ། །མདོ་འདི་དག་གིས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ངེ་ལྟར་བསྟན་ན། འདི་དག་གིས་

³¹⁸ ཞོལ་ཤོག ༡༣༡ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༣༩ བ ༥ མི་སྦྱོར་དོ་

གཞི་ལམ་རྣམ་པ་རྣམས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡུལ་ཅན་མཁུན་གསུམ་བསྟན་པའོ་སྟེ་དེ་སྟོན་གྱིས་
 དགོངས་སོ། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ནི། མདོ་འདི་དག་གིས་ཆོས་གང་གི་དོན་དུ་ཡང་ཡུལ་ལ་སྟོན་
 པ་བཀག་པས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་བསྟན་ལ་ཆོས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་
 པས་སོ་སྟེ་དེ་དགོངས་སོ། །མདོ་འདི་དག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་དང་སྐྱད་པར་བྱ་བ་
 བཀག་པ་ནི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་འདི་ནི་བདག་གི་ལམ་སོ་སྟེ་པའི་ཞེན་པ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་འོ།

གསུམ་པ་(དགེ་འདུན་ལ་གདམས་པ་)ནི། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་འདོམས་སོ། །དེ་གང་
³¹⁹ན། ཤེས་རབ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་ཤིང་སྟོང་རྗེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་སེམས་
 སོ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་དུ་སོང་བས་འཕགས་པ་ཐར་པ་ཐོབ་བྱེད་དུ་བཅོམ་པས་སྟོབ་པ་རྫོགས་བྱང་ལས་
 ཕྱིར་མི་སྟོན་པ་རྣམས་ལ་ལམ་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་བརྩེད་ནས་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ན་དེ་དག་གཞོད་མ་
 རས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་ནས་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་པའོ། །གངས་དུ་ཞིག་ཅེ་ན། རྒྱུ་
 བྱས་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་མིང་ཅན་གསུམ་དང་འབྲས་བུ་བཞི་ལ་ཞུགས་
 པའི་མིང་ཅན་བཞིའི་བྱེ་བྲག་སྟེ་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་བདུན་པོ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་
 གཅིག་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེ་བཅས་པའི་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ་དེ་ནི་རྩ་བའི་དབྱེ་བའོ། །ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་
 བཞི་འདྲེན་ན་འབྲས་གནས་བཞི་ཡང་བཟང་དགོས་པས་དགྲུང་འགྲུང་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། དག་
 བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་མིང་ཅན་འདྲེན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སྟོབ་པ་བཟང་དགོས་པས་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་
 དགོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་བཅོམ་པ་ནི་སྟོབ་པའི་དགེ་འདུན་
 དུ་མ་གཏོགས་པས་སོ། །ཉི་ཤུར་མ་ངེས་ཏེ་དག་བཅོམ་དང་ཉེར་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་སྟོར་བ་ལས་སྟེ་
 མ་ཉིད་མངེས་ཏེ་སྟེ་མ་ལ་དོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འབྲེལ་བས་སོ། །ཡན་ལག་གིས་བྱེ་ན་ཉི་ཤུར་གངས་
 ཆད་པའམ་ངེས་ཏེ་དེ་ཡང་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དང་རྗེས་འབྲང་ནས་བསེ་བུ་ལྟ་བུའི་མིང་ཅན་གྱི་བར་དུ་

³¹⁹ ཞོལ་ཤོག ༡༣༡ བ ༣ དེ་གང་ཞེ་ན།

ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་(དོན་བསྒྲུབ་)ནི། དེ་ལྟར་ལུང་འབོག་པ་གསུམ་
ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པའོ།

(སྐབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བ་ལ་གདམས་པ།)

བཞི་པ་(སྐབ་པ་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་)ལ་བཞི། སྐབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བ་
 དང་། སྐབ་པ་ལ་གཞན་བྱིང་མི་འཛོག་པ་དང་། སྐབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་དང་། སྐབ་པ་
 མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་(སྐབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བ་)ནི་སྐབ་པའི་གཙོ་
 བོ་བཙོན་འགྲུས་ཡིན་ལ། དེའི་སྤང་བྱ་ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལེ་ལོ་ངན་ལ་ཞེན་པ་དང་། རྒྱུད་ལྷག་
 བདག་ཉིད་བརྟན་པའོ།³²⁰ །ཞེས་པ་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྟོམས་ལས་འཛིན་པ་སྤོང་བྱེད་མ་ཞེན་
 པའི་བཙོན་འགྲུས་ལ་གདམས་པ་ནི། འདོམས་སོ། །གང་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་ནི། མ་ཞེན་པའི་བཙོན་
 འགྲུས་ལའོ། །ཚུལ་ནི་ལུས་དང་སོགས་པས་ངག་ཡིད་རྣམས་ཞེན་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་སོ། །དགོས་པ་ནི་ལུས་དང་སོགས་པས་ངག་ཡིད་ཀྱི་བསོད་ཉམས་ཏེ་བདེ་བ་སྦྱེས་པ་ཉིད་
 གྱིས་དེ་ལ་དབང་རྒྱལ་ལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཆེ་ན་
 བཙོན་འགྲུས་བརྩམས་པ་ཉིད་གྱིས་ངེས་སྐད་བཤད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་
 བྱེད་པ་ནའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བྱང་ཆེན་ལུས་མི་དམིགས་པ་དང་ངག་མི་དམིགས་པ་དང་སེམས་མི་
 དམིགས་པ་དེའི་ཆེ་བྱང་ཆེན་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སྤྱིད་ལྷག་པའི་ལེ་ལོ་སྤོང་བྱེད་མི་ངལ་བའི་བཙོན་འགྲུས་ལ་གདམས་པ་ནི་
 གདམས་ངག་གོ། །གང་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་ན་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པའི་བཙོན་འགྲུས་ལའོ། །ཚུལ་
 ནི། གཟུགས་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་རྫོམ་པར་བྱར་
 མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དགོས་པ་ནི། དུས་ལུན་རིང་མོ་བསྐྱལ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་
 ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་བྱང་ཆུབ་མ་གྲུབ་པའི་ཆེ་ན་དབང་རྒྱལ་དང་ཞིང་སྐྱག་
 པའི་རང་བཞིན་ནམ་ངང་ཚུལ་ཅན་རྣམས་སྐབ་པ་རིང་དུ་བྱས་པ་ལ་རྫོམ་པའི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་
 སུ་སྦྱེ་ལྷག་པར་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སུ་མི་རྫོམ་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་ལྷ་

³²⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༢༡ སྟོན། ༩༩༢ ཟླ། ༡༢

མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་རྫོམ་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་པར་ཕྱིན་དུག་གིས་ནམ་པར་
 འཕེལ་ཏེ་སྤྲུལ་ཀྱང་སྤྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་ལེ་ལོ་སྒོར་བྱེད་
 ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བཙུན་འབྲུས་ལ་གདམས་པ་ནི་གདམས་ངག་གོ། །གང་བཟོད་བྱར་བྱས་པ་
 ལ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་བའི་བཙུན་འབྲུས་ལ་འོ། །ཚུ་ལ་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་
 གྱིས་མ་སྦྱེས་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་ཏེ་བསྐྱབ་བོ་ཞེས་པའི་ཚུ་ལ་གྱིས་སོ། །དགོས་པ་ནི། ཕྱོགས་བཅུ་ན་
 བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་སོགས་པས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ་བཟོད་བྱའི་དོན་རེ་རེའི་ཕྱིར་
 ལམ་སྐྱབ་པའི་ལུང་མོད་པར་བྱ་དགོས་ན་དེ་འདྲ་བ་བདག་གིས་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་སེམས་ཞུམ་པར་
 འགྱུར་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆེན་ཡེ་ཤེས་གང་དང་ལྡན་པས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱང་མཐོང་ངོ་དེ་དག་གིས་ཆོས་བསྟན་པ་ཡང་ཉན་ནོ། །དག་
 འདུན་ལ་ཡང་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་པར་དག་པ་དག་ཀྱང་མཐོང་ངོ། །དེ་
 བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ལྷག་མ་དགུ་ལ་ཡང་གསུངས་སོ། །སྦྱེ་མེད་ཀྱི་གདམས་ངག་ལ་བསྐྱབས་པས་ཞུམ་པ་
 སེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་ལ་བསྐྱབས་ན་ཆོས་ཀྱན་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །

(སྟུན་ལྗང་།)

གཉིས་པ་(སྟུན་པ་ལ་གཞན་རྒྱུ་མི་འདོག་པ་)ནི། སྟུན་ལྗང་བརྗོད་བྱུང་བྱས་པ་ལ་འདོམས་སོ།།འདི་ལ་གཉིས། གང་ལ་གདམས་པའི་ཡུལ། དེ་ལ་འདོམས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(གང་ལ་གདམས་པའི་ཡུལ་)ལ་བཞི། མཆན་ཉིད། ས་མཆན་མས། རྒྱ། དགོས་པའོ། །དང་པོ་(མཆན་ཉིད་)ནི། ལྷ་མ་ལྷ་མིང་དང་ཕྱི་མ་ལྷ་དོན་ཡིན་པས་མིང་དོན་གངས་བཞིན་དུ་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་ཤེས་སྟུན་ནི། དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། བྱང་ཆེན་གྱི་ཤེས་མིག་གིས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ། ལྷ་མ་བརྒྱ། བཞི་བརྒྱ། ལྷ་བརྒྱ། སྟོང་། འཛམ་གླིང་། གླིང་གཉིས། གླིང་གསུམ། གླིང་བཞི། སྟོང་དང་པོ། སྟོང་གཉིས་པ། སྟོང་གསུམ་པའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐོང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ།³²¹འདི་ཡི་ཡུལ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། ཉི་ལྷང་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ་ཤེས་མིག་ནི་བདག་པོའི་འབྲས་བུའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་³²²ཞེས་ཡུལ་ངེས་པར་གསུངས་སོ།།

ལྷང་ངེས་ཡུལ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་གཉིས་བསྟན་ཏེ། དང་པོ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཤེས་མིག་ནི་བདག་འབྲས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་བྲུབ་པ་འོང་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི། སྤྱིར་ཡུལ་ལྷ་པོ་འདི་དབང་པོ་ལྷའི་བདག་འབྲས་སམ་དབང་འབྲས་ཡིན་ཏེ། ནང་དུ་དབང་པོ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་ཕྱིའི་ཡུལ་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤེས་མིག་གྱང་མིག་དབང་བྲད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་རང་གི་བདག་འབྲས་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་

³²¹ བཀའ་འགྲུས། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༩ ཞོག ༡༥༩ གླེང་། ༥

³²² བསྟན་འགྲུས། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༡༩ གླེང་། ༤

ཡིན་ལ། དབང་པོས་ཀྱང་རང་གི་བདག་འབྲས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོངས་སྟོན་མི་རུས་པས་ཡུལ་ངེས་ཏེ།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་མཛེས་ཀྱི་ཡོངས་སྟོན་བྱ་ལ་སྟོང་གསུམ་གཅིག་ལས་མི་འབྲུབ་པས་སོ། །དེའི་
 བྱེད་སྟོང་གསུམ་གཅིག་ནི་འཛིག་ཆགས་མཉམ་དུ་བྱེད་ལ་གཞན་རྣམས་དང་ངེས་པ་མེད་པར་བཤད་
 བོ།

དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཅུ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟེན་སྤྱོད་ནི། རྟོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་འདི་ནས་གཞན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གཞན་ནས་འདིར་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་
 ཆེན་པོ་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རབ་རྟུ་ཤེས་
 སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མིན་ཀྱི་བར་ཀྱི་ལྟེན་སྤྱོད་མིག་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་དང་། ལྷ་དེ་དག་གི་མིག་
 གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིག་མེ་ཤེས་པ་དང་། ལྟེན་སྤྱོད་ཡོངས་སྟོན་དག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤར་རྟོགས་ཀྱི་
 འཛིག་ཉིན་ཀྱི་ཁམས་གསལ་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེན་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་
 ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་གཞན་དགུ་ལ་ཡང་གསུངས་སོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱོད་ནི། འདུས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཅིར་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 བའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གང་དང་ལྡན་པས་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དགེ་མི་དགེ་ཁ་
 མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཐག་པ་ཡོད་མེད། ཉོན་མོངས་དང་བཅས་མ་བཅས། འཛིག་ཉིན་ལས་
 འདས་མ་འདས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་ཡང་རྟུང་སྟེ་ཆོས་གང་ཡང་རབ་རྟུ་མི་ཤེས་པ་
 དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གང་གིས་བྱང་སེམས་ཆེན་པོས་ཆོས་གང་ཡང་མ་མཐོང་མ་ཐོས་མ་བསམས་
 ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་འདི་ནི་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སྟོན་དག་པའོ།³²³ །ཞེས་
 སོ། །ཉི་ལྔ་ལས་ཀྱང་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་བྱངས་ཤིང་
 འབྲུམ་དང་ཉི་མེ་བརྒྱད་སྟོང་པར་སྤྲོད་བྱངས་པའི་ཆོས་དེ་དག་གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་དང་ཆོས་
 གང་ཡང་མ་མཐོང་བ་མེད་མ་ཐོས་པ་མེད་མ་བསམས་པ་མེད་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པ་མེད་པ་འདྲེན་ནོ། །དེ་

³²³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཤོག་ ༡༤༠ ཟླ་ ༥

ལ་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སྒྲན་གསུམ་པ་འདི་གང་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཅི་
 ཡང་མི་ཤེས་ཏེ་ཞེས་བྲངས་ལ་གཞོན་འཛོམས་གཉིས་སུ་འདི་ཡི་ངོས་འཛིན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་མེད་པ་ཞེས་པའི་མདོ་ལ་
 དགོངས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲན་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། བྱང་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མིག་གིས་གང་ཟག་འདི་ནི་དད་པའི་རྗེས་སུ་
 འབྲང་བའོ།³²⁴ །ཞེས་དེ་དག་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་གསུངས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲན་ནི། རི་ལྷ་རི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛོན་དུ་
 ཕྱོགས་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་
 ལ་རྟོ་རྟེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཙུང་དང་
 ལྡན་པ་ཡིན། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་གང་
 གིས་བྱང་ཆེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་མཐོང་བའམ་མ་ཐོས་པའམ་མ་བསམས་པའམ་རྣམ་པར་མ་
 ཤེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་སྟེ། འུ་རིའི་བྱ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མཛོན་པར་སངས་རྒྱས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའོ་ཞེས་སོ།³²⁵ །དེ་ལ་ཤེས་མིག་གི་སྐབས་སུ་དཔག་ཆད་
 བརྒྱ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སའི་མཐོ་དམའ་དང་ཡོན་ཏན་ཆེ་
 ཆུང་གི་རིམ་པས་ཡིན་ནོ། །ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གིས་ཤེས་པར་གསུངས་པ་ནི་
 དེ་དག་གི་མིག་དང་དེའི་ཡུལ་དང་ལྷ་དེ་དག་གི་བསམ་གཏན་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམས་ཤེས་ལ། འདོད་

³²⁴ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༣༩ ཞོག་ ༡༩༠ ཟེང་། ༥

³²⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༠ ཞོག་ ༡༩༥ ཟེང་། ༡༥

གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྒྱུན་རི་འབྲ་བ་དང་དེའི་སྒྱོད་ལུལ་ཤེས་མི་རུས་སོ་
³²⁶ཞེས་འབྲུག་གི་གཞོན་འཛོམས་ལས་སོ།

འོན་ཀྱང་གཙང་མའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པས་དེ་དག་གིས་མི་ཤེས་པར་
 གསུངས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །གསུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས། གཟུགས་
 ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་མིག་གོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ་ནི་ལྷའི་མིག་གོ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གོ། གནས་དང་གནས་
 མ་ཡིན་པ་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་མིག་གོ། རྒྱུ་བྱའི་ཉིང་ངེ་
 འཛིན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྱུན་ཡིན་ནོ་³²⁷ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་རྩ་འབྲུལ་
 ཀྱི་རྒྱུ་བྱ་བ་བསྟོམས་པའི་མཐུས་སྟོང་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་
 མིག་གྲུབ་པ་ནི་ཤེས་སྒྱུན་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྟོམས་པ་ལས་གྲུབ་པ། འབྲུལ་གྱི་
 སྒྱུན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྟོམས་པ་ལས་གྲུབ་ཅིང་སྒྱུན་དང་པོ་ལས་བྱུང་ཞུགས་
 བས་སྟོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྱུན་ནོ། །གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་
 ཀྱི་སྒྱུན་ནོ། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ནི་སངས་རྒྱུས་
 ཀྱི་སྒྱུན་ནོ་ཞེས་འཆད་ཅིང་ཕྱི་མ་མ་གཏོགས་པ་བཤད་སྒྱུར་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །གཞན་ཡང་འགྲེལ་
 ཆེན་ལས་འབྲུལ་གྱི་སྒྱུན་ལ་ལས་དང་བསྟོམས་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་
 ལས་ཀྱི་མཐུས་དབང་པོ་དྲངས་མའི་མིག་ཐོབ་ནས་གཟུགས་ཐོགས་མེད་དུ་མཐོང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་
 རྣམ་འབྱོར་པས་ཉིང་འཛིན་བསྟོམས་པའི་མཐུས་ཐོབ་པ་སྟེ་དེས་སེམས་ཅན་རྣམས་གང་ནས་འདིར་
 སྐྱེས་པ་དང་འདི་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་
 འབྲུལ་གྱི་སྒྱུན་ཞེས་པ་ནི་ལྷའི་སྒྱུན་ནོ། །ཀ་ཤིས་མདོར་བསྡུ་ན་སྒྱུན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གཟུགས་འཛིན་པ་

³²⁶ བསྟན་འཇུག་ དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ་ ༥༥ ཞོག་ ༤༣༩ ཟེང་། ༩

³²⁷ བསྟན་འཇུག་ དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ་ ༥༥ ཞོག་ ༥༧༠ ཟེང་། ༡༤

དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འཛིན་པ་དང་། གུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འཛིན་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 ཏུ་ཤེས་བྱ་འཛིན་པ་ལོ། །གཟུགས་འཛིན་པ་འང་རྣམ་པ་གཉིས་³²⁸ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་བསྐྱོམས་པའི་
 འབྲས་བྱ་ལོ་³²⁹། ཞེས་ཤེས་མིག་ལས་དང་སྣེའི་མིག་བསྐྱོམས་འབྲས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་འབྲེལ་ཆེན་
 ཀྱི་བཤད་ཡམས་གཅིག་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འབྲེལ་ཆེན་
 ཀ་ལྷི་རྣམས་ཀྱིས་སྣེའི་སྒྲུབ་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་
 གཉིས་དང་མི་མ་བྱུན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ས་མཚན་ས)ནི། དང་པོ་ཚོགས་ལམ་ནས་དང་གཉིས་པ་སྒྲིབ་ལམ། གསུམ་པ་
མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག། བཞི་པ་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ། ལྔ་པ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་ལ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་བྱུང་པར་ནི་དག་མ་དག་གོ་ཞེས་སྔ་མ་དག་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱི་མིག་ཚོགས་ལམ་
ནས་འཐོབ་པ་ལ་སྒྲིན་མེད་ལ། ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྒྲིབ་གི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིན་ཐོབ་པར་
གསུངས་པས་རྗེས་མཐུན་པ་དེ་ནས་ཡོད་དོ། །མཚན་ཉིད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ལ་འདོད་པར་
བྱ་སྟེ་སྒྲུང་བྲངས་པའི་མདོས་བྲང་སེམས་སངས་རྒྱས་པའི་མིག་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྒྲིབ་སྒྲིན་ལྔ་
ག་སངས་རྒྱས་ལ་མངའ་བར་དོར་གཅོད་ལས་བཤད་ཅིང་འབྱམ་གྱི་གཞོད་འདོམས་ལས་ཀྱང་སངས་
རྒྱས་ལ་སྒྲིན་ལྔ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྒྲུང་འཕགས་པའི་བྲང་བྲངས་ནས་ཤེས་མིག་ཡུལ་
ངེས་པར་བསྟན་པ་ནི་བྲང་སེམས་ལ་དགོངས་སོ།།

གསུམ་པ་(རྒྱ)ཀྱི། བྱང་ཆེན་མིག་ལྷ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བར་འདོད་པ་དང་ཐོབ་པར་འདོད་པས་པ་
རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པ་བྱལ་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ་³³⁰ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱོན་བྱལ་ལ་སྒྲོབ་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་དང་། འགེལ་ཆེན་ལས་འདེམ་མིག་ལ་བཞད་པ་ལྟར་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱ་དང་པ་སྒྲོམ་པ་ཡང་ཡིན་
ནོ། །བཞི་པ་(དགོས་པ་)ཀྱི། མིག་ལྷ་པོ་དེ་དག་ལ་སྒྲོབ་པའི་བྱང་ཆེན་ནམས་ནི་སྐྱ་ན་མེད་པའི་བྱང་

328 ཞོལ། འོག ༡༣༥ བ ༣། གཅང་། འོག ༡༣༧ ན ༩ གཉིས་སྟེ་ལས་ཀྱི་

329 བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ན། ༥༦ ལོ་ག ༡༤༣༩ ཟླ་ ༡

330 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ལ། ༡༩ ལོ་བ། ༡༡༥ ཟླ་ང་། ༡༣

ཆུབ་ཏུ་འཁོར་གྱི་ལོ་³³¹ཞེས་པ་ལྟར་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་དང་། གནས་སྐབས་སུ་ཡང་གཞན་དོན་
 སྐྱབ་པ་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་ཐབས་ནམས་ཤེས་པས་གཞན་ལ་རག་མི་ལས་པའོ། །གཉིས་པ་(དེ་ལ་
 འདོམས་པའི་ཚུལ་)ནི། དུལ་ལྷ་པོ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་དུལ་ཅན་ལྷ་པོ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱད་ལ་སྦྱེད་
 བས་དོན་དམ་པར་སྒྲོས་བྲལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲོབ་པའོ། །གསུམ་པ་(སྐྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་)ནི། མངོན་
 ཤེས་བྱ་ག་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་འདོམས་སོ།།

³³¹ བསྐྱབ་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༧ ཤོག ༡༠༩ ཟླ་ ༥

(མངོན་ཤེས།)

འདི་ལ་གཉིས། གང་ལ་གདམས་པའི་ཡུལ། དེ་ལ་འདོམས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(གང་ལ་
གདམས་པའི་ཡུལ་)ལ་ལྟ། རྟེན་གྱིས། བརྟེན་པའི་མཆན་ཉིད། བྱད་པར། ས་མཆམས། དགོས་
 པའོ། །དང་པོ་(རྟེན་གྱིས་)ནི། ཀུན་བརྟུས་སུ། ཕྱི་རོལ་བའམ། ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 འམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མེད་པ་རྣམས་
 མངོན་པར་སྒྲུབ་པོ། །ཆད་མེད་པ་རྣམས་རྗེ་ལྟ་བུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་
 ལྟར་དང་པོ་ལྟ་བུ་བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་
 པོ། །དུག་པའི་རྟེན་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 འམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 བསྒྲུབ་པོ་³³²ཞེས་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བཞད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཀུན་བརྟུས་པའི་ཡུགས་
 གྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་དངོས་གཞི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་
 བ་ཐམས་ཅད་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དུ་འདོད་དོ། །གཟུགས་མེད་ལ་མི་བརྟེན་
 ཏེ། ཀུན་བརྟུས་སུ་མངོན་ཤེས་དུག་ཁ་³³³ལ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པས་སོ། །མངོན་ལས།
 ཟད་པ་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བཞིན་ནོ། ³³⁴ཞེས་ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་འབྲ་བར་ས་
 ཐམས་ཅད་པར་བཞད་པ་ནི་བྱེ་སྒྲའི་ཡུགས་ཡིན་པས་མི་གཞོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས།
 བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཤིན་ཏུ་དག་ཐོབ་ནས། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་། །རི་ལྟར་རྣམ་
 གནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས། །མཐུ་བྱུབ་པ་ཡི་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ³³⁵ཞེས་རྟེན་བསམ་གཏན་

³³² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༦ ཞོག ༩༩ ཟླ་ ༩༠

³³³ ཞོལ། ཞོག ༡༣༦ བ ༩ གཙང་། ཞོག ༡༣༩ ན ༥ སྤྱག་ཀ་

³³⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༣ ཟླ་ ༡༩

³³⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༩༡ ཟླ་ ༡༩

བཞི་པ་དང་གནས་ཡེ་ཤེས་མི་རྟོག་པ་དང་ནི་ལྷན། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཆོས་ཡིད་ལ་བྱས་ན་
 མཐུ་འགྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་མངོན་ཤེས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་གནས་སམ་ཡིད་བྱེད་གང་ཞེ་ན། དང་
 བོའི་རྣམ་གནས་ནི་ལྷན་ཡང་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་བདག་གི་ལྷན་འདི་
 འདྲ་བ་ལ་སེམས་འདི་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་བས་གཞན་ལ་ཡང་ལྷན་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པས་སེམས་འདི་འདྲ་བ་
 ཡོད་ཅེས་མོས་པའོ། །བཞི་པ་ནི་ཡིད་ཤེས་འགགས་མ་ཐག་པའི་མཆོན་མ་བཟུང་ནས་ལྷགས་བསྒྲོག་
 ཏུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བའི་བར་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ལྷ་པ་ནི་ཕྱོགས་རྣམས་སྒྲུབ་བས་བྱེད་པ་
 དང་། རྒྱག་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདག་མེད་དོ་³³⁶ཞེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །འོ་ན་རྟོན་དང་བརྟོན་པར་
 འགྱུར་ཚུལ་ཇི་འདྲ་བ་ཞེ་ན། འདི་ནི་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལྷག་བརྟོན་པ་དང་ས་བོན་ལས་ཐུ་བྱ་སྒྲེ་བ་ལ་
 དེ་ལ་བརྟོན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བརྟོན་པར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ས་གང་དང་གང་
 གི་ངོ་བོར་སྒྲེས་པ་ལ་བརྟོན་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་སེམས་རྟོན་ཐམས་ཅད་ལ་
 རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པ་བའི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཟོའོ།

གཉིས་པ་(བརྟོན་པའི་མཆོན་ཉིད)ནི། ལྷ་མ་རྒྱག་མིང་དང་ཕྱི་མ་རྒྱག་དོན་ཡིན་པས་དེ་དག་
 རིམ་པ་ལྟར་སྒྱུར་རོ། །དེ་ལ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ནི། ས་གཡོ་བ་དང་སོགས་པས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
 རྣམ་མང་པོ་དང་མང་པོར་གྱུར་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡུལ་དང་། དེ་དག་ཇི་ལྟར་
 བཞིན་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ནི་མངོན་ཤེས་ཏེ། ཡུལ་འདི་ལ་
 སྒྲོད་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་པར་ཕྱིན་རབ་ཏུ་འཐོབ་སྟེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་
 རྣམས་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་རབ་ཏུ་གཡོ་བར་བྱེད་དོ། །གཅིག་ཏུ་
 གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་རོ། ³³⁷ཞེས་སོ། །བསྒྲོམས་བྱུང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཅེས་ལྷག་
 མ་ལྷ་ལའང་སྒྱུར་རོ།

³³⁶ ཞོལ། འོག་ ༡༣༥ ན ༣ བདག་མེད་པའོ།

³³⁷ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༣༩ འོག་ ༡༩༩ ཟླ་ ༡༥

འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སྤྱི་ཚུང་དུ་དང་ཅིག་ཤོས་ཆེན་པོ་ཐོས་པར་བྱེད་
 པ་སྟེ། དེ་ལྟའི་ན་བའི་ཁམས་ནམ་པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པས་ལྟ་དང་མི་གཉིས་ཀའི་སྤྱི་ཐོས་ཏེ།
 ཞེས་སོ།³³⁸ མི་ལས་འདས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་རྒྱ་མཚོ་སྤྱོན་གྱིས་
 བཤད་དོ། །གང་ཟག་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་སོགས་པས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེས་
 སེམས་ཅན་པ་རོལ་དང་གང་ཟག་པ་རོལ་གྱི་སེམས་སེམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རབ་དུ་
 ཤེས་སོ། །དེ་བཞེན་དུ་དུག་གསུམ་དང་བྲལ་ལྡན་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་གསུངས་སོ། །མངོན་ཤེས་
 འདིས་པ་རོལ་གྱི་སེམས་བྱུང་ཡང་ཤེས་ཀྱང་སེམས་ཤེས་སུ་གསུངས་པ་ནི་དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ཆེ་ན་པ་
 རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པས་ཡིན་ནོ། །སྤྱོན་གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མངོན་
 ཤེས་ནི། རང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་དཔག་དུ་མེད་པ་རྗེས་སུ་བྲན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་སྤྱོན་གྱི་གནས་
 རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པས་སྦྱེ་བ་གཅིག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བྲན་ནོ། །གཉིས་དང་གསུམ་ནས་
 བརྒྱ་སྟོང་གི་བར་དུ་ཡང་རྗེས་སུ་བྲན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བྱེ་སྤྱོད་ནམས་སྤྱར་རང་རང་གིས་མ་སྦྱོང་བ་བྲན་
 པར་མི་འདོད་དོ། །ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་སྟེ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་
 ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ནི། སྤྱོད་པ་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྦྱེ་བ་དང་དེ་དག་
 གི་གཟུགས་མཚོག་དམན་འབྱིང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟའི་མིག་ནམ་པར་དག་པ་མི་
 ལས་འདས་པས་སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྦྱེ་བ་དང་ཁ་དོག་སྤྱུག་པ་དང་མི་སྤྱུག་པ་དང་བཟང་བ་
 དང་ངན་པ་དང་ལས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོར་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ནམས་རབ་དུ་ཤེས་ཏེ།
 ཞེས་སོ། །འོ་ན་འདི་དང་ལྟའི་མིག་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། འཕགས་པས་སྤྱི་གཉིས་རིམ་
 པ་ལྟར་སྤྱོན་གྱི་ལས་དང་། ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྐྱོམས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་
 སྟོབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་སོ། །འབྲུམ་པས་དེའི་སྟེང་དུ་སྤྱོན་དང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་
 ཆེན་མི་གཅིག་པ་དང་། སྤྱི་མ་སྤྱོད་པ་བཅུའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་ཅུ་དང་། འདི་གཟུགས་ཐམས་

³³⁸ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་བཞ། ༣༩ སྟོན་ ༡༩༥ ཟླ་ ༡༩

ཅད་ཀྱང་མཐོང་བས་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་ཏེ་བྱང་པར་གསུམ་མོ་ཞེས་པ་ནི་མི་འབྲད་དེ། སྡེ་ཚན་གཅིག་
མི་གཅིག་ཚྱོད་གཞི་ཡིན་ལ་གཟུགས་མཐོང་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་འཆི་འཕོ་བྱེད་པའི་སེམས་
ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པའི་བྱེད་རྒྱུ། །དེས་ན་སྡེ་མ་ཉིད་རིགས་སོ།།

ཐག་པ་ཐད་པའི་མངོན་ཤེས་ནི། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་གཟུང་འཛིན་དུ་རྟོག་པའི་
ཤེས་སྐྱེབ་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའམ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་མི་སྐྱེ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་
པར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་སྐྱབ་སྟེ་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སའམ། རང་སངས་རྒྱས་³³⁹སར་མི་ལྷུང་ཞིང་
སྤྲེལ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་བྱའོ་སྟུང་པ་མ་གཏོགས་པ་ཆོས་གཞན་
འགའ་³⁴⁰ཡང་སྟོན་པར་མི་བྱེད་དོ།³⁴¹ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་མངོན་ཤེས་བྱུག་པོ་དེ་ཡང་ས་གང་ལ་བརྟེན་
པའི་ས་དེ་དང་འོག་སར་རྩ་འབྲུལ་སོགས་རྩས་ཀྱི་གོང་སར་མི་རྩས་ཞེས་མཛོད་ལས་གསུངས་ཏེ། ཇི་
སྐད་དུ། རང་དང་འོག་སའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །ཞེས་དང་། རོ་བོ་ཡང་། མངོན་ཤེས་རྣམ་བྱུག་རྣམ་གྲོལ་
སྟོ། །ཞེས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་ལྟག་རྣམས་
དགོ།³⁴²ཞེས་གསུངས་ལ། ཀུན་བཏུས་སུ་བྱུག་ཁ་³⁴³ཡང་རོ་བོ་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་བཞག་
དོ། །མིག་ན་གཉིས་དབང་པོ་དང་། ལྟག་མ་བཞི་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནོ།།

གསུམ་པ་(བྱང་པར་)ནི། འབྲུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས། འཛིག་རྟེན་པ་དང་ཉོན་ཐོས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་བདག་དང་མཚུངས་པ་དང་། བདག་པས་དམའ་བ་རྣམས་
ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ཅམ་དུ་ཐད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་
མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སོགས་པ་ས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ལ་

³³⁹ རྟོག་ཤོག ༡༣༩ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༧༠ ན ༡ རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

³⁴⁰ རྟོག་ཤོག ༡༣༩ ན ༦། གཙང་། ཤོག ༡༧༠ ན ༡ འགའ་ལ་ཡང་

³⁴¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཤོག ༢༠༣ ཟེང་། ༧

³⁴² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཤོག ༥༣ ཟེང་། ༢༠

³⁴³ རྟོག་ཤོག ༡༣༩ བ ༣། གཙང་། ཤོག ༡༧༠ ན ༣ རྩག་ག་

སོགས་པ་ཤེས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་དེ་³⁴⁴ ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་(ས་མཆོམས་)ནི། མངོན་ཤེས་
 དང་པོ་ལྟ་བུ་རྩེ་རོལ་བ་དང་ཡང་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ནི་³⁴⁵ ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ཅི་
 རིགས་པར་ཡོད་དེ། སྐབ་དགོངས་སྤྱི་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་ཆོགས་གྱི་ས་དང་གོང་མ་གོང་མའི་གནས་
 སྐབས་རྣམས་སྤྱི་ཡང་མཆོག་དང་རབ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྤྱན་ལྟ་རྣམས་སོ་སོར་ཐོབ་
 ལ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་རྣམས་ཀྱང་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །སྦྱིར་ཉན་རང་ལ་ཡང་འདི་མཆོན་ཉིད་པ་
 ཡོད་ཀྱང་འདི་ནི་སྦྱིབ་པ་གཉིས་ཀའི་བྲག་པ་བཟང་བར་བྱེད་པ་ལ་འབྲེལ་བས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདི་
 ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་པར་དག་ལྟ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་ཇི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་དང་
 མངོན་ཤེས་དྲུག་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་དེ་
 གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོངས་སྤྱི་རྒྱུ་གས་པ་དང་ཡོངས་སྤྱི་
 དག་པ་དང་ཡོངས་སྤྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ལྟ་བ་(དགོས་པ་)ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་
 མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོད་པ་དང་། འཕགས་པའི་སྦྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བྱམས་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་
 དང་འཕྲད་པ་དང་། ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུག་བྱ་བར་འོས་པ་དང་། ལུང་བསྟན་པ་འཐོབ་པའོ་ཞེས་མདོའི་
 རོན་འཕགས་པས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་(དེ་ལ་འདོམས་པའི་ཆུལ་)ནི། ཡུལ་དེ་དྲུག་དང་
 འབྲེལ་བའི་³⁴⁶ ཡུལ་ཅན་མངོན་ཤེས་དྲུག་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་དོན་དམ་པར་དེ་དག་རྣམས་
 གཞོད་མ་ནས་སྦྱོས་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་ཉིད་དུ་ཉོགས་ཏེ་བསྐྱབ་བོ་ཞེས་སྟོན་པའོ།

བཞི་པ་(སྐབ་པ་མཐར་ཕྱག་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་)ལ་གཉིས། མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་ལམ་ལ་
 གདམས་པའོ། ༥

³⁴⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༧ ཞོག་ ༥༧ ཟླ་ ༡༩

³⁴⁵ ཞོལ། ཞོག་ ༡༣༩ བ་ ༥ ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་

³⁴⁶ ཞོལ། ཞོག་ ༡༣༩ ན་ ༣། གཙང་། ཞོག་ ༡༧༠ བ་ ༧ འབྲེལ་བའི་

(མཐོང་ལམ་ལ་གདམས་པ།)

དང་པོ་(མཐོང་ལམ་)ནི། འདོམས་སོ། །གང་བཟོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་ན་མཐོང་ལམ་ལོ། །ཚུལ་
ནི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནམ་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བྱེད་ཞེས་སྟོན་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སོ། །གང་གིས་སྒོམ་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ནལ་འབྱོར་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ནལ་
འབྱོར་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་ལ་མངོན་ཞེན་མེད་པའི་ལུས་
ཅན་གྱིས་སོ། །གང་གི་དོན་དུ་ན་མཐོང་ལམ་དེས་སྤང་བར་བྱ་བ་མཐོང་སྤང་གི་དངོས་པོའི་གཉེན་པོ་
ཉིད་དུའོ། །ཞེན་མེད་གྱི་དཔེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱི་མ་མཁན་རང་གིས་སྤྱུལ་པའི་སྤྱི་མ་ལ་མངོན་ཞེན་མེད་
པ་དེ་བཞིན་དུའོ། །སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དུ་རི་ལྟར་འབྱུང་ན། མཐོང་ལམ་དེ་ལ་བདེན་པ་བཞིས་ཡུལ་
ཅན་དུ་བསྐྱས་པའི་བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་ཆོས་བཅོད་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་བཅོད་རྗེས་ཤེས་ཏེ་བཞི་བཞིར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རབ་འབྱོར་ཁྲོད་བྱང་ཆེན་ནམས་ཀྱི་ཡུམ་ལས་བརྩམས་ཏེ་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ནམས་
ཡུམ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་སྟོབས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པ་ནས། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ནམས་ལ་
ཡུམ་བསྟན་པ་འདི་ནི་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་རབ་འབྱོར་ལ་སྟོན་ཅིག་པར་བཀའ་
སྤྱུལ་པ་དང་། འཁོར་ནམས་ཐེ་ཆོས་དུ་གྱུར་པ་བསལ་བ་ཅེས་འདི་མཐོང་ལམ་གྱི་མདོར་ལེ་བརྒྱད་མ་
དང་ཉི་ལྔ་གཉིས་སྟོར་ཚུལ་ལ་བྱད་མེད་དོ། །དེ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་མདོ་རེ་སྤྱར་
རོ།

(སྒྲིམ་ལམ་ལ་གདམས་པ།)

གཉིས་པ་(སྒྲིམ་ལམ་ལ་གདམས་པ་)འི། འདོམས་སོ། །གང་བརྗོད་བྱར་བྱས་པ་ལ་ན་སྒྲིམ་
 ལམ་ལའོ། །ཚུལ་ནི་སྒྲིམ་ལམ་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྒྲིམ་སྤང་གི་དངོས་པོའི་གཉིན་པོ་ཉིད་དུ་ཐེག་
 ཆེན་སྒྲིམ་ལམ་དེ་རྣམ་པར་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བྱེད་ཞེས་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །འོ་ན་མཐོང་སྒྲིམ་
 གཉིས་སྤང་བྱ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་པོར་སྒྲིམ་དགོས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་
 རྟོགས་པ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་
 སྒྲིམ་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དང་སྒྲིམ་
 ལམ་དག་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་ཐ་དད་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤར་ཇི་སྤྱད་བཤད་པའི་
 མཐོང་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་ཆོས་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་
 གཅིག་ལ་ཕྱེད་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཅུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དཔེར་ན་འདུས་བྱས་ལམ་བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་དག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་
 པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་མ་ལྟོས་པར་ཐ་དད་པར་གདགས་པར་མི་རུས་པ་
 བཞིན་ཞེས་པ་འདི་ཁྱབ་པ་སྤྱི་མཐུན་དཔེའོ། །ཡང་ན་དཔེ་འདི་མདོ་ལས་རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་
 ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གདགས་པར་མི་རུས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་
 མེད་པར་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གདགས་པར་མི་རུས་སོ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེས་སྒྲིམ་ལམ་
 དཔེའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་སྦྱར་ཏེ་འདི་ལྟར་འདུས་བྱས་ལམ་དང་འདུས་མ་བྱས་སྤངས་པ་
 དག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ལ་གཅིག་མ་ལྟོས་པར་སོ་སོར་བཞག་མི་
 རུས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་ལམ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལ་བཞག་གི་ །དེ་ལས་
 གཞན་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །འོ་ན་སྤངས་པ་ལ་ཡང་ཁྱད་མེད་དེ། རྟོགས་པ་ལ་ཁྱད་མེད་

བས་ཤེས།³⁴⁷ ཚེས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་མེད་པ་³⁴⁸ འོན་ཀྱང་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྒོམ་སྤང་སྤོང་མི་རྒྱས་ལ་སྒོམ་ལམ་གྱིས་རྒྱས་པ་དེ་ནི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚེས་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཚུ་སྤྱི་བྱད་མེད་ཀྱང་སྤྱི་མས་དག་པར་བྱེད་མ་རྒྱས་པ་ཕྱི་མས་དག་པར་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་དེ་ལྟར་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ངེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་སྒྲུབ་བཞིན་ནོ། །འདིར་གསེར་སྤྱིང་པས་འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་འཆད་བཞི། འཕགས་པས་འདུས་བྱས་ནི་ལམ་སོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་སྤངས་པའོ་³⁴⁹ ཞེས་གསུངས་པ་མ་མཐོང་བ་སྟེ། སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་ཉི་སྤང་གི་དེ་བཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པས་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཚེས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་མེད་པར་བཤད་པ་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འབྲངས་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། མདོར་ན་སྒྲོབ་དཔོན་དང་འཕགས་པས་ས་བཅུའི་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བྱད་མེད་པར་བཞེད་དོ། །

གསུམ་པ་(མཐུག་བསྐྱབ་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་གདམས་དག་གི་བརྗོད་བྱ་བཅུར་བྲངས་ངེས་ཤེས། བཅུ་པོ་འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་བཞེད་དོན་ཐམས་ཅད་ལུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བས་ན་གདམས་དག་གི་བརྗོད་བྱ་ནི་བཅུར་ངེས་སོ། །དེ་རྗེས་ལྟར་ཞེས། ཕྱིར་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་མོ། དམིགས་ཡུལ། རྟོན། སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་སྟེ་བཞིར་ངེས་ལ་དེ་ཡང་སྤང་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ངེས་འཕངས་པ་སྟེ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དཀར་ཚོས་མཐའ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པས་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་དེའི་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་སྟམ་པ་ལ། བདག་གཉིས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏོ། །སྒྲུབ་པ་དེའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་སྟམ་པ་ལ་

³⁴⁷ ཞོལ། ཤོག ༡༣༩ ན ༣ མེད་པས་སོ་ཞེས།

³⁴⁸ ཞོལ། ཤོག ༡༣༩ ན ༣ མེད་པས་

³⁴⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༩༩ ཤོག ༩༧ ཟླང་། ག

འཕགས་པའི་སོགས་སོ། །སྐབ་པའི་རྟེན་གང་ཡིན་སྐྱམ་པ་ལ་སྐབས་སོགས་སོ། །རྒྱ་ལ་གཉིས་ལས་
 འགལ་རྒྱུ་སྟོང་པའི་རྒྱ་ལ་གསུམ་ལས། བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་སྟོང་བ་ལ་སྐབ་པ་བྱད་པར་སོགས་
 སོ། །སྦྱིད་ལུག་ནས་ལམ་ལ་སྒྲོག་པའི་ལེ་ལོ་སྟོང་བ་ལ་མི་སྒྲོག་སོགས་སོ། །ཞུམ་པའི་ལེ་ལོ་བདག་
 ཉིད་བརྟམ་ནས་ཐེག་དམན་དུ་འདུག་པ་སྟོང་བ་ལ་ཐེག་པ་གཞན་དུ་སོགས་སོ། །མཐུན་རྒྱུ་སྐབ་པ་ལ་
 གསུམ་ལས། སྤང་སྤང་རང་གིས་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་སོགས་སོ། །བྱང་ཚུབ་སྐབ་པའི་སྐབས་རེ་རེ་
 ཞིང་མངོན་ཤེས་གྱིས་ཟིན་པས་ཆོགས་འབད་མེད་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་རྣམ་མཁྱེན་སོགས་
 སོ། །མཐོང་སྤང་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་མ་ལུས་པར་སྟོང་པའི་རྒྱ་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་སྤང་མཐར་ཐུག་པར་
 སྟོང་པའི་རྒྱ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཁ་ཅིག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་གྱི་སྐབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་ཞེས་འཆད་དོ།

(དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ།)

གཉིས་པ་(རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཚོན་བྱེད་དཔེ་དང་། མཚོན་བྱ་
 འོན་གྱི་དགེ་འདུན་ནོ། །དང་པོ་(མཚོན་བྱེད་དཔེ་)ལ་གསུམ། སྤྱི་ལོ་རྣམ་པར་བཞག་པ། སོ་སོའི་རང་
 བཞིན་བསྟན་པ། འབྲས་བུ་བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱི་ལོ་རྣམ་པར་བཞག་པ་)ལ་བཞི།
 དགེ་འདུན་གྱི་གངས། བརྟེན་སྤྱོད་བའི་ཚུལ། རྟགས་གནས་གང་ལ་བཞག། འབྲས་བུ་རྣམས་འཐོབ་པའི་
 ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(དགེ་འདུན་གྱི་གངས་)ནི། སྤྱིས་བུ་བྱང་བཞིའམ་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་དེ་འདི་ལྟར་
 རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་དང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་སྦྱར་བའོ། །འདི་དག་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་
 གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི་འདི་ཙམ་དུ་གངས་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་གྱི་ཚོགས་ལམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་
 མཛོད་ལྟར་ན་བརྒྱད་ཀ་ལ་འཕགས་པས་བྱུང་སྟེ། རྟགས་པ་དང་པོ་རྟོགས་པ་དམའ་ཤོས་ཡིན་ན་དེ་
 ཡང་སྦྱག་བསྐྱེད་ལ་ཚོས་བཅོད་ཚུན་ལ་གནས་པར་བཤད་པས་སོ། །དེ་དང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་
 རྟགས་པ་གཉིས་མཐོང་ལམ་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་རྟགས་པ་གསུམ་ནི་སྟོམ་ལམ་པ་དང་། འབྲས་
 གནས་གང་ཡིན་ལ་སྟོམ་ལམ་ཐོབ་པས་བྱུང་སྟེ། བཅུ་དྲུག་པ་སྟོམ་ལམ་ཡིན་པས་སོ། །ཀྱུན་བདུས་
 ལྟར་ན་རྟགས་པ་དང་པོ་ལ་སྦྱོར་ལམ་པའང་ཡོད་ལ་གཞན་རྟགས་པ་རྣམས་མཚུངས་སོ། །འབྲས་
 གནས་ལ་ཐོད་ཀླལ་བའི་འབྲས་གནས་གཉིས་དང་རྒྱན་རྟགས་ལ་མཐོང་ལམ་པའང་ཡོད་དེ། བཅུ་དྲུག་
 པ་མཐོང་ལམ་ཡིན་པས་སོ། །འབྲས་གནས་གཞན་འདྲའོ།

གཉིས་པ་(བརྟེན་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་)ནི། འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླལ་བ་དང་། རིམ་གྱིས་པ་དང་། སྤང་བྱ་
 ཅིག་ཅར་བའི་དགེ་འདུན་ནོ། །སྤྱི་ལོ་མངོན་པ་གོང་འོག་ལས་པལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
 བ་སྟོན་དུ་སོང་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཞེས་བརྟེན་སྤྱོད་པ་ལས་
 འདིར་ཐོད་ཀླལ་བ་ཞེས་བཏགས་པ་ནི་བརྟེན་སྤྱོད་སྦྱར་བ་མེད་ཀྱང་དོན་གྱིས་འཐོབ་སྟེ། འདི་དང་
 རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་ཀྱང་འབྱེད་ལ། རིམ་གྱིས་པ་འབྲས་བུ་

རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་འབྲས་བུ་ཐོད་ཀླུ་བར་འགྲོའོ། །དེས་ན་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཞེས་
བད་སྟུར་ན་སྤང་བྱ་སྤངས་ཚུལ་དང་། མིང་འདོགས་ཕྱི་མ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཚུལ་མི་འབྲ་བའི་སྟོན་སྟེ་
བཏགས་པའོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ལམ་རིམ་གྱིས་པ་དང་ལམ་ཅིག་ཅར་བ་ཞེས་བད་སྟུར་བ་མང་མོད།
དེ་དག་གིས་ནི་བད་འདི་དག་གི་དོན་གཏན་མ་རྟོགས་པར་མཐོང་སྟེ། ལམ་ནི་ཆོགས་ལམ་སོགས་ལྔ་
ལ་བྱེད་དམ། སྟུར་བ་བར་ཆད་མེད་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བྱེད་པར་ལམ་གང་ལ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་རིམ་ཅན་
དུ་སྟེ་བ་མ་གཏོགས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟེ་བ་ག་ལ་སྟེ། དེས་ན་སྤང་བྱ་ལ་རིམ་གྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་
སྟོང་བ་གཉིས་ཡོད་པས་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་ཞེས་བད་སྟུར་བར་བྱ་སྟེ། འདིའི་ལྷས་བྲངས་ན་ཐོད་ཀླུ་
བ་ཡང་རིམ་གྱིས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་རིམ་གྱིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་
ཐོད་ཀླུ་བའི་ལྷས་བྲངས་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ལྷས་བྲངས་པའི་སྤང་
བྱ་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ཞེས་པར་བྱ་ལ་འདིར་ནི་འབྲས་བུ་མཐར་གྱིས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཐར་གྱིས་
འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་ལས། འབྲས་བུ་བཞི་མཐར་
གྱིས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཅེས་བཤད་ཅེས་པས་སོ།།

གསུམ་པ་(ལྷགས་གནས་གང་ལ་བཞག་)ལ་གསུམ། ཐོད་ཀླུ་བ་དང་། རིམ་གྱིས་པ་དང་།
ཅིག་ཅར་བ་གང་ལ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་(ཐོད་ཀླུ་བ་)ནི། ཐོད་ཀླུ་བ་ལ་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ཀྱི་
ལྷགས་གནས་བཞི་སྟེ་ཀྱི་གཞན་མི་སྟེ་དོ། །དེ་ལ་རྒྱན་ལྷགས་མི་སྟེ་པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ལས་
འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྟེ་མི་སྟེ་པ་ནི། འདི་ལ་འབྲས་བུ་སྔ་མ་དོར་ནས་ཕྱི་མ་མངོན་དུ་
བྱས་པ་དགོས་ན་རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འབྲས་བུ་མི་སྟེ་པས་སོ། །སྤངས་པའི་སྟོན་སྟེ་མི་སྟེ་པ་ནི་
འབྲས་བུ་གང་དང་གང་གི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་སྤངས་པ་གཅིག་དགོས་ན་རྒྱན་
ལྷགས་ལ་དེ་མི་སྟེ་དེ། དེ་ལ་སྟོམ་སྤང་གཅིག་ནས་ལྷའི་བར་སྤངས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་
བོ་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ་དེ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་རྫོགས་པར་སྤང་མི་བྱས་ཏེ། སྟེ་ཅིའི་མཐོང་སྤང་ཡང་
ཡོད་པས་སོ། །དེའི་རིགས་པས་དག་བཅོམ་མི་སྟེ་པ་ཡང་གོ་བར་བྱའོ། །དེས་ན་ཐོད་ཀླུ་བའི་དགེ་
འདུན་གྱི་བཤད་ཐིན་གྱི་མཚམས་སྟུར་དུ་པལ་ཆེར་ལས་དང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་

ནམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྲུག་པའི་གང་ཟག་ནམས་པར་བཞག་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བར་བ་གཉིས་
 སྟོས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྷགས་མ་སྟོས་པས་དེའི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ལྷགས་བཤད་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་
 ལྷགས་པ་གཉིས་དང་། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་གཉིས་རྟོགས་པ་མཚུངས་པ་དང་འབྲས་གནས་གསུམ་
 ཡང་དང་པོར་ཐོབ་པའི་དུས་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མཚུངས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཞར་
 བྱུང་དུ་གསུངས་པར་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་བཏུས་སུ། ཐོད་ཀླུ་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་ལྷགས་
 བཤད་པ་ཡང་བཅུ་དྲུག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་གང་འོང་བ་དཔྱད་འདོད་ནས་བཤད་ཀྱི་
 ཐོད་ཀླུ་བ་ཡིན་ནས་ནི་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(རིམ་གྱིས་པ་)ནི། ལྷགས་གནས་བརྒྱད་ཀ་ལ་བཞག་གོ། །གསུམ་པ་(ཅིག་ཅར་བ་
 བང་ལ་བཞག་པ་)ནི། རྒྱུན་ལྷགས་དང་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་གཉིས་ལ་གདགས་པར་ཀུན་བཏུས་
 ཅ་འགྲེལ་ལས་བཤད་ལ་ལྷགས་པ་དང་པོ་དང་དག་བཅོམ་ལྷགས་པ་ཡང་བཅེས་ན་སྐྱར་དུ་བྱང་བ་
 ཅམ་དུ་སྒྲུང་ངོ། །འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་མི་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཁམས་གོང་མའི་སྟོམ་སྤང་སྤངས་
 པའི་ཕྱིར་འོང་མི་སྲིད་ལ་འདིས་ཁམས་གསུམ་གའི་སྟོམ་སྤང་ནམས་དུས་ཅིག་ཅར་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་མི་འོང་ཡང་མི་སྲིད་དེ་འདོད་པའི་དགུ་བ་སྤངས་ན་སྲིད་ཅེའི་དགུ་བ་ཡང་སྤངས་
 ཅས་དག་བཅོམ་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །ཁ་ཅིག་རང་རྒྱལ་བསེ་བུ་ལྟ་བུ་ནི་ཅིག་ཅར་བའོ་ཞེས་སྟེ་བཞི་
 ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སོ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཁས་སྤངས་
 དགོས་ཏེ། བསེ་བུ་ལྟ་བུ་ནི་སྟོར་ལམ་སྐྱེད་པ་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་ལ། བསམ་
 གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤང་དགུ་བ་ཡང་སྤང་དགོས་པས་ཁམས་གསུམ་གའི་
 དགུ་བ་སྤང་དགོས་པས་སོ། །དེས་ན་ཅིག་ཅར་བ་ཕྱིས་རང་རྒྱལ་དུ་སོང་བ་གཅིག་སྲིད་ཀྱི་བསེ་བུ་ལྟ་
 བུ་³⁵⁰ཡིན་ན་ཅིག་ཅར་བར་ངེས་པར་འགྲུལ་བ་ཡིན་ནོ།།

³⁵⁰ ཞོལ་ཤོག ༡༥ན ན ༥ བསེ་བུ་ཡིན་ན་

བཞི་པ་(འབྲས་བུ་རྣམས་འཕྲོ་བ་པའི་ཚུལ་)ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་དེ་དག་ལམ་གང་གིས་དང་། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་དང་། ས་གང་ལ་བཞེན་ནས་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་(འབྲས་བུ་དེ་དག་ལམ་གང་གིས་)ནི། འབྲས་བུ་དང་མཐའ་གཉིས་དངོས་སུ་ཐོབ་བྱེད་གི་ལམ་ཡིན་ན་འདས་ལམ་གྱིས་བྱུང་སྟེ། རིམ་བ་ལྟར་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་དང་སྤྱི་ཅིའི་སྒྲིམ་སྤང་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་སོ། །འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ལ་ཡང་ཐོད་ཀླལ་བའི་སྐབས་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་དངོས་སུ་འཕྲོ་བ་བྱེད་འདས་ལམ་ཡིན་ཏེ། ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཡིན་པས་སོ། །རིམ་གྱིས་བ་གཉིས་ཡིན་ན་འཛིག་ཏེན་པ་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀས་འཕྲོ་བ་བ་སྤྱི་དེ། བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་རྗེས་སུ་ལམ་ཟག་མེད་གྱིས་དྲུག་པ་དང་དགུ་པ་སྤངས་ན་དེ་དངོས་སུ་འཕྲོ་བ་བྱེད་འདས་ལམ་དང་། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་དེ་གཉིས་སྤངས་ན་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས་དངོས་སུ་འཕྲོ་བ་སྟེ། འདོད་པའི་སྒྲིམ་སྤང་ནི་ལམ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྤང་བ་ལྟར་ལྟར་པའི་བྱིར་རོ། །འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཕྲོ་བ་པ་ཡང་། རང་འགོལ་ལས། ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་མཐར་གྱིས་འཕྲོ་བ་ལ། དེ་ཡང་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཕྲོ་བ་ན་ནི། དེ་དང་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་དང་དབང་པོ་བདུན་དག་གིས་འཕྲོ་བ་པོ། །འོན་ཏེ་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཕྲོ་བ་ན་ནི་དེ་དབང་པོ་བརྒྱད་དག་གིས་འཕྲོ་བ་སྟེ། བརྒྱད་པ་ནི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ།³⁵¹ །ཞེས་སོ། །དེའི་བྱིར་རིམ་གྱིས་བ་ཡིན་ན་ལམ་ཟག་མེད་གྱིས་སྤང་བྱ་སྤྱོད་བ་དགོས་ཞེས་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་མ་བཟགས་པའོ། །

གཉིས་པ་(དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་)ནི། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཐོད་ཀླལ་བའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ནི་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པས་བྱུང་བོ། །དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲིམ་དུ་འདོད་པའི་སྒྲིམ་སྤང་དྲུག་པ་ལམ་དགུ་པ་ངེས་པར་སྤངས་པ་གཅིག་གིས་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པ་དང་མཉམ་དུ་བྱིར་འོང་དང་བྱིར་མི་འོང་ཐོབ་ལ། དྲུག་པ་མ་སྤངས་ན་ལྔ་མན་ཆད་སྤངས་ཀྱང་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་འཕྲོ་བ་པོ། །དེའི་བྱིར་ན་ཐོད་ཀླལ་བ་འདིའི་བྱིར་འོང་དང་བྱིར་མི་འོང་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱུན་

³⁵¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༥༩ ཟླ་ ༣

ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་སྡོན་དུ་མ་བཏང་བས་སོ་སོར་འབྲས་བུ་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཤམ་
 ཏེ་འབྲས་བུ་དང་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སལ་ཆེར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འདོད་པ་
 ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡང་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།³⁵² ཞེས་སོ། །མཐར་གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་བར་
 པ་གཉིས་ནི་བཙུ་བྱ་པ་ཐོབ་རྗེས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཁྲབ་ལ་དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པའི་སྒོམ་
 སྤང་བྱ་པ་དང་། དགྲ་པ་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འཐོབ་པོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐར་གྱིས་པ་ལ་ནི་
 གཅིག་ནས་ལྡེ་བར་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་སྤངས་པ་སྤིང་ཡུང་བྱ་པ་དང་དགྲ་པ་ནི་བཙུ་བྱ་པའི་
 རྗེས་སུ་སྤོང་བས་ཁྲབ་ལ། ཐོད་ཀླལ་བ་ནི་དེ་གཉིས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་སྤོང་བས་ཁྲབ་པོ།

གསུམ་པ་(ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་)ནི། རྟེན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་
 ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་གཉིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་
 བྲལ་བའི་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཐར་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་
 ལམ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་འཐོབ་པའི་ལམ་ནི་བསམ་གཏན་ས་བྱ་གང་
 རུང་ལ་བརྟེན་པ་སྤིང་དེ། ཐོད་ཀླལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་སྤིང་
 ཅེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྤིང་པས་དེ་ས་བྱ་གང་
 གང་ལ་བརྟེན་ཡང་དབང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་མི་སྤིང་དེ། འདིའི་
 སྐབས་སུ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གཉིས་ས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགྲ་བཅོམ་པའི་
 འབྲས་བུ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ས་དགྲ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྤིང་དོ།

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་རང་བཞིན་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ཐོད་ཀླལ་བ། མཐར་གྱིས་པ། ཅིག་ཅར་
 བའོ། །དང་པོ་(ཐོད་ཀླལ་བ་)ལ་གཉིས། ཞུགས་པ་དང་། གནས་པའོ། །དང་པོ་(ཞུགས་པ་)ལ་གཉིས་
 ལས། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་
 བྱ་པ་སྤངས་ལ་བདུན་བརྒྱད་སྤངས་པའམ་མ་སྤངས་ཀྱང་དགྲ་པ་མ་སྤངས་པ་དང་། སྟུག་བསྐལ་

³⁵² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ལོག། ༥༩༩ ཟླ་ད། ༥༡

ལ་ཆོས་བཅོད་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་བཅོད་གྱི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་གནས་པ་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་ཉེ་
 སྤངས་རྟོགས་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པའོ། །ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་འདོད་པའི་
 སྒོམ་སྤང་དགུ་པ་སྤངས་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་
 དང་བྲལ་བའམ་མ་བྲལ་ཡང་རུང་བའི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་སྟེ།
 མཛོད་ལས། གཉིས་པ་ལ། དགུ་པ་ཚུན་ཆད་ཟད་པ་ཡིན། །འདོད་པའམ་ཡང་ན་གོང་མ་ལ། །ཆགས་
 བྲལ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ།³⁵³ །ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཀྱན་བརྟུས་སུ་ཞུགས་པ་དང་པོ་སྦྱོར་ལམ་ནས་
 གཟུང་བའི་རིགས་པ་འདི་ལ་ཡང་བསྐྱེས་ནས་སྦྱོར་ལམ་ནས་དང་པོའི་མཆོམས་འཛིན་བའང་ཡོད་
 དོ། །གཉིས་པ་(གནས་པ་)ནི། སྤང་གྱི་རང་རང་གི་ཞུགས་པའི་སྤངས་པ་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ལས་ཕྱིས་
 བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པ་ན་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་སུ་འགྱུར་ཞིང་སྤང་གྱི་ཞུགས་པ་དབང་
 རྒྱལ་དད་པ་དང་། དབང་ཚོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ལ་ཕྱིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ན་དད་མོས་དང་
 མཐོང་ཐོབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཉེ། མཛོད་ལས། བཅུ་དྲུག་པ་ལ་དེ་འབྲས་
 གནས། །དེ་ཆེ་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་དག །དད་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ།³⁵⁴ །ཅེས་སོ། །གལ་ཉེ་ན་
 པ་དྲུག་སྤངས་ཀྱང་སེམས་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་ཕྱིར་འོང་ཞེས་བྱ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་པ་མ་
 ཡིན་ཞེ་ན། བཅུ་དྲུག་པའི་ཆེ་ན་འབྲས་བུ་ཅམ་ལ་གནས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྱང་པར་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་
 ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཕྱི་མའི་ཞུགས་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཡང་
 ཡིན་ཉེ། མཛོད་ལས། འབྲས་ཐོབ་འབྲས་བུ་བྱང་པར་གྱི། །ལམ་ཐོབ་མེད་པས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འབྲས་
 གནས་བྱང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །མི་བཙོན་པ་ནི་ཞུགས་མ་ཡིན།³⁵⁵ །ཞེས་སོ། །འོ་ན་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་ལ་
 ཞུགས་པ་ན་འབྲས་གནས་དེ་གཉིས་ཐོད་ཀླལ་བ་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ཐོད་ཀླལ་བའི་འབྲས་
 གནས་ལ་བཅུ་དྲུག་པའི་རྟོགས་པ་ལ་གནས་བཞིན་པས་བྱང་པས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་
 བྱང་པར་ཅན་མེད་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་ནི་མེད་ལ་ཕྱི་མ་ཐོབ་ཕྱིར་བཙོན་པ་ཐོད་

³⁵³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། 2 ། 4 ། སྟོག ༤༥ ། ཟེང་། 4

³⁵⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། 2 ། 4 ། སྟོག ༤༥ ། ཟེང་། 11

³⁵⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། 2 ། 4 ། སྟོག ༤༥ ། ཟེང་། 13

ཀླུ་བའི་འབྲས་གནས་ཡིན་པ་ལ་གཞིར་བྱེད་མེད་པས་ཐོད་ཀླུ་བའོ། །དེ་ལྟར་བྱིར་འོང་དེས་བྱིར་མི་
 འོང་ཐོབ་པ་ན་ཡང་ཐོད་ཀླུ་བར་ཐལ་ཞེན། དེ་ནི་མི་འདོད་དེ། ཐོད་ཀླུ་བའི་བྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན་
 མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་དགོས་པས་སོ། །དེས་ན་ཐོད་ཀླུ་བའི་བྱིར་འོང་ཡིན་
 པའི་བྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། བྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཡོད་ལ། བྱིར་འོང་གིས་
 ཐོབ་པའི་བྱིར་མི་འོང་དང་བྱིར་མི་འོང་གིས་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཐོད་ཀླུ་བར་མི་འདོད་དེ། ཐོད་ཀླུ་
 བའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནམས་གཞན་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་འབྲས་བྱ་དང་པོར་འབྲེལ་པ་དང་འབྲེལ་
 བཤད་ལས་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་བྱིར་འོང་དང་བྱིར་མི་
 འོང་ཞུགས་པ་དང་བྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པ་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཆགས་བྲལ་སྡོན་
 སོང་གི་ཞུགས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེའི་ཞུགས་པ་མཐོང་ལམ་པར་ངེས་པ་དང་དེས་ཐོབ་པའི་འབྲས་གནས་
 ཐོད་ཀླུ་བར་འགལ་བས་སོ། །འོ་ན་དེ་དག་མཐར་གྱིས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མིན་ཏེ། འབྲས་བྱ་སྤྲུམ་
 ནམས་སྡོན་དུ་མ་བཏང་བ་དང་འདོད་ཉོན་དུག་པ་དང་དགུ་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲུམ་སྤངས་པ་དང་།
 འབྲས་བྱ་དེ་གཉིས་བཅུ་དུག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐོད་ཀླུ་བ་
 དང་ངེས་གྱིས་པ་གང་ཡང་མིན་པའི་དགེ་འདུན་ནི་དུ་མ་ཞིག་འོང་བར་སྒྲུང་ངོ་།

གཉིས་པ་([མཐར་གྱིས་པ་](#))ལ་བཞི། ལྷན་ཞུགས། བྱིར་འོང་། བྱིར་མི་འོང་། དགྲ་བཅོམ་
 མོ། །དང་པོ་([ལྷན་ཞུགས་](#))ལ་ཞུགས་པ་དང་། གནས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་([ཞུགས་པ་](#))ནི། རྫོང་
 ནས་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་བར་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་གང་འདོད་ཉོན་དུག་པ་མ་སྤངས་པའོ། །དེ་ལ་
 དབྱེན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་དང་། གཅིག་ནས་ལྡེའི་བར་གང་རུང་
 སྤངས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོའི་མཆམས་སྦྱོར་ལམ་ནས་འཛིན་པར་ཀུན་ལས་བདུས་པ་འདོད་དེ། ཇི་
 སྐད་དུ། ལྷན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞེན། གང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་
 པ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ³⁵⁶། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་

³⁵⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག 26 ལོག 364 ཟེང་། 6

ཡང་འགྲེལ་བས་སྟན་གཅིག་³⁵⁷ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེད་རྒྱས་པའི་སྒྲོར་ལམ་ལ་བཞེད་དེ། རི་སྐད་དུ།
 དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དང་པོའི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པའི་བར་
 དུའོ། །ཞེས་སོ། །བྱེ་སྤྱོད་ལས་སྟག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད་ནས་དང་པོའི་མཆོམས་འཛིན་ཏེ། མཛོད་
 ལས། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅེ་ལྟོ། །མ་ཐོང་མཐོང་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལས། །དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་དེ་དག་
 ཏུ། །དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བ། །སྒྲོམ་བས་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ན། །འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་
 བ། །རྣམ་ལུང་བར་བཅོམ།³⁵⁸ ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(གཞུགས་པ་)ནི། སྤར་གྱི་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སྟེང་དུ་བཅུ་དྲུག་པ་ཐོབ་པའི་
 ཉན་ཐོས་སོ། །དེའི་བྱད་པར་ལ་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་
 སོ། །དང་པོ་(རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་)ནི། ཁ་ཅིག་འབྲས་གནས་ཅམ་པོའོ། །ཞེས་འདོད་ཀྱང་།
 འགྲེལ་བ་དང་འགྲེལ་བ་འདད་ལས་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་སྟོང་བ་ལ་མི་
 བཅོམ་པར་བའདད་པ་མེད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་བྱད་པར་གསུམ་སྟེ། རྟོགས་པ་དང་། སྤངས་པ་དང་། སྐྱེ་
 བའི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་
 སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་བདུན་ལེན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།
 འབྲས་གནས་སྒྲོམ་སྤང་བྱ་མ་ཟད། །རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ།³⁵⁹ །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་
 འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག་སྒྲོམ་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་དེ་
 བྱེ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ་ཆེ་བདུན་གྱི་བར་དུ་སྐྱེ་བས་ན་ལན་བདུན་པའོ། །ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་
 པས་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་འཕལ་བའོ། །ཞེས་དང་། བར་སྐབས་སུ་ཡང་
 འཕགས་པའི་ལམ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་སྟེ། དེ་སྤྱིད་དུ་སྤྱིད་པ་སྤྱོད་བར་
 འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།³⁶⁰ །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རང་འགྲེལ་

³⁵⁷ ཞོལ། སོག་ ༡༥༥ བ ༤ སྟན་ཅིག་

³⁵⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ སོག་ ༥༥ ཟེང་། ༤

³⁵⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ སོག་ ༥༥ ཟེང་། ༡༤

³⁶⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ སོག་ ༥༩ ཟེང་། ༡༡

ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་བར་སྐབས་སུ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་ལས་འདར་རུང་བར་བལྟའོ། །འོག་
 མིན་དང་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་ནི་པན་ཆད་དུ་འགོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱུན་དུ་
 ཟུགས་པ་མཆོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ།³⁶¹ །ཞེས་དང་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞེས་པའི་
 མིང་ཡང་པ་མཐའི་སྐྱེ་བ་བཟུང་བར་སྤང་གི་ཚུན་ཆད་ལེན་ངེས་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱིར་རྒྱུན་ཟུགས་
 རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྤངས་ནས་འདའ་བ་ནས་བདུན་སྤངས་ནས་འདའ་བའི་
 བར་དུ་ཡོད་པས་བདུན་དུ་མ་ངེས་མོད། འོན་ཀྱང་འབྲས་གནས་སྒོམ་སྤང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 འདིར་བསྟན་པ་ནི་ལན་བདུན་ལེན་ངེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་པ་དེ་ལ་སྐྱེ་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་
 བསམས་ནས་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པའི་སྐྱེ་བ་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། མཆོག་ཏུ་
 ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་མ་ངེས་པས་མི་བརྗོད་ཞེས་ལན་བདུན་པ་གཞན་ཡོད་
 ཀྱང་མ་བརྗོད་པ་ནི་མ་ངེས་པས་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་བདུན་ལེན་ངེས་བསྟན་ཅེས་³⁶²གསུངས་པས་
 སོ། །སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ཡང་མིའི་རྟོན་ལ་རྒྱུན་ཟུགས་ཐོབ་ན་མིར་ལན་དུག་ལྟར་ལན་བདུན་སྤངས་ཤིང་
 མཐར་མིར་སྐྱེས་ནས་འདའ་ལ། ལྟའི་རྟོན་ལ་ཐོབ་ན་འང་ལྟར་ལན་དུག་དང་མིར་ལན་བདུན་སྐྱེས་ནས་
 མཐར་ལྟའི་རྟོན་ལ་འདའོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟ་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་བཅུ་བཞི་བར་སྲིད་བཅུ་བཞི་སྟེ་ཉིར་བརྒྱད་ལེན་
 ཀྱང་བདུན་ཆན་དུ་འབྲ་བའི་ཕྱིར་ལན་བདུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སློང་དང་
 ཤིང་འདབ་མ་བདུན་པ་བཞིན་ནོ།།

མདོར་ན་སྒོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ཟུགས་རིམ་གྱིས་པ་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་
 གཉིས་ལེན་པ་ནི་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་སྐྱེ་ཡིན་ལ་བྱད་པར་ལན་བདུན་པའི་ངེས་པ་ནི་བརྗོད་
 ཟེན་ཏོ། །འདི་ཡང་རྩོམ་པ་དང་པོ་ལ་ཡིན་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གཅིག་སྤངས་པ་དང་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྤངས་ནས་
 ནི་མཆོན་ཉིད་འཛིག་གོ།

³⁶¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༡༩ ཞོག ༡༧༩ ཟེང་། ༩

³⁶² ཞོལ། ཞོག ༡༩༩ བ ༥། གཙང་། ཞོག ༡༩༩ བ ༩ བསྟན་ཞེས་

གཉིས་པ་(རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ)ནི། བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྔ་པ་སྟེ། འདོད་ཉོན་གསུམ་
མཁ་བཞི་སྤངས་ལ་ལྔ་པ་མ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་། དེའི་གཉིན་པོ་ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པའི་
རྟོགས་པ་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་མི་རིགས་མ་ཐུན་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་སམ་གསུམ་ལེན་པ་སྐྱེ་བའི་བྱང་
པར་ཏེ། མཛོད་ལས། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཆེ་གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་
རིགས།³⁶³།ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་མ་སྤངས་པ་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ལྔ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྤངས་ན་དུག་པའང་གདོན་མི་བ་བར་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་། ཁམས་ལས་མི་
འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ།³⁶⁴།ཞེས་ཏེ། དོན་ནི་ལྔ་པ་སྤངས་ན་ཁམས་ལས་འདའ་མི་དགོས་པས་དུག་པ་སྤོང་
ལ། དེ་ལྟ་ན་ཕྱིར་འོང་དུ་འགྱུར་བས་འདོད་པའི་འགྲོ་བ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རིགས་
སྐྱེར་མི་རུང་ངོ་སྟེ་དུ་དགོངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་གསུམ་ལེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་རིགས་སྐྱེ་ནི་
ལན་ཅིག་སྐྱེས་ནས་མཚན་ཉིད་འཛིག་གོ། །འདིས་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་རྣམས་བཅུ་དུག་པའི་རྗེས་སུ་འཕ་
མཐོང་ལམ་གྱི་སྤར་སྤངས་ཤེ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོན་རྣམ་པ་གསུམ་དང་བཞི་པ་སྤངས་པའམ་
³⁶⁵བདུན་དང་བརྒྱད་སྤངས་པ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་རི་སྟོན་དུ་འབྲས་བུ་བྱང་པར་ཅན་གྱི་ལམ་མཛོན་དུ་
མ་བྱས་པ་དེ་སྟོན་དུ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བའམ་བར་ཆད་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནོ།³⁶⁶།ཞེས་
གསུངས་པའི་ཤུགས་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤར་འདོད་ཉོན་གསུམ་དང་བཞི་སྤངས་པའི་རིགས་སྐྱེའང་
བཤད་པས་གཉིས་ཀའང་འདོད་པར་བྱའོ། །ལུང་འདིས་བར་ཆད་གཅིག་པ་ལའང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་
སོང་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་རིགས་སྐྱེ་དེ་ལ་ལྷ་མིའི་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཕྱིར་འོང)ལ་གཉིས་ལས། ལྷགས་པ་ནི་རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་དེས་ཕྱིར་འོང་
ཐོབ་ཕྱིར་བཅོན་པ་ན་སྟོམ་སྤང་ལྔའི་བར་གང་ཡང་མ་སྤངས་པའམ། དུག་པ་སྤོང་བ་ལ་བཅོན་པའི་བར་
ནི་ཕྱིར་འོང་ལ་ལྷགས་པ་སྟེ། མཛོད་ལས། རྣམ་པ་ལྔ་ཡི་བར་བཅོམ་པ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ལྷགས་པའང་

³⁶³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༥ ཟླ་ ༡༥

³⁶⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟླ་ ༣༠

³⁶⁵ ཞོལ། ཞོག ༡༥༥ བ ༡༡ གཙང་། ཞོག ༡༥༩ ན ༥ སྤངས་པའི་

³⁶⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟླ་ ༤

ཡིན།³⁶⁷ །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(གནས་པ་)ནི། ལྷགས་པ་དེས་འདོད་ཉོན་ལྷག་པ་སྤངས་པ་ན་ཕྱིར་འོང་
 ཟླེ་ནས་པ་ལྷག་པ་ཟད་གྱུར་པ། །དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ།³⁶⁸ །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ལྷག་པ་སྤངས་
 པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་བཞིན་པ་ན་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་དང་དགྲ་པའི་བར་སྤོང་བ་ལ་བཙོན་པ་
 ར་ཁྱད་པར་ཅན་ནོ། །ཕྱི་མའི་ཁྱད་པར་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ནི་ཉོན་མོངས་བདུན་པ་དང་
 བརྒྱད་པ་སྤངས། དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་ཐོབ། སྐྱེ་བ་ལྷག་མ་གཅིག་ལུས་པ་སྟེ། མཛོད་
 ལས། ཉེས་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ། །ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། །གསུམ་པ་ལ་ནི་ལྷགས་
 པའང་ཡིན།³⁶⁹ །ཞེས་སོ། །འདིས་ཉོན་མོངས་བདུན་ལས་མ་སྤངས་ན་ཆེ་གཅིག་པ་ཡིན་ཀྱང་བར་ཆད་
 གཅིག་པ་མིན་ནོ། །ཀུན་བདུས་སུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལེན་པ་ལྟར་ལེན་པ་དང་དེའི་འགྲེལ་པར་བར་ཆད་
 གཅིག་པའི་དོན་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་བར་ཆད་པ་ལ་བཤད་དོ། །འདི་ལ་མཐར་གྱིས་པས་མ་ཁྱབ་པ་ནི་
 བཛོད་ཟེན་ལ། སྐྱེ་བ་ཕྱིར་འོང་དེ་འདོད་པའི་ལྷ་མི་གཉིས་སུ་རེ་རེ་སྐྱེ་སྤིད་ལ་དེ་ལྟ་ན་འང་ལན་གཅིག་
 ཕྱིར་འོང་མིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་རིགས་འདྲ་གཅིག་ལས་མི་ལེན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་(ཕྱིར་མི་འོང)ལ་གཉིས། ལྷགས་པ་དང་། གནས་པ་ལོ། །དང་པོ་(ལྷགས་པ)ནི།
 ཕྱིར་འོང་དེ་ཉིད་བདུན་པ་ནས་དགྲ་པའི་བར་སྤོང་བ་ལ་བཙོན་པ་ལོ། །གཉིས་པ་(གནས་པ)ནི། ལྷགས་
 པ་དེས་སྒྲོམ་སྤང་དགྲ་པ་སྤངས་པ་ན་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། དེ་དགྲ་ཟད་པས་ཕྱིར་མི་
 འོང་།³⁷⁰ །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་འབྲས་བྱ་ཅམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་གནས་པ་གཉིས་སོ། །གཞན་ཡང་
 ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཁམས་གོང་མར་འགྲོ་བ་དང་། འདོད་པའི་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་འདའ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་
 པོ་(ཁམས་གོང་མར་འགྲོ་བ)ལ་གསུམ། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་དང་། །དེ་
 དག་གི་རྟེན་བསམ་པ་ལོ། །དང་པོ་(གཟུགས)ལ་བར་དོར་དང་། སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་དང་། །གོང་དུ་འཕོ་
 བ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་(བར་དོར)ནི། ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་བར་དོ་བཙུ་བྱ་ག་

³⁶⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞེང་། ༡༩

³⁶⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞེང་། ༡༩

³⁶⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞེང་། ༢༠

³⁷⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞེང་། ༢༡

གང་རུང་དུ་སྐྱེས་ནས་ཉེན་དེ་ལ་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ། འདི་ལ་བར་སྤིང་གྲུབ་མ་ཐག་དང་། གྲུབ་
ནས་སྐྱེ་སྤིང་ཆོལ་བའི་སྤང་བ་མ་བྱུང་ཅམ་དང་། སྐྱེ་སྤིང་དུ་འགོ་བར་སེམས་པའི་ཆེ་ལྷག་མེད་དུ་
འདའ་བ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་([སྐྱེས་ནས་འདའ་བ](#))ནི། གཟུགས་ཀྱི་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྐྱེ་
སྤིང་དུ་ཉིང་མཆམས་སྤྱར་ནས་ཉེན་དེ་ལ་ལྷག་བཅས་སུ་འདའ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ། འདི་ལ་སྐྱེས་ཅམ་
ནས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་མེད་པར་འདའ་བ་གསུམ་མོ། །དེ་དག་གི་བྱུང་པར་ནི་རིམ་
བ་ལྟར་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་ཞིང་བཙོན་པ་དང་། བཙོན་ལ་ལམ་ངང་གིས་མི་འབྱུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་
ཀ་དང་མི་ལྟན་པའོ་ཞེས་བྱེ་སྤྱོད་དོ། །སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འགོ་བ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་བྱེད་
མེད་བྱེད་བཅས་ཀྱི་སྤྱར་གསུངས་པའི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་འབད་
མི་དགོས་པར་ལམ་ངང་གིས་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དང་པོ་ནི་ལམ་ཆེས་ངང་གིས་འབྱུང་
ཞིང་སྤྱ་རྒྱས་ཆེས་རྒྱུང་བ་ཡིན་པས་གཉིས་པ་དང་བྱུང་པར་ཡོད་ཅེས་སྟོབ་དཔོན་བཞེད་དེ། ཀུན་
བཟུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་འདའ་བ་ཡིན་པར་རང་འབྲེལ་ལས། སྐྱེས་ནས་ཡོངས་སུ་
སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ་ནི་སྐྱེས་ནས་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་
པར་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ།³⁷¹ །ཞེས་སོ། །གནས་གཙང་ལྟར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་འདའ་
བ་ནི་སྤེལ་མ་རྣམས་སྟོམ་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་([གོང་དུ་འཕོ་བ](#))ནི། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤིང་དུ་ལན་གཉིས་བརྒྱུད་ནས་འདའ་
བའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ། འདི་ལ་རྒྱུའི་སྟོན་པ་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་སྤེལ་དང་། འབྲས་བུའི་སྟོན་པ་འོག་
མིན་དང་སྤིང་ཅེར་འགོ་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤིང་དུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་བརྒྱུད་ནས་
མཐར་འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་འདའ་བའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ། འདི་ལ་འཕར་བ་བྱེད་འཕར་
གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་གསུམ་ཡོད་པར་མཛོད་ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་རྣམས་དེ་ནི། །བསམ་
གཏན་སྤེལ་ནས་འོག་མིན་འགོ། །དེ་འཕར་བྱེད་འཕར་ཐམས་ཅད་དུ། །འཆི་འཕོ་གཞན་སྤིང་ཅེ་མོར་

³⁷¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥ ཤོག ༡༥༠ ཟེང་། ༥

འགོ།³⁷²། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་འཕར་བ་ནི་སྤེལ་མ་ལུ་བསྐྱོམས་པས་གྲུབ་པའི་ཆོ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རོ་
ལྷངས་ཏེ་བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་གསུམ་ལས་ཉམས་པ་ཆངས་རིས་སུ་སྤྱེས་ནས་སྡོན་གོམས་པའི་མཐུས་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་སྤེལ་ནས་བར་པ་རྣམས་དོར་ཏེ། འོག་མིན་དུ་སྤྱེས་ནས་འདའ་བའོ། །བྱེད་དུ་
འཕར་བ་ནི་སྤར་ལྟར་ཆངས་རིས་སུ་སྤྱེས་ནས་བར་པ་རྣམས་དོར་ཏེ་གནས་གཅོང་རྣམས་སུ་སྤྱེས་
ནས་གནས་གཞན་འགའ་ཞིག་བོར་ཏེ་འོག་མིན་དུ་འདའ་བའོ། །གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ནི།
སྤར་ལྟར་ཆངས་རིས་སུ་སྤྱེས་ནས་ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གནས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་བརྒྱད་
ནས་འོག་མིན་དུ་འདའ་བའོ། །གཙོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་འགྲན་རྒྱ་མེད་པའི་ལས་བསགས་པ་དང་།
འོག་ལྟའི་གནས་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆངས་ཆེན་དུ་འཕགས་པ་མི་སྤྱོད། །ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་
དོ། །ཐེག་ཆེན་པ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཚན་དེ་མ་ངས་པས་དེར་སྤྱེ་བ་མི་འགའ་ཏེ། ས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤྱེ་བ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་སོ། །

འདི་དག་གནས་གཅོང་དུ་སྤྱེ་བའི་རྒྱ་སྤེལ་མ་སྐྱོམ་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

འདིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས། སྐྱོམ་པའི་རྟེན། བརྟེན་པའི་སྐྱོམ་མོ། །དང་པོ་(སྐྱོམ་པའི་
རྟེན)ནི། དག་བཅོམ་དང་བྱེད་མི་འོང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སེམས་ཐོབ་པས་སྐྱོམ་ལ། དེ་ཡང་ས་
གང་དུ་སྐྱོམ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། དང་པོར་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྤྱིང་གསུམ་དག་ཏུ་སྤེལ་བར་བྱེད་ལ།
བྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྤེལ་བར་བྱེད་དོ་³⁷³ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(བརྟེན་པའི་སྐྱོམ་)ལ་གསུམ། སྤེལ་བའི་སྦྱོར་བ། གྲུབ་པའི་ཆད། སྤེལ་མ་དངོས་
སོ། །དང་པོ་(སྤེལ་བའི་སྦྱོར་བ)ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྒྱན་ལྡན་དང་། དེ་ནས་དེ་ཉིད་
ཟག་བཅས་རྒྱན་ལྡན་དང་། དེ་ནས་ཟག་མེད་རྒྱན་ལྡན་ལ་འཇུག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་སྤི་ནས་སྐྱད་
ཅིག་མ་གཉིས་ཟག་མེད་དང་། སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་ཟག་བཅས་དང་། ཡང་ཟག་མེད་ལ་འཇུག་གོ་དེ་

³⁷² བསྐྱོར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༩ ཟེང་། ༡

³⁷³ བསྐྱོར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟེང་། ༡༩

ལྟར་དང་པོར་བཞི་བ་སྟེ་ལ་ཡང་དེ་སྟོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བས་ལས་སུ་རུང་ཞིང་ཉིང་དེ་འཛིན་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཉ། མཛོད་ལས། དང་པོར་བཞི་བ་སྟེ་ལ་བར་བྱེད། ³⁷⁴ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་(སྟེ་པ་འཛི་ཚད་)ནི། བཞི་བ་ཟག་མེད་སྟངས་ཅིག་གི་མཐུག་ཏུ་དེ་ཟག་བཅས་དང་། དེའི་མཐུག་ཏུ་དེ་ཟག་མེད་དུ་བསྟེ་ཐུབ་པ་ན་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། སྟངས་ཅིག་མ་ལ་བསྟེས་པས་གྲུབ། ³⁷⁵ཅེས་སོ། །འདིར་སྟོར་བ་དང་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་སྟངས་ཅིག་བསྟེ་བར་བཤད་པ་ནི་བྱེ་སྟེ་ལུགས་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་རང་གི་བཞེད་པ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པས་སྟངས་ཅིག་སྟེ་ལ་བར་མི་བྱས་ཉ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུན་ཆགས་གསུམ་ལ་ངེ་སྟེ་འདོད་པར་སྟོམས་པར་འཐུག་པའི་སྟོན་སྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བལྟའོ་³⁷⁶ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོར་བཞི་བ་སྟེ་ལ་ནས་ཕྱིས་ནི་བསམ་གཏན་གཞན་དང་ཡང་སྟེ་ལ་ལོ།

གསུམ་པ་(སྟེ་ལ་མ་དངོས་)ནི། འབྲས་བུ་གནས་གཙང་ལྟར་སྟེ་བའི་རྒྱ་སྟེ་ལ་མ་སྟོམ་པ་ཡང་ལྟ་ཡོད་དོ། ³⁷⁷དེ་གང་ན། གསུམ་སྟེ་ལ་ནས་བཙུ་ལྟ་སྟེ་ལ་བྱི་བར་རོ། །སྟེ་ལ་སྟོམ་ལ་འདི་ལྟར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཉ། འདི་ལྟར་བཞི་བ་ཁོ་ན་སྟེ་ལ་བ་ཡིན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་དང་ཡང་སྟེ་ལ་བ་བཤད་པས་སོ། །འདི་དག་གི་སྟེ་ལ་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུ་དུ་གསུམ་སྟེ་ལ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། དང་པོ་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དང་སེམས་གསུམ་མཛོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ནས་འབྲིང་དུག་སྟེ་ལ། ཆེན་པོ་དགུ་སྟེ་ལ། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་སྟེ་ལ། ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེ་བ་བཙུ་ལྟ་སྟེ་ལ་རྣམས་ལ་འགྲེལ་པ་ལས། གཉིས་པ་ལ་ནི་དུག་གོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་དགུ་ལོ། །བཞི་བ་ལ་ནི་བཅུ་གཉིས་སོ། །ལྟ་བུ་ལ་ནི་བཙུ་ལྟ་སྟེ་ལ་ཅུ་ལས་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དུག་སྟེ་ལ་བའི་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་མེད་གཉིས་ཟག་བཅས་གཉིས་ཟག་མེད་གཉིས་བྱེད་ལ་དེ་

³⁷⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༩ ཟེད། ༡༠

³⁷⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༩ ཟེད། ༡༠

³⁷⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟེད། ༡༡

³⁷⁷ ཞོག ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟེད།

བཞིན་དུ་དགུ་སྟེལ་ལ་ཡང་ཟག་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མཁས་པ་འི་
གཞུང་ལ་མ་འདྲིས་པ་འི་སོ་ཆོད་དུ་འདུག་སྟེ། དོན་གསལ་ལས། གཉིས་པ་ལ་ནི་དུག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། ཡང་ཟག་པ་མེད་
པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་སྟེ་དུག་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་
དགུ་ལོ། །བཞི་པ་ལ་ནི་བཅུ་གཉིས་སོ། །ལྟ་བུ་ལ་ནི་བཅོ་ལྔ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དེ་ཁོན་བཞིན་དུ་སྐར་
བར་བྱལོ།³⁷⁸ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་གང་སྟེལ་ལས་ཀྱང་རོ། །འོན་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་གསུམ་སྟེལ་
དང་སྟེལ་ལུགས་བྱེད་མེད་པ་འི་སྤྱིར་གསུམ་སྟེལ་རྒྱས་ན་ཐམས་ཅད་སྟེལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དོན་
གསལ་ལས། དང་པོ་ལ་ནི་སེམས་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཟག་དེ་ལ་རྒྱས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ་
དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་བཟོད་པར་བྱལོ།³⁷⁹ །ཞེས་པ་ལྟར་དཀྱིས་ཐོག་རེ་རེ་ལ་གསུམ་སྟེལ་
ལ་སོགས་པ་ཆོན་པ་རེ་རེ་སྟེལ་རྒྱས་ཀྱང་གཞན་སྟེལ་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལ་
གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ནི་སྤྱིར་པ་གཙོད་པས་སོ། །ཟག་བཅས་
ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱི་ཕྱི་འདྲེ་ལྟར་བྱེད་ཐམས་ཅད་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་བདེན་པ་འི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་
བར་དུ་རྗེས་སྐྱོབ་ཟག་བཅས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་སྟེལ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་ཆོས་མཛོད་པ་འི་དོན་དུ་མི་
སྣང་སྟེ། བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ལ་རིགས་
པས་ཀྱང་མི་འཕྲོབ་སྟེ། ས་གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་འོག་ས་ལས་རྒྱལ་བའི་ལམ་ཡིན་ལ་
དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ནི་སྤྱིར་ལམ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། འོག་ས་ལས་ནི་ཉེར་བསྟོན་གསུམ་གྱིས་
རྒྱལ་བེན་ལ་བརྟེན་པས་རྟེན་པ་ལས་འབྱུང་མི་རྒྱས་པ་ལྟར་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་རང་ས་དང་གོང་
ས་ལས་རྒྱལ་བར་མི་རྒྱས་སོ། །དེས་ན་འདི་འདྲེ་ཟག་བཅས་ནི་འདྲིག་ཏེན་པའི་དགེ་བ་དག་པ་བ་ཡིན་པ་
ཙམ་མོ།།

³⁷⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༠ ཞོག ༡༣༡༥ ཟླ་ ༥

³⁷⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༠ ཞོག ༡༣༡༥ ཟླ་ ༥

གཉིས་པ་སྲིད་ཅེར་འགྲོ་ནི། སྟོམས་འདུག་ནམས་ཀྱི་རོ་སྒྲངས་ཏེ་འབྲས་བུ་ཆེའི་བར་དུ་སྐྱེ་
ཞིང་གནས་གཙང་བོར་ཏེ་གཟུགས་མེད་དུ་རིམ་གྱིས་སྐྱེས་ནས་སྲིད་ཅེར་འདའ་བའོ། །འདི་གཟུགས་
སྐྱེ་ཉེར་འགྲོ་དགུར་མི་གཏོགས་ཀྱང་གཟུགས་སྐྱེ་ཉེར་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་
འདའ་བས་མིན་གྱི་འདོད་པ་ནས་དེར་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་པས་སོ། །འོག་མིན་དང་སྲིད་ཅེར་འགྲོ་གཉིས་དེ་
གཉིས་སྐྱེ་འགྲོ་བར་མ་ངེས་ན་གོང་འཕོ་བཞི་པོ་འདིའི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཕར་གསུམ་ལ་རིམ་
པ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་སྒྲངས་ནས་གནས་གཙང་དང་། སྲིད་
ཅེར་འགྲོ་ནི་སྲིད་ཅེར་མ་ངེས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འདའ་དགོས་པར་སེམས་སོ། །

གཉིས་པ་(གཟུགས་མེད་དུ་ཉི་བར་འགྲོ་བ་)ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོར་ཟད་པའི་མཐུས་འདི་
ནས་གཟུགས་སྐྱེ་མི་འགྲོ་བར་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའོ། །འདིར་སྐྱེ་བ་ལ་བར་དོ་མེད་པས་
སྐྱེས་ཙམ་ནས་འདའ་བ་དང་། བྱེད་བཅས་དང་། བྱེད་མེད་དང་། གོང་འཕོ་བཞི་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས།
གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་འགྲོ་ནམ་བཞི།³⁸⁰ །ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་དེ་དག་ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་པར་ཆེ་གྱུར་
ལའང་རུང་ངམ་ཞེ་ན། མེད་དེ་མཛོད་ལས། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་པའི་འཕགས། །ཁམས་གཞན་
དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད།³⁸¹ །ཅེས་པས་སོ། །འདོད་པར་ཆེ་གྱུར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་དོན་ནི་ཆེ་དང་པོ་ལ་
འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་ཐོབ་ནས་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་པར་རྒྱལ་པོ་
སྤྲུལ་གྱིས་བཤད་དོ། །འདི་ཆེ་དེ་ལ་འདའ་བ་དང་། གཟུགས་ཁམས་སྐྱེ་ཆེ་གྱུར་སྲིད་ཅེར་འགྲོ་ལྟ་བུ་ནི་
ཁམས་གཞན་གཟུགས་མེད་དུ་འདའ་བར་རང་འགྲེལ་ལས་སོ། །དབྱེ་བ་འདི་དག་མི་རུང་བའི་
དམིགས་བསལ་མཛོད་འགྲེལ་ལས། དེ་གཅིག་ཕུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་
མི་འོང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤར་ཅི་ཡང་མན་³⁸² ཆད་ལ་ཆགས་བྲལ་ལ་དབྱེ་བ་འདི་དག་མི་རུང་ཡང་དེ་
ལས་གཞན་པ་ལ་རུང་བར་སེམས་ཏེ། ཁམས་དང་ས་དེ་དང་དེའི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་ངང་ནས་

³⁸⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༩ ཟེང་། ༣

³⁸¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༩ ཟེང་། ༤

³⁸² ཞོལ། ཞོག ༡༥༡ ན ༥ ཅི་ཡང་མེད་ཆད་ལ་

ཞི་བ་ན་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་ཞིང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་ཐོད་ཀླུ་བའི་ཕྱིར་མི་
མོང་དུ་མི་སྤྲོད་ལ་དེ་དག་འདོད་ཉེན་ལ་འདའ་བར་ཡང་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དོ། །མཐར་གྱིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་
འདི་དག་རུང་བ་ནི་ཞིན་ཏུ་གྲགས་སོ།།

གསུམ་པ་(དེ་དག་གི་ཉེན་བསམ་བ་)ནི་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་ལྟ་དང་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ་
བཞི་པོ་དེ་འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་མ་གང་གི་ཉེན་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། མཛོད་ལས། གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་
འགྲོ་བ་དགུར། །བཤད་དོ་དེ་དག་བྱུང་བར་རྣམས། །ལས་དབང་ཉོན་མོངས་བྱེ་བྲག་ལས།³⁸³ །ཞེས་
སོ། །འདིས་བར་དོར་འདའ་བ་གསུམ། སྐྱེས་འདའ་བ་གསུམ། འཕར་བ་གསུམ་ལ་ལས་དབང་པོ་ཉོན་
མོངས་པའི་སྒོ་ནས་བྱུང་བར་འབྱེད་དེ། དེམ་པ་ལྟར་མཛོད་བར་འགྲུབ་པ་ཅེས་དང་། སྐྱེས་ནས་སྤོང་
འགྲུར་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤོང་འགྲུར་གྱིས་ལས་ཅན་ནི་བྱུང་བར་དང་པོ་དོ། །དབང་པོ་རྣ་
འབྲིང་རྒྱལ་བ་ནི་གཉིས་པའོ། །སྤང་བྱ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ནི་གསུམ་པའོ། །གསུམ་ཆུང་དང་པོ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་བྱུང་བར་མེད་ལ་དབང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱུང་བར་ནི་ཡོད་དོ། །གསུམ་ཆུང་
ཐ་མ་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡང་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བ་མང་ཉུང་ཡོད་པས་སོ། །འདི་དག་རང་འགྲུབ་ལས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་ལྟ་ཅུམ་པ་དང་པོ་འདོད་ཉེན་ལ་བྱེད་དགོས་ཏེ། གཟུགས་
ཁམས་ཀྱི་བར་དོར་སྐྱེས་ཟེན་པ་དེ་ལ་བར་དོ་འགྲུབ་པའི་ལས་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྲོད་བྱུ་
ཟེན་ནས་ཉེན་དེ་ལ་འདའ་བ་ལ་སྐྱེས་ནས་སྤོང་འགྲུར་གྱི་ལས་དང་། ཆངས་ངེས་སུ་སྐྱེས་ཟེན་ནས་བྱེ་
མ་ལ་འོག་མིན་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆངས་ངེས་ནས་གནས་གཅོང་དང་པོར་སྐྱེས་ཟེན་དང་། གནས་གཞན་
བརྒྱུད་ནས་ཞིན་ཏུ་མཐོང་དུ་སྐྱེས་ནས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤོང་འགྲུར་གྱི་ལས་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེམ་པ་ལྟར་བར་སྤྲོད་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉེན་ལ་འདའ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་ཀྱང་མི་ལེན་པ་དང་།
སྐྱེ་བ་གཅིག་ལས་མི་ལེན་པས་སོ། །བྱུང་བ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་ནས་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤོང་བའི་
ལས་ཀྱི་དོན་ཆེ་བྱེ་མ་དང་། དེ་པན་ཆད་དུ་རྣམ་སྤྲོད་སྤོང་བ་ལ་ཀུན་བརྒྱས་ལས་གསུངས་པ་དང་འདི་

³⁸³ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༩ ཞོག་ ༩༩ ཟེང་། ༥

དག་གི་ལས་ནམས་ནམས་སྤྲོད་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཀུན་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་སྤྲོ་
 ངན་ལས་འདའ་བ་གང་ཞེ་ན། སྤྲེ་བའི་ཀུན་ཏུ་སྤྲོར་བ་སྤངས་མཛོན་བར་འབྲུབ་པའི་ཀུན་ཏུ་སྤྲོར་བ་མ་
 སྤངས་པ། ཞེས་དང་། སྤྲེ་ས་ནས་སྤྲོ་ངན་ལས་འདའ་བ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་ཏུ་སྤྲོར་བ་གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་
 པ།³⁸⁴ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་བར་ཡང་བར་དོར་སྤྲེ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ལུས་ཤིང་སྤྲེ་སྤིད་ཀྱི་
 རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བར་དོ་བྱུང་བྱེད་ཉེར་འགྲོའི་བར་དོར་འདའ་བ་མི་འཐད་
 དོ། །དེ་ལྟར་ན་འདའ་བ་བཞི་དང་གོང་འཕོ་སྤྲེ་ལ་ནི་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་ཀྱང་ཡོད་ལ་ཉེར་འགྲོ་གཉིས་
 ལས་སྤྲེ་བའི་དེ་དག་ནི་འདོད་རྟེན་པའོ།

གཉིས་པ་(འདོད་པའི་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་འདའ་བ་)ནི། མཛོད་ལས། གཞན་ནི་འདི་ལ་སྤྲོ་ངན་
 འདལ་³⁸⁵ །ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་དུ་ཉེར་འགྲོ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
 རྟེ། འདི་ཁམས་གོང་མར་མི་སྤྲེ་ཞིང་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པས་འདོད་པར་ཡང་མི་སྤྲེ་བས་སོ། །འོ་ན་
 མཛོད་ལས། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། །ལུས་ཀྱིས་མཛོན་སུམ་བྱེད་པར་འདོད།³⁸⁶ །ཅེས་པ་
 འདི་དེ་དག་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན། སྤྲོར་འགོག་ཐོབ་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ནི་འགོག་སྟོམས་ལས་མ་ཉམས་པར་
 ཆེ་དེ་དང་། ཉམས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྤྲེ་སྤྲེ་དེར་འདའ་བ་དང་། དེར་སྤྲེ་ས་ནས་འགོག་སྟོམས་
 བསྐྱེད་དེ་ཤི་འཕོས་ནས་སྤིད་ཅེར་འདའ་བ་གཅིག་དང་གསུམ་བཤད་ལ། དང་པོ་ནི། མཐོང་ཆོས་ཞིའི་
³⁸⁷ ལུས་མཛོན་བྱེད་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་ཉམས་ནས་སོར་མ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་
 ལ་གནས་པ་ན་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགྲོ་ཡིན་ལ་ལུས་མཛོན་བྱེད་མིན་པ་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྤྲེ་ས་
 པའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྟོམས་སྤྲེད་ནས་ཆེ་དེ་དང་ཤི་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་འདའ་བ་གཉིས་ནི་ལུས་མཛོན་
 བྱེད་ཡིན་པར་སེམས་སོ།

³⁸⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥ ཞོག ༡༥ ཟླ་ ༤
³⁸⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥ ཞོག ༤ ཟླ་ ༤
³⁸⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥ ཞོག ༤ ཟླ་ ༡༣
³⁸⁷ ཞོལ། ཞོག ༡༥ བ ༡ མཐོང་ཆོས་ཞི་

བཞི་པ་(དགྲ་བཅོམ་)ལ་གཉིས་ལས། ལྷགས་པ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱིས་གཟུགས་
 གྱི་སྒོམ་སྤང་དང་པོ་སྒོང་བ་ལ་བཅོན་པ་ནས་སྤིང་ཅིའི་དགྲ་པའི་བར་སྒོང་བ་ལ་བཅོན་པ་སྟེ་མཛོད་
 ལས། སྤིང་ཅིའི་བར་ཆད་བརྒྱད་ཟད་པ། དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ལ་ལྷགས་པ་ཡིན། དགྲ་པའི་བར་ཆད་མེད་
 ལས་ཡང་།³⁸⁸ །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(གནས་པ་)ལ། སྤྱི་བ་པ་སྤངས་ཚུལ་གྱིས་བྱེན་མཛོད་ལས།
 འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཅིག་³⁸⁹ ཞོས་སོ།³⁹⁰ །ཞེས་པ་ལྟར་གཉིས་
 ཀའི་ཆ་ལས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཏེ་གཉིས་ནི་ཉོན་མོངས་དང་སྟོམས་འབྲུག་གི་སྤྱི་བ་
 གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་ལ་རྒྱན་ཅན་རྒྱན་མེད་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །དབང་པོས་བྱེན་དང་མོས་དང་མཐོང་
 ཐོབ་གཉིས་ཏེ། མཛོད་ལས། ལྷ་ནི་དད་པས་མོས་ལས་སྦྱེས། དེ་དག་རྣམ་གྲོལ་དུས་དང་སྦྱོར། །མི་
 གཡོའི་ཆོས་ཅན་མི་གཡོ་བ། དེ་ཕྱིར་དེ་དུས་མི་སྦྱོར་གྲོལ། དེ་ནི་མཐོང་ཐོབ་རྒྱ་ལས་བྱུང་།³⁹¹ །ཞེས་
 སོ། །ལྷ་ནི། ཉམས་པ་དང་། བདག་གསོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་སྤང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གནས་པ་ལས་
 མི་བསྦྱོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་བསྒྲུན་པས་དགྲ་བཅོམ་
 པ་དུག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དང་པོ་ལྷ་བྱེ་སྦྱས་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་ནས་རྒྱན་ལྷགས་བར་དུ་འགྲོ་བ་ཡོད་
 པར་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་བས་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་མི་སྤིང་ཅིང་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཅ་མ་
 ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་འདོད་དེ་སྟོབ་དཔོན་སྦྱ་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལེགས་པར་མཛོད་དོ། །

གསུམ་པ་(ཅིག་ཅར་བ་)ནི། ཀུན་བཏུས་ལས། ཅིག་ཅར་ངེས་པར་འབྱིན་པ་ནི་གང་བདེན་པ་
 རྣམས་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་མི་ལྟོགས་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 ལས་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་པས་ཅིག་ཅར་སྒོང་སྟེ་འདི་ནི་རྒྱན་དུ་
 ལྷགས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་གཉིས་ལ་གདགས་སོ། །པལ་ཆེར་
 ཉི་མཐོང་བའི་ཆོས་སམ། འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཀུན་ཤེས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་མི་བྱེད་ནའང་

³⁸⁸ བསྒྲུབ་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག ༩༩ ཟེང་། ༡༩

³⁸⁹ ཞོལ། ཞོག ༡༥༩ བ ༩ གཅིག་ཞོས་

³⁹⁰ བསྒྲུབ་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག ༩༩ ཟེང་། ༤

³⁹¹ བསྒྲུབ་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག ༩༩ ཟེང་། ༡༩

སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་འདོད་པའི་ཁམས་ཉིད་དུ་སྐྱེ་སྟེ་སངས་
རྒྱུ་ལྷུང་བ་མེད་པ་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ།³⁹² །ཞེས་པ་ལྟར་བཤད་དེ།

དེ་ཡང་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་དང་། ས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་དང་། སྤང་བྱ་གང་ཇི་ལྟར་ཅིག་
ཅར་སྟོང་བ་དང་། གང་ཟག་གང་ལ་བཞག་པ་དང་། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་དང་ལྲས་རིག་པར་
བྱའོ། །དང་པོ་(དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་)ནི། བཙུ་བྱལ་པ་རྫོགས་ནས་ཏེ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྟོན་སྤང་དང་བྱས་
ལམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་སྟོང་བ་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་(ས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་)ནི། ཉར་
བསྟོགས་³⁹³ དང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་འདས་ལམ་སྟེ་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་འོག་སའི་དགྲ་པ་ཟད་པས་
སོ། །གསུམ་པ་(སྤང་བྱ་གང་ཇི་ལྟར་ཅིག་ཅར་སྟོང་བ་)ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྤང་ནམས་དགྲར་
བྱེད་ལ་སྟོང་སྟེ་དེ་དག་གི་ཆོས་རྣམས་བསྟོམས་ནས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་སོ། །བཞི་
པ་(གང་ཟག་གང་ལ་བཞག་པ་)ནི་བཤད་ཟེན་ཏོ། །ལྔ་པ་(འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་)ནི། འཆི་སྲིད་
གྱི་སྟོན་ནམ་དེ་ལ་ཉེ་བའི་ཆེ་པ་ལ་ཆེར་དགྲ་བཅོམ་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ལ་མ་ཐོབ་ན་འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་
རྟེན་ལ་འདའ་ཞིང་ལྷུང་གི་བསྟན་པ་ལུབ་པ་དང་འདོམས་ནས་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་ལ་མ་སྟོས་
པར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ན་རང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྟོན་པའི་དུས་ནམ་ཉན་ཐོས་གྱིས་མ་བྱུང་པ་འདིས་
མཆོན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དགེ་འདུན་འདི་དག་ནི་ཆེ་ལོང་ཅམ་སྟེ་རྒྱུ་པར་ནི་ཡི་གེ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་
བྲིས་ཡོད་པས་དེར་ལྟོ། །

གསུམ་པ་(འབྲས་བུ་བཞེར་འདོག་པའི་རྒྱ་མཆན་)ནི། རྒྱུ་ཞུགས་སོགས་འབྲས་བུ་བཞེར་
དེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱིར་འབྲས་བུར་འདོག་པ་ལ་རྒྱ་མཆན་ལྟ་སྟེ་ཞུགས་ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་དང་།
འབྲས་གནས་གྱི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་གྱི་བྲལ་ཐོབ་གཅིག་རྟེན་
པ་ལྟ་བུའི་ཟད་པ་བསྟོམས་པ་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་དང་། མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་ནམ་པ་བཙུ་བྱལ་ཐོབ་པ་

³⁹² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༥ ཟེང་། ༡༩

³⁹³ ཞོག ༡༥༣ ན ༩། གཙང་། ཞོག ༡༥༥ ན ༥ ཉེར་སྟོགས་

ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་འདི་ཡང་བཞི་པོ་དེར་སླིད་ཀྱི་གཞན་དུ་མེད་པས་བཞིར་བཞག་སྟེ། མཛོད་ལས།
 འབྲས་བུ་བཞི་རྣམ་བཞག་པ་ནི། །རྒྱ་ལྗེ་དག་ནི་སླིད་པའི་ཕྱིར། །འབྲས་ལ་སྟོན་ལས་བཏང་བ་
 དང་། །གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་བསྐྱེམས་དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་
 ཐོབ་པ་ལོ།³⁹⁴ །ཞེས་སོ། །རྣམ་གངས་སུ་ན།³⁹⁵ མཐོང་སྤང་སྤངས་ཅམ་གྱིས་རྒྱན་ཞུགས་དང་། སྟོམ་
 སྤང་ལ་གཉིས་ལས་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤང་དྲུག་པ་སྤངས་པས་ཕྱིར་འོང་དང་དགྲུ་པ་སྤངས་པས་ཕྱིར་མི་
 འོང་དུ་བཞག་གོ། །གོང་མའི་སྟོམ་སྤང་སྤངས་པས་ནི་དགྲུ་བཅོམ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ལ་གཉིས་བཞག་པ་
 ནི་དེ་ལས་སྦྱར་དུ་འདའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་འདི་དག་དང་པོར་ཁམས་གང་དུ་འཐོབ་ཚུལ་
 ཡང་མཛོད་ལས། འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུ་ལོ།³⁹⁶ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

³⁹⁴ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༩ ཞོག་ ༩༥ ཟེང་། ༩

³⁹⁵ ཞོལ། ཞོག་ ༡༥༣ བ ༩ སུ་ནི་གཙང་། ཞོག་ ༡༥༥ བ ༥ སུ་ན་

³⁹⁶ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༩ ཞོག་ ༩༥ ཟེང་། ༡༩

(མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་ལུགས།)

གཉིས་པ་(མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་ལུགས་)ལ་(མཆོན་སྐར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་པ་ས་བཤད་
པ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོན་སྐར་)ནི། སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ།³⁹⁷ །ཞེས་
པའི་དགེ་ལུགས་ཀྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་བཅད་གཉིས་གསུངས་སོ། །དེའི་རྒྱ་
མཆོན་ནི། དགེ་ལུགས་དཀོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་དེའི་དབྱེ་བ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་པ་དེ་
བདེ་ལྷག་ཏུ་ཉོག་ས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ཡན་ཆད་
དུ་ཡུམ་ལ་བསྐབས་པ་དང་བཙོན་ཚུལ་རྣམས་གསུངས་ལ་དེ་ནས་ད་³⁹⁸ ལྟར་བཙོན་པའི་བྱང་སེམས་དེ་
རྣམས་གང་ནས་འདིར་སྐྱེས་འདི་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་ཞེས་བྲིས་པའི་ཡན་དུ་དགེ་ལུགས་འདི་རྣམས་གསུངས་
སོ། །

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ལ་ལྷ། གང་ལས་དབྱེ་བའི་གཞི། རི་ལྟར་བྱེ་བའི་གངས་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་
བཞིན་། དེ་དག་གང་གིས་མཆོན་བསམ་པ། བྱང་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(གང་ལས་
དབྱེ་བའི་གཞི་)ནི། འཕགས་པ་དང་སྒོ་བ་དཔོན། རིགས་བྱིན་ཤེར་འབྱུང་བྱད་ཉི་ལྔ། ཨ་ལྷ་ཀ་ར་རྣམས་
ནི་འཕགས་པའི་དགེ་ལུགས་ལ་འབྲེལ་པར་བཞེད་དེ། འདི་རྒྱད་སྟེ་མཐའ་ དགེ་ལུགས་དཀོན་མཆོག་
བཤད་པ་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ལ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་པས་དེ་དང་མཐུན་ནོ། །འབྲེལ་པ་ནི། དེས་
འབྲེལ་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ།³⁹⁹ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དང་པོ་གཉིས་སྒྲུབ་ལམ་ལ།
དེ་ནས་བཞི་མཐོང་ལམ་ལ། དེ་ནས་བཅུ་བཞི་སྟོན་ལམ་པའོ་ཞེས་སྟེ་མ་དག་འཆད་དོ། །

³⁹⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༩ ཤོག་ ༥ ཟླ་ ༡༥

³⁹⁸ ཞོལ། ཤོག་ ༡༥ ན ར། གཙང་། ཤོག་ ༡༥ ན ར དེ་ལྟར་

³⁹⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༩ ཤོག་ ༡༩ ཟླ་ ༡༥

འོན་ཀྱང་མདོར། བྱང་ཆེན་ཡུམ་གྱི་གནས་པ་འདིས་གནས་པ་དེ་གང་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ། འདིར་
 སྐྱེས་པ་ལགས།⁴⁰⁰ ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་བ་ན། དག་ལྟན་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
 གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པས་སོ།⁴⁰¹ ཞེས་གསུངས་པ་
 ཅུམ་མ་གཏོགས་པ་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་སོ་སོ་ལ་གནས་པ་ངོས་བཟུང་བ་མི་སྤང་ངོ་། །དེས་ན་
 དག་ལྟན་གྱི་ལུང་དེ་སྒྱུར་ལམ་ནས་ས་མཆོམས་མཛད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོའོ། །སྤྱིང་པོ་མཆོག་ཏུ་ནི་
 བྱིར་མི་ལྟོག་གི་དགོ་འདུན་དུ་བཤད་པ་སྤང་ཡང་ལམ་གྱི་གསལ་ཁ་མེད་དོ། །དད་མོས་ཀྱི་མདོར་ལྟ་
 ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བའི་ལན་གྱི་སྐབས་སུ། ཡུལ་བ་ག་ལ་པའི་མཁས་པའི་
 ལུགས་ཀྱིས་ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་མི་ཁོམ་པ་མ་ལུས་པར་བད་པ་ནི་བཟོད་པ་ནས་ཡིན་ཏེ། ངན་
 འགྲོ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་པོ་ལ་བཟོད་པའི་བྱིར། ཞེས་པས་སོ། །དེས་ན་བྱོད་ཅེར་མི་ཁོམ་པ་པལ་ཆེར་
 བད་ཀྱི་མ་ལུས་པ་མིན་པས་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བར་⁴⁰²སྐྱེས་པ་དེ་བྱོད་ཅེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤང་པའི་
 གནས་དེར་ཡུན་རྒྱང་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་ཆུང་བ་སྒྲོང་ཞེས་བེར་ཏེ་དེའི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་འདིའི་དགོ་
 འདུན་ལ་སོ་སྐྱེ་འདོད་དོ། །དེ་དག་ལས་བ་ག་ལ་པའི་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འདི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུང་
 ལ་ཆད་མར་བྱེད་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འཕགས་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱོད་ཅེ་བ་
 ཐར་པའི་ལམ་ཡིན་མིན་ལ་འཁྲུལ་བ་མི་སྤིང་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བར་⁴⁰³སྐྱེ་བ་ལ་དེའི་སྒྲོམས་འཇུག་
 ལ་ཐར་ལམ་དུ་འཁྲུལ་བར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པས་སོ། །དག་ལྟན་གྱི་བཞེད་པ་ཡང་མི་
 རིགས་ཏེ། འདི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། ཞེས་པའི་དགོ་འདུན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱང་
 བཞེད་ལ། སྐབས་གསུམ་ཡ་གྲུལ་གྱི་དགོ་འདུན་ནི་སར་ཁྱགས་ཡིན་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
 ཀྱིས་བཤད་པས་སོ། །དེས་ན་ངེས་འབྱེད་ལ་གནས་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་དགོ་འདུན་ཅུམ་དུ་རུང་ཡང་
 དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་།

⁴⁰⁰ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༩ ཞོག་ ༤༩ ཟླ་ ༡༡

⁴⁰¹ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༣ ཞོག་ ༡༣ ཟླ་ ༡༣

⁴⁰² གཙང་། ཞོག་ ༡༤༩ བ་ ༥ མེད་པ་བར་

⁴⁰³ གཙང་། ཞོག་ ༡༤༩ ན་ ༡ མེད་པ་བར་

གཉིས་པ་(དེ་ལྟར་བྱ་བའི་གྲངས་)ལ་གཉིས། མདོ་དང་རྒྱན་མ་སྦྱར་བ་དང་། སྦྱར་བའི་འབྲེན་
 ལུགས་སོ། །དང་པོ་(མདོ་དང་རྒྱན་མ་སྦྱར་བ་)ནི། འབྲུམ་ཉི་མེད་ཀྱི་བརྒྱུད་སྟོང་པ་གསུམ་དུ། སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་གཞན་དང་། དགའ་ལྡན་དང་མིའི་ནང་ནས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྦྱེས་པར་རིག་པར་བྱ།
 ཞེས་གསུམ་གསུངས་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་ལྟ་ཆེ་རིང་པོར་སྦྱེ་བའི་མདོ་ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱང་བ་
 དང་འབྲལ་བར་མི་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེའི་བར་ནམས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཞེ་ལྟ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་
 དང་པོ་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་དབང་པོ་ནོ་འབྲིང་རྩལ་གསུམ་གྱིས་མཆོག་འབྲིང་དམན་
 གསུམ་དུ་གཞོད་འཛོམས་གཉིས་ལས་བཤད་ལ། འབྲུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས་དང་པོ་གསུམ་
 མདོར་བསྟན་དང་ལྟག་མ་ཞེ་ལྟ་རྒྱུ་བཤད་དུ་བྱས་སོ། །ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་ལས། ཐབས་
 མཁས་མི་མཁས་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་ཐབས་མི་མཁས་པ་ལ་ལྟ་ཆེ་རིང་པོ་དང་འདོད་ཁམས་སུ་སྦྱེ་
 བ་གཉིས། ལྟག་མ་ཞེ་གསུམ་ཐབས་མཁས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐབས་མི་མཁས་པ་ལ་གཉིས་སུ་
 བྱས་ནས་ཞེ་ལྟ་བབྱང་བར་གཉིས་ཀ་མ་ཐུན་ལ་མི་མ་ཐུན་པའི་ཆ་འདི་ཅམ་ཞིག་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་མདོ་
 གསུམ་གར་ཞེ་གཉིས་པའི་ཐད་དུ་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྦྱེད་ཕྱིན་ཆད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ཐོབ་
 གྱི་བར་དུ་ནམ་ཡང་དགེ་བཅུ་འཕེལ་གྱི་ལམ་མི་གཏོང་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ནི། ཡུམ་གསུམ་
 གཞོད་འཛོམས་སུ་མ་བབྱངས་པར་ཕྱོགས་བཅུ་པོ་འབྲེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས་སེམས་དབང་བཅུ་
 ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་ཕྱོགས་བཅུ་པོ་རེ་རེ་དང་བཅུ་བསྟོམས་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བབྱངས་
 སོ། །འབྲུམ་གྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས་བཅུ་པོ་བསྟོམས་པ་མདོ་ན་མེད་པས་དེ་མ་བབྱངས་པར་མདོ་ན་
 ཡོད་པའི་དགེ་བཅུ་འཕེལ་མི་གཏོང་བ་བབྱངས་ཏེ་འདི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ་མདོ་གསུམ་ག་འགྲིག་པས་
 སོ། །དེས་ན་གཞོད་འཛོམས་ཆེ་བས་ཡོད་པ་བཞག་ནས་མེད་པ་བཅུ་ལ་བ་འདིས་ཀྱང་དབྱིག་གཉིན་གྱི་
 ཡིན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེའོ། །དེ་ལྟར་སྦྱིར་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞེ་བརྒྱུད་བསྟན་ཏེ་དང་པོར་གསུམ་དང་ཕྱིས་ཞེ་ལྟ་
 གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(སྐྱར་བའི་འབྲེན་ལུགས་)ལ་གཉིས། སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་དང་། ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་
འབྲེན་པའོ། །དང་པོ་(སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་)ནི། བྱད་ན་གྱི་དང་ལྷན་པ་སྟེ་ཅ་བའི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་དུ་ཉི་ཤུ་འབྲེན་
བས་སོ།།

གཉིས་པ་(ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འབྲེན་པ་)ལ་གཉིས། འཕགས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་
ལུགས་སོ། །དང་པོ་(འཕགས་པ་)ནི། སྤྲ་མ་རྣམས་བཅུ་དྲུག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་བཞེ་ཁ་འགོངས་པ་
འཕགས་པའི་ལུགས་སུ་འདོད་དེ་བཞི་ནི་བརྒྱད་པ་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ་ཞུགས་
པའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཉི་ལྔ་ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་ནི་ལྷ་པ་ཡིན་ཏེ་⁴⁰⁴ ཞེས་འོག་མིན་འགོ་འཕར་
གསུམ། མིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགོ་སྟེ་ལྷ་པ་གོང་འཕོ་ཞེས་གཅིག་དུ་བགྱངས་པས་སོ་སྟུང་དུ་
བསམས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གོང་འཕོ་ལྷ་པར་བྱས་པ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་ལྷ་པ་མིན་
གྱི། ཕྱིར་མི་འོང་ལ་བདུན་དུ་སྟོས་པའི་ལྷ་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་བར་དོར་འདའ་བ་ནས་དགེ་
འདུན་གྱི་དང་པོ་བགྱངས་པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་དང་རྟོགས་དཀར་ཡང་གོང་འཕོ་ལྷ་པར་གསུངས་པས་
དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་དེར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཐུབ་དགོངས་སུ་བཅུ་དྲུག་དངོས་དང་
འོག་མིན་འགོ་འཕར་ཆབ་ལ་དག་བཅོམ་འབྲས་ཞུགས་བསྟན་ནས་ཉི་ཤུར་བྱས་ཏེ་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་
སྒྲངས་པ་ཉིད་འཐད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མདོ་ལས་བརྒྱད་པ་དང་། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དང་
ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་འོག་མིན་འགོ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་རྗེས་
འབྲང་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཉི་ལྔ་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཉིད་ནི། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྟེ་བ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་⁴⁰⁵ ཞེས་དང་། གསུམ་པ་
ནི་བར་ཆད་གཅིག་པར་འདུག་⁴⁰⁶ ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཉིད་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ནི།⁴⁰⁷ ཞེས་དང་། བཞེ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་པ་དགུ་

⁴⁰⁴ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༡༡ ཟེང་། ༡༢

⁴⁰⁵ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༢༩ ཟེང་། ༡༣

⁴⁰⁶ ཞོལ་ ཞོག ༡༥༩ ན ༥། གཙང་། ཞོག ༡༥༩ ན ༥ འདུས་ཏེ།

⁴⁰⁷ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༡༠ ཟེང་། ༤

སྒངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།⁴⁰⁸ ཞེས་དང་།
 ལྟ་བུ་ཞི་དེ་ཉིད་ལས་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའི་གོང་དུ་འཕོ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རྣམ་པ་
 གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དེ་དག་གི་དབྱེ་གཞིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་⁴⁰⁹ ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཐུབ་
 དགོངས་ལས། དེ་ལྟར་ན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་དང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་
 ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་
 ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པའོ།⁴¹⁰ ཞེས་གང་ཟག་
 བདུན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་བཅུ་དགུ་རང་སངས་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཉི་ཤུ་ནི་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 འོ། །སྤྱིར་ཨ་ལྷ་ཀ་ར་རང་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་ཐུབ་པ་མི་སྤང་སྟེ། ཟླ་འོད་ལས་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་རྒྱན་
 དུ་ཞུགས་པ་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་གོ་སླ་བ་ཉིད་
 ཀྱིས་མ་བསྟུས་སོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྤྱི་ཅེར་འགྲོ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་དང་མཐོང་ཆོས་ཞི་
 དང་ལུས་མངོན་བྱེད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་ནས་གཉིས་སུ་བྱེད་པར་མངོན་ལ་གཞན་རྣམས་སྟོབ་
 དཔོན་གྱི་འགྲེལ་ཚུང་འདི་ཇི་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་([སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་](#))ནི། རྒྱན་སྤང་དང་འགྲེལ་པ་འདིའི་དགོངས་པ་ནི་འཆད་པར་
 འགྱུར་རོ། །ལེ་བརྒྱད་མར་ནི་རྩ་བའི་སྤྲས་ཟེན་ཉི་ཤུའི་སྟེང་དུ་བརྒྱད་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་
 འོང་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་སྟེ་ཉིར་ལྟ་ལ་མདོ་བྲངས་སོ། །ད་ལྟའི་མདོ་རྣམས་སུ་རྒྱན་ཞུགས་པར་དོར་
 འདའ་བ་འོག་མིན་འགྲོ་འཕར་བ་དང་པོ་གཉིས། སྤྱི་ཅེར་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་
 དང་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་མི་སྤང་ལ་འཕར་བ་གསུམ་པ་ཡང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མེད་དོ། །འོན་
 ལྟར་བཤད་པ་ཅི་ཞེན་བརྒྱད་པ་ནི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ནི་བར་དོར་འདའ་བ་སོགས་
 དང་། འོག་མིན་འགྲོ་འཕར་གསུམ་དང་སྤྱི་ཅེར་འགྲོ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གཉིས་མཐོང་

⁴⁰⁸ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༡༠ ཟེང་། ༡༣

⁴⁰⁹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༡༩ ཟེང་། ༥

⁴¹⁰ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༡༤༡ ཟེང་། ༡༡

ཆོས་ཞི་དང་ལུས་མངོན་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་ན་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་
 ཡང་མ་སྟུན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་འདྲེན་ཚུལ་མི་གཅིག་སྟེ། དེར་ནི་ཉི་
 སྒྲུང་ལྟར་དད་མོས་གཉིས་དང་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་བསྐྱེགས་ནས་རེ་རེར་བགྲངས་པས་སོ། །གྲགས་ཆ་
 ལས་ནི། དབང་པོ་རྣོ་རྩལ་གཉིས་འོག་མིན་དང་སྲིད་ཅེར་འགྲོ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་རྣམས་དོར་
 བ་སྟུན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་གནས་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་བཞི་འདྲེན་ཏེ།
 དང་པོ་གཉིས་དད་ཐོབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་མི་འདྲེན་ཟེར་རོ། །འབྲུམ་འགྲེལ་ལས་ནི། དབང་པོ་རྣོ་
 རྩལ་གཉིས་འོག་མིན་འགྲོ་གསུམ་དོར་ནས་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་
 ཞེས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་ནས་བཅུ་དྲུག་མདོ་དང་སྒྱུར་ཏེ་མདོ་སྒྱུར་ཚུལ་འཕགས་སེང་དང་
 ཆེས་མི་མ་སྟུན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ལས་འདིར་གང་གཟུང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་
 དགོངས་པ་ཉིད་རིགས་ཏེ། གང་ཡིན་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་(བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན)ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་ལུགས་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་ཉི་
 ལུའོ། །དེ་གང་ན་འདི་ལ་བཞི། བརྒྱད་པ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་། མཐར་གྱིས་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་མིང་
 ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་སོ། །དང་པོ་(བརྒྱད་པ)ལ་གཉིས་ལས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲུབ་ཅིག་དང་
 པོ་བཙུ་ལྟ་གང་རུང་ལ་གནས་པའི་དབང་རྩལ་དད་པས་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི། བྱང་ཆེན་གང་
 མིའི་ནང་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྦྱེས་པ་དེ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
 བྱང་ཆེན་མ་གཏོགས་པར་དབང་པོ་རྩལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཡང་སྒྱུར་དུ་མཉམ་པར་
 འཛོག་པ་མ་ཡིན། དེ་ལ་གཟུངས་ཀྱི་སྟོན་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་རྣམས་ཀྱང་སྒྱུར་དུ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་
 རོ།⁴¹¹ །ཞེས་སོ། །འདིར་འབྲུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་མ་
 གཏོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་བརྒྱད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་
 གྱི་དོན་གྱི་དབང་གིས་མིའི་ནང་དུ་སྦྱེ་ཞིང་ཆེ་འཕོ་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ།⁴¹² དེ་དག་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་

⁴¹¹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༡༩ སྟོན་ ༩༧ ཟེང་། ༡༠

⁴¹² ཞོལ། སྟོན་ ༡༥༧ བ ༣ ཡོད་དོ།

མ་ཡིན་ལ། ཡུམ་གྱི་ནུལ་འབྱོར་ལ་ཡང་མཉམ་པར་འཛོག་རྒྱས་ཤིང་གཟུངས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་
ནུལ་ས་ཀྱང་འཛོལ་པར་རྒྱས་གྱི་དེ་མ་གཏོགས་པ་དགེ་བའི་ལས་དང་བསོད་ནམས་གྱི་དབང་གིས་མིའི་
ནང་ནས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེ་བ་ཁ་ཅིག་ནི་དེའི་ཆེ་ཡུམ་ལ་བརྩོན་ཡང་། སྒོན་ཡུམ་ལ་གོམས་
པར་མ་བྱས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་རྒྱལ་བས་ཡུམ་གྱི་ནུལ་འབྱོར་ལ་སྦྱར་དུ་མཉམ་པར་
འཛོག་མི་རྒྱས་ལ་གཟུངས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་ནུལ་ས་ཀྱང་སྦྱར་དུ་མཛོན་དུ་མི་འགྱུར་
རོ།⁴¹³ །ཞེས་བསྟན་པ་སྟེ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། འཕགས་པས་ཀྱང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་བཀོལ་བ་ནི་དབང་པོ་
རྣམས་པོའི་ལམ་ཁོ་ནས་ས་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།⁴¹⁴ །ཞེས་དབང་རྣམས་ཁོ་ནས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཐོབ་པས་དེ་
ལ་དམིགས་བསལ་བྱས་པར་གསུངས་སོ།།

རྟོགས་པ་སྤྲུལ་མ་ལྟ་བུའི་དབང་རྣམས་ཤེས་རབ་གྱིས་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་ནི། བྱང་ཆེན་གང་
སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་གཞན་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྐྱེས་པ་དེའི་དབང་པོ་ནུལ་ས་རྣམས་རྣེ་བར་འགྱུར་ཞིང་
དེས་སྦྱར་དུ་ནུལ་འབྱོར་འདི་འགྱུར་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཡུམ་གྱི་ནུལ་འབྱོར་རོ།⁴¹⁵ །ཞེས་དང་།
བྱང་ཆེན་གང་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷའི་རིས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ་དེ་ཡང་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣེ་
བར་འགྱུར་ཞིང་པར་ཕྱིན་དུག་ལས་ཉམས་པ་མེད་པ་དང་གཟུངས་གྱི་སྒོ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཛོན་དུ་སྒྲོགས་པར་འགྱུར་རོ།⁴¹⁶ །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཉི་ལྔ་དང་ལེ་བརྒྱད་མར། བྱང་
ཆེན་ཡུམ་གྱི་གནས་པ་འདིས་གནས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་གཞན་དང་དགའ་ལྡན་དང་ཞིང་འདི་
ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་འདི་བརྒྱད་པའི་མདོར་བཞེད་དོ། །དེ་
ནས་ཐ་མ་འདི་སྒོན་ལ་སྦྱང་ནས་དད་འབྲིང་དང་དང་པོ་གཉིས་ཆོས་འབྲིང་ལ་སྦྱར་རོ། །དེས་ན་རྗེས་
འབྱང་གཉིས་ཀྱི་མདོ་དེ་བརྒྱད་པའི་མདོའི་དོན་དང་བྱང་ཆེན་པས་འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་འདི་
གཉིས་ལྷགས་པ་དང་པོར་བྱེད་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱད་ཅིག་བཙུ་བྱག་ལ་གནས་པ་གསུངས་ཀྱང་

⁴¹³ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༥༥ ཟླ་ ༡༥

⁴¹⁴ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༥༦ ཟླ་ ༡༥

⁴¹⁵ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༦ ཞོག ༡༣༣ ཟླ་ ༣

⁴¹⁶ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༡༦༣ ཟླ་ ༡༧

བཅོ་ལྔ་ལ་གནས་པར་དགོངས་པ་སྒྲུང་ངོ། །འོན་སྐབས་འདིར་འཕགས་པས་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཀྱིས་
འདོད་པའི་རྒྱག་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་སྤངས་ན་དེ་གཉིས་ཕྱིར་འོང་དང་དགུ་པ་
སྤངས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་བཅུ་རྒྱག་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ཕྱིར་འོང་
དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་གནས་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་སྤར་གྱི་དབང་རྒྱལ་ནི་དད་མོས་དང་དབང་རྣམས་
མཐོང་ཐོབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཐོད་ཆལ་བའི་ཞུགས་པར་མ་བཤད་དམ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་
དེ། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་དང་པོས་བྱུང་བར་མི་འདོད་ཀྱི་ཆགས་བྱལ་སྡོན་
སོང་གི་ཞུགས་པ་འང་འདོད་པས་སོ། །འོན་ནི་སྤང་ལས། འབྲས་བྱ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་
པ་དད་པས་ལྷག་པར་མོས་པ་ཞེས་དང་། འབྲས་བྱ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་མཐོང་བས་
ཐོབ་པ་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཆགས་བྱལ་སྡོན་སོང་གི་ཞུགས་པའི་ཆེ་དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་
ཞེས་བརྗོད་གསུངས་པ་དང་། མངོན་པ་གོང་འོག་ལས་དད་ཐོབ་གཉིས་འབྲས་གནས་ཀྱི་དུས་ལ་བཞག་
པས་ཤེ་ན། སྡོན་མེད་དེ། ཆགས་བྱལ་སྡོན་སོང་གི་ཞུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་དད་ཐོབ་ཀྱི་བརྗོད་སྤྱར་བ་ནི། དེ་
གཉིས་ཀྱི་དོན་དབང་པོ་རྒྱལ་རྣམས་ཡིན་ལ་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཀྱང་དེ་ཡིན་པས་དབང་པོའི་རིགས་གཅིག་
པ་ལ་དགོངས་པས་སོ། །

གཞན་དུ་ནི་སྤང་ལས། ཆགས་བྱལ་སྡོན་སོང་གི་ཞུགས་པ་རྗེས་འབྲང་གཉིས་སུ་བཞག་པ་
དང་འབྲས་གནས་ཀྱི་ཆེ་དད་ཐོབ་དུ་མིང་འཕྲོ་བར་གསུངས་པ་དང་དེ་ལྟར་ནང་མི་འགལ། གལ་ཏེ་དད་
ཐོབ་གཉིས་འབྲས་བྱ་བར་པ་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ཆགས་བྱལ་སྡོན་སོང་དུ་འགལ་ཡང་མཐར་གྱིས་
པའི་ཞུགས་པ་ལོ། །ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། ཕྱིར་འོང་དད་ཐོབ་བྱུང་བར་ཅན་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་
ཀྱང་དེའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པར་འགལ་བས་སོ། །དེས་ན་ནི་སྤང་ལས། དད་ཐོབ་གཉིས་ལ་མདོ་བྲངས་
མ་ཐག་དུ་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་གཉིས་ཀྱི་མདོ་བྲངས་པ་ནི་ཆགས་བྱལ་སྡོན་སོང་གི་
ཞུགས་འབྲས་བཞི་དང་སྤྱར་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྣམས་པོ་དག །ཅེས་པས་
ཞུགས་པ་དང་པོ་ཆགས་བྱལ་སྡོན་སོང་གི་ཞུགས་པ་གཉིས་དང་གསུམ་བཞུན་ལ། དད་དང་མཐོང་ཐོབ་
ཅེས་པས་དེའི་འབྲས་གནས་གཉིས་བཞུན་ཏོ། །དད་ཐོབ་གཉིས་དཔེའི་དགེ་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྲས་

གནས་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་དང་། ཉི་ལྟང་ལས་ཀྱང་རྗེས་འབྲང་གཉིས་འབྲས་གནས་གཉིས་སུ་སོང་བ་ན་
དད་ཐོབ་ཏུ་འགྱུར་བར་བཤད་པས། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྲོ་བཤད་པ་ལྟར་དབང་པོ་
འབྲས་པ་ལ་དགོངས་པ་སྤངས་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་རྗེས་འབྲང་གཉིས་སུ་དང་འབྲས་གནས་གཉིས་དང་
ཐོབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །མཐར་གྱིས་པའི་འབྲས་བྱ་བར་པ་གཉིས་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁྱེད་
པར་ཅན་རིགས་སྐྱེ་དང་ཕྱིར་འོང་བྱེད་པར་ཅན་བར་ཆད་གཅིག་པས་མཆོན་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་བར་དོར་
འདེམ་པ་སོགས་དག་བཅོམ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྒྱུད་པ་
ཞེས་གཅིག་ཏུ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཁྱེད་ཀྱིས་དབང་པོ་རྒྱལ་ཆོ་གཉིས་གཉིས་སུ་དང་། དེའི་
འབྲས་གནས་གཉིས་གཉིས་སུ་བཟངས་ནས་འོག་མེན་འགྲོ་འཕར་གསུམ་གྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པས་དོར་
ལ་གཞན་ཆུས་སྐྱེ་བཞིན་ཏུ་བཟང་ངོ། །འདི་ཁོ་ན་རྗེ་བཙུན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དགེ་ལུགས་འདི་
དག་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་དང་མིང་མཚུངས་པར་བསྟན་ཅིང་དེ་ཡང་དེ་དག་དང་ཆོས་མཚུངས་པས་
ཡིན་ལ། མངོན་པ་ནས་རྟེན་པ་དང་པོ་དང་དེ་ནས་བྱེད་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་སྤྲོ་བཤད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱིས་གསུམ་དང་
དེའི་འབྲས་གནས་གསུམ་བསྟན་ལ་རྒྱུན་ཁྱེད་ཀྱིས་འབྲས་གནས་ནི་འོག་ཏུ་བཤད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉི་
ལྟང་ལས་ཀྱང་སྐབས་དེར་མངོན་གྱི་ཆུས་གཞན་རྗེ་ལྟར་བཞེད་པ་ལྟར་ནས་བརྒྱུད་པ་དང་ཆགས་བྲལ་
སྟོན་སོང་གི་ཁྱེད་ཀྱིས་འབྲས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆུས་བསྟན་ཏོ། །འདི་ལྟར་བྱས་ནས་དགེ་ལུགས་ཉི་ལྱུར་
བྱེད་པ་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་གསལ་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་བོད་གྱི་མཁས་པ་པལ་མོ་ཆེས་འདིའི་
དགོངས་པ་བཅུ་ཡང་རྗེ་ལྟར་བཞེད་གསལ་བར་མ་གྱུར་ཏོ། །

གཉིས་པ་(ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་)ལ་གཉིས། ཁྱེད་ཀྱིས་དང་གནས་པའོ། །དང་པོ་(ཁྱེད་ཀྱིས་
པ་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་དད་ཐོབ་དང་རིགས་མཚུངས་པའི་
དབང་རྒྱལ་ནི། བྱང་ཆེན་ཐབས་མི་མཁས་པ་གང་དག་བསམ་གཏན་བཞེ་པོ་ཆུས་སྐབས་པར་བྱེད་པར་
བྱེད་ཆུས་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་དེས་ཀྱང་ལྟ་ཆེ་རིང་པོ་ཆུས་སུ་སྐྱེས་ཏེ། དེ་
ནས་ཞི་འཕོས་ནས་དེ་གལ་ཏེ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་དང་མི་ཆུས་སུ་སྐྱེ་ཞིང་བཅོམ་ལྟར་འདས་
ཆུས་མཉེས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ན་དེ་དག་གི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཞིང་ཆོན་པོར་མི་འགྱུར་

བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ།⁴¹⁷ །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་མཐོང་ཐོབ་དང་
རིགས་མཚུངས་པའི་དབང་ཚོན་ནི། བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་དག་བསམ་གཏན་དང་
གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཤིང་བྱང་ཚུབ་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་སྲུང་ཅུ་ཙུའ་ལ་
ཡང་⁴¹⁸སྟོམས་པར་འབྲུག་ལ། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་
ཐབས་མཁས་པས་གང་དང་གང་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་མཉེས་པར་བྱེད་པས་
བཞུགས་ཤིང་འཆོ་སྦྱོང་བ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཡུམ་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་དང་མ་བུལ་བས་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་ལ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཆང་
རྒྱུ་ལོ།⁴¹⁹ །ཞེས་སོ། །འདིར་ཞུགས་པ་བཞི་དབང་པོའི་སྟོན་སྒྲུབ་བསྐྱེད་ཏེ་གཉིས་གཉིས་སུ་བགྱངས་བ་
ནི་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གྱི་མདོ་རེ་རེ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(གཞན་པ་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་
དད་ཐོབ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་ཆེ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་གང་དག་
ཐབས་མཁས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་ཆད་མེད་བཞི་གཟུགས་མེད་བཞི་ཆོས་སོ་བདུན་རྣམ་ཐར་
གསུམ་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་ཅིང་དེ་དག་གི་དབང་དུ་མི་འགོ་བར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱས་ནས་དེར་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་སྦྱད་དེ། སྒྲར་ཡང་དགའ་ལྷན་
གྱི་ལྷ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྦྱེས་ཏེ། དེ་དག་དེར་ཆེ་རི་མིད་དུ་གནས་ནས་དབང་པོ་མ་ཉམས་པ་དང་
ཐོན་ཞིང་ཤེས་བཞིན་དུ་ལྷ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་བསྐྱོར་ཏེ། མདུན་དུ་བྱས་ནས་འདིར་སྦྱེ་བ་
བསྟན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྒྲ་ཆོགས་པ་རྣམས་སུ་སངས་རྒྱ་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ།⁴²⁰ །ཞེས་
སོ། །འདི་ནི་འཛིན་ཏེན་འདིར་ལན་ཅིག་འོངས་ནས་གཞན་དུ་སྤྱངས་ལས་འདའ་བས་ཕྱིར་འོང་
རོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་དད་ཐོབ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་མངོན་

417 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༢༩ ཟེང་། ༡

418 ཞོལ། ཞོག ༡༥༩ བ ༥ བདུན་ལ་སྟོམས་པར་

419 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༢༩ ཟེང་། ༤

420 བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༡༣༢ ཟེང་། ༡༡

ཤེས་བྱ་ག་ཐོབ་པ་གང་དག་འདོད་པ་དང་ག་ཟུགས་དང་ག་ཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་མི་སྐྱེའི་འོན་ཀྱང་
 དེ་བཞིན་ག་ཤེས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ལ་བཀྱར་སྟོར་བྱེད།
 ལྷ་མར་བྱེད། རི་མོར་བྱེད། མཆོད་པར་བྱེད་ཅིང་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་ནས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་དུ་
 འདོད་⁴²¹བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེར་མི་འོང་བས་བྱིར་མི་འོང་ངོ་།

གསུམ་པ་(མཐར་གྱིས་པ་)གསུམ། ལྷ་ལྷགས། བྱིར་འོང་། བྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་དགེ་
 ལུགས་ནི། །དང་པོ་(རྒྱུ་ལྷགས་)ལ་གཉིས་ལས། (དང་པོ་)རྒྱུ་ལྷགས་འབྲས་གནས་མའི་རིགས་
 ནས་རིགས་སྐྱེའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་བཞི་ཆད་མེད་བཞི་ག་ཟུགས་མེད་བཞི་
 སྐྱེད་ནས་ཡང་དེ་དག་ཐབས་མཁས་པས་བསམ་གཏན་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
 རྣམས་ལས་ལོག་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་བར་བྱ་བའི་
 བྱིར་རྒྱལ་རིགས་བྲམ་ཟེ་བྲིམ་བདག་གི་རིགས་ཤིང་སྤྱ་ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་
 དོ། །ཞེས་སོ། །(གཉིས་པ་)ལྷའི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་
 བཞི་ཆད་མེད་བཞི་ག་ཟུགས་མེད་བཞི་ལ་འཇུག་ཅིང་དེ་དག་ཀྱང་ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 བསམ་གཏན་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བར་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ནས་གཞན་
 འབྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེས་ཏེ། ཞེས་སོ། །འབྲུམ་འབྲེལ་དུ་ལྷའི་
 རིགས་སྐྱེ་ལ་འདོད་ལྟ་དང་ག་ཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་བྲས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཉོན་
 མོངས་གསུམ་དང་བཞི་སྤངས་པ་དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་སྐྱེ་བ་གཉིས་སམ་
 གསུམ་ལུས་པས་བྱང་བར་དེ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་རྒྱུ་ལྷགས་ཅན་ལས་བྱང་ལྷགས་པར་ཉི་
 སྤང་ལས་སོ།

གཉིས་པ་(བྱིར་འོང་)བར་ཆད་གཅིག་པའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་
 པ་ནས་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུག་ཀྱི་བར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་དག་རྗེས་སུ་རྫོགས་

⁴²¹ ཞོལ་ཤོག ༡༩༠ བ ༡ འདོར་བ་

པའི་ཕྱིར་སྐྱོད་པ་གང་དག་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་མངོན་དུ་མི་
བྱེད་པ་དག་ཡོད་དེ། ཞུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་དག་ནི་ཆེ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
སོ། །འདི་ནི་ཉོན་མོངས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སྤངས། དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་ཐོབ། སྐྱེ་
བ་ལྷག་མ་གཅིག་ལུས་ཏེ་བྱད་པར་དེ་གསུམ་དང་ལྔན་པས་ཕྱིར་འོང་ཅམ་ལས་བྱད་ཞུགས་པར་ཉི་
སྤང་ལས་སོ། །བར་ཆད་གཅིག་པའི་དོན་ཀྱན་བརྩས་འགྲེལ་པར་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་མྱང་འདས་ལ་བར་
བཅད་པ་ལ་བཤད་པ་ནི་མདོ་འདི་དང་མཐུན་པོ། །འདི་ཨ་མུས་ས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་ལ་འཆད་
ཀྱང་མདོ་དང་བསྟན་ན་བཅུ་པར་གསལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་རྒྱས་སྤངས་སུ་བཤད་པས་
སོ། །འདིས་སྟོབས་སོགས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དེ་དག་གི་རིགས་ཅམ་མམ་
རྩས་པ་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་པའོ།

གསུམ་པ་(ཕྱིར་མི་འོང་གི་མིང་ཅན་གྱི་དགེ་ལུགས་)ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཕྱིར་མི་འོང་བར་
དོར་འདའ་བའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ། བསམ་
གཏན་ཆད་མེད་གཟུགས་མེད་ཆོས་སོ་བདུན་སྟོབས་མི་འཛིགས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་མ་
འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཐོབ་པ་གང་དག་ཐབས་མཁས་པས་ཆངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་ལྷའི་བར་དུ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་ཞིང་། དེར་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་
ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་བར་མ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ནས་འདིར་
བྱང་ཆུབ་པ་སོགས་སྟོན་པའི་ཕྱིར་བར་དོར་འདའ་བའོ།

གཉིས་པ་སྐྱེས་འདའ་བའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་གང་དག་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་
གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འཆང་བྱ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཏེ། སེམས་ཅན་གཞལ་དུ་མེད། སེམས་ཅན་
གངས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱས་ནས་སྤང་པོ་མ་ལུས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་
ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཞིང་། དེ་དག་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱལ་བའམ་

བསྐྱེད་པ་ལས་ལྷག་པར་གནས་པ་དག་ཡོད་དོ།⁴²² །ཞེས་སོ། །འདིར་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནི་འོག་
མིན་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་དེ་ནས་འཛུལ་བུའི་སྤྱིང་དུ་གཤེགས་ནས་བྱིས་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་སྟེ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དུང་དུ་སྦྱིལ་བྱུང་བཅས་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ཕུང་པོ་ལྷག་བཅས་ཀྱིས་འདའ་
བས་སྦྱིས་འདའ་བ་ཞེས་དག་ལྡན་ལས་སོ། །

གསུམ་པ་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོར་བ་
གང་དག་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ནས་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་སུ་འདོང་ཞིང་དེ་དག་ཏུ་ཡང་སེམས་ཅན་
ནམས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་འཛོག་པར་བྱེད་དོ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་དོན་ལ་རྟག་པར་
བཙོན་ཏེ་ནམ་ཡང་དོན་མེད་པའི་ཆོག་མི་སྤྲོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རྟག་ཏུ་བཙོན་པས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་འགྲོའོ།⁴²³ །ཞེས་སོ། །འདི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་བཙོན་པའི་ཕྱིར་
འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བའོ། །

བཞེ་པ་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་གང་དག་དང་པོ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་ཞིང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
པའི་ས་ལ་ཡང་ངེས་པར་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་
དོ།⁴²⁴ །ཞེས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལས་འབད་བ་ཆུང་དུས་ཆེས་ལྗུང་བ་ཉིད་དུ་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར་
བྱེད་མེད་དུ་འདའ་བའོ་ཞེས་དག་དགོངས་གཉིས་སུའོ། །ཉི་ལྷང་ལས། སྦྱིས་འདའ་བ་བྱེད་བཅས་
གཉིས་ལ་མཛོན་པར་བཙོན་པ་དང་། བྱེད་མེད་ལ་བཙོན་པ་མེད་པར་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བཞག་ལ་
ཐུབ་དགོངས་སུ་ཡང་ངོ་། །

⁴²² བསྐྱེད་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༤༠ ཟེང་། ༢༡

⁴²³ བསྐྱེད་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༡༧༠ ཟེང་། ༩

⁴²⁴ བསྐྱེད་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༡༧༠ ཟེང་། ༡༩

ལྷ་པ་(འོག་མིན་འགྲོའི་སེམས་དཔའ་དང་། སྤྱི་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་སེམས་དཔའ་)ལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཕྱིན་བྱུག་ལ་སྦྱོད་པ་གང་དག་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་
པོར་བྱུར་ནས་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལྟར་བྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་
ཉེ་བར་སྐྱབ་ཅིང་ཟས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཟས་དང་ཞེས་པ་ནས་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་སུ་
སེམས་ཅན་རྣམས་རབ་ཏུ་བཀོད་དེ། ཆངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བར་དུ་སྦྱེས་ནས་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་འཆང་རྒྱ་བ་ཡོད་དོ།⁴²⁵ །ཞེས་པས་བསྟན་པའི་འོག་མིན་འགྲོ་ལ་
འཕར་བ་གསུམ་སྟེ། འཕར་བ་དང་། བྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའོ། །དེ་ལ་
འཕར་བའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་གང་དག་བསམ་གཏན་བཞི་བསྐྱབས་ཏེ་བསམ་གཏན་རྣམས་
ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་བསྐྱབས་ཏེ་ཆངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སུ་སྦྱེ་ཞིང་དེ་
དག་ཡང་⁴²⁶ བསམ་གཏན་རྣམས་བསྐྱབས་ནས་འོག་མིན་ཉིད་དུ་སྦྱེས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་སྤྲོ་
ཆོགས་སུ་སྤྲོ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ།⁴²⁷ །ཞེས་སོ། །

བྱེད་དུ་འཕར་བའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་སེམས་གང་དག་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ནས་ཤི་
འཕོས་ནས་གནས་གཅིང་མར་སྦྱེས་ཏེ་གནས་གཅིང་མའི་གནས་གཅིག་གམ་གཉིས་ལས་བཟུལ་ཏེ་
འོག་མིན་དུ་སྦྱེས་ནས།⁴²⁸ སོགས་སྤར་ལྟར་རོ། །གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་དཔའ་
ནི། བྱང་ཆེན་གང་དག་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལྟ་བུར་སྐྱེ་ལ་ནས་དགའ་ལྡན་གྱི་
གནས་སྤངས་ནས་ཆངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་ནས་འོག་མིན་གྱི་ལྷའི་བར་དུ་སྦྱེས་ཏེ་ཐབས་མཁས་པས་སེམས་

⁴²⁵ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༡༩ སོག་ ༣༤༣ ཟླ་ ༩

⁴²⁶ ཞོལ། སོག་ ༡༤༩ ན ༤ དེ་དག་གྱང་

⁴²⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༤༠ སོག་ ༡༥༡ ཟླ་ ༡༤

⁴²⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༤༠ སོག་ ༡༥༩ ཟླ་ ༡

ཅན་དཔྱལ་བ་ནམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཞིང་དུ་དཔྱེད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་དང་གཤིན་རྗེའི་འཇིག་རྟེན་བ་ནམས་ལ་
ཡང་ཆོས་སྟོན་བ་ཡོད་དོ།⁴²⁹ །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤིང་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་གང་དག་བསམ་གཏན་དང་
གཟུགས་མེད་སྐྱབ་བར་བྱེད་བ་དག་ཆངས་རིས་ནས་དག་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ལྷ་ནམས་སུ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་
ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནས་སྤིང་ཅེའི་བར་དུ་སྐྱེ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་སྣ་ཆོགས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དོ།⁴³⁰ །ཞེས་སོ། །མདོ་ལས་དག་རྒྱས་ཞེས་འབྲུང་ཡང་
ཉི་ལྔ་ལས་གནས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེས་ནས་གནས་གཅོང་མར་མ་ཞུགས་པ་ཁོ་ནར་གཟུགས་
མེད་བར་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་འབྲས་སུ་ཆེའི་བར་དུ་འགྲོའོ། །

དུག་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་
བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་བར་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནས་སྤིང་བའི་ཅེ་མོའི་བར་དུ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་ཆོགས་སུ་
སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་དོ།⁴³¹ །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གཟུགས་སུ་མ་སོང་བར་
གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེའོ། །

བདུན་པ་མཐོང་ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་ཞི་བ་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བའི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་གང་
དག་ཕྱིན་དུག་ལ་སྟོད་པའི་ཆོ། ལུས་ལ་སྐྱེས་སུ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སོ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཞིང་དབང་པོ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་ལྷན་ཏེ། ནམ་ཡང་རྒྱ་སོང་རྒྱ་འགོ་ལོག་པར་ལྷུང་བ་ནམས་སུ་སྐྱེ་
བར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དང་། བདག་ཉིད་ལ་བསྟོད་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོད་པར་མི་བྱེད་དེ། །དེ་དག་དབང་
པོ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནམས་དང་ལྷན་པས་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་བྱམས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར་

⁴²⁹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༠ གོག་ ༡༧ ཟེང་། ༤

⁴³⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༠ གོག་ ༡༧ ཟེང་། ༡༣

⁴³¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༠ གོག་ ༡༧ ཟེང་། ༡༤

རོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་བྱང་ཆེན་དེ་དག་མཐོང་བ་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་རབ་ཏུ་དང་བ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བྱང་ན་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་དག་ཡོད་དོ།⁴³² །ཞེས་
 སོ། །

ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ཆོས་ཞི་ནི་དང་པོར་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དེ་ལ་འདའ་བ་ཡིན་ལ།
 འདི་ནི་མདོ་དང་བསྟན་ན་བྱང་སེམས་འདི་གང་གིས་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་བྱང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་གསལ་
 ཞིང་། ཐུབ་དགོངས་སུ། སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་
 མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པའོ།⁴³³ །ཞེས་སོ། །

བརྒྱད་པ་ལུས་མངོན་བྱེད་གྱི་སེམས་དཔའ་ནི། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་གང་དག་བསམ་
 གཏན་ཆད་མེད་གསུགས་མེད་བཞི་ཐོབ་པ་དེ་དག་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་ཅེ་ཞིང་བསམ་
 གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་གོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་ལ་
 སྟོམས་པར་འབྲུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་ཅེ་འེ་བར་དུ་སྦྱར་ནས་ཤུ་རེའི་བྱ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་
 སྦྱོད་པ་ཐབས་མཁས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་ཆད་མེད་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་
 སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་འདི་དག་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྣམ་པར་བསྟན་ཅིང་སྟོམས་པར་འབྲུག་པས་ཐོད་ཀྲལ་
 ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྣ་ཆོགས་སུ་འཆང་རྒྱ་བ་དག་ཡོད་དོ།⁴³⁴ །ཞེས་
 སོ། །ཅི་འེ་བྱེད་ལུས་མངོན་བྱེད་ཅེས་བྱ་ན། བྱང་འདས་དང་འབྲ་བའི་ཆོས་འགོག་སྟོམས་སེམས་མེད་
 པས་ལུས་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྦྱེད་པས་སོ། །ཞེས་འཆད་དེ་བྱེ་སྦྱང་མ་ཐུན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་དབྱེག་གཉིན་ནི་
 འགོག་པ་ལས་ལངས་པ་ན་འགོག་པ་ནི་བྱང་འདས་དང་འབྲ་བར་ཆེས་ཞི་བ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་སེམས་
 པས་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཉིན་མོངས་ཞི་བ་སྟོན་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པས་ལུས་མངོན་བྱེད་དོ་
 ཞེས་བཞེད་དོ། །

⁴³² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༡༧༥ ཟླང་། ༩

⁴³³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༩༩༣ ཟླང་། ༦

⁴³⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༡༧༥ ཟླང་། ༡༥

བཞི་པ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གང་དག་སངས་རྒྱལ་མི་བཞུགས་ཤིང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་མེད་པའི་འདྲི་བཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་རང་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོར་བྱ་བ་དག་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སྟོན་ཆགས་བརྒྱ་ལྟར་བྱེ་བ་ཕྱག་མང་པོ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱས་ནས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོར་བྱ་བ་དག་ཡོད་དོ།⁴³⁵ །ཞེས་སོ། །

རང་རྒྱལ་(རང་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་)ནི་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནི་གཞན་ལ་སྤྱར་བརྫོད་པས་ཐོས་པ་མེད་པར་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་སྤང་བར་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆ་ལུགས་ཅམ་འདྲིན་པའོ་ཞེས་དག་ཕྱབ་གཉིས་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉི་སྤང་ལས་སྤྱིར་མདོ་ཉིར་བཞི་བྱངས་ཏེ་དབྱ་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །

བཞི་པ་(དེ་དག་གང་གིས་མཚོན་བསམ་པ་)ནི། གལ་ཏེ་དགེ་ལུགས་འདི་དག་འབྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་ན། གང་དཔེར་བྱེད་ཅེ་ན། འཕགས་པས་ནི་ཐོད་རྒྱལ་བ་དང་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་བཤད་དེ། དེ་ཡང་དབང་པོ་རྫོ་རྒྱལ་གཉིས་དང་། དད་ཐོབ་གཉིས་ནི་ཐོད་རྒྱལ་བའི་ཞུགས་གནས་བཞི་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་མཐར་གྱིས་པ་དང་སྤྱར་ཞིང་དེ་དག་ཀྱང་མཚོད་དང་མཐུན་པར་འཁོར་དོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་རྒྱན་སྤང་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་གྱིས་པ་དང་མཚུངས་པར་བཤད་ཅིང་གཙོ་བོར་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་མཐུན་པར་འཁོར་དོ། །ཅིག་ཅར་བ་དང་སྤྱོད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་སུས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །འོ་ན་དེ་དག་དང་ཆོས་མཚུངས་གང་ཞིག་གིས་སྤྱར་ཞེ་ན། སྤངས་རྟོགས་དང་སྤྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ཏེ་གསུམ་གྱིས་སྤྱོད་པོ། །སྤངས་པ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་རིགས་བྱིན། ཤེར་འབྱུང་། ཕྱབ་དགོངས། ཟླ་འོད་རྣམས་སུ་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་ཆོག་གསལ་གྱིས་མངོན་པ་ལ་ཁ་འཕངས་སོ། །དོན་འདི་ལ་སྤྱེ་

⁴³⁵ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༡༧༧ ཟླ་ ༤

རབས་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱིས་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བས་འཕགས་པ་དང་སྤོང་དཔོན་གྱིས་ཐེག་དམན་གྱིས་སྤངས་པའི་རིགས་པ་ཐེག་ཆེན་ལ་སྦྱར་བ་ཤིན་ཏུ་ཞོར་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་གཞན་དག་བྱང་ལེམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམ་ཏོག་ཡིན་ལ་དེ་ཤེས་སྤྱོད་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་སྤངས་པ་མི་སྤིད་ལ། ཉེ་སྤང་ལས། ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་དང་སྦྱར་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་ལུགས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་དང་སྦྱར་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་བྱང་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་དང་འདྲིལ་ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་འོང་མི་འོང་ལ་སོགས་པ་ནི་འོག་ནས་བཤད་པར་བྱའོ།།

ལྷ་པ་([བྱང་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་བསྟན་པ་](#))གསུམ། མདོའི་དཀའ་གནས་དང་། དགེ་ལུགས་ཀྱི་ས་མཆོམས་བསྟན་པ། མཆོན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་བསམ་པའོ། །[དང་པོ་\(མདོའི་དཀའ་གནས་\)](#)ནི། ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྤྱོད་བ་དེ་འཕགས་པར་མི་རིགས་ཏེ། བསམ་གཏན་ལ་སོགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་། ཞེས་སོ། །སྦྱོར་ལམ་པ་ཡང་མིན་ཏེ། རྫོང་ནས་མི་ཁོམ་བརྒྱུད་བྱང་པར་བཤད་པས་སོ། །ཆོགས་ལམ་པར་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། བྱིར་མི་ལྷོག་ཏུ་བཤད་པས་ཤེས།

འདི་ལ་མཁས་པ་གསུམ་གྱི་ལན་ལས་བ་ག་ལ་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །ཡུལ་ཨོ་དེ་ཤ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཞལ་འཆམ་དུ་བྱིར་མི་ལྷོག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་པལ་ཆེ་བས་བརྗོད་པ་སྟེ། བྱིར་མི་ལྷོག་པ་མ་གཏོགས་ཞེས་པའི་དམིགས་བསམ་ལོད་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའི་ལྟར་ན་དེ་ཆོགས་ལམ་པར་གསལ་ལོ། །ཀོང་ཀ་ན་པ་དག་ནི་ལྷ་ཆེ་རིང་པོ་ལ་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱི་རོལ་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་དང་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་དེར་སྤྱོད་པ་འཆི་ཁའི་ཆེ་ལོག་ལྷ་སྤྱོད་ནས་དཔྱལ་བར་ལྷུང་བས་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་([དགེ་ལུགས་ཀྱི་ས་མཆོམས་བསྟན་པ་](#))ནི། བྱང་ལེམས་སོ་སྤྱོད་པ་མ་མཐོང་བ་དག་བརྒྱ་ལམ་ན་བཤེས་གཉེན་ངན་པའི་མཐུས་དེར་སྤྱོད་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཐུ་དང་རང་གི་བྱང་

ཆུབ་གྱི་སེམས་ལ་སོགས་པས་སྤྲ་མ་ལྟར་མི་ཉམས་པས་མི་ཁོམ་པར་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན།
 ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་སྟོན་པ་བརྗོད་པས། དག་སྟོང་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་གནས་
 པར་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོན་ཅིག་ཡོད་པ་ལྟ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེས་པ་ན་གདུལ་བྱ་གཞན་
 མེད་ནས་སྤངས་ལས་འདས་ཏེ་ཡང་མིར་སྐྱེས་པའི་དོན་མཛད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལེགས་པར་
 བཤད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། མདོར་ན་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་དེར་སྐྱེས་པ་དེ་ལོག་ལྟ་
 སྐྱེ་བས་མི་ཁོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་ནི་དེར་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལོག་ལྟ་ལྟ་
 ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདིའི་ལྟར་ན་སྦྱོར་ལམ་པ་མི་ཁོམ་ཟད་པས་དེར་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ཞེས་པའོ། །འདི་
 དག་ཀུན་ཀྱང་དད་མོས་ཀྱི་དག་འདུན་འདི་བདེན་པ་མ་མཐོང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ག་པ་ནི་
 བསྟན་ཟེན་ཏེ། །གཞན་ཡང་ཁམས་གོང་གི་སྐྱེ་སྤྱིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྦྱར་འདེབས་ཀྱི་ལོག་ལྟ་
 མེད་ལ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་མ་གཏོགས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ས་བརྒྱད་པ་བ་དམིགས་བསལ་ཡིན་གྱི་
 ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཅམ་མིན་པས་སོ། །དེས་ན་ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་ལས། ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་སྤྲ་
 མ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོན་པ་དང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོན་པ་ལ་བཙོན་ཡང་ཐབས་མི་མཁས་པར་
 གྱུར་པའི་ཕྱིར་ལྟ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེས་ཏེ། དུས་དེ་སྤྱིད་གཅིག་གི་བར་དུ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་མི་
 བཙོན་པར་གྱུར་ནས་ཕྱིས་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་སྟོན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྟོན་སྟོན་པའི་མཐུས་
 བཙོན་པར་བྱེད་ཀྱང་དབང་པོ་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར། ཆེ་སྤྲ་མ་ཞིག་ལ་དེར་སྐྱེས་ཕྱིས་མིའི་
 ནང་དུ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་དེ་དབང་རྒྱལ་དུ་བཞག་གོ།

ཡང་སྤྱིད་ཅེར་འགོ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཙོན་གཉིས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་
 ཏེ། སྤྱད་པར། བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཏན་པ་རོལ་ཕྱིན་ཉམས་འགྱུར་འོང་ཞེས། །གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་
 བ་དོན་དུ་གཉེར་མི་བྱེད།⁴³⁶ །ཅེས་པ་དང་འགལ་ཞེས། ཉེས་པ་མེད་དེ། སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དེར་སྐྱེ་
 བའི་རྒྱ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འདུག་ཐོབ་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་པའོ། །དེས་ན་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་

⁴³⁶ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༣༩ ཞོག ༣༩ ཟླ་ ༤

ན་སྐྱེ་བ་སྲིད་ཀྱང་ཐོབ་ན་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཀུན་བདུས་སུ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་རྣམས་པར་སྤངས་པའི་
 བསམ་གཏན་དང་ལྡན་ལ་⁴³⁷ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་
 ན་སྐྱོད་པ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྐྱོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པའི་གནས་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐུའི་བྱང་པར་ཐོབ་པ་དག་དེར་མི་སྐྱེ་ལོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་འཕར་བ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྩ་བ་སྤངས་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་ལས་ཉམས་པར་བཤད་པ་དང་། བསམ་
 གཏན་གྱི་དབང་གིས་ལྷ་གནས་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ས་མཐོན་པོར་ཆུད་པའི་བྱང་
 སེམས་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་རྩ་བ་མེད་ལ་བསམས་བཞིན་དུ་སྲིད་པ་ལེན་པས་སྟོམས་འཇུག་གི་
 དབང་གིས་སྐྱེ་བ་བསྐྱོག་པས་ཤེས་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། དང་པོ་བྱང་འཕགས་དབང་རྒྱལ་ཐབས་མི་མཁས་
 པ་འགའ་ཞིག་ལ་བསམས་པའམ། ཡང་ན་སོ་སྐྱེའི་དུས་སུ་རྩ་བ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ལ། གཉིས་པ་ནི་
 འདོད་བཞིན་དུ་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་འབྲང་གཉིས་སྐྱད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ལ། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ས་གཉིས་
 པ་ནས་ལྔ་བའི་བར་བཞི་ལ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ས་བྱུག་པ་ལ། ཕྱིར་འོང་དང་བར་ཆད་གཅིག་པ་ས་
 བདུན་པ་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་ལ། བར་དོར་འདའ་བ་ནས་ལུས་མངོན་
 བྱེད་གྱི་བར་དགའི་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པར་བྱུང་དགོངས་ལས་བཤད་དོ། །ཆེ་འོད་དུ། ཕྱིར་འོང་
 མཐར་ཐུག་པའི་བར་ཆད་གཅིག་པ་ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་ལ་དང་། བར་དོར་འདའ་བ་ནས་གོང་
 འཕོའི་བར་ཕྱིར་མི་འོང་ལྔ་ས་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་དུ་སྟོམས་སྤང་དོན་གཅིག་སྤངས་པ་དག་བཅོམ་ཞུགས་
 པར་བཤད་ཅིང་། གཞན་རྣམས་འདྲ་ལ་རང་རྒྱལ་ལ་གཉིས་ཀར་ས་མཚམས་མི་སྤང་དོ། །དེས་ན་ཨ་
 སྐྱེའི་དགོངས་པ་ལ་བར་ཆད་གཅིག་པ་ས་བདུན་པ་གཅིག་བྱེད་དང་། བསེ་རུ་ལྷ་བྱེད་བཅོམ་ཞུགས་
 པ་དང་ས་མཚམས་གཅིག་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མི་སྤང་སྟེ། འགྲེལ་པ་དེ་གཉིས་ཞིབ་པར་བལྟས་
 པས་ཤེས་སོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བསྐྱན་པས་རྒྱུན་ཞུགས་སྟོར་

⁴³⁷ བསྐྱར་འགྲུག་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༥༣ ཟླ་ ༡༩

ལྷ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གཉིས་ཕྱིར་མི་
 འོང་དང་བཅས་པའི་ཞུགས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི་སྟོད་པ་ལ་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་འོང་ཅམ་པོ་དང་གོང་
 འཕོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་བྱད་པར་བརྒྱད་དེ་དགུ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དབྱ་བཅོམ་ཞུགས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་
 གིས་ཐོགས་པ་ཡིན་ལ། རང་རྒྱལ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཅི་རིགས་སུ་འདུ་བར་བཞེད་ཅིང་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་
 སྐབས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཛིན་ནོ། །འཕགས་པའི་བཞེད་པས་ནི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་མཐོང་ལམ་པ་དང་།
 ལྷག་མ་ནམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་ལ་བྱད་པར་དུ་ཞུགས་པ་བཞི་བ་ས་བཅུ་བ་ལ་གསུངས་སོ། །སྟོབ་
 དཔོན་ནི་རྒྱན་ཞུགས་ཅམ་པོ་མཐོང་ལམ་པ་དང་ལྷག་མ་ནམས་སྒྲོམ་ལམ་པར་བཞེད་དོ། །གང་ལྟར་
 ཡང་འདི་དག་རིམ་པ་ལྟར་ས་རིམ་ཅན་ལ་སྟུར་བ་མི་འཐད་པར་གོ་སྟེ། ཆོས་འབྲང་དང་བར་ཆད་
 གཅིག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་མདོ་ལས་དེ་དག་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་སེམས་དཔར་བཤད་པས་
 སོ།།

གསུམ་པ་(མཚན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་བསམ་པ་)ནི། འོན་འདྲིར་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་
 བཤད་པ་འདི་དག་དངོས་ཀྱི་སྒྲུལ་འོན་ཏེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ན་རེ་བཏགས་པའི་སྒྲ་
 ཡིན་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ཆང་བས་སོ། །ཆོས་གསུམ་ནི་སྤངས་རྟོགས་ཅུང་ཟད་ཅམ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་རྒྱ་
 མཚན་ནོ། །ཁ་ཅིག་གིས་འདི་སྟམ་དུ་དགེ་འདུན་བྱ་བ་སྐྱེས་བྱ་བྱང་བཞི་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་བྱང་སེམས་ལ་
 དེའི་དོན་མེད་དོ་སྟམ་པ་བརྗོག་པ་ནི་དགོས་པའོ། །ཡུམ་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་འཁོར་ལོའི་མདོ་གཉིས་ཀར་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དུ་གསུངས་པ་ནི་དངོས་ལ་གཞི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དྲགས་པོ་ན་རེ་
 བྱང་སེམས་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡོད་པས་དངོས་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ལ་བཏགས་པ་བ་མིན་ནོ་
 ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་གཉིས་ལ་བྱང་ཡེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་འདས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ལམ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་
 ཞུགས་པས་དེ་མཚན་ཉིད་པར་འཛིག་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱན་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་རྒྱན་
 ཞུགས་སོགས་སུ་བཞག་པ་དངོས་སུ་འགྱུར་བས་ཕྱི་མ་ལེགས་པར་སྒྲུའོ་དེ་ལ་ཡུམ་ཀྱི་མདོར་བྱང་
 སེམས་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་གནས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲས་ཟེན་པར་
 གསུངས་པ་མེད་དོ།།

འོན་ཀྱང་མདོའི་དོན་རྗེ་བཙུན་གྱིས་བཀའ་བས་རྗེས་འབྲང་གཉིས་དང་རིགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞུགས་གནས་ལ་གྲགས་པའི་བརྗེ་མཛད་ཅིང་དེ་དག་འགྲེལ་པ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་འབྱུང་བ་དང་བསྐྱེགས་ནས་ཞུགས་གནས་སུ་ཡང་བཤད་དོ། །ཕྱིར་མི་སྣོག་འཁོར་
ལོའི་མདོ་ལས་ནི། བྱང་སེམས་ལ་རྗེས་འབྲང་གཉིས་བརྒྱད་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་དག་
བཅོམ་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ཏེ་དགྲའི་བརྗེ་མཛད་དོ། །དེར་བཤད་པ་ནི་སྤྲི་ཐེ་བཞིན་པ་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་
བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཉན་རང་དང་དག་བཅོམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་
གསུམ་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་མདོ་དེ་ལས་དགེ་སྤྲོད་རྣམས་རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་ཆུར་མེད་པ་ལ་ཆུའི་
འདུ་ཤེས་སྐྱེས་པ་དཔེར་བཞག་ནས་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཞི་དང་རང་རྒྱལ་མིན་པ་ལ་དེ་
དག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་འདུ་ཤེས་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་སེམས་ལ་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པར་
བཤད་པའི་དགོངས་པ་འདི་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་རྗེ་ལྷར་བྱང་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། ཉན་རང་གི་
རིགས་ཅན་རྣམས་འབྲས་བུ་བཞི་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཅན་གྱིས་ཆོག་ཤེས་ཤིང་དེ་ལས་
གོང་ན་བགོད་དུ་མེད་དོ་སྟུང་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལ་བྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་བརྒྱད་པ་སོགས་དེ་དག་བྱང་
སེམས་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པས་
སོ། །འོན་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་གཞི་དང་། དགོས་པ་དང་། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་རྣམས་གང་ཞེ་ན།
མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་མཐོང་ལ་ཆགས་མེད་དེ། །སེམས་ཅན་དཔག་མེད་དད་པར་བྱེད། །དེ་ནི་དེ་ལ་
ཆགས་མེད་དེ། །དེ་ཕྱིར་སློ་ལྡན་དད་པས་འབྲང་།⁴³⁸ །ཞེས་དང་། ཆོས་རྒྱན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
པ། །རྒྱན་དེ་ལས་ཀྱང་འདའ་མི་བྱེད། །ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་རྗེས་སུ་ཐོབ། །དེ་ཕྱིར་ཆོས་རྗེས་འབྲང་ཞེས་
གསུངས། །ཞེས་པ་དང་། ལོག་པ་བརྒྱད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས། །རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་རེག་ །ཡང་
དག་བརྒྱད་ལ་ཞེན་པ་མེད། །དེ་ཕྱིར་བརྒྱད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ།⁴³⁹ །ཞེས་དང་། ལམ་ལ་རྒྱན་ཞེས་ངས་
བརྗོད་དོ། །བསམ་དུ་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ལས། །གང་དག་ལ་ལ་འདིར་གནས་པ། །དེ་དང་དེ་དག་རྒྱན་

438 བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༤༥ ཞོག་ ༤༢༥ ཟླ་ ༥
439 བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༤༥ ཞོག་ ༤༢༤ ཟླ་ ༡༠

ལ་གཞིལ།⁴⁴⁰ | ཞེས་དང་། གང་གིས་བྱང་ཆུབ་འགྲུབ་འགྱུར་བའི། | རྒྱན་རྣམས་མང་པོ་རབ་གསུངས་
 བ། | རྒྱན་དེ་ཉེས་པར་བྱ་འོ་ཞེས། | དེ་དག་འཆོལ་ཞིང་འོངས་པ་ཡིན།⁴⁴¹ | ཞེས་དང་། འགྲོ་བ་རྣམ་
 གསུམ་གང་དུ་ཡང་། | དེ་ནི་ཕྱིར་ཞིང་མི་འགྲོ་སྟེ། | སངས་རྒྱུ་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པས་ནི། |⁴⁴² དེ་ནི་
 ཕྱིར་མི་འོང་ཞེས་བརྗོད།⁴⁴³ | ཅེས་དང་། གང་གིས་སེམས་ཅན་སྤྱད་བསྐྱེད་པ། | ཉོན་མོངས་ཐམས་
 ཅད་དེ་ཡིས་བཅོམ། | ཉོན་མོངས་པ་ལས་སེམས་ཅན་གྲོལ། | དེས་དེ་དག་བཅོམ་ཞེས་བརྗོད་
 རོ།⁴⁴⁴ | ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཞི་བ་སྦྱོས་པ་མེད། | རྟོག་པ་མེད་པར་སྦྱོག་པར་བྱེད། | སྦྱོ་བོ་དཔག་ཏུ་
 མེད་ལ་སྦྱོགས། | དེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཞེས་བརྗོད་རོ།⁴⁴⁵ | ཞེས་དང་། མ་རིག་ནམ་མཁའ་ཇི་བཞིན་
 ཏེ། | ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད། | འདི་ནི་མདོན་སུམ་གྱུར་པས་ན། | རང་རྒྱལ་བ་ཞེས་
 བརྗོད་པ་ཡིན།⁴⁴⁶ | ཞེས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྒྱད་པ་དང་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་སྦྱ་འདུག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་བཤད་པས་དགོངས་གཞི་བསྟན་ཏོ། | མདོ་འདི་ལས་གང་ཟག་དགུ་པོ་འདི་བྱང་སེམས་ལ་
 བཞག་པས་དད་རྗེས་འབྲང་སོགས་ཉི་ཤུ་ཡང་བྱང་སེམས་སོ། | འདི་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་ཉི་སྤང་དང་
 རྒྱན་སྤང་དུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལ་ཞལ་འཕངས་སོ། | དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི།
 ཟླ་འོད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་མིང་འབྲ་བ་ནི་དགོ་འདུན་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་དོན་དུ་འོ། | ཞེས་པ་
 ལྟར་དགོ་འདུན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོས་བྱ་བྱང་བཞི་ཁོ་ནའོ་སྟམ་ནས་བྱང་སེམས་ལ་དགོ་འདུན་དུ་མི་
 མོས་པ་ཡོད་པ་དེ་བསྒྲགས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱོས་བྱ་བྱང་བཞིའི་བརྟུང་མཛད་རོ། | དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི།
 ཐེག་པ་གསུམ་འཆོལ་པར་ཐལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤར་བརྗོད་ཟིན་ལ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་ན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། རྒྱན་ལ་འདུག་པ་

⁴⁴⁰ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༥ ཞོག ༤༥༩ ཟླ་ད། ༡༡

⁴⁴¹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༥ ཞོག ༤༤༩ ཟླ་ད། ༣༠

⁴⁴² ཞོལ། ཞོག ༡༤༢ བ ༤། གཙང་། ཞོག ༡༢༠ ན ༥ ཐོབ་པས་ན།

⁴⁴³ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༥ ཞོག ༤༤༢ ཟླ་ད། ༡༡

⁴⁴⁴ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༥ ཞོག ༤༢༤ ཟླ་ད། ༡༤

⁴⁴⁵ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༥ ཞོག ༤༤༡ ཟླ་ད། ༣༡

⁴⁴⁶ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༥ ཞོག ༤༤༩ ཟླ་ད། ༢

ཡོངས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བསམས་བཞིན་དུ་
སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན།
བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱིས་གནས་ཤིང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།⁴⁴⁷ །ཞེས་བསྟན་པ་ལྟར་
རོ།

གསུམ་པ་([འབྲས་པ་ལྟར་པ་](#))ལ་ལྟེ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཞུགས་པ་དང་།
འབྲས་གནས་ཅམ་དང་། འབྲས་གནས་བྱད་པར་ཅན་ནོ། །དང་པོ་([ཞུགས་པ་](#))ནི། བདེན་དང་བདེན་ལ་
བཟོད་པ་དང་།⁴⁴⁸ །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པའི་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་བཙོ་ལྔ་ལ་བཏེན་ནས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་སྤངས་ཉོགས་སྐྱབ་
ཕྱིར་དུ་བཙོན་པའི་དབང་རྒྱལ་དད་པ་དང་དབང་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་
གིས་འབྲས་བྱ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ལ་ཞུགས་པའི་མིང་ཅན་རྣམས་པ་གཉིས་སོ། །དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་ནི།
ཡུན་རིང་པོར་ཤེས་པ་དང་སྦྱར་བར་ཤེས་པ་འཇམ། སྟོན་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་དང་མ་སྦྱངས་པ་ལས་
འདིར་འོངས་པའོ། །གཉིས་པ་([འབྲས་གནས་ཅམ་](#))ནི། ཞུགས་པ་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་འོག་ཏུ་རྒྱན་
ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོའི་མིང་ཅན་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་གང་ན། འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་
མ་སྤངས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པའོ། །དེ་ལྟར་དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་པའི་འབྲུ་གཞོན་དང་བྱེ་བྲག་
དེའི་མིང་ཅན་ཞེས་པ་རྣམས་འདི་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟེན་པོ། །

གསུམ་པ་([འབྲས་གནས་བྱད་པར་ཅན་](#))ནི། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེ་ཉིད་ལྟེ་རིགས་དང་
མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་གནས་ཅམ་ལས་གཞན་བྱད་པར་ཅན་རྣམས་པ་གཉིས་
ཏེ། སྤངས་པ་ཙ་བ་ལྟར་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གཉིན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའོ། །

⁴⁴⁷ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༤༤ ཟེང་། ར

⁴⁴⁸ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༡༡ ཟེང་། ༡༡

གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཞུགས་པ་ནི། སྒོམ་ལམ་གྱིས་འདོད་ཉོན་ལྷ་པ་
 སྤངས་ནས་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་བཅོན་པའི་དབང་རྒྱལ་དད་མོས་དང་། དབང་རྟོན་མཐོང་
 ཐོབ་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པ་གཉིས་ནི་ཉི་ཤུར་བྱེད་པ་ན་གངས་གཅིག་ཏུ་འབྲེན་པ་ཁོ་
 བའོ། །གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ཅམ་ནི། འདོད་ཉོན་རྒྱལ་པ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པ་ལན་
 ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན་ནི། ཕྱིར་འོང་དེ་ཉིད་སྤངས་པ་རྩ་བ་
 ལྟར་ལ་སྐྱེ་བ་ལྟར་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལུས་པའི་ཕྱིར་འབྲས་གནས་ཅམ་ལས་གཞན་བྱེད་པར་ཅན་བར་ཆད་
 གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་གནས་གཉིས་ལས། དང་པོ་(ཞུགས་)ནི། འདོད་ཉོན་བདུན་
 བཅས་བརྒྱུད་སྤངས་ཤིང་དགུ་པ་སྒོང་ཕྱིར་བཅོན་པའི་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གཉིས་འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ལ་
 ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤེལ་བཞིན་ནི་གངས་གཅིག་ཏུ་འབྲེན་པའོ། །འོ་ན་ཞུགས་པ་དང་པོའི་དབང་པོ་རྣེ་
 རྒྱལ་གཉིས་སོ་སོར་བགྲངས་ནས་བར་པ་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེན་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་
 མཐོང་ལམ་བཅོ་ལྔའི་ཆེ་གཉིན་པོའི་བྱེད་པ་དང་བཅས་ལ་དེ་ཡང་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རུས་པ་ཐ་དད་དུ་
 ཡོད་པས་གཉིས་སུ་འདོགས་ལ། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ན་གཉིན་པོའི་བྱེད་པ་ཆད་པས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་
 གསུང་བ་ནི་འབྲས་གནས་ཀྱི་ཆེ་མཐོང་སྤང་སྒོང་བའི་བྱེད་པ་མེད་ཀྱང་སྒོམ་སྤང་སྒོང་བའི་བྱེད་པ་ཡོད་
 དོ། །བྱང་ཡེ་ནི་མཐོང་ལམ་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེ་བས་དབང་པོ་འཕོ་ལོང་མེད་པས་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར་
 གཉིས་སུ་བགྲངས་ལ། སྒོམ་ལམ་གྱི་ཆེ་དབང་པོ་འཕོ་ཞིང་སོ་སོར་མ་ངེས་པས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་
 གསུང་བ་ཉིད་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་(གནས་པ་)ནི། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་སྟེ་དེ་ལ་ལྷ་ལས། དང་
 པོ་བར་དོར་འདའ་བ་ནི། གཞུགས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཀུན་སྒྲོར་དངོས་ནི་སྤངས་ལ་དེའི་བར་དོ་འབྲུབ་པའི་
 ཀུན་སྒྲོར་ནི་མ་སྤངས་པས་བར་དོའི་སྤྱིད་པ་འབྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐུབ་པ་ན་ཡང་རུང་སྟེ། བར་
 དོར་ལམ་མཐོན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་མ་ཐོབ་པའོ། །འདི་ཆོག་གསལ་ལས། ཆངས་པའི་

འདི་ག་ཉིན་དུ་སྐྱེས་ནས་ལུས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོགས་བསགས་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་བཤད་ལ། དག་ལྟན་དུ་
དེ་ཉིད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདིར་འོག་མིན་ཉིད་དུ་སྟེ་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་ནི། ཀུན་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་
ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐ་མ་འཐོབ་པའོ། །འདི་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་བ་དང་ཆེ་ཆད་མེད་པར་བྱས་ནས་ཆེ་གཅིག་
པོ་དེ་ལ་འཆང་རྒྱ་བའོ། །གསུམ་པ་བྱེད་བཅས་དང་། བཞི་པ་བྱེད་མེད་ཀྱིས་འདའ་བ་ནི། རིམ་པ་ལྟར་
གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ནས་འབད་ཚུལ་གྱིས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པས་འདའ་བ་
སྟེ་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་བཞིའོ། །

ལྔ་པ་གོང་དུ་འཕོ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱིར་མི་འོང་དེ་ཉིད་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་
འགོ་བ་ལ་ནི། ཆངས་རིས་ནས་གནས་བར་བ་རྣམས་དོར་ཏེ་འོག་མིན་དུ་འཕར་བ་དང་ཆངས་རིས་
ནས་གནས་གཅང་རྣམས་སུ་སྐྱེས་བར་ནས་གནས་འགའ་བཟལ་ཏེ་འོག་མིན་དུ་འཇུག་པའི་བྱེད་དུ་
འཕར་བ་དང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྒྱད་ནས་འོག་མིན་དུ་འཇུག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆེ་འཕོ་
བ་གསུམ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོང་འཕོ་སྤྱིད་ཅེར་འགོ་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་སྤྱིར་མི་འོང་དེ་ཉིད་སྤྱིད་ཅེར་འགོ་བ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ་
གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཐོང་ཆོས་ཞི་ཆེ་འདི་ལ་སྤྱང་འདས་འཐོབ་པ་དང་
འགོག་སྦྱོམས་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་འོག་མིན་འགོ་ལས་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །འདི་
དང་སྤྱ་མ་གཉིས་སུ་དེ་ཉིད་ཅེས་པ་གོང་འཕོ་དེ་ཉིད་ཅེས་རིགས་བྱིན་འཆད་དོ། །འདིར་རྒྱན་སྒྲུང་
འགྲུར་རྟོང་ལས། སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགོ་བ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
དང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཞི་བ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་སྟེ་གཞན་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་པ་
ལྟར་ཆེ་ག་གསལ་ལས་ཀྱང་བཤད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པའི་རྟོན་ལ་གཟུགས་ཁམས་
ཀྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྦྱོམ་སྤང་སྤངས་ཏེ་གཟུགས་མེད་བཞི་ཐོབ་པར་བྱས་ནས། འདི་ནས་ཤི་ནས་
གཟུགས་ཁམས་ཐོར་ཏེ་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིད་སྒྲ་བདུན་དང་ལྟན་ཞིང་ལུས་གཞན་མི་

ལེན་པར་ཆེ་གཅིག་ལ་འཁོར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་མ་འདི་བྱང་སེམས་མཆོག་ཏུ་བཤད་
 ཏོ། །བཤད་པའི་ཚུལ་འདི་ནི་འབྲུམ་པ་གསུང་བ་ལྟར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྲིད་ཅེར་འགྲོས་བསྟན་ནས་
 གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་གྱིས་བཤད་དེ། དེའི་དབྱེ་བར་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་
 འགྲོ་མི་སྲིད་པ་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་དེ་གཉིས་སུ་འགྲོ་བའི་ངེས་པ་མེད་པ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ནི་
 དཔེར་ན་རྟ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་པོ་ཆེ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ར་དང་ལུག་གོ། །ཞེས་པ་ལྟར་མ་འབྲེལ་ལོ་
 བྱས་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདེན་པ་བྱང་སེམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་བརྒྱད་ཀ་སྟོམ་པས་སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཞེས་བྱ་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་
 འཛིན་ལ་འཇུག་བྱས་པས་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅོམ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ་ཞེས་འབྲུམ་སྤྲུག་གསུམ་པས་
 གསུངས་པར་བྱང་ཡི་འཆད་པ་ལྟར་འཐད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་ནོར་བར་སྤྲོ་བ་ནི་
 མི་རིགས་ཏེ། དོན་རགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བཤ་ཆེན་འདི་འབྲུལ་བ་ག་ལ་སྲིད།

བཞི་པ་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་ནི། སྲིད་ཅེའི་སྟོམ་སྤང་བརྒྱད་པ་སྤངས་ལ་དགུ་པ་སྟོང་བ་ལ་
 བཅོན་པ་ནི་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པའོ། །དེ་དག་ནི་རྒྱན་སྤང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གསེར་
 སྤང་པས་ཀྱང་གྲིས་པའི་དགོངས་པའོ། །ཤེར་འབྱུང་གིས་གོང་འཕོའི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོངས་སྤངས་པ་
 རྣམས་འཛིན་ཏེན་པའི་སྟོམ་ལམ་གྱིས་སྤངས་པར་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་ཀའི་
 དགོངས་པ་མིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་གངས་འབྲེན་ལུགས་འབྲེལ་བ་འདིའི་དགོངས་པར་སྤང་ངོ། །

ལྷ་པ་རང་རྒྱལ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤེ་སྟོང་ལ་དམིགས་ནས་རང་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
 སངས་རྒྱས་མི་འབྱུང་བ་ན་རང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་བའོ། །རྒྱན་སྤང་ལས། རང་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་སྟེ་
 449 ཞེས་པས་དག་བཅོམ་མི་འབྲེན་པ་དགོངས་པར་གོ་སྟེ། འབྲེན་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་གྱི་མིང་ཅན་
 མི་འབྲེན་པ་མི་འཐད་དེ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་སོ། །ཆིག་གསལ་དུ་ཐ་མ་འདི་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་
 རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀའི་དོན་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའ་མཆོག་གོ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱན་

449 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༡ ཤོག ༩༥༥ ཟླ་ ༣༠

ཞུགས་ལ་ལྟ། ཕྱིར་འོང་ལ་གསུམ། ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཅུ། དག་བཅོམ་འབྲས་ཞུགས་རང་རྒྱལ་ཉེ་ཉི་
ཤུ་ལོ། །དེས་ན་ཅ་བར་བསྟན་པ་ལ་བཅུ་བདུན་ཁ་བསྐྱང་བ་ལ་གསུམ་བྱེད་པ། འདི་དང་རྒྱན་སྒྲུང་གི་
དགོངས་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། འབྲས་བྱ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་དང་འབྲས་བྱ་བཞི་པ་ལ་
ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ནི་གོ་སླ་བ་ཉིད་གྱིས་ན་བསྟུས་པར་མ་བཤད་དོ།⁴⁵⁰ །ཞེས་སོ།

⁴⁵⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟུར་མ། དེ་བ། ༥༡ ཤོག ༩༥༥ ཟླང་། ༥

(སྟོར་ལམ།)

གསུམ་པ་(གདམས་པའི་འབྲས་བུ་དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་)གཉིས། སྟེ་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན།
 དང་པོ་(སྟེ་)ལ་གཉིས། སྟོར་ལམ་སྟེ་བའི་རྟེན། བརྟེན་པ་སྟོར་བའི་ལམ་མོ། །དང་པོ་(སྟོར་ལམ་སྟེ་
བའི་རྟེན་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལུས་རྟེན་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་ནི་མི་དག་གི་ནང་ཁོ་ན་དང་
 མིང་གསུམ་དུ་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། །སྟོན་སྦྱེད་པ་ནམས་ནི་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་
 དོ། །བཞི་པ་ནི། ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེས་ན་མཐོང་ལམ་སྟེ་བའི་
 རྟེན་ལ་སྟེ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ནི་མཛོན་ལས། མི་སྟོགས་མེད་པ་དང་། །བྱད་པར་
 བསམ་གཏན་ས་པ་ལོ།⁴⁵¹ །ཞེས་བསམ་གཏན་ས་དུག་དང་། གཉིས་ནི་འོག་ནའང་ཡོད་པའམ། །ཞེས་
 བཅུན་པ་དབྱངས་སྟོག་བྱོད་ཅེ་གཉིས་འདོད་པའི་ས་ལ་ཡང་བརྟེན་པར་འདོད་དོ། །བྱེ་བྲག་དུ་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྟོར་ལམ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལའང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་
 ལ་བརྟེན་ཏེ། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་ཆོས་རྒྱན་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པ་དང་། མཛོན་ལས། སྟོན་དང་
 བསེ་དུ་བྱང་ཆུབ་པ། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀྱན།⁴⁵² །ཞེས་བས་སོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །འདིའི་
 ལྷར་ན་སྟོར་ལམ་དུ་མ་ཟད་ཆོས་རྒྱན་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
 ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། བྱད་པར་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་
 ཐར་ཟད་པར་འགོག་སྟོམས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྷར་འགྱུར་བས་གཙོ་བོར་བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་ཡང་
 རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནོ།

གཉིས་པ་(བརྟེན་པ་སྟོར་བའི་ལམ་)ལ་གསུམ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེ་བའི་སྟོག་ཡིན་བརྟག་
 པའོ། །དང་པོ་(རོ་བོ་)ལ་གཉིས། བྱན་མོང་དང་། སོ་སའི་རོ་བོ། །དང་པོ་(བྱན་མོང་)ནི། སྟོམ་བྱང་

⁴⁵¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ ཞོག་ ༩༩ ཟེང་། ༡༡

⁴⁵² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ ཞོག་ ༩༩ ཟེང་། ༡༤

ཞེས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་ལས། དེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའི་རྣམ་པ་འདི་བཞི་ཆར་ཡང་སྒྲོམ་
བྱུང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་མ་ཡིན་ནོ།⁴⁵³ །ཞེས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྒྲིབ་ལམ་ལ་སྒྲོམ་
བྱུང་གིས་བྲལ་པར་བཤད་པའི་དེ་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་གྱི་ཐོས་བསམ་ཡང་མེད་པ་མིན་ཏེ། ཀུན་བདུས་
ལས། སྒྲིབ་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། ཆོག་གས་ཀྱི་གང་ཡིན་པ་སྒྲིབ་པའི་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཆོག་གས་ལམ་ལ་
བཤད་པའི་སོ་སྒྲེའི་ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྒྲིབ་ལམ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་གསུངས་ལ་ཆོག་གས་
ལམ་དུ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་བཤད་པས་སོ། །ཆོས་ཆོས་ཉིད་འགྲེལ་པར་ཡང་དེ་ལ་དེས་པར་
རྟོག་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྐྱུས་པ་སྒྲིབ་པའི་
ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་བྲུ་བ་ལ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྒྲོམས་པས་རབ་དུ་སྒྲེ་
བ་སྟེ་དེས་དེ་དེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ།⁴⁵⁴ །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་
བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དེ་རྣམས་ཐར་ལམ་གཏན་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(སྔ་སྔའི་རྩ་བ་)ནི། མདོ་རྒྱུ་ཀུན་བདུས་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
རྒྱུ་སྒྲུང་དུ་ཡང་བློ་སོགས་བཞིའི་སྔ་སྔའི་རྩ་བ་འཛིན་གསུངས་པས་འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་
དོ། །དེ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོ་བློ་ནི། བྱང་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡིད་ཀྱི་བཛོད་པ་ལས་མ་
གཏོགས་པར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་མ་མཐོང་གི་ཡིད་ཀྱི་བཛོད་པ་ཁོ་ན་རང་སྤྱིའི་
མཆོད་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བར་མཐོང་སྟེ་སྒྲུང་བ་ཐོབ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནོ། །ཆོས་ལ་དེས་རྟོག་གི་བཛོད་པ་དང་
པོ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ནས་དེ་འབྲར་གྱུར་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཉམ་གཞག་
པས། །ཡིད་ཀྱི་བཛོད་པ་མ་གཏོགས་པ། །དོན་ཀུན་རབ་དུ་མི་མཐོང་རོ།⁴⁵⁵ །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཅེ་མོ་ནི། བློ་དུ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་རྗེ་ཆེ་རྗེ་ཆེར་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་མི་གནས་པའི་བྱེད་པར་བཅོམ་འགྲུས་བརྟན་སོ་ཙམ་པ་སྟེ་སྒྲུང་བ་མཆོད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་

⁴⁵³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག ༡༩༥༥ ཟླ་། ༥

⁴⁵⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག ༡༩༥༥ ཟླ་། ༥

⁴⁵⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག ༡༩༥༥ ཟླ་། ༥

ནོ།⁴⁵⁶ །དེ་ལྟར་ཡང་། ཚེས་ཀྱི་སྤང་བ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། །བཙུན་འགྲུས་བརྟན་པོ་ཀྱན་ཏུ་ཚྲིམ།⁴⁵⁷ །ཞེས་
སོ། །འདི་ལ་འགྲེལ་བར་བཙུན་འགྲུས་བརྟན་པོ་ལ་འབྲུ་མནན་ལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་བརྟན་བའི་བཙུན་
འགྲུས་ཞེས་བརྟན་བའི་འབྲུ་གཞོན་⁴⁵⁸ བྱང་སེམས་ལ་མཛད་དོ།

གསུམ་པ་བཟོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་བཙུན་འགྲུས་བརྟན་པོ་ལས་ཚེས་ཀྱི་སྤང་བ་ཤས་ཆེར་འཕེལ་
ནས་སེམས་ཙམ་ལ་གནས་ཏེ་ཡུལ་དུ་སྤང་བ་འདི་ནི་ནང་གི་སེམས་ཁོ་ནར་ཟད་དོ་ཞེས་ཏྲོགས་
བཤོ། །དེ་ནས་དོན་དུ་སྤང་བ་རྣམས་ནི་སེམས་ཁོ་ནར་ཟད་ཀྱི་སེམས་ལས་གཞན་མིན་ནོ་ཞེས་མཐོང་
སྟེ་དེའི་ཆེ་ནི་གཟུང་བའི་གཡེང་བ་སྤངས་ལ་འཛིན་བའི་གཡེང་བ་འབའ་ཞིག་ལུས་སོ། །འདི་གཟུང་
མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པ་དང་འཛིན་པ་མེད་བའི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནོ།⁴⁵⁹ །དེ་ལྟར་ཡང་། ཚེས་ཀྱི་སྤང་བ་འཕེལ་ནས་
ནི། །སེམས་ཙམ་ལ་ནི་གནས་པར་འགྱུར། །དེ་ནས་དོན་དུ་སྤང་བ་ནི། །སེམས་སུ་རབ་ཏུ་མཐོང་བར་
འགྱུར། །དེ་ཆེ་འདི་ཡི་གཟུང་བ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་དེ་སྤང་འགྱུར། །དེ་ནས་དེ་ལ་འཛིན་པ་
ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་འབའ་ཞིག་ལུས།⁴⁶⁰ །ཞེས་སོ།

བཞི་པ་ཚེས་མཆོག་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་བའི་གཡེང་བ་སྤངས་ནས་འཛིན་བའི་གཡེང་བ་ཙམ་ལ་
གནས་པ་དེ་ཡང་འདི་སྟུང་དུ་དེ་ལྟར་གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་ཡང་ཡོད་པར་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་
འཛིན་བའི་གཡེང་བ་ལ་ཆགས་པ་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྤངས་ནས་དེ་མ་ཐག་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རེག་
པར་བྱེད་དེ་འདི་ནི་དེ་མ་ཐག་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་མ་ཐག་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། གཟུང་བའི་གཡེང་བ་སྤངས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཛིན་བའི་གཡེང་བ་སྤོང་བ་དང་། འཛིན་

⁴⁵⁶ ཞོལ། འོག་ ༡༧ན ན ར། གཙང་། འོག་ ༡༧ལ བ ༥ འཛིན་ནོ།

⁴⁵⁷ བརྟན་འགྲུས། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༢༠ འོག་ ༤༤ ཟེང་། ༡༤

⁴⁵⁸ ཞོལ། འོག་ ༡༧ན ན ར མནན་ལ། གཙང་། འོག་ ༡༧ལ བ ༥ གཞོན་ལ་

⁴⁵⁹ ཞོལ། འོག་ ༡༧ན བ ༡ གཙང་། འོག་ ༡༧༥ ན ༩ འཛིན་ནོ། ཞོལ་གཙང་མ་གསུམ་ད་བྲག་ཡོད་མེད་ཅི་རིགས་འདུག་པས་མཆོན་རེ་རེ་ནས་བཞོད་མེད།

⁴⁶⁰ བརྟན་འགྲུས། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༢༠ འོག་ ༤༤ ཟེང་། ༡༢

བའི་གཡེང་བ་སྤངས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ས་དང་པོར་འཇུག་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཆེ་བར་ཆད་མེད་
 བ་ཡི། །ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྦྱར་དུ་རེག། །འདི་ལྟར་དེ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །འཛིན་པའི་ནམ་པར་གཡེང་
 བ་སྤོང་། །འདི་དག་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ནི། །རྫོ་བར་གྱུར་སོགས་ཡིན་ཞེས་བྲ།⁴⁶¹ །ཞེས་སོ། །རྒྱན་སྤང་
 ལས། དང་པོ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་གསལ་བ་དང་བཞི་བ་སྤང་མེད་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་རྫོགས་པ་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་གསུམ་ཀྱིས་ནི་གཟུང་མེད་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་
 དེས་བ་རྟེན་ཀྱང་སེམ་ཅམ་དུ་ཞེན་པས་འཛིན་པའི་གཡེང་བ་མ་ཞི་ལ། བཞི་བས་ནི་སེམས་ཅམ་དུ་
 ཡང་མི་འཛིན་པས་འཛིན་མེད་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་དེས་བ་རྟེན་དོ། །དོན་འདི་ལ་རིགས་རལ་ན་རེ། དེ་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ། །འདི་ལྟར་དེའི་མཇུག་ཐོགས་ཞེས་ཆོས་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་གཡེང་བ་སྤོང་བར་
 གསུངས་པས་སོ་ཐེར་བ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། །འགྲེལ་ཆེན་ལས་དེའི་མཇུག་ཐོགས་ཀྱི་དོན་གཟུང་བའི་
 གཡེང་བ་སྤངས་པའི་དེ་མ་ཐག་ལ་བཤད་པ་དང་། རྒྱན་སྤང་དུ་ཡང་ཆོས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཡེང་
 བ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་བཏུས་སུ་མདོ་བྱངས་པར་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་མཉམ་
 གཞག་པས། །ཡིད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་དེ་ནས། །རང་གི་འདུ་ཤེས་དེས་པར་བཟུང་། །དེ་ལྟར་
 ནང་གི་སེམས་གནས་ནས། །གཟུང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྲ། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་འཛིན་མེད་པར། །དེ་
 ནས་མི་དམིགས་རེག་པར་བྲ།⁴⁶² །ཞེས་འཛིན་པ་མེད་པའི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་བཀའ་སྩལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ལྟར་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་
 ས་ཞེས་ཀྱང་བྲལོ། །དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་ཀྱང་། ས་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ནི་སོ་
 སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ན་ཡང་བྱིས་པའི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཤིང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་
 གཟུངས་དང་ནམ་པར་ཐར་པ་དང་མདོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྲངས་མེད་པ་དང་ཡང་
 ལྡན་ནོ།⁴⁶³ །ཞེས་ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་ལྡན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །

⁴⁶¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༤༤༤ ཟེང་། ༣༠

⁴⁶² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༤ ཞོག ༡༥༥ ཟེང་། ༡༡

⁴⁶³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༤༩༥ ཟེང་། ༡༤ ནང་དུ་བྱངས།

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། རོ་བོས་བྱེན་བྱོད་ཅེ་བཟོད་མཆོག་བཞི་ཡོད་ལ། ཆེ་འབྲིང་གིས་བྱེན་བཟུ་གཉིས་ཏེ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཡོད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་བྱོད་ཅེ་གཉིས་དང་བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་ལ་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་ཡང་བཤད་དོ། །ཆོས་མཆོག་ལ་པར་བྱིན་གྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་ཆེ་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་བཤད་ལ། མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀར་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། མདོ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་པའམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་བཤད་པས་སྐད་ཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་འདྲའོ།

གསུམ་པ་(བྱེ་བའི་སྒྲོ་གང་ཡིན་བརྟག་པ་)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲིབ་ལམ་མཉམ་གཞག་ནི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་གྱི་རྟོག་པ་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་ལ། གཞན་དག་ནི་བླ་པ་བཅད་ཤེས་སོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་མཁས་པ་དག་གི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་ན་སྒྲིབ་ལམ་མཉམ་གཞག་དེ་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་འགའ་སྤངས་པ་དང་། རྟོག་བཅས་དང་ཚུར་མཐོང་གི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གསུམ་འདོད་ན་ཀུན་བརྟུས་ལས། བདེན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་བཟུ་བྱུག་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཡང་ཡོད་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་མ་ཞུགས་པ་དང་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་དང་། སྤྱི་བ་པ་དང་བཅས་པ་དང་སྤྱི་བ་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་བྱེ་བྲག་གོ་⁴⁶⁴ཞེས་པ་དང་འགའ་ལོ། །བཞི་པ་ལ་བྲབ་པ་མེད་ན་ཨ་ལྷུས་དེ་ལ་གང་ཅིག་ཤོས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་འཁྲུལ་བར་མི་བརྟོད་དོ། །གཞན་དུ་ན་ཐམས་ཅད་རྣལ་འབྱོར་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་ཚུ་རོལ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ་⁴⁶⁵ཞེས་པ་དང་འགའ་ལོ། །གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་སྤང་མེད་པར་ཐལ་ཏེ་བླ་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །བྲབ་པ་ཡོད་དེ། བླ་པ་བཅད་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིན་ལ་དེ་ལ་གསལ་སྤང་འགའ་བས་

⁴⁶⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཤོག ༡༥༩ ཟླང་། ༡༩

⁴⁶⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཤོག ༡༩༩ ཟླང་། ༡༥

སོ། །འདོད་ན་ཨ་ལྷ་ས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་བཞིན་ཏུ་གསལ་བ་སྒྲེ་བ་དེའི་ཆེ་བ་ཟོད་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་
⁴⁶⁶ཞེས་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་གཞན་ལུགས་འགོག་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་སྒྲིབ་
 ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡང་ཆོགས་ལམ་དུ་རྣམ་གཤེད་ཤིང་ཆེ་བ་སྒྲོར་ལམ་དུ་སྒྲོམ་བྱུང་གིས་འདྲིས་པར་
 བྱས་ཏེ་ཤིང་ཆུང་བ་ལ་བཞེད་ན་རུང་ལ། དེ་ལྟ་མིན་པར་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་སྒྲིབ་ཡོད་པར་
 འདོད་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བ་གང་གིས་བསྒྲོགས། སྒྲིབ་མཉམ་གཞག་དགག་ཉོག་གི་ངོ་བོར་
 བཞེད་པ་དང་སྒྲོག་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་འགལ་ཏེ་དེ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་རང་གི་
 ལུགས་གང་ཞེ་ན། སྒྲོར་ལམ་མཉམ་གཞག་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་འདོད་དེ། སོ་
 སྒྲེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འཇུག་པའི་སྐབས་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་
 མངོན་སུམ་གྱིས་ཉོགས་པའི་སྒྲོ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ་བདག་ལྟ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་འགལ་བས་
 སོ། །དེས་ན་སྒྲོར་ལམ་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པ་ནི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་སྒྲིབ་རང་ལ་སྒྲིབ་བཤད་པར་
 མོས་ནས་འཛིན་པའི་དོན་སྒྲིབ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲོ་དོན་སྒྲིབ་བའི་ཉོག་པ་ཡིན་ལ། ཆོགས་
 ལམ་དུ་བདེན་བཞིའི་དོན་རིགས་པས་ངེས་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་པ་ལ། དེ་ལྟར་བྱ་བའི་བཅད་ཤེས་
 གྲང་ཡོད་ཅིང་བདག་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ཇེས་དཔག་གྲང་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲོར་ལམ་
 རང་གི་ངོ་བོ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་གྲང་ཐ་མལ་བའི་སྒྲོ་ལྟར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
 ཀྱི་དབྱིངས་ཞིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་མ་ཐུན་པ་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཉིས་པས་སྒྲེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས། ཇེས་སུ་མ་ཐུན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག། ཇེས་སུ་འབྲེལ་བཅས་བསྒྲོག་
 པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག། ཇེས་སུ་འབྲེལ་མེད་སྒྲོམ་པ་ལོ།⁴⁶⁷ །ཞེས་ཇེ་བཅུན་གྱིས་
 གསུངས་པའི་དོན་འབྲེལ་པ་ན་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉིན་གྱིས་མ་འཁྲུལ་བའི་ཇེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་
 འཁྲུལ་ཤེས་ནི་སོ་སྒྲེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོམ་སྤང་དང་འབྲེལ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་
 མ་འཁྲུལ་བ་ནི་འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཇེས་འབྲེལ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི་

⁴⁶⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༣ ཞོག ༡༣༧ ཟླ་ ༡༥

⁴⁶⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༤༠༤ ཟླ་ ༡༥

མི་སྒྲོབ་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་བཤད་དུ་འང་དང་པོ་ནི་བླ་ཉེན་ས་སྒྲོབས་སྒྲོམ་པའི་
བར་དང་། གཉིས་པ་བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྒྲོམ་པའི་བར་ལ་གསུངས་སོ།།

མདོར་ན་གང་དག་ཚུར་མཐོང་གིས་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་
མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་མི་མཐོང་བར་བཤད་པའི་འགལ་སྔོང་ལ་སྒྲགས་དང་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ལམ་ཉེ་
རིང་གི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྒྲུས་འདིར་པ་ནི་ཁོ་བོའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་བ་
ཁྱད་པར་དུ་མཆན་ཉིད་ཐེག་པར་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཟབ་མོའི་དོན་དུ་གྱུར་པ་
དེ་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པར་ཚུར་མཐོང་གིས་གྱང་རྟོགས་པའི་ཉེ་རིང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དང་། མཆན་ཉིད་
ཐེག་པར་ཚུར་མཐོང་གིས་ཐོབ་སྒྲིབ་བར་གསུངས་པའི་མདོན་ཤེས་སྒྱུན་རྩུ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཆོས་ཉིད་མདོན་དུ་གྱུར་གྱང་མི་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི། ལྷན་པོ་ཆོག་ཙམ་ཞིག་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་རྣམས་
མ་གཏོགས་པ་མཁས་པ་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སུ་ཞིག་ཡིད་ཆེས་ཏེ། མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་
གི་བདག་ཉི་ཅུང་ཟད་གྱང་ཁ་མ་གྱི་བར་བདག་མེད་མདོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཞན་ཡང་ཐབས་མཆོག་དང་ལྷན་པའི་ལམ་མཐར་ཐུག་གིས་བསྐྱབས་པའི་རྟོགས་པ་ནི་ལྷོག་ལ་
ཐབས་མཆོག་དང་མི་ལྷན་པའི་དམན་པའི་ཉེ་ཆོ་བས་བསྐྱབས་པའི་རྟོགས་པ་མི་ལྷོག་པར་འདོད་པ་འདི་
ཡང་སྒྲོ་གྲོས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་བྲིད་ལས་གཞན་སུ་ཞིག་གིས་ཆེད། དེས་ན་འདི་དག་ནི་མཁས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་མཉན་པ་ཙམ་ཡང་སྤང་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞི་བ་འཛོམས། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི། །སེམས་ནི་དེ་ལ་ནོར་བའི་ཕྱིར། །ཡང་དག་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་གྱང་། །མདོན་སུམ་དག་གིས་
བྱུང་བ་མེད།⁴⁶⁸ །ཅེས་དང་། རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས། བླ་ཕྱིར་ཐོས་པའི་ཡུལ་མིན་ཕྱིར། །དོན་དམ་
ཡིན་ཕྱིར་བསམ་བྱ་མིན། །ཆོས་ཉིད་ཟབ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པའི། །སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་ཡུལ་མ་

⁴⁶⁸ བསྐྱར་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༤༩ ཞོག་ ༡༩༠༩ ཟླ་ ༡༠

ཡིན། །གང་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་དཔུས་ལོང་བཞིན། །བྱིས་པས་དེ་སྟོན་མཐོང་མ་སྟོང་།⁴⁶⁹ །ཞེས་པ་ལྟར་
ཁས་སྒྲུང་ངོ་།

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཆམས་སྒྱུར། དོན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་(སྤྱིའི་མཆམས་སྒྱུར)ནི། གདམས་ངག་གི་རྗེས་སུ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་འབྲེལ་ཅི་ཞེ་ན།
ལམ་དང་ས་ལ་⁴⁷⁰ འཇུག་པའི་ལས་དང་པོ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་གདམས་
ངག་ཐོབ་པ་སྟེ་དེའི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པ་སྟེ་མི་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་མཐོང་ལམ་དེའི་
དབྱེ་བ་ནི་ཆམས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ནི་དེའི་རྒྱ་སྟེ་དེ་འབྱུང་བས་སོ།

གཉིས་པ་(དོན་དངོས་བཤད་པ)ལ་གཉིས། ངོ་བོ་མཐོང་བསྟན། བྱད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་(ངོ་བོ་མཐོང་བསྟན)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་)ནི། བྱད་པར་དུ་
འཕགས་སོ། །གང་ན། བྱང་སེམས་ཡིན་ལ་སྒྱུབ་པའི་བསམ་པ་ཡོད་པས་སྒྱུབ་པའི་བྱོད་སོགས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་ནིའོ། །གང་ལས་ན། ཉན་ཐོས་སོགས་སོ། །གང་གིས་ན། རྒྱ་དང་
སོགས་སོ། །ཉི་སྤང་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱད་པར་རྣམ་པ་བཞི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་
⁴⁷¹ ཞེས་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་བཞི་བྱད་ཆོས་སུ་བཞེད་ལ་བྱང་ཡེས་ཀྱང་ངོ་། །སྒྲོས་སྟོང་གི་སྐབས་
སུ་དུག་གསུངས་པ་ནི་བྱད་པར་འཕགས་ཆོས་མིན་པར་བསྟན་ཅིན་ཏོ། །འབྲེལ་པ་འདིས་སྒྲིབ་ལམ་གྱི་
གངས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ལྟན་ཞིང་རྟོན་པའི་རྣམ་རྟོག་བཞི་དང་བཅས་པའི་བྱད་པར་ལྟར་བཞེད་དེ། དག་
སྟོང་ཆེ་འོད་བྱུང་གྱི་རྣམས་ཀྱང་ངོ་། །རྒྱན་སྤང་དུ་བྱད་པར་དང་པོ་བཞེས་འཕགས་པར་བསྟན་ནས།
དེའི་འོག་ཏུ་རྟོག་པ་བཞེས་གངས་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་ལམ་འདི་དག་ཀྱན་ནས་ཉན་ཐོངས་པ་ལ་བརྟེན་པར་
བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་རྟོག་པ་དང་ལྟན་པ་ལ་བརྟེན་

⁴⁶⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག། ༩༥༩ ཟླ་ ༩

⁴⁷⁰ ཞོག། ཞོག། ༡༥༥ ན ༩ ལམ་དངོས་ལ་འཇུག་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ གཙང་། ཞོག། ༡༥༥ ན ༩ ལམ་དངོས་ལ་འཇུག་པའི་ལས་དང་པོ་བ་

⁴⁷¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༩༩ ཞོག། ༩༩ ཟླ་ ༩

པ་འདི་དག་རེ་རེ་ཞིང་ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཡང་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་བྱད་པར་ནམ་པ་ལྟོ་⁴⁷²ཞེས་འཆད་དོ།

འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་རྟོག་པ་དོར་བའི་བྱད་ཆོས་ལྟོ་ཞེས་འདོད་ཡང་། ཉན་རང་གི་སྒྲིབ་ལམ་
བྱད་པར་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པ་ན་རྟོག་པའི་བྱད་ཆོས་མེད་པར་བསྟན་གྱི་ཚུང་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་མེད་
པར་མ་བསྟན་པས་དེ་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་གཞུང་འདི་ལྟར་སྒྱུར་ཏེ། འདི་དག་རེ་རེ་ཞིང་ཚུང་དུ་དང་
འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་རི་སྐད་བཤད་པའི་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྟེན་པས་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་པར་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་པས་ཞེས་འགྲེལ་བ་འདི་ལྟར་དུ་དབྱེ་བ་འཕགས་གཞི་བྱ་
བའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བྱད་ཆོས་ལྟར་བསྟན་ན། ཁ་ཅིག་འདི་སྟམ་དུ་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གི་སྒྲིབ་ལམ་འདི་གཉིས་
དམིགས་པ་བདེན་བཞིར་མཚུངས་པ་དང་། བྱེད་ལས་རང་རང་གི་མཐར་ཐུག་པའི་སྤངས་རྟོགས་ཅམ་
སྒྲུབ་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་སངས་རྒྱས་སུ་བྱད་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་དང་། བྱེད་ལས་དང་ཡོངས་
འཛིན་ལ་བྱད་མེད་དོ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ལྟ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ནམ་
གྱིས་ནི་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་བསྟན་ཏེ། ཉན་རང་གིས་ནི་བདེན་བཞི་ཅམ་ཞིག་གཏན་ལ་དབབ་པའི་
གཞི་དམིགས་པར་བྱས་ནས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པས་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་
པའི་དམིགས་ནམ་ཅན་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱིས་ནི་མི་རྟག་སོགས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་
བཞི་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་བྱས་ནས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཞེན་བྱར་མི་བདེན་པར་གཙོད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དམིགས་ནམ་ཅན་ལོ། །འདི་ནི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་བཞེད་པ་སྟེ་ཁ་ཅིག་ཉན་རང་གིས་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་པ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱིས་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
དམིགས་པའི་བྱད་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་བདེན་བཞི་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པས་ཞེས་འདོད་
པ་ནི་དོན་མིན་ལོ། །རྒྱ་དང་ལྡན་ཆོས་ཀྱིས་ནི་བྱེད་ལས་བསྟན་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་
རྟོགས་རིགས་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་སྐྱེད་པ་དང་། རང་འབྲས་མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་ནམས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་

⁴⁷² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༡ ཤོག ༩༥༦ ཟླ་ ༡༠

ཤེས་སྤྱི་བ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་བྱེད་དུ་སྦྱེད་པས་སོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་སྤང་བྱར་ལྡན་
པ་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱུང་པར་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་)ལ་བཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་བྱུང་པར་ལྡན་ལ།
ཉན་རང་གི་སྒྲིབ་ལམ་བྱུང་པར་ལྡན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་དཔྱེགས་ཚུལ་སྒྲ་ཆོག་གས་སུ་བསྟན་པ། དེ་ལ་
ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་བྱུང་པར་ལྡན་ལ།)ནི། བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་
ནི། །གང་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་རྒྱུ་དུ་
དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་འོ། །དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ངེ་འབྲ་བ་ཞེ་ན།

འདི་ལ་གསུམ་ལས། རྒྱུ་འབྱེད་པར་ནི། ཐོས་པ་དང་སོགས་པས་བསམ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་
པ་ཐོབ་པ་ཐར་པའི་ཆ་མཐུན་གྱི་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་བའི་རྩ་
བ་དེའི་འོག་ཏུ་སྟེ་རྗེས་སུ་སྦྱེས་པའོ། །དཔྱེགས་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། རང་འབྲས་བདེན་བཞི་མཛོན་
སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་དང་དཔྱེགས་རྣམས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །ངོ་བོའི་བྱུང་པར་ནི། ཆོས་
མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་འཛིན་ཉེན་པ་དང་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལྟ་བུ་སྒྲོ་འཛིན་ཉེན་པ་གཉིས་
ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འཛིན་ཉེན་པའི་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། རྩོ་བར་གྱུར་པ་དང་
ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་རྩོ་བ་རྣམས་ཞེས་སོགས་རྣམས་དབྱེ་དང་པོའི་ཆོག་གིས་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
བསྟན་ལ། རྩོ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་སོགས་གྱུར་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིའི་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པའོ། །རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་
བྱུང་པར་གང་ན། རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ཐོག་མ་བར་དང་ཐ་མར་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བས་བཞག་ལ།
སམ་གྱི་དོན་ཡང་ན་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྒྱལ་འབྲིང་རྟོག་སུམ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཉེ་སྒྲོ་ནས་
འཛོག་གོ། །གང་ལས་ན། ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་སོགས་སོ། །གང་གིས་ན། ལྡན་ལས་དང་
པོ་དཔྱེགས་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི། རྒྱས་བཤད་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བདེན་བཞིའི་
དངོས་པོ་སྟེ་བྱུང་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་ལ་དཔྱེགས་པ་དང་རྣམ་པའི་བྱུང་པར་ནི། མཛོན་པར་ཞེན་པ་
མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་སྒྲིབ་སྒྲིའི་རྣམ་པར་ཁྲུགས་པའོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་གཟུགས་སོགས་ལ་

བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱའི་བྱེད་པར་ནི། འབྲས་བུ་ཡི་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྟོགས་པ་སྟེ། ཐོབ་པའི་རྒྱའི་ངོ་བོ་དང་། ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱེད་པར་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་སྤིང་ཞིང་ལྷུང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ལྡན་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི། ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་འབྲས་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རྒྱས་བཤད་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་རྒྱུད་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའོ།།

གཉིས་པ་(ཉན་རང་གི་སྒྲོར་ལམ་བྱེད་པར་ལྟ་བུ་བྱལ་)ནི། ཉན་རང་གི་སྒྲོར་ལམ་དེ་བྱེད་པར་ལྟ་དང་བྱལ་བར་ཅིས་ཤེས་ཤེས་ན། འབྱུང་ངོ་གང་ལས་ན། ལུགས་ལས་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུང་ངམ་སྡེ་སྟོད་ལས་སོ། །གང་ན། ཉན་རང་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ཅིའི་དམིགས་རྣམ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ནིའོ། །རི་ལྟར་ན། གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང་སོགས་པས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ། མཆན་མར་འཛིན་པ། སེམས་ལུལ་ལ་འདུ་བྱེད་པ། ལུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷའི་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བདེན་བཞི་དག་པ་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཙམ་གྱི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་རེ་རེ་བ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་གྱུར་བའི་རྒྱ་དང་། ཐབས་མཁས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ཀྱིས་དམན་ལམ་ལས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྱལ་བ་དང་། རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་བཞི་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་དེ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་ལས་དམན་པར་གྱུབ་པོ། །འོ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་ལས་རང་གི་སྒྲོར་ལམ་བྱེད་པར་དེ་དག་དང་བྱལ་བའི་དམན་པར་སྟོན་པ་མི་འཐད་ཅེ་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་ལས་བྱེད་པར་དེ་དག་མེད་པའི་སྟོན་ནས་དམན་པར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཉན་རང་གི་དམིགས་རྣམ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས་དམན་པར་གྱུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་བྱེད་པར་ལྟ་བུ་བྱལ་བ་དུ་བསྟན་པར་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་(བྱང་སེམས་ཀྱི་དམིགས་ཚུལ་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་བསྟན་པ་)ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རྒྱའི་སྟོན་སྤེལ་སྤིང་

བཤམ་རིགས་པ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་ནམ་པར་སྒྱར་ཏེ་སྟག་
མ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་བཟོད་པ་འབྲིང་གི་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རྒྱའི་སློན་ས་དམིགས་ཏེ། སྒྲིབ་
བ་དང་ངེས་འབྱུང་མེད་པ་རྟོགས་པ་འདི་ནི་ལུས་སོགས་དག་པ་ལྗེའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཛིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མཆོག་རྒྱུད་དུ་འབྱས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུའི་སློན་ས་དམིགས་ཏེ། དཔལ་བར་
འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་སེམས་ཅན་ལ་པན་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུམ་ས་ནི་འབྲས་བུ་སྒྲོན་དུ་མ་རྟོགས་པར་སྒྱེད་པའི་རུས་པ་ནམ་པར་བྱེད་ལ། ཕྱི་མས་
ནི་འབྲས་བུ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་དངོས་སུ་ཡོད་པར་རྟོགས་ནས་ནམ་པར་བྱེད་དོ། །བཟོད་པ་
རྒྱུད་དུ་འབྱས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སློན་ས་དམིགས་ཏེ། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འདི་
ཉིད་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཛིན་པས་སོ། །ནམ་པར་སྟག་མ་དགྲའི་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་ནམ་པའི་སློན་ས་དམིགས་ཏེ། བདེན་བཞི་སྒྲོས་བྲལ་དོན་དམ་པ་དེ་ནམ་པར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་
ལྟར་ན་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་ནམ་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་རྒྱ་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་གསུམ་ནམ་
པར་བྱེད་ལ། དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །དེ་ལྟར་ནམ་པ་དུ་མས་དམིགས་པ་དེ་
ཡང་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །འདི་དག་གི་སྐབས་ནམས་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་
གི་བཞེད་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཀོད་པ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་བྲིས་སོ། །འདི་ལས་གཞན་དུ་ཀྱན་
འབྱུང་ལ་སྟག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། སྟག་བསྐྱལ་ལ་ཀྱན་འབྱུང་གི་འབྲས་བུ་དང་། འགོག་པ་ལ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ལམ་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པའི་སློན་ས་
དམིགས་ཞེས་རིགས་བྱིན་འཆད་པ་དང་། ཤེར་འབྱུང་གིས་ཀྱན་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
པོ་ནམས་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རྟོགས་བཞིན་པའི་འབྲས་བུ་དང་།
སྒྲོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཐ་མི་དད་པའི་བདག་ཉིད་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞི་པོ་ནམས་ཀྱིས་
སམ། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པ་ནམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ནམས་ལ་སྒྱུབ་པ་ནམ་
པ་བཅུ་གཉིས་སྒྲིབ་བཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་དུ། རྒྱའི་སློན་ནི་ཐེག་པ་མ་ལུས་
པའི་པོ། །འབྲས་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་

དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པར་གནས་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པ། །འདི་ལྟར་
ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ།⁴⁷³ །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལས་སོ།།

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པའི་དམིགས་པ་
དང་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དུ་མར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་མཐུའི་ཆེ་བས་གནས་ཞེས་
བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདིར་ནི་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་ལས་སྣ་ཆོགས་པར་འབྱུང་
བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཐུའི་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། སྣ་ཆོགས་ཀྱང་གཅིག་ཁོ་ན་འདི་ལྟར་སྒྲིམ་པ་མེད་
པར་འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་བའོ་ཞེས་འཆད་པ་རྣམས་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་
དགོངས་པ་མིན་ནོ། །རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པར་མ་ཟད་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བདེན་
པ་བཞི་ལ་ཀུན་ཏུ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྗེ་འདྲ་བ་ཞེ་ན། སྤྲ་མ་ཉན་རང་གི་
རྣམ་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ། བཅུ་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་དམིགས་སོ་
ཞེས་བཤད་ན་འགྲིག་ལ། རིགས་བྱིན་ལྟར་མངོན་ཞེན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། མངོན་ཞེན་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལས་
གཞན་དུ་མི་རིགས་པས་སོ། །འོ་ན་རྣམ་པ་དེ་དག་ཆང་བར་འདིར་སྟོན་ཅིག་ཅེ་ན། མདོར་བསྟུན་ཏེ་
སོགས་སོ། །

བཞི་པ་(དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལས་མང་བའི་རྣམ་གཞན་དེ་དག་
མི་འཐད་དེ། མདོད་ལས། རྗེ་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད།⁴⁷⁴ །ཅེས་གསུངས་པས་ཤེ་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་རྣམ་གཞན་འདི་ལ་ནི་ཐེག་པ་གཞན་ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱགས་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཡང་
སུན་འབྱིན་པ་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱགས་འདི་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་རྣམ་གཞན་
ལས་གཞན་མི་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྤྱི་བྱུང་བསྟུན་པ་ན་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་ལམ་

⁴⁷³ བསྟན་འཕྱར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༤༡༠ ཟེང་། ༡༤

⁴⁷⁴ བསྟན་འཕྱར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༤༡ ཟེང་། ༩

གྱི་དམིགས་ཀྱི་ལ་ཡང་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེགས་བྱིན་མང་པོས་བཀྱར་བ་དག་བདག་ཅག་གི་སྡེ་
སྡོད་ལ་ཐེག་ཆེན་མི་སྣ་བས་དེ་སངས་རྒྱུ་གྱིས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ལ་དེའི་བྱིར་དེ་ལ་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་ལན་དུ་གཞུང་འདི་བཏོན་ནས་ཐེག་ཆེན་བཀར་སྐྱབ་པར་
བྱེད་ཀྱང་། ཨར་གྱིས་ཚོད་བ་སྒྲོང་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་དེ་ཡང་མཛད་དེ་དེ་ཉིད་འགྲིག་པར་མཐོང་ངོ་།།

གཉིས་པ་([བྱད་ཆོས་རྒྱུ་པར་བཤད་པ་](#))ལ་གསུམ། དམིགས་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་དང་། མཚུངས་
ལྡན་ཏོག་པ་དང་། ཡོངས་འཛིན་དགོ་བཤེས་ཀྱི་བྱད་པར་རྒྱུ་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་([དམིགས་](#)
[རྒྱུ་གསུམ་](#))ལ་གསུམ། སྤྱིའི་མཆོམས་སྤར་བ། སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། བཟློན་ཚུལ་ལ་ཚོད་པ་
སྤར་བའོ། །དང་པོ་([སྤྱིའི་མཆོམས་སྤར་](#))ནི། དམིགས་པ་དང་ཞེས་སོགས་སོ། །སྒྲོམ་ལམ་ལ་
གདམས་པའི་སྐབས་སུ། བྱང་སེམས་ཅེ་མོའི་སྒྲོན་དུ་མི་ལྟང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དགོ་ཅ་རྣམས་པར་བགྱི་
བར་འཆལ་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་བསྐབ་པར་བྱའོ།⁴⁷⁵ །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱས་
རབ་འབྱོར་ལ་སྒྲོན་དེ་དེས་ཤིང་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཐབས་མི་མཁས་པས་བྱིན་དུག་དང་རྣམ་ཐར་སྒོ་
གསུམ་ལ་བཏོན་ཏེ་ཉན་རང་གི་སར་ཡང་མི་ལྟང་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་མེད་པར་མི་འཇུག་
པའོ། །ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཅིའི་བྱིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་
འགྱུར་ཞེས་དེས་པས་ན། བྱང་ཆེན་གྱི་སྒྲོན་ནི་ཆོས་ལ་སྟེད་པའོ།⁴⁷⁶ །ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱས་
རབ་འབྱོར་ལ་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་གང་ཡིན་དེས་པའི་ལན་དུ་དམིགས་ཀྱི་མདོ་འདི་གསུངས་ཏེ་འདི་
ནི་གདམས་ངག་དང་སྒྲོར་ལམ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་ཡི་འབྲེལ་ལོ།།

གཉིས་པ་([སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་](#))ལ་བཞི། རྫོད། ཅེ་མོ། བཟློན་པ། ཆོས་མཆོག་གི་
དམིགས་རྣམ་མོ། དང་པོ་(རྫོད་)ལ་གཉིས། ཅེ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་([ཅེ་བ་](#))ལ་གསུམ། ཚུང་
དུ་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་མོ། དང་པོ་([ཚུང་དུ་](#))ལ་གཉིས་ལས། དམིགས་པ་ནི། མི་རྟག་

⁴⁷⁵ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༢༤༩ ཟེང་། ༩

⁴⁷⁶ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༢༤༩ ཟེང་། ༩

སོགས་བཅུ་དྲུག་བདེན་པ་བཞིའི་རྟེན་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་ཅན་ཡིན་ལ་དམིགས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ནི། མི་རྟག་
སོགས་སུ་མངོན་ཞེན་སོགས་གསུམ་འགོག་⁴⁷⁷པ་སྟེ། བྱང་ཆེ་གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་མངོན་
པར་ཞེན་པ་དང་། ལྷག་པར་གནས་པ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་།
བདག་མེད་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་སྤར་ལྟར་སྤྱར་ཏེ། མཐར་མངོན་པར་ཞེན་
པ་དང་ལྷག་པར་གནས་པ་དང་ཀྱན་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གྱི་མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་
སྟེ་སྟོན་ཡིན་ནོ།⁴⁷⁸ཞེས་ཏེ། འདིས་སྤྱག་བདེན་དུ་རྟོགས་པའི་དམིགས་རྣམ་བཞུན་ལ་སྐབས་འདིར་
བྱོད་ཚུང་དུ་ལ་བདེན་པ་བཞི་གའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་རྣམ་སྟོན་པའི་མདོ་ལེ་བརྒྱད་མ་ཉི་ལྔར་
དག་སྟོང་རྣམས་སུ་སྤྱར་རོ། །དེ་ཡང་འདིར་བྱང་པོ་ལྷ་ལ་མི་རྟག་པ་ནས་བདག་མེད་གྱི་བར་བསྟན་
པས་ནི་དམིགས་པ་བསྟན་ལ་རྣམ་པ་ནི་བསྟོན་པའི་སྟོན་ས་སོ། །ཞེན་པ་གསུམ་ནི་དག་ལྟར་དུ་མངོན་
ཞེན་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་གསུམ་ལ་བཤད་ལ། ཡུམ་གསུམ་གཞོད་འཛོམས་སུ། ཆེ་འབྲིང་དུ་འཛོག་ཚུལ་དག་
ལྟར་དང་འབྲེལ་བའི་དེ་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་དང་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བཤད་
དོ། །མཐུན་པའི་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟོང་བའི་རྒྱར་བྱར་བའི་ཕྱིར་མཐུན་
པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་སུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

བྱོད་སོགས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཆང་བ་འཛོམ་པའི་
རྒྱ་བྱེད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཡུམ་འདི་ཉིད་མཉན་པར་བྱ། གཟུང་བར་
བྱ། བཅང་བར་བྱ། བསྐྱུག་པར་བྱ། ཀྱན་ཚུབ་པར་བྱ། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་
སངས་རྒྱས་གྱི་ས་དང་། བྱང་སེམས་གྱི་ས་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་།
ཞེས་སྤར་ལྟར་གསུངས་ནས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཡུམ་འདི་ལས་བྱང་ཆེན་རྣམས་གྱིས་ཉན་
ཐོས་གྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་སའམ་བྱང་སེམས་གྱི་སའམ་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་གང་ལ་བསྟོབ་
པར་བྱ་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་རྒྱ་ཆར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་སོ། །འདི་ལ་དག་ལྟར་དུ། ཐེག་པ་གསུམ་

⁴⁷⁷ ཞོལ། འོག་ ༡༧ བ ༥། གཙང་། འོག་ ༡༩ བ ༤ དགོག་པ་སྟེ།

⁴⁷⁸ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༣༡ འོག་ ༢༡༣ ཟེང་། ༤

སྟེ་བྱང་ཆུབ་པ་རྣམས་པ་གསུམ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་གང་དག་རིགས་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་
 དམན་པ་ཡང་འཐོབ་པའི་བྱིར།⁴⁷⁹ ཞེས་བཤད་ཀྱང་། གྲུ་ལན་ཏས་ཐུང་འདས་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བཤད་
 པའི་དོན་འབྲས་བུའི་ཐེག་པའི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་འདུས་པའི་རྒྱུ་ལ་བྱའོ། །གཉིས་པ་(འབྲིང་)ལ་
 གཉིས་ལས། དམིགས་པ་ནི། འདུ་འགོད་སྟེ་འཛིག་དང་བྲལ་བའི་གཟུགས་སོགས་ཡིན་ལ། (གཉིས་
 པ་)རྣམས་པ་ནི། གནས་བྲལ་རྒྱུན་མི་འབྲ་བར་འཇུག་པ་དང་གནས་པ་དེ་ལས་བསྐྱོད་པར་འཇུག་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་བ་དང་འགོད་པ་མ་འཆའ་མ་
 དམིགས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། མིང་དེ་གནས་པ་ཡང་མ་ལགས། མི་གནས་
 པ་ཡང་མ་ལགས། གནས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡང་མ་ལགས། གནས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ལགས་པ་ཡང་མ་
 ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། མིང་དེ་མ་མཆི་བ་སྟེ། ཞེས་སོ། །འདུ་བ་སྟེ་བ་འགོད་པ་འཛིག་པ་དང་།
 མ་དམིགས་མ་མཐོང་ཞེས་ཆོག་གཉིས་སྟོས་པ་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིན་
 བོ། །འབྲུག་གཟུགས་སོགས་སྟེ་འཛིག་ཅེས་བཏོན་ནས། སྟེ་བ་ནི་མིང་གིས་གཞན་ལས་གོ་བ་དང་།
 འཛིག་པ་ནི་མིང་གིས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་། གནས་བྲལ་སོགས་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་གཉིས་ལས་མ་
 སྟོས་པ་ནི། འདིར་སྟོས་པ་གཉིས་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་འཆད་ངོ། །

གསུམ་པ་(ཆེན་པའི་དམིགས་རྣམས་ལ་)ལ་(དམིགས་པ་དང་རྣམས་པ་)གཉིས་ལས། དམིགས་པ་
 ནི། མིང་དུ་བཏགས་ཅམ་གྱི་ཆོས་ཡིན་ལ། རྣམས་པ་ནི། དེ་མིང་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་བདེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་གདགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བགྱི་བ་
 གང་ལགས་པ་དེ་ཡང་ཐུང་བོ་འཕྲུལ་ཁམས་སམ་སྟེ་མཆེད་དམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་
 བརྒྱད་ཀྱི་བར་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་ཏེ། ཆོས་སུ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བས་
 སོ།⁴⁸⁰ ཞེས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ནི། དགེ་མི་དགེ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་དང་བཅས་མ་

⁴⁷⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༡༣༩ ཟླང་། ༡༡

⁴⁸⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༣༡༩ ཟླང་། ༡

བཅས། བདེ་སྤྱད། བདག་ཡོད་མེད། ཞི་མ་ཞི། དབེན་མི་དབེན། མཚན་མ་ཡོད་མེད། དངོས་པོ་ཡོད་
མེད་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། འདིར་དེ་ལ་ཞེས་
དང་། འོག་རྣམས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཞེས་པ་ནི་རྩ་བ་དེ་དང་དེས་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་ལམ་ལ་ཆེ་འབྲིང་གི་
དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་གནས་གཞིའི་སྒྲིབ་སྒྲོས་སོ། །

འདི་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་(དབྱེ་བ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་རྩོ་བ་ཆུང་དུའི་གང་དམིགས་བྱའི་དམིགས་པ་ནི། སྤྱད་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་
བཞི་ལ་བརྟེན་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་ཡིན་ཏེ། ཤེས་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅད་
པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་སོ། །གང་གིས་དམིགས་བྱེད་དམིགས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ནི། སྤྱད་བསྐྱེལ་ལ་
སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་ལྟག་པར་གནས་པ་དང་ཀུན་ཤེས་
པ་རྣམས་འགོག་པ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་ཞེན་བྱས་སྟོང་པར་གཅོད་པས་སོ། །གང་དམིགས་བྱ་དང་གང་གིས་
དམིགས་བྱེད་ཅེས་ལྟག་མའི་དམིགས་རྣམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དམིགས་རྣམ་ལ་
འདོད་ལུགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་བཤད་པའི་རོན་ནི། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་དམིགས་
པ་དང་། དེའི་སྟོང་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུའི་རོན་གཅིག་ལ་རྣམ་པར་འདོད་པར་བྱ་བེད་དེ་གཉིས་
ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་བཤད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་
ཡུལ་དེས་བྱས་པར་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྣམ་གྱི་བྱུང་པར་འཆད་པ་ན་བདེན་པ་བཞིའི་དངོས་
པོ་ལ་དམིགས་པ། ཞེས་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པ་ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟ་
ན་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀ་དམིགས་བྱེད་དུ་མཆུངས་པས་བྱུང་མེད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱུང་གཞི་
དང་བྱུང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་པས་སོ། །རྒྱུའི་བྱུང་པར་ནི། རྩོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་
སྟེ་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་རྗོད་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། མོས་པ་ཡིད་བྱེད་བྱིས་པས་སྐྱབ་པ་དང་དགག་པ་དག་
མ་དམིགས་ཤིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་འཕགས་པས་དེ་མ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། མདོར་ན་དེ་ཁོ་ནར་
དགག་སྐྱབ་གཉིས་དང་བྲལ་བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི།

དམིགས་པ་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ནར་མིང་གི་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་། རྒྱན་མི་འབྲེལ་བར་འབྲུག་པའི་མཚན་ཉིད་དག་
མེད་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་རྫོང་བྱེད་དུ་འབྲུག་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཉོག་གས་པ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་ནི་མིང་
ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཉོག་གས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལ་ཉི་མུང་དུ་གནས་པ་ནི་རྒྱན་འབྲེལ་བའོ། །གནས་པ་
དང་བྲལ་བ་ནི་རྒྱན་མི་འབྲེལ་བའོ།⁴⁸¹ །ཞེས་པ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་བཀོད་ལ་དེའི་དོན་ལ་ཀྱུ་ལན་
ཉས་རང་རིས་གསལ་བ་ཀྱན་ལ་བྲལ་བའི་སྤྱི་ལ་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་། གསལ་བ་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལ་རྒྱན་མི་
འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ནི། གཞུང་གཞན་དུ་སྤྱི་ལ་འབྲེལ་བ་དང་བྱེ་བྲག་ལ་མི་འབྲེལ་བར་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་
དགོངས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱན་འབྲེལ་མི་འབྲེལ་ནི་མིང་ལ་ཅི་དགོས་པས་སོ། །སྤྱི་ལ་རྣམས་བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་ཀ་
བ་ནི་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མི་འབྲེལ་བ་དང་། བྱམ་པ་མི་རྟག་པ་བྱམ་པ་བྱས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བར་འདོད་
མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་མིང་གི་རིགས་འབྲས་སྤྱི་བརྒྱད་མར་འབྲུང་བ་ལ་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་མེད་
པ་ལ་རྒྱན་མི་འབྲེལ་བར་བྱ་སྟེ། གནས་པ་རྒྱན་འབྲེལ་བར་གསུངས་ལ་གནས་པ་ནི་རྒྱན་མིན་པ་ལ་མེད་
པས་སོ། །མདོར་ན་རྒྱན་དང་སྐད་ཅིག་མིང་གང་ཡང་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྫོང་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། བརྟན་བརྟགས་པའི་ཆོས་ཐ་སྙད་པ་སྟེ་མིང་ཅམ་གྱིས་
བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཉོག་གས་པའི་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་གྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་དོན་དམ་པར་དག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་
བརྫོང་དུ་མེད་དོ་ཞེས་ཉོག་གས་པའོ། །གཉིས་པ་(དོན་བསྟུན་བ་)ནི། མཐོང་ལམ་རྣམ་པར་མི་རྟག་པའི་ཡེ་
ཤེས་མེ་དང་འབྲེལ་བ་སྤྱི་བའི་སྤྱི་ལ་ཡིན་པའི་སྤྱི་རྫོང་བ་ཞེས་བརྟན་སྤྱི་བའི་ལམ་འདི་ལ་ནི་དམིགས་
རྣམ་ཐུང་ལྡན་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་དམིགས་རྣམ་ཐུང་རེ་རེ་སྤྱི་བཤད་པ་
དེ་ལྟར་ནའོ། །གཉིས་པ་(ཅི་མོའི་དམིགས་རྣམ་)ལ་གཉིས་ལས།⁴⁸² དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ་ལས།
ཅི་མོ་རྒྱུང་དུའི་དམིགས་རྣམ་ལ། བདེན་པ་རྣམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། བཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོའི་དམིགས་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་དེའི་དོ་བོར་རང་བཞིན་མེད་པས་ཞེན་ནས་མི་གནས་པ་སྟེ་

⁴⁸¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༡༠༥ ཟེང་། ༤

⁴⁸² ཞོལ། ཞོག ༡༤༩ ན ༤ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ།

གནས་བྱུང་མེད་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་གཅིག་གཅིག་གི་
 རང་བཞིན་དང་རང་བཞིན་ཅན་གཅིག་པ་ཐ་དད་མེད་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོན་པས་གཟུགས་ལ་
 གནས་པར་མི་བགྱེད། །ཞེས་དང་། གཟུགས་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་། ཞེས་དང་། བཙུག་ལྡན་འདས་
 གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེ་ཡང་གཟུགས་མ་ལགས། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་ན་ཡང་
 གཟུགས་མ་མཆིས་ཏེ། གཟུགས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་ཉིད་
 སྟོང་པས་ནི་རྟག་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱིས་ནི་ཆད་པའི་མཐའ་བཀག་གོ། །གཉིས་པ་(བཞག་
 བ་)ནི་དེ་མི་རྟག་ནས་ངོ་བོས་སྟོང་གི་བར་དང་། དེ་དག་ཅེས་པའི་རྟག་པ་གཅིག་གོ། །འདི་ལ་བདེན་པ་
 བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་གཉིས་ལས། སྤྱག་བདེན་གྱི་དམིགས་རྣམ་ནི། བྱང་
 ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོན་པས་གཟུགས་མི་རྟག་གོ་ཞེས་གནས་པར་མི་བགྱེད་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 གཟུགས་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་ཞི་བ་ལ་སྤྱར་ནས་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 སྟོང་སྟེ། གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེ་ཡང་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་མ་
 ལགས། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་ན་ཡང་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་མ་མཆིས་ཏེ། གཟུགས་མི་རྟག་པ་
 ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ངོ་ཞེས་ལྟག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་སྤྱར་ནས་
 སོ། །སྐབས་འདིར་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་ལ་ཡང་དམིགས་རྣམ་སྤྱར་ངོ་ཞེས་ཉི་ལྔ་ལས་གསུངས་
 པའི་དགོངས་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་མཆོན་མེད་སྟོན་མེད་དབེན་པ་བཞི་ལ་སྤྱར་
 ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་སོགས་བཞི་བཀག་པ་སྤྱིར་རོ། །འགོག་བདེན་གྱི་དམིགས་རྣམ་ནི།
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ངེས་པ་ཉིད་ཡང་དག་མཐའ་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་
 རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ལ་ནི་དེ་མི་རྟག་སོགས་ནས། དེ་དག་
 གཅིག་གི་རང་བཞིན་གཅིག་⁴⁸³ །ཅེས་པའི་དོན་སྤྱང་བས་རྟག་པ་གསུམ་པོ་ངེས་བསྟན་ཏོ། །

⁴⁸³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༩ ཟླ་ ༡༡

ལམ་བདེན་གྱི་དམིགས་ཀྱི་མཆོད་པ་ལྟར་། ཆོས་ཀྱི་མཆོད་པ་ལྟར་།⁴⁸⁴ ཞེས་པ་སྐྱོན་ཏེ།
 དེ་ཡང་གཞུང་འདིས་མཆོད་པ་བཟུང་བྱས་སྟེ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་པ་སྐྱོན་ཏེ། བྱང་ཆེ་ཐབས་མི་མཁས་པས་བདག་ཏུ་
 བགྱི་བ་དང་བདག་གིར་བགྱི་བ་ལ་གནས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་གནས་ན་དེ་གཟུགས་མཛོན་
 པར་འདུ་བགྱི་བ་ལ་སྒྱུ་དྲ་གི་ཡུམ་ལ་མི་སྒྱུ་དྲ་དོ།⁴⁸⁵ ཞེས་དངོས་སུ་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལ་བདག་དང་བདག་
 གིར་བཟུང་བའི་ཉེས་པ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་པ་ལྟགས་ལ་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་
 ཞེས་དམིགས་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནས་དེ་ཅིའི་སྒྲིབ་ཏུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་འདི་ལྟར་གཟུགས་
 ནི་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མ་མཆིས་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཡིད་ཀྱིས་པར་མི་
 རྒྱུ་བ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཟུགས་པར་བྱའོ།⁴⁸⁶ ཞེས་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པར་གསུངས་སོ།།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་པ་ལྟར་ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་གཅིག་པོ་འདིས་ལམ་བདེན་
 དང་། ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་ཀྱི་མ་པ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་ཅེ་མོ་ཆུང་དུ་འཕྲོ་ལམ་བདེན་གྱི་དམིགས་
 པ་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་ཅིང་། དེ་དག་མཆོད་པར་ཞེས་
 པའི་རྒྱུ་བ་སྐྱོན་ཏེ་དམིགས་པ་བསྟན་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་ནི། མདོ་ཆོག་ལ་
 པལ་ཆེར་འགྲིག་པ་སྟུང་བྱེད་ཀྱང་དགོངས་པར་ཆུང་བྱེད་མ་སོང་སྟེ། ཉི་ལྟང་ལས། ལམ་བདེན་གྱི་
 དམིགས་ཀྱི་མདོ་སྒྲུ་ར་ཚུ་ལ་སྒྲུ་ར་མཛད་པའི་མཁུག་ཏུ་འདི་ནི་ཅེ་མོ་ཆུང་དུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་འབྲིང་པོ་ནི་ཞེས་མཆོམས་སྒྲུ་ར་ནས་དམིགས་ཀྱི་མཛོད་པ་བཞེན་སྒྲུ་ར་བ་དང་གོ་
 དེམ་མི་མཁུག་པས་སོ། །གང་དག་རྒྱུ་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བདེན་པ་མ་བཞག་པའི་དམིགས་ཀྱི་
 དང་དེའི་འོག་མ་གསུམ་གྱིས་བདེན་པ་བཞག་པའི་དམིགས་ཀྱི་དམིགས་ཀྱིས་འབྲིང་དང་། དེ་
 ནས་གཉིས་ཀྱིས་ཆེན་པོའི་དམིགས་ཀྱི་མཆོད་པ་བསྟན་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འཆད་པ་ནི། དག་ལྟར་

⁴⁸⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༩ ཞོག་ ༩ ཟླ་ ༡༡

⁴⁸⁵ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༤ ཞོག་ ༣༠༥ ཟླ་ ༤

⁴⁸⁶ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༤ ཞོག་ ༣༩ ཟླ་ ༡༥

གྱི་བཤའ་པ་མཐོང་ནས་ཉི་སྒྲིབ་གི་བཤའ་པ་མ་ངེས་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་བས་ཆེར་ཅིངས་སོ། །དེས་ན་
འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ནི་ཁོ་བོས་བཀོད་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདེན་བཞིན་དམིགས་
རྣམ་གྱིས་ནི་གཟུགས་སོགས་ལ་མི་གནས་པའི་དམིགས་རྣམ་དང་པོ་དེ་ཉིད་བྱུང་བར་དུ་བྱས་ནས་
བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །ལམ་བདེན་གྱི་དམིགས་པ་དེ་མི་རྟག་སོགས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་གཉིས་གྱིས་
བསྟན་པར་བྱས་ན། མདོ་ལ་དེའི་ངོ་བོས་སྟོང་དང་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་དོན་མི་སྒྲིབ་བས་མདོ་དང་མི་
འགྲིག་གོ། །མདོ་མཚམས་འབྲེད་ཚུལ་འདི་ནི་ཉི་སྒྲིབ་ངེ་བཞིན་དུ་ལེ་བརྒྱད་མར་སྟེ་ལ། འོན་ཀྱང་དེར་
ཅེ་མོ་ཆུང་དུ་ལ་བདེན་པ་བཞག་མ་བཞག་གི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་བྱས་ནས་མདོ་མ་བྲངས་སོ། །ཚུལ་
འདི་ལ་ནི་བྱིས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པལ་མོ་ཆེ་ལ་དགའ་མི་དགའེ་ཐེ་ཆོམ་མི་སྒྲིབ་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ལ་ཐེ་ཆོམ་
བྱུང་ཡང་མ་གོ་སྒྲིབ་བས་བདག་གིས་འབད་དོ།

གཉིས་པ་ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་རྣམ་ནི། དེ་དག་མཚན་མར་མི་མཐོང་བྱིར་ཞེས་པས་བསྟན་
ཏེ། དེ་ཡང་མཚན་མར་གཟུང་བྱས་སྟོང་པ་ལྷགས་ལ་དམིགས་པར་བསྟན་ནས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པའི་
རྣམ་པ་དངོས་སུ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ནི་མཚན་མར་གཟུང་བར་བགྱི་བ་མ་ལགས་ཏེ་མཚན་མ་ནི་
ཉོན་མོངས་པ་ལགས་སོ། །མཚན་མ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ་གཟུགས་ནས་ཡང་དག་མཐའི་
བར་རྣམས་མཚན་མར་གསུངས་པས་དམིགས་པ་བསྟན་ཏོ། །སྐབས་འདིར་མདོ་ལས་ཡུམ་མཚན་
མར་བཟུང་བ་ཞིག་ལགས་ན་ནི་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་སྤོང་བ་ཅན་ཡང་བསྟན་པ་འདི་ལ་མི་མོས་པ་དང་། མཚན་
མ་མེད་པའི་བྱིར་སྤོང་བ་ཅན་དང་བའི་⁴⁸⁷ རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་ལྷག་པར་མོས་ནས་སྒྲིགས་གཅིག་པའི་
ཤེས་པས་ཁྱགས་ནས་ཆོས་གང་ཡང་མི་འཛིན་པར་གསུངས་པའི་འབྲེལ་པར། རྒྱན་སྒྲིབ་ལས། དེ་ལ་
ཀུན་ཏུ་རྒྱ་སྤོང་བ་ཅན་དཔེར་བྱས་པ་ནི་ལྷན་གསུངས་པ་དང་འབྲེལ་བས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་པ་ནི་
དེ་ལྷག་པར་མོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་དེ་མདོན་དུ་བྱ་བའི་དབང་པོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་

⁴⁸⁷ ཞོལ་ཤོག ༡༩༥ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༡༩༥ བ ༤ དད་པའི་

ནོ།⁴⁸⁸ །ཞེས་འཆད་དོ། །རྣམ་པ་ནི། །ཤེས་པ་དེ་ལ་ནང་གི་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པར་ཡང་དག་
པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །ཤེས་པ་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཐོབ་པ་དང་སོགས་སྤར་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ་ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཚུ་ལ་
བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སྟེ་བརྟག་པའི་གཞི་རྣམས་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་
སུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པ་ན་ཡུམ་ནི་གང་། ཡུམ་འདི་ནི་གང་གི་ཡུམ་འདི་ནི་
ཅི་ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་ན་འདི་ལ་ཡུམ་ཞེས་བྱ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་
དང་པོ་ནི་རྗེས་སམ་ཡོན་ཏན་རྣམ་བྱ་བའམ་རིགས་གང་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་བདག་གམ་ཆོས་གང་
གི་ཡིན་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་ཅི་ཞིག་ཅེས་རྟོག་པའོ། །ནང་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དགུ་དང་སྦྱར་བ་དང་ཕྱིན་དུག་
མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པ་བསྟན་ཏོ། །དེ་དག་ནི་འཕགས་པའི་ཡིན་ལ། །ཤེས་
ཀར་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་དེ་ནས་གསུམ་ཆེན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་དམིགས་རྣམ་
དང་། དེ་ནས་ཀར་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་བསྟན་པར་
སྦྱར་རོ།

གཉིས་པ་([འགྲེལ་པ་](#))ལ་གཉིས། བཤད་པ་དང་། བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་([བཤད་པ་](#))ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ཅེ་མོ་ཆུང་དུའི་དམིགས་པ་ནི། དངོས་པོར་དམིགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་མི་གནས་པ་སྟེ།
བརྟན་བྱར་མེད་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི།
གཟུགས་སོགས་དེ་ཁོ་ནར་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་བདེན་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་རང་རང་གི་ངོ་
བོས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ནི། དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་རྟག་མི་རྟག་
བདེ་སྦྱག་བདག་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་
པའོ། །དེ་ལྟར་མི་གནས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་དག་རང་རང་གི་

⁴⁸⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༡ སྟོན་ ༩༡༥ ཟླ་ ༡༢

ངོ་བོས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དག་དོན་དམ་པར་པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་མེད་པ་ཡིན་པས་
སོ། །ཁྱབ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མི་རྟག་པ་དང་སོགས་པས་རྟག་པ་སོགས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་དེ་དག་གི་
སྟོས་པ་དང་བལ་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟག་པ་དང་སོ་གཉིས་དམིགས་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་རྣམ་པའོ།

གཉིས་པ་ཅེ་མོ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ནར་མི་རྟག་པ་སོགས་དང་དེ་དག་རང་གི་ངོ་
བོས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དག་པན་ཚུན་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བས་བྱུང་པར་
དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་སོ། །ཐ་དད་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོས་བལ་གྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཡིན་པས་མི་རྟག་སོགས་དང་སྟོང་ཉིད་དག་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སོ། །རྣམ་པ་ནི།
དམིགས་པ་གཟུགས་སོགས་ལ་རང་གི་ར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། བདག་དང་བདག་གི་ར་གཟུང་བྱས་སྟོང་པ་
ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། བདག་དང་བདག་གི་ར་གཟུང་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་
བཀག་པ་སྟེ་མ་བྱུང་བས་སོ། །འདི་ལ་རྟག་པ་གཉིས་དམིགས་པ་དང་གཅིག་རྣམ་པའོ།

(གསུམ་པ་)ཅེ་མོ་ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ནར་སྟོན་སོ་དང་སོགས་པས་སེར་སོ་ལ་
སོགས་པའི་མཚན་མར་མི་མཐོང་བ་སྟེ་མཚན་མ་དེ་དག་དང་བལ་བ་ཞེས་བྱ་བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་
པའི་གཟུགས་སོགས་ཡིན་ནོ། རྒྱ་མཚན་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སོ། །རྣམ་པ་ནི། དམིགས་པ་
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་ངེས་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་སོ། །འདི་ལ་རྟག་པ་གཅིག་དམིགས་པ་དང་གཉིས་རྣམ་
པའོ། །འདི་ནི་རྒྱན་གྱི་སྒྲུང་བ་དང་འདི་གཉིས་ཀའི་ཡིན་ལ། གྲགས་ཆ་དང་བྱད་རྩ་བྱེ་གཉིས་ཀྱང་འདི་
ཡི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངོ་། །གཉིས་པ་(བརྒྱ་བ་)ནི། རྟོན་མན་ཆད་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་གཡོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་
མོར་སོན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་མོ་ཞེས་བད་སྒྲུང་བའི་ལམ་འདི་ལ་ནི་སོགས་སོ།

གསུམ་པ་(བཟོད་པ་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ་ལས། བཟོད་པ་ཆུང་དུ་འི་
དམིགས་པ་ནི། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། ངོ་བོ་དེ་མེད་པ་

ཉིད་སྒྲུང་ཆོད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་པ་ནས་ཡང་
 དག་མཐའི་བར་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངེ་ལྟ་བུ་བྱིས་པའི་ལན་དུ་
 གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས་པོ་མེད་པའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་དམིགས་པ་དང་། མཆོན་ཉིད་ཀྱང་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའོ། །ངོ་བོ་ཡང་ངོ་བོའི་མཆོན་ཉིད་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་པས་རྣམ་པ་
 བསྟན་པར་ཉི་སྒྲུང་ལས་སོ། །སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི། གཟུགས་ནས་ཡང་དག་མཐའི་བར་རྣམས་
 རང་རང་གི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་པའི་འོག་ཏུ་ཆོས་དེ་རྣམས་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་བྲལ་བར་
 གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པས་རྣམ་པ་ལ་བྱངས་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་དང་། གཟུགས་
 རྣམ་ཡང་དག་མཐའི་བར་ལ་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པའི་མཛུགས་ཏུ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་བྱིས་
 པའི་ལན་དུ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དངོས་པོ་མེད་པར་གསུངས་པས་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་འདི་མདོ་
 དང་མཐུན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཅེ་མོའི་དམིགས་རྣམ་ནི། མདོན་ཏོགས་རྒྱན་དང་མི་མཐུན་པས་
 དབྱུད་དགོས་སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལེ་བརྒྱད་མར་དམིགས་རྣམ་འདི་
 གཉིས་སོ་སོའི་མདོ་མཆོམས་བཟུང་བ་མི་སྒྲུང་ཡང་། འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གྱི་བཤད་པའི་
 ཆོག་ངེས་རྣམས་མདོ་ཆོག་དང་བསྟན་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་
 པའོ། །མདོ་ལས་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས་པོ་མེད་པ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་སྤར་
 གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པ་བསྐྱབས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་གཟུགས་སོགས་
 མཆོན་ཉིད་དང་བྲལ་བ་སོགས་གསུངས་པས་དམིགས་རྣམ་ངེས་པ་བཞིན་མདོ་དང་སྤར་ན་འཕགས་
 པའི་དེ་འབྲེལ་ལ་བྱུང་པར་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་
 མཆོན་ཉིད་དང་མཆོན་གཞི་སྟོང་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་བཀོད་པ་ནི་མདོ་ལ་མི་གསལ་ལོ། །འདི་རྟེན་དུ་མདོ་
 ལས་རང་བཞིན་དང་མཆོན་ཉིད་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དང་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དངོས་པོ་མེད་པར་
 གསུངས་པས་དམིགས་པ་དངོས་སུ་གསུངས་ལ། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱན་རྩོབ་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་རྣམ་པ་མདོ་ནས་འཕགས་ལ་གསུངས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་
 སོ་ཞེས་སྒྲུས་ན་ཡང་ལེགས་བཤད་དུ་འགྱུར་རོ། །

(གཉིས་པ་)བཟོད་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་འཁོར་བ་དང་ངེས་འབྱུང་ཟུང་འདས་བདེན་པར་མེད་པའི་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལུས་སོགས་དག་པའི་རྒྱུར་རྟོགས་པ་སྟེ། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་སྟེ་དེ་ལ་སྐྱེ་བའམ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ཡུམ་ལ་སྟོད་པ་ནི་རྣམ་མཁུན་དང་ཉི་འཁོར་ཉི། དེ་རི་ལྟ་རི་ལྟར་རྣམ་མཁུན་དུ་ཉི་བར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། རག་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། མཚན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། །

(གསུམ་པ་)ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། མཚན་མར་གཟུང་བྱ་མེད་པའི་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་མཚན་མར་མི་རྟོན་པ་སྟེ་གནས་བྱར་མེད་པར་རྟོགས་པས་མཚན་མར་མོས་བྱ་མིན་པ་དང་། དེར་འདྲུ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། ཐབས་མི་མཁས་པས་གཟུགས་ལ་སྟོད་ན་མཚན་མ་ལ་སྟོད་དེ་ཡུམ་ལ་མི་སྟོད་རོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོད་པ་ནི་གཟུགས་ལ་གནས་པ་མེད་པ་དང་ལྷག་པར་མོས་པ་མེད་པ་དང་ཀྱན་ཤེས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། བཤད་པ་དང་། བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་(བཤད་པ་)ལ་གསུམ་ལས། བཟོད་པ་ཆུང་དུ་འེད་མིགས་པ་ནི། བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡིན་རོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་དག་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་བལ་དུ་གཅིག་པ་སྟེ་ཐ་དད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྣམ་པ་ནི། དམིགས་པ་གཟུགས་སོགས་དེ་དེ་ཁོ་ནར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་སྟེ་བོ་དམིགས་པ་སྟེ་མངོན་ཞེན་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་བདེན་པ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་རྟོགས་པའོ། །

བཟོད་པ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་འཁོར་བ་དང་ངེས་འབྱུང་ཟུང་འདས་ཀྱི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་བདེན་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡིན་རོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། རང་

བཞིན་གྱིས་སམ་གདོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པས་སོ། །རྣམ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་
 ཉིད་ཉོགས་པ་ཁོ་ནས་ལུས་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ཉོགས་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་ལས། རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་པ་རྒྱའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབས་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་
 ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པས་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་རྣམ་པར་དག་པ་
 ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །མཆོན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་
 མཆོན་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་གནས་ན་གནས་པ་དང་། གསལ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་དག་པ་
 ཉིད་དོ། །དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འདི་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ན་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཡིན་ནོ།⁴⁸⁹ །ཞེས་སོ། །ལེ་བརྒྱད་མ་འབྲུམ་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཉི་ལྔ་
 རྣམས་སུ་ཞིང་དག་པ་མེད་པར་བཞི་སྒྲུང་ཞིང་། འདིའི་པན་ཡོན་དུ་ཞིང་དག་པར་བྱེད་པ་ཡང་བཤད་
 དོ། །

ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། མཆོན་མའི་ཆོས་གང་དུ་ཡང་གཟུང་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་
 བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི། དེ་ཁོ་ནར་རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་
 བྱབ་པར་མི་འཐད་པས་སོ། །རྣམ་པ་ནི། དམིགས་པ་གཟུགས་སོགས་དེ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་
 མཆོན་མར་མི་མོས་པ་སྟེ་མོས་བྱར་མེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་མཆོན་མར་ཡོངས་སུ་
 ཤེས་པར་བྱར་མེད་པའོ་ཞེས་ཉོགས་པའོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི། རང་བཞིན་ཁོ་ནས་ཉེ་དེ་ཁོ་ནར་མཆོན་མ་
 རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་བྲལ་བས་སོ། །གཉིས་པ་(བསྐྱུ་བ་)ནི། འདི་ཐོབ་པ་ན་ངན་
 འགོར་འགོ་བ་མེད་པས་ཆོས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་མེད་ལ་བཟོད་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བཤད་སྐུར་
 པའི་ལམ་འདི་ལ་ནི་སོགས་སོ། །

⁴⁸⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༡ སྟོན། ༤༩༠ ཟླ་ད། ༡༩

བཞི་བ་(ཚོས་མཚོག་གི་དམིགས་ཀྱིས་)ལ་གཉིས་ལས།⁴⁹⁰ དང་པོ་(ཙ་བ་)ལ་གསུམ་ལས།
 ཚོས་མཚོག་ཆུང་དུ་འཛིན་དམིགས་པ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་ཉིང་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་གཟུགས་སོགས་
 ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་དེའི་བྱེད་ལས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་རྣམས་
 གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཡངས་པ་མདུན་དུ་བྱས་པ་ཆད་མེད་པར་
 དེས་པ་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁའ་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་
 པས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་གོས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བར་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྒྱ་ལྷག་དང་བཅས་པ་
 དང་དབང་བར་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། ཉིང་དེ་འཛིན་གང་གིས་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཐམས་ཅད་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ།⁴⁹¹ ཞེས་སོ།

(གཉིས་པ་)འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། གང་གི་རང་བཞིན་རྟོགས་ན་ལུང་སྟོན་པའི་གཟུགས་
 སོགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། འཁོར་གསུམ་དུ་རྫོམ་པ་ཐད་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་གང་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་དག་
 གིས་གནས་པ་དེ་ནི་སྟོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲུབ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏེ།⁴⁹² ཞེས་དང་། དེས་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱང་
 ཡང་དག་པར་རྫེས་སུ་མི་མཐོང་སྟེ་བདག་ནི་མཉམ་པར་འཛོག་⁴⁹³གོ། །བདག་གིས་མཉམ་པར་གཞག་
 པར་བྱའོ། །བདག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་རྫོམ་སེམས་སུ་འགྱུར་བ་མེད་དེ་དེ་ལ་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་དེ་དག་མེད་ཅིང་མི་རྒྱུའོ།⁴⁹⁴ ཞེས་སོ། །

(གསུམ་པ་)ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། ཡུམ་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་པོ་གསུམ་པོ་པན་ཚུན་ངོ་པོ་
 སྒྲོས་བྲལ་དུ་གཅིག་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་སོགས་ལ་དེར་མི་རྟོག་པ་

⁴⁹⁰ རྒྱལ་ཤོག ༡༩༧ བ ༢ བཞི་བ་ལ་གཉིས། ཙ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ།

⁴⁹¹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༢༩ ཤོག ༣༥༥ ཟེང་། ༢

⁴⁹² བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༢༩ ཤོག ༣༣༠ ཟེང་། ༣

⁴⁹³ རྒྱལ་ཤོག ༡༩༧ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༡༩༡ ན ༥ མཉམ་པར་གཞག་གོ།

⁴⁹⁴ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༢༩ ཤོག ༣༣༡ ཟེང་། ༤

སྟེ། ཡུམ་ཡང་གཞན་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱང་གཞན་བྱང་སེམས་ཀྱང་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་མེད་ཀྱི། ཡུམ་ཉིད་
ཀྱང་ཉིང་དེ་འཛིན། ཉིང་དེ་འཛིན་ཉིད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་ཀྱང་
ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་སྤྱིར་རྟོག་པ་མེད་དེ་དེ་ལྟར་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་
ལ་རྟོག་པ་མེད་དོ།⁴⁹⁵ །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་བཤད་⁴⁹⁶ བསྟུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(བཤད་)ལ་གསུམ་ལས། (དང་
པོ་)ཆོས་མཆོག་ཆུང་བུའི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་དཔའ་
བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་དག་དམིགས་པར་བསྟན་པས་དེས་
མཆོན་ནས་དེ་ཁོ་ནར་ཉིང་དེ་འཛིན་ནམས་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐ་དད་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
གཟུགས་སོགས་སོ། །སྤྱི་མ་དག་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུན་བཞི་དང་གཙོ་བོ་གང་དང་མཆུངས་པར་ལྟན་པ་
ལ་སོགས་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་དེས་སྤང་པོ་སྤྱི་དང་དེས་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་བསྟུས་པས་
བདེན་པ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་གསུང་ཡང་རྒྱན་སྒྲིང་གི་དགོངས་པ་སྤྱི་མའོ། །རྣམ་པ་ནི། དམིགས་པ་
ཉིང་དེ་འཛིན་དེའི་བྱེད་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་གཏུག་བྱ་ཡོད་པའི་འཛིན་ཉིན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་རང་
གི་སྒྲིལ་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་འབད་ཚེ་ལ་མི་སྟོས་པར་སྟུན་གྱིས་བྱུབ་པར་སྤོན་ལས་འཇུག་པའོ་ཞེས་
འབྲས་བུའི་སྟོན་པ་དམིགས་སོ། །རྒྱ་གང་གིས་འཇུག་ན་སྟོན་གྱི་རང་གི་སྟོན་ལས་དང་ཆོགས་གཉིས་
དང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅིར་ཡང་མ་བྱུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །དེ་ཡང་
དབྱུ་མའི་རྩ་བ་ལས། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བ་ཡིན། །གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་
རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མི་རུང་འགྱུར།⁴⁹⁷ །ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །ཁ་ཅིག་འདིའི་འབྲས་བུ་ཆོས་མཆོག་
ལ་མི་འགྲིག་གོ་ཞེས་འདོད་ཀྱང་། འབྲས་བུའི་སྟོན་པ་དམིགས་པ་ཁམས་དེ་ཆོས་མཆོག་ཡིན་པས་
དམིགས་ཡུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་མཆོག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུར་བཤད་དགོས་རྒྱ་མེད་དོ།།

⁴⁹⁵ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༣༩ སྟོན་ ༣༣༩ ཟླ་ ༡༣

⁴⁹⁶ རྟོན། སྟོན་ ༡༤༤ ན་ ༩ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཤད་པ་དང་། བསྟུ་བའོ།

⁴⁹⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༧ སྟོན་ ༣༩ ཟླ་ ༡༩

(གཉིས་པ་)འབྲིང་གི་དམིགས་པ་ནི། ཤེར་བྱིན་རྣམ་འབྱོར་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་དང་ལྟན་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པ་ལ་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་
 ཉེ་ལུང་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་ལྟུགས་སོགས་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་ཡང་གང་ཟག་གིས་
 ཉོགས་ན་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་སྟེ་བདེན་པ་བཞིའོ། །ལུང་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་ཉོན་
 འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དམ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི། དམིགས་པ་དེ་དེ་ཁོ་ནར་མཉམ་པར་བཞག་འཛིག་
 གིས་སྟོང་པའི་སྒྲོས་བྲལ་དུ་བསྐྱབས་པས་བྱང་སེམས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉོགས་པ་སྟེ་དེ་ལ་
 མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བདག་ནི་སྤར་མཉམ་པར་བཞག་པའོ། །སོགས་པས་མ་འོངས་པ་ན་འཛིག་
 པར་འགྱུར་རོ། །ད་ལྟ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའོ་སྟུང་པའི་ཤེས་པ་མངོན་གྱུར་མི་འབྱུང་བར་ཉོགས་
 པའོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཉོག་པ་མངོན་གྱུར་པལ་ཆེ་བ་ཐམས་
 ཅད་མི་འཐད་པས་སོ། །

(གསུམ་པ་)ཆེན་པོའི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ངོར་སྒྲོམ་ཉིང་དེ་འཛིན་
 དང་སྒྲོམ་པ་པོ་བྱང་སེམས་དང་བསྒྲོམ་བྱ་ཡུམ་གྱི་དོན་གསུམ་པོ་པན་ཚུན་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
 སྟེ་ཐ་དད་མེད་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་སོ། །རྣམ་པ་ནི། དམིགས་པ་ཡུལ་ལ་བརྟག་
 པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་ཡོད་པ་མིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་ཡང་རྣམ་པར་
 མི་ཉོག་པའི་ལམ་ནི་མཐོང་ལམ་མམ་བྱང་ཚུབ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དམ་པའོ་ཞེས་ཉོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་
 དམིགས་པ་ཡུལ་བརྟག་པར་བྱ་བས་སྟོང་པ་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
 པ་གཞན་བརྒྱད་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་ཉིད་དོན་རྣམ་དང་དེ་ཉོགས་ཤེས་རྣམ་ཞེས་
 གཉིས་གཉིས་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་(བསྐྱུ་བ་)ནི། འཛིག་ཉོན་པའི་ཆོས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་
 རས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཞིང་ཟག་མེད་ཀྱི་དང་པོ་རང་གི་རྩ་ལ་གྱིས་འབྲེན་པས་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བརྟ་
 སྐྱར་བའི་ལམ་འདི་ལ་ནི་སོགས་སོ། །

(བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཚིན་སྤང་།)

གསུམ་པ་(བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཚིན་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། ཚིན་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་(ཚིན་
 སྤང་)ནི། གྲུ་ལན་ཏ་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཅན་
 ཡང་བསྟན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཆོས་ཅན་དུ་རྟེན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིམ་པ་ནི་མི་རིགས་ཤེ་
 བ། ཞེས་པའི་ཚིན་པ་བཏོད་ནས། ལན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་
 བ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་⁴⁹⁸ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པས་དེ་མ་གཏོགས་པའི་
 དམིགས་ལྟམ་ལྟག་མ་གཞན་དག་ལ་སྤྱི་དབྱེ་བ་བརྗོད་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱིས་དོན་སྟོན་པའི་བྱང་
 པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་དེས་དམིགས་པ་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་
 ཡང་ཞེས་པ་འདིར་དམིགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཞེས་པ་ནི་མཆོན་པ་ཅན་སྟེ་དེས་ན་ལྟམ་པ་བརྗོད་པ་
 ཡང་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོག་གིས་བརྗོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བརྗོད་དགོས་ཀྱང་སོ་སོར་མ་བརྗོད་
 པར་ཆོས་བརྗོད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་མ་བརྗོད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་
 དོ། །ལྟམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་⁴⁹⁹ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་གིས་དམིགས་ལྟམ་སྟོན་
 པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དམིགས་ལྟམ་གྱི་ཆོས་ཅན་གྲུན་ཏུ་བངས་པ་ལྟ་བུར་སྟོན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་ཆོས་བརྗོད་པས་ཆོས་ཅན་རྟོགས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། བྱང་པར་གཞན་རིགས་མི་མཐུན་སྟོང་བ་
 ལྟོག་པ་དང་མི་སྟོང་བ་མི་ལྟོག་པ་མ་གཏོགས་པར་སྤྱི་བྱང་པར་འདི་དག་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་
 བྱང་པར་ནི་ཡང་དག་པར་ན་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་རིགས་པའི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ལུགས་ལས་འབྱུང་
 བའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་ཤིང་ཞེས་དང་ཤིང་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཤིང་བརྗོད་པ་དང་འབྲ་
 བར་གང་དུ་དམིགས་ལྟམ་སྟོན་པ་ན་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་སྤྱི་ཐིན་པར་མ་བསྟན་པ་དེར་ཡང་
 དམིགས་ལྟམ་དེ་དག་བདེན་བཞིར་གཏོགས་པར་གྲགས་པས་གྲུབ་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་

⁴⁹⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཤོག ༩ ཟླ་ ༥

⁴⁹⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཤོག ༩ ཟླ་ ༦

གཅིག་མེད་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་རྟོགས་པས་སྒོལ་བ་འདི་ནི་ཅིར་ཡང་མི་
རུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་(དེ་ལྟར་དངོས་སུ་མ་བཞེད་ཀྱང་དོན་གྱི་གོ་བའི་ལན་)ནི། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྟེ་ཡང་
ན་ཆིག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་བསྐྱེད་པའི་ངོར་ཉེ་སྤེབ་སྦྱོར་དང་འགལ་བའི་འཇིགས་པས་ཆོས་ཅན་དངོས་སུ་
བཞེད་པ་ལས་ཐ་དད་པར་རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་ལ་སོགས་འགོག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་བདེན་པ་
ཀྱན་ཏུ་བྱངས་ཉེ་དམིགས་རྣམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྒྲོས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་
ནི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ་དེར་གཏོགས་པ་ཁོ་ན་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་
སོགས་པ་འགོག་པའི་བདག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་སྦྱི་བ་དང་འཇིག་པ་དང་བྱལ་བ་སྟེ་རིམ་
དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་འབྲས་བྱ་སྦྱིད་པར་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་པའི་ཆད་མས་བརྟགས་པ་ན་རི་བོང་གི་རྩ་
དང་འབྲ་བར་དགག་སྦྱབ་ཀྱི་སྟོང་པས་དེ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོག་ཆོས་སུ་མི་རིགས་
པར་མཐོང་བ་ན་དོན་གྱིས་ན་བདེན་པ་རྣམས་དེར་གོ་སྟེ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པས་སོ། །དེར་མ་ཟད་འོག་
མ་དག་ལ་ཡང་སྟེ་གང་དུ་ཆོས་ཅན་ཞེས་བརྟན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤར་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་
བཞེ་མ་སྒྲོས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདིའི་ལྟར་ན་གཞུང་གོང་མ་ལ་ཡང་བྱད་
པར་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་བཞེད་པས་དམིགས་པ་བཞེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཡང་ཞེས་འདོན་པ་
དང་། དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བཤད་ནས་བདེན་པ་ཆོས་ཅན་དུ་འདོད་ཅིང་། བྱད་པར་གཞན་
སྟོང་མི་སྟོང་གི་གཞུང་དང་། མ་ཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། ཁྲོག་པ་ལ་ནི་རྟོག་པ་
ཅན།⁵⁰⁰ །ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་བྱད་པར་གཞན་སྟོང་མི་སྟོང་གི་དོན་རིགས་མི་
མ་ཐུན་ལས་ཁྲོག་མི་ཁྲོག་ལ་འཆད་དོ། །ཁྲི་ག་བྱེད་བྱི་མ་རྣམས་བཤད་པ་འདི་འཐད་སྟོགས་སུ་བྱེད་
མོད། འདི་ཚུམ་པ་པོའི་དགོངས་པར་མི་འདོད་དེ། དམིགས་པ་རྣམས་ཆོས་སུ་བཤད་ཅིང་བྱད་པར་

⁵⁰⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༧ ཞོག ༩༧ ན ཟེང་། ༡༠

གཞན་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་ལོག་པར་བཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དམ་པའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐབས་འདིའི་དམིགས་པ་ནི། ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་ནི། དམིགས་པ་དེ་ཤེས་པའི་ཐབས་ཆོས་ཡིན་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གྱི་སྐབས་ཡིན་པས་བདེན་པ་དང་དེའི་སྤྱོད་གི་ཆོས་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞིའི་སྐྱས་ཟེན་པ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་དེའི་སྤྱོད་གི་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ལ་བྱོད་ཆུང་དུའི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་དེ་བདེན་པའི་སྐྱས་ཟེན་པར་བསྟན་ནས་དམིགས་པ་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་དེའི་སྐྱས་མ་ཟེན་པར་བསྟན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་འདི་སྟུམ་དུ་བྱོད་འབྲིང་མན་ཆད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་བདེན་བཞིར་གཏོགས་པར་མི་གོ་སྟེ། ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་མ་བསྟན་པས་སོ། །

དེའི་ཕྱིར་དམིགས་རྣམ་བརྗོད་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དམིགས་པ་ཆོས་ཅན་དང་རྣམ་པ་རྣམས་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱས་བརྗོད་དགོས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཆོས་བརྗོད་པས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས། སྐྱ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་མེད་པ་དང་། དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གོ་བའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་([སྐྱ་གཉིས་བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་མེད་པ་](#))ནི། དམིགས་པ་གང་ཡིན་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་དང་། རྣམ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་བརྗོད་པས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་རིགས་ན་ཡང་། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན་⁵⁰¹ཞེས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་བདེན་བཞི་སྐྱས་ཟེན་པར་བརྗོད་པས་མ་གཏོགས་ཞེས་སྦྱར་གྱི། གུ་ལན་ཏ་ལྟར་དེར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཡོད་པས་མ་གཏོགས་ཞེས་མི་བརྗོད་དེ། དེ་ནི་དམིགས་པའི་གཞུང་ཡིན་གྱི་རྣམ་པའི་མིན་པས་སོ། །དེ་མ་གཏོགས་པའི་དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཐམས་ཅད་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་དམིགས་རྣམ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་མ་བརྗོད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྐྱ་འདི་དག་ལ་རིམ་པ་ལྟར་བྱད་པར་ལྟོག་པ་གཞན་སྤྱོད་པ་དང་དེ་མི་སྤྱོད་པ་ལྟར་སྤྱོད་པ་མ་གཏོགས་པ་སྐྱ་གཉིས་ཀའི་

⁵⁰¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༩ ཟེང་། ༥

བརྗོད་བྱའི་དོན་གོ་བ་ལ་ནི་བྱད་པར་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུགས་ལས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྤྱིའི་བརྗོད་ཚུལ་གང་བྱས་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་གོ་བ་ལ་བྱད་མེད་པའི་སློན་སྒྲུབ་ལན་
བསྟན་ཏོ། །འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཅིག་དབྱུང་པར་
བྱའོ།

འདི་ལ་གཉིས། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་དང་། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ་དང་པོ་(ཆོས་
བརྗོད་ཀྱི་སྤྱི་)ནི། སྤྱིར་བརྗོད་རྣམས་ཉན་པ་པོའི་ཤེས་འདོད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཆད་པ་པོའི་བརྗོད་
འདོད་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱར་སྤྱོད་གོས་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་སྤྱིར་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་
བཤད་དེ། དེ་ལ་བརྗོད་སྤྱིར་བའི་དུས། བརྗོད་སྤྱིར་བའི་དགོས་པ་། གང་ལ་བརྗོད་བྱ་བའི་ཡུལ་། དེ་ལ་བརྗོད་
སྤྱིར་བའི་ཚུལ་ཏེ་བཞིའོ། དང་པོ་(བརྗོད་སྤྱིར་བའི་དུས་)ནི། རོག་སྒྲོག་ཤེས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་གཅིག་
ལ་རྟ་མིན་པ་དང་མ་རྟ་མིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོག་པའི་བྱད་པར་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཉན་པ་པོ་དེའི་
སྤྱིར་དུ་རྟ་བཅད་ཅུ་མ་ཞིག་ཤེས་པར་འདོད་ཀྱི་མ་རྟ་མིན་པ་སོགས་མི་འདོད་པའི་ཆེ་ནའོ། །གཉིས་པ་
(བརྗོད་སྤྱིར་བའི་དགོས་པ་)ནི། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །གསུམ་པ་(གང་ལ་བརྗོད་བྱ་བའི་
ཡུལ་)ནི། རྟ་རྣམས་པར་བཅད་ཅུ་མ་ཀྱི་ཕྱོག་པ་ལའོ། །བཞི་པ་(དེ་ལ་བརྗོད་སྤྱིར་བའི་ཚུལ་)ནི། གོང་བྱ་འདི་
ལ་རྟ་མིན་པ་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་སྤྱིར་རོ། །དེའི་ཆེ་བརྗོད་འདི་བྱད་པར་གཞན་སྤྱིར་བའི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་
གོང་བྱ་དེ་ཉན་པ་པོའི་སྤྱི་ཡུལ་དུ་མ་རྟ་མིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱོག་པ་གཞན་ཀྱི་རྟ་མིན་དུ་མི་བྱང་བར་རྟ་བཅད་
པའི་ཕྱོག་པ་ཅུ་མ་ཞིག་གི་རྟ་མིན་དུ་འཕངས་པས་སོ།

གཉིས་པ་(ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་རྣམ་གཞག་)ལ་ཡང་སྤྱིར་སྤྱིར་བཞི་ལས། དང་པོ་(བརྗོད་སྤྱིར་
བའི་དུས་)ནི། བ་ལང་གི་གོང་བྱ་ལ་མ་རྟ་མིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོག་པ་གཞན་ཤེས་པ་མི་འདོད་པ་
མེད་པར་རྟ་རྣམས་པར་བཅད་པ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཆེ་ནའོ། །གཉིས་པ་(བརྗོད་སྤྱིར་བའི་དགོས་པ་)ནི་
སྤྱིར་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་(གང་ལ་བརྗོད་བྱ་བའི་ཡུལ་)ནི། ཕྱོག་པའི་བྱད་པར་གཞན་མ་སྤངས་པའི་བ་
ལང་གི་ཕྱོག་པ་ཅུ་མ་ལའོ། །བཞི་པ་(དེ་ལ་བརྗོད་སྤྱིར་བའི་ཚུལ་)ནི། གོང་བྱ་ལ་རྟ་མིན་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་
བརྗོད་སྤྱིར་རོ། །དེའི་ཆེ་བརྗོད་འདི་བྱད་པར་གཞན་མི་སྤྱིར་བའི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་གི་གོང་བྱ་དེ་ཉན་པ་

པོའི་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཉ་མིན་དང་མ་ཉེ་མིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱོག་པའི་བྱང་པར་གཞན་ཀྱང་ཀྱི་ཉེན་དུ་རུང་བ་ལྟ་
 བྱར་འཕངས་པས་སོ། །དེས་ན་སྤྲོད་དང་པོས་བ་ལང་གི་གོང་བུ་དེ་ཕྱོག་གཞན་ཀྱི་ཉེན་དུ་མི་རུང་བ་དང་།
 གཉིས་པས་དེ་ཕྱོག་གཞན་ཀྱི་ཉེན་དུ་རུང་བ་ལྟ་བྱར་གོ་བར་བྱས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་གཉིས་ཀས་
 གྲང་བ་ལང་གི་གོང་བུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་བྱང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྲོད་བ་དང་མི་སྤྲོད་བ་སྒོ་ཡུལ་དུ་སྤྲང་
 གི་དོན་ཀྱི་སྤྲོད་ན་མེད་དོ། །ཉན་པ་པོའི་ཤེས་འདོད་འདི་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་འཆད་པ་པོས་བརྟུང་འདི་
 སྤྲང་ལ་དེས་གྲང་སྒོ་ཡུལ་དུ་འདི་ལྟར་གོ་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་ཚུལ་འདི་ནི། བྱང་པར་གཞན་ནི་སྤྲོད་བ་
 དང་། །མི་སྤྲོད་བ་དག་དེ་གཉིས་ཀྱི། །བརྟུང་ཡི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པ་པོའི། །འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་
 གཞི།⁵⁰² །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་སྟེ་གངས་ཅན་པ་གཞན་ནི་འདི་ལ་དེའི་
 བར་དུ་སྒོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་སྤྲང་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཁས་པ་ཆོས་མཆོག་གིས་གྲང་ཆོས་དེ་ཆོས་གཞན་
 དང་འགྲེལ་རུང་དུ་བརྗོད་མ་བརྗོད་ལ་བྱང་པར་གཞན་སྤྲོད་མི་སྤྲོད་གི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་
 འགྲེལ་ལས་གྲང་། ལ་ལར་སོར་མོའི་ལྷན་པ་ཞེས། །ཐ་དད་ཆོས་བཞིན་རྗོད་པར་བྱེད། །དོན་གཅིག་
 བརྗོད་གྲང་ཐམས་ཅད་ནི། །འཕེན་ཕྱིར་སོར་མོ་ལྷན་འགྱུར་ཞེས། །ཆོས་ཅན་བརྗོད་པར་གྲགས་ཡིན་
 ཏེ།⁵⁰³ །ཞེས་དང་། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི། །བརྗོད་བྱའི་ཤུག་ཀྱི་བྱང་པར་
 ཀྱིས། །རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་འབྱེད་པ་ཡིས། །ཐ་དད་དོན་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད།⁵⁰⁴ །ཅེས་སོ།

ལན་གཉིས་པ་(དོན་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་གོ་བའི་ལན་)ནི། ལན་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་
 ཆོག་ལེ་འུར་བྱས་པ་སྟེ་བ་པའི་དོར་ཆོས་ཅན་བདེན་པ་སྤྲོས་ཟིན་པར་བརྗོད་པ་ལས་ཐ་དད་པར་ཆོས་
 བརྗོད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་བདེན་པ་སྤྲོས་མ་ཟིན་པར་བརྗོད་གྲང་བདེན་བཞི་དམིགས་རྣམ་དུ་མི་གོ་བར་
 ཐམས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བརྗོད་གྲང་སྤྱད་བསྐལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞིར་གཏོགས་པ་
 གཅིག་ཁོ་ན་སྤྱོར་ལམ་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པར་འགྱུར་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་

⁵⁰² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༧ སྟོག་ ༤༧༥ ཟླང་། ༤

⁵⁰³ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༧ སྟོག་ ༥༠༤ ཟླང་། ༤

⁵⁰⁴ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༧ སྟོག་ ༤༧༥ ཟླང་། ༤

མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་ནི་བློ་རྒྱུ་དུའི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་དེའི་
 དམིགས་པ་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་རྟག་སོགས་ཏེ། དེ་ནི་བློ་འབྲིང་གི་དམིགས་པ་དེ་ཁོ་ནར་སྦྱབ་
 པ་དང་དགག་པ་དང་བྲལ་བ་དེར་འགྱུར་བེད་ཡང་དེ་དང་དོན་ལ་བྱད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དོན་ནི་
 མངོན་ཞེན་བཀག་པ་དང་ལྡན་པ་བདེན་པའི་ཆོས་སྤྱུ་སྒྲས་ཟེན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་པར་
 ཞེན་བྱས་སྟོང་པ་དང་དགག་སྦྱབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལ་བྱད་མེད་ལ། དེས་ན་ཕྱི་མས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 གཟུགས་སོགས་ཉིད་སྤྲ་མས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པས་བློ་འབྲིང་གི་ཆེ་ཡང་དོན་
 ཀྱིས་ན་བདེན་པ་དམིགས་པར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བློ་རྒྱུ་དུའི་དམིགས་པ་དང་འབྲིང་གི་
 དམིགས་པ་གཉིས་དོན་ལ་བྱད་མེད་པས་འབྲིང་ལ་ཡང་བདེན་པ་དམིགས་པར་སོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་
 འོག་མ་ཆོས་མཆོག་གི་བར་ལ་ཡང་སྒྲས་མ་ཟེན་ཀྱང་རྒྱུ་དུའི་དམིགས་རྣམ་དང་ཕྱི་མ་རྣམས་དོན་
 བྱད་མེད་པས་བདེན་བཞི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ཤེས་འབྱུང་གིས་ངེ་ལྟར་ཉན་
 རོས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་རྒྱུ་དུའི་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། དེའི་རྣམ་པ་མངོན་པར་
 ཞེན་པ་ལ་སོགས་པ་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲིང་གི་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འབྲིང་གི་རྣམ་
 པ་ཆོས་ཀྱི་བརྒྱུན་མི་འདྲ་བ་དང་འདྲ་བ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོའི་
 དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཅེ་མོ་ལ་སོགས་པ་འོག་མ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ་⁵⁰⁵ ཞེས་བཤད་པ་
 གཞུང་ཕྱི་མ་འདི་ཡི་བཤད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་འབྱུང་གིས་བཀོད་པའི་སྐབས་དང་དེའི་དགོས་པ་
 གཉིས་ཀ་མ་ཤེས་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ལས་གསལ་ལོ།

⁵⁰⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༩ ཞོག་ ༤༤༣ ཟླ་ ༡༣

(མཚུངས་ལྡན་རྟོག་པ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(མཚུངས་ལྡན་རྟོག་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱི)ལ་
གཉིས། སྤང་བྱ་རྟོག་པ། སྤང་བྱེད་གཉིན་པོའོ། །དང་པོ་(སྤང་བྱ་རྟོག་པ་)ལ་བདུན། གང་གིས་རྟོག་པའི་
ངོ་བོ། གང་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ། ཇི་ལྟར་རྟོག་པའི་ཚུལ། རྟོག་པ་དེའི་རབ་དབྱེ། གངས་ངེས་པ། གོ་
ངེས་ངེས་པ། ལུ་བཅི་བའོ། །དང་པོ་(གང་གིས་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་
བསམ་པའོ། །

དང་པོ་(སྤྱི་འོ་དོན་)ནི། མཛོད་ལས། རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་རྩིང་ཞིབ་ཉིད།⁵⁰⁶ ཅེས་རྩིང་བའི་རྣམ་
པ་ཅན་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྤྱོད་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན།⁵⁰⁷ །ཞེས་
མིང་དོན་འདྲེར་རྒྱང་དུ་འཛིན་པ་དང་། དབུས་མཐའ་ལས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱན་རྟོག་ནི། །སེམས་དང་
སེམས་བྱང་ཁམས་གསུམ་པ།⁵⁰⁸ །ཞེས་གཉིས་སུ་སྤྲང་བའི་ཁམས་གསུམ་པའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོག་
པར་བཤད་པ་རྣམས་ལས། འདིའི་རྟོག་པ་གང་ཞེ་ན། ཕྱིས་ཀྱི་རྟོག་བྱེད་རྣམས་སྤྲ་མ་གཉིས་མིན་གྱི་ཕྱི་
མའོ་ཞེས་འདོད་ལ། སྤྱ་རབས་པ་རྣམས་བར་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ལུགས་སྤྱ་མས་ནི་རྟོག་པ་འདི་དག་
ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་དོན་གོ་ཡང་བརྟེན་ལ་སྤྲོད་པ་འདི་དག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་གཟུང་བ་
དང་འཛིན་པ་འདི་དག་ནི་དོན་དམ་པར་མེད་པའོ་སྟུམ་དུ་ཞེན་པར་བྱེད་པ་རང་ཉིད་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཚོས་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་ཡང་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མཉམ་
གཞག་དག་གཉིས་གི་ངོ་བོར་བཞེད་པ་དང་དེ་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྲང་བའི་རྟོག་པ་མེད་པར་བཞེད་པ་ནི་འགལ་
བའི་ཁུར་རོ། །དེས་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་འཇུག་ཡང་དེ་དང་དེར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་སྐབས་
འདིའི་རྟོག་པར་མི་འཐད་དེ། འདི་ནི་གཟུང་བའོ་འདི་ནི་འཛིན་པའོ་ཞེས་ཞེན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཆང་

⁵⁰⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༡༡ ཟླ་ ༥

⁵⁰⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༥༥ ཟླ་ ༡༥

⁵⁰⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༤༠ ཟླ་ ༤

བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཚུར་མཐོང་གི་དབང་ཤེས་བཞིན་ནོ། །འབྲེར་རུང་འཛིན་པ་ལ་ནི་ཀུན་རྟོག་གིས་
བྱུང་ལ་དེ་ལ་ནི་དེས་མ་བྱུང་བས་འབྲེར་རུང་འཛིན་པའི་ཀུན་རྟོག་ལ་བྱའི་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཀུན་རྟོག་ལ་
མི་བྱའོ།།

གཉིས་པ་([བྱེ་བྲག་ཏུ་བསམ་པ་](#))ནི། འོ་ན་རྟོག་པ་འདི་དག་དགག་པ་ལས་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
གང་ཞེ་ན། སང་ཡེས་ཀྱིས་ནི་དགག་རྟོག་ཏུ་འདོད་དེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ལ་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དངོས་པོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། གང་གིས་ན་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་
བརྟེན་པ་ཅམ་དུ་ཤེས་པའོ། །གཉིན་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། གང་གིས་ན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་
རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་སེམས་ཅམ་དུ་རྣམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པའོ། །འཛིན་པར་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་གི་རྣམ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། གང་གིས་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་
གང་ཟག་གི་རྣམ་སྤྱོད་བྱུགས་པ་གཙོ་བོར་སེམས་ཅན་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་
འགོག་པར་བྱེད་པའོ། །དེར་གདགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། གང་གིས་ན་དེར་གདགས་པ་ཅམ་ཡང་འཛིན་
པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་
ཀྱིས་མ་ཐུན་པར་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་ཞིང་བྱུང་ན་ཕྱི་ཡང་དགག་རྟོག་ཏུ་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
རྟེན་གྱི་བྱེད་སྤྱི་པལ་ཆེ་བ་ཡང་དགག་རྟོག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་རྩ་བ་དང་འཕགས་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་
རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པར་སྐྱ་སྟེ། དགག་རྟོག་མིན་ན་བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་སྤྱི་མི་རུང་ངོ་སྟུམ་དུ་བསམས་
སོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་རྣམ་འཛིན་སྐྱབ་རྟོག་ཡིན་ན་ཉོན་སྐྱབ་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་
བཟོད་པའི་བྱེད་ཆོས་སྤྱི་མི་རུང་བས་དེ་ནི་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་ཀྱང་གཟུགས་ཉི་
བར་མི་དམིགས་ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ་གཞན་གསུམ་ནི་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་
སྤྱིར་བྱང་སེམས་ལ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་
རྟོག་པ་དགག་པའི་རྣམ་པར་འཆད་པ་ནི་རྩ་འགྲེལ་གང་གི་ཡང་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལ་རྩ་བའི་མིན་

ཏེ། གཟུང་བར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས།⁵⁰⁹ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཟུང་བར་ཞེན་པ་དང་འཛིན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་གི་རྟོག་པར་གསུངས་སོ། །འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་མི་གསལ་ཏེ། དེའི་ཆོག་གིས་ཟེན་ཆོད་ལ་ནི། བདག་གཅིག་ཕྱར་རྟོག་པའི་རྣམ་རྟོག་ནི། ཞེས་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟོན་གྱི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི།⁵¹⁰ ཞེས་སོགས་དང་། ཕྱང་པོ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི།⁵¹¹ ཞེས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི།⁵¹² ཞེས་སོགས་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་བསྟན་པ་མ་གཏོགས་པ་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་སྟོན་པ་ཆོག་གི་བྱར་ཅམ་ཡང་མི་འབྱུང་བས་སོ། །རྒྱན་གྱི་སྤང་བར་ཡང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་ནི་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པས་ན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་དང་འབྲེས་པར་གྱུར་ཀྱང་མ་འབྲེས་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་⁵¹³ ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་རྣམ་རྟོག་བཞི་ཀ་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བའི་གོགས་མིན་པས་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་དང་འབྲེས་པར་གསུངས་པས་ཉན་རང་ལ་གཟུང་འཛིན་མ་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་དགག་རྟོག་ཡོད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་ངེ་ལྟར་བཞག །དེས་ན་རྟོག་པ་བྱེད་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་མིན་གྱི། རང་གིས་སྐྱེད་པའི་མཐོང་སྟོམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱ་བུས་པའི་རྣམ་རྟོག་བཞི་དང་ལྡན་ཞེས་རང་འབྲས་ཀྱི་སྤང་བྱར་ལྡན་པའི་སྟོན་སྟེད་ཆོས་ཡིན་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱངས་པའི་ལུང་དང་འདི་ལས་ཀྱང་མཐོང་བ་དང་སྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཞེས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཉི་སྤང་ལས། དེ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་ནི་གོ་ངེས་བཞིན་ཏུ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དག་ཀྱང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ་⁵¹⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དགག་རྟོག་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་རྟོག་

⁵⁰⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༩ ཟེང་། ༡༩

⁵¹⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༡༣༣ ཟེང་། ༡༠

⁵¹¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༡༣༩ ཟེང་། ༥

⁵¹² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༡༣༩ ཟེང་། ༡༠

⁵¹³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༡ ཞོག ༩༥༩ ཟེང་། ༣༡

⁵¹⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༡༡༤ ཟེང་། ༣

གི་ངོ་བོར་སྒྱུར་ལམ་མི་ལྡན་པ་སེལ་ན། དེ་ན་ངོད་སོགས་བཞི་ནི་རྟོག་པ་བཞི་ལྡན་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་སྒྲི་
 རི་བཞིན་པར་འདོད་ན། ཉི་སྒྲུང་ལས། གཟུང་རྟོག་དང་པོ་གང་ཡིན་གཉིས་པའང་ཡིན་པར་བཤད་པས་
 རྟོད་གང་ཡིན་ཅེ་མོར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ཉན་རང་ལ་ཡོད་པར་སྒྲུང་
 ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་མི་མ་ཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་མིན་པས་རྣམ་པར་བཞག་པ་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་([གང་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ་](#))ནི། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་སོ། །འོ་ན་འདིའི་གཟུང་
 འཛིན་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། སྒྱིར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་གྱི་འཛོག་ཚུལ་གསུམ་སྟེ། །སྒྱེ་མཆེད་
 དང་། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་དང་། བདག་དང་བདག་གི་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། ཡུལ་
 སྤྱག་གཟུང་བ་དང་དབང་པོ་སྤྱག་ནི་འཛིན་པའོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། བེམ་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བ་དང་
 རིག་པ་ཐམས་ཅད་འཛིན་པའོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ནི།⁵¹⁵ བདག་ནི་འཛིན་པ་དང་བདག་གི་བའི་གཟུང་
 པའོ། །དེ་ལ་འདི་ནི་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་གཟུང་བ་ནི་རྗེས་བཏགས་ཀྱི་བདག་གི་སྤྱད་པར་བྱ་བ་
 སྟེ་བཟའ་བྱའོ། །འཛིན་པ་ནི་དེ་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ཟ་བ་པོའི་ཞེས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གསུང་བ་ལ་
 སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་ཀྱང་འཐད་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པ་ལྟར་འཐད་དོ། །དེ་ལ་གཟུང་རྟོག་གི་ཡུལ་ནི་ཉི་
 སྒྲུང་ལས། དངོས་པོ་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཅམ་སྟོས་པ་ནི་བྱད་པར་
 བསལ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་པོའི་ཡུལ་ཀྱན་བྱང་སོ་སོར་མ་བྱེ་བའི་སྒྱི་ཅམ་པ་དང་། གཉིས་
 པའི་ཡུལ་རྣམ་བྱང་དུ་རིས་ཆད་པ་ལ་བྱས་ནས་དང་པོ་ལ་གཉིས་པ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་དང་པོ་
 མིན་པས་བྱབ་པ་མཛད་ཀྱང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ལ་
 བརྟེན་པ་ནི་དང་པོ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་པན་
 ཚུན་རྣམ་པར་ཆད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་འདི་གཉིས་ནི་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་
 རྒྱ་མས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡུལ་གྱི་སྟོན་སྒྲུང་བར་བཞག་པ་བཀག་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པ་འདི་

⁵¹⁵ ཞོལ་ སོག ༡༩༥ ན ༡ གཙང་། སོག ༡༩༥ བ ༡ ལྟར་ན་

བཞིན་དུ་འཐད་དེ། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས།⁵¹⁶ ཞེས་གཞི་སྤང་བྱའི་སྤྱོད་པ་སྤྲོད་པ་དང་།
 སྤྲོད་པ་ལྟར་ན་མ་རིག་པའི་རྟོག་པ་སོགས་རེ་རེ་ཡང་ཀུན་བྱང་མ་ལུས་པ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀུན་བྱང་ངམ་རྣམ་བྱང་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྣམ་བྱང་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་རྣམས་
 སོ། །འདྲིན་རྟོག་གི་ཡུལ་ལ་ནི་ཆོག་གསལ་དུ་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྱིས་བྱ་རྩས་སུ་ཡོད་པར་
 འདྲིན་པ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་ལ་བཏགས་པར་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ཞེས་
 གཟུང་བ་དང་འདྲིན་པར་སྤྱར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་སོ་སྤྱིས་རྩས་སུ་དང་འཕགས་པས་བཏགས་པར་
 རྟོག་པར་བཤད་པ་མ་དགོངས་སོ། །དེས་ན་རྩ་འབྲེལ་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་རྩས་སུ་ཡོད་པ་དང་
 སེམས་ཅན་བཏགས་པར་ཡོད་པར་རྟོག་པ་ཞེས་གང་ཟག་ཡུལ་དུ་བཤད་དོ།

འོ་ན་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་དེ་གང་ཟག་ཏུ་འདྲིན་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་འདི་རྣམས་ཉན་རང་
 གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོགས་མིན་པས་དེའི་ལམ་གྱིས་མི་སྤོང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ་ཉན་སྤྱི་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་གི་ངོ་ཐོར་རྟོག་ན་ཉན་སྤྱི་བ་ཡིན་ཡང་འདིས་
 རྩས་དང་བཏགས་པའི་བདག་དེས་ཀུན་བྱང་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པར་རྟོག་པས་ཆོས་གཞན་དང་འབྲེལ་
 བར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཤེས་སྤྱི་བ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་དབང་སྤྱད་འགྲོ་བའི་
 རྒྱུར་འདྲིན་པ་ཡང་ཉན་སྤྱི་བ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་
 པའི་སྤང་བྱར་འགྱུར་རོ། །མ་དེས་ན། སྤྲོད་པ་ཡང་ཆོས་གཞན་དང་འབྲེལ་བར་འདྲིན་པའི་ཤེས་སྤྱི་བ་
 ཡིན་པས་ཉན་རང་གི་སྤང་བྱ་མིན་པར་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་
 བྱ་མིན་པར་འགྱུར་བས་ན་ཀུ་ལྷ་རྒྱུས་གང་ཟག་རྩས་སུ་ཡོད་པ་ནི་གང་ཟག་གི་རྩས་ཀྱི་བདག་ཏུ་
 འདྲིན་པའོ། །སྤྱིས་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འདྲིན་པའོ་ཞེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་བར་
 བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་རྩས་དང་བཏགས་པའི་གང་ཟག་ཡུལ་གྱི་འདྲིན་པ་པོར་ཞེན་པ་
 ཡིན་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་མིན་པར་ཐལ་བ་སྤྱི་བ་ཀྱང་མི་བསྐྱོགས་པས་གང་ཟག་གསལ་

⁵¹⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༡ ཞོག་ ༤༤༣ ཟླང་། ༡༦

སེམས་ཅན་དུ་རྟོག་པར་བཤད་ཀྱང་དེ་དག་དངོས་མིན་གྱི་དེ་དག་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་གཞི་ཕྱང་པོ་
ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཅམ་ཞིག་ལ་གཟུང་ངོ། །དེ་ཡང་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་གང་ཟག་
ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་པོར་མི་ཞེན་ཀྱང་བདག་དེས་དབེན་པའི་ཆོས་ཅམ་ཞིག་ལ་འཛིན་པ་པོར་སྒྲོ་འདོགས་
པ་སྒྲེ་ལ། ཆོས་དེ་ལ་ཡང་དོན་དམ་ཇུས་བྱུང་གྱི་དངོས་པོར་གཟུང་ནས་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་དང་། དོན་ལ་
མ་བྱུང་པའི་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་བཟུང་ནས་དེ་ལྟར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་(རི་ལྟར་རྟོག་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། རང་ལུགས་བཞག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་མི་
འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(རང་ལུགས་བཞག་པ་)ནི། ཡུལ་དེ་དག་ལ་རྟོག་པས་རི་ལྟར་ཞེན་ཞེ་
ན། ཀྱན་བྱང་གི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་རིམ་པ་ལྟར་འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་དུ་དོར་བྱའི་གཟུང་བའོ་
སྟམ་དུ་མི་མཐུན་པ་དང་། འདི་ནི་མཐའ་གཅིག་དུ་བསྐྱང་བྱའི་གཟུང་བའོ་སྟམ་དུ་མཐུན་པར་འཛིན་པ་
འདིའི་གཟུང་རྟོག་གི་ཞེན་ཚུལ་ལོ། །འདི་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་འདི་ལས་ལྡོག་པ་དང་། འདི་
ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་འདི་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་ཞེན་པ་ནི་ཅེ་མོའི་གཟུང་རྟོག་གི་ཞེན་
ཚུལ་ལོ། །གང་ཟག་དུ་བཏགས་པའི་གཞི་རྣམས་སུ་བྱུང་པ་དང་། དེར་བཏགས་པའི་གཞི་བཏགས་པ་
ཅམ་འདི་ནི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་པོ་འཕྲ། འོངས་སྒྲོད་པ་པོའོ་སྟམ་དུ་ཞེན་པ་ནི་འཛིན་རྟོག་གི་ཞེན་
ཚུལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་སེམས་ཅན་དང་སྒྲེས་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་
འབའ་ཞིག་ལ་བསམས་པ་མིན་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་པ་པོ་ཅམ་གྱི་མཆོན་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱན་གྱི་
སྒྲུང་བར་ནི་ཅེ་མོའི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་སྤང་གི་རྣམ་རྟོག་བཞི་ལ་ཡང་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་གཟུང་རྟོག་
དང་། རྣམ་འཛིན་དང་། བཏགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཞེས་མཐོང་སྤང་དང་འབྲ་བར་འཆད་ཅིང་དེ་ལས་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བདག་འཛིན་པ་པོའི་ཞེས་དང་། བཏགས་པར་ཡོད་པའི་བདག་འཛིན་པ་པོའི་ཞེས་པ་
ནི་ཆོས་བདག་གི་སྤང་ནས་བཤད་དོ། །ཉི་སྤང་ལས་ཅེ་སྒྲོར་དུ་སྒྲོམ་སྤང་གི་རྟོག་པ་བཞི་ལ་མིང་
འདོགས་ཀྱི་གསལ་ཁ་མི་སྤང་ལ། གཉེན་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དངོས་པོ་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། གཉེན་
པོའི་རྣམ་པ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་དུ་བཏགས་པ་དང་། བཏགས་པ་དེའི་རྒྱ་མཆོན་
ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་དང་། མཐོང་སྤང་བཞིའི་དང་པོ་གཉིས་ལ་རྣམ་པ་མ་སྒྲོས་པ་མ་གཏོགས་པ་སྤར་ལྟར་

དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་གང་ཟག་རྩལ་སྤྱོད་པ་དང་སྐྱེས་བུ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་
བད་སྐྱོར་རོ། །སྤྱི་མ་བཞིའི་བད་ཅེ་སྐྱོར་གྱི་སྐྱོམ་སྤང་བཞི་ལ་སྐྱོར་བ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འདོད་
པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་མཐོང་སྤང་གི་བད་ཡང་ཅེ་སྐྱོར་གྱི་མཐོང་སྤང་ལ་སྐྱོར་དགོས་པར་འགྱུར་ན།
དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས་ཀྱང་འདུག་པ་དང་ཕྱོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བཏགས་པས་སོ། །གལ་
ཏེ་འདྲིན་རྟོག་ནམས་ཆོས་སྤྱི་འདྲིན་པ་ཡིན་ན། སོ་སྐྱེས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་ཤེས་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེའི་འདྲིན་པ་ལ་རྩལ་འདྲིན་གྱིས་མ་བྱུང་བོ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ལ་ཡང་མཚན་མོ་
འདས་ནས་ནང་པར་ངས་ཅེ་སྤྱང་སྤྱང་འབྲེན་པ་ཐོས་ཞེས་གསུངས་པས་འཕགས་པའི་འདྲིན་པ་ལ་
བཏགས་འདྲིན་གྱིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། སོ་སྐྱེས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མོས་པ་
ཡིད་བྱེད་ཡིན་ལ། བཏགས་འདྲིན་ནི་འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ལ་འདོད་ཅེས་དང་། འཕགས་པ་ལ་
ང་ཞེས་ངར་འདྲིན་ཡོད་པ་སྤྱད་གསུངས་པ་ཐ་སྙད་དམ་བཤོད་པ་ཅེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངར་འདྲིན་ལ་རྩལ་
འདྲིན་དུ་གསུངས་ལ་རྒྱན་སྤང་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་ཤེ་ན། འདིའི་ལན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །

གཉིས་པ་(གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པར་བསྐྱེད་པ་)ནི། ཁ་ཅིག་སོ་སྐྱེའི་འདྲིན་པ་ལ་རྩལ་འདྲིན་
དང་། འཕགས་པའི་འདྲིན་པ་ལ་བཏགས་འདྲིན་དུ་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་པར་བྱས་ནས་འདྲིན་པ་
དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་པ་སོ་སོར་འཆད་པའི་ཞིབ་ཆ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་
ལ་འདྲིན་པ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པ་དུ་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་གསལ་དུ། དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་
དག་ནི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འདྲིན་རྟོག་ལ་གཤགས་པའི་རྩལ་སྤྱོད་འབྲངས་པའོ། །དེ་དག་རྩལ་སྤྱོད་པ་ནི་
ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དོན་བྱ་བ་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་བ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའོ། །འདྲིན་པ་ནི་
འདི་ནི་བདེན་ཏེ་མདོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་།⁵¹⁷ ལུང་ལས་ཀྱང་། འགྲོ་བའི་ལས་དང་རང་བཞིན་
དང་དབྱེ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་པའོ། །ཞེས་སོ་སྐྱེ་དེ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་བྱེད་བྱས་པས་

⁵¹⁷ བསྐྱེད་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༡༩ ཞོག་ ༡༡༩ ཟེང་། ༩

རྗེས་སུ་ཡོད་པ་དང་། མཛོན་གྱུར་ཡིན་པ་དང་དེའི་རྒྱ་ལས་དང་འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་འགོ་བའི་
དབྱེ་བ་གསུངས་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བཤད་དོ།

བཏགས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་འབྲུག་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་མྱ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ། འདི་སྐད་དུ་དག་སྟོང་དག་ཆོས་
ལུ་པོ་འདི་དག་ནི་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ། ལུ་གང་ཞེ་ན། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་དང་། སོ་སོར་བཏགས་པའི་འགོག་པ་དང་། གང་ཟག་རྣམས་ཏེ་འདི་དག་ནི་མིང་ཅམ་
སོ།⁵¹⁸ །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་འདི་ནི་བདེན་ཏེ་འདི་ནི་མིང་ཅམ་དུ་ཡོད་པར་
གགས་པས་བྱབ་ཅིང་། མིང་ཅམ་པོ་དེ་མེད་ན་སུ་ཞིག་ལམ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་ཅེས་མིང་ཅམ་གྱི་ཞེས་
བས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་ཡང་བྱེད་པའོ། །ཞེས་འཕགས་པའི་
གང་ཟག་རྣམས་མྱ་ངན་འདས་ཡིན་ལ་མྱ་ངན་འདས་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་པས་འཕགས་པ་བཏགས་
ཡོད་དང་། མིང་ཅམ་ཡང་མེད་ན་ལམ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་མིང་ཅམ་གྱིས་
འཕགས་པ་ཡོད་པར་དཔོག་པ་འཛིན་སྟངས་སུ་འཆད་དོ། །འདི་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ལྷང་བྱི་མ་འདིས་
མྱ་ངན་འདས་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་པས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ན་སོ་སྟེ་ཡང་
བཏགས་ཡོད་དུ་འགྱུར་ཏེ་ལྷང་འདིས་གང་ཟག་རྣམས་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཅ་
འགེལ་གཉིས་ཀ་སོ་སྟེ་དང་འཕགས་པ་རྟོག་པ་པོར་བཤད་གྱི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བཤད་པ་མེད་པ་དང་།
ཀུན་བཏུས་ལས་ཀྱང་། སོ་སོའི་སྟེ་བོ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་ཐོབ་པ་ལ་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་
⁵¹⁹ །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཏགས་ཡོད་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་བཟོད་དུ་མི་
རིགས་ལ། གང་ཟག་ནི་སྟོས་བཏགས་པ་ཅམ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ་སྟེ་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཀ་
བཏགས་པ་ཅམ་དུ་མཚུངས་པས་དེ་གཉིས་ལ་རྗེས་བཏགས་གྱི་བྱེད་པར་མི་རུང་ངོ་།

⁵¹⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༤༤ ཟེང་། ༡༩

⁵¹⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༤ ཞོག ༡༣༤ ཟེང་། ༡༡

བཞི་པ་(རྟོག་པ་དེའི་རབ་དབྱེ)ནི། ཅ་བའི་དབྱེ་བ་བཞི་ཡིན་ལ་ཡུལ་གྱིས་སྤྱོད་བས་དེ་དག་རེ་རེ་
ཡང་དགུ་དགུར་འགྱུར་བས་སོ་དྲུག་གོ། དེ་ཡང་ཁམས་གྱིས་དབྱེ་ན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དོ། །

ལྔ་པ་(གྲངས་ངེས་པ་)ནི། བརྟག་བྱ་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡང་
གཉིས་ཡིན་ལ། གཟུང་བ་ལ་ཡང་ཀུན་བྱང་ངམ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རྣམ་བྱང་གཉིས་སུ་ངེས་པས་
གཟུང་རྟོག་གཉིས་དང་། འཛིན་པར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ལ་ཡང་རྣམ་བཤགས་སུ་ངེས་པས་དེའི་ཡུལ་ཅན་
གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་སོ། དེ་ནི་ཅ་བའི་རྟོག་པ་བཞིའི་གྲངས་ངེས་ཡིན་ལ་རེ་རེ་ལ་དགུ་
དགུར་སྤྱོད་བཞི་གསུལ་བྱ་འཁོར་དུ་ཉི་བའི་བསམ་པ་དང་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་
གྲངས་ངེས་མིན་ནོ། འོ་ན་གཟུང་རྟོག་ལ་ཀུན་བྱང་སོ་སོ་དང་རྣམ་བྱང་འབའ་ཞིག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
གཉིས་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཞེན་པ་སྟོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་པོ་དང་
བྱང་མེས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞེན་པ་སྟོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཉིས་པ་
བཤད་དོ། །

དྲུག་པ་(གོ་རིམ་སྒྲིག་པ་)ནི། ཅ་བའི་རྟོག་པ་ནི་ངེས་འབྱེད་བཞིའི་གོ་རིམ་དང་བསྟན་ལ་ཡན་
ལག་དགུ་དགུར་སྤྱོད་བཞི་ལ་ནི་བརྗོད་འདོད་ཅུ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་གཞན་མེད་དོ། །

བདུན་པ་(སྤྱི་བཙུན་པ་)ནི་ཉི་མུང་ལས། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱི་བཙུན་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དྲུག་གོ། གཉིས་
པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པའོ། གསུམ་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱི་དེ་ཉིད་
དོ། བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱོད་པའོ།⁵²⁰ ཞེས་བཤད་
དོ། དེའི་དོན་ལ་སྤྱི་མ་དག་ན་རེ། སྤྱི་དང་པོ་མེས་སྤྱི་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་དང་
བཅས་པའི་ཡུལ་དྲུག་ལ་རྟོག་པའོ། གཉིས་པ་ནི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་རྟོག་

⁵²⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༡༩ ཞོག་ ༡༩༩ ཟླ་ ༡༩

བཤོ། །གསུམ་པ་ནི་མིག་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་རྟོག་པ་སྟེ་རང་ཡུལ་ལ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། རྗེས་ཀྱི་
 དེས་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་དེ་གཟུང་བཤོ། །འོན་ཟུ་གཉིས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཤེ་ན། སྐད་ཅིག་
 མ་སོ་སྐྱེས་དེས་མི་རྒྱས་ལ་རྒྱན་འཛིན་རྒྱས་པས་མི་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་ཟུ་ཅི་བ་ལ་བྱབ་ཆེས་
 སྐྱོན་མིན་གྱི་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྐྱོན་པ་ཡིན་གྱི་དེས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་མི་བརྗོད་པས་སོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང་
 ཟུ་གཉིས་པ་ནི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཟུ་གསུམ་པ་ནི་དེས་
 ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་བསམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་ན་ལེགས་སོ། །འོན་ལོངས་སྟོན་པ་པོ་ལ་
 འཛིན་པ་དང་ལོངས་སྟོན་བྱ་ལ་གཟུང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། ཟུ་ཅི་བའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་
 དང་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདི་ཡིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་སྤར་ཡང་གཟུང་བ་ལ་རྟོག་ན་གཟུང་
 རྟོག་དང་འཛིན་པ་ལ་རྟོག་ན་འཛིན་རྟོག་ཏུ་བྱས་ནས་ལོག་རྟོག་ཏུ་བྱེད་པ་བྱུང་མོད། དེ་དག་གིས་ནི་
 ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱུང་པོ་ལྟ་དང་། ཁམས་བཙུ་
 བརྒྱད་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། རྟོག་པ་བཞི་པའི་ཡུལ་དུ་གཟུགས་ཅན་བཤད་པ་རྣམས་དོར་
 དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདི་ནི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཤད་པའི་ཞར་ལ་སྐྱེ་སྐད་ལ་བྲགས་
 ཆོད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་བཤད་ནས་དེ་ལ་ཟུ་ཅིས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གཟུང་རྟོག་རྒྱུ་པའི་ཡུལ་ལ་
 དེག་པ་མེད་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་རྒྱུ་པའི་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་བྱབ་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་
 དགོས་ན་དེ་འདྲ་བ་གང་དུ་ཡང་མ་མཛད་པ་དང་། རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་སྦྲངས་དང་། གཉེན་པོ་མི་
 མཐུན་པར་བཤད་པས་དེ་གཉིས་གཞི་མཐུན་པ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་དེགས་པ་ནི་རྒྱན་གྱི་སྤང་
 བར་བཤད་པ་ལ་ཡང་དེག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་འདི་དག་གི་ཡུལ་དང་དེ་ལ་ཞེན་ཚུལ་སོགས་
 ནི་རྩ་བའི་ཆོག་སྒྲ་བྱངས་ཤིང་འབྲེལ་པ་རྣམས་སུ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་པ་མི་སྤང་བས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་
 དགའ་བར་འདུག་པའི་བྱིར། གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་བཤད་རྒྱུ་མ་བྱུང་བར་སྤང་
 མོད། ཁོ་བོས་ནི་ཞིབ་པའི་སྒྲོས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་རྗོགས་པར་
 དབྱུད་དོ། །གཉིས་པ་(སྟོང་བྱེད་གཉེན་པོ་)ནི་རྩ་བའི་ཡུལ་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་([ཡན་ལག་གི་དོན](#))ལ་བཞི། མཆོངས་སྐྱར། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་
བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་([མཆོངས་སྐྱར](#))ནི། དམིགས་ནམ་རྒྱ་གསུམ་དུ་མ་བཟད་ནམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་དང་
ལྷན་པའི་བྱད་པར་ཡང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དགོས་པ་ནི། མདོར་
བསྟན་ཏུ་བཤད་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་([མདོར་བསྟན](#))ལ་གཉིས། གཟུང་
རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་([གཟུང་རྟོག](#))ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་འགྲེལ་པའོ། །དང་
པོ་([ཅ་བ](#))ནི། གཟུང་བར་རྟོག་པ་ནི་དབྱེ་གཞིའོ། །རྣམ་པ་གཉིས་ནི་དབྱེ་བའོ། །གཞི་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་དང་དེའི་གཉེན་པོ་རྣམ་བྱང་ནི་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་འོ། །དེ་ནི་ཅ་བའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། ཡན་
ལག་གི་དབྱེ་བ་ནི། གཟུང་རྟོག་དེ་ནི་སོ་སོར་ཉེ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་དགུ་སྟེ། ཡུལ་མོངས་པ་སོགས་དགུ་
དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཕྱང་སོགས་དགུར་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །གཉིས་པ་([འགྲེལ་བ](#))ནི་གོ་བར་
བཟད་དོ། །གཉིས་པ་([འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ](#))ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུང་རྟོག་ཏུ་མ་བཟད་
འཛིན་པའང་དབྱེ་གཞིའོ། །རྣམ་པ་གཉིས་ནི་དབྱེ་བའོ། །རྩམ་དང་བཏགས་པའི་རྟོན་ཅན་གྱིས་ནི་རྒྱ་
མཆོན་ཉེ་ཅ་བའི་དབྱེ་བའོ། །འདིར་རྟོན་ཅན་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཅན་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །ཡན་ལག་
གི་དབྱེ་བ་ནི། གཟུང་རྟོག་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་རྟོག་ལ་ཡང་རེ་རེ་ལ་དགུ་དགུ་སྟེ། བདག་རང་དབང་ཅན་
ལ་སོགས་པར་དམིགས་པ་དང་། ཕྱང་སོགས་ཀྱི་རྟོན་ཉེ་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་དགུར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི་གོ་བར་བཟད་དོ། །གསུམ་པ་([རྒྱས་པར་བཤད](#))ནི། རྟོག་པ་བཞིར་བྱེ་བ་དེ་ལ་མདོར་
བསྟུ་ས་ཉེ་ཅ་བར་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་ན་འདི་ཡིན་ཉེ་ཞེས་མཆོངས་སྐྱར་རོ། །

འདི་ལ་གཉིས། གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་([གཟུང་རྟོག](#))ལ་
གཉིས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་([ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས](#))ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟོན་ཅན་གྱི་གཟུང་རྟོག་ལ་དབྱེ་ན་དགུ་རྣམས་སུ་
ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དགུ་ལ་རྟོག་པའི་སྟོན་སོ། །ཡུལ་དགུ་གང་ན། དང་པོ་ནི་ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མོངས་པའི་མ་རིག་པ་སྟེ། ཆོས་འདི་དག་ནི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་ཇི་ལྟར་མངོན་པར་
ཆགས་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་འོ། །གསོལ་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་འོན་ཆོས་འདི་

དག་ནི་རི་ལྟར་མཆིས་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རི་ལྟར་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་
 དེ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།⁵²¹ །ཞེས་སོ། །ཉི་ལྔ་དང་རྒྱན་ལྔ་དུ་དེའི་
 ཕྱིར་མ་རིག་པ་ཞེས་བྲངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་
 གཟུགས་སོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། གསུམ་པ་ནི་མིང་ཕྱང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་དང་གཟུགས་དང་
 བཅས་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། བཞི་པ་ནི་འཛིག་ལྟས་ཞེན་པའི་ཡུལ་དེ་
 ལ་མཐར་ལྟས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ལྔ་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཆགས་པས་མ་རིག་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཤེའི་བར་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཀྱི་རྣམ་བུ་གི་
 སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་མི་ཤེས་པ་དང་། རྒྱལ་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པས་སྐྱིན་པ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ཀྱི་
 འཕགས་ལམ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། བདུན་པ་ནི་དེ་ལྟར་ལམ་ལས་གོལ་བས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་དམིགས་པ་དང་། བརྒྱད་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་འདུ་ཤེས། །བདག་
 གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །འདི་གཉིས་དང་ནི་འགྲེལ་བ་ལས། །ཉིས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་
 འབྱུང་།⁵²² །ཞེས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པས་བདག་གི་ཆ་ལ་ཆགས་པ་དང་སོགས་པས་
 གཞན་གྱི་ཆ་ལ་སྤང་བ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་ལ་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་
 ཏེ། རྒྱན་ལྔ་ལས་ལྷང་འདི་བྲངས་ནས་བདག་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་པས་སོ། །དགུ་
 པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་སྤང་འདས་བརྒྱད་ནས་སྐྱེད་པའི་སྤྱལ་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་ཡང་སྐྱོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་
 སོ། །སོགས་པས་མཐོ་རིས་སྐྱེད་པའི་ཟག་བཅས་རྣམས་བསྐྱེད་ཏེ། །འདི་འགོག་བདེན་སྐྱེད་པའི་ལམ་
 བདེན་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་འདིའི་ཡུལ་ཀུན་ཉོན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་ནི་མ་
 རིག་པ། གསུམ་པ་ནི་འཛིག་ལྟ། བཞི་པ་ནི་མཐར་ལྟ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་ལ།
 གཉིས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་པས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ངོ་བོའོ། །སྤྱལ་མ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་ཉིས་དམིགས་དང་ངོ་བོ་ཅི་རིགས་པའོ། །ཡུལ་དེ་ལ་རྟོག་པའི་ཚུལ་ཡང་འདི་དག་ནི་ཀུན་ཉོན་

⁵²¹ བཀའ་འབྱུང་། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༩ ཞོག་ ༣༥༣ ཟླ་ ༡༩

⁵²² བསྐྱེད་འབྱུང་། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༧ ཞོག་ ༤༩༠ ཟླ་ ༣

གྱི་གཟུང་བ་ཡིན་པས་དོར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པའོ། རྟོག་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་འདི་དང་གཉིས་པ་ནི་མདོ་
ནས་གཉེན་པོའི་སློན་ནས་བསྟན་ཏོ།

གཉིས་པ་(རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་)ནི། གཉེན་པོ་རྣམ་བྱང་གི་རྟོན་ཅན་གྱི་
གཟུང་རྟོག་ལ་དབྱེན་རྣམ་པ་དགྲུང་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དགྲུང་ལ་རྟོག་པའི་སློན་ནས་སོ། །ཡུལ་དགྲུང་
གང་ན། དང་པོ་ནི་ཕྱང་པོའི་དོན་རྣམ་བྱང་དུ་མ་སྦྱངས་པ་སྟེ། དེ་ཐབས་མི་མཁས་པས་གཟུགས་ལ་
རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། ཞེས་
སོ། །རྣམ་བྱང་དུ་གཏོགས་པ་ཞེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་འདྲ་སྒྲུབ་རོ། །གཉིས་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་སློའི་དོན་སྐྱེ་
མཆེད་དང་། གསུམ་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་དོན་ཁམས་དང་། བཞི་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་དོན་རྟོན་འབྲེལ་མ་བྱུང་བ་
ལས་བྱུང་བའོ། །འདིར་མདོ་ལས་མ་རིག་པ་ནས་རྒྱལ་ཤིའི་བར་ལ་རྟོག་ཅིང་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྟོན་འབྲེལ་ལུགས་བསྐྱོག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ཁྲུང་སྟེ། ཉི་
སྤང་ལས། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕྱང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་དང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགྲུང་འགྲུང་རོ་⁵²³ ཞེས་པས་སོ། །ལྷ་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་དོན་ཏེ། དབུ་མའི་རྩ་བ་ལས། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད། །ལྷ་ཀུན་ངེས་པར་འབྱེན་པར་
གསུངས།⁵²⁴ ཞེས་པ་ལྟར་མེད་དགག་ཅམ་ལྷ་བས་བྱས་པའི་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་མི་རུང་བས་གང་
ལ་དམིགས་ན་དེ་དག་བྱུངས་འབྱེན་པའི་ཐབས་མོ་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་
ཅིའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མི་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་
པས་སོ། །བྲུག་པ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་ཅམ་དོན་གཉིས་སུ་ཆོགས་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་བྱེད་མིན་པས་དེའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་བྱེད་དོ། བདུན་པ་ནི་མཐོང་སྤང་གི་སྤང་བྱ་དང་འབྲལ་
བར་བྱེད་པ་ལ་བྱས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་བཟོད་བཅུ་བྲུག་གི་མཐོང་ལམ་དང་། བརྒྱད་པ་ནི་ཡན་ལག་
དང་དམིགས་པའི་སློན་ནས་འོག་ས་ལས་འདའ་བའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོམ་ལམ་

⁵²³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༩ ཞོག་ ༡༣༠ ཟེང་། ༩

⁵²⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༧ ཞོག་ ༡༩ ཟེང་། ༡༧

དང་། དགུ་པ་ནི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མི་སྟོན་པའོ། །དེ་དག་གྲང་རྣམ་བྱང་གི་དངོས་པོ་དང་
 རྟེན་དང་རྒྱ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དམིགས་པ་དང་། སྟོད་པ་དང་། དབྱེ་བ་སྟེ་དང་པོ་དྲུག་དང་ཐ་མ་
 གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་ཞེན་ཚུལ་ཡང་འདི་ནི་རྣམ་བྱང་གི་གཟུང་བ་ཡིན་པས་སྒྲང་བྱའོ་
 ལྷམ་དུ་ཞེན་པའོ། །འདི་དགུ་ནི་མདོ་ལས་བཞི་པ་མ་གཏོགས་པ་རོ་པོའི་སྟོན་པ་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(འདྲིན་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྩམ་འདྲིན་དང་། བཏགས་འདྲིན་རྟོག་
 པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྩམ་འདྲིན་)ནི། གང་ཟག་སྟེ་འདྲིན་པ་པོ་རྩམ་སུ་ཡོད་པའི་རྟེན་ཅན་
 གྱི་འདྲིན་རྟོག་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཡུལ་ལ་རྟོག་པའི་སྟོན་པ་སམ་ཡུལ་
 ཅན་གྱི་འདྲིན་སྒྲངས་དགུ་ཡོད་པའི་སྟོན་པ་སོ། །འདྲིན་སྒྲངས་དགུ་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་བདག་སྟེ་
 ཡུལ་གྱི་འདྲིན་པ་པོ་གཞན་ལ་མ་སྟོན་པའི་རང་དབང་ཅན་དུ་འདྲིན་པ་སྟེ། བདག་ཉི་བར་མི་དམིགས་
 དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་དང་གསོ་བ་དང་སྦྱིས་བྱ་དང་གང་ཟག་དང་མེད་ལས་སྦྱིས་དང་མེད་
 བྱ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ཆོར་བ་པོ་དང་ཤེས་པ་པོ་དང་མཐོང་བ་པོ་མི་དམིགས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 མིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ།⁵²⁵ །ཞེས་སོ། །བདག་གི་འབྲུག་འོན་དེ་
 འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་བདག་སྟེ་མེད་པའི་གཅིག་བྱ་དང་། གསུམ་པ་ནི་
 བདག་རྣམ་ཤེས་གྱི་སྟོན་འབྲེད་པའི་རྒྱ་དང་། བཞི་པ་ནི་བདག་སྟེ་བ་པོ་ནས་ཤེས་པ་པོའི་རྩམ་སུ་རྟོག་པ་
 སྟེ། འདི་གསུམ་གྱི་འབྲུལ་གཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བྱང་པོ་སྟེ་མཆེད་ཁམས་གསུམ་སོ། །ལྷ་པ་ནི་བདག་མ་
 རིག་པ་ནས་ཆགས་པའི་བར་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་། དྲུག་པ་ནི་བདག་འདྲིག་རྟེན་པའི་
 བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། བདུན་པ་
 ནི་བདག་བདེན་བཞིའི་མཚན་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། བརྒྱད་པ་ནི་བདག་རྣམ་ཐར་
 མཐར་གནས་རྣམས་ཀྱི་རོ་པོར་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་ལམ་དང་། དགུ་པ་ནི་བདག་དེ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་
 དོན་ནམ་དགོས་པ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་མི་སྟོན་པ་ལམ་གྱི་རྟེན་གྱི་རྩམ་སུ་རྟོག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོ་བཞི་

⁵²⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༣༡༥ ཟེང་། ༡

བདག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་བདག་དང་འབྲེལ་བར་རྟོག་པ་སྟེ་ལྷ་པས་ཀྱན་
 ཉོན་དང་། རྒྱག་པས་འཛིག་རྟོན་དང་། ལྷག་མས་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་བུར་གི་རྟོན་དུ་འཛིན་
 པ་སྟེ། མདོར་ན་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྟོན་ལ་འཛིན་པ་པོ་ཆོས་ཅམ་དུ་གྱུར་བའི་
 རྣམ་ཤིག་ཏུ་ཞེན་པའོ། རྟོག་པ་འདི་དགུ་ནི་ཡུལ་མི་དམིགས་པར་བསྟན་པ་གཉིན་པོའི་སྟོན་ནས་མདོ་
 ལས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་ཉི་སྤང་ལས། ཆད་མའི་བརྟགས་པ་དང་ཕྱང་པོ་དང་སྟེ་མཆེད་དང་ཁམས་དང་
 རྟོན་འབྲེལ་དང་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། བདེན་པ་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་།
 ལུས་ཀྱིས་མདོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོན་པའི་དོན་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་རྟོག་པ་དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་གཉིན་
 པོར་གསུངས་ནས་ཐ་མ་ལ་གཉིན་པོ་མ་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་(བརྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི། སྟེས་བྱ་སྟེ་འཛིན་པ་པོ་བརྟགས་
 པར་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་འཛིན་རྟོག་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་དགུར་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དགུ་ལ་རྟོག་པའི་
 སྟོན་སོ། །ཡུལ་དགུ་གང་ན། དང་པོ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་བྱང་པོ་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་རི་སྟམ་དུ་
 སེམས་གཟུགས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྦྱ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟམ་མཇུག་ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤིས་དང་འདྲ་
 བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་གཞན་ལ་སྦྱ་མ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟམ་མཇུག་གསོལ་བ། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། ⁵²⁶ །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་མིག་སོགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དང་། གསུམ་པ་
 ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སོགས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། བཞི་པ་ནི་མ་རིག་པ་སོགས་རྟོན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་
 དང་། ལྷ་པ་ནི་ཕྱོགས་མཐུན་སོ་བདུན་གྱི་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། རྒྱག་པ་ནི་རྣམ་ཐར་སྟོན་གསུམ་གྱི་ངོ་
 བོའི་མཐོང་ལམ་དང་། བདུན་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དང་། བརྒྱད་པ་ནི་ཉན་
 རོས་སོགས་ལས་ཕྱལ་དུ་བྱང་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་དང་། དགུ་པ་ནི་སྟོབས་ལ་
 སོགས་པའི་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་སྟེ། དང་པོ་བཞི་ལས་ཀྱི་སྦྱ་མ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱ་མས་
 སྟེད་པའི་བརྟགས་པ་ཅམ་སོ། །དེ་ཡང་སྟེ་མཆེད་ཁམས་རྟོན་འབྲེལ་ཆོས་སོ་བདུན་རྣམ་ཐར་གསུམ་

⁵²⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༠ ཞོག་ ༣༩༧ གླེང་། ༡༠

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོབས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ནམས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྦྱུ་མ་
ཡང་གཞན་ཞིག་ཡིན་སྟུང་མམ་ཞེས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྣམས་སུ་མེད་པའི་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་
པས་ཡུལ་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་མདོ་ལས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལ་ཞེན་པའི་ཚུལ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་འཛིན་
པའོ་སྟུང་དུ་ཞེན་པའོ། །བཞི་པ་(དོན་བསྟུ་བ་)ནི། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཞེས་སོགས་སོ།།

(ཡོངས་འཛིན།)

གསུམ་པ་(ཡོངས་འཛིན་དག་བཤེས་ཀྱི་བྱད་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་(མཚམས་སྐར་དང་
 ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྐར་)ནི། རྟོག་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་བར་ཆིགས་
 གཅིག་གིས་ཡོངས་འཛིན་གསུངས་སོ། །འོན་མཐོར་བསྟན་དང་གོ་རིམས་འགལ་བས་རྒྱས་བཤད་
 དུའང་རྟོག་པའི་སྟོན་དུ་བཤད་དགོས་ཤིང་། མཐོར་བསྟན་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་རྟོག་པའི་སྐར་གསུངས་པའི་
 དགོས་པ་ནི་དམིགས་ཆམ་མཐོར་བསྟན་གྱི་ཆིགས་བཅད་སྐར་བ་དང་མཐུན་པར་ཉེ་སྐར་སྐར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱས་བཤད་དུ་མཐུག་ཏུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་སྐར་རི་སྐད་བཤད་པའི་དམིགས་
 ཆམ་རྒྱ་གསུམ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་བྱད་པར་བྱེད་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་ཡོངས་འཛིན་དེའི་སྟོབས་
 གིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྐུ་མས་ནི་དོགས་པའི་ངོ་བོ་བསུས་ནས་གྲོལ་བ་ཁོང་ནས་
 ལེན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་མཐོར་བསྟན་ཏུ་སྟོན་དུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པས་མ་ཟད་པའོ། །

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། འཕགས་པས་ཀྱང་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་སྒྲེལ་བ་ཐབས་མཁས་དང་། གཉིས་
 པ་དང་ཐ་མ་སྒྲེལ་བ་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་། གསུམ་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་མི་མཐུན་སྟེགས་སྟོན་
 པས་གཉིས་ཀའི་བྱད་པར་དུ་འཆད་དོ། །དེ་ལ་ཐབས་མཁས་ནི། སྐྱག་པ་དང་དངང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་
 དངང་བ་སྟེ་སྐྱག་པ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་གཉིན་པོར་སེམས་མི་འགོང་ཡང་དག་པར་མི་འགོང་ཡང་
 དག་པར་འགོང་བར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཆམ་མཐུན་ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པས། སྤང་པོ་ལྡ་ལ་མི་རྟག་སྤྱག་
 བསྐྱེད་སྟོང་པ་བདག་མེད་ཞི་བ་དབེན་པ་སྟོང་པ་མཚན་མེད་སྟོན་མེད་རྣམས་སུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་
 གིས་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་སྤང་པོ་ལྡ་པོ་དེ་དག་མི་རྟག་སོགས་སུ་སྟོན་པ་དང་། མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་
 བྱེད་གིས་མཆོག་འཛིན་མེད་པ་དང་། ཁམས་དྲུག་ལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་འདོད་ཅིང་བཟོད་ལ་སོ་སོར་
 རྟོག་པ་དང་། སྤང་སོགས་རྣམས་ལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པས་
 ཆམ་མཐུན་ཡིད་བྱེད་མི་འདོར་བ་དང་། ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་གྱི་སྐབས་མི་འབྱེད་པ་དང་། སྤང་པོ་ནས་
 མ་འདྲེས་པའི་བར་རྣམས་རང་རང་གི་སྟོང་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་མིན་པ་དང་། དེ་རྣམས་དང་དེའི་སྟོང་ཉིད་

དག་པོ་ཚུ་དེ་དེ་རང་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་བྱིན་ཐུག་ཡིན་པ་རྣམས་སོ། །དེའི་
མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ནི་རྣམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་དང་བྲལ་བས་པར་བྱིན་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་རྣམས་སྒོམ་
པ་ན་དེ་དག་ཏུ་རྒྱུ་པས་དངང་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པའོ། །དགེ་བཤེས་ནི་ཡུང་པོ་ནས་
མ་འདྲེས་པའི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའམ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
ཆོས་སྟོན་པ་དང་སོགས་པས་ཐབས་མཁས་དང་བདུད་ལས་རྣམས་སྟོན་པ་དང་དགེ་ཅ་རྣམས་ཀྱང་
རྣམ་མཁུན་མ་གཏོགས་པ་ཉན་རང་གི་སར་བསྐྱར་མི་འདུག་པའོ། །དེའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ནི་བྱིན་ཐུག་
དང་བྲལ་བའི་དོན་དུ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་གསུངས་ཀྱི་སྟན་དངགས་མཁན་གྱི་རང་བཟོའོ་ཞེས་
སྟོན་པ་དང་། བྱིན་ཐུག་ལ་མོས་པ་བརྗོད་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་དང་།
གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་རྣམས་བདག་དང་བདག་གིས་སྟོང་ན་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཅི་བྱ་ཞེས་སྟོན་
ཞིང་བདུད་ལས་དང་བདུད་ལས་མིན་པ་མི་སྟོན་པ་ནི་སྤྲིག་ཐོགས་སུ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་
རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པ་ལྟར་གཞུང་དང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་སྟོང་བའི་སྤྲིག་ཐོགས་སོ། །དེས་ན་
མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དེ་གཉིས་པོར་བཞི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། ལེ་བརྒྱད་མར་ཐབས་མཁས་དང་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་སོ་སོར་
མཛད་ཀྱང་རྒྱན་སྒྲུང་དང་འདི་གཉིས་སུ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་དགེ་བཤེས་ཉིད་ཡོངས་འཛིན་
དུ་འཆད་དོ། །ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་དགེ་བཤེས་ནི་ཡོངས་འཛིན་ཡིན་ནོ། །གསུམ་གང་ན། ཐབས་
མཁས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྟོང་ཉིད་འཛིགས་པའི་གནས་མིན་པ་ལ་འཛིགས་པའི་དངང་བ་དང་། དེ་ལ་
རྒྱན་ཏུ་འཛིགས་པའི་སྐྱག་པ་དང་། སྐྱག་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱག་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་
གཉེན་པོར་གདུལ་བྱའི་སེམས་སྟོང་ཉིད་ལ་མི་འགོང་ཞིང་མི་སྐྱག་པ་དང་སོགས་པས་ཀུན་ཏུ་མི་སྐྱག་
པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའོ། །ཆོས་སྟོན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། རྒྱལ་པོའི་བཙུན་མོ་སྐྱག་པ་ཤི་བའི་
བན་སྟོད་པ་དང་འབྲ་བར་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་བདག་གཉིས་
མེད་པར་སྟོན་པ་དང་སོགས་པས་མངོན་མཐོའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །འགལ་རྒྱུན་སྟོང་བའི་ཁྱད་
པར་ནི། བྱིན་ཐུག་གི་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སེར་སྒྲ་ནས་ཤེས་འཆལ་གྱི་བར་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ།

བདེ་འགྲོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གདུལ་བྱ་ལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་སྟོན་པ་ཐུན་མཛོད་བ་ཡིན་པས་ཤེས། ཡོངས་འཛིན་ལ་བཟང་ངན་མེད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ། འདིས་ནི་རྣམ་མཁྲིན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད། ཆོས་རྣམས་མི་དམིགས་པར་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ། དག་ཅ་རྣམ་མཁྲིན་དུ་སྟོབ་པའི་བསྟོ་བ་གསུམ་སྟོར་ལམ་པ་ལ་སྐྱེད་པའི་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ལ། ཉན་རང་ལ་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱད་པར་ལས་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་ཉེ་རིང་ཡོད་པར་མིན་ཏེ། ཅུ་དྲུངས་བ་དང་བརྟོགས་པ་ལ་ཆེ་གཟུགས་འཆར་བ་དང་མི་འཆར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡོངས་འཛིན་གྱིས་ཆོས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་སྟོན་དུ་བྱང་བའི་རྒྱུད་དག་པ་ཉིད་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱད་པར་རོ། །

བཞི་པ་ལ་(གདན་མས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་པ་)བཞི། སྐབ་པའི་རྟེན། སྐབ་པའི་དམིགས་པ། སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ། སྐབ་པ་རང་གི་ངོ་བོའོ། །

(རིགས།)

དང་པོ་(སྐབ་པའི་རྟེན་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱི་)ལ་བཞི།
 རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ། རིགས་སྤྱུ་འགྲུར་ཚུལ། རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། རིགས་ཀྱི་ངེས་ཚིག་གོ། །དང་པོ་
 (རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་)ལ་གསུམ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ། སེམས་ཚུལ་བ། དབུ་མ་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་(ཉན་
 ཐོས་སྡེ་བ་)ནི། འདུལ་བ་ལས། ཆོས་གོས་དང་། བསོད་སྦྱོམས་དང་། གནས་མལ་ངན་ངོན་ཚུལ་གྱིས་
 ཆོག་ཤེས་པ་འཕགས་པའི་རིགས། སྤྱོད་བ་དང་སྦྱོམ་བ་ལ་དགའ་བ་འཕགས་པའི་རིགས་ཏེ་བཞི་
 བཀའ་སྤྱུལ་ལ། ངོ་བོ་ནི་སེམས་བྱུང་འདོད་ཆགས་མེད་པའོ། །བཞི་པོ་འདིས་ཅི་བསྟན་ན། འཕགས་
 པའི་རིགས་གསུམ་གྱིས་ལམ་སྐབ་པའི་ཚུལ་དང་བཞི་པས་ལས་དངོས་བཅས་ཏེ། དེ་ཡང་སྦྱོན་པས་
 རང་གི་སློབ་མ་རྣམས་ལ་བྱེད་ཚུལ་འདིས་ལས་འདི་བྱེད་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ཐར་བ་འཐོབ་པོ་
 ཞེས་གསུངས་པའོ། །བཞི་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཆོས་གོས་སོགས་བདག་གི་
 བའི་དངོས་པོ་ལ་སྟེན་པ་དེའི་ཆེ་ཞི་བར་བྱེད་ལ། ཐ་མས་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་ཀ་ལ་སྟེན་པ་
 གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་དེ། མཛོད་ལས། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས་ཞེས་དང་། གསུམ་གྱིས་ཚུལ་
 བསྟན་ཐ་མས་ལས།⁵²⁷ ཞེས་དང་། བདག་གི་བདག་འཛིན་དངོས་འདོད་པ། །དེ་ཡི་དུས་དང་གཏན་
 ཞིའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །དེ་དག་རིགས་སྤྱུ་འགྲུར་བའི་ཚུལ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ལས་འཕགས་
 པ་རྣམས་སྐྱེ་བས་ན། འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་སྟེ།⁵²⁸ ཞེས་སོ། །དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གྱི་བྱེད་པར་ལ་
 ཡང་རིགས་སྤྱུ་འཛོགས་སྟེ། མཛོད་ནས། ཁ་ཅིག་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས། །ཁ་ཅིག་སྤྱངས་པ་ལས་གྱུར་
 ཏོ།⁵²⁹ ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་རིགས་ཚུལ་ཞིག་གྲགས་ཀྱང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱས་ནས་

⁵²⁷ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༣ ཟེང་། ༩

⁵²⁸ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༣ ཟེང་། ༡༠

⁵²⁹ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༥ ཟེང་། ༡༩

བཞག་པ་ནི་མེད་དོ། །མདོ་སྡེ་པས་སྦྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱེད་པར་སྦྱིབ་པ་སྤང་རུང་ལ་འདོད་ཅེས་འཆད་
པ་ལ་ནི། ཞེས་བྱེད་མ་མཐོང་ངོ།།

གཉིས་པ་([སེམས་ཅན་པ་](#))ནི། དོན་གསང་ལས། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།
རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལོ་ཞེས་དང་། མི་རྟག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ཡེ་
ཞེས་གྱི་བདག་ཉིད་དང་ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། ས་བོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་
དུ་གནས་པ་དང་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།⁵³⁰ ཞེས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་
རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ལ་ཡང་ལྟོས་ནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཞེས་པར་ཐ་སྙད་གདགས་ཏེ། དཔལ་འབྱེད་
སོང་ཞེས་པ་དོན་མདོ་ལས། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ས་བོན་ལ་ལྟོས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྦྱང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀུན་གཞིའི་སྦྱང་གི་
ཐག་མེད་སྦྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ལ་འདོད་དེ་འདུས་བྱས་སོ། །ཐེག་བསྐྱུས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཐོས་པའི་བག་
ཆགས་གྱི་ས་བོན་ཚུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེད་ས་བོན་དུ་བལྟ་སྟེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་
པར་ཞེས་པའི་གཉིན་པོ་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་།⁵³¹ ཞེས་
ཀུན་གཞི་ལ་འོ་ཆུ་བཞིན་ལྟར་ཅིག་གནས་པ་དེ་རི་ཅན་འཕེལ་བ་དེ་ཅན་གྱིས་རང་བས་ཆུ་ལ་འོ་མ་
འབྱུང་བ་ལྟ་བུར་ས་བོན་རྣམས་ཐད་ནས་གནས་འབྱུར་བར་བཤད་དེ་འདིས་ཀྱང་མི་རྟག་པར་གསུངས་
སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ཡང་འདུས་བྱས་ཡིན་ཏེ། ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་
པ་དང་། སྦྱབ་པ་ཐ་དད་དབྱེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཐ་དད་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཡོད་ཉིད་དུ་ངེས་
པར་བརྗོད། །⁵³² ཅེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་རྒྱ་ཁམས་ཐ་དད་དང་། རྒྱན་
ཐེག་གསུམ་ལ་མོས་པ་ཐ་དད་དང་། ངེས་པར་སྦྱབ་མི་སྦྱབ་ཐ་དད་དང་། འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་རབ་འབྱིང་
ཐ་གསུམ་ཡོད་པས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་མ་

⁵³⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ ཞོག་ ༥༩ ཟླ་ ༩

⁵³¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ ཞོག་ ༩༥ ཟླ་ ༩

⁵³² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ ཞོག་ ༩༩ ཟླ་ ༩

གཏོགས་པ་རང་རྒྱད་པའི་དབྱེ་བ་མེད་པས་མོས་པ་ཐ་དད་སོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་མི་རུས་པས་
 སོ། །གཞན་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་རང་གི་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 དེའི་ཆེ་ཡང་མི་ཟད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རིགས་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ན་
 རྒྱན་ཆད་པ་མི་སྲིད་པས་སོ། །བསྐྱབ་པ་ལས་ཀྱང་། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་ཅམ་སྤང་དུ་རུང་
 བ་དང་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱད་ལ་རིམ་བཤུར་ཐེག་ཆེན་དང་ཐེག་དམན་དང་རིགས་ཆད་ཡིན་པར་
 བཤད་དེ། འདི་ཡང་ཀུན་གཞིའི་སྤྲེང་གི་ས་བོན་ལ་དགོངས་སོ། །

ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་མ་བཞག་པའི་རིགས་ལ་ཡང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་རྒྱས་པ་ལས་
 བྱུར་པ་གཉིས་ཡོད། །བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་རིགས་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་
 བཞིན་གྱིས་གནས་པ་དང་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའོ། །དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་ནི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྲག་གི་བྱང་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཅིག་ནས་གཅིག་
 ཏུ་བརྒྱད་དེ་འོངས་ལ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་ཡང་
 དག་པར་བསྐྱབས་པའི་རིགས་ནི་སྡོན་དགེ་བའི་རྩ་བ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་
 སྟེ།⁵³³ ཞེས་དང་། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། འོན་རིགས་དེའི་རང་བཞིན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལུས་ལས་
 བྱང་པར་དུ་བྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྲག་གིས་ཐོབ་པ་དང་ཐོག་མ་མེད་པའི་
 དུས་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།⁵³⁴ ཞེས་སོ། །འོན་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྲག་གི་བྱང་པར་ཞེས་པ་
 གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁུ་ན་རེ་དབང་པོ་ལྟ་རིགས་སུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྲག་པ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་ལ་བྱའོ་ཟེར་བ་ལ། འབྲེས་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱིས་དབང་པོ་ལྟ་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྤྲང་བ་
 ཅམ་ཡིན་པས་སོར་བཞག་པས་ཆོག་པར་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྲག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་ཀྱི་བྱང་པར་རམ་ནང་ཆན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་

⁵³³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྡུར་མ། དེག་ ༥༣ ཞོག་ ༥༢ ཟེང་། ༤

⁵³⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྡུར་མ། དེག་ ༥༣ ཞོག་ ༥ ཟེང་། ༥

རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནང་གི་ལ་འདོད་པས་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཡིན་ལ་མ་འཁྲུལ་
ཡང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པ་དང་དྲུག་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པ་ནི་འཁྲུལ་ལ།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་མཆེད་དང་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ཀ་ལ་འཁྲུལ་ལོ། །ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་
པར་ཅིས་ཤེས་ཤེས་ན། ཉན་ས་ལས། ས་བོན་དེ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་ཐ་དང་
པའི་མཆོན་ཉིད་མེད་དེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བརྒྱད་དེ་འོངས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལ། རིགས་དང་ས་བོན་དང་ཁམས་དང་རང་བཞིན་
ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དང་ཐ་སྙད་དེ་དག་བཏགས་པར་ཟད་པས་དེའི་ཕྱིར་ན་དེ་ནི་རྒྱད་གཅིག་པ་ཞེས་
བྱའོ།⁵³⁵ །ཞེས་རིགས་དེ་རྒྱད་གཅིག་གམ་ཐ་དང་གང་ཡིན་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་
གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པར་བཤད་པས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་རྗེ་ལྟར་འདིའི་གདགས་གཞིར་རུང་། རྒྱ་
མཆོ་སྤྱོན་ལས་ཀྱང་། ས་བོན་དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་པ་ལས་གྲོ་ལ་
བ་གཟུང་བར་མི་བྱས་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་བྱད་པར་ཞེས་བྱ་བའོ། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དེ་ཡང་སེམས་
ཅན་གྱི་རྣམས་ཀྱི་ཅ་བར་གྱུར་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་
དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་དང་སྟོང་པོ་དང་གཅིག་སུ་དཔའ་བ་དང་སྐྱེས་བྱའི་བྱད་པར་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །ཡང་ན་སྟོམས་པར་འདུག་པ་དང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཡང་རུང་བ་དང་མི་
བྱད་པར་འགྱུར་བ་ལ་རིགས་ཞེས་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གཟུང་ངོ།⁵³⁶ །ཞེས་སོ། །དེ་
ལྟར་ན་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གམ་གང་རུང་གཅིག་ལྡན་པས་ཀྱང་ཆོག་པས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རིགས་
ཀྱི་བྱད་གཞིའམ་གནས་སྐབས་ཅན་ནོ། །རིགས་ནི་དེའི་བྱད་པར་རམ་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་སྟེ།
མདོར་ན་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཟེར་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ཁམས་དང་སྐྱེ་གནས་སོགས་གང་དུ་ཡང་
བར་མ་ཆད་དུ་འདུག་པའི་སྟེང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་བྱས་པ་དོན་བྱེད་པས་རྣམས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། བྱད་
དུ་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྣམས་ཡོད་མིན་པར་གདགས་གཞི་དང་དེ་ཉིད་གཞན་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་

⁵³⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༩ ཟེང་། ༡༡

⁵³⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༢ ཞོག ༩ ཟེང་། ༡༢

ཞིག་ལ་འདོད་པས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཉིད་ཀྱང་རིགས་མིན་ལ་དེ་ལས་⁵³⁷གཞན་པ་ཡང་མིན་ནོ། །རྒྱ་
 མཆོ་སྤྲིན་ལས། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་སྟེ་སྤྲུལ་ཀྱང་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་⁵³⁸ཞེས་
 པ་ནི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་གསར་དུ་སྐྱེད་པ་མིན་གྱི་གདོད་མ་ནས་རྒྱན་གནས་པ་ལ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཉིད་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་ནི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་རིགས་ལ་གནས་པར་རིག་པར་
 བྱའོ། །ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བས་
 འདུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དོ།⁵³⁹ །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་པས་འདུས་མ་
 བྱས་ཡིན་ན་ཉན་ས་ལས། སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཉིད་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། སྐབས་འགྲོ་དང་སྒོམ་པ་ལ་
 ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པས་འདུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་དོ། །རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ནི་སྟོབ་ལམ་ཐམས་ཅད་
 དོ། །ཞེས་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་
 བརྟམ་པར་བྱས་པ་ན་མིང་གཞན་རྒྱས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཅུ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཆོ་སྤྲིན་ལས།
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་གཞན་
 དུ་གྱུར་པ་ལ་མིང་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ནི་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པ་ཞེས་བྱ་བས་སོ།⁵⁴⁰ །ཞེས་
 སོ། །ཡང་དེ་ལས་ངེས་མ་ངེས་ཀྱི་རིགས་དང་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བ་དང་སོང་བའི་རིགས་
 གཉིས་ལ་ཡང་རང་བཞིན་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡོད་དོ། །འོ་ན་རྒྱན་ལས། རང་བཞིན་དང་ནི་རྒྱས་
 པ་དང་། །དེ་ནི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་། །ཡོད་མེད་ཉིད་དང་⁵⁴¹ཞེས་རིགས་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱར་
 ཡོད་འབྲས་བྱར་མེད་པ་དང་འབྲས་བྱ་ཡོད་པར་བཤད་པས་དེ་གཉིས་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལྟོག་པ་
 འགལ་བ་ཡིན་གྱི་རྗེས་འགལ་བ་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན་རྗེས་ལ་བསམས་ན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཉིས་
 ཀ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། ས་བོན་དེས་འབྲས་བྱ་མ་སྐྱེད་ཅིང་འབྲས་བྱ་མ་བྱུང་བ་ན་ཕྱ་བ་ཞེས་

⁵³⁷ ཞོལ་ འོག ༡༠^ཉ ན ༥ དེ་ལ་གཞན་པ་

⁵³⁸ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག ༥ འོག ༤༡༤ ཟེང་། ༡༠

⁵³⁹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག ༥ འོག ༤༡༤ ཟེང་། ༩

⁵⁴⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག ༥ འོག ༤༡༤ ཟེང་། ༥

⁵⁴¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག ༥ འོག ༤༡༠ ཟེང་། ༤

བྱའོ། །གང་གི་ཆེ་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་ཅིང་འབྲས་བྱ་བྱལ་བ་དེའི་ཆེ་ན་ནི་ས་བོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་དེའི་ཕྱིར་རིགས་དེ་རགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ།⁵⁴² །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཉི་ལྔ་ལས་གཞན་དག་ནི་རིགས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ག་གི་བྱུང་བར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་རྒྱུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་དང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའོ།⁵⁴³ །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སེམས་ཅམ་པའི་རིགས་ཀྱིས་སྟོགས་སྲ་སྒྲངས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བྲངས་པར་འགྱུར་རོ། །

དེ་ནི་འདུས་བྱས་ལ་རིགས་སྲ་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། ཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་སྲ་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་དེ་རྒྱན་འདིར་ཆོས་ཉིད་རིགས་སྲ་བསྟན་པ་ལ་ཤུཌི་བས་ཀྱང་དེ་ལ་རིགས་སྲ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །རིགས་སྲ་འདོག་པ་སྲ་མ་ནི་དེས་ཟག་མེད་སྐྱེད་པས་ཡིན་ལ་ཆོས་ཉིད་རིགས་སྲ་འཆད་པ་ནི། ཀུན་བཏུས་སྲ། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།⁵⁴⁴ །ཞེས་པ་ལྟར་དེ་ལ་དམིགས་པས་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་པ་ཅམ་ལ་རིགས་སྲ་འདོག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་དམིགས་རྒྱུན་དང་རྒྱུའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་རིགས་སྲ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་(དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་)ནི། ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། དུ་བ་ལ་ནི་མེར་ཤེས་དང་། །ཚུ་སྐྱར་ལས་ནི་ཚུར་ཤེས་ལྟར། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལྟོ་ལྟན་གྱི། །རིགས་ནི་མཆོན་མ་དག་ལས་ཤེས།⁵⁴⁵ །ཞེས་པ་དང་མཐུན་པར་དབྱུ་མ་ལ་འདུག་པ་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་དུས་ནའང་སྟོང་ཉིད་ཐོས། །ནང་གི་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ལྡང་། །དགའ་བ་ལས་བྱང་མིག་ནི་མཆི་མས་བརྒྱན། །ལུས་ཀྱི་སྲ་ལྡང་བ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །དེ་ལ་རྟོགས་སངས་རྒྱས་སྟོའི་ས་བོན་ཡོད།⁵⁴⁶ །ཅེས་ལུས་ཀྱི་མཆོན་མ་དེ་དག་གི་རྒྱ་ལ་བཤད་པ་དང་། དཀོན་བཅེགས་ལས་གང་ལ་འདུ་

⁵⁴² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༣ ཞོག་ ༩ ཟེང་། ༡༣

⁵⁴³ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༩༩ ཞོག་ ༡༣༥ ཟེང་། ༡

⁵⁴⁴ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༦ ཞོག་ ༡༩༩ ཟེང་། ༤

⁵⁴⁵ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༩༠ ཞོག་ ༩༦༩ ཟེང་། ༡

⁵⁴⁶ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༦༠ ཞོག་ ༥༦༡ ཟེང་། ༡༩

བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ་འདུས་མ་བྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ཏེ་རིགས་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་མེད་པའོ། །རིགས་
 དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉག་
 པའོ།⁵⁴⁷ །ཞེས་དང་། བལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་བྱེད་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལྷུང་ལེན་པ་ནམ་མཁའ་ལྷུང་ཡངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་སྟེ། དེ་
 ལྟར་གནས་པའི་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་
 ལྷུང་སྤྱོད་པ་ཡིན། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ལྷུང་བ་ཡིན། ད་
 ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ལྷུང་བ་ཡིན་⁵⁴⁸ །ཞེས་པ་དང་མ་ཐུན་
 པར་རྒྱན་འདིར་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་རིགས་སྤྱོད་གསུངས་སོ། །ཉི་ལྷང་ལས། སྤྱོད་མཆེད་དུག་གི་བྱུང་
 པར་རིགས་གཉིས་སྤྱོད་འོད་པ་བཀག་ནས་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སྤྱོད་གསུངས་ཏེ། ཇི་
 སྐད་དུ། དེ་དག་གིས་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའི་དོན་བརྗོད་
 དགོས་སོ། །རྒྱུའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པ་དེས་ན་
 དོན་གྱི་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཉིས་པ་འདི་མེད་དོ། །ཡང་ན་དེ་དག་
 གི་རིགས་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་དང་འདི་འགྲིག་པ་མ་ཡིན་
 ལོ།⁵⁴⁹ །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་འཕགས་པས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་དོན་ཆོས་ཉིད་ལ་འོད་ན་ཉིས་པ་
 མེད་ལ་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་འོད་ན་རྒྱས་རིགས་ཀྱང་དེར་ཐལ་པས་དེ་གཉིས་བྱུང་མེད་དོ་
 ཞེས་གསུང་ངོ། །འོ་ན་ཆོས་ཉིད་ཇི་འདྲ་ཞིག་རིགས་སྤྱོད་ཅི་ན། དེ་ལ་རྒྱུད་སྤངས་ཡང་། སྤྱིར་
 རིགས་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་ཡི་རིགས། །ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ། །དེ་ཡང་
 རྣམ་བཞི།⁵⁵⁰ །ཞེས་ཁམས་བྱུང་ཆུབ་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་བཞི་ག་རིགས་སྤྱོད་པ་ཡང་ཡོད་ལ།

⁵⁴⁷ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༣༩༡ ཟླ་ ༡༠

⁵⁴⁸ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༣༥ ཞོག ༥༥༠ ཟླ་ ༡༣

⁵⁴⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༡༣༧ ཟླ་ ༣

⁵⁵⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༧༠ ཞོག ༩༣༩ ཟླ་ ༣

བྱེ་བྲག་ཏུ། གཏེར་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་དུ། །རིགས་དེ་རྣམ་གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཐོག་མེད་རང་
བཞིན་གནས་པ་དང་། །ཡང་དག་སྒྲངས་པ་⁵⁵¹མཆོག་ཉིད་དོ།⁵⁵² །ཞེས་རིགས་གཉིས་སུ་གསུངས་
པའི་གཏེར་གྱི་དཔེས་མཆོན་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི། དེ་བཞིན་ཡིད་གྱི་ནང་ཚུད་རིན་
ཆེན་གཏེར། །དེ་མེད་བཞག་དང་བསལ་མེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་། །མ་རྟོགས་པས་ན་དབུལ་བའི་སྤྱག་
བསྐལ་ནི། །རྣམ་མང་རྒྱན་དུ་སྦྱེ་བྱ་འདིས་སྦྱོང་རོ།⁵⁵³ །ཞེས་བསལ་བཞག་དང་བསལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་
གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་)ནི་དེ་ལ་སྤྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྦྱར་
རུང་ཞིང་། སྤྱིར་པ་སྤང་དུ་རུང་བའི་རྒྱ་ཅམ་ཞིག་རིགས་སུ་འཛོག་པར་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀ་བཞེད་
པ་མཐུན་ཞིང་སྤང་དུ་རུང་བ་ཡང་དེ་མ་སྟོ་བྱར་བར་⁵⁵⁴སོང་བས་ཡིན་ལ། སྟོ་བྱར་བའི་དོན་ལ་མི་
མཐུན་ཏེ་འདི་ལྟར་དབུ་མ་པ་རྣམས་ནི་དེ་མ་ཞེས་པ་སྟོས་བཏགས་ནས་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་
རྩས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་སྟོ་བྱར་བར་འཛོག་གོ། །སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ནི་དེ་མ་ནི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་གཞན་དབང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པས། རྩས་སུ་བདེན་ཡང་བྱུང་བའི་གནས་
ལུགས་ལས་གོལ་བའི་གཙང་བདེ་ཏྲག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་གྱིས་བསྐྱེད་པས་དེའི་
རྒྱ་དེ་ཡུལ་སུན་སྤང་བའི་སྟོན་ས་བསྟོག་པར་བྱས་ལ། དེ་ལོག་པ་ན་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཆགས་
སོགས་ཀྱང་རང་གི་རང་གིས་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འབྲལ་རུང་ཡིན་པས་སྟོ་བྱར་བར་འདོད་
དོ། །དེས་ན་དབུ་མ་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཤེས་ལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་རྟོགས་པ་
ན་ཐ་སྟོན་དུ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ཞི་བར་འགྱུར་ཞིང་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་གཉིན་པོ་མཐའ་དག་སྦྱེ་
བར་འགྱུར་བས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོས་ནས་སྟོ་བཏགས་ཏེ་འདི་ནི་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སོ་ཞེས་འཛོག་གོ། །སེམས་ཅམ་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་

⁵⁵¹ ཞོལ། སོག་ ༡༠༩ ན ༡ རྒྲངས་པས་

⁵⁵² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༠ སོག་ ༩༥༡ ཟེང་། ༩

⁵⁵³ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༠ སོག་ ༩༥༥ ཟེང་། ༩

⁵⁵⁴ ཞོལ། སོག་ ༡༠༩ ན ༦ ཡོད་སོང་བས་ གཙང་། སོག་ ༡༡༡ བ ༥ ཡོད་པས་

བ་དེ་གཤེས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་ཅིང་དེ་མ་དེ་དག་དེ་ལ་གཉེན་པོས་འབྲལ་དུ་
 རུང་ལ། ཅི་ཙམ་བྲལ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་
 པས་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་དེ། སྤྱི་མ་ནི་རྒྱན་འདི་དང་སྤྱི་མ་ནི་རྒྱན་སྤེལ་བཤད་ཆོད་དུ་མཐོང་
 རོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་འདོད་པར་མཚུངས་ཀྱང་དེ་མའི་སྤྱང་གཞི་བདེན་པར་འདོད་མི་
 འདོད་མི་འདྲ་བས་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་མཚུངས་སོ། །དེའི་སྤྱིར་སེམས་ཙམ་གྱི་སྐབས་
 སུ་དེ་མ་གཞོད་མ་ནས་ཟད་པར་གསུངས་པ་ནམས་སྤྱན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱེད་པས་གནས་
 ལུགས་ལ་མ་ཞུགས་པ་ཙམ་ལ་བཤད་ཀྱི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བ་ལྟར་སྤོས་བཏགས་པའི་མིང་ཙམ་
 དུ་མི་བཤད་དེ་འདྲིས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་མ་ཟད་མེད་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་ལུགས་སྤྱི་མ་འདིའི་བྱེད་
 ཆོས་ཡིན་པས་འདི་ལྟར་ན་སྤྱང་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་སྤངས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་ཀྱི་
 སྤང་གཉེན་རྩིས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་མི་འདོད་དེ། སྤྱི་མའི་སྤྱང་པོས་སྤྱི་མའི་སྤྱང་པོ་གཞན་ཞིག་པམ་
 པར་བྱས་པ་ལྟར་འདོད་པས་སོ། །ཤིན་ཏུ་ཐབ་པའི་དབྱིངས་འདི་ཀུན་རྫོབ་ཉི་བར་བཟུང་ནས་སྤྱོ་
 བཏགས་དེ་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་མ་ཤེས་པར་རང་རྒྱན་དུ་བྱུང་བར་བྱས་ནས་ཁ་ཅིག་གཅིག་དང་གཞན་
 ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་དུ་མ་ཞིག་སྤང་བ་ལ་ནི་སྤྱོ་ངལ་བ་ཙམ་ཞིག་འབྲས་བུར་
 འདུག་གོ།

གསུམ་པ་([རིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ](#))ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་དང་མ་ངེས་པའི་རིགས་དང་
 རིགས་ཆད་པ་ལྟར་ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་མ་ནི་གྲོལ་དཀའ་བ་ཙམ་ལ་དགོངས་ཀྱི་
 རིགས་གཏན་ཆད་མི་སྤྱི་དེ་དེ་མ་སྤྱང་དུ་མི་རུང་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་
 ན་སྤྱི་དཔལ་སྤྱང་བ་མི་སྤྱི་དཔལ་བར་འགྱུར་ཏེ་མེ་ལ་མེའི་ཆ་བ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ཙམ་པ་རིགས་
 གཏན་ཆད་འདོད་ཅེས་གྲགས་ཀྱང་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་སྤེལ་འགྲེལ་ཞིག་ནས་བཤད་པ་དེ་དང་དེར་རྣམ་
 གཞག་མཛད་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱི་ངེས་དོན་དུ་མི་བཞེད་དེ། འདོད་ན་སྤྱི་བ་པ་སྤྱང་དུ་མི་རུང་བར་ཁས་ལེན་
 དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་མ་ཐམས་ཅད་སྤྱོ་བུར་བར་འདོད་པས་སོ། །

བཞི་པ་([རིགས་ཀྱི་ངེས་ཚིག་](#))ནི། རྒྱུ་ལས། ཡོན་ཏན་ནི། སྒྲོལ་བའི་དོན་དུ་ཞེས་པར་
བྲ།⁵⁵⁵ །ཞེས་པ་ལྟར་འདི་ལས་ཡོན་ཏན་དག་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བས་རིགས་སོ། །མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི།
བྱང་ས་ལས། རིགས་དེ་ནི་གཞི་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟོན་པ་དང་རྒྱ་དང་རྟེན་དང་ཉེར་གནས་དང་། སྟོན་དུ་
འགྲོ་བ་དང་། གནས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ་⁵⁵⁶ ཞེས་སོ། །གང་དག་མདོ་རྒྱུ་སེམས་ཙམ་ལུགས་དང་སེམས་
ཙམ་པ་དང་དབུ་མའི་རིགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མི་མ་བུན་པར་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་མདོ་རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་འཆད་པ་ནི་རང་གི་ས་རང་ལ་ཅོ་འདྲི་བའོ། །

གཉིས་པ་([ཡན་ལག་གི་དོན་](#))ལ་གཉིས། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་ལ་ཅོད་སྤང་ངོ་ །དང་
པོ་([རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་](#))ལ་བཞི། སྒྱར་ཅ་འབྲེལ་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་(མཆོམས་སྒྱར་)ནི། སྒྱར་ལམ་
ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒྱུབ་པའི་རྟེན་དུ་བྱུར་པའི་རིགས་གསུངས་ཏེ། རྟེན་ཆོས་སྒྱུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་རིགས་ལ་
གནས་པ་ལ་སྒྲར་རི་སྐད་བཤད་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་བུན་དང་མཐོང་བའི་ལམ་དང་སོགས་པས་སྒྲོམ་
ལམ་དང་བྱད་པར་ཀྱི་ལམ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་འབྱུང་བས་སོ། །གལ་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐར་
ཆ་དང་ངེས་ཆ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་དུ་རིགས་འགྲོ་བས་དང་པོར་རིགས་བཤད་དགོས་ཤེ་ན། དེ་ནི་རྒྱ་སྟོན་
དང་འབྲས་བུ་རྗེས་སུ་འཆད་པ་དོན་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་འབྲས་བུ་སྟོན་ལ་བཤད་ནས་འདིའི་རྒྱ་
འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་བཤད་པའི་གོ་རིམ་མོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཞེས་བཀྱི་བའི་ཚིག་འདིའི་དོན་གང་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་
གསོལ་བ་དང་། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་
ཏོ། །རབ་འབྱོར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཚིག་གི་དོན་ནི་ཚིག་གི་དོན་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
བྱང་རྒྱལ་ལ་ནི་སྐྱེ་བའམ་ཡོད་པ་ཉིད་དམ་མེད་པ་ཉིད་ཡོད་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རབ་འབྱོར་དེའི་
ཕྱིར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཚིག་གི་དོན་ནི་ཚིག་གི་དོན་མེད་པའོ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལེ་ཏུ་ནས་

⁵⁵⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༤༡༠ ཟེང་། ༤

⁵⁵⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༤༢༥ ཟེང་། ༣

བཟུང་སྟེ་སྒྲོར་ལམ་དང་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་དེར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་⁵⁵⁷ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་
 པའི་ཆོག་གི་དོན་ཞུས་པའི་ཡན་དུ་གསུངས་སོ། །མདོ་འདིས་ནི་རྟོན་པའམ་ཐོབ་བྱ་བྱང་ཚུབ་རྩལ་སྟེ་
 མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲ་
 འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོག་གི་དོན་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་
 ཏོ།

གཉིས་པ་([རྩ་བས་བསྟན་](#))ནི། བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ངེས་འབྱེད་བཞི་དང་མཐོང་སྒྲོམ་
 གཉིས་ཏེ་དུག་གི་རྟོན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་རྣམ་པར་སྒྲུར་ཏེ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
 བོ། །འདིར་རྟོན་དང་བཞིན་པའི་དོན་ནི་ལཁར་གཞིང་ལ་རྒྱ་ལྷག་གམ་ས་གཞི་ལ་ལོ་རྟོག་ལྟ་བུར་ནི་མི་
 བསམ་གྱི། འོན་ཀྱང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་རང་བཞིན་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་རྟོགས་པའི་མཐུས་སྒྲུབ་པ་
 བཅུ་གསུམ་པོ་དེ་རིམ་པ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལོ། །དེ་ལ་བློ་དེ་རྟོན་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་
 ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རམ་མཁའ་ལ་བྱའི་རྩལ་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་ལམ། སྒྲུ་མ། སྒྲིག་རྒྱ། སྒྲ་བརྟན།
 མིག་ཡོད། སྤྱི་ཟེའི་གྲོང་ཁྱེད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུལ་པ་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
 སོ། ⁵⁵⁸དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་སྒྲུར་ལྟར་རོ། །འདིས་དངོས་སུ་རྟོན་དངོས་པོ་བ་བཀག་ནས་ལྷགས་ལ་སྐྱེ་
 མཆེད་དུག་གི་ཆོས་ཉིད་བློ་དེ་ལྟེ་རྟོན་དུ་བསྟན་ཏེ་འདིའི་དཔེ་དགུས་བློ་དེ་ལྟེ་རྟོག་པ་དགུ་མཚན་པའི་སྒྲོ་
 རས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོར་ལམ་ལྷག་མ་དང་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་རྟོན་ལ་ཡང་རང་རང་གི་སྐབས་
 ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དང་དཔེ་དོན་སྒྲོར་ཞེས་ཉི་ལྔ་ལས་གསུངས་པ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཅེ་མོའི་རྟོན་ནི། ཡང་
 དག་མཐའ། དེ་བཞིན་ཉིད། མ་རྟོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ཆོས་གནས་པ་ཉིད། ཆོས་ངེས་པ་ཉིད་ཆོས་བདེན་པ་ཉིད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
 པའི་དཔེ་དགུས་ཅེ་མོའི་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་མཚན་ནས་སོ། །བཟོད་པའི་རྟོན་ནི། སྒྲུ་མའི་སྐྱེས་བྱའི་

⁵⁵⁷ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟན་མ། དེ་ག། ༡༩ ཞོག་ ༩༣ ཟེང་། ༣

⁵⁵⁸ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟན་མ། དེ་ག། ༡༩ ཞོག་ ༩༣ ཟེང་། ༡༡

ཕུང་པོ་ལྔ་དང་དེའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་དེའི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་དེའི་མིག་དང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
 ཁམས་དང་དེའི་མིག་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་
 པའི་དཔེ་དགུས་རྩལ་འཛིན་དགུ་མཆོན་ནས་སོ། །ཆོས་མཆོག་གི་ཉེན་ནི། སྐྱེ་མའི་སྐྱེས་ཕྱིའི་སྐྱོང་བ་
 ཉིད་རྣམས་དང་པར་བྱིན་སྤྱོད་པ་མཐུན་སྟོབས་སོགས་ཕུང་པོ་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཉེན་འབྲེལ་བསམ་
 བཤུན་གཟུགས་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་གི་དོན་མེད་པའི་དཔེ་དགུས་བཤུགས་འཛིན་དགུ་མཆོན་ནས་
 སོ། །མཐོང་ལམ་གྱི་ཉེན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་
 དང་། ནང་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་རྣམས་ནས་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོག་གི་དོན་དང་།
 འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ལ་རིམ་བ་ལྟར་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དང་འདུས་
 མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དཔེ་བཞིས་མཐོང་སྤང་གི་རྟོག་པ་བཞི་མཆོན་
 ནས་སོ། །སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཉེན་ནི། སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་མངོན་པར་འདུ་བ་མེད། འབྱུང་བ་མེད། མི་
 དམིགས་པ། གུན་ཉོན་མེད། རྣམ་བྱང་མེད་པའི་ཆོག་གི་དོན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དཔེ་བདུན་
 དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དཔེ་དང་། ཤེན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་
 གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་དཔེ་དགུས་ས་དགུའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་རྟོག་པ་དགུ་མཆོན་ནས་སོ། །

འོ་ན་སྒྲོམ་སྤང་གི་རྟོག་པ་ཡང་བཞིར་ཡོད་པས་དཔེ་བཞིར་རིགས་ཤེས་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་
 སུ་དོན་ཆོན་བཞིར་བཅད་ནས་སྤང་ལ། འདིའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་དཔེ་
 གསུམ་ཏུ་འགྱུར་བས་དགུར་བྱས་ཏེ་སྒྲོམ་སྤང་ལ་ཆེ་འབྲིང་གི་སྒྲོན་ས་དགུར་འབྲེད་ལ་མཐོང་སྤང་ལ་
 དེ་ལྟར་བྱེ་བ་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་ཉི་སྤང་ལས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་རྟོག་པ་དང་དཔེ་རྣམས་
 ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དཔེ་དགུ་བྱང་བས་རྟོག་པ་ཡང་དགུར་བྱེད་དགོས་ཤིང་
 དེ་དག་ཀྱང་ས་དགུ་ལ་རིམ་བ་བཞིན་ཏུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ས་བཅུ་བ་བྱིན་ལ་
 བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འདི་ནི་དཀའ་ཞིང་རྒྱུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་
 ཀྱང་དོར་བས་འདིར་བདག་གིས་བཤད་དོ། །གཉིན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་

མངོན་པར་འཆར་བའི་འོད་ཀྱི་⁵⁵⁹གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་ཞེས་སོ། །སྒྲིང་བ་ནུམ་གྲོལ་ལམ་
 བྱི་བསྐྱལ་པའི་མེ་འབར་བའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་ཞེས་
 སོ། །གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ནུམ་ཉོག་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་སྟེ་སྒྲིང་བ་ནི། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་
 པའི་གནས་མེད་ཅིང་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་ནུམ་པར་གྲོལ་བ་
 དང་ནུམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ལ། ནུམ་གཡེང་། ཤེས་འཆལ། ནུམ་པར་མ་གྲོལ་བ། གྲོལ་
 བའི་ཡེ་ཤེས་མ་གཟིགས་པའི་གནས་མེད་ཅིང་ཞེས་སོ། །འདིར་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷན་གཉེན་པོ་
 དང་། སྒྲིང་བྱ་ལྷན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉོག་པ་སྒྲིང་བ་བསྟན་ཏོ། །སྒྲིང་བྱེད་པས་བག་ཆགས་ཀྱི་
 མཆོམས་སྒྲིང་བ་དང་འདིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲངས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་རྗེ་ནི། ཉི་མ་དང་ཆེ་
 བའི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་ཤེས་རབ་དང་སྒྲིང་རྗེ་རིམ་པ་ལྟར་འབར་བ་དང་འདོད་
 པ་དག་གིས་སྲིད་པ་ཅི་སྲིད་པར་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བས་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀར་མི་གནས་པར་བསྟན་
 ཏོ། །སྒྲོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་མེན་པའི་ལམ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་གཟའ་དང་
 སྐར་མ་དང་ཁོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྒྲོག་གི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་སོགས་སོ། །འདིས་ནི་གཟའ་ལ་
 སོགས་པའི་འོད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཉན་རང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་ཐུན་མོང་མེན་པར་མཐའ་ཡས་པའི་འཛིག་
 ཉེན་དུ་འཕྲོ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་ཅན་དུ་གསུངས་སོ། །

སྐལ་བ་དང་འཆོམ་པར་གཞན་ཀྱི་དོན་གོ་རིམ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་ནི། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་
 ནུམས་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མེན་ཀྱི་བར་ལ་གསུངས་ཏེ།
 འདིས་ནི་ལྷ་གནས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་འབྲ་བར་འཛིག་ཉེན་ཀྱི་དགོ་ལེགས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་
 འཕྲོ་བའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་ཉེན་ནི། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནུམས་ཀྱི་འོད་ལ་གནས་མེད་ཅིང་

⁵⁵⁹ ཞོལ་ སོག་ ༡༡༩ ན ༥ འཆར་བའི་ཆེ་སྟན་པའི་

མི་དམིགས་ཞེས་སོ། །ཐ་མ་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་བ་མི་མངའ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་ལ།
 དེར་འབྲུག་པ་ས་བཅུ་ཐ་མ་ནའོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། འབྲུག་པའི་དོན་དེར་གཞན་ཞིག་འབྲུག་པ་
 རུ་མི་སྤང་གི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་འབྲུག་ཚུལ་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་འཕགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
 ལ་བཞེད་དེ། རི་སྐད་དུ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་གྱིས་གྲུབ་པར་འབྲུག་པའི་རྟེན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི།
 འདི་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་
 བུའོ།⁵⁶⁰ །ཞེས་གསུངས་པའོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། ཉི་སྤང་ལས་དེ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་
 དད་པའི་དབྱེ་བས་བཅུ་གསུམ་དུ་འབྱུང་རོ།⁵⁶¹ །ཞེས་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ལ་འདི་ཡང་
 གཅིག་ཏུ་འདྲེན་དགོས་པས་ས་བཅུ་པའི་ལམ་ལ་དེར་བཏགས་པ་དགོངས་པར་མཛོན་པའི་ཕྱིར་
 གདགས་གཞི་བགྲང་ལ་བཏགས་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ལ་མི་བགྲང་རོ། །བཅུ་གསུམ་དུ་འབྱེད་ཚུལ་ཡང་།
 ཁ་ཅིག་ཤེས་རབ་སྙིང་རྩེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་ནས་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་དོན་མིན་པས་ཉི་སྤང་དང་ལེ་
 བརྒྱད་མ་གཉིས་ཀར་གཉེན་པོ་དང་སྤོང་བ་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་ནས་བཅུ་གསུམ་དུ་མཛད་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་)ལ་བཞི། རྟེན་ཆོས་ཀྱི་དོ་བོ། གོ་རིམ། བྱངས་ངེས། ས་མཆོམས་སོ། །དང་
 པོ་(རྟེན་ཆོས་ཀྱི་དོ་བོ་)ནི། སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་དང་པོར་འདིག་རྟེན་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་བཞི་
 པོ་རྣམས་སྒྲེད། །རེ་ཞིག་ནི་རིམ་པ་སྟོན་པའོ། །དེ་སྒྲེས་པའི་འོག་ཏུ་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་
 ལམ་དང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་བྲུག་གོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་
 བྲུག་པོ་དེ་དག་སྒྲེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་ནང་ནས་སྤྱང་བ་སྟེ་ཕྱིར་འབྱེན་པ་ལྟར་སྤང་བྱ་སྤོང་
 བཞིན་པའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྒྱན་པོ་སྤྱང་ནས་སྒོ་འཕར་སྒོ་སྒྲེགས་བཅད་པ་ལྟར་མི་
 མ་ཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་ཐེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་སྒྲེད། །དེ་ཡང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་སྒྲེ་བ་དང་མི་
 མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་འགགས་པ་དུས་མཉམ་དུའོ། །དུས་མཉམ་ན་ལམ་གཉིས་སུ་མི་རུང་ཞེ་ན། གཉེན་

⁵⁶⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༡༣༥ ཟླ་ ༥

⁵⁶¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༡༣༠ ཟླ་ ༣༡

པོ་སྐྱེ་བ་དང་སྤང་བྱ་འགགས་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དུས་མཉམ་པར་སྟོན་གྱི་དེ་གཉིས་རང་ནི་ལམ་གཉིས་
 མིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལ་སྤྱོད་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དངོས་ནི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ཏེ། སྤང་
 བྱ་སྤང་བ་ལ་རུས་པ་དངོས་སུ་འཇུག་པས་སོ། །སྤང་བྱ་འགགས་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡང་སྤང་བྱ་ཉིད་ཡིན་
 པས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མིན་ནོ། །དེས་ན་གཉིན་པོ་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། སྤང་བྱ་འགགས་
 ཟེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་གཉིན་པོ་དང་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་པོ་སྤང་བ་དང་སྟོ་འཕར་
 བཅད་པ་ནི། ལམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྤང་བའི་དཔེ་ཡིན་གྱི་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་དཔེར་སྤྲིག་པ་
 བྱི་མི་རུང་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་པོ་འབྲེན་པ་དང་སྟོ་གཙོད་པ་བཞིན་ནོ།⁵⁶² །ཞེས་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྤང་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར་དུ་སྟོ་བ་དཔོན་འདིས་གྲང་
 མཛད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་འདོད་པ་བཀག་ནས་སྤངས་པའི་
 ཆ་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་ཉེན་ཆོས་སྐྱབ་པར་མི་རུང་བས་སོ། །དེ་
 སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་གཉིན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་སྤང་བྱ་འགགས་པར་ཞེན་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་ཏོག་ཤེས་སྤྲིབ་
 སྤངས་པའི་སྐྱབ་པ་སྐྱེའོ། །ཐབས་གང་གིས་སྤང་ན་སྤང་གཉིན་དེ་དག་མི་དམིགས་པར་མཛོད་སུམ་དུ་
 ཏོགས་པས་སོ། །དེ་སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་འཁོར་འདས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་འདོར་ལེན་དུ་ཞེན་ནས་མི་གནས་
 པའི་མཆོན་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་ཏོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་ཐབས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དེ་
 སྐྱེའོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི་སྟོན་གྱི་ཆེ་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་དང་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་
 མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །དེ་སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་སོ་སྐྱེ་རྣམས་
 དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སྐྱེའོ། །ཐབས་གང་གིས་སྐྱེད་ན། འཁོར་འདས་ལ་
 མི་གནས་པའི་སྐྱབ་པ་དེ་སྐྱེས་པས་སོ། །དེ་སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་བསམ་
 པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཞན་གྱི་དོན་གོ་རིམ་བཞིན་
 སྐྱབ་པ་དེ་སྐྱེའོ། །ཐབས་གང་གིས་འགོད་ན་གཞུག་པ་ལ་ལྷེས་པོར་དགོངས་པ་དང་སོགས་པས་ལྷེས་
 དགོངས་ལྷག་མ་གསུམ་དང་དགོངས་པ་བཞིའི་སྟོན་སོ། །

⁵⁶² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༩ ཤོག་ ༥༡༡ ཟླ་ ༡༠

འདིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ། དགོངས་ལྗེས་དགོངས་ཀྱི་ངོ་བོ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར།
གངས་ངེས་གང་ཡིན་བསམས་པའོ། །དང་པོ་(དགོངས་ལྗེས་དགོངས་ཀྱི་ངོ་བོ་)ལ་གཉིས། དགོངས་པ་
དང་། ལྗེས་དགོངས་སོ། །

དང་པོ་(དགོངས་པ་)ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱལ་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་དང་དོན་གཞན་དང་། །དེ་བཞིན་
དུ་ནི་དུས་གཞན་དང་། །གང་ཟག་གི་ནི་བསམ་པ་ལ། །དགོངས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་བྱ།⁵⁶³ །ཞེས་པ་
ལྟར་བཞི་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ནི། ང་ཉིད་དེའི་ཆེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་
རྣམ་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཉམ་པའོ། །དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་
ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྐྱེ་ངེ་བཞིན་པ་
མ་ཡིན་པས་སོ། །དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། གང་དག་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་སློན་ལམ་འདེབས་པ་
དེ་དག་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཤི་འཕོས་མ་ཐག་མི་སྐྱེ་ཡང་དུས་གཞན་ནའོ་
སྙམ་དུ་དགོངས་པའོ། །གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི། དགེ་ཙམ་ལག་ལེན་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་
བསྐྱེད་པ་ལ། རྒྱུ་དུས་ཆོག་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་སྤྲད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་(ལྗེས་དགོངས་)ནི། རྒྱལ་ལས། གཞུག་པ་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་དང་། །མཆོན་ཉིད་
ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་གཞན། །གཉན་པོ་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་དང་། །བསྐྱུར་བ་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་
སྟེ།⁵⁶⁴ །ཞེས་པ་ལྟར་བཞི་ལས། དང་པོ་(གཞུག་པ་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་)ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་བསྟན་
པ་ལ་གཞུག་པའི་དོན་དུ་སྐྱབ་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པར་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་(མཆོན་ཉིད་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་)ནི། མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སུམ་ཅུ་པ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་
ཀྱི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་རྣམ་གསུམ་ལ། །དགོངས་ནས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་

⁵⁶³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༤༣༠ ཟླ་ ༣༡

⁵⁶⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༤༣༠ ཟླ་ ༡༥

བ་ཡིན།⁵⁶⁵ | ཞེས་ཀུན་བརྟགས་རྩལ་སྤྱུ་མེད་པས་མཆོན་ཉིད་དང་། གཞན་དབང་རང་ལས་མི་སྤྱིའི་
གཞན་ལས་སྤྱི་བས་སྤྱི་བ་དང་། ཡོངས་བྱུང་དམ་པ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་ནམ་དམིགས་པ་ཡིན་ཞིང་
གཞན་དབང་ལས་ལོགས་སྤྱུ་མེད་པའི་སྤྱིར་དོན་དམ་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་དོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ་(གཉེན་པོ་ལྷུ་མ་པོར་དགོངས་པ་)ནི། རྒྱལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་བརྟན་པ་
དང་། །ལེ་ལོ་ཅུང་ཟད་ཆོག་འཛིན་དང་། །ང་རྒྱལ་འདོད་ཆགས་སྤྱོད་པ་དང་། །འགྱོད་དང་མ་ངེས་ལྡོག་
པ་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་སྟེ། །དེ་ཡི་གཉེན་པོར་ཐེག་མཆོག་གསུངས།⁵⁶⁶ | ཞེས་པ་ལྟར་
ཉེས་པ་བརྒྱད་གསུལ་བའི་སྤྱིར་དུ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་ནི་
དགོངས་པ་དང་པོ་བཤད་པ་དང་། ལུང་གི་ཆོས་ལ་བརྟན་པའི་གཉེན་པོར་ནི་གསྐྱའི་ལུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་
དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟན་བཀུར་བྱས་ན་གཞོད་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ་རོ། །འདི་ཐེག་བསྟུས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ལ་བཤད་ལ། དེའི་དོན་བཤད་སྒྱུར་དུ་ལུང་
ལས་དོན་གཞན་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པར་བཤད་དོ། །ལེ་ལོ་འི་
སྤྱིབ་པའི་གཉེན་པོར་ནི། དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲོལ་འདྲི་
མེད་ཀྱི་མཆོན་སྟོས་པ་ཅམ་གྱིས་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རོ། །ཅུང་ཟད་
ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་ནི། ལ་ལར་སྤྱིན་སོགས་སྤྱད་ལ་གཞན་དུ་བསྟུགས་པ་ལྟ་
བུ་རོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་འབྱོར་པ་བསྟུགས་པ་ལྟ་བུ་རོ། །ང་
རྒྱལ་ལ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་སངས་རྒྱས་ལ་ལའི་ལུན་ཆོགས་བསྟུགས་པ་ལྟ་བུ་རོ། །འགྱོད་པའི་
གཉེན་པོར་གང་དག་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དེ་དག་མཐོ་ངེས་སྤྱོད་ཞེས་པ་
ལྟ་བུ་རོ། །མ་ངེས་པ་ལྡོག་པའི་སྤྱིབ་པའི་གཉེན་པོར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ཐེག་པ་གཅིག་

⁵⁶⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༦ ཞོག ༥ ཟེང་། ༡༩

⁵⁶⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༦ ཞོག ༤༧ ཟེང་། ༩

ཏུ་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་དང་དགོངས་པ་དང་ལྡེམ་དགོངས་གཉིས་པ་རྣམས་སེམས་ཅམ་ཁོ་ནའི་
འདོད་པའོ།

བཞི་པ་(བསྐྱར་བ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་)ནི། བརྗོད་བྱ་ཟབ་མོ་གཞན་དུ་འདྲེན་པ་ལ་བལྟ་སྟེ།
རི་སྐད་དུ། ལྷིང་པོ་མེད་ལ་ལྷིང་པོར་ཤེས། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལོགས་པར་གནས། །ཉོན་མོངས་པས་ནི་
རབ་ཉོན་མོངས། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར།⁵⁶⁷ །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ལྷིང་པོ་ནི་སེམས་ཀྱི་
རྣམ་གཡེང་རོ། །དེ་མེད་པ་ནི་ལྷིང་པོ་མེད་པའོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ལས་ལོག་
པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཡུན་རིང་པོར་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་ངལ་བའོ། །དེ་དག་ནི་རྒྱུ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་
ནི་རོ་བོ་ཉིད། །དེ་བཞིན་ཉེས་པ་གསུལ་བ་དང་། །བརྗོད་པ་ཟབ་པ་ཉིད་ལ་ནི། །ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་
འདི་རྣམ་བཞི།⁵⁶⁸ །ཞེས་པ་ལྟར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་)ནི། བཤད་སྒྲུར་དུ། དགོངས་པ་ནི་ཡིད་ལ་བཞག་པ་ཅམ་
ཡིན་ཀྱི་པ་རོལ་ལ་ལྟོས་པར་ནི་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་པ་རོལ་གཟུང་བ་ལ་
ལྟོས་པའོ་ཞེས་སོ།⁵⁶⁹ །འདི་ལ་སྤྲ་མ་རྣམས་དགོངས་གཞི་དང་དགོས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའོ་ཞེས་
འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འདི་གཉིས་འགལ་དགོས་ཏེ་དགོས་པ་གཙོ་བོར་དགོངས་གཞི་
མི་གཙོ་བ་དང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དགོས་པས་སོ། །མི་འགལ་བ་ནི་དགོངས་པ་དང་
པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་གཉིན་པོ་ལ་ལྡེམ་དགོངས་སུ་བཤད་ཅིང་། ཐེག་བསྐྱུས་སུ་བཤད་པའི་གཉིས་པ་
ཡང་གཉིན་པོ་ལ་ལྡེམ་དགོངས་ཡིན་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་ང་ཉིད་རྣམ་གཟིགས་སོ་ཞེས་པ་ཡང་གཙོ་བོར་སངས་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་པ་ལྟོག་པའི་
དོན་དུ་གསུངས་ཀྱི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་འབྲུག་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་གསུངས་པ་མིན་པས་

⁵⁶⁷ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༦ ཞོག ༡༩༤ ཟེང་། ༤

⁵⁶⁸ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༡༩༠ ཟེང་། ༡༤

⁵⁶⁹ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༦ ཞོག ༢༠༩ ཟེང་། ༡

སོ། །དེས་ན་དགོངས་གཞི་གཞན་དུ་བཅའ་དགོས་པའི་སྤྱི་ཅི་བཞིན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དགོས་པ་
 འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་མཛད་པ་ཡིན་གྱི་དགོངས་གཞིའི་ཕྱིར་མིན་ནོ། །འོ་ན་ལུང་དོན་གང་ཞེ་ན། སྤྱི་
 ཟེན་ཆོད་དེ་ཆོག་དེའི་དགོངས་པ་མིན་པར་ལོགས་སུ་བཤད་ནས་འདི་ལ་བསམས་ཏེ་གསུངས་སོ་
 ཞེས་སྤྱི་བ་པོའི་བསམས་པ་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། ཐད་ཀར་མི་སྟོན་པར་འབྲེག་པོའི་དག་
 གིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་འདིའོ་ཞེས་དགོས་པ་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་སྟེ་ལྡེམ་པོའམ་
 ལྡེའུའི་དག་ནི་འབྲེག་པོ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤུཌིས་བསྟན་པའི་དོན་བཟློད་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་
 ཡིན་ལ། བསྟན་པའི་སྤྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་ཡང་མ་ཐུན་ནོ། །དེས་ན་
 དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་གཉིས་བྲང་དོན་གྱི་གཞུང་གཅིག་ལ་འཛོག་ཚུལ་ཐ་དད་པས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ཡང་འདི་ལ་དགོངས་ནས་སོ་ཞེས་དང་། འདིའི་ཆོད་དུ་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་གཉིས་སོ། །དགོངས་པ་
 ལ་པ་རོལ་གཟུང་བ་ལ་མི་སྟོན་ཞེས་པ་ནི་དེའི་ཆ་ནས་དགོངས་པར་མི་འཛོག་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། ལྡེམ་
 དགོངས་ལ་དེ་ཉིད་ཅེས་པས་གཉིས་ཀ་གཞི་གཅིག་ལ་ཅི་བར་གསལ་ལོ། །རྒྱུ་བྱེད་དག་གིས་ནི་ཚུལ་
 འདི་ཅུམ་ཡང་ལེགས་པར་མ་བརྟགས་སོ། །

གསུམ་པ་(གྲངས་ངེས་གང་ཡིན་བསམས་པ་)ནི། འདི་དག་ཐམས་ཅད་བྲང་དོན་ཡིན་ཏེ།
 དགོངས་པ་ནི་སྤྱི་ཟེན་ལས་དགོངས་པ་གཞན་དུ་བཅའ་དགོས་ལ། ལྡེམ་དགོངས་ནི་སྤྱི་ཅི་བཞིན་པ་
 མིན་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན།
 གང་མིང་གི་ཆོགས་དང་ཆོག་གི་ཆོགས་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་བཟློད་ལ་དོན་གཞན་དུ་
 ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ།⁵⁷⁰ ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཐམས་ཅད་བསྒྱུར་བ་ལྡེམ་དགོངས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན། འདོད་
 པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ངེ་ལྟར་བྱེ་ཞེ་ན་ལྡོག་པ་ཅུམ་གྱིས་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་མིན་ན་དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱང་
 འགལ་བར་འགྱུར་ལ། དགོངས་པ་དང་པོ་ཡང་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་
 མིན་ཏེ། རྒྱན་འབྲེལ་ལས། སྤྱི་ཅི་བཞིན་པ་མིན་པར་བཤད་པ་རྣམས་དེའི་དཔེར་མཛད་པའི་ཕྱིར་

⁵⁷⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥ ཞོག ༡༥༡༠ ཟླང་ ༥

རོ། །འོན་ཟེག་བསྐྱུས་ལས། དགོངས་པ་བཞི་དང་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་རྣམས་བཞིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། གཉེན་པོ་ལ་ལྗེས་པོར་དགོངས་པ་ནི་གང་དུ་སྦྱོང་
པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་བསྟན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པས་བཀའ་ཐམས་ཅད་བྱང་དོན་དུ་
འགྱུར་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ་གསུང་རབ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་གསུང་རབ་དེ་
ཐབས་དེར་འགྱུར་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ་ལུང་དེའི་དོན་ནི་འདོད་ཆགས་
དང་ཞེ་སྤང་དང་རྒྱལ་དང་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་རིམ་བུར་མི་སྦྱག་པ།
བྱམས་པ། ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་བ་བཟང་བ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོས་རྫོགས་པར་སྦྱོང་
བར་བསྟན་པ་རྣམས་སྐྱེ་བཞིན་པ་མིན་ཏེ་དེ་དག་རེ་རེས་མ་ལུས་པར་སྤང་མི་རུས་པས་སོ། །དེས་ན་
དབང་པོ་གདུལ་དཀའ་བ་རྣམས་གཉེན་པོ་ཉི་ཆེ་བ་སྒྲོམ་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་
ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་གཉེན་པོ་ལ་ལྗེས་དགོངས་སུ་འཆད་པ་མིན་ནོ།

གཉེན་པོ་ལ་ལྗེས་དགོངས་མི་སྦྱག་པ་སྒྲོམ་པ་སོགས་ལ་རྒྱན་ཀྱི་བཤད་སྒྱུར་དང་དེའི་འགྲེལ་
ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་དོ། །གཞན་དོན་རིམ་བཞིན་སྐྱབ་པ་དེ་སྦྱེས་པའི་འོག་ཏུ་གདུལ་བྱའི་འཁོར་བ་
རི་སྤྲོད་བར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་མཆན་མ་མེད་ཅིང་འབད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ལྷན་ཀྱིས་བྱུང་བར་
གདུལ་བྱ་གཞན་ཀྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བའམ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་དེ་སྦྱེའོ། །གཞུང་འདིའི་
མཇུག་གི་འབྱུང་ཞེས་པ་རྟོགས་པའི་ཆོས་རེ་རེའི་མཇུག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདི་ནི་རྩ་བར་
འཇུག་པའི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་དོན་ཀྱི་སྤོང་ལས་དེ་ལྟ་བུ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མ་
ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྒྱུད་ཁྲི་ལས། སྦྱོན་ཀྱི་འཕེན་པའི་དབང་དང་ནི། རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་བྲལ་བའི་
ཕྱིར། །དེ་ནི་ལུས་ཅན་སྤོང་པ་ཡི། །དོན་དུ་འབད་བ་བྱེད་མ་ཡིན།⁵⁷¹ །ཞེས་ས་བཙུ་བ་ལ་གསུངས་པས་
འབད་ཅོང་ཆེན་པོ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྤོང་ལས་ཡོད་པ་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་གཅིག་འོག་ཏུ་གཅིག་སྦྱེ་
བའི་རྟོགས་པ་འདིའི་རྟོག་འཆད་ཅེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་དོ།

⁵⁷¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༩༣༩ ཟླང་ ༡༥

གཉིས་པ་([གོ་རིམ་](#))ནི། སྐབས་པ་བཅུ་གསུམ་པོའི་གཅིག་འོག་ཏུ་གཅིག་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་གོ་རིམ་ཡིན་ནོ། །འོན་འདི་སྔ་མ་ལས་སྤྱི་མ་སྟེ་བ་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པའམ་འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཉན་པ་པོས་རྟོགས་སྒྲིབ་པའི་བཤད་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་བྱིན་བྱད་རྩ་བྱི་ཤེར་འབྱུང་ནི་སྟེ་བའི་རིམ་པར་འདོད་དོ། །ཆོག་གསལ་ལས་ནི་སྔ་སྤྱི་རྣམས་ལ་ས་མཆོམས་གོང་འོག་ཏུ་བཞག་པས་སྟེ་བའི་རིམ་པར་མི་འདོད་པར་མངོན་ནོ། །རྒྱན་གྱི་སྤང་བར་དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འདི་ནི་གོ་རིམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་པ་རྒྱད་ལ་སྟེ་བའི་རིམ་པ་ལ་གཟུང་སྟེ། སྐབས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཞེས་རྟོགས་པ་འདི་དག་སྟེ་བའི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་ཏུ་བཤད་པས་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་སྟེ་དང་སྤྱི་མ་བདུན་བྱད་པར་ཏུ་བྱས་ནས་བཤད་པའི་གོ་རིམ་ལ་འཆད་མི་བྱས་པས་སོ།།

གསུམ་པ་([བྱངས་རིས་](#))ནི། གདམས་ངག་བཅུར་མ་ཐད་བཅུ་གསུམ་པོ་འདིས་ཀྱང་སྟེས་བྱ་ཞིག་འཆང་རྒྱ་བའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཕྱན་ཆོགས་སུ་སྐབས་བྱས་ཏེ། སྟོར་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་སྤར་མ་མཐོང་མངོན་སུམ་ཏུ་བལྟས་ཏེ་སྟོམ་ལམ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་ནས་གཉན་པོས་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་བྱངས་འབྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་སྤང་གཉན་ལ་རྫོམ་པ་མེད་བཞིན་ཏུ་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལམ་ཐོབ་པས་ཐེག་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཅན་བཏུལ་ཏེ་སངས་རྒྱ་བའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་([ས་མཆོམས་](#))ནི། ཆོག་གསལ་ལས། ལྷ་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་མོ། །དུག་པ་ནི་སྟོམ་པའི་ལམ་མོ། །བདུན་པ་དང་དགུ་པ་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བྲལ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་འོ། །བརྒྱད་པ་ནི་ས་འོད་བྱེད་པ་ནས་དུག་པའི་བར་རོ། །བཅུ་པ་ནི་ས་བདུན་པའོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ནི། མི་གཡོ་བ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱི་བར་རོ། །བཅུ་གཉིས་པ་ནི་སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའོ། །བཅུ་གསུམ་པ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་རྟོུ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནོ།⁵⁷² །ཞེས་དང་། བྱད་རྩ་བྱིས་དུག་པ་ས་བདུན་པ་

⁵⁷² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༡༥ ཟླ་དང་ ༤

ཕྱིན་ཆད་དེ་ནས་གཅིག་དང་གཅིག་དང་བཞི་དང་གཅིག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ས་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་བརྒྱ་པ་
དེའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་བཞག་གོ། །ཁ་ཅིག་བྱད་རྩ་ལྡིམ་བདུན་བརྒྱད་གཉིས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་བཞག་
ཅེས་གསུང་བཞི་འགྲེལ་པ་དེ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་བཞེས་ཀྱིས་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་ས་མཆམས་གོ་
ལོག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མིན་ལ། བྱད་རྩ་ལྡིམ་བདུན་བརྒྱད་ས་སོ་སོ་ལ་བཞག་པ་
ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །སློན་གྱི་མཁས་པ་དག་ག་ཡ་གོ་རི་ལས། དེ་ལ་ཞེས་པའི་
ལམ་ནི་ས་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་མྱོ་བདུན་པའི་བར་དུ་ལོ། །སློང་བའི་ལམ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་བརྒྱུད་མྱོ་ས་
བརྒྱ་པའི་བར་དུ་ལོ་ཞེས་བཤད་པས་ཞེས་པ་དང་རྟོགས་པ་གནད་གཅིག་པས་སློམ་ལམ་ས་བདུན་པ་
མན་ཆད་དང་། དེ་ནས་བཞི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་དང་། དེ་ནས་གཅིག་ས་འོག་མ་ནས་ཡོད་ཀྱང་ས་དགུ་པ་
ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་མོང་མིན་པའི་བྱིར་དེ་
ནས་བཞག་གོ། །དེ་ནས་གཅིག་ས་བརྒྱ་པ་ལ་སྟེ་ས་དེ་ལ་གཞན་དོན་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་བར་བཤད་
པས་སོ། །བརྒྱ་གསུམ་པ་ནི་ས་བརྒྱ་ཐ་མ་ལ་བཏགས་པའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སློབ་དཔོན་འདིས་ཐ་མ་
སངས་རྒྱས་སར་བཤད་པ་མེད་ཅིང་ས་བརྒྱ་པ་ན་དེ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ཉེ་བར་གདགས་མི་
དགོས་སོ། །ག་ཡ་གོ་རི་ལས་ཞེས་པའི་ལམ་ལ་སླིག་རུང་སྤྱང་ཡང་སློང་བའི་ལམ་བཤད་པ་མི་འགྲིག་
པས་ས་མཆམས་འདི་ལ་འོལ་སླིག་ཅམ་སྤྱང་ཡང་རི་ལྟ་བུ་དཀའ་བར་སྤྱང་ངོ་། །

ཅ་བ་རང་གི་དོན་ནི་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་གི་མཐོང་སློམ་གཉིས་སྤྱི་དང་ལྟག་མ་བདུན་ཅི་
རིགས་པར་དེ་དག་གི་བྱད་པར་དུ་བཞག་སྟེ་དེ་ཡང་རང་དོན་དང་། ལམ་གྱི་བྱད་ཆོས་དང་། གཞན་
དོན་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དང་པོ་ཡང་གཉེན་སློང་ནི་གཉེན་པོ་སྤྱེད་པ་དང་སྤྱང་བྱ་འགོག་པ་
ཡིན་ལ། དེ་དག་གཏུགས་པ་ནི་སྤྱང་གཉེན་གྱི་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་རྫོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ཞེས་རབ་
སྟེང་བཅེ་གཉིས་བྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་བྱུང་མོང་མིན་པ་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་
བུའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཞན་དོན་གོ་རིམ་ནི་གཞན་དོན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཡེ་ཞེས་རྩེ་ལ་བ་མི་མངའ་བ་
གཞན་དོན་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་སྤྱང་སྟེ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་ཡང་འགྱུར་
དོ། །

བཞི་པ་(དོན་བསྒྲུབ་)ནི། ཚིགས་བཅད་གཉིས་པོ་འདི་ནི་བྱང་སེམས་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཚོས་གྱི་
 དབྱིངས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སྐབས་འདིར་རིགས་སུ་འཛོག་གོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཁོ་ན་ཞེས་པས་རྟེན་དངོས་
 པོ་བ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་པའོ་ཡང་དག་པར་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་རིགས་མེད་པས་ཞེས་རྟོགས་དགར་
 རོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་སྤར་རི་སྐད་བཤད་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཚོས་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་པའི་ཚོས་
 ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཚིག་གསལ་དུ་སྒྲུབ་པ་བཞིའི་ཞེས་དང་། རིགས་བྱིན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
 སོགས་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཚོས་ཞེས་འཆད་པ་དོན་མིན་ནོ།།

བཅུ་གསུམ་དུ་རི་ལྟར་བྱས་པས་སྤེལ། རྟོན་ནས་ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བའི་བར་གྱི་སྒྲུབ་
 པའི་ཚོས་གྱི་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཏེ་རྟོགས་པ་མི་འབྲ་བ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་སོ། །གང་
 ཡང་ཆེ་འོད་དུ་གང་ཟག་གི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོ་བྱར་གྱི་རི་མ་རྣམས་གྱི་ནང་དུ་ཚུད་པ་དེ་ཉིད་
 བྱང་ཚུབ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་
 གཞན་ཉིད་ནི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་
 སྟེ་རྩ་གཉིས་པོ་རྣམས་གྱི་རྟེན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤེས་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 རས་བརྩམས་ཏེ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་⁵⁷³ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 གསུངས་པའོ། །དེ་ཉིད་གྱིས་ན་སེལ་བཟང་པོའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་རྣམས་ནི་ཚོས་
 གྱི་དབྱིངས་གྱི་རྟེན་ནོ་⁵⁷⁴ཞེས་པ་ནི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་འདི་འགོག་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཉི་སྤང་
 ལས་ཀྱང་རྟེན་ཚོས་བཅུ་གསུམ་དུ་བཤད་ནས་དང་པོ་རྟོན་ལ་བཤད་པས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་ནས་
 བརྩམས་ཏེ་ཞེས་པ་སྤར་མདོའི་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་བྱང་སེམས་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་འདྲི་བས་འབྲེལ་བའོད་
 པ་ཅུ་མོ། །དེའི་བྱིར་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་འཛོག་དགོས་ཤིང་། འོ་ན་གདམས་ངག་གི་སྐབས་
 སུ་ཡུམ་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་གང་ནས་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྤྱིས་ཞེས་པའི་ལན་དུ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་གསུངས་
 པའི་བྱིར་ཚོགས་སྟོར་བ་ཡང་ཡུམ་ལ་བརྩོན་པ་ཡིན་པས་དགེ་འདུན་རྣམས་དེ་ནས་འཛོག་དགོས་པར་

⁵⁷³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༡༡༥ ཟླ་ ༣༡

⁵⁷⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༡༡༤ ཟླ་ ༣

འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྔ་མ་རྣམས་ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་རིགས་ཡོད་ཀྱང་ཐོས་བསམ་ཤས་ཆེ་བས་དེས་
 དེ་མི་ཐིགས་པའི་ཕྱིར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དོ་མི་འཕྲོད་ལ། སྒྱུར་ལམ་ནས་སྒྲིམ་བྱུང་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ་
 འཕྲོད་པས་དེ་ནས་རིགས་བཞག་གོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །སྐབས་དོན་ནི་སྐབས་འདིའི་རིགས་ལ་གཉིས་
 ལས་བྱུང་བར་ཅན་ནི་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བྱོད་ནས་ཕྱིར་མི་ཕྲོག་ཏུ་བཤད་པས་དེ་དང་
 བསྟུན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཚོགས་ལམ་དུ་ཕྱིར་མི་ཕྲོག་གི་རྟགས་མ་ཐོབ་པས་མ་བཞག་སྟེ་འདིར་བསྟུན་
 བལ་བའི་རིགས་ནི་ཚོགས་ལམ་ན་ཡོད་པར་ཉི་མྱང་དང་རྒྱན་མྱང་གི་རིགས་དང་སྒྱུར་ལམ་གྱི་འཆད་
 ཚུལ་ལ་རྩོད་པ་སྤྱོད་བསམ་ཤེས་སོ།།

གཉིས་པ་([དབྱེ་བ་ལ་རྩོད་སྤྱོད་](#))ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་([རྩོད་པ་](#))ལ་གཉིས།
 རིགས་ཅན་དང་། རིགས་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་རྩོད་པའོ། །དང་པོ་([རིགས་ཅན་](#))ནི། བར་ཆོགས་ཕྱེད་
 གྱིས་རྩོད་པ་གསུངས་སོ། །གང་གི་ཆེད་དུ་ན། ལྷང་གི་དོན་མངོན་པར་མི་ཤེས་པའི་སྒྲེ་བོ་སྒྲོ་དམན་པ་
 སྟེ་ཤེས་རབ་ཆུང་བའི་ངོར་དོགས་པ་ཁོང་ནས་བསྐྱུ་ནས་དེ་ལ་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར་དུའོ། །དོགས་པ་
 རི་འབྲ་བ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟོགས་པས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་
 པ་སྟེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆོས་དབྱིངས་དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ་
 དེས་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་
 རིགས་ཅན་དང་དེའི་ཆོས་ཉིད་རིགས་སུ་དབྱུ་མ་པ་འདོད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ་རིགས་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་
 ཕྱོགས་སྔ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་འོན་ནི་བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ཐེག་ཆེན་དང་ཉན་རང་ཁོ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་
 རིགས་ཅན་དུ་སོ་སོར་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་རིགས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། བྱུང་
 སྟེ་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་སྒྱུར་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རིགས་སོ་སོར་མ་
 ངེས་ལ་དེའི་ཕྱིར་རིགས་ཅན་ཀྱང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུང་པའི་དོགས་པའོ། །ཁོ་ན་ནི་འཕགས་པའི་
 རྟོགས་པ་སྒྲེད་པ་ལ་འདི་ལ་ངེས་པར་དམིགས་དགོས་ཞེས་པའོ། །རྟོགས་དཀར་སྒྱུར་དབྱེར་མེད་དུ་
 གནས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རང་བཞིན་དང་རྒྱས་རིགས་གཉིས་ཐེག་གསུམ་གྱི་རིགས་ངེས་མ་
 ངེས་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ཐ་དད་པར་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འདོད་ན་བྱང་སེམས་འབའ་ཞིག་

རིགས་ཡིན་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་འདིར་རིགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་འཆད་དོ། །མཆོམས་སྐྱར་འདི་རྒྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པར་མི་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་རྟོགས་
དགས་མཛད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །

གཉིས་པ་(རིགས་སོ་སོར་མ་ངེས་པའི་ཚུད་པ་)ནི། ཆོས་ཉིད་རིགས་ཡིན་ན་ཆོས་དབྱེངས་ཏེ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རིགས་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་རུང་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །རི་ལྟ་བུའི་ཞེ་ན། འདི་ཐོག་མེད་ནས་འོངས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་གནས་རིགས་སོ། །འདི་
སྡོན་དགེ་རྩ་གོམས་པས་ཐོབ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་རིགས་སོ། །འདི་རྒྱུ་ཆེན་པོས་ཀྱང་མི་
འཕྲོགས་པའི་ཕྱིར་ཐེག་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་རིགས་སོ། །འདི་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དེར་མ་ངེས་
པའི་རིགས་སོ་ཞེས་པའོ། །འདི་རྒྱུ་སྒྲུང་གི་བཤད་པ་སྟེ་སྒྲུ་མ་དང་དོན་ལ་བྱུང་པར་མེད་དོ། །འདིར་
རྒྱས་པའི་རིགས་དབྱེར་མི་རུང་བར་བཅད་པ་ནི་རིགས་གང་ཡིན་ཆོས་ཉིད་དུ་བཞག་པར་བསམས་པ་
ཡིན་ལ། ལན་གྱིས་ནི་དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས་དོགས་པ་ལྟོག་
གི་རྒྱས་རིགས་དབྱེར་ཡོད་པར་བསྟན་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལན)ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་དང་། འཛིག་རྟོག་ལ་གྲགས་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་
(བསྟན་བཅོས་)ནི། ཐ་སྙད་འདོགས་སོ། །གང་དུ་ན་ཐེག་གསུམ་ཀྱི་རིགས་ཉིད་དུ་ལོ། །གང་ན་ཆོས་
དབྱེངས་སོ། །གང་གི་སྒྲོ་ནས་ན། དེ་གསུམ་ཀྱི་འཕགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་སྒྲོ་
ནས་སོ། །སྐྱེད་པའི་རྒྱུའམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
རྟོགས་པའི་རིས་པ་ཐ་དད་ཀྱིས་རང་རང་གི་འཕགས་པའི་ཐེག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ན། རི་ལྟར་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་དེ་དང་མཐུན་པར་རྟོགས་
པ་དེ་དང་དེ་ཐོབ་པ་ཅམ་ལ་རྒྱར་བཏགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ལན་ཞིག་ཀྱང་བྱམས་པའི་མཁྱེན་
པས་གཞིགས་མོད་ཀྱང་མ་བཞོད་ཅེས་པ་ནི་རིགས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་དེ་རྒྱུ་འདིར་ཆོག་གིས་མ་ཐེན་པས་
སོ། །འདི་ནི་ཉི་མུང་ལས། རི་ལྟར་དམིགས་པ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་
རིགས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེས་ན། འདིར་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ཅི་སྟེ་ཆོས་བར་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་སྟོབ་དཔོན་

གྱིས་བཏོད་དོ།⁵⁷⁵ །དེའི་ཕྱིར་ཆོག་གསལ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་ལྟར་རིགས་
 ཐ་དད་པ་དང་རིགས་ཆད་མི་འདོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་དུ་འདོད་པས་
 བ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་གྱིས་རིགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་རྒྱུན་གྱིས་བྱས་པའི་རྟོགས་པ་
 ཐ་དད་པར་འཐད་པ་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གྲང་རིགས་ཆོས་ཉིད་གཅིག་ལུར་འདོད་གྲང་དེ་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་
 ལས་རིགས་བྱད་པར་ཅན་བཅུ་གསུམ་དུ་འདོད་⁵⁷⁶ ཅེས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་
 ཞེས་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་དཔེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་མིན་ལ། བྱད་པར་དུ་ཉན་ཐོས་རྣམས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་དུ་འདོད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། གཤམ་ཏེ་འདོད་ན་
 བྱེ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་བཤད་དགོས་པ་ལས་མཛོད་དུ། འཕགས་དང་མཆོམས་མེད་བྱེད་པ་
 དག། ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས།⁵⁷⁷ །ཞེས་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་
 སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་གསུམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་རིགས་ཐ་དད་དུ་མི་འདོད་པ་
 ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་ཅིང་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ་དེ་དག་མ་ཆགས་པ་དང་དབང་པོ་བྱད་པར་ཅན་ལ་རིགས་
 སུ་འདོད་པས་སོ། །གཞུང་འདི་དེ་ལྟར་མ་བཤད་ན་ལོག་གི་ལན་དང་གཉིས་ཀ་བྱད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཕྱོགས་སུ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་ལན་གྱི་དོན་ཡང་དམིགས་ཚུལ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པས་རིགས་གསུམ་
 དུ་བཞག་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་ཆོས་ཐ་དད་ཀྱིས་བཞག་པ་ཡང་རྟོན་དང་བཞེན་པ་དམིགས་བྱ་དམིགས་
 བྱེད་ལ་བཤད་དགོས་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་རིགས་བྱེན་གྱིས་ཉན་རང་གི་ལམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་ཏེ་གོང་ནས་གོང་དུ་
 ཤེས་པའི་གོ་རིམ་གྱིས་རི་ལྟ་བར་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྡེ་དེ་དང་འདྲ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
 འཕགས་པའི་ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དམིགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་ཅིར་འགྱུར་
 བ། བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་རིགས་ཉིད་དུ་ཐ་སྟད་འདོགས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་ཆོས་

⁵⁷⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༩༡༩ ཟླ་ ༡༠

⁵⁷⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༡༧ ཟླ་ ༡༣

⁵⁷⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༧༩ ཞོག ༡༩ ཟླ་ ༣

དབྱིངས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་མེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མདོ་སྡེ་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཁོ་ན་ཐེག་གསུམ་གྱི་རིགས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་
ལས་སྤྱིར་ཐེག་གསུམ་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བྱང་སེམས་རྒྱར་
བྱས་ནས་ཉན་རང་གི་རིགས་བཞག་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མར་འདེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་རིགས་སུ་འབྱུང་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ཡང་དགོངས་པ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་([འདྲིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ལན་](#))ལ་(མཆོམས་སྤྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་
ལས། དང་པོ་([མཆོམས་སྤྱར་](#))ནི། སྤྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་སྟེ་གོ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་དུ་འདྲིག་རྟེན་པའི་དངགས་ཀྱིས་
ཏེ་དེ་ལ་གྲགས་པས་སྤྱི་མ་ལས་ལན་གཞན་དུ་སྟོན་ནོ། །རྩ་ཆོག་གིས་འདྲིག་རྟེན་པའི་དངགས་དངོས་
སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་དེས་མཆོན་པའི་དོན་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །གཉིས་པ་([རྩ་བ་](#))ནི། ཆོས་ཉིད་ལ་
དབྱེར་མེད་ཀྱང་རིགས་ཐ་དད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་རྟེན་པའི་
ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐ་དད་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྟེན་དེའི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད་
བའམ་བསྟན་ཏེ། མདོར་ན་རྟོགས་བྱེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་དེ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལ་རབ་འབྱིང་
ཐ་གསུམ་བྱང་བས་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོན་ས་མིང་ཐ་དད་པར་བཏགས་ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ་([འགྲེལ་བ་](#))ནི། ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་དེ་དམིགས་པ་ལས་བྱང་བའི་རྟེན་པ་
འབྲས་བུའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་བྱ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
དམིགས་བྱའི་རྟེན་རྒྱ་རིགས་དེ་ཡང་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉིར་ལེན་འདེམ་
པ་གཅིག་ལས་མདོན་པར་བྱུང་ཅིང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་མེ་ལྷེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བར་བྱུང་པར་མེད་
པའི་རྟེན་སྟོད་བྱམ་པ་དང་སོགས་པས་ལྟང་བཟེད་རྣམས་བརྟེན་པ་བཅུད་སྤྱང་ཅི་དང་ལི་ཁ་ར་སྟེ་ཀ་ར་
ལ་སོགས་པའི་སྟོད་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཅུད་ཀྱི་སྟོན་ས་དེ་དང་དེའི་བྱམ་པ་ཞེས་ཐ་དད་པར་འདོགས་པ་
དེ་བཞིན་ནོ། །ཤུའི་དང་རད་ཀིར་གྱིས་སྤྱང་ཅི་ལ་སོགས་པའི་བྱམ་པ་རྣམས་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་བཅུད་
ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་བྱམ་པ་ཐ་དད་དུ་འདོགས་ཅིས་པ་ལྟར་མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་
བས་བྱམ་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་ཤུའི་ཆེ་འོད་རད་ཀིར་རྣམས་སུ་བྱེད་སྤྱི་

མས་ཚོས་ཉིད་དབྱེར་མེད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་བྱེད་བྱི་
 མ་སྒྲོར་ཞིང་། ཟླ་འོད་དུ་བགྲོད་བྱ་ནམ་མཁའ་ལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་བགྲོད་པ་པོ་བྱེ་ལེབ་བྱ་བྱུང་ཉི་མའི་
 ལམ་ཞེས་ཐ་དད་པར་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དཔེར་མཛད་དོ། །བྱད་ཉླ་ཤྲིས་ནི་རིགས་དེ་ཐ་དད་
 པའམ་ཐ་མི་དད་ཅེས་པའི་ལན་དུ་བྱེད་སྲ་མས་ཐ་མི་དད་པར་བསྟན་ནས། འོ་ན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་གྱི་དབྱེ་
 བ་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཅེས་པའི་ལན་དུ་བྱེད་བྱི་མ་སྒྲོར་ཏེ་བྱེད་སྲ་བྱི་གཉིས་ཀ་རང་གཞུང་ངོ་། །བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོས་ནི་བརྩུ་གསུམ་དུ་དབྱེར་མི་རུང་བར་བརྩད་པའི་ལན་དུ་བྱི་མ་སྒྲོར་ལ། ཚོས་བཤེས་ཀྱང་
 ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཞེད་དེ། འདི་ནི་གཞུང་གོང་འོག་དང་འབྲེལ་ལོ།

(སྐབ་པའི་དམིགས་པ།)

གཉིས་པ་(སྐབ་པའི་དམིགས་པ་)ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་(མཚམས་སྒྲར་)ནི། སྒར་རི་རྒྱ་དང་
 བཤད་པའི་སྐབ་པའི་རྟེན་བྱང་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། ལན་དུ་དམིགས་པ་སྟོན་ནོ། །མདོའི་
 འབྲེལ་ནི། རིགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
 བས་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གང་ལགས་ཞེས་པའི་ལན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་
 དགོ་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་སྐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དག་སྟེ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་
 བས་དམིགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། དེ་དག་གང་ཡིན་ངེས་པས་དེའི་ལན་དུ་སོ་སོར་གསུངས་
 སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། ཉི་སྒྲུང་ལས་རྒྱུ་བ་དང་པོས་བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པས་ཅུང་ཟད་བཤད་ལ་
 དབྱེ་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་དམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ་ལྷག་མས་རྒྱས་པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རབ་དབྱེ་དང་། རི་ལྟར་དམིགས་པའི་ཚུ་ལ་
 ལོ། །དང་པོ་(རབ་དབྱེ་)ནི། སྐབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་གཅིག་གོ། །འདི་ལ་གཉིས། མདོར་
 བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། རེ་ཞིག་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 དང་པོར་དགོ་མི་དགོ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་གསུམ་འཆད་དོ། །སྤྱིར་ཞེས་པ་ནི་འདི་གསུམ་གྱིས་
 དམིགས་པ་ཀུན་ལ་བྱུང་བས་སོ། །རྟོགས་དཀར་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་སྐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་སྤྱིར་
 ཞེས་སོ། །དང་པོ་ནི། དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་སོགས་པས་ཚུ་ལ་བྲིམས་
 དང་། གཉིས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་པའི་སྟོག་གཅོད་པ་དང་སོགས་པས་ལྷག་དགུ་
 དང་། གསུམ་པ་ནི། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་སོགས་པས་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་
 འབྱུང་བཞི་དབང་པོ་ལྟའོ། །རྟོགས་དཀར་མཐའི་སོགས་སྤྱི་མ་གཏོགས་པ་བར་པའི་སོགས་སྤྱི་མེད་པ་
 ལྟར་དག་གོ། །དང་པོ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་བྱ་དང་། འོག་མ་གསུམ་གྱིས་མཚན་གཞི་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་

མདོ་ལས། འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་དག་གི་ཞེས་པར་ཤེས་པ་དང་། མར་ཤེས་པ་སོགས་དང་།⁵⁷⁸ མི་
དག་གི་བ་བཅུ་ལ་བཞད་ཀྱང་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་དག་མི་དག་ཐམས་ཅད་གཟུང་ངོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཞད་པ་)ནི། དེ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་དེའི་འོག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལྷག་མ་
རྣམས་ལ་དམིགས་ཏེ་དེ་ཡང་རྩ་བའི་གངས་བཞིན་དུ་འཆད་ངོ། །རི་ལྟར་ན་སྤར་གྱི་གསུམ་པོ་དེ་དག་
ཉིད་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་སོགས་པས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་པོའི་དབྱེ་བ་
སྟེ་བྱང་བཞིར་བྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱན་སྤར་དུ་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་ནས་དག་གི་བ་བཅུང་སྟེ་ལྷག་མ་
རྣམས་ལ་སེམས་པར་བཞད་ངོ། །རིགས་བྱིན་གྱིས་ལུང་མ་བསྟན་ས་བོན་རུ་ལ་བ་དང་འབྲ་བས་དེ་
དོར་བའི་ལྷག་མ་དག་མི་དག་གཉིས་རེ་རེ་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་
བཅས་ཀྱི་ལུང་པོ་བཞི་ཉིད་ཅེས་འཆད་པ་ནི། ལྷག་མ་དང་བཞི་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་པའི་དོན་མ་དགོངས་
པའོ། །དེས་འཛིག་རྟེན་པའི་རྟོགས་པ་ནི་སྤྱིར་ཞི་རགས་དང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་སྤང་བཅས་
དང་སྤང་མེད་དང་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་དང་མཐོང་བའི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་མ་འདས་སུ་འཛོག་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་རྒྱད་དབང་བཅོན་⁵⁷⁹ དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་བྱིས་པའི་སྟེ་
པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བའི་ལུང་པོ་ལྔ་དང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་དག་བཅུ་བསམ་གཏན་ཆད་
མེད་གཟུགས་མེད་མདོན་ཤེས་ལྡོ། །དེ་དག་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆ་ལ་བཞད་
ངོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་འཕགས་པའི་སྟེ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བསམ་
གཏན་བཞི་ཆོས་སོ་བདུན་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་དབང་པོ་གསུམ། ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་
མཐར་གནས་དགུ་ལ་སོགས་པའོ།

ཟག་བཅས་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཉིན་པོ་བྱེད་རུས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་
ལེན་པ་སྟེ་མ་འོངས་པའི་ལུང་པོ་ལ་འདུན་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་ལུང་པོ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སྟེད་པ་

⁵⁷⁸ བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༩ ཞོག ༩༡༠ ཟེང་། ༥

⁵⁷⁹ ཞོལ་ ཞོག ༡༡༣ བ ༩ གཙང་ ཞོག ༡༡༩ བ ༩ དབང་བཅོན་

དང་ལྷན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་བསམ་གཏན་ཆད་མེད་གཟུགས་མེད་ནམས་སོ། །ཟག་
 མེད་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་དེར་ལྷ་བའི་གཉེན་པོ་བླ་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་དང་ཡང་དག་སྤྱོད་བ་ལ་
 སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའོ། །དེ་ལ་སྦྱིར་ཀུན་བརྟམ་ལས། ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་།
 ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པས་བཅིངས་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སྤྱོད་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་
 སྤྱོད་མ་ཐུན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བལྟའོ་⁵⁸⁰ཞེས་ཟག་པའི་སྒོ་
 གྲག་པོ་དེ་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་དང་། མཛོད་ནས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་
 ཟག་པ་རྒྱས་མི་རྒྱས་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་སྤྱོད་བཤད་ཀྱང་འདིར་ནི་ཟག་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་
 མི་བྱེད་ལ་འདོད་པས་མི་མ་ཐུན་ལོ། །འདུས་བྱས་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་དང་
 ལྷག་མ་གཉིས་ཆོས་སོ་བདུན་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དོ། །འདུས་མ་བྱས་ནི་རྒྱ་ལ་མི་སྒྲིམ་པ་དེ་
 བཞིན་ཉིད་དང་འགོག་པ་གཉིས་ནས་མཁའ་རྣམས་སོ། །ཐུན་མོང་བ་ནི་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་
 དེ་པལ་ཆེ་བའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་ཆད་མེད་གཟུགས་མེད་མངོན་ཤེས་ལྡན་ལོ། །

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་
 སྟོབས་བཅུ་ལོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྟོབས་རེ་རེ་ལ་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྟོབས་
 མངའ་མོད་ཀྱི་མདོར་བསྟུས་ནས་སྟོབས་བཅུ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པས་རང་གི་ཡན་ལག་
 ནི་འདིར་ཆོས་སྤྱོད་པའོ་དོ། །གཞན་དག་ནི་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོབས་ཡིན་པས་
 ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྒྲིམ་གཙོ་བོ་བཛོད་ལ། མི་འཇིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འདོད་
 དོ་ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་འཆད་དོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་མདོ་ནས་ཆོས་སོ་བདུན་སྟོབས་མི་
 འཇིགས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་བཤད་ཅིང་། ལེ་བརྒྱུད་མར་ཐུན་མོང་གི་
 སྐབས་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་ཐུན་མོང་བར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་སྟོབ་མ་དང་ཐུན་མོང་བ་
 དང་ཐུབ་པ་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མིན་པར་གསུངས་པས། དེ་ཞར་བྱུང་ཅམ་དུ་མངོན་ལོ། །ཐུན་མོང་ཡིན་

⁵⁸⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༩༩ ཟླ་ ༩

མིན་འདི་ཚོས་དང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས་ཉི་ལྔ་ལས་བྱི་མར་བཤད་པས་དེ་ལྟར་ཁས་
ལངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་པས་དག་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བས་སོ། །འོག་གི་
སོགས་པ་ཞེས་པ་སྤར་བཤད་པ་བརྒྱད་པ་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་ནས་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱེ་མཆེད་དང་
གཟུགས་མེད་དང་། སྦྱེ་མཆེད་དང་ཡང་དག་པའི་སྤྱོད་བ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སོགས་དང་། སྤྱོད་
ཉིད་དང་། གཟུགས་མེད་དང་མི་འཛིགས་པ་ལ་སོགས་པ་སོགས་ཁོངས་ནས་ཀྱུ་ལན་ཏུ་བཏོན་པ་ནི་
ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ་དེ་ལྟར་ན་གཞུང་ལས་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནི་མ་དག་གོ། །རྒྱན་
སྤང་དུ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་སྐྱ་སྦྱར་ཞིང་འོག་ཏུ་སྦྱི་ལ་སོགས་སྐྱ་མེད་པས་དེར་སོགས་སྐྱ་འབྱུང་
བ་ནི་མ་དག་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(རི་ལྟར་དམིགས་པའི་ཚུལ་)ནི། དེ་དག་རི་ལྟར་དམིགས་ན། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་
ལ་སོགས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བཤད་པའི་གོ་རིམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་དམིགས་
པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་ན། དང་པོར་བྱང་སེམས་ལ་བདག་གི་སྤང་བྱ་དང་དོར་བྱ་དང་བཏང་
སྟོམས་སུ་བྱ་བ་གང་ཡིན་སྟམ་པའི་སྒོ་སྦྱེ་ལ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དང་པོ་གསུམ་སོ། །དེ་ནས་སྤང་བྱ་ཉི་བར་
བཟུང་སྟེ་དེ་ལ་ཡང་དང་པོ་དང་གྱིས་སྤང་བྱ་གང་སྟམ་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་དེ་ལས་འདས་པ་
གཉིས་སུ་སེམས་སོ། །དེ་ནས་བྱི་མ་དེའི་སྤང་བྱ་དང་དོར་བྱ་གང་སྟམ་པས་ཟག་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་ལ་
སེམས་སོ། །ཡང་ན་དང་པོ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་རེ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་ཟག་མེད་
ཡིན་པས་སྤང་བྱ་གཏན་དུ་བའོ་སྟམ་དུ་སེམས་སོ། །དེ་ནས་ཟག་མེད་དེའི་དམིགས་པ་གང་སྟམ་པས་
འདུས་བྱས་ཀྱན་རྫོབ་དང་འདུས་མ་བྱས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་སེམས་སོ། །དེ་ནས་འདུས་
བྱས་བཞག་ནས་འདུས་མ་བྱས་ལ་དམིགས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་སྤྱན་མོང་བ་དང་སྤྱན་མོང་མིན་པ་གཉིས་
སུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །འདུས་བྱས་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་འབྲས་བྱ་ཡོད་མོད་ཀྱི་འཕགས་པའི་གང་
ཟག་ནམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བས་དེའི་འབྲས་བྱ་མ་བསྟན་ཏོ། །དེའི་དོན་ཡང་འདུས་མ་
བྱས་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་རེ་དང་པལ་ཆར་དང་མཐའ་དག་རྟོགས་པས་རིམ་པ་ལྟར་འཕགས་པ་
གསུམ་དུ་འཛོག་པས་སོ། །ཆོག་གསལ་དུ་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་དམིགས་པའི་དོན་ལས་དང་པོ་བས་

ཞེན་བཅས་དང་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེན་མེད་དུ་དམིགས་པའི་རང་ལུགས་དང་། དང་པོར་དགེ་བ་དང་
མཐར་སྟོབས་ལ་དམིགས་པ་དེའི་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཞན་ལུགས་གཉིས་བཤའ་བའི་སྤྱི་མ་སྟོབ་དཔོན་
ཀྱི་བཞེད་པའོ། །འདི་དག་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་སྟོན་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གིས་སྒྲུངས་པ་ལྟར་བཀོད་
དོ།

(སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།)

གསུམ་པ་(སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་)ལ་(མཆོམས་སྐར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས།
 དང་པོ་(མཆོམས་སྐར་)ནི། དམིགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉོགས་པའི་སྐབ་པའི་ཉོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་
 བ་གང་སྙམ་པ་ལ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འཆད་དོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། སྐར་བྱང་ཆེན་ཞེས་
 འབྱུང་བའི་སྐྱ་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་དྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་། འདིར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཆོག་དོན་གསུངས་པར་གཞོན་
 འཛོམས་གཉིས་ལས་སོ། །ལན་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་ཤུ་རེའི་བྱ་དང་རབ་འབྱོར་གྱིས་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོའི་སྐྱ་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་པས་རིམ་པ་ལྟར་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུངས་པ་གང་པོས་
 དེའི་རྒྱ་མཆོན་གསུངས་པས་ནི་སྐབ་པ་དང་པོ་གཉིས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། ཤེས་པར་
 བྱའོ། །གང་ན་རང་ལས་འབྱུང་བར་འབྱུར་བས་རང་འབྱུང་སྟེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་
 བྱ་བའོ། །དེ་གང་ན་ཆེད་དུ་གཉིར་བར་བྱ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་འདོད་པར་འབྱུར་བའི་
 ཡུལ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དོ། །དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞེ་ན། ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བའོ། །གསུམ་གང་ན་སེམས་དང་སྟོང་བ་དང་ཉོགས་པའོ། །དེ་ལ་སེམས་ཆེན་པོ་ནི། རྩོམ་ལྟ་བུ་ལ་
 སོགས་པའོ། །སྟོང་བ་ཆེན་པོ་ནི། ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་དོན་དུ་ཆོས་སྟོན་པའོ། །ཉོགས་པ་ཆེན་པོ་
 ནི། བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཞེན་པ་མེད་པའོ་ཞེས་པ་ནི་ཆེ་འོད་དང་དག་ལྡན་གྱི་དགོངས་
 པའོ། །འདི་ལྟར་ན་ཆེན་པོ་གསུམ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱས་ནས་མཆོག་ཉིད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ལ་
 འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་དུ་འབྲེད་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཆེན་པོ་ཉིད་གསུམ་དང་ལྡན་པས་སོ། །སྟེ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཞེ་ན། ལམ་གྱི་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་མཁྲེན་ཐོབ་བྱང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྟོན་ནས་དེར་འབྱུང་
 བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་རང་བྱང་སངས་རྒྱས་སུ་བཏགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཉིད་

གྱིའོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འཕྲོ་བ་པ་ལ་དགོངས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་དེ་
 གཉིས་ཀ་ལ་རང་བྱུང་དུ་བཤད་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་པས་ཉན་ཐོས་སོགས་ལ་ཐམས་
 ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་མི་དམིགས་པའི་སེམས་དང་། ཉན་ཐོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པར་སྤངས་པ་དང་།
 ཡུལ་དུས་ཀྱིས་ཆོད་པ་དང་དངོས་པོ་སྤྲོ་མོ་ཞེས་པ་མེད་པས་ཆེན་པོ་གསུམ་མེད་དེ་ཞེས་དགོངས་སོ་
 ཞེས་རྟོགས་དཀར་འཆད་དོ། །དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཐམས་
 ཅད་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲེ་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་སེམས་ཆེན་པོ་དང་། བདག་ལྟ་ནས་
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བར་ལྟ་བའི་བར་རྣམས་སྤོང་བའི་སྤོང་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྤྲེད་ཀྱི་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་སྒྲོས་འཕགས་པ་
 དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་བྱིར་རོ། །དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་
 སྤང་པོ་ཆེན་པོ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲེ་ཆེན་པོའི་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱིར་བྱང་ཆེན་
 ཞེས་བྱའོ།⁵⁸¹ །ཞེས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་མདོ་ལས་རིགས་དང་བརྒྱད་པ་འབྲས་གནས་བཞི་རང་རྒྱལ་
 སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བར་ལ་སྤང་པོ་དང་སྤྲེ་ཆེན་
 པོར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་སྤང་པོ་སེམས་ཅན་སྤྱི་དང་རིགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྲེ་ཡིན་པས་སྤྲེ་ནི་བྱང་
 པར་དུ་འཆད་དོ། །འོན་ཆེན་པོ་དང་པོ་འདི་མཆོག་ཉིད་དམ་དེར་བྱེད་པ་ཡིན་གྲང་། དང་པོ་ལྟར་ན་མདོ་
 ལ་མི་གསལ་ལོ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན་བྱེད་མཁན་བྱང་སེམས་ཡིན་པས་འདི་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་སྤྲེ་གྱི་
 ས་མཚམས་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ཆེན་པོ་འདི་མདོར་བྱང་སེམས་ལ་སེམས་དབང་ཆེན་པོར་
 འདོག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བཤད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་ཅེ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་འདི་འབྲས་བཞི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་བས་ཁོ་བོས་དེའི་ལན་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་
 དཔེར་ན་གཡུལ་དུ་འཇུག་པ་ན་གཡུལ་རྒྱལ་བ་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་ཆེད་དུ་བྱ་བར་འདོད་ཀྱི་རྒྱལ་

⁵⁸¹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༣༣ ཞོག་ ༡༩ ཟེང་། ༤

བར་བྱེད་པ་ཐབས་ཅམ་ཡིན་པས་དེར་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ། ཆེན་པོ་གསུམ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཆོས་
 གསུམ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོར་འཛོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བར་མི་འདོད་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་
 གསུམ་པོ་དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་ཆ་གསུམ་པོ་དེ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས་
 སེམས་དཔལ་ཆེན་པོར་འཛོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པའི་སློན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་བསྟན་
 ཏོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དེ་ལྟར་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པར་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམས་གསུམ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་
 བྱའོ།⁵⁸² །ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཉི་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་སྔ་མའི་
 འཕྲོས་ཉིད་ནས་རྗེ་ཨ་ལྷ་བྱའི་སེམས་ཀྱིས་དང་། རྒྱབས་པོ་ཆེའི་སེམས་ཀྱིས་དང་། མི་སྐྱལ་བའི་
 སེམས་ཀྱིས་དང་། བན་བདེའི་སེམས་ཀྱིས་དང་། ཆོས་ལ་ཀུན་དགའ་བའི་ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
 བཙུན་པས་དང་། རྣམ་བུར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་བར་བྱའོ།⁵⁸³ །ཞེས་པའི་དགོངས་པར་མཛད་ནས། ཉི་སྒྲུང་ལས་སེམས་དེ་རྣམས་ནི་སེམས་
 ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ལ་མཛད་ནས་ཆེན་པོ་དང་པོ་ལ་ནི་མཆོག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 ཞེས་གསུངས་ཏེ་མདོ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ནོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཉིད་
 དུ་བྱེད་པའི་སེམས་ཆེན་པོ་དང་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཆེན་པོས་མཆོག་ཉིད་དུ་བྱ་རྒྱུའི་སྤྲེང་ནས་
 བཤད་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་ལ་མི་བཤད་དེ་སེམས་རྣམས་ནི་མདོ་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡིན་པར་བཤད་ལ།
 ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་ས་དང་པོར་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་བྲངས་
 པའི་ལུང་གིས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

འོ་ན་བྱེད་ཆོས་བྱུག་པོ་རྗེ་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་དུ་སྤྲིད་པ་རྗེ་
 སྤྲིད་བར་གོ་བྱོན་ཏེ་ལུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཛིན་ཅིང་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་།
 སེམས་ཅན་ལ་སེམས་མཉམ་ཞིང་དེ་དག་ཐེག་གསུམ་གྱིས་སྤངན་ལས་འདས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་

⁵⁸² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༡༡ ཞོག་ ༡༠༡༡ ཟླ་ ༡༣

⁵⁸³ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༣༤ ཞོག་ ༩༡༤ ཟླ་ ༤

སྐྱེ་མེད་དུ་ཤེས་པས་འདས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་དང་མ་འདྲེས་པའི་
 སེམས་ཀྱིས་བྱིན་བྱུག་ལ་སྦྱད་དེ་ཆོས་རྣམས་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རེ་
 རེའི་དོན་དུ་ཡང་དེ་རྣམས་སྤངས་ལས་མ་འདས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་དག་གི་སྦྱུག་བསྐྱེད་མྱོང་བར་བྱའོ་ཞེས་
 ཁས་སྐྱབས་ནས་བྱིས་རང་གི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།
 སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་བྱིན་ཆད་ཆགས་སོགས་དང་ཉན་རང་གི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ནི།
 ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྫོམ་པ་མེད་པའོ། །བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་སྐྱོབ་ཅིང་མི་གཏོང་ལ་དེས་
 རྫོམ་པ་མེད་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱེར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ལན་མང་དུ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པའོ། །དྲུག་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་སོ་བདུན་སྟོབས་མི་འདྲིགས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
 མ་འདྲེས་པ་དང་རྟོ་རྟེན་ལྟ་བུ་ནས་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་གོས་པ་མེད་
 པའི་ཉིང་རེ་འདྲིན་གྱི་བར་ལ་གནས་པའོ། །བྲི་མ་འདི་གཉིས་ལ་མོས་པའི་སེམས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱེད་ནས་སེམས་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་ནི་མདོ་འགྲེལ་གྱི་ཤེས་བྱེད་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་ཏུ་ལྟ་བ་
 དང་ཞེས་པ་ནས་སངས་རྒྱུ་སྤྱད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་ལྟ་བ་རྣམས་ཏེ། ལྟ་བ་འདི་དག་
 ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་སྤང་བའི་སྤྱད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་བབྱེད་ཀྱང་དེ་མི་དམིགས་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་བབྱེད་དེ་དེའི་སྤྱད་དུ་བྱང་ཆེན་ཞེས་བབྱེད་པའོ།⁵⁸⁴ །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་
 སོགས་ནི་གང་ཟག་ཏུ་འདྲིན་པའོ། །ཕྱང་པོར་ལྟ་བ་སོགས་ནི་ཆོས་སུ་འདྲིན་པ་སྟེ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་
 བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་ནས་དེ་དག་སྤང་བའི་བྱིར་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གཞོད་འདོམས་
 གཉིས་ལས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཉན་ཐོས་དང་
 རང་སངས་རྒྱུ་སྤྱད་ཐམས་ཅད་དང་བྱམ་མོང་མ་ལགས་པའི་སེམས་ཟག་པ་མ་མཆིས་ཤིང་ཁམས་
 གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་གང་ལགས་པ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྤྱད་དུ་ཆགས་པ་
 མ་མཆིས་པས་དེའི་བྱིར་བྱང་ཆེན་ཞེས་བབྱེད་པའི་གངས་སུ་མཆིའོ།⁵⁸⁵ །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མཆོག་

⁵⁸⁴ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་བ། ༡༩ ཞོག ༩༡༣ ཟླ་ ༩

⁵⁸⁵ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་བ། ༡༩ ཞོག ༩༡༥ ཟླ་ ༡༣

ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤྱི་ལོ། །སྟོང་བ་ཆེན་པོ་དང་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་
 ཉི་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ས་ཡུལ་
 གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་བྱད་པར་རོ། །དམིགས་པ་དང་ཆེད་དུ་བྲ་བ་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཞེ་ན།
 དམིགས་པ་ནི་དུས་ད་ལྟ་བ་ཡིན་ལ་ཆེད་དུ་བྲ་བ་ནི་མ་འོངས་པ་སྟེ། ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ལ་ད་ལྟ་
 དམིགས་པ་ནི་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མདའ་ལྟོང་སྟོར་བ་དང་འབེམ་ལ་
 ཕོག་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

(སྐབས་སྒྱིའི་རོ་བོ།)

བཞི་པ་(སྐབས་པ་རང་གི་རོ་བོ་)ནི། རྟེན་དང་སྒྲུབ་པས་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྐབས་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་པ་དེའི་རང་གི་རོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེན་དེའི་ལན་དུ་སྐབས་པའི་རོ་བོ་འཆད་དོ། །གང་གི་ཆེན་སྲུང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྐབས་པའི་རྟེན་དམིགས་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནམས་བརྗོད་ཐེན་ནས་སོ།།

འདི་ལ་གཉིས། སྒྱིའི་རོ་བོ་དང་། སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྒྱིའི་རོ་བོ་)ལ་གཉིས། དུལ་དང་། སྦྱོར་བའི་སྐབས་པའོ། །དང་པོ་(དུལ་)ནི། མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་ནི་གང་། ཐོབ་བྱེད་ནི་གང་། དེའི་གོལ་ས་ནི་གང་ཞེས་དེ་དག་ཐོས་བསམ་གྱིས་དུལ་དུ་བྱེད་པས་མཐའ་གསུམ་གྱི་དུལ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བ་ནི་སྐབས་པ་སྟེ་ཞེས་འོག་ཏུ་འབྲེལ་ལོ། །དེ་ཡང་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་བསྐྱེམས་པས་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་དགའ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཏེ་དུལ་ཅན་བྱེད་པ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྦྱོར་སོགས་སུ་མགོ་མིག་མ་བཏོད་པས་སྒྱིའི་སྐབས་པའོ།།

གཉིས་པ་(སྦྱོར་བའི་སྐབས་པ་)ནི། རྣམ་པ་ཀུན་ལ་སོགས་པ་མངོན་རྟོགས་སྦྱོར་བ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་མངོན་རྟོགས་རེ་རེ་ཞིང་སྟེ་སོ་སོར་པར་བྱིན་དུག་གི་རྟེན་ཅན་ཏེ་དུལ་ཅན་གྱི་བྱེད་པ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ནི་སྐབས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱིན་དུག་ལ་འབད་ཚེས་ཀྱིས་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ནི་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྐབས་པའོ། །དེ་དུག་ལ་འབད་ཚེས་ཞི་བའི་རྣམ་པས་སྐྱོམ་པའི་བྱ་བ་ནི་ཅེ་མོའོ། །དེ་དུག་ལ་རུས་པ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་དཀར་ཆོས་གཞན་དང་སྟེལ་ཞིང་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱོམ་པའི་བྱ་བ་ནི་མཐར་གྱིས་པའོ། །དེ་དག་རེ་རེས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོམ་པའི་བྱ་བ་ནི་སྐྱད་ཅིག་མའི་སྐབས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་མངོན་རྟོགས་བདུན་གྱི་དུལ་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་བྱ་བའི་དུལ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་མཐའ་གསུམ་ལ་དབབ་བྱའི་དུལ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་

ཡིན་པར་བྱ་བ་ཅེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་ཡུལ་གྱིས་མཆོན་པའི་ལྗོན་པ་ནས་གཏན་ལ་དབབ་བྱར་
འཛོག་ལ། ཆོས་སྐྱེ་ནི་འབྲས་བུའི་ལྗོན་པ་ནས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གངས་ཅན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཆེན་པོ་
བྱང་ཡེ་འཆད་དེ། །འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་ཆུང་ལས། སྤྱི་ལོ་མཆོན་ཉིད་ནི་
དེ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བྱ་བ་ནི་སྐྱབ་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་རོ། །དོན་ནི་སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་བྱུང་པའི་བྱ་
བ་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དེ་ཡང་གནས་སྐབས་གང་ཏུ་ཡུལ་གང་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་ཡིན་
ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་དེ་གསུམ་ཏུ་བརྗོད་དོ། །ཡུལ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་ཏེ་
གནས་སྐབས་དེ་ན་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །སྤྱིར་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་དུག་གི་མཆོན་ཉིད་བྱང་པར་ཅན་གྱིས་མ་ཐེན་པ་སྟེ་དེ་ལ་སྐྱབ་པས་དེའི་རྟེན་ཅན་ཏེ་བསྐྱབ་
བྱ་བ་ཅན་ནོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཞེས་པ་ཡན་ངི་བ་དང་པོ་དང་། སྤྱིར་ཞེས་
སོགས་ངི་བ་གཉིས་པའི་ལན་ཏུ་མཇོན་ནས་སྐྱབ་པ་དང་པོ་ངོས་བཟུང་ཞིང་སྐྱབ་པ་གཉིས་པ་ཡང་དེ་
ཉིད་ལས་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བཞི་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་
དེ་ལ་གནས་པ་སྟེ་གནས་སྐབས་དེ་ན་ཡོད་པའོ། །པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་གི་རྟེན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུག་
གི་བསྐྱབ་བྱ་བ་ཅན་ནོ། །སྤྱིར་དགེ་བའི་ཆོས་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་དང་། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་
ནི་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། འདིར་བཀོད་པའི་སྐྱབ་པ་བཞི་པོ་ནི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བཞིའི་གནས་སྐབས་
ན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བ་ཅན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ན་ཡོད་པ་ཡང་འདིས་དོན་གྱིས་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསམས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ངེན་
ལས་རྟེན་ཅིང་བྱང་པར་ཏུ་མཆོན་དོན་འདི་ནི་ལེགས་བཤད་ཆེན་པོ་འོ། །

དོན་འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་རིགས་བྱིན་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཏེ་བདེན་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལ་
སྤྱིར་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཏེ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་གནས་པའོ། །མཛོན་
རྟོགས་བཞི་ལ་མཛོན་རྟོགས་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་ཞེས་པ་ནི་མཛོན་རྟོགས་རེ་རེའི་སྟོམ་པར་བྱ་བའི་རྟགས་ལ་
སོགས་པའོ། །བྱིན་དུག་གི་རྟེན་ཅན་བྱ་བ་ནི་སྤྱིན་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་སྐྱབ་

བ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་སྤྱི་མདོན་ཏྟགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དཀར་པོ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་གནས་མེད་པ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་བྱིར་མ་བཤད་དོ་ཞེས་པ་ནི་འགའ་ཞིག་གིས་འདི་ལ་ནན་ཟུར་གྱིས་གསུང་དུ་བཅུག་པར་
 སྤང་ཞིང་། འུད་པར་དུ་བྱི་མ་འདི་ནི་རྒྱན་སྤང་གི་བཤད་པ་འགོད་པར་འདོད་ཀྱང་ཆོག་ཙམ་ཡང་འདྲེན་
 རྒྱ་མ་བྱུང་སྤང་དོ། །ཆོག་གསལ་ལས་ནི། སྤར་སྐྱབ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཙམ་ཞིག་ལན་མང་དུ་བྱུང་བས་
 ད་ནི་དེའི་མིང་ཙན་སྟོན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེའི་ལན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་
 དུལ་ལ་⁵⁸⁶ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ་འདིར་དོན་ནི་འདི་སྐད་དུ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་
 གྱིས་བྱིས་པའི་སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་ནི་མདོར་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། གོམས་པའི་མཐུ་མ་ཐོབ་
 པའི་བྱིར་སྟོ་དུ་མ་ནས་སྟོད་པའི་སྐྱབ་པ་བཞི་ནི་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དེའི་ངོ་བོར་
 བཞག་ལ་ཡུན་རིང་དུ་འདིས་པའི་མཐུས་དགེ་བ་སྐྱབ་པ་རི་སྟེད་པ་པར་བྱིན་དུག་གི་རྟེན་དང་ལྡན་པར་
 བསྐྱས་ཏེ་སྐྱབ་པར་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་དུག་ནི་སྐབས་ལྷག་མ་བཞི་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་
 སྐྱབ་པ་བཞི་དང་སྐྱབ་པ་དུག་གང་ཞེ་ན། བཞི་ནི། གོ་འཇུག་ཆོགས་ངེས་སོ། །དུག་ནི་གོ་སྐྱབ་དུག་
 གོ། །དེས་ན་གོ་སྐྱབ་ནི་དང་པོ་གསུམ་དང་ལྷག་མ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀར་འགྱུར་
 ལ་འཇུག་སྐྱབ་སོགས་གསུམ་ནི་དང་པོ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་སྐྱབ་པ་བཞི་སྟོན་
 པའི་སྐབས་འདིར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་ཟུན་མོང་དུ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་
 ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལ་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཞལ་སྤྱན་ནི་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པས་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ལ།
 ལྷག་མ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྐྱབ་པ་དང་པོའོ་ཞེས་དགོངས་པས་དུས་གཅིག་གི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་
 པར་མཛད་དོ་ཞེས་བྱ་བའོ། ⁵⁸⁷ཞེས་སོ། །འུད་འདི་སྤར་གྱི་རང་ལུགས་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྤང་བས་
 འདིའི་རྗེ་བཙུན་ནི་བྱམས་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུལ་མེན་ནོ། །འདི་དེ་ལྟར་འཆད་པའི་འབྲུལ་གཞི་
 ཡང་སྐབས་ལྷག་མ་བཞི་ལ་བྱིན་དུག་གི་རྟེན་ཙན་གྱི་སྐྱབ་པ་བཤད་པས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་གཞུང་ཆོན་
 པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་བཞི་རྣམས་སྟོན་ལ་བྱི་མས་ནི་གོ་སྐྱབ་བསྟན་ཏེ། གོ་སྐྱབ་ནི་བྱིན་དུག་སྤྱད་

⁵⁸⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༤༣༡ ཟླང་། ༣

⁵⁸⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༤༣༡ ཟླང་། ༡༠

བའི་སྐབས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་སྤྲ་མས་སྐབས་པ་གཞན་གསུམ་བསྟན་པ་ལས་འོས་མེད་དོ་སྟུང་དུ་
 བསམས་སོ། །འོ་ན་འདིས་སྐབས་པ་བྱི་མ་གསུམ་མཁུན་གསུམ་ལ་གོམས་པ་འི་མཐུ་མ་ཐོབ་པར་འཆད་
 པ་ཅི་ཞེ་ན། གོམས་པ་འི་མཐུ་ཡེ་མ་ཐོབ་པ་ནི་མི་འདོད་ཀྱི་གོམས་པ་ཐོབ་ཀྱང་ཆེས་འདྲིས་མ་འདྲིས་ཀྱི་
 སྒོ་ནས་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དང་། མངོན་རྟོགས་བཞིའི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་བྱད་པར་འདིས་འདོད་པ་ཡིན་
 བོ། །དེས་ན་སྐབས་པ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་འདི་དང་པོར་ཉི་ལྔ་ལས་གསུངས་ལ་དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
 འགྲེལ་པ་གཉིས་སུ་བཀོད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ནི་
 མིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལ་བྱ་བ་ཡོད་མི་སྲིད་དོ་⁵⁸⁸ ཞེས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པ་ལ་སྐབས་པ་
 མི་འོང་བའི་དོགས་དཔྱད་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚུ་ལ་དེ་ལ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བཤད་པ་ཉིད་ཆད་
 མའོ།།

གཉིས་པ་([སོ་སའི་དོན](#))ལ་བཞི། ཐེག་ཆེན་ལ་གོ་བགོས་པ་དང་། ལྷགས་པ་དང་། ལྷགས་པ་
 མཐར་ཕྱིན་བྱེད་དང་། མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐབས་པའོ། །

⁵⁸⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་བཞ། ༥༡ བོག་ ༡༠༡༩ ཟླ་དང་། ༥

(གོ་སྒྲིག་)

དང་པོ་(ཐེག་ཆེན་ལ་གོ་བཤོས་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱི་འོ་
 དོན་)ལ་དུག །སྤྱི་དུག་གི་རང་བཞིན། གངས་ངེས་པ། གོ་རིམ་ས་ངེས་པ། སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། བསྐྱབས་
 པའི་འབྲས་བུ། སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(སྤྱི་དུག་གི་རང་བཞིན་)ལ། སྤྱི་བ་ནི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་
 ཆོས་བཞི་ལྟ་ནོ། །ཆོས་བཞི་ནི་མི་མ་སྤུན་སྤྱོད་གས་སེར་སྣ་ཉམས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་ལྟན་པ་དང་། གང་འདོད་པ་བྱེད་པས་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་།
 སྤྱི་བ་པས་བསྐྱུས་ནས་ཐེག་གསུམ་གྱི་སྐལ་བ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤོང་
 སེམས་དང་། མི་འབྲུག་པ་དང་། དགོ་བ་ལ་སྤོང་བ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་
 འབྱེད་ཆོས་བཞི་ལྟ་ནོ། །དེ་ལ་མི་མ་སྤུན་སྤྱོད་གས་ནི་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་ཡིན་ལ། འདོད་པ་རྫོགས་
 པར་བྱེད་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལུས་ངག་གི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱམས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་
 གཞོད་པར་བྱས་པ་བཟོད་པས་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་སུ་བྱ་བ་གང་དང་གང་གི་བྲོགས་བྱེད་
 པས་དང་། སྐལ་བ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ཡིད་བཞིན་དུ་སྐལ་པས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་
 གཅོད་པས་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། སྤྱི་བ་མི་
 མ་སྤུན་སྤྱོད་གས་ཉམས་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྟ། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་
 བྱེད། །སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱི་བ་བྱེད་རྣམ་གསུམ།⁵⁸⁹ །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་ལ་ཡང་འདོན་པ་
 བསྐྱར་རོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འབྱུང་བ་ནི། དང་པོ་ལ་ཆོས་
 ཟང་ཟེང་མི་འཛིགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་དགོ་བ་ཆོས་སྤྱད་སྤོང་བའོ། །

⁵⁸⁹ བསྐྱར་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༥༡ ཟེང་། ༥

གསུམ་པ་ལ་གནོད་པས་⁵⁹⁰ཇི་མི་སྒྲུབ་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལེན་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་
སོ། །བཞི་པ་ལ་གོ་ཆ་སྒྲོར་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའོ། །ལྔ་པ་ལ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཡིན་
ཏེ་མངོན་པར་སྤྱབ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའོ། །དྲུག་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པའོ། །

གཉིས་པ་([གྲུངས་ངེས་པ་](#))ནི། བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པ་ལ་དྲུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ལོངས་སྒྲོད་ལ་མི་ལྟ་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་ཞིང་དེ་གཤེ་བ་ལ་སྤྲར་མི་གཤེ་བ་སོགས་ཀྱི་བཟོད་པས་སྤྲང་
བས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱབ་པ་ལ་དང་པོ་གསུམ་མོ། །ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
རྣམ་པ་གཉིས་བསྐྱུས་སོ། །བཙུན་འབྲུས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་ཡིན་པས་གསུམ་ཆར་ལ་གཏོགས་
ཏེ། རྒྱུན་ལས། བསྐྱབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། །རྒྱལ་བས་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ །ཡང་དག་
བཤད་དེ་དང་པོ་གསུམ། །ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཉིས། །གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་
གཏོགས།⁵⁹¹ །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་([གྲོ་རིམས་ངེས་པ་](#))ནི། རྒྱུན་ལས། སྤྲ་མ་ལ་བཏེན་ཕྱི་མ་སྦྱེ། །དམན་དང་མཆོག་ཏུ་
གནས་ཕྱིར་དང་། །རགས་པ་དང་ནི་སྤྲ་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་རིམ་པར་བསྐྱར་བ་ཡིན།⁵⁹² །ཞེས་སོ། །དེ་
ལ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་ནི་ལོངས་སྒྲོད་ལ་མི་ལྟ་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟན་ན་བཟོད་
དོ། །བཟོད་པ་དང་ལྟན་ན་བཙུན་འབྲུས་ཚོམ་མོ། །བཙུན་འབྲུས་བཙུན་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་
སྦྱེའོ། །སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཤེས་སོ། །དམན་མཆོག་ནི་སྤྲ་མ་རྣམས་དམན་ལ་
ཕྱི་མ་རྣམས་བཟང་པའོ། །རགས་ཕྱི་རིམ་པ་ནི་སྤྲ་མ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་དང་བྱ་སྤྱོད་ལ་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་
དེ་དག་ཆེས་དཀའ་བའོ། །

⁵⁹⁰ ཞོལ། ཤོག ༡༣༠ བ ༦། ཤོག ༡༣༥ ན ༥ གནོད་པ་ལ་ཇི་

⁵⁹¹ བསྐྱར་འབྲུས། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཤོག ༡༥༡ ཟེང་། ༣

⁵⁹² བསྐྱར་འབྲུས། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཤོག ༡༥༡ ཟེང་། ༡༤

བཞི་པ་(སྐབས་པའི་ཚུལ་)ནི། རྒྱལ་ལས། རེ་བ་མེད་པའི་སྤྱིན་པ་དང་། །ཡང་སྤྱིན་མི་འདོད་ཚུལ་
 བྱིས་པ་དང་། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་བཟོད་པ་དང་། །ཡོན་ཏན་ཀུན་འབྱུང་བཙོན་འབྱུས་དང་། །དེ་བཞིན་
 བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཡིན།⁵⁹³ །ཤེས་རབ་ཐབས་དང་ལྡན་པ་ཡི། །པ་རོལ་སྤྱིན་པ་བྱུག་པོ་
 ལ། །བཏན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་སྟོང་།⁵⁹⁴ །ཞེས་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། ཡང་ན་ཐེག་བསྐྱུས་ལས། བྱང་
 རྒྱུ་གྱི་སེམས་ལ་བཏྲན་པས་ཏྲན་དམ་པ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོད་པས་དངོས་པོ་དམ་པ། སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྟོད་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམ་པ། འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པས་ཐེན་པས་ཐབས་ལ་
 མཁས་པ་དམ་པ། བྱང་རྒྱུ་དུ་བསྟོས་པས་བསྟོས་བ་དམ་པ། སྤྱི་བ་བ་གཉིས་དག་པར་བྱས་པས་དག་པ་
 དམ་པ་སྟེ་རེ་རེ་ཡང་དམ་པ་བྱུག་ལྡན་དུ་སྐབས་པར་བཞུགས་པ་ལྟར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་དུ་ན་གཞུང་དུ་
 སྟོན་པ་ལྟར་རོ། །

ལྔ་པ་(བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་)ནི། རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ལས། སྤྱིན་པས་འོངས་སྟོད་བྱིས་པ་གྱིས་
 བདེ། །བཟོད་པས་མདངས་ལྡན་བཙོན་པས་བརྩིད། །བསམ་གཏན་གྱིས་ཞི་སྟོ་ཡིས་གྲོལ། །སྟོང་བཅེ་
 བས་ནི་དོན་ཀུན་འབྱུང་། །བདུན་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་པ། །ཅིག་ཅར་པ་རོལ་སྤྱིན་པ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་
 བསམ་མི་བྱུང་པའི་ཡུལ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་ཐོབ།⁵⁹⁵ །ཅེས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
 ཟུག་གི་འབྲས་བུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དྲུག་པ་(སྐབས་འདད་པ་)ནི། རྒྱལ་ལས། དབུལ་བ་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་། །བསིལ་བ་ཐོབ་དང་
 ཁོ་བཟོད་པ། །མཆོག་སྟོར་བ་དང་ཡིད་འཛིན་དང་། །དོན་དམ་ཤེས་པའི་སྤྱིར་བཞུགས་དོ།⁵⁹⁶ །ཞེས་པ་
 ལྟར་རོ། །

⁵⁹³ རྟོལ། འོག་ ༡༣༡ བ་ ༡། གཙང་། འོག་ ༡༣༥ བ་ ༤ གཟུགས་མེད་མིན།

⁵⁹⁴ བསྟན་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག་ ༥༠ འོག་ ༤༥༤ ཟེང་། ༤

⁵⁹⁵ བསྟན་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག་ ༤༤ འོག་ ༣༣༩ ཟེང་། ༡༣

⁵⁹⁶ བསྟན་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག་ ༥༠ འོག་ ༤༥༡ ཟེང་། ༡༤

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་(མཆོམས་སྐྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས་དང་པོ་
(མཆོམས་སྐྱར་)ནི། དེ་ལྟར་སྐྱར་བཤད་པའི་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་ཕྱེན་གོ་ཆ་དང་འབྲུག་པ་དང་ཆོགས་དང་
ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་བཞིར་འབྱུང་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་གསུངས་
ཏེ། བཙུན་འབྲུག་གསུམ་ལས་འདི་གོ་ཆའི་བཙུན་འབྲུག་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ལམ་སྒྲོམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིན་དུག་རེ་རེར་དུག་དུག་ཆང་བར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་
ཞེས་སེམས་ཀྱིས་གོ་བྱོན་ནས་བསྐྱར་བཅུགས་པ་ནི་ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་ཕྱིགས་
པའི་ཕྱིར། གོ་ཆ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་གོ་ཆའོ། །སྐྱབ་པ་འདི་བཞི་གང་དུ་སྒྲོམ་ན། གོ་ཆའི་སྐྱབ་པའི་
མཆོན་ཉིད་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་བརྟུན་ནས་སྐྱོར་བའི་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོགས་ཀྱིས་དང་། འབྲུག་སྐྱབ་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་སྐྱོར་བའི་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མོས་སྐྱོད་ཀྱི་ས་
ཆོས་མཆོག་འབྲིང་གི་བར་ཀྱིས་དང་། ཆོགས་སྐྱབ་དང་པོ་བཙུན་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་
སྐྱོར་བའི་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་དང་། ས་དང་པོའི་ཆོགས་དང་མཐོང་སྤངས་
གཉིན་པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་ནི། མཐོང་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་⁵⁹⁷དང་། ས་ལྷག་མ་དགུ་དང་སྒྲོམ་སྤང་
གཉིན་པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོས་དང་། ངེས་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་ས་བཅུ་པའི་བྲད་
པར་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱས་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་དང་པོ་ཐོབ་པའི་མཆོམས་སོ། །རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
ནི་རི་ལྟར་རིགས་པའི་རིམ་པས་སྐྱབ་པ་རྣམས་ལམ་རྣམས་དང་སྐྱོར་བ་སྟེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་
རོ། །རྟོགས་དཀར་ནི་ལམ་བཞི་དང་སྐྱབ་པ་བཞི་སྐྱོར་ཚུལ་འོག་ནས་སྐྱབ་པ་བཞི་རི་ལྟར་འཆད་པའི་
རིམ་པས་སོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །སྐྱར་ཀྱི་སྐྱར་ཚུལ་དེ་དག་ཀྱང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གོ་ཆ་དང་
འབྲུག་པའི་སྐྱབ་པ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བརྟུན་པ་དང་དངོས་སུ་སྐྱོར་བའི་རང་བཞིན་ཆོགས་དང་
མོས་པས་སྐྱོད་པའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་བཙུན་བཙུན་བཅུམས་ཏེ་གཟུངས་
ཀྱི་བར་ནི་མངོན་སུམ་དུ་སྐྱོར་བའི་ལམ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཆེན་པོས་བསྐྱས་པ་ཡིན་
ནོ། །ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་

⁵⁹⁷ རྟོགས་ཐོག ༡༣༡ ན ཙ ཉིད་ཀྱི་ས་དང་། གཙང་། ཐོག ༡༣༥ བ ཙ ཉིད་ཀྱིས།

བདག་ཉིད་ཡིན་ལ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེས་པར་འབྱུང་བའི་
 སྐྱབ་པ་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ།⁵⁹⁸ །ཞེས་སོ། །རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ལུང་འདི་དང་ས་ནས་དེ་
 ལྟར་སྒྲོར་བ་དང་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད་གོ་ཆ་དང་ཞེས་
 སོགས་བཤད་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་འབྱུང་ཉིད་དུ། བརྒྱད་པ་དང་མངོན་དུ་སྒྲོར་བ་ཞེས་བསྐྱར་བ་ལྟར་
 ལེགས་ཏེ། མངོན་དུ་འདོན་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་སུ་དང་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲོར་བ་ལ་
 བྱེད་མེད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོག་གསལ་དང་ཤེས་འབྱུང་གིས་ལམ་བཞི་དང་སྐྱབ་པ་བཞི་རིམ་པ་
 བཞིན་སྐྱར་བ་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལྟར་སྒྲོར་བ་ཤས་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ་
 ཞེས་འཆད་ཀྱང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་ཨར་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུར་ལྟར་བཤད་
 པ་འཐད་པར་མཐོང་ངོ་། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། གང་པོས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་
 བགོས་པའི་སེམས་ཅན་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་
 པའི་སེམས་ཅན་ལགས་ལ། དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ལགས་ཏེ་
 དེའི་སྐད་དུ་བྱང་ཆེན་ཞེས་བགྱིའོ།⁵⁹⁹ །ཞེས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་པོས་
 བཤད་པ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱས་ཇི་ཅམ་གྱིས་གོ་ཆ་བགོས་ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་
 ཐོར་ཡང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ཡང་ན་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཉི་ཆེ་གོ་ཆའི་མཆམས་སྒྲོར་དུ་བྱའོ།

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། བཤད་དོ། །གང་ན། གོ་ཆ་སོགས་སོ། །གང་ལས་ན། ཡུམ་མདོ་ལས་
 སོ། །རི་ལྟར་ན། རྒྱག་ཆན་རྒྱག་གི་དབྱེ་བའི་སྒྲོན་སྒྲིན་སོགས་རྒྱག་རི་བཞིན་དུ་སྟེ་གངས་ཆང་བར་
 རོ། །རི་ལྟར་བྱས་པས་ཤེ་ན། སྐད་བྱེད་སྒྲིན་པ་དང་སོགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་རྣམ་པ་རྒྱག་ལ་སྟེ་

⁵⁹⁸ བསྐྱར་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༡༩ ཞོག་ ༩༠ ཟླང་། ༡

⁵⁹⁹ བསྐྱར་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༡༠ ཞོག་ ༩༡ ཟླང་། ༡༢

བྱག་ཏུ་བསྐྱུ་བྱ་སྒྲིན་སོགས་དེ་དག་སྤྱད་ཚུལ་སོ་སོར་ཉེ་རེ་རེ་བྱག་བསྐྱུས་པ་ཡིས་སོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་
ཉིང་ལྟར་ལོགས་ཀྱི་འགྱུར་གསར་ལས་དེ་དག་སོ་སོར་ཞེས་པ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བསྐྱགས་མེད་དོ།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་(དབྱེ་བ་)ལ་གཉིས། སྒྲིན་
པ་ལ་བྱག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ལྷག་མ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་(སྒྲིན་པ་ལ་བྱག་ཏུ་དབྱེ་
བ་)ནི། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་སྒྲིན་པ་དང་སྒྲིགས་བཅ་བྲིས་ཉེ་སྟེར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་དང་།
སོགས་པས་སློག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོབ་པའི་མི་འཛིགས་པའི་
སྒྲིན་པ་དང་། རྟོར་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་བདོག་པ་རྣམས་འཁོར་གསུམ་དག་པར་གཏོང་བའི་ཟང་ཟིང་གི་
སྒྲིན་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་གང་རུང་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་པའི་གོ་ཆ་ལ་གནས་པ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིད་
བྱེད་རང་གཅིག་ལུ་དུལ་བར་བྱའོ་སྟེ་སྒྲིན་པ་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་སྟོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་།
སྟོང་མོ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་སྒྲིན་པར་སྐྱེ་བའི་གཤེ་བ་ལ་ཁོང་མི་ཁྱོ་བའི་བཟོད་པ་
དང་། དགོ་བ་འདོད་པའི་འདུན་པ་བྲག་པོ་བསྐྱེད་པའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། ཐེག་པ་གཞན་ཉན་རང་གི་
ཐེག་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་དང་། དགོ་ཅ་རྩོགས་
བྱང་དུ་མི་དམིགས་པར་བསྐྱོ་བའི་ཤེས་རབ་རྣམས་དང་ལྷན་ལ་དེའི་ཆེ་སྒྲིན་བྱ་དང་སོགས་པས་ལེན་
པོ་གཏོང་བོ་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྩོགས་པའི་གོ་ཆ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པར་བྱེད་དོ། །གོ་
རིམས་བཞེན་ནི་རེ་རེའི་མཐར་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་སྐྱོར་བའོ། །ཉི་སྤང་དང་རྒྱན་སྤང་དུ་ཐེག་
པ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་དགོ་ཅ་བསྐྱོ་བ་བསམ་གཏན་དང་། སྐྱེ་མའི་འདུ་
ཤེས་ཉེ་བར་གནས་པས་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་ཤེས་རབ་ལ་སྐྱུར་དོ། །གཞོད་འཛོམས་གཉིས་
སྲུ་སྒྲིན་པ་གཏོང་ཞིང་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་དང་སྤྱན་མོང་དུ་བྲས་ཉེ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་སྒྲིན་པའི་གོ་ཆ་
དང་། དེའི་ཆེ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་ལ་བཟོད་པ་དང་། དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསྐྱོས་
པའི་སྒྲིན་པ་ལ་བཙོན་པ་འཕེལ་བ་དང་། དེའི་ཆེ་ཀྱན་རྩོལ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་དང་དོན་
དམ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་སྲུ་མེད་པའི་སྐྱོར་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་ཆའོ་ཞེས་འཆད་དེ། གཞན་གཉིས་མ་སྤྱན་ནོ། །འདི་ནི་མདོ་ལ་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་

(ལྷག་མ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་)ནི། སྤྱིན་པ་ལ་དྲུག་ཙམ་བར་སྐྱབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་
 དྲུག་ལྟར་དུ་སྤང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱར་རོ། །འདི་དག་ལ་ལེ་བརྒྱད་མར་ལྷག་
 མ་ལྷ་པོ་འདི་ལ་སྤྱོད་ཅིང་སྤྱིན་པ་གཏོང་ལ་དེ་ཡང་སེམས་ཅན་དང་སྤྱན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་དུ་
 བསྐྱོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བཙོན་འགྲུས་གསུམ་འདྲ་ལ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་
 སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་དགོ་ཅ་བསྐྱོ་བ་བསམ་གཏན་དང་། ལྷ་པོ་དེས་རྩོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་ཅིང་མི་
 དམིགས་པ་ཤེས་རབ་ལ་བཤད་ཅིང་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པར་ལྷ་གཤི་ཤེས་རབ་བསྐྱོ་བ་ལ་བཤད་ལ་གཞན་
 རྣམས་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་རོ། །འདི་དག་གི་སྤྱིན་པ་ནི་རང་དེ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་
 པའོ། །གཉིས་པ་(བསྐྱབ་)ནི། སྤང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་ཏེ་རེ་རེར་སྤྱིན་
 སོགས་དྲུག་བསྐྱབ་པས་ན་རྒྱས་པར་བྱེན་དྲུག་ཙམ་དྲུག་གིས་གོ་ཆ་སོ་དྲུག་ཡིན་མོད་ཀྱི་བསྐྱབ་ན་གོ་
 སྐྱབ་རྣམ་པ་དྲུག་གོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱིན་སོགས་དྲུག་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་མཐུན་ན་ཁ་
 ཅིག་སྤྱིན་པ་དྲུག་སྤྱིན་པར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་དྲུག་དེར་མཐུན་ཞེས་འདོད་ཀྱང་། སྤྱིན་པ་ལ་
 བརྟེན་པའི་ཕྱིན་དྲུག་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་དེ་ཉམས་ལེན་ལ་རག་ལས་པས་བྱེ་བས་རྒྱ་གཅིག་ལས་
 བྱུང་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་མཐུན་ནོ་ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་འཆད་པ་ལྟར་ཏེ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་
 ལྟར་སྤྱར་རོ། །བམ་པོ་གཉིས་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

(འདུག་སྐབས།)

གཉིས་པ་(ཞུགས་པ་)ལ་(མཆོམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
(མཆོམས་སྐྱར་)ནི། གོ་སྐབ་ཀྱི་འོག་ཏུ་གཉིས་པ་འདུག་པའི་སྐབ་པའི་སྐབ་པ་གསུངས་ཏེ། སྐར་
བསྟན་པ་དེ་ལྟར་གོ་བགོས་པ་ལ་འདུག་པ་འབྱུང་བས་དོན་གྱི་རིམ་པའོ། །མདོ་ཡི་འབྲེལ་ནི། ལྷ་རིའི་
བྱས་ཐེག་ཆེན་ལ་འདུག་པ་དང་འཛེག་པ་གང་ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ་དང་པོ་ལྷ་ཐེག་ཆེན་ལ་འདུག་པ་
དང་ལྷག་མ་བཞེ་འཛེག་པའི་སྐབས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན། འདུག་
པའི་སྐབ་པའོ། །གང་དུ་ན། ཐེག་ཆེན་ལ་འཛེག་པ་ཡིན་པར་རོ། །འོན་འདུག་འཛེག་གི་དོན་གང་ཞེ་ན།
འདི་གཉིས་རྣམ་གྲངས་པར་ཉི་སྒྲུང་ལས་བཤད་ལ། རྒྱུ་སྒྲུང་ལས་ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་གཉིས་དང་
པོར་ཐོབ་པ་དང་བྱིས་བྱུང་པར་དུ་འགོ་བ་ལ་བཤད་དོ། །འཛེག་ཡུལ་ཐེག་ཆེན་དེ་གང་ཞེ་ན། བསམ་
གཏན་གཟུགས་མེད་སོགས་དགུའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། འཛེག་རྟེན་པ་དང་། འཛེག་
རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་མོ། །དང་པོ་
(འཛེག་རྟེན་པ་)ནི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའོ།

གཉིས་པ་(འཛེག་རྟེན་ལས་འདས་པ་)ལ་གཉིས་ལས། རང་དོན་སྐབ་པའི་ལམ་ནི། སྤྱིན་
སོགས་དང་མཐོང་ལམ་སོགས་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དང་། སྐྱབ་པ་སྐྱོང་བར་བྱེད་
པའོ། །(གཉིས་པ་)གཞན་དོན་སྐབ་པའི་ལམ་ནི། བྱམས་སོགས་ཆོད་མེད་དང་། ཞེན་པའི་དམིགས་པ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་གཞན་དོན་ལ་སྤོ་བ་དང་། དེ་སྐབ་པ་ལ་མཁས་པའོ། །གསུམ་པ་(དེ་
གཉིས་ཐེག་ཆེན་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་)ནི། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
དང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་མདོན་ཤེས་བྱུག་ནི་མ་བྱའི་བྱུང་པར་རོ། །འབྲས་བུ་ནི། རྣམ་
མཁུན་ཐོབ་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའོ་ཞེས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་
བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ངོ་བོར་ཡང་འགྱུར་བས་དེ་སྒྲོམ་པ་ལ་འཛེག་རྟེན་པས་མ་
བྱུང་ཅིང་འདི་མདོ་ལས་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པར་གསུངས་པས་འཛེག་རྟེན་པའི་ལམ་དུ་

བཤད་པ་མི་འཐད་ཅེས་ཆོལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དུ་བཤད་པ་ནི་དེར་ངེས་ནས་མི་འཆད་ཀྱི་
འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་དེ་ཤས་ཆེ་བས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ལ་འདས་ལམ་
གྱིས་བྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། མི་དམིགས་པས་མ་ཟེན་པ་མེད་པས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་དགུ་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆེན་བསམ་གཏན་
དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་འདི་དག་གིས་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་ན་ནམ་མཁའི་རྣམ་པ་
དང་རྟགས་དང་མཆོན་མས་མཉམ་པར་འཇོག་ཅིང་ལྡང་བ་ན་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
བསྐྱོད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་ཏེ།⁶⁰⁰ །ཞེས་དང་ལྟག་མ་ལྟ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་
ནམ་མཁའི་རྣམ་པ་ཞེས་སོགས་ནི་རྣམ་རྟགས་མཆོན་མ་རྣམས་དམིགས་སུ་མེད་པར་ནམ་མཁའ་དང་
འབྲ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་གསུམ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་ས་འོག་མའི་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་གཉེན་པོ་པན་
ཡོན་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ་མཁ། ཞེ་རགས་ཆོར་བ་གང་ཡོད་པ་བདེ་བའི་རོ་སྤྱང་བ་གསུམ་མོ། །གཉིས་
པ་ནི། བྱང་ཆེན་དེ་རྣམ་བྱིན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
པ་རབ་ཏུ་སྤང་བའི་བྱིར་ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ་སྟམ་པ་ནི་བྱང་ཆེན་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་ཏེ།⁶⁰¹ །ཞེས་
དང་། ལྟག་མ་ལྟ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ཀྱང་ཉན་རང་གི་
སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་བྱིར་ཆོས་བསྟན་ཏེ་སྟམ་དུ་
སེམས་ཤིང་ཡིད་བྱེད་དེ་ལ་བཟོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་ཆེ་སེམས་ཅན་དང་རྣམ་མཁའི་ཀྱི་
བྱིར་བཙོན་པ་མི་གཏོང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་འཇུག་ཀྱང་མི་དམིགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞིའི་
ཡན་ལག་རྣམས་ལ་མི་རྟག་སྒྲུབ་བསྐྱེད་པའི་ཞེ་བ་སྦྱོང་བ་མཆོན་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་སྟོམས་
འཇུག་དེ་དག་གིས་རྫོམ་སེམས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

⁶⁰⁰ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༩ ཞོག་ ༩༩༡ ཟླ་ ༡༡

⁶⁰¹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༩ ཞོག་ ༩༩༤ ཟླ་ ༡༡

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སྟོམ་
 པ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་སྟོམ་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་སྟོབས་མི་འཇིགས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་སྟོམ་
 པ་འདི་ནི་ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ།⁶⁰² །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གསུམ་
 འབྱུང་བ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པ་སྟོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། བྱང་
 ཆེན་ཆོད་མེད་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་གིས་མ་འདྲེས་པར་རྣམ་པར་སྟོད་ཅིང་ས་
 གཉིས་སོ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འདོད་པ་མི་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འདོད་པ་དང་བཟོད་
 པ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཆོད་མེད་ལ་སྟོད་པའི་བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་ཏོ།⁶⁰³ །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་
 བ་སྤང་བ་དང་། དགེ་བ་ལུན་ཆོགས་བྱ་བའི་དོན་དུ་བཙོན་པ་མི་གཏོང་བ་དང་། བསམ་གཏན་ཆོད་མེད་
 གཟུགས་མེད་ལ་འཇུག་ལྷང་བྱེད་ཅིང་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་ཀྱང་ཉན་རང་གི་སྟོན་མེད་པར་
 མི་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལ་མཉམ་པར་འཇོག་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་མི་སྟེ་ཞིང་རོ་མི་བྱང་བ་དང་། ཆོད་
 མེད་བཞིའི་ཉིང་འཇིན་ལ་འཇོག་ཅིང་སེམས་ཅན་བསྐྱབ་སྟོང་བཅེ་བར་བྱ་དགའ་བར་བྱ་ཐག་ཐད་དུ་
 གཞོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་རྟགས་མཆོད་མ་རྣམས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བསྟོ་བ་རྣམས་རིམ་
 པ་ལྟར་ཆོད་མེད་ལ་སྟོད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བཙོན་འགྲུས། ཤེས་རབ། བསམ་གཏན། སྟོན་པ། ཚུལ་
 བློས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཕྱིན་དུག་གི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཆོད་མེད་བཞི་ལ་
 གནས་པའི་གང་ཐག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་དེ་ལ་འདི་སྟོད་པས་སོ་ཞེས་ཉི་ལྔ་ལས་སོ། །ལྟ་བུ་ནི།
 བྱང་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་གང་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་ཀྱང་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཡིན་དངོས་
 པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཤེས་ཀྱང་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་
 སྟེ།⁶⁰⁴ །ཞེས་སོ། །

⁶⁰² བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༡༩ ཞོག་ ༤༡༡ ཟེང་། ༡༠

⁶⁰³ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༡༩ ཞོག་ ༤༡༡ ཟེང་། ༩

⁶⁰⁴ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༡༩ ཞོག་ ༤༡༤ ཟེང་། ༡༣

བྱུག་པ་ནི། བྱང་ཆེན་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་ལ་འཛིག་ཀྱང་དེས་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་མི་དམིགས་ཏེ་
 སྦྱིན་པ་སོ་དང་ལེན་པ་སོ་དང་སྦྱིན་པ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་སུ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་
 ལཱ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ཆེན་སོ་ལ་འཛིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །བདུན་པ་ནི། བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁུན་དང་
 ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མ་འདྲེས་པས་སྒྲོམ་པ་རྣམ་པར་གཞིག་པའི་དོན་དུ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དེ་མི་
 དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དེ། ལཱ་རིའི་བྱ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ལ་འཛིག་པ་ཞེས་
 བྱའོ།⁶⁰⁵ །ཞེས་དང་། རྟེན་ཡིད་བྱེད་དགོས་པ་དོན་བསྐྱར་སྤྱར་དང་འབྲ་བ་ལས་རྣམ་ཐར་གསུམ་དང་།
 སྟོབས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་པར་རྣམས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དེ་ཞེས་སོ། །སྐབས་
 འདིར་ཆེ་འོད་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་སོ་གསུམ་ལ་བཤད་པ་ལ་འཕགས་པས་ཡུམ་བར་
 མའི་མདོ་བྲིས་པ་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་འགོག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མིན་ཏེ། མདོན་ཞེན་མ་ལུས་པར་འགགས་
 པ་ཉིད་ཆེན་སོ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བས་སོ། །སྒྲོམ་པ་གཞིག་པའི་དོན་དུ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལ་ཞེན་པ་
 དགག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་སོགས་གཞིག་པའི་དོན་མིན་ནོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། བྱང་ཆེན་སེམས་དང་སོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་སྟོང་སོ་བྱང་ཚུབ་ལ་
 འདུག་གི་བར་དུ་མདོན་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱིར་ན་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་
 སྦྱིན་པར་བྱེད་དོ།⁶⁰⁶ །ཞེས་སོ། །དགུ་པ་ནི། དེ་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཉན་རང་ཐམས་
 ཅད་དང་། ལྷ་ནས་མི་དང་མི་མིན་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱིས་བསྐྱོར་བར་མི་རུས་པའི་ཆོས་གྱི་
 འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རྟོ།⁶⁰⁷ །ཞེས་དང་། ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དུ་
 དེའི་མིང་སྟོས་ཤིང་རྣམ་མཁུན་ཐོབ་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་རྟོ།⁶⁰⁸ །ཞེས་གྲགས་པ་སྟོག་པར་གསུངས་
 སོ། །

⁶⁰⁵ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༣༩ སྟོན་ ༩༥༧ ཟླ་ ༡༩

⁶⁰⁶ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༣༩ སྟོན་ ༩༩༠ ཟླ་ ༡༥

⁶⁰⁷ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༣༩ སྟོན་ ༩༩༡ ཟླ་ ༤

⁶⁰⁸ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༣༩ སྟོན་ ༩༩༢ ཟླ་ ༣

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྟོགས་དཀའ་བ་བཤད་
 བའོ། །དང་པོ་(ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་པ་)ནི། འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་ལ་དབྱེ་ན་ནམ་པ་དགུའོ། །དེ་ལྟར་ན།
 ཡུལ་ཐེག་ཆེན་དགུ་ཡོད་པས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡང་དགུའོ། །འོ་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་པ་དགུ་
 གང་ན། དང་པོ་ནི། དང་པོར་རང་གི་སེམས་འདོད་ཡོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞིང་གཡེང་བ་དེ་ལས་ཡོན་
 ཏན་གང་ཡང་ཐོབ་པར་མི་རུས་པས་དེ་ནང་དུ་བཟུང་བའི་སློན་ནས་དམིགས་པ་ལ་བརྟན་པར་བྱ་བའི་
 རོན་དུ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སློན་ནས་འཇུག་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་ཅིང་དེ་ཡང་ཕྱིན་དུག་
 དང་འབྲེལ་བར་མི་དམིགས་པར་སྒྲུབ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བརྟན་པ་དེ་ཆོགས་གཉིས་
 ལ་སློབ་པས་དེ་འོག་ཏུ་ཕྱིན་སོགས་ཀྱི་ཕྱིན་དུག་ལ་འཁོར་གསུམ་དག་པའི་སློན་ནས་འཇུག་པའོ། །དེའི་
 འོག་ཏུ་ཞེས་འོག་མ་ནམས་ལ་ཡང་སྒྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོགས་གཉིས་བསགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 གྱི་དོན་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་སྒྱུ་བའི་ཕྱིར་དེ་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པའོ། །ལམ་ཡང་མཐོང་ལམ་
 དང་སློམ་ལམ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་སྟེ་འབད་ཚེ་ཞི་བས་དེ་ཐོབ་
 པ་ལྟ་བུའོ། །བྲད་པར་གྱི་ལམ་ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པའོ་ཞེས་འབྲུམ་པ་འཆད་ལ། རྟེན་ཆུང་ལས་མི་སློབ་
 ལམ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བར་བཀོད་པ་ཅམ་མོ་གསུང་རོ། །འདི་ལ་ཆེ་འོད་དུ་བྲད་པར་གྱི་ལམ་དང་མི་སློབ་
 པ་ཞེས་བཤད་དགོས་པ་ལ་སློབ་དཔོན་འདིས་དེ་བརྒྱུག་པ་མི་འཐད་དེ་སློབ་ལམ་ན་དེ་མི་སྲིད་པས་སོ་
 ཞེས་སུན་འབྱེན་པ་མི་འཐད་དེ། ལམ་ལྗེའི་མི་སློབ་པ་ནི་འདིར་གཟུང་བ་མིན་གྱི་འབྲུམ་པས་བཤད་པ་
 ལྟར་ཡིན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སློབ་ལམ་ན་མི་སློབ་པའི་མིང་བཏགས་པ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལས་དུ་མ་
 འབྲུང་བས་སོ། །བཞི་པ་ནི། རང་གིས་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་སློབ་པའི་ཕྱིར་ཆད་
 མེད་བཞི་ལ་འཇུག་པའོ། །འདི་པར་ཕྱིན་དང་འབྲེལ་བར་མ་བསློམས་ན་ཆངས་པར་སྒྱེ་བ་ཅམ་དུ་
 འགྱུར་བས་ཕྱིན་དུག་དང་འབྲེལ་བར་རོ། །ལྷ་པ་ནི། དེ་བཞིས་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པ་ན་དེའི་འཆིང་
 བའམ་བར་གཅོད་ནི་མདོན་ཞེན་ཡིན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་འཇུག་
 པའོ། །དུག་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ནལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པ་དེ་དེ་ལྟར་འཇུག་སྒྲུབ་པ་ལ་ལས་བྱ་བ་

བྱེད་པ་པོ་གསུམ་མི་དམིགས་པར་སྐྱ་མའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འཁོར་གསུམ་
 ཡོངས་སུ་དག་པའི་སློན་ས་འཇུག་པའོ། །བདུན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོད་པ་ནམས་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
 འབད་པའི་ཕྱིར་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་འབད་
 པ་ནམས་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་བཙོན་པར་བྱེད་པས་མངོན་ཤེས་དུག་ལ་འཇུག་
 པའོ། །དགུ་པ་ནི། མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ནམས་ནི་ཤེས་བྱ་དུ་མ་ཤེས་པ་ན་དེ་ནི་བདག་གིས་ནམ་མཁུན་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་བྱ་སྐྱམ་ནས་འཆང་བྱ་བར་སློབ་བྲག་པོ་སྐྱེ་བས་ནམ་མཁུན་ལ་འཇུག་པའོ། །དེ་
 ལྟར་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་འཇུག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དགུ་པོ་དེ་ནི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་དག་གཞོན་པའམ་དེ་དག་བཟོད་པར་བྱེད་པས་འཇུག་སྒྲུབ་པོ།

གཉིས་པ་([ཡུལ་གྱི་རྟོགས་དཀའ་བ་བཤད་པ་](#))ལ་གཉིས། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་དང་།
 ཆད་མེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། ༥

(བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད།)

དང་པོ་(བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་)ལ་བཞི། གང་གིས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུ། གང་ཞིག་ཐོབ་བྱེད་
 རོ་བོ། དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྟགས། ཐོབ་པ་པོའི་གང་ཟག་གོ། དང་པོ་(གང་གིས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུ་)ལ་
 གསུམ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཐོབ་བྱེད་བཤད། ལྷག་མ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན། ལམ་དགུ་པ་
 གང་དུ་གཏོགས་བསམ་པའོ། དང་པོ་(བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཐོབ་བྱེད་བཤད་)ནི། ཀྱན་བརྟམ་ལས།
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བདུན་གང་
 ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་རབ་རྟེན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རབ་རྟེན་པའི་
 དང་། དགའ་བ་སྤྲད་པ་དང་། དཔྱོད་པ་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་མཐའ་དང་། སྦྱོར་བའི་མཐའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པའོ།⁶⁰⁹ །ཞེས་པ་ལྟར་བཤད་དོ། །འདི་ལ་གཉིས་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གངས་ངེས་དང་། སོ་སོའི་ངོས་
 འཛིན་ནོ། དང་པོ་(ཡིད་བྱེད་ཀྱི་གངས་ངེས་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཡིད་བྱེད་བདུན་དུ་བཞག་ཅེ་ན། ཉེར་
 བསྟོགས་ཀྱིས་ས་འོག་མའི་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ཤིང་གོང་མའི་ཐོབ་བྱ་མ་ཐོབ་ན་དངོས་གཞི་མི་ཐོབ་པས་
 དེའི་ཕྱིར་བདུན་དུ་བཞག་སྟེ། འདི་ལྟར་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྐྱུ་དང་། རོ་བོ་དང་། འབྲས་བྱ་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་གཉིས་ཏེ། དང་པོས་སྤང་བྱ་དང་
 ཐོབ་བྱ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་ཅིང་། གཉིས་པས་དེའི་དོན་དུ་བཙོན་འབྲས་ཅོམ་
 པས་སོ། །སྐྱེས་ཅིན་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཡིད་བྱེད་ལྔ་པ་སྟེ་དེས་སྤངས་མ་སྤངས་བརྟགས་ནས་སྤང་
 བྱ་ལྷག་མ་མཐར་འབྱེན་པར་བྱེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་(རོ་བོ་)ནི་ཡིད་བྱེད་གསུམ་པ་བཞི་པ་དུག་པ་སྟེ་
 ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་འཛོམས་པས་སོ། །གསུམ་པ་(འབྲས་བྱ་)ནི་ཡིད་བྱེད་
 བདུན་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་སྤང་
 བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་ཐོབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་

⁶⁰⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའག ༥༩ ཞོག ༡༣༩ ཟླང་ ༩

ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་སྤང་བར་བྱ་བ་སྤང་བ་དང་། ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་གཏོད་
 བར་ཡང་བྱེད་དོ། །མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་ཡང་དག་པར་ཚུམ་བ་སྦྱར་བར་བྱེད་དོ། །རབ་ཏུ་དབེན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་
 ཆེན་པོ་སྤང་བར་བྱེད་དོ། །དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པས་རྣམ་པ་འབྲིང་སྤང་
 བར་བྱེད་དོ། །དཔྱེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་མངོན་པའི་རྒྱལ་མེད་པ་ལ་སེམས་འཛིག་པར་བྱེད་
 དོ། །སྦྱར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་ཆུང་དུ་སྤང་བར་བྱེད་
 དོ། །སྦྱར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་བསྐྱེམས་པའི་འབྲས་བུ་
 ཉམས་སུ་སྤྱང་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ།།⁶¹⁰

གཉིས་པ་([སོ་སའི་ངོས་འཛིན་](#))ནི། དང་པོར་འདོད་པ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆེས་རྒྱས་ཤིང་མ་ཞི་བ་
 དང་ཆེས་ཆེ་བྱང་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་དེ་ལས་སྒྲིག་པས་རགས་པ་དང་ཞི་བའོ་ཞེས་ཐོས་བསམ་
 འབྲས་མར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཁམས་གོང་འོག་གི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་གཅོད་པའི་ཕྱིར་མཆན་ཉིད་རབ་
 ཏུ་རིག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་ཡུན་རིང་དུ་མོས་པར་བྱས་པ་ལས་
 ཐོས་བསམ་ལས་འདས་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དུ་སོན་པ་ནི་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པའོ། །དེ་ཡུན་རིང་དུ་འབྲས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་
 གསུམ་སྤོང་བའི་ལམ་སྦྱར་བར་འགྱུར་ཞིང་སྦྱེས་པའི་ལམ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་ནི་རབ་ཏུ་དབེན་
 པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །དེས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་བྱས་
 པ་ན་དེ་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་དང་དེས་དབེན་པ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་གཉིས་ལ་པན་ཡོན་དུ་
 མཐོང་ནས་དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཆུང་དུས་རིག་པ་ན། གཉིད་སྤྱགས་དང་གློད་པ་དང་
 བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུས་དུས་སུ་རབ་ཏུ་དང་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་།
 ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ནི་དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་འབྲིང་

⁶¹⁰ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥་ན་ འོག་ ༩༡༩ ཟླ་དང་། ༥

གསུམ་སྒྲོང་བའི་གནས་སྐབས་སོ། །རབ་ཏུ་དང་བ་དང་སྒྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ཡིད་བྱེད་ནི་རིམ་བུ་ལྟར་
 སྒྲོང་བ་ལ་འདོད་པ་དང་། མ་སྤངས་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་ནུམ་བར་སྒྲོམ་བའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོང་བ་ལ་
 བརྩོན་པ་ན་རྒྱུའམ་གནས་ཀྱང་རུང་སྟེ་དགོ་བ་ལ་སྒྲོར་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་ཀྱན་དགེས་མི་
 འབྱུང་བ་ན་འདི་སྟམ་དུ་ཅི་བདག་ལ་འདི་ཡོད་བཞིན་དུ་མི་སྤྱོད་རམ་འོན་ཏེ་མེད་པས་མ་སྤྱོད་སྟམ་ནས་
 སྤྱག་པའི་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་འབྱུང་བ་ན། འདི་སྟམ་དུ་བདག་གི་སེམས་
 འདོད་པ་ལས་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་ལོ་སྟམ་ནས་སྤང་བྱ་ལྟག་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞི་རགས་སུ་སྒྲོམ་པ་ནི་
 དཔྱོད་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་དུས་དུས་སུ་སྤངས་མ་སྤངས་དཔྱོད་པ་ན་སྤང་བྱ་མཛོན་གྱུར་མ་
 སྤངས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་རྩུང་དུ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་སྦྱེས་པ་ནི་སྒྲོར་བ་མཐར་
 ཟུག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་རེ་ཞིག་ཅི་མ་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི་གཏན་སྤངས་པ་ནི་མིན་ཏེ། ས་བོན་
 རྩུངས་མ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་དེའི་རྒྱས་པ་མེད་པས་སོ། །དེའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་
 དེའི་མ་སྤངས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་ཅིང་དངོས་གཞི་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་སྦྱེས་
 པ་ནི་སྒྲོར་བའི་འབྲས་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་([ལྷག་མ་དེ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་](#))ནི། ཀྱན་བརྟམ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་
 རི་ལྟ་བར་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མེན་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་⁶¹¹ཞེས་པ་ལྟར་
 ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མཛོན་པའི་སྦྱི་སྒྲིད་ལ་ཁམས་གོང་མ་ན་སེམས་པར་རྩིས་པའི་ཆེ་སེམས་ལོང་མེད་
 པར་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་འགོ་བས་གོང་མའི་ས་ལ་བསམ་བྱུང་དང་གཟུགས་མེད་ན་ཐོས་བྱུང་མེད་པར་
 བཤད་པས། དེའི་ལྟར་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྒྲོམ་ན་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་ལ་ཐོས་བསམ་གཉིས་ཀ་
 དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྒྲོམ་ན་བསམ་བྱུང་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉིང་
 བསྟོགས་ནས་སྤིང་ཅེའི་ཉིང་བསྟོགས་ཀྱི་བར་ལས་དེར་ཆོར་བའི་དགའ་བདེ་མེད་པས་དགའ་བ་སྤྱད་
 པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དོན་སྒྲོང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་བ་ཅི་མ་ལ་བཤད་དོ། །བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་

⁶¹¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༣༩ ཟླང་༥

བསྐྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་གོང་མའི་སར་མི་གཏོགས་ཏེ། ཉན་ས་ལས།
 མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རགས་པའི་མཆན་ཉིད་
 དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སོ་སོར་རིག་པའི་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་⁶¹²ཞེས་བས་སོ། །འདིའི་རིགས་བས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་འོག་སའི་རྟོག་
 ལ་སྒྲིམ་ན་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འོག་སར་འདོད་པར་བྱའོ། །ཉེར་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལས་བཞིར་བཞག་པའི་
 ཚུལ་ནི། བསྐྱེད་པ་ལས། མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་ལས་གྱིས་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་སྒྲུབ་པ་མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལས་གྱིས་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དགའ་བ་སྐྱེད་པ་ནི་ལས་རྣམས་པ་བཞི་ཆར་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔྱད་པའི་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་བྱེད་པར་གྱི་ལས་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ⁶¹³ཞེས་ཏེ་དེ་ཡང་སྒྲུབ་པ་ནི་དང་
 པོའི་རྩོམ་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་ནི་སྒྲོང་གཉིན་དངོས་དང་། རྣམ་གྲོལ་ནི་སྤངས་མ་ཐག་གི་གནས་
 གྱུར་སྒྲོང་བྱེད་དང་། བྱེད་པར་ནི་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཡིད་བྱེད་དེ་དག་ཏུ་
 ལྷན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་(ལམ་དགུ་པ་གང་དུ་གཏོགས་བསམ་པ་)ནི། སྒྲུབ་པ་མཐའི་འབྲས་བུའི་ཡིད་བྱེད་
 དངོས་གཞིར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ཉེར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་ལ་དངོས་གཞིས་བྱུང་བར་
 མངོན་ལ། མངོད་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་ལ་
 དངོས་གཞི་དང་ཉེར་བསྐྱེད་པའི་ཏོ་བོར་སྐྱེ་བ་གཉིས་འདོད་ལ། བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉེར་བསྐྱེད་པའི་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་ལ་དངོས་གཞིས་བྱུང་བར་འདོད་དེ་མངོད་དུ། ས་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བསམ་
 གཏན་ནམ། ཉེར་བསྐྱེད་པ་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ། གོང་མ་ཉེར་བསྐྱེད་པ་ལས་མིན་ཞེས་
 སོ། ⁶¹⁴དེ་ཡང་མངོད་པ་ཉེར་བསྐྱེད་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནར་འདོད་པས་བསམ་གཏན་དང་

⁶¹² བསྐྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་གོང་མའི་སར་མི་གཏོགས་ཏེ། ཉན་ས་ལས།

⁶¹³ བསྐྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་གོང་མའི་སར་མི་གཏོགས་ཏེ། ཉན་ས་ལས།

⁶¹⁴ བསྐྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་འདི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་གོང་མའི་སར་མི་གཏོགས་ཏེ། ཉན་ས་ལས།

པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་དང་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ཚོར་བའི་དབང་པོ་རིགས་མི་འབྲ་བ་ཡོད་པས་དབང་པོ་
 འཕོ་དཀའ་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནར་ངེས་པས་དབང་པོ་འཕོ་མི་དཀའོ་སྟེ་
 བསམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དུག་གི་ངོས་འཛིན་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་
 འཛིན་ཉེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་འོག་མ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་དུག་པོ་དེར་
 གངས་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དང་སྟོམ་ལམ་ཟག་མེད་རྣམས་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་
 བརྟེན་བ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགལ་ལ། བྱད་བར་དུ་མཐོང་ལམ་འདོད་
 པའི་སྟོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོར་མི་རུང་བའི་བྱེད་རོ། །སྤྱིར་ས་གོང་འོག་ལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་
 རྣམ་པར་སྟོམ་པའི་ལམ་འདིས་འདོད་པ་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་མ་ལུས་པར་སྤངས་པར་འདོད་
 བ་ལ། གྲེ་སྤྱ་རྣམས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཀ་དང་།
 མདོ་སྤེ་བ་རྣམས་སྟོམ་སྤང་རྣམས་སྟོང་བར་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་ན་གྱིས་བསམ་ཞི་རགས་
 སུ་སྟོམ་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཀྱང་མ་ལུས་པར་སྟོང་མི་རུས་
 ཏེ། འདོད་པའི་ཉེན་ཅན་གྱི་ཉོན་ཡིད་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ལྷོག་པ་མི་སྲིད་ལ། དེ་འདོད་པའི་
 སར་གཏོགས་པའི་སྟོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སུམ་ཅུ་བ་ལས། གང་དུ་སྦྱེས་
 བ་དེ་ཡིའོ།⁶¹⁵ །ཞེས་ཉེན་ས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་དེའི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་ས་དེར་གཏོགས་པར་བཤད་
 བས་སོ། །རིགས་པ་འདིས་ས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ལ་དེའི་སྟེང་ནས་ཐོད་ཀླལ་བའི་དགེ་
 འདུན་གྱི་སྤངས་པ་ལ་ཡང་ཞིབ་ཆ་གདོན་པར་བྱའོ། །ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་དང་པོ་མ་
 གཏོགས་པ་རྣམས་དག་པ་བ་ཁོ་ན་དང་། དང་པོ་ལ་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་ལ། ཁ་ཅིག་
 རོ་སྤང་ཅན་དང་གསུམ་ཡོད་དེ་དངོས་གཞི་ལ་འབྲན་འཇུགས་པས་སོ་ཞེས་འདོད་དེ། མཛོད་ལས། དེ་
 དག་ལ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད། །དག་པ་བ་དེ་མིན་སྟུག་བསྐྱལ་མིན། །དང་པོ་འཕགས་པའང་ཁ་ཅིག་

⁶¹⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༤ ཟེང་། ༣

གསུམ།⁶¹⁶ |ཞེས་སོ། |འདི་ལས་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཤད་པ་ནི་འདིར་མི་
བརྩུང་ངོ།།

གཉིས་པ་([གང་ཞིག་ཐོབ་བྱེད་པོ་པོ་](#))ལ་གསུམ། འཛིག་རྟེན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ལམ་དང་། དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་([འཛིག་རྟེན་པ་](#))ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཅན་
དང་། དག་པ་བའོ། །དང་པོ་([ཉོན་མོངས་ཅན་](#))ནི། གང་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའི་གཞི་དང་། གང་གིས་
ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་དང་། ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་གྱིས་རིག་
པར་བྱའོ། །དང་པོ་([གང་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའི་གཞི་](#))ནི། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་
པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་སྟེ་དེ་དག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཕྱིས་ཉོན་མོངས་པ་བཞིས་ཅི་རིགས་
པར་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ནི། |དག་པ་དེ་ནི་
དེས་སྤང་བྱ།⁶¹⁷ |ཞེས་པ་ལྟར་རོ། |གཉིས་པ་([གང་གིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་](#))ནི། ཅ་ཉོན་
རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁོང་ཁྱོད་པོར་བ་སྟེ་དེ་ནི་ཁམས་གོང་མའི་སེམས་ལ་མེད་པས་སོ། |དེས་ན་བསྐྱབས་
ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སྟེང་ལྟ་ལ་མ་རིག་པ་བཞི་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ས་བ་སྟེ།
ཀུན་བཏུས་ལས། ཉོན་མོངས་པས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཅ་བ་བཞི་པོ་སྟེང་པ་དང་ལྟ་བ་
དང་ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་སྟེ་⁶¹⁸ |ཞེས་པ་ལྟར་རོ།།

གསུམ་པ་([ཇི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་](#))ནི། དག་པ་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་དེ་ལ་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་ནས་སྤར་དགེ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིས་ཉོན་མོངས་དང་
མཚུངས་ལྡན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཐོབ་པ་ན་བདག་གིས་འདི་ཐོབ་ཀྱི་གཞན་གྱིས་མིན་ནོ་ཞེས་
ཁེངས་པས་ང་རྒྱལ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་དག་ཐོབ་པ་ན་ལམ་དང་ལམ་མིན་ལ་མོངས་པའི་མཐུས་འདི་
དག་ནི་ཐར་ལམ་ཡིན་ལས་ཆེ་སྟོམས་པ་དང་། ཐར་ལམ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལས་བསྐྱོག་པར་ཐེ་ཚོམ་ཐོས་ནས་

⁶¹⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༥ ཟེང་། ༩

⁶¹⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༥ ཟེང་། ༡༥

⁶¹⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༥ ཟེང་། ༡

དེ་དང་ལྡན་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་
 འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་ན་དེ་ལ་འདྲི་བ་ཉེན་སོགས་སུ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་སྒྲེས་པས་དེ་དང་ལྡན་པར་སོང་
 བའོ། །འོན་གཟུགས་མེད་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་མིན་པས་དེ་ལ་ལྟ་བས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་ཚུལ་གང་
 ཞེས། བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ལ་ནི་སྒར་ལྟ་ལོག་རྒྱུ་དལ་ལྡན་བཞིན་དུ་སྟོམས་འཇུག་
 དག་ཐོབ་པ་ན་བདག་གི་ལྟ་བ་འདི་ནི་མཆོག་སྟེ་འདིའི་མཐུས་ཉིང་དེ་འདྲིན་འདི་ཐོབ་པས་སོ་ཞེས་ལྟ་
 ངན་ལ་མཆོག་འདྲིན་ཀྱི་ལྟ་བ་སྒྲེ་བས་དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བྱེད་པས་སྟོན་མེད་དོ། །ཉོན་མོངས་
 ཅན་བཞིར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཉི་འོག་གྱེ་སྒྲ་དང་མཐུན་ཏེ་མངོད་ལས། བཞི་ཞེས་ཉི་འོག་པ། །དེ་དག་སྟེང་
 ལྟ་བ་རྒྱལ་མོངས།⁶¹⁹ །ཞེས་སོ། །ཁ་ཆེ་བྱེ་སྒྲ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སྟེང་པ་ཤས་ཆེ་བའི་རོ་མུང་ཅན་
 གཅིག་ལུ་འདོད་དོ། །འོན་འདི་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་
 ནས་ཞེས། འདི་དག་ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བྱིར་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ་ཡིན་ན་ཉོན་
 མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ་རྒྱ་མཆོན་བྱེད་པར་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་
 འདི་སྒར་སྟོམས་འཇུག་གི་རྒྱས་ཡིན་པ་ཅུ་ལ་བསམས་ནས་སྟོམས་འཇུག་གི་དངོས་གཞིའི་རྒྱས་ཀྱི་
 དབྱེ་བ་ལ་བབས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ནས་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བོན་རུལ་བ་དེ་སྒར་ས་བོན་ཀྱི་
 དངོས་པོ་ཡིན་པས་ས་བོན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་བཞིན་ཏེ། མངོད་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་
 ཅན་དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་ཡིན་ཞེན་ལོག་པར་སེམས་པའི་བྱིར་རོ། །ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་དེའི་མིང་དུ་བཏགས་པའི་བྱིར་ཏེ་དཔེར་ན་ས་བོན་རུལ་བ་
 བཞིན་ནོ་⁶²⁰ ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་འདི་ལ་དེ་དང་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་
 མི་ལྡན་པའི་བྱིར་ཏེ། མངོད་ལས། སྟོམས་འཇུག་དག་བ་ཅེ་གཅིག་པ།⁶²¹ །ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་

⁶¹⁹ བསྟན་འགྲུལ་ དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༣༩ ཟེང་ ༩

⁶²⁰ བསྟན་འགྲུལ་ དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༤༣༩ ཟེང་ ༡༩

⁶²¹ བསྟན་འགྲུལ་ དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༥ ཟེང་ ༥

ལ་དགའ་བདེ་དང་། །རབ་དང་ཤེས་བཞིན་བྱ་བ་དང་། །བཏང་སྟོམས་བྱ་བ་དག་པ་མེད།⁶²² །ཅེས་
སོ།།

གཉིས་པ་(དག་པ་བ་)ནི། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་འཇིག་རྟེན་པའི་དགོ་བ་སྟེ་རང་སའི་
ཀུན་དགེས་དང་བྲལ་བས་དག་པ་བའམ་རྣམ་བྱང་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་བཏུས་ལས། རྣམ་པར་
བྱང་བས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན་དག་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་དགོ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་
པར་བྱང་བ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེན་ཉམས་པ་དང་གནས་པ་དང་བྱང་བར་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མ་ཐུན་བཞི་ཡོད་དེ་མཛོད་ལས། དག་པ་ཉམས་པའི་ཆ་མ་ཐུན་སོགས། །རྣམ་བཞི་⁶²³ ཞེས་སོ། །དེ་
དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རང་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་དང་རང་དང་གོང་སའི་དག་པ་བ་
དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་སྟེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་སྟེ་མཛོད་ལས། ཉོན་མོངས་སྟེ་དང་རང་ས་
དང་། །གོང་དང་ཟག་མེད་རྗེས་མ་ཐུན་ནོ།⁶²⁴ །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་སྲིད་ཅེ་ལ་གོང་ས་མེད་པས་བྱང་བར་
ཆ་མ་ཐུན་དོར་ལ་གཞན་རྣམས་ལ་བཞི་ག་སྐར་རོ། །

གཉིས་པ་(འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་)ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་
གསུམ་སྟེ་བཏུན་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་རྟེན་གྱི་སྲིད་ཅེ་ལ་མིན་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ནི་
རང་ཡུལ་གསལ་བར་གཙོད་ལ། ས་འདི་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་ཀུན་བཏུས་ལས། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡོངས་སུ་མི་
གསལ་བའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་དེ་དེའི་ཕྱིར་མཆོན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་
ཅེ་ཅམ་དུ་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོམས་པར་འཐུག་པ་དེ་ཅམ་དུ་ཀུན་ཤེས་པ་རྟོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་
བུའོ།⁶²⁵ །ཞེས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་བ་གསལ་བ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཀུན་ཤེས་པ་ཟག་མེད་ཡོད་པར་

⁶²² བསྟན་འཇུག་ དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ ཞོག་ ༥༩ ཟླ་ ༡

⁶²³ བསྟན་འཇུག་ དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ ཞོག་ ༥༩ ཟླ་ ༡༥

⁶²⁴ བསྟན་འཇུག་ དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ ཞོག་ ༥༩ ཟླ་ ༡༥

⁶²⁵ བསྟན་འཇུག་ དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ ཞོག་ ༥༩ ཟླ་ ༡༥

གསུངས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་འབྲེན་ནོ། །མངོན་པ་གོང་འོག་ནས་འདི་ལྟར་བཤད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་འདིས་
ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་ན་ཐབས་མི་མཁས་པས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདི་སྒྲོམ་པ་ན་
ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་དོ། །སྤྱིར་ན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་
གཞི་ལ་ཅམ་བྱེད་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་ཟག་མེད་དགྲུང་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་(དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་པ་)ལ་གསུམ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་དང་།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་དབྱེད་པ་དང་། དེ་དག་བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
(བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་)ལ་གསུམ། རྩས་བཏགས་ཀྱི་བྱེད་པར། ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་། བྲངས་ངེས་
པའི་ཚུལ་འོ། །དང་པོ་(རྩས་བཏགས་ཀྱི་བྱེད་པར་)ནི། སྤྱིར་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་མིང་གི་སྒྲོ་
ནས་བཙུང་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། དང་པོ་ལ་ལྷ་རྟོག་དཔྱེད་དང་། །དགའ་དང་བདེ་དང་ཉིང་འཛིན་
རྣམས། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི། །རབ་དང་དང་ནི་དགའ་བ་སོགས། །གསུམ་པ་ལ་ལྷ་བཏང་
སྒྲོམས་དང་། །བྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བདེ་དང་གནས། །མཐའ་ན་བཞི་བྲན་བཏང་སྒྲོམས་དང་། །བདེ་མིན་
སྤྱག་མིན་ཉིང་འཛིན་རྣམས་⁶²⁶། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་དག་གྲེ་སྤྲེལ་རྣམས་རྩས་བཏུ་གཅིག་ཏུ་འདོད་དེ།
རྟོག་དཔྱེད་དགའ་བདེ་ཉིང་འཛིན་རབ་དང་བྲན་ཤེས་བཞིན་འདུ་བྱེད་བཏང་སྒྲོམས་བདེ་བ་ཆོར་བ་
བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་རྩས་སོ། །གོང་མ་པ་ལྟར་ན་དགའ་བདེ་གཉིས་རྩས་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། རབ་དང་ནི་
བྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྒྲོམས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་རྩས་སུ་དགྲུ་དང་ལྷག་མ་བཏགས་ཡོད་དུ་
འདོད་དོ། །ཡང་ན་བདེ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་སེམས་པར་གཅིག་པས་རྩས་གཅིག་
ཏུ་བགྲངས་ནས་བཟུང་དུ་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་)ལ་(བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ །གཉིས་པའི་ཡན་
ལག་ །གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ །བཞི་པའི་ཡན་ལག་དང་)བཞི་ལས། དང་པོ་(བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ཡན་ལག་)ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་ལྷ་ལས་རྟོག་པ་ནི་ངོ་བོ་ཅམ་ཆོལ་བའོ། །དཔྱེད་པ་ནི་

⁶²⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༥ ཟླ་ ༡༥

ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་བ་སྟེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ནང་གི་བརྗོད་བ་དག་ཀྱན་ནས་སྤོང་བའོ། །འདི་གཉིས་བསམ་གཏན་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་སས་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མེད་ཀྱི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྟོན་ས་ཡོད་པར་རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་ས་⁶²⁷ལས་བཤད་དོ། །དེ་གཉིས་ཆར་ཀྱང་སེམས་བའམ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཆར་ལ་བཏགས་པའོ། །དགའ་བདེ་ནི་རིམ་བ་ལྟར་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་སེམས་བྱུང་ཤིན་ཐུངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བྱེས་ཆམས་འདོད་དོ། །མཛོད་དུ་དང་པོ་ནི། ཤིན་ཏུ་ཐུངས་པ་བདེ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བྱུང་ཆམ་གཉིས་ཕྱིར་དགའ་ཡིད་བདེ།⁶²⁸ །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་འདོད་བ་ཡང་བདེ་བ་ཆོར་བ་ལ་བྱས་ན་ལུས་ཆོར་དུ་མི་རུང་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱི་ས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དབང་ཤེས་ནི་ཕྱིར་རོལ་ཏུ་གཡེང་བས་སོ། །ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དགའ་བ་ཡང་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་པས་བདེ་བ་དང་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ན་རྗེས་མཚུངས་ཉམས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་འོང་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཡན་ལག་ལྔ་པ་དང་ཡན་ལག་བཞི་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་ཆམས་ནི་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བས་སོ་སྟུང་དུ་བསམས་པའོ། །འདི་ལ་མཛོད་འགྲེལ་དུ་གཞན་དག་ན་རེ། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ནི་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་བསམ་གཏན་གསུམ་ཆར་ན་ཡང་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཏུ་ཆམ་པར་བཞག་གོ་⁶²⁹ །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གའི་བདེ་བ་ཡིད་ཀྱི་ས་བ་⁶³⁰མིན་པར་ལུས་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་འདོད་དེ། ཤིན་ཐུངས་བདེ་བར་འདོད་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་དེ་སྤོང་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྟོས། ཆོར་བ་བདེ་བ་སྟེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཤིན་ཐུངས་སོ་ཞེ་ན་ནི་གསུམ་པ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་མདོར། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་སྤོང་ལ་ཞེས་རང་གི་སྐྱས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལུས་ཆོར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཉན་ས་ལས་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་ཆོར་བའི་བདེ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཐུངས་པའི་བདེ་བ་སོ་སོར་སྤོང་བར་བྱེད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་སྤོང་ལ་

⁶²⁷ རྟོལ་ སྟོག་ ༡༧༣ ན་ ༧། གཙང་། སྟོག་ ༡༧༤ བ་ ༥ གྱིས་ལས་

⁶²⁸ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༡༩ སྟོག་ ༥༥ ཟེང་། ༣༠

⁶²⁹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༡༩ སྟོག་ ༡༧༡ ཟེང་། ༥

⁶³⁰ རྟོལ་ སྟོག་ ༡༧༣ བ་ ༩ ཡིད་ཀྱི་ས་ལ་

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ་ཞེས་གཟུགས་ལུས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་དང་ཡིད་ལུས་ཀྱིས་ཚོར་བའི་བདེ་བ་
 མྱོང་བར་བཤད་པ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་གཟུགས་ལུས་དང་། གྲེ་སྤྲོ་ནམས་ཡིད་ལུས་ཁོ་ནར་འདོད་པ་
 དང་མི་མཐུན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་པར། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་
 ཚོར་བ་སེམ་པར་མྱོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་པོ་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ལུས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱས་པས་ལུས་
 དང་། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་བཅས་དགའ་ཆས་ཀྱིས་ཚིམ་པར་བྱས་པས་སེམས་
 ལ་ཕན་འདོགས་པའི་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་པས་རིམ་བཤར་བདེ་བ་དང་དགའ་བ་ཞེས་འཛོག་གོ་ཞེས་
 བཤད་པ་དང་ཉན་ས་གཉིས་མཐུན་ནོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་
 ཆམས་ཞི་རགས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་སྤྱད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལྟ་ལས་རྟོག་པ་ཆེས་རགས་
 པས་དེ་ལ་སྒྲོན་དུ་བལྟས་ནས་བསྒྲོམས་པས་དེ་གཅིག་བྱ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་དང་པོའི་དངོས་
 གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་མཛོད་པ་རྣམས་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་([བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག](#))ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་
 ལས་རབ་རྟུ་དང་བ་ནི། མཛོད་ལས། རབ་རྟུ་དང་བ་དད་པ་ཡིན།⁶³¹ །ཞེས་མཉམ་གཞག་གི་ས་བསམ་
 གཏན་དང་པོ་ལས་རེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའོ་ཞེས་འདོད་ཀྱང་། བསྐྱ་བ་ལས། དེ་
 ལ་ནང་ཡོངས་སུ་དང་བའི་ཚོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྤྲོས་པ། དན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་། བཏང་
 སྒྲོམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྤར་ལྟར་རོ། །འདིར་རྟོག་
 དཔྱད་གཉིས་ཆར་དང་བྲལ་བར་མཛོན་པ་གོང་འོག་དང་ཡུམ་གྱི་མདོ་རྣམས་སུ་གསུངས་ཤིང་། འབྲུམ་
 ཀྱི་གཞོད་འཛོམས་སུ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་དཔྱད་པ་དང་བཅས་པའོ། །བསམ་
 གཏན་གཉིས་པ་ནི་རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱད་པ་ཅམ་དང་བཅས་པའོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་
 གཉིས་ནི་རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱད་པ་ཡང་མེད་པ་སྟེ་⁶³² ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཁྲི་པར་རྟོག་
 བཅས་དཔྱད་བཅས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། རྟོག་མེད་དཔྱད་བཅས་བསམ་གཏན་

⁶³¹ བསྐྱ་བ་ལྟར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༥ ཟེང་། ༣༠

⁶³² བསྐྱ་བ་ལྟར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༣༩ ཟེང་། ༡༩

དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་བར་ལ་བཤད་པས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་པ་འདྲཱོ། །གང་ཡང་ཤེས་རབ་ཁྱིམ་པར་རྟོག་
མེད་དཔྱོད་མེད་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་སྤྱི་ཅེའི་བར་ལ་བཤད་པ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པས་བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ནས་ཐོག་མའི་མཆོམས་གཟུང་ལ། དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་བར་ནི་དང་པོའི་དངོས་
གཞི་ཅམ་པོ་ལ་བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་རྟོག་དཔྱོད་དང་བྲལ་བར་དེ་ཉིད་ལས་བཤད་པས་སོ།།

གསུམ་པ་(གསུམ་པའི་ཡན་ལག་)ནི། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་ལས་བདེ་བ་ནི།
ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་སེམ་པ་དེ་ཉིད་དགའ་བའི་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ཅམ་སོ། །བླ་བ་
དང་ཤེས་བཞིན་དགའ་བའི་ཀུན་དགུས་སྒྲིག་པའི་དམིགས་ཆ་མ་འཛིན་པ་དང་དེ་ལྟར་མི་ལྟར་གྱི་བྱ་ར་
བྱེད་པའོ། །བཏང་སྟོམས་ནི་རྟོག་དཔྱོད་དང་དགའ་བའི་སྟོན་དང་བྲལ་བས་དེ་དག་གིས་མི་མཉམ་པ་
མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་བླ་ཤེས་བཞིན་དང་འདྲ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་འདི་གསུམ་ནི་དང་པོར་ཡོད་ཀྱང་
རྟོག་དཔྱོད་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉིས་པར་ཡང་དགའ་བའི་སྟོན་གྱིས་བསྐྱེད་པས་རང་མིང་ནས་མ་
སྟོས་པར་རབ་དང་གི་མིང་གིས་བཏགས་ཤིང་འདིར་སྟོན་དེ་དག་དང་བྲལ་བས་རང་མིང་གིས་སྟོས་ཏེ།
བསྐྱེད་པ་ལས། དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ནི་བླ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་བཏང་སྟོམས་དག་རྟོག་པ་
དང་དཔྱོད་པའི་སྟོན་དག་གིས་མཛོན་པར་བསྐྱབས་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་ཡོད་ཀྱང་མ་སྟོས་སོ། །བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ལ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ལས་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཡང་སེམས་དགའ་བའི་ཉོན་མོངས་པས་
ཀུན་ནས་དགུས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ན་ཡོངས་སུ་དང་བའི་མིང་གིས་བསྐྱེད་ཏོ། །བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་ལ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། རང་གི་མཆོན་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་
བསྐྱེད་ཏེ།⁶³³ ཞེས་སོ། །བཞི་པ་(བཞི་པའི་ཡན་ལག་)ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཡན་ལག་ནི་རྟོག་
དཔྱོད་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་དབུགས་འབྱུང་རྒྱུ་བདེ་སྤྱད་གི་སྟོན་བརྒྱད་དང་བྲལ་བས་དེ་དག་གིས་
ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། མཛོད་ལས། སྟོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། །བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་
ཡིན། །རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་དབུགས་དག་དང་། །བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ།⁶³⁴ །ཞེས་སོ། །རྟོག་

⁶³³ བསྐྱེད་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༤༡༩ ཟེང་། ༡༡

⁶³⁴ བསྐྱེད་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༤༢ ཟེང་། ༣

དཔྱོད་དང་དགའ་བདེ་འདི་དག་ཀྱང་བཞི་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གཡོ་བའི་སྒྲིན་དུ་བཤད་ཀྱི། རང་ས་ལ་ལྟོས་
 ནས་ནི་མིན་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས། གང་གི་ཆེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་པན་འདོགས་པ་དག་བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ས་ལ་པན་འདོགས་
 པ་དང་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་འདུག་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཡོ་
 བའི་མིང་དུ་བསྟན་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ་གཞན་གྱི་ས་ལས་ལྟོས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ས་ལས་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ།⁶³⁵ །ཞེས་སོ། །བསམ་གཏན་དེ་དག་གི་བྱད་པར་ཡང་བསྐྱ་བར་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ།
 བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་བྱད་
 པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ་པན་འདོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་
 གསུམ་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྫོགས་པའི་
 བྱད་པར་ཡོད་དོ།⁶³⁶ །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་([བྱངས་ངེས་པའི་ཚུལ་](#))ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་དང་
 བཞིར་བཞག་ཅེ་ན། ཀུན་བཏུས་ལས། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་དེ་གཉིས་
 ཀའི་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ཕྱིར་རོ།⁶³⁷ །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་ལྟར་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་རིམ་པ་ལྟར་
 རྟོག་དཔྱོད་དང་། རབ་ཏུ་དང་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དང་། རྣམ་པ་དང་བཏང་
 སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་སྟེ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྟོང་བས་
 སོ། །དེ་ཡང་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་རྒྱུན་ཡིན་ལ་དངོས་གཞིའི་ཆེ་ན་ནི་འོག་སའི་ཐག་
 སྤོང་བྱེད་ཅམ་ཡིན་གྱི་སྟོང་གཉེན་དངོས་མིན་ནོ། །པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དགའ་བདེ་
 ཟུང་གཉིས་དང་བདེ་བ་དང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། འདི་དག་ནི་འོག་ས་ལས་གཉེན་པོས་རྒྱལ་བ་ན་

⁶³⁵ བསྐྱ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༥༧ ཞོག་ ༤༣༡ ཟེང་། ༡༥

⁶³⁶ བསྐྱ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༥༧ ཞོག་ ༤༣༢ ཟེང་། ༤

⁶³⁷ བསྐྱ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༥༧ ཞོག་ ༤༣༤ ཟེང་། ༣

ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་ཡིན་པས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། དེས་གཉིན་པོ་དང་ཕན་ཡོན་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སོ། །དེས་ན་དེ་གསུམ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་སྤྱ་གངས་ངེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དེ་དག་གང་ཡང་མིན་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཡན་ལག་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་པ་དང་འདྲ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་རྣམ་པ་དགུ་པོ་གང་ཡང་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ནི་མིན་ལ་གཞན་ཡིན་པར་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟོག་དཔྱད་སྤངས་པས་གཉིས་པ་དང་། དགའ་བ་སྤངས་པས་གསུམ་པ་དང་། བདེ་བ་སྤངས་པས་བཞི་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་འོག་ས་ལས་འདའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(གཟུགས་མེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་དབྱེད་པ་)ལ་བཞི། རྣམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཅི་ཡང་མེད་པ་སྤིང་ཅིའོ། །དང་པོ་(རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་)ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་གཟུགས་ལ་སྒྱུན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་ནས་གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རེག་བྱ་སོགས་ཀྱི་མཆན་མ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་མཁའི་འདྲ་ཤེས་ཁོ་ན་བསྐྱེམས་པ་ན་སྡོ་སེར་སོགས་སྤྱད་བའི་གཟུགས་དང་། གྲུང་དང་ཅིག་པ་སོགས་སྤྱད་བའི་ཐོགས་པ་དང་། གོས་རྒྱན་སྐྱེད་མོས་ཚལ་རི་ལ་སོགས་པའི་སྤྱད་བའི་སྒྲ་ཚོགས་པའི་འདྲ་ཤེས་རྣམས་རྒྱབ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཡིད་གཏད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུང་བའོ། །འདིའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་དམིགས་པ་ཡང་ཉན་ས་ལས། ཇི་སྤིང་དུ་དངོས་གཞི་ལ་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་པའི་བར་དུ་ནི་རྣམ་མཁའ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ནི་རྣམ་མཁའ་དེ་ཉིད་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་གི་སའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། །ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཆེ་ན་ནི་འོག་མའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དམིགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་དེའི་རིགས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་(རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་)ནི། རྣམ་མཁའི་འདྲ་ཤེས་རགས་པར་མཐོང་ནས་དེ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཅ་མ་གྱིས་ཐམས་ཅད་བྱུང་བར་མོས་པའོ། །གསུམ་པ་(ཅི་ཡང་མེད་པ་)ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་དེ་

རགས་པར་མཐོང་ནས་དེ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དམིགས་པ་བཙལ་བ་
ན་ཅི་ཡང་མ་ཉིད་ནས་དམིགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་སྟུང་དུ་མོས་པའོ། །བཞི་པ་(སྟོད་ཅེ་)ནི། ཅི་ཡང་
མེད་དོ་སྟུང་པ་ཡང་རགས་པར་མཐོང་ནས་དེ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་རགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
སྲ་བ་ནི་མེད་པ་མིན་ཅོ་སྟུང་དུ་མོས་པའོ། །འདི་དག་ལ་བསམ་གཏན་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་རྣམས་པར་
བཞག་ཏུ་མེད་དེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་ཞི་གནས་སུ་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཡན་
ལག་རྣམས་པར་བཞག་པ་མེད་དོ།⁶³⁸ །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་དམིགས་རྣམས་སྲ་མ་རྣམས་དོར་ནས་ཕྱི་
མ་རེ་ལ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་སྟོན་མོག་ས་ལས་འདའ་བ་ཞེས་
བྱའོ།

གསུམ་པ་(དེ་དག་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་)ནི། ཀུན་བརྟུས་ལས། བསམ་གཏན་དང་
པོ་ལ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བསྐྱོམས་པས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐྱེ་བ་གསུམ་མོ། །བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལ་ཇི་ལྟ་བར་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གསུམ་
གསུམ་མོ་ཞེས་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་བསྐྱོམས་པས་ཆངས་རིས་ནས་འབྲས་
བུ་ཆེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱིན་སྐྱེ་བ་གསུམ་གསུམ་འབྲུབ་པོ།⁶³⁹ །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྟོན་
ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་བཅུད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆར་སྒྱར་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་
འབྲུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་བདག་འབྲས་དང་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་བསྐྱོམས་
པའི་འབྲས་བུ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ན་ནི་གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཐ་
དད་པ་མེད་དོ། །དེ་ན་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོར་བསྐྱོམས་པས་སྐྱེ་བ་མཐོ་བ་དང་དམའ་བ་དང་
ངན་པ་དང་བཟང་པོར་མཐོན་ཅོ། །ཞེས་པ་ལྟར། གཟུགས་མེད་ལ་མེད་པས་སྒྲ་མོག་གིས་ཕྱེ་བའི་
གནས་མེད་ཀྱང་དེ་བཞི་ལ་ཆེ་རིང་སྒྱར་གིས་སྐྱེ་བ་མཐོ་དམའ་དང་ཉོན་མོངས་མང་ཉུང་གིས་བཟང་

⁶³⁸ བསྐྱོན་འགྲུག་ དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༦ སྟོག་ ༡༣༩ ཟླང་། ༤

⁶³⁹ བསྐྱོན་འགྲུག་ དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༦ སྟོག་ ༡༣༩ ཟླང་། ༡༥

ངན་ཡོད་དོ། །འོན་ཏེ་འབྲིང་ཆེན་པོར་སྒྲིམ་པའི་དོན་གང་ཞིན། གུས་སྦྱོར་དང་རྒྱན་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་
མེད་ན་ཆུང་དུ་དང་། གང་རུང་གཅིག་ཡོད་ན་འབྲིང་དང་། གཉིས་ཀ་ཡོད་ན་ཆེན་པོའི་ཞེས་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་ཐོབ་པའི་རྟགས་)ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་བསམ་གཏན་ནམས་ལ་སྒྲིམས་
པར་འབྲུག་པའི་ཆེན་ནི། ལུས་སའི་འོག་ཏུ་བྱིང་བར་སྤང་བ་ལྟ་བུའི་རྟགས་འབྱུང་དོ། །གཟུགས་མེད་
པ་དག་ལ་སྒྲིམས་པར་འབྲུག་པའི་ཆེན་ནི། ལུས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་རྟགས་
འབྱུང་སྟེ།⁶⁴⁰ ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །

བཞི་པ་(ཐོབ་པ་པོའི་གང་ཟག་)ནི། མངོན་ལས། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་ས་
དང་། འོག་སའི་རྟེན་ཅན་འོག་དགོས་མེད། །ཅེས་སྦྱིར་བཏང་ནས། སྤྱི་ཅེའི་འཕགས་པ་ཅི་ཡང་
མེད། །མངོན་སུམ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད།⁶⁴¹ ཅེས་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །དེ་ལྟར་ན་
བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་འདི་དག་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པས་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་
སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གལ་ཆེ་ཞིང་རྟེན་གྱི་དཔལ་ཆེ་བས་ཀྱང་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བཤད་མི་ལུས་
པར་མཐོང་བས་བདག་གིས་ཆེ་ལོང་ཅམ་ཞིག་བཤད་དོ། །

⁶⁴⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༤༣༠ ཟེང་། ༡༤

⁶⁴¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༤ ཞོག ༥༤ ཟེང་། ༡༥

(ཚད་མེད་བཞི།)

གཉིས་པ་(ཚད་མེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པ་)ལ་བཞི། རྒྱ་རོ་ལོ། དབྱེ་བ། སྤྱོད་པ་ལོ། དང་པོ་
(རྒྱ་)ནི། རྒྱ་ལས། བདེ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱ་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱང་རྩེ་སྟེ། །རྒྱ་དང་
བཤེས་གཉེན་རང་བཞིན་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱང་རྩེ་ལོ།⁶⁴² །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བྱེད་སྤྱོད་མས་
ཚོར་བ་བདེ་སྤྱུག་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་འབྲེན་བྱེད་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། ཚོར་བ་གསུམ་ལ་
དམིགས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་གསུམ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པས་སྦྱང་རྩེ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། སྦྱང་
རྩེའི་དམིགས་རྒྱུན་བསྟན་ཏོ། །བྱེད་བྱི་མས་རྒྱུན་ལྷག་མ་གསུམ་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱ་ནི་རྒྱའི་རྒྱུན་ཏེ།
ཀུན་གཞིའི་སྦྱང་གི་བྲག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་ནོ། །བཤེས་གཉེན་ནི་བདག་པོའི་རྒྱུན་ཏེ། ཚད་མེད་སྟོན་པ་
པོའོ། །རང་བཞིན་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཏེ། སྤྱོད་པས་ཀྱི་རིག་པའོ། །རྒྱུན་ལྷག་མ་འདི་གསུམ་ནི་བཞི་ག་ལ་
སྤྱར་ལ། རྒྱུན་དང་པོ་ནི་རོ་བོའི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་(རོ་བོ་)ལ། སྦྱི་དང་། བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས། དང་པོ་(སྦྱི་)ནི། རྒྱ་ལས། བསྟན་པའི་
ཚངས་པ་མི་མཐུན་སྤངས། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྡན། །དམིགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་
འཇུག །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྦྱོན་བྱེད།⁶⁴³ །ཅེས་བྲད་པར་བཞི་དང་ལྡན་པར་བསྟན་ཏེ། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་པའི་བྲད་པར་ནི་རིམ་པ་ལྟར། གཞོད་སེམས་དང་། རྣམ་འཆོ་དང་། མི་དགའ་བ་
དང་། གཞོད་སེམས་འདོད་ཆགས་རྣམས་སྤངས་པའོ། །གཉེན་པོའི་བྲད་པར་ནི་སྤང་བྱེད་དག་གི་
གཉེན་པོ་ཐོབ་པའོ། །དམིགས་པའི་བྲད་པར་ནི་སེམས་ཅན་དང་ཚོས་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་
དམིགས་པའོ། །བྱེད་ལས་ཀྱི་བྲད་པར་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྦྱོན་པར་བྱེད་པའོ། །

⁶⁴² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༦༥ ཟླ་ ༡༩

⁶⁴³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༦༠ ཟླ་ ༡༩

གཉིས་པ་(ཐེ་བྲག་)ནི། གུན་བརྟམ་སྟུ། བྱམས་པ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེ་བ་དང་སྤྲད་པར་ཤོག་ཅིག་པའི་བསམ་པའི་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་
 པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་
 ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་སོ། །སྟོང་ཇེ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
 སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་ཤོག་ཅིག་པའི་བསམ་པའི་ཞེས་པ་སྟུ་མ་བཞིན་ནོ། །དག་པར་གང་ཞེ་ན།
 བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་ཤོག་ཅིག་པའི་བསམ་པའི་
 ཞེས་པ་སྟུ་མ་བཞིན་ནོ། །བཏང་སྟོམས་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
 བན་པའི་བསམ་པ་གནས་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཞེས་བྱ་བ་སྟུ་མ་བཞིན་ནོ་⁶⁴⁴ཞེས་པ་ལྟར་
 རོ། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་གནས་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་ངོ་བོ་དང་གྲོགས་བསྟན་ཏེ། དང་པོ་ནི།
 བསམ་གཏན་བཞིའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་གང་ཡང་རྩང་བའོ། །གཉིས་པ་(དམིགས་པ་)ནི། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། བྱུང་པར་རྩང་བྱེད་པའི་ལྡན་པ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ་
 དང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་ཉེ་རིང་དུ་གཅོད་པའི་རྒྱ་ཆགས་སྤང་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ནོ། །གསུམ་
 པ་(རྣམ་པ་)ནི། སྤྲད་པར་འདོད་པ་སོགས་སོ། །བཞི་པ་(ངོ་བོ་)ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་སོ། །ལྔ་
 པ་(གྲོགས་)ནི། སེམས་སེམས་བྱུང་ངོ། །

གསུམ་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། སེམས་ཅན་དང་ཚོས་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་
 སོགས་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་དང་པོ་(སེམས་ཅན་)ནི། བྱམས་སོགས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་ནམ་གང་
 ཟག་གི་རྩས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་གཅིག་དམིགས་ནས་སྟོང་ཇེ་སོགས་སྐྱེ་བའོ། །གཉིས་པ་(ཚོས་)ནི།
 སྟུག་བསྐྱེད་བ་པོའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྩས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཚོས་ཅམ་ཞིག་གི་ངོ་བོའི་སྟུག་བསྐྱེད་བ་པོ་
 དམིགས་ནས་བྱམས་སོགས་སྐྱེ་བའོ། །

⁶⁴⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཤོག ༡༥༩ གླང་ ༣

གསུམ་པ་(དམིགས་པ་མེད་པ་)ནི། ཆོས་ཙམ་དུ་ཡང་མི་དམིགས་པ་གཟུང་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་འདི་བྱམས་སོགས་སོ། །ཡང་ན་འདི་དག་གི་ཡུལ་ནི་བདེ་བ་དང་སྤང་བར་འདོད་པ་དང་སྤྱད་བསྐྱུ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པ་དང་བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ནི་དང་པོའི་ཡུལ་དང་། ཆད་མེད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཏེ། རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་དག་བདེ་འདོད་དང་། །སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་དང་བདེ་བ་དང་། །ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དེ་དག་བསྟན་བཅས་དང་། །དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རབ་རྒྱུ་འབྱུང་⁶⁴⁵ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་སོ་སྟེ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་འོ་ཞེས་འཁྱུ་སྟོས་བཤད་ལ། སྟོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ནི། ཐོག་མ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱམས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་འོ། །སྟོད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱམས་པ་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་འོ། །མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱམས་པ་ནི། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་འོ་⁶⁴⁶ཞེས་བྱང་སེམས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྐབས་གསུམ་ལ་བཞག་གོ།

བཞི་པ་(སྐྱ་བཤད་པ་)ནི་འབྲུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་སུ། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོགས་ཆད་མེད་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་དང་། ཆོས་ཆད་མེད་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆད་མེད་པའི་སྟོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཆད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། ⁶⁴⁷ཞེས་བཤད་པ་ནི་སོ་སོའི་སྐྱ་བཤད་ཡིན་ལ། འདི་དག་བསྟོམས་པས་ལྷ་ཆངས་པར་སྟེ་བས་ཆངས་པའི་གནས་པ་ཞེས་གྲང་བྱའོ།

⁶⁴⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག ༤༦༠ ཟླ་ ༩༠

⁶⁴⁶ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༦༠ ཞོག ༣༣༡ ཟླ་ ༡༤

⁶⁴⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༥ ཞོག ༤༥༡ ཟླ་ ༡༩

(ཚོགས་སྐབས།)

གསུམ་པ་(ཞུགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཕྱིད་)ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྲར་བ་དང་། སྦྲིར་བསྟན་པ་དང་། རྟོགས་དཀར་གྱི་བྲག་ཏུ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྲར་བ་)ནི། འཇུག་སྦྲུབ་ཀྱི་འོག་ཏུ་གསུམ་པ་ ཚོགས་ཀྱི་སྦྲུབ་པ་གསུངས་ཏེ། སྦྲར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པའི་སྦྲུབ་པ་བྱས་པ་ལ་ ཚོགས་སྦྱེ་བས་དོན་གྱི་རིམ་པའོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། གོ་སྦྲུབ་ལས་འཕྲོས་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་དེ་ བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཇི་ཅམ་གྱིས་ན་བྱང་སེམས་གྱིས་གོ་ཆ་བགོས་ཞེས་དེས་པའི་ལན་དུ་ཚོགས་ དང་པོ་བཅུ་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་འཇུག་སྦྲུབ་ལ་འཕྲོས་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ ལ་བྱང་སེམས་གྱི་ཐེག་ཆེན་གང་། ཇི་ཅམ་གྱིས་ན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས། ཐེག་པ་དེས་ གང་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་། ཐེག་པ་དེས་གང་དུ་གནས་པར་འབྱུང་། ཐེག་པ་དེས་གང་ཞིག་འབྱུང་བ་ ལགས་ཞེས་དེས་པ་ལ། དང་པོའི་ལན་དུ་ཐབས་མཁས་ནས་གཟུངས་ཀྱི་བར་དང་། གཉིས་པའི་ལན་ དུ་སའི་ཚོགས་དང་། གསུམ་པའི་ལན་དུ་མཐོང་སྤང་གཉིན་པོའི་ཚོགས་བཞི་དང་། བཞི་པའི་ལན་དུ་ སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་དང་པོའི་གཉིན་པོ་དང་། ལྔ་པའི་ལན་དུ་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་ལྟག་མ་གསུམ་གྱི་གཉིན་པོ་ གསུངས་སོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་དེ་བ་གཉིས་པའི་འོག་ཏུ་གང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞེས་པ་བསྟན་ནས་ རྟུག་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལན་འདྲ་ཞིང་སྤྱི་མ་བཞིས་རིམ་པ་ལྟར་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་ པས་ཁམས་གསུམ་ནས། རྣམ་མཁུན་དུ་བྱང་སེམས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་དེ་རྣམས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ བསྟན་པས་མཐོང་སྤང་བཞི་དང་། དེ་བཞིས་འབྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་དོན་དམ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་སྤང་ བཞིའི་གཉིན་ཚོགས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(སྦྲིར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། གངས་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་པར་ཞེས་ པར་བྱའོ། །གང་གི་ན། ཚོགས་ཀྱི་སྦྲུབ་པ་ཡིའོ། །གང་ན། བཅེ་བ་ནས་གཉིན་པོའི་བར་གྱི་ཚོགས་བཅུ་ བདུན་ནོ། །བཅུ་བདུན་པོ་འདི་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྣམ་པ་ལྟར་བསྐྱས་པ་ལྟར་གནས་པས། དང་ པོ་བསམ་སྦྱོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་བསམས་པས་བསྐྱས་པ་བཅེ་བའི་ཚོགས་ནི། དེས་སྟོང་གསུམ་

གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་མའི་ཕྱང་པོ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱས་ཤིང་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་རབ་ཏུ་བཅེས་ནས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་བྱུག་འཆོལ་ལོ་ཞེས་བྱ་
 བའི་སྐྱ་བརྗོད་དོད་བྱངས་རྗེས་སུ་སྟོག་གོ། །དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གྲང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་ཐོས་ནས་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཐོབ་སྟེ། དེ་དག་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དེས་སེམས་
 ཅན་དཔྱལ་བ་དེ་དག་ནས་རྣམ་པར་ལྡང་ངོ། །དེ་དག་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དེ་དག་ནས་རྣམ་པར་
 ལངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་དང་གང་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་བཞུགས་ཤིང་
 འཆོ་སྦྱང་བ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་སྟེ་སྟེ་ལྷ་དང་མའི་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ། ཞེས་འགྲོ་བ་གཞན་གཉིས་
 ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་སྟོག་ཆགས་རྣམས་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྱལ་འདོད་པའི་
 རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་བསྟན་པས་སྟོང་རྗེ་བསྟན་ཏོ། །རེ་རེའི་མཐར་ཆོགས་ཞེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་
 རོ། །སྦྱོར་བས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྦྱིན་སོགས་བྱུག་ལས། སྦྱིན་པ་ནི། ཟས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཟས་སྦྱིན།
 མའི་ཡོ་བྱད་གང་ཅི་ཡང་རུང་བའི་བར་ཏུ་བྱིན་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་
 བར་བྱིན་བྱུག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་དོ།⁶⁴⁸ །ཞེས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། དེ་འཁོར་ལོས་
 སྦྱར་བའི་དབང་བྱུག་དེ་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་
 རོ།⁶⁴⁹ །ཞེས་སོ། །བཟོད་པ་ནི། བརྒྱ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་རྩོལ་དང་ཁུ་ཚུར་དབྱིག་
 བས་བརྟེན་ཅིང་མཆོན་གྱིས་འདེབས་ཀྱང་དེ་ལ་བདག་གིས་འཁྱུག་པའི་སེམས་འགའ་ཅམ་ཡང་
 བསྐྱེད་པར་མི་བྱ་ཞིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཟོད་པ་དེ་འབྲ་བ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་པར་བྱའོ་སྟུམ་
 མོ།⁶⁵⁰ །ཞེས་སོ། །བཙོན་འགྲུས་ནི། བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁུན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་བཙོན་འགྲུས་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་ཞིང་།⁶⁵¹ ཞེས་

⁶⁴⁸ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༩ ཞོག་ ༤༤༤ ཟླ་ ༡༣

⁶⁴⁹ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༩ ཞོག་ ༤༤༥ ཟླ་ ༡༣

⁶⁵⁰ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༩ ཞོག་ ༤༤༤ ཟླ་ ༤

⁶⁵¹ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༩ ཞོག་ ༤༥༠ ཟླ་ ༤

སོ། །བསམ་གཏན་ནི། བྱང་ཆེན་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས་ཤིང་ཚོས་གང་ལ་ཡང་རྣམ་
པར་གཡེང་བ་ལམ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བར་བསམ་གཏན་གྱི་
པར་སྤྱོད་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ།⁶⁵² ཞེས་སོ། །ཤེས་རབ་ནི། བྱང་ཆེན་ཚོས་གང་ཡང་ཚུ་རོལ་ལམ་པ་
རོལ་མི་དམིགས་ཏེ་རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཡུལ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོགས་བཞི་ལས། མཉམ་
གཞག་གིས་བསྐྱུས་པའི་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི་ཞི་གནས་ནི། བྱང་ཆེན་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་ཤིང་ཤར་
ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་ཏུ་སོང་ཞིང་། རི་ལྟར་བདག་སྤྱོད་པའི་
པར་སྤྱོད་ལ་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ན་སེམས་ཅན་རི་སྟེད་ཅིག་འཁོད་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་པར་སྤྱོད་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱུལ་ཞིང་། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལྷག་
མཐོང་ནི། དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་མཁན་པོ་ལམ་སྐྱུ་མའི་མཁན་པོ་འཇམ་བུ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ལམ་པོ་
ཆའི་བཞི་མདོར་འདུག་སྟེ། སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྐྱེ་བོ་མང་པོའི་ཚོགས་ཤིག་མདོན་
པར་སྐྱུལ་ཏེ་འདི་སྟམ་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་གངས་མེད་པ་འདི་དག་པར་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་
དགོད་པར་བྱའོ། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་ན། རབ་
འབྱོར་དེ་རི་སྟམ་དུ་སེམས་སྐྱུ་མའི་མཁན་པོ་ལམ་སྐྱུ་མའི་མཁན་པོ་འཇམ་བུ་དེས་སེམས་ཅན་གང་
ཡང་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་དགོད་པར་བྱས་པ་ཡོད་དམ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་དགོད་པར་བྱས་པ་ཡོད་དམ།
གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་གྱིས་
སེམས་ཅན་སྤྱོད་ཀྱིས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་འགོད་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་སེམས་
ཅན་གང་གི་དོན་དུ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ནི་ཟུང་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་སྟེ་མཉམ་པར་འཇུག་པའི་ལམ་ནི།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གཟུགས་ནི་མ་བཅེངས་མ་གྲོལ་བའོ། །ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་

⁶⁵² བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༡༩ ཤོག་ ༩༡༩ ཟླ་ ༡༩

བར་ཤེས་པ་ནི་མ་བཅེངས་མ་གྲོལ་བའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་པའི་འཕེལ་བ་དང་བཞིན་མེད་
 རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་པར་མི་འཆིང་ལ། གཞན་དོན་ལྷུང་ལེན་པའི་སྤྱི་ཚུལ་སྲིད་པ་སྤངས་
 པའི་སློན་སྒྲོལ་བར་མི་བྱེད་པས་མདོ་འདི་དག་གིས་བྱུང་འབྱེད་ཀྱི་ཆོགས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཡང་ཉི་
 སྤང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱི་ཚུལ་ནི། །སྲིད་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། །སློལ་སྤྱོད་དེར་ནི་
 གནས་པ་དང་། །བརྟམ་པས་རྗེས་སྤྱོད་སེམས་མ་ཡིན། །སེམས་ནི་བློ་བས་བཅེངས་གྱུར་པ། །ཕྱི་རོལ་
 ཏུ་ནི་མི་འབྱུག་ཅིང་། །སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ལྷག་གིས་ནི། །རེག་པ་འབྱོར་ལྷན་གནས་ཐོབ་བྱེད། །སྟེ་བ་
 ཡོངས་སྤྱི་ལ་བརྟེན་ནས། །འགའ་ཞིག་ལྷ་དང་འདྲ་འབྱུར་ཞིང་། །འཛིག་རྟེན་ལེགས་སྤྱི་ལ་བརྟེན་
 ནས། །ལ་ལ་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འདོད།⁶⁵³ །ཅེས་ཏེ་ཆོགས་བཅད་དང་པོས་སྤྱི་ཚུལ་སྲིད་པར་
 གནས་གྱང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེའི་སློན་ཀྱིས་མི་འཆིང་བ་དང་། གཉིས་པས་ཞི་གནས་ཀྱིས་མི་གཡེང་
 ཞིང་ལྷག་མཐོང་གིས་བསྐྱེད་པས་འདོད་པ་འབྱུང་བ་དང་། གསུམ་པས་ཞི་བ་ལྷུང་ལེན་པ་དང་མི་ལེན་
 པའི་རྒྱ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་བཅུ་པོ་འདི་ནི་གོ་ཆ་བགོས་པའི་སྤྱི་ཚུལ་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པའི་སློ་
 ནས་གསུངས་ལ། གོ་ཆ་བགོས་པ་ཡང་དོན་དམ་པར་གོ་བགོ་བ་མེད་པར་ཤེས་ནས་ཐ་སྙད་དུ་སེམས་
 ཅན་བསྐྱེད་པའི་ཁུར་བྱེད་པའོ། །བཞི་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་ནི། རབ་
 འབྱོར་ཕྱིན་དུག་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །འདི་རྣམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཕྱིན་
 དུག་ལ་སྦྱོད་ཅིང་དེ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་
 རྟོགས་བྱུང་དུ་བསྟོ་བས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའོ་ཞེས་གསུང་ངོ། །གསུམ་པ་ལྟ་བུ་དང་སྦྱོད་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོགས་གཉིས་ལས་ལྟ་བུ་བས་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་འཆད་པར་འབྱུང་ལ། སྦྱོད་པས་
 བསྐྱེད་པ་བསོད་ནམས་ནི། དེ་ལ་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། ཉིང་རེ་
 འཛིན་གང་གིས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོད་ལུལ་ལ་སྦྱོད་པ་སྟེ་འདི་ནི་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ།⁶⁵⁴ །ཞེས་སོགས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་

⁶⁵³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༡༩༤ ཟེང་། ༥

⁶⁵⁴ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༠༥ ཟེང་། ༥

གོས་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བར་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཏེ། བསོད་ནམས་
མང་པོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མོས་བསྡོ་ཡི་རང་གི་ཡིད་བྱེད་གསུམ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་
འགྲོ་བའི་རྟེན་བྱེད་པས་སོ།།

བཞི་པ་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པ་དང་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོགས་གཉིས་ལས།
འབྲས་བུ་སྐྱབ་པས་བསྐྱས་པ་ལ་ནི། བྱང་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་དབང་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་
བཞི་སྟེ། ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་ཐེག་ཆེན་བཙུ་བདུན་བསྟན་ཏེ། དབང་ཉི་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་
གི་བར་སྡེ་ཆོན་བདུན། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ། ཤེས་པ་བཙུ་གཅིག་དབང་པོ་གསུམ། ཉིང་དེ་འཛིན་
གསུམ། རྗེས་དབང་བཙུ་སྟོམས་འཇུག་ལ། སྟོབས་མི་འཛིགས་པ་སོ་སོ་རིག་པ། མ་འབྲས་པའི་ཐེག་
ཆེན་ནོ། །སྤར་གྱི་ཕྱིན་དུག་སྟོང་ཉིང་དེ་འཛིན་འཆད་འགྱུར་གྱི་གཟུངས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་དང་བཅས་
པས་ཉིང་གཅིག་བཀའ་སྒྲུལ་ཏོ། །ལྷ་པ་དམིགས་པ་འཛིན་པས་བསྐྱས་པ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་
དོན་འཛིན་པའི་གཟུངས་ནི། ཨ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གདོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྟོལ་། །ར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོལ་། །པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པ་
སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོལ་། །ཅ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོལ་། །ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིང་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོལ་⁶⁵⁵ །ཞེས་
སོགས་སོ། །ལྷ་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ས་དང་ཉིས་པ་སེལ་བའི་གཉིན་པོ་ནི་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་བཞི། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་པོ། རི་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ། སྐྱབ་པའི་ངེས་
ཆོག་། སྐྱབ་པའི་གྲངས་ངེས་སོ། །དང་པོ་(སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་པོ་)ནི། སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་རྣམས་
ཐེག་གསུམ་གྱི་ཐུང་འདས་ཐོབ་བར་བྱེད་པའི་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། བསམ་པ་སྟིང་བཅེ་བ་དང་བྲལ་
ཞིང་ཐབས་པར་ཕྱིན་དང་མི་ལྟན་པས་འགའ་ཡང་ཐུང་ན་ལས་སྒྲོ་མི་རུས་པས་སྟིང་རྗེས་ཡིད་གདུངས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིན་དུག་གིས་བསྐྱས་པའི་བདེ་བ་བཞི་གཞན་ལ་སྐྱབ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྐྱབ་པ་གཏོང་བ་ན་

⁶⁵⁵ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ 36 སྟོན་ 449 ཟེང་། 96

མོད་ལ་འདོད་པ་རྫོགས་པས་དེས་ནི་དེའི་བདེ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བཀོད་པས་བདེ་འགྲོའི་ལུས་
 འཛིན་པས་དེས་ནི་མ་འོངས་པའི་བདེ་བ་དང་། བཟོད་པ་བཙོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་གསུམ་ལ་བཀོད་
 པས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་རྒྱ་དང་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཁོ་ན་འགྲུབ་པས་དེ་གསུམ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་ངེས་
 པའི་བདེ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ལ་བཀོད་པས་ངེས་ལེགས་འཁོར་བར་གཏན་མི་སྡོག་པ་འཐོབ་པས་
 གཏན་དུ་བའི་བདེ་བ་སྐྱབ་པོ། །ཕྱིན་དུག་གི་ཐབས་དང་ལྡན་པ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེ་བས་གཞན་དོན་ལ་
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཞི་གནས་དང་། དེ་ཐོབ་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་སྐྱེ་བ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡུལ་མི་དམིགས་
 པར་རྫོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་། དེས་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ན་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་སྲིད་པས་ཐབས་
 དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྲིད་ཞིའི་མཐར་མི་ལྷུང་བའི་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་དང་། བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་
 དང་ལྡན་པ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བྱིར་དེའི་འོག་ཏུ་ཐབས་མཁས་
 དང་། དེ་ཤེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་སྟོབ་པའི་བྱིར་དེ་ནས་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་
 ལ་གོམས་པས་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལས་
 བསོད་ནམས་འབྱུང་བས་དེ་ནས་བསོད་ནམས་དང་། ཚོགས་གཉིས་ལ་གོམས་པས་ནི་ཚོས་སོ་བདུན་
 ལ་འབད་པས་མཐོང་བ་དང་སོགས་པས་སྟོམ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་དང་ལམ་དང་སོ་གཉིས་ཀྱང་སྟེ། དེ་
 ཡང་མི་སྟོབ་པ་དང་ཚོགས་ལམ་ནི་སྐྱིར་ལམ་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཅུ་ཡིན་པས། སྐབས་སུ་བབ་པ་ནི་
 ཚོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་སྐྱོར་ལམ་དང་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ལམ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཨ་ལ་
 སོགས་པའི་ཡི་གེའི་དོན་བསམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་དུ་མར་ཚོས་སྟོན་པའི་རྒྱའི་བྲན་པ་
 གཏུགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དེ་ནས་ཆོག་དང་སོགས་པས་དོན་དང་། གསང་སྤྲུགས་དང་།
 བཟོད་པའི་རྒྱའི་གཟུངས་སོ། །གཟུངས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཀྱང་རི་ལྷ་བུ་ཞེན།

(སྐབས་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་)འདི་ལ་བཞི། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱེད་ལས། ས་མཆོམས་སོ། །དང་པོ་(ངོ་
 བོ་)ལ་གཉིས་ལས། ཐུན་མོང་གི་ངོ་བོ་ནི། འབྲེལ་ཆེན་ལས། གཟུངས་ཀྱི་རང་བཞིན་བྲན་པ་དང་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉི་བྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་བྱེད་པར་ཅན་གཟུངས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཐུན་
 མོང་མིན་པའི་ངོ་བོ་བཟོད་པ་འཐོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་དང་། གསང་སྤྲུགས་དང་། ཆོག་གམ་ཚོས་དང་།

དོན་གྱི་གཟུངས་ཏེ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ཨ་ར་པ་ཅ་ན་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་དེ་དག་སྐྱེ་འགག་དང་
འབྱུང་བ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་མོས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས་སྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་ན། དེའི་དོན་ལ་མི་སྐྱག་པའི་བཅོད་པ་སྐྱེ་སྟེ་དེའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་བྲན་ཤེས་ནི་བཅོད་པའི་གཟུངས་
སོ། །དེས་ན་བཅོད་པ་ཉིད་ལ་མི་བྱ་བར་དེའི་རྒྱ་ལ་ཡང་བྱ་སྟེ། འབྲམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས། བཅོད་
པ་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱོམ་པའི་ཆེ་ཤེས་རབ་དང་བྲན་པ་ལ་བཅོད་པ་འཐོབ་པའི་རྒྱར་
གྱུར་པའི་གཟུངས་ཞེས་བྱའོ།⁶⁵⁶ །ཞེས་དང་། དུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་ལས་ཀྱང་། བཅོད་པ་ཐོབ་
པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་གཟུངས་ཞེས་པས་སོ།⁶⁵⁷ །གཞན་ཡང་དེ་ལས་གཟུངས་འདི་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་འདི་
ཉམས་ཡང་བཤད་དེ། ཏ་ཏ་ལྷ། ཨི་ཏི་མི་ཏི། ཀི་ཏི་ཉི་ལྷ་ན་ཏ། པ་དུ་ནི་སྤྲ་སྤ། ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་
སྤམ་དུ་བཏགས་པ་ན་དེ་དག་ལ་བཛོད་བྱ་མ་མཐོང་ནས་བཛོད་བྱ་མེད་པ་ཉིད་འདིའི་བཛོད་བྱའོ་སྤམ་དུ་
ངས་བར་བྱེད་ཅིང་བཛོད་བྱ་རྫོང་བྱེད་དང་བྲལ་བར་སྐྱོམ་སོ། །དེས་མཆོན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཚུལ་དེ་ཉམས་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བཛོད་བྲལ་དུ་རྫོགས་པས་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ཏེ་དེའི་ཆེ་ན་དེས་གཟུངས་ཐོབ་པར་འགྱུར་
ངོ། །གཟུངས་ཐོབ་པའི་མཐུས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ས་དང་པོ་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པའི་བཅོད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་སྟེ་
དོན་དམ་ལ་བཅོད་པས་བཅོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་
པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཡམས། ཉིང་འཆོ། འབྲུག་པ་སྒྲིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཟད་པའི་ཆེད་དུ་ཆོ་གའི་བྱད་
པར་འདི་ལྟ་བུས་དོན་དེ་འབྱུང་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུས་བྱིན་གྱིས་
ཚོབ་ཅིང་བཤམས་པ་ཉམས་དུ་དོན་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་རིང་དུ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ཉམས་སྐྱབ་པའི་བྲན་ཤེས་
ནི་གཟུངས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། སྤགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ཡུལ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་སམ་འབྲས་བྱ་ལ་
རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་སྤགས་ཀྱི་གཟུངས་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་མཚུངས་མ་ན་ནི་ཤེས་པ་དང་ཏ་སྟོང་
བ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་དང་སྟོང་རྗེ་ནི་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་འགྲོ་བ་སྟོང་⁶⁵⁸ བས་གསང་སྤགས་སོ། །རྣམ་མཁྱེན་

⁶⁵⁶ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༧ ཞོག ༤༧༠ ཟེང་། ༡༡

⁶⁵⁷ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༤༦༡ ཟེང་། ༡༢

⁶⁵⁸ ཞོལ། ཞོག ༡༥༣ བ ༣། གཙང་། ཞོག ༡༥༢ ན ༥ རྒྱུང་བས་

གི་གཞིར་གྱུར་པས་གསང་སྤགས་ཀྱི་གཞི་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་ཐོབ་ནས་ཕྱོགས་བཅུ་འི་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་སྡོན་ཐོས་མ་སྤོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གྲངས་མེད་པ་བསྟན་པ་རྣམས་དུས་
 གཅིག་ཏུ་འཛིན་པར་རྒྱས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ཆོས་ཀྱི་དོན་འཛིན་པར་རྒྱས་པའོ། །དེ་
 ལྟར་ཨ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ན། དཔེ་ཞེས་
 ཀྱི་གཟུངས་དེ་དག་སྟེ་བས་དེ་དག་ལ་གཟུངས་ཀྱི་སྟོ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་(དབུ་བ་)ནི། ཆེ་འདིར་ཆེད་དུ་མ་བཅུལ་ཀྱང་སྟེ་བ་སྤྲོ་⁶⁵⁹མར་སྤྱངས་པའི་རྣམ་སྟོན་
 ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་། འདིར་ཐོས་བསམ་ལ་འབད་བས་ཆོས་ཀྱི་ཆིག་དོན་དུ་མ་སྤྱར་བར་འཛིན་རྒྱས་པ་
 དང་། སྟོན་བྱུང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པར་རྒྱས་པའི་གཟུངས་གསུམ་ལས། དང་པོ་
 གཉིས་ནི་ཆུང་དུ་དང་བྱེ་མ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ས་ལ་མ་ཞུགས་པ་མོས་པ་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ཆུང་དུ། མ་དག་ས་བདུན་ཀྱི་འབྲིང་། དག་པ་ས་གསུམ་ཀྱི་ཆེན་པོ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། རྣམ་སྟོན་
 ཐོས་ལ་གོམས་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་གཟུངས་དག་ནི། །ཆུང་དུ་དང་ནི་ཆེན་པོ་སྟེ། །ཆེན་པོ་དེ་
 ཡང་རྣམ་པ་གསུམ།⁶⁶⁰ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་(བྱེད་ལས་)ནི། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ཡང་དང་ཡང་། །དེ་ལ་ཡང་དག་བརྟེན་ནས་ནི། །རྟག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་དག་ཀྱང་། །རབ་ཏུ་སྟོན་ཞིང་
 འཛིན་པར་བྱེད།⁶⁶¹ཅེས་པ་ལྟར་རང་གིས་འཛིན་ཅིང་གཞན་ལ་སྟོན་པའོ། །གསུམ་པ་⁶⁶²(དོན་ཀྱི་
 གཟུངས་)ནི། གསུམ་ཀྱི་གཞོད་འཛོམས་ལས། བཟོད་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུངས་སྤར་
 བཤད་པ་དེ་ནི་སྟོན་ཀྱི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྣམས་མོས་པས་སྟོད་པའི་ས་ལ་འཐོབ་པོ། །གཞན་
 གཟུངས་གསུམ་པོ་ནི་བསྐླལ་པ་གྲངས་མེད་པ་དང་པོ་འདས་ནས་ས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཐོབ་
 པོ།⁶⁶³ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ནི་གཟུངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། མོས་སྟོད་ནི་

⁶⁵⁹ ཞོལ་ འོག་ ༡༥༣ བ་ ༥ སྟོན་མར་

⁶⁶⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༠ འོག་ ༤༥༣ ཟེང་། ༡༤

⁶⁶¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༠ འོག་ ༤༥༣ ཟེང་། ༡༥

⁶⁶² འདི་ལ་བྱར་ཅེ་དཔར་མར་བཞེས་ཞེས་འཁོད་འདུག

⁶⁶³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༥ འོག་ ༤༤༤ ཟེང་། ༡༧

ཚོགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀ་⁶⁶⁴ལ་བྱས་ནས་སྤྲོ་མ་ལ་བཟོད་པའི་རྒྱ་ཉིད་དང་ཕྱི་མ་ལ་དེ་དང་དེའི་རྒྱའི་
གཟུངས་གཉིས་ཀ་བཞག་གོ། རྣམ་སྤྲིན་དང་ཐོས་ལ་གོམས་པ་ནི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་
དོ། །གཟུངས་ཐོབ་པའི་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ནི་ཡོན་ཏན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་རྟོག་བྱེད་པས་དེ་ནས་ས་
དང་། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སས་རང་རང་གི་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བས་
གཉིན་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་ནས་གཉིན་ཚོགས་བསྟན་ཏོ།

གཉིས་པ་(རི་ལྟར་སྐྱབ་ཚུལ་)ནི། སྐྱབ་པོ། །གང་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་
སོགས་པ་མཐའ་དག་གོ། རི་ལྟར་ན། དེ་ཁོ་ནར་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་དོན་
དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱབ་ལྟར་དམིགས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་
བར་རོ། །གང་དག་དོན་དམ་དུ་བསྒྲོམ་བྱ་སོགས་མི་འབྱོར་བའམ་མེད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་
བ་ལ་སོགས་བཟགས་པའམ་འཛོག་པ་ཀུན་རྫོབ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་དུ་འདོད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་
ལས་མི་འདའ་བ་ཡང་དེས་ཆོག་གི་ཁོངས་སུ་སྤྱད་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །གང་གིས་ན། བཙེ་བ་ནས་
གཉིན་པོའི་བར་བཅུ་བདུན་གྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱན་སྤང་ལས། རི་སྐྱད་བཤད་པའི་གོ་རིམ་གྱིས་
ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མ་ལུས་པར་སྦྱང་རྗེ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པས།⁶⁶⁵ ཞེས་སོ། །འདིས་ནི་ཁ་ཅིག་སྦྱང་རྗེ་སོགས་སྐྱབ་རྒྱའི་ཚོགས་
བཅུ་བདུན་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚོགས་སྐྱབ་བཅུ་བདུན་བྱར་དུ་འཆད་པ་ཡང་བཀག་གོ།

གསུམ་པ་(སྐྱབ་པའི་དེས་ཆོག་)ནི། སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚོགས་ཡིན་ཏེ། སྦྱང་རྗེ་ལ་
སོགས་པ་བཅུ་བདུན་འདི་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཛིན་པའམ་དེར་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ།
ཚོགས་ལ་སྤྲོ་རྟེན་ཞེས་འབྱུང་ལ་སྤྲོ་ནི་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ། ལྷ་ནི་ངོ་བོ། ར་ནི་འཛིན་པ་སྦྱེ་མདོར་
ན་བྱང་ཆེན་ཡང་དག་པར་འབྱུང་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །འབྲས་བུར་འཛིན་ཚུལ་ཡང་སྦྱང་

⁶⁶⁴ ཞོལ། ཤོག ༡༥ ན ལ གཉིས་ལ་

⁶⁶⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཤོག ༡༠༧ ན ཟེང་། ༤

ཇི་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་མ་ལུས་པ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐྱབ་པས་སོ། །ཡི་གེ་ཁ་ཅིག་ལས་འབྱུང་
པའི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་མ་དག་སྟེ། ཉི་སྤང་ལས། སྤྱང་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདི་དག་ནི་རྩོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་འདི་དོན་གྱིས་ན་ཆོགས་ཞེས་བརྗོད་དོ།⁶⁶⁶ །ཞེས་སོ།

བཞི་པ་(སྐྱབ་པའི་བྱངས་ངེས་)ནི། ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ནི་དབྱེ་གཞིའོ། །དབྱེ་ན་བྱངས་བཅུ་
བདུན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་སྤྱང་རྩེ་ནས་གཉེན་པོའི་བར་བཅུ་བདུན་ནི་ཆོགས་ཡིན་པས་སོ། །བྱངས་ངེས་
འདི་ནི་འཕགས་པས་མཛད་པ་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་དང་ལྷན་ཅི་ཨ་བླ་རད་ཀིར་བྱད་རྩ་ལྷོས་ཀྱང་བཞེད་ལ།
རྣམ་འགྲེལ་དུ། ལམ་དང་ས་བཅུ་གང་ཡིན་དང་།⁶⁶⁷ ཞེས་ཅ་བར་གསུངས་ཆོག་གིས་མ་བེན་པར་
བྱས་ཤིང་འགྲེལ་པར་དེ་ལམ་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་འབྲེན་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྱང་པ་ཉིད་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་
སྤྱང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཡི་ཆོགས་ཉི་ཤུར་གཅིག་གིས་མ་ཆང་བ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། མདོ་
དང་བསྟན་བཅོས་གང་དང་ཡང་མི་མ་བུན་ཞིང་སྤྱང་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ཆོག་ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་བར་གསལ་
ལོ། །འདིར་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཞེས་པ་སྐྱབ་པ་གཞི་མ་བུན་པར་སྒྱུར་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། ཆོགས་ཀྱི་སྐྱབ་
པ་རྣམ་པ་བཅུ་བདུན་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སྤྱང་རྩེ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་དང་ཞེས་པ་ནས་གཉེན་
པོའི་ཆོགས་སོ་⁶⁶⁸ ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ལམ་གྱི་ཆོགས་སྒྲོར་ལམ་ན་མེད་པར་འགྱུར་
ཏེ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་དང་ཞེས་པས་ཤེ་ན། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་ཉི་སྤང་ལས། དྲན་པ་ཉི་བར་
བཞག་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དེ་དག་གིས་ནི་མཐོང་
བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་ཆོགས་⁶⁶⁹ ཞེས་གསུངས་པ་དང་བསྟན་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་མཐོང་སྒྲོམ་ལམ་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའམ་མཐོང་ལམ་དབྱུས་ན་
གནས་པས་དེ་ལ་སོགས་སྐྱ་སྒྱུར་བས་སྐྱ་བྱི་གཉིས་ཀ་སྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་
དོ། །འདིར་ཐོག་མ་དྲན་ཉི་ནས་ཐ་མ་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་བཤད་ཀྱང་ངེས་འབྱེད་དང་པོ་གསུམ་དང་

⁶⁶⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༤༩ ཞོག་ ༡༩༩ ཟླ་ ༡༩

⁶⁶⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༤༩ ཞོག་ ༤༣༩ ཟླ་ ༡༩

⁶⁶⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༤༩ ཞོག་ ༡༩༩ ཟླ་ ༤

⁶⁶⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༤༩ ཞོག་ ༡༣༩ ཟླ་ ༩

ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ནམས་བསྟན་པ་ནི་ཞར་བྱང་གི་མདོ་ཡིན་ཏེ། རིགས་
 བ་འདི་ཡེ་ཤེས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །དེ་ལྟར་མདོན་རྟོགས་པ་ལ་མོ་ཆེ་ལ་
 སྐབས་ཀྱི་མདོ་དང་ཞར་བྱང་གི་མདོ་རེ་རེ་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་([རྟོགས་དཀའ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་](#))ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་དང་། ས་དང་། གཉེན་པོའི་
 ཚོགས་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལོ། །བྱི་མ་འདི་གཉིས་རྟོགས་དཀའ་བར་དགོངས་ནས་རྗེ་
 བཙུན་གྱིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་མཛད་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་དང་པོ་ལ་ཡང་མཛད་དོ། །

(ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས།)

དང་པོ་(ཡེ་ཤེས་)ལ་གཉིས། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་དང་། ཡུལ་སྟོང་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
(ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་)ནི། །ཆོག་གས་བཅུ་བདུན་བསྟན་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་བྱེ་
བྲག་ཏུ་འཆད་པ་ལ་ནི་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ནས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡུལ་སྟོང་
ཉིད་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །དེ་ཡང་མདོར་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུས་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཤུ་འཕངས་
པ་ཡིན་ལ། རི་ལྟར་འཕངས་པའི་ཚུལ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་འདི་གསུམ་ནི་མོས་པས་སྟོད་པའི་ས་
ལའོ།⁶⁷⁰ །ཞེས་དང་། བཞི་པ་ལ་འདི་ནི་སྟོར་བའི་ལམ་ལའོ་ཞེས་རྒྱ་སྣང་དུ་འབྱུང་ལ། དེའི་དོན་དང་
པོ་གསུམ་གྱིས་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཆོག་གས་ལམ་དང་བཞི་པས་དེའི་ཡུལ་ཅན་ངེས་འབྱེད་བཞི་འཕངས་པར་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཆད་ཅིང་། ཐུབ་དགོངས་སུ། ནང་དང་བྱི་དང་བྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སེམས་དང་
པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་མོས་པས་སྟོད་པའི་ས་ལའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ས་དེའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་བར་ཆད་མེད་པ་སྟོར་བའི་ལམ་ལའོ།⁶⁷¹ །ཞེས་དང་པོ་གསུམ་ཆོག་གས་ལམ་དང་
ངེས་འབྱེད་དང་པོ་གསུམ་དང་། བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ལ་འཆད་དོ། །དེ་ལ་སྟོར་རྒྱ་སྣང་དུ་མོས་སྟོད་
སྟོར་ལམ་ལ་བྱས་པ་མང་ཡང་། སྐབས་འདིར་བཞི་པ་ལ་སྟོར་བའི་ལམ་ཞེས་པ་དང་། ཆོག་གས་ལམ་ན་
ཡང་སྟོམ་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་པལ་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ནང་དང་བྱི་དང་དེ་གཉིས་ཀ་སྟོང་ཉིད་
གསུམ་གྱིས་ཆོག་གས་ལམ་དང་སྟོར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་
མཆོག་འཕངས་པ་དགོངས་པར་འཐད་དོ། །ཆོག་གས་ལམ་ན་ཆོག་གས་སྐབ་མེད་པས་དེ་མི་འཐད་ཅེ་ན།
ཉེས་པ་མེད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཆད་ཆོག་གས་སྐབ་ཏུ་མི་འདོད་དེ། ལམ་གྱི་ཆོག་གས་བཞིན་
ནོ། །གཞན་དུ་ན་ཆོག་གས་ལམ་ལ་མི་འདོད་ཀྱང་ངེས་འབྱེད་དང་པོ་གསུམ་དུ་བཞག་དགོས་པས་དེར་
ཡང་ཆོག་གས་སྐབ་རི་ལྟར་བཞག། །ཆེན་པོ་དང་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་

⁶⁷⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༡ ཞོག་ ༡༠༢༥ ཟླ་ ༡༥

⁶⁷¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༣ ཞོག་ ༡༢༤༩ ཟླ་ ༡

འཕེན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་མཆོག་གི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ན། ཆོས་
དབྱིངས་དེ་སྟོང་པར་རྟོགས་ལ། དེའི་ཆེ་རང་བཞིན་ཅན་སྟོགས་བརྩུ་དང་སྤང་ལས་འདས་པ་མཆོག་
ཀྱང་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་སོ།།

འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་འཕེན་ཏེ། དེ་གཉིས་
ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཐུན་པའི་དོན་གྱི་མཆོག་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་
ན་དེ་སྟོང་པར་རྟོགས་ལ། དེའི་ཆེ་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་འདུས་བྱས་འཁོར་བ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་སོ། །འདིར་རྒྱ་མཐུན་པ་ནི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་
འབྲ་བའི་འབྲས་བུ་མིན་ནོ། །མཐའ་ལས་འདས་པ་དང་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་ལྷ་
པ་དང་བྱག་པ་འཕེན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་དང་རྣམ་དག་མེད་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ན་དེ་སྟོང་པར་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་
རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དབྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་འཁོར་བ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པ་
གཉིས་ཀྱང་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་སོ། །དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བདུན་པ་འཕེན་ཏེ་དེས་ཆོས་
དབྱིངས་མདོ་སོགས་ཀྱི་མཆོན་མ་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ན་དེ་སྟོང་པར་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་
དེའི་རང་བཞིན་ཅན་དོར་བ་མེད་པ་ཡང་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་སོ། །རང་བཞིན་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་འཕེན་ཏེ། དེས་ཆོས་དབྱིངས་བྱི་འཕེལ་མེད་པའི་དོན་དང་རྣམ་པར་མི་
རྟག་པ་དང་ཞིང་དག་པ་ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་རྟོགས་པ་ན་སྟོང་ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་རང་
གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་སོ། །རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་
མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་དབུ་པ་འཕེན་ཏེ། དེས་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བའི་གནས་
ཉིད་དུ་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་མཆོན་ཉིད་མཐའ་དག་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་དུ་
གྱུར་པ་མཆོན་ཉིད་དང་དུས་རྣམས་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་སོ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དངོས་
པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བརྩུ་པ་འཕེན་ཏེ། དེས་ཆོས་དབྱིངས་ལས་ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་སྟོང་པར་
རྟོགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེའི་རིགས་ཅན་ཆོག་ལས་པ་དང་ཡན་ལག་ལས་ཀྱི་རྟོན་ཀྱང་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་

སོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
འཕེན་ཏེ། དེས་ཉོན་སྤྱོད་དང་ཤེས་སྤྱོད་བཀའ་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་དང་རང་བྱུང་ཉིད་ཐོབ་པ་
ན་དེ་སྟོང་པར་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟར་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཆགས་པ་དང་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་
པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ནམ་མཁའ་དང་། གཟུང་འཛིན་ཤེས་སྤྱོད་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་དང་།
གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་བྱེད་པ་པོ་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་སོ། །འདི་དག་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོངས་
པ་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ས་མཆམས་མཛད་པའི་དགོངས་པ་མཁྱེན་པའི་བཤད་པའོ། །ཆེན་པོ་སྟོང་པ་
ཉིད་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་ས་མཆམས་ནི་སྤུབ་དགོངས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཡི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ས་
མཆམས་སོ་སོར་མཛད་པ་ཡང་རྗེས་ཀྱི་ཆེ་ཆོས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་རེ་ཡོད་
པས་གཙོ་ཆེ་བས་བཤད་ཀྱི་ངེས་ནས་ནི་མིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་གཉིས་མཐོང་སྟོམ་
གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་མི་བཞེད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཡུལ་སྟོང་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་
(སྤྱི)ལ་གཉིས། དོན་སྤྱོད་དང་། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་(དོན་སྤྱོད)ནི། སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་
ནི་སྟོང་པའི་གཞི་ཡིན་ལ། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་རྟག་པ་དང་གཅིག་སྤྱི་གང་ཟག་གི་
བདག་ནི་དགག་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་ནི་མེད་ཀྱི་དེའི་བདག་མེད་ནི་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་
དགག་གཞི་སྤང་སོགས་གསུམ་མམ་བདེན་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དགག་པ་སྟེ། མདོ་ལས།
འདི་ན་བདག་དང་སེམས་ཅན་མེད། །ཆོས་འདི་རྒྱ་དང་བཅས་ལས་བྱུང་།⁶⁷² །ཞེས་དང་། སེམས་
འགྲེལ་ལས། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་རྫོགས་དོན་དུ། །སྤང་པོ་ཁམས་སོགས་བསྟན་པ་སྟེ།⁶⁷³ །ཞེས་དང་།
ཀྱན་བཏགས་ལས་ཀྱང་། སྟོང་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཞེ་ན་གང་ན་ཅི་ཞིག་མེད་པ་དེ་ནི་དེས་སྟོང་པར་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ལ་འདི་ལ་ལྷག་མར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་ཡོད་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་
པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །གང་ན་ཅི་ཞིག་མེད་ཅེ་ན་སྤང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་

⁶⁷² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༤༠ ཟེང་། ༣

⁶⁷³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༩ ཞོག ༡༡༡ ཟེང་། ༤

རྣམས་ལ་རྟག་པ་དང་བརྟན་པ་དང་ཐེར་བྱ་དང་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་དང་བདག་དང་བདག་གི་
མེད་དེ་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་དེས་སྟོང་རོ། །ལྷག་མ་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། གང་དེ་ལྟར་བདག་ནི་མེད་ཀྱི་
བདག་མེད་པ་ནི་ཡོད་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་⁶⁷⁴ ཞེས་པ་ལྟར་དང་། བདེ་གཤེགས་
གཞུང་གི་རབ་དབྱེ་ལས། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ། །བདག་གིས་སྟོང་ཞིང་བྱེད་པོ་
མེད།⁶⁷⁵ །ཅེས་དོན་སྤྱི་འདོད་པ་བཏོད་པ་ལྟར་རོ། །མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པལ་ཆེ་བར་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཅི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་སྤུང་མོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་གི་
བདག་རང་སྟོང་དུ་འདོད་ལ་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་གིས་མི་སྟོང་གི་གཞན་གང་ཟག་གིས་སྟོང་
བར་འདོད་དོ།

དེ་ལས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་བྱེ་ན། རྟག་གི་འབར་བ་ལས། དེ་རྣམས་ལས་སྤར་བསྟན་པའི་དགོ་འདུན་
པལ་ཆེན་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དང་། བྱིས་བསྟན་པའི་གནས་བརྟན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱོད་
བ་དང་། མང་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་པ་དང་། འོད་སྤངས་པ་རྣམས་ནི་བདག་མེད་པར་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ།
སྤྱི་སྟོགས་པའི་འདོད་པས་བཏགས་པའི་བདག་དང་། བདག་གི་དང་ནི་སྟོང་པ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པར་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་གནས་མ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་ལྔ་ནི་གང་ཟག་
ཏུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་དག་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་རྣམས་པར་ཤེས་པ་
དུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་འཁོར་བར་གྱུར་པ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་⁶⁷⁶ ཞེས་ཟེར་
རོ། །ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་(ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་)ལ་གཉིས། རྣམ་པ་ཤེས་པར་སྤྱོད་བ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
སྤྱོད་བའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་(རྣམ་པ་ཤེས་པར་སྤྱོད་བ་)ནི། གཞན་དབང་ནི་དགག་གཞི་དང་། བདག་
གཉིས་སུ་ཀུན་བཏགས་པའི་ཆ་ནི་དགག་བྱ་དང་། གཞན་དབང་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་གདོད་མ་ནས་སྟོང་

⁶⁷⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༩༣ ཟླ་ ༣༡

⁶⁷⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༩ ཞོག ༡༡༠ ཟླ་ ༡

⁶⁷⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༣༩༩ ཟླ་ ༤

བའི་ཆ་ཡོངས་བྱུང་ཏུ་འདོད་དེ། ལུ་ཅུ་པ་ལས། བྱུང་ནི་དེ་ལ་སྤྲ་མ་པོ། །ཏྲ་ཏུ་མེད་པར་གྱུར་པ་
 གང་།⁶⁷⁷ །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཀུན་བཏགས་རང་གི་ངོ་བོ་ལམ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ལ་གཞན་དབང་དང་
 ཡོངས་བྱུང་ནི་བཏགས་པས་སྟོང་གི་ངོ་བོས་ནམ་ཡང་སྟོང་པར་མི་འདོད། །ལྷ་ཉིད་པས། ཀུན་བཏགས་
 བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་གཞན་གྱི་དབང་དང་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་
 ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའོ་⁶⁷⁸ །ཞེས་དང་། སྤྱོད་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་
 གཞོད་པ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གསལ་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་⁶⁷⁹ །ཞེས་སྤྱོད་པོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དོན་ལ་
 ཡོད་པ་བཀག་ནས་རྣམ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པའི་གསལ་ཆ་ལ་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་
 བར་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་བདེན་པ་དང་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་སྤྱོད་པ་ལ་མི་
 འཐད་ཅེས་འགོ་གསྟེ། །ལྷ་ཉིད་པས། གཞན་ཡང་དབྱུ་མ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་དབྱུ་མའི་
 ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་འདི་དག་ཆོད་མས་མེད་པར་བྱུང་ན་འགས་ཀྱང་ཡོད་པར་
 སྤྱོད་པར་མི་རུས་སོ། །ཆོད་མས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྲང་བ་ཅེས་ཀྱིས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཐམས་ཅད་
 མེད་པ་ཉིད་ན་ཅི་ཞིག་ཉི་བར་སྤངས་ནས་ཅི་ཞིག་གདགས་ཡང་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་པ་དབྱུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་པན་ཚུན་
 གཞན་སེལ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་གཉིས་ཀ་དགག་པར་མི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།⁶⁸⁰ །ཞེས་སོ། །མདོར་ན་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པོ་
 མ་ཡིན་པའི་དགག་བྱ་ནི་ཆོས་བདག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་བཏགས་འབའ་ཞིག་ལ་འདོད་ཅིང་མཆོན་
 ཉིད་གཞན་གཉིས་ཐོགས་མེད་སྤྱོད་པ་ཆེད་ཀྱི་གཞུང་ཚོད་མེད་གང་དུ་ཡང་རང་སྟོང་དུ་བསྐྱབས་པ་མེད་
 དོ། །མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལས་ཀུན་བཏགས་ཁོ་ན་དགག་བྱ་ཡིན་པ་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ལས།

⁶⁷⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥ ཞོག ༥ ཟླ་ ༤

⁶⁷⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥ ཞོག ༤ ཟླ་ ༥ ཞོག ༤

⁶⁷⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥ ཞོག ༣ ཟླ་ ༥ ཞོག ༣

⁶⁸⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥ ཞོག ༤ ཟླ་ ༥ ཞོག ༤

མེད་དོ་ཞེས་ལ་སོགས་ཆོག་གིས། །བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ཡིན།⁶⁸¹ །ཞེས་དང་། དེས་ན་
 སངས་རྒྱལ་དེ་བཞིན་དུ། །བྱང་ཆུབ་མ་མཐོང་བར་བརྟོན་པ། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བར་གྱིས་
 འདིར། །བཏགས་རྣམས་སེལ་བར་ཤེས་པར་བྱ།⁶⁸² །ཞེས་པ་དང་། དག་ལྡན་ལས་ཀྱང་། ཡོངས་སུ་
 བཏགས་པའི་ངོ་བོས་ཐམས་ཅད་མེད་དེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་གནས་པ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད་དེ་རྟག་པ་
 དང་མི་རྟག་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་སྟོང་བའོ་⁶⁸³ །ཞེས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོའི་
 འགྲེལ་བར་འབྱུང་ཞིང་། སྟོང་པོ་མཆོག་ཏུ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ།

དབྱུས་མཐའི་འགྲེལ་བར་ཡང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
 རོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཡི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་རོ་⁶⁸⁴ །ཞེས་བདག་གཉིས་དགག་བྱར་
 གསུངས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཡོངས་བྱུང་དོན་
 དམ་པར་བྱུང་བ་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པར་འདོད་པ་སྟོང་ཅིང་
 རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྤྱུལ་འབའ་ཞིག་གོ། །གལ་ཏེ་གསུམ་ཀྱི་གཞོན་འཛོམས་སུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་བཏགས་དང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མིག་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པར་གསུངས་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་
 ཕྱོགས་འདི་རྗེས་སུ་མཐུན་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་འདི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པ་ཞིག་གིས་
 བཀྲལ་བར་འདོད་ན་གཞོན་འཛོམས་འདི་དང་མཐུན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། འདི་དང་འདིའི་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པ་འབྱམ་ཀྱི་གཞོན་འཛོམས་དང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་གསུམ་དུ་ཆོས་ཉིད་སྟོང་གཞིར་བྱས་ནས་
 ཀུན་བཏགས་⁶⁸⁵ གཞན་དབང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་ཀྱི་གཞན་དབྱ་སེམས་ཀྱི་བརྗེ་ཏེ་ཆེན་པོ་
 སུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱོགས་འདི་དང་གཞོན་འཛོམས་གཉིས་ཡོངས་བྱུང་སྟོང་
 གཞི་དང་མཆོན་ཉིད་གཞན་གཉིས་གང་གིས་སྟོང་པའི་ཆོས་སུ་བྱེད་པ་མིང་ཅམ་མཐུན་ཀྱང་དོན་

⁶⁸¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༡༣༩༠ ཟླ་ད ༩

⁶⁸² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༡༣༩༠ ཟླ་ད ༡༠

⁶⁸³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༩༤༩ ཟླ་ད ༡༤

⁶⁸⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༡༣ ཟླ་ད ༩

⁶⁸⁵ ཞོལ། ཞོག ༩༥༤ ན ༩། གཙང་། ཞོག ༩༤༣ ན ༣ ཀུན་བཏགས་

གཏན་ནས་མི་མཐུན་ཏེ་དེ་ཡང་གསུམ་གྱི་གནོད་འཛུལ་སྟེ། རྟོང་པ་ཉིད་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་
ནས་འདི་སྟུང་སེམས་ཏེ་ཅི་རྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད། གཤམ་ཏེ་
རྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་རྟོང་པ་ཉིད་ཡོད་པས་རྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་
ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པར་གཉེན་པོ་ཡོད་པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །རྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་
ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དེ་སྟུང་དུ་བསམས་ནས་ཡང་འདི་ལྟར་
གཏན་ལ་འབེབས་ཏེ་རྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་པའོ།

གཤམ་ཏེ་རྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི་དེ་ལྟར་མི་རྟོང་པའི་
ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནང་རྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ནི་གང་ཡང་མེད་དེ།⁶⁸⁶
ཞེས་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་དཔེར་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ཐའི་གྲོང་ཁྲིམ་མཐོང་བ་ན་གྲོང་ཁྲིམ་གྱི་སྒོ་སྒྲེ་ལ། དེ་
ནས་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ན་གྲོང་ཁྲིམ་རྟོང་པའི་སྒོ་སྒྲེས་ཏེ་དེ་ཙམ་གྱིས་གྲོང་ཁྲིམ་རྟོང་པ་ཞེས་པའི་
ཆོས་གཞན་མེད་པ་དང་འབྲུག་པར་གཟུགས་སོགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་སྒྲེས་པ་ན་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་
ཡུལ་དེ་དག་མ་རྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མེད་པར་རྟོང་པའི་སྒོ་སྒྲེ་སྟེ་དེ་ཙམ་གྱིས་རྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་
གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བཤད་ནས་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྟོང་པ་ཉིད་མེད་པས་མི་རྟོང་
པ་ཡང་མེད་དོ། །མི་རྟོང་པ་མེད་པས་རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་འདིར་དེ་སྐད་བྱར་ནི་རུང་ངོ་། །རྟོང་
པ་ཉིད་མེད་དེ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོང་པའི་བྱིར་རོ། །རྟོང་པ་ཉིད་
ཡོད་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བརྟགས་ན་རྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་
དུ་གྱུར་པ་གང་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་རོ།⁶⁸⁷ །ཞེས་པ་དང་། གཤམ་ཏེ་རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་ཀྱིས་རྟོང་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་ནི་མི་རྟོང་པའི་ཆོས་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོང་
ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདི་འགའ་པའི་བྱིར་རོ་རྟོང་པ་ཉིད་དང་འགའ་པར་འགྱུར་
བ་ཞིག་ན། འདི་ལྟར་རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡང་མེད་

⁶⁸⁶ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༥ ཞོག་ ༢༡་ན་ ༩ རྩེད། ༢

⁶⁸⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༥ ཞོག་ ༢༡་ན་ ༩ རྩེད། ༤

བས། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བར་ཁས་ལེན་ཏེ།⁶⁸⁸ ཞེས་དང་། རོན་དམ་བ་སྟོང་བ་ཉིད་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་བ་ཡང་བྱ་ངན་ལས་འདས་བས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རོན་དམ་
 བའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་བ་ནི་ཀུན་བཏགས་བའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །བྱ་
 ངན་ལས་འདས་བ་ཐེར་བྱུག་ཏུ་གནས་བ་ཞེས་མི་བྱའམ་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་བ་བ་རྟོག་བ་དང་
 བཅས་བ་ཁ་ཅིག་གིས་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱི་རོན་དམ་བར་ནི་བྱ་ངན་ལས་འདས་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་
 གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བ་ལ་སོགས་བས་སྐབས་དུ་མར་རོན་དམ་དང་སྟོང་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་བར་
 དུ་མ་ཞིག་གསུངས་བ་དང་། རོན་དམ་དང་སྟོང་ཉིད་ངོ་བོས་མི་སྟོང་བར་གཤེས་ལ་ཐེར་བྱུག་གི་རྟག་
 བར་འདོད་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས། འདི་ལས་ཆོས་ཉིད་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་རྣམ་བར་ཡོད་བ་མ་ཡིན་
 གཉིས་མེད་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མེད་བ་མ་ཡིན་ཞེས་བ་ནི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་
 བཀག་ན་དགག་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་མ་སྟོན་བས་མཐའ་དོན་ལ་འབྱུང་བར་འབྱུང་དུ་དོགས་ནས་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཡིན་བ་ལ་བསམས་ནས་དེ་སྐད་གསུངས་ཀྱི། རོན་ལ་ཐེར་བྱུག་གི་རྟག་བ་
 བྱུང་བར་འདོད་ནས་མིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་འདི་
 དག་རོན་དམ་བར་ཡོད་བ་མ་ཡིན་ན་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། ཞེས་འདུས་མ་
 བྱས་རོན་ལ་མ་བྱུང་བར་གསུངས་སོ།།

སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མན་ངག་རྗེས་འབྱེད་དུ་ཡང་འདི་ལྟར་བཤད་ལ། འབྲུམ་ཀྱི་གཞོན་
 འཛོམས་སུ་ཡང་། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རོན་དམ་བར་མ་བྱུང་བ་ཉིད་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་
 སྟོང་དང་བཅུད་ལྟར་གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་བ་ལྟ་བུ་ལ་མི་བྱའོ་ཞེས་འབྱུང་བས་གང་དང་ཡང་མི་
 མཐུན་ལ། འདི་དག་ལས་གཞན་བའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སུ་ཡང་མི་བཞེད་བས་མཁས་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་དོར་བར་རིགས་སོ། །

⁶⁸⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༥ ཞོག་ ༩༩༩ ཟླ་ ༥

གཉིས་པ་(ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲུབ་པའི་ལུགས་)ནི། འདུས་བྱས་བཀག་ནས་འདུས་མ་བྱས་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་བཀག་ནས་དངོས་མེད་དང་། ཡོད་པ་བཀག་ནས་མེད་པ་དང་། གཞན་དངོས་
 བཀག་ནས་རང་དངོས་དང་། སྟོང་པ་བཀག་ནས་མི་སྟོང་པ་ཤུལ་དུ་སྐྱབ་པ། མདོར་ན་ཆ་འགའ་ཞིག་
 འགོག་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་དགག་སྐྱབ་དང་སྒྲུབ་དོར་ལས་མ་འདས་པ་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 སྟོས་པའི་བྱ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་གང་ཡང་མ་བཟགས་ན་ཉམས་དགའ་
 བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འབྱུང་དོར་སྒྲུབ་ཡང་དོན་དམ་པར་ན་གདོད་མ་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པས་ཅིའི་ཡང་
 ངོ་བོར་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མའི་རྩ་བ་ལས། འདུས་བྱས་བྱབ་པར་མ་གྱུར་ན། །འདུས་མ་བྱས་
 ལ་ཅི་ཞིག་འབྱུང། །ཅེས་དང་། གང་དག་རང་དངོས་གཞན་དངོས་དང་། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ཉིད་ལྟ་
 བ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ལ། །དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ།⁶⁸⁹ །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་
 ཅུང་ཟད་ཡོད། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར། །མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །སྟོང་པ་ཡོད་པར་ག་
 ལ་འགྱུར།⁶⁹⁰ །ཞེས་པ་དང་། སེམས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དམིགས་མེད་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡི། །སྟོང་ཉིད་སྲིད་
 པ་འཛིག་བྱེད་པ། །ཞི་བ་ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས། །འདི་ནི་རྟག་ཏུ་སྟོས་པར་གྱིས།⁶⁹¹ །ཞེས་དང་།
 དགོ་དང་མི་དགོའི་རྣམ་ཏྲོག་རྣམས། །རྒྱུན་གཅོད་པ་ཡི་མཆོན་ཉིད་འདི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
 སྟོང་པར་གསུངས།⁶⁹² །ཞེས་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དེ། ཆོས་མཐའ་
 དག་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན)ནི། ལུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་གང་ན། དེའི་ལན་སྐབས་འདིར་སྤྲུལ་བ།
 སྟོང་པ་ཉིད་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་གངས་ཉི་ཤུར་འདོད་དེ། རང་གི་ཆོས་རྣམས་ནས་གཞན་གྱི་ངོ་

⁶⁸⁹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༧ ཞོག་ ༡༡ ཟེང་། ༧

⁶⁹⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༧ ཞོག་ ༡༩ ཟེང་། ༡༩

⁶⁹¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༩༣ ཞོག་ ༡༥༧ ཟེང་། ༥

⁶⁹² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༩༣ ཞོག་ ༡༥༧ ཟེང་། ༩

བོ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་བར་ཉི་ཤུ་རྒྱུ་མཆོད་པ་དང་དང་པོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཕྱིར་དོ། །འདི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཆོད་དང་གཉིས་སྤྱད་དོ། །རང་གི་དོ་བོ་སྟོང་པའི་དོན་ཡང་། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། མིག་ལ་
སོགས་པ་རྒྱུ་མཆོད་པ་ཉིད་སྤྱུ་མཆོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡོངས་སྤྱུ་
གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་མིག་ནང་གི་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་སྟོང་ཞིང་གཟུང་བ་དང་འཇིག་པའི་
བདག་ཉིད་གྱིས་སྟོང་དོ་ཞེས་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་མོ།⁶⁹³ །ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། །སྟོང་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་དེའི་འགྲེལ་བ་ཤད་དུ། བདག་གི་བྱེད་པའི་སྤྱེས་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད་དམ། ཡང་
ན་གཅིག་ལ་སྟེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་མཆོད་པ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ་གཟུང་བ་དང་འཇིག་པའི་དངོས་པོས་
སྟོང་པ་ཉིད་དེ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་དང་། སེམས་ཅམ་དུ་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་ནི་མ་ཡིན་
མོ།⁶⁹⁴ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ལེ་བརྒྱད་མར། བྱང་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་སྟོང་པ་ཉིད་
དང་ཞེས་པ་ནས་གཞན་གྱི་དོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་⁶⁹⁵ ཞེས་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་དཀྱུས་གཅིག་ལ་འབྱུང་
དོ། །

མདོ་ལས་ནི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་ཡང་གྲུད་⁶⁹⁶ དུ་སྟོང་ཉིད་ཐ་མ་བཞི་གསུངས་ལ། གཉིས་ཀ་
བསྐྱེམས་པས་ཉི་ཤུར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས། འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཉི་ཤུའི་གྲངས་
མཛད་ལ། ལྷོ་མཐུ་རད་ཀིར་ཇ་ཡ་ཨ་ནན་ཏ་བྱད་ཉླ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཆོད་པ་ཉིད་རོ། །དེ་ལ་རྒྱས་པར་བྱེ་ན་
སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་མདོར་བསྐྱེམ་ན་ཐ་མ་བཞི་དང་། ལེན་ཏུ་བསྐྱེམ་ན་བདག་མེད་འདི་གཉིས་ཞེས་
འཇུག་པའི་འགྲེལ་བ་ཤད་དུ་འབྱུང་བ་ནི་འཇུག་པའི་དགོངས་པའོ། །དེ་ལ་ནང་ནི། བདག་སྟོང་པ་ཉིད་གང་
ཞེ་ན། བདག་གི་ཚས་རྒྱུ་མཆོད་པ་ཉིད་བྱ་བ་ནི་མིག་དང་ན་བ་དང་སྤྱོད་པ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ལ་བཟོད་
དོ། །དེ་ལ་ཐེར་བྱུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་པ་མེད་པའི་བྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་དོ། །དེ་
ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་རྒྱ་མཆོད་གཉིས་སྤྱད་པའི་ཚུལ་འདི་ས་ཉི་ཤུ་པོ་

⁶⁹³ བསྐྱེམ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱེམ་མ། དེ་ག། ༤༠ སྟོན་ ༡༢༩ ཟླ་ ༡༠

⁶⁹⁴ བསྐྱེམ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱེམ་མ། དེ་ག། ༤༡ སྟོན་ ༢༡༠ ཟླ་ ༡༡

⁶⁹⁵ བསྐྱེམ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱེམ་མ། དེ་ག། ༤༠ སྟོན་ ༡༢༩ ཟླ་ ༤

⁶⁹⁶ ཞོལ། སྟོན་ ༡༤༡ བ་ ༣༡ གཙང་། སྟོན་ ༡༤༡ བ་ ༡ གྲུང་དུ་

ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །འདི་ཡང་སྟོང་པའི་གཞི། སྟོང་པའི་ཚུལ། སྟོང་པའི་ཐ་སྟོང་། ཐ་
སྟོང་གི་རྒྱ་མཚན་དང་བཞིས་བསྟན་ཏོ། །དང་པོ་(སྟོང་པའི་གཞི)ནི་དབང་པོ་དུག་གོ།

གཉིས་པ་(སྟོང་པའི་ཚུལ)ནི། ཉི་མར་དུ། ཀུ་ཏ་ནི་ཆོག་མཁན་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཨ་ཀུ་ཏ་སྟེ་ཆོག་མཁན་པར་གནས་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དེ་ཅི་ཞིག་འདིག་
པར་གྱུར་ཏེ། དེས་ན་འདིག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཉིད་
ནི་འདི་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ།⁶⁹⁷ །ཞེས་སོ། །དེའི་ལྟར་ན་ཐེར་བྱུག་གི་དོན་ལ་འདུག་པའི་སྟེ་ནི་གནས་
པའི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་⁶⁹⁸ ཨས་བཀག་པས་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོག་མཁན་པར་གནས་པ་མེད་ལ་དེ་ལ་སྟེ་བ་མེད་པས་
འདིག་པ་ཡང་མེད་དེ། དེས་ན་སྟེ་འགག་མེད་པའི་ཕྱིར་མིག་སོགས་དེ་དེས་སྟོང་ཞེས་པའོ། །འདུག་
པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། ཐེར་བྱུག་ཏུ་གནས་པ་དང་འདིག་པ་མེད་པའི་དོན་རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་པར་འགྱུར་
བ་དང་། འདིག་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། ཐེར་བྱུག་མིན་པ་དང་མི་འདིག་པ་གཉིས་འབྱུང་
བ་ནི་དང་པོས་འགྱུར་བ་བཀག་པ་ན་རེ་ཞིག་གནས་ནས་ཕྱིས་འདིག་གས་སྟམ་པ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར་
འདིག་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྟོས་པས་སོ། །ཞེས་སོ། །འབྲུམ་གྱི་གནོད་འཛོམས་སུ། དེ་གཉིས་མེད་པའི་
དོན་ཏྲག་པ་དང་མི་ཏྲག་པར་མེད་དེ་དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་དུག་ལ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་དེ་གཞན་དུ་
ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་དགོས་པས་སོ།⁶⁹⁹ །ཞེས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ཕྱི་མ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིག་ལ་མིག་གི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་
གྱི་རྒྱ་གཞན་གྱིས་བཞིག་སྟེ་སྟོང་པར་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ།⁷⁰⁰ ཞེས་འབྱུང་བས་
མིག་སོགས་ལ་ཏྲག་མི་ཏྲག་གི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཏྲགས་སྐབ་ཏུ་སྐྱར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་ལྟག་
མ་བཅུ་དགུ་ལ་ཡང་རྒྱ་མཚན་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་རྣམས་འདིར་བཤད་པ་བཞིན་བསྟེན།

⁶⁹⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༡༩༥ ཟླ་ ༤

⁶⁹⁸ ཞོལ། ཞོག ༡༩༣ ན ༡ ཡིན་ལ་ཨས་

⁶⁹⁹ ལུང་འདི་བསྟན་འགྲུལ་ནང་མ་རྟོན།

⁷⁰⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༤ ཞོག ༡༠༣ ན ཟླ་ ༥

གསུམ་པ་(སྟོང་པའི་ཐ་སྟོང་)ནི། རང་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པའོ། །བཞི་པ་(ཐ་སྟོང་གི་རྒྱ་མཆན་)ནི་
མིག་སོགས་རྣམས་ནང་གི་ཆོས་ཡིན་པས་སོ། །ཕྱི་རོལ་ནི་སེམས་ཀྱིས་མ་བེན་པའི་ཡུལ་ལྟའོ། །ཕྱི་
ནང་གཉིས་ནི་དབང་པོའི་རྟེན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡུལ་ལྟ་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་ཀྱིས་བེན་པ་དང་དབང་
པོས་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས་ནི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དྲུག་ལ་ཕྱི་ནང་དུ་མཛད་ནས་དེ་གཉིས་
གཅིག་གིས་གཅིག་སྟོང་པར་གསུངས་སོ། །འདིར་ཉི་སྟོང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་འདི་དག་གསུམ་ཆར་ཡང་སྲིད་པ་དེས་ན་འདིའི་ནང་ལ་སོགས་པ་ནི་རི་ལྟར་སྲིད་པ་བཞིན་རིག་པར་
བྱའོ།⁷⁰¹ །ཞེས་པ་ནི་སེམས་བྱུང་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་དང་ལྡན་
མེན་རྒྱུ་དུ་གཏོགས་པ་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་ནང་དང་ཕྱི་དང་ཕྱི་ནང་རོ། །འདི་གཉིས་དང་འོག་མ་
རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་ནི་དང་པོ་དང་མཚུངས་ཤིང་ཐ་སྟོང་དང་ཐ་སྟོང་གི་རྒྱ་མཆན་ནི་སྟོང་གཞི་གསུམ་པོ་
རིམ་པ་ལྟར་ནང་ཡུལ་ཅན་དང་ཕྱི་ཡུལ་དང་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཡང་ནང་
དང་ཕྱི་དང་དེ་གཉིས་ཀས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏོ། །སྟོང་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་དུ་
ཤེས་པ་སྟེ་སྟོང་གཞིའོ། །འདིས་སྟོང་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྟོང་གི་རྒྱ་
མཆན་འོ། །ཆོས་ཅན་བཞི་པ་འདིའི་འཛིན་ཚུལ་ནི་དབྱུས་མཐའ་བརྒྱུད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཅ་འགྲེལ་དང་
སྟོབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་རྣམས་མཐུན་ཏོ། །

འདུག་པ་ལས་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །མཁས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་
བསྟན། །སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི། །དོ་བོས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ཡིན། །སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་
གང་། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། །སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་སྟོ་ཅན་ཀྱི། །འཛིན་པ་བརྒྱུག་ཕྱིར་
གསུངས་པ་ཡིན།⁷⁰² །ཞེས་ཀླང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་གཞི། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་ཚུལ། དེ་
ནས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལ་མིང་འདོགས་ཚུལ། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་དགོས་པ་
བསྟན་ཏོ། །མདོ་ལས་གྱུང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་གཞིར་གསུངས་པས་འདི་ནི་འདུག་པར་

⁷⁰¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་ལ། དེག ༩༩ ཞོག ༡༩༥ ཟླ་ ༡༩

⁷⁰² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་ལ། དེག ༩༠ ཞོག ༥༩༠ ཟླ་ ༩

གསུངས་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལ་བདེན་ཞེན་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སྟོང་གཞི་འདི་ཉིད་འཐད་དོ། །ཕྱོགས་
 རི་ཤར་ལ་སོགས་པ་བཅུ་ལྟེ་དེ་ནི་དབྱིབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ན་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྲལོ། །ཕྱ་ངན་
 ལས་འདས་པའི་ལམ་ནི་ཕྱང་འདས་དང་ལམ་གཞི་མ་ཐུན་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ནི་ཐོབ་པའི་དོན་དམ་
 བའོ། །མདོ་དང་ཉི་མུང་དང་རྒྱན་སྒྲུབ་དུ་ཕྱང་འདས་ཉིད་ལ་བཤད་ཅིང་། འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ་དེ་ནི་བྲལ་
 བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀྱི་འབྲུག་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་སྦྱར་ན་འགྲིག་
 ལ་བྲལ་བའི་དོན་ནི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་བཅོམ་ཅམ་གྱི་ཆའོ། །རྒྱུ་ལས་སྦྱེས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་སྟེ།
 དེ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པས་གཉིན་པོར་བསྐྱར་བྱས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་འོ། །རྒྱུ་སྦྱེས་ཀྱི་
 ཅིག་ཤོས་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེ་འགག་དང་གནས་པ་ལས་གཞན་འགྱུར་བ་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཏེ་མཆན་
 ཉིད་དེ་དག་གིས་མཆོན་པའི་རྒྱུ་ཕྱོགས་སྦྱེ་བ་སོགས་ཀྱིས་དཔེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་
 འོ། །མཐའ་འདས་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐས་སྟོང་པས་མཐའ་འདས་ཏེ། མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལ།
 མཐའ་འམ་ཆར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་སྟོས་ས་དབྱས་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་
 འོ། །དག་ལྡན་དུ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་བཤད་དོ། །ཐོག་མ་མེད་པ་ནི་ཐོག་མཐའ་དབྱས་དང་བྲལ་བ་འཁོར་བ་སྟེ།
 དེ་ནི་ཐོག་མ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྦྱེས་པའམ་ཆོས་ཉིད་རི་རྩ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཐ་
 སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་འོ། །དོར་བ་མེད་པ་ནི་དེ་དག་ཕྱོགས་དེ་དོར་བ་དང་སྤངས་པ་དང་བཏང་བ་ལས་
 བརྒྱུ་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་འོ། །དག་ལྡན་ལས། དོར་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་ལ་བཤད་ཅིང་།
 གཞོད་འཛོམས་གཉིས་སུ་དོར་བ་སྤང་བ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པ་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་འདས་ཏེ། འོད་སྤང་གི་
 གསུང་རབ་ལས་སྤང་བ་ལ་དོར་བ་ཞེས་འབྱུང་ལ། སྤར་གྱི་ཕྱང་འདས་ལྷག་བཅས་ཡིན་པས་འདི་དང་
 མི་རྒྱས་ཞེས་འཆད་དོ། །

རང་བཞིན་ནི་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་ཡེ་ནས་སྟོང་པས་དེ་སྟོང་པར་
 འཕགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བྱས་པས་འདུས་བྱས་འགྱུར་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་མི་འགྱུར་བས་གཞོད་
 པར་མི་བྱས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་འོ། །ཆོས་ཀྱན་ནི་སྤང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་རེག་པ་ཆོར་བ་
 གཟུགས་ཡོད་མེད་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཏེ། དེས་ཆོས་ཀྱན་བསྐྱས་པས་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་

བསྟན་ལ། འདུས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ནི་སྟོང་པ་འདི་
ཉག་ས་སྐྱབ་ཏུ་བྱའོ། །ཆོས་སྐྱེ་སོགས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་སོགས་དང་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང་།
ཉམས་སུ་སྐྱོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྐྱེ་དང་བྱུང་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ཡིན་
ལ། མཆོན་ཉིད་ཏུ་བཞག་པ་འདི་སྐྱེ་དང་བྱུང་པར་རྣམས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ནི་ཉག་ས་སྐྱབ་
པོ། །འདས་སོགས་ནི་དུས་གསུམ་སྟེ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་གཞན་གཉིས་མ་དམིགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་
མཆོན་ཡིན་ལ། དུས་རྣམས་དངོས་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ནི་ཉག་ས་སྐྱབ་པོ། །ལྷན་པ་ནི་རྒྱ་
རྒྱུན་དུ་མ་སྐྱོར་བའམ་འདུས་པ་ཡིན་ཞིང་། འདུས་པ་འདི་སྐྱེ་ཆོག་གས་ཙམ་ཡང་དངོས་པོར་མེད་པ་ནི་ཐ་
སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ཡིན་ལ། སྐྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའམ་འདུས་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་
གཉིས་མེད་དོ། །ལྷན་པ་འདི་ཅིག་ཤོས་ནི་ཕྱང་པོ་ལྷ་སྟེ་ཉིར་ལེན་གྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་
མཆོན་ཡིན་ལ། ཕྱང་པོ་འདི་དོན་ནི་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། སྤངས་པ་སྟོ་ཆོས་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་མེད་པས་རང་
བཞིན་གཉིས་མེད་དོ། །འདིར་ཅིག་ཤོས་ཞེས་པ་སྐྱས་ཟེན་གྱི་ལྷན་པ་འདི་བསྐྱོག་ཆེ་ལ་བྱས་ན་མ་འདུས་
པ་དང་མ་སྤང་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་མི་བྱ་བར་ལྷན་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་འདི་དོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་
པས་དེ་འདི་ཅིག་ཤོས་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་སྒྱུར་རོ། །མཁའ་ནི་མཆོན་པ་སྟེ་འགོག་པ་གཉིས་དང་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་དེ་དག་དངོས་མེད་ཡིན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ཡིན་ལ་དེ་དག་རིམ་པ་
ལྟར་ཐོགས་པ་འདི་རེག་བྱའམ་སྐྱབ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ཙམ་དང་། མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་མ་ཆང་ཙམ་
དང་། ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་བ་ཙམ་ཙམ་གྱི་ཆ་དང་། བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་ཙམ་ལ་བཏགས་པས་རང་
བཞིན་མེད་དོ། །འདིར་མཆོན་གཞི་དང་གོང་དུ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་བསྟན་པས་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་
པ་ཉིད་དང་མི་སྐྱོས་ཟེར་རོ། །སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འདི་དོ་བོ་སྟེ། དེ་ནི་
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་མཐོང་བས་གསར་དུ་མ་བྱས་པར་གདོད་མ་ནས་སྟོང་པ་འདི་ཕྱིར་རང་
གི་དོ་བོ་སྟེ། དེ་འདི་ཕྱིར་རང་གི་དོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཤེས་མཐོང་གིས་མ་བྱས་པ་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་དོ་བོ་ཡིན་པ་འདི་རྒྱ་མཆོན་དུ་སྒྱུར་
གྱི་རང་བཞིན་དེ་རང་གི་དོ་བོས་སྟོང་པ་འདི་རྒྱ་མཆོན་དུ་མི་སྒྱུར་ཏེ། འཇུག་པར། རང་བཞིན་དོ་བོ་ཉིད་

མེད་ནི། །རང་བཞིན་ཞེས་བྱའི་སྣང་ཉིད་དེ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་མ་བྱས་པས། །རང་བཞིན་ཞེས་ནི་བྱ་བར་
བསྟན།⁷⁰³ །ཅེས་སོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་སྣང་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། །རང་གི་ངོ་བོ་ནི་ཤེས་
པ་དང་མཐོང་བས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་
པ་དང་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་སྣང་ངོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་
བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་སྣང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ།⁷⁰⁴ །ཞེས་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་
མཐོང་གིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་སྣང་བར་མ་བྱས་ན་དེས་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅི་ན། ཤེས་
མཐོང་གིས་ནི་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའམ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཤེས་མཐོང་གཉིས་ཀྱང་འབྲུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་སྟུ། ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལ་བྱའོ། །མཐོང་བ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་ལས་བྱུང་བ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་བྱ་སྟེ་ཞེས་འབྱུང་ལ། ཉི་སྣང་དུ་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཤེས་པ་བསལ་བའི་དོན་དུ་མཐོང་བ་སྟོས་
ལ། འབྲུམ་པའི་མཐོང་བ་བསལ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པ་སྟོས་ཏེ་⁷⁰⁵ ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོན་སུམ་དང་མ་
འབྲུམ་བ་གཉིས་ལ་བཞེད་དོ། །འདི་དང་རང་བཞིན་སྣང་བ་ཉིད་མི་སྟོས་པ་ནི་མདོར་བསྟུས་པ་དང་
རྒྱས་པར་བྱེ་བ་ཐ་དད་པས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མདོ་ལས། དེ་ལ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྣང་བ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་གང་ཡིན་པ་
འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དེ་གཞན་གྱིས་མ་བྱས་སོ། །ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པ་དང་འཇིག་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དེ་ནི་དེས་སྣང་ངོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་གཞན་གྱི་ངོ་
བོ་སྣང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ།⁷⁰⁶ །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཉིད་ནས་མ་བྱས་པའི་བར་གྱིས་སྣང་གཞི་དང་།

⁷⁰³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༠ ཞོག་ ༥༩༤ ཟེང་། ༡༥

⁷⁰⁴ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༤ ཞོག་ ༥༠༠ ཟེང་། ༥

⁷⁰⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༩ ཞོག་ ༣༩༩ ཟེང་། ༡༩

⁷⁰⁶ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༩ ཞོག་ ༥༡༤ ཟེང་། ༡༣

ཐེང་ཟུག་ནས་དེའི་རང་བཞིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་མཚན་དང་སྟོང་ཚུལ་བསྟན་ནས་འདི་ནི་ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་དོན་བསྟུན་ཏེ་ཐ་སྟོང་བཏགས་སོ། །འདི་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རོ། །འདིར་གཞན་གྱི་དངོས་
 བོའི་སྒྲས་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་བསྟན་བ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱོན་
 རུང་མ་བྱོན་རུང་མཆོག་ཉིད་དུ་གནས་པ་དང་། ཡང་ན་གཞན་ནི་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་དངོས་
 བོའམ་ངོ་བོ་ནི་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ན་འཁོར་བ་ལས་གཞན་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་གྱུར་བའི་ཡང་དག་
 བའི་མཐའ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་འབྲུག་བའི་འགྲེལ་བ་དང་འགྲེལ་བ་འདད་དུ་འབྱུང་ངོ། །དག་ལྟར་དུ་ནི། འདི་
 ནི་དམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་གཞན་ཡང་ཡིན་ལ་གཞན་གྱིས་མ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་འདི་ནི་
 གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དོ།⁷⁰⁷ །ཞེས་ཏེ། མདོར་ན་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་འཛོག་ཚུལ་སྤར་ལྟར་
 ཡིན་པས་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྟན་ལ། སྤྱི་མར་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོང་
 ཉིད་ཡིན་པ་དེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བྱས་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་བསྟན་ནས་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་
 དེ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་རོ། །འོ་ན་ཉི་སྟངས་ལས་བྱེད་པ་པོ་
 གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟོང་བ་ཉིད་དེ། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་
 སྒྲེས་བྱའི་བྱེད་པ་ནི་འཕོངས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་ངོ་⁷⁰⁸ །ཞེས་པ་རི་ལྟར་བྲང་ཞེན། བྱེད་པ་པོ་གཞན་
 གྱིས་སྟོང་ཞེས་པ་ནི་འདིའི་སྟོང་ཚུལ་མིན་གྱི་འདིའི་ངོ་བོས་སྟོང་བ་དེ་ལ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་
 ཅེས་པའི་ཐ་སྟོང་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འདི་རང་སྟོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཆོག་ཐ་མས་⁷⁰⁹ནི་སྟོང་ཉིད་དེ་གཞན་གྱིས་བྱེད་ན་རང་ཉིད་ངལ་བ་ཅམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྤུས་
 གྲང་བྱ་མི་རྒྱས་པས་སོ་ཞེས་བསྟན་རོ། །དོན་འདི་ལ་ཤེར་སྦྱོན་དུ། ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་
 དཔེན་པས་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཆོས་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་དཔེན་པས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་
 ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ་⁷¹⁰ཞེས་འཆད་པ་ནི། མདོ་དང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་དང་མི་མཐུན་ལ། གསུམ་གྱི་གཞོན་

⁷⁰⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༡༧'༠ ཟེང་། ༤

⁷⁰⁸ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༩'༤ ཟེང་། ༣

⁷⁰⁹ ཞོལ། ཞོག ༡༩'༥ བ ༥ ཆོགས་ཐམས་ཅད་

⁷¹⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༥༥ ཟེང་། ༡༥

འདྲེས་སུ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དངོས་ཤུགས་ཀྱིས་དངོས་མེད་དང་དངོས་པོ་
 སྟོང་བ་ཉིད་གཉིས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་དངོས་ཤུགས་ཀྱིས་ཉི་ཤུ་བ་དང་བཅུ་དྲུག་པ་བསྟན་པར་
 བྱས་ནས་ཐ་མ་བཞེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཉི་
 ཤུ་རེས་བ་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཡོད་པས་ཡིན་ལ། ཡུལ་དེར་རེས་བ་ནི་གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་ཉི་བའི་
 བསམ་བ་ལ་ལྟོས་པས་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་གནས་པ་མིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་བ་འདད་པ་ཆོས་ཅན་ཉི་
 ཤུ་ལ་མངོན་ཞེན་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡུལ་དེ་དང་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་
 དབྱེ་བ་ལ་ནི་དེ་ལས་མང་བ་དང་ཉུང་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ཞེན་བ་ཡོད་པས་སོ།།

(སའི་ཚོགས།)

གཉིས་པ་(སྤྲུལ་པ་)ལ་གཉིས། སྤྲུལ་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྲུལ་པ་)ལ་གསུམ། བྱེད་པར་གྱི་གཞི་སའི་དོན་ནོ། བྱེད་པར་གྱི་ཚོས་སའི་རྣམ་གཞག་། བྱེད་པར་དེ་ལྟར་གྱི་སའི་དེས་ཚིག་གོ། །དང་པོ་(བྱེད་པར་གྱི་གཞི་སའི་དོན་ནོ།)ལ་གཉིས། རང་བཞིན་དངོས་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་(རང་བཞིན་དངོས་)ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྣོད་ཅེ་བྱེད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་སྟོབ་པའི་རྟོགས་པ་གང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྐབས་འདིའི་སའི་དོན་པོ་འོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། དབྱེ་གཞི་བྱང་འཕགས་གྱི་ས་ཙམ་ཞིག་གོ། དབྱེ་དོན་བཅུ་ལྟེ། བྱེ་བའི་ཐ་དད་ནི་དངོས་པོ་ཐ་དད་དེ་སྤྲུལ་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སོ། །གྲངས་དེས་ནི་ཡོངས་སྟོང་མི་འབྲ་བ་བཅུ་ཡོད་པས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་སྣང་དུ། མཐོང་བ་དང་སྟོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བའི་ཚོས་གྱི་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ།⁷¹¹ །ཞེས་སོ། །དེ་ནི་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ་ཕལ་བ་ལ་ནི་དད་པ་དང་མོས་སྟོད་གྱི་ས་ཡང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་(བྱེད་པར་གྱི་ཚོས་སའི་རྣམ་གཞག་)ལ་བདུན། ཤས་ཆེ་བ་དང་། གུན་རྩོལ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྤྲུལ་པ་འཇིག་པའི་ཚུལ་དང་། གཉིན་པོ་རྟོགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་། ས་ཐོབ་པའི་རྟོགས་དང་། འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་ལོ། །དང་པོ་(ཤས་ཆེ་བ་)ནི། ས་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཕར་བྱེན་བཅུ་རེམ་པ་བཞིན་ཤས་ཆེ་བ་ནི་བྱེད་པར་ཅན་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱབ་པ་ནི་བྱེད་པར་མེད་པ་སྟེ། དབུས་མཐར། བྱེད་པར་ཅན་དང་བྱེད་མེད་ནི། །ས་བཅུ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ།⁷¹² །ཞེས་པ་ནི་ཕར་བྱེན་ལ་སྟོབ་ཚུལ་ལོ། །གཞན་ཡང་མདོ་སྟོན་རྒྱུ་ལས། ཚོས་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་ནས་འདིར། །ལྷག་པའི་ཚུལ་བྲིམས་ལྷག་སེམས་དང་། །ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་རྗེས་སྟོབ། །ཤེས་རབ་སྟོད་

⁷¹¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༡ ཞོག་ ༡༠༣༩ ཟླ་ ༡༥

⁷¹² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༡༣ ཟླ་ ༤

ཡུལ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །ཚོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དང་དེ་ནི། །མི་ཤེས་ཤེས་སོགས་འབྲུག་པ་ཉིད།⁷¹³ །ཅེས་པས་
 བོ་ས་དང་པོ་བྲུག་ཏུ་སློབ་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། །འདི་ལྟར་ས་དང་པོར་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་ནས་གཉིས་པར་ཚུལ་
 བྱིན་པ་དང་། གསུམ་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེ་ནས་ས་གསུམ་དུ་ཤེས་རབ་ལ་སློབ་སྟེ། དེ་ཡང་བཞི་
 པར་སྟོགས་མ་ཐུན་ལ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ལྷ་པ་བྲུག་པར་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་ཏེ།
 ཚོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བདེན་བཞི་དང་། དེ་མི་ཤེས་སོགས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་མ་རིག་པ་དང་རིག་པ་ལ་སོགས་
 པ་སྟེ་རྟོན་འབྲེལ་ལུགས་མ་ཐུན་དང་ལུགས་མི་མ་ཐུན་ནོ། །དེ་བས་ན་ས་གཉིས་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་
 བཞག་གོ། །ས་ལྷག་མ་བཞིར་དེ་གསུམ་ལ་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་འབྲུག་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས།
 མཚན་མེད་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པར། །གནས་པ་འབྲས་བུ་དང་པོ་ཡིན། །དེ་ཉིད་མངོན་འདུ་བྱེད་མེད་
 དང་། །ཞིང་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་དག །འབྲས་བུ་གཉིས་པར་འདོད་པ་ཡིན། །སེམས་ཅན་སྟོན་པ་འབྲུག་
 ཉིད་དང་། །ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་རྣམས་ནི། །འབྲུག་པ་འབྲས་བུ་དམ་པ་ཡིན། །འབྲས་བུ་རྣམ་པ་
 འདི་བཞི་ནི། །ས་བཞི་པོ་ལ་ཡང་དག་བཞེན།⁷¹⁴ །ཞེས་པ་ནི་བསྐྱབས་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། ཚོས་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་ནས་འདིར། །ཚུལ་བྱིན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྦྱང་། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ཉིང་
 འཛིན་དང་། །ཤེས་རབ་ཕྱང་པོ་རྣམ་པར་སྦྱང་། །དེས་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་ནི། །སྟོན་རྣམ་བཞི་དང་
 ཐོགས་པ་ཡི། །སྟོན་པ་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་དང་། །གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྦྱང་།⁷¹⁵ །ཞེས་ས་དང་
 པོར་ཕྱང་པོའི་རྟོན་ཚོས་ཉིད་རྟོགས་ནས་གཉིས་པར་ཚུལ་བྱིན་པས། གསུམ་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན། བཞི་པ་
 ལྷ་པ་བྲུག་པ་རྣམས་སུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྦྱང་ལ། །ས་ལྷག་མ་བཞིར་འབྲས་བུ་བཞིའི་གོགས་བཞི་
 དང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཐོགས་སྟོན་སྦྱང་བས་རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། །གྲོལ་བའི་ཡེ་
 ཤེས་གཉིས་སྦྱང་བར་གསུངས་པ་ནི་བཞག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་སྦྱང་ཚུལ་ལོ། །

⁷¹³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༤༤༥ ཟླ་ ༡༥

⁷¹⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༤༤༥ ཟླ་ ༡༥

⁷¹⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༤༤༥ ཟླ་ ༡༥

གཉིས་པ་(ཀུན་རྫོབ་པའི་ཡོན་ཏན་)ནི། ས་དང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་སྐད་ཅིག་
 ལ་འཛོལ་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱ་འཛོལ་ཅིང་དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང་།
 དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱང་ཤེས་པ་དང་། འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞིང་
 བརྒྱར་ཡང་འགོ་བ་དང་། འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྟོན་པར་
 བྱེད་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ལ་སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐར་
 འཇུག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སློབ་བརྒྱ་འབྱེད་པ་དང་། ལུས་བརྒྱ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། ལུས་རེ་རེ་ལ་འཁོར་
 བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་ལྷན་པར་སྟོན་པའོ། །འདི་ནི་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
 ཡོན་ཏན་དང་པོ་ལ་འཇུག་པར། ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་འཇུག་ལྷང་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། འགྲེལ་བཤད་དུ།
 ཡོན་ཏན་གསུམ་པའི་དེ་རྣམས་ཞེས་པས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བཤད་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བྱིན་
 རྒྱལས་ཞེས་རིག་རལ་འདོད་པ་ནོར་རོ། །ཡོན་ཏན་དགུ་པ་ནི་བྱང་ས་ལས། སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་
 མཐའི་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བས་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་གཡོ་བས་
 བྱི་གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་ལ། འགོ་བ་དང་སྤང་བས་བྱི་གདུལ་བྱའི་གནས་སུ་སོང་སྟེ་མཐོང་ནས་
 སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །སྟོན་དང་བྱི་མཐའ་ལ་འཇུག་པས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིག་པ་བྲལ་བའི་ཆེད་དུ་ལས་
 ཀྱིས་འཁོར་བར་འགོ་བའི་ཚུལ་སྟོན་ནོ། །ཆོས་སློབ་བརྒྱ་འབྱེད་པས་ནི་རང་གི་སློབ་སྟོན་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་
 ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་རྣམས་ཀྱི་དོན་སེམས་པའོ་ཞེས་བྱུང་དགོངས་དང་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་
 དུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་གཉིས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སྟོང་འགྱུར་དང་། གསུམ་པ་ལ་འབྱུང་དང་། བཞི་
 པ་ལ་བྱེ་བ་སྐྱག་བརྒྱ་དང་། ལྷ་པ་ལ་བྱེ་བ་སྐྱག་སྟོང་དང་། དུག་པ་ལ་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་དང་། བདུན་
 པ་ལ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྱུང་འཛོལ་པོ། །ས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་བྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་གངས་
 ཀྱིས་མི་ཆོད་པས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། བརྒྱད་པ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་
 འབྱུང་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པ་དང་། དགུ་པ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་
 གངས་མེད་པ་འབྱུང་སྐྱག་བཅུའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རྩལ་རི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་དང་། བཅུ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་རྩལ་སྟེད་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་འཛོལ་པར་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་(སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། དབང་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་
(དབང་)ནི། མོས་སྐྱེད་པ་རྣམས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལས་དང་། ས་ཐོབ་པ་རྣམས་དུད་འགོ་སོགས་དམན་
གནས་སུ་སྐྱེ་བ་སྟོན་ལས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དབང་གིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་བསྐྱོག་ནས་
འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སྤྱལ་པས་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་སྟོན་པ་
དབང་འབྱོར་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྟེ། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱལ་ལས། རྩོམ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དང་ནི། །གཞན་
ཡང་སྟོན་ལས་དག་དང་ནི། །ཉིང་རེ་འཛིན་དང་དབང་སྐྱོར་བའི། །དབང་གིས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་
ཡིན།⁷¹⁶ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྐྱེ་བ་)ནི། ས་བཅུ་ལ་གནས་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་པལ་ཆར་འཛུལ་
བྱའི་སྤྲིང་དང་། སྤྲིང་བཞི་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དང་། འཐབ་བྲལ་དང་། དགའ་ལྡན་དང་། འབྲུལ་
དགའ་དང་། གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། སྟོང་གི་བདག་པོ་དང་། སྟོང་གཉིས་ཀྱི་བདག་
པོ་ཆངས་པ་དང་། གནས་གཙང་མའི་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་འཛིན་ལོ། །

བཞི་པ་(གཉིན་པོ་རྟོགས་པ་)ལ་གཉིས། རྟོགས་ཚུལ་དང་། དེ་མཉམ་རྗེས་གང་ཡིན་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་(རྟོགས་ཚུལ་)ནི། ས་དང་པོར་ཆོས་དབྱིངས་དེ་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་
ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་དོན་དུ་དང་། ས་གཉིས་པར་དེ་སྤྱིབ་པ་སྤང་རུང་དུ་རྟོགས་པས་མཆོག་གི་དོན་དང་།
ས་གསུམ་པར་ཐོས་པ་ཆོལ་བ་ནི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་སྟེ་རྒྱའི་མཆོག་ཏུ་རིག་པས་རྒྱ་
མཐུན་པ་དོན་གྱི་མཆོག་ཏུ་དང་། ས་བཞི་པར་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་ཡང་ལོག་པས་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་དང་། ས་ལྷ་པར་བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་དུ་རྟོགས་
པས་དེ་རྒྱད་ཐད་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་དང་། ས་བྱུག་པར་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཉོན་མོངས་རྣམ་
བྱང་དུ་འབྱུང་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་དག་མིན་པའི་དོན་དུ་
དང་། ས་བདུན་པར་ཆོས་དབྱིངས་ལ་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་མ་ཐ་དད་པ་མི་འབྱུང་བས་

⁷¹⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༤༤༥ ཟླང་ ༡༠

དེ་ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་དུ་དང་། ས་བརྒྱད་པར་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་ཀུན་བྱང་གི་
 འཕེལ་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་གི་མེད་འཕེལ་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་དང་། ཉོན་ཡིད་དང་འཇིན་པ་སློ་ལྡེ་
 ཤེས་པ་ལུལ་དང་བཅས་པ་གནས་གྱུར་པས་རིམ་པ་བཞིན་ཆོས་ཉིད་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་ཞིང་དག་པ་
 ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་དང་། ས་དགུ་པར་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཐོབ་པས་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡེ་
 ཤེས་ལ་དབང་བའི་གནས་སུ་དང་། ས་བརྒྱ་པར་རི་ལྟར་བཞེད་པ་བཞིན་སྦྱལ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 བྱེད་པས་ཆོས་ཉིད་ལས་ལ་དབང་བའི་གནས་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཏེ། དབང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 ཡིད་ཤེས་གནས་གྱུར་པ་ལས་འབྱུང་བའོ།

དེ་ལྟར་ཆོས་དབྱིངས་བརྒྱལ་སྦྱིབ་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཤེས་སྦྱིབ་བརྒྱ་
 ཡང་གཉེན་པོ་ས་བརྒྱས་རིམ་པ་ལྟར་སྤོང་སྟེ། དེ་དག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་སོ། །དེ་སྐད་
 དུ་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དོན་མཆོག་གི་དོན། །རྒྱ་མཐུན་དོན་གྱི་མཆོག་ཉིད་
 དང་། །ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་མེད་དོན་དང་། །རྒྱད་རྣམས་ཐ་དད་མེད་དོན་དང་། །ཉོན་མོངས་རྣམ་དག་
 མིན་དོན་དང་། །ཐ་དད་མེད་པའི་དོན་ཉིད་དང་། །བྲི་མེད་འཕེལ་བ་མེད་དོན་དང་། །དབང་ནི་རྣམ་པ་
 བཞི་ཡི་གནས། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་མ་རིག་པ། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་སྦྱིབ་པ་བརྒྱ། །ས་བརྒྱའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱི། །གཉེན་པོ་དག་ནི་ས་ཡིན་ནོ།⁷¹⁷ །ཞེས་སོ། །དབང་བཞེས་གསུམ་པོ་དེར་
 ཐོབ་པར་ཡང་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། ཡིད་དང་འཇིན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་ །གྱུར་བྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པ། །ཞིང་དང་ཡེ་ཤེས་ལས་དག་ལ། །དབང་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དབང་དེ་མི་གཡོ་ལ་སོགས་
 པའི། །ས་གསུམ་ལ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །གཅིག་ལ་རྣམ་གཉིས་དེ་ལས་གཞན། །དབང་ནི་རེ་རེར་འདོད་པ་
 ཡིན།⁷¹⁸ །ཞེས་སོ། །

⁷¹⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༩༠༩ ཟེང་། ༩

⁷¹⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༩༣༥ ཟེང་། ༡༣

གཉིས་པ་(དེ་མཉམ་རྗེས་གང་ཡིན་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགོད། དེ་མི་
 འཐད་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་(འཐད་པའི་ཕྱོགས་དགོད་)ནི། དབུས་མཐར་བཞག་པའི་
 རྟོགས་ཚུལ་དེ་དག་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆེ་ངེས་
 པ་འབྲེན་ཚུལ་ཐ་དད་པ་རེ་ཡོད་པས་དེའི་རྟོགས་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་བསྐྱོམས་པས་ཆ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་རྟོགས་སུ་བེན་ཀྱང་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བའི་དོན་ཀྱིས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མངོན་སུ་མ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་
 ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།⁷¹⁹ །ཞེས་དང་། དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གིས་རི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་རྒྱད་ལྔའི་
 འགལ་བར། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་བ་དེ་ཡང་ས་དང་པོ་ཉིད་ལ་སྐྱེ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་
 འགོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།⁷²⁰ །ཞེས་པས་སོ། །ལུང་བྱི་མ་འདི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི། རི་སྟེད་པ་རྟོགས་པ་རྗེས་ཐོབ་ལ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཉམ་གཞག་ཏུ་ཆོས་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལ་ནི་མི་འདྲ་བ་ཁས་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་སྟེ། རུང་ན་མཐོང་སྟོན་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་ཆོས་ཉིད་
 རྣམས་མི་འདྲ་བའི་དོ་བོར་གནས་པས་ཡིན་ནམ། ཆོས་ཉིད་ལ་དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་སྟོན་མི་འདྲ་བར་
 རྟོགས་པས་ཡིན་གྱང་། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་པ་ཙམ་
 ཀྱིས་ཡིན་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་མིན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་ལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱང་བུམ་
 པ་དང་སྒྲུལ་བུ་ལྟར་ཆ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་འདི་ལ་ཆོས་ཅན་ལ་མ་ལྟོས་པར་དབྱེ་བ་རང་
 རྒྱད་དུ་བྱུབ་པར་ཁས་ལོང་ཞིག །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་དག་ཆོས་
 ཉིད་ལ་འབྲུལ་ཤེས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དུལ་དང་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་
 པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་བརྩའི་མཉམ་གཞག་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་ལ་མཐའ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་

⁷¹⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་ལ། དེག ༥༡ ཞོག ༡༠༣༡ ཟེང་། ༡༥

⁷²⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་ལ། དེག ༥༠ ཞོག ༡༠༠༦ ཟེང་། ༡༡

སྒྲོས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་ཞིང་དེ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་ལ་སྒྲོས་བྲལ་ལམ་གཤེས་ལུགས་
མཐོང་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ། ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་སྤྱད་པ་ལས། གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཆོར་བ་
དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །འདུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་པ་འང་མཐོང་མེད་པ། །འདི་ནི་ཆོས་
མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཆོག་ཏུ་རབ་
བརྗོད་པ། །ནམ་མཁའ་འདི་ལྟར་མཐོང་ཡིན་དོན་འདི་བཏགས་པར་གྱིས། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་
བསྟན་པར་བྱས་མ་ཡིན། །དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན།⁷²¹ །ཅེས་རི་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲིབ་གཡོགས་མ་མཐོང་བ་ལ་ནམ་མཁའ་མཐོང་བར་ཐ་སྟད་བྱེད་པ་དང་འབྲ་བར་གསུངས་
པས་སོ། །འོ་ན་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་གང་ཞེ་ན།

འདི་ལ་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་སྤྱང་མེད་དང་། སྤྱང་བཅས་སུ་འདོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
(མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་སྤྱང་མེད་)ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྤྱོད་ཉིད་བག་ཆགས་གོམས་པས་
ནི། །དངོས་པོའི་བག་ཆགས་སྤོང་འགྱུར་ཞིང་། །ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་གོམས་པས་ནི། །དེ་ཡང་བྱིན་ས་
སྤོང་བར་འགྱུར། །གང་ཆེ་གང་ཞིག་མེད་དོ་ཞེས། །བཏགས་བྱའི་དངོས་པོ་མི་དམིགས་པ། །དེ་ཆེ་དངོས་
མེད་ཉེན་བྲལ་བ། །སྒྲོ་ཡི་མདུན་ན་རི་ལྟར་གནས། །གང་ཆེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །སྒྲོ་ཡི་མདུན་ན་
མི་གནས་པ། །དེ་ཆེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི།⁷²² །ཞེས་དང་། ཟུབ་
དགོངས་སུ་ཡང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་ལྗོགས་
པས་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་⁷²³ ཞེས་པ་དང་། འོ་ན་མཐོང་བའི་དོན་རི་ལྟར་ཞེ་ན།
ཡུལ་དེ་ལ་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་ཉེ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཁོ་ནའི་སྒྲོམ་པ་ནི་མཐོང་བའོ་ཞེས་བརྗོད་དེ།

⁷²¹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག ༡༩ ཟླ་དང་། ༤

⁷²² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༡ ཞོག ༡༠༡༩ ཟླ་དང་། ༣༠

⁷²³ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༣ ཞོག ༡༣༠༩ ཟླ་དང་། ༤

ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་རྣམས་དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཐོང་བའོ་⁷²⁴ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་བཞེད་
བའོ།

གཉིས་པ་(སྒྲུང་བཅས་སུ་འདོད་པ་)ནི། འཕགས་གོལ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་
ཅམ་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། མཉམ་གཞག་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཡུལ་དང་
བྲལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་དམིགས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་སྐབས་སུ་བཀག་ནས་བདེན་དངོས་
མེད་པའི་རྟོན་འབྲེལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་དགག་མཉམ་གཞག་གི་དམིགས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་པར་སྒྲུང་བ་ནི་མིན་གྱི་མཉམ་གཞག་རང་རིག་གི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་
སྒྲུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ནི་སྒྲུང་བ་བྱུང་བ་ཡང་མི་བཞེད་དོ། །དེ་
ལ་སྐྱུ་མ་ནི་ཚོད་པའི་གནས་ཆེ་བས་རེ་ཞིག་ཕྱི་མ་ཁས་སྤང་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་ནི་མཉམ་
གཞག་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞེ་བས་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པ་ལ་འདོགས་པས་ས་
བཅུ་གཅིག་གི་མཉམ་གཞག་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རི་
ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་ཡང་ས་དང་པོ་ནས་འདོད་པ་འཐད་དོ།

གཉིས་པ་(དེ་མི་འཐད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། ལྟར་སྒྲུང་གི་ཚོད་པ་དགོད། ཡང་
དག་གི་ལན་གྱིས་དགག་བའོ། །དང་པོ་(ལྟར་སྒྲུང་གི་ཚོད་པ་དགོད་)ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྟོགས་
པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་
སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྲོས་བྲལ་རྟོགས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་
བསྐོད་པའི་རྟོན་དུ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོན་དང་བརྟོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་
ཀྱི་སྒྲུང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་
ན་ཡོད་པས་སོ། །བྲུབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་

⁷²⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༤༣ ཞོག་ ༡༣༧ ཟླང་། ༡༧

སོ། །ཆོས་ཉིད་དེ་ས་བཅུའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་ཕྱོགས་རེ་ལས་མ་རྟོགས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཁོ་
ནས་མཐའ་དག་རྟོགས་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ས་དང་པོ་ནས་རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་རྫོགས་
པས་ཤེ་ན།

གཉིས་པ་([ཡང་དག་གི་ལན་གྱིས་དགག་པ་](#))ནི། ཐལ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་རྟོགས་
ཞེས་པའི་དོན་ཅི།⁷²⁵ ཆོས་ཉིད་མཉམ་གཞག་གིས་གཉིས་སྤང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་བྱེད་ན་ནི་ཁས་
སྤངས་པ་དང་འགལ་ཡང་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་མི་འདེབས་ཀྱི། བྱབ་པ་མ་ངེས་ཏེ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་
པའི་དོན་སྒྲོས་པའི་ཆོས་གང་ཡང་མ་གཟིགས་པ་ལ་འདོད་པས་སོ། །འོན་ཏེ་མཉམ་གཞག་གིས་སྒྲོས་
པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཚུལ་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་གཏན་ཆོག་མ་གྲུབ་པོ།

མདོར་ན་གཤེས་ལུགས་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་རང་བཞིན་སྒྲོས་བྲལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
རྣམས་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཛིན་པ་མཐའ་དག་ཉེ་བར་ཞི་བས་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་
ཤེས་པ་མི་སྦྱེ་བ་ལ་བྱེད་ཀྱི། དངོས་སུ་ན་འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་གིས་དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་དུ་
བྱས་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་རི་འབྲ་བ་དེའི་རྣམ་པར་སྦྱེས་པ་ན་རང་དུས་ལ་ཡུལ་དེ་མེད་
ཀྱང་དེ་རྟོགས་པར་འཛོག་པ་དང་འབྲ་བར་མཉམ་གཞག་གིས་ཆོས་ཉིད་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མི་གནས་པ་
དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་མཐའ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པ་ན་དེ་དང་དེ་རྟོགས་པར་ཐ་སྙད་བྱས་པ་སྟེ། དཔུ་
མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཆེ་སྦྱེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་སྒོ་ཡང་སྦྱེ་བ་དང་བྲལ་བ། །དེ་ཆེ་དེ་རྣམས་
བསྟེན་ལས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་བརྗོད་བྱ་སྟེ། །རི་ལྟར་སེམས་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་
དེ་ཡིས་ཡུལ། །དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཐ་སྙད་ཉེ་བར་བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཡིན།⁷²⁶ །ཞེས་སོ། །རང་
བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ཡང་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་སྒྲོས་བྲལ་ཡིན་
ལ་དེ་ཡང་སྒྲོས་པ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་བྱེད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གོང་དུ་

⁷²⁵ ཞོལ། འོག་ ༡༧༠ བ་ ༦། གཙང་། འོག་ ༡༧༥ བ་ ༡ དོན་ནི།

⁷²⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༦༠ འོག་ ༥༢༧ ཟེང་། ༦

འཕེལ་བ་ཙམ་ལ་བསམས་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཤད་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་
ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་པར་མི་སྦྱེད་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མཆོན་ཉིད་པར་
མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འཕེལ་མེད་དོན་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཏུ་ཅད་ཐལ་
ལོ། །སྦྱེད་ན་ཡང་ཆོས་ཉིད་དུ་རི་ལྟར་བྱང་སྤང་བ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་དུ་
ཡོད་ཀྱང་དོན་དམ་དུ་བྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེ་བདེན་པར་མ་གཞལ་ཀྱི་བདེན་མེད་དུ་གཞལ་
བས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་བྱུང་བའི་མཐུན་པ་ལ་ཡུལ་མེད་དགོས་ཏེ་དེ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །

མདོ་གང་དག་ལས། སློབ་ལམ་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་སངས་རྒྱས་སར་ཡོངས་
རྟོགས་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་ལ་མི་མོས་པ་དམན་པའི་
རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ལ་བྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་ཉིད་དེ་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། རྟོགས་པའི་པན་
ཡོན་ལ་སོགས་བཤད་ཀྱི་སྒྲ་རི་བཞིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཉིད་ཆ་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དུ་
འགྱུར་ན་ཐ་དད་མེད་པར་ཡང་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ནི་ཀུན་རྫོབ་
པའི་ངོས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་རྟོགས་སོ་ཞེས་ཉེ་བར་གདགས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་
དེ་ལྟར་མིན་པར་འཕགས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ལྟའི་བྱ་གལ་
ཏེ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ན་
ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་མི་འགྲོ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
རོ། །འོན་ཀྱང་ལྟའི་བྱ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་བྱེ་
བྲག་མེད་པ་མ་སྦྱེས་པ་མ་འགགས་པ། སློབ་རྩ་བ་དང་། སློབ་དང་། ཤེས་པ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་
དང་བྲལ་བའོ། །ལྟའི་བྱ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཀྱི་བར་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ།⁷²⁷ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་

⁷²⁷ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༦༠ ཞོག་ ༦༥༩ ཟླ་ ༣

སོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་བཅུ་ནི་མཉམ་གཞག་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱང་པར་མེད་ཀྱང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བྱང་པར་འཛོག་པའི་
 ཚུལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས། གཤམ་ཏེ་འོ་ན་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་པར་བྱིན་ཐམས་
 ཅད་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར་ས་གཞན་དག་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ་ས་ཐམས་ཅད་ནི་
 མཆོད་ཉིད་གཅིག་པའི་བྱིར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱང་པར་ཅི་ཡང་
 མེད་དོ། །དག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཁ་ཅིག་ནི་མཐོང་བའི་སྐད་ཅིག་མས་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་སྒྲོམ་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སའི་བྱང་པར་རྣམ་པར་བཞག་
 བ་ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ་⁷²⁸ ཞེས་བ་ལྟར་རོ།

བཞེས་པ⁷²⁹་ལ་(སྤང་བྱ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་)གཉིས། ཤེས་སྒྲིབ་པལ་ཆེ་བ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ཐུན་མོང་བ་ནི། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱ་ཅ་
 བརྒྱད་རྣམས་སོ། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་ས་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཤེན་ཏུ་མོངས་པ་གཉིས་གཉིས་དང་།
 དེའི་གནས་ངན་ལེན་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་རེ་རེ་སྟེ། འདི་ལྟར་ས་དང་པོ་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་མངོན་
 ཞེན་དང་ངན་སོང་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ལྷུང་བ་སྤྲོ་མོའི་འབྱུང་བ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ལྷ་ཆོག་ལ་དང་། གསུམ་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ངང་ཐོས་པའི་གཟུངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་དང་།
 བཞེས་པ་ལ་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྟེད་པ་དང་ཆོས་ལ་སྟེད་པ་དང་། ལྷ་པ་ལ་འཁོར་བ་ལ་གཅིག་ཏུ་མི་
 ཕྱོགས་ཤིང་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལྷུང་འདས་ལ་གཅིག་ཏུ་མི་ཕྱོགས་ཤིང་མངོན་དུ་
 ཕྱོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྒྱག་པ་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་དང་མཆོན་མ་
 མང་པོ་འབྱུང་བ་དང་། བདུན་པ་ལ་མཆོན་མ་སྤྲོ་མོ་འབྱུང་བ་དང་། མཆོན་མེད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཐབས་
 དང་། བརྒྱད་པ་ལ་མཆོན་མེད་ལ་རྩོལ་བ་དང་མཆོན་མ་རྣམས་ལ་མི་དབང་བ་དང་། དགྲ་པ་ལ་ཆོས་
 བསྟན་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དང་ཡི་གེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཤེས་རབ་དང་སྟོབས་པ་
 ལ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལ་དང་། སྟོབས་པའི་དབང་ལ་དང་། བཅུ་པ་ལ་མངོན་ཤེས་ཆེན་པོ་ལ་དང་།

⁷²⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་ལ། དེ་ག། ༢༡ ཞོག་ ༡༡༥༥ ཟེང་། ༡༥

⁷²⁹ འདི་ལ་བྱར་ཅེ་དཔར་མར་ལྷ་པ་ཞེས་འཁོད་འདུག

གསང་བ་སྤྲོའལ་འཇུག་པ་ལ་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོའལ་
དང་ཐོགས་པ་ཤིན་མོངས་གཉིས་སོ། །དེ་ལྟར་ས་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཡན་ལག་བཅུ་གཅིག་རྫོགས་
གྱུར་པས། །རབ་དགའ་ལ་སོགས་ས་བཅུ་གཅིག་ །མོངས་གཉིས་གནས་ངན་ལེན་གཅིག་པ། །མི་
མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཏེ་ཐ་དད་འདོད།⁷³⁰ །ཅེས་སོ།།

གཉིས་པ་([ཉོན་མྱེབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་](#))ལ་བཞི། མཐོང་སྤང་ལོག་ལྷགས་དང་། མྱོམ་སྤང་
སའི་སློན་ས་དབྱེ། དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་དབྱེ། དེ་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་([མཐོང་སྤང་ལོག་
ལྷགས་](#))ལ་གཉིས། སྤྱི་འཇུག་དང་། ལོག་པར་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་([སྤྱི་འཇུགས་](#))ལ་བའད་
ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་([སྤྱི་འཇུགས་](#))ནི་ཀུན་བཅུས་སྟུ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྟུག་བསྐྱལ་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ནི་བཅུ་ལོ། །སྟུག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཀུན་འབྱུང་
དང་འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་སྟུག་
བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ནི་དབྱེ་ལོ། །སྟུག་བསྐྱལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ་ལྟར་
ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
ན་དེ་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་དག་མདོར་བསྟུན་མཐོང་བས་སྤང་བར་
བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་གཉིས་སོ།⁷³¹ །ཞེས་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་ཁོང་ཁྱིའི་ས་བོན་ཡོད་
ཀྱང་མདོན་དུ་རྒྱ་མེད་པའམ། ས་བོན་དེ་འཛོག་བྱེད་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་དེའི་རྣམ་
སྟོན་ཀྱང་འདོད་པ་ཁོ་ནར་སྤོང་བ་ལ་དགོངས་ནས་གོང་མའི་ས་ལ་ཁོང་ཁྱི་བོར་ནས་འདོད་པ་དང་གོང་
མའི་ས་ལ་ཡོད་པའི་སྤྲ་རྒྱས་བཅུ་དང་དབྱུ་རྣམས་བདེན་པ་བཞི་ག་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་ལོག་ལྷགས་
སྟུ་བའད་དོ།།

⁷³⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༤༩༤ ཟེང་། ༥

⁷³¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༡༣ ཟེང་། ༡༣

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱབ་ལས། དེ་ལ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སྤྱག་
 བསྐྱལ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་བརྩེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་ཞུགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཀུན་འབྱུང་ལ་ནི་
 འཛིག་ཆོག་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱད་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་
 རོ། །ཀུན་འབྱུང་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་རོ། །གོང་མ་ལ་ནི་བདེན་པ་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཁོང་ཁྱོད་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ལོག་པར་
 འཇུག་པར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ་⁷³² ཞེས་ཁམས་གསུམ་གའི་བདེན་པ་ལྟག་མ་ལ་ལྟ་བ་དང་
 བོ་གཉིས་འཇུག་པ་དོར་བས་སྤྱིར་ན་མཐོང་སྤང་གོ་བཞིར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། མཛོད་ལས། དེ་
 དག་བརྩུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད། །ལྟ་བ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། །འདོད་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་
 སོགས་པ། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤྱོད་བར་བྱེད། ⁷³³ །ཅེས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་མ་གཏོགས་དེ་དག་
 ཉིད། །གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་དེ་དང་འབྲ། ⁷³⁴ །ཞེས་འདོད་པ་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་བརྩུ་དང་། ཀུན་
 འབྱུང་དང་འགོག་པ་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་དང་བོ་གཉིས་དང་། མཆོག་འཛིན་ཐ་མ་སྟེ་གསུམ་དང་། ལམ་ལ་
 ལྟ་བ་དང་བོ་གཉིས་ཁོ་ན་དོར་བས་བདེན་བཞི་ལ་རིམ་པ་ལྟར་བརྩུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད་ཡིན་ལ།
 གོང་མར་ཁོང་ཁྱོད་ཡང་དོར་བས་བདེན་བཞི་ལ་རིམ་པ་ལྟར་དགྲ་དང་དུག་དུག་བདུན་ལོག་པར་འཇུག་
 པས་སྤྱིར་ན་བྱ་བརྒྱད་དོ། །

གཉིས་པ་(ལོག་པར་འཇུག་ཚུལ་)ནི། གལ་ཏེ་མཐོང་སྤང་རྣམས་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་
 བ། འཇུག་མཁན་ནི་དུ། འཇུག་ཡུལ་ནི་གང་། འཇུག་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཇུག་པ་པོ་ནི་ཅ་ཉོན་དང་
 མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་བའི་ཉེ་ཉོན་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་བྱུང་གཙོ་བོ་སེམས་དང་བཅས་པ་
 མཐའ་ཡས་ཀྱང་གཙོ་བོ་དང་རིགས་བསྐྱུ་ན་བརྩེ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་མ་རིག་པ། ཐེ་ཆོམ་
 ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ཚུལ་ཁྱིམས་བརྩུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ལོག་ལྟ་སྟེ་མདོར་ན་ལྟ་མིན་ལྟ་དང་ལྟ་བ་

⁷³² བསྐྱུ་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་ལ། དེ་ག་ ༥ འོག་ ༣༥ ཟེང་། ༡༥

⁷³³ བསྐྱུ་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་ལ། དེ་ག་ ༥ འོག་ ༣༦ ཟེང་། ༡༠

⁷³⁴ བསྐྱུ་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་ལ། དེ་ག་ ༥ འོག་ ༣༦ ཟེང་། ༡༥

ལྟོ། །འབྲུག་པའི་ཡུལ་ཡང་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་བདེན་པ་བཞིན། །འབྲུག་ཚུ་ལ་ནི་
 ཀུན་བརྟུན་སྟུ། སྟུག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་དེའི་རྒྱ་དང་གཞིའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་ལོག་པར་རྟོག་
 བོ། །ཉོན་མོངས་པ་བརྩུ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཡང་དེ་ལ་སྐྱབ་པ་སྐྱེད་པས་ལོག་པར་
 ལྷགས་པའོ་⁷³⁵ ཞེས་པ་འདི་ཡིན་རོ། །འདིའི་དོན་ནི། བདེན་པ་བཞིན་གྱི་མཆོད་ཉིད་གང་
 ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་བ་དེ་རི་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་སྟོང་དུ་བརྩུ་པོ་འདིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་
 ལས་དངོས་སུ་སྐྱེད་ཅིང་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྐྱ་མས་སྤྱི་མ་རྣམས་སྐྱེད་པ་དང་སྤྱི་མའི་རྣམ་སྟོན་འཕེན་
 པ་དང་འབྲུབ་པར་བྱེད་པས་སྟུག་བསྐལ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱི་བ། སྟུག་ཀུན་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་། དེ་
 གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་ཀྱང་འདི་དག་འཕེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྤྱི་བ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྩུ་པོ་འདིའི་
 རྒྱ་དང་གཞི་བྱེད་ལ་གང་གི་ཆེ་བདེན་པ་བཞིན་གང་ཟག་གིས་སྟོང་པར་མངོན་དུ་བྱས་པ་དེའི་ཆེ་དེ་དག་
 གིས་ཕན་ཚུན་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ལྟོག་པའི་སྤྱི་བ་བརྩུ་པོ་འདི་སྟུག་ཀུན་ལ་ལོག་པར་ལྷགས་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐོང་བས་སྟོང་བའི་སྤྱི་བ་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེན་བཞིན་བདག་མེད་པར་མ་
 མཐོང་ན་འཁོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་དབང་གིས་ཐར་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཡང་སར་འདུ་ཤེས་ནས་
 སྐྱབ་པར་འབྱུང་ལ། མཐོང་བ་ན་སྐྱབ་པ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་བརྩུ་པོ་འདི་སྟོན་སྟོན་ལྟོག་པའི་སྤྱི་བ་
 འགོག་ལམ་སྐྱབ་པའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱབ་སྟེ་སྟོང་བའི་ཉོན་མོངས་བརྩུ་པོ་དེ་གཉིས་ལ་ལོག་པར་
 ལྷགས་པའོ།

དེ་ཡང་དངོས་སུ་དང་། བརྒྱུད་ནས་སམ་ལོག་པ་ལ་དང་། དབང་གི་ལོག་ལྷགས་དང་གསུམ་
 ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་(དངོས་སུ)ནི་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་། ལྟ་བ་ཐ་མ་སྟེ་གསུམ་དང་།
 མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་ལྟ་མིན་གྱི་གཉིས་དང་ལྟ་ནི་བདེན་པ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་ལྷགས་ཏེ། རིམ་བ་
 ལྟར་བདེན་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་ཉག་པ་དང་ཆད་པར་འཛིན་པ་
 དང་། བདེན་པའི་རྣམ་པ་དེ་དང་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བའམ་དེ་དག་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལས་གཞན་

⁷³⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་བ། 26 ལོག་ 399 ཟེང་། 94

པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། བདེན་པའི་རང་བཞིན་ལ་སྒྲོངས་པ་དང་། དེ་དག་དེ་ལས་བསྐྱེད་པ་
 ལྟར་ཡིན་མིན་ཡིད་གཉིས་ཟ་བས་བདེན་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་སྤྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྤྱིར་རོ། ། གུན་བརྟུས་ལས་ཐེ་ཆོམ་གཉེན་པོ་ལ་ལོག་ཞུགས་སུ་བཞད་པ་ནི་བདེན་
 བཞི་གཉེན་པོའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། ། གཉིས་པ་([བརྒྱུད་ནས་སམ་ལོག་པ་](#))ནི་ལྟ་བུ་ལ་མཆོག་
 འཛིན་གཉིས་དང་། ལྟ་མིན་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ང་རྒྱལ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ནི་བརྒྱུད་ནས་ལོག་ཞུགས་
 ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་མཆོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་། ལྟ་ངན་དང་
 འབྲེལ་བའི་སྒྲོད་ངན་ལ་དག་གོལ་ངེས་འབྱེན་དུ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་ངན་གྱིས་སེམས་ཁེངས་པ་དང་། ལྟ་
 ངན་ལ་སྤེད་པར་བྱེད་པས་བདེན་པ་དང་བར་དུ་དམིགས་ཚུལ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་ཉོན་མོངས་ལ་
 སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་([དབང་གི་ལོག་ཞུགས་](#))ནི། ཁོང་ཁྱོད་རྣམས་ནི་དབང་གི་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ཏེ་རང་གི་
 ལྟ་བུ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་བུ་ལ་གུན་ནས་མནར་བ་སེམས་པའི་དབང་གིས་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་
 སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་([སྒྲོམ་སྤངས་པའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ](#))ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། ། དང་པོ་(མཆོན་
 ཉིད་)ལ་སྤྱི་འཇུག་མཆོན་ཉིད་ནི། མི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་གཞོམ་བྱར་བྱུར་པ་ཡིན་པ། དེའི་ཉོན་
 སྤྱིབ་དང་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་
 ཤེས་པ་གང་ཞིག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་གཞོམ་བྱར་བྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་([དབྱེ་བ་](#))ལ་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱུག་ ། ཁམས་ཀྱི་སྒྲོ་
 ལས་བཅུ་དྲུག་སྟེ། གུན་བརྟུས་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དྲུག་སྟེ་འཛིག་
 ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་སྤྱིན་ཅིག་སྤྱེས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་བུ་དང་
 ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པའོ། ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ཁོང་ཁྱོད་པ་མ་གཏོགས་ལ་ལྟ་བུ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
 ན་རི་ལྟ་བུ་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་དེ་དག་མདོར་བསྐྱུ་ན་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་

དུག་ནི་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རིགས་སོ།⁷³⁶ །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སས་ཕྱེན་ཞེ་དུག་སྟེ་འདོད་པ་ན་
 དུག་བསམ་གཏན་བཞིན་ལྟ་བཞིན་ཉི་ཤུ། གཟུགས་མེད་བཞིན་འད་དེ་བཞིན་དུའོ། །ས་ལ་ཆེ་འབྲིང་གི་
 རྣམ་པའི་སྒྲོན་ས་ཕྱེན་ས་དགུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཁོང་ཁྱོམ་གཏོགས་པ་ལྟ་ལ་དགུ་དགུར་ཕྱེ་བས་བྱ་གཅིག་
 པ་ལྟ་དང་། འདོད་པར་ཁོང་ཁྱོད་དགུར་ཕྱེ་བས་བཞི་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞིའོ།

གཉིས་པ་ནི། མཛོད་ལས། བཞིན་སྒྲོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན།⁷³⁷ །ཞེས་ངོ་བོའི་སྒྲོན་ས་ཕྱེན་
 འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་མ་རིག་པ་བཞི་བཤད་ལ། བོང་མར་ཁོང་ཁྱོད་བོར་བས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་
 ཁམས་ཀྱིས་ཕྱེན་བཅུའོ། །བཅུ་པོ་དེ་ས་ལ་ཆེ་འབྲིང་གི་རྣམ་པས་སྤང་ལྟར་ཕྱེ་བས་ཉིས་བརྒྱ་དང་ང་
 གཉིས་སོ། །འདི་ནི་ཕྱེ་སྟེ་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་ལ། ལྟ་མ་ནི་
 ལུང་པོ་ལྟའི་རབ་ཕྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པར་ལྟ་བུ་ཐ་མ་གསུམ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ནི་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
 ལ་ལྟག་མ་རྣམས་ནི་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་བ་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཉེ་མདོ་
 སྟེ་པ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་དབྱེད་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་རྣམས་བདེན་པ་ལ་
 ལོག་ཞུགས་དང་སྒྲོམ་སྤང་རྣམས་སའི་སྒྲོན་ས་འབྱེད་ཅེ་ན། མཐོང་སྤང་ནི་གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་ཡིད་
 བསྐྱེད་པས་སྐྱེད་པའི་རགས་པའི་ཆ་ཡིན་པས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤོང་བའི་
 ཕྱིར་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་ལ། སྒྲོམ་སྤང་ནི་གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་ཀུན་
 བཏགས་པ་ལས་མ་རྒྱུད་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཆ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་
 བདེན་པ་མཐོང་བ་གོམས་པས་ཆེ་འབྲིང་ནས་སྤང་དགོས་ཀྱི་མཐོང་ཙམ་ནས་སྤང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་
 སའི་སྒྲོན་ས་ཆེ་འབྲིང་དུ་བཞག་གོ། །མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་ལ་ཀུན་བཏགས་དང་ལྟན་སྐྱེས་ཞེས་པའི་
 རོན་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐས་སྟོ་བསྐྱར་བ་དང་མ་བསྐྱར་བ་ལ་བྱའི་མངོན་སྲུང་དང་བག་ལ་ཉལ་ལ་

⁷³⁶ བསྐྱེད་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༡༩ ཟེང་། ༡

⁷³⁷ བསྐྱེད་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༢༩ ཟེང་། ༡༣

མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐོང་སྤང་བདེན་པ་དང་སྒྲོམ་སྤང་ཡུལ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་
དང་ཀུན་བདུས་སུ་མཐོང་སྤང་ལ་མི་མ་སྤུན་པ་གཉིས་བསྟན་ཅེ་ན། དོན་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅས་ཐ་
དད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་མདོ་སྤེ་བ་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་བྱུང་མཐའ་ཐ་དད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
པར་འཆད་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཀུན་བདུས་སུ་བཤད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཀུན་
ཀྱང་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་མ་མཐོང་བར་དུ་འཇུག་ཅིང་མཐོང་བ་ན་ཕྱོག་པ་ལ་དགོངས་ནས་བདེན་
པ་རྣམས་ལ་ལོག་ཞུགས་སུ་བཤད་ལ། བསྐྱབ་པར་གོ་བཞི་བཤད་པ་ནི་རགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི་
ཞེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཀུན་བདུས་ལྟར་དུ་འཇུག་པར་བསྐྱབ་བཞིན་ལས་གསུངས་ཤིང་། འཇུག་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡང་ཀུན་བདུས་ལྟར་བཤད་པས་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་
ཉོན་སྐྱེ་བ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གཉིས་ལུགས་དེ་དག་གང་གི་རྗེས་སུ་འབང་
ཞེ་ན། རྒྱན་གྱི་སྤང་བ་དང་སྐབ་དགོངས་སུ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་ལུགས་འདི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
གསུངས་པས་འདི་ཉིད་ཁས་ལྷང་དོ། །

བཞི་པ་(རི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་)ལ་གཉིས། མཐོང་སྤང་དང་། སྒྲོམ་སྤང་རི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་(མཐོང་སྤང་)ལ་གཉིས། ལུགས་གཞན་བསྟན། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་(ལུགས་གཞན་
བསྟན་)ནི། བསྐྱབ་དང་མཛོད་ལས། འདོད་པའི་སྤྱད་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་སྤྱད་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་བཟོད་
ཆོས་ཤེས་གཉིས་དང་། ཁམས་གོང་གི་སྤྱད་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་སྤྱད་བསྐྱལ་ལ་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་
ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་སྤོང་ལ། བདེན་པ་སྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ་ཁམས་གོང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་
མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་རྣམས་ཐ་དད་པར་བཤད་དོ། །དེ་ནི་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་ཡིན་པར་འབྲི་བཞེད་དོ། །འོད་
འགའ་ཞིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་ཀུན་བདུས་ནས་འབྱུང་བའི་མཐོང་སྤང་གི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལྷངས་
ནས་སྤོང་ཚུལ་འཆད་པ་ན་མཛོད་དང་མ་སྤུན་པར་སྤྱབ་པ་ནི། ཀུན་བདུས་ཀྱི་སྤོང་ཚུལ་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་
པ་མ་གོ་ནས་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཨ་ལྷ་ཀ་རས་ཀྱང་། མཐོང་སྤང་གི་
བྱངས་དང་ལོག་པར་འཇུག་ཚུལ་ཀུན་བདུས་ལྟར་བརྒྱ་ཅ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་ཆོས་བཟོད་བཞིས་
འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་བཞི་བཅུ་དང་། རྗེས་བཟོད་བཞིས་ཁམས་གོང་གི་མཐོང་སྤང་དོན་གཉིས་སྤོང་

བར་འདོད་དེ། འདི་ནི་བརྗེ་ཏེ་ཆེན་པོའི་གསུང་ཡིན་ཡང་མངོན་བ་གོང་འོག་གི་མཐོང་སྤང་གི་གངས་མི་
མ་སྤུན་བ་ཅམ་ཤེས་ཀྱང་སྤོང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མ་མཁུན་བས་དོར་བར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་བརྟུས་གྱི་
ལུགས་གང་ཞེ་ན། འདི་ནི་ལམ་ཤེས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ་གཞན་ཡང་ཀུན་བརྟུས་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་
སྐབས་གྱི་བཤད་བ་ལ་ལོག་པར་བཤད་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་སྤུབ་དགོངས་སུ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་
སྐབས་དེར་དགག་པར་བྱའོ། །

གཉིས་བ་(རང་ལུགས་བཞག་བ་)ནི། བདེན་བ་བཞི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་མཐོང་སྤང་
བཞིའི་དངོས་གྱི་གཉེན་པོ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་བ་(སྒྲིམ་སྤང་ནི་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་)ལ་གསུམ། ཆོས་མངོན་བ་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ།
དེའི་དགོངས་བ་གང་ཡིན་བརྟག་བ། སྤང་གཉེན་གྱི་བྱད་པར་གཞན་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་(ཆོས་མངོན་
བ་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་)ནི། ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་ལ་སྤོང་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟར་ས་གོང་
འོག་ལ་ཞེ་རགས་སུ་བསྒྲུམས་ནས་དང་། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་དང་འཇིན་སྟངས་
འགལ་བ་ལུང་པོ་བདག་དང་བདག་གི་བས་སྤོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲུམས་ནས་སྤོང་བ་སྟེ།
དེ་ཡང་ས་དགུ་ལ་སྒྲིམ་སྤང་དགུ་དགུར་བྱེ་བའི་གཉེན་པོ་འཇིག་རྟེན་བ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་སྒྲིམ་ལམ་ལ་ཡང་རྩལ་དེ་སྟེད་དེ། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཅེའི་སྤང་བྱ་དགུ་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲིམ་ལམ་
གྱིས་སྤོང་བ་མེད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོས་ནི་མངོན་གྱུར་དང་གཉིས་པས་ནི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་ཞིང་དང་པོ་
ནི་ལུ་སྟེགས་དང་ཡང་སྤུན་མོང་བ་དང་གཉིས་བ་ནི་ཆོས་འདི་པའི་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་
མོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ཡང་གཉིས་ཏེ།
ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་གིས་ཁམས་དང་ས་མ་བྱེ་བར་བསྒྲུམས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་
བསྒྲུམས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་དང་། བྱེ་སྟེ་
ས་རྣམས་ལ་རིམ་ཅན་དུ་བསྒྲུམས་པས་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་མི་
འདྲ་བའི་བྱད་པར་གསལ་པོར་མ་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཀུན་བརྟུས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རི་འདྲ་བས་སྤོང་
ཞེ་ན། འདེས་བ་ལ་དམིགས་བ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །མི་རྟག་བ་ལ་སོགས་

པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བར་བྱེད་དེ་ཞེས་ཅིག་ཅར་བའི་
དམིགས་རྣམ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་འདྲེས་པའམ་བསྒྲུམས་པ་ལ་
དམིགས་པས་སྒྲིང་བར་བཤད་པ་འདྲིལ་ཏེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤངས་པ་བརྟའམ་མིང་གིས་སྤངས་པ་
ཅམ་དུ་གསུངས་པས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོན་སྒྲིང་བ་བཏགས་པ་བ་དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་
པའི་སྒྲོན་སྒྲིང་བ་མཆོན་ཉིད་པར་མངོན་པ་ལས་དོན་གྱིས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(དེའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་བརྟག་པ་)ནི། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་
ཁམས་རྣམས་ལས་འདའ་བར་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་དེ་དང་དེ་ལས་གསུངས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་དབང་
བརྟལ་སྤྱིད་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་ཞིང་སྒྲིང་བའི་སྒྲོ་མི་འབྱུག་པར་རེ་ཞིག་བདག་མེད་པ་བསྟན་པའི་སྒྲིང་
དུ་མི་རུང་བ་ལ། རིམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་ལམ་ལ་དང་བའི་ཕྱིར་ཐབས་མཁས་པས་ས་གོང་མ་གོང་
མ་རྣམས་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་སྒྲིང་ས་དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་མངོན་གྱུར་པ་བསྒྲོག་ནས་དེ་དག་
སྤྱིད་པ་མི་འདོད་ཅིང་སྤྱིད་པ་དང་བྲལ་བ་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་བདག་མེད་པའི་ལམ་སྟོན་ནོ། །ལམ་སྤྱི་མས་
ནི་ས་དེ་དག་ཏུ་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཞིག །ས་དེ་དག་ལ་སྤྱིད་པའི་སྒྲོན་སྒྲིང་
མཆོག་ཏུ་ལྟ་བ་ཅམ་ཞིག་ཉམས་སྒྲིང་པར་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིད་པ་མངོན་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་མི་
བྱས་ཏེ། བདག་དང་བདག་གི་བར་ཆགས་པ་ནི་ལམ་དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་མངོན་གྱུར་
དུ་འབྱུག་པ་དང་། དེས་དེའི་རྒྱུ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
དེས་པའི་དོན་དུ་ན་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་ཀུན་ལྡོག་མི་དགོས་
ཏེ། འོག་མའི་ཉོན་ལ་གོང་མའི་སེམས་ཐོབ་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་ཉོན་ཡིད་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་མཐོང་
སྤང་རྣམས་འཛོམས་པ་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་གོས་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འོག་སའི་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་ལམ་དེས་ངེ་ལྟར་
སྒྲིང་། མངོད་ལས། ལྷག་སྦྱེས་མཐོང་དང་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི།⁷³⁸ །ཞེས་སྤྱིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་མཐོང་

⁷³⁸ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥ ཞོག ༣༦ ཟེང་། ༡༥

སྤང་མཐོང་ལམ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་བར་བཤད་པས་ནི་མི་གཞོན་དེ་དེ་ནི་བྱེ་སྤྲུལ་
 གུན་བཏགས་པ་ཡིན་པས་སྤོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པས་ཀྱང་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནི་
 རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནི་རྒྱུད་སྤོད་དུ་རུང་བར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གཤི་ཉོན་མོངས་
 ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྤྲོང་
 བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་དངོས་སུ་འཛིན་སྤངས་འགལ་བས་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཉེས་པ་རྣམས་འཛོམས་པ་ལ་མ་བྱ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། སྤྲོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་
 ཕྱིར། །དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉེས་གུན་དང་། །འགལ་བར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན།⁷³⁹ །ཞེས་དང་། སྤྲོང་ཉིད་ལྟ་
 བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྒྲོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན།⁷⁴⁰ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་མངོན་
 གྱུར་དང་བག་ལ་ཉལ་གཉིས་ཀ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་
 བྱེད་ཀྱིས་སྤྲོང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྣམ་གཞག་འདི་སྤྲོང་གང་ཟག་གི་སྐབས་དང་བསམ་གཏན་དང་
 གཟུགས་མེད་པའི་སྐབས་སུ་སྤང་བྱ་འཛོམས་ཚུལ་བསྟན་པ་རྣམས་དང་འགལ་བར་མི་བསམ་སྟེ། དེ་
 ནི་མངོན་པ་ནས་སྤྲུལ་ཐེན་ཆོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་རྣམས་ལྟར་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་དུ་འཐད་དབྱེད་པ་
 མིན་པས་སོ།།

གསུམ་པ་(སྤང་གཉིན་གྱི་བྱེད་པར་གཞན་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་བ་
 དང་། སྤང་བྱའི་ངོ་བོ་དང་དུས་དང་། སྤངས་ཤིང་གྲོལ་བའི་དོན་གང་ཡིན་བཏགས་པའོ། །དང་པོ་(རིམ་
 དང་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་བ་)ལ་གཉིས། འདོད་པ་དགོན། གནས་དོན་བསམ་པའོ། །དང་པོ་(འདོད་པ་
 དགོན་)ནི། ཉི་སྤང་དུ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་དགུ་པོ་རྣམས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་སྤོན་དུ་
 མོང་ན་སྤིད་ཅེའི་སྤང་བྱ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤོན་དུ་སྤྲོང་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་པ་ནས་སྤིད་ཅེའི་བར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དགུ་རྣམས་རིམ་གྱིས་
 སྤྲོང་བར་བཤད་ལ། ཐུབ་དགོངས་སུ་ཡང་སྤྲུབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ས་དགུས་འདོད་པའི་

⁷³⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༧ ཞོག ༥༡༩ ཟླང་། ༡༥

⁷⁴⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༧ ཞོག ༥༡༣ ཟླང་། ༥

སྤང་བྱ་དགུ་དང་། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་ས་བརྩུ་བས་བསྐྱུས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྤང་བྱ་དགུ་ཆོན་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤྲོང་བར་འདོད་ཅིང་དེ་
 ཡང་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འཆད་དོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་ཉི་སྤང་གི་དེ་ཉན་ཐོས་དང་ཚུལ་
 བསྐྱེད་ནས་བརྗོད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་བྱང་སེམས་ལ་སྤྲ་ཇི་བཞིན་པར་སྐྱར་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཆགས་བྲལ་
 སྤོན་སོང་ཉན་སྤྱི་བ་ལ་འདོད་ན་ནི་སྤྲོད་ཅེ་ཉི་ཉན་མོངས་བརྒྱད་པ་སྤངས་པ་སྤྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་
 པའི་རྒྱལ་སྤས་སུ་བཞད་པ་མི་འཐད་དོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་
 ཕྱིར་དོ། །ཤེས་སྤྱི་བ་ལ་འདོད་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤར་གྱི་འཛིག་ཉིན་པའི་ལམ་གྱི་
 སྤང་བྱར་འགལ་ཏེ། ལམ་དེ་ཉིད་ཤེས་སྤྱི་བ་ཡིན་པས་སོ། །འཛིག་ཉིན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་
 ས་དགུའི་སྤང་བྱ་དགུ་ཆོན་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤྲོང་བར་འདོད་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤྲོད་ཅེ་ཉི་ཉན་མོངས་
 དགུ་པ་སྤངས་པ་སངས་རྒྱས་སུ་དང་། བརྒྱད་པ་སྤངས་པ་ས་བརྩུ་བར་བཞད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་
 སྤར་ལྟར་དོ། །ཤེས་སྤྱི་བ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ལྟར་འཛོག་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་སྤང་བྱ་
 ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་སྤངས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བར་བརྗོད་པ་འགལ་ཏེ། དེ་སྤངས་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་སྤང་
 བྱ་མཐའ་དག་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པས་སངས་རྒྱས་སུ་རིགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་སྤངས་པ་ལ་ལྟོས་
 རས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ལ་སོགས་པར་བཞག་པ་ནི། དེ་དག་
 ལ་དེ་དག་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་ཆོས་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆོན་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱེད་པར་འདོད་ནས་
 རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་པའི་རིམ་པ་ཇི་བཞིན་དུ་འདོད་ནས་བཞག་པ་མ་
 ཡིན་པར་ངེས་སོ་ཞེས་གསུང་དོ། །

གཉིས་པ་([གཞན་སྤོན་བསམ་པ་](#))ནི། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ལེན་ཚུལ་ལ་ཨ་ཟུ་དང་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་གཉིས་མི་མཐུན་ཡང་ཕྱི་མའི་རྗེས་སུ་འབྱང་སྟེ། ཐུབ་དགོངས་ལྟར་བྱས་ན་འགལ་བ་དུ་མ་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ལས་ནི་འདོད་པའི་ཉན་ཐོངས་དགུ་སྤངས་པ་དང་། ཇི་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་
 པས་དགུ་རེ་རེ་ནས་སྐྱར་བ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་བྱས་པ་དང་། ཉི་སྤང་གི་གང་ཟག་གི་སྐབས་ཀྱི་
 སྤངས་པ་རྣམས་སྤྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཆད་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། ཉི་སྤང་གི་སྤྱི་ཐེན་ལ་ནི་སྤྲོད་ཅེ་མ་

གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་ཡང་སྤངས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་
དུ་ཡང་ས་བརྩ་བ་ཐོབ་པར་ཐལ་བ་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དགུ་བ་སྤངས་པ་ས་བརྩ་བ་ཡིན་ན་
སྤེད་ཅིང་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་དབྱ་བཙུག་ཞུགས་པ་འབའ་ཞིག་ལ་ས་བརྩ་བ་ལ་གནས་པར་གསུངས་
པ་མི་རིགས་པ་དང་། ས་བརྩ་བ་མ་ཐོབ་གོང་དུ་ཁམས་གོང་མའི་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་མེད་ན་འཕགས་
བས་གཉེན་ཆོགས་གྱི་མཐོང་སྟོན་གཉིས་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་བཞི་ལ་ཁམས་གསུམ་པའི་
དབྱེ་བ་གསུངས་པ་འགལ་བ་དང་། ཡང་ཅེ་སྟུང་དུ་མཐོང་ལམ་ཅེ་མོའི་ངོ་བོ་འཆད་པ་ན་དེས་ཁམས་
གསུམ་གྱི་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མཐོང་ལམ་དེ་གཉིས་
ས་བརྩ་བའི་བྱད་པར་ལམ་ལ་འདོད་པས་མི་འགལ་སྟམ་ན་བཟང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྐབས་
གྱི་ལམ་རྣམས་བྱད་པར་ལམ་ལ་འདོད་པ་ལ་འཕགས་པའི་ལུང་གིས་བཀག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མགོ་
ལ་འཁྲི་བའི་བཤད་པར་འགྱུར་ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པའི་ཐོགས་མེད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་
བཞིའི་ས་མཆོམས་སྟོན་པའི་ལུང་གིས་རང་ཉིད་འཛོམས་ཏེ། དེ་ལ་ནི་གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྐྱབ་མཐོང་
སྟོན་གཉིས་ཀ་དང་། དེས་སྐྱབ་སྟོན་ལམ་འབའ་ཞིག་ལ་བཞག་ལ་བྱེད་ལྟར་ན་གཉིས་ཀ་ཡང་སྟོན་
ལམ་ལ་བཞག་དགོས་པས་སོ།།

གཞན་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་དང་འཇུག་འགྲེལ་གྱི་ལུང་རིམ་པ་སྟར་ས་བརྒྱད་པར་བག་ལ་ཉལ་
སྤ་མོ་ཡང་མེད་པས་ཉོན་མོངས་གྱི་ཀུན་སྟོད་མེད་ཅིང་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོན་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་དང་། ས་དེར་
ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཁོར་བ་འགགས་པར་བསྟན་པ་རྣམས་འཐད་ཕྱོགས་སུ་
བྱངས་ནས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དགུ་བ་དགུ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོང་བར་བཞེད་པའི་བརྗེ་ཏེ་ནི་ངོ་
མཆོར་རོ། །དེས་ན་ཉི་སྤང་དང་རྒྱན་སྤང་དུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་གསལ་ཁ་མེད་པར་སྦྱིར་སྟོན་
སྤང་རྣམ་རྟོག་ཆུང་འབྲིང་དགུའི་གཉེན་པོར་སྟོན་ལམ་ས་དགུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་ནི་སྤྱི་བཞིན་
པར་ཁས་སྤང་སྟེ་དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་ལ་མ་བྱེ་བར་སྦྱིར་སྟོན་སྤང་རྣམ་རྟོག་ལ་སྤང་དཀའ་སྤྲ་དགུ་
ཡོད་པས་གཉེན་པོ་ཆེ་ཆུང་དགུས་སྟོང་བར་བསྟན་པའོ། །འདི་དག་གྱུང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཁམས་
གསུམ་གྱི་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐད་སོ་ཐད་སོར་བྱིལ་ཏེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་སྟེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་

ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོས་པ་དང་བལ་བར་བསྐྱམས་པས་དངོས་པོར་མངོན་
 པར་ཞེན་པ་ལྟོག་ལ། དེ་ལོག་པ་ན་དེའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མཐའ་
 དག་ཀྱང་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱད་ཤིང་བྱད་པའི་མེ་བཞིན་ནོ། །ཉི་མ་ལས། དེ་ཡང་འདྲོད་པའི་
 ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ས་དགུ་པོ་རྣམས་སོ་
 སོར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དགུའི་གཉིན་པོ་སྟོམ་པའི་ལམ་ཆུང་བུའི་
 ཆུང་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དགུར་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ།⁷⁴¹ །ཞེས་སྤང་བུའི་རྟོན་ས་དགུ་པོ་སོ་སོར་རམ་རེ་རེ་
 ལ་དགུ་དགུ་ཞེས་སྟོམ་སྤང་དང་གཉིན་པོ་གཅིག་རེ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱན་བུ་དེ་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་
 པ་བྱུག་ཅི་རིགས་པར་རིམ་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། སྤ་མས་ནི་གུ་གཅིག་པ་རེ་རེར་
 བྱེ་བ་གསུངས་ཀྱང་རིམ་ཅན་བུ་སྟོང་བར་མ་བསྟན་གྱི་སྤང་བུའི་ས་བསྟན་པའི་སྟོ་ནས་རབ་དབྱེ་ཅམ་
 ཞིག་གསུངས་ལ། བྱེ་མས་ནི་ཉོན་མོངས་བྱུག་ལ་དགུར་བྱས་པ་རིམ་ཅན་བུ་སྟོང་བར་བསྟན་གྱི་ས་རེ་
 རེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤང་བུ་རྣམས་རིམ་ཅན་བུ་སྟོང་བར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་བྱང་
 སེམས་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་བརྒྱལ་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་ཁམས་གསུམ་རིམ་ཅན་བུ་བདག་མེད་པར་སྟོམ་པ་
 སྤིད་པ་དང་ཆོས་མངོན་པར་རིམ་ཅན་བུ་སྟོང་བར་བཤད་པ་གྲགས་ཆེ་བས་དེ་དག་དང་བསྟན་པའོ་
 ཞེས་བཤད་ཀྱང་བྱང་བ་ཅམ་མོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དགོངས་པ་འཆད་མི་ཤེས་པར་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་
 དཔོན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་པ་བྱང་སེམས་ལ་སྦྱར་བ་ནོར་ངོ་ཞེས་སྤྲོ་བ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོའི་བྱི་མ་
 གཞན་ལ་འགལ་བའོ།

གཉིས་པ་([སྤང་བུའི་ངོ་བོ་དང་བྱས་པ་](#))ནི། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། ཅི་ཀྱན་ནས་དགྲིས་
 པ་སྟོང་བར་བྱེད་ནམ་འོན་ཏེ་བག་ལ་ཉལ་སྟོང་བར་བྱེད། གང་ལས་སྤངས་ན་སྤངས་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་
 བྱ་ཞེ་ན། བག་ལ་ཉལ་ལས་སྟོང་བར་བྱེད་དེ། ཀྱན་དགྲིས་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྤངས་ཟིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །བག་ལ་ཉལ་སྤངས་ན་སྤངས་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཀྱན་ནས་དགྲིས་པ་

⁷⁴¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་ལ། དེག ༤༩ ཤོག ༡༥༦ ཟླ་ ༡༩

ལས་སྤངས་ལ་བག་ལ་ཉལ་ལས་མ་སྤངས་ན་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཀུན་ནས་དགིས་པ་འབྱུང་བར་འབྱུང་
གྱི། བག་ལ་ཉལ་ལས་སྤངས་ན་ནི་བག་ལ་ཉལ་དང་ཀུན་ནས་དགིས་པ་གཉིས་ཀ་གཏན་འབྱུང་བར་མི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།⁷⁴² ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

འོ་ན་སྤང་བྱ་དུས་གསུམ་ལས་གང་སྤོང་ཞེ་ན། ཀུན་བརྟུས་ལས། འདས་པ་ནི་འགགས་པའི་
ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ནི་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་བ་ནི་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་
འབྲུག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་སྤོང་སྟེ་གནས་
ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་གི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་འབྱུང་བ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་འགག་
པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤང་བ་དང་ཐུན་པ་འབྱུང་བ་དང་འགག་པ་བཞིན་ནོ།⁷⁴³ ཞེས་
སོ། །དེའི་དོན་ནི་མངོན་གྱུར་པ་འདས་མ་འོངས་ནི་ཞིག་ནས་དང་མ་སྐྱེས་ནས་མེད་པས་སྤང་མི་
དགོས་ལ། ད་ལྟ་བ་ནི་གཉེན་པོ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་འབྲུག་པས་མངོན་གྱུར་མི་སྤོང་ཡང་སྤང་བའི་ས་
པོན་དང་གཉེན་པོ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྲུག་པ་མི་འགལ་བས་གནས་ངན་ལེན་སྤོང་
ངོ། །དེ་ཡང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྒྱུད་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་ལ་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་རྫོགས་པར་སྐྱེས་པ་དང་སྤང་བྱ་ཡང་རྫོགས་པར་འགག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤང་བྱ་གང་དང་གང་
གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་ཟེན་པ་ན་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་རྒྱུད་དེ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤོང་བའི་
དོན་ནི་གཉེན་པོ་མ་སྐྱེད་ན་རྒྱུད་དེ་ལ་སྤང་བའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལས་དེ་སྐྱེས་
སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱི་མའི་རྒྱན་འབྱུང་བ་འགོག་པའོ།

གསུམ་པ་(སྤངས་ཤིང་གྲོལ་བའི་དོན་གང་ཡིན་བརྟག་པ་)ནི། གཉེན་པོ་ནུས་ལྡན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་
སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་རྒྱུད་སྤང་སྤང་བྱ་དེའི་སྟོད་དུ་གྱུར་པ་སྟོད་མ་ཡིན་པར་གནས་གྱུར་ནས་སྤང་བྱ་དེའི་
རྒྱན་སྐྱེ་བའི་སྟོབས་མེད་པར་བྱས་པ་ནི་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། གནས་ངན་ལེན་

⁷⁴² བསྟན་འཕྱར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥ ཞོག ༡༥༣ ཟླ་ ༡༩

⁷⁴³ བསྟན་འཕྱར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥ ཞོག ༡༡༩ ཟླ་ ༡༥

གྱི་རྣམ་པ་དང་བུལ་བས་མ་འོངས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གནས་པ་དེ་ནི་སྤོང་
བའོ།⁷⁴⁴ །ཞེས་སོ། །མཛོད་ལས་ནི་གང་གོལ་ན་སྐྱེ་འགྱུར་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱོབ་པའི་སེམས་གོལ་ལ།
གང་གིས་སྤོང་ན་འགག་འགྱུར་ད་ལྟ་བའི་ལམ་གྱིས་སྐྱིབ་པ་སྤོང་ཞེས་འདོད་དེ། མཛོད་ལས། མི་སྐྱོབ་
སེམས་ནི་སྐྱེས་འགྱུར་བ། །སྐྱིབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་གོལ་འགྱུར། །འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་
ནི། །དེ་ཡི་སྐྱིབ་པ་རབ་ཏུ་སྤོང་།⁷⁴⁵ །ཞེས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་འགག་འགྱུར་གཉིན་པོ་འགགས་པ་དང་
སྤང་བྱ་འགགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་གྱི། ཐུབ་དགོངས་སུ། འོ་ན་འདས་
བའམ་མ་འོངས་པ་འམ་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སེམས་རྣམ་པར་གོལ་ཞེས་ན། མ་འོངས་པའི་སེམས་སྐྱེ་
བཞེན་པ་མི་སྐྱོབ་པ་སྐྱིབ་པ་རྣམས་ལས་རྣམ་པར་གོལ་ལོ། །དེ་སྐྱེས་པས་སྐྱིབ་པ་སྤོང་བའི་ལམ་ནི་
གནས་སྐབས་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འགག་བཞེན་པ་ཉིད་གྱིས་ན་ད་ལྟར་བའོ།⁷⁴⁶ །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། རང་འགྲེལ་
ལས། འགག་པ་ནི་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་སྟེ་ད་ལྟར་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ།⁷⁴⁷ །ཞེས་
སོ། །

གལ་ཏེ་གཉིན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་དུས་མཉམ་ན་སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རྫོགས་
པར་སྐྱེས་པ་ན་སྒོམ་སྤང་ཐ་མ་མ་ལུས་པར་འགག་དགོས་པས་རྒྱུན་མཐར་སྐྱིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤང་
དགོས་ཏེ། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱིབ་པ་མེད་པས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་
རྒྱུ་གྱི་ས་ལ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མོངས་པ་གཉིས་དང་། དེའི་གནས་ངན་ལེན་གཅིག་རྣམས་དགོངས་འགྲེལ་
ལས་གསུངས་པ་དང་། མདོ་སྟོན་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་། ས་དེ་ལ་རྫོགས་པའི་སྐྱིབ་པ་བཤད་པ་དང་། གཏན་
ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་ཀྱང་། ཟག་པ་པའི་གནས་ངན་ལེན་ནི། ཟག་ལ་ཉལ་སྤངས་ཀྱང་སྟོན་ཟག་
པས་བསྐྱེད་ཅིང་ཟག་པས་ཡོངས་སུ་བསྒོམ་པ་སྟེ་དེ་དང་འདྲ་བའི་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རང་
བཞེན་གྱིས་ངན་པར་གནས་པ་དང་། ངན་པར་ཞུགས་ལ་ཆེས་སྤབ་པ་དང་། ཆེས་རྒྱུང་བ་གང་ཡིན་

⁷⁴⁴ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག 26 ཞོག 374 ཟེང་ 3

⁷⁴⁵ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག 26 ཞོག 374 ཟེང་ 13

⁷⁴⁶ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག 63 ཞོག 703 ཟེང་ 3

⁷⁴⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག 60 ཞོག 620 ཟེང་ 14

པའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གནས་ངན་ལེན་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དག་
བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་མ་སྤངས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉག་གཅིག་གིས་སྤངས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
ཞེས་བྱ་འོ། ⁷⁴⁸ །ཞེས་ཟག་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཀྱིས་སྤངས་ཤིང་བྱི་མ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་སྤངས་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ།
འདི་དང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྒྱན་མཐར་སྒྲིབ་གཉིས་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པ་ཡོད་ན་གནས་མ་ལུས་པར་གྱུར་པས་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་
དང་། བག་ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་ཐུབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་མེན་པར་ཐལ་བ་དང་།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་འོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །སངས་རྒྱས་སའི་སྤང་བྱ་ཡོད་ན་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་བྱི་བཅས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་དེར་མི་འགྱུར་ཏེ། ས་བཅུ་བ་ན་ཡོད་
པའི་གནས་ངན་ལེན་རྣམས་རི་སྤྱོད་ཀྱན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་དང་པོ་མ་སྒྲིམ་པ་དེ་སྤྱོད་དུ་སྤྱི་མཆོམས་
སྤྱོད་ནས་རྒྱན་ལྡན་དུ་འབྱུང་ཡང་གང་གི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་རྒྱན་ལྡན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སས་སྤངས་པར་འདོད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིམ་པའི་རྗེས་ལ་སྤྱོད་བར་མི་འདོད་དོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ས་སྤྱི་མ་ན་ཡོད་པའི་སྤང་བྱ་རྣམས་ས་སྤྱི་མ་རྣམས་མ་སྒྲིམ་ན་རྒྱན་ལྡན་དུ་འབྱུག་པས་ས་སྤྱི་
མ་སྒྲིམ་སྤྱོད་པ་ཀྱིས་ས་སྤྱི་མའི་སྐབས་དེར་སྤྱི་བའི་གོ་མ་རྟེན་པ་ལས་སྤྱི་མས་སྤངས་པར་བཞག་
གི། །གཉིན་པོའི་རྗེས་སུ་སྤང་བྱ་ཡོད་པ་སྤྱོད་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་(ས་ཐོབ་པའི་རྟགས་)ནི། ས་དང་པོ་ལ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་འདི་
གཏེར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྤྱོད་གིས་ཡོངས་སུ་གང་བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་དེ་ལག་མཐེལ་
ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྤྱོད་དུ་མས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པ་དང་། གསུམ་པ་
ལ་བདག་ཉིད་དཔའ་ཞིང་ལག་ཆ་དང་གོ་ཆ་སྤྱི་བ་ཐོགས་ནས་པས་ཀྱི་རྟོལ་བ་ཐམས་ཅད་འདུལ་བ་

⁷⁴⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༤ ཤོག་ ༩༩༥ གླེང་། ༡༩

དང་། བཞི་པ་ལ་ཕྱོགས་བཞི་ནས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིས་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་ས་ཆེན་པོ་ལ་
མེ་ཉླ་གསུམ་ཆོག་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་འཐོར་བ་དང་། ལྷ་པ་ལ་རྒྱན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྒྱན་པའི་བྱུང་མེད་
གྱིས་མགོ་ལ་མེ་ཉླ་ཅམ་པ་ཀའི་སྤང་བ་འདོགས་པ་དང་། རྩལ་པ་ལ་ཐེམ་སྐྱས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་རྩིང་
གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་བ་དང་ཞིང་རྩོག་མ་མེད་ལ་ཚུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་ཡོངས་སུ་གང་བ་
མེ་ཉླ་ལྷན་ལ་དང་ཀྱ་ལྷ་ཉ་དང་བརྒྱ་དཀར་པོས་བརྒྱན་པའི་ཚུ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཅེ་དགལ་
བས་ཡོངས་སྤྱོད་པར་མཐོང་ངོ་།།

བདུན་པ་ལ་ངོས་གཡས་གཡོན་གཉིས་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་གཡང་ས་མཐོང་སྟེ་དེ་ལ་
བདག་ཉིད་མ་སྐྱས་མ་ཉམས་པར་སྤྲོད་པ་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་ཕྱག་པ་གཉིས་ན་རི་རྩལ་གྱི་རྒྱལ་
པོ་སེང་གོ་རལ་བ་ཅན་ཅོད་བན་ཐོགས་པ་གཅན་གཟན་སྤ་མོ་ཐམས་ཅད་སྐྱག་པར་བྱེད་ཅིང་གནས་པ་
དང་། དགུ་པ་ལ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་མཐོང་སྟེ་སྐྱེ་བོ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཅིང་མདུན་གྱིས་བལྟས་ཏེ་མགོ་བོའི་སྟེང་ན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་སྤྲོད་ཆོག་པས་སྐྱས་
པའི་གདུགས་དཀར་པོ་འཛིན་པ་དང་། བརྒྱ་པ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་མཐོང་སྟེ་མདོག་
གསེར་ལྷ་བྱུ་འོད་འདོམ་གང་བ་ཆངས་པ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཅིང་མདུན་
གྱིས་བལྟས་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་མི་ལམ་ན་མཐོང་ངོ་། །ལྷས་འདི་དག་ཀྱང་ས་བརྒྱལ་པར་བྱེན་བརྒྱ་
ལས་ཆེ་བ་དང་བསྐྱུན་པའི་ལྷས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བྲིང་། ས་རྩལ་པའི་ལྷས་ལ། རྩིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྐྱུན་པ། ཐེམ་སྐྱས་བཞི་ནི་དེ་ལ་འབྲུག་པའི་སྐྱོ་བྱུ་མཐའ་བཞི། གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་བ་གཞི་
རིགས་དང་ཞིང་རྩོག་པ་མེད་པ་རང་བཞིན་དང་སྟོ་བྱར་རྣམ་དག །རི་སྐད་དུ། བསེལ་དང་ཞིམ་དང་
ཡང་དང་འཇམ། །དྲངས་དང་བྲི་ང་མེད་པ་དང་། །འབྲུངས་ན་ལྷོ་ལ་མི་གཞོད་དང་། །མགྱིན་པ་ལ་ནི་མི་
གཞོད་པའོ། །ཞེས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུས་གང་བཞི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དོ། །མེ་ཉླ་
རིགས་གསུམ་གྱིས་གང་ཐག་གསུམ་མཆོན་ཏེ། ལྷན་ལ་ནི་ཉི་མས་ཀྱང་འབྱེད་ལ། གཞན་གྱི་ཆེ་ཡང་
འབྱེད་སྤྱིད་པས་ཉན་ཐོས་དང་། ཀྱ་ལྷ་ཉ་ཉི་མས་བྱམ་པ་དང་རྩྭ་བས་འབྱེད་པར་བྱེད་པས་ཉི་མ་ལྷ་བྱའི་
སངས་རྒྱས་མ་བྱོན་པའི་ཆེ་འབྲུང་བས་དེས་རང་རྒྱལ་དང་། བརྒྱ་དཀར་པོ་ལྷ་བྱའི་བྱང་སེམས་ནི་བྱང་

སེམས་མཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་དག་མིས་ལྟས་ཀྱི་ཉག་མེད་ནས་གཉིད་ལ་
 སོགས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ལྟ་དང་མི་འགྲོགས་པ་ཅི་ཞེ་ན། གཉིད་ལ་ཡུལ་ལ་འདྲུག་པའི་ཤེས་པ་རང་དབང་
 མེད་པར་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ལུས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དགེ་བར་བགྱངས་པའི་གཉིད་གཉིས་
 ཡོད་པས་སྤྲུལ་མ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་མ་ཡོད་པས་སྦྱོན་མེད་དོ་ཞེས་པ་ལན་དོན་མ་ཐུན་དང་། གཞན་དག་ནི་སྦོ་
 བྱར་པའི་ཤེས་པའི་སྤང་བ་མི་ལྟས་བཞིན་དུ་བྱང་བ་ལ་མི་ལམ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ལན་
 འདེབས་པ་ནི་དེ་ལ་མི་ལམ་གྱིས་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། མཆོན་མ་འདི་
 དག་སྐབས་མ་ཡིན་པར་བྱང་ན་སྤྲུག་སམ་བདུན་གྱི་མ་ཐུར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་
 སོ། །བདུན་པ་([འབྲས་བུའི་བྱང་པར་](#))ནི། མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སངས་རྒྱུ་ས་ས་དང་། གནས་
 སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་ས་སྤྱི་མ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་([བྱང་པར་དེ་ལྟར་གྱི་སའི་ངེས་ཆོག་](#))ནི། ཆོག་
 དོན་དུ་སྦྱོན་ནོ། །

གཉིས་པ་([ཡན་ལག་གི་དོན་](#))ལ་གཉིས། མཆོམས་སྤྱར་བ་དང་། སའི་ཆོག་པ་དངོས་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་([མཆོམས་སྤྱར་བ་](#))ནི། གསུངས་སོ། །གང་ན་བར་ཞེས་སོགས་སོ། །ཡོངས་སྦྱོར་སྦྱོན་
 པ་ལ་ཉེར་གཉིས་ལས་མེད་ཀྱང་། འབྲས་བུའི་སའི་ཆོག་པ་བཅད་གཅིག་དེར་བསྐྱུས་པ་ནི་སྤྱི་ལ་
 མཆོམས་སྦྱོར་གཅིག་བྱེད་པ་ན་སོ་སོར་ཕྱལ་བ་མ་བདེ་བས་དོར་བའོ། །དགོས་པ་གང་ན། ས་དགུ་པོ་
 གང་གི་ཡོངས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བའི་ཡོངས་སྦྱོར་གི་ཆོས་སོ། །གང་དུ་ན་སའི་ཆོག་པ་ལ་སྤྱེ་དེའི་
 སྐབས་སྤྱའོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། ཆོག་པ་སྦྱོར་བསྟན་གྱི་བྱི་བ་ལྟེན་གཉིས་པའི་ལན་དུ་རི་ལྟར་ན་བྱང་
 ཆེན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་ཅིང་
 ས་ནས་སར་འཕར་ཏེ་ཞེས་ས་བཅུས་བསྐྱུས་པའི་སྦྱོན་སོགས་རྣམས་ལ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པ་བཅུའི་
 སྒོ་ནས་རིམ་གྱིས་འདྲུག་གོ་⁷⁴⁹ཞེས་ས་ཡི་འབྲས་བུའམ་ཉེན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་
 གསུངས་སོ། །འདྲུག་སྤྱབ་དང་ཆོག་པ་སྤྱབ་ལས་འཕྲོས་པ་ནི་མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་བྱང་པར་རོ། །

⁷⁴⁹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། 36 སྟོན་ 446 ཟེང་། 9

གཉིས་པ་(སའི་ཚོགས་དངོས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱ་ས་དགའི་ཡོངས་སྤྱོད་། འབྲས་བུ་ས་
བཅུ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་(རྒྱ་ས་དགའི་ཡོངས་སྤྱོད་)ལ་དགའ། །ས་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་
པ། བཞི་པ། ལྔ་པ། རྩ་པ། བདུན་པ། བརྒྱད་པ། དགའ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་དོ། །

(ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྒྲིང་།)

དང་པོ་(ས་དང་པོ་)ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་(ཅ་བ་)ལ་གསུམ། མདོར་
 བསྟན། རྒྱལ་པར་བཤད། སྒྲིང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་)ནི། ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བ་ནམ་བུ་
 ཡིས་ནི་འཐོབ་བྱེད་དོ། །ས་ནི་དང་པོ་ཐོབ་བྱེད། ཐོབ་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་ཐོབ་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་
 དང་ས་ལྷ་པ་དང་བདུན་པར་མི་དགེ་བ་བུ་དང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་སོགས་སྒྲིང་བར་
 བཤད་པས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་ཞེས་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཐོབ་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི་མདོ་ལས། ས་
 དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བ་འདི་དག་བྱ་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་
 པ་དང་། ས་ལྷ་ག་མའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་ཡང་ས་དེ་དང་དེ་ལ་གནས་པས་འདི་བྱ་སྟེ་
 མི་བྱ་སྟེ་⁷⁵⁰ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་བདག་འཛིན་སོགས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ས་དེ་ལ་
 སྒྲིང་བ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེས་ན་ས་ཐོབ་ཐེན་བྱེད་པར་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ས་དེ་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བ་དང་
 ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་མིང་གིས་བསྟན་ཏེ། རྒྱན་སྤང་དུ། དེ་ལ་ཡང་ས་གང་གི་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བར་
 འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་ནམས་ངེ་སྤྱི་མ་རྩོགས་པ་དེ་སྤྱི་དུ་ས་དེ་ཡིན་ལ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་ན་
 ཅི་ས་གཞན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱེད།⁷⁵¹ །ཞེས་སོ། །འདིར་སྒྲིང་བར་བྱ་བ་ནི་ས་ནམས་སོ། །གང་གི་
 སྒྲོན་ས་ན། ཅི་རིགས་པར་ས་ནམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་སྤྱེད་པ་དང་སྒྲོན་གྱི་ཆ་བསལ་བའི་སྒྲོན་ས་
 སོ། །གང་གིས་ན། རྒྱུའི་བྱེད་པར་བུ་ལ་སོགས་པ་ནམས་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཐེན་པར་
 བྱུར་པ་ནམས་ཀྱིས་སོ། །ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ས་ནམས་སྒྲིང་གཞིར་བྱས་ནས་ཡོན་སྒྲོན་གཉིས་སྒྲིང་
 བྱར་བྱ་སྟེ། ཡོན་ཏན་སྒྲིང་བའི་དོན་ནི་ཁང་བཟང་སྒྲིང་བ་ལྟར་རྩོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོན་སྒྲིང་
 བའི་དོན་ནི་རིན་པོ་ཆའི་གཡའ་སྒྲིང་བ་ལྟར་སེལ་བའོ། །དེ་ལྟར་གངས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན་པ་འདི་
 ཅི་ས་ལྷ་ག་མ་ནམས་ལ་ཡང་རང་གི་སྐབས་དང་སྒྱུར་བ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་ལས་ས་དགུ་ལ་ཆོས་ཀྱི་

⁷⁵⁰ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། 36 ཞོག 446 ཟེང་། 4

⁷⁵¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། 47 ཞོག 7033 ཟེང་། 72

གངས་སྟོང་ནས་འདི་དང་འདི་བྱ་བ་འདི་དང་འདི་མི་བྱ་ཞེས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་གཉིས་
 གིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་ས་ཁ་ཅིག་ལ་ཡོངས་སྟོང་ཉུང་བ་དང་ཁ་ཅིག་ལ་མང་བར་
 གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉི་བའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཅམ་ཡིན་ལ། ས་ཁ་ཅིག་ལ་སྤང་བྱ་སྟོང་བ་དང་
 གཉིན་པོ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་གསུངས་པ་ནི་མ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མཆོན་པ་
 ཡིན་པར་སེམས་སོ།།

གཉིས་པ་([རྒྱས་པར་བཤད](#))ནི། བསམ་དང་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། དེ་མི་
 དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་དང་། མཆོན་མ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
 བན་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་དང་། སྦྱིན་པ་དང་གཏོང་བ་དང་ལེན་པ་མི་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་གཏོང་བ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། དེས་ཆོས་སེམས་སུ་མི་བྱ་བའི་ཕྱིར། དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་
 བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་བཅའ་བ་ཡོངས་སུ་
 སྤང་བ་དང་། བྱིས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་དང་ཡང་འབྱུང་བ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། མཆོན་དང་
 དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱུ་ལ་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་དང་། ཆོས་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེལ་བ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་དང་། ཆོག་མི་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར་བདེན་པའི་ཆོག་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་སྟེ། ཞེས་སོ། །མདོ་འདིས་ནི་བཅུ་ཉིད་སྤང་བྱར་གསུངས་
 ཏེ་སྟོང་བྱེད་དང་གཞི་མཐུན་པའོ། །

གསུམ་པ་([སྟོང་བའི་ཚུལ](#))ནི། ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ཡིན་པར་ན།⁷⁵² ཡོངས་སྟོང་ཡིན་པར་
 རོ། །རི་ལྟར་བྱས་པས་ན་བཅུ་པོ་འདི་དག་རང་བཞིན་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་སོ། །འདི་
 ནི་མཆོན་པ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱུ་མ་ལྟར་དམིགས་པ་ཡང་དགོས་ཏེ། དག་ལྟན་ལས། རི་ལྟར་འཕོ་ཞེ་ན།
 ཐབས་ལ་མཁས་པས་སོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་

⁷⁵² ཞོལ་ སོག ༡༧༥ ན ༡ གཙང་། སོག ༡༤༠ ན ༣ གང་ཡིན་པར་ནས་

ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བའི་བྱིར་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་
དབྱེར་མེད་པར་མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །རྐང་པ་བྱི་མ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་མདོ་ལས་ཆོས་
བརྩུ་པོ་རེ་རེ་ལ་མི་དམིགས་པ་སྦྱར་བ་བསྟུས་ལ། འདི་ས་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
འགྲེལ་པ་འདིས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པ་)ལ་གཉིས། ཡོངས་སྤྱོད་སོ་སོའི་ངོ་བོ། ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་(ཡོངས་སྤྱོད་སོ་སོའི་ངོ་བོ་)ནི། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་པ་མཆམས་སྤྱོད་དུ་གསུངས་པ་ལ།
ཞེས་པ་སྤྱིའི་ཡོངས་སྤྱོད་གསུངས་པའི་ནང་ནས་སོ་སོའི་ཡོངས་སྤྱོད་སྟོན་པ་ནི་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ།
ལྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ལྟག་བསམ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་ནི། དང་པོར་གཞན་དོན་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་རིམ་བཤེས་མ་འདས་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གཞིའམ་རྒྱ་དགོ་བ་སྦྱབ་
པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་དོན་ལྟར་ལེན་གྱི་བྱ་བྱ་བ་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་མེད་པའི་བསམ་པ་དང་། ཡོངས་
སུ་སྤྱོད་བ་ནི་ཞེས་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཡང་ན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཞེས་པ་རྩ་བའི་གྲངས་
ཀྱི་རིམ་བཤེས་པ་བཞིན་འགྲེལ་པར་ཡང་འཆད་ཅེས་པའོ། །མདོ་དང་རྒྱན་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་
སྦྱབ་པ་ཞེས་བཤད་པས་གཞི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅེས་འཆད་པ་ནོར་རོ། །ཕན་དངོས་ནི་རང་དང་
གཞན་གྱི་དགོས་པའི་དོན་ལ་ཕན་པའི་རྣམ་མཁྲོན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་
དེའི་རྒྱར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འཛིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སེམས་མཉམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དང་ལྡན་པས་ཆད་མེད་བཞི་སྦྱབ་པས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ་རིས་སུ་
ཆད་པ་མེད་པ་དང་། དག་ཆེ་གཉིས་སུ་སྦྱ་མ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པར་འདོད་པ་དང་འདི་དེའི་རྒྱར་
བཤེད་དོ། །གཏོང་བ་ནི་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པའི་སྤྱོད་བས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་དང་།
བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ནི། རྣམ་མཁྲོན་དུ་བསྟུལ་བའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
མགྲུ་བར་བྱེད་པ་དང་། དམ་ཆོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཆོལ་བ་ནི། རྣམ་མཁྲོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཐེག་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོགས་རེ་བས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་དམ་ཆོས་
ཀྱི་དམིགས་པ་ཆོལ་བར་འདོད་ཅིང་ས་གཉིས་སུ་མི་ལྟང་བ་དང་། ཉག་ཏུ་ངེས་འབྱུང་གི་སེམས་ནི།

བྱིས་ན་གནས་པ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏུ་མའི་གཞིར་མཐོང་ནས་དེར་གནས་པ་ལ་མངོན་པར་མི་དགའ་ཞིང་ཆེ་
 རབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལ་ཡང་བར་ཆད་མེད་
 པ་དང་། སངས་རྒྱས་སྐུར་འདོད་དགའ་བ་ནི། ལྷ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྤྱོད་པར་འདོད་ཅིང་དེ་
 མཐོང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་། སྤྱི་མའི་རྟག་ཏུ་ཞེས་
 པ་འདིར་ཡང་སྐུར་རོ། །འདིར་མདོ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བཞེས་འབྱུང་
 བས་སྐུ་འདོད་ཅེས་པར་བསྐུར་ན་བདེའོ། །གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་སྐུར་རྟོགས་ཞེས་དང་། སྐུར་གཏོད་
 ཅེས་པ་ལྟར་ན་དང་པོ་ལ་རྟོགས་པ་སྟེ། མཐོང་ན་དགའ་བ་དང་བྱི་མ་ལ་སྐུ་དེར་སེམས་གཏད་ནས་དེ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་བཤད་དེ། མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཏུ་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བ་ལ་གསུངས་པས་སོ། །གྲགས་ཆར་ནི། སངས་རྒྱས་ཉེ་ཆོས་ལོངས་སྤྱོད་
 པའི་སྐུ་གསུམ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འཆད་དོ། །ཆོས་སྟོན་པ་ནི། ཐོག་མཐའ་བར་ཏུ་དག་བའི་གསུང་རབ་ཡན་
 ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་རི་བཞིན་ཏུ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། བདེན་ཆོག་ནི། དམ་བཅས་པ་
 ལྟར་གཞན་ལ་མི་སྐུ་བའི་བདེན་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྐུར་བའི་འོག་ཏུ་ཡང་རོ། །

གཉིས་པ་(ཡོངས་སྤྱོད་ཏུ་འབྱུང་ཚུལ་)ནི། འཛོལ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་
 པས་སོ། །གངས་བཅུའི་དང་པོ་མིང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་པ་དེའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བྱ་ན། བྱང་ཆུབ་
 ལ་ནི་ཉི་ལ་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་སྤྱོད་མཐོང་བ་ལ། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེ་འབྱུང་རྟེ། །དེ་ཕྱིར་རབ་
 དགའ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ⁷⁵³ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གང་གིས་ན། གོང་ཏུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
 ཆོས་ཡོངས་སྤྱོད་བཅུས་སོ། །རི་ལྟར་བྱས་པས་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཏུ་འབྱུང་ན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་
 པའི་རྒྱུའི་བྱེད་པར་བཅུ་པོ་དེ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་བྱེད་པར་ཏུ་
 བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བཤགས་ཁོ་ནས་ས་དེ་འཛོལ་གྱི་མི་དམིགས་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པ་དང་བྲལ་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་གིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བཅུ་པོ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བཞེས་བྱ་ཞེ་

⁷⁵³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག 20 ཞོག 446 ཟེང་། 30

ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟེ་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་བྱའམ་སྦྱང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་ལྡན་རྣམས་
 བསྐྱབ་བྱའི་གནས་མཐར་ཕྱིན་པར་སྦྱབ་པ་ན་དེ་ལ་སྦྱོང་ཞེས་བཞེད་པ་བཞིན། ཡང་ན་ས་དང་པོ་དེ་
 ཚོས་བཙུ་ཡི་ཐོབ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། བཙུ་པོ་འདིས་དེ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་ཞེ་ན། ས་དེ་ནི་སྤར་
 མ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་བྱ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཐོབ་ཟིན་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །འདིར་
 མདོར་བསྟན་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་ལ་བཤད་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོན་དུ་ཚོས་བཙུ་བཤད་ན་ས་དེའི་འོག་
 ཏུ་ཀར་པ་དང་པོ་གཉིས་ཐ་མ་གཉིས་དང་སྟེལ་ཏེ་བཙུ་པོ་དེ་ཡོངས་སྦྱོང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་བསྟན་པས་
 འདིར་དེ་དང་མ་ཐུན་པར་བྱ་སྟེ་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

(ས་གཉིས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད།)

གཉིས་པ་(ས་གཉིས་པ་)ལ་(རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་
ཞེས་པའི་ཆོག་ས་བཅད་གཅིག་སྟེ། བྱང་ཆེན་ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ཡང་
དང་ཡང་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་དེ་དག་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱའོ། །བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་
ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་པར་བྱིན་ནམས་ལ་བཙོན་པས་ཆོས་བ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་དོ།

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྤྱོད་བྱེད་སོ་སོའི་ངོ་བོ། ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་(སྤྱོད་བྱེད་སོ་སོའི་ངོ་བོ་)ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱེད་པར་
བྱེད་པ་དགེ་བའི་ཆོས་སྤྱད་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་
པ་དང་། ཉེས་སྤྱོད་མཐའ་དག་ལས་སྒྲིག་པ་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉན་རང་གི་ཡིད་
བྱེད་སྤངས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་
ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའོ། །བྱས་པ་གཞོ་བ་ནི། གཞན་གྱིས་པན་པ་ཚུང་དུ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་ཚུངས་པར་
མི་རྩི་ཞིང་བརྟམས་པར་མི་བྱེད་པས་བྱན་པ་དང་། བཟོད་པ་ནི། གཞན་གྱིས་ལུས་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་པ་
དང་སོགས་པས་ངག་གིས་གཞུག་བ་རྣམས་བཟོད་ཅིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཞོད་སེམས་མི་སྐྱེད་ལ་
ཆོས་རྣམས་མ་སྐྱེས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཐེག་གསུམ་ལ་འགོད་པ་སྐྱབ་པ་ལ་འགྱོད་པ་མེད་ཅིང་སྟོབ་དང་། སྟོང་བཅེ་བ་ནི། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་
ཕྱིར་ཡང་བསྐྱལ་བ་མང་པོར་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤྱོད་པ་ལ་མི་སྟོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་
ལ་བྱམས་པ་དང་། བཀྱར་སྟེ་ནི། མཁན་པོ་དང་སོགས་པས་སྟོབ་དཔོན་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་སྟེ་བོ་
ཐམས་ཅད་ལ་ང་རྒྱལ་བཅག་པའི་སྟོན་ས་འདུད་པ་དང་། ལྷ་མ་ལ་གུས་པར་ཉན་པ་ནི། དགེ་བའི་
བཞེས་གཉན་ལ་སྟོན་པར་འདུ་ཤེས་ནས་དེས་བརྟན་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་དང་། སྟོན་སོགས་ལ་བཙོན་པ་
ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ལས་གཞན་མེད་པར་སྟོན་སོགས་དུག་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོབ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་
བརྒྱད་དོ། །གཉིས་པ་(ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་)ནི། འཛོལ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ས་གཉིས་པ་བྲི་མ་

མེད་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བྱ་ན། འཆལ་ཚུལ་ཚོལ་བའི་ངི་བལ་ཕྱིར། །ངི་མ་མེད་པའི་ས་ཞེས་
བྱ།⁷⁵⁴ །ཞེས་ཏེ། ཚོལ་བའི་ངི་མ་ནི་ཐེག་པ་གཞན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །གང་གིས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སྒྲོང་བ་སྤྲ་མ་ས་དང་པོར་བསྟན་པ་བཞིན་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་
ཡོངས་སྒྲོང་བ་བྱས་པའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྐྱེད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདྲིར་ཡང་སྒྱུར་ཏེ་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །

⁷⁵⁴ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༤༩ ཟླང་། ༩༡

(ས་གསུམ་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་།)

གསུམ་པ་(ས་གསུམ་པ་)ལ་(རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ཐོས་པས་
ཞེས་པའི་རྒྱུ་བ་དུག་སྟེ། བྱང་ཆེན་ས་གསུམ་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་ལྔ་ལ་གནས་པར་བྱ་སྟེ། ལྔ་གང་
ཞེ་ན། འདི་ལྔ་སྟེ་མང་དུ་ཐོས་པས་མི་ངོམས་ཤིང་དེ་ལ་ཡང་ཡི་གེར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་དང་ཞེས་པ་
ནས་ངོ་ཆ་ཤེས་ཤིང་ཁྲིལ་ཡོད་པ་ལ་གནས་ཀྱང་དེས་ཆོམ་སེམས་སུ་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་
རོ། །འདིར་མདོ་ལས་དང་པོ་ལ་ཆོམ་སེམས་མེད་པས་སྒྲས་མ་བེན་ཀྱང་སྒྱུར་དགོས་ཏེ་ཆོམ་མེད་
བདག་ཉིད་དེ་རྣམ་ལྔ་ཞེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྒྲིང་བྱེད་སོ་སོའི་ངོ་བོ། ཡོངས་སྒྲིང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་(སྒྲིང་བྱེད་སོ་སོའི་ངོ་བོ་)ནི། ཐོས་པས་མི་ངོམས་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་
བཅུ་ཀུན་ཏུ་ཆོས་ཅི་གསུངས་པ་གཟུང་བར་སེམས་པས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པས་ངོམས་མི་ཤེས་པ་
དང་། ཟང་བེད་མེད་པར་ཆོས་སྦྱིན་པ་ནི། ཡོན་འབྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་པ་དང་སོགས་པས་གདན་
སྟོབ་པ་སོགས་ཀྱི་བཀུར་སྟེ་ལ་མི་ལྟ་བུའི་སེམས་ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་སྟེ་ཐ་ན་ཆོས་
བཞད་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་རང་དོན་དུ་མི་རེ་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཞིང་སྒྲིང་བ་ནི། ཞིང་
དག་བྱེད་ཀྱི་དགོ་རྩ་རྣམས་ཞིང་དག་པའི་རྒྱུར་བསྟོས་ཏེ་རང་གི་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཞིང་རྟེན་སྟོན་དང་
བརྟེན་པ་བཅུད་ཀུན་ཏུ་སྒྲིང་བ་དང་། འཁོར་བས་ཡོངས་སུ་མི་སྒྲིབ་ནི། རང་གིས་པན་བཏགས་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་རང་དང་མི་མཐུན་པའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ་དང་སོགས་པས་དངོས་སུ་
གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་དག་གིས་མི་སྟོན་པར་བརྗོད་པ་རྣམས་མཐོང་བས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་
སྦྱིད་ལུག་པའི་སྟོན་ས་ཡོངས་སུ་མི་སྒྲིབ་པའོ། །མདོ་ནས་ནི་སེམས་ཅན་སྦྱིན་པ་དང་ཞིང་དག་པའི་དགོ་
བ་སྒྲུབ་པ་ལ་འཁོར་བར་གནས་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་མི་སྒྲིབ་ལ་གསུངས་ཤིང་། རྒྱན་

སྒྲིང་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནམ་ཡང་སེམས་སྒྲིང་བ་མེད་པ་⁷⁵⁵ཞེས་པ་དང་འདི་གཉིས་མི་
འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གཞི་གང་ལ་དང་། འདིར་ནི་རྒྱུ་གང་གིས་མི་སྒྲིང་བ་བསྟན་ཏོ།

ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་ནི། རིམ་བ་ལྟར་རང་ལ་ལྟོས་ནས་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཉན་རང་གི་སེམས་ཡིད་ལ་
མི་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལྟོས་ཀྱི་གཉིས་པ་(ཡོངས་
སྒྲིང་དུ་འགྱུར་ཆུ་ལ་)ནི། རྟོགས་པ་སྟེ་འཕྲོ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པའོ། །ཅིའི་
ཕྱིར་དེ་སྐད་བྱ་ན། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་ཆེན་པོ་ནི། །བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་བྱེད་པ། ⁷⁵⁶ཞེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་ཆད་མེད་པ་ཆོལ་བའི་ཕྱིར་གཞན་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གིས་ན་སྒྲིང་བ་འདད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སྒྲིང་ནམ་པ་ལྟ་བོ་སྒྲིང་མས་དང་
པོར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲིང་བ་བྱས་པ་
ངེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་རྟོག་པ་ཞེས་པ་ནི། གྲགས་ཆར་རྫོམ་མེད་བདག་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་མེད་པའི་ལས་ཏེ་⁷⁵⁷ཞེས་པ་ལྟར་རྫོམ་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སྒྲིང་ལ། དག་ལྟན་ལས་ནི། རྫོམ་
མེད་བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེས་ཁེངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་⁷⁵⁸ཞེས་ཆོས་ལྡན་མ་ཁེངས་པ་ལ་
གསུངས་སོ། །

⁷⁵⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༡ ཞོག་ ༡༠༣༩ ཟླང་། ༡༥

⁷⁵⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༠ ཞོག་ ༤༤༡ ཟླང་། ༡

⁷⁵⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༩ ཞོག་ ༡༩༣༤ ཟླང་། ༡༩

⁷⁵⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༣ ཞོག་ ༩༤༣ ཟླང་། ༡༡

(ས་བཞི་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་།)

བཞི་པ་(ས་བཞི་པ་)ལ་(རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གཉིས་ལ། དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི་ནགས་གནས་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་རྟེན་པ་དུག་སྟེ། བྱང་ཆེན་ས་བཞི་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་སྤངས་
ཤིང་གནས་པར་བྱ་སྟེ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏང་བར་མི་བྱའོ། །བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་དགོན་པ་ལ་
གནས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་སྟེ།⁷⁵⁹ ཞེས་པའི་བར་དོ།

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྒྲིང་བྱེད་སོ་སོའི་ངོ་བོ། ཡོངས་སྒྲིང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་(སྒྲིང་བྱེད་སོ་སོའི་ངོ་བོ་)ནི་ནགས་གནས་ནི། ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དབེན་པ་ལ་
རྒྱན་སྤང་དུ་བཤད་ལ། མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལ་དགོན་པར་གནས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་དབེན་པ་
མཆོག་ཡིན་ལ། བལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགོན་པར་གནས་པ་ནི་གྲོང་ལས་རྒྱང་གྲགས་ཀྱིས་བཅད་
པའི་གནས་ཏེ། མཛོད་ལས། གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྩལ་ཡིག་དང་། །སྐད་ཅིག་སྤར་བ་རྩལ་དང་
ནི། །རྩལ་སྤར་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། །ལྷགས་རྩལ་པོང་ལྷག་དང་སྤང་། །ཉི་ཐེར་རྩལ་དང་སྤོ་མ་
དང་། །དེ་ལས་རྩལ་དང་དེ་བཞིན་ནས། །སོར་ཆོགས་ཞེས་བྱ་གོང་བདུན་བསྐྱུར། །སོར་མོ་ཉི་ཤུ་བཞི་
ལ་སྟེ། །སྟེ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་གང་དོ། །དེ་དག་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་ནི། །རྒྱང་གྲགས་དེ་ལ་དགོན་པར་
འདོད། །དེ་བརྒྱད་དཔག་ཆད་ཅེས་བྱའོ།⁷⁶⁰ །ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་མཆོག་དམན་གྱི་
དབེན་པ་བསྟེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་མདོ་དང་མི་འགལ་ལོ། །འདོད་རྒྱུད་ནི། རྟེན་པ་
སྤར་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་དུ་ཐོབ་པར་མདོན་པར་འདོད་པ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདིར་ནི་
རང་དོན་དུ་འཕ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་རྒྱལ་ལ་ཡང་འདོད་པ་མེད་པའོ། །ཆོག་ཤེས་པ་ནི། རྟེན་པ་
ཐོབ་པ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་ལྷག་པར་ཐོབ་ན་སྟེ་དུ་དོན་དུ་གཉིར་བ་མེད་པ་སྟེ། འདིར་ནི་ཐོབ་བྱའི་དངོས་

⁷⁵⁹ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། 36 ཞོག་ 444 ཟེང་། ༩

⁷⁶⁰ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། 24 ཞོག་ 33 ཟེང་། 14

པོ་བྱུང་པར་ཅན་ནམ་མཁུན་ལྟ་བུ་ཐོབ་ཀྱང་དེས་སྒྲོམ་སེམས་མེད་པའོ། །འདི་ནི་མཛོད་ལས། རྟེན་ལ་
 ཡང་སྟེང་ཆོག་མི་ཤེས། །མ་རྟེན་པ་ལ་འདོད་ཆེན་ཅན། །བསྐྱོག་པ་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིན།⁷⁶¹ །ཞེས་པ་
 དང་མ་ཐུན་ལ་དེ་ཡང་ཉི་སྤང་དུ་མཛོད་པ་ཉིད་བཀོད་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་དབྱེག་གཉེན་གྱིས་དེ་གཉེས་ཀ་
 ཡང་མ་རྟེན་པ་ལ་སྟེང་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་མཆོན་ཉིད་དེས་འབྱེད་མི་རུས་པས། ངན་ཅུང་རྟེན་པས་
 ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཟང་མང་རྟེན་ཀྱང་དེས་མི་ཆིམ་པ་ལ་མཛོད་དོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་ལས་བྱང་ཆུབ་
 ལ་ཡང་འདོད་པ་མི་སྦྱེད་པ་དང་ནམ་མཁུན་ཐོབ་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་གཉེས་ལ་བཤད་པས་འཕགས་པ་
 དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་ཡང་མདོ་ལ་ཞུགས་སོ། །སྤྱངས་པ་ཡང་དག་སྟོམ་བསྟེན་ལ་ཡང་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པ་མཆོག་དང་། ཐུན་མོང་བ་པལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉེས་ལས། དང་པོ་ནི་སྟོས་བྲལ་
 ཟབ་མོའི་དོན་ལ་མི་སྐྱག་པའི་ངེས་ཉོག་གི་བཟོད་པ་མི་གཏོང་པའོ། །གཉེས་པ་ནི། བསོད་སྟོམས་པ་
 ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉེས་ཡང་དག་པར་སྟོམ་པ་སྟེ་དེའི་ཡི་དམ་ལ་གནས་
 པའོ། །བཅུ་གཉེས་པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། སོ་སོའི་དབྱེ་བ་དང་། ཐུན་མོང་གི་སྤྱོད་བཤད་པ་གཉེས་གྱིས་
 རིག་པར་བྱའོ། །དང་པོ་([སོ་སོའི་དབྱེ་བ་](#))ནི་བསོད་སྟོམས་དང་། ཆོས་གོས་དང་། གནས་མལ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་དང་གསུམ་དང་དུག་སྟེ། ཟས་བཟང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འདྲིས་པའི་
 བྱིམ་ནས་ཅི་རྟེན་པ་ཅམ་ཟ་བའི་རྟེན་པས་ཆོག་པ་དང་། བྱིམ་ནམས་སུ་མཐར་གྱིས་སྤངས་ཤིང་བརྒྱས་
 ཉི་ཅི་ཐོབ་པ་ཟའི་བདག་གིས་བྱིམ་འདི་ནས་ཅི་ཅམ་འདོད་པའི་བཟའ་བཅའ་འཐོབ་པོ་སྟོམ་ནས་མགོ་
 འཕང་སྟོད་དེ་མི་འགོ་བ་མཐར་གྱིས་སྟོང་བའི་བསོད་སྟོམས་པ་སྟེ། འདི་གཉེས་ཕྱེན་སྤྱངས་པའི་ཡོན་
 ཏན་བཅུ་གསུམ་དང་མ་ཕྱེན་བཅུ་གཉེས་སོ། །ཟས་མང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་སྟན་གཅིག་ལ་
 འདུག་ནས་ཟའི་དེ་ལས་ལངས་ནས་མ་ཡིན་པའི་སྟན་གཅིག་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཕྱིར་འདུག་ནས་ཅི་ཅམ་
 གྱིས་བདག་འཛོལ་བའི་ཟས་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པའི་བར་དུ་མི་ཟ་ཞིང་འདིས་འཛོའ་སྟོམ་དུ་དང་། དེའི་
 འོག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྤངས་ནས་ཟ་བའི་ཕྱིས་མི་ལེན་པ་གཉེས་སོ། །

⁷⁶¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༣ ཟེང་། ༩

གོས་མང་པོ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གོས་མཐང་གོས་གསུམ་གྱིས་འཛོལ་བར་
 བྱེད་ཅིང་དེ་ལས་སྟག་པའི་གོས་མི་འཆང་བའི་ཆོས་གོས་གསུམ་པ་དང་། ཆོས་གོས་གསུམ་དང་གོས་
 ལྟག་ཅི་འཆང་བ་ཐམས་ཅད་བལ་ལས་བྱས་པ་ལྟག་འཆང་བའི་ཕྱིར་བ་བཤམ། ཟླ་འོད་དུ་བལ་གྱི་
 དང་གསོ་མ་ལ་སོགས་པ་གྲོན་པས་ཕྱིར་བ་བའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུག་དར་ཁྲིད་དུ་བོར་བའི་གོས་
 བཤང་གཅི་སོགས་གྱིས་གོས་པའི་མི་གཙང་བ་རྣམས་བོར་ནས་ཐག་གི་བ་སྒྲངས་ནས་བཀྲས་ཤིང་
 དུབས་ཏེ་ཁ་དོག་བསྐྱར་ནས་འཆང་བའི་དུག་དར་ཁྲིད་པའོ། །འདི་གཉིས་ནི་ཆོས་གོས་འཇམ་པོ་དང་
 བཟང་པོ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲུ་འཛི་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་གྲོང་ལས་རྒྱུད་གྲགས་
 གྱིས་བཅད་པར་གནས་པའི་དགོན་པ་པ་དང་། ཤིང་རྩེ་ན་གནས་འཆང་བའི་ཤིང་རྩེ་པ་དང་། ལྷེང་མ་
 གཡོགས་པར་གནས་པའི་སྒྲ་གབ་མེད་པ་དང་། སྤྱེ་བོ་ཤིའོ་ཙག་འདོར་བའི་གནས་སུ་གནས་འཆང་
 བའི་དུར་ཁྲིད་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་ནི་གནས་མལ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོས་འབེབས་
 པ་དང་ཉལ་བའི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་ཁྲིའམ་ཁྲིའམ་རྩ་བཏིང་བ་ལ་ཙོག་ཕུར་བསྐྱད་ནས་
 དུས་ཡོལ་བར་བྱེད་ཅིང་རྒྱབ་བམ་སྟོས་མི་བརྟེན་པའི་ཙོག་ཕུར་བ་དང་། ལན་ཅིག་རྩ་དང་ལོ་མ་རི་ལྟར་
 བཏིང་བ་ལ་མལ་འཆང་བར་བྱེད་གྱི་ཡང་ཡང་མི་བརྟེན་མི་འཆོས་པའི་གཞི་རི་བཞེན་པ་ནི་སྟན་དང་
 གཤིང་བ་དང་དགབ་པ་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བའི་ཆེད་དོ། །འདི་དག་ནི་ཉན་ས་དང་ཟླ་འོད་ལྟར་རོ། །ཁ་
 ཅིག་ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་སྟོད་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་མཛད་ནས་གནས་མལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 བཞེར་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་བལ་མ་བཞིག་མ་ཆེལ་བ་ན་སྐྱད་པར་མི་རུང་ལ། དེ་ལས་སྟོག་པ་ན་
 རུང་བ་བཞེན་དུ། བསོད་སྟོམས་ཆོས་གོས་གནས་མལ་ལ་ཆགས་པ་ན་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་
 ཡོན་ཏན་འདི་དག་གིས་ཆངས་སྟོད་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་རུང་དུ་སྟོང་བས་སྐྱངས་
 པའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱའོ། །བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་ནི། རང་གིས་བསྐྱབ་པའི་སྟོམ་པ་སྒྲངས་པ་
 སྟོག་དང་སོགས་པས་ལུས་དང་ལོངས་སྟོད་གྱི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའོ། །མདོར་བསྐྱབ་པ་
 ཐམས་ཅད་རྒྱ་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་མཚན་མར་མི་འཛིན་པའོ། །འདོད་པ་

ནམས་ལ་སྟོད་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་འཕམ་མི་འདོད་པའི་
 ནམ་པར་ལྟ་བུས་སྟོད་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི། གདུལ་བྱའི་སྟོ་དང་འཆམ་པར་གདུལ་བྱ་
 ནམས་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞིལ་བ་སྟེ་འགོད་པར་བྱེད་པའོ། །མདོར་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་མུ་ངན་
 ལས་འདས་པ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
 མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་⁷⁶²ཞེས་པ་ངེ་བཞིན་དུ་བྱུང་སྒྲ་དང་རྒྱ་འོད་དུ་ཡང་འབྱུང་ལ། དོན་ནི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟོས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལ་སྟོས་ཀྱང་མཆོན་མར་འདུ་
 མི་བྱེད་པའོ། །ཤུཌྲེས། སྟོ་བ་དང་ནི་བདོག་ཀུན་གཏོང་།⁷⁶³ཞེས་ཡིད་འབྱུང་བ་ལ་གསུངས་ཤིང་ས་
 ལྷ་པའི་ཡོངས་སྟོང་གི་གངས་ལ་བཅུ་གསུངས་པ་འདིར་ཡང་སྒྱུར་ཞེས་སོ། །མདོ་ཡི་དེ་ནི་བྱང་
 སེམས་རང་གི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་དང་། འགེལ་བ་དེས་ཡིད་བྱེད་དེས་གཞན་མུང་འདས་ལ་འགོད་ཚུལ་
 བསྟན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །བདོག་ཀུན་གཏོང་བ་ནི། ལུས་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ནམས་ལ་མཆོན་
 མར་མི་འཛིན་པའི་སྟོ་ནས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། མི་ཁྱུ་པ་ནི། དག་བའི་
 ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་སེམས་མི་ཁྱུ་ཞིང་ཡུལ་ལ་ཞེན་ནས་མི་གནས་པ་དང་། ལྟ་བུ་མེད་པ་ནི། དངོས་སོ་
 ཐམས་ཅད་ལ་མཆོན་མར་མི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅུ་འོ། །གཉིས་པ་(ཡོངས་སྟོང་དུ་འགྱུར་ཚུལ་)ནི།
 གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ཅན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བྱ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་
 ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཆོས། །རབ་ཏུ་སྟེག་བྱེད་འོད་ལྟ་བུ། །དེ་དང་ལྡན་ཕྱིར་ས་དེ་ནི། །གཉིས་སོ་སྟེག་པས་
 འོད་འཕྲོ་ཅན།⁷⁶⁴ཞེས་ཕྱོགས་མ་ཐུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེས་སྒྲིབ་གཉིས་སྟེག་པ་ཉེ་བར་
 གནས་པར་གསུངས་སོ། །གང་གིས་ན། བོང་གི་དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སྟོང་བཅུས་སོ། །ཡོངས་སྟོང་དུ་
 འགྱུར་ཚུལ་ནི་ལྷ་མ་ལྟ་བུའོ། །

⁷⁶² བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྡུར་མ། དེ་ག། ༡༩ ཞོག་ ༩༡༥ ཟླང་། ༡

⁷⁶³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྡུར་མ། དེ་ག། ༥༣ ཞོག་ ༡༩༣ ཟླང་། ༡༠

⁷⁶⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྡུར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༡༩༥ ཟླང་། ༡

(ས་ལྔ་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་།)

ལྔ་པ་(ས་ལྔ་པ་)ལ་(རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། འདིས་དང་ཞེས་
 སོགས་ཆིགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་ས་ལྔ་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བརྩུ་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་
 སྤང་བར་བྱ་སྟེ། བརྩུ་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་སྟེན་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་
 བྱ་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་སྟག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་ཁེངས་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་དང་ཐེ་ཆོས་དང་འདོད་
 ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཟུག་ཉམ་རངས་སུ་བཞག་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ།⁷⁶⁵ །ཞེས་པའི་བར་
 རོ།

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྒྲིང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤང་གཉིན་དང་། འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྒྲིང་
 ཚུལ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་(སྒྲིང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤང་གཉིན་)ནི། འདིས་པ་ནི། རྟེན་པ་དང་སོགས་
 པས་བཀྱར་སྟེ་འདོན་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་སོགས་པས་ཁྱིམ་པ་དང་འབྲེགས་ཤིང་འདིས་བཞེས་བྱེད་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲིང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཏུ་བརྒྱུད་མར་འགོ་ཞིང་རྩུས་ཏེ་སྐྱེ་ལ་སྐྱ་བློགས་ནས་
 ཏུར་སྐྱེག་གི་གོས་བགོ་བ་དང་། དགེ་སྒྲིང་མ་དང་སེ་གོལ་གཏོགས་པ་ཅམ་ཡང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་ལ་
 མི་སྤྱོད་ཅིང་དེ་ལས་གོས་ཐོབ་པར་མི་བྱེད་པའོ། །ཁྱིམ་ལ་འབྲེན་པ་ནི། གཞན་གྱིས་རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་
 སྤག་དོག་ནས་རབ་བྱུང་ལ་དད་པ་ཅན་གྱི་ཁྱིམ་ཉེ་བར་མི་སྟོན་པ་སྟེ། གཉིན་པོ་ནི་བདག་གིས་སེམས་
 ཅན་ལ་བདེ་བ་སྐྱབ་དགོས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བདེ་བ་ལ་སེར་སྒྲིང་དུ་
 ག་ལ་རུང་སྟམ་པའོ། །འདུ་འཇི་ར་གྱུར་པའི་གནས་ལ་གཉིས་ལས། ཕྱི་འདི་ནི་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་གནས་པའི་
 ཁྱོང་དང་སོགས་པས་ཁྱོང་བྱིར་རྣམས་ཡིན་ལ། རང་གི་ནི་ཉན་རང་ཡོད་པ་དེའི་གཏམ་ཐོས་པ་དེའི་
 སེམས་སྐྱེ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། གཉིན་པོ་ནི་དེ་གཉིས་ལུས་སེམས་ཀྱིས་སྤངས་པའོ། །མདོར་བྱི་མ་
 གསུངས་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཉིས་ཀ་ལས་དབེན་པར་བྱ་དགོས་པས་མི་འགལ་ཏེ། མདོ་ཡི་དེ་ནི་

⁷⁶⁵ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བཞ ༣༩ སྟོན་ ༥༥༩ ཟླ་ ༡

གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ནི། ཡོན་ཏན་དང་སྟོན་བརྗོད་
པའི་སྟོན་པ་བདག་ལ་བསྐྱབས་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོད་པ་སྟེ། གཉེན་པོ་ནི་བདག་གཞན་དུ་གདགས་པའི་
གཞི་བྱེད་གི་ཆོས་མི་དམིགས་པའོ། །མི་དགའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཟུ་ནི། རྣམ་སྟོན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་
སྟར་བས་མི་དགའ་བ་ལུས་ངག་གི་བདུན་ནི་ལས་སེམས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང་ལམ་ཡང་ཡིན་ལ་ཡིད་ཀྱི་
གསུམ་སེམས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་འདྲུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དེའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཟུ་སྟེ། གཉེན་
པོ་ནི་འདིས་བདེ་འགྲོ་ལ་ཡང་སྐྱབས་ན་འཕགས་ལམ་ལ་སྟོས་ཅི་དགོས་ཞེས་དེ་བཟུང་ཉེས་པ་རིག་པའོ།

སྟོན་པས་ཁེངས་པ་ནི། ཐོས་པ་དང་སོགས་པས་ཚུལ་བྱིས་ལ་སོགས་པས་སྟོན་ཞིང་ཡོན་
ཏན་ཅན་གཞན་ལ་མི་འདུད་པ་སྟེ། གཉེན་པོ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་མི་དམིགས་ན་ཡོན་ཏན་འདིས་བདག་
ལྷག་ཅེས་པའི་སྟོན་པའི་གཞི་དང་ཁེངས་པ་གང་ཡང་མི་དམིགས་པའོ། །བྱིན་ཅི་ལོག་ནི། དགའ་བ་དང་
མི་དགའ་བ་རིམ་པ་བཞིན་བསྟེན་བྱ་དང་དོར་བྱ་ཡིན་པ་ལས་གོ་བ་སྟོན་སྟེ་འཇམ། ཡང་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་
ཆོས་ལ་བདེན་དངོས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། གཉེན་པོ་ནི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་དང་བྲལ་
བའོ། །མདོའི་དགོངས་པ་ལ་བྱི་མ་ཐོབ་ཀྱང་སྤྲུལ་མ་ནི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་དོན་ལ་རྣམ་པ་གསལ་བས་མངོན་
པའི་བྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །སྟོང་ན་ནི། རྒྱན་སྤང་དུ་འདྲིལ་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་གྲོས་ངན་
པ་དང་ཞེས་པའི་སོགས་ཁོང་ནས་མཐར་ལྟ་བུ་བཏོན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་སྟོན་སྤང་ཡང་ཡོད་པས་སྟེ་སྤྱད་
དང་མི་འགལ་ཀྱང་། འདིར་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་གྲོས་ངན་པ་ཞེས་པས་སྟོན་དཔོན་ཀྱི་
བཞེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་གསལ་ལོ། །དེ་ཡང་ལྟ་བུ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ། ཅུ་བར་སྟོ་
ངན་ཞེས་སྟོན་གྲོས་ངན་པ་ལ་བཤད་པས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་པས་སོ་སྟེ་དུ་དགོངས་པར་མངོན་
ནོ། །ཡང་ན་འདིའི་མདོར་ཐེ་ཆོས་དང་ཞེས་འབྱུང་ལ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་མི་འདྲེན་ན་དེ་ཡང་མི་འདྲེན་
དགོས་པ་ལ་བྱངས་པའི་བྱིར་ལྟ་བུ་ཡང་བྱང་བར་བྱ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པས་སོ་སྟེ་དུ་དགོངས་
སོ། །འོ་ན་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལས་ལྟ་བུ་ཐ་མ་གསུམ་དང་ཐེ་ཆོས་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་
ན། འདྲིལ་ལྟ་ལ་སྤང་བོ་ཆོས་ཅམ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཆོས་ཅམ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྟ་བུ་
དང་། ལྟ་བུ་དེ་དག་ལ་མཚེག་ཏུ་སྟོན་འདོགས་པ་སོགས་ཡོད་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འདྲིན་ལ་ཡང་དེ་དང་

མིང་མ་ཐུན་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཡང་ན་མཐོང་སྤང་དུ་གསུངས་པ་
 རགས་པ་ཙམ་དང་། འདིར་བཤད་པ་གནས་ངན་ལེན་ས་དེ་དག་ཏུ་སྤོང་བ་སྤིང་བ་ལ་དགོངས་པའི་
 ཕྱིར་སྤྱོན་མེད་དོ། །ཡིད་གཉིས་དང་ནི་ཞེས་འདྲེན་པ་ནི་མདོ་ལས་ཐེ་ཆོམ་དང་ཞེས་པ་དང་མ་ཐུན་ཏེ།
 གཉེན་པོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་གཉིས་དང་བྲལ་བར་མཐོང་བའོ། །ཉོན་མོངས་བཟོད་ནི། འདོད་
 ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པ་སེམས་བག་ཡངས་
 སུ་གཏོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅུ་ཡིན་ལ། གཉེན་པོ་ཆགས་སོགས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་
 བའོ། །གཉིས་པ་(འཕྲོག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྱོད་ཚུལ་)ནི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ས་སོགས་སོ། །ཅིའི་
 ཕྱིར་དེ་སྐད་བྱ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། །རང་གི་སེམས་ཀྱང་སྤང་བའི་ཕྱིར། །སྟོ་
 ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་དགའ་བ། །དེ་ཕྱིར་སྤང་དགའ་ཞེས་བྱའོ།⁷⁶⁶ །ཞེས་སེམས་ཅན་སྤྱོད་པ་ལ་བཙོན་
 བ་དང་དེའི་ལོག་སྒྲུབ་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་བྱ་བ་གཉིས་བྱེད་པར་
 གསུངས་པས་སོ། །གང་གིས་ན་གོང་གི་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤང་བའི་ཆོས་བཅུ་རྣམ་པར་སྤོང་
 ཞིང་སྤང་བྱ་ལས་བསྐྱོག་པ་གཉེན་པོའི་ཆོས་སྤང་བའི་དོན་ནམ་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་
 རྣམ་པ་བཅུས་སོ། །འཕངས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཡིན་ཏེ། མདོར་ནི་གཉེན་པོ་དངོས་སུ་གསུངས་
 པས་སོ། །ཚུལ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟ་བུའོ།

⁷⁶⁶ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༤༥ ཟླང་། ར

(ས་རྒྱལ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་།)

རྒྱལ་པ་(ས་རྒྱལ་པ་)ལ་(རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། འཛོལ་བོ། །གང་
ན། ས་ནི་རྒྱལ་པ་ལོ། །རི་ལྟར་ན། ཡང་དག་སྟེ་རྫོགས་པར་རོ། །གང་གིས་ན། ཕྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་
བར་རབ་ཏུ་རྫོགས་པས་དང་། སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་བསེ་རུ་རང་རྒྱལ་གྱི་ས་ལ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་དགའ་བ་
གཉིས་དང་། ཟབ་དོན་ལ་སྒྲག་པའི་སེམས་རྣམས་སྤངས་པ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་འགྱོར་བ་ན་སྤོང་
བ་པོས་བསྐྱངས་པའི་ཆེ་དང་པོར་གཏོང་མི་འདོད་པ་མེད་པས་བསྐྱངས་ན་མི་ཞུམ་པ་དང་། བདོག་པ་
ཀུན་བཏང་ཡང་མཐར་འགྱོད་པ་མེད་པས་མི་དགའ་བ་མེད་པ་དང་། དབུལ་ཞིང་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་
བཀའ་ཡང་སྤོང་བ་པོ་ཡལ་བར་འདོར་བའི་སྟོ་མི་སྟེ་བས་སྤོང་བ་མི་སྤོང་བས་སྤང་བུ་རྒྱལ་སྤངས་པས་
ཏེ། བྱང་ཆེན་ས་རྒྱལ་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་
སྟེ་པར་ཕྱིན་རྒྱལ་གོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་རྒྱལ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ནས་སྤོང་མོ་བ་མཐོང་ན་སྤོང་མོ་བས་འབྱུག་པར་མི་
བྱ་སྟེ་འབྱུགས་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་ལོ།⁷⁶⁷ །ཞེས་པའི་བར་རོ། །སྐབས་འདིར་མདོ་ལས་
ས་རྒྱལ་པ་ལ་གནས་པས་རྫོགས་བྱའི་ཕྱིན་རྒྱལ་ཕྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་ལ་བཞག་ནས། དེའི་
འཐད་པར་པར་ཕྱིན་རྒྱལ་པོ་འདི་དག་ལ་གནས་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་ཉན་ཐོས་
དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་རྒྱ་མཆོ་ལྷའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་གྱུར་ཏོ། །ཕྱིན་པར་
འགྱུར་རོ། །ལྷ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། བརྗོད་དུ་
མེད་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྤོང་བྱེད་ཀྱི་རོ་བོ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་(སྤོང་བྱེད་ཀྱི་རོ་བོ་)ནི་མདོ་ལས་ས་འདི་ལ་གནས་པས་ལམ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་དང་། ལམ་མིན་རྒྱལ་སྤོང་

⁷⁶⁷ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་བཞ། ༡༩ ཞོག་ ༩༡༩ ཟླ་ ༩

བར་བྱས་ནས་ཚན་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་དང་བསྟན་ནས། བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་རབ་རྫོགས་
པས། །ས་ནི་རྒྱལ་པ་འཛོལ་ཅེས་དང་། །དགའ་དང་སྐྱལ་པའི་སེམས་སྤངས་པས། །ས་ནི་རྒྱལ་པ་འཛོལ་
ཅེས་སྤེལ་ནས་བཤད་པར་ཡང་རྒྱས་མོད། འོན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱི་ས་བདུན་པའི་སྐབས་དང་མཐུན་
པར་བྱིན་རྒྱལ་རྫོགས་པས་སྤང་བྱ་རྒྱལ་སྤོང་བ་ལ་གསུངས་པས་འདིར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །པར་
བྱིན་རྒྱལ་ལས། གཞན་དོན་དུ་ཟང་ཟེང་དང་བྱ་དང་ཚུང་མ་དང་རང་གི་ལུས་སློག་གཏོང་བའི་གཏོང་བ་
ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་རྫོགས་པས་ཉན་ཐོས་གྱི་བྱང་ཚུབ་ལ་ཐོབ་པར་
འདོད་པའི་སེམས་སྤོང་བ་དང་། གཙུག་པོར་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྫོགས་པས་རང་
རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཚུབ་ལ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་སྤོང་བ་དང་། འདི་ལྟ་མས་སྤང་རྒྱས་ཀྱང་རང་རྒྱལ་
ཉན་ཐོས་ལས་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་འདོད་པ་ལྟ་མ་འདོད་པ་ལས་བརྒྱུ་དགའ་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱིན་པ་
ལས་རྫོགས་དགའ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྫོགས་པ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་ནི་དེའི་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བའི་བྱིར་རོ། །སྤོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྱལ་པའི་བཟོད་པ་རྫོགས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་
སྐྱལ་པའི་སེམས་སྤོང་བ་དང་། གཏོང་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་བཙོན་འབྲས་རྫོགས་པས་ཐོག་མར་སྤོང་བ་པོའི་སྤྱེ་
པོས་སྤངས་ན་སེར་སྐྱས་ཟེལ་གྱིས་འོན་པའི་ཁུམ་པའི་སེམས་སྤོང་བ་དང་། གཏོང་བ་ལ་ཡིད་ཅེ་
གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་རྫོགས་པས་བར་དུ་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རང་གིས་གཏོང་བར་ཞུགས་
པ་ལ་མི་དགའ་བའི་སེམས་སྤོང་བ་དང་། སྤྱིན་པའི་པན་ཡོན་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྫོགས་པས་ཐམས་
ཅད་བཏང་བས་མཐར་རང་ཉིད་བཀོན་ཡང་སྤོང་བ་པོའི་སྤྱེ་པོ་ཐོབ་པ་མེད་པར་སྤོང་བའི་སེམས་སྤོང་བ་
སྟེ་བཅུ་གཉིས་སོ། །

སྤང་བྱ་ཐ་མ་གསུམ་ཤེས་སྤོན་དུ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྦྱར་བ་ལྟར་བཤད་ལ། དེར་ཡང་
བྱིན་རྒྱལ་རྫོགས་པའི་རྒྱས་སྤང་བྱ་རྒྱལ་སྤོང་བར་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་ལས་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་བཏང་བས་ཡིད་མི་བདེ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཅུ་བར་ཡང་བདོག་པ་ཀུན་བཏང་ཡང་མི་དགའ་
མེད་ཅེས་འབྲུང་བས་སྤང་བྱ་བཞི་ལྟ་གཉིས་སྤོང་བའི་དོན་སྤངས་པའི་ཆེ་སྟེར་མི་འདོད་པ་དང་། དེར་
ས་ཟད་བྱིན་ཟེན་ནས་ཀྱང་དེ་ལ་འགྲོད་པ་མེད་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ལྟ་པ་འདི་སྟེར་བཞིན་པའི་ཆེ་མི་

དགའ་བ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ནི་སྤྱིན་རྒྱ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་རྒྱལ་པ་ནི་མེད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་སྟེ། དབྱལ་ཡང་ཞེས་པ་ནི་སྤྱིན་རྒྱ་ཡོད་ན་སྤོང་བ་མི་འདོར་བར་མ་ཟད་དེ་དབྱལ་ཡང་དེ་ལ་
ཡིད་འཁྱལ་བ་སྤོང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སྤོང་མི་སྤོང་བ་ལ་ཡིན་གྱི་རྗེས་ཀྱིས་མི་སྤོང་བ་ཡིན་ན་ནི་
སྤྱིན་རྒྱ་ས་དབྱལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཏོང་བ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་མི་དགའ་བ་སྤོང་ཞེས་པའི་
དོན་ཡང་བཏང་ཟིན་པ་ལ་བྱས་ན་བདེའོ། །གངས་ཅན་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོས་ནི་གཞན་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་
པའི་བསམ་གཏན་དང་། རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སྤོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་དང་པོ་གཉིས་
དང་། སྤྱིན་པ་དང་བཙོན་འགྱུས་གཉིས་ཀྱིས་བཞི་ལྔ་གཉིས་དང་ལྷག་མ་གཉིས་སྤར་ལྟར་སྤང་གཉིན་དུ་
མཛད་ནས། ཐ་མ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་གོགས་དང་རྒྱལ་པའི་མི་སྤོང་བ་རྗེས་ཀྱིས་མི་སྤོང་
བ་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་བདེ་སྟེ། སྤང་གཉིན་ཆོན་པ་གཉིས་པོ་དེ་སྤྱོད་ན་རིམ་བཞིན་དུ་སྤྱར་དགོས་ཏེ་ས་
བདུན་པའི་སྤང་གཉིན་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་(ཡོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཚུལ་)ནི། ཀྱན་ཤེས་པ་སྟེ་འཕྲོ་བ་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ས་སོགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྤྱད་བྱ་ན། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ཏེན་
ནས། །འཁོར་བ་དང་ནི་ཐུང་ན་འདས། །གཉིས་འདིར་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། །མདོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་
ཞེས་བཤད།⁷⁶⁸ །ཅེས་ཡུམ་ལ་བཏེན་ནས་སྤིད་ཞིའི་མཐར་མི་གནས་པའི་འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་
མདོན་དུ་གྱུར་པར་གསུངས་པས་སོ། །གང་གིས་ན། དེ་ལྟ་བུ་སོགས་སོ། །ཚུལ་ནི། སྤང་བཞིན་ནོ། །

⁷⁶⁸ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༤༥ ཟླ་ ༤

(ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྟོང་།)

བདུན་པ་(ས་བདུན་པ་)ལ་ཡང་གཉིས། སྤང་བྱ་དང་། གཉིན་པོ་ལོ། །དང་པོ་(སྤང་བྱ་)ལ་(རྩ་བ་
དང་འབྲེལ་བ་)གཉིས་ལས། །དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ཉེས་པ་ཉི་ཤུ་གང་ལ་འཆད་པ་སྟེ་སྤངས་པ་དེ་ཡིས་ས་
ནི་བདུན་པ་འཛོལ་བོ། ཉི་ཤུ་གང་ལ་བདག་དང་སེམས་ཅན་ཞེས་སོགས་ཆོག་གས་བཅད་གསུམ་སྟེ།
བྱང་ཆེན་ས་བདུན་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་ཉི་ཤུ་མི་བྱ་སྟེ། ཉི་ཤུ་གང་ཞེན་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཏུ་འཛིན་
པ་དང་ཞེས་པ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འགལ་བ་ཞེས་པའི་བར་རོ།

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་ཉི་ཤུའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་སྤངས་པས་འཛོལ་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་(སྤང་བྱ་ཉི་ཤུའི་ངོ་བོ་)ནི། དང་པོ་བཅུ་བཞི་དང་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་པ་དང་།
སྐབས་གསུམ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ་བཞིའི་མཐར་ལྟ་བུའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་རྒྱན་སྤང་ལྟར་སྤྱར་
རོ། །འདི་དང་འོག་གི་གཉིན་པོ་གཉིས་ལོགས་ལོགས་སུ་གཞན་དག་འཆད་ཡུང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྤང་
གཉིན་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱར་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་ཤེར་སྟོན་དུ་ཡང་འབྱུང་བས་ཉེས་པ་ཉི་ཤུ་ནི་གཉིན་པོ་
རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་ངལ་བ་ཚུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་(དེ་སྤངས་པས་འཛོལ་
ཚུལ་)ནི། ཀུན་ཤེས་པ་སྟེ་འཛོལ་བོ། །གང་ན་ས་སོགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྤང་བྱ་ན། བཟོད་གཅིག་
ལམ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། །རིང་དུ་སོང་བའི་སར་འདོད་དེ།⁷⁶⁹ །ཞེས་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ས་
བརྒྱད་པ་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་འབྲེལ་བས་འབད་ཚོལ་གྱིས་འདུ་བྱེད་པའི་སྟོར་བའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པས་སོ། །གང་གིས་ན། ཉེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉི་ཤུ་དང་བལ་ནས་སྤང་བྱ་ལས་བསྐྱོག་པ་གཉིན་
པོའི་ཆོས་སྤང་བྱའི་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཡོངས་སྟོང་ཉི་ཤུས་སོ། །ཚུལ་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་རོ།

⁷⁶⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༤༥ ཟླང་། ༤

གཉིས་པ་(གཉིན་པོ་)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་ཙ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
(མཚམས་སྐྱར་)ནི། རྒྱགས་ལ་འཕངས་པ་རྣམས་གང་ན། སྤང་བྱའི་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཚོས་
གཉིན་པོ་ཉི་ཤུ་ཉིད་བསྟན་པའི་བྱིར་འཆད་དོ། །འདིར་རྒྱགས་ལ་འཕངས་ཞེས་པ་ཉིས་པ་ཉི་ཤུ་བསྟན་
པའི་སྐབས་ཉིད་ལ་གཟུང་དོ། །གཉིས་པ་(ཙ་བ་)ནི། རྣམ་ཐར་ནས་ཉི་ཤུའོ་ཞེས་པའི་བར་ཏེ། དེས་ཉི་
ཤུ་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ་ཉི་ཤུ་གང་ཞེ་ན། སྤང་བ་ཉིད་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་ཞེས་པ་
ནས་དེར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གནས་ནས་བདག་གི་དངོས་པོ་སྟོན་བ་སྟེ་
ཞེས་པའི་བར་དོ།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྤྱིང་བྱེད་སོ་སོའི་ངོ་བོ། སྤྱངས་པས་འཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་(སྤྱིང་བྱེད་སོ་སོའི་ངོ་བོ་)ནི། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཤེས་པ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྤྱིང་
པར་ཤེས་པ་དང་། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་གང་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་ལ་སྤྱིང་
པའི་སྒོ་ནས་སེམས་མི་གནས་པས་རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་སྤྱིང་བ་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་པ་
དང་སྟོན་བ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་བདག་སྟེ་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་དང་འདི་སྤྱིས་པའོ་
འདི་བྱད་མེད་དོ་ཞེས་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་མཚན་མ་དང་ཁམས་གསུམ་དུ་གནས་བྱེད་སྟོག་ལ་
མཚན་ཏུ་འཛིན་པ་སྤྱིང་དོ། །རྣམ་ཐར་གྱི་སྒོ་དང་པོ་ཤེས་པ་ལ་མདོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་
མཚན་ཉིད་སྤྱིང་བ་ཉིད་ཉི་བར་བཟུང་ནས་རྫོགས་པ་ཞེས་པས་འདིའི་སྤང་བྱའི་བདག་འཛིན་གྱིས་ཡུལ་
དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འབའ་ཞིག་ལ་མི་བྱ་བར་སྦྱིར་ངོ་བོ་བདེན་པར་གྲུབ་ཅུམ་ལ་བྱའོ། །ཤེར་སྟོན་དུ་
སྤང་སོགས་ལ་དབང་བསྐྱར་པའི་བདག་མེད་པ་དང་རྒྱས་དབེན་པ་དང་འབྲས་བུས་དབེན་པར་རྫོགས་
པ་ལ་འཆད་དོ། །འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་ནི། ལས་སུ་བྱ་བ་གང་གསལ་པར་བྱ་བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་གང་
གིས་གསོད་པ་པོ་དང་། བྱ་བའི་རང་བཞིན་བསད་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་དམིགས་པར་སྟོག་
གཙོད་པ་སྤྱིང་བ་དང་སོགས་པས་དེ་བཞིན་དུ་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པར་མ་
བྱིན་པར་ལེན་པ་ནས་ལོག་ལྟའི་བར་སྤྱིང་བ་དགོ་བ་བཅུའི་ལས་ལམ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། སྤྱིང་བ་པོ་དང་
གསོད་པ་པོའི་གང་ཟག་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤྱིང་དོ། །སྟིང་རྗེ་ནི། རྒྱག་བསྐྱལ་གྱིས་གདུངས་པའི་སྤྱི་བོ་

ཐམས་ཅད་ལ་ད་ལྟར་དང་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་པའི་རྣམ་པར་དམིགས་པའི་
སྤྲོད་བཅེ་བ་སྟེ་བཅེ་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཆེ་འཕོས་ནས་རྒྱུ་ཆད་པར་འཛིན་པ་སྤྲོད་དོ། །ཆོས་མེད་ནི།
ཞིང་དག་པར་བྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་མེད་པ་སྟེ་རང་
བཞིན་རྣམ་ཡང་མི་དོར་བར་བྱུང་པའི་རྟག་པར་འཛིན་པ་སྤྲོད་དོ། །མདོར་བརྟན་མེད་དུ་བྱས་ནས་
བྱམས་པ་རྫོགས་པ་ལ་བཞད་ལ་དེ་དང་མ་བྱུན་པར་སྦྱང་རྗེ་དང་ནི་བརྟན་མེད་དང་ཞེས་གྲང་འདོན་
ནོ། །ཆོས་མཉམ་ཉིད་ནི། སྤྲོད་ཞིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པ་སྟེ་དེ་
གཉིས་ལ་སྒྲང་དོར་གྱི་མཆན་མར་འཛིན་པ་སྤྲོད་དོ། །ཚུལ་གཅིག་ཤེས་པ་ནི། མཐར་ཐུག་ཐེག་ཆེན་
གྱི་རིགས་སུ་གཅིག་པར་རྫོགས་པ་སྟེ་རྒྱ་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་འཛིན་པ་སྤྲོད་དོ། །མི་
སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི། མིང་གཟུགས་གདོད་མ་ནས་མི་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། དུང་པོ་ལ་སྐྱེ་བར་
འཛིན་པ་སྤྲོད་དོ། །

བཟོད་པ་ཤེས་པ་ནི། ཆོས་ཐབ་མོ་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྒྲོས་བྲལ་ལ་མི་སྐྱག་པའི་སྒྲོ་ནས་ངེས་
པར་རྫོགས་པའི་བཟོད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་སྟེ། ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འཛིན་པ་སྤྲོད་
དོ། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་གཅིག་དུ་སྒྲོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐབས་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རབ་དུ་སྒྲོན་པ་སྟེ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ལ་སྤྱི་ནང་དུ་འཛིན་པ་སྤྲོད་
དོ། །རྫོགས་པ་ཀྱན་དུ་འཛོམས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པའི་རྫོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཙོད་
བའམ་འཛོམས་པ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་གནས་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱན་རྫོགས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་
སྤྲོད་དོ། །འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཉོན་མོངས་གསུམ་སྤྲོད་པ་ནི། མཆན་མར་འཛིན་པའི་རྫོགས་པ་མེད་པ་དང་།
འཛིག་ལྟ་སོགས་ལྟ་བུ་འདོར་བ་དང་། འདོད་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤྲོད་པ་སྟེ་ཁམས་
གསུམ་པོ་ལ་སྒྲང་དོར་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཆགས་པའི་འཛིན་པ་སྤྲོད་དོ། །གྲགས་ཆར་གནས་པ་ལུས་དང་
ཆགས་པ་སེམས་ཀྱིས་ཡིན་ལ་ཞུམ་པ་ནི་གཉིས་ཀའོ་ཞེས་སོ། །ཞི་གནས་སེམས་པ་ནི། གཞན་དོན་
དུ་རྣམ་མཐུན་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སྒྲོམ་པ་སྟེ་རྣམ་མཐུན་ཐོབ་པར་མི་རུས་པར་སེམས་
ཞུམ་པའི་འཛིན་པ་སྤྲོད་དོ། །ལྟག་མཐོང་ལ་མཁས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་མ་ལྟར་རྫོགས་པའི་

ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྟོང་རྗེ་གཉིས་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་སུ་ལྟ་བའི་མངོན་ཞེན་སྟོང་
ངོ། །སེམས་དུལ་བ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱེམས་པས་སེམས་ཉི་བར་ཞི་བ་ཐོབ་
པ་སྟེ་ཚོས་སུ་ལྟ་བ་ཚོས་དགོན་མཆོག་ལ་མངོན་ཞེན་སྟོང་ངོ། །ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ནི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་གཟུགས་སོགས་ལ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་སྟེ་དགོ་འདུན་
དུ་ལྟ་བ་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་མངོན་ཞེན་སྟོང་ངོ། །ཆགས་པའི་ས་མིན་ནི། ཚོས་གང་ཡང་
མངོན་པར་ཞེན་བྱའི་གནས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་ལྟ་བ་ཉིས་སྟོང་མཐའ་
དག་ལས་ལྷོག་པའི་སྟོན་པ་ལ་མངོན་ཞེན་སྟོང་ངོ། །ཤེས་སྟོན་དུ། གཟུགས་སྐྱེས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་དམ་པའི་ཚོས་དང་། སྐྱེས་བྱ་བྱང་བཞི་ལ་དགོ་འདུན་
དང་། ཚུལ་འཆལ་གྱི་གཉེན་པོ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་ལྟ་བ་རྣམས་སྟོང་བར་འཆད་དོ། །གར་འདོད་པར་
ཞིང་གཞན་དུ་འགོ་བ་ནི། ཚོས་ཡང་དག་པར་འབྱེད་པའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་རང་
རི་ལྟར་འདོད་པར་དུས་མཉམ་དུ་འགོ་བ་སྟེ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་རྩོད་པར་འཇིན་པ་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་སྟོང་
ངོ། །ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་ནི། མངོན་ཞེན་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་
གདུལ་བྱའི་སྟོང་ང་མཐུན་པར་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་གི་ལུས་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་དེས་སྟོང་ཉིད་འགལ་བར་བརྗོད་པ་དངོས་པོར་འཇིན་པའམ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་
འགལ་བ་ལུས་ལ་དབང་བསྐྱར་མི་རུས་པའི་ཉེས་པ་སྟོང་ངོ། །སྤང་གཉེན་གྱི་སྟོར་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱན་
སྤང་དང་ཤེས་སྟོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་ལྟར་དོ། །རྟོགས་དཀའ་པའ་ཆེ་བ་ལས་སྤང་
གཉེན་གྱི་གངས་སྐྱར་བ་རྒྱན་སྤང་དང་མི་མཐུན་ཞིང་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པ་སྤྱི་
ཆོགས་སྤང་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་ནི་རྒྱན་སྤང་དང་སྤང་གཉེན་དང་སྟོར་ལུགས་བྱུང་མེད་པར་སྤང་བ་ནི་
འགྱུར་བྱུང་མིན་པའི་ཕྱིར་འགྱུར་བསྟན་ལ་ཁྱེལ་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་ལས་མཆེད་པར་མངོན་པས་
རྒྱན་སྤང་དང་མཐུན་པ་ཉིད་འདིའི་དགོངས་པར་གསལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(སྤངས་པས་འཕྲོབ་ཚུལ་)ནི། སྤང་བྱ་ནི་ལྟ་སྤངས་པས་འཕྲོབ་པར་མ་བཟད་ཡོངས་
སྟོང་གཉེན་པོ་ཉི་ལྟ་པོ་འདིས་ཀྱང་སོགས་སོ། །

(ས་བརྒྱད་པའི་ཡོངས་སྟོང་།)

བརྒྱད་པ་(ས་བརྒྱད་པ་)ལ་(རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། སེམས་ཅན་
 ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བཞི་པོ་འདི་དག་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ་བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོང་
 པའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས་སངས་རྒྱུ་བསྟན་བཟུང་ཞིང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྟོང་ཡང་དག་
 པ་རྗེས་སུ་བཞིན་དུ་བརྟག་པ་སྟེ་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་
 བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ་བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་
 ཞེས་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྗེས་སུ་འབྲུག་པར་འབྲུག་པ་དེ་ལྟ་
 དེ་ལྟར་ལུས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་ཅིང་ཆེད་དུ་བསམས་ཤིང་སྲིད་པ་ཉི་བར་ལེན་པ་སྟེ་⁷⁷⁰ ཞེས་པའི་བར་
 རོ། །འདི་ལ་ཡོངས་སྟོང་ཆོན་པ་གཉིས་པོ་སོ་སོར་བྱས་པ་ནི་རེ་རེས་ཀྱང་ས་དེ་སྟོང་ལུས་པར་བསྟན་
 པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི་དུག་བདུན་གཉིས་ལ་ཡང་རིག་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྟོང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ། སྟངས་པས་འཛོལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
 (སྟོང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་)ནི། སེམས་ཅན་ཀུན་ཡིད་ཞེས་པ་ནི། སེམས་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོང་པ་སྟེ་བཟང་ངན་ནམས་རྗེས་སུ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཞེས་པ་དང་། མངོན་ཞེས་
 ཀྱིས་བཅེ་བ་ནི། སངས་རྒྱུ་བཞུགས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་སུ་དེ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་རྩུ་འབྲུལ་ཀྱི་
 མངོན་ཞེས་ཀྱིས་བཅེ་བ་རྩུ་འབྲུལ་མངོན་པར་འདུ་མཛད་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་སུ་དམིགས་པ་མེད་པ།
 སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་བཟང་སྦྱབ་པ་ནི་སྟོང་གསུམ་ལ་དབང་བའི་འཁོར་སྦྱར་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ་སྟེ་རྟེན་
 སྟོང་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་གསེར་དང་སོགས་པས་བེད་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་དག་པར་ཡོངས་སུ་
 བསྟར་བའི་ཕྱིར་སྟོང་གསུམ་ཐམས་ཅད་གཏོང་ཞིང་དེས་ཀྱང་མི་རྣོམ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བརྟག་ཕྱིར་

⁷⁷⁰ བཀའ་འབྲུག་དཔེ་བསྟར་མ། དེག 36 ཞོག 449 ཟེང་། 96

སངས་རྒྱུ་བསྟན་པ་ནི། མདོར་སངས་རྒྱུ་གི་སྐྱེ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བརྟག་པ་དང་། དེ་
 བསྟན་བཀའ་བ་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་ནས་དེའི་དོན་རིམ་པ་ལྟར་སངས་རྒྱུ་གི་ཆོས་སྐྱེ་རི་ལྟ་བུ་
 བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་པན་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་བཀའ་སྟོན་བྱེད་པ་ལ་
 བཤད་ལ། ལྷན་གྱི་ཆ་བར་འགྱུར་འདི་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་འགྲེལ་པར་སངས་རྒྱུ་བསྟན་པ་དང་
 ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་དུ་བྱས་པ་ཞེས་སྤལ་ནས་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་གཅིག་དུ་བཟང་
 རོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཀྱང་མདོ་ཆོག་དང་མཐུན་པར་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་པན་པའི་དོན་དུ་ཆོས་ལ་
 བསྟན་བཀའ་བྱེད་ཅིང་སངས་རྒྱུ་གི་སྐྱེ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་ཞེས་སྤལ་བའི་བཤད་
 པ་མཛད་དོ། །སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི་སངས་རྒྱུ་བསྟན་པའི་དོན་མཉམས་པར་ཡང་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ཡང་གང་གིས་ན་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་མཐོང་
 བར་བརྟག་པས་སངས་རྒྱུ་མཉམས་པར་བྱེད་ཅིས་པ་ནི་འདིའི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་
⁷⁷¹ཞེས་པས་ནི་མཉམས་པར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ཏོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་ཀར་དགོས་པས་
 མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ། མཉམས་པར་བྱས་པའི་དགོངས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཆེད་ཡིན་ལ་མཉམས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱང་དེ་ལས་མེད་པས་སོ། །མདོར་སངས་རྒྱུ་བསྟན་བཀའ་
 པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་ལ་རིམ་གྲོ་བྱེད་པ་ནི། ཆོས་ལ་གཅེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་སྐྱེ་རྟོགས་
 པ་དེའི་དགོས་པ་དང་། དེའི་སློན་སྐྱོན་གཅེས་སུ་བྱེད་པ་དང་། གཅེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་སངས་རྒྱུ་མཉམས་
 བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མདོ་དང་སློབ་དཔོན་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །དབང་པོ་ཤེས་པ་ནི། ལྷའི་མིག་བསྐྱེད་
 པའི་སློན་སྐྱོན་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་དང་ལས་ལེགས་ཉེས་སྤྱད་པས་བདེ་འགྲོ་དང་རན་འགྲོར་འགྲོ་བ་
 སོགས་ཤེས་པའོ། །ཡང་ན་མདོ་ལས་སློབས་བརྒྱུ་ལ་གནས་ནས་དབང་པོ་མཆོག་དམན་རྗེ་གསུམ་པར་
 ཤེས་པ་ལ་གསུངས་པས་ལྷའི་མིག་ནི་སློབས་དགུ་པ་ཡིན་པས་དེས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་མཆོན་པར་
 བྱའོ།

⁷⁷¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཤོག ༡༠༣༤ ཟླ་དང་། ༡༣

རྒྱལ་བའི་ཞིང་སྟོང་ནི། བཏེན་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་མི་
 དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་བ་དང་། སྦྱ་མ་ལྟར་གནས་ནི། མཉམ་རྗེས་ཐམས་ཅད་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་
 གནས་པ་སྟེ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལ་
 དམིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནོ། །བསམས་བཞིན་སྲིད་པ་ལེན་པ་ནི། ལུས་གང་གིས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དེ་མཐོང་ནས་སྟོ་སྟོན་དུ་བཏང་ཞིང་ཆེད་དུ་
 བསམས་པའི་སྦྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་བྱ་སྟེ་བཞི་ཕྲག་གཉིས་བསྟོམས་པས་བརྒྱད་
 རོ། །གཉིས་པ་([སྦྱངས་པས་འཛོལ་ཚུལ་](#))ནི། ཉམས་སུ་སོགས་སོ། །ཅིའི་བྱིར་དེ་སྐད་བྱ་ན། འདུ་ཤེས་
 གཉིས་ཀྱིས་མི་གཡོའི་བྱིར། །མི་གཡོ་བ་ཞེས་ངས་པར་བརྗོད།⁷⁷² །ཅེས་མཆན་མ་དང་མཆན་མེད་
 གཉིས་ལ་རྩོལ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་མི་གཡོ་བར་གསུངས་པས་སོ། །

⁷⁷² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༤༤༥ ཟླང་། ༩

(ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་།)

དགུ་པ་(དགུ་པའི་ཡོངས་སྒྲིང་)ལ་(ཙ་བ་དང་འགྲེལ་བ)གཉིས་ལས། དང་པོ་(ཙ་བ་)ནི། སློན་ལམ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་མཉམ་དགུ་འཐར་ཕུན་ཆོགས་སྒྱུར་བ་ནི་མདོའི་སྒྲིས་ཐེན་དང་མཐུན་ལ། གྲགས་ཆར་ཕྱི་མ་བཅུའི་མཐར་སྒྱུར་ཡང་འདི་དང་རྒྱན་སྒྲུང་གི་དགོངས་པས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་རོ། །བྱང་ཆེན་ས་དགུ་པ་ལ་གནས་པས་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་སྟེ། བཅུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སློན་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟེ་⁷⁷³ཞེས་པའི་བར་རོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྒྲིང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ། །སྒྲུངས་པས་འཛོལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(སྒྲིང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་)ནི། སློན་ལམ་མཐར་ཡས་པ་ནི། ཕྱིན་དུ་གཞོགས་པས་དེ་ལྟར་སློན་པ་མཐར་ཡས་པ་འགྱུར་བ་དང་། ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཤེས་པ་ནི། དེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པས་ལྟ་དང་སོགས་པས་སྒྱུ་དང་གཞོན་སྒྱིན་སོགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ཤེས་པ་དང་། སློབས་པ་ཚུ་བོ་ལྟ་བུ་ནི། སློབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཐོབ་པས་སློབས་པ་ཚུ་བོའི་རྒྱུན་ལྟར་མི་ཟད་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་གཉིས་འཆད་བྱེད་ཡིན་པས་བཤད་བྱའི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་གཉིས་ཀྱང་མཆོན་ནོ། །མངལ་འཇུག་མཆོག་ནི། སྟེ་བོ་དམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱགས་པའི་བྱད་མེད་ཡུམ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ལྟ་བུའི་མངལ་དུ་འཇུག་པའོ། །མདོར་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་རྩས་ཏེ་སྟེ་བ་ལ་མངལ་དུ་འགྲོ་བ་ཕུན་ཆོགས་སུ་གསུངས་པ་ནི་རྩས་སྟེས་མངལ་འཇུག་མིན་ཀྱང་སྟེ་གནས་ཕུན་ཆོགས་སུ་སློན་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། རྩས་སྟེས་སྟེ་གནས་བཞིའི་མཆོག་ཡིན་པས་མི་འགྲིག་པ་མེད་ཅིང་། འདིར་མངལ་འཇུག་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་མདོ་དང་མི་འགལ་ཏེ། མདོ་ལས་སྒྱིར་སྟེ་གནས་བཞིའི་ཕུན་ཆོགས་ཅན་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ནི་སྟེ་གནས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཡང་མཆོག་མཆོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་

⁷⁷³ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༩ ལོག། ༥༩ ཟླ་ག། ༡༥

ས་དགུ་པ་བ་སྐྱེ་གནས་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་མི་སྤྲོད་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་སོགས་པས་
 བྲམ་ཟེར་གནས་པ་སྟེ་སྐྱེ་བའོ། །རུས་ནི་ཉི་མ་དང་སོགས་པས་བྱར་ཤིང་ལས་སྐྱེས་པས་ཉི་མ་གཉིན་པ་
 དང་། བྱར་མ་ཤིང་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་གོ་ཏེ་མའི་ཁུ་བ་ཁྲག་དང་འབྲེས་པའི་ཐེགས་པ་གཉིས་ལྟར་བ་
 བྱང་སྟོང་མདོག་ནག་གིས་བྱར་ཤིང་གི་ཆེལ་དུ་བསྐྱུངས་པས། སྟོང་གཉིས་བྱང་བ་ལས་ཁྲུ་གཉིས་
 བྱང་སྟེ་དེ་ལ་བྱར་ཤིང་གི་ཆེལ་དུ་བསྐྱུངས་པས་བྱར་མ་ཤིང་པ། ཉི་འོད་ཀྱིས་སྟོན་པར་བྱས་པས་ཉི་མ་
 གཉིན་པར་བྱང་སྟོང་གིས་བཏགས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ་རྒྱས་པར་ལུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
 དག་མའི་མངལ་དུ་མ་བཅས་པས་དང་པོའི་རིགས་བཅུན་པར་གྲགས་པའོ། །ཁ་ཅིག་ཉི་མ་གསེར་ལོར་
 བྱ་ལ་སོགས་པའི་འོད་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་མདོག་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་ཞེས་འདོད་ཅིང་དེ་ལྟར་བྱས་ན། མདོ་ཁ་ཅིག་
 ལས། ཁྱོད་སྐྱེ་གསེར་མདོག་འོད་གསལ་བའི། ཆང་ནི་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་ཏེ། སྐྱད་ཅིག་མདོག་
 གསེར་ཅོད་ཁ་དང་། ལྟར་བར་ཤེལ་འོད་འབྲ་བར་གདལ། །⁷⁷⁴ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལེགས་པར་
 བྱངས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ནི་ཉི་མ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེས་ཞེས་པའི་ལས་ཀྱི་ཡི་གའི་དོན་ལ་
 མ་ཞུགས་པའོ། །ཆོ་འབྲང་ནི། མ་དང་སོགས་པས་པའི་བདུན་བརྒྱད་ཚུན་ཆད་དུ་ལེགས་པར་འབྲེལ་
 བའི་གཉིན་ནོ། །མདོར་དེ་གསུམ་ལ་རིགས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཆེ་ཞིང་མཐོ་
 བ་དང་སྟོན་བྱང་སེམས་བྱང་བའི་རྒྱད་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་གསུངས་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྟེ་དང་རུས་ཀྱི་བྲག་
 ལ་གསལ་ལོ། །རིགས་རུས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་འདིར་རྒྱལ་རིགས་སོགས་རིགས་ལ་བཤད་པ་ལ་
 ཉིས་པ་མེད་དོ། །གྲགས་ཆར་རྗེ་འུ་རིགས་སོགས་རུས་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་དོ། །འཁོར་ནི། རང་དབང་
 བའི་འཁོར་རང་གིས་རི་ལྟར་བསྐོ་བ་ལྟར་རིམ་གྱོ་སྐྱབ་པའོ། །མདོར་རང་གིས་བྱང་ཚུབ་ལ་བཀོད་པའི་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་འཁོར་ལ་བཤད་དོ། །

སྐྱེ་བ་ནི། བརྒྱ་བྱེན་དང་སོགས་པས་ཆངས་པ་དང་འཛིག་ཉེན་སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་པར་
 བསྟོད་ནས་སྐྱེ་ལ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་སྤང་བས་བཀང་ཞིང་དེ་དག་རྣམ་པ་བྲུག་ཏུ་

⁷⁷⁴ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༤༡ སྟོན་ ༤༡༢ ཟེང་། ༡༤

གཡོ་བར་བྱེད་པའོ། །རད་ཀིར་གྱིས་དབང་པོ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་ལྷན་སྐྱུལ་ཆོགས་པའོ་
 ཞེས་ཟེར་བ་ནི། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་འདིར་བརྒྱ་གྱིན་ལ་སོགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་ཙམ་ཞིག་
 མཐོང་བར་གདོན་མི་ཟེམ། །དེས་འབྱུང་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་པས་གནས་གཙང་གི་ལྷ་འེང་གུ་ལ་
 སོགས་པས་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་འཁོར་བ་ལས་དེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་དེ་ཡང་སྟོག་
 ཆགས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་དག་ཀྱང་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་
 འགོད་པའོ། །བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་རྒྱ་རོལ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྦྱར་དུ་འཛིག་པ་སྟེ། །མཁའ་
 ལ་སྟོག་རྒྱན་རིང་དུ་མི་གནས་བཞིན། །ཁྱོད་ཀྱི་དུས་འདི་ཉི་ལྔ་བར་གནས་གྱུར་གྱིས། །བརྟུལ་ཞུགས་
 བཟང་པོ་མཛོན་བྱུང་དུས་ལ་བབ། ⁷⁷⁵ །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ནི། ཅ་བ་གསེར་གྱི་རྒྱ་ལས་
 བྱུང་བ། ལྷན་བྱེ་རྒྱུར་འདུག་པ། ཡལ་ག་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་བྱུང་བ། མེ་ཏོག་དང་ལོ་མ་རིན་པོ་
 ཆེ་ཐམས་ཅད་ལས་བྱུང་བ། རི་ཞིམ་པོ་དང་འོད་བཟང་པོས་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་རྒྱས་པར་འགོངས་
 བ། དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་བས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འབྲུ་བའི་ཤིང་ཨ་ཤུད་ཐ་དང་སོགས་པས་
 ལྷ་ཤིང་སོགས་ཡིན་ཏེ། མདོར་ན་དེ་འབྲུ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་ལམ་དང་། དགེ་བ་
 གཞན་རྣམས་ཡོངས་སྒྲིང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འཁོར་འཛིག་གི་སྒྲ་ཤྱ། གསེར་ཐུབ་ཀྱི་ལྷ་དུམ་ལ་ད། འོད་
 སྦྱང་གི་བྱ་གྲོ་ཏ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ཨ་ཤུད་ཐ། བྱམས་པའི་ལྷ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་
 ཤིང་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་ཐ་དད་ཀྱི་སྟོན་མིང་འཕོ་བར་འདོད་པ་ལ། དེ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་པ་ལྷུམས་སུ་
 འཇུག་པ་དང་། བལྟམས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་པ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ཤིང་དེའི་ཅ་བ་འཇུགས་པ་དང་།
 ཁ་འབྲས་པ་དང་། སྒྲིང་པོ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །སྦྱར་སྦྱར་སྟོན་པ་རེ་རེ་ལ་མི་འབྲུ་བ་རེ་རེ་
 ཡོད་པས་རིགས་གཅིག་པའང་མིན་གསུང་བ་ནི་ལེགས་པར་བརྟགས་པའོ། །ཡོན་ཏན་ནི། ཉེན་སངས་
 རྒྱས་དང་བརྟེན་པ་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སོ། །

⁷⁷⁵ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༩༩ ཞོག ༡༡༥ ཟླང། ༡

གཉིས་པ་(སྐྱུངས་པས་འཛོལ་ཚུལ་)ནི་མངོན་སོགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་བྲལ། སོ་སོ་ཡང་
དག་རིག་སྒོ་བཟང་། །ས་དེ་ལེགས་པའི་སྒོ་གོས་ཡིན།⁷⁷⁶ །ཞེས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའི་སྒོ་
གོས་བཟང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གང་གིས་ན་གོང་གི་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱན་སྐྱུལ་ཚོགས་པའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སྒྲིང་བཅུ་གཉིས་པོ་དག་གིས་སོ། །སྒྲིང་ཚུལ་ནི་སྤྲུལ་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་(འབྲས་བུ་ས་བཅུ་པའི་མཚན་ཉིད་)ལ་(མཚམས་སྐྱུར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་
བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྐྱུར་)ནི། རྒྱའི་ས་དགུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱུང་བ་རྣམས་
སྒྲིང་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་སྒྲིང་ཚུལ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ངེས་པར་བསྟན་ཅིང་གཏན་ལ་པབ་
ནས་འབྲས་བུའི་ས་འཆད་པའི་སྐབས་ཉིད་དུ་ཡོངས་སྒྲིང་དེ་དག་མ་བཤད་པར་ས་བཅུ་པའི་མཚན་
ཉིད་ཅུ་ཞེས་ཞིག་གསུངས་སོ། །གང་གི་སྒྲོ་ནས་ན། ཐེག་དམན་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་ཡར་
ལྡན་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །ངེས་ན་ས་དགུ་འདས་པ་ནི་དེ་དོར་བ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ལྟག་པར་ཡར་
ལྡན་དུ་ཐོབ་པ་ལ་བྱའོ། །ཡོངས་སྒྲིང་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་ཤེས་སྒྲོན་དུ་རྒྱའི་ས་ཡོངས་སྐྱུང་
བ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཕུལ་དུ་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུའི་ས་ཡོངས་སྐྱུང་གསུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
དགོངས་ཏེ་འདིར་ཡོངས་སྐྱུང་བ་གཞན་བཅུ་པ་ནི་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། བྲགས་ཆ་ལས་ས་
དགུ་པོ་གང་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་དེ་ཐམས་ཅད་བསྒྲོམས་པ་ནི་ས་བཅུ་པའི་ཚོགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་དོན་གྱི་
ཤུགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བས་དེའི་ཚོགས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ནི་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ་⁷⁷⁷ །ཞེས་ཏེ་དེ་གཉིས་
གནད་གཅིག་གོ། །དེ་གཉིས་ལྟར་ན་ས་དགུ་པ་ལ་ཡང་འཆད་མི་རིགས་ཏེ། བརྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་
ཡོངས་སྒྲིང་ཕུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་དགུ་པའི་ཡང་དེར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་དང་པོའི་བར་དུ་
བསྒྲེའོ། །

⁷⁷⁶ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༤༤༥ ཟེང་། ༡༠

⁷⁷⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༡༩༥༥ ཟེང་། ༡༩

དེས་ན་བཙུ་བ་ལ་བཤད་མི་དགོས་ཏེ། ཡོངས་སྒྲིང་བཤད་པའི་དགོས་པ་ས་འོག་མ་ལས་ཐ་
 དད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ་འདི་འབྲས་བུའི་སར་བསྟན་པས་འོག་མ་ལས་ཐ་དད་པར་བྱུང་བས་
 སོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་སའི་ཆོག་ས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་འབའ་ཞེག་
 ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་མཐར་ཐུག་པ་དང་མ་ཐུག་པའི་ས་གཉིས་ལས་མ་ཐུག་པ་རྣམས་ཐུག་གི་བར་དུ་
 བྱང་དགོས་པས་དང་པོ་དགུ་ལ་བཤད་ཅིང་། མཐར་ཐུག་པ་ལ་བྱད་པར་དུ་འགྲོ་བཅེད་པས་སྒྲིང་བྱེད་
 མེད་པར་མཆོན་ཉིད་ཅུ་མ་ཞེག་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་དགོས་པས་
 མི་རིགས་ཤེས་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། སེམས་དཔའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ལྟོས་
 ནས་ནི་འདི་ཡང་རྒྱུའི་སར་བཤད་དགོས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དང་པོ་དགུ་ལ་
 ཡོངས་སྒྲིང་གི་སློན་ས་གོང་མར་བཞུགས་ཆུང་དང་། འདི་ལ་ས་འོག་མའི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྗན་དུ་འདུས་
 པའི་སློན་ས་རང་གི་སར་གནས་ཆུང་གཉིས་མདོ་དང་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་གོ་བ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་
 བོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། རིགས་ཀྱི་ས་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུ་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་གིས་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གནས་པར་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་
 ས་བཙུ་བའོ་ཞེས་ཤུགས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ས་བཙུ་བ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ན། ས་
 དགུ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་འཆད་ཅིང་རིགས་ཀྱི་ས་
 དོར་ནས་དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་བབྲངས་ནས་དགུར་བྱེད་དོ། །ཐགས་ཆར་ས་དགུ་པོ་འདི་
 རྣམས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ནས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་གང་གིས་ཀྱན་ཏུ་འོད་ཀྱི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སར་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ས་བཙུ་བའོ་
 778 ཞེས་ཏེ། འདི་གསུམ་གས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ་གནས་འགྱུར་ལ་འདོད་ཀྱི་གནས་བཞེན་
 བ་ལ་མིན་ལོ། །

778 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཤོག ༡༩༥༦ ཟླ་ ༥

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། ས་བཅུ་པ་མཚན་གཞིའི་སློན་ནས་ངོས་གཟུང་། འདུལ་བྱ་ས་
 དགུའི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ས་བཅུ་པ་མཚན་གཞིའི་སློན་ནས་ངོས་གཟུང་)ནི། ཤེས་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡིན་པར་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུ་པ་ཚོས་ཀྱི་སློན་ཡིན་པར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་དེ་
 སྐད་བྱ་ན། སློན་བཞིན་གཉིས་ཀྱི་ས་ནམ་མཁའི་ཚོས། །བྱབ་པའི་བྱིར་ན་ཚོས་ཀྱི་སློན།⁷⁷⁹ །ཞེས་ཉིང་དེ་
 འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་སློན་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྟེན་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལ་བྱབ་པས་ཚོས་ཀྱི་སློན་ནོ། །གང་ན་
 གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རམ་དེ་ལྟ་བུའི་ས་དགུ་འདས་པ་སྟེ་དེ་ནམས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 ཡར་ལྡན་དུ་རྫོགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བཅུ་པ་དེ་ལ་སློན་ལམ་ཤེས་པ་གང་གིས་གནས་པ་དེ་
 བློན་ལམ་ཤེས་པ་གང་ན། འདི་ལ་རྒྱན་སྤང་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་གང་ལ་ལས་ལ་དབང་བའི་
 རྟེན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་གིས་གནས་པ་དེ་ནི་ཞེས་དབང་བཞི་པའི་རྟེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 གསུངས་ལ། ཆིག་གསལ་ལས། སློན་ལམ་ཤེས་པས་གནས་པ་ཞེས་བཞི་དུང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་
 རྒྱུ་ཆེན་པོ་མ་ཐོབ་དུ་ཟིན་ཀྱང་སློན་ལམ་གྱི་མ་ཐུས་ནི་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འབབ་པ་ལ་སོགས་
 པའི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པས་གནས་པའོ་
⁷⁸⁰ །ཞེས་སློན་ལམ་གྱི་མ་ཐུས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སློན་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ཤེས་པ་ལ་བཤད་
 བས།

དེ་ལྟར་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ས་དང་པོ་ལ་ཡང་སློན་ལམ་གྱི་མ་ཐུས་ནི་འཆང་རྒྱ་བར་
 གསུངས་པའི་བྱིར་ངེ་ལྟར་ན་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མི་བགྱང་ཞེ་ན། དེར་སངས་རྒྱ་བ་ནི་བརྒྱ་ལ་
 སོགས་པའི་བྱངས་ཀྱིས་དམན་པའི་བྱིར་འདི་དང་ག་ལ་མཉམ་ཞེས་ཅོད་པ་སྤོང་ངོ། །འོ་ན་ས་འདི་ལ་
 བསྟན་བཅོས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བཞེད་ཀྱི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་མི་བྱ་
 བ་ཅི་ཞེ་ན། ས་བཅུ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བཞེད་པར་བྱའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཞེས་ནི་བཞེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་དེ་དང་མཐུན་པར་

⁷⁷⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག ༤༤༥ ཟླང་། ༡༡

⁷⁸⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༡ ཞོག ༤༣༡ ཟླང་། ༡༤

མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་སྐྱར་ན་ལུང་འདི་ལེས་བྱེད་དུ་འགྲིག་གོ། །གང་དག་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཙུ་བ་ཡིན་
ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགལ་ཞེས་པའི་ཡན་དུ་ས་བཙུ་བ་ལ་ནི་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་
ཞུགས་པས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་བྱའི། སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མ་
རྗོགས་པས་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉི་མེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཐད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ནི། ཆོག་སྤྱ་མའི་ཁོ་ནའི་རྣམ་བཅད་ཆོག་ཕྱི་མ་འདི་
ས་བཙུ་བ་དང་སངས་རྒྱས་ས་མི་འགལ་བའི་ལེས་བྱེད་དུ་རི་ལྟར་འགྲིག་། མདོ་གང་ལས་ན་རྒྱན་སྣང་
དུ། ཉི་མེ་ལས་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཆོག་སྤྱ་མ་དངོས་དང་ཕྱི་མའི་དོན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། དོན་
ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མདོ་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་
བརྗོད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱ་མ་སྐྱར་ལ། དེའི་དགོངས་པ་
ཡང་དབྱེད་ན་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མ་རྗོགས་པ་ལ་འདོད་
དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉི་སྣང་དུ། བྱང་ཆེན་ས་བཙུ་བ་ལ་གནས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ་⁷⁸¹ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བརྟེས་པའི་སྟོབས་ལ་
སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་རྗོགས་པར་ཡོད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ།།

སྤེ་བ་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའི་ཡང་དག་པར་རྗོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ་ཞེས་སོ། །འོ་ན་ས་བཙུ་བ་འདི་སངས་རྒྱས་
དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དངོས་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ཀྱང་རྗོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་སྤར་གྱི་ལུང་དོན་དུ་འདོད་ཀྱང་། ས་འདིར་སངས་རྒྱས་དང་ཕྱིན་ལས་ལྷན་
བྲུབ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་མཚུངས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་གསུངས་
ཀྱི་དེ་དག་གིས་བརྟེས་པའི་སྤངས་རྟོགས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དངོས་མིན་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། ས་བཙུ་བ་ལ་
ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་

⁷⁸¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༤༩ ཤོག ༡༥ ཟླང་ ༡༥

གཤེགས་པའི་མཛད་པས་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ⁷⁸²ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 རོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་གཉིས་དང་ཤུཌ་རད་ཀྱི་རྩ་ཆོས་བཞེས་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དངོས་མིན་པར་
 གསལ་པོར་བཤད་དོ། །དེ་གཉིས་དངོས་མིན་པར་མཆུངས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཞེས་བཏགས་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་མ་གསུངས་པ་ནི་ཕྱིན་
 ལས་མཉམ་པ་དང་སྤངས་ཏྱིགས་མི་མཉམ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(འདའ་བྱ་ས་དགུའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་)ནི། འདའ་བྱ་ས་དགུ་གང་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་
 ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པའི་རིགས་སུ་དང་པོར་ངེས་པའི་རིགས་ནི་རིགས་ཀྱི་ས་དང་། འདིར་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོགས་པས་གང་བསྐྱུས་པ་དང་ས་འདི་གང་ལ་བྱེད་ན། ཤུཌ་རད་ལས་འདའ་བའི་
 རིགས་ཅན་ནི་རིགས་ཀྱི་སའོ་⁷⁸³ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་བཤད་ཅིང་གྲགས་ཆར་ཡང་རོ། །ཟླ་འོད་དུ་དེ་
 ལ་རིགས་ཀྱི་ས་ནི་མྱང་ངན་ལས་འདའ་བའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
 པའི་གནས་སྐབས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་པོ་གསུམ་ནི་དཀར་པོ་
 རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་ལ་རིགས་ཀྱི་ས་ནི་ཆོས་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་སོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་ལྟེ་
 དེ་འདིར་བསྐྱབ་པར་མི་བྱའོ་ཞེས། རང་ལུགས་སྦྱོར་ལམ་ལ་རིགས་ཀྱི་སར་བཞག་ནས་གཞན་ལུགས་
 བཀག་གོ། །གཞོད་འཛམས་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་སྐབས་འདིར་རིམ་པ་ལྟར་མོས་སྦྱོད་དང་བཟོད་པ་ཆེན་
 པོ་དང་བྱོད་ཅེ་དང་བཟོད་མཆོག་གཉིས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བ་དང་རིགས་ཀྱི་
 སར་བཤད་ནས། ཆུང་བ་ལས་དང་པོར་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་དཀར་པོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དཀར་པོ་
 རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སོ། །རིགས་ཀྱི་ས་འདི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གའི་ཡིན་པར་འབྱུལ་
 ཀྱི་གཞོད་འཛམས་ལས། མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་ལ་བྱོད་དང་ཅེ་མོ་དང་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་

⁷⁸² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༩༦ ཟླ་ ༡༣

⁷⁸³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༩ ཞོག ༩༩ ཟླ་ ༡༥

ལ་གནས་པའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་གསུམ་གྱི་རིགས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རིགས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱའི་⁷⁸⁴ཞེས་
 བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་སྤྲོ་ཆོག་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་ཀས་སོགས་ཀྱི་
 སྤྲུལ་བའི་དོན་ནི་རང་རྒྱལ་དང་ཐེག་ཆེན་གཉིས་ཀ་སྤྱད་པ་ཡིན་ལ། རིགས་ཀྱི་ཞེས་པ་ཡང་ཆོག་པ་
 དང་མོས་སྟོད་ཀྱི་སར་རྟོགས་པ་གང་སྟེ་ས་ནས་རང་གི་བྱང་ཚུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་གཞན་དུ་མི་ལྟོག་པ་
 ནས་བཟུང་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཉན་ཐོས་ལ་གཉིས་ལས་ཞི་བ་བཟོད་པ་ནི་ཆོག་པ་ལས་ནས་
 དེས་པས་དེ་ནས་ཆོས་མཆོག་ཕྱིན་ཆད་ལ་བཟུང་སྟེ་མཐོང་ལས་ནས་བརྒྱད་པའི་ས་ལ་སོགས་པར་
 འགྱུར་བས་སོ། །བྱང་ཚུབ་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་དེས་པ་
 ཡིན་པས་མི་བགང་ངོ། །

རང་རྒྱལ་ལ་གཉིས་ལས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་སྤར་དང་འབྲེལ། ཆོག་པ་དང་སྟོད་པ་ནི་མ་དེས་
 པའོ། །ཐེག་ཆེན་ལ་དབང་པོ་ཞིན་ཏུ་རྟོན་ཆོག་པ་ལས་ནས་དེས་པས་དེ་ནས་ཆོས་མཆོག་ཕྱིན་ལ་བྱ་
 ཞིང་འབྲིང་རྒྱལ་ནི་དེར་མ་དེས་སོ། །འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པའི་རྟོགས་
 པ་ནི། བརྒྱད་པའི་ས་སྟེ། དག་བཅོམ་ནས་ཡས་བགངས་ན་གངས་བརྒྱད་པ་ལ་འབབས་པས་
 སོ། །ཞུགས་པ་དང་སྟོར་ལས་ནས་འཛིན་ན་མཐོང་ལས་ཀྱིས་མ་བྱུང་ཅིང་སྤྲོ་བཤད་དང་བསྟན་ན་ཅིག་
 ཅར་བའི་ཞུགས་པ་ལ་སྤྱི་དོན་མེད་དོ། །རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཅམ་གྱི་རྟོགས་པ་ནི། མཐོང་
 བའི་ས་སྟེ། འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ལས་ཀྱིས་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་མཐོང་བས་སོ་ཞེས་
 འཆད་དོ། །ཡང་ན་བདེན་པ་བཞི་མཐོང་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དང་པོ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་བྱའོ། །ལན་
 ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཅམ་གྱི་རྟོགས་པ་ནི་བསྐབས་པའི་ས་སྟེ། འདོད་ཉོན་གྱི་སུམ་གཉིས་
 སྤངས་པས་སོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཅམ་གྱི་རྟོགས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས་སྟེ།
 འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་སོ། །དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་ནི། བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་སྟེ།
 རང་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་བྱས་པར་རྟོགས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ས་དུག་གོ། །ཞུགས་པ་དང་པོའི་ལྷག་

⁷⁸⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༧ ཞོག་ ༡༡༤༩ ཟླ་ ༡༦

མ་ཞུགས་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའི་
 རོན་དེ་ཡིན་པར་ཅིས་ཤེས་ཤེས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཞེས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོག་དང་མ་འབྲེལ་བས་སྤྱི་འོ་སྤྱི་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པ་མི་འགལ་བས་སོ། །མི་འགལ་མོད་དེ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ཅིས་
 ཤེས་ཤེས་ན། སྐབས་ཀྱིས་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་གང་རུང་ལ་བཤད་དགོས་ཤིང་
 གསུམ་པོ་དེ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་ས་རེ་རེ་བཤད་ཐེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལྷག་མར་གྱུར་པའི་
 ཕྱིར་ཡང་གོ་བྱས་སོ། །འོ་ན་ས་གོང་མའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་ལྷག་མ་ལྷ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཡིན་བཞིན་དུ་
 གྲུད་དུ་སློས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་ཐེག་གསུམ་གྱི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་མཛད་དགོངས་
 བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་དེའི་མིང་མ་སློས་ན་གོང་མ་ལ་སའི་མིང་འདོགས་མི་
 འབྲ་བ་རེ་རེ་ཡོད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པར་གོ་དཀའ་ལ་དེ་སློས་ན་རང་རྒྱལ་དང་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱང་སློས་པས་རྣམ་གཞག་དེ་གོ་སླ་ཞེས་པ་སྟེ། ཉི་སྤང་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ནི་
 ཐེག་པ་གསུམ་གསལ་བར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
 ཞེས་པ་འདི་ནི་ས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཆོག་ལྷ་དྲགས་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ།⁷⁸⁵ །ཞེས་སོ། །

ཐེག་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་དགོས་པ་ཡང་ས་བཅུ་པར་དེ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
 ཡར་ལྡན་དུ་འདུས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དོ། །དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་འདིས་ཞུགས་གནས་དེ་དག་རིམ་གྱིས་
 བ་ལ་མཛད་པར་མདོན་པས་དེའི་ཕྱོགས་ལ་འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་གནས་པ་ནི་
 ཞུགས་པ་ལྷག་མ་གསུམ་ཡིན་པས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོར་བཤད་ཀྱི་ཐོད་ཀླལ་བ་དང་ཅིག་ཅར་བ་
 ཡང་སྤྱད་ན་སྐབས་དང་སྤྱར་ལ་བཤད་དོ། །འབྲུལ་སྤྱར་གྱི་བྱུག་པོ་ཉིད་དང་ཆེ་འོད་དུ་བྱུག་པོ་དེ་དང་།
 ཞུགས་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་བཤད་དོ། །རང་སངས་རྒྱས་བསེ་བུ་ལྟ་བུ་དང་
 ཆོགས་དང་སྦྱོད་པའི་རྟོགས་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ས་དགུ་པོ་བྱངས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཁོ་ན་སྟེ་དགུ་པོ། །འདི་དག་གྱང་མདོ་ལས་བྱང་ཆེན་

⁷⁸⁵ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༤༩ ཤོག ༡༩༣ ཐེང་། ༤

ཐབས་མཁས་པས་ཕར་ཕྱིན་ནམས་ལ་སྟོད་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ལ་སྟོད་
 པའི་ཆོ། རིགས་ཀྱི་ས་དང་། བརྒྱད་པའི་ས་དང་མཐོང་བའི་ས་དང་བསྐབས་པའི་ས་དང་འདོད་ཆགས་
 དང་བྱལ་བའི་ས་དང་བྱས་པ་རྟོགས་པའི་ས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་བྱང་
 རྩལ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་ཏེ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ས་དགུ་ལས་ཡོངས་
 སུ་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པ་སྟེ་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཀྱི་ས་བཅུ་
 པའོ།⁷⁸⁶ །ཞེས་པ་སྟེ། འདས་ཏེ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དོན་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ནས་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ་
 ཞེས་པའི་བར་དང་། མདོ་ལྷག་མའི་དོན་དེ་ལྟར་ས་དགུ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །ཉི་མུང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་
 མདོ་བྱངས་པ་ལ་ཐོག་མ་རིགས་ཀྱི་ས་ལ་མཛད་ནས་དཀར་པོ་རྣམ་མཐོང་མ་བབྱངས་ཤིང་མདོ་གཞན་
 ལས་དཀར་པོ་རྣམ་མཐོང་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འདིའི་བྱད་པར་ནི་རྩེ་བཅུན་གྱིས་ས་དགུ་ཞེས་གསུངས་
 པས་དེ་བབྱངས་ན་བཅུར་འགྱུར་བས་མ་དག་པར་དགོངས་པའམ་ཡང་ན་དེ་རིགས་ཀྱི་སར་འདུས་
 པར་དགོངས་སོ། །སྐབས་འདིའི་ས་དགུ་འདྲེན་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་རྣམས་ལ་ཉན་ས་དོར་ནས་དཀར་པོ་
 རྣམ་མཐོང་རྩེས་འབྱང་གཉིས་དང་མོས་སྟོད་ལ་བྱས་ནས་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་པ་རྣམ་འགྲེལ་མ་གཏོགས་
 པ་མེད་དོ།

⁷⁸⁶ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག 36 ཞོག 444 ཟེང་། 4

(གཉེན་པོའི་ཚོགས།)

གསུམ་པ་(གཉེན་པོའི་ཚོགས་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞུགས་པ་)ལ་(མཚམས་སྦྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་)ནི། གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྟོན་པ་ལ་བར་སྐབས་གྱི་ཚོགས་བཅད་གཅིག་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། མཐོང་དང་གོམས་པ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་ལ་གཉེན་པོ་རྣམས་པ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་སྤང་བྱ་གང་སྤང་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཅམ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་དང་། གང་ཟག་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་། སྦྱིས་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་རྣམས་མཐོང་སྒྲོམ་ལ་སོ་སོར་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དུའོ། །རྟོག་པའི་མིང་འདོགས་འདི་རྒྱན་སྤང་སྒྲུ་འོད་ཤུགས་གསུམ་ཆ་རྣམས་སུ་འབྱུང་ལ། ཉི་སྤང་ལས་མཐོང་སྤང་འདི་དང་འབྲེལ་ཞིང་སྒྲོམ་སྤང་ལ་དངོས་པོ་ཅམ་དང་། གཉེན་པོའི་རྣམས་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་དུ་བཏགས་པ་དང་། བཏགས་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་པའི་བརྟེན་པ་འདྲ་མཛད་དོ། །འདིར་རྣམས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མཐོང་སྤང་ལས་བྱ་བར་སྟོན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མཐོང་སྤང་གི་རྟོག་པ་བཞིའི་དང་པོ་ནི་དེ་བ་གསུམ་པའི་ལན་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་རྣམ་མཁྱེན་དུ་གནས་པར་གསུངས་པའི་འཐད་པར་ཐེག་ཆེན་དང་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་ལ་ལྷན་མི་ལྷན་སོགས་བཀག་ནས་རབ་འབྱོར་གང་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དེ་ནི་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འདོད་དུ་ཟད་དོ།⁷⁸⁷ །ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་གཟུང་བའི་དངོས་པོར་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ།

གཉིས་པ་ནི། པར་བྱིན་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་སྤར་བཞིན་ཏེ། རྣམ་བྱང་འདི་དག་ལ་གཟུང་བྱའི་དངོས་པོར་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །གསུམ་པ་ནི། དག་བཅོམ་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་དེ་བཞིན་གསལ་གསུམ་པ་རྣམས་ལ་སྤར་བཞིན་ཏེ། དག་བཅོམ་སོགས་ལ་གང་ཟག་གི་རྣམས་སུ་མི་དམིགས་

⁷⁸⁷ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་བཞ། 36 ཞོག་ 466 ཟེང་། 92

པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །བཞི་པ་ནི། མིང་མཆོན་མ་བཟླ་བ་སྟེ་རྣམས་ལ་སྤར་བཞིན་དེ་མིང་ལ་སོགས་པར་
བཏགས་པའི་གཞི་ལ་བཏགས་པར་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །སྒྲིམ་སྤང་བཞིའི་དང་པོ་ནི། ཇི་བ་
བཞི་པའི་ལན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེས་གང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་
སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་གནས་པ་སྟེ། རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་མི་གནས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་གནས་པ་ཡང་མ་
ཡིན་མི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་
མི་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།⁷⁸⁸ །ཞེས་ཆོས་དབྱིངས་སོགས་གནས་པ་དང་མི་གནས་པ་མེད་པ་དང་
འབྲེལ་བར་གཟུང་བྱའི་དངོས་པོར་ཡང་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཇི་བ་ལྟ་པའི་ལན་དུ་ཐེག་པ་དེས་གང་ཡང་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་མེད་
དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཡིན་པ་དང་། གང་ངེས་པར་
འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གང་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
མེད་ཅིང་མི་དམིགས་ན། ཆོས་གང་ཞིག་ཆོས་གང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་པར་ཕྱིན་
སོགས་གཉེན་པོ་ལ་གཟུང་བྱའི་དངོས་པོར་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ། །གསུམ་པ་ནི། མཐའ་ལས་
འདས་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བར་བདུན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་ནས་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྣམ་མི་དམིགས་པ་ནི་གཉེན་
པོའོ། །བཞི་པ་ནི། མཐའ་ལས་འདས་པས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མི་
དམིགས་པས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དམིགས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ནས་དེ་བཞིན་དུ་
སངས་རྒྱས་སའི་བར་ལ་སྤྱར་ནས་གསུངས་ཏེ་ཞུགས་གནས་ཀྱི་འཕགས་པར་གདགས་པའི་གཞི་མི་
དམིགས་པ་ནི་གཉེན་པོའོ།

⁷⁸⁸ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༩ ཞོག་ ༩༠༡ ཟླ་ ༩

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། ལམ་གཞན་གྱིས་རྟོག་པ་འདི་དག་གཏན་ཞི་བར་མི་ནུས་པས་མཐོང་
སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གཉིས་པོ་ཁོ་ནའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་གཞིའོ། །ཁྱད་པར་དེ་ཡང་ཆོག་གསལ་
ལས། ལམ་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་མིན་པ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་འཆད་པ་
ནི་མཉམ་གཞག་དགོས་པའི་ཞིབ་ཆ་རུང་ཡང་། ལམ་ཤེས་སུ་རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་ཁམས་གསུམ་གྱི་
རྣམ་རྟོག་དགུ་འཛོམས་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མི་འཐད་
དོ། །དབྱེ་དོན་སྤངས་བྱ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེན་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །འབྲེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་བརྒྱད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་ཅམ་སྟེ་རྣམ་བྱང་མ་འབྲེས་པ་དང་།
གཉེན་པོའི་རྟོན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གང་ཟག་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་དང་།
སྒྲེས་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་བཞི་པོ་དེ་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་སོ་སོར་ཏེ་
རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞི་སྟོང་བས་སོ། །གཉེན་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་མདོ་ལས་རི་ལྟར་བསྟན་ཅེན། ཁམས་གསུམ་
ནས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱང་སེམས་ངས་པར་འབྱུང་ཞིང་རྣམ་མཐེན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་པའི་ཆོག་བཞིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་སྟོས་ནས་དེ་བཞི་ཡོད་པར་བསྟན་པས་
གཉེན་པོ་བཞི་ཆོན་དང་པོ་བསྟན་པར་མདོན་དུ་བྱ་བ་སྟེ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སྤར་གྱི་བྱ་བ་བཞི་
བཀག་པ་བརྗོད་པའི་ཆོག་བཞིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་སྟོས་ནས་དེ་བཞི་མེད་པར་
བསྟན་པས་བཞི་ཆོན་ཕྱི་མ་བསྟན་པར་མདོན་དུ་བྱ་བ་སྟེ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ཡང་⁷⁸⁹དེ་གཉིས་ལ་དམན་
མཆོག་གམ་རགས་སྤྲ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །གལ་ཏེ་གཉེན་ཆོགས་ལམ་གཉིས་ཀྱི་བདག་
ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ན་⁷⁹⁰དེ་སའི་ཆོགས་སུ་འདུས་པས་དེ་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་དོན་མེད་ཅེན། གཉེན་

⁷⁸⁹ ཞོལ་ཤོག ༣༠༥ ན ༤ སྟོན་པ་མང་

⁷⁹⁰ ཞོལ་ཤོག ༣༠༥ ན ༤ སྟོན་པར་དེ་

ཚོགས་ལམ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བར་མ་བསྟན་ན་དེ་གཉིས་ལས་ལོགས་ན་ཡོད་དམ་སྟེ་
བའི་དོགས་བ་སྲིད་བས་དེ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

(ངེས་འབྱུང་སྐབས་པ།)

བཞི་པ་(མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐབས་པ་)ལ་(མཆོམས་སྐྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས།
 དང་པོ་(མཆོམས་སྐྱར་)ནི་ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོགས་
 བསགས་པ་ནི་འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་དེའི་འོག་ཏུ་བཞི་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
 སྐབས་པ་སྟོན་ནོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ལྔར་གསུངས་པ་དང་འཆད་འབྱུང་ནམས་
 ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་ཞེས་བྱ་སྟམ་པའི་ཁོང་གནས་ཀྱི་བྱི་བའི་ལན་དུ་གསུངས་པ་ཤེས་ཉིད་དགོངས་
 པར་གནས་སོ།།

གཉིས་པ་(ཙ་བ་)ནི། གངས་ནམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི་ནི་ངེས་འབྱུང་སྐབས་པ་ཡིན་པར་
 ཞེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བརྒྱད་ཡིན་ན་ཡུལ་ལམ་འབྱུང་ས་བརྒྱད་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ཡང་གཙུག་པོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་དང་པོར་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་དུ་འབྱུང་བ་བཤད་དེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འདིག་རྟེན་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་
 འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་དེའི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱིའོ།⁷⁹¹ །ཞེས་སོ། །འདིར་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་གཟུང་འཛིན་མེད་⁷⁹² བཞིན་དུ་དེར་ལོག་པར་སྤང་བའི་རང་བཞིན་ཁམས་གསུམ་
 པའི་འདིག་རྟེན་ནམས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་བཤོད་བྱའི་གནས་ཆེན་པོ་
 གསུམ་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པར་
 ཆེད་དུ་བྱ་བར་འབྱུང་མི་རུས་པས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ནམ་
 མཁའ་དང་མཉམ་པ་སྟེ་ཞེས་སོ། །འདིར་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཞེས་བྱི་མེད་གྱིས་ཞེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་པོ་ཞེས་འབྱུང་ས་བསྟན་

⁷⁹¹ བཀའ་འབྱུང་། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༩ ཞོག ༤༩༩ ཟླ་ ༡༩

⁷⁹² ཞོག་ ཞོག ༣༠༣ བ ༥། གཙང་། ཞོག ༣༡༩ བ ༥ མེད་པ་བཞིན་

བས་འབྱུང་བྱེད་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བསོད་ནམས་མ་བསགས་པར་
 མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་དོན་དུ་ངེས་པར་
 འབྱུང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་⁷⁹³སེམས་ཅན་གཞལ་དུ་མ་མཆིས་གངས་དང་ཆད་མ་མཆིས་པའི་
 གོ་སྐབས་འབྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་སེམས་ཅན་ནས་འབྱེད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 རྣམ་གངས་ངེས་ན་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལགས་སོ་ཞེས་སོ། །འདིར་ཐེག་ཆེན་ལ་སེམས་
 ཅན་ཆད་མེད་ཐར་ལམ་དུ་འབྲིང་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པར་བསྟན་བས་ངེས་དེ་དག་གི་དོན་དུ་ངེས་པར་
 འབྱུང་བར་བསྟན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དོན་བྱ་བས་སྟོང་བས་གོ་སྐབས་དེ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་
 རོ། །འབད་མེད་དུ་འབྱུང་བ་མེད་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འབྱུང་བ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་བས་འབད་
 མེད་སྟུན་གྱིས་བྱུབ་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་ནི་འགྲོ་བ་མི་མཐོང་འོང་བ་དང་
 གནས་པ་ཡང་མི་མཐོང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་འགྲོ་བ་མི་དམིགས་འོང་བ་མི་
 དམིགས་གནས་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་སོ། །

འདིར་ཐེག་ཆེན་དེ་ནམ་མཁའ་དང་འབྲ་བར་འགྲོ་འོང་གི་འབད་ཚུལ་དང་བྲལ་བར་བསྟན་བས་
 དེར་འབྱུང་བྱེད་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་འབྱུང་བ་མེད་པར་འབད་མེད་དུ་
 འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས་མཐའ་ལས་འདས་པར་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་དུས་
 གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲད་དུ་སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་དམིགས་བྱི་མའི་མཐའ་མི་དམིགས་དབུས་མི་
 དམིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲད་དུ་སྟོན་གྱི་མཐའ་
 མི་དམིགས་བྱི་མའི་མཐའ་མི་དམིགས་དབུས་མི་དམིགས་ཏེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱེད། ⁷⁹⁴ཞེས་སོ། །འདིར་ཐེག་ཆེན་ལ་སྟོན་མཐའ་རྟག་པ་དང་བྱི་
 མཐའ་ཆད་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་པའི་དབུས་ཀྱང་མེད་པར་བསྟན་བས་མཐའ་འདས་མི་གནས་
 པའི་ཐུང་འདས་བསྟན་བས་དེར་འབྱུང་བྱེད་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །ཐེག་གསུམ་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་

⁷⁹³ ཞོལ་ འོག་ ༣༠༩ ན་ ༣ ནམ་མཁའ་

⁷⁹⁴ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༩༩ འོག་ ༩༥༥ ཐེང་། ར

རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་མཐའ་འདས་སུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་འདས་པའི་བྱང་ཆེན་ཆུམས་
 གྱིས་ཀྱང་ཐེག་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་ཆུམ་མཁུན་ཉིད་ཐོབ་པར་འབྱུང་རོ།⁷⁹⁵ །ཞེས་སོ། །འདིར་
 ཐེག་ཆེན་ལ་བསྐྱབས་པས་ཆུམ་མཁུན་དུས་གསུམ་དུ་ཐོབ་པར་བསྟན་པས་དེའི་ངེས་འབྱུང་བསྟན་
 ཏོ། །ཆུམ་མཁུན་དུ་ངེས་འབྱུང་མེད་པར་ཐོབ་པར་ངེས་འབྱུང་མེད་པས་ཆུམ་མཁུན་དུ་ངེས་འབྱུང་སྟེ།
 བྱང་ཆུབ་དེས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཏེ་ཆོས་དེ་དག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
 མེད་དོ།⁷⁹⁶ །ཞེས་སོ། །འདིར་ཆོས་ཀྱི་ཆུམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཡང་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཆུམ་མཁུན་
 བསྟན་པས་དེར་འབྱུང་བྱེད་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །ཆུམ་མཁུན་དུ་འབྱུང་བ་ཡང་ལམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་མེད་པར་
 མེད་པས་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་དེ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་སྟེ། རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་
 གྲུག་ལ་སྟོང་པའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་ཡིན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་
 པ་ཞུ་རིའི་བྱ་སྐྱོན་པའི་པར་ཕྱིན་ནི་འཛིག་ཏེན་པ་ཡང་ཡོད་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་
 སོ། །འདིར་འཁོར་གསུམ་དུ་དམིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་བྱུག་གིས་བསྐྱས་པའི་བྱང་པར་གྱི་ལམ་
 བསྟན་པས་དེར་འབྱུང་བྱེད་ཀྱང་བསྟན་ཏོ། །འཛིག་ཏེན་པ་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་བྱང་པར་ནི་
 འཁོར་གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་མེད་ལ་བཤད་དོ། །ཐ་མའི་ཡུལ་ཅན་ནི་གོང་མ་བདུན་ལ་ཡང་སྐྱར་
 རོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པ་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཆུམ་པ་
 བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཞི་ཆུམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་པས་སོ། །ངེས་
 པར་འབྱུང་བའི་ཆུམ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །གཞི་
 བརྒྱད་པོ་གང་ན་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་སྐར་རི་སྐད་བཤད་པ་དང་ཤེས་རབ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་
 མཁའ་ལྟར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དང་། སྟོང་རྗེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱང་པར་རམ་མཐའ་ཡས་

⁷⁹⁵ བཀའ་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༣༩ ཞོག་ ༩༩ ཟེང་། ༩

⁷⁹⁶ བཀའ་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༣༩ ཞོག་ ༡༠༡ ཟེང་། ༡༥

པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བས་འབད་ཚེ་ལ་གྱི་མཚན་མ་མེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གཞན་
དོན་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་གྱིས་བྱུང་པ་དང་། བྱུང་འབྱུང་གི་ལམ་དེས་རྟག་པ་
སྟོན་མཐའ་འཁོར་བ་དང་ཆད་པ་སྟེ་མཐའ་སྤང་འདས་གྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་བྱས་པའི་ངོ་མོའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་མི་གནས་པའི་བྱུང་འདས་དང་། ཡུམ་རྒྱུར་ཡོད་པ་ལས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
ཐོབ་བྱའི་དོན་སྤངས་རྟགས་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པ་དང་། རྣམ་པ་གང་དག་དང་ཞེས་སོགས་
སམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པའི་རྟོན་ཅན་ཞེས་པར་ངེ་སྐད་
བཤད་པའི་མི་རྟོག་པའི་ངོ་མོའི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་མཐེན་དང་། ཆོག་གསལ་ལ་ལས། ངེ་སྐད་བཤད་པ་གཉིན་
ཆོགས་ཡན་ཆད་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ལ་བྱས་ནས། རྣམ་མཐེན་དེར་བཤད་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་
འདུན་ལྡན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲོར་ལམ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བྱ་
ཞིང་། ཁ་ཅིག་དེའི་ངོ་མོ་སྟེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་དགུ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་མ་ལུས་པ་
སྤར་སྤངས་པ་དང་བྱིས་ཐོབ་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་ཚུལ་
འདི་བརྒྱད་ཆར་ལ་སྒྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་པ་རྟོགས་སྟོན་པའོ།

རྣམ་མཐེན་དེའི་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ་དེ་ལྟར་བརྒྱད་དོ། །དེ་ནི་རྣམ་མཐེན་གྱི་རྒྱའི་ལམ་བྱུང་
པར་དུ་སྒྱུར་པ་བར་ཆད་མེད་ཅེས་། །གལ་ཏེ་འབྱུང་གཞི་བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་མཚོག་ཏུ་སྒྱུར་པ་ཡང་ཡོད་
པས་གཞི་བརྒྱད་དུ་མ་ངེས་ཤིང་། ངེས་པར་ཞེས་སོགས་སྒྱུར་རོ། །འདི་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་
དམིགས་པ་ཉིད་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པའི་བྱིར་མི་དམིགས་པའི་རང་
བཞིན་ཁོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་བྱེད་ཅེས་སམ། དེ་ལྟར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་ཆོག་བྱུང་གིས་གདམས་པ་
སྟེ་ཆོག་འདི་ནི་བྱུང་བ་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་རིལ་ལ་སྒྱུར་བ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། དེ་ལྟར་
ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་གཞི་རྣམས་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ཉིད་ཀྱིས་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐབས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་རྒྱན་སྤང་དུ་བཤད་པ་དང་
འགལ་བས་དོར་བར་བྱའོ། །སྐབས་པ་འདི་འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འབྱིན་བྱེད་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་སྟོབ་པ་

དང་མི་སློབ་པའི་སློ་ནས་མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། མི་སློབ་ལམ་ན་བདུན་དང་། སློབ་
ལམ་ན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་རིགས་སོ། །

(སྐབས་བརྒྱ་བ།)

གསུམ་པ་(སྐབས་བརྒྱ་བ་)ནི། ཤེས་ནས་འོ་འཇུག་ཏེ་ལས་ཞེས་པ་ནི་ཡུམ་གྱི་རྒྱན་ལ་སྐབས་
བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྐབས་ནི་ལེ་ཏུ་དང་། དང་པོ་ནི་མཆོག་གི་དོན་ནས་
གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དང་། འགྲེལ་པ་ནི་དོན་ཅམ་གྱི་དང་། འོ་ནི་རྫོགས་ཆོག་སྟེ་འོག་མ་ནམས་སུ་
ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །

(སྐབས་གཉིས་པ།)

༡༡། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་
གསེར་གྱི་ཐོང་བ་ལས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །གཉིས་པ་འཛོལ་བྱེད་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་
བརྗོད་པས་མཆོམས་སྦྱར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་(འབྲེལ་
བརྗོད་པས་མཆོམས་སྦྱར་)ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་འཆད་དོ། །འབྲེལ་ནི་ལམ་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་མེད་པར་རྣམ་མཁྱེན་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་རྒྱ་ཡིན་པས་
སོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་བཤད་ཟིན་པ་དང་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ནས་གནས་གཙང་མའི་བར་གྱི་ལྷའི་
བྱ་རྣམས་འཁོར་དུ་འདུས་པ་ན་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་)ལ་གཉིས། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡན་ལག་
ཅན་གྱི་ལམ་སོ། །དང་པོ་(ལམ་གྱི་ཡན་ལག་)ལ་གཉིས། ཅ་བས་བསྟན། འབྲེལ་པས་བཤད་
བའོ། །དང་པོ་(ཅ་བས་བསྟན་)ལ་གཉིས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང་། བརྟེན་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པར་
སོ། །

(ལམ་ཞེས་ཀྱི་ཡན་ལག)

དང་པོ་(ལམ་ཞེས་ཀྱི་རྟེན་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་གྱིས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་
 གྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་ཏེ་གཟི་མེད་པར་མཛད་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གྱི་
 བྱང་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འོད་དེ་ནི་ལྷ་མ་མེ་མ་ཡིན་ལྷ་ན་ནེ་མ་ཡིན་ལྷ་ང་ངེ་མ་
 ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་འབའ་ཞིག་རབ་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་འཛུལ་བྱ་ཆུ་བོའི་གསེར་གྱི་བྱང་
 ན་ལྷགས་ནག་པོ་ལྷ་མ་མེ་མ་ཡིན་པ་སོགས་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ནས་གསུངས་སོ། །འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་
 རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་སྣོད་དུ་བྱང་བར་བྱས་པ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རབ་འབྱོར་ལ་ལྷ་འདི་རྣམས་ཁྱོད་གྱིས་
 ཡུམ་བསྟན་པ་ཉན་འདོད་ནས་ལྷགས་ན། བྱང་ཆེན་རི་ལྷ་པ་ཡུམ་ལ་གནས་པར་བྱ། དེའི་ཡུམ་གང་ཞེས་
 བྲིས་པ་འདིའི་མདོར་ལེ་བརྒྱད་མར་སྦྱར་ནས་ཀླང་པ་འདི་གཉིས་སོ་སོ་ལ་མདོ་སྦྱར་རོ། །དེའི་
 དགོངས་པ་ནི་གོང་དུ་འོད་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་ན་ང་རྒྱལ་ཆགསྟེ། མཐུ་བྱང་ཅན་དེ་ལ་དད་ནས་སངས་
 རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ། དེའི་ཆེ་རབ་འབྱོར་ལ་ལམ་ཞེས་ཀྱི་ཡུམ་ཉན་པའི་སྣོད་དུ་གྱུར་པ་
 ལ་དགོངས་སོ། །ཉི་ལྷང་དང་རྣམ་འབྱེལ་དུ་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་རྩ་བའི་དགོས་པ་དང་ལམ་ཞེས་སྐྱེ་བྱང་
 དེའི་དགོས་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་(བརྟེན་པ་ལམ་ཞེས་ཀྱི་བྱང་བར་)ལ་གསུམ། སྐྱེ་ཆུ་ལ་དང་། རོ་བོ་དང་། བྱེད་ལས་
 གྱི་བྱང་བར་རོ། །དང་པོ་(སྐྱེ་ཆུ་ལ་)ལ་གཉིས། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེ་ཆུ་ལོ། །དང་པོ་
 (གནས་སྐབས་)ནི། གནས་སྐབས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི། ལྷའི་བྱ་གང་དག་གིས་སྦྲ་མེད་
 རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྦྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་
 བྱའོ། །གང་ཡང་དག་པར་སྦྱོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་དེ་ལ་ནི་སྦྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
 མཐུ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རྒྱུད་གྱིས་མཆོམས་བཅད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་

སོ།⁷⁹⁷ །འདིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུམ་ལ་གནས་པའི་སྐལ་བ་མེད་པས།
དེ་ལ་གནས་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པས་བྱང་སེམས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་དང་ཉན་རང་
རྣམས་དེ་མེན་པར་གསུངས་སོ། །སྒྲིང་མཆོག་ཏུ་ཡང་དག་པར་སྒྲོན་མེད་པར་ཞུགས་པ་དཔལ་ལམ་
གྱིས་ཐུང་འདས་ཐོབ་པ་དང་། མཆོམས་བཅད་པ་འཁོར་བའི་ཟམ་པ་བཅད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱུན་
ཞུགས་ལན་བདུན་པ་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེས་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་མི་རུས་ཏེ་ནམ་
ཡང་བྱང་ཆུབ་ལ་འདོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་ཤུ་བ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་
དང་། དག་ལྡན་ལས་ཀྱང་ཞི་བགྲོད་ལ་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ཡི་དོན་དུ་བཤད་ཅིང་ཁྱབ་པའི་དོན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉན་ཐོས་ལ་འདོད་དེ་གྲགས་ཆར་ཡང་དོ། །རྒྱུན་སྒྲུང་དུ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
པའི་དོན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོགས་པ་དང་། མཆོམས་བཅད་
པའི་དོན་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལོག་པ་ལ་བཤད་དོ། །གསུམ་
⁷⁹⁸ ཀྱི་གཞོད་འཛོམས་སུ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་བཤད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནོར་ཏེ། དེ་ལ་
མཆོམས་བཅད་པ་མེད་པས་སོ། །གཞོད་འཛོམས་ཆུང་བར་རྒྱུན་ཞུགས་ཡན་ཆད་ཡང་དག་པར་ངེས་
པ་ལ་བཤད་ནས་མཆོམས་བཅད་པའི་དོན་ཉན་ཐོས་འཁོར་བ་ལ་སྐྱག་ནས་དེ་སྤངས་ཏེ་ཞི་བ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་ལ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་([མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེ་ཚུལ་](#))ནི། མཐར་རིགས་ཅན་གསུམ་གས་ལམ་ཤེས་སྒྲོམ་པས་
ཁྱབ་པ་ནི། དོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །འདི་ལྟར་མི་རུས་པར་བསྟན་པ་དེས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་པར་བསྟན་
པས་ཁྱབ་པའོ། །གཉིས་པ་([དོན་](#))ནི། འཁོར་བ་མི་འདོར་བའི་རང་བཞིན་ནི། ཁོ་ཐོ་ནི་དེ་དག་གི་དགོ་
བའི་ཕྱོགས་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དེ་དག་གི་དགོ་བ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་
ལ་སྐྱེད་མི་རུས་ཞེས་བར་ཆད་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་([བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་](#))ནི། ལམ་

⁷⁹⁷ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག ༣ ཟེང་། ༧

⁷⁹⁸ ཞོལ། ཞོག ༣༡ ན ༩ འབྲུམ་གྱི་

ཤེས་དེ་ཡི་བྱེད་ལས་ནི། བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རྒྱ་དུས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་བཟུང་བར་སྤྱང་མཆོག་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་ལ་རྒྱན་སྤང་དུ་བཤའ་དོ། །

གཉིས་པ་([འབྲེལ་པས་བཤད་པ་](#))ལ་གཉིས། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་། བརྟེན་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པར་དོ། །དང་པོ་([ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་](#))ནི། མོག་མོག་པོར་ཏེ་རིམ་ཅན་ལྟ་བུར་མཛད་དོ། །གང་གིས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་དེ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་སོ། །གང་ན། ལྟ་དང་སོགས་པས་སྐྱེ་དང་རི་བུ་ལ་སོགས་པའི་བྲག་བཅས་དག་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འོད་དོ། །གང་གི་དོན་དུ་ན། ལམ་སོགས་སོ། །མོག་མོག་པོར་བྱས་པས་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་དུ་རི་ལྟར་སྐྱབ་ན། འདོད་ལྟ་བུ་ག་དང་གཟུགས་ཁམས་པ་རྣམས་ལ་རིམ་པ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་དང་། འོངས་སྐྱོད་ཆེ་བ་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་དང་འཐབ་མི་དགོས་པ་དང་། བྱམས་པ་བཞུགས་པ་དང་། རང་གིས་སྐྱུལ་པ་དང་། གཞན་གྱིས་སྐྱུལ་པ་ལ་འོངས་སྐྱོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོམ་པ་སོ་སོ་བ་དང་། ཐུན་མོང་དུ་རང་རང་གི་གཟུགས་མཛེས་ཤིང་འོད་དང་ལྗན་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ར་རྒྱལ་ཡོད་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་ཀྱིས་བེལ་གྱིས་མནན་པས་ཆོམ་པ་རྣམས་ཞི་བར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །གལ་ཏེ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་གི་དོན་དུ་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ལ་ཡང་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་མཛད་པར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། རྗེས་འཇུག་གི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ར་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བས་ལམ་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ར་རྒྱལ་སྤང་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་ར་རྒྱལ་དང་ཞུམ་པ་གཉིས་ཀ་བསལ་དགོས་ཀྱི་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྗན་པ་ལ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོར་རྒྱལ་བོ་ཐམས་གཅིང་གིས་ལམ་རི་ལྟར་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ལྟ་རྣམས་ཞུམ་པ་མེད་ཅིང་ར་རྒྱལ་དང་ལྗན་པས་དེ་སྤང་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་དེ། དེ་ཡང་མཆོན་པ་ཡིན་གྱི་ཆགས་སོགས་གང་ཤས་ཆེ་བ་སྤང་དགོས་སོ། །འོད་ཀྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དུ་སྐྱབ་

བའི་ཆེད་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་ལམ་ལེས་སྐྱེ་བ་ལ་ང་རྒྱལ་སྤང་དགོས་པར་ལེས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་
 ཕྱིར། འོད་ཀྱི་ཆེ་བ་སྟོན་པའི་མདོས་ལམ་ལེས་ཀྱི་རྟེན་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོག་ཟུར་གྱིས་ཏེ་
 ལུགས་ཀྱིས་སོ།།

གཉིས་པ་(བརྟེན་པ་ལམ་ལེས་ཀྱི་བྱད་པར་)ལ་ཅ་བ་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་(སྐྱེ་ཚུལ་)ལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་(གནས་སྐབས་)ནི། ལམ་ལེས་དེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡུལ་ཏེ་རྟེན་སོ་སོར་ངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེའི་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྟོང་
 ཉིད་སྟོང་ཐེའི་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་
 སོ། །བྱབ་སྟེ། དེར་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལམ་ལེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གནས་པའི་སྐྱལ་བ་མེད་པས་
 སོ། །ཡང་ནི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པར་མ་བྱད་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་དགོས་པའོ། །གཉིས་པ་(མཐར་ཐུག་གི་སྐྱེ་
 ཚུལ་)ནི། ནང་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་
 དེའི་ཅིག་ཤོས་ཕྱི་རོལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་སངས་རྒྱས་ནས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་མཐར་སྐྱ་ན་
 མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དོ། །ཀྱང་
 བྱི་སྤྲུལ་སྟོམ་པར་མ་བྱད་པའོ། །ཆོག་གསལ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཞི་བའི་དབྱིངས་ནས་ལངས་ཏེ་འོ། །ཅིག་ཤོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་སོ། །⁷⁹⁹ཞེས་གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དུས་དེ་དག་ནས་སྟོམ་པར་
 བཤད་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལ་དོགས་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་གནད་ཀྱིས་སྤར་ལྟར་བཤད་
 བ་རྩམ་པ་པོའི་དགོངས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཉན་རང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ཏུ་འཇུག་ན་ཐེག་པ་གསུམ་ཐ་
 དད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། ཉན་རང་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐེག་པ་གསུམ་ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་བྱང་དོན་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་ངས་པའི་དོན་མིན་ཞེས་ལུགས་ལས་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ལུགས་གང་ལས་ན་པད་དཀར་ལས། མ་འོངས་དུས་ན་ལྷ་རིའི་བྱ་

⁷⁹⁹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཤོག ༩༩༧ གླེང་༧

ཁྱོད་ཀྱང་། །རྒྱལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འབྱུང་འབྱུར་ཏེ། །བསྐྱེད་འོད་ཅེས་བྱ་བ་ཀུན་ཏུ་
སྤྱན། །སློག་ཆགས་བྱེ་བ་སྟོང་དག་རྣམ་པར་འདུལ། །ཞེས་དང་། ཐེག་པ་ནི་གཅིག་སྟེ་གཉིས་པ་མེད་
དོ།⁸⁰⁰ །ཞེས་དང་། ལང་གཤེགས་ལས་ཀྱང་། སློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་རྣམས་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཐེག་པས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་
ནོ།⁸⁰¹ །ཞེས་སོ།

འདིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ། ཐེག་གསུམ་ལ་བྱང་དེས་སུ་འདོད་ཚུལ། ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་
དུ་གང་ནས་འབྱུག་པ། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དོ། །དང་པོ་(ཐེག་གསུམ་ལ་བྱང་དེས་སུ་འདོད་
ཚུལ་)ལ་གཉིས། དེས་དོན་དང་། བྱང་དོན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་(དེས་དོན་)ལ་གཉིས།
མདོ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྱངས་པ་དང་། དེའི་དོན་རི་ལྟར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོ་གང་གི་རྗེས་སུ་
འབྱངས་པ་)ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་ཏུ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཙོན་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ལ་བཞག་སྟེ་སྒྲ་མེད་
རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་བྱར་མི་རུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་སྟོང་རྗེ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་དང་།
སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་འདིགས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཀྱི་རིགས་དམན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
⁸⁰² །ཞེས་དང་། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་རྣམ་བྱངས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཉན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ནས།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ན་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར།⁸⁰³ །ཞེས་མདོ་དེ་ལས་ཞི་བ་བཟོད་པ་དང་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་དུ་ལྷོག་མི་
སྲིད་པ་དང་སྲིད་པ་དང་། ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་བྱང་དོན་དང་དེས་དོན་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་
བཙུ་བ་དང་དཀོན་མཆོག་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱངས་པར་འཆད་དོ།

⁸⁰⁰ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༡ ཞོག ༤༥ ཟླ་ ༤

⁸⁰¹ ལུང་འདི་བཀའ་འགྱུར་ནང་མ་ཆེད།

⁸⁰² བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༤ ཞོག ༤༥ ཟླ་ ༤

⁸⁰³ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༤ ཞོག ༤༦ ཟླ་ ༡

གཉིས་པ་(དེའི་དོན་རི་ལྟར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། རང་གི་ལུགས་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ནང་
འགལ་སྤང་བ། མདོ་གཞན་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(རང་གི་ལུགས་དགོད་པ་)ནི། བསྐྱ་བར།
ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ཅི་ཡང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་
ཡུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་བྱེད་ཅེ་ན། སྤྱི་པ། ཡུང་པོ་འི་
ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་ཤིང་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་ཡུང་པོ་འི་
ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ནི། རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་འབད་པ་
ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཅད་པ་ཡིན་ནོ།⁸⁰⁴ །ཞེས་ལྷག་མེད་ནས་མི་ལྷོག་པ་དང་། ལྷག་བཅས་ནས་ལྷོག་པའི་
ཚུལ་ཡང་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མ་བྱས་ཆེ་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་ལ། རང་གི་ལུས་མྱ་ངན་ལས་མི་
འདའ་བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཅིང་སྒྲུལ་པའི་ལུས་ཀྱིས་གཞན་དོར་ལྷག་མེད་ཏུ་འདའ་ཚུལ་བསྟན་ནས་
ལུས་སྤྲ་མ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་བར་དབེན་པར་གནས་ཏེ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་
དོ། །དེའི་ཆེ་རང་དོན་ལ་དགའ་བས་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལ་བག་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་ཀྱིས་བསྒྲུལ་བར་བཤད་ཅིང་། ལྷག་མེད་ན་རིག་པ་ཕྱི་མ་མཆམས་མི་སྦྱོར་བས་འདུས་མ་བྱས་
ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་ལུས་ལ་སྤྱིབ་པ་མ་ལུས་པ་ལོག་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་
ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་སྟོན་སྟོན་ལམ་མ་བཏབ་པ་དང་། ལྷང་བའི་བསམ་པ་མེད་པར་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་ནི་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་འདུས་བྱས་རྒྱན་ཆད་ཏུ་བཤད་ཅིང་། རྒྱ་རྩི་
པས་ཀྱང་། ཐེག་གསུམ་ངེས་དོན་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་མས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །འོན་ངེས་དོན་ཡིན་
པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཞེ་ན། ཡུང་དང་རིགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(ཡུང་)ནི་སྤྱར་བྲངས་པ་དང་། ལང་
གཤེགས་ལས་རིགས་ལྷར་གསུངས་པ་དང་། རྫོ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། གསུམ་པོ་
འདི་དག་ནི་ངེས་པར་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་རང་

⁸⁰⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༥ ཞོག་ ༡༠༥༡ ཟླ་ ༡༦

སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལོ་⁸⁰⁵། ཞེས་པ་དང་། ཁམས་སྣ་ཆོག་པ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཁམས་སྣ་ཆོག་པ་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་གཞན་ལས་ཀྱང་ཐེག་
 གསུམ་སོ་སོར་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(རིགས་པ་)ནི། སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ནི་གཞན་
 ལ་པན་པའི་བསམ་པ་ཅན་དང་། གཞན་དག་ནི་པ་རོལ་པོ་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་ལ་མདོན་པར་དགའ་བ་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག་ནི་སྲིད་པའི་བདེ་བ་ཅུང་འདོད་ཅིང་བསོད་ནམས་བྱེད་ལ། གཞན་དག་ནི་དེ་ལས་
 བསྐྱོད་ནས་བདག་ཐར་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཅོམ་པ་དང་། ལ་ལ་ནི་གཞན་ཁོ་ན་གྲོལ་བར་བྱ་བར་སེམས་
 ཤིང་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱར་སྤྱོད་སོགས་སྤྱོད་པ་དམིགས་ལ། དེས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དེའི་རྒྱ་འདོད་པ་ཐ་
 དད་ཡོད་པར་དཔོག་སྟེ། འབྲས་བུའི་གཅིག་ཐ་དད་ནི་རྒྱའི་དེས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་ཐ་དད་པ་
 དེ་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མེད་ན་མེད་པས་རིགས་ཐ་དད་པར་བྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ཐེག་པ་
 ཡང་སྣ་ཆོག་པ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། དག་བཅོམ་པས་སྲིད་པའི་ཀྱན་སྦྱོར་མ་ལུས་པ་སྤངས་
 པས་དེར་སྦྱེ་བ་མི་ལེན་ལ། དེའི་ཕྱིར་སྦྱེ་བ་དུ་མ་བརྒྱད་ནས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་མི་
 སྲིད་ཅེས་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ནང་འགལ་སྤང་)ནི། གལ་ཏེ་ས་སྤྱེར་དག་བཅོམ་པ་སྦྱེ་བ་མི་ལེན་པ་དང་།
 མཐར་ཐུག་རིགས་ཐ་དད་པར་བཞག་པ་དང་། རྒྱུད་སྤྱིའི་འབྲེལ་པར། དཔལ་སྤེང་གི་མདོ་བྱངས་ནས་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་འཆི་འཕོ་དང་། སྦྱེ་བ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་
 བཀྱི་བ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལེགས་སོ་⁸⁰⁶ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་
 ནི་ལམ་རིང་པོས་དུབ་པ་རྣམས་ལ་འགྲོག་དགོན་པའི་དབུས་སུ་གོང་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ། འདི་ནི་
 ཆོས་ཀྱི་དབང་རྒྱུག་དམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་སྤྱོད་པའི་ཐབས་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐེག་པ་གཉིས་རེ་ཞིག་པའི་ལམ་དུ་བསྟན་པ་དང་། ཅ་བར་ཡང་།

⁸⁰⁵ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༡༦༥ ཟླང་། ༡༥

⁸⁰⁶ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༡༠༥༤ ཟླང་། ༤

ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པ། ལྷ་པོ་འདས་ཐོབ་འདུག་ཅན། དམ་ཆོས་པསྒྲ་དཀར་ལ་
 སོགས། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིས། དེ་དག་སྤར་འཛིན་ལས་བསྒྲིག་སྟེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
 ཡོངས་བཟུང་བས། ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྒྲིན་མཛད་དེ།⁸⁰⁷ ཞེས་པ་དཀར་དུ། འཁོར་བའི་སྟག་
 བསྐལ་དག་ལས་ཁྱེད་ཐར་ཡང་། ཁྱེད་ནི་ད་དུང་ལྷ་པོ་འདས་མ་འདས། སངས་རྒྱས་ཐེག་པ་འདི་ནི་
 བཅོམ་བར་གྱིས།⁸⁰⁸ ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་བསྐལ་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་རྣམས་
 དང་འགལ་ཞེན། དང་པོ་དང་མི་འགལ་ཏེ། བསྐལ་བ་དང་རྒྱུད་སྒྲིའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་ཀས་དགོངས་
 འགྲེལ་དང་དཔལ་སྤེང་གི་དོན་བཀའ་བས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པར་
 མཚུངས་ལ། འགལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་ནི་བསྐལ་བར་བཤད་པ་ལས་ཉོན་གྱི་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲིའི་
 འགྲེལ་བ་ལས་ནི་ལས་ཉོན་གྱི་སྟེ་འཆི་དང་ཆ་མཚུངས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་
 བས་སོ། ཡང་ན་སྤར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉན་ཐོས་ལ་བཤད་པ་ལྟར་སྐལ་བའི་ལུས་ཀྱིས་འདའ་
 ཚུལ་བསྟན་ཅིང་། དབང་པོའི་ལུས་ཀྱིས་དབེན་པར་གནས་པ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་སྟེ་འཆི་ལས་
 འདས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཉེན་བག་ལ་ཉལ་དང་། དེས་ཀྱང་ནས་བསྐྱང་བའི་ལས་དང་དེ་གཉིས་ལ་བཏེན་
 པའི་ཡིད་ལུས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཐག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་རྒྱ་
 རྒྱུན་བྱས་པའི་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྟེ་བ་ལེན་པར་བཤད་ཀྱི། དག་བཅོམ་པ་ལེ་ནས་རིག་པ་བྱི་མ་མཆོམས་
 མི་སྦྱོར་བ་འདི་དག་གི་རྩ་བའི་བྱ་བ་མཐོ། གཉིས་པ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། མདོ་དེ་བྲངས་ནས་ཉན་རང་
 ལ་སྤངས་པ་ཉི་ཆེ་བ་ལས་མེད་པའི་བྱིར། ལྷ་པོ་འདས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་པ་བྲང་དོན་དུ་བསྟན་གྱི་ཉན་
 རང་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་དུ་སྒྲིག་པའི་སྟོན་མ་ཐེག་གསུམ་བྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་
 སེམས་ཀྱིས་ཞི་བ་ལ་མཐོའ་གཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་མི་མཐུན་དཔེར་ཞི་བའོད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དེ་ཉིད་
 ལས་བཤད་པས་སོ། གསུམ་པ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་དང་བསྐལ་བ་གཉིས་ཀར་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་ཐེག་ཆེན་ལ་བསྐལ་བའི་ཉན་ཐོས་ནི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་བཤད་ཀྱི་ཞི་བའོད་ལ་མིན་

⁸⁰⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༩༥ ཟླ་ ༡༩

⁸⁰⁸ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༩༩ ཟླ་ ༩

ལ། འདིར་ཡང་དམིགས་བསལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་པའི་ལྷགས་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་
ལ་གནས་པའི་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་གནས་པ་ལ་
སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བར་གསུངས་པ་རྣམས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་
ལ་ཡིན་གྱི། ཞི་བཟོད་ཀྱི་ལྷག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་མི་བརྩུང་ངོ།།

གསུམ་པ་(མདོ་གཞན་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་ཐེག་གསུམ་ངེས་དོན་ཡིན་ན། བད་
དཀར་སོགས་ལས། ཐེག་པ་ནི་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་ཐེག་པ་གཅིག་ངེས་དོན་དང་། ཐེག་གསུམ་བྱང་
དོན་དུ་གསུངས་པ་དང་། ཤ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་
གསུངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཞེ་ན། མདོ་སྤྲེ་རྒྱན་ལས། ཆོས་དང་བདག་མེད་གྲོལ་བ་
རྣམས། །མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །བསམ་གཉིས་ཐོབ་ཕྱིར་སྤྲུལ་པའི་ཕྱིར། །མཐར་ཐུག་
ཕྱིར་ན་ཐེག་གཅིག་ཉིད།⁸⁰⁹ །ཅེས་པ་འདིའི་སྒོ་ནས་འགལ་བ་སྤོང་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་
གསུངས་པ་ནི་དགོངས་གཞི་བདུན་པོ་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ཡིན་ཏེ། བདུན་ནི་བཟོད་བྱའི་ཐེག་པ་གང་
ཟག་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཐ་དད་མེད་པར་མཚུངས་པ་དང་། བཟོད་པ་པོའི་
ཐེག་པ་གང་ཟག་གསུམ་བདག་མེད་པར་མཚུངས་པ་དང་། གང་གི་ཆེད་དུ་བཟོད་པའི་ཐེག་པ་འབྲས་
བྱ་རྣམ་གྲོལ་རྣམས་མཚུངས་པ་དང་། རིགས་ཐ་དད་པར་མཚུངས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་མ་ངེས་པ་
རྣམས་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱང་ལམ་གཅིག་ཏུ་
ཞུགས་པ་དང་། བསམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ས་དང་པོ་ནས་བདག་དང་སེམས་
ཅན་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་བརྟེན་པ་དང་ཉན་ཐོས་སུ་
རིགས་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་རེ་ཞིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱད་པ་སྦྱོད་པ་ན་དེ་བཟུང་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་
ཞུགས་ཏེ་དེའི་ཐུང་འདས་ཐོབ་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྦྱོན་བདག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་
སྤྱད་པས་སངས་རྒྱུ་སོ། །ཞེས་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཐུས་བདག་སྦྱོན་

⁸⁰⁹ བསྐྱེད་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༤༣༩ ཟླ་ ༡༠

བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པས་འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་སྟེ་པའི་བསམ་པ་མཚུངས་པ་ཐང་ཅིག་
 ཅམ་རྟེན་པ་དང་། སྤྱལ་པ་ནི་གདུལ་བའི་དོན་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་ལན་དུ་མར་སྤྱངན་ལས་འདའ་
 ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་དེ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་མེད་པ་སྟེ།
 དེས་ན་བདུན་པོ་དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། དེ་ཉིད་
 ལས། ཁ་ཅིག་དག་ནི་བྱང་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཁ་ངེས་རྣམས་ལ་ཐེག་གཅིག་བསྟན།⁸¹⁰ ཅེས་པ་སྟེ་ཁ་ཅིག་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། གཞན་
 དག་ནི་བྱང་སེམས་རིགས་མ་ངེས་པའོ། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་
 ནི་སྤྱལ་བའི་ཉན་ཐོས་སམ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉན་ཐོས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་
 རོ། གཞན་ཡང་འདི་དག་གིས་ཡུལ་ངེས་ཀྱི་མདོ་ངེས་དོན་དང་། བྱུང་བའི་མདོ་བྱང་དོན་དང་། དེའི་
 དོན་རིགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལ་འདོད་པར་རྒྱན་སྒྲུབ་དུ་བཤད་ཅིང་། འདོད་མཁན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས་
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྤྱན་ནས་དང་དེའི་གཞུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཐེག་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་
 རྣམས་ནི་གཞན་དུ་འཆད་དེ། ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་(བྱང་དོན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་)ལ་གཉིས། མདོ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཇི་
 ལྟར་རྣམ་གཞག་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(མདོ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་)ནི། ལང་གཤེགས་ལས། ལྟ་
 ཡི་ཐེག་དང་ཆངས་པའི་ཐེག་ དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་དང་རང་རྒྱལ་
 ཀྱི། ཐེག་པ་འདི་དག་ངས་བཤད་དོ། ཇི་སྲིད་སེམས་ནི་འབྱུང་གི་བར། ཐེག་པ་རྣམས་ལ་ཐུག་པ་
 མེད། སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ན། ཐེག་པ་མེད་ཅིང་འགོ་བ་མེད། ཐེག་པའི་རྣམ་གཞག་ཡོད་
 མེན་ཉིད། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པའོ། བྱིས་པ་རྣམས་ཡོངས་བྱང་དོན་དུ། ཐེག་པ་ཐ་དད་ང་སྤྱོད་
 ལོ་⁸¹¹ ཞེས་དང་། བད་དཀར། བདེན་པ་པོའི་ལེ་ལུ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་རོ།

⁸¹⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༣༩ ཟླ་ ༡༩

⁸¹¹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༩༩ ཞོག་ ༩༥༡ ཟླ་ ༩

གཉིས་པ་(རི་ལྷར་རྣམ་གཞག་བྱ་བའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་གྱིས་མདོའི་དོན་རི་ལྷར་
བཤད་པ། རྗེས་འབྲུག་གིས་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤངས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(སློབ་དཔོན་གྱིས་མདོའི་དོན་
རི་ལྷར་བཤད་པ་)ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་གཉིས་པོ་དག་ཀྱང་ནི། །ཐེག་པ་ཆེན་པོར་
འབྱུང་བས་ན། །སྲིད་པའི་ལམ་གྱིས་དུབ་རྣམས་ལ། །ངལ་བསོའི་དོན་དེ་དེ་ཉིད་མིན།⁸¹² །ཞེས་དང་།
དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱིས་དབྱེངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །གཙུག་པོའི་ཐེག་དབྱེར་མ་
མཆིས་ཀྱང་། །ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞུག་ཕྱིར་དུ། །ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལོ།⁸¹³ །ཞེས་
སོ། །དེ་ལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ནི་ཉན་རང་རྣམས་མཐར་ཐེག་ཆེན་དུ་འབྲུག་དགོས་པས་ཐེག་གསུམ་བྱང་དོན་དང་།
ཕྱི་མས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་ན་སྲིད་པ་ལས་འདའ་བའི་ཐེག་པ་མཆོན་ཉིད་པར་མི་བྱུང་ལ།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་པས་དེ་རྟོགས་པའི་སློབ་ཡང་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་
དང་ཐེག་དམན་གཉིས་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་པའི་སློབ་པས་ཐེག་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་ཏེ་
བྱང་དོན་དུ་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་སོ། །ཕྱི་མ་འདི་ཉན་རང་གི་ཐེག་པས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་ཁྱུངས་སུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་བད་དཀར་སོགས་ནས་གསུངས་པ་ངེས་དོན་དང་།
དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ནས་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ལུགས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྗེས་འབྲུག་གིས་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤངས་པའི་ཚུལ་)ནི། རྣམ་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱངས་
པའི་ལུང་གཞི་དབྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐང་ཅིག་ཅུ་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་
གསུམ་དུ་གསུངས་ཀྱི་གཏན་དུ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལང་གཤེགས་ལས།
རིགས་མེད་པར་གསུངས་པ་ལ་ཡང་ནམ་ཞིག་ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཐུས་དགེ་ཅ་སློང་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པས་ཀྱང་སྤྱོད་པར་མི་བྱས་ཏེ། སྤྱོད་པ་དང་མོས་པ་ཐ་དད་པའི་སློབ་པས་ཐེག་
གསུམ་དུ་ངེས་པར་འདོད་ན། དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། མོས་ཚུལ་བཟང་ལས་
འདས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པའི་བྱེ་བྱག་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཁས་སྤང་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱོད་ཚུལ་

⁸¹² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ 36 ཞོག་ 1439 ཟེང་། 12'

⁸¹³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ 1 ཞོག་ 143 ཟེང་། 4

དང་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་ངེས་པ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་ལ་མན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཁ་ཅིག་
སྟེ། གྲོགས་དང་སྤྲད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ས་གཞན་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཅན་དུ་
འགྱུར་བར་སྤང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དེ་དག་ཀྱང་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་དང་སྤྲད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ས་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་མཐོང་བའི་བྱིར།
རི་ལྟར་ན་མ་ངེས་པའི་སྐྱབ་ཚུལ་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་ལས་རིགས་གསུམ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་ཐེག་པ་
གསུམ་དུ་ངེས་པ་འགྱུར། དབྱ་བཅོམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཆད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དུམ་དང་དཔལ་
ཐེང་དུ། ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་ཆད་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྐྱར་བའི་སྐྱེ་འཆི་ཡོད་པ་དང་། དེ་
དག་གི་ཐད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བཤེས་པ་ཡང་བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་སྤྲོད་པ་གསུམ་གྱི་
ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་ཐོག་གི་དག་པའི་ཞིང་གི་བསྐྱེད་སྤྱད་སྤྱུགས་སུ་རྩས་ཏེ་སྐྱེས་
ནས་ཐག་མེད་གྱི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ནི་མི་ལྟོག་གོ། འདི་དག་དང་མ་ཐུན་པར་འཕགས་པས་ཀྱང་
བྱུང་བའི་འབྲེལ་བར་ཐེག་གསུམ་བྱང་དོན་དུ་གསུངས་ལ། སྐྱབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་མདོ་སྤྱ་མ་བྱང་དོན་དང་བྱི་མ་ངེས་དོན་དུ་བཞེད་ཅིང་འཕགས་པ་རྒྱ་གར་རྩ་ནི་ཞལ་སྤྱ་
ནས་དང་དེའི་ལུགས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཐེག་པ་གཅིག་གི་ཚུལ་དུ་སྤྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གསུངས་པ་
ནི། བྱང་ཚུབ་རྣམ་པ་གཉིས་ཐོབ་ནས། སྤྲོད་པས་སྤྱག་ཡིད་དེ་དག་ནི། ཆེ་ཐད་ལ་དགའ་སྤྱང་ན་
ལས། འདས་ཐོབ་འདུལ་ཤེས་ཅན་དུ་འགྱུར། དེ་ལ་སྤྱང་ན་འདས་ཡོད་མིན། འོན་ཀྱང་སྤྲོད་གསུམ་
ཁམས་སུ་ནི། སྐྱེ་བ་དེ་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། ཐག་མེད་དབྱིངས་ནས་དེ་དག་ཀྱང་། མི་ཤེས་ཉོན་མོངས་
མི་སྤང་བྱིར། བྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ནས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ནི་ཆོགས་བསགས་ཏེ། དེ་ཡང་
འཛིག་ཉེན་འཕྲེན་པར་འགྱུར།⁸¹⁴ ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། ཞེས་བྱངས་ནས་དེ་ཉིད་ལ་ཆད་མར་མཛད་
དོ། དག་ལྟར་དང་གྲགས་ཆར། མདོ་སྤྱ་བྱི་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་ཞི་བཟོད་དང་། ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་
འདོད་པ་ནི་མི་འགྲིག་སྟེ། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཅེས་གཞི་གཅིག་ལ་གསུངས་པ་དང་། ཁོ་བོ་ནི་བར་ཆད་མི་
བྱེད་ཅེས་སྤྱར་གྱི་དེ་བྱང་དོན་དུ་མདོ་ཉིད་ལས་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ཐེག་པའི་བྱང་ངེས་ལ་ནི་

⁸¹⁴ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༤༥ ཤོག་ ༤༩༩ ཐེང་། ༡༢

ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱང་ལུགས་ཐ་དད་པར་སྤང་ཞིང་སློ་གསལ་ནམས་ཀྱིས་བསམ་པར་བྱ་བའི་
གནས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འདིར་ས་བོན་ཅམ་ཞིག་བཀོད་ཀྱི། རྒྱས་པར་ནི་དབྱ་སེམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་
རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་ནམས་དང་། མཁས་མཆོག་བསྐྱེད་པར་ཚུལ་གྱི་གསུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་([ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་དུ་གང་ནས་འབྱུག་པ་](#))ནི། དགོངས་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་ཆེན་རྒྱ་
ནག་མ་ལས། དབྱ་བཅོམ་པ་ཐེག་ཆེན་དུ་སློབ་པའི་ཆེ་ས་བརྒྱད་པར་འབྱུག་པར་བཤད་ཀྱང་ཆོགས་
ལམ་ནས་འབྱུག་པ་འཐད་གསུང་བ་ལྟར། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་
ཞི་བའི་དབྱིངས་ནས་ལངས་ཏེ། ལམ་མཆོག་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བསྟན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐོག་མ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་པོར་བྱས་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་ཁས་སྤྲོད་པོ། འོ་
ན་འདི་དག་ཟག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་ནས་ལྷང་བའི་ཚུལ་དང་། དུས་རིམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཅེ་ན། ལྷང་
ཚུལ་ནི། ལང་གཤེགས་ལས། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ལུས་ཐོབ་ནས། བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་མི་སད་
དོ། འདེམ་ན་སྤྱི་བུ་སྤྱི་བུ་པ་ནི། སྤྱི་བུ་འགྲུར་མེད་ན་སངས་པ་ལྟར། འདེམ་ཞིན་དེ་དག་ང་ཡི་
སྤྱི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཤེས་བྱ་བ་འཐོབ་པའོ⁸¹⁵། ཅེས་པ་ལྟར་རོ།

དུས་རིམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པ་ནི། ཐུབ་དགོངས་ལས། གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་
གངས་མེད་པ་བཞི་མངོན་པར་རྫོགས་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་
གོ⁸¹⁶། ཞེས་དང་། དག་བའི་ལྟས། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དག་ལས་ཀྱང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐ་ན་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་པ་བཞི་བརྩམས་ལྟར་བར་འགྲུར་རོ་⁸¹⁷ཞེས་ཏེ། ལྷ་
མ་ལྟར་ན་གངས་མེད་གཅིག་དང་། སྤྱི་མ་ལྟར་ན་གངས་མེད་བཞི་བརྩམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་
བྱུང་ལོ།

⁸¹⁵ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༤༩ ཞོག་ ༡༥་༡ ཟེང་། ༡

⁸¹⁶ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༤༣ ཞོག་ ༡༥་༡ ཟེང་། ༤

⁸¹⁷ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༤༩ ཞོག་ ༡༥་༣ ཟེང་། ༤

གསུམ་པ་(འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད)ནི། རྒྱལ་སྤང་དུ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་འདི་སངས་རྒྱུ་
 གྱི་རིགས་འདི་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་པའམ་སངས་རྒྱུ་རེ་རེ་བྱུང་བ་ན་སེམས་ཅན་གངས་མེད་པ་
 ཡོངས་སུ་བྱུང་ན་ལས་འདའ་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ན་ཡང་འཁོར་བ་ལ་བྱད་པ་མེད་པས་མཐའ་ཡས་པའི་སྤྱིར་
 རྣམ་མཁའ་དང་འདྲ་སྟེ། རི་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་གཡོགས་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་མཁའ་ལ་ནི་ཡོངས་
 སུ་བྱད་པ་མེད་དོ།⁸¹⁸ །ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་མཐའ་མེད་ཀྱི་ལུགས་དང་། གཞན་དག་ན་རེ། གང་གཉིན་
 བོའི་ཆོས་དང་བླད་པ་ན་འགྲི་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བ་དེ་ནི་གཉིན་བོའི་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བ་ན་ཤིན་
 ཏུ་འགྲི་བ་པར་འགྱུར་བ་སྤྱི་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་དྲི་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འཁོར་བ་
 ཡང་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཉིན་བོའི་ཕྱོགས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་འགྲི་བ་པའི་
 ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་རྒྱུ་ཆད་པ་ཡིན་
 ནོ་ཞེས་འདོད་དོ་ཞེས་མཐའ་ཡོད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་མཛད་དོ། །འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་ཡང་སྟེ་བོ་
 ཐམས་ཅད་ཅེས་འབྱུང་བས་སྟོབ་དཔོན་འདི་ནི་ཕྱོགས་སྤྱི་མ་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །ཨ་བླ་སྤྱི་བ་སྤྱི་
 མའི་སྦྱོར་བ་འདི་བཀོད་ནས། འགྲོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུ་འགྱུར།⁸¹⁹ །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་ལུང་ལས་ཀྱང་རོ། །ཞེས་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀས་མཐའ་ཡོད་དུ་སྦྱབ་པར་བྱེད་དོ། །འདིར་
 གང་ག་བྱུང་ཞེ་ན། སྤྱི་བ་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དག་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་ཡོད་མེད་གཉིས་
 ཀ་བསྟན་བཅོས་སུ་བཞག་ལ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་
 འདི་ན་ལན་མི་གདབ་ཅེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་རྒྱ་
 ཆོས་ཅན་འཁོར་བ་ཡིན་པར་བཞག་པས། སྤྱི་མཆན་ལ་མཐའ་མེད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྦྱང་⁸²⁰བདེ་བར་
 བཞེད་པ་ལྟར་ཁས་སྤང་ལ། འོན་ཀྱང་མཐའ་ཡོད་ལ་ལན་མི་གདབ་པ་བཞིན་དུ་མཐའ་མེད་ལ་ཡང་
 གསུངས་པས་དེ་ནི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་ཡང་མི་ཆེདོ།

⁸¹⁸ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༡ ཞོག་ ༡༩༠༩ ཟླ་ ༡༡

⁸¹⁹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༦༣ ཞོག་ ༡༡༥༧ ཟླ་ ༡༡

⁸²⁰ ཞོལ། ཞོག་ ༣༡༩ ན་ ༦ སྟོང་བདེ་བར་

དེ་ལ་མཐའ་ཡོད་རྣམས་ཀྱིས་བཀོད་པའི་རིགས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འགྲིབ་དང་ཕུལ་བྱུང་
བསྟེན་པ་ཀུན། །མི་མ་སྤུན་ཚྭ་གས་དང་བཅས་ཉིད་ཕྱིར། །དེ་གོམས་པ་ལས་བདག་འབྱུང་བས། །ལ་
ལར་ཟག་པ་ཟད་པར་འབྱུང།⁸²¹ །ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྤང་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ལར་ཆགས་སོགས་
ཀྱི་ཉིས་བུལ་འབྱུང་སྲིད་པ་ཅམ་དུ་སྦྱབ་པ་ཡིན་ཞིང་། མཐའ་ཡོད་ལ་ནི་སེམས་ཅན་རེ་རེ་ཞིང་འཆང་
རྒྱ་ངེས་སུ་སྦྱབ་དགོས་ལ། དེ་འབྱུང་དུ་རུང་བས་དེར་འབྱུང་བར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་སྦྱབ་བྱེད་དུ་མི་
འགྲོ་ལོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དེ་མ་སྟོ་བྱུང་བ་དང་སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཡིན་པས་རྒྱུན་དང་སྤང་ན་སྦྱིབ་པ་སྤང་རུང་གཉིན་སོ་སྦྱེ་རུང་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ལ་
དེ་ཅམ་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་པར་སྦྱབ་མི་བྱས་ཏེ། འབས་བུ་འབྱུང་རུང་འབྱུང་ངེས་ལ་འབྲུལ་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བོན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་སུ་གྱུ་སྦྱེ་ངེས་སུ་སྦྱབ་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རེ་རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དུ་མ་ཞིག་བྱང་འདས་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་
སྟོངས་པར་འབྱུང་ཏེ། སྟོན་པ་མེད་ལ་འགྲིབ་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་འབྲུའི་ཕྱང་སོ་བཞིན་
ཞེས་སྦྱ་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཉུང་དུ་སོང་བའི་བྱི་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མང་ཉུང་དུ་འགྲོ་
བའི་གཞི་ལ་ནི་འདི་ཅམ་ཞེས་ཆད་ངེས་པ་ཅན་ཞིག་དགོས་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་ནི་དེ་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་སྤྱད་པར། མ་རིག་འབྲུལ་འཁོར་
འདི་ལ་ཟད་མེད་འཕེལ་བ་མེད།⁸²² །ཅེས་དང་། བཟང་སྟོད་དུ་འང་། རྣམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་གྱུར་
པ་རྒྱུ་ཅམ་པར། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།⁸²³ །ཞེས་སོ། །དེས་ན་འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ནི། རྒྱུན་དང་སྤང་ན་དེར་འབྱུང་རུང་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། ཐོགས་
མེད་ཀྱིས། ཐོག་མེད་གྱུར་ཀྱང་ཐ་མ་དང་ལྡན་པ།⁸²⁴ །ཞེས་པའི་མདོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱང་
པར་མེད་པར་རྣམ་པར་དག་རུང་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

⁸²¹ བསྟེན་འབྱུང། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༧ ཞོག ༩༩ ཟླང་ ༩

⁸²² བཀའ་འབྱུང། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༣༩ ཞོག ༣༧ ཟླང་ ༥

⁸²³ བཀའ་འབྱུང། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༡༩ ཞོག ༡༢༩ ཟླང་ ༡༢

⁸²⁴ བསྟེན་འབྱུང། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༢༠ ཞོག ༡༠༣ ཟླང་ ༡༠ རྣང་དུ་བྱངས།

གཉིས་པ་(ངོ་བོ་)ནི། སྤྲེའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི། ཉོན་
 མོངས་པ་རྣམས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོར་བྱང་ཚུབ་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། ལམ་
 ཤེས་ཀྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤངས་པ་མིན་པ་སྟེ་སྤོང་བར་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་རྒྱུ་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་རྣམ་ངང་ཚུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འཁོར་བ་རི་སྤྱོད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 བྱེད་པར་ཁྱུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །སྤྲེའི་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །འདིར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྩམས་
 རོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རྒྱལ་སྤང་དུ་ལམ་ཤེས་ཀྱིར་⁸²⁵བཤད་པ་གཉིས་པན་ཚུན་
 མཆོན་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདིར་རུང་བ་ཡུལ་ངེས་བྱུང་བ་གསུམ་ག་ལ་ལམ་ཤེས་སྤྱར་
 བས་ལྷག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་སྤྱར་དགོས་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་བྱེད་པར་མེད་པས་སོ། །བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ཞེས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིན་པར་སྤྱོད་ན། རྒྱལ་སྤང་དུ་ཡང་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤོང་བར་མི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་
 རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཞེས་འགྱུར་བས་དེ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་མི་སྤོང་བའི་ཉོན་མོངས་དེ་
 གང་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་གཉིས། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བསྐྱེད། དེ་བཟུལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་
 པའོ། །དང་པོ་(སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བསྐྱེད་)ལ་གཉིས་ལས་བསྐྱེད་བཅོས་ནས་བཤད་པ་ནི། ཉི་སྤང་ལས།
 བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བའི་ཐག་པས་བསྐྱུས་པའི་བག་
 ལ་ཉལ་ཡིན་གྱི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི་བསམས་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ལེན་པའི་སྤྱིར། འདོད་པ་དང་
 སྤྱོད་པའི་ཐག་པས་བསྐྱུས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་⁸²⁶ཞེས་གསུངས་ལ། བག་ལ་ཉལ་དེ་གཉིས་ཀྱང་འདོད་པ་
 དང་ཁམས་གོང་གི་འདོད་ཆགས་གཉིས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ལ་བཤད་པས་དེ་ལ་འདོད་དགོས་སོ། །

⁸²⁵ ཞོལ་ སྟག་ ༣༩༠ ན་ ༤ གྱི་

⁸²⁶ བསྐྱེད་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེ་ག། ༤༩ སྟག་ ༣༤༥ ཟླ་ ༡༠

གཉིས་པ་མདོ་ནས་བཤད་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། གློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས་འབྱུང་བ་
ནི། ཇི་སྐད་དུ། དེ་དག་གི་འཁོར་བའི་རྒྱ་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་
ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བས་མི་ངོམས་པ་དང་། བསམས་བཞིན་དུ་
སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་ཕྱད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། སེམས་ཅན་
ཡོངས་སུ་སྦྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་སྐྱོ་བ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ཀྱི་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་པ་ལ་འབྱུས་པ་དང་། ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་བསམ་པ་དང་མ་བྱལ་བ་དང་། བ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་མི་འདོར་བ་སྟེ།⁸²⁷ ཞེས་གསུངས་པ་འདི་བརྒྱད་དོ། །འདི་དག་ནི་དགོ་
རྩ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་མིན་པས་དགོ་རྩ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་བྲིས་པ་
ནི། དེ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་ཆེ་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལགས་ན་དེ་རྒྱ་ཅིའི་སྒྲིབ་དུ་ཉོན་མོངས་
པ་ཞེས་བགྱི།⁸²⁸ ཞེས་པའོ། །ལན་དུ་ཉོན་མོངས་དངོས་མིན་གྱང་དེའི་མིང་གིས་འདོགས་⁸²⁹པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། དེ་དང་བྱེད་ལས་མཚུངས་པས་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པས་ཁམས་གསུམ་དུ་སྦྱོར་བ་འདིས་
གྱང་དེར་སྦྱོར་བས་སོ། །དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་མི་རུས་པས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་འདི་ལྟར་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་
གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁམས་གསུམ་དུ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་ལ། ཁམས་གསུམ་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་
ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།⁸³⁰ ཞེས་དང་། ཇི་སྲིད་ཁམས་གསུམ་པར་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བས་ཡིན་གྱི་སེམས་ཉེ་
བར་ཉོན་མོངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།⁸³¹ ཞེས་སོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། མདོ་ལས་མ་བེན་གྱང་
འདི་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ནི་གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་
སྲིད་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རང་དོན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་མི་སྦྱང་བར་ཞེས་པའོ།

⁸²⁷ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༡༩༩ ཟླ་ ༣༠

⁸²⁸ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༣༠༠ ཟླ་ ༤

⁸²⁹ རྒྱལ་ཞོག་ ༣༡༡ ན་ ༣ འདེགས་པའི་

⁸³⁰ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༣༠༠ ཟླ་ ༡༠

⁸³¹ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༣༠༠ ཟླ་ ༡༥

གཉིས་པ་དཔལ་སྤངས་ཀྱི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ནི། རི་སྐད་དུ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔེར་ན་ལེན་
 པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྲིད་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྒྱུན་གྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དགྲ་
 བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འཛམ་ས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་འབྱུང་སྟེ།⁸³² ཞེས་པ་སྟེ། འདིས་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཉོན་ལ་མི་འདོད་
 རོ། །དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ནི། བསྐྱ་བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉག་
 གཅིག་གིས་སྤོང་བར་བཤད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་སྤོང་སྟེ། དེའི་དཔེ་ལ་སྤྱ་རབས་པ་
 དག །སྤྱ་ཅི་སྤྱགས་པའི་སྤོང་ན་དེ་མེད་ཀྱང་རྩི་མ་ནམ་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་རྣམས་སྤངས་
 ཀྱང་དེ་དག་གི་ཉེན་བྱས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ལོ་ཞེས་འཆད་རོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་དང་མ་
 འབྲེས་ལ་སྲིད་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་སེམས་པ་སྟེ་སྤྱར་བསྐྱར་བ་བརྒྱད་པོ་ལྟ་བུར་མངོན་ནོ།།

(གཉིས་པ་(དེ་བཞུལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པ་))ལ་གཉིས། བཏགས་པའི་མཐས་
 དགག །གནས་པའི་དོན་དགོད་པའོ། †

(དང་པོ་(བཏགས་པའི་མཐའ་དགག་པ་))ནི།⁸³³ བོད་སྤྱ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་
 པའི་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་སྲིད་པར་སྦྱེ་བ་ལེན་དགོས་ལ་དེ་ལ་ཡང་
 རྒྱ་ཉོན་མོངས་དགོས་པས་དེ་རྩལ་དང་རུམ་⁸³⁴བཞིན་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་དང་། ཨ་དུ་ལ་རྩ་
 ལ་ནི། ཉོན་མོངས་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་སྦྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོ་སྦྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པ་དང་། སྲིད་པར་སྦྱེ་བ་
 ལེན་པ་དང་། རང་གི་རིགས་འབྲས་སྦྱེད་པའི་རུས་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་གཉིས་སྤོང་ཞིང་ཕྱི་མ་
 གཉིས་མི་སྤོང་ཞེས་འདོད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་དེ་གང་གིས་སྤོང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་དང་
 འཛིན་སྤངས་འགལ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་གོམས་པས་ཤེ་ན། འོ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེའི་

⁸³² བཀའ་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༩༩ ཞོག་ ༥༣༩ ཟླང་། ༡༩

⁸³³ ས་བཅད་འདི་རྩི་ཡབ་སྐུ་གསུམ་ཀྱི་གསུང་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ་ནང་དུ་ཆད་འདུག །

⁸³⁴ ཞོལ། ཞོག་ ༣༩༡ བ་ ༥། གཅང་། ཞོག་ ༣༣༠ བ་ ༡ རུ་མ་བཞིན་

སྟེང་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་ཡང་གོམས་པར་བྱས་པས་འཛོག་པར་འདོད་ཀྱང་སྟོང་དགོས་ཏེ།
འགལ་ཆེ་སྟོབས་ལྡན་བྱུང་བས་སོ། །གཞན་ཡང་ལམ་ཤེས་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པའི་ཟག་པ་དེ་ཡང་
མ་རིག་པ་དང་སྟེང་བ་སོགས་ལ་འདོད་དགོས་པས་སངས་རྒྱལ་ལ་ཡང་ཡོད་དགོས་ཏེ། དེ་ལམ་ཤེས་
ཀྱིས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྟོང་ལ་གཉིན་པོ་གཞན་ཡང་མེད་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་སྟེ་བ་ལེན་པ་ལ་རྒྱ་མ་རིག་པ་དང་སྟེང་སོགས་དགོས་ན། ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཐེག་
ཆེན་དུ་ཞུགས་པས་སྟིང་བ་རི་ལྟར་འཛིན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་སོ་
ཞེ་ན། བྱང་སེམས་ལ་དེ་གར་སོང་། དེས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་སྟོང་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་དང་སེམས་
བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་དགོ་ཅ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་བྱེད་ལས་མཚུངས་པས་དེར་བཏགས་
པའོ་ཞེས་སྟོན་ཀྱི་མཁས་པ་བྱང་ཡེ་གསུང་བ་ནི། མདོ་འགྲེལ་གྱི་གནད་མཁྱེན་པའི་བཤད་པར་སྤང་
ཡང་བྱི་རབས་པ་དག་གིས་ལེགས་བཤད་དུ་མ་གོའོ། །དེ་ལ་འདི་སྐད་ཀྱང་བཙོད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་
སྟེ་བ་དེའི་རྒྱ་ལས་ཉོན་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དེ་དག་ལས་དབང་གིས་སྟེ་བར་
ཐལ་བ་དང་། སྟེ་བ་སྤངས་པ་དེ་ལ་འགྲོ་བ་དེ་དང་དེའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་
མི་རིགས་ཏེ། རྒྱད་སྟོང་མཐུ། འཕགས་པས་འཆི་དང་རྒྱ་བ་དང་། །ན་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅད་ནས་
སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྟེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་བྱིར་དེ་མེད།⁸³⁵ །ཅེས་དང་། འགྲེལ་པར་
ཡང་། འཁོར་བ་ནི་འདིར་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་
འདོད་དོ། །དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པས་མདོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་བྱིར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་མདོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་བྱིར་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཡང་
དེ་ཉིད་དེ།⁸³⁶ ཞེས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་སྟོན་གྱི་མཚོའི་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་སྟེ་རྒྱ་དང་། འདིར་
བསྟན་པའི་ཉོན་མོངས་གཅིག་ཏུ་སྟོག་པ་དང་ཉོན་མོངས་བཏགས་པ་བ་མིན་པར་འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
ཡང་འགལ་ལོ། །

⁸³⁵ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༠ ཞོག་ ༩༩ ཟླ་ ༩

⁸³⁶ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༠ ཞོག་ ༡༠༥༠ ཟླ་ ༡༩

གཉིས་པ་(གནས་པའི་དོན་དགོད་པ་)ནི། འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྱང་སེམས་དང་
ཉན་རང་གིས་ཉོན་མོངས་མི་སྟོང་བ་དང་སྟོང་བར་གསུངས་པའི་དོན་ཅི། ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་
ན། དེའི་དོན་ནི་སྟོར་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་མི་སྟོང་བ་ནི་སྟེ་བ་
ལེན་པ་ལ་ཉོན་མོངས་རྒྱར་དགོས་ནས་མི་སྟོང་བར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ན་
ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་འགལ་ལ། ཡིན་ན་ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་མི་སྟོང་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིན་པོ་
ཡང་མེད་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་ས་ན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། འདིའི་སྟེ་རྒྱ་ལ་ཉོན་མོངས་
མཆོན་ཉིད་པ་དགོས་ན་མདོ་གཉིས་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
སྲིད་པ་ལ་སྐྱབས་ནས་དེ་སྟོས་འདོར་བ་ཉན་ཐོས་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གཞན་དོན་དུ་སྲིད་པར་ཉིང་མཆོམས་
སྟོར་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་བསམས་ནས་ཉོན་མོངས་མི་སྟོང་བར་བཤད་དེ། མདོར་ན་དེའི་འབྲས་བུ་
དང་འདྲ་བའི་སྲིད་པ་མི་སྟོང་བ་ལ་དེ་མི་སྟོང་བར་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། མ་རིག་པའི་
བག་ལ་ཉལ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ན་འདོད་སྲིད་ཀྱི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་པ་འགལ་ཏེ། རྒྱ་ལོག་ན་
འབྲས་བུ་སྟོག་པའི་བྱིར་རོ། །ཉི་སྤང་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྟོང་རྗེ་དག་གིས་
གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་བཅེངས་མ་གྲོལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བས་ན་འདི་ནི་གནས་
ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་རྗེ་ནི། །སྲིད་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་
སྟེ།⁸³⁷ །ཞེས་སྟོང་རྗེས་བྱང་སེམས་ནམས་སྲིད་པ་ལས་མི་གྲོལ་བར་བྱེད་པར་གསུངས་པས་སྟོང་རྗེ་
ཉིད་སྲིད་པར་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྲིད་པ་ལས། །འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྟོང་རྗེ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་བར་
དུ་སྲིད་མཆོམས་སྟོར།⁸³⁸ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་ཉོན་
མོངས་ལ་དབང་དུ་བྱས་པས་ཉིས་པ་མི་སྟེད་ཅིང་ལམ་སྟེན་པའི་གོགས་སུ་ཡང་འགྱུར་བས་ཉན་ཐོས་
ལྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་མཐུན་པར་བཟུང་ནས་མི་སྟོང་བ་ཡང་ཉོན་མོངས་མི་སྟོང་བའི་དོན་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་ཐོབ་ཀྱི་སྟེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བཤད་པ་འདི་ནི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་སྟེ་སྟེན། འཕགས་

837 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཤོག ༩༧ ཟླ་ ༡༩

838 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཤོག ༣༩༡ ཟླ་ ༣༡

བ་ཐོགས་མེད། འཕགས་གྲོལ། སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་བ་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་བའི་མདོ་འགྲེལ་གྱི་
དགོངས་བ་སྟེ། བྱང་སེམས་སྟོང་རྩེས་ཞི་བ་ལ་མི་གནས་པའི་གནད་མཐར་ཐུག་པའོ།

གསུམ་པ་(བྱེད་ལས་)ནི། མིང་བར་སྐྱེ་བ་གཞན་དོན་དུ་མི་སྟོང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ནི་སེམས་ཅན་འཁོར་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱུས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱད་པ་དང་སོགས་
བས་དེ་སྟོན་པ་དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པས་དེ་ནི་དེའི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། རང་དོན་དུ་ཡང་དག་
པའི་མཐའ་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་ཏོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟོང་
རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་པ་བཤད་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་གོང་མ་གསུམ་
ལ་ཡང་སྦྱར་རོ།

(ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།)

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་)ལ་གསུམ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་
ལམ་མོ། །དང་པོ་(ཉན་ཐོས་)ལ་གཉིས། ལམ་གྱི་ངོ་པོ་དང་། དེའི་རྒྱ་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་
(ལམ་གྱི་ངོ་པོ་)ལ་(མཚམས་སྦྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་)ནི།
གོང་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཉན་དང་སོགས་པས་བྱེད་ལས་ཀྱི་བར་བརྗོད་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
གསུངས་སོ། །ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འཆད་པ་མི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་མེད་དེ། ལམ་
ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རང་ལམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་སྦྱེད་དགོས་ཤིང་ལམ་གཞན་
ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས་སོ། །ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ཞེས་པ་སྐབས་དང་སྦྱར་
ལ་སྒྲོམ་པ་དང་བཤད་པའི་སྐབས་གཉིས་ཀ་ལ་གསུང་ངོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་རབ་འབྱོར་
ལ་ཡུམ་གང་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་མདོ་དང་སྦྱར་བ། ལམ་དེ་མདོ་བསྟན་བཅས་ནས་
གསུངས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་མདོ་དང་སྦྱར་བ་)ནི། ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་དུ་ན། ལམ་
ཤེས་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལ་སྟེ་སྐབས་སུ་ནིའོ། །གང་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་ཏུ་རྟོགས་པ་འདིའོ། །གང་གི་སྒྲོ་ནས་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི་རྣམ་པ་ཁྱད་
ཆོས་བཅུ་དྲུག་པོ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ན་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །མི་དམིགས་པར་
རྟོགས་པ་ནི་མཚོན་པ་སྟེ་མདོ་ནས་གསུངས་པའི་སྦྱོར་བའི་དུས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཐུག་གི་བསྡེ་
བ་དང་བཅས་པའོ། །འདིར་བཞི་ལས་སྦྱག་ཀུན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི། བྱང་ཆེན་གྱིས་
རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསུགས་ནི་མི་རྟག་པ་
ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །སྦྱག་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་། བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཞི་བ་ཉིད་དང་། བད་ཉིད་དང་།
འབྲས་ཉིད་དང་། ཟུག་རྩ་ཉིད་དང་། སྤྲིག་པ་ཉིད་དང་། ས་རོལ་ཉིད་དང་། འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་
དང་། གཡོ་བ་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་འཇིག་པ་ཉིད་དང་། འཇིགས་པ་ཉིད་དང་། འགོ་བའི་ནད་ཉིད་དང་། ཉེ་

བར་འཆེ་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ།⁸³⁹ །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་བཞི་ཆེན་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སོ་སོའི་རྣམ་
པ་བརྒྱད་དང་དེ་ནས་བརྟན་གྱིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་གི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏོ།།

འགོག་པའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ནས་ཚུལ་གྱིས་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདྲ་
བྱེད་འགག་པ་ནི་བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞི་བ་ཉིད་དང་། དབེན་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་
དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་
ལ་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱད་ཀྱང་འགགས་པ་ནི་འགོག་པ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་སྤྱད་
ཀྱང་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་འགགས་པ་འགོག་པར་འཐད་ཅིང་། དེ་ཡང་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་
པ་དང་པོ་གསུམ་དང་དེ་ནས་བཞིས་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་ནི་རི་ལྟར་དང་ཐ་མ་ནི་
གང་ངེས་འབྱུང་ཡིན་པས་སོ། །ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི། བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁྱེན་ནས་
ཚུལ་གྱིས་བློ་བཟོ་བར་བཞག་པ་བཞི་སྟོམ་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་མ་བློན་ལྷག་མ་དང་
སྟོམས་འདུག་གསུམ་དང་། སྟོབས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་
བསྟན་ཏོ། །ཕྱོགས་མ་བློན་སོགས་དེ་རྣམས་ནི་ཐར་བར་ཕྱིན་བྱེད་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་ཐོག་མ་སྤར་
བཞིན་ལ་སྦྱོར་བའི་ཐར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོར་ཞེས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་ལྷ་ལ་གསུངས་པས་ནི་རིག་⁸⁴⁰པ་
བསྟན་ཏོ། །ཕྱིན་དུག་གིས་ནི་རྟོགས་བྱ་མ་ལུས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ་རིག་⁸⁴¹པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་པས་
སོ། །ཡང་བྱང་ཆེ་ཆོས་གང་གིས་ཆོས་རྣམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་སྟོམས་
པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོ་སོར་
བརྟགས་པས་བདག་མེད་པ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་འདི་ཙམ་སྟེ་བདག་གམ་བདག་གི་བ་དང་བྲལ་
བའོ།⁸⁴² །ཞེས་གསུངས་ནས་དེའི་འཐད་པར་བྱང་ཆུབ་དང་། དག་ཅུ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྟོར་བའི་སེམས་
གསུམ་མི་འགྲོགས་པ་དང་། དེའི་འཐད་པར་དེ་གསུམ་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་

⁸³⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༣༩ ཟླ་ ༡ ནང་དུ་བྱངས།

⁸⁴⁰ ཞོལ། ཞོག་ ༣༣༩ བ་ ༣། གཙང་། ཞོག་ ༣༣༣ བ་ ༩ རིགས་པ་

⁸⁴¹ ཞོལ། ཞོག་ ༣༣༩ བ་ ༣། གཙང་། ཞོག་ ༣༣༣ བ་ ༩ རིགས་པའི་

⁸⁴² བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག་ ༡༠ ཟླ་ ༡༡

གསུངས་ཏེ། འདིས་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་དེའི་དོན་
ཡིན་ལ་འདིས་ཀྱང་དེ་བསྟན་པས་སོ། །ཡང་བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་
སེམས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་འགྲོགས་པ་མ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་
བའི་སེམས་དང་འགྲོགས་པ་མ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་སེམས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་
མེད་ཅིང་མི་དམིགས། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་སེམས་ལ་མེད་ཅིང་མི་
དམིགས་⁸⁴³ ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ། དེ་དག་སེམས་མིན་པས་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྟོ་མི་རུས་པར་
བསྟན་ཏེ། འདིས་མངོན་ཞེན་མེད་པར་ཐར་པར་འགྲོ་བ་བསྟན་པས་ངེས་འབྱེན་བསྟན་ཏོ། །མདོ་སྟོར་
ཚུལ་འདི་ནི་ཉི་ལྔ་ལ་བརྒྱད་མ་རྣམས་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། འཁྱེ་པས་རྟོན་འབྲེལ་བཙུ་
གཉིས་འགགས་པར་བསྟན་པ་ལ་གང་འགོག་པ་དང་། གང་གིས་འགོག་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་འགོག་
ལམ་གཉིས་ཀ་ལ་བདུན་བདུན་སྟུར་ནས་རྣམ་པ་ཉིར་དགྲུང་བཤད་དེ། རྗེ་འོད་དུ་ཡང་འགོག་པའི་
བདུན་ཐོབ་བྱ་དང་ལམ་གྱི་བདུན་ཐོབ་བྱེད་དུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(ལམ་དེ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ནས་གསུངས་ཚུལ་)ལ་གསུམ། མདོའི་སྐྱས་ཟེན་གྱིས་དེ་
ལྟར་བསྟན་པ་དང་། དོན་དེ་ཙམ་པས་དེ་ལྟར་བསྟུས་པ་དང་། དེ་གཉིས་འབྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
སྟུར་བའོ། །དང་པོ་(མདོའི་སྐྱས་ཟེན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་)ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་
མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ་དེ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་པོ་བྱང་སེམས་དང་།
ཀུན་སྟོང་ཐེག་དམན་འདོད་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་མི་
དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང་། ལམ་བདེན་གྱི་མདོར་དོན་དམ་པའི་བསྟོ་བ་
ཡང་བཤད་པས་དེ་གོང་དུ་སྒྲངས་པས་མཐར་བསྟོ་བ་ཡང་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདིའི་སྐྱས་ཟེན་ལ་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མེད་དེ། ཡོད་ན་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འདོད་དགོས་ན། དེ་ནི་སྟུར་
ལྟར་རྟོན་ཀུན་སྟོང་ཡིད་བྱེད་མཐར་བསྟོ་ཚུལ་རྣམས་བྱང་སེམས་འབའ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་

⁸⁴³ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བཞུགས་ ༡༡ ཟླ་ ༢༡ ཉེན་ ༢༡

བས་སོ། །དེས་ན་མདོའི་དངོས་བསྟན་ནི་ཡུལ་ཅན་ལམ་ཤེས་ཉིད་དོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་དེ།
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་ལ། འདིར་ནི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཉིད་བཤད་བས་
སོ་ཞེས་སྟུན་འབྲེན་པ་ནི་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ན་ཡང་དམིགས་ཡུལ་འདི་ལ་
རྣམ་པ་འདི་ལྟར་དམིགས་པ་ཞིག་ཅེས་ཤེས་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡན་གར་བ་དེའི་
དམིགས་རྣམ་བཅད་པར་མི་བྱས་པ་དང་དམིགས་རྣམ་མ་བཅད་པར་ཡང་ཤེས་པའི་རབ་དབྱེ་རྟོགས་
པར་མི་བྱས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་([དོན་དེ་ཙམ་འི་ལྟར་བསྟན་པ་](#))ནི། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱ་
བའི་གཞི་རྣམས་བདེན་བཞི་དང་། གང་གི་ངོ་བོར་ཡིད་ལ་བྱ་རྒྱ་རྣམས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཙུ་བྱ་ག་
དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་དུས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་དང་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་བསྟན་
སོ། །ཤེས་པར་བྱེད་པ་པོ་བྱང་སེམས་ཡིན་ཡང་སྤང་བར་དགོངས་ནས་མ་བསྟན་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོའི་
དོན་འདིར་བཀའ་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་
རྒྱའོ། །བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་རྣམས་མི་དམིགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ལམ་དེ་ཤེས་
པར་བྱེད་པའི་སྒྲོའམ་ཐབས་སོ། །རྩ་བའི་གཞུང་ཡང་། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་དག་གི་རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒྲོ་ནས་ནི། །ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ།⁸⁴⁴ །ཞེས་སྟུར་
བས་ཡུལ་དང་གཞུང་སོར་བཞག་པས་ཡུལ་ཅན་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །མདོའི་སྤྱི་ཐོབ་ལ་རྣམ་པ་
རྣམས་ཤེས་རྒྱ་དང་། མི་དམིགས་པ་ཤེས་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ཡང་། བསྟན་བཅོས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
པར་བྱ་རྒྱ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ཤེས་ཚུལ་ལ་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱུང་ཡང་མི་
མཐུན་པར་མི་བསམ་སྟེ། མདོར་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ནི། མདོའི་ནང་དུ་གཤམ་པས་དེ་འགྲེལ་པ་ལ་རྗེ་བཙུན་
ཉིད་ཆད་མ་ཡིན་པས་སོ། །

⁸⁴⁴ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཤོག ༡༠ ཟེང་། ༡༥

གསུམ་པ་(དེ་གཉིས་འབྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྗར་སྦྲར་བ་)ནི། ཉི་སྒྲུང་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་
 བདེན་བཞི་ལ་མི་རྟག་སོགས་ཙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཐེག་དམན་འདོད་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་དང་
 འབྲེལ་བར་གསུངས་ཤིང་རྣམ་འབྲེལ་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །རྒྱན་སྒྲུང་ལས་གྲང་། དེ་ལྟར་རིམ་པ་འདིས་
 ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རྣམ་པ་ལ་ལ་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས། ལ་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ལམ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།⁸⁴⁵ །ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དང་།
 ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རྣམ་པ་སོ་གསུམ་བཤད་པ་གཉིས་གྲངས་མ་མཐུན་པས་འདིར་བསྟན་དེའི་ལམ་མ་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་གཅོད་མཛད་པ་དང་། དག་ལྡན་ལས་གྲང་། འདིར་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙམ་དགྲུ་ནི་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱང་ཆུབ་སོལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་དེ་དག་མི་དམིགས་པས་
 ལམ་ལེས་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་སྟེ། སྒར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་ཕྱིས་གྲང་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།⁸⁴⁶ །ཞེས་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཐར་རྣམ་
 མཁྱེན་དུ་སྟོབ་པའི་བསྟོན་བ་དང་ལྡན་པས་དངོས་གཞིའི་ཆེ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པས་ལམ་ལེས་
 སྟོམ་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་པ་ཉིད་དགྲུ་རྟོགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྦྱིར་བྱང་སེམས་ལ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་
 འདིར་ནི་མི་རྟག་སོགས་སུ་མི་དམིགས་པ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་བྱང་
 སེམས་དང་། མི་རྟག་སོགས་སུ་དམིགས་པ་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ཉན་
 ཐོས་ལ་བཞག་གོ། །ཁ་ཅིག་འདིར་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱད་པའི་ལམ་བསྟན་པ་བཀག་ནས། དམིགས་ལུལ་
 ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཞིག་བསྟན་གསུང་བ་བྱིས་པ་འདྲིད་པའི་ཆོག་སྟེ། བསྟན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 མིན་ན་དེའི་ལམ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ཉམས་ལ། ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱད་པའི་ལམ་དུ་འགྱུར་

⁸⁴⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༡༠༩༠ ཟླ་ ༡༣

⁸⁴⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༣༡༣ ཟླ་ ༡༦

རོ། །གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཟེར་
ན་དེ་ལ་ཡང་ཡིན་མིན་བརྟགས་ན་འདིག་གོ། །འདི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་འདོད་ན་སྒྲུབ་ལམ་ཡང་འདོད་
དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་འགལ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ།
བདེན་པའི་དཔྱད་གསུངས་རྣམ་ཅན་དུ་གསུངས་པས་འདི་དང་དཔྱད་གསུངས་རྣམ་མཚུངས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ནི། མདོའི་ཆོག་ནས་བྱང་ཆོད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་ལ་
བདག་མེད་པའི་སྟངས་བཀའ་དགོས་ཏེ། ཉན་ཐོས་འཕགས་ལམ་ཀྱི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པས་
སོ། །དཔེར་ན། དེ་ནི་མཆོན་མར་དཔྱད་གསུངས་སྟོན་ས། །ཞེས་པའི་མདོ་དང་རང་རྒྱལ་ལམ་ཀྱི་རྟེན་ཀྱི་
སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཡུམ་འདི་འདོར་བ་དང་ལེན་པ་ལ་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་རྣམས་
བསྟན་པ་ཉན་རང་ལ་སྒྱུར་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་རྩ་བས་བསྟན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་བྱང་སེམས་
ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ལ་བྱུང་།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ། དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་(ཤེས་པར་བྱ་བའི་ལམ་)ལ་གཉིས། ཀུན་ཉོན་དང་། རྣམ་བྱང་གི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལོ། །དང་
པོ་(ཀུན་ཉོན་)ལ་གཉིས། སོ་སོ་བ་དང་། ཐུན་མོང་གི་རྣམ་པ་ལོ། །དང་པོ་(སོ་སོ་བ་)ལ་གཉིས། སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ལོ། །དང་པོ་(སྤྱག་བསྐྱེད་)ནི། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་དགོས་
པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་དང་པོར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི་མདོར་གསུངས་པའི་གོ་
ངེས་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱུང་། །འདི་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྱུར་རོ། །གང་ཞེ་ན། སྟེ་ཞིང་འདིག་པས་
མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་ཤིང་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མ་སྐྱུན་བཤམ་དེའི་ངོར་མི་འདོད་པའི་
རྣམ་པར་སྤང་བས་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། རོན་གཞན་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་པས་བདག་མེད་པ་དང་། རོ་
པོར་བྱུར་པའི་བདག་མེད་པས་བདག་མེད་དེའི་མཆོན་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཞེ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་
བཞིན་ལོ། །འདིར་གཞུང་ལས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཞེ་བའི་རྣམ་པ་བཞི་
དག་དང་ཞེས་པ་ནི་མ་དག་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་དང་མདོ་གང་དང་ཡང་མི་མ་སྐྱུན་པས་སོ། །དེས་ན་
རྟོགས་དཀར་སྟོང་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཞེ་བའི་རྣམ་པ་ཞེས་བསྒྱུར་བ་

ལྟར་གཟུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་མེད་དང་ཞི་བ་གཉིས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
སོ། །འཕྲིན་ལ། ཐ་མ་གཉིས་བདག་དང་བདག་གི་བ་མེད་པ་ལ་བཤད་ཀྱང་མཛོན་པ་ནས་གོང་མ་བཤད་
དོ། །བདག་མེད་ངོ་བོའི་རྣམ་པར་མི་བྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མཛོན་པ་དེ་བཞི་པར་བཤད་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་
གསུམ་པར་བཤད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

གཉིས་པ་([ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་](#))ཀེ། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་བཞི་ལས།
དང་པོ་ནི། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཅ་བའི་རྒྱ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ནད་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐལ་
གྱི་ཕུང་པོ་ཀུན་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྤྱག་བསྐལ་དྲག་པོ་འབྲས་
དུ་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱག་རྩ་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི། སྤྱག་བསྐལ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བས་ཤིན་ཏུ་
འཛོམས་པའི་རྒྱུ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིག་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ནད་ལ་སོགས་པ་
བཞིས་ནི་དཔེའི་སྒོ་ནས་དེ་བཞི་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་([སྤྱན་མོང་གི་རྣམ་པ་](#))ཀེ། སྤྱག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་སོ་
སོར་ཏེ་རེ་རེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་
པོའི་མཆན་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་ནི་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་པ་རོལ་དང་། ཕྱིར་རྒྱལ་བས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
པས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་སྟེ་གཉིས་སོ། །ཕྱིར་རྒྱལ་གནོད་པར་ཁྱགས་
པས་པ་རོལ་དག་ལྟ་བུ་དང་། གནོད་པས་འཇིགས་ཤིང་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བས་འཇིག་པའི་ཆོས་
ཅན་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །འདི་གཉིས་སུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་སྤྱག་ཀུན་ལ་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། མི་
སྐྱོ་བ་ནི་དེ་ལ་རིང་དུ་གནས་པ་དང་སྐྱོན་དང་ལྡན་པར་མ་མཐོང་བས་ཡིན་ལ་འདིས་མི་གནས་པ་དང་
གནོད་པར་མཐོང་བས་སོ། །གཉིས་པའི་ངོ་བོ་ནི་རང་གི་ངོ་བོར་རིང་དུ་མི་གནས་པས་སམ་དག་བཅོམ་
གྱི་ལམ་རྣལ་མས་ཅད་ནས་སྟོང་བས་གཡོ་བ་དང་། འཇིག་རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ངང་གིས་འཇིག་པའམ་
སྐབས་སུ་བབ་པ་རོ་སྐལ་གྱི་གཉེན་པོས་འཇིག་པས་རབ་ཏུ་འཇིག་པའི་རྣམ་པ་དག་སྟེ་གཉིས་
སོ། །འདི་གཉིས་སུ་ཡིད་ལ་བྱས་པས་སྤྱག་ཀུན་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆགས་པ་ནི་མི་
འབྲལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ་འདིས་སྤྱར་དུ་འབྲལ་བར་རྟོགས་པས་སོ། །གསུམ་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་

འདི་ཕྱི་གཉིས་སུ་གཞོན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་འདྲིལ་པ་དང་། སྤྱི་པོ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་
ཡོད་ཀྱི་ཉེར་འཆེད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་འགོ་ནད་ལྟ་བུ་དང་། འབྱུང་བ་འཁྲུག་པ་དང་ཐོག་འབབ་པ་
སོགས་སེམས་མེད་ཀྱི་གཞོན་གནས་ཡིན་པས་ཉེ་བར་འཆེ་བའི་རྣམ་པ་རྣམས་ཉེ་གསུམ་མོ། །འདི་
གསུམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱག་ཀུན་གཉིས་འགོག་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་འདོར་བ་ནི་དེའི་ཉེས་པ་
མ་མཐོང་བས་ཡིན་ལ་འདི་དག་གི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།

འོ་ན་སྤྱག་ཀུན་ལ་རྣམ་པ་དེ་གསུམ་ཡོད་པར་ཅིས་ཤེས་ཤེ་ན། ལུང་ལས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དེ་
གཉིས་ལ་འབགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཡིད་འབྱུང་བ་སྟེ་སྒྲོ་བར་བྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
སྟེ་ཡུལ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་དང་། འགོག་པ་སྟེ་ཐག་བཅས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་མི་རྒྱ་
བའམ་སྤྱ་བར་འཁྲུག་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དེའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་སྟེ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་
ལྷན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་དེས་བྱ་བ་པོ། །གང་ལས་འབྱུང་ན་ཉེགས་དཀར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལུང་ལས་ཞེས་ཟེར་ཡང་། རྣམ་གྲངས་བསྟུ་བ་ལས། ཡིད་འབྱུང་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ལའོ། །འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་སྒྲོ་མ་པའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དག་ལའོ། །འགོག་པ་ནི་སྤང་པོ་ཐམས་ཅད་
འགོག་པའོ། །ཡིད་འབྱུང་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ལ་
གནས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་མི་སྒྲོ་བ་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ།⁸⁴⁷ །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་
སྒྲོ་མ་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སྒྲོ་མ་ལམ་ཐ་མ་ཡིན་ལ། སྒྲོར་བ་ལ་གནས་པ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲོར་
ལམ་དང་མཐོང་ལམ་ལ་མངོན་ནོ། །འདི་ལ་བྱང་ཡེས། ཉན་ཐོས་རྣམས་མཐོང་ལམ་དུ་སྤྱག་ཀུན་གྱི་
སྒྲོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ཡིད་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་སྒྲོར་ལམ་དུ་དེའི་ཕྱིར་ཞུགས། སྒྲོ་མ་ལམ་དུ་དེ་
དག་སྤང་བྱུང་དུ་མཐོང་ནས་ཅི་རིགས་པར་སྒྲོང་ཞིང་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པས་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བས་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་དུ་དེའི་ཕྱིར་ཞུགས། མི་སྒྲོ་བ་ལམ་ན་ལྟག་བཅས་སུ་ཀུན་འབྱུང་
དང་ལྟག་མེད་དུ་སྤྱག་བསྟུལ་འགོག་པ་ཡིན་པས་སྒྲོ་མ་ལམ་དུ་དེའི་ཕྱིར་ཞུགས་ཞེས་འཆད་པ་ནི། དང་

⁸⁴⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༤༤ ཟེང་། ༤

པོ་གཉིས་སྐར་དུ་རུང་ཡང་ཐ་མ་འདི་རྣམ་གྲངས་བསྐྱབ་དང་འགལ་བས་མི་འཐད་དོ། །འདིར་ལུང་འདི་
འབྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མདོ་ནས་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་བཙུ་པོ་དེ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ལ་ནི་སྐར་
དགོས་ལ། ཟག་མེད་གཉིས་ལ་མི་འགྲིག་པས་ཟག་བཅས་གཉིས་ལ་སྐར་བ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོའི་
རྣམ་པ་བརྒྱད་ལ་རེ་རེ་སྐར་ཟེན་པའི་རྗེས་སུ་བདུན་ལུས་པ་སྐྱག་ཀུན་གཉིས་ལ་བུན་མོང་དུ་སྐྱོར་བར་
དགོངས་པ་ན།⁸⁴⁸ སྐར་བའི་གཞི་གཟུང་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་པ་དེ་གསུམ་ཡོད་པར་ལུང་གིས་
སྐྱབ་དགོས་པས་ལུང་འདི་བྲངས་པ་ཡིན་ཏེ་འདི་ཡང་དང་པོར་འཕགས་པས་མཛད་དོ། །ལུང་འདི་
འབྲེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། གང་གི་ལེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་རྣམས་ནི་ཁྲི་ཀ་ཚོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་
ལ་གསལ་པོར་མ་ཤར་བས་ཞིབ་པར་བྲིས་སོ། །ཤུའི་པས་ནད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་
དེ་ཀུན་བདེན་ཉིད་ལ་སྐྱོར་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོ་བཞི་དང་དེ་ནས་བཞི་དང་དེ་ནས་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་
ལྟར་དེ་སྤང་དགོས་པ་དང་། སྤང་རུས་པ་དང་། སྐར་དུ་སྤང་དགོས་པར་བསྟན་པར་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་(རྣམ་བྲང་གི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་)ལ་གཉིས། འགོག་པ་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་
པའོ། །དང་པོ་(འགོག་པ་)ནི། འགོག་པའི་བདེན་པའི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་བཞི་ལས། འགོག་པའི་རང་གི་ངོ་
བོ་བདག་འཛིན་གྱི་ཉོན་མོངས་སམ་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་དང་། སྐྱག་
བསྐྱལ་ལམ་ཉོན་མོངས་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཞི་བ་དང་། བྱལ་པའི་བདག་ཉིད་བདེ་གཙང་གི་དངོས་པོ་ཡིན་
པས་སམ་མི་གཙང་བས་དབེན་པའི་ཕྱིར་དབེན་པ་དང་། ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉག་པན་གྱི་
མཚན་ཉིད་ནི་བདག་དང་བདག་གི་བ་དང་བྲལ་བས་སྒྲོང་པ་དང་། འདུས་བྲས་ཀྱི་མཚན་མ་དང་བྲལ་
བས་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་པ་ལ་སྒྲོན་པ་བྲད་པས་སྒྲོན་པ་མེད་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་
སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་སྟེ། དང་
པོ་གསུམ་རྗེ་ལྟར་དང་ཐ་མ་གང་ངེས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ལ་འདིའི་ངེས་འབྱུང་ནི་ཐོབ་བྱ་ཡིན་ལ། རྗེ་ལྟར་

⁸⁴⁸ ཞོལ་ འོག་ ༣༩༩ ན་ ༩ དགོངས་པ་ནི།

དང་གང་གི་དོན་ནི་ངེ་ལྟར་ན་ངེས་འབྱུང་ཞེས་འཕྲོ་ཚུལ་དང་། ངེས་འབྱུང་གང་ཞེས་ངོ་བོ་གཉིས་ལ་
བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ལམ་གྱི་རྣམ་པ་)ནི། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ནི། ཐར་པར་ཕྱིན་པར་བྱེད་
བས་ལམ་དང་། ཉན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་རིག་⁸⁴⁹པ་དང་། སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབ་
བས་སྐྱབ་པ་དང་། བདག་ཏུ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པས་སྤང་འདས་ཏྟག་གནས་སུ་འགོ་བས་ངེས་པར་
འབྱིན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ཞེས་གོང་མ་ཀུན་ལ་ཡང་སྤྱར་རོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་)ནི། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན་སྤྱག་ཀུན་སོ་
སོའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཐུན་མོང་དུ་བཅུ་བཞི་འགོག་པའི་བདུན་ལམ་གྱི་བཞི་སྟེ་རྣམ་པ་སོ་གསུམ་རྟོགས་
པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སོ། །འདིར་རྟོགས་དཀར་ངེས་འབྱུང་གི་བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་སུམ་
ཅུར་དང་། ཤེར་འབྱུང་གིས་སྤྱག་ཀུན་གཉིས་ལ་ལྷག་པ་བདུན་དང་། འགོག་པ་ལ་མཆོད་མེད་སྟོན་
མེད་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་གསུམ་ལྷག་པར་བྱས་ནས་ལྷག་པ་བཅུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའམ་མི་འབྲ་བ་བཞི་
བཞི་སྟེ་བཅུ་དྲུག་དང་བཅས་པས་ཉེར་དུག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པར་མི་སྤང་
རོ། །གང་གིས་ན། བྱང་སེམས་སོགས་སོ། །གང་དུ་ན། ལམ་སོགས་སོ། །གང་གི་སྟོན་ས་ན། སྦྱོར་
བའི་དུས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། མཐུག་ཏུ་བསྟོ་བ། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅིར་ཡང་
མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་གསུམ་ལྷན་གྱི་སྟོན་ས་སོ། །གང་ཡིན་པར་ན། ཉན་ཐོས་སོགས་
སོ། །འདི་ལ་ཤུཌིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དུ་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་ཨ་བླུས་འབྲངས་ཀྱང་ལམ་གསུམ་
ག་དགོས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་
པས་སོ། །ཚུལ་ནི། མདོ་བསྟན་བཅོས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་རོ། །

⁸⁴⁹ ཞོལ་ སོག ༣༩༤ བ ༣། གཙང་། སོག ༣༩༤ ན ༦ རིགས་པ་དང་།

(ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(དེའི་རྒྱ་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་)ལ་(མཆོམས་སྤྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་
 ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྤྱར་)ནི། འབྲས་བུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཕགས་ལམ་བཟོད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དེའི་རྒྱ་
 རིས་ཆ་གསུངས་ཏེ། བདེན་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 ལ་ནི་དེའི་རྒྱ་རིས་ཆ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི།
 འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རྒྱ་སྤྱོད་ལམ་ལ་ནི་བཞི་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་གཟུགས་སོགས་རང་
 རང་གིས་སྟོང་པའི་བྱེད། དེ་དག་གི་སྟོང་ཉིད་རྣམས་དབྱེར་མེད་པར་བསྟན་པས་བཤད་པའི་ངོ་བོ་ནི།
 གྲོ་ཤི་ཀ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་། གྲོ་ཤི་ཀ་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྟོང་ངོ་། །བྱང་སེམས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་། །གྲོ་ཤི་ཀ་
 གཟུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་རྣམ་པར་
 ཤེས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་མེད་
 ཅིང་གཉིས་སུ་བྱུར་མེད་ངོ་⁸⁵⁰ །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོར་མི་
 དམིགས་པས་དེ་དག་ལ་སྤྱིར་མི་གནས་པས་བཤད་པ་ནི་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་དག་ཏུ་འདོད་དེ། གྲོ་ཤི་ཀ་
 འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གྱིས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་ལ་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཆོར་བ་དང་འདུ་
 ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གནས་པར་མི་བྱའོ།⁸⁵¹ །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་
 གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ལ་ཉག་པ་དང་མི་ཉག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་བཀག་པ་སྟེ་མི་
 གནས་པར་བསྟན་པས་བཤད་པའི་བཟོད་པ་ནི། དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་ཉག་ཅེས་བྱ་བར་
 གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མི་ཉག་པ་དང་། བདེ་སྤྱད། །བདག་ཡོད་མེད། ཞི་མ་ཞི།
 དཔེན་མི་དཔེན། སྟོང་མི་སྟོང་། མཆོན་མ་ཡོད་མེད། སྟོན་པ་ཡོད་མེད་ཅེས་བྱ་བར་གནས་པར་མི་བྱ་

⁸⁵⁰ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༩ ཞོག་ ༡༩ ཟླ་ ༡༥

⁸⁵¹ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༩ ཞོག་ ༢༠ ཟླ་ ༤

བར་གསུངས་སོ།⁸⁵²། བཞི་བ་རབ་དགའ་སོགས་ས་བརྩུ་དག་ལས་བརྩམས་བ་སྟེ་དེ་སོག་མར་བྱས་
ནས་ནི་མི་གནས་པའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་བ་ཡིས་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་ནི། ཀྲི་ལེ་
ཀ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་གྱིས་ས་དང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
སོ། །ཆོས་དེ་དག་ལ་གནས་པར་མི་བྱ་བ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་སོགས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྱི་མཐུན་རྫོགས་
བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
བའོ། །འདི་བཞི་ག་ལ་རྒྱ་མཚན་དུ་སྦྱོར་བ་ཉི་ལྔ་དག་གི་དགོངས་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་བ་གཉིས་
བས་ཡུལ་མི་དམིགས་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་མ་དམིགས་པའི་སྐབས་བྱེད་བསྟན་བས་
གཉིས་ཀ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་ན་ལེགས་སོ། །འཁྱིས་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་
མར་འདོན་ནོ། །མདོ་དེ་དག་གིས་སྦྱོར་ལམ་བཞི་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་དག་གིས་དེ་བཞི་ལེས་
པའི་ལམ་ལེས་བསྟན་ལ་དེ་བཞི་ལ་བྱང་པར་དུ་གྱུར་པའི་རིམ་བཞི་ཡོད་པ་ལྟར། མདོ་ཆན་བ་བཞི་
པོ་དེར་ཡང་རིམ་བཞི་ལྟར་ཡུལ་སྦྱོར་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཅུང་དང་། ཡུལ་ལ་སྦྱོར་མངོན་ཞེན་ཅུང་དང་བྱེ་
བྲག་གི་མངོན་ཞེན་དུ་མ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་རྣམ་གྲངས་མང་པའི་མངོན་ཞེན་གྱི་ཆ་བཀག་པའི་རིམ་བ་
བཞི་གསུངས་པ་དང་ཆ་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སོ། །

གསུམ་བ་(འགྲེལ་བ་)ནི། སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིས་ཆ་བཞི་
དང་དེ་ལེས་པའི་ལམ་ལེས་གཉིས་སོ། །གང་ལ་ན། ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཐེམས་ལའོ། །ཡུལ་གང་ལ་རྣམ་
བ་གང་གིས་དམིགས་པས་སྦྱོར་ལམ་སྦྱེ་ན། བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ལ་མི་རྟག་སོགས་བརྩུ་བྱས་
ཏུ་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །ལམ་ལེས་སྦྱོར་བའི་དམིགས་པ་གང་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡུལ་
དང་བཅས་པའོ། །དེའི་རྣམ་བཤད་ན། རྟོགས་བྱ་གཟུགས་སོགས་དང་། རྟོགས་པ་པོ་བྱང་ཐེམས་ཀྱི་
སྦྱོར་བ་ཉིད་རྣམས་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐ་དད་པ་མེད་པར་མདོ་ལས་རི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་

⁸⁵² བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༧ སོག་ ༡༣ ཟེང་། ༡༡

བའི་རྣམ་པ་དེས་དམིགས་པས་རྫོད་སྐྱེ་བར་ཤེས་སོ། །རི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་པ་ནི་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་
ཡང་སྦྱར་རོ།།

ཐ་དད་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཟུགས་སོགས་སྤང་པོ་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་རང་རང་གི་ངོ་
བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྤྲ་མ་རྫོད་དུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་རང་རང་གི་ངོ་བོར་མི་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་དག་ལ་སྦྱིར་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་
པས་དམིགས་པས་ཅེ་མོ་སྐྱེ་བར་ཤེས་སོ། །ཅེ་མོ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པས་མི་གནས་པར་བསྟན་པ་དེ་
བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟག་མི་རྟག་སོགས་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་སུ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གནས་པ་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པས་དམིགས་པས་བཟོད་པ་སྐྱེ་བར་ཤེས་སོ། །བྱུང་ཆོས་སུ་ཞེན་
པ་རི་ལྟ་བུ་བཀག་ཅེ་ན། གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟག་ཅེས་གནས་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་མི་རྟག་ཅེས་གནས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །འདིར་རྟག་མི་རྟག་
གཉིས་ལ་མ་ཡིན་ཞེས་དགག་སྒྲ་འབྱུང་བ་ནི་མདོ་དང་ཅ་བ་རྒྱན་སྒྲ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པས་འགྱུར་
འདི་མི་བདེ་ལོ། །གང་དག་འགྲེལ་ཆོག་འདི་སོར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞུང་འདི་བྱུང་ཆོས་སུ་ཞེན་ཚུལ་ལ་
འཆད་པ་ནི། ཞིབ་ཏུ་མ་དབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་གི་མཐའ་བཀག་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཞེན་པ་
ལ་སྦྱར་བས་སོ། །ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཞེན་ནས་མི་གནས་པ་སྟེ་གནས་
བྱུང་མི་བྱུང་བ་རྒྱས་པར་མདོ་ལས་རི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པ་དེས་དམིགས་པས་ཆོས་
མཆོག་སྐྱེ་བར་ཤེས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་དག་ལ་ཞེན་ནས་གནས་བྱུང་མེད་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་
རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མ་གཟིགས་པས་སོ། །བྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཞེས་བྱ་བའམ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་
ཆོད་མར་གྱུར་པའི་སྦྱིས་བྱས་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་འཐད་པ་ཡིན་པས་སོ། །བརྒྱད་
སྟོང་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་དང་རང་རྒྱལ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་སྟེ་བཙུལ་བཤད་
དོ། །དེ་དག་གི་དོན་མདོར་བསྟུན། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལམ་ལེས་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་
ལམ་དེ་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱ་བུ་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའོ་ཞེས་སྤར་གྱི་རྣམ་པ་

བཞི་པོ་དེའི་སློན་ས་མི་དམིགས་པར་ལེས་པར་བྱེད་ཅེས་བ་སྟེ། རྒྱ་སྒྲུང་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔལ་འདོན་བརྟུགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་དང་། ཞེས་བ་
 བས། གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་དབྱེར་མེད་པར་བསྟོམ་པར་བྱའོ།⁸⁵³ ཞེས་བ་
 དང་། ཅེ་མོ་རྟུགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པར་
 བསྟོམ་པར་བྱའོ།⁸⁵⁴ ཞེས་དང་། བཟོད་བརྟུགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་ལ་རྟག་པ་དང་
 མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་
 གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བསྟོམ་པར་བྱའོ།⁸⁵⁵ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འོག་གི་མཐོང་ལམ་བཤད་
 ཟེན་པའི་མཐར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེས་པའི་ལན་དུ་སྐབས་དང་པོར་
 བཤད་ཟེན་པའི་སྒྲུབ་ལམ་ལ་ཁ་འཕངས་ཤིང་འདི་དང་འོག་གི་སྒྲུབ་ལམ་ལ་ཁ་མ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འཕགས་པས་ཀྱང་སྒྲུབ་ལམ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོས་སྒྲོང་གི་སྐབས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་གསུངས་པའི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་རིས་ཆ་དང་། ལམ་ལེས་སུ་གསུངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིས་ཆ་དང་། རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་
 གསུངས་པའི་རིས་ཆ་ཞེས་གསུངས་པས་སྒྲུབ་ལམ་འདི་གཉིས་ཐེག་དམན་ལ་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་
 དེར་རྣམ་པ་འདི་དག་སྒྲུབ་ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་བ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་
 གི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོས་དེ་དང་དེ་དག་ངོ་བོས་སྟོང་བ་སོགས་སུ་བྱས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ཅན་དུ་བཤད་དོ། །མདོ་ལས་ཡུམ་གང་དེ་ལ་རི་ལྟར་གནས་པར་བྱ་བ་གཉིས་
 དེས་པའི་ལན་དུ་རིམ་བཤུར་འབྲས་བུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་སྒྲུབ་ལམ་འདི་གཉིས་གསུངས་ལ།
 གནས་པར་བྱ་བ་ནི་ཡིད་ལ་རི་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་གོང་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་
 ཟུར་ཅུང་འབྲུང་བ་འདིར་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་ལམ་ལེས་གཙོ་བོར་བསྟན་ཅིང་། ལེས་བྱ་སྒྲུབ་ལམ་ནི་
 འཕགས་ལམ་དང་མི་རྟག་སོགས་སུ་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པས་དེ་སྤར་བསྟན་པས་འདི་དོན་སོགས་

⁸⁵³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༡ ཞོག་ ༡༠༩༡ ཟླང་། ༩

⁸⁵⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༡ ཞོག་ ༡༠༩༩ ཟླང་། ༡༩

⁸⁵⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༡ ཞོག་ ༡༠༩༣ ཟླང་། ༡༢

ཀྱི་མིང་ཅེས་མ་གཏོགས་པ་དམིགས་ནམ་གསལ་བར་མ་བཤད་པ་འགྲེལ་བས་ཁ་བསྐྱངས་ནས་བཀའ་
ལོ།

(རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།)

གཉིས་པ་(རང་རྒྱལ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱི་)ལ་བདུན།
 རིགས་པ་དང་། ལམ་དང་། ཡང་དག་པར་འགྱུར་པ་དང་། ཆོགས་བསོག་པ་དང་། གནས་པ་དང་། རྒྱ་
 བ་དང་། སྤྱོད་པ་ལོ། །དང་པོ་(རིགས་པ་)ནི། བྱེད་པར་གསུམ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཚུང་བ་སྟེ། དེས་ན་དེའི་སེམས་འདུ་འཇི་ལ་མི་དགའ་ཞིང་གཅིག་ཕུ་ལ་
 དགའོ། །གཉིས་པ་ནི་སྤྱི་དང་ཤེས་ཚུང་བས་ཏེ། དེས་ན་དེའི་སེམས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
 དོན་བྱ་བ་ལ་མི་འདུག་གི་སེམས་ལས་ཚུང་དུར་གནས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་དབང་པོ་འབྱེད་དུ་གྱུར་ཅིང་
 རང་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཅན་ཏེ། དེས་ན་སྟོན་དཔོན་མེད་ཅིང་འགྲན་རྒྱ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་པར་འདོད་
 པའོ། །བྱེད་པར་འདི་སྤྱོད་པ་ལས་ཀྱིས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཕུ་ལ་སྤྱར་ཡང་། ས་ཡི་དངོས་གཞིར་
 གསལ་ཁ་མེད་ཅིང་ལམ་དང་འགྱུར་པ་ལ་ཡང་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་དང་ཆོགས་
 སྤྱོད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གསུངས་ཤིང་། གནས་པ་དང་རྒྱ་བ་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་སོ་སོར་
 གསུངས་པའི་བྱེད་པ་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག་ཏུ་གསལ་ཡོ། །འོན་ཀྱང་གཅིག་ཕུ་ལ་དགའ་བ་ནི་ཆོགས་
 སྤྱོད་ལ་དོར་རོ། །གཉིས་པ་(ལམ་)ནི། གང་ཟག་དེས་ལམ་ལ་སྟོན་ཚུ་ལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལམ་ལ་ཡང་
 གསུམ་ལས། ལམ་དང་པོ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་ནས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་སངས་
 རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་རང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རྒྱུད་སློན་པར་བྱེད་ཅིང་བྱིས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
 པར་བྱ་བའི་བྱེད་པ་མཁས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དུག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དུག་ནི་ཕུང་པོ། སྤྱི་
 མཆེད། ཁམས། ཉེན་འབྲེལ། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ། བདེན་པ་རྣམས་ལ་མཁས་པའོ། །འདི་ནི་
 བསེ་རུའི་ལམ་མོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་བར་དུ་ཐོས་
 བསམ་བྱས་ཤིང་ད་དུང་སྤྱི་བ་ལེན་པར་ཤེས་པ་ན་སྤྱར་གྱི་ལམ་སྤྱངས་ནས་འཆི་འཕོ་གར་⁸⁵⁶སངས་
 རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་ཞིང་དུ་སྤྱི་བ་དང་། དེར་ཡང་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་གིས་ཐོབ་པའི་

⁸⁵⁶ ཞོལ་ སྟག་ ༣༣༣ ན་ ༦། གཙང་། སྟག་ ༣༣༣ བ་ ༥ འཕོ་ཀར་

ཤེས་རབ་གྱིས་ལམ་བཟོད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་ཡང་གདུལ་བྱ་ལ་ངག་གིས་མིན་པར་ལུས་
 གྱིས་སྤྱང་བཅེ་བར་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་གསུམ་འདེབས་ཤིང་། ཤི་འཕོས་ནས་ཞིང་སྟོང་
 པར་སྤིང་གསུམ་གྱི་སྦྱིས་པ་དམངས་རིགས་མིན་པ་གཅིག་ཏུ་སྦྱིས་ཏེ། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རང་
 བྱང་གིས་རབ་ཏུ་བྱང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་དུར་ཁོད་དུ་ཕྱིན་ཏེ། རུས་པ་འདི་ཅི་ལས་བྱང་
 བསམས་པས་མ་རིག་པ་ནས་ཀླུ་ཤིའི་བར་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་བསྐྱོག་རྟོགས་པའི་དོན་
 བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱོམས་པས་ལམ་བྱི་མ་བཞི་ཆེ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་
 བྱེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ།

ལམ་གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱས་ཤིང་སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་
 དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤར་མ་སྦྱིད་པའི་སྦྱོར་ལམ་
 དང་པོ་གསུམ་སྦྱིད་ནས་ཆེ་དེ་ལ་ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའམ། དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་
 པར་བྱེད་མི་རྒྱས་ལ། ཕྱིས་དེ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དུག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་
 པའོ། །སའི་དངོས་གཞིར་བཟོད་པ་འདི་ལ་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་མ་རྣམས་བཟོད་འབྲིང་མན་ཆད་སྦྱིད་
 པ་ལ་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་བཟོད་ཆེན་ནས་ཆོས་མཆོག་དང་མཐོང་ལམ་བར་མ་ཆད་དུ་སྦྱེ་ལ་འདིས་ཆེ་དེ་
 ལ་མཐོང་ལམ་སྦྱིད་མི་རྒྱས་པས་སོ་སྟམ་པའོ། །ལམ་གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་སྤར་དང་འབྲ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་ཅིང་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བྱ་ནི་འཕྲོ་ལ། དག་བཅོམ་ནི་འཕྲོ་མི་
 རྒྱས་པས་འདས་ལམ་གྱིས་ཕྱིས་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དུག་ལ་མཁས་པར་བྱེད་
 པའོ། །འབྲས་བྱ་ནི་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་མིན་ཏེ། མངོན་པའི་སྦྱི་སྐད་ལ་ཕྱིར་མི་
 འོང་ཐོབ་ནས་འདོད་པར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་སྦྱེ་མི་སྤྱིད་པ་འདི་སྤང་བྱ་ལྷག་མའི་དབང་གིས་
 འདོད་པར་སྦྱེ་དགོས་པས་སོ། །འདི་ལ་ཐོད་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་དབང་པོ་འབྲིང་གི་འབྲིང་དང་འབྲིང་གི་
 རྒྱལ་པོ་དང་། ཆོགས་སྦྱོང་ཆེ་ཆུང་གི་ཐ་སྟངས་བྱེད་དོ། །བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་སྦྱོར་ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་
 ཞིང་འབྲས་བྱ་སྟོན་དུ་མ་བཏང་བའི་ཆོགས་སྦྱོང་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་ཆོགས་སྦྱོང་
 ཅེས་འབྱུང་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟོན་མ་སྦྱིད་པ་དང་སྦྱིད་པ་

དང་སྒྲོན་འབྲས་བྱ་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་ཡང་རུང་སྟེ། སངས་རྒྱལ་འབྲུང་བ་མེད་པར་བདག་ཉིད་གིས་
ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་གཅིག་ལུང་གནས་པ་ལས། རང་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏེ།
ཆོག་ས་དང་སྒྲོད་པ་གང་སྟག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའོ⁸⁵⁷ ཞེས་སྒྲོར་ལམ་མ་སྐྱེད་པས་ལམ་
མངོན་དུ་བྱས་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ་གཅིག་ལུང་གནས་པ་དང་། ལྷག་མས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་
ནས་རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་ནས་ཆོག་ས་དང་སྒྲོད་པར་གསུངས་པས་སོ།

གསུམ་པ་(ཡང་དག་པར་འབྲུབ་པ་)ནི། ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བསྐྱབས་པས་འབྲས་བྱ་འབྲུབ་
ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། འབྲུབ་ཚུལ་དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་པ་བརྒྱུར་ཆོག་ས་
བསགས་པའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱལ་མི་འབྲུང་བ་ན་སྒྲོབ་དཔོན་མེད་པར་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བསྐྱོམས་
ནས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །འབྲུབ་པ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་
པ་ཡང་། སྒྲར་ལམ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དང་དེས། སངས་རྒྱལ་མི་འབྲུང་བ་ན་
སྒྲོབ་དཔོན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཆོས་སོ་བདུན་བསྐྱོམས་ནས་རིམ་པ་ལྟར་ཆོས་མངོན་པར་ཉོགས་པར་
བྱེད་ཅིང་དག་བཅོམ་པའི་བར་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་བྱ་ལྷག་མ་ནས་དག་བཅོམ་གྱི་བར་ཐོབ་
པར་བྱེད་དོ། །འདིའི་ལྟར་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུར་ཆོག་ས་བསགས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་
དངོས་པོ་དུག་ལ་མཁས་པར་སྤངས་དེ་ནས་ཆེ་འཕོས་པའི་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ལམ་ལྷག་མ་བཞེས་སྐྱེད་པར་
བཞེད་ཀྱི། མཛོད་པ་ལྟར་གདན་ཐོག་གཅིག་ལ་ངེས་པར་སྐྱེད་པ་མི་འདོད་དོ། །ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱང་
སྒྲར་བཞེན་དངོས་པོ་དུག་ལ་མཁས་པར་སྤངས་པའི་ཆེ་ཕྱི་མ་དེ་ལ་བཞེད་འབྲིང་ནས་དག་བཅོམ་གྱི་
བར་དང་ཕྱིར་འོང་ངམ་ཕྱིར་མི་འོང་ནས་དག་བཅོམ་གྱི་བར་སྐྱེད་པར་བཞེད་དེ། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆེ་
གཅིག་ལ་ལམ་མང་བ་དང་འབྲིང་དང་ཉུང་བ་བསྐྱེད་རུས་པའི་སྒྲོན་ས་འདི་དག་གི་བྱང་པར་བསྟན་
ཏོ། །འདི་གསུམ་ལ་ཡང་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་དང་རིམ་གྱིས་སྒྲོང་བ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་
སྒྲོན་དུ་དང་། བཅུ་དུག་པ་རྫོགས་རྗེས་སུ་སྒྲོམ་སྤང་སྒྲོང་ཚུལ་གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་མ་མཐོང་ཡང་།

⁸⁵⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༩༩ ཟླ་ ༡༩

བྱང་ས་ལས། རང་རྒྱལ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་རི་ལྟ་བུ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 དེ་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་ལམ་གྱིས་རང་བཞིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།⁸⁵⁸ ཞེས་བཤད་པས་ཞུགས་
 གནས་བརྒྱད་ཀ་ཅིར་རུང་ཞིང་སྤང་བྱ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྤོང་ཞིང་དེ་ཡང་བཙུ་བྱུག་པའི་རྗེས་སུ་སྒོམ་
 སྤང་རྣམས་སྤོང་སྒྲུལ་མོ། །དང་པོ་ལ་མངོན་ལས་ནི། སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་པ། །བསམ་གཏན་
 མཐའ་ཉེན་གཅིག་ལ་ཀུན། །དེ་ཡི་སྟོན་དུ་ཐར་ཆ་མཐུན།⁸⁵⁹ །ཞེས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆེ་མཐོང་ལམ་གྱི་
 སྟོན་དུ་སྲིད་ཅིའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། བསམ་
 གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་པ་ལ་བཟློན་ནས་ལམ་ལྟག་མ་བཞི་སྟོན་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་དེའི་ཆེ་
 མཐོང་སྤང་རྣམས་དང་སྲིད་ཅིའི་སྒོམ་སྤང་དགྲ་ཙམ་ཞིག་སྤོང་བར་བཤད་དེ། འདིའི་ལྟར་ན་ཆགས་
 བྲལ་སྟོན་སོང་ཡིན་ཞིང་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་གནས་ཀྱང་འོང་ངོ་།།

བཞི་པ་([ཚོགས་བསོག་པ་](#))ནི། དེ་གསུམ་གྱིས་ཚོགས་གསོག་པའི་དུས་ནི་མངོན་ལས། བསེ་
 རུ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱས།⁸⁶⁰ །ཞེས་དང་། ས་ལས་ཀྱང་དེ་ལ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་ཚོགས་སོགས་པར་
 གསུངས་ནས་གཞན་གཉིས་ལ་བཤད་པ་མེད་དོ། །སྤྲ་མ་རྣམས་ན་རེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་བརྒྱ་ཡི་སུམ་
 གཉིས་དང་སུམ་ཆ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཉིས་བརྒྱ་དང་སུམ་བརྒྱའོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། སྤྲ་མས་ནི་དེ་
 གསུམ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་ཆེ་བསྐྱེད་བྱའི་ལམ་གྲངས་ཉུང་བ་ལ་བསམས་པར་སྤང་ལ།
 ཕྱི་མས་ནི་དེ་དག་མཆོག་འབྲིང་དམན་གསུམ་ཡིན་པས་སྟོན་དུ་བསམས་ཏེ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པས་དོར་
 བར་བྱའོ། །འོ་ན་གང་ཞེ་ན། ས་ལས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་སྤྲ་མོ་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་ལ། ཚོགས་གསོག་
 པའི་དུས་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ལ་བཤད་ནས་གཞན་གཉིས་ལ་མི་འདྲ་བ་མ་བཤད་པ་དང་། འིན་ལན་བསམ་པ་
 ལས། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱས་ཆར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ངོ་⁸⁶¹ ཞེས་སྤྱིར་
 གསུངས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུས་མཚུངས་གསུང་བ་ལྟར་འཐད་དོ། །བསྐྱལ་པ་ལ་བྱང་ཡེས་བར་

⁸⁵⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥ ཞོག ༤༣༤ ཟླང་། ༡༤

⁸⁵⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥ ཞོག ༤༤ ཟླང་། ༡༤

⁸⁶⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥ ཞོག ༥༣ ཟླང་། ༡༡

⁸⁶¹ ལྷང་འདི་བཀའ་འགྱུར་ནང་མ་ཉིད།

བསྐལ་དུ་བཤད་པ་ནོར་ཏེ། ས་ལས་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་མཛོད་འགྲེལ་ལས། བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱུ་
བྱང་ཚུབ་གྱི་ཚོགས་དག་ལ་སྦྱད་པས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་སོ། །དེ་གསུམ་ལས་ཕྱི་
མ་གཉིས་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་མ་ངེས་པ་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱལ་དུ་སོང་བ་ཡིན་པར་མཛོད་འགྲེལ་
ལས། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཚོགས་ཤིང་སྦྱོད་པ་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རྣམས་
སོ། །དེ་ལ་ཚོགས་ཤིང་སྦྱོད་པ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་རང་རྒྱལ་བ་
རྣམས་ཞེས་བྱའོ།⁸⁶² །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། གང་དག་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་
ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ལ། སངས་རྒྱས་གྱི་བསྟན་པ་བྱུང་བ་དང་བདག་ཉིད་གྱིས་འདིར་
དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ཚོགས་ཤིང་སྦྱོད་པ་ཡིན་ལ་⁸⁶³ །ཞེས་སོ། །སྦྱོར་ལམ་
ཅམ་སྦྱེད་པའི་སོ་སྦྱེ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་རང་རྒྱལ་ཡང་ཡོད་པར་གཞན་དག་ཟེར་ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་
ལས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་ས་ཡི་དངོས་གཞིའི་རང་ལུགས་ལ་ལམ་གཞན་སྟོན་དུ་མ་སོང་
བའི་རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་དེ་གསུམ་འབྲེད་པར་མཛོད་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་རིགས་ངེས་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་
མ་ངེས་པར་ཀུན་བཏུས་ལས།⁸⁶⁴ རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཐེག་པ་བ་གང་ཞེ་ན། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ཚོས་
ཉིད་ངེས་པའམ་མ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་([གནས་པ་](#))ལ་ཐུགས་དང་། ལུས་གྱི་གནས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་([ཐུགས་](#)གྱི་གནས་
པ་)ནི། ཚོས་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་དང་ཉེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལྟར་ལེན་པ་དང་། རྣམ་ཐར་
སྟོ་གསུམ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་གནས་པ་ནི་གསུམ་ག་ལ་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་([ལུས་གྱི་གནས་པ་](#))ནི། བསེ་རུ་ལྟར་སྦྱོད་པ་ནི་གཅིག་ཕྱེད་ལ་དགའ་ཞིང་གཅིག་ཕྱེད་
གནས་ལ། ལྷག་མ་གཉིས་ནི་དེ་ལས་བསྒྲིག་ནས་ཚོགས་དང་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །

⁸⁶² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༣༩༩ ཟླང་། ༡༥

⁸⁶³ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༠ ཞོག ༥༥ ཟླང་། ༩

⁸⁶⁴ ཞོལ། ཞོག ༣༣༥ བ ༩ ཀུན་བཏུས་ལས་འཆད་དོ།

བྱུག་པ་(རྒྱ་བ་)ནི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གྲོང་རམ་གྲོང་རྒྱལ་གང་དུ་རྟེན་ཅིང་གནས་ཀྱང་རུང་
 ཟླ། ལུས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱུངས་པ་དང་། དབང་པོ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱུངས་པ་དང་བྲན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གནས་
 བས་གྲོང་ལ་སོགས་པར་བསོད་སྟོམས་ལ་འདུག་ཟླ། དམན་པ་རྣམས་ལ་བཅེ་བར་བྱེད་པ་ན་ཡང་
 ལུས་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། ངག་གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་གྱི། ངག་གིས་མི་སྟོན་
 པའི་ཕྱིར་དང་ཞེ་འགྲས་པ་རྣམས་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་རྩ་འབྲུལ་དུ་མ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །བདུན་པ་(སྤྲ་
 བཤད་པ་)ལ་གཉིས་ལས། སྤྱི་ལོ་སྤྲ་བཤད་པ་ནི། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ལུང་མེད་པར་བདག་གཅིག་
 སྤྱི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཏེ།⁸⁶⁵ ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་དང་པོ་ལོ་སྤྲ་
 བཤད་པ་ནི། འགྲེལ་བཤད་ལས། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རི་ལྟར་བསེ་རུ་དག་གཉིས་པ་མེད་
 པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཀྱང་བྱིས་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་གཞན་དག་དང་མི་
 འདྲེ་བར་གནས་པས་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ།⁸⁶⁶ ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ནི་བོད་
 ལྷ་མ་རྣམས་ཆོག་པ་ན་སྟོད་པས་ཆོག་པ་སྟོད་ཅེས་འཆད་ཀྱང་། གཞུང་རྣམས་ལས་ཆོག་པ་དང་སྟོད་
 པ་དང་ཆོག་པ་ཤིང་སྟོད་པ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གོགས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྟོད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གསུམ། བཟོད་པ་པོ་རྟེན་གྱི་བྱུང་པར། བཟོད་པར་བྱ་བ་ལམ་
 གྱི་ངོ་བོ། དེའི་རྒྱ་རིས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་ནོ། །དང་པོ་(བཟོད་པ་པོ་རྟེན་གྱི་བྱུང་པར་)ལ་གཉིས། བྱུང་
 པར་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(བྱུང་པར་དངོས་)ལ་(མཆོམས་སྤྱར་དང་ཅ་བ་དང་
 འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྤྱར་)ནི། དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་
 ལམ་གྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་བཟོད་པར་རིགས་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་རེ་
 ཞིག་ཉན་ཐོས་ལས་རང་རྒྱལ་བྱུང་ཞུགས་པ་ཉིད་དུ་སྦྱབ་པ་གསུངས་ཏེ། དགོས་པ་ནི། ཉན་རང་གཉིས་
 ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་མེད་ན་དེའི་ལམ་ཉན་ཐོས་ལས་ལོགས་སུ་འཆད་མི་རིགས་ལ། བྱུང་པར་དུ་
 བྱེད་ཆོས་གང་གིས་ན་རང་རྒྱལ་དེ་དག་གི་ལམ་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ལས་གཞན་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ཉན་

⁸⁶⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༣༩༣ ཟེང་། ༩

⁸⁶⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༥༥ ཟེང་། ༡༩

ཐོས་ཀྱིས་ལས་རང་རྒྱལ་དེ་དག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ན་ཚུལ་རི་ལྟར་འཕགས་པ་ཡིན་སྟེ་པའི་
 རོགས་པ་བསྐྱུ་བར་ཉེ་དེ་བསལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། སྤྱོད་ལམ་དུ་ཆོས་ཀྱིས་ལ་གནས་པ་
 དང་མི་གནས་པ་དང་བལ་བ་ཡུམ་ལ་གནས་པར་གསུངས་པ་ན་འཁོར་གྱི་ནང་ན་ལྟའི་བྱ་ཁ་ཅིག་གཞོད་
 སྤྱིན་གྱི་སྐད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤེས་པར་བྱས་ཀྱི། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཡུམ་ལ་གནས་པར་གསུངས་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་པ་དང་དེའི་བསམ་པ་རིག་ནས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(ཙ་བ་)ནི། རང་བྱུང་རང་
 སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་བའི་ཆེ་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་བདག་ཉིད་གྱིས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་
 རོགས་པའི་སྤྱིར་དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བསྟན་མི་དགོས་པ་ནི། དེ་ནས་ཡང་འཁོར་དེ་ཀྱིས་ལས་ལྟའི་བྱ་ཁ་
 ཅིག་འདི་སྟེ་པ་སེམས་པར་གྱུར་ཉེ། གང་གཞོད་སྤྱིན་ཀྱིས་སྐད་དང་། ཞེས་པ་ནས། གཞོད་སྤྱིན་
 ཀྱིས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་སྟེ་པ་རྒྱུར་ན་ཤེས་པར་བྱང་གི། གང་འཕགས་
 པ་རབ་འབྱོར་ཡུམ་འཆད་པ་དང་རབ་ཏུ་བཟོད་པ་དང་སྟོན་པ་དང་ཉེ་བར་སྟོན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པར་མི་
 རུང་ངོ། །དེ་ནས་ཡང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལྟའི་བྱ་དེ་དག་གི་སེམས་ཀྱི་རོགས་པ་སེམས་
 ཀྱིས་ཤེས་ནས་ལྟའི་བྱ་དེ་དག་ལ་སྟེ་པ་ལ། ལྟའི་བྱ་དག་གང་སྟེ་པ་དེ་ཤེས་པར་མི་རུང་ངམ། ལྟའི་བྱ་
 ཀྱིས་སྟེ་པ་ལ། འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྟེ་པ་ལ། ལྟའི་བྱ་
 དག་འདི་ལྟར་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མ་བཟོད་ཀྱི་གང་མ་བཟོད་པ་དེ་ནི་ཐོས་པར་མི་རུང་ངོ། །གང་ཐོས་
 པར་མི་རུང་བ་དེ་ནི་ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ།⁸⁶⁷ །ཞེས་སོ།

དེ་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་དོན་མི་རིག་པ་དེ་ནི་ཤེས་པ་ཐབ་པ་ཡིན་ལ། ཡི་གེ་
 གཅིག་ཀྱང་མ་བཟོད་པ་ནི་མ་བཟོད་པ་ཐབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ཡང་མཉམ་
 གཞག་ཏུ་བཟོད་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དོན་རོགས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཐབ་པ་སྟེ་གཞན་གྱིས་རང་ལ་བསྟན་
 མི་དགོས་པའོ། །རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དག་གི་འབྲས་རྟགས་ལས་གཞན་གྱིས་མི་རོགས་པ་ནི་མ་བཟོད་པ་ཐབ་
 པ་སྟེ། ཅ་བའི་ཡང་སྟེ་པ་བསྟན་པ་གཞན་ལ་རང་གིས་བསྟན་མི་དགོས་པའོ། །ཐབ་པ་སྟེ་པ་ལ་ནི་སྤྱི་

⁸⁶⁷ བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༧ ཞོག ༣༩ ཟེང་། ༣

མས་ཀྱང་བྱུང་ལ་དེ་ལ་ནི་སྤྲུལ་མས་མ་བྱུང་བོ་ཞེས་གསུང་བ་ལྟར་རོ། །ཟབ་བ་དེ་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་
 ཕྱིར་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཟབ་བ་ནི། གྱེ་མ་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་ཡུལ་གསལ་
 བར་བྱེད་བ་སྟེ་ཟབ་བ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟབ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་སྤྲོ་བ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་
 པའོ།⁸⁶⁸ །ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་ཟབ་བ་ནི། གཞན་གྱི་སྤྲུལ་མས་བདེན་བཞིའི་ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར་ཉན་ཐོས་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་བས་ཟབ་བ་ནི་རང་གི་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་འདི་ཙམ་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་
 བྱས་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །སྤྲོ་བ་ནི་ཉན་སྒྲིབ་ཙམ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་གྱིས་ན་ཉན་ཐོས་
 གྱི་ཤེས་པའོ། །དེ་བས་སྤྲོ་བ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པས་ལྷག་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་
 སོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་རིང་བ་བས་ཀྱང་ཆེས་རིང་བ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས་དེ་ལ་རིང་བ་ནི་ལུ་སྟེགས་གྱི་
 སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་གྱི་ཤེས་པའོ། །ཆེས་རིང་བ་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་ཡུལ་མིན་པས་རང་རྒྱལ་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཉི་སྤང་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་གཉིས་ཀར་བསྟན་མི་དགོས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཟབ་བའི་མདོ་
 གཉིས་སྒྱུར་བས་དེའི་ལྟར་ན་རྟུང་བ་ཐ་མ་གཉིས་ཡེ་ཤེས་ཟབ་བ་དང་། དང་པོ་གཉིས་བསྟན་མི་དགོས་
 པའི་དོན་ཅན་དུ་འཆད་ཅིང་། བྱུང་པར་དུ་ཉི་སྤང་ལས་ཡེ་ཤེས་ཟབ་བའི་མདོའི་སྟོན་དུ་གང་གང་ཞེས་
 སོགས་གྱི་ཆོགས་བཅད་སྤངས་ནས་འཆད་དོ། །འགྲེལ་པ་འདི་ལྟར་ན་རང་ལ་གཞན་གྱིས་བསྟན་མི་
 དགོས་པ་རྟུང་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་རང་གིས་སྟོན་པ་སྤྲུལ་མི་སྟོས་པ་ཐ་མ་གཉིས་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །ཁ་
 ཅིག་ཟབ་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་གོང་མ་ལ་ཡང་སྟོར་ཡང་རྒྱུ་སྤང་དང་བསྟན་ན་ཕྱི་མ་ཉིད་ལ་སྟོར་བ་
 འཐད་དོ། །ཤེས་སྟོན་དུ། ཅ་བའི་ཡང་སྤྲས་བྱུང་པར་ཕྱི་མ་འཕངས་པར་བྱས་ནས་ཟབ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་
 བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། ལམ་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་བྱུང་པར་རོ། །དང་པོ་
 (ལམ་བཟོད་པ་)ནི། ཉན་ཐོས་ལས་རང་རྒྱལ་བྱུང་བྱུགས་པ་ཉིད་གཅིག་སྟེ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །གང་ན།
 རང་རྒྱལ་སྤྱིད་མཐའ་བ་དེ་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་དང་སོགས་པས་བྱང་

⁸⁶⁸ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བཞ། ༡༧ ཞོག་ ༢༧༤ ཟླ་ ༤

སེམས་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། རང་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ནི་སྤྲིན་མཐའི་ཆེ་སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ཐོབ་
 བྱའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ནི། སྟོན་བསྐྱལ་བ་
 ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་ལ་དམིགས་པའི་ཐོས་པ་དང་སོགས་པས་བསམ་པ་དང་སྟོན་ལམ་
 ལ་སོགས་པའི་དགོ་ཅ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་ཤིང་སྟེད་པའི་མཐུས་སོ། །བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྟོབ་
 དཔོན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པས་ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ན། ལྷན་ལས་ཉན་
 ཐོས་རྣམས་ནི་སྤྲིན་མཐའི་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱིས་སྐྱས་བསྟན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་
 པར་འགྱུར་ཞེས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷན་གང་ལས་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྟོན་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་
 ནི་རྣམ་གྲོལ་སྤྱི་ཕྱིར་འགྲོ།⁸⁶⁹ །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་སྟོབ་མ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ། དེས་
 པར་སྟོབ་དཔོན་དགོས་པས་སོ། །འདིར་གཞན་དག་ཀྱང་ཞེས་སོགས་ནི་ཆོས་སྟོན་པའི་འཕགས་གཞི་
 ཡིན་པས་འོག་ཏུ་འབྲེལ་ལ་རྒྱན་སྤང་ལས་ཀྱང་འདི་གཉིས་སྤལ་ནས་གོང་འོག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་
 རྟེ། འདིར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་ཆོག་ཆོགས་སྤྱད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

གཉིས་པ་([ཆོས་སྟོན་པའི་ཁྱད་པར་](#))ནི། ཉན་ཐོས་ལས་རང་རྒྱལ་ཁྱད་ཞུགས་པ་ཉིད་གཉིས་པ་
 ཡིན་ལོ། །གང་ན། རང་རྒྱལ་དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱིས་སྐྱ་ལས་མི་རྟོགས་ཤིང་སྤྱི་མེད་
 ལས་རྟོགས་པའི་ཟབ་པ་ཉིད་ནི་དོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱིར་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པས་གདུལ་བྱ་
 གཞན་དག་མངོན་མཐོང་ལམ་དགོ་བ་བརྩ་དང་སོགས་པས་དེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་
 ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་གང་ན། རང་རྒྱལ་དེ་དག་གིས་རང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡེ་
 ཤེས་གཟུང་རྟོག་སྤངས་པས་གཟུང་མེད་རྟོགས་པ་དང་སོགས་པས་དེའི་རྒྱ་ཆོགས་བསགས་ཤིང་
 སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་མཐུས་སོ། །རང་གི་གདུལ་བྱས་བསྟན་བྱའི་དོན་གོ་བ་སྐྱེལ་མི་ལྟོས་པས་ཉན་
 ཐོས་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ན། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་འཆད་པ་པོས་སྤྱིར་བརྗོད་པའི་ཆོས་

⁸⁶⁹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༡ སོག་ ༡༣༡ ཟླ་ ༥

བསྟན་པའི་སློན་ནས་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་པ་པོའི་ཤེས་པའི་ཅལ་བརྗོད་འདོད་ཚུགས་པར་བྱེད་
ནའི་ཕྱིར་ཉ། དེ་རྣམས་ནི་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་དགོ་
བ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་སྟེ། འབྲེལ་པ་འདིའི་ཡང་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པའོ། །ལུགས་ལས་དང་འབྲུང་ཞེས་པ་འདིར་ཡང་སྦྱར་ལ་ཀྱང་ནི་ཉན་ཐོས་རང་
གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་ལ་ལྟོས་པར་མ་ཟད་པའོ། །ཁ་ཅིག་སྤྲ་མེད་དུ་སྟོན་ན་བསྟན་བྱ་སྤྲ་ལས་མི་རྟོགས་
པའི་བྱུང་སྐྱབ་ཏུ་གཞུང་འདི་སྦྱོར་བ་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྱང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་གཞི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་དང་། ཆོས་སྟོན་ཚུལ་དེ་སྟོན་ལ་བཀོད་ནས་དེ་ལས་བྱང་ཞུགས་པར་སྦྱབ་པ་
མ་མཐུན་པའོ། །གཞན་ཡང་རིགས་བྱོན་གྱིས། ཉན་པ་པོ་རྟག་ཏུ་དུ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པ་པོ་ཆོས་
འཕགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད་ཅེས་པ་ཡང་སྐབས་དོན་མ་མཐུན་པ་
སྟེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲ་བཅས་སུ་བཤད་པ་དང་ཉན་པའི་སློན་ནས་ཉན་ཐོས་འཆད་པ་པོའི་ཤེས་པ་
རྟོགས་པར་བྱེད་པར་འཆད་དགོས་པ་ལ་བྱང་མེས་ཀྱིས་སྤྲ་བཅས་སུ་བཤད་ཉན་བྱེད་ཚུལ་ལ་སྦྱར་
བས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ཚྱུང་པ་སྒྲུང་བ་)ལ་གཉིས། ཚྱུང་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་(ཚྱུང་པ་)ནི། སྤྲ་
མེད་པ་དང་ཆོས་སྟོན་པ་གཉིས་འགལ་བར་བསམས་ནས་རི་ལྟར་ན་སྤྲ་མེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་བྱང་སྟེ།
དེ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་སྦྲུམ་པའི་དོགས་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་བསུ་བར་བཞེད་ནས་གསུངས་
སོ། །ཡང་ནི་གོང་དུ་རང་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་ལས་བྱང་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་གང་སྦྲུམ་པའི་དོགས་པ་བསུ་
བར་མ་ཟད་དོགས་པ་འདི་ཡང་བསུ་བའོ། །འཕགས་པས་ནི་གཞན་གྱིས་བསྟན་མི་དགོས་པའི་མདོར་
ཆོག་གིས་བརྗོད་པ་མེད་བཞེན་དུ་ཡང་ཆོས་སྟོན་པར་བཀའ་ནས་དེ་ལ་ཚྱུང་དོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་(ཆ་བ་)ནི། སྤྲ་པོ། །གང་ལ་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་གདུལ་བྱ་གང་བརྗོད་བྱའི་དོན་ནི།
གང་དང་གང་ལ་རང་རང་གི་མོས་པ་རི་ལྟར་རི་ལྟར་ཉན་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་ལའོ། །གང་ན། བསྟན་བྱའི་
དོན་དེ་དང་དེའོ། །རི་ལྟར་ན། བརྗོད་པའི་སྤྲ་མེད་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་དེ་ཉན་པ་པོས་རི་ལྟར་ཉན་འདོད་པ་དེ་
ལྟར་པོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྲ་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པར་མི་འགལ་ལོ། །འདི་ལ་མདོ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། སྐྱ་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་བཞིན་
 རོ། །འདི་ལ་གཉིས། རྒྱ་དུས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་འདེབས་ཚུལ་དང་། འབྲས་དུས་སུ་སྟོན་ལམ་གྲུབ་ཚུལ་
 མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(རྒྱ་དུས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་འདེབས་ཚུལ་)ནི། འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་
 ལྟར་ཆོས་སྟོན་པའི་རྒྱ་གང་ན། དེའི་རྒྱར་ཆོག་པ་བསགས་ཤིང་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྟོན་
 ལམ་བཏབ་པའི་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟུང་འདས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ན་བདག་
 སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པས་⁸⁷⁰བརྗོད་པའི་སྐལ་ལྷོས་པ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་བྱས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་
 སྟོན་ལམ་བཏབ་པོ། །དེ་ལྟར་འདེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རོལ་ཏུ་ནམ་པར་
 གཡེང་བྱེད་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རྒྱད་འབྲུག་པ་སྟེ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་དེ་མཐོང་ནས་སོ། །དེ་
 གཡེང་བ་ཡིན་པ་ཡང་ཉོག་པས་ངོ་པོ་ལ་ནམ་པར་མ་བཏགས་སྟོང་པས་བྱེད་པར་ལ་ནམ་པར་མ་དབྱེད་
 པར་ཆོག་ཏུ་མི་སྦྲ་བ་སྟེ་སྦྲ་བར་མི་བྱས་ཏེ། ཉོག་དཔྱོད་དག་ཀྱན་སྟོང་ཡིན་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་བརྗོད་པ་
 ནི་ནང་གི་བརྗོད་པ་ཉོག་དཔྱོད་ལ་འདོད་པ་དོན་མིན་ཏེ། ཉི་ལྟང་ལས། ཆོས་སྟོན་པ་ནི་བརྗོད་པའི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པས་ནམ་པར་གཡེང་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ལ།⁸⁷¹ ཞེས་གསུངས་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་
 དེ་བཞེད་པས་སོ། །སྤར་གྱི་སྟོན་ལམ་འདེབས་ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་བཏབ་པ་དེ་བས་ན་
 སངས་རྒྱས་དང་རང་རྒྱལ་གཉིས་སྐྱ་མེད་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་རྒྱ་སྟོན་ལམ་འདེབས་ཚུལ་འབྲས་པའི་བྱིར་
 སྐྱ་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སྟེལ་ལོ། །རྒྱན་སྤང་དུ། སངས་རྒྱས་དང་མཚུངས་པར་རང་
 སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ།⁸⁷² །ཞེས་པ་འདི་ལྟར་འབྲུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་(འབྲས་དུས་སུ་སྟོན་ལམ་གྲུབ་ཚུལ་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་)ནི། ལྷན་བར་འགྱུར་
 རོ། །གང་ལ་ན། གདུལ་བྱ་གང་ཞིག་བསྟན་བྱའི་དོན་གང་ལ་ནམ་པ་ཇི་ལྟར་ཉན་འདོད་པ་དེའི་ཡིད་ཀྱི་
 ནམ་པར་ཤེས་པ་ལའོ། །གང་ན། བསྟན་བྱའི་དོན་དེའོ། །ཇི་ལྟར་ན། སྐྱ་མེད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་བསྟན་འདོད་

⁸⁷⁰ ཞོལ། ཤོག 334 བ 3། གཙང། ཤོག 340 བ 4 གྱུར་ནས་

⁸⁷¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག 44 ཤོག 334 ཟེང་། 14

⁸⁷² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག 47 ཤོག 1103 ཟེང་། 4

གྱི་རྣམ་པའི་ཚུལ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་རོ། །རྒྱ་གང་གིས་ན། རྩོན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་སོགས་པས་གཟུང་མེད་
 རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཐུས་སོ། །གནས་སྐབས་གང་དུ་ན། སངས་རྒྱལ་གྱིས་རྩོན་སྟོན་ལམ་བཏབ་
 རས་ཕྱིས་བྱང་ཆུབ་པ་ན་དེའི་མཐུས་སྤྲེལ་མེད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུ་ལ་རི་ལྟར་བསྟན་འདོད་པའི་དོན་དེ་
 ལྟར་སྤང་བར་བྱེད་ཀྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱལ་སྤྲེལ་མ་ཟད་རང་སངས་རྒྱལ་ཉིད་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
 པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་བས་ན་སྤྲེལ་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་མི་འགལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་
 སྟོན་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དོན་ནི་བརྗོད་པའི་སྤྱི་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་འདི་ལྟར་བརྗོད་བྱའི་ཆོས་གོ་བ་
 གདུལ་བྱ་ཉན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྟེ་ལེགས་པར་དང་པོར་བསྟན་ཅིང་ཕྱིས་གོང་ནས་གོང་
 དུ་སྦྱིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་བྲུབ་པ་སྟུབ་པའོ། །སྐབས་འདིའི་
 དཔེ་ནི་ཡང་སྤྲེལ་ཁོང་ནས་འཕངས་པའོ། །གཉིས་པ་([བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལམ་གྱི་དོ་བོ་](#))ལ་(མཆོམས་
 སྤྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྤྱར)ནི། དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལས་རང་
 རྒྱལ་བྱང་ཞུགས་པ་བརྗོད་ནས་ནལ་མ་སྟེ་དཀྱུས་མ་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་དོ་བོ་གསུངས་
 སོ། །རི་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་ལས་བྱང་ཞུགས་པ་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་ཉན་ཐོས་ལས་བྱང་པར་དུ་
 འཕགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ལམ་ཡང་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་ནོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི། རྒྱ་
 ལམ་བྱང་ཅན་མ་ཡིན་ན་འབྲས་བྱའི་དུས་སུ་དེ་མདོན་དུ་བྱས་ཚུལ་དང་ཆོས་སྟོན་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར་
 གཉིས་མི་འབྲད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་([རྩ་བ་](#))ནི། ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན། བསེ་རུ་ལྟ་བུས་མཆོན་པའི་རང་རྒྱལ་ཐམས་
 ཅད་གྱི་ལམ་མོ། །གང་གིས་དང་གང་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐབས་བཞིན་ནོ། །ཚུལ་ནི།
 བརྟེན་པ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་པར་གཉིས་དང་། རྟེན་རིགས་ཀྱི་བྱང་པར་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་
 བསྟུས་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱང་པར་ཡོད་ཀྱང་། གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་མཚུངས་པས་དེ་བཤད་ཟིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་
 འདིར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མ་གསུངས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཞེས་འགྲེལ་པར་ཁ་བསྐྱང་བ་
 མཛད་དོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤངས་རྟོགས་ལ་ཡང་སྤངས་པའི་བྱང་པར་གྱིས་

རྟོགས་པའི་བྱང་པར་གོ་སྤྱོད་པར་དགོངས་ནས་སྤངས་པའི་བྱང་པར་ཅམ་ཞིག་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་
གཟུང་རྟོག་སྤངས་པ་དང་འཛིན་རྟོག་མ་སྤངས་པའི་བྱང་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་གཟུང་བ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནམ་ཡུལ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་
སྤངས་པ་ནི། ལྷའི་བྱ་དག་གཟུགས་ནི་ཟབ་པ་མ་ཡིན་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
བར་ལ་ཟབ་པ་དང་སྤྱོད་པ་བཀག་པའོ། །འདིས་གཟུང་བས་སྤོང་པའི་རང་བཞིན་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤོང་ལ་
སྤོས་ཏེ་ཟབ་པ་དང་སྤྱོད་པ་མིན་པར་བསྟན་པ་ནི་དེ་དེས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པས་འཛིན་པ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྤང་བ་ལ་
བདེན་ཞེན་གྱི་རྟོག་པ་མི་སྤོང་བ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྱོད་པ་ལྷའི་བྱ་དག་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། སེམས་ཅན་
དེ་དག་ནི་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྤྱི་ཆོས་ཉན་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུ་འོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྤྱི་
ཆོས་ཉན་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུ་འོ། །ལྷའི་བྱ་དག་གཟུགས་ཀྱང་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྤྱུ་མ་ལྟ་
བུ་འོ། །ཞེས་སོ། །འདི་དག་གིས་དཔེར་ན་སྤྱུ་མ་དང་སྤྱུ་མ་པ་ནི་ཡུལ་མེད་ཀྱང་དེར་སྤང་བའི་རྣམ་རིག་
ཡོད་པ་ལྟར་རང་རྒྱལ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་འཛིན་པ་མེད་པ་མ་རྟོགས་
པར་བསྟན་ཏོ། །བྱང་པར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་ལས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་
དང་ཐེག་ཆེན་ལས་དམན་པའི་བྱང་པར་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་སྤྱུ་མ་ཅུ་པར། གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་འཛིན་
མེད།⁸⁷³ ཅེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་གཟུང་རྟོག་སྤོང་ན་འཛིན་རྟོག་མི་སྤོང་བ་འགལ་ཞེས། དོན་འདི་ལ་
ཆོག་གསལ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་འདི་དག་གིས་ནི་སྤོང་གི་འཛིན་རྟོག་རྣམས་འཛིན་པ་དང་
འཆགས་པའི་དབང་གིས་རྟོགས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡང་ལུས་ནི་རབ་དུ་
འཛིན་པས་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས།⁸⁷⁴ ཞེས་དང་། འཛིན་པའི་རོ་བོ་ཕྱང་བོ་ལྷག་མ་བཞི་པོ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །འཁོར་བ་རྣམས་སུ་རྒྱུན་རབ་དུ་བརྟན་པས་བདག་མེད་ཅེས་དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་མི་འཇུག་

⁸⁷³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༧ ཞོག ༤ ཟེང་། ༡

⁸⁷⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༩ ཞོག ༡༤ ཟེང་། ༡༤

གོ⁸⁷⁵། ཞེས་གཟུང་བ་གཟུགས་སྤང་དང་འཛིན་པ་སྤང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་རྒྱན་བརྟན་མི་བརྟན་ཡོད་
 བས་རྟོགས་དཀའ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་ཡོད་པར་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་འཆད་ཀྱང་
 སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི་རྒྱན་སྤང་དུ། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྤྱི་ཞིང་དེ་མེད་པར་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་འགོག་⁸⁷⁶བཞིན་བས་འཕངས་པའི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
 བག་ཆགས་སད་པ་ལས་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
 ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལས་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།⁸⁷⁷། ཞེས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་
 གཟུང་བ་རང་མཆན་དུ་ཡོད་ན་རང་མཆན་རྣམ་རྟོག་ལ་མི་སྤང་བས་དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་མ་འབྱུང་
 བའི་འཛིན་པ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་གཟུང་བ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། གཟུང་བར་སྤང་བའི་
 འཛིན་པ་ནི་ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱུད་པའི་རང་གི་རྣམ་རྟོག་སྤྲུལ་ས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལས་སྤྱིས་
 བས་ན། གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པས་འཛིན་པ་ཡང་དེ་ལྟར་རྟོགས་དགོས་པའི་ངེས་པ་
 མེད་དོ།

རྟོན་གྱི་བྱུང་པར་ལ་གཉིས། སྤྱབ་པ་པོའི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་དང་། སྤྱབ་པའི་དམིགས་པ་ཆོས་
 ཉིད་གྱི་རྟོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱབ་པ་པོའི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག)ནི། དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་
 ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་དེ་དག་དང་ལྟའི་བྱ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྤྲུས་སོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་དག་ཕྱིར་མི་
 སྤྲོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་སམ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་
 གམ། དག་བཙུང་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའམ། སྤོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱས་
 པ་སངས་རྒྱས་བྱོན་པ་མང་པོ་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་སྤྱེད་པ་དག་གམ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་

⁸⁷⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༧ ཟླ་ ༥

⁸⁷⁶ ཞོལ། ཞོག ༣༧ བ ༣། གཙང་། ཞོག ༣༥༣ ན ༡ འགོག་

⁸⁷⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༡༡༠༥ ཟླ་ ༥

ཡོངས་སུ་ཟེན་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དག་ཡུམ་འདི་ལྟར་ཟབ་པ། ཞེས་པ་ནས། འདི་
 ལྟར་མཁས་ཤིང་མཛེངས་པས་རིག་པར་བྱ་བ་འདི་ལེན་པར་འགྱུར་ཏེ།⁸⁷⁸ ཞེས་སོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར།
 ཆོ་དང་ལྷན་པ་དག་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་ཆེན་རྣམས་སམ། ལྟ་བུ་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པའི་གང་ཟག་
 རྣམས་སམ། དག་བཙུག་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཡུམ་འདི་ལྟར་བཤད་པ་འདི་ལ་ཡང་
 དག་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།⁸⁷⁹ ཞེས་ཡུམ་འདི་ལྟར་བསྟན་པ་འདི་ལ་སུ་དག་ཡང་དག་པར་འཛིན་
 པར་འགྱུར་ཞེས་རབ་འབྱོར་ལ་ངེས་པ་དང་། གྲུན་དགའ་བོ་ལ་ལན་དུ་སྤྲས་སོ། །སྤྱད་པ་ལས། རྒྱལ་
 སྤུལ་བདེན་ལ་མཁས་དང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་དང་། དག་བཙུག་ངེ་མ་བསལ་ཞིང་སོམ་ཉི་སྤངས་པ་
 དང་། །བཞི་པ་དག་བའི་བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་པའོ།⁸⁸⁰ ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉི་ཁྲི་ལས་གང་ཟག་
 ལྟ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པར་གསུམ་དང་། སྤྱད་པར་བཞི་གསུངས་ཤིང་དེ་ཡང་དང་པོ་ན་བདེན་མཐོང་
 བཤད་དོ། །འོ་ན་སྤང་བའི་ཡུལ་དེ་གང་། ལེན་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དེ་དག་ཀྱང་རི་འབྲུག་བཞེན། ཉི་སྤང་
 དང་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཡུམ་ལེན་པར་བསྟན་པ་རྣམས་རང་སངས་རྒྱས་བསྟན་པར་བཤད་པ་ཙམ་ལས་
 གཞན་ཉི་ཁྲིའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་བཤད་པ་མེད་དོ།

རྒྱན་སྤང་ལས། དང་པོ་ནི། སྤངས་པ་བྱུང་པར་གཉིས་ལྷན་གྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དང་། གཉིས་
 པ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ནི་རང་བྱང་རྒྱལ་ལས་མི་ལྷོག་པའི་སྤྱོད་ལམ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་རང་གི་བྱང་རྒྱལ་
 འདོད་པས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་མི་བཞུགས་པའི་ཞིང་དུ་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་
 གྱི་དོན་བྱེད་འདོད་པས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའོ། །ལྟ་བུ་སྤྱན་ཆོགས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྟ་བུ་བར་མ་དང་
 ལྷན་པ་སྟེ། ཐེག་འབྲིང་གི་ཤེས་རབ་པོ། དག་བཙུག་པ་ཟག་ཟད་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་གི་
 ཟག་པ་རྣམས་སྤངས་པས་མཆོད་པར་འོས་པ་སྟེ། མཐོང་ལམ་པའོ།⁸⁸¹ ཞེས་འཆད་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། ཆོག་གསུམ་གྱིས་ནི་རང་བྱང་རྒྱལ་ལ་གོ་རིམ་བཞེན་དུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའི་རིགས་དང་

⁸⁷⁸ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༥༥༥ ཟེང་། ༤

⁸⁷⁹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༣༣ ཞོག ༥༤ ཟེང་། ༥

⁸⁸⁰ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༣༤ ཞོག ༥ ཟེང་། ༦

⁸⁸¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༡༡༠༤ ཟེང་། ༦

ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རིགས་དང་། དེ་ཉིད་ལ་ངེས་པའི་རིགས་⁸⁸²ཀྱི་གང་ཟག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་
 བོ།⁸⁸³། ཞེས་དང་པོ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པའི་རིགས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། བར་བ་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་
 པའི་རིགས་ཀྱི་དང་། ཐ་མ་རང་རྒྱལ་དུ་ངེས་པའི་རིགས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་བཤད་ཅིང་། ལྷ་བ་ཕུན་ཚོགས་
 ལམ་གང་ལ་གནས་གསལ་ཁ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་རིགས་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱས་འགྱུར་དང་། རང་བཞིན་དུ་
 གནས་པ་དང་། ལམ་གང་དུ་བྱིར་མི་ལྷོག་ཐོབ་པའི་རིགས་ཡིན་པས་གསུམ་པ་འདིའི་དང་པོ་ལ་སྐྱར་
 བས་ཚོག་ཀྱང་མ་སྐྱར་བ་དང་། དང་པོ་གཉིས་གོ་རིམས་བསྐྱོག་ནས་བཤད་པ། ལམ་ཐ་མ་གཉིས་ལ་
 གནས་པ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཉི་མེ་དང་བརྒྱད་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གཉིས་པ་གཉིས་དོན་
 གཅིག་ཡིན་ཞིང་དེ་སྤྱད་པར་བཤད་པའི་དང་པོ་དང་ཡང་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྤྱད་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ལེས་
 རབ་འབྲིང་གི་ལྷ་བ་དང་ལྷན་པས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་ལེས་པའི་མཁས་པ་ནི་
 རྒྱལ་སྐས་སོ།⁸⁸⁴། ཞེས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གཉིས་པའི་བཤད་པ་འདི་ལ་མཛད་ཅིང་བྱིར་མི་
 ལྷོག་པ་རང་རྒྱལ་སྐྱོར་ལམ་པ་ལ་བཤད་པས། ལྷ་བ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཚོགས་ལམ་པར་བརྟག་
 ཅུས་པའི་བྱིར་རིགས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམས་འཆོལ་བ་མེད་དོ། །བྱིར་མི་ལྷོག་གི་རིགས་སྐྱོར་
 ལམ་ནས་ཐོབ་ཀྱང་མཐོང་ལམ་ནས་བྱུང་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར་དེར་བཞག་པ་མི་འགལ་ལོ། །ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པས་ན་དག་བཅོམ་པ་སྟེ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་གཟུང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པས་རིམ་པ་རིམ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་བྱི་མ་བསལ་བ་དང་། དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཚོས་ཉིད་མཛོད་སུམ་དུ་བྱས་པས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་བྱིར། སོམ་ཉི་སྤངས་པ་ནི་གསུམ་
 པའོ།⁸⁸⁵། ཞེས་མཐོང་ལམ་ལ་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱར་བས་མཐོང་ལམ་པ་མཆོད་པ་ཅམ་ཡིན་པས་ལམ་ཐ་
 མ་གཉིས་ལ་གནས་པ་ཡང་བཤད་དོ། །སྤྱད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་དུ། གང་ཟག་དང་པོ་མཐོང་ལམ་པ་ལ་
 སྐྱར་བ་ནི་སྟོབ་དཔོན་དང་མི་མཐུན་ལོ། །དེ་ལྟར་གང་ཟག་བཞི་ལས་དང་པོ་གསུམ་ནི་རང་རྒྱུད་དང་།

⁸⁸² ཞོལ། སོག་ ༣༧༩ བ ༧ ངེས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་

⁸⁸³ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༥༡ སོག་ ༡༡༠༩ ཟླ་ ༣༡

⁸⁸⁴ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༥༩ སོག་ ༥༣ ཟླ་ ༡༢

⁸⁸⁵ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༥༩ སོག་ ༥༣ ཟླ་ ༣༡

ཐ་མས་ནི་གཞན་རྒྱུ་དུ་གཏོགས་པའི་རྟེན་བསྟན་ཏོ།⁸⁸⁶ །ཞེས་ཀྱང་འཆད་དོ། །དགེ་བཤེས་ཀྱིས་ཟིན་
 པས་ནི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱང་མཆོན་ཏེ་དེ་དག་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་རོ། །ཁ་ཅིག་སྦྱོར་ལམ་
 པ་ཆོགས་སྦྱོར་ཆེ་བ་དང་ཆོགས་སྦྱོར་ཆུང་བའི་མཐོང་ལམ་དང་པོ་བཙུ་ལ་གནས་པ་ནི་བདེན་
 མཐོང་དང་། བཙུ་བྱག་པ་ལ་གནས་པ་དག་བཙུ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པ་སོགས་བསེ་བྱ་ལྟ་
 བུའི་ཆོགས་ལམ་པར་བཞེད་དོ། །སྐབས་འདིའི་ལམ་འཕགས་ལམ་ཡིན་པས་སྦྱོར་ལམ་པ་སོགས་
 སྦྱོར་རྟེན་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་ནི་ཞར་བྱང་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(སྐབས་པའི་དམིགས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྟེན)ནི། དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་
 དང་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འདིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་ནས་བརྒྱལ་ས་ཏེ། འོག་
 མིན་ཀྱི་བར་ཀྱི་ལྷ་དེ་དག་གིས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མེ་ཏོག་མན་རྩ་ར་བ་མང་པོ་མངོན་པར་སྦྱལ་ཏེ། མེ་ཏོག་དེ་
 དག་གིས་སངས་རྒྱས་བཙུ་བ་ལྷན་འདས་དང་། བྱང་ཆེན་དང་། དགེ་སྟོང་གི་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་།
 གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་དང་། ཡུམ་འདི་ལ་མངོན་པར་གཏོར་བར་བྱུར་ཏོ།⁸⁸⁷ །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པའོ། །འདི་དག་གིས་ནི་སྦྱལ་པའི་མེ་ཏོག་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་མ་བརྟགས་པའི་ངོར་ཡུམ་དུས་རང་
 བཞིན་སོ་སོར་ངེས་པར་སྤང་ཞིང་མཆོད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་བཞིན་དུ། རང་རྒྱལ་ཀྱི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཀྱང་དངོས་པོར་བྱུར་པའི་རྟེན་དུ་མ་བྱུང་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་དེ་རྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་གས་
 པའི་ཆོས་སོ་སོར་ངེས་པར་འཐོབ་པའི་རྟེན་དུ་བྱང་བར་ཤུགས་ཀྱིས་མཆོན་ནས་བསྟན་པས་ཆོས་ཉིད་
 ཀྱི་རྟེན་བསྟན་པའོ། །དག་སྟོང་ཆེ་འོད་རྣམས་སུ་ཕྱི་མ་འདི་གཅིག་བྱ་རང་རྒྱལ་ཀྱི་རྟེན་དང་སྦྱོར་ཡང་།
 སྟོབ་དཔོན་འདིས་གང་ཟག་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་གཉིས་མཛད་པ་མདོའི་དོན་ནོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ)ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱང་
 ཆོས་རྟེན་གས་པར་ཏེ་ཐོབ་པར་མི་དམིགས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཆ་

⁸⁸⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༧ ཟེང་། ༡

⁸⁸⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཞོག ༥༦ ཟེང་། ༡༩

ཐམས་ཅད་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ནི་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སོ། །ཁྱད་ཆོས་དུ་དང་ལྟན་ན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྟེ་ལམ་དུ་ཉན་ཐོས་
གྱི་སྐབས་སུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་བདེན་པ་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྒྲིམ་པ་ཁོ་ན་སྟེ་མི་སྒྲིམ་པ་
རྣམ་པར་བཅད་པ་དང་། གཟུགས་སྤྱ་ལ་སོགས་པའི་གཟུང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་སྦྱུ་མ་བྱེད་པས་སྦྱུལ་
པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཐ་སྟད་དུ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་ས་སྦྱེས་ཤིང་། ཡང་དག་པར་ན་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་བསྒྲིམས་པས་གཟུང་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྦྱོང་བ་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གོམས་པར་མ་བྱས་པས་འཛིན་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་མི་
སྦྱོང་བ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པས་བསྐྱུས་པའི་རྟེན་པའི་ཆོས་ལམ་གྱི་གཞི་འམ། རྟེན་བྱེད་
པའི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བུར་ཉན་ཐོས་དང་སངས་རྒྱས་ལས་དང་
རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དོ། །འདིར་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དེ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་ལྷགས་ལ་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་(དེའི་རྒྱ་དེས་འབྲེད་ཆ་མ་བྱུན་)ལ་(མཆོམས་སྦྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་
ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྦྱར་)ནི། རང་རྒྱལ་གྱི་འཕགས་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་དེའི་རྒྱ་དེས་ཆ་གསུངས་ཏེ།
དེས་ཆ་ཐོབ་ན་རི་སྐད་བཤད་པའི་འཕགས་ལམ་སྦྱེ་བས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། མིང་དུ་བཏགས་པ་ཡང་མི་འདོར་ལ་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་སྟོན་
པའི་རྣམ་པས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བློ་ནི། གཟུགས་ནི་བཏགས་པ་ཅ་མ་མོ་བཏགས་པ་ཅ་མ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་དེ། དེ་ནི་གནས་བཟུང་རབ་འབྱོར་གྱིས་མི་འགལ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་
སོགས་ལ་འགྲིབ་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་བྱེ་བ་སྟེ་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་པས་རྟོགས་པར་
བྱ་བ་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་ནི། གཟུགས་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་མི་སྦྱོབ་བོ། །ཞེས་
སོ། །གཟུགས་སོགས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ནས་སོགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
བར་ཡིན་པས་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པའི་རྣམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་བཟོད་པ་ནི། འདི་ལྟར་གཟུགས་
ཡོངས་སུ་གཟུང་དུ་མེད་དེ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། རང་སྟོང་པ་ཉིད་ནས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་

པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱིས་གཟུགས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་དུ་མེད་པས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་བ་མེད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཆོས་མཆོག་ནི། བྱང་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མི་མཐོང་འགག་པ་དང་སྤང་བ་དང་དོར་བ་དང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་སོགས་པ་དང་འབྲི་བ་དང་འབྲིབ་པ་དང་འཕེལ་བ་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་གཟུགས་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་སོ།⁸⁸⁸ །ཞེས་སོ། །མདོ་འདི་དག་གིས་ངེས་ཆ་བཞི་བསྟན་པ་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་རེ། ཡང་ན་གོང་གི་མདོ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། འོག་གི་མདོ་མཐོང་ལམ་ལ་སྤར་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་སྤང་བ་ན། བར་གྱི་འདི་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱ་མཚན་གསལ་བར་མེད་ཀྱང་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱེད་པར་ཆོས་ཤེས་འཆད་དེ། འདི་འབྲ་བའི་རིགས་རྣམས་ལ་བྱུང་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་([འབྲེལ་བ](#))ནི། སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། ངེས་ཆ་བཞི་དང་། དེ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་སོ། །གང་ལ་ན། རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ལའོ། །སྦྱོར་ལམ་སྐྱེ་བའི་དམིགས་རྣམ་གང་ན། བདེན་པ་བཞིའི་དམིགས་པ་ལ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ན། སྦྱོར་ལམ་ཡུལ་བཅས་སོ། །རྣམ་པ་གང་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་མིང་གི་བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་བཏགས་པ་ཐ་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་བརྟོག་པའི་སྦྱོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་གཉིས་མི་འགལ་བར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པས་དམིགས་པས་བྱོད་སྐྱེ་བར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཟུགས་སོགས་ལ་དོན་དམ་པར་སྤར་ཡོད་འབྲིབ་པ་དང་སྤར་མེད་འཕེལ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་སྦྱོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པ་དང་། རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་ནང་དང་ཕྱི་དང་སོགས་པས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡིན་པས་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་པར་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ལ་

⁸⁸⁸ བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༣^ཉ ཞོག་ ༡༠༩ ཟླ་ ༡༩

དང་པོར་སྐྱེ་བ་དང་མཐར་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པས་སོ། །མདོར་ན་བྱང་
སེམས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་སྒོམ་པའི་ཆེ་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོར་ལམ་བཞི་བདེན་བཞི་ལ་མི་ཉག་སོགས་བཅུ་
དྲུག་ཏུ་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའོ་ཞེས་རྣམ་པ་འདི་བཞིའི་སྒོ་ནས་མི་དམིགས་པར་ཤེས་པའོ།

གསུམ་པ་(བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་)ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་(སྤྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་)ནི། དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་དང་བསྟན་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
གྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་འཆད་དོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། བརྒྱ་གྲིན་
གྱིས་ཡུམ་གང་ནས་བཙུང་བ་དྲིས་པ་དང་། རྒྱ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེ་ཏུ་ལས་བཙུང་བར་
གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་གསུངས་སོ།

(བརྟེན་པ་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(སོ་སའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་ལམ་མོ། །དང་པོ་
 (མཐོང་ལམ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱི་)ལ་གཉིས། མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་
 རྟེན་། བརྟེན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་མོ། །དང་པོ་(མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་)ལ་གཉིས། ལུས་རྟེན་དང་།
 སེམས་རྟེན་ནོ། །དང་པོ་(ལུས་རྟེན་)ནི། སྐྱ་མི་སྦྱན་པ་མ་གཏོགས་པའི་མི་དང་འདོད་ལྟའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་སྤྱི་
 ངན་སོང་དང་སྐྱ་མི་སྦྱན་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤྱི་བ་པ་ཅན་ཡིན་ལ་ཁམས་གོང་མ་རྣམས་ལ་སྐྱོ་བ་
 མེད་ཅིང་མི་སྐྱོ་བར་ཡང་དང་པོར་བདེན་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བསྐྱེད་པ་ལས།
 གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་དང་པོར་བདེན་པ་རྣམས་
 མངོན་པར་མི་རྟོགས་རྟེ། འདི་ལྟར་གནས་དེ་དག་ནི་སྐྱོ་བར་འགྱུར་དཀའ་བ་ཡིན་པས། དེ་ཞིག་སྐྱོ་བ་
 རྒྱུ་དུས་ཀྱང་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་མི་རྟོགས་ན་གང་ན་སྐྱོ་བ་རྒྱུ་དུ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་
 ཅད་དུ་མེད་པས་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ།⁸⁸⁹ །ཞེས་དང་། མངོན་ལས། གོང་ན་མཐོང་ལམ་
 མེད། །མི་སྐྱོ་⁸⁹⁰ །ཞེས་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ལྟར་རྟེ། །གཉིས་པ་(སེམས་རྟེན་)ནི། བསམ་
 གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་རྟེ། བསྐྱེད་པར། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་རྣམས་
 ཁོ་ན་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མངོན་པར་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལས་ནི་མ་ཡིན་རྟེ། འདི་ལྟར་
 གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་ལམ་ནི་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ཤས་རྒྱུང་
 བ་ཡིན་པས་ལྷག་མཐོང་རྒྱུང་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་རུས་པའི་
 ཕྱིར་རྟེ།⁸⁹¹ །ཞེས་སོ། །ཐེག་ཆེན་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ཞེས་ཀྱང་འཆད་དོ།

⁸⁸⁹ བསྐྱེད་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༥༧ ཞོག་ ༤༡༩ ཟླ་ ༡༤

⁸⁹⁰ བསྐྱེད་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༥༧ ཞོག་ ༤༡ ཟླ་ ༡༤

⁸⁹¹ བསྐྱེད་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ ༥༧ ཞོག་ ༤༡ ཟླ་ ༤

གཉིས་པ་(མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དུར་བཤད་པ་
 དང་། མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་དུར་སྤྱེ་བ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་(མཐོང་
 ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དུར་བཤད་པ་)ནི། སྤེ་བ་རྣམས་ལ་བྱངས་མང་ཅུང་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་བཤད་ཀྱང་།
 གཤག་ཆེ་བ་ལ་མཛོད་དུ། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། །མ་མཐོང་མཐོང་བྱིར་མཐོང་བའི་ལམ།⁸⁹²། ཞེས་
 བཅོ་ལྔར་བཤད་པ་དང་། ཡུམ་གྱི་རྒྱན་འདི་དང་ཀུན་བརྟུས་ལ་སོགས་པར་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
 བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་(མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། བཤད་ཚུལ་དགོད། འཐད་མི་
 འཐད་བསམ་པའོ། །དང་པོ་(བཤད་ཚུལ་དགོད་)ལ་གཉིས། ཆོས་མངོན་པ་ནས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་།
 ཇེས་འབྱང་གིས་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(ཆོས་མངོན་པ་ནས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་)ནི།
 མཛོད་དུ་ཆོས་བཟོད་བཞི་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཆོས་ཤེས་བཞི་
 དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། ཇེས་བཟོད་བཞི་ཁམས་གོང་གི་མཐོང་སྤང་སྤོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་།
 ཇེས་ཤེས་བཞི་དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་བཤད་དོ། །ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་
 ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གའི་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་སྤོང་ཞིང་། སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་
 ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །སྤྱད་བསྐྱེད་ཇེས་
 བཟོད་ཀྱིས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་འདྲིན་ལ། སྤྱད་བསྐྱེད་ཇེས་ཤེས་ཀྱིས་ཇེས་བཟོད་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱད་བསྐྱེད་
 འདྲིན་པའོ་ཞེས་ངས་པར་བྱེད་བ་སྟེ། ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་ཇེས་བཟོད་དང་ཇེས་ཤེས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 ནོ། །དེས་ན་ཇེས་བཟོད་ཇེས་ཤེས་གཉིས་སྤང་བྱའི་གཉེན་པོར་མ་བཤད་དེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། སྤྱད་
 བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། སྤྱད་བསྐྱེད་པར་དབྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སོ་སོ་རང་
 ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ། གང་གིས་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐོང་བས་སྤང་བར་

⁸⁹² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༥ ཟླ་ ༩

བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་དེ་སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཤེས་པ་གང་
 ཞེན། ཤེས་པ་གང་གིས་བཟོད་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའོ། །སྤྱག་
 བསྐལ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་གང་ཞེན། སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་
 དང་། སྤྱག་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་འདི་གཉིས་འབགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཞེས་སོ་སོ་རང་ལ་
 མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཐག་བཟེད་པའི་ཤེས་རབ་སོ། །སྤྱག་བསྐལ་ལ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་ཤེས་པ་
 གང་ཞེན། སྤྱག་བསྐལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དེ་དེས་པར་འཛིན་པའོ། །བདེན་པ་ལྷག་མ་
 རྣམས་ལ་ཡང་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་སུ་སྦྱར་བ་ཤེས་པར་བྱའོ།⁸⁹³ །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་
 ར་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་ཡུལ་ནི་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་
 གཟུང་བ་དང་། རྗེས་བཟོད་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ལ་དམིགས་པས་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་
 ཡིན་ལ། སྐད་ཅིག་གི་ཆད་ནི་ངེ་ཅམ་ཀྱིས་རང་ཡུལ་རྟོགས་པ་རྫོགས་པའི་བར་ཏེ། བྱ་རྫོགས་ཡིན་ཀྱི་
 དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་མི་རུང་བས་སོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡང་མིང་
 གི་མཆན་མ་དང་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཟུང་བ་རྟོགས་སོ། །རྗེས་སུ་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཛིན་
 པ་རྟོགས་སོ། །བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མཆན་མ་མེད་པར་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 ཅན་དུ་རིག་པར་བྱའོ།⁸⁹⁴ །ཞེས་དང་། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་སྦྱེ་བ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྗེས་འབྱུང་གིས་ངེ་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ་)ནི། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བླ་གསུམ་གྱིས་མཛད་
 ཟེར་བའི་ཕྱང་པོ་ལྷའི་རབ་བྱེད་ལས་སྤང་བྱའི་གངས་གཉེན་པོས་སྤོང་ཚུལ་རྣམས་མཛོད་ངེ་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །སློབ་དཔོན་འདིས་སྤང་བྱའི་གངས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀུན་བཏུས་ངེ་ལྟ་བ་
 བཞིན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་སོ། །ཐུབ་དགོངས་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་པར། སྤང་

⁸⁹³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༦ ཞོག ༡༣༥ ཟླ་ ༡༠

⁸⁹⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༦ ཞོག ༡༣༥ ཟླ་ ༡༡

བྱའི་བྲངས་གཉེན་པོས་སྔོང་ཚུལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ནམ་གྲོལ་ལམ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་པོ་བཙོ་ལྟ་
མཐོང་ལམ་བཅུ་དྲུག་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ནམ་གཞག་མཛོད་ལྟར་བཤད་ནས། ལེ་ལུ་གསུམ་པར་སྤང་བྱའི་
བྲངས་ཀྱན་བརྟམ་ལྟར་དང་གཉེན་པོས་སྔོང་ཚུལ་དང་ལམ་གཉིས་སུ་འཛོག་ཚུལ་ནམས་མཛོད་ལྟར་
བྱས་སོ། །འདྲུག་རྒྱུ་ཀ་ཏུ་རང་ལུགས་ལ་ཀྱན་བརྟམ་ལྟར་བཤད་ནས་གཞན་གྱིས་ནི་གཞན་དུ་འཆད་དེ།
ཞེས་གཞན་འདོད་བཀོད་པ་ནི་བྱབ་དགོངས་ཀྱི་ལེ་ལུ་གསུམ་པའི་དོན་དེར་སྤང་ངོ་།

གཉིས་པ་(འཐད་མི་འཐད་བསམ་པ་)ནི། བསྐྱ་བར་ཁམས་གོང་འོག་གི་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་
ཐ་དད་པར་བཤད་པ་ནི་སྤྱར་ཁམས་གོང་འོག་གི་བདེན་པ་སོ་སོར་གཏན་ལ་དབབ་པའམ། ཡང་ན་གོང་
འོག་གི་སྤང་བྱ་སྔོང་བའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་བཤད་
དོ། །ཆོས་བཟོད་ཉིད་ཁམས་གསུམ་གའི་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོར་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་བཟང་པོའི་
ཞབས་ལ་སོགས་པ་མཁས་པ་དུ་མ་ཞིག་གིས་འབྲངས་སོ། །དེ་ལ་ཨ་ལྷུས་སྤང་བྱ་ཀྱན་བརྟམ་ལྟར་
བྱས་ནས་སྔོང་ཚུལ་མཛོད་བཞིན་འཆད་པ་ནི། བྱགས་ཅིངས་པ་སྟེ། ཀྱན་བརྟམ་གྱི་ལུགས་དང་འགལ་
བས་སོ། །ལུང་པོ་ལྟའི་རབ་བྱེད་ཅེས་པ་དེར་ནི་ཆོས་གསུམ་ལ་པལ་ཆེར་བྱེ་སྤྱའི་འདོད་པ་བཀོད་པའི་
བཤད་པ་བྱས་ཤིང་། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བྱགས་ནི་དོན་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ནམས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ནམ་
གཞག་ཅེས་དུ་བྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་དགག་པ་མཛོད་པས་འདི་དེས་མཛོད་པ་མིན་པ་ལ་མཛོད་པ་
འོག་མའི་རྒྱས་ཡོད་གཅིག་གིས་ཁ་གཡར་དུ་སྤང་ངོ་།

གསུམ་པ་(སྤང་ཅིག་མ་དུར་སྒྲེ་བ་དབྱུང་པ་)ལ་གསུམ། འདོད་པ་དགོད་། འཐད་ཕྱོགས་བསྐྱར་།
ལུང་ནས་གསུངས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(འདོད་པ་དགོད་)ལ་གཉིས་ལས། ལུགས་དང་པོ་ནི། འབྲས་བྱའི་
མཛོད་རྟོགས་ལ་ལྟོས་ནས་མཐོང་ལམ་སྤང་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ལ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མཛོད་རྟོགས་
ལ་ལྟོས་ནས་སྤང་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་དོན་ནི་བདེན་བཞི་ལ་རིམ་པ་ལྟར་
ཤེས་པ་དང་སྔོང་བ་དང་མཛོད་དུ་དང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་བྱ་བའི་ལས་⁸⁹⁵ཡིན་པས་

⁸⁹⁵ ཞོལ་ཤོག 3༤9 ན ༩ བྱ་བའི་ལམ་

དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐུལ་མཐོང་བའི་ཆེ་
 སྤྱག་བསྐུལ་མཐོང་སྤང་སྤོང་ལ་དེ་ཀྱན་འབྱུང་ཡིན་པས་ཀྱན་འབྱུང་ཡང་སྤོང་ངོ། །དེ་སྤངས་པ་འགོག་
 པ་ཡིན་པས་འགོག་པ་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ལམ་སྒྲོམ་པ་མེད་ན་མེད་པས་དེ་དག་དུས་
 གཅིག་གོ། །གཉིས་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་
 བ་བཅད་ནས་རྗེས་སུ་ངེས་པ་སྐྱེས་པའི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བཙུ་བྱག་ཏུ་བཞག་པའོ་ཞེས་པའོ། །དེ་
 ལྟར་བདེན་བཞི་ལ་ངེས་པ་འབྲེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཙུ་བྱག་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་ལ། ཞེས་སྤོང་ལ་
 སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རིམ་པ་མེད་པས། འདིའི་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་ལ་ཞུགས་གནས་
 ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཀྱང་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ལུགས་གཉིས་པ་ནི། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལ་
 ཡང་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཐའ་དག་དངོས་པོ་མེད་པའོ་ཞེས་བསྒྲུམས་པས་སྒྲོམ་པ་མཐའ་
 སོན་པ་ན། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག་པུ་བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཆོད་མ་རྣམས་ཀྱིས་
 བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད།⁸⁹⁶ །ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདེན་པ་བཞི་གའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཞེས་སྐྱེ་བས་སྤྲང་ཡང་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བར་བྱ་བ་མེད་པའི་བྱིར་
 རོ། །སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ཡང་འདིག་ལྟ་དང་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་
 པས་ཀྱན་ནས་བསྤང་ལ། དེ་ལས་གྲོལ་བ་ནི་ཞེན་པ་ལྟར་མེད་པར་མཐོང་བ་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་
 ཡང་རིམ་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་(འཐད་ཕྱོགས་བསྟན)ནི། ལུགས་བྱི་མ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
 ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོགས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་རྣམ་པ་ལྟག་མའི་སྒྲོ་ནས་མཐོང་ལམ་
 སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་ལ་ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རི་ལྟར་རུང་། གཞན་ཡང་།
 གཟུགས་ཆོས་མཐུན་པ་མཐོང་བ་ལས། །ཉ་བྱིས་ལ་དདུལ་རྣམ་པ་ལྟར། །གལ་ཏེ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས། །ཡོན་ཏན་གཞན་སྒྲུར་མི་བྱེད་ན།⁸⁹⁷ །ཞེས་པ་ལྟར་བདེན་བཞིའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཅུ་

⁸⁹⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༧ ཞོག ༥༧ ན བློང་། ༡༥

⁸⁹⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༧ ཞོག ༥༧ ན བློང་། ༡༦

གྲིས་བརྒྱུག་ཕྱོགས་སུ་སློབ་འདོགས་པར་མི་བྱེད་ན། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལ་སྐད་ཅིག་
གཅིག་ཏུ་འབྱུང་ཡང་། གང་གི་ཆེ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་འགའ་ཞིག་ལས་བརྒྱུག་ཕྱོགས་སུ་སློབ་འདོགས་པའི་
རྣམ་པ་གཞན་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱངས་ནས་དབྱུང་བའི་དོན་དུ་རྣམ་པ་གཞན་དག་གིས་སྒྲིམ་པ་
གཞན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་གནས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱང་འཐད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པས་བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བཟུང་ཡང་།
ཆ་གང་ལ་གོམས་པ་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཐུས་སློབ་ཏུགས་པའི་རྣམ་པ་སེལ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་
དེའི་གོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་བ་པ་སེལ་བས་དེ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་གྱི་ཆ་གཞན་ལ་མིན་ཏེ། སྒོན་སོ་དང་
སྐད་ཅིག་མ་མཐོང་བར་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་སྒོ་མིན་དུ་སློབ་འདོགས་སེལ་གྱི་ཏྲག་འཛིན་སེལ་མི་བྱས་པ་
བཞིན་ནོ། །མཐོང་ཡང་ངེས་པ་མི་འདྲེན་ན། འཕགས་པ་དང་སོ་སྤྱི་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་
བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། རྣམ་པ་ཅི་ཙམ་ཞིག་གསལ་བས་དེ་དག་གི་ཤེས་པ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་དང་གཏན་
བྲལ་བ་དེས་དེ་དག་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་འཐད་མི་འཐད་
དབྱུང་པའི་བརྒྱལ་ལན་འདི་དག་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་ན་བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆ་
མེད་པས་མཐོང་བའི་ཆེ་མཐའ་དག་མཐོང་ཡང་མཐོང་བ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། སློབ་
འདོགས་བསལ་ཞིང་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་མཐོང་ལམ་སྒྲིམ་པར་བཞེད་
པས་མཉམ་གཞག་ལ་བཅོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱི་ཡང་། དུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་མི་
མཐུན་པ་མེད་པ་རྒྱན་གཅིག་ཡིན་པས་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་རྟོགས་ཚུལ་མི་འབྲས་བར་བཤད་པ་བཅུ་
དྲུག་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་ལ་བཞག་གོ།

དེའི་ཕྱིར་རྒྱན་སྒྲུང་དུ། བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ས་དང་པོའི་
སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་
ནས་རྗོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་བར་ནི། མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པར་ཆོས་དབྱིངས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་བཤུད་དོ།⁸⁹⁸ །ཞེས་པ་ནི། ས་བཟུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ས་གཉིས་པ་ནས་
 གཟུང་བ་ཡིན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་ནས་མིན་ཏེ། གྲུན་ཏུ་འགྲོ་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་
 རྗེས་ཀྱི་ཆེ་ངེས་པ་འདྲེན་ཚུལ་ལ་བཤུད་ཅིང་། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཆེ་མཆོག་གི་དོན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པར་
 མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་འདི་རྣམས་ཁུངས་སུ་བྱས་ནས་འདུག་སྤྲིལ་ཏུ་བཞོད་
 པ་ནི་འདིའི་བཞེད་པ་མ་ཞོར་བར་བཤུད་ལ། ཐུབ་དགོངས་སུ་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལ་
 སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་བཤུད་ནས་མདོ་དང་རིགས་པ་དུག་ཏུ་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ཏེ། དེ་ལྟར་
 ལྷགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ལམ་དེ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་བཅད་པའི་ལན་དུ། མཐོང་སྤང་སྒྲོ་
 འདོགས་ཡོད་པས་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རུས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱན་སྤང་གི་བཤུད་པ་རི་བཞེན་དུ་བཞོད་
 ཅིང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ལུས་པ་མཐོང་ཡང་ངེས་པ་ལ་སྒྲོས་ནས་གྲུན་ཏུ་འགྲོ་དོན་དུ་རྟོགས་པར་བཤུད་
 པའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་འདྲེན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་ཏེ། རྒྱན་སྤང་དུ་སྤར་བཤུད་པ་ལྟར་སོ་
 སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་ལྷགས་པ་སོགས་མི་འཐད་པར་
 གསུངས་ཤིང་གཞན་ཡང་མཐོང་བ་ཅུམ་ནས་སྒྲོ་འདོགས་མི་སྤྱེ་ཞིང་ངེས་པ་སྤྱེ་ན། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་
 མངོན་རྟོགས་ལ་དེར་འགྱུར་ཡང་། སྒྲོ་འདོགས་སྤྱེ་ཞིང་ངེས་པ་མི་སྤྱེ་བའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་དུ་རྣམ་པ་
 གཞན་གྱིས་མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་པ་ཡོད་པས་རང་ལུགས་ལ་ལྷགས་གནས་འཐད་ཅེས་གསུངས་པས་
 འདོད་པ་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་བཞོད་པ་སྤྱབ་བྱེད་དུ་བྲངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་ཐུབ་དགོངས་སུ།
 ཆོས་ཤེས་ལ་སོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅོ་ལྷ་པོ་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་བའི་ལམ་མོ་ཞེས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་
 བཤུད་པ་ཁོ་ན་ལོ། །སྒྲོམ་པའི་ལམ་དུ་གསུངས་པས་ཀྱང་འདི་རྣམས་མཐོང་བའི་ལམ་བཏགས་པ་བའོ་
 ཞེས་གསལ་བར་བྱས་སོ། །གཞན་དུ་ན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མཐོང་བའི་ལམ་
 སྐད་ཅིག་བཟུ་དུག་གོ་ཞེས་མང་དུ་བསྟན་པ་དང་རི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེས། དེ་ལས་གཞན་སྐད་ཅིག་
 གཉིས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གིས་ཐ་མ་བཅོ་ལྷ་སྒྲོམ་ལམ་དུ་གསུངས་པར་བསམས་ནས་དེ་དག་
 བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་མཐོང་ལམ་བཏགས་པ་བ་མ་ཡིན་ན་དངོས་ཀྱང་མ་ཡིན་པས་མཐོང་

⁸⁹⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༡ ཞོག་ ༡༠༣༩ ཟླང་། ༥

ལམ་བཟུ་བྱ་ཏུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མར་བྱས་པའི་
 རིགས་པ་བྱ་ཏུ་པ་ཅ་འབྲེལ་དང་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པར་མི་སྤང་སྟེ། བྱི་མ་ནི་བཟོད་ཟེན་ལ་སྤ་
 མ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་([ལུང་ནས་གསུངས་ཚུལ་](#))ལ་གཉིས་ལས། དབྱ་མ་ནས་བཤད་པ་ནི་རིགས་པ་བྱ་
 ཏུ་པར། ཆོས་ཤེས་པ་ཡི་མཁུག་ཐོགས་སུ། །འདི་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་ན་ནི། །དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་
 ཡང་། །གང་གིས་སྐྱེ་བར་རྣམ་བཏགས་པ། །རྣམ་པར་མི་མཁས་དེ་ཡིས་ནི། །རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་
 མ་མཐོང་།⁸⁹⁹། ཞེས་པའི་འབྲེལ་པར། དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་
 མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པས་བདེན་པ་གསུམ་པོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པས། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་མཐོང་བས་མངོན་པར་རྟོགས་
 པ་གཅིག་ཏུ་ཟད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་ལྟར་ཇི་ལྟར་བཞག། །སྤེ་པ་ཁ་
 ཅིག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་ལྟར་མི་འདོད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་ཟད་པར་
 འདོད་དེ། དེ་དག་གི་འདོད་པ་དང་བཤད་པ་འདི་མི་འགལ་ལོ། །གང་དག་སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་ལྟར་འདོད་
 པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཡང་། དེ་ལྟ་བུས་འདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དེ་བསྟན་པས་ཕན་གདགས་པའི་བྱིར། ཤེས་
 པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ཆར་བྱེ་ནས་ཆ་བཙུ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་གོ་⁹⁰⁰། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་ནི།
 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ལ་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་ཤེས་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་གསུམ་གྱི་
 རང་བཞིན་ཡང་སྐྱེ་འགག་མེད་པས་རྟོགས་ལ། རང་བཞིན་དེ་ཡང་འགོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་
 བདེན་པ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཅིག་ཅར་རྟོགས་ཀྱི། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་མཁུག་ཏུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་མི་འབྲ་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་རིམ་ཅན་དུ་རྟོགས་པ་མིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་མངོན་རྟོགས་གཅིག་ཏུ་ཟད་དོ། །འོན་ཀྱང་
 སྐད་ཅིག་བཙུ་ལྟར་ལམ་བཟུ་བྱ་ཏུ་བཞག་པ་ནི་སྟོས་པ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་གདགས་པའི་བྱིར་
 བཞག་སྟེ། བདེན་བཞིའི་རང་བཞིན་ལ་མི་སྐྱག་པས་ཆོས་བཟོད་ཚུལ་བཞིན་དུ་རིག་པས་ཆོས་ཤེས།

⁸⁹⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༧ ཞོག ༥༩ ཟེང་། ༡༤

⁹⁰⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༠ ཞོག ༤༦༡ ཟེང་། ༡

རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཆོ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་སྐྱག་ཅིང་རིག་པའི་བྱས་པ་དང་ལྡན་པས་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་སོ་
ཞེས་བཞེད་དོ།

བསྐྱབ་པ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། རི་སྐད་དུ། བསྐྱབ་པ་གནས་པ་རྒྱས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟོས་
པ་དང་བཅས་པ་དང་། དོན་དམ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་སོ་སོ་རང་རིག་པ་སྟོས་པ་མེད་པའོ། །དེ་ལ་རྣམ་
པར་བཞག་པ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་སེམས་བཞི་དང་།
རྗེས་སྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་སེམས་བཞི་དང་། དུས་རི་སྤྱད་དུ་སེམས་བརྒྱད་
པོ་དེ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དུས་དེ་སྤྱད་དུ་དེའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམས་པའི་སེམས་
ཞི་གནས་འབའ་ཞིག་ལ་ཞུགས་པ་གཅིག་ཀྱང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་བསྐྱབ་ན་སེམས་དགྲུང་
འགྱུར་བས་དེ་དག་གིས་མཐོང་བའི་ལས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ།⁹⁰¹ ཞེས་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་
ཕྱོགས་མཐུན་ཆོས་བཟོད་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས་མཐུན་རྗེས་བཟོད་བཞི་སྟེ།⁹⁰² བརྒྱད་དང་། ཞི་
གནས་ཀྱི་སེམས་གཅིག་སྟེ་དགྲུང་ཞེས་འབྱུང་ཡང་ཤེས་པ་ཡོད་པས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་གཞག་
གོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་པ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གཅིག་ཁོ་ནས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་བརྒྱལས་ཏེ་མཐོང་བའི་ལས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ།⁹⁰³ །ཞེས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་སེམས་གཅིག་གིས་རྫོགས་པར་བཤད་
ཅིང་། དེ་ཡང་དང་པོ་བསྐྱབ་པ་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་གདུལ་བྱའི་ངོར་བཤད་པ་སྟོས་བཅས་དང་། གཉིས་
པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་པའི་རྒྱད་ལ་སྟེས་པའི་ཚུལ་ངེས་དོན་སྟོས་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཏུ་མཛད་ཅིང་། ཀྱན་
བརྟུས་འབྲེལ་པར་ཡང་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་རྣམ་གཞག་ཅན་ཏུ་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་མའི་བཞེད་
པ་སྤར་བཤད་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་ཁས་སྦངས་ན་རེ་ཞིག་ལ་བསྐྱུང་
བདེའོ།

⁹⁰¹ བསྐྱབ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ 20 ཞོག་ 340 ཟེང་། 6

⁹⁰² ཞོལ། ཞོག་ 347 ན་ 5 གཙང་། ཞོག་ 363 ན་ 6 བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་།

⁹⁰³ བསྐྱབ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག་ 20 ཞོག་ 340 ཟེང་། 76

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན)ལ་གསུམ། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན། སྒོམ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་
 བ་རྒྱས་པར་བཤད། རྣམ་པ་མ་བཤད་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་(མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མདོར་
 བསྟན)ལ་(རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། བཤད་དོ། །གང་ན། མཐོང་བའི་ལམ་
 འདི་ཕྱི་ལོ་ཡོན་དང་བཅས་པ་འདིའོ། །གང་གི་སྒྲོ་ནས་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་དང་ཟག་
 མེད་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལ་བཟོད་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་
 སོ། །གང་དུ་ན། ལམ་ཤེས་ཉིད་ལ་སྟེ་སྐབས་སུའོ། །གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། མཐོང་བའི་ལམ་མན་
 ཡོན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གང་ན་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ནིའོ། །འདི་ལ་བཞི་ལས་གང་གིས་ན། བྱང་
 སེམས་མཐོང་ལམ་པས་སོ། །གང་དུ་ན། ལམ་ཤེས་པའི་སྐབས་སུའོ། །གང་ན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་
 སོགས་ཆེ་འདིའི་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱེ་བ་བླན་པ་སོགས་ཆེ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་པ་
 འདིའོ། །གང་དང་ལྡན་ན། བཟོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཏེ་བཞི་པོ་
 སྟུག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སོ་སོར་ཏེ་རེ་རེ་དང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་དག་
 དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་མ་བཞི་གང་ན་ཆོས་ཤེས་པ་སོགས་སོ། །ཚུལ་ནི། མི་དམིགས་པར་
 ཉོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །གཉིས་པ་(སྒོམ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད)ལ་(མཆོམས་སྐྱར་དང་རྩ་
 བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྐྱར)ནི། བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་རྣམས་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་
 པ་རི་ལྟ་བུར་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་
 གང་ན། ཉོགས་བྱའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས་བྱུགས་ལ་འཕངས་པའི་སྟུག་བསྐྱེལ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ནི།
 དེ་བཞིན་ཉིད་ནས་ཆད་མེད་ཀྱི་བར་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་དམིགས་
 སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་དང་།⁹⁰⁴ གཟུགས་ཆེན་པོ་
 ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དེ་ནི་ཆེན་པོའོ། །ཞེས་དང་། གཟུགས་ལ་ཆད་མ་

⁹⁰⁴ རྒྱལ་ཤོག 349 ན 3 ཞེས་སོ།

མེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་འདི་ནི་ཆད་མ་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་། གཟུགས་ཆད་མེད་
 པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆེན་གྱི་པར་ཕྱིན་འདི་ཆད་མེད་པའོ།⁹⁰⁵ །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཆད་ནི་ཤུའི་དང་ཨ་བློས་
 འདི་ཅམ་ཞེས་གངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པ་ལ་བཤད་ལ། ཉི་ལྷང་ལས་ནི། ཆད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་
 མཐར་ཐུག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱིབས་ལ་བརྟེན་དེ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཆད་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ།⁹⁰⁶ །ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱན་སྣང་ལས། གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་
 ཀྱི་དབྱིབས་ཆད་ཡིན་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་མཆོན་ཉིད་ཆད་ཡིན་ལོ།⁹⁰⁷ །ཞེས་མི་མཐུན་
 པར་འབྱུང་ཡང་འབྱུང་སྤྲ་མ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། ཆད་ནི་བོང་ཆོད་ཡིན་ལ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་དེ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆད་ལ་ཡང་མཐོན་པ་ནས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ལ་དབྱིབས་མེད་པར་
 བཤད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་ནི་དབྱིབས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་རང་གི་ལུས་ཀྱིས་གོ་ས་གང་ལོན་ཅམ་
 ལ་བྱའོ། །རྟོགས་བྱ་དང་མན་ཡོན་དང་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞིས་བསྟན་པའི་
 ཀྱན་འབྱུང་གི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ནི། མཐའ་མེད་ནས་བྱམས་སོགས་ཀྱི་བར་ཏེ། གཟུགས་མཐའ་ཡས་
 པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་འདི་ནི་མཐའ་ཡས་པའོ།⁹⁰⁸ །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་
 བདག་གིས་ཀྱང་བྱང་ཆེན་གང་ལུས་འདི་དང་མ་བྲལ་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་
 གཟུང་བར་བྱའོ།⁹⁰⁹ །ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་འདི་ནི་གཟུགས་མི་ལེན་མི་འདོར་པའི་ཚུལ་
 དང་།⁹¹⁰ །ཞེས་དང་། དེགས་ཀྱི་བྱམས་དེགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གིས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་དུ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཤིན་ཏུ་
 བསྐྱོམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ།⁹¹¹ །དེར་གནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་

⁹⁰⁵ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༣༧ ཞོག ༡༠༥ ཟླ་ ༡༣

⁹⁰⁶ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༡༣༠ ཟླ་ ༦

⁹⁰⁷ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༡༡༣༣ ཟླ་ ༡༣

⁹⁰⁸ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༣༧ ཞོག ༡༡༥ ཟླ་ ༡༡

⁹⁰⁹ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༣༧ ཞོག ༡༡༩ ཟླ་ ༤

⁹¹⁰ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༣༧ ཞོག ༡༡༣ ཟླ་ ༣

⁹¹¹ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༤ ཞོག ༤༠༡ ཟླ་ ༣༠

ངེས་འཛིན།⁹¹² ཞེས་པ་ནི་མདོའི་ཆོག་ཟེན་དང་བསྟན་ན་ག་ཟུགས་སོགས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་
 པའི་ཆོས་ཤེས་དེར་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་སྤྱད་ཏུ་བྱང་
 པའི་པན་ཡོན་བསྟན་ལ། གྲགས་ཆར་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ནི་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཆོག་གང་
⁹¹³ལ་སྤྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གོང་འོག་གི་རྟོགས་བྱའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱར་བར་འདོད་དོ།

སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་འདིར་བྱམས་སོགས་སྒྲིམ་པར་གསུངས་པ་ནི། འདིར་སྤྱད་ཀྱང་གྱི་སྒྲིམ་
 རྟོགས་པར་རིག་ཅིང་དགྲ་པར་འགོག་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་ན་སྤྱིད་པར་གནས་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་
 པ་དོར་ནས་ཞི་བ་ལ་གཞོལ་བས་དེ་དག་གིས་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་བྱ་དང་འབྲས་བྱ་འཕྲོག་པའི་པན་
 ཡོན་དང་གཉེན་པོ་སྤྱད་པའི་བྱེད་ལས་དང་བྱིན་གྱི་གཞོད་པ་སེལ་བའི་པན་ཡོན་གྱི་རྣམ་པས་བསྟན་
 པའི་འགོག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ནི། སྟོང་ཉིད་ནས་ནང་⁹¹⁴ཀྱང་སེལ་གྱི་བར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱུངས་
 རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གིས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་བསྒྲུབས་པའི་བྱིར་
 རོ། །ཞེས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་དེ་བཞིན་ཏུ་སྤྱར་ནས། དུམ་འབྲི་བ་སོགས་ལ་
 འཛིགས་པ་དང་རེངས་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་མི་འདོད་པ་ཐོག་ཏུ་བབ་གྱིས་
 རོགས་པ་ནི་འཛིགས་པ་དང་། དེ་བསལ་ཐབས་མི་སྦྱབ་པ་ནི་རེངས་པའོ། །ཤྱིཾ་སྟོང་ཉིད་བྱུང་བ་
 དང་ཞེས་བཏོན་ནས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་དོ། །བྱང་ཆེན་ཡུམ་འདི་འཛིན་པའམ།⁹¹⁵
 ཞེས་པ་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་དག་གིས་མཐོང་བའི་ཆོས་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་འདི་དག་
 ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པར་བགྱིད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བགྱིད་པ་དང་།⁹¹⁶ ཞེས་དང་། དུམ་ཐབ་མོ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ན་པར་བྱིན་

⁹¹² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༩ ཞོག་ ༡༡ ཟེང་། ༡༧

⁹¹³ ཞོལ། ཞོག་ ༣༥༩ བ་ ༥། གཙང་། ཞོག་ ༣༤༥ ན་ ༩ ཆོག་རྒྱང་ལ་

⁹¹⁴ ཞོལ། ཞོག་ ༣༥༩ ན་ ༩། གཙང་། ཞོག་ ༣༤༥ ན་ ༥ ནད་ཀྱན་

⁹¹⁵ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག་ ༡༣༩ ཟེང་། ༡༥

⁹¹⁶ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག་ ༡༣༩ ཟེང་། ༡༦

བྱག་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་དང་།⁹¹⁷ ཞེས་
 དང་། ཡུམ་འདི་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཤེདས་པའམ་བརྒྱལ་པའམ་བཅུད་པའམ་འགལ་བར་བྱ་བའི་
 བྱིར་འོང་བར་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་ལ་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་ཡུམ་འདི་མཉན་པའི་
 རིམ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་བྱུང་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐར་འབྱེན་པར་འགྱུར་རོ།⁹¹⁸ ཞེས་
 སོ།

ཡུལ་ལ་ཞེན་པ་ཞི་བ་དང་། གཞན་གྱིས་བསྐྱུང་བའི་པན་ཡོན་དང་། བདག་གཞན་དགེ་བ་ལ་
 འགོད་པ་དང་། དེའི་དགེ་བ་རྫོགས་བྱུང་དུ་བསྟོར་བའི་རྣམ་པ་བཞིས་བསྟན་པའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་
 བཞིན། བྱང་འདས་ནས་བསྟོར་བའི་བར་ཏེ། ཡུམ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ་རྣམ་
 པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།⁹¹⁹ ཞེས་དང་། རིགས་⁹²⁰ བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཡུམ་འདི་
 འཛིན་ཞིང་འཆང་བ་དང་། སྟོག་ཅིང་ཀུན་རྒྱུ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ལ་
 ཏྲག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསྐྱུང་བ་དང་། བསྐྱུབ་པ་དང་། སྤྲོ་བ་མཛད་དེ།⁹²¹ ཞེས་དང་། བདག་གྲང་
 སྟོག་གཅོད་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་གཞན་ཡང་སྟོག་གཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པར་
 འགྱུར།⁹²² ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་བྱིན་བྱག་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་སྤྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོ་མེད་རྫོགས་
 བྱུང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བར་བྱེད་རོ།⁹²³ ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བསྐྱུང་བ་སོགས་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ལྟས་
 བྱས་པ་དང་། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང་། རང་གི་བར་ཆད་སེལ་བའོ།

⁹¹⁷ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༥ ཞོག་ ༡༤༩ ཟེང་། ༡༡

⁹¹⁸ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༥ ཞོག་ ༡༥༤ ཟེང་། ༤

⁹¹⁹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༥ ཞོག་ ༡༤༩ ཟེང་། ༡

⁹²⁰ ཞོལ། ཞོག་ ༣༥༣ བ ༩། གཅོད་། ཞོག་ ༣༦༥ བ ༩ རིགས་ཀྱི་བྱུངས་

⁹²¹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༥ ཞོག་ ༡༤༩ ཟེང་། ༡༡

⁹²² བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༥ ཞོག་ ༡༤༣ ཟེང་། ༡༡

⁹²³ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༥ ཞོག་ ༡༤༤ ཟེང་། ༤

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། རྒྱུ་པར་བཤད། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་(རྒྱུ་པར་བཤད་)ལ་བཞི། སྐྱག་བསྐྱལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་(སྐྱག་བསྐྱལ་)ནི། སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིས་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་གང་ན། རིམ་པ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་དོན་དམ་པར་ན་རང་བཞིན་ཐ་དད་མེད་པས་སྐྱག་བདེན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་མེར་བྱིན་དེ་དག་ལ་རྟོན་སོགས་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་པན་ཚུན་གཅིག་ཐ་དད་གྱི་རྣམ་གངས་གྱིས་གནས་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་སྟེ་སྒྲང་བྱར་མེད་པ་དང་། ཅ་བར་པན་ཚུན་རྟགས་ལ་སྐྱར་བ་འགྲེལ་པས་དམ་བཅའ་ལ་སྐྱོར་བ་ནི་མཆོན་པའོ། །སྐྱག་བདེན་གྱི་གཟུགས་སོགས་སྟེ་འཛིག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེན་པོ་དང་། ཆོས་ཤེས་སུ་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་མཐའ་དབུས་མི་དམིགས་པར་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱག་བདེན་གྱི་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་འང་ལ་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་ཡུལ་ཅན་ཡང་དེ་ཁོ་རྟེན་དམིགས་སུ་མེད་པ་དང་། རྗེས་བཟོད་ཀྱི་སྤྲ་མ་ཆོས་ཤེས་སུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆད་མེད་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱག་བདེན་གྱི་གཟུགས་སོགས་དེ་དག་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀྱི་ཆད་མེད་པའོ། །

གཉིས་པ་(ཀུན་འབྱུང་)ནི། ཀུན་བདེན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིས་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གང་ན། རིམ་པ་ལྟར་ཀུན་འབྱུང་གི་གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་སོགས་པས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གནས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཆོས་དབྱིངས་སྟོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་གི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འཛིན་པ་སྟེ་དེར་རྟོགས་པ་དང་། འདི་ནི་རྒྱུ་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་སྟེ་ཅ་བར་བཤད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཤེས་ལ་གནས་པས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བཟུང་བའི་སྟོན་ས་ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པར་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དེ་ལ་གནས་པས་ནི་ཀུན་

འབྱུང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུང་དོར་མེད་པར་སྒྲོམ་པ་དང་སོགས་པས་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་སྒྲོམ་པ་
དང་། བདེན་པའི་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མོས་པ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བ་སྟེ་ངེས་⁹²⁴ཟེན་པའི་ཚད་མེད་པ་བཞི་
བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའོ། །

གསུམ་པ་([འགོག་པ་](#))ནི། འགོག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིས་འགོག་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་
བྱེད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་གང་ན། རིམ་པ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དོ་བོ་གཉེན་མ་སྟེ་
གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་ཏེ་རང་གི་དོ་བོ་ཁོ་ནས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྒྲོམས་པ་དང་།
ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མི་ཟད་ཅིང་གངས་མེད་པར་མཉམ་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་འཐོབ་པ་དང་རྒྱན་སྒྲུང་དུ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྐྱོས་པའི་དགེ་བ་ཞེས་
འབྱུང་སྟེ། དེའི་ལྟར་ན་མི་ཟད་པར་བསྐྱོས་པའོ། །འགོག་པའི་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་ཤེར་བྱིན་ཏུ་གཉེན་པོ་རྣམ་
བྱེད་གི་རིགས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟེ་རྟོགས་པར་བསྐྱུས་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་
ཡུམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་དེ་ཁོ་ནས་ཡང་བ་སོགས་བྱི་དང་ནང་སོགས་ནང་གི་འཆེ་བ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་
པའོ་ཞེས་པའོ། །

བཞི་པ་([ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་](#))ནི། ལམ་བདེན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་
རྟོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གང་ན། རིམ་པ་ལྟར་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡུམ་སྒྲོམ་པ་ཁོ་ནས་གཟུགས་སོགས་དང་མྱུང་འདས་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་
མདོན་པར་ཞེན་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཡུམ་འཛིན་པ་སོགས་ལ་
ཞུགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་རྒྱན་དང་སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའི་རྒྱན་དང་། བ་
རོལ་སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱན་ལས་བྱུང་བའི་གཞོན་པ་ལས་སམ་མཐོང་ཚོས་དང་
སྐྱེས་ནས་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྟོང་འབྱུང་གྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་གསུམ་ལས་རིམ་པ་ལྟར་སྐྱུང་བ་
སོགས་མཛད་པ་དང་། ཡུམ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཆང་རྒྱ་བ་ཉིད་དུ་མདོན་པར་འདོད་

⁹²⁴ ཞོལ་ཤོག ༣༥༧ བ ༣ དེས་ཟེན་

བས་སྟོག་གཅོད་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱ་ལ་བདག་ཉིད་གནས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་
 དག་དེ་ལ་འགོད་པ་དང་། སྒྲིན་སོགས་ཀྱི་དགོ་ཅ་མི་བད་པར་བྱེད་འདོད་པས་བྲན་པ་དང་བྱམས་པའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་
 པ་ནི་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་རོ།

གཉིས་པ་([དོན་བསྟུ་བ་](#))ནི། སྒར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་བཅུ་དྲུག་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་
 ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དག་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་སྒྲུང་དུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེའི་སྟོན་ས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 དམིགས་པས་ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་སྟེ་བར་བསྟན་པ་ལ། གལ་ཏེ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་དངོས་པོ་ལ་
 མཛོན་ཞེན་ཡིན་ལ། དེ་དང་འགལ་བ་ཡང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་གོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་
 དེ་མེད་པར་སྒར་བཤད་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་གི་སྟོན་ས་དམིགས་པས་སྟུག་བསྟུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
 བཟོད་པ་ལ་སོགས་པར་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལན་དུ། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་ཉི་བ་
 ལ་པན་པའི་ཕྱིར་བཤད་ཀྱི། དེས་པའི་དོན་དུ་ན་གཞུང་དེ་དག་གིས་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཉིན་འབྲེལ་ཡིན་
 བར་བསྟན་པས་དེ་ལ་སྟོས་བྱལ་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་མཐོང་ལམ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།
 སྐབས་གཞན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་འཆད་དོ།

གསུམ་པ་([རྣམ་པ་མ་བཤད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་](#))ལ་གཉིས། ཁས་སྒྲངས་བཟོད་པ་དང་། དེ་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་([ཁས་སྒྲངས་བཟོད་པ་](#))ནི། རྒྱན་གྱི་རྟེན་བྱེད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ནི། ལམ་
 ཤེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་འདིར་བདེན་དང་ཞེས་སོགས་མཛོར་བསྟན་གྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་
 དོན་མཐོང་ལམ་བཅུ་དྲུག་ཉི་བར་མཆོན་པ་སྟེ། འཆད་པ་ལྟན་⁹²⁵ལེན་པ་སྟེ། གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་རྒྱས་
 བཤད་ཀྱི་གཞུང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་སྟོས་ཀྱི་རྣམ་
 པའོ་ཞེས་མ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ལ་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ངེ་སྟེད་ཡོད་པའི་
 དོན་ནི་མ་བཤད་པར་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པར་ཉི་བར་

⁹²⁵ ཞོལ་ སོག་ ༣༥༥ བ ར། གཙང་། སོག་ ༣༥༩ ན ར། ལྟར་ལེན་

མཆོན་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཉི་ཆེ་བ་ཁོ་ན་མཛད་པར་བྱ་དེ། སྤར་བཤད་པའི་དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་
 དང་ཞེས་སོགས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་དང་མ་བཤད་པ་ག་ཟུགས་ཉག་མ་ཡིན་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་དོན་བཟོད་བྱར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་རྣམས་སུ་རྣམ་པ་མ་
 བཤད་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་ཆེ་འབྲིང་གི་དོན་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རྟེ།
 རྣམ་པ་རྣམས་རྣམ་ཀུན་དུ་སྟོན་པས་སོ་སྟོན་དུ་བསམས་པའོ། །འདེན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཞེས་སོགས་
 འདིར་རྣམ་པ་མ་བཤད་པར་མ་བྱ་བའོ། །ངེས་ཆ་མཐའི་གསལ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་མ་བཤད་པ་ལ་ཡང་
 སྦྱོར་དགོས་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཤེས་མཛད་པ་ལྟར་མ་བཤད་པ་མཐོང་ལམ་ལ་བྱའི་
 ངེས་ཆ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། བྱེད་ན། རྩོམ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར།⁹²⁶ །ཞེས་སོགས་ལ་བྱ་དགོས་ན་དེར་
 ནི་སྦྱོར་ལམ་བཞིས་བདེན་བཞི་ལ་རྣམ་པ་འདི་ལྟར་དམིགས་སོ་ཞེས་མ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །རྟོགས་
 དཀར་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་སྟེད་བཤད་པ་ལ་ཆོས་བཟོད་སོགས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་
 ཉི་ཆེ་མཆོན་ཞིང་སྦྱར་བར་བྱ་བས་འདིར་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་རྣམ་པ་སྟོས་ཞེས་སྦྱར་
 བར་མི་བྱའོ་⁹²⁷ །ཞེས་འཆད་ཅིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བཤད་པ་དང་མ་བཤད་པའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་མ་
 ལུས་པ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་དག་ཅེས་
 བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་རྣམས་དང་སྦྱར་བར་བལྟའོ་⁹²⁸ །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། འདིའི་ལྟར་
 ན་གཞུང་ཉིད་ལ་བཤད་པ་དང་མ་བཤད་པའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་མ་ལུས་པ་ཞེས་པ་ཡོད་པར་གསལ་རྟེ། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་ཡང་འབྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་མི་མ་ཐུན་ནོ།

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། རིགས་པ་དང་། ལུང་གིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་(རིགས་
 པ་)ནི། རྣམ་པ་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ལས་གཞན་སྟོབ་དཔོན་དང་དེའི་སྟོགས་པ་དག་ན་རེ། དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང་ཞེས་དག་གིས་ནི་མཉམ་གཞག་དུ་མཐོང་ལམ་རིམ་གྱིས་སྟོན་པའི་རིམ་པ་དང་སོགས་པས་

⁹²⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༡༩ ཟླ་ ༩

⁹²⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༤༥ ཟླ་ ༤

⁹²⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༤༥ ཟླ་ ༡༠

མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་དུས་ན་རི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་པ་ལ་
 དམིགས་ནས་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་
 གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱོད་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོར་མ་བཟད་ཅུང་བཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་
 འགྱུར་ལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཞེས་པའི་ཆོག་ལེ་ཕྱར་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཡང་རི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ།
 རྟོགས་དཀར་ལས། མངོན་རྟོགས་གསུངས་པའི་རིམ་པ་ལྟར་སྒོམ་ཞིང་བསྐྱབ་པའི་གོ་རིམས་དང་
 སོགས་པས་སྒོམ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་སངས་རྒྱས་འགྱུར་པ་མ་བཤད་པས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
 དང་ལམ་དང་དེའི་རབ་ཀྱི་མཐར་སངས་རྒྱས་ཉིད་འགྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་གོ་རིམས་ཅུང་བཟད་ཀྱང་
 མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།⁹²⁹ མངོན་རྟོགས་ཁྱིགས་ཆགས་སུ་འབྲེལ་བར་བསྟན་པའི་གོ་རིམས་མེད་པའི་
 རྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལྟར་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འཆད་དེ་འགྲིག་པར་མ་མཐོང་
 རོ། །

གཉིས་པ་([ལུང་གིས་དགག་པ་](#))ནི། རིགས་པས་གཞི་དཔལས་གཞན་ལུང་གིས་གཞི་དཔལ་
 ཡོད་དེ། རི་ལྟར་ན། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་དང་སོགས་པས། རྣམ་པ་མངོན་ཞེན་
 ལ་སོགས་འགོག་⁹³⁰ །ཅེས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་རི་ལྟར་བྲང་སྟེ་ཅི་ལྟར་བཤད་དུ་བྱང་སྟེ་མི་
 རུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཀྱང་ནི་རྣམ་པ་མ་བསྟན་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
 གིས་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཅུང་བཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པས་དོན་བཤད་དུ་མེད་པར་མ་བཟད་
 པའོ། །རྟོགས་དཀར་ལུང་དེས་ཐོད་སོགས་དམིགས་རྣམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་ལས་བྱུང་པར་བསྟན་པ་
 དེ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རོ། །མདོར་ན་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་གི་སྒོ་ནས་དམིགས་བྱ་
 བདེན་པ་ལ་དམིགས་ན་ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་སྟེ་བའི་ཚུལ་དེ་བསྟན་པར་སྒོ་བ་དཔོན་བཞེད་ཅིང་ཕྱོགས་སུ་
 ལས་ནི་མ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་སུ་འདི་འཕགས་པའི་བཞེད་པར་སྤྱོད་པ་ནི་རྒྱན་སྤང་མ་
 མཐོང་བས་ནོངས་ལ། མདོར་བསྟན་དུ་ཡུལ་བདེན་བཞི་བསྟན་ལ་དེ་ལ་དམིགས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡང་

⁹²⁹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག ༥༥༩ ཟླ་ ༡༥

⁹³⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག ༤ ཟླ་ ༡

བསྟན་དགོས་པས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་འདི་ལེགས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཆེན་པོ་དག་འདི་ལ་ལེགས་ཆར་
མི་མཇད་པ་ནི་མི་འཐད་དོ།

གཉིས་པ་(སྟོམ་ལམ་)ལ་གཉིས། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། དོན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
(མཆོམས་སྐྱར་བ་)ནི། རྒྱུ་རིམ་དང་བསྟན་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་སྟོམ་པའི་ལམ་བརྗོད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(དོན་དངོས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྟོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་
ཅན་གྱི་སྟོམ་པའི་ལམ་མོ། །

(སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ།)

དང་པོ་(སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་)ལ་(མཚམས་སྒྱུར་དང་ཙ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྒྱུར་)ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་མ་བཟོད་པར་རེ་ཞིག་སྒོམ་ལམ་དེའི་བྱེད་པ་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་ནི་རིམ་བཤུར་བྱེད་པ་དེ་སྒོམ་ལམ་ལས་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཉུང་བ་སྟེ་བཤད་གཞི་ཆུང་བ་དང་། གདུལ་བྱ་སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་བྱེད་པ་བསྟན་པ་ལ་བློད་པ་སྐྱེད་ནས་རྒྱ་སྒོམ་ལམ་ལ་གཞོལ་བ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་སྟེ་དེ་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་གསལ་ལས། གདུལ་བ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཉུང་བ་ཉིད་དང་འབྲས་བྱ་ལ་གཞོལ་བར་ཞུགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་⁹³¹ཞེས་བཏོན་ནས་གདུལ་བྱ་གང་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་རྒྱུ་ལ་གནས་པར་བཟོད་དུ་རུང་བ་ནི་ཆེས་ཉུང་སྟེ་དགོན་ནོ། །ཞེས་ལམ་འདི་ཉིད་དཀའ་བར་བསྟན་པ་དང་། འབྲས་བྱ་སྒོམ་ལམ་ལ་མོས་པ་སོགས་ཡིད་བྱེད་གསུམ་གྱི་འཇུག་པར་འདོད་པས་དེའི་རྒྱ་བྱེད་པ་བྱུག་པོ་འདིར་གཞོལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་བསྟན་པས་དེ་དག་ལ་གདམས་པར་འཆད་པ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། འདི་ནི་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་འབྲས་བྱ་ལ་བཞེད་པས་སོ། །འབྲུལ་མཛད་ཉུང་བས་དང་པོར་བྱེད་པ་འཆད་པར་འདོད་དེ། དེ་ལྟར་བཟོད་བྱེད་ཉུང་བས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་སུ་ཡུམ་གྱིས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྒྲིན་རིག་པར་བྱས་ནས་ལམ་ལ་སློབ་པར་གསུངས་པ་ལ་འཕྲོས་ནས་སོ། །གཉིས་པ་(ཙ་བ་)ནི། བྱེད་པ་ནི་བྱུག་པོ། །གང་ན་ཀུན་ནས་དུལ་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བྱུག་ཀྱང་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ་རང་དང་གཞན་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་བྱེད་པ་ལྟ་དང་གཅིག་པོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་གྱི་བྱེད་པ་བཞི་དང་མཐར་ཐུག་གི་གཅིག་པོ། །བཞི་ལ་ཡང་ནང་དུ་སེམས་དུལ་བས་ཕྱི་རོལ་དུ་གཞན་ལ་འདུད་པ་དང་། ནང་དུ་ཆགས་སོགས་ཞི་བས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞོན་པས་མི་རྗེ་བའོ། །འདི་དག་ཀྱང་འབྲུལ་ཐག་མེད་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་འཆད་དོ། །

⁹³¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༤༣༠ ཟླ་ ༩

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་སེམས་ལ་རང་དབང་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ནི། ཡུམ་འདི་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཡོངས་སུ་དུལ་བ་དང་ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེད།⁹³² །ཞེས་སོ། །དུལ་བའི་རྗེས་ལ་བྱང་ཆེན་གྲགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིམ་པ་བཀག་པས་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་སོགས་པས་གྲོགས་དམ་པ་སོགས་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་པ་ནི། བྱང་ཆེན་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ལ་སྦྱོར་ཅིང་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ན་སྦྱིན་པ་ཡང་མི་དམིགས་གཏོང་བ་ཡང་མི་དམིགས་ལེན་པ་ཡང་མི་དམིགས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟར་ན་ཡུམ་ལ་སྦྱོར་བའི་བྱང་ཆེན་ཡོངས་སུ་དུལ་བ་དང་ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་སྦྱང་དུ་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་རོ།⁹³³ །ཞེས་སོ། །གོང་དུ་དུལ་བ་དང་འདིར་འདུད་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་ཏོ། །གཉེན་པོ་སྦྱབས་ལྷན་ཐོབ་པས་བདག་གཞན་གྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་བྲིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ནི། བདག་གི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མཆོན་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདའ་ཡང་བཅོམ། གཞན་གྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མཆོན་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མདའ་ཡང་བཅོམ་ཞེས་སོ། །ཡུམ་གསུང་བས་པ་རོལ་གྱིས་བྱས་པའི་དུག་མཆོན་ལ་སོགས་པས་གཞོན་པ་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ནི། དེ་ལ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དུག་གཏོར་ཏམ་བྱད་བྱས་སམ་མའི་འོབས་སུ་གཏོར་ཏམ་མཆོན་གྱིས་བཏབ་བམ་དུག་སྦྱང་དམ་ཚུར་བོར་ཡང་བྱང་སྟེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལ་གཞོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀྲོ་ཤི་ཀ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཡུམ་འདི་ནི་རིག་སྒྲགས་ཆེན་མོའོ།⁹³⁴ །ཞེས་སོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པ་སྟེ་ཐོབ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བུ་ནི། ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་རོ།⁹³⁵ །ཞེས་སོ། །ཤེར་སྒྲོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བ་ལ་བཤད་དོ།

⁹³² བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག་ ༡༥༡ ཟླང་། ༡༡

⁹³³ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག་ ༡༥༣ ཟླང་། ༡༤

⁹³⁴ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག་ ༡༥༥ ཟླང་། ༡༦

⁹³⁵ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག་ ༡༥༧ ཟླང་། ༡༤

སྒོམ་ལམ་པ་གང་དུ་གནས་པའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་ས་ཕྱོགས་ལ་ལྷ་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པར་བྱ་
 བའི་གནས་ཉིད་དུ་བརྩམས་པའི་ཕྱག་འཆམ་པ་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ནི། ཡུལ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་
 སའི་ཕྱོགས་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་འགྱུར་བར་བྱས་པས་མེ་རྟོག་དང་སྟོས་དང་
 ཞེས་པ་ནས་བཀྱར་སྟེ་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།⁹³⁶ །ཞེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་རོ། །འདིར་
 མཆོད་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཕྱག་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསོད་
 རམས་གསོག་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། མཆོད་རྟེན་གཞན་དང་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ལ་མཆོད་རྟེན་ཞེས་
 བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་པ་དང་འབྲ་བ་ལ་པར་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བཙུན་པ་རྩེ་བ་ནི། གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་ཅམ་སྟོན་པ། ཆོས་གང་རྒྱས་བྱུང་དེ་དག་གི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
 ས་ཕྱོགས་ཀྱང་མཆོད་རྟེན་ཡིན་ན། དངོས་པོ་མཐའ་དག་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཡུལ་འདི་ན་པ་
 སོགས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱོགས་ནི་ཆེས་མཆོད་རྟེན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉིད་ལ་དབང་པོར་གྱུར་པ་ཞེས་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བའི་བྱི་མ་འདི་ལེགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀུན་ནས་དུལ་བའི་བྱེད་པ་ནས་རྟེན་གྱི་
 བྱེད་པའི་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་བྱུག་བཤའ་པ་ཡིན་ནོ། །

⁹³⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༡༣༥༥ ཟླ་ ༣

(བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ།)

གཉིས་པ་(བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་)ལ་གཉིས། མཆམས་སྟར། སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། །དང་
 བོ་(མཆམས་སྟར་)ནི། འབྲས་བུ་བྱེད་པ་བསྟན་པའི་འོག་ཏུ་རྒྱ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་འཆད་དེ། དེ་ཡང་རྣམ་
 པ་གཉིས་སུ་བྱེད་ནས་སོ། །རི་ལྟར་ན་ཟག་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །ཡང་ནི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་
 བཤད་བྱར་བཞོད་པར་མ་ཟད་དེ་བྱེད་པ་ཡང་འགོད་པའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་གྱི་དོན་གང་ཞེ་
 བ། ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་ལ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་དུ་བཤད་པ་ནི་མི་གཟུང་སྟེ། ཟག་མེད་ལ་
 ཡང་ཐལ་བས་སོ། །དེས་ན་གཉིས་སྟངས་གི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་རྗེས་ཐོབ་དང་། དེ་མེད་པའི་མཉམ་
 གཞག་ལ་བཞེད་དེ། ཚིག་གསལ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་བྱེད་བྱ་ནི་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་དེ་དང་བྲལ་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའོ། །འདིར་བསྟུས་པའི་དོན་ནི་མོས་པ་དང་
 བསྟོར་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་ནི་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་གནས་སྐབས་རྗེས་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ལ། མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།⁹³⁷ །ཞེས་པ་ལྟར་
 རོ། །རྟོག་པ་དེ་ཡང་ཟག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེར་བཞག་པར་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་ངོ་བོ་)ལ་གཉིས། ཟག་བཅས་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་སོ། །དང་པོ་ལ་
 (ཟག་བཅས་)གསུམ། དབྱེ་བ་བསྟན་ཏེ་མཆམས་སྟར། བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་
 གྱི་སྒྲོན་ས་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་(དབྱེ་བ་བསྟན་ཏེ་མཆམས་སྟར་)ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ས་
 མཆམས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(དངོས་)ནི། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་བྱིར་དམན་
 མཆོག་གི་རིམ་པས་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་འཆད་ལ། དེ་ལ་ཡང་མོས་པ། བསྟོར་བ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིད་བྱེད་གསུམ་ཡོད་དོ། །

⁹³⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག་ ༤༧༠ ཟླ་ ༩

དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དགོ་ཅ་གསོག་པ་དང་མི་ཟད་པ་དང་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་
ཡིན་ནོ། །ཤེར་འབྱུང་ནི་སྒྲོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་སྤེ་བར་འདོད་དོ། །འདི་གསུམ་དངོས་
པོ་ཐ་དད་པ་སྟེ། འཛིན་སྐྱངས་ཐ་དད་པས་སྤེ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(ས་མཚམས་བསྐྱེད་པ་)ནི། ཀུ་སྐར་⁹³⁸ སྤྱི་ས། མོས་བ་ནི་ས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་
པ་དང་བཞི་བས་བསྐྱེད་སོ། །བསྐྱེ་བ་ནི་ས་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པ་དང་བདུན་པས་བསྐྱེད་སོ། །རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པས་བསྐྱེད་སོ། ⁹³⁹ །ཞེས་དང་། ཐུབ་དགོངས་སུ། དེ་ལ་བྱོད་གསུམ་
པོ་རིམ་པ་རི་ལྟ་བར་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་མོས་པའི་རང་བཞིན་ལ་སྐར་ཡང་ཆུང་དུ་ཆུང་
དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་མོས་པ་དགུ་རྣམས་རང་གི་དོན་གྱི་སྟེ། ⁹⁴⁰ ཞེས་དང་། ཅེ་མོ་གསུམ་པོ་དེ་
ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་མོས་པ་དགུ་རྣམས་རང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་སྟེ། ཞེས་དང་། བཟོད་པ་
གསུམ་པོ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་མོས་པ་དགུ་རྣམས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་།
ཆོས་མཚོག་གསུམ་ལ་ཡི་རང་དང་བསྐྱེ་བ་དང་བྱེད་པ་དྲུག་འཛོག་གོ། །དེ་ལ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེ་
ལྟར་འདོད་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་ཅིང་བསྐྱེ་བ་དང་ཡི་རང་ས་གཉིས་པ་ནས་ཡོད་པ་དང་མོས་པ་ས་ལྔ་པ་
ཡན་ཆད་ལ་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པས་གཞན་དོན་མོས་པ་སྒྲོར་བ་བར་ཆད་མེད་པ་ལ་
བཤད་ལ་སྒྲོར་ལམ་ན་དེ་འགལ་བ་དང་། བྱེད་པ་ཡང་འཕགས་པའི་དགོངས་པས་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་
ཀའི་བྱེད་པར་བཞེད་ཅིང་སྒྲོམ་ལམ་འཕགས་ལམ་ཉིད་ལ་འདོད་ཅིང་སོ་སྐྱེའི་ས་ལ་མི་བཞེད་དེ། དེ་ལ་
སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་འཕགས་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་སུས་ཀྱང་མ་མཛད་པས་སོ། །ཤེར་སྤྱིང་རྒྱ་
ཆེར་འགོལ་ལས་ཀྱང་། སྤྱད་པ་ནི་རྣམ་པ་མང་སྟེ་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་ས་སྒྲོར་བའི་ལམ་ལ་ནི་མོས་པའི་སྤྱད་
པའོ། །དེ་ལ་མོས་པའི་སྤྱད་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རང་གི་དོན་དང་། གཞན་གྱི་དོན་དང་། རང་གཞན་

⁹³⁸ ཞོལ། འོག་ ༣༥༩ བ་ ༡། གཙང་། འོག་ ༣༧༣ ན་ ༩ ཀུ་མ་ར་

⁹³⁹ བསྐྱེད་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག་ ༥༩ འོག་ ༩༩༩ ཟེང་། ༣

⁹⁴⁰ བསྐྱེད་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག་ ༤༣ འོག་ ༡༣༩༩ ཟེང་། ༤

གྱི་དོན་ཏེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སོ་སོར་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ནམ་པ་དགུ་དགུ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་མོས་པ་
 ཉི་ཤུ་ཙམ་བདུན་ནི་⁹⁴¹ཞེས་འཆད་དེ། འདི་ཡང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་མོས་པ་སོགས་སྒྲོམ་ལམ་དུ་གསུངས་
 བས། མཐོང་ལམ་དང་སྐྱེ་རིམ་གྱིས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཚིག་གསལ་
 ལས། ཁ་ཅིག་ནི་འདིར་རང་གི་དོན་ནི་ས་རིང་དུ་སོང་བའི་བར་དུའོ། །ས་མི་གཡོ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་
 བེ་གཞན་གྱི་དོན་དེ་ས་དེ་ལ་རང་གི་དོན་དུ་ཞི་བ་ལ་གནས་པ་ལས་གཞན་གྱི་དོན་ཁོ་ནར་སྤྲར་རྩོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ས་བཙུ་བ་ལ་ནི་རང་དང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་ཏེ་
 ས་འདི་ལ་གནས་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་འདིས་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ་⁹⁴²ཞེས་
 པ་རྗེ་ཏེ་ཞིག་གིས་འདོད་པ་བསྟན་པ་ལྟར་འཐད་དོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ལས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་གཞན་དོན་དང་།
 བཙུ་བ་ལ་གཉིས་དོན་བཞག་པ་ནི་འགྱུར་རམ་ཡི་གེ་མ་དག་པར་གསལ་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེ་ནམས་གྱིས་
 ཞེས་སོ། །དེས་ན་དེ་གོ་བཞེད་ནས་བརྒྱད་དགུ་གཉིས་ལ་གཉིས་དོན་བཙུ་བ་ལ་གཞན་དོན་བཞག་
 གོ། །དང་པོའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱན་སྒྲུང་དུ། བདག་ཏུ་ང་རྒྱལ་བའི་ས་བོན་མ་ཟད་པ་ཉིད་གྱིས་དང་པོ་ཁོ་
 བར་རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་ནམ་པ་དགུ་བསྟན་ནས།⁹⁴³ ཞེས་འབྱུང་ལ། ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཉོན་
 ཡིད་འཇུག་པས་དེ་དེར་བཞག་གོ། །བསྟོ་བ་དང་ཡི་རང་གཉིས་ནི་ས་དགུ་ག་ལ་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་([ཐེང་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་](#))ལ་གསུམ། མོས་པ། བསྟོ་བ། ཡི་རང་རོ། །

⁹⁴¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༩ སྟོན་ ༡༥༠༡ ཟླང་། ༡༠

⁹⁴² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༩ སྟོན་ ༤༩༡ ཟླང་། ༩༡

⁹⁴³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༡ སྟོན་ ༡༡༥༩ ཟླང་། ༡༠

(མོས་པ་སྒྲིམ་ལམ།)

དང་པོ་(མོས་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་དང་། བན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་(མཚམས་སྒྱུར་དང་ཅ་བ་
 དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྒྱུར་)ནི། གསུམ་པོ་དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲིམ་ལམ་
 དང་པོ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། བྱེད་པ་དྲུག་པར་ཡུམ་གྱིས་
 ས་སྒྲིགས་མཚོད་པའི་གནས་སུ་བྱས་པར་གསུངས་པ་ལ་འཕྲོས་ནས་ཡུམ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་
 གཏུང་ལ་མཚོད་པ་བསོད་ནམས་གང་ཆེ་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ལ་
 བཞི། ཅ་བ། ཡན་ལག། ཉིང་ལག་གི་དབྱེ་བ་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་(ཅ་བ་)ནི། མོས་པ་ནི་ནམ་
 པ་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན་རང་གི་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གཞོན་
 རུ་དཔལ་གྱིས་ཆོས་ལོངས་སྤྱལ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་སྒྲུབ་བྱེ་བར་འཆད་ཀྱང་གནས་དོན་ནི་
 འབྲེལ་བ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་(ཡན་ལག་)ནི། དེ་ཡང་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་(ཉིང་ལག་གི་དབྱེ་བ་)ནི།
 རྒྱུང་དུའི་སོགས་སོ། །བཞི་པ་(རོན་བསྐྱ་བ་)ནི། དེ་ལྟར་ན་སོགས་སོ། །འདི་དག་ཀྱང་རི་ལྟར་ཤེས་
 པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཞི། མོས་པའི་ཡུམ། མོས་པའི་རོ་བོ། མོས་པའི་རྒྱ། མོས་པའི་བྱེད་ལས་
 སོ། །དང་པོ་(མོས་པའི་ཡུམ་)ནི། རྒྱན་སྒྲུང་དུ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཙོ་བོར་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡུམ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་སྒྲོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་མཚོད་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་སྒྱུ་ལ་མཚོད་པའི་བྱིར་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྒྱེ་བ་ཡིན་ནོ།⁹⁴⁴ །ཞེས་གསུངས་ལ། དག་ལྟར་ལས།
 གང་ལ་མོས་ཤེ་ན། མདོ་ལས་བསྟན་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་ལ་འདྲི་བ་དང་སྒྲོག་པ་ལ་སོགས་པ་དེའི་
 སྒྲོད་པ་དང་། མེ་རྟོག་ལ་སོགས་པ་ནས་མར་མའི་མཐར་ཐུག་པ་དེའི་མཚོད་པ་ལའོ།⁹⁴⁵ །ཞེས་གཞུང་
 གི་ཡུམ་འདྲི་སྒྲོག་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་མེ་རྟོག་སོགས་ཀྱིས་མཚོད་པ་ལ་མོས་པས་དེ་མོས་ཡུམ་དུ་

⁹⁴⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༡ ཞོག་ ༡༡༢༡ ཟླ་ ༡༠

⁹⁴⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༣ ཞོག་ ༣༣༩ ཟླ་ ༡༢

འཆད་པ་ནི། མདོའི་ཆོག་ཟིན་དང་མཐུན་ཡང་ངེས་པར་ན་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ལ་མོས་པ་གཙོ་བོ་སྤྱི་བཤུགས་སོ།།

གཉིས་པ་([མོས་པའི་ངོ་བོ་](#))ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིའི་ངོ་བོ་ནི། འདིའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ངེས་པར་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ངེས་པར་འདྲིན་པའོ།⁹⁴⁶ ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་འབྱུང་བ་ནི་ཀུན་བརྟུས་སུ་སེམས་བྱུང་མོས་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་གཅིག་ཏུ་བསམས་སོ། །དག་ལྟན་ལས། མོས་པ་ནི་དད་པ་དང་འདུན་པ་སྟེ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་འདོད་པའི་མཆན་ཉིད་དོ།⁹⁴⁷ ཞེས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་ཡུལ་དེ་འདོད་པ་ལ་བཞད་དོ། །བྱེ་བྲག་གི་ངོ་བོ་ནི། ཉི་ལྔ་ལས། རང་གི་དོན་གྱི་མོས་པ་ནི་གང་གིས་རང་གི་དོན་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་གཞན་གྱི་དོན་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱེད་པའོ། །རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ནི་གང་གིས་གཉིས་ཀའི་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའོ། །གཞན་གྱི་དོན་ནི་གང་གིས་གཞན་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ།⁹⁴⁸ ཞེས་བསམ་པ་གཞན་དོན་དང་མ་བཤམ་ཡང་སྒྱུར་བའི་བྱེད་དང་། གཉིས་པ་ལ་ནི་སྒྱུར་བ་བར་ཆད་དང་བཅས་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་ནི་སྒྱུར་བ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་སྒྱུར་བ་རྒྱན་ལྟན་དུ་འབྲུག་མི་འབྲུག་གི་བྱེད་པར་གསུངས་པའོ། །གསུམ་པ་([མོས་པའི་རྒྱ་](#))ནི། བྱུང་ངེགས་ནམ་དག་གོ། །བཞི་པ་([མོས་པའི་བྱེད་ལས་](#))ནི། སྤྱི་མ་ལྟར་ན་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བསྒྲིག་པ་ཡིན་ལ་བྱི་མ་ལྟར་ན་ཡིད་ཆེས་པ་དང་མི་འདོད་པ་བསྒྲིག་ནས་ཡུམ་ལ་ངེས་ཤེས་དང་དོན་གཉེར་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའོ།།

གསུམ་པ་([འབྲུག་པ་](#))ལ་ཡང་སྒྲུར་ལྟར་བཞི་ལས། དང་པོ་(རྩ་བ་)ལ་བཞི་ལས། དེ་བྱེ་གཞི་ནི། སྒྲོམ་ལམ་མོས་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་འོ། །ཡང་ནི་ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བར་མ་ཟད་པའོ། །དེ་འོ་ནི། རང་དོན་གཉིས་དོན་གཞན་དོན་མོས་པ་ནམ་པ་གསུམ་མོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། བསམ་པས་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་སྒྱུར་བས་རང་གི་དོན་ལ་སྟེ་དོན་དུ་

⁹⁴⁶ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག། ༤༡ ཟླང། ༥

⁹⁴⁷ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག། ༣༩ ཟླང། ༡༦

⁹⁴⁸ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༤༩ ཞོག། ༩༣ ཟླང། ༥

དང་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་དང་གཏུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡུམ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་གསུམ་དུ་
 ཡོད་པས་སོ། །ཡུམ་ལ་མོས་པའི་དགོས་པ་ནི། རང་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཞན་གྱི་དོན་དུ་རི་ལྟར་མོས་
 པ་སྒྲོམ་པ་བཞིན་དགེ་བའི་ཆོས་དོན་སྤྱན་ཆོགས་གསུམ་མཐོང་བ་སྟེ་ཐོབ་པའི་རྟེན་ནམ་རྒྱ་བྱེད་
 པའོ། །དགོས་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་མོས་པ་གསུམ་པོ་དེ་བསྒྲོམས་མ་ཐག་ཏུ་འབྲས་བྱ་མངོན་
 སུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་རི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་དུ་དོན་གསུམ་པོ་དེ་ཐོབ་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དང་པོར་མོས་པ་བསྒྲོམས་མ་ཐག་ཏུ་དོན་གསུམ་མངོན་དུ་
 མི་བྱེད་དེ། མོས་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ལ་མོས་པ་ཅམ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱུ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་ཏེ་དེའི་
 ཕྱིར་རོ། །རྒྱན་སྤང་དུ། དེ་བས་ན་རི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་སྒྲོམ་པའི་
 ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དང་པོ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་མོས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་
 ཡང་རང་གི་དོན་དང་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ཅ་བའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་
 གསུམ་ཡོད་པ་ལ།⁹⁴⁹ ཞེས་སོ། །རི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་དེ་བདག་མེད་པ་ལས་མ་འདས་པར་རམ་
 བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྤྱན་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཉིད་
 དུ་བྱགས་སུ་རྒྱུད་པའི་དགེ་བའི་ཆོས་ནི་འདོད་ཆགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེའི་རྟེན་ནམ་གཞི་ཡིན་ནའང་དང་པོར་ཏེ་ཐོག་མར་མངོན་སུམ་དུ་
 མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ནི་དོན་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ལ་མངོན་ཞེན་གྱི་རྣམ་པས་
 དམིགས་པའོ། །དེས་དེ་དག་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ཤེ་ན། སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ལ་སྟེ། རྒྱ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །ཁྲུབ་པ་ཡོད་དེ། རབ་གྱི་
 མཐར་ཐུག་པ་མ་ཐོབ་པར་སྒྲོབ་པའི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བརྟེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
 མཐའ་དག་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་སྤུ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་རིགས་བྱིན་གྱི་དགོངས་
 པའོ། །སྤྱ་ག་ཏ་ལྷོས། ཆོས་ཉིད་དང་པོར་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པས་ཐག་བཅས་འདི་དག་ནི་འདིག་རྟེན་པའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བེར་བ་དང་། འབྲུམ་པས།

⁹⁴⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༡ ཞོག་ ༡༡༦༠ ཟླ་ ༢༡

མངོན་དུ་བྱེད་དུས་ནི་གཉིས་ཏེ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཆོ་ཆོས་དབྱིངས་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ལ་ཆོས་སྐུ་
 ལྷུང་མ་མཐོང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ལས་འདི་སྒོམ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་དང་པོ་མངོན་དུ་མི་
 བྱེད་ཅེས་ཟེར་བ་གཉིས་ནི་འབྱོར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དག་
 བའི་ཆོས་ཞེས་པ་བསྟོད་བཀུར་བསྐྱུགས་པ་ལ་འཆད་ཀྱང་བཤད་པ་སྤྲུལ་མ་ཉིད་གཞུང་གི་དོན་ལ་
 བྱུགས་སོ། །གཉིས་པ་(ཡན་ལག་)ནི། དེ་དག་ཀྱང་ཞེས་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་(ཉིང་ལག་གི་དབྱེ་
 བ་)ནི། དེ་ཡང་ཞེས་སོ། །ཡང་དང་ཀྱང་ནི་སྤྲུལ་མ་ལ་གསུམ་དུ་མ་ཟད་པའོ། །བཞི་པ་(དོན་བསྐྱུ་བ་)ནི།
 མོས་པ་གསུམ་ལ་དགྲ་དགྲར་བྱེ་བ་དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་སོ། །འདི་དང་པན་ཡོན་ལ་ཐམས་ཅད་ལ་
 མདོ་དངས་ན་འབྱམས་གྲས་ཤིང་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་པ་སྐྱེད་མི་རུས་པས་བཞག་གོ།

(བསྟོད་བཀུར་བསྐྱེད་གསུམ།)

གཉིས་པ་(ཕན་ཡོན་)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
(མཚམས་སྐྱར་)ནི། མོས་པའི་འོག་ཏུ་དེའི་ཕན་ཡོན་བསྟོད་བཀུར་བསྐྱེད་གསུམ་པ་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་
སྟོན་ན། སངས་རྒྱལ་དང་སོགས་པ་བྱང་སེམས་གྱིས་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་མཛད་དོ་ཞེས་སོ། །གང་
ལ་མཛད་ན། དུམ་ལ་སྐྱར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན། མོས་པ་གསུམ་པོ་དེ་སྟོམ་
པའི་སོགས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། བརྒྱ་བྱེད་གྱིས་མོས་པར་བཤད་པའི་དུམ་དེ་ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་
ལྟན་པར་བསྟན་པ་ལ་འཕྲོས་ནས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། བསྟོད་པ་སོགས་སུ་འདོད་དོ། །གང་ལ་ན།
དུམ་ལ་མོས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་ཅུམས་སུ་འོ། །གང་གིས་ན། དགུ་ཚེན་གསུམ་གྱིས་སོ། །ཕན་
ཡོན་གསུམ་པོ་འདི་མོས་པ་ལ་མཚོན་པ་ཅུམ་ཡིན་པས་བསྟོ་བ་དང་ཡི་རང་ལ་ཡང་སྐྱར་ཞེས་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། རྩ་བའི་དོན་དགོལ་བ། རང་བཞིན་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་
(རྩ་བའི་དོན་དགོལ་བ་)ནི། དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་སྟེ་
མཛོན་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དུམ་ལ་ཞུགས་པའི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་
པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པའི་དང་པོའི་གནས་སྐབས་དགུ་དག་ཏུ་ཅུམ་པ་དགུས་
གོང་ནས་གོང་དུ་སྟེ་རང་དོན་མོས་པ་དགུ་སྟོམ་པ་ལ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ལས་ལྷག་པའི་ཚུལ་དུ་མཛོན་པར་
དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་བསྟོད་པར་འདོད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ལ་བཀུར་བ། གསུམ་པ་ལ་བསྐྱེད་གསུམ་པ་ཅུམས་སྐྱར་རོ། །སོ་སོར་ནི་རེ་རེ་
ལ་ཞེས་པའོ། །ཤེར་སྟོན་དུ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་མཐོང་བའི་ཆོས་

གྱི་མཆན་ཉིད་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་པོ་ལ་བསྟོན་པ་དང་།⁹⁵⁰ ཞེས་ངེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་ཡུམ་ལ་
 མི་སྟོར་བར་མོས་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་(རང་བཞིན་ངོས་བསྟར་བ་)ནི། བསྟོན་བཀུར་
 བསྐྱུགས་གསུམ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་པ་དེས་ན་བསྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་
 དོན་ཡང་དག་པ་སྟེ་མོས་པ་སྟོམ་མཁན་གྱི་ཡོན་ཏན་དོན་གནས་མཐོར་བ་ངེ་ལྟར་བཞིན་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཆ་དང་དེ་ལྟར་ངེས་ནས་བརྟོན་པའི་མཆན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཙམ་བྱ་སྟེ་དག་སྟན་པ་ངོ་
 བསྟོན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོག་གསལ་ལས། འདི་དག་ནི་དག་སྟན་པ་ངོ་བོ་བསྟོན་གྱི་རང་
 བཞིན་མ་ཡིན་གྱི། ལེགས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཐུགས་དབྱེས་པས་གནས་
 པ་ཁོ་ན་བསྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ།⁹⁵¹ ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ཉི་ལྟང་ལས། དེ་ལྟར་ན་བསྟོན་པ་ལ་
 སོགས་པ་འདི་དག་ནི་དོན་ཡང་དག་པ་ངེ་ལྟར་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཆའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་གྱི་རིག་བྱེད་
 ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་བརྟོན་པ་ནི་བསྟོན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུས་པ་ལྟར་དོན་བརྟོན་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ།⁹⁵² ཞེས་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་བྱེད་དང་བཞི་པའི་ཨོ་ནི་བཀུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བརྟོན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་སྤྱི་ཆངས་པ་ནི་དམ་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བྱ་བཀུར་བ་ཡིན་པར་
 འགྱུར་ན། འདིར་ནི་ངེ་སྐད་དུ་བརྟོན་པའི་རྟོགས་པའི་ཆའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མར་ལྟ་
 བྱའི་ཆོག་རྗེས་སུ་བརྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་བསྐྱུགས་པ་བརྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྟོན་པ་
 གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཡང་སྒྲུར་གཏོགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ན། འདིར་ནི་ཆ་དགུ་པའི་རྟོགས་
 པའི་མཆན་ཉིད་བསྐྱུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟར་གཉིས་ཀའོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ་ནི་སྒྲུང་ལས། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྟོ་བ་སྟེད་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་བསྐྱུགས་པ་བརྟོན་པས་
 བསྐྱུགས་པའི་དོན་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་⁹⁵³ ཞེས་གསུངས་པས་དག་ཙམ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྤེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་

⁹⁵⁰ བསྟོན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༤༩ ཟེང་། ༣

⁹⁵¹ བསྟོན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༥ ཟེང་། ༡༠

⁹⁵² བསྟོན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༥ ཟེང་། ༡༥

⁹⁵³ བསྟོན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༥ ཟེང་། ༡༥

དཔའ་ལ་སྟོ་བ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ལ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་བསྟོན་པ་དང་བཀུར་བ་
 དང་བསྐྱབས་པའི་དོན་ཉི་ལྔ་སྟེད་པ་ཡིན་ནོ།⁹⁵⁴ ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རབ་འབྱོར་གྱིས་བརྒྱ་
 བྱེན་ལ་ཁྱོད་གྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་རྣམས་ལ་མོས་པ་སྟེད་པ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་སོགས་འདི་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་འདི་གསུམ་ལེགས་སོ་
 ཞེས་པའི་ངག་ཅུ་སྟོན་པ་མིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་ལེ་ལུ་བརྒྱད་མར་འདི་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུ་འཇོག་
 སྟེད་པ་མཐོང་བས་ཤེས་སོ། །ཤུའི་སྟེན་ཅི་ངག་ཏུ་འདོད་དེ། སྟོང་པོ་མཆོག་ཏུ། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་
 བྱེ་ཆུང་ཏུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་བསྟོན་པ་དང་བཀུར་བ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ།⁹⁵⁵ ཞེས་
 སོ།།

⁹⁵⁴ བསྟོན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༡༡ ཞོག ༡༣༣༣ ཟླ་ ༡༣

⁹⁵⁵ བསྟོན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༡༣ ཞོག ༡༤༥ ཟླ་ ༣

(བསྟོན་སྟོན་ལམ།)

གཉིས་པ་(བསྟོན་བ་)ལ་(མཆོམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
 (མཆོམས་སྐྱར་)ནི། མོས་པའི་འོག་ཏུ་ཟག་བཅས་བསྟོན་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གོང་
 གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡུམ་ལ་མོས་པ་ལ་དེའི་དགེ་རྩ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྟོན་བ་འབྱུང་བས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི།
 བན་ཡོན་དུ་ཡུམ་ཡོད་པས་མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། བྱམས་
 པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྟོན་བ་དང་ཉན་རང་གི་གཞི་གསུམ་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱང་པར་བསྟན་པའི་སྟོ་
 ནས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། བསྟོན་བ་ལ་བྱང་པར་དང་བྱེད་པ་དང་ངོ་བོ་སྟེ་གསུམ་
 མོ། །དང་པོ་ནི། ཀྱང་པ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཀྱང་པ་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཀྱང་པ་ལྷག་མ་
 ནམས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ་ངོ་བོ་ལ་བརྩུ་གཅིག་གོ། །འདི་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་སྟེ་མདོ་ལ་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་
 གོ། །དེ་ལ་བྱང་པར་ནི་མདོར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་སེམས་ཅན་ཀྱན་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲ་
 མེད་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་བསྟོན་བ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་ཉན་རང་
 གི་དགེ་བ་ལས་རབ་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱེད་པ་ནི་དེའི་འཐད་པར་ཉན་རང་རང་ཉིད་གཅིག་
 སུ་དུལ་བའི་ཆེད་དུ་གནས་ལ། བྱང་སེམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་གནས་པར་གསུངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ནམས་ལ་ཐེག་གསུམ་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་སྟོན་པའི་རྒྱར་གྱུར་པས་
 སོ། །སྟོན་དཔོན་འདི་དང་འབྲེལ་བྱེད་གཞན་ནམས་ནི་དང་པོ་ཡང་བསྟོན་བ་གཅིག་ཏུ་བགྱངས་ནས་བརྩུ་
 གཉིས་སུ་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། བསྟོན་བ་བྱེད་དོ། །གངས་དུ་ན། ནམ་པ་བརྩུ་གཉིས་སོ། །འདི་ལ་དུག་
 ལས། དང་པོ་གང་དུ་ན། སྒྲ་མེད་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་ན། སེམས་ཅན་སོགས་ཏེ།
 སྟོན་འཇུག་ལས། དངོས་སམ་ཡང་ན་བརྒྱད་ཀྱང་རུང་། །སེམས་ཅན་དོན་ལས་གཞན་མི་

སྤྱད། །སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྐྱོལ་⁹⁵⁶། །ཞེས་པ་ལྟར་
 རོ། །གསུམ་པ་དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་ན། །མི་ཐད་སོགས་ཏེ། །མདོ་ལས། །རི་ལྟར་ཆུ་ཐེགས་རྒྱ་མཚོ་
 ཆེན་པོ་ལྟར། །རྒྱ་མཚོ་མ་སྐྱམས་བར་དུ་དེ་མི་འཛད། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་བསྐྱོས་དག་གི་བ་
 ཡང་། །བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་མི་འཛད།⁹⁵⁷ །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་གང་གིས་ན། །ཡུལ་བཅུ་
 གཉིས་ལ་མ་ཞེན་པའི་རྣམ་པར་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། །སེམས་ཅན་ལ་ལམ་མ་ཞོར་བར་སྟོན་
 པའི་རྒྱ་སྟེ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །དེ་གང་ན་དང་པོ་
 བཅུ་གཉིས་མིང་དང་ཕྱི་མ་བཅུ་གཉིས་དོན་ཡིན་པས་མིང་དང་མིང་ཅན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་
 གྱེ། །མོས་པའི་སྐབས་སུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་མོས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་ལ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བྱུང་བར་
 ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པའི་བསྐྱོབ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲོ་ན་
 མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་དམིགས་པར་སྦྱོར་མ་ལྟར་དམིགས་པ་དང་། །ཐེག་པ་གསུམ་
 ཀྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་སེམས་ཅན་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་རང་རང་གི་ལམ་ཉི་བར་སྟོན་པའི་རྒྱ་སྟེ་
 རྗེའི་རོ་བོ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་བྱེད་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པས་སོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྲོ་མ་དང་ཕྱི་མ་
 རྣམས་ཀྱི་མཐར་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་སྦྱར་རོ། །བྱང་ཆེན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་
 བའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ། །དེ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་སྤྲོ་མེད་རྗོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པ་འདི་ཉིད་རབ་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སོགས་
 པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གིས་རི་ལྟར་མཚན་མར་
 བྱས་ཏེ། །སྤྲོ་མེད་རྗོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་དེ་དག་དང་དམིགས་པ་དེ་དག་

⁹⁵⁶ བསྐྱོབ་འགྲུག་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༤༡ ཞོག་ ༩༡༩ ཟེང་། ༤

⁹⁵⁷ ལྷང་འདི་བཀའ་འགྲུག་ནང་མ་རྟེན།

དམིགས་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།⁹⁵⁸ །ཞེས་སོ། །འདི་ལ་རྒྱུ་སྒྲུབ་དུ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་
 པ་མི་དམིགས་པར་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྗེས་སྤྱོད་ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་བསོད་ནམས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲུབ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོན་བར་
 བྱའོ།⁹⁵⁹ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱི་མ་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་མི་དམིགས་པར་དམིགས་པ་ཞེས་འབྱུང་བས་
 གཞུང་འདི་དང་རྒྱུ་སྒྲུབ་གི་བསྟོན་བ་ཐ་མ་གསུམ་ལ་མི་དམིགས་པ་ལ་ཞེས་ཡུལ་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་
 དམིགས་པར་ཞེས་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་རྫོགས་ཚུལ་ལ་སྤྱར་ན་ལེགས་ཏེ། འདི་ཞེན་མེད་དུ་བསྟན་བཞེད་ནས་
 མཛད་ལ་སྟོན་མི་དམིགས་པར་མ་རྫོགས་ན་ཡུལ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཞེན་པར་བྱེད་པས་
 སོ། །ལུང་འདིས་བྱང་པར་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྟོན་བར་བྱེད་མཁན་ལ་མི་བྱེད་པར་བསྟོན་བའི་གྲངས་བཅུ་
 གཉིས་གང་ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྟོར་བ་ཡང་བཀག་གོ། །བདག་ལྟ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི།
 གང་གིས་སྟོན་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཏེ། གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་དེ་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་དེ་དག་ལ་སེམས་ཀྱང་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཤེས་པར་མི་འགྱུར། ཉན་
 ཐོས་སྤྱོད་ཤེས་པར་མི་འགྱུར། དགོ་བའི་རྩ་བར་འདུ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སེམས་གང་གིས་
 ཡོངས་སྤྱོད་པའི་སེམས་དེ་ལ་ཡང་སེམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་
 བྱང་ཆེན་ལ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བ་མེད་དོ།⁹⁶⁰ །ཞེས་སེམས་དང་ལྟ་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་
 སྤྱར་རོ། །དེ་གསུམ་ཡང་མཚན་མར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། དམིགས་པར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་
 དང་། ཡོངས་སྤྱོད་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་གྱིས་དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་བརྩུང་བའོ། །བསོད་ནམས་མཛོན་
 པར་འདུ་བྱ་བ་དེ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབེན་པར་ཤེས་པ་ནི། བདག་དང་སོགས་པས་
 གཞན་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་རྟོག་སྟེ། བྱང་ཆེན་གྱིས་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་
 དེ་ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱིས་དབེན་པར་ཤེས།⁹⁶¹ །ཞེས་སོ། །ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་

⁹⁵⁸ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག་ ༣༡༩ ཟེང་། ༡༧

⁹⁵⁹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༤༡ ཞོག་ ༡༩༣ ཟེང་། ༡༠

⁹⁶⁰ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག་ ༣༣༩ ཟེང་། ༡༣

⁹⁶¹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག་ ༣༣༤ ཟེང་། ༤

གཤེགས་པའི་དགེ་བའི་ཙ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དྲན་ནས་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་
བཅས་པའི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་བ་སྟེ། བྱང་ཆེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྡན་འདས་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་དེ་དག་གི་དགེ་ཙ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱས་ནས་
འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པར་བྱ་སྟེ། ཡོངས་སུ་བསྟོན་པ་རིམ་བུ་ཁོ་ནར་གང་གིས་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་
བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བ་ཁོ་ན་སྟེ། དེའི་རིགས་ཅན་དང་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ།⁹⁶² ཞེས་གསུང་
དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཡུམ་གྱིས་སྦྱིན་
སོགས་མི་དམིགས་པར་བསྟོན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བཅས་པ་ནི། སྦྱིན་སོགས་དུག་སྟེ། བྱང་
ཆེན་དེ་དག་གིས་ཡུམ་འདིར་ཐབས་མཁས་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཡུམ་འདིར་བྱང་ཆེན་གྱི་
ཐབས་མཁས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡུམ་ལ་མ་བརྟེན་པར་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་
པར་མི་བྱས་སོ།⁹⁶³ ཞེས་སོ། །

འཁོར་གསུམ་དུ་དམིགས་པའི་མཚན་མ་མེད་པ་ནི། བར་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་སོགས་ཀྱི་མཚན་
མ་ནི་འཆང་རྒྱ་བའི་རྒྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་བས་དུག་ཅན་དེ་དང་འདྲ་བར་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་
ཅན་ལ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པ་མེད་དོ།⁹⁶⁴ ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་ཞིང་དགུས་པ་ནི་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མེད་པས་དགེ་བའི་ཙ་བ་དེ་དག་གི་རིགས་གང་ཡིན་པ་དང་རང་
བཞིན་གང་ཡིན་པ་དང་། མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་མཐུན་ཅིང་ཆོས་ཉིད་གང་གིས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
བདག་གིས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱའོ། །རིམ་བུ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྡན་འདས་དེ་དག་གིས་
མཐུན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པ་ཞེས་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱིས་
རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོན་པར་བྱ་སྟེ།⁹⁶⁵ ཞེས་སོ། །ཁམས་གསུམ་པར་མ་གཏོགས་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཞེན་པ་མེད་

⁹⁶² བསྟོན་འགྲུལ་ དཔེ་བསྟུང་མ། དེ་ག ༥༠ ཞོག ༡༡༠༩ ཟླང་ ༡༥

⁹⁶³ བཀའ་འགྲུལ་ དཔེ་བསྟུང་མ། དེ་ག ༣༥ ཞོག ༣༣༩ ཟླང་ ༤

⁹⁶⁴ བཀའ་འགྲུལ་ དཔེ་བསྟུང་མ། དེ་ག ༣༥ ཞོག ༣༤༩ ཟླང་ ༡༩

⁹⁶⁵ བཀའ་འགྲུལ་ དཔེ་བསྟུང་མ། དེ་ག ༣༥ ཞོག ༣༤༥ ཟླང་ ༤

བ་ནི་འདོད་པ་དང་སོགས་པས་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་ཏེ། བྱང་ཆེ་གཟུགས་གང་འདོད་པ་
 དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སྤྱི་མ་གཏོགས་པ་དེ་ནི་འདས་པ་མ་ཡིན་མ་འོངས་པའང་
 མ་ཡིན་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མཆོན་མའི་ཚུལ་ལམ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོངས་སྤྱི་
 བསྟོ་བར་མི་བྱས་སོ།⁹⁶⁶ །ཞེས་སོ། །བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་བསྟོ་བ་ཚུང་དུ་ནི། དགེ་བ་བཅུ་
 དང་སོགས་པས་ཆོད་མེད་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་མངོན་ཤེས་ལྡན་ཏེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་
 པོའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དགེ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་
 པར་གྱུར། ཆོད་མེད་བཞི་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོན་པས་འདུག་པ་
 བཞི་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྡན་པར་གྱུར་ན་ཞེས་རབ་འབྱོར་ལ་སེམས་ཅན་དེ་དག་བསོད་
 ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལམ།⁹⁶⁷ །ཞེས་ངེས་ཤིང་འཕེལ་བར་ལན་བཏབ་པ་ན་དེ་ལས་ཀྱང་མ་ཆགས་
 པས་དགེ་ཅུ་བསྟོ་བ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་
 འབྲིང་ནི། སྟོང་གསུམ་སེམས་ཅན་རྒྱུན་ཞུགས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་བར་ཐོབ་པ་ལ་རིགས་
 ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོས་མཆོད་པ་སྟེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་
 སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པར་གྱུར་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་
 དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་དག་བཅོམ་པར་གྱུར་ཏེ་⁹⁶⁸ །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་
 ཡང་གསུངས་ནས་སྤྱི་ལྟར་ངེས་ལན་མང་དུ་བཤོ། །འདིར་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས་རྒྱུན་
 ཞུགས་སོགས་ལ་མཆོད་པར་བཞེད་པ་ནི་མདོ་འགྲེལ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་ལོ། །

བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་བསྟོ་བ་ཆེན་པོ་ནི། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་སྤྲོད་མེད་པའི་
 བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱལ་གནས་པ་ལ་ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་གྱིས་མཆོད་པ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་
 པོའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྲོད་མེད་རྫོགས་བྱུང་དུ་

⁹⁶⁶ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༧ ཞོག་ ༣༩ ཟླ་ ༩

⁹⁶⁷ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༧ ཞོག་ ༣༩ ཟླ་ ༡༧

⁹⁶⁸ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༧ ཞོག་ ༣༩ ཟླ་ ༩

ཡང་དག་པར་ཞུགས་པར་གྱུར་ཏེ།⁹⁶⁹ ཞེས་དེ་ལ་སྟོགས་བཅུ་གསུམ་པུ་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ན་ཡོད་པའི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པ་ལ་སྒྲུབ་བཞིན་ངེས་ལན་མཛད་པའོ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་
 ཞེས་སོགས་འདི་དེའི་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བསྟོན་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུག་ཏུ་སྒྱུར་
 དགོས་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུབ་དུ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་ཉི་
 བར་སྟོན་པའི་བྱ་བ་དང་ལྷན་པའི་ཡོངས་སུ་བསྟོན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཅིག་ཁོ་ན་འགའ་ཞིག་འགའ་
 ཞིག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོའི་དོན་དུ་ངེས་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་པོ་སྟོ་
 དམན་པ་རྣམས་ལ་པན་གདགས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམས་པ་བཅུ་གཉིས་བྱས་པ་ཡིན་
 ལ།⁹⁷⁰ ཞེས་པས་སོ། །འདིས་ནི་བསྟོན་བ་ཐམས་ཅད་ཐོ་ཐོ་ཐོ་དང་པར་འདོད་པ་ཡང་བཀག་ལ་ཆུང་
 འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡང་དཔེ་གསུམ་གྱི་སྟེང་ནས་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པས་སོ། །ལྟ་བུ་བསྟོན་
 རྒྱ་ནི། མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དང་། དེ་ནས་
 སྤྱང་ན་ལས་འདས་ཀྱི་དང་། དེ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱབ་པའི་བར་གྱི་དགོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཐེག་གསུམ་གྱིས་སྟོན་པར་བྱས་པ་དང་། སྟོན་པ་སྟོན་པ་སོགས་པ་འདི་གཉིན་ལས་འདས་མ་འདས་
 ཀྱི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྟོན་པར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་ལས་འདི་དག་དང་པོར་སྟོན་གཅིག་ཏུ་
 བསྟོན་པ་ཤིང་དེ་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱས་ནས་དེའི་དགོ་བ་བསྟོན་པར་གསུངས་པས་གཞན་གྱི་
 དགོ་ཅ་བསྟོན་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཐེག་དོག་མེད་པའི་ཡི་རང་བྱས་པ་ན་བྱེད་པ་པོ་དང་མཆོངས་
 པར་ཐོབ་པའི་དགོ་བ་དེ་ཉིད་བསྟོན་པ་ལ་བཏགས་སམ་སྟུམ་སོ། །སྒྲུབ་བསྟོན་བ་བཅུ་གཉིས་བྱེད་པར་
 བསྟན་པ་ནི། བསྟོན་པའི་གངས་ཡིན་གྱི་བསྟོན་རྒྱ་མིན་པས་བསྟོན་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་བསྟོན་པའི་ཞེས་
 འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །དུག་པ་པོ་པོ་ནི། རྒྱན་ལས། བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་

⁹⁶⁹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག་ ༣༥༥ ཟླང་། ༡༤

⁹⁷⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༡ ཞོག་ ༡༣༥༥ ཟླང་། ༡༣

དང་བཅས་པ་སྟེ།⁹⁷¹ ཞེས་པ་ལྟར་དགོ་ཅ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྟོབ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་། མི་ཟད་པར་
འདོད་པའི་འདུན་པ་ནམས་ཅི་རིགས་པ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་ཏོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱང་དགོས་སོ།།

⁹⁷¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༥༠ ཞོག ༤༥༩ ཟེང་། ༩༠

(རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་བའི་སྒྲོམ་ལམ།)

གསུམ་པ་(ཡི་རང་)ལ་(མཚམས་སྦྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
 (མཚམས་སྦྱར་)ནི། བསྟོ་བའི་འོག་ཏུ་ཟག་བཅས་གསུམ་པ་རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་གསུངས་ཏེ། གོང་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ལེགས་པར་བསྟོས་པའི་དགོ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཡི་རང་གིས་
 སྤེལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །འདིར་བསྟོ་བའི་འོག་དང་སྦྱད་པར་གོང་དུ་བསྟན་པ་ནི། བསྟོས་པའི་
 དགོ་བ་ཡི་རང་གིས་སྤེལ་བ་དང་ཡི་རང་གིས་དགོ་བ་བསྟོ་བ་གཉིས་པན་ཚུན་མཚུན་པར་འཆད་
 རོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། དགོ་ཅ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་བྱ་བར་གསུངས་ན་ཅི་ཅམ་
 གྱིས་རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་རབ་འབྱོར་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངེས་པའི་
 ལན་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། ཐབས་དག་གིས་དགོ་བའི་ཅ་བ་ལ་ཡི་རང་བ་དང་། མི་
 དམིགས་པ་དག་གིས་དེ་ལ་ཡི་རང་བ་ནི། རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པར་བསྟན་
 བཅོས་སམ་མདོ་འདིར་བརྗོད་དོ་ཞེས་སྦྱར་བས་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡི་རང་གཉིས་སྤྱི་
 འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱང་ཆེན་གྱིས་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་དང་།
 ཞེས་པ་ནས་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ཐབས་མཁས་དགོ་བའི་ཅ་བ་དེ་དག་སྤྲོ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བར་
 བྱེད་⁹⁷²ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་བ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་ན། དགོ་
 ཅ་རྣམས་སོ། །གང་གིས་ན། ཐག་དོག་ཟད་པའི་རབ་ཏུ་སོགས་སོ། །རི་ལྟར་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐབས་
 མཁས་གྱིས་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་དམིགས་ནས་དང་དོན་དམ་པར་ཤེས་རབ་གྱིས་ཅིར་ཡང་མི་དམིགས་པར་
 རྫོགས་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །

⁹⁷² བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༡༧ ཞོག་ ༣༤༧ ཟླ་ ༡༡

གསུམ་པ་(བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོན་དོན་བསྐྱུ་བ་)ནི། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་
 རྟེན་དེ་ནང་ནས་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི། བསོད་ནམས་དུ་མ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་རྟེན་སྒྲེད་པར་
 བྱེད་དེ། མདོ་ལས། བསམ་མི་བྱུང་ལ་དད་རྣམས་ཀྱི། །རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་བསམ་མི་བྱུང་།⁹⁷³། ཅེས་པ་
 ལྟར་ཡུལ་སྒྲན་མེད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའོ། །འདུ་བྱེད་པའི་དཔེ་ནི། གསེར་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་
 དག་ནས་གསེར་གྱི་གར་བྱ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུའོ། །བསྐྱེད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་མོས་པས་བསྐྱུན་པའི་
 དགོ་བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ་རྒྱུར་བྱེད་དེ། ཤེས་རབ་དང་སྤྲོད་རྗེས་
 དགོ་བ་རྣམས་རྫོགས་བྱུང་དུ་སྟོབ་པའོ། །རྒྱུར་བསྐྱུར་བའི་དཔེ་ནི། གསེར་མགར་གྱིས་གསེར་སྒྲུམ་
 རྒྱུས་བྱའི་རྒྱ་རྒྱ་སོགས་སུ་བསྐྱུར་བ་བཞིན་དུའོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི། ཡི་རང་
 སྒྲོམ་པ་པོ་རང་དང་དགོ་བ་སྐྱུབ་པ་པོ་གཞན་གྱིས་བསོད་ནམས་བྱ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་འཛོལ་སྟེ། སྐག་
 དོག་ཟད་པའི་སྒྲོན་སྒྲོན་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་རང་གིས་བྱས་པ་ལྟར་གྱི་དགའ་བ་སྒྲོམ་པས་སོ། །དེ་
 ཡང་སྒྲོ་མཉམ་ན་མཉམ་པོ་དང་། མི་མཉམ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་འཛོལ་ཅེས་འཆད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་
 གསུམ་ནི་ཟག་བཅས་གསུམ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོན་དོན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་ནི་འཕགས་པས་
 མངོན་པའི་རྗེས་སུ་སྟོབ་དཔོན་འདི་རྣམ་འགྲེལ་ཤེས་སྒྲོན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀོད་པའོ། །

⁹⁷³ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་བ། ༩^ཉ སྟོག་ ༡༥༥ ཟླ་ ༩

(ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ།)

གཉིས་པ་(ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་)ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་གི་མཆམས་སྤྱར། སོ་སོའི་དོན་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཐུན་མོང་གི་མཆམས་སྤྱར་)ནི། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་དམན་མཆོག་
 གི་རིམ་བས་ཟག་མེད་སྒྲོམ་ལམ་འཆད་དེ། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་ངི་མ་རྣམས་པར་དག་
 བར་བྱེད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་སོ། །ཡང་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ལ་ཁ་ཅིག་ནི་
 སྤངས་ཉོགས་དང་གཞན་དག་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། ལ་ལ་གཞན་དབང་གི་ཡུལ་
 ཅན་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པ་དང་ཡོངས་བྱུང་གི་ཡུལ་ཅན་ངི་མ་སེལ་བ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་
 ལ་དང་པོ་ལྟར་ན། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་སྤངས་པ་ཡིན་པས་འདྲུས་མ་བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མི་
 འཐད་དེ། བེན་ཏུ་རྣམས་པར་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ། ཞེས་སྒྲོམ་ལམ་ངི་མ་སེལ་བྱེད་དུ་
 གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་ངི་མ་ཡི། །གཉིན་པོ་ཆུང་དུ་འེ། ཞེས་སྤང་
 བྱ་དགུ་འཛོམས་བྱེད་དུ་གསུངས་ལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཆེ་གཉིན་པོའི་བྱེད་པ་ཆད་པས་སོ། །དག་
 སྤྱོད་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེས་ནི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པ་ཅམ་དུ་བསྟན་གྱི་
 དེས་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ས་དགུ་ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བས་སོ། །དེས་ན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཡོད་དོ། །གསུམ་པས་ནི། མཉམ་ཐེས་ལ་འདོད་པར་སྤང་
 བས་དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ནི་མཉམ་ཐེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་སྤར་བསྟན་
 བས་སོ། །དེས་ན་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་གཅིག་ཉིད་ཡུལ་ཉོགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཐོབ་བྱ་འབྱུང་བར་
 བྱེད་པ་དང་། སྤང་བྱ་འཛོམས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ངི་མ་སེལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོག་པ་ནས་བསྟན་
 བས་འདི་གཉིས་དངོས་པོ་ཐ་དད་པར་མི་བསམ་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། མི་དམིགས་པར་ཉོགས་པའི་
 ཡུལ་གྱིས་དག་བ་བསྟོ་བ་དང་། ཡི་རང་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལ་འཕྲོས་ནས། ལྷ་རིའི་བྱས་ཡུལ་དེ་སྤང་
 བར་བྱེད་པ་དང་བྱག་བྱ་བར་འོས་པ་ལ་སོགས་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྐབས་པ་དང་། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་བཤད་པའོ། ༥

(སྐབ་པ་སྒྲོམ་ལམ།)

དང་པོ་(སྐབ་པ་)ལ་(མཆོམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་
 རྩར་)ནི། ཟག་མེད་ལ་གཉིས་ཡོད་ལ་དེའི་ཕྱིར་བཤད་པའི་རིམ་པས་དང་པོར་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་
 སྐབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། སྐབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཡང་
 གཉིས་ལས། གང་གིས་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དང་པོ་གསུམ་སྟེ། རོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དང་སྒྲོའི་རྣམ་
 པའོ། །དེའི་ནི་སྒྲོམ་ལམ་དེའི་ཞེས་བཤད་དེ་ལུས་རྣམ་གཞག་ལ་བསྟེན་དགོས་སོ། །གང་བསྐབ་བྱ་ལ་
 ཉམས་པའི་རྒྱས་པ་ནི། ཕྱི་མ་གཉིས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་གཏོད་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
 པར་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། སྐབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་དེའི་རོ་བོ་ཉིད་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་སྟེ། ལུམ་
 ནི་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཡང་དག་
 པར་སྟོན་པར་བབྱེད་པའོ།⁹⁷⁴ །ཞེས་སོ། །འདིར་སྒྲུབ་པར་བབྱེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོའི་དོན་ནོད་
 སོགས་བཞི་དང་མཐོང་ལམ་བཅུ་དྲུག་དང་། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བཤད་ཅིང་སྤྱད་བསྐུལ་ལ་ཆོས་
 བཟོད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་རང་གི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པས་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རབ་རིབ་
 དང་བྲལ་བར་བབྱེད་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པའི་མདོའི་བཤད་པ་མཛད་ནས་དེ་དག་གྱུང་སྟོན་ཀྱི་སྟོབ་
 དཔོན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་སུ་རྒྱུ་སྤང་དུ་འབྱུང་བ་ལ། ཨ་བླུས་སྐབས་འདིར་ཟག་མེད་སྐབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་
 ཁོ་ན་བསྐབ་པར་བྱ་བ་ཡོན་པས་དེ་ནོད་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རི་ལྟར་རིགས་ཞེས་པ་དང་།
 ཁམས་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤྱད་བསྐུལ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཀྱིས་སྟོང་བར་སྟོན་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་
 བསྐབས་པས་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་རོ་མཆོར་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་དགག་པ་སྤྲོ་བ་ནི།
 རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རོ་མཆོར་བར་སྟོན་པ་སྟེ་དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་དུ་བཟོད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་འདིའི་

⁹⁷⁴ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག་ ༣༤༩ ཟླ་ ༡༥

སྐབས་ཀྱི་མདོའི་དོན་སྐབས་སློམ་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་སྟོབས་བཙུ་བ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱལ་བ་དང་མགོན་
བ་བྱེད་པ་ལགས་སོ་ཞེས་པའི་སྐབས་འདིའི་མདོ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཙུ་དང་མི་
འཇིགས་པ་བཞིའི་བཤད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞིབ་པར་བྱས་པ་དང་རི་ལྟར་མི་འགལ། དེས་ན་ཡིད་ཤལ་
དོག་གིས་དགྲུགས་ཀྱང་བླ་པ་རྣམས་དུ་བཞག་སྟེ་སྤྲོད་གོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་པཎྜི་ཏ་འདིས་སྟོབ་དཔོན་
ཀྱིས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་བཤད་པ་སྤྱི་ལྟུང་ལ་ཁོར་བ་མང་པོ་སྤྲང་བ་ནི་བདག་གིས་ཆོག་མངས་སུ་
དོགས་པས་མ་བྲིས་ལ། ལེགས་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་ཏེ་དོར་བར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་
སྤར་ལྟར་སྟོན་མེད་པ་ལ་ཤལ་དོག་གིས་སྟོན་འཛིན་འདོད་པ་འབའ་ཞིག་གོ།

སྐབས་སློམ་ལམ་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་ནི། འདིས་མ་ཟེན་པར་པར་ཕྱིན་གཞན་ནམ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་
སངས་རྒྱུ་མི་འཛོལ་བ་སྟེ། བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་འདིས་ནི་སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཟེལ་ཀྱིས་གཞོན་
ཞེས་པ་ནས་བསམ་གཏན་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཟེལ་ཀྱིས་གཞོན་ལོ་ཞེས་དཔྱད་པའི་ལོང་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་མིག་ལྟར་
མེད་ན་གྲོང་དུ་འབྱུག་མི་རྒྱས་པའི་དཔེས་གསུངས་སོ། །སློམ་ལམ་དེ་ཡིས་ཀྱན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་
བྱེད་པ་ནི། ཀྱན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་པར་སྟེ་འཇིག་དང་དམིགས་པ་མེད་པར་རྟོགས་ནས།
སྤྱོར་བའམ་སྐབས་པ་སྟེ། རྣམ་མཁུན་ཀྱི་བར་དུ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། སྟེ་བ་མེད་པ་དང་
དངོས་པོ་མེད་པ་དང་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་འཇིག་པ་མེད་པས་ཡུམ་མངོན་པར་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ།⁹⁷⁵ །ཞེས་སོ། །སློམ་ལམ་དེས་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ནི། སྤར་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་དང་ལྟར་པའི་ལམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མཆོན་མར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་
འབྱོར་བ་སློམ་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རི་ལྟར་མི་དམིགས་པ་དང་མི་ལེན་པ་དང་། མི་
གནས་པ་དང་མི་འདོར་བ་དང་མངོན་པར་མ་ཆགས་པ་དེ་ལྟར་གཏོད་པར་བྱེད་དེ།⁹⁷⁶ ཞེས་སོ། །སློམ་

⁹⁷⁵ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༧ ཞོག ༣༧༥ ཟེང་། ༥

⁹⁷⁶ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༧ ཞོག ༣༧༦ ཟེང་། ༡༣

ལམ་དེས་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ནི། ཐོས་བྱའི་དོན་ནམ་འབྲས་བྱ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཉིད་
དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཡུམ་འདི་ནི་པར་བྱིན་ཆེན་མོ་ལོ་⁹⁷⁷། ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་([ནམ་དག་སྒོམ་ལམ་བཤད་པ་](#))ལ་གཉིས། ནམ་དག་གི་རྒྱ་དང་། ནམ་དག་དངོས་
སོ། ༥

⁹⁷⁷ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་བ། ༣^ཉ ཞོག ༣༩༠ ཟེང་། ༡༠

(རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ།)

དང་པོ་(རྣམ་དག་གི་རྒྱ)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
 (མཚམས་སྐྱར་)ནི། སྐབས་པ་སྒྲིམ་ལམ་དེའི་འོག་ཏུ་ཟག་མེད་གཉིས་པ་ཡིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་
 མཚན་ཉིད་གསུངས་སོ། །རི་ལྟར་ན་མ་སྒྲུབ་རྒྱུ་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་བ་དང་འགྲེལ་རྒྱུ་གང་
 ཞིག་པོར་བས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་འདིའི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་གང་ཞིག་
 ཡིན་སྟེ་པའི་ཐེ་ཚོམ་བསལ་བ་སྟོན་དུ་གཏང་བའི་སྟོན་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། དུམ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་
 མོས་པ་དེ་གང་ནས་འདིར་སྐྱེས། ཅི་ཅམ་ནས་རྫོགས་བྱང་དུ་ཞུགས། ཅི་ཅམ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྣམས་བསྟེན་བཀྱར། ཅི་ཅམ་ནས་ཕྱིན་དུག་ལ་སྐྱེད་ཅེས་ལྷ་རིའི་བྱས་སངས་རྒྱས་ལ་བྱིས་པའི་
 ལན་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲིམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་གྱི་
 རྩ་བ་ནི་མོས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་རྒྱ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟེན་སོགས་ཡིན་པར་དག་ལྡན་ལས་སོ། །གསུམ་པ་
 (འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལོ། །དང་པོ་(སྐྱེ་བའི་རྒྱ)ནི། རྣམ་དག་སྒྲིམ་ལམ་སྐྱེ་
 བའི་རྒྱ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་ན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་བྱངས་མེད་པ་ལུན་རིང་པོར་
 བསྟེན་བཀྱར་བའི་སྟོན་མཉེས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་དེ་ནི་ཕྱོགས་བཅུའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆད་མེད་བྱངས་མེད་
 པ་བསྟེན་བཀྱར་ནས་འདིར་འོངས་ཤིང་སྐྱེས་པ་སྟེ།⁹⁷⁸ ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་
 པའི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་དེ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་བྱངས་མེད་ཆད་
 མེད་པ་ནས་སྐྱ་མེད་རྫོགས་བྱང་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་
 སྐྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་སྐྱེད།⁹⁷⁹ ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕྱིན་དུག་སྐྱབ་པའི་ཆེ་མི་དམིགས་པར་
 རྟོགས་པའི་སྟོན་བྲལ་གྱི་ཞི་གནས་སྒྲིམ་པ་ལ་མཁས་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་གང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་

⁹⁷⁸ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༡༥ ཞོག་ ༣༤༥ ཟླང་ ༡༤

⁹⁷⁹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༡༥ ཞོག་ ༣༤༤ ཟླང་ ༣

ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་ཡུལ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཙོན་པར་བྱེད་པ་དང་།⁹⁸⁰
 ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་)ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་སོངས་པའི་རྒྱལ་རྣམས་དག་སྒྲོམ་
 ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་ན་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོན་དགེ་རྩ་མ་བསལ་ས་པས་བདུད་
 གྱིས་ཐེབས་གྱིས་ནོན་པ་སྟེ་བདུད་གྱིས་གནོད་པ་བྱས་ནས་དེའི་དབང་དུ་སོང་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་མ་སྤྱདས་པས་ཆོས་ཟབ་མོ་སྟོས་བྲལ་ལ་མ་མོས་
 བའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་མ་གོམས་པས་ཕྱང་པོ་སོགས་ལ་དངོས་པོར་
 འཛིན་པ་སྟེ་ཞེན་བའོ། །བཞི་པ་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་འདྲིས་པར་མ་བྱས་པས་མི་དགེ་བའི་
 གྲོགས་པོ་དང་འགྲོགས་ཤིང་དེའི་དབང་དུ་སོང་བ་སྟེ་སྐྱེས་བྱ་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་བདུད་གྱི་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཟབ་མོ་རྣམས་ལ་མོས་པ་མེད་ཅིང་དད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱང་
 པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐེག་པའི་གྲོགས་པོའི་ལག་ཏུ་སོང་བས་ཞེ་
 སྤང་གི་སྦྱོང་པ་ཅན་བདག་བསྟོད་ཅིང་གཞན་སྟོང་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་རྣམས་པ་བཞི་པོ་དེ་
 དག་དང་ལྗན་ན་སྐྱེས་བྱ་སྟོན་པ་དེ་དག་ཡུལ་ཟབ་མོ་འདི་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ།⁹⁸¹ །ཞེས་སོ། །འདི་དག་
 མདོ་ནས་ཡུམ་ཙམ་ཞིག་གི་མ་ཐུན་རྒྱུན་དང་འགལ་རྒྱུན་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་བཙོན་
 གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་སྦྱར་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་དག་གི་ཡིན་པར་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་བཞེད་པ་
 ལྟར་ཡིན་ཏེ། གོ་རིམ་གྱིས་ཤེས་སོ། །དེ་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། རྣམ་དག་འདི་ལམ་གཞན་དང་གཞུང་
 གི་ཡུམ་ལས་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་གཙོ་བོའི་རྒྱར་བསྟན་ཏོ། །ཤུཌིས་ནི་སྐབས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་
 ལྔ་དང་དུག་པ་མོས་པའི་རྒྱ་བདུན་པ་སྟོང་བའི་རྒྱ་སྟེ་སྐབས་པའི་ཡན་ལག་བདུན་ཞེས་གཞུང་འདི་སྐབས་པ་
 སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཡར་གཙོད་དོ། །

⁹⁸⁰ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག ༣༤༠ ཟླ་ ༡༤

⁹⁸¹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༣༧ ཞོག ༤༠༠ ཟླ་ ༤

གཉིས་པ་(རྣམ་དག་དངོས་)ལ་གཉིས། རྣམ་དག་སྒྲིར་བསྟན་པ་དང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་བཞད་
 པའོ། །དང་པོ་(རྣམ་དག་སྒྲིར་བསྟན་པ་)ལ་(མཆོམས་སྒྲིར་དང་ཙ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་
 པོ་(མཆོམས་སྒྲིར་)ནི། བོད་གི་དེ་ལྟར་འཛོལ་པའི་རྒྱ་མཐུན་རྒྱུན་དང་མི་འཛོལ་པའི་རྒྱ་འགལ་རྒྱུན་
 དག་བཞད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་སྐབས་སུ་བབ་པ་རྣམ་དག་གི་ངོ་པོ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། སྒྲིར་ཏེ་
 འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་དག་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་སྟོན་ཏོ། །འདིར་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དང་འོག་ཏུ་སྒྲོ་
 བྱར་བྱི་བལ་བསྟན་པ་སྒྲི་དང་བྱུང་པར་གྱི་དོན་དུ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཡང་སྒྲོ་བྱར་བྱི་བལ་ཉིད་
 བསྟན་པས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། འབྲས་བུ་དག་པ་ནི་གཟུགས་དང་སོགས་པས་རྣམ་མཐུན་གྱི་
 བར་དག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་ན་འབྲས་བུ་དང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དག་པ་དེ་གཉིས་
 བ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་བཅད་དུ་མེད་པས་སོ། །དེས་ན་མདོར་གཟུགས་སོགས་དག་པ་འབྲས་བུ་དག་པར་
 བརྗོད་དོ། །གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་རྣམ་
 མཐུན་གྱི་བར་ལ་གསུངས་ནས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དོ། །འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡུམ་རྣམ་པར་དག་པ་
 ཡུམ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་རྣམ་པར་
 དག་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཡུམ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་གཉིས་སུ་
 མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དེ་ཐ་མི་དད་ཅིང་མ་ཆད་པའོ།⁹⁸² །ཞེས་འབྱུང་ཞིང་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་
 ཡང་དེ་ལྟར་དོ། །དེས་ན་དག་པ་ཉིད་དེ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ནི་འགྲེལ་སྲ་མ་དང་དེ་གཉིས་ནས་མེད་པས་
 ཞེས་པ་ནི་འགྲེལ་བྱེ་མ་བསྟུས་ལ་དག་པར་བརྗོད་ཅེས་པ་མདོར་དེ་ལྟར་བསྟན་ཅེས་དོན་བསྟུས་
 པའོ། །འོན་ཀྱང་འགྲེལ་བྱེ་མའི་ཡུམ་དག་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་གིས་མ་ཟེན་ལ་མདོའི་སྒྲས་ཟེན་ལ་
 དག་པ་གསུམ་གཅིག་ཡིན་པ་རྒྱ་མཆོན་དང་གཉིས་མེད་སོགས་བཞི་དམ་བཅའ་ལྟར་བྱུང་ཡང་བསྟན་
 བཅོས་ལས་བརྒྱུག་ནས་འཆད་དོ། །

⁹⁸² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༣༧ ཞོག་ ༩༠༩ ཟླ་ ༡༥

འདི་ཞིབ་པར་དབྱེད་ན་གསུམ་སྟེ། ཚེས་ཅན་དག་གཞི་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་དག་པ་
 གསུམ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་མེད་སོགས་བཞིར་བྱེ་བའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
(ཚེས་ཅན་དག་གཞི་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་)ནི་དག་ལྡན་ལས། གང་གི་དག་པ་ཞེ་ན།⁹⁸³ ཤེས་རབ་གྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟེ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
 རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་ནི་དེའི་དམིགས་པ་དང་དེའི་འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ཏེ།⁹⁸⁴ ཞེས་ཡུམ་
 སྒྲོམ་ལམ་གཟུགས་སོགས་དེའི་ཡུལ་འབྲས་བྱ་དེའི་འབྲས་བྱ་ལ་བཤད་དོ། །གྲགས་ཆ་ལས་འབྲས་བྱ་
 བྱི་བྱང་ཚུབ་སྟེ།⁹⁸⁵ ཞེས་སོ། །ཉི་སྒྲུང་ལས་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གང་ཡིན་པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་
 འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་པའི་འབྲས་བྱ་དེ་ནི་⁹⁸⁶ ཞེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་
 བཤད་ཅིང་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲོབ་དཔོན་དང་བྱད་ཉླ་བྱི་འབྲང་དོ། །སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འབྲས་བྱ་དང་ཡུམ་
 གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཆད་དེ། རྒྱུན་སྒྲུང་ལས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ།⁹⁸⁷ ཞེས་པས་སོ། །གཉིས་པ་(བསྐྱབ་བྱ་དག་པ་གསུམ་
གཅིག་ཡིན་པ་)ནི། ཡུལ་ལ་ཞེན་པ་སྟེ་བ་དེ་སྤིད་དུ་མ་དག་པར་འཛོག་ལ་གང་གི་ཆེ་གཉེན་སོས་ཞེན་
 པ་སྤངས་པ་དེའི་ཆེ་དག་བྱའི་ངེ་མ་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ངེ་མ་དེ་མི་སྟེ་
 བའི་དག་པ་ཡིན་མིན་དུ་བྱུང་པར་མེད་པ་ནི་འཕགས་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པའོ། །

གསུམ་པ་(སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་མེད་སོགས་བཞིར་བྱེ་བའི་དོན་བཤད་པ་)ནི། གཉིས་མེད་ནི་
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའོ། །གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པ་ནི་ལྗེ་མ་པོར་དགོངས་པས་གཉིས་སུ་བྱར་
 མི་རུས་པ་སྟེ་སྒྲོམ་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་བྱར་མི་རུས་ཞེས་པའོ། །དབྱེར་མེད་པའམ་ཐ་མི་དད་

⁹⁸³ བསྐྱབ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༣༧ ཟླང་། ༡༠

⁹⁸⁴ བསྐྱབ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༣༧ ཟླང་། ༡༧

⁹⁸⁵ བསྐྱབ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༡༣༧ ཟླང་། ༧

⁹⁸⁶ བསྐྱབ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༧༧ ཞོག ༡༥༥ ཟླང་། ༢

⁹⁸⁷ བསྐྱབ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༡༣༤ ཟླང་། ༡༧

པ་ནི་རང་བཞིན་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་མེད་པའོ། །བཅད་དུ་མེད་པ་ནི་ཡན་ལག་གམ་ཆ་ཤས་དུ་མ་མེད་
པའོ། །ཡང་ན་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ནས་སྤྲི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པའོ།།

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། ཡུལ་ཅན་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དང་ཡུལ་
གཟུགས་སོགས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་གཉིས་ནི་འཆད་འགྲུར་གྱི་ངི་མ་དེས་དག་པ་ཡིན་མིན་དུ་བྱུང་
པར་མེད་པ་ཡིན་པོ། །གང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་
གང་ཡིན་པ་དེའོ། །འདིས་དེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་
ལ་ཡོད་པ་ལས་གང་སྟམ་ན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིའོ། །རྣམ་པར་དག་ཚུལ་གང་ན། རང་རང་གི་ངོ་
སྒྲུལ་གྱི་མི་མ་སྟུན་སྤྱོད་གས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའོ། །བྱུང་པར་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གང་གི་སྤྱིར་ན། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་གཉིས་དག་བྱའི་ངི་མ་གཅིག་བུ་དེས་
དག་པ་ཡིན་མིན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལྟོག་པ་ལ་
ཡང་ཐ་དད་པར་གཅད་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དེའི་སྤྱིར་རོ། །རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཡུལ་ཅན་འབྲས་བུ་དང་།
ཡུལ་གཟུགས་སོགས་རྣམ་པར་དག་པར་འཛོག་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་བདག་
ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་དང་སོགས་པས་བདག་གི་བར་ཞེན་པ་སོགས་དང་བྲལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་སྟེ་དེ་
ཅུ་གྱིས་བཞག་པས་སོ། །དཔེར་ན་དགག་བྱ་གསེར་བུམ་གཅིག་གིས་དག་པའི་ཤར་ལུབ་གྱི་ས་
སྤྱོད་གས་དག་གཞི་དེ་གཉིས་བུམ་པ་གཅིག་བུ་དེས་དག་པའི་དག་པ་ཡིན་མིན་དུ་བྱུང་མེད་དེ། དགག་བྱ་
གཅིག་ཡིན་པས་ཞེས་པ་བཞིན་པོ།།

དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདིར་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཅུ་མ་གཏོགས་པ་སྤྱིར་རོལ་ན་ཡུལ་མེད་
པས་སེམས་དག་པ་ན་དེའི་སྣང་བ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པས་སྣང་བ་མ་དག་པ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
ངོས་ནས་མི་བཞག་གི་སེམས་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་སོ། །སྤྲ་མ་རྣམས་འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུ་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་སྟེ་བཅུ་གཅིག་ཉན་ཐོས་ལ་འབྲས་བུ་བཞིའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བཞི་རང་རྒྱལ་ལ་འབྲས་
བུ་དང་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་གཉིས་དང་བཅུ་བདུན་ནོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པའི་ཁྱད་པ་མེད་ཅིང་དོན་
ལ་ཡང་དེར་མ་དེས་སོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་དག་པ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དེ་བས་ན་མདོ་ལས་

རྣམ་པར་དག་པར་བརྗོད་དོ། །རི་ལྟར་ན། འབྲས་བུའི་དག་པ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དག་པ་ཡིན་པ་དང་
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དག་པ་འབྲས་བུའི་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རོ། །འདིར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དག་པ་པན་ཚུན་
དུ་གཅིག་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་དོན་གོང་གི་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་དག་པ་དེ་གཉིས་ལ་ལྷོག་པ་
ཡང་ཐ་དད་མེད་པར་འབྲེལ་ཆེན་རྣམས་ལས་བཤའ་བ་འབྲིག་པར་དགའོ།

གཉིས་པ་([ཐེ་བླ་ཏུ་བཤའ་བ་](#))ལ་གཉིས། ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་ལམ་
གྱི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་(མཚམས་སྒྱུར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་([མཚམས་](#)
[སྒྱུར་](#))ནི། འཕགས་བཞིའི་རྣམ་པར་དག་པ་སྤྱིར་ཏེ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ཐུན་མོང་དུ་བརྗོད་ནས་དེའི་
འོག་ཏུ་བྱད་པར་དུ་བྱེ་སྟེ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་([ཅ་བ་](#))ནི། ཏོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པ་ཉམས་པའི་བྱིར་
སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་ཐུག་ཡོངས་
སྤྱད་དག་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོངས་སྤྱད་དག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་གཉིས་སྤྱ་མེད་ཅིང་
གཉིས་སྤྱ་བྱར་མེད་དེ་ཐ་མི་དད་ཅིང་མ་ཆོད་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་
གཟུང་རྟོག་ཉམས་པའི་བྱིར་བསེ་རུས་མཆོན་པའི་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་གཤི་དང་།
ཐུང་ན་དང་། སྟེ་སྤྱགས་འདོན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྲུག་པ་རྣམ་པར་
དག་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ལ་གཉིས་སྤྱ་མེད་ཅིང་མ་ཆོད་པའོ། །ཞེས་སོ། །རང་རྒྱལ་
གཙུ་ཐོར་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲོམས་པས་འདིའི་རྣམ་དག་བསྟན་ཏོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་སྤྱིབ་པ་སྤར་
བཤའ་བ་གཉིས་དང་འཛིན་རྟོག་གསུམ་ཉམས་པའི་བྱིར། རྒྱལ་སྤྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ།
ཡུམ་རྣམ་པར་དག་པས་བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱིན་རྣམ་པར་དག་པ། ཞེས་སོ།

འདིར་བྱིན་དུག་གི་སྟོན་ས་རྣམ་བྱང་གི་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་དག་གསུངས་ལ། བྱང་
སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་བྱང་མ་ལུས་པ་བསྒྲོམས་པས་དེ་བསྟན་པར་མངོན་ནོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
རྣམ་དག་ནི་སྤྱིབ་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་དག་པའི་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ནོ། །མཐའ་ནི་ཆ་སྟེ་དེ་ལ་གཉིས་
དངོས་པོ་དང་དུས་ཀྱི་མཐའོ། །དེ་ལ་ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པས་མཐའ་དང་པོ་དང་རྟག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་རྟེན་
པས་མཐའ་གཉིས་པ་ལས་འདས་པའི་བྱིར་ཏེ། མཐའ་ལས་ཀླལ་བ་དང་། མཐའ་ལས་ཤིན་ཏུ་སོང་བ་

ཞེས་བྱ་བས་སོ། །འདིར་མཐའ་འདས་ཀྱི་བཤད་པ་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཨུ་ཞེས་པ་ཤིན་ཏུ་དང་
 མཐའ་འདས་གཉིས་ཀ་ལ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཞེས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་སྟོ་བརྟན་གྱིས་བཤད་
 བས་ཕྱི་མ་ལ་འདུག་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་འཕགས་པས་གསུངས་སོ། །རྣམ་དག་འདི་ལ་ཉི་མའི་
 འགེལ་བ་བཞི་དང་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགེལ་བ་གསུམ་པོ་གང་ནས་མདོ་སྦྱར་བ་མེད་ལ། སྟོང་ཐལ་བརྒྱ་
 པའི་བཤད་པ་དང་ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་གྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་གཉིས་གྱིས་མདོ་སྦྱར་བ་ནི་
 གཉིས་ཀ་ཡང་མི་མཐུན་ལ། ཕྱི་མས་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མདོ་རྣམ་དག་སྦྱར་བསྟན་གྱི་
 མདོར་བྱས་ནས་རྣམ་དག་དང་པོ་གསུམ་ཤུགས་གྱིས་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །མཁས་པ་དག་འདི་ལ་
 མཐའ་འདས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་སྦྱར་བ་ནི་མདོ་འགེལ་སྤྱད་དང་མི་མཐུན་ནོ། །གསུམ་པ་(འགེལ་
 བྱ་)ནི། དང་པོ་གཉིས་གཞི་ཤེས་དང་གསུམ་པ་ལམ་ཤེས་དང་བཞི་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་དག་ཡིན་ལ།
 བཞི་པ་ལ་ཉི་མུང་དུ། མཐའ་ལས་འདས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བཟོད་ལ་དེ་ལ་ཡོད་པས་ན་ཤིན་ཏུ་
 བཏོ། །ཞེས་དང་། ཐུབ་དགོངས་སྤྱད་ཡང་། ཤིན་ཏུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
 བའི་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་⁹⁸⁸ཞེས་འབྱུང་བས། ཤིན་ཏུ་རྣམ་
 པར་དག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ཤིན་ཏུ་བ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་ལ་ཡོད་པ་ལ་
 གོ་དགོས་ཤིང་གཞན་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་(མཐར་ཐུག་པའི་ལམ་གྱི་བྱད་པར་)ལ་གཉིས། ལམ་གྱི་བྱད་པར་དངོས་དང་། ཚོད་
 པ་སྤང་བཏོ། །དང་པོ་(ལམ་གྱི་བྱད་པར་དངོས་)ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་(ཇི་བ་)ནི།
 ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྟོས་པའི་ཞར་ལ་རྣམ་ཀྱན་ཤིན་
 ཏུ་བ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ཤིན་ཏུ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཉམས་ཞེས་ཉན་ཐོས་དང་
 སོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བའི་ཅིག་ཤོས་ཕྱོགས་རེ་ཅམ་སྤངས་པའི་ཉི་ཆེ་བར་བཤད་
 པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ངི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་འདི་བ་ཡང་ལམ་མཐར་ཐུག་པ་རེ་རེར་

⁹⁸⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༣ ཞོག ༡༣༤༧ ཟླ་ ༡༩

མཚུངས་པས་སོ་སྟུང་དུ་བསམས་སོ། །གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(ཙ་བ་)ནི། ས་དགུ་
 ཞེས་པ་སྤང་བྱུངས་གཉིན་པོའི་རྟེན་ཡིན་ཞེ་ན། རྟེན་སྤང་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་
 ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ཞེས་སྒྲོས་པས་ན་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ས་དགུ་
 པོའི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གཟུང་བར་བྱའོ། །གང་ཡང་འདོད་པ་ཁམས་དང་སྤྲིད་ཅེ་ན། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་
 ཡན་ལག་སྤངས།⁹⁸⁹ །ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གིས། །གཞན་ནི་མི་ལྟོགས་པ་
 མེད་པར་གནས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གྱི་ས་དགུ་ནི་
 སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་སྒྲོས་པ་ནི་དེར་ཡུམ་དོན་དམ་
 པར་གནས་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། ས་དགུ་བཤད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཟུགས་
 མེད་དང་པོ་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་ས་དུག་སྟེ་དགུ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་པའི་
 ལུགས་གཉིས་བཤད་ཅིང་། རྣམ་ཀུན་ཏུ་ཡང་འདི་གཉིས་གདམ་ང་ཅན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱི་མ་ནི་མངོན་པ་
 གོང་འོག་རྣམས་དང་མཐུན་ལ། སྤྱི་མ་ནི་སྤྲིད་ཅེ་ཆེས་མི་གསལ་བ་དང་། འདོད་པ་ཆེས་མ་ཞི་བས་དེ་
 གཉིས་ལ་ཐག་མེད་བརྟེན་པ་མངོན་པ་ནས་འགོག་གོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱི་མས་ཐེར་བ་ལྟར་བྱང་སེམས་
 ཐབས་མཁས་པས་སྤྲིད་ཅེ་དང་འདོད་པའི་མི་གསལ་བ་དང་། གཡེང་བས་མི་གཞོད་པར་མངོན་པས་
 ལུགས་སྤྱི་མ་ཡང་མི་འཐད་པ་མེད་པར་སེམས་སོ། །སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་གཞུང་འདིར་ནི་ས་དགུ་པོ་
 དེ་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་རྟེན་ལ་བཤད་ན་འགྲིག་གོ། །དེ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ཡིན་ལ། ལུས་རྟེན་ནི་
 མ་སྤྱིས་པ་སྤྱི་བའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་ལྷ་མི་དགོས་ལ། སྤྱིས་ཐེན་གནས་པའི་རྟེན་ལ་བྱང་སེམས་
 འཕགས་པ་གཟུགས་མེད་དུ་མི་སྤྱི་བས་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་
 ཅན་ཡང་ཡོད་དོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ནི་ལུགས་ཕྱི་མ་ལྟར་བྱའོ།

⁹⁸⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ དེག ༡༩༤ ཟེང་། ༥

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདོད་ཁམས་དང་།
 བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲིམས་པར་འབྲུག་པ་བཞི་བཞི་དག་སྟེ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་
 པའམ། ཁམས་གསལ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིམ་སྤང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་།
 སོགས་པས་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུའི་བར་རྣམ་པ་དགུའི་གཉེན་པོའི་ངོ་ཐོར་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྒྲིམ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དགུ་ནི། སྒྲིམ་སྤང་གི་ངི་མ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དེ་མ་
 ལུས་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དེ་ངི་མ་མཐའ་དག་དག་བྱེད་
 ཡིན་ན། འབྲས་བུ་དེ་ངི་མ་མ་ལུས་པ་ལས་གྲོལ་དགོས་པས་སོ། །ཉན་རང་དག་བཅོམ་གྱི་རྣམ་དག་ནི་
 ངི་མ་མ་ལུས་པས་དག་པའི་ཤིན་ཏུ་བར་ཅིག་ཤོས་ཉི་ཆེ་བའི་རྣམ་དག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ས་དགུ་ལ་བརྟེན་
 པའི་སྒྲིམ་སྤང་ཆེ་འབྲིང་དགུའི་གཉེན་པོར་འབྲུང་བའི་ཉན་རང་གི་སྒྲིམ་ལམ་རྒྱུ་འབྲིང་དགུ་ནི་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་པའི་ཅིག་ཤོས་ཉི་ཆེན་སྒྲིབ་ཅམ་དང་། དེ་དང་གཟུང་རྟོག་ཅམ་གྱི་ངི་མ་ཕྱོགས་རེ་བ་རྣམ་པར་
 དག་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དེ་ངི་མ་ཉི་ཆེ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་དེས་ཐོབ་
 པའི་འབྲས་བུ་ཡང་ངི་མ་ཕྱོགས་རེ་ཅམ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་གཞུང་འདིས་བྱང་སེམས་
 གྱི་རྣམ་དག་དེ་ཉན་རང་ལས་ཤིན་ཏུ་བར་བསྐྱར་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་འདིས་བྱང་སེམས་གྱི་
 རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་བཏགས་པ་བར་འཆད་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། མཆོམས་སྦྱར་དུ་སངས་རྒྱལ་
 དང་ཉན་རང་གི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་མིན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ངེས་པའི་ལན་དུ་བཤད་དགོས་
 པ་ངེས་ལན་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བ་ལང་བ་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པ་ལ་རྟ་དང་མ་རྟའི་མཆོག་
 དམན་དང་རྟ་མ་རྟའི་བཏགས་པ་བར་འཆད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་སྒྲིམ་ལམ་དགུའི་མདོ་སྦྱར་ཡང་འབྲུམ་
 གྲས་པར་སྤང་བས་མ་བྱངས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྩྭ་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། རྩྭ་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་(རྩྭ་པ་)ནི། སྒྲིམ་སྤང་ཆེ་
 རིམ་དགུའི་གཉེན་པོར་རྒྱུ་རིམ་ནས་འབྲུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་དགུ་པོ་དེ་ངི་མ་མཐའ་དག་
 དག་བྱེད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ངི་ལྟར་ན་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་དེ་ཉི་བར་
 མ་བཏགས་པའི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐམས་སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་དེ་མི་འཐད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། སྤང་བྱ་ཆེན་པོ་ཆེན་པོས་དང་ཚུང་དུ་ཚུང་དུས་གཞོམ་དགོས་པས་ཤེ་ནའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲོབ་
དཔོན་གྱི་དགོངས་པས་ཚུང་པ་འདི་ལྟར་ཁོང་ནས་བཏོན་ནས་དེའི་ལན་དུ་ཚུང་པ་འདི་ཁྱས་མཁན་གྱི་
དཔེས་སྤངས་པའི་སྒྲོམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བར་སྐྱབ་སྟེ། དེས་ན་འདི་ཚུང་སྒྲོང་ཡིན་གྱི་
སྐྱབ་བྱེད་ནི་གོང་གི་ལས་ལྷག་པ་འདིར་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དོགས་པ་འདི་ཁོང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་གོང་
དུ་རྣམ་མཁུན་ཤིན་ཏུ་བ་དངོས་དང་ཉན་རང་གི་དེ་བཏགས་པ་བར་བཤད་པ་ན། ཁ་ཅིག་འདི་སྙམ་དུ་དེ་
དག་གི་རྒྱ་མཆན་ནི་རྒྱ་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་མ་ལུས་པ་དང་ཕྱོགས་རེ་བ་འཛོམས་པས་ཡིན་ལ།
འཛོམས་ཚུལ་ཡང་སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་དང་གཉེན་པོ་ཚུང་རིམ་ནས་ཡིན་པས་འདི་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་
འབྲས་བུའི་བྱད་པར་འདི་ཡང་མི་འཐད་དོ་སྙམ་པ་སྟེ། ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་སྤང་བྱ་ལ་སྐྱོན་ཀ་སོང་ཚུལ་གྱིས་
ཤེས་ཏེ། དོགས་པ་འདི་འབྲ་བ་ཞིག་མ་བསྐྱེད་ན་འོག་གི་ལན་མ་འབྲེལ་བ་དང་རྒྱུས་པར་འགྱུར་
རོ། །དོགས་པ་སྒྲོང་ཚུལ་འདི་མི་ཤེས་པར་གཞུང་འདིས་ཤིན་ཏུ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ལས་ལྷག་པར་སྐྱབ་པར་འཆད་པ་རྣམས་ཀྱང་ངལ་བ་
ཅམ་ཞིག་འབྲས་བུའོ།

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་པར་འཆད་ལ་
འཕགས་པ་ལྟར་ན་གསུམ། གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ། དུལ་རྟོགས་ཚུལ། དེ་ལ་ཚུང་སྤང་རོ། །དང་པོ་
(གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་)ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཁམས་གསུམ་གའི་སྒྲོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་
དོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་
སུ་སྟེ་བ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོ། །འདིས་སྤང་བཤད་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་དོན་བསྐྱེས་
སོ། །གཉིས་པ་(ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་)ནི། འོ་ན་ཡུལ་རིམ་སྤང་རྟོགས་ནས་གཉེན་པོ་བྱེད་ཅེ་ན། འཇལ་
བྱེད་འཛིན་པ་དང་གཞལ་བྱ་གཟུང་བ་གཉིས་སོ་སོར་མ་གྲུབ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་སྤང་བྱ་
སྒྲོང་སྟེ། བཙུག་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་འཆལ་བ་མ་མཆིས་པའོ། །ཞེས་དང་། བཙུག་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྐྱེལ་པ། ལྷ་རིའི་བྱ་ཆོས་རྣམས་བེམས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཏེ། འཆལ་བ་
ནི་ཤེས་པའོ། །བེམས་པོ་ནི་ཤེས་བྱའོ།

གསུམ་པ་(དེ་ལ་ཅོད་སྤང་)ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལ་གཤམ་ཏེ་སྤང་གཉེན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་སྒྲོན་ས་སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་དང་། གཉེན་པོ་ཚུང་རིམ་ནས་འགག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན་གཉིས་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། རོན་དམ་པར་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཡུམ་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་པན་གཞོད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པས་རྟགས་མ་གྲུབ་ལ། ཐ་སྙད་དུ་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པོ། །འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་ལ་མི་པན་ན་ཆོགས་གཉིས་ལ་འབད་པས་ཅི་སྐྱེད་ཅི་ན། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཡུམ་གྱིས་རོན་དམ་པར་ཆོས་གང་ཡང་འབྲས་བུར་མ་གཟུང་བས་འདོད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་སྤར་ལྟར་རོ། །ཆོས་གང་ཡང་མ་གཟུང་ན་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་པ་དང་། རྟགས་བྱ་རྟགས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རོན་དམ་པར་དེ་གཉིས་མེད་པས་འདོད་ལ། ཐ་སྙད་དུ་སྤར་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་ཀ་ལན་གསུམ་གྱིས་སྤངས་པའི་སྒྲོན་ས་མཉམ་པ་ཉིད་རྟགས་པའི་ལམ་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོར་གྲུབ་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཉི་སྤང་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་རྫོགས་པར་བཀོད་པའོ།།

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། ཤིན་ཏུ་བ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །གང་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་དག་པའོ། །གང་གི་སྒྲོན་ས་ན།⁹⁹⁰ སྤངས་པའི་སྒྲོན་ས་སོ། །གང་ན། སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་དང་། གཉེན་པོ་ཚུང་རིམ་ནས་འགག་སྐྱེ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དེ་ལ་གཉེན་པོ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་སོགས་པས། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་དང་སོགས་པས་གཉེན་པོ་ཡང་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་ལ་སོགས་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་ཀའོ། །སེལ་བྱེད་གང་གིས་ན། རོན་དམ་པར་པན་གཞོད་གང་ཡང་མེད་པའི་ལན་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་གོས་ལ་ཆགས་པའི་རྩི་མ་སྤྲོ་མོ་བསལ་བར་བྱ་བ་ལ་བཙོ་སྒྲག་མཁན་ཏེ་བྱས་མཁན་ཆེ་ཐང་དུ་འབད་ཅིང་ཅོལ་བ་ཆེན་པོ་དགོས་ལ་རགས་པ་སེལ་བ་ལ་ཅོལ་བ་ཚུང་དུས་རུས་པའི་དཔེས་སོ། །དེས་ཅོད་པ་སྤངས་པའི་སྒྲོན་ས་རྣམ་དག་དངོས་སུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ན། དཔེ་དེས་སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་འཐད་པར་གྲུབ་པ་ན། སྒྲོམ་པའི་ལམ་རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བའི་རྒྱར་སྤར་རི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་བཞེན་དུ་དགུ་པོ་དེ་སྒྲོམ་

⁹⁹⁰ ཞོལ་ཤོག་ ༣༡༡ བ ར སྒྲོན་ས་ནི།

སྤང་གི་བྲི་མ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་འཛོམས་ཉིད་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་འབྲུག་པོ། །ལམ་དེ་ཡང་རི་ལྷ་བུ་
ཞེ་ན། །ཁམས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཡུལ་དག་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་
རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། དེ་གཉིས་མཉམ་པ་ཉིད་སྟོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །རྒྱན་སྤང་
དུ། སྟོམ་པའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་⁹⁹¹ཞེས་པ་ནི་ཤེས་ཏུ་བའི་རྒྱ་མཐར་ཐུག་པ་བསྟན་པ་དང་། དེ་
ཡང་སྤང་བྱ་ལྷག་མ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས། དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་དག་དངོས་སུ་བསྟན་བཞིན་
ནས་ཡིན་གྱི། དེ་གཅིག་ལུ་འཛིན་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

(སྐབས་བསྟུ་བ།)

གསུམ་པ་(སྐབས་བསྟུ་བ་)ནི། ཤེས་རབ་སོགས། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐོང་བ་ཞེས་
བྱ་བ་མང་དུ་ཐོས་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྤྱར་བ་ལས། སྐབས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་བཤད་
དོ། །

⁹⁹¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༡ ཤོག ༡༢༤༩ ཐོང་། ༩

(སྐབས་གསུམ་པ།)

༡༡། །མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལྟེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་
གསེར་གྱི་སྒྲེང་བ་ལས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ལྟེལ་པ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །གསུམ་པ་(སྤང་བྱ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། འབྲེལ་
བརྗོད་པས་མཆོམས་སྦྱར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་(འབྲེལ་
བརྗོད་པས་མཆོམས་སྦྱར་)ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་འཆད་དེ། གཞི་སྤང་
ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་གཞི་ཤེས་མེད་པར་ལམ་གསུམ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་མེད་པས་སོ། །དེ་ཡང་ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་གཉིས་སྤང་གཉིན་ཡིན་པས་གཉིན་པོ་
ནི་སྤང་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་པ་དང་། སྤང་བྱ་མ་ཤེས་ན་ལམ་ཤེས་དེ་གང་གི་གཉིན་པོ་ཡིན་པ་ཡང་མི་
རྟོགས་པས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། སྤང་བཤད་པའི་ཡུམ་དེ་སྤིང་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པར་རབ་
འབྱོར་གྱིས་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་(གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་)ལ་དུག། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་
བཞིན། ཉེ་རིང་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན། སྤང་བྱ་དང་གཉིན་པོའི་རབ་དབྱེ། ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
ཚུལ། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ། མཐེན་པ་གསུམ་གྱི་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །

(སྲིད་ཞི་འགོག་བྱེད་གྱི་གཞི་ཤེས།)

དང་པོ་(གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་ཡུམ་ནི་ཚུ་རྩལ་དང་པ་རྩལ་སྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་མཐའ་ལ་གནས་པ་མིན་ཞིང་སྲིད་ཞི་དེ་དག་
གི་བར་དེ་ལས་གཞན་ནའང་མི་གནས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཞི་ལ་མངོན་ཞེན་གྱི་དམིགས་པ་
དང་བྲལ་བའི་བྱིར་ཏེ། དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་སྒྲོས་བྲལ་དུ་ཤེས་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་
ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ནི་ཚུ་རྩལ་གྱི་མཐར་མ་ལགས་པ་རྩལ་གྱི་མཐར་མ་ལགས་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཡང་
མི་དམིགས་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་
བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །རྩ་བའི་རྟགས་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ་འདི་ནི་ཉི་
ལྷང་ལེ་བརྒྱད་མ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་བཤོ།

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། རྗེས་འགྲོའི་སློན་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་དང་། ལྷོག་པའི་སློ་
ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་སོ། །དང་པོ་(རྗེས་འགྲོའི་སློན་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་)ནི།
ཉེན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉི་བར་གྱུར་པ་སྟེ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཡང་དག་པའི་ཡུམ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྲིད་ཞི་ལ་ཞེན་ནས་མི་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སྟེས་བགྱོད་ཅིང་མཐོང་བས་ཚུ་རྩལ་
གྱི་མཐའ་འཁོར་བ་བདག་རྟག་པ་ལ་སོགས་བར་⁹⁹²ལྟ་བས་སམ་རྒྱན་མི་འཆད་པས་རྟག་པའི་མཆན་
ཉིད་དང་། སོ་སྟེས་བགྱོད་མི་རུས་ཤིང་མི་མཐོང་བས་པ་རྩལ་གྱི་མཐའ་སྤངས་ལས་འདས་པ་བདག་
ལ་སོགས་བར་⁹⁹³མི་ལྟ་བས་སམ་སྤང་བོའི་རྒྱན་ལོག་པས་ཆད་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། འཁོར་འདས་
དེ་དག་གི་བར་ན་ཡང་མི་གནས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེམ་པ་ལྟར་སྲིད་པ་རང་བཞིན་མེད་རྟགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་

⁹⁹² ཞོལ་ཤོག ༣༧༩ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༣༩༣ ན ༩ སོགས་པར་

⁹⁹³ ཞོལ་ཤོག ༣༧༩ ན ༣། གཙང་། ཤོག ༣༩༣ ན སོགས་པ་

གྱིས་དེར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་ལ་
 དམིགས་པའི་སྤྲིན་རྗེས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་གནས་བྱའི་དངོས་པོར་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཡུམ་དེ་རྟོན་དེ་གཉིས་ལ་ཉེ་བ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་
 དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་སོ། །འདི་ཁ་ཅིག་
 སྤར་ལྟར་མི་སྦྱོར་བར་དུས་གསུམ་ཞེས་སོགས་སྤྲིན་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགོད་པ་ནི་
 དོན་མིན་ཏེ། དངོས་བསྟན་འདིས་དུས་གསུམ་ཞེས་སོགས་ཉེ་བ་དང་ཤུགས་བསྟན་ཏུ་དེ་ཉན་རང་ལ་
 ཡུམ་རིང་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་སྦྱར་ན། འོག་ཏུ་དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་ཡུམ་ཉེ་རིང་དུ་འཛོག་པ་མི་འཐད་ཅེས་ཚིག་པ་རིམ་ལྔར་འབྲེལ་སྦྱང་གོས་
 སོ། །གཉིས་པ་(སྤྲིན་པའི་སྤྲོན་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་)ནི། ཡང་དག་པའི་ཡུམ་དང་
 རིང་བར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རང་གི་རྟོགས་པ་གང་ཟག་
 དང་། གཟུང་བའི་བདག་མེད་རྟོགས་ཅམ་གྱི་ཉི་ཆེ་བའི་ཡུམ་ནི། འཁོར་འདས་ལ་ཞེན་ནས་གནས་པ་
 ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། འཁོར་བ་རྒྱུན་གྱིས་འཇུག་པས་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་སྤང་
 འདས་ཕྱང་པོ་འགགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་སྟེ་ཞེན་པ་ཉིད་གྱིས་
 སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། གཞན་དོན་བྱེད་པའི་སྤྲིན་བཅེ་བ་དང་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་
 དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ལ་ཡུམ་རིང་བ་ཅི་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་
 རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོགས་དཀར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུགས་ལ་སྤང་འདས་
 ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་བ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་
 སྟེ། སྤང་བྱ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་དངོས་པོར་དམིགས་པ་སྤང་འདས་ལ་སྦྱར་བ་ནི་འདི་དང་རྒྱུན་སྤང་དུ་
 སྤྲིན་བཅེ་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ་⁹⁹⁴ ཞེས་སྤྲིན་རྗེ་དང་བྲལ་བ་སྤྲོན་ལ་བྱུང་བས་དེ་དང་
 སྤང་འདས་སྦྱར་དགོས་ལ། དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཡང་སྤྲོན་ལ་བྱུང་བས་སོ་སྦྱམ་དུ་བསམས་
 སོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་རྟག་ཆད་དུ་བཤད་པ་དང་། འདིར་ཡང་འོག་ཏུ་

⁹⁹⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༡༣༤༤ ཟླ་ ༣༠

འཁོར་བ་དང་ཞེས་སྟོན་ལ་བྱང་བས་སྟོང་བཅེ་བ་དང་བུལ་བ་སྟོན་ལ་བྱང་ཡང་སྟེབ་སྟོར་གྱི་ངོར་ཡིན་
 བས་ཤེར་སྟོན་ལྟར་ཤེས་རབ་དང་བུལ་བ་དང་པོར་གདོན་ནོ། །འོ་ན་ཚུ་རོལ་ཞེས་སོགས་འདིར་གཞི་
 ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་མ་བཟོན་བས་འཆད་པ་སྐབས་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གུན་ཤེས་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ལས་ཉེ་
 སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་འཁོར་འདས་བར་གསུམ་དུ་མི་གནས་པ་དང་། མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་
 བར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ལས་བརྒྱུ་མེ་ལྷགས་ལ་བསྟན་པས་ལྷགས་བསྟན་ལ་ཡོད་དོ། །འདིར་ཉེ་
 རིང་དུ་འགྱུར་བའི་ཡུམ་འབྲས་ཡུམ་ལ་འདོད་པ་ནི་རྒྱ་ཆུངས་ཉེ། ཆོགས་བཅད་འདིས་བཟོན་བའི་ཡུམ་
 དེ་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པར་མདོ་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་ལས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་
 ཞེས་འབྱུང་ཡང་སྤྲས་གྱི་གཙུག་པོ་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(ཉེ་རིང་དུ་འདྲིལ་པའི་རྒྱ་མཆན་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། འཕྲོས་དོན་དབྱེད་
 པའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གཉིས། ཚོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་(ཚོད་པ་)ནི། དུས་གསུམ་
 མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ངེ་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་ལ་
 ཡང་དག་པའི་ཡུམ་རིང་བ་དང་། བྱང་སེམས་དང་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་རིང་བའི་ཅིག་ཤོས་ཉེ་
 བར་འགྱུར་ཉེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་སོགས་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པས་སོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཡུམ་ལ་ཉེ་བར་འདྲིལ་པའི་
 རྒྱ་མཆན་དུས་གསུམ་མཉམ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་དོན་ནི་གཞི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་
 དེ་ལས་གཞན་དུ་མེད་པས་སོ། །ཡང་ནི་སྟེབ་སྟོར་གྱི་ངོར་སྟོན་ལ་བྱས་ཀྱང་། དོན་ཐོབ་ལ་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཡང་ཞེས་པ་འདིར་སྟུར་རྒྱ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་ཁོ་ནར་མ་ཐད་པའོ། །མཉམ་ཉིད་དུ་ཤེས་
 པའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྟོགས་བྱུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་པར་བྱ་བས་ལྷགས་ཉེ་སྟུ་སྟུབ་ཀྱིས་
 འདྲིལ་རྟོན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཐུབ་པ་
 ཁྱོད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཞེད་ཅེས་⁹⁹⁵འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ནི། རྟོན་འབྲེལ་དེ་སྟོང་ཉིད་སྟོས་བུལ་དུ་

⁹⁹⁵ ཞོལ་ཤོག 310 བ 3 བཞེད་ཅིང་

ལུང་གིས་བྱུང་བས་དེ་རྟོགས་པ་ཡང་སྟོས་བྲལ་ལམ་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་པར་འབྱུང་སྟུང་བའོ། །འདིར་
ལུང་ཁྱད་ས་ཅ་ཤེ་ལ་མཛད་པ་དང་། མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་མིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་གཞི་རྟོན་འབྲེལ་རྟོགས་པ་བྱུང་མེད་དུ་ཡོད་པས་ཉེ་རིང་འོང་བ་མི་འཐད་ཅེ་ན།

(འབྲས་ལུ་ལ་ཉེ་རིང་གི་གཞི་ཤེས།)

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། ཚ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་(ཚ་བ་)ལ་གཉིས། ཐེག་དམན་
 རིང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་(ཐེག་དམན་རིང་བ་)ནི། རྒྱགས་བསྟན་གྱི་གཞི་
 ཤེས་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལུ་ལ་ལ་རིང་སྟེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཐབས་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་མཆོན་མར་
 དམིགས་ཤིང་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་སམ་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་
 རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཐབས་མི་མཁས་པས་ལུ་ལ་འདི་ལ་དམིགས་པའི་རྩ་ལ་དུ་ཤེས་པར་བསྐྱེད་ན་ལུ་ལ་འདི་
 འདོར་བར་འགྱུར་རིང་དུ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་མིང་ལས་ཀྱང་ཆགས་སོ་མཆོན་མ་ལས་
 ཀྱང་ཆགས་སོ། །ཞེས་སོ། །འདོར་བ་དང་རིང་དུ་བྱེད་པ་ནི་དེའི་ཆེ་དང་བྱིས་ཀྱི་ཆེའོ། །གཉིས་པ་(ཐེག་
 ཆེན་ཉེ་བར་བསྟན་པ་)ནི། དངོས་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་དེ་ནི་ཞེས་སོགས་ཏེ་སྤར་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་སྤར་
 ཞིང་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས་ཏེ། ལུ་ལ་འདི་ལེགས་པར་བཤད་པ་དང་ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན་པའི་བར་
 ནི་ངོ་མཆར་ཆེའོ། །ཞེས་སོ། །བཤད་པ་དང་མཐར་ཕྱིན་པའི་བར་ནི་ཉན་རང་གི་ལུང་རྟོགས་ལས་
 བསྒྲིག་སྟེ་གསུངས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་རྟོགས་པའོ། །

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གསུམ། ཉན་རང་རིང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་བསྟན་པ་དང་། བསྟན་
 པ་དེའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་(ཉན་རང་རིང་བ་)ནི། ཉན་རང་དེ་དག་ལ་རྒྱལ་བའི་ལུ་ལ་སྤིང་ཞིའི་
 མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་དེ་རིང་བར་གྱུར་པ་སྟེ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་
 དངོས་པོའི་ངོ་བོ་སྟེ་ཡིན་ལུགས་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
 པའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་མེད་དེ་དེའི་བྱིར། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
 མཆོན་མ་དང་ལྟན་པར་རྟོག་པ་སྟེ་དེ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པས་སོ། །བྱུང་པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་མ་མཁན་གྱིས་
 སྤྱི་ལ་བའི་དངོས་པོ་རྟོགས་སྤངས་པ་ལ་སྤྱི་མའི་རྟོགས་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་བདེན་པར་མི་ཤེས་
 པས་རྟོགས་པ་དངོས་པོ་མདོན་པར་ཞེན་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་སྤངས་པ་བཞིན་
 དུའོ། །ཉགས་བྱི་མ་བྱུབ་སྟེ། བྱིའི་རྒྱུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྟོན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་

གཉིས་དང་སོགས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་གྲོགས་དང་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དགེ་བཤེས་ལ་སོགས་པ་དང་ཞེས་རྒྱན་སྣང་དུ་འོ།

གཉིས་པ་(ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་བསྟན་པ་)ནི། བྱང་སེམས་དེ་དག་ལ་ཡུམ་འདི་ཡང་དག་པར་ཉེ་
བར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ན་ཡུམ་
དེ་ཉིད་མཉམ་པ་ཉིད་སྟོས་བྲལ་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྲུབ་
སྟེ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འབྲུལ་པའི་མཆོན་མ་བསལ་བ་སྟེ་
དེ་དག་མི་དམིགས་པར་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲུབ་པ་ཡོད་དེ། སྒྱུ་མ་མཁན་ཞེས་སོགས་སྤར་ལས་
བཞེགས་སྟེ་སྤར་རོ། །ཤེར་སྟོན་དུ་སྤར་སྒྱུ་མའི་ལྷན་མོ་བས་བདེན་པར་བཟུང་བ་དང་། ཕྱི་མ་སྒྱུ་མ་
མཁན་གྱིས་རྩུབ་པར་ཤེས་པའི་དཔེར་བཤད་དོ། །ཉགས་ཕྱི་མ་བྲུབ་སྟེ། དུས་རིང་མོ་བསྐྱལ་བ་བྱངས་
མེད་པ་ཞིག་ནས་ཕྱིའི་རྒྱན་ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིས་ཡང་དག་པར་མགྲུབ་པར་བྱས་པའི་མན་
ངག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཅན་ཏེ་ལྷན་ཞིང་། བར་གི་རྒྱན་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་
བརྟེན་པའི་ཐོས་པ་དང་སོགས་པས་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་པ་ཡིན་
པས་སོ། །ལན་འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྟུན། ཡུམ་སྟོས་བྲལ་ཡིན་ཀྱང་སྟོས་སྟོས་བྲལ་དུ་ཉོགས་
མ་ཉོགས་ཡོད་པས་ཉེ་རིང་གི་བྱང་པར་བྲུབ་ཅེས་པའོ། །གསུམ་པ་(བསྟན་པ་དེའི་དོན་བསྟུན་པ་)ནི།
ཐབས་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །འདི་གཉིས་
མདོ་ལས་འཕྲོས་ཚུལ་ནི། སྤར་མར་བསྟན་པའི་ཡུམ་ལ་མཆོན་མར་བཟུང་མ་བཟུང་གི་ཉེས་དམིགས་
དང་པན་ཡོན་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(འཕྲོས་དོན་དབྱེད་པ་)ནི། འདིར་ཉན་རང་གིས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཉོགས་
པར་འདོད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། དབྱུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་འདོད་ཅེས་གྲགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་དབྱུ་མ་པ་དག་
གིས་རྒྱུ་མཆོན་འདི་ལྟར་བཀོད་ནས་བསྒྲུབས་པ་མི་སྤང་ངོ། །ཅི་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཉོགས་པར་འདོད་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། མདོ་དག་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དང་།
བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནས་ངེ་ལྟར་བཀའ་བའོ། །དང་པོ་(མདོ་དག་ནས་གསུངས་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས་

ལས། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་ནི། བྱང་འདས་དཔལ་འབྲེང་ཡང་གཤེགས་དགོངས་
 འབྲེང་ལ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཏུ་གསུངས་ཏེ་འདི་ནི་གྲགས་ཆེ་བས་ཁྱངས་སུ་མ་བྲིས་སོ། །གཉིས་པ་
 ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ནི་ས་བདུན་པ་ལས། ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དག་འདི་ལྟ་
 ཉེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྦྱེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་རྒྱལ་པོའི་མཆན་དང་ལྡན་པ་ནི། སྦྱེས་པ་ཅན་
 གྱིས་རྒྱལ་པོའི་བྱ་གྱིས་སློན་པོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་གྱི་རང་གི་སློའི་སྟོབས་གྱིས་
 རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ནམ་དེ་ནར་སོན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རང་གི་སློའི་སྟོབས་སྦྱེད་
 བས་སློན་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དག་དེ་བཞིན་དུ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་གྱིས་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱི་གཞོན་གྱི། རང་གི་སློའི་སྟོབས་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ནི་
 མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་རང་གི་
 དུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་
 འདས་པ་ཡིན་ནོ།⁹⁹⁶ །ཞེས་དང་། དུལ་ལས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་དུལ་ལ་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་⁹⁹⁷ །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོས་ནི་ས་བདུན་པ་མ་ཐོབ་པར་དུ་
 རྟོགས་པས་ཉན་རང་རྣམས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་ཉན་རང་ལ་རང་བཞིན་མེད་
 རྟོགས་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ན་དེས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་གཞོན། གཉིས་པས་ཀྱང་ཉན་རང་ལ་ཚོས་རང་བཞིན་
 མེད་རྟོགས་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། དུལ་ཉིད་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་གསུངས་ཤིང་རྟག་མི་རྟག་
 བདག་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཞེན་ཀྱང་དུལ་ལ་མི་སྦྱོད་པར་གསུངས་པས་སོ། །དུལ་ལས་ཉན་རང་གི་ཤེས་་
 རབ་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉིན་གཅིག་བསྐྱེམས་པའི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་མི་འགོ་བར་གསུངས་པས་ནི་མི་
 གཞོད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱང་པར་བསྟན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱང་པར་མ་བསྟན་པས་
 སོ། །ཉན་ཐོས་ལ་⁹⁹⁸ བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་ནི་དབྱུ་བ་རྣོས་པ་འདྲ། །ཚོར་བ་རྒྱ་ཡི་རྒྱ་

⁹⁹⁶ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ 36 ཤོག ༤༩ ཟླ་ 30

⁹⁹⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ 37 ཤོག 27 ཟླ་ 30

⁹⁹⁸ རྒྱལ་ཤོག་ 343 བ་ 4 གཙང་། ཤོག་ 342 ན་ ༤ ཉན་ཐོས་ལས་

བྱར་བཞིན། །འདུ་ཤེས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རྩ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱུ་མ་
ལྟར། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྦྱུལ་རྟོ་⁹⁹⁹ །ཞེས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་སྒྲིབ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་
བསྟན་རྟོ།།

གཉིས་པ་(བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནས་ངེ་ལྟར་བཀའ་བ་)ལ་གཉིས། མདོ་དང་པོ་དང་། གཉིས་
པའི་རྗེས་འབྲང་ངོ་། །དང་པོ་(མདོ་དང་པོ་)ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ཆེར་འོས་སེམས་བསྐྱེད་སྤངས་
པའི་སྦྱེ་བོ་དག །གཞན་དོན་སེམས་དང་དེ་ཡི་ཐབས་རྟེན་དང་། །དགོངས་ཆེན་དོན་དང་དེ་ཉིད་མཆོག་
མཐོང་བའི། །བདེ་བ་དེ་སྤངས་ཞི་བར་འགོ་བར་འགྱུར།¹⁰⁰⁰ །ཞེས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྤངས་པ་
ལ་དེ་ཉིད་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མཐོང་བའི་བདེ་བ་དང་བྲལ་བར་གསུངས་ཤིང་། བྱམས་ཆོས་
གཞན་ལས་ཀྱང་སྦྱས་ཟེན་ལ་རང་རྒྱལ་ལ་བྱུང་བར་ཅམ་མ་གཏོགས་པ་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་པར་བཤད་པ་མེད་དོ། །དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐོགས་མེད་སྦྱ་མཆེད་དང་སློ་གྲོས་
བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་དུ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཉན་རང་གིས་རྟོགས་པར་བཤད་པ་མི་སྤྲང་
ངོ་། །དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ལ་ཡང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དང་། །ཞི་འཆོ་དཔོན་
སློབ་དང་། །འཕགས་སང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་པར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་ཏེ། ཕྱོགས་འདི་ལ་ནི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །ཡུམ་
ཀྱི་རྒྱན་འདི་ལས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གསུངས་པ་
ལྟར་སྤང་ཡང་སྤྱིའི་ཁོག་ལ་མི་འགྲིག་གོ།

གཉིས་པ་(གཉིས་པའི་རྗེས་འབྲང་)ལ་གསུམ། སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་དགོད། ལུང་གི་དོན་བཤད།
དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(སློབ་དཔོན་གྱི་ལུང་དགོད་)ནི། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། དངོས་
པོར་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་ནི། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་མི་བཟད་འབྱུང་། །ལྟ་བ་མ་རུངས་ཡོངས་སུ་

⁹⁹⁹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཤོག ༩༤༩ ཟླ་ ༡༩

¹⁰⁰⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཤོག ༩༡༩ ཟླ་ ༤

འཛིན། །དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཚད་པར་འགྱུར། །དེ་ནི་ལྟ་བ་ཀུན་གྱི་རྒྱ། །དེ་མེད་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་
 སྟེ། །དེ་བས་དེ་ནི་ཡོངས་ཤེས་ན། །ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་ཡོངས་སུ་འབྱུང་། །གང་གིས་དེ་ཤེས་འགྱུར་ཞེ་
 བ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་མཐོང་བ་སྟེ། །བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་མ་སྐྱེས་ཞེས། །ཡང་དག་མཐུན་པའི་
 མཆོག་གིས་གསུངས།¹⁰⁰¹ །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། རི་སྤྱི་བྱུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་
 སྤྱི་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ལམ་
 གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ། །འཁོར་བའི་དགྱིལ་འཁོར་མགལ་མེ་ཡི། །འཁོར་ལོ་ལྟ་བུ་པན་ཚུན་
 གྱི། །རྒྱ་ཚན་འདི་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། །དུས་གསུམ་ཉིད་དུ་འང་མ་
 མཐོང་བྱིར། །ངར་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། །དེ་ནས་ལས་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་།¹⁰⁰² །ཞེས་སྤྲུམས་
 དངོས་པོར་ཞེན་པ་ཡོད་ན་ཆགས་སོགས་རྣམས་འདུག་པ་དང་། དེ་མེད་ན་དེ་དག་ལྟོག་པར་གསུངས་
 ལ། ཕྱི་མས་དེ་ཡོད་ན་ངར་འཛིན་འཛིན་ལྟ་ཡོད་ལ་ཉོན་མོངས་དེ་ལས་དེས་བསྐྱངས་པའི་ལས་དང་།
 དེ་གཉིས་ལས་སྤྱི་དབང་སྐྱེ་བའི་རྗེས་འགྲོ་དང་དེ་དག་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་མ་བྱུབ་
 པར་མཐོང་བས། །ངར་འཛིན་སོགས་དེ་དག་ལྟོག་པར་གསུངས་པས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏེ། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་རྣམས་འཛིན་ལྟ་དང་ཆགས་སྤངས་སོགས་མ་ལུས་
 པར་སྤངས་པ་དང་། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བ་བཞེད་པའི་བྱིར་ཏེ། སེམས་འབྲེལ་ལས། མི་
 ཤེས་ཉོན་མོངས་མིན་སྤངས་བྱིར།¹⁰⁰³ །ཞེས་དང་། འོན་ཀྱང་སྤྱི་དབང་གསུམ་ཁམས་སུ་ནི། །སྐྱེ་བ་དེ་ལ་
 ཡོད་མ་ཡིན།¹⁰⁰⁴ །ཞེས་པས་སོ། །རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས་གསུངས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 པར་ཡང་འཆད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་ལས་སྤངས་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། ལེན་པ་མེད་པར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་
 བསྟན་པའི་མཐའ། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་། །མཐོང་ནས་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་

¹⁰⁰¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༧ ཞོག ༥༥ ཟླ་ ༡༩

¹⁰⁰² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༤༦ ཞོག ༣༤༡ ཟླ་ ༡༩

¹⁰⁰³ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༡ ཞོག ༡༠༧ ཟླ་ ༡༦

¹⁰⁰⁴ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༡ ཞོག ༡༠༧ ཟླ་ ༡༤

འདོད།¹⁰⁰⁵ །ཅེས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེ་ལ་སྐྱེ་མེད་བསྟན། །གཞན་གྱི་ཟད་པ་སྟོང་པ་
 ཉིད། །ཟད་དང་མི་སྐྱེའི་དོན་དུ་ནི། །གཅིག་པ་དེ་སྤྱིར་བཟོད་པར་གྱིས།¹⁰⁰⁶ །ཞེས་ཐེག་ཆེན་དབུ་མ་
 བས་གདོད་མ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སྟོང་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་དངོས་སོ་རྣམས་རང་གི་
 རོ་བོ་ལ་མི་གནས་པའི་ཟད་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་གཉིས་རང་བཞིན་གྲུབ་ན་ཟད་པ་མི་འཐད་
 བས་དོན་གཅིག་པར་རིན་ཐོང་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཅུ་ཤེས་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྷན་དངོས་དང་
 དངོས་མེད་པ། །མཁྱེན་པས་ཀ་རྩ་ཡ་ན་ཡི། །གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་། །མེད་པ་གཉིས་
 ཀའང་དགག་པ་མཛད།¹⁰⁰⁷ །ཅེས་ཀ་རྩ་ཡ་ན་ལ་གདམས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོར་ཡོད་མེད་གྱི་
 མཐའ་བུལ་བསྟན་པས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་([ལུང་གི་དོན་བཤད་](#))ནི། དཔལ་ལྷན་ལྷ་གཤམ་གྱིས་སྤར་གྱི་མདོ་རྣམས་དང་སྟོབ་
 དཔོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་
 ཡོད་པ་སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་བཞེད་པར་འཆད་དེ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། ལུང་འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་
 དོ།¹⁰⁰⁸ །ཞེས་གསལ་བར་ངེས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དངོས་སོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
 དང་བུལ་བའི་སྤྱིར་འདྲི་ཁྱེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་ལྟར་དེ་དག་ཀྱང་སེམས་དང་སོ་བསྐྱེད་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་། རང་གི་སྟོས་རྣམ་པར་དབྱེད་པས་ཀྱང་བེལ་གྱིས་གཞོན་པར་
 འགྱུར་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་སྤར་གྱི་ལུང་བྲངས་ཏེ་སྤར་ལྟར་དགོངས་པ་བཤད་དོ། །སྟོན་
 འཇུག་ལས་ཀྱང་། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྟོང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ།¹⁰⁰⁹ །ཞེས་
 བྱེ་སྐྱ་སོགས་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཅམ་དེས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ་དེའི་སྤྱིར་

¹⁰⁰⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༤༤ ཤོག ༣༡༡ ཟེང་། ༡༠

¹⁰⁰⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༤༤ ཤོག ༣༡༣ ཟེང་། ༡༤

¹⁰⁰⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༧ ཤོག ༣༡ ཟེང་། ༤

¹⁰⁰⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༤༠ ཤོག ༤༡༥ ཟེང་། ༡༤

¹⁰⁰⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༤༡ ཤོག ༡༠༡༠ ཟེང་། ༡༥

དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བས་ཅི་བྱ་ཞེས་ཅོད་པའི་ལན་དུ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ན་
 ཉན་མོངས་བཅོམ་པའི་དགེ་སྟོང་མེད་པ་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང་རྟོ་རྟེ་
 གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་མདོ་དངས་ནས་བདེན་པ་བཞི་མི་རྟག་སོགས་སུ་བསྐྱོམས་པས་ཉན་མོངས་མི་
 སྟོག་ཅིང་སྟོང་པར་སྐྱེ་བ་མི་འཆད་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་ནས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་
 རྟོགས་པ་ཆེས་གསལ་བར་བསྐྱབས་སོ། །ཅ་བ་ལས་ཀྱང་། ཉན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡི། །ལུན་
 པའི་གཉེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད།¹⁰¹⁰ །ཅེས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
 པ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྟོང་འདུག་ལས་བྱེ་སྐྱད་མདོ་སྟེ་པ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་ལམ་དེ་ལས་
 གཞན་ཉན་རང་ལ་མེད་ན་དེ་ལ་ཉན་མོངས་སྟོང་བ་སོགས་མེད་པར་ཐལ་བའི་གཞོད་པ་བརྗོད་ནས།
 རང་ལུགས་ལ་དེ་དག་གི་ལམ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་དུ་བཞེད་པ་འཆད་མི་ཤེས་པར་གཞུང་དེ་
 ལས་ཉན་རང་ལ་འཕགས་པ་མེད་པར་བསྟན་ཅེས་པ་ནི་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་སྟེ། འདིར་ནི་
 མངས་སུ་དོགས་པས་མ་སྟོས་སོ། །བདུན་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་
 ཉིད་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡང་དག་པར་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་¹⁰¹¹ ཞེས་བསྟན་ཏོ། །སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་
 གྱིས་ཀྱང་། གནས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཡོད་པ། ཉན་མོངས་དུག་ཆེན་ཅེས་མི་འབྱུང་། །ཐ་མལ་
 འདུག་པའང་ཉན་མོངས་པའི། །སྐྱལ་གདུག་རྣམས་ཀྱིས་ཐེན་པར་འགྱུར། །སྐྱག་ཅེས་པ་ལས་ཆགས་
 པ་འབྱུང་། །དེ་ལས་བསྐྱོག་པས་འདོད་ཆགས་བྲལ། །སྐྱ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལྟར་དབེན་བར། །མཐོང་ན་སྐྱ་
 ངན་འདས་པར་འགྱུར།¹⁰¹² །ཞེས་བཤད་དོ། །ལུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་
 མི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གཟུང་¹⁰¹³ པར་དགོངས་ནས་དེ་སྐད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་

¹⁰¹⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩༡ ཤོག ༡༠༩༡ ཟླ་ ༣༡

¹⁰¹¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩༩ ཤོག ༩༡༠ ཟླ་ ༤

¹⁰¹² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩༧ ཤོག ༩༩ ཟླ་ ༥

¹⁰¹³ ཞོལ། ཤོག ༣༩༥ ན ༥། གཙང་། ཤོག ༣༩༩ བ ༩ གཟུང་པར་

ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དཔལ་ལྷན་སྒྲགས། རྩ་ཡ་ཨ་ནན་ཏ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། ཤེར་འབྱུང་། དགོ་བ་ལྷ། བི་མ་ལ་མི་བྱ་རྣམས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་དོ།

གསུམ་པ་(དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ནི། འོན་མཛོད་དང་བྱམས་པས་ཉན་རང་གིས་ཆོས་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་དེ་རི་ལྟར་བྱང་ཞེ་ན། འོན་ལུང་གཞན་ལས། བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡོད། །རྟག་གམ་མི་རྟག་བརྗོད་མི་བྱ། །ཞེས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་རི་ལྟར་བྱང་། དེ་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་བྱང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པས་དགོངས་པ་ཅན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ་སྒྲགས་པའི་དོན་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བྱང་བའི་དོན་དུ་རི་ཞིག་མི་རྟག་སོགས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱིས་གྲོལ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉན་རང་ལ་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་པར་བཞག་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པའི་དགོངས་གཞི་ནི་བདག་མེད་དེ་རྫོགས་པར་སྒྲོལ་བ་མེད་པའོ། །དགོས་པ་ནི་སྒྲུས་ཟེན་ཏོ། །དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་སྲུ་ཞེན་པ་དང་བཅས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལས་དེ་དག་ལ་ལམ་གཞན་མེད་ན། དེ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་རྩོད་ནས་སྤངས་པ་དང་འཕགས་པ་མཆོན་ཉིད་པར་ཁས་སྒྲང་དུ་མི་རུང་སྟེ། ལམ་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཀ་དམིགས་ཡུལ་སྤང་པའི་ཆོས་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པར་མཚུངས་པ་དང་། བདེན་བཞིའི་རང་བཞིན་ལས་སློ་གོལ་བའི་ཕྱིར་བདེན་པ་རི་ལྟར་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ནི་སྤང་པོ་ལ་བདེན་འདྲིན་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་དག་གིས་སྤང་པོ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་བདེན་པར་འདྲིན་ན་རྒྱ་མ་ལོག་པས་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པ་རི་ལྟར་ལྟོག། །དེས་ན་ལུང་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བཞད་ལ། ལུང་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཉན་རང་ལ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དང་སྤྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ངས་དོན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་མ་རྟོགས་པར་བཞད་པ་བྱང་དོན་དུ་བྱ་ཞིང་། རྟོགས་པ་ངས་དོན་དུ་བྱ་སྟེ། མི་རྟག་སོགས་

ལས་གཞན་པའི་ལམ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་སོགས་མི་སྲིད་པས་དེའི་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་ལ་
རིགས་པས་གཞོད་ལ། སྤྱི་མའི་སྤྱི་ཇི་བཞིན་པ་ལ་རིགས་པའི་གཞོད་པ་མེད་པས་སོ། །གཞོད་པ་རྒྱས་
པར་ནི་འཇུག་ཁྲིཀ་དང་སྦྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བལྟོ། །གལ་ཏེ་ཉོན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་ན་ཐེག་ཆེན་དང་བྱད་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། ཉོན་ཐོས་ཐེག་
པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོན་ལམ་དང་། །སྦྱོད་པ་ཡོངས་བསྟོ་མ་བཤད་དེས། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔར་ག་ལ་འགྱུར།¹⁰¹⁴ །ཞེས་ལན་མཛད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྦྱོམ་པ་
ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །བྱད་པར་འདི་དག་ཤེས་ན་ཉོན་རང་ལ་འཕགས་པ་མཆོན་ཉིད་པ་འོང་མི་
འོང་གི་དོགས་པ་ཡང་ལྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །

མདོར་ན་ཉོན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་མངོན་ཞེན་མི་སྦྱོར་ན་དེ་དག་ལ་འཕགས་པ་མི་འོང་ཞེས་
ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་སྤྲོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་
པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་ནི་འདོད་དེ། བསྐྱ་བ་ལས། ཡང་དག་པའི་ཤེས་
པ་གཅིག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ།¹⁰¹⁵ །ཞེས་པས་
སོ། །གཞན་ཡང་ཉོན་རང་དབང་བཅོམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་
བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཆོས་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བདག་མེད་
པ་གཉིས་དང་།¹⁰¹⁶ ཞེས་པ་དང་། དབྱུས་མཐའ་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་
པོ་མེད་འདིར་སྦྱོང་བ་ཉིད།¹⁰¹⁷ །ཅེས་སྦྱོང་ཉིད་བཙུ་བྱུག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ཉིད་གཉིས་བཤད་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་
དད་པ་གསུམ་ཡོད་པས་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་བཞག་པ་དང་། འུ་ཞི་པས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ཐ་དད་

¹⁰¹⁴ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༤༦ ཞོག ༣༩༥ ཟེང་། ༣

¹⁰¹⁵ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༥༤ ཞོག ༤༤༤ ཟེང་། ༤

¹⁰¹⁶ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༥༤ ཞོག ༡༣༩ ཟེང་། ༡༡

¹⁰¹⁷ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༥༠ ཞོག ༤༠༥ ཟེང་། ༩

བ་མེད་ཀྱང་ལམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་དེ། བྱའི་ལམ་དང་། བསེ་རུའི་ལམ་དང་། ཉི་མའི་ལམ་བཞིན་ནོ་
 ཞེས་རིགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་གྱི་དཔེར་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅུལ་ཆེ་ཆུང་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་
 འདི་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་བགྲོད་པར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་འདི་
 དག་གི་མཉམ་གཞན་ན་མི་རྟག་སོགས་སུ་བདེན་ནོ་སྟུང་པའི་རྟག་པ་མངོན་གྱུར་མེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་ཡིན་པས་སྒྲིལ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མའི་མངོན་པ་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུ་མས་
 བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མཐོང་།¹⁰¹⁸ །ཞེས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱིས་བདེན་བཞིན་ཆོས་
 རྣམས་མིང་དང་མ་འདྲེས་པར་ལུལ་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཀུན་བདུས་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་ཤེས་པས་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན་མི་རྟག་པའི་དོན་མཐོང་གི་མི་རྟག་པ་ཉིད་
 དོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་
 བཞིན་ནོ།¹⁰¹⁹ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་([སྤང་བྱ་དང་གཉིན་པོའི་རབ་དབྱེ](#))ལ་གསུམ། གཞི་ལམ་དང་། འབྲས་བྱ་ལ་མཆོན་
 འཛིན་སྤང་གཉིན། དེ་དག་གི་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་([གཞི་ལམ](#))ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་དང་། གཉིན་
 པོའོ། །

¹⁰¹⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༩༧ ཞོག ༣༩ ཟེང་། ༩

¹⁰¹⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༧༩ ཞོག ༣༩ ཟེང་། ༩༧

(མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས།)

དང་པོ་(སྤང་བྱ་)ལ་(མཆོམས་སྤྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་
 སྤྱར་)ནི། གོང་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་ཡུམ་ལ་རིང་བར་གྱུར་པའི་སྤྱབ་པ་
 རྟེན་སྤྱབ་བྱེད་མཆོན་མར་དམིགས་པ་ཉིད་གཉེན་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་སྟོན་
 བོ།¹⁰²⁰ ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཡུམ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་སྤྱར་ཉན་རང་གཉིས་རིང་བར་བསྟན་གྱི་དེའི་
 ཡུམ་རིང་བར་མ་བསྟན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། བྱང་ཆེན་གྱི་ཆགས་པ་དང་བཅས་
 མ་བཅས་གང་ཞེས་ལྷ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་ངེས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི།
 གཟུགས་དང་སོགས་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་གྱི་ཕྱང་པོ་དང་སྦྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་སྟོང་ངོ་
 ཞེས་མཆོན་མར་འདུལ་ཤེས་པ་དང་། དུས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དེ་དག་ཏུ་མཆོན་མར་
 འདུལ་ཤེས་པ་དང་། སྦྱིན་པ་དང་སོགས་པས་ལྷག་མ་ལྷ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ་བདུན་དང་། རྣམས་
 ཞེས་པ་མང་པོའི་ཆོག་ནི་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་དེས་བསྟུས་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་སྟོང་པ་སྟེ་
 ལམ་དུ་མཆོན་མར་འདུལ་ཤེས་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དང་། བྱི་
 མ་ནི་ལམ་ལ་ཆགས་པ་དང་། དང་པོ་ལ་ཡང་སྤྱ་མས་ནི་ཕྱང་པོ་སོགས་ལ་དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་
 སྟོང་བར་ཞེན་ལ་བྱི་མས་ནི་དེ་ལ་དུས་སུ་ཞེན་ཏེ། བྱང་ཆེན་ཐབས་མི་མཁས་པས་གཟུགས་སྟོང་ཞེས་
 བྱ་བར་འདུལ་ཤེས་ན་ཆགས་པའོ། །ཞེས་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་དེ་ལྟར་དང་། གཞན་ཡང་བྱང་
 ཆེན་ཐབས་མི་མཁས་པས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བར་འདུལ་ཤེས་
 ན་ཆགས་པའོ། །ཞེས་དང་། གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དང་། གཞན་ཡང་། བྱང་ཆེན་དམིགས་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་བ་ནས་སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་ལ་སྟོང་ན་ཆགས་
 པའོ། །ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་གསུངས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་སྤང་བྱ་གསུམ་དང་རིམ་པ་ལྟར་རོ། །གྲགས་

¹⁰²⁰ ཞོལ་ སྟོག ༣༩^༢ ན ༣། གཙང་། སྟོག ༤༠༢ ན ༡ སྟོན་ཏོ།

ཆར། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཕུང་པོ་བདག་གིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་ཤེས་པ་
 དང་། དེ་དག་དེས་སྟོང་པར་ཤེས་པ་དང་དུས་གསུམ་གཅིག་དང་སོ་སོར་འཛིན་པ་དང་། སེར་སྒྲ་
 སོགས་དང་སྒྱིན་སོགས་དང་། ཆོས་སོ་བདུན་ལ་ཆགས་པའི་སྤང་གཉིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་བྱང་སེམས་
 གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མདོ་དང་མི་མཐུན་ལོ།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ན། གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་མི་ཉག་
 སོགས་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་སྟེགས་བྱེད་
 གཞན་གྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་བདག་དང་སོགས་པས་མཐོང་བ་པོའི་བར་གྱི་ཕུང་སོགས་སྟོང་པ་ཉིད་
 དུ་ལྟ་བ་དང་། སྒྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་རྣམ་བྱང་གི་འགྲེལ་ལ་ཆོགས་སྒྱུར་ན་ཡོད་པ་ཟག་
 བཅས་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ན་ཡོད་པ་ཟག་མེད་དང་། མཐོང་སྟོམ་ན་ཡོད་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་
 བཅས་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་སྤྱད་བྱའི་དངོས་པོ་བདེན་པར་མ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལམ་གྱི་དངོས་པོར་
 དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་སྟེ་སྤྱད་བྱའི་ལམ་དུ་མཆོན་མར་འདུ་ཤེས་པ་ནི། གཉིན་པོ་གཞི་ཤེས་གྱི་
 མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། དེས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་བདག་འཛིན་གྱི་གཉིན་པོ་
 ཡིན་པས་སྤང་བྱ་མིན་ཞེ་ན། བདག་འཛིན་སོགས་དེ་དག་གི་གཉིན་པོ་ཡིན་ན་ཡང་གཟུགས་སོགས་
 གྱི་རང་བཞིན་ལ་སྒྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྤང་བྱ་མ་
 ཡིན་ཀྱང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་གྱི་སྤང་བྱར་མི་འགལ་ལོ། །ཟག་བཅས་སོགས་གསུམ་ལ་རིམ་
 པ་ལྟར་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྡན་གྱི་སོ་སྟེ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་མེད་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ས་འོག་
 མའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་གཅིག་སྤངས་པའི་སོ་སྟེ་ལ་རིགས་བྱིན་བཞེད་ལ། ཕུང་ལྔ་རྒྱན་
 ཞུགས་སོགས་གྱི་འབྲས་བྱ་ཆོས་སོ་བདུན་ནོ་ཞེས་འབུམ་པ་འཆད་དོ། །འདིར་ནི་ཟག་བཅས་ཞེས་
 སོགས། སྒྱིན་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་བྱ་དགོས་ལ་དེ་དག་ལ་ཡང་
 སྤང་བ་འདད་པ་ལྟར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་སྤྲ་མ་ཉིད་དགོངས་པ་ལོ། །རྒྱན་
 སྤང་དུ་ཡང་ཟག་པ་ཡོད་མེད་སོགས་ཕུང་པོ་དང་དུས་ལ་སྒྱུར་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་དགོངས་པ་འདི་ལྟར་
 མྱང་རོ། །

(གཉིན་པོའི་ཕྱགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས།)

གཉིས་པ་(གཉིན་པོ་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྒྲུབ་)ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་
ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་མཚན་མཚན་མར་མི་དམིགས་པ་ནི་སྤང་བྱ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་གཉིན་པོ་ཡིན་པར་སྟོན་
ནོ།¹⁰²¹

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། སྤྱིར་ལྟ་སྟོན་དང་། སྤྱོད་པ་ལ་སྟོས་པའི་སྤང་གཉིན་ནོ། དང་པོའི་
སྤང་བྱ་ནི་སྤང་བ་ཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། གཉིན་པོ་ནི་སྤང་ལྟ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་ཞེན་པ་དང་
དུས་གསུམ་ལ་འདས་སོགས་སོ་སྟུང་པའི་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། སྤྱིན་པ་དང་སོགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་
ཀྱི་བར་ལ་ངར་འཛིན་པ་སྟེ་བདག་གིས་འདི་ལ་སྤྱད་པ་དང་འདི་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་མངོན་ཞེན་
མེད་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་ཐབས་མཁས་པས་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་འདི་སྟུང་དུ་གཟུགས་ལ་གཟུགས་ཞེས་
བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་དང་། འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བར་
འདུ་ཤེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་ཐབས་མཁས་པས་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་འདི་སྟུང་དུ་བདག་
གིས་སྤྱིན་པ་ཞིག་བྱིན་འདི་ལ་སྤྱིན་པ་བྱིན་སྤྱིན་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྱིན་ནོ་ཞེས་ཞེས་པ་ནས་བདག་
གིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱའོ་ཞེས་ཞེས་པ་ནས་ཐོབ་ཡོངས་སུ་
སྤྱིན་པར་བྱའོ་ཞེས་ཞེས་པ་ནས་ཐོབ་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པ་མེད་དེ་ཞེས་པ་སྟེ།
སྤང་བྱ་གསུམ་དང་གངས་བཞེན་ནོ། དེ་ཡང་རྟེན་པ་དང་པོ་འདིས་སྤང་བྱ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་པོ་
མ་བེན་ཀྱང་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པའི་སྤང་བྱ་ནི། འགྲོ་¹⁰²²བར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་བསྟོ་
བྱའི་དགོ་བ་ལ་མཚན་མར་ཞེན་ནས་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་བསྟོ་བའི་མཚན་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
རྟེན་པ་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཉིན་པོ་གསུངས་པའི་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། བྱང་ཆེན་སེམས་སུ་འདུ་ཤེས་

¹⁰²¹ ཞེས། ཤོག ༣༤༤ བ ༡། གཙང་། ཤོག ༢༠༣ ན ༥ རྟོན་ཏོ།

¹⁰²² ཞེས། ཤོག ༣༤༤ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༢༠༣ བ ༥ བསྟོ་བར་བྱེད་

བ་དང་། སྤྱིན་པར་འདུ་ཤེས་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་
 འདུ་ཤེས་བ་དང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སུ་འདུ་ཤེས་བ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱེད་པའི་དགེ་ཅ་
 གང་དག་ཏུ་འདུ་ཤེས་ནས་དགེ་ཅ་དེ་དག་མངོན་པར་བསྟུན་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བསྡེམས་ཞིང་གཞལ་ནས་སྒྲ་
 མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྡོམ་བར་བྱེད་པ་འདི། ཀྲི་ཤི་ཀ་བྱང་ཆེན་ལྷམས་ཀྱི་ཆགས་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཉེན་
 པོ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ནི་སྤྱིན་པ་སྤྱིན་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱང་བའོ། །ཞེས་སོགས་སུ་དེར་རྒྱུ་
 བ་བཀག་ནས་སྦྱོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་ཀྱང་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དེའི་སྒོ་ནས་རང་གཞན་
 ཀྱི་ཆགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་བདག་ནི་སྤྱིན་པ་སྤྱིན་པའོ་ཞེས་པ་
 ནས། བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་སྒྲོམ་སོ། །བདག་ནི་བྱང་ཆུབ་ལ་སྦྱོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་
 ལྷམ་པར་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པར་བྱ། ལེན་དུ་
 གཞུག་པར་བྱ། གཟེངས་བསྟོད་པར་བྱ། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་
 ཡང་རིམ་པ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་སྒྲོངས་པ་དང་བདག་མེད་པ་དང་ཀུན་ཏུ་ཞུམ་པ་དང་ཡང་དག་པར་ཞུགས་
 པའི་གདུལ་བྱ་ལའོ། །རྐང་པ་གསུམ་པ་དང་པོའི་མཐར་ཡང་སྦྱར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྐང་པ་དང་པོས་
 གཉེན་པོ་དང་པོ་གཉིས་དང་། རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ལུགས་ལ་བསྟན་ནས་གཉེན་པོ་དངོས་
 སུ་སྟོན་པའི་སྤང་གཉེན་ཆོན་པ་གཉིས་སུ་སྦྱར་བ་འདི་ཉི་ལྔ་ལྷམ་འགྲེལ་ལེ་བརྒྱད་མ་གསུམ་ཀྱི་
 དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་མོད། གངས་ཅན་པ་ལྷམས་ལ་ནི་སོ་སོར་བྱེ་ནས་འཆད་ཤེས་པ་ཉིན་
 མོའི་རྒྱ་སྐར་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། འཁོར་གསུམ་ལྷམ་པར་དག་པ་སྟེ་དེར་དམིགས་པ་དང་བྲལ་བས་
 སྤྱིན་སོགས་ལ་སྦྱོད་པ་པོ་དང་ཐོབ་པ་པོའི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་སམ་རྟོགས་ནས་རང་དེ་ལ་
 གནས་ཤིང་གདུལ་བྱ་གཞན་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་ཉན་རང་གི་ལམ་ལྟར་རེས་འགའ་བའི་གཉེན་པོ་མིན་པར་
 ལྷམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བར་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ་གཟུགས་སོགས་
 ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱིར་དང་ཆགས་པ་མངོན་ཞེན་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་ས་
 བོན་ཐམས་ཅད་གཉེན་པོས་བཀག་པ་འཕམ་ཞེན་བྱའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བཀག་པ་སྟེ་མ་

དམིགས་པས་སོ། །མདོ་ལས་སྤང་གཉེན་འདི་དག་སོ་སོར་ཡོད་ཀྱང་འགྲེལ་བ་འདིས་གཉེན་པོ་རྣམས་
གཅིག་ཏུ་མཛད་ཅིང་སྤང་བྱ་དང་པོའི་གཉེན་པོ་མ་ཟེན་པར་གསུངས་པ་ནི། དེས་པ་ལྟར་ཆོག་ཆོགས་
སྤང་བ་དང་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་བུས་པ་ལ་དགོངས་པའོ།

(འབྲས་བུ་ལ་མཆན་འཛིན་སྤང་གཉིན།)

གཉིས་པ་(འབྲས་བུ་ལ་མཆན་འཛིན་སྤང་གཉིན།)ལ་བཞི། ཆགས་པའི་ངོ་བོ། ཆགས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན། ཆགས་པའི་གཉིན་པོ། རྒྱ་མཆན་ལས་འཕྲོས་དོན་ནོ། །དང་པོ་(ཆགས་པའི་ངོ་བོ་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། རྒྱལ་བ་དང་སོགས་པས་དེ་དག་གི་བར་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་ལ་རིམ་བ་ལྟར་མཆན་མར་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་མཆོད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱོ་བ་ནི་ཆགས་པ་སྤོང་སྤྱོད། རིགས་ཀྱི་བྱམས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་སྤྲེལ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཞུགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཆན་མར་ཡིད་ལ་བྱེད་ན་རབ་འབྱོར་རི་ཙམ་མཆན་མར་གྱུར་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཆགས་པའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱི་བར་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་བསྐྱོན་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆན་མར་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་ལུས་ཀྱིས་བྱུག་འཆལ་བ་དང་སོགས་པས་དག་གིས་བསྐྱོད་པ་སོགས་ནི། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །གཉིན་པོ་ཡིན་པས་དེར་འགལ་ཞེ་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་སྤྱོད་སོགས་འགའ་ཞིག་གི་གཉིན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཉིན་པོ་མིན་པས་སྐྱོན་མེད་དེ། ཆགས་པ་སྤྱོད་ཞེན་པ་སྤོང་སྤྱོད་ཀྱིས་སོ། །བཅ་པོ་གསུམ་པ་ནི་འཆད་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཆགས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན།)ལ་(མཆན་མས་སྤྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆན་མས་སྤྱར་)ནི། ཆགས་པ་སྤོང་སྤྱོད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཡང་ནི་ངོ་བོར་མ་ཟད་རྒྱ་མཆན་ཡང་འཆད་པའོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། ཆོས་ཀྱི་ལམ་སོགས་ཏེ། ལམ་ནི་དེའི་རིགས་ཏེ། ཡུམ་ནི་ཟབ་པོ་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་བྱེད། ཞེས་སོ། །འདིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱོད་བྱེད་དུ་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སོགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ཞེན་པ་སྤོང་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཏོ། །གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། ཟབ་པ་རྩ་བའི་རྟགས་དང་ངོ་བོས་སྤོང་བ་རྟགས་སྤྱོད་ཏུ་སྤྱར་ལ་བཤད་

དོ། །ཡང་ནི་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པ་མི་མཐུན་ཤོགས་ཡིན་པར་མ་ཟད་པའོ། །གསུམ་པ་
 ([ཆགས་པའི་གཉིན་པོ་](#))ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་([མཚམས་](#)
[སྐྱར་](#))ནི། དེ་ཆགས་པ་སྤྱོད་ཡིན་པ་འོན་ཏེ་སྤང་བྱ་དེ་གཉིན་པོ་གང་གིས་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་སྤྲོད་ཞེ་ན། གཉིས་
 པ་([རྩ་བ་](#))ནི། ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ཤེས་པས་ནི་ཆགས་པ་སྤྲོད་ཏེ།
 དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཉིས་མ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཟད་
 དོ། །ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །གང་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་
 བཞིན་ནོ། །གང་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཛོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའོ། །རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་བྱང་
 ཚེན་གྱིས་ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ལྟར་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་མཛོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་
 མཐོང་ན་ཆགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་([འགྲེལ་](#)
[བ་](#))ནི། ཤེས་པ་ཡུལ་ཅན་དང་ཤེས་བྱ་ཡུལ་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་གཅིག་པར་སོགས་སོ། །མཉམ་
 ཉིད་ཏུ་གཅིག་པར་ཤེས་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གཅིག་
 པ་ཁོ་ནར་ཤེས་པ་སྟེ་ཤེས་ཚུལ་དེ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་མཚུངས་པར་ཤེས་
 པའོ།

བཞི་པ་([རྒྱ་མཚན་ལས་འཕྲོས་དོན་](#))ལ་གཉིས། ཟབ་པ་དང་། རྟོགས་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་
 རོ། ། དང་པོ་([ཟབ་པ་](#))ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་([མཚམས་](#)
[སྐྱར་](#))ནི། ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་གདོད་མ་ནས་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ཟབ་པ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་རྗེ་
 ལྟར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡང་ནི་ཆགས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པར་མ་ཟད་པ་སྟེ་ཡང་འོག་མ་ལ་ཡང་
 དེག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་([རྩ་བ་](#))ནི། མཐོང་བ་སོགས་ཏེ། ཡུལ་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བའོ། །བཙུམ་
 ལྟར་འདས་གྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡུལ་ནི་སྐྱུས་ཀྱང་མ་མཐོང་མ་ཐོས་མ་ངེས་
 རྣམ་པར་མ་ཤེས་མཛོན་པར་སངས་མ་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་([འགྲེལ་བ་](#))ནི། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་དོ། །བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྟོགས་དཀའ་བའི་རྒྱ་མཚན་)ལ་(མཚམས་སྦྱར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་)ནི། རང་བཞིན་དེ་ལྟོས་ཡུལ་དུ་བྱར་མི་རུས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ནའོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཡུམ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡུམ་ནི་སྤྲུལ་ཀྱང་རྣམ་པར་མ་ཤེས་ཏེ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་མ་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་མ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོ། །མདོ་འདི་ལྟར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པས་ཞེས་བྱེད་པ་པོའི་ཚིག་ཡོད་ན་དག་པར་མདོན་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་ཞེས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དུ་འགོག་པ་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པར་སྤང་བས་པན་ཚུན་མཚོན་པ་ཡིན་གསུང་བ་ལྟར་བྱ་ཞིང་མདོན་ནས་ཤེས་པ་པོ་དང་བསྟན་བཅོས་ནས་ཤེས་བྱ་བཀའ་པས་མདོན་བསྟན་བཅོས་མི་མཐུན་ཞེས་པའི་བདུན་ཚིག་སྤྲོ་བར་མི་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཉི་སྤང་རྣམ་འགྲེལ་དག་ལྡན་གསུམ་དུ་གཟུགས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་དུ་ཞེས་མདོན་འདྲེན་ནོ། །གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། རང་བཞིན་དེ་ནི་རྟོགས་སོགས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། བསམ་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ་དེའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་ན་གཟུགས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པའི་བར་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་དེ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱར་མེད་པས་སོ། །

(སྤང་གཉིན་དེ་དག་གི་མཇུག་བསྒྲུབ།)

གསུམ་པ་(དེ་དག་གི་མཇུག་བསྒྲུབ་)ལ་(མཚམས་སྤྱར་དང་ཙ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་པས།
དང་པོ་(མཚམས་སྤྱར་)ནི། གོང་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་སོགས་པས་གཉིན་པོའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་བརྗོད་ཟིན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་གི་མཇུག་བསྒྲུབ་བར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ཙ་བ་)ནི། ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན་མི་མཐུན་པ་ནས་མ་ལུས་པའོ། །གང་དུ་ན། ཀུན་
ཤེས་བཏིད་ལ་སྟེ་སྐབས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱར་དེ་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་པོ། །གསུམ་པ་(འགྲེལ་
བ་)ནི། ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའོ། །དེ་གཉིས་
གང་གི་ཡིན་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ནི་དང་པོ་དང་། བྱང་སེམས་དང་
སོགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནི་གཉིས་པའོ། །གང་དུ་ན་ཐམས་ཅད་སོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་
གཟུགས་སོགས་ཕྱང་པོ་ཞེས་སོགས་དང་། སྤྱིན་ལ་སོགས་ལ་ཞེས་པར་སྤང་གཉིན་དེ་སྐད་བཤད་
པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་གྱིས་སོ།།

བཞི་པ་(དེ་ལྟར་ཉམས་སྤྱི་ལེན་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། སྤྱོར་བའི་ངོ་བོ་དང་། རྣམ་པའོ། །

(གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ།)

དང་པོ་(སྒྲུང་བའི་རོ་བོ)ལ་(མཆོམས་སྒྲུང་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྒྲུང་)ནི། གོང་གི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་སོགས་པས་གཉེན་པོ་གཉིས་བརྗོད་ཅིན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ལམ་གསུངས་ཏེ། སྤང་གཉེན་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཤེས་ནས་དེ་དག་མི་དམིགས་པར་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པའི་སྒྲུང་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བསྟན་དགོས་པས་སོ། །སྒྲུང་བའི་ལམ་ཞེས་པ་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་མི་དམིགས་པར་སྒྲུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་ལ་ཟེར་གྱི་ལམ་ལྟའི་ཡ་གྲུལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་དེས་འབྲུལ་བ་སྐྱེད་པའི་ཀུ་མ་ར་ཤི་ན་རེ། དེ་ལ་སྒྲུང་བ་ནི་ཐོད་དང་ཅེ་མོའི་དབང་པོ་བཅུ་འོ། །མཉམ་པ་ཉིད་ནི་བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་གི་སྟོབས་བཅུ་འོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི་ཤེས་བྱེད་མེད་ཅིང་། རྣམ་བཞི་དེའི་མཉམ་ཉིད་ནི་སྒྲུང་བའི་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་ས་མཆོམས་མི་གཅིག་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ཤེས་འབྱུང་གི་རུས་པའི་རྒྱ་སྒྲུང་བ་རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ལམ་འབྱུང་བས་ཞེས་བཤད་པ་དང་། སྒྲུང་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་སོ་སོར་རྟོགས་ནས་མཐོང་བའི་ལམ་སྒྲོམ་དགོས་ཞེས་འབྱུང་བས་སྒྲུང་ལམ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་མཆོམས་སྒྲུང་གི་རིམ་པ་ཅན་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་དེར་ངེས་ནས་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ལས་དང་པོ་པ་དེ་ལྟར་གདམས་ངག་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཡན་ལག་འབྱུང་བས་ཞེས་གསུངས་པས། གདམས་ངག་ཆོགས་ལམ་ཁོ་ནར་བཞག་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་མང་ངོ་། །དེས་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་འདི་ནི་ལྟ་སྒྲོམ་སྒྲིད་འབྲས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་བཅས་པ་ལ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་པ་ཅ་བ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ངི་སྲིད་མཆོན་མ་དེ་དག་སྐྱེ་བ་དེ་སྲིད་དུ་སྒྲོམ་དགོས་པས་ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་ལ་བཞག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་སྒྲོམ་པར་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། བྱང་ཆེན་གྱིས་ཡུམ་ལ་ངི་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱ་བ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ངེས་པའི་ལན་དུ་སྟོན་པས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི་དབྱེ་གཞིའོ། །དབྱེ་གངས་ནི་བྱ་དཀར་རྣམ་གསུམ་ལ་བྱ་དཀར་བའི་སྒྲིབ་པ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བཅུ་འོ། །འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཡུལ་བཅུར་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །འདི་དག་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་ནི་སྒྲིབ་པ་བཅུ་མངོན་ཞེན་རེ་རེ་དོར་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤེར་འབྱུང་འདོད་ཀྱང་། རིགས་བྱེན་གྱིས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འདིའི་དབྱེ་བ་འདོད་པ་ལྟར་ངོ་ཐོ་གཅིག་གོ། །འཆད་ཚུལ་ལ་ཉི་ལྔ་དཔེ་སྒྲིབ་པ་བཀག་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཞེས་པ་དང་པོ་བཞི་ཉིད་ལ་སྒྲིབ་པ་མདོའི་ཆོག་ཐེན་དང་མཐུན་ཏེ། མདོ་ལས་གཟུགས་སོགས་དང་རྟག་མི་རྟག་སོགས་དང་། དེ་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང་དེ་ཆགས་བཅས་ཆགས་མེད་ལ་དེ་ལྟར་མི་སྒྲིབ་ན་ཡུལ་ལ་སྒྲིབ་ཅེས་བཞེ་པོ་དེ་ལ་སྒྲིབ་པ་བཀག་གི་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་དེ་མ་བཀག་པས་སོ། །རྣམ་འབྲེལ་དང་ལྷན་ཡང་དེ་དང་མཐུན་འོ། །འབྲེལ་པ་འདིར་ཀར་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྐྱར་ཏེ། ཤེར་སྒྲོན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ཉི་ལྔ་དཔེ་གིས་མདོ་ཆོག་དང་བཐུན་ལ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་དོན་ཐོབ་ལ་དགོངས་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །འོ་ན་བཅུ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི། བྱང་ཆེན་¹⁰²³གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་མི་སྒྲིབ་ན་ཡུལ་ལ་སྒྲིབ་དོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི། གཟུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྒྲིབ་ན་ཡུལ་ལ་སྒྲིབ་དོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་སོགས་དེ་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི། བྱང་ཆེན་¹⁰²⁴གཟུགས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྒྲིབ་ན་ཡུལ་ལ་སྒྲིབ་པའོ། །ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་དེ་ལྟར་རོ། །གཟུགས་སོགས་དེ་ལ་ཆགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ནི། བྱང་ཆེན་¹⁰²⁵གཟུགས་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་དང་མ་ཆགས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་སྒྲིབ་ན་ཡུལ་ལས་སྒྲིབ་པའོ། །ཞེས་སོ། །

གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ་པ་ནི། ཡུལ་ཐབས་འདི་བསྟན་ཀྱང་མི་འགྱེད་མ་བསྟན་ཀྱང་མི་འགྱེད་བསྟན་ཀྱང་མི་འཕེལ་མ་བསྟན་ཀྱང་མི་འཕེལ་འོ། །ཞེས་སོ། །བྲེད་པ་པོ་མེད་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི།

¹⁰²³ རྟོལ། ཤོག ༣༩༡ བ ༥། གཙང་། ཤོག ༣༠༩ ན ༡ བྱང་ཆེན་གལ་ཏེ་

¹⁰²⁴ རྟོལ། ཤོག ༣༩༡ བ ༦། གཙང་། ཤོག ༣༠༩ ན ༣ བྱང་ཆེན་གཟུགས་

¹⁰²⁵ རྟོལ། ཤོག ༣༩༣ ན ༡། གཙང་། ཤོག ༣༠༩ ན ༤ བྱང་ཆེན་གཟུགས་ཆགས་པ་

ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་ཀྱང་དེ་བཞིན་མ་བསྟན་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 སོ། །བྱ་དཀའ་བ་རྣམས་པ་གསུམ་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ནི། གང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་གོ་ཆ་བགོས་
 པ་དེ་དག་ནི་ནམ་མཁའ་ཡོངས་སུ་དགྲོལ་བར་འཆོལ་བའོ། །ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་
 གོ་ཆ་འཆོལ་བ་དེ་དག་ནི་ནམ་མཁའ་བར་སྤང་ལ་འདེགས་པར་འཆོལ་བའོ།¹⁰²⁶ །ཞེས་དང་། བྱང་ཆེན་
 གང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་འཆོལ་བ་དེ་དག་ནི་བཙོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་ཐོབ་
 པའོ།¹⁰²⁷ །ཞེས་དེའི་འཐད་པར་སྒྲོང་གསུམ་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདམ་བུའི་ཆོལ་ལ་སོགས་པ་
 བཞིན་གང་ཞིང་བསྐྱལ་བའམ་དེ་ལས་ལྷག་པར་གནས་ནས་ཆོས་སྟོན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རེ་
 རེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་སྤང་ན་ལས་འདས་ཀྱང་དེ་ལ་བྲི་གང་མེད་པས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ་འདི་གསུམ་
 ཀྱིས་བྱ་དཀའ་བ་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་གསུངས་སོ། །འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་བ་ནི། དེ་ནས་དགོ་སྒྲོང་
 གཞན་ཞིག་གིས་འདི་སྟུང་དུ་གྱུར་ཏེ། གང་ལ་ཆོས་གང་ཡང་སྒྲུབ་པའམ་འགག་པ་མེད་ལ་ཚུལ་བླིས་ས་
 ཀྱི་ཕྱང་པོར་གདགས་སུ་ཡོད་ཅེས་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་གདགས་སུ་ཡོད་པའི་བཙོན་
 ལྷན་འདས་ལ་བྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་ཅེས་མིང་མ་བསྟན་པར་བཟད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ལ་
 སོགས་པའི་རྫོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་བསྟན་པས་འཁོར་གཞན་གྱིས་ཀྱང་སྐལ་བ་དང་འཆོལ་བར་
 རྫོགས་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་སྟོན་ནོ།¹⁰²⁸ །གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་སྒྲིབ་བ་ནི། དེགས་ཀྱི་བྱའམ་
 དེགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཇི་སྒྲིབ་དུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་ལ་གནས་ན་དེ་ཉིད་དེའི་བསྐྱུང་བ་དང་བསྐྱབ་པ་དང་སྤྲ་བར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱེད་སྤང་བ་རྣམས་བདུན་ཤེས་པའི་སྒྲིབ་བ་ནི། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྒྲིབ་པ་ན་
 ཇི་ཅམ་གྱིས་མི་ལམ་སྒྲུ་མ་སྒྲིག་རྒྱ་སྒྲ་བརྟན་གཟུགས་བརྟན་དེ་བའི་གྲོང་ཁྲིམ་དང་སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུར་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས། རབ་འབྱོར་ལ་བརྒྱ་བྱེད་གྱིས་དེས་པའི་ལན་དུ་བདུན་པོ་དེ་ལ་རྫོམ་
 པ་བཞི་མེད་ན་དེ་ལྟར་ཤེས་སོ་ཞེས་སོ། །

¹⁰²⁶ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༥' ཤོག ༤༦' ཟེང་། ༡

¹⁰²⁷ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༥' ཤོག ༤༦' ཟེང་། ༢

¹⁰²⁸ ཞོལ། ཤོག ༣༤༩ བ ༣༡ གཙང་། ཤོག ༤༠༩ བ ༥ རྟོན་ཏོ།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་བསྟན་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེས་བྱགས་ལ་
 འབངས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(དངོས་བསྟན་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་)ནི། དངོས་སུ་བསྟན་ཏོ། །གང་ན།
 དུལ་དེ་དང་དེ་ལ་སྒྲིབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་རྣམ་པ་བཅུའོ། །གང་གི་སྒྲོན་ས་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བའི་སྒྲོན་ས་སོ། །དུལ་ལ་སྒྲིབ་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཟུགས་དང་སོགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་དངོས་པོར་ཞེན་པ་བསལ་བའི་སྒྲོན་ས་མ་
 ཞེན་པའི་རྣམ་པས་སྒྲིབ་རོ། །ལྷག་མ་དགུ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དེ་
 དག་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་མི་ཉག་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བདེ་སྒྲུག་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་སོགས་དེ་
 དག་སོ་སོར་ཉེ་རེ་རེ་ལ་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པ་དང་། འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་དུ། མཆོན་
 ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པའི་གཟུགས་ནི་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའོ། །ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་
 དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་རབ་ཏུ་རྫོགས་པའོ།¹⁰²⁹ །ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་འབངས་ནས་
 རྫོགས་དཀའ་ཤེས་སྒྲོན་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །དོན་ནི། ཀྱན་བཏགས་དང་ཡོངས་བྱུང་སྒྲོས་ལུལ་དུ་
 བྱས་པ་ན་ཡོན་ཏན་མི་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པའོ་ཞེས་སྒྲ་
 མ་དག་འཆད་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་གསུངས་པས་དགོངས་པ་མིན་
 བོ། །འོན་གང་ཞེན་རྟེན་ཆོགས་དཀའ། མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཏགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་
 དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་སོ་སོར་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པ་ཉིད་དེ། གཟུགས་ལ་
 སོགས་པ་ཆང་བ་ཉིད་དང་མ་ཆང་བ་ཉིད་ཅེས་པ་ལྟར། ཆང་མ་ཆང་དོན་ལ་མི་གནས་པ་དང་གནས་པ་
 ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བཏགས་པའི་གཟུགས་ནི་རྟེན་པས་གཟུགས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡོན་པས་
 མཆོན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་དོན་ལ་མེད་པའོ། །

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྟེན་པས་བཏགས་པས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་ཡོན་
 ཏེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཆང་བའམ་དོན་ལ་

¹⁰²⁹ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༡༡ ཞོག ༡༣༠༠ ཟླ་ད། ༡༢

གནས་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱའོ། །རྣམ་པར་བཏགས་པའི་གཟུགས་གཞན་དབང་ནི་རྫོགས་མ་རྫོགས་
 དབྱུང་པའི་གཞི་ཉིད་ཡིན་པས་མ་བསྟན་པ་མེད་དེ། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་སྒྲོ་གདགས་གཞི་དང་ཡོངས་གྲུབ་
 ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །ཚུལ་འདི་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་ཡང་སྒྱར་ཏེ། མདོར་ན་གཟུགས་
 སོགས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དུ་མི་ཞེན་ན་ཡུམ་ལ་སྒྲིད་པའོ། །འབྲུམ་གྱི་གནོད་འཛེམས་སུ་ནི། ཀུན་
 བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པས་ཡོངས་གྲུབ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རྟོག་ན་ཡུམ་ལ་
 སྒྲིད་དོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང་མདོ་ཡི་འགྲེལ་པ་ལ་རྒྱན་སྒྲུང་ཉིད་ལེགས་སོ། །མདོར་ཞེན་གྱི་དམིགས་པ་
 ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆགས་བཅས་དང་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཆོག་གི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་མ་བསྟན་གྱིས་འཕེལ་
 འགྲེལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་གཙོ་བོའི་ཡུམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བསྟན་པ་
 པ་དང་དེ་མིན་བརྗོད་པས་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྱོད་པ་སོགས་སུ་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། བྱ་དཀའ་བ་ཉིད་གསུམ་ལ་སྤར་ལྟར་དང་། དེ་དག་གང་ན་སེམས་ཅན་གྱི་
 ཆེད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་གྲོལ་འདོད་པ་ལྟར་དོན་དམ་པར་དེའི་དོན་དུ་
 ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བྱུང་པར་དུ་འགྲོར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཅན་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར།
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སྒྲོ་ནས་བྱ་
 དཀའ་བ་ཉིད་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཤེས་རྒྱད་ལ་སྒྲོར་བའམ་སྒྲེད་གོས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་
 བར་སྒྲུང་ལ་འདེགས་འདོད་པ་ལྟར་དོན་དམ་པར་བསྐྱེད་བྱར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཅན་མི་ཟད་
 པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནི་རྒྱད་ལ་སྒྲོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་
 དཀའ་བ་ཉིད་དང་། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྟོན་དགོས་ཀྱང་
 དོན་དམ་པར་བསྟན་བྱ་སོགས་མ་གྲུབ་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཅན་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
 ནང་ནས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ནི་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་དཀའ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱ་
 དཀའ་རྣམ་པ་གསུམ་སྒྲོར་བ་ཞེས་པ་བྱ་དཀའ་བའི་སྒྲོར་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་པར་བཏོན་ནས་བྱ་
 དཀའ་བ་གསུམ་ཡུལ་དང་སྒྲོར་བ་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་པར་མི་བྱ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་དང་
 ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་འདིའི་སྒྲོར་བར་འགལ་བས་སོ། །

རྟོགས་དཀར་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལམ་དང་གཞི་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མེད་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔལ་རྣམས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འབད་པས་དེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་
 ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི། སྐབས་པར་དཀར་བ་ཉིད་ཡིན་པར་སྒྲོར་བ་དཀར་བ་རྣམས་པ་གསུམ་དང་
 ཞེས་མཐུན་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་གསུམ་ལ་འབད་པ་དཀར་ཞེས་འཆད་
 ལ། ཤེད་སྒྲོན་དུ་ཡང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་སྒྲོར་བ་དང་
 རྟོགས་པར་བྱ་བ་རྣམས་པ་གསུམ་དེ་ཁོ་ནར་བྱ་དཀར་བ་ཉིད་ལ་སྒྲོད་པ་དང་།¹⁰³⁰ ཞེས་འབྱུང་ཡང་བྱ་
 དཀར་བའི་དཀར་ཚུལ་ནི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་སྒར་བཤད་པ་ཉིད་མདོ་དང་འབྲེལ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ལ་འབྲེག་གོ། གྲགས་ཆར། སྒྲོར་བ་དཀར་བ་རྣམས་པ་གསུམ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གོ་ཆའི་དཀར་སྒྲོད་དང་འཇུག་པའི་དཀར་སྒྲོད་དང་སྒྲོན་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པའི་དཀར་སྒྲོད་དོ།¹⁰³¹ ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱ་དཀར་བ་གསུམ་དང་སྒྲོར་བ་གསུམ་གཞི་
 མཐུན་པར་འདོད་པའོ། །འཁྱི་དང་ཨ་བླ་ས་འདི་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱས་སྒྲོར་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེད་
 དོ། །ཡུམ་ལ་བསྐབས་པས་རང་རང་གི་སྐལ་བ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྲས་བྱ་འཐོབ་པས་འབྲས་ཡོད་
 འདོད་པ་སྟེ་འབྲས་བྱ་འཐོབ་པས་མི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡུམ་གྱི་རྣམ་འབྱོར་ལ་བཙོན་པའི་གང་ཟག་ལ་
 དེ་ཉིད་བསྐྱང་བའི་མཆོག་ཡིན་པས་བསྐྱང་བ་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་མི་འགོ་བ་སྟེ་རག་མ་ལས་པ་དང་།
 ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་བདུན་ལ་སྒར་ལྟར་དང་། དེ་དག་གང་ན་འདི་ལ་བཞི། གང་ལ་སྒྲུང་ན།
 སེམས་དཔལ་རྩིས་ཐོབ་པའོ། །གང་ན། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདིའོ། །རི་ལྟར་ན། མི་ལམ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱ་
 མཆོན་ནི་བག་ཆགས་ཀྱི་གཉིད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་དེ་དང་དེར་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བར་སྒྲུང་བའོ། །བྱེད་པར་
 བཞི་པོ་དེ་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྱུར་རོ། །མ་རིག་པའི་སྒྲགས་དང་སྒྲན་མཉམ་དུ་འཆོགས་པ་ལས་
 བྱུང་བས་སྒྱུ་མ་དང་། བདེན་པར་སྒྲུང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་སྒྲུང་བས་སྒྲིག་རྒྱ་དང་། རྒྱུན་ལ་
 རག་ལས་ཏེ་སྒྲུང་བས་སྒྲ་བརྒྱན་དང་། ཤེས་བྱའི་ཚུལ་གསུགས་བརྒྱན་འདོག་བྱེད་ལྟ་བུའི་ནང་གི་བག་

¹⁰³⁰ བསྐྱར་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༥༣ ཤོག ༩༠ ཟེང་། ༡༩

¹⁰³¹ བསྐྱར་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ་ ༥༩ ཤོག ༡༩༧༠ ཟེང་། ༢

ཆགས་ཀྱིས་རི་ལྟར་འཕངས་པ་ལས་མ་འཕོས་པའམ་མི་འདའ་བར་སྒྲང་བས་མིག་ཡོར་དང་། འདི་ལ་
མདོར་ག་བྱུགས་བརྟན་ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲང་དུ་མིག་ཡོར་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་གཞོན་འཛོམས་
ཚུང་བར་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྱེ་ཤད་འཛུགས་པར་སྒྲང་བ་ལ་བཤད་ཅིང་བག་འདྲའི་ཅིང་མོའོ་ཞེས་བཤད་
སྒྲུང་ལས་འབྱུང་བས་ཁ་ཅིག་མགལ་མེ་ལྷུང་དུ་བསྐྱོར་བ་སོགས་ལ་འཆད་དོ།

གནས་པར་བྱ་བའི་རྟེན་མེད་པར་སྒྲང་བས་དེ་ཟེའི་གྲོང་བྱིར་དང་། ལུས་ངག་གི་བྱེད་པ་དེ་ཁོ་
ནར་རྒྱ་དང་བྲལ་བར་སྒྲང་བས་སྒྲུལ་བ་སྟེ་བདུན་ནོ། །བདུན་པོ་འདིའི་སྟོན་ས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདི་
དག་དང་མཚུངས་པར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པས་ཤེས་བྱེད་སྒྲང་བ་བདུན་ཞེས་བྱའོ། །སྒྲོར་
བ་བཅུ་པོ་འདི་རྗེས་ཐོབ་གཙུག་ཆེ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་འབྱུག་པའི་ག་བྱུངས་ལས། རྣམ་པར་མི་
རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་དོ། །དེའི་རྗེས་
ལ་ཐོབ་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་དང་སྟེག་རྒྱ་དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ¹⁰³² །ཞེས་གསུང་བ་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འདི་བདུན་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་
དེ་ལ་ཞེན་པ་འགོག་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན་མི་འགྲིག་པ་ལྟར་སྒྲང་ཡང་། མདོ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་
ཆོས་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལ་གསུངས་ཤིང་། དེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་བཞེད་དགོས་པས་ལེགས་
བཤད་དུ་སྒྲང་ལ། སྟོང་པོ་མཆོག་ཏུ་ཡང་སྐབས་འདིར་མདོ་དེ་བྲངས་ནས་བཤད་པ་མཛད་པའི་དོན་དུ་
ཡང་སྒྲང་དོ། །དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཡུལ་དུ་མཛད་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་
ཤེས་པར་བྱེད་པ་ན་ཡང་དེ་དག་ཏུ་ཞེན་ན་དེ་ཡང་དགག་དགོས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

གཉིས་པ་([དེས་བྱུགས་ལ་འཕངས་ཚུལ་](#))ནི། སྒྲོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །རི་ལྟར་ན། སྒྲར་
རི་སྐད་དུ་ཞེན་སྒྲོད་བཀག་ནས་སྟོམ་སོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་ཞེན་ནས་སོ། །གང་ཟག་གང་
གི་ན། ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ནིའོ། །ཆོག་གང་གིས་ན། བྱང་སེམས་

¹⁰³² བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༧ ཞོག ༤ ཟེང་། ༤

ཀྱི་སྒྲུབ་བ་བཅུ་མི་དམིགས་བར་སྒྲོམ་མོ་ཞེས་རྗེས་འགྲོའི་སྒྲོ་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་བས་དེའི་བྲགས་
ཀྱིས་ནའོ། །མཉམ་ཉིད་ལ་ཡང་བྲགས་བསྟན་འདི་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ཀྱ་སྟེ་ར་གྲི་འཆད་བ་ནི་འཐད་དོ། །

(གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་མཉམ་ཉིད།)

གཉིས་པ་(རྣམ་པ་)ལ་(མཆོམས་སྒྱུར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་པ་སྤྱི་དང་པོ་
(མཆོམས་སྒྱུར་)ནི། སྒྱུར་བ་བཤད་པའི་འོག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་གསུངས་ཏེ། དུམ་ཡུལ་ཅན་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྱུར་བ་སྒྲོམ་དགོས་པས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི་སྒྲུང་བ་རྣམས་བདུན་
ལ་སྒྲོམ་པ་བཀག་པ་ལ་འབྲོས་ནས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། སྒྱུར་བ་དེའི་མཉམ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་ན། གཟུགས་དང་སོགས་པས་
རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་གཟུགས་སུ་དང་གཟུགས་ཀྱིས་དང་གཟུགས་བདག་གི་ཞེས་དང་གཟུགས་ལ་
སྒྲོམ་པ་སྟེ་ཞེན་པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གཞན་ཡང་བྱང་ཆེ་གཟུགས་སྒྲོམ་སེམས་སུ་མི་
བྱེད་གཟུགས་ཀྱིས་སྒྲོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་བདག་གི་སྒྲོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་
ལ་སྒྲོམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་ཅེས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་གཟུགས་དོན་དམ་པར་མ་
བྱུང་བས་འདི་གཟུགས་སོ་ཞེས་དང་། གཟུགས་འདིས་དངོས་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྐྱབ་སོ་ཞེས་དང་།
གཟུགས་ལ་པན་གཞོད་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱ་ཞེས་མི་སྒྲོམ་པར་གཞོད་འཛོམས་ཆུང་བར་བཤད་ལ།
གསུམ་པ་ལ་ཆེ་བར་རྗེ་ཁོལ་གྱི་དངོས་པོར་མི་སྒྲོམ་པར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། དུམ་
ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་མ་བྱུང་བར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། གཟུགས་དང་སོགས་པ་
རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་དེ་དང་དེའོ་ཞེས་ངོ་བོ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སྒྲོན་སོ་དང་སོགས་པས་
སེར་སོ་དང་བདེ་སྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་མ་ལ་སྒྲོམ་པ་དང་།
གཟུགས་རྣམས་གཉིས་དང་རྣམ་ཉི་ཤུ་ཞེས་པ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྒྲོས་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་དང་།
ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སོགས་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་པ་བཀག་པས་རྟོགས་པ་སོ་དང་ཤེས་བྱའི་ཆོས་རྣམས་
མི་དམིགས་པ་ནིའོ། །རྒྱ་མཆན་ནི། སྒྱུར་བ་ཅུའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །

(མཐོང་ལམ།)

ལྷ་པ་(དེ་ལྟར་ཉམས་སྲ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། རོན་བཤའ་
 པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་བ་)ནི། མཉམ་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་འཆད་དོ། །སྦྱོར་བའི་
 མཉམ་པ་ཉིད་བཞི་པོ་སོ་སོར་ཉེ་མ་འདྲེས་པར་རྟོགས་ནས་མཐོང་བའི་ལམ་སྒྲོམ་དགོས་པས་
 སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། མཉམ་པ་ཉིད་རྫོགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བྱ་
 ཐམས་ཅད་འཁོར་དུ་འདུས་པ་དང་། དེ་དག་གིས་སྦྱོགས་བཅུ་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་སྦྱོང་གིས་
 ཡུམ་འདི་ཡི་གོ་དང་མིང་འདི་ཉིད་དང་། རབ་འབྱོར་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཁྱ་བ་བྱས་ནས་སྟོན་པ་མཐོང་
 བར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་འབྱོར་ལ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐླལ་བཟང་ལ་
 འཆང་རྒྱ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ས་སྦྱོགས་འདི་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཉེ་ཡུམ་སྟོན་པར་གསུངས་པའི་
 ཆོ། །བྱམས་པས་ཇི་ལྟར་སྟོན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་
 སྦྱོང་དང་བྱམས་པ་སོགས་བསྐླལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་རྣམས་རྣམ་པ་འདི་ལྟར་ཆད་ལྷག་མེད་པར་
 ཡུམ་སྟོན་པར་གསུངས་པས་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་མེད་པར་བྱ་བ་ལ་
 དཔང་པོ་བསྟན་པའི་ཆེད་དོ། །འཁོར་བ་འཇིག་སོགས་འདས་པ་མ་སྒྲོམ་པ་ནི། དེའི་བསྟན་པ་རྫོགས་
 པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་མ་འོངས་པ་བརྗོད་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་
 དགོས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གངས་སྦྱོང་གི་ངེས་པ་མཛད་པ་ནི། མི་མཛེད་དུ་བསྐླལ་བ་བཟང་པོ་ལ་
 སངས་རྒྱས་སྦྱོང་ཉིད་དུ་གྲགས་པས་དགག་སྦྱབ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁྱེ་པས་ནི། བསྐླལ་
 བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྦྱོང་དང་སྦྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་སྦྱོང་ཕྱིན་ལས་མཉམ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་(རོན་བཤའ་པ་)ལ་གསུམ། མཐོང་ལམ་མདོར་བསྟན་། རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤའ་།
 སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་(མཐོང་ལམ་མདོར་བསྟན་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྩ་
 བ་)ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་

མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། སྐད་ཅིག་སོགས་སོ། །བཅུ་དྲུག་ཏུ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། བདེན་པ་བཞི་པོ་
 སོ་སོར་ཉེ་རེ་རེ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་སྐད་ཅིག་བཞི་བཞིར་བྱས་པ་དེ་
 ལྟར་རོ། །འདི་ལ་ཉི་ཁྲི་དང་བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་མ་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་([རྣམ་པ་
 རྒྱས་པར་བཤད་](#))ལ་གསུམ་ལས། །དང་པོ་(མཆོམས་སྦྱར་)ནི། ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་གིས་བདེན་བཞི་
 རྟགས་པར་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ལ་གཉིས། བཤད་པ་དང་། བསྐྱ་
 བའོ། །དང་པོ་([བཤད་པ་](#))ནི། གཞུགས་ཏྟག་ཅེས་པ་ནས་ཤེས་པ་སྟེ་བ་མེད་པའི་བར་རོ། །གཉིས་པ་
 ([བསྐྱ་བ་](#))ནི། གུན་ཤེས་ཞེས་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་འདིས་རྣམ་པ་དང་པོ་ལ་གཞུགས་ཏྟག་མ་ཡིན་མི་ཏྟག་
 མ་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་བརྟེན་ཆེན་ཆེན་མཐའ་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པའི་མཆོན་
 བྱེད་དུ་དགོངས་ནས་སྟོ་འདོགས་སོ་¹⁰³³གཉིས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་བསྟན་བྱང་སེམས་དང་། རྟགས་བསྟན་ཉན་རང་གི་
 མཐོང་ལམ་སོ། །དང་པོ་([དངོས་བསྟན་བྱང་སེམས་](#))ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱ་
 བའོ། །དང་པོ་([སོ་སོར་བཤད་པ་](#))ལ་བཞི། སྟག་བསྐྱལ་དང་། གུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ། ལམ་གྱི་
 རྣམ་པའོ། །དང་པོ་([སྟག་བསྐྱལ་](#))ནི། སྟག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་རྟགས་པར་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་
 དག་ཡིན་ནོ། །དེ་གང་ན་དང་པོ་ནི། སྟག་བདེན་གྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཏྟག་ཅིང་བཏན་པ་
 དང་། མི་ཏྟག་ཅིང་འདིག་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བས་དེ་ཏྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་ཏྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བྱ་བའོ། །ཡང་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་བསྐྱ་བའོ། །ཏྟགས་བྱུ་སྟེ། གཞུགས་སོགས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་
 སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཏྟགས་སྦྱབ་ཏུ་སྦྱར་རོ། །སྟག་བསྐྱལ་ཡིན་མིན་
 སོགས་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པ་ན་ཡང་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འདིར་བྱང་
 ཆེན་བྱམས་པ་སྤྲེལ་མེད་རྟོགས་བྱུང་དུ་མདོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གཞུགས་ཏྟག་ཅེས་བྱ་བའམ་མི་
 ཏྟག་ཅེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། ¹⁰³⁴ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(སྟག་བསྐྱལ་)ནི། ཆོར་བ་

¹⁰³³ གཙང་། ཤོག ༩༣ བ ༩ སོ། གཉིས་དང་

¹⁰³⁴ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༧ ཤོག ༩༧ ཟླང་ ༩

ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་དེ་མེད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་མ་ཡིན་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
 བཅིངས་ཐར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའམ་དེ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་གཟུགས་ཤིན་ཏུ་
 རྣམ་པར་དག་གོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་(སྟོང་
 པ་)ནི། དོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་སྟོང་པ་དང་དེ་མིན་པའི་མི་སྟོང་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
 མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། གཟུགས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ཡོངས་སུ་དག་
 པའོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་(བདག་མེད་)ནི། རོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་དང་དེ་མེད་པའི་བདག་མེད་པའི་རོ་
 བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གཞན་ལས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་མེད་པས་མ་འགགས་པ་དང་། ཆགས་
 སོགས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་སོགས་
 པས་ཉམས་འཁེལ་མི་རིགས་པ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་དང་ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་ནི་གཟུགས་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཀྱན་འབྱུང་)ནི། སྤྱག་བསྐལ་ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་
 པ་བཞི་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གང་ན། དང་པོ་(རྒྱུ)ནི། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བྱེད་རྒྱ་དང་དེ་མེད་པའི་རྒྱ་མ་
 ཡིན་པ་གསོག་སྟེ་རྒྱ་ན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་
 རྣམ་མཁའ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་འགག་པ་མེད་པ་དང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་
 བྱང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(ཀྱན་འབྱུང་)ནི། སྤྱག་བསྐལ་
 ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་དེ་མེད་པའི་ཀྱན་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཆགས་སོགས་
 ཉོན་མོངས་པ་དང་ཁྲོ་བ་དང་ཁོན་འཛིན་སོགས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་སྟེ། རྣམ་
 མཁའ་ལྟར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་གོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་
 སོ། །གསུམ་པ་(རབ་སྐྱེ)ནི། དེའི་ཆེ་དང་ཡུན་རིང་པོའི་སྤྱག་བསྐལ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་དེ་མེད་པའི་རབ་
 ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ་སྟེ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་གྲོལ་བ་སྟེ། རྣམ་

མཁའ་ལྟར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ཡོངས་སུ་གཟུང་དུ་མེད་
 པའོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་(རྒྱུན་)ནི། སྤྱུག་བསྐྱལ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པའི་རྒྱུན་དང་དེ་མེད་
 པའི་རྒྱུན་མ་ཡིན་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྲུམ་བཞེད་དུ་མེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་
 རྣམ་མཁའ་ལ་བྲག་ཆ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲི་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་རབ་འབྱོར་ནས་མཁའ་ལྟར་གཟུགས་ནས་རྣམ་
 མཁུན་གྱི་བར་དུ་ཐ་སྙད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་སོ། །སྤྲུམ་བཞེད་གཉིས་དཔེར་
 མཛད་པ་ནི། འཆད་ཉན་གཉིས་ཀྱིས་ལན་འདེབས་པ་དང་འབྲི་བའི་ཐ་སྙད་གཉིས་དང་ཚུལ་བསྟུན་པའི་
 རོན་དུའོ།

གསུམ་པ་(འགོག་པ་)ནི། འགོག་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དག་ཡིན་
 བོ། །གང་ན། དང་པོ་(འགོག་པ་)ནི། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་པ་དང་།
 དེ་མེད་པའི་འགོག་པ་མེད་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་སྟེ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་གྱི་རོན་
 ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བ་དེ་ཆོག་ཏུ་བཞེད་པས་འགོ་བ་གཞན་གྱི་རྒྱད་དག་ལ་སྦྱིན་དུ་མེད་པ་སྟེ།
 གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་བཞེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་
 སོ། །འདིས་བཞེད་པ་བཀག་པས་དེའི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་སྦྱིན་པ་ཡང་བཀག་གོ། །གཉིས་པ་(ཞི་བ་)ནི།
 ཡང་དག་པར་ན་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཞི་བ་དང་དེ་མེད་པའི་མ་ཞི་བའི་མཐའ་གཉིས་མེད་པས། དམིགས་པ་
 མེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་མི་དམིགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྟེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་
 དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་(གྲུ་ལོ་མ་)ནི། བདེ་གཙང་
 གིས་གྲུ་ལོ་མ་པ་དང་དེ་མེད་པའི་གྲུ་ལོ་མ་པ་མ་ཡིན་པའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་རྣམ་
 པར་དག་པ་སྟེ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའི་བྲི་མ་ལས་འདས་པ་སྟེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་ཤིན་ཏུ་
 རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་སོ།

བཞི་པ་(ངེས་འབྱུང་)ནི། ངེས་པར་འབྱུང་བ་མྱུང་འདས་དང་དེ་མེད་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་
 ཡིན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། མཐའ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་ན། མིག་གི་ནད་ལ་སོགས་པའི་ནད་
 ཐམས་ཅད་མི་སྟེ་ཞིང་ལྟ་བུ་མ་ཕྱི་བཞིན་དུ་འབྲང་བ་ལ་སོགས་པའི་པན་ཡོན་དུ་མ་སྟེད་པའོ། །རྟོགས་

དཀར་གྱི་ནང་གི་མུ་སྟེགས་པའི་ལྟ་བུ་འཛིག་པ་ནད་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་འདོད་པ་མདོ་དང་མི་མཐུན་
 རོ། །མདོ་ནི་བཙུག་ལྟན་འདས་དེ་ལ་མིག་གི་ནད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ན་བའི་ནད་དང་། ལྷའི་ནད་
 དང་། ལྷའི་ནད་དང་། ལུས་ཀྱི་ནད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་ནད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་
 རོ། །ཡན་ལག་མ་ཆང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཀྱིས་པ་དང་འཁོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་
 བྱམས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་ནི་མི་བདེ་བ་སྤངས་ནས་དུས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ལྷ་རྣམས་
 གྲང་དེའི་གྱི་བཞེན་འབྱུང་བ་དང་། ཆེས་བརྒྱད་དང་བཅུ་བཞི་དང་བཙོ་ལྷ་དག་ལ་ཆོས་བསྟན་པས་
 བསོད་ནམས་ཆེས་འཕེལ་བ་དང་དེའི་འཐད་པར་དེའི་ཆེ་དེར་ལྷ་རྣམས་མཆོད་པ་དང་ལྷ་བ་དང་ཉེ་བར་
 གནས་པར་གསུངས་པའོ། །

བཞི་པ་(ལམ་གྱི་རྣམ་པ་)ནི། ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་དག་ཡིན་
 རོ། །དེ་དག་གང་ན། དང་པོ་(ལམ་)ནི། ཐར་པར་འཁྲིད་པའི་ལམ་དང་དེ་མེད་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་
 མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བྲལ་བར་རྟོགས་པ་ན། ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་ཆད་ཅིང་བདེ་
 འགོར་སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ཀྱས་པ་སྟེ། ཡུམ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་
 བསྟན་པར་གྱུར་ན་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་དང་
 འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཐ་མ་གཉིས་པན་ཡོན་གྱི་རྣམ་པས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་(རིགས་པ་)ནི། ཉོན་
 མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་དང་དེ་མེད་པའི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་སྟེ་བྲལ་
 བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཐབས་ལ་འཁོར་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དེ། པར་ཕྱིན་
 རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་སྐྱེ་བའམ་འགག་པའམ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ་རྣམ་པར་བྱང་
 བའམ་ཡོངས་སུ་བབྱང་བའམ་འདོར་བ་མེད་དོ། །ཞེས་རྟོག་པ་དེ་དག་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །

གསུམ་པ་(སྐྱབ་པ་)ནི། སེམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྐྱབ་པ་དང་དེ་མེད་པའི་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་པ་
 ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་མ་སྟེ་སོགས་དང་མ་
 འབྲེལ་བ་སྟེ། པར་ཕྱིན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཆོས་གང་གིས་གྲང་གོས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །འཕྲིནྟེ་བས།
 ངན་སོང་ཆད་དང་མི་རྟོག་དང་། །འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ། །མཆོན་མ་དག་དང་མ་

འབྲེལ་དང་།¹⁰³⁵ །ཞེས་འདོན་ནོ། །བཞི་པ་(ངེས་འབྱེན་)ནི། ཏྲག་པན་གྱི་གནས་སུ་འགོ་བའི་ངེས་
འབྱེན་དང་དེ་མེད་པའི་ངེས་འབྱེན་མ་ཡིན་པའི་མཐའ་གཉིས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་
དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་བྱ་སྟེ་དོན་དང་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོའི་མཚན་ཉིད་སྒྲ་གཉིས་ལ་བརྗོད་བྱ་
རྗོད་བྱེད་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྟེ་བ་མེད་པ་སྟེ། བྱང་ཆེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་མི་ཤེས་ཏེ་དེ་ལྟར་རྣམ་
པར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་ཏེ་དེ་ལྟར་འཕྲོ་བར་ཡང་མི་བྱེད་ན་ཡུལ་ལ་སྟོད་ཡུལ་ལ་
སྟོམ་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཤུའི་པས། དངོས་དང་མིང་ནི་མིང་དོན་དང་། །གཉིས་པོ་ལ་ཞེས་པ་དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་ཡེ་ཤེས་སོ་ཞེས་བཞེད་དོ།¹⁰³⁶ །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ལོ། །གཉིས་པ་(དོན་བསྟུ་
བྱ་)ནི། སྟོ་འདོགས་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་
བཙུ་བྱག་པོ་དེ་དག་ནི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་
དོན་རྣམ་དང་ཡུལ་ཅན་བཙུ་བྱག་གིས་རྟོགས་ཚུ་ལ་གྱི་ཤེས་རྣམ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་(ཤུགས་བསྟན་ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་)ནི། མཐོང་བའི་ལམ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་
ན། ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྟེ་དེའི་སྐབས་སུ་ལོ། །གང་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་
སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་མི་ཏྲག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཙུ་བྱག་ཏུ་ཞེན་ནས་བསྟོམ་
པར་བྱ་བ་ནི་ལོ། །ཆོག་གང་གིས་ན། གཟུགས་ཏྲག་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་རྗེས་འགྲོའི་སྟོ་ནས་བསྟན་པས་དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་སོ། །

གསུམ་པ་(སྟོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་འཐད་པ་)ལ་གཉིས། གཞན་དང་། །རང་གི་ཤུགས་སོ། །དང་
པོ་(གཞན་)ནི། འདིར་མ་བསྟན་པའི་སྟོམ་ལམ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་ཉི་ཆེ་ལ་བྱས་ནས་དེ་བྱང་
སེམས་ཀྱིས་སྟོམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་མི་རིགས་ལ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཐོང་ལམ་བསྟན་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་ཅེས་གངས་ཅན་པ་རྣམས་འཆད་དོ། །ཐུབ་དགོངས་སུ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་
ཤེས་པར་བྱ་ཡི་མཛོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྟོམ་པའི་ལམ་བཅོམ་ལྡན་

1035 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༥༣ ཞོག་ ༣༩༡ ཐེང་། ༡༥

1036 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༥༣ ཞོག་ ༣༩༡ ཐེང་། ༡༥

འདས་མར་མ་བསྟན་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ནི་རི་ལྟར་མཐོང་བ་ཁོ་
 ནའི་དོན་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་བྱ་བ་ནི་བསྟོམ་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་ཉི་བར་བསྟན་ཏོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་མར་མ་གསུངས་པ་ནི་རྟོགས་པར་སྟོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།¹⁰³⁷ །ཞེས་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་བྱང་སེམས་ལ་རང་དོན་དུ་བསྟན་མི་དགོས་ཤིང་། གཞན་དོན་དུ་ནི་མཐོང་ལམ་
 ཀྱིས་མཐོང་བའི་དོན་གོམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་སྟོམ་ལམ་མོ་ཞེས་བསྟན་པས་ཆོག་པས་རྟོགས་སྟོབ་
 བའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་སོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(རང་གི་ལྷགས་)ནི། འོ་ན་བཞེད་པ་གང་ན་སྤྱིར་གཞུང་འདིའི་རྣམ་གཞག་དང་པོར་
 འཕགས་པས་མཛད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྟོབ་དཔོན་དང་རྣམ་འབྲེལ་གྱིས་ཀྱང་བཀོད་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཉི་ལྟར་ལས། ཡང་ཅིའི་དོན་གྱིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སྟོམ་
 པའི་ལམ་ལོགས་ཤིག་པ་མེད་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའོ་¹⁰³⁸ །ཞེས་གསུངས་པས་ན་འདི་ནི་
 གཞན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་
 ཞེས་པ་ནས་བཟོད་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་སོགས་བྲངས་ཤིང་བཤད་དོ། །འདིའི་དགོངས་པ་ནི། གཞི་ཤེས་
 སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྟངས་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནི་¹⁰³⁹ །ཞེས་སོགས་བྲངས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བའི་ཆོག་
 གིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དག་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་ལམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཡང་རྒྱ་ཅི་ཞིག་གི་ཕྱིར་དེ་ལ་འདིའི་སྟོམ་པའི་ལམ་བཀག་ཅེ་ན། རྒྱན་དུ་
 ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྟངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་

1037 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༤༣ ཞོག་ ༡༣༡༩ ཟླ་ ༩

1038 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༤༤ ཞོག་ ༡༣༡ ཟླ་ ༡

1039 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༤༤ ཞོག་ ༡༣༡ ཟླ་ ༡

ཆིག་གི་¹⁰⁴⁰ ། ཞེས་ནམ་འཕེལ་གྱི་ཐད་དུ་ཉན་རང་གི་ས་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་མེད་པའི་རྒྱ་
མཆན་དུ་སྒར་ལན་དུ་བྱངས་པའི་མདོ་གཉིས་པ་བཀོད་པས་སོ།

རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་པ་ལ་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་ལ་ཡང་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལོགས་ཤིག་པ་མེད་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་སྐྱུམ་
ཆོགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བསྟན་ནས་འདའ་བར་བྱའོ།¹⁰⁴¹ ། ཞེས་
གསུངས་པས་མདོན་སྐྱུམ་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་མ་བསྟན་
ཏོ། ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་མཐོང་བའི་དོན་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་སྒྲིམ་
པའི་ལམ་ཡིན་པས་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་སོ། ། ཞེས་པའི་ལན་དང་པོ་ནི་ཉི་སྒྲུང་དང་མཐུན་ལ་
ཉན་ཐོས་ཞེས་སོགས་ཁ་བསྐྱང་ནས་བཤད་དོ། ། ལན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡང་རྟོགས་དཀའ་ལས། ལམ་
ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དག་གི་སྒྲིམ་པའི་ལམ་སོ་སོར་མེད་ཅེ་ན།¹⁰⁴² ཞེས་ཟེས་པའི་ལན་དུ་རྒྱན་སྒྲུང་ལྟར་བཀོད་ནས་ལན་
དང་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་དང་། གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་སྒྲུང་
བ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པའོ། ། འགྲེལ་བ་འདིར་ནི་ཕྱི་མའི་རྒྱ་མཆན་ལ་བཀོད་དོ། ། ཆིག་གི་དོན་
ནི། ཅོད་པ་སྒར་ལྟར་བཀོད་ནས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་ལ་མཐོང་ལམ་ལས་ལོགས་པར་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏོ། ། རྒྱ་མཆན་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
ལམ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་ཤེས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་བསྒྲིམས་ཏེ་མདོན་དུ་བྱ་བ་ནི་
མ་ཡིན་པས་སོ། ། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ནས་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། ། འོ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་
ལམ་མི་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། མ་བསྟན་ཀྱང་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུགས་རྟག་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
ཤུགས་ལ་མཐོང་ལམ་གསལ་བར་རྟོགས་ལ་དེ་རྟོགས་པ་ན་མཐོང་བའི་དོན་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་པ་

1040 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༤༩ ཤོག ༣༩༩ ཟེང་། ༣༠

1041 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༡ ཤོག ༡༣༡༤ ཟེང་། ༡༠

1042 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༡ ཤོག ༤༧༩ ཟེང་། ༡༧

སྒྲོམ་ལམ་མོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉི་ལྔ་ལྟར་ན། ཉན་རང་གིས་གཞི་ཤེས་སུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་
 ལམ་མི་སྟོན་ཏེ། བྱང་སེམས་ནི་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་པ་ཉན་རང་གི་ས་ལས་ཤེས་ནས་
 འདའོ་ཞེས་དང་། ཉན་རང་གི་རྟོགས་པ་རྣམས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དུ་རྫོགས་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྒྱ་མཚན་གཉིས་སྦྱར་རོ། །དེས་ན་གནས་ནས་དང་། ཤེས་ནས་འདའ་བ་གཉིས་ལས།
 ཉན་རང་གི་ས་ལ་དང་པོ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་ན་སྒྲོམ་ལམ་སྟོན་རིགས་ཀྱང་ཕྱི་མ་བྱེད་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་རྟོགས་རིགས་ས་དང་པོར་རྫོགས་པས་སྒྲོམ་ལམ་དུ་སྦྱར་ཡང་ཐོབ་པར་
 བྱ་བ་མེད་པས་སོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །འདིར་ཉན་རང་གིས་གཞི་ཤེས་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་
 མེད་པར་སྟོན་པ་འཐད་ཀྱི་ཐེག་དམན་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྟོན་པར་འདོད་ན་འདིར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 འདི་མཐོང་ལམ་ལ་ཡང་འབྱུག་པས་དེ་མི་སྟོན་པར་ཐལ་བ་སུས་ཀྱང་མི་བརྟོགས་སོ། །

(མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་མཛུགས་སྒྲུབ་པ།)

ལྷག་པ་(མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་མཛུགས་སྒྲུབ་པ་)ལ་(མཆོམས་སྒྱུར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་
 བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྒྱུར་)ནི། གོང་གི་དེ་ལྟར་མཁུན་གསུམ་རྒྱས་པར་བསྟན་ནས་
 དེའི་འོག་ཏུ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་མཛུགས་སྒྲུབ་པ་གསུངས་སོ། །འོ་ན་མཁུན་གསུམ་ལ་
 མཛུགས་སྒྱུར་མཛད་ནས་མངོན་རྟོགས་གཞན་ལྟ་ལ་མི་གསུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། མཁུན་གསུམ་ནི་མངོན་
 རྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་སྟུང་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཙུག་པོ་ཡིན་པས་སོ། །དོན་ནི། མཁུན་
 གསུམ་ལ་འདི་ཅུམ་གྱིས་བཤད་ཟིན་ཏེ་ཞེས་པའི་མཛུགས་སྒྱུར་ཀྱི་རྫོགས་ཆོག་འོང་བ་ནི་དེར་མངོན་
 རྟོགས་ཐམས་ཅད་འདུས་པས་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དོན་གྱིས་བཤད་ཟིན་པའོ་
 ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དག་
 གོ་རྒྱུ་ལྟར་ལྟོགས་པ་སྟེ་བཤད་ཟིན་པའོ། །སྤྱི་གནས་སྐབས་ཤེས་ན། སྒར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དང་
 པོ་གཞི་ཤེས་དང་གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་དང་གསུམ་པ་རྣམས་མཁུན་གྱི་སྐབས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱས་བཤད་
 ཀྱི་ཆེ་རྣམས་མཁུན་ནས་ཡས་རིམ་གྱིས་གསུངས་ཀྱང་། མཛུགས་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་མས་
 རིམ་གྱིས་བསྟུས་སོ། །ཆོག་གང་གིས་ན། འདི་ཞེས་པ། རབ་འབྱོར་ཡུལ་འདི་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཐོབ་
 པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མི་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མི་སྟོན་
 པར་བྱེད་པ་སྟེ་བར་འཕྲོག་པར་སྐྱེད་པར་འགོག་པར་ཆད་པར་རྟག་པར་དོན་གཅིག་པར་དོན་སྟོ་
 ཆོགས་པར་འོང་བར་འགྲོ་བར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར། རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྲེལ་བར་འཕེལ་བར་
 བྱེད་པ་མ་ཡིན། འདས་པར་མ་ཡིན། མ་འོངས་པར་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་ཏེ། གཞི་ཤེས་ནི་གཞི་
 ཐམས་ཅད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་གཞིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྒྲིག་པའི་ཆེ་དང་བཅས་པ་གཉིས་་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་བཀག་པར་གསུངས་པས་སོ། །ཉི་སྤང་ལས་འདི་ལ་ཆོག་བཅུ་དགུ་ཞེས་འབྱུང་
 བས་དུས་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་སྟུང་པར་གསལ་ལོ། །

ཡང་འདི་ཞེས་པ། རབ་འབྱོར་ཡང་ཡུམ་འདི་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་ཤིན་ཏུ་འདའ་བར་བྱེད་
 པ་མ་ཡིན་གནས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གཞན་གཉིས་ལ་དང་སྦྱིན་པའི་
 པར་སྦྱིན་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་སེར་སྒྲ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁེན་ཉིད་
 སྟེར་བར་བྱེད་པའམ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་འདིས་གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་ཏེ། ལམ་ཤེས་ནི་སྤྱད་པས་བསྐྱུས་པའི་མི་མཐུན་པ་དང་མྱུང་འདས་ཀྱིས་བསྐྱུས་
 པའི་གཉིན་པོ་ལ་སྤང་དོར་གྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཡིན་ལ་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བཀག་པར་གསུངས་པས་
 སོ། །ཉི་སྤང་ལས། ཁམས་གསུམ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། མྱུང་འདས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས་
 པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། རྣམ་མཁེན་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། ཉན་རང་གིས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
¹⁰⁴³ ཞེས་བྱངས་པའི་བྱི་མ་གཉིས་ནི་ལེ་བརྒྱད་མར་མེད་དོ། །ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ། རབ་འབྱོར་
 ཡུམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྟེར་བར་བྱེད་པའམ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་
 སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་ཆོས་རྣམས་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་འདུས་བྱས་དང་
 འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་ནས། དེའི་འཕྲང་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུང་བྱང་མ་
 བྱུང་བྱང་ཆོས་ཉིད་དེ་གནས་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱུགས་སུ་ཚུད་ནས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ལ་
 སོགས་པར་གསུངས་པ་འདིས་གསུམ་པ་རྣམ་མཁེན་གྱི་སྐབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
 ཏེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེར་འཕྲོག་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་
 དུ་རྫོགས་པ་དང་། རྫོགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་འཆད་པའི་རྒྱ་རྣམ་མཁེན་ཡིན་པར་གསུངས་པས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ན་སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ནི་མདོ་དེ་གསུམ་ཡིན་ལ། རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་དོན་
 བེ། དེ་དག་གིས་རྣམ་མཁེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱལ་སོགས་པ་མ་ལུས་པར་སྟོན་པ་ལ་མི་གཟུང་གི་མདོ་དེ་
 གསུམ་མཛུགས་བསྐྱུ་ཡིན་པས་དེ་གསུམ་གྱིས་མཁེན་གསུམ་གྱི་སྐབས་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་པར་སྟོན་
 པའི་དོན་ནོ། ¹⁰⁴⁴ །ཆེན་པོ་དག་གནས་སྐབས་གསུམ་ལེ་འུ་གསུམ་ལ་མཛད་ནས་དེས་མཁེན་གསུམ་

¹⁰⁴³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེའ། ༤༩ ཞོག་ ༡༧༥ ཟེང་། ༡༣

¹⁰⁴⁴ ཞོལ། ཞོག་ ༤༠༤ ན་ ༤། གཙང་། ཞོག་ ༤༡༠ ན་ ༣ དོན་ནོ།

བསྟན་པ་ཡང་སྤར་གྱི་མདོ་གསུམ་པོ་དེས་མཁེན་གསུམ་རྫོགས་པར་བསྟན་ཅེས་འཕགས་པའི་
དགོངས་པར་འཆད་པ་ནི། དེའི་དགོངས་པ་མིན་ཞིང་ནང་འགལ་ཏེ། ཉི་ལྟང་ལས་གནས་སྐབས་གསུམ་
མཁེན་གསུམ་ལ་མཛད་ནས་དེ་རྫོགས་པར་སྟོན་བྱེད་མདོ་ཆོན་པ་གསུམ་ལ་མཛད་པ་དང་། མདོ་དེ་
གསུམ་སྟོད་པ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལེ་འུའི་ནང་དུ་ཡོད་པས་དེ་གསུམ་སྐབས་འདིའི་སྟོན་བྱེད་ཡིན་ན།
ལེ་འུ་གསུམ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པ་འགལ་བས་སོ།།

གཞན་ཡང་ལེ་འུ་གསུམ་ནི་རྒྱས་བཤད་གྱི་མདོ་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་མཛུགས་སྒྲུབ་མདོ་སྤར་
དགོས་པས་དེ་གཉིས་མ་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །འབྲུལ་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྫོགས་པར་བསྟན་ཅེས་པའི་རྫོགས་
པར་བསྟན་ལུགས་མ་མཁེན་པས་ཞོངས་སོ། །འདི་མ་བྱེད་པས་འབྲུལ་པར་ཡང་ལེ་འུ་གསུམ་གྱི་ཞེས་
དུག་སྤྱད་དགོས་པ་ལ་ལེ་འུ་གསུམ་གྱིས་ཞེས་བྱེད་པ་པོའི་ཆོག་སྤར་ནས་གཞུང་མ་དག་པ་འདོར་མ་
བྱས་སོ། །དེས་ན་བསྟན་བཅོས་སུ་མཁེན་གསུམ་རྫོགས་པར་བསྟན་ཅེས་པ་ཅམ་ལས་མེད་པའི་
ཆོགས་བཅད་འདི་ལ། འབྲུལ་མཛད་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་ཆོན་པ་གསུམ་པོ་དེ་སྤར་ནས་མཛུགས་སྒྲུབ་གྱི་
མདོ་ཡུམ་གྱི་རྒྱན་དང་སྟོར་བས་ན་མཛུགས་སྒྲུབ་དེས་མཛུགས་ཅི་ལྟར་བསྒྲུས་དབྱེད་པ་ནི་གནད་གྱི་
དོན་ནོ། །སྤྱད་པའི་ཚུལ་མས་རིམ་ནས་སྤྱད་པ་དང་གནས་སྐབས་གསུམ་མཁེན་གསུམ་ལ་བྱེད་པ་ནི་
ཤུཉི་ཡང་འཕགས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །གསུམ་པ་(འབྲུལ་བ་)ནི། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་སྟེ་
མཛུགས་སྒྲུས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། རབ་འབྱོར་མཐའ་གཉིས་རྣམ་དག་སྟོད་པ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལེ་འུ་
གསུམ་གྱི་དོན་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེའོ། །དེ་ཡང་གང་ན། རྣམ་མཁེན་འདི་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་འདི་དང་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་འདི་ལྟ་སྟེ་དེ་ལྟར་སྤར་བཤད་པ་གསུམ་པོའོ། །འོ་ན་མཁེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་
འདི་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། བཤད་མ་ཐག་པའམ་འཆད་འགྱུར་མིན་པས་ཤེ་ན། བཤད་མ་ཐག་པ་དངོས་
མིན་ཀྱང་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་དུ་སྟེ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲུལ་པས་
འདི་དང་ཡང་འདི་དང་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་རྫོགས་པར་
མཛད་ཅེས་རྩ་བའི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་མཛད་དོ། །གང་གིས་ན། སྤར་བྱངས་པའི་མདོ་གསུམ་གྱིས་
སོ། །ཡས་རིམ་ནས་སྤྱད་པ་འདི་ནི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་མདོ་དང་སྟོར་ལུགས་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྤར་དང་སྟོང་

པོ་མཆོག་ཏུ་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་སྤྲ་མས་མདོ་ཚན་པ་གསུམ་སོ་སོར་སྦྱར་རོ། ། ཅ་འགྲེལ་འདི་དག་ལ་
གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངལ་བ་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ནི་རིང་མོ་ཞིག་ནས་གསལ་
བར་བྱར་ཏོ། །

(སྐབས་བཅུ་བ།)

གསུམ་པ་(སྐབས་བཅུ་བ་)ནི། སྤར་ལྟར་རོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
མང་དུ་ཐོས་པ་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་སློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྦྱར་བ་ལས། སྐབས་གསུམ་པའི་
བཤད་པའོ། །

(སྐབས་བཞི་པ།)

༡༡། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལྗོངས་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་
འབྲེང་བ་ལས་རྣམ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲེང་བ་བཞུགས་སོ།།

(སྟོར་བའི་རྣམ་པ་བཤད་པ།)

༡༡། གཉིས་པ་འཇུག་པ་སྟོར་བའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབང་དུ་བྱ་
བ་དང་། བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་(དབང་དུ་བྱ་བ་)ལ་གཉིས།
དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམ་ཀུན་དང་། དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཅེ་མོའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། དང་པོ་(དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམ་ཀུན་)ལ་གསུམ། འབྲེང་བ་རྫོང་པས་མཆོམས་སྦྱར། རྣམ་
ཀུན་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྟར་བའོ།

དང་པོ་(འབྲེང་བ་རྫོང་པས་མཆོམས་སྦྱར་)ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་འོག་ཏུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་
པ་ཀུན་མངོན་པར་ཏེ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་རྟོགས་པར་ཏེ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་ཀུན་གསུངས་
སོ། རྒྱ་མཆོན་ནི། སྟེ་མེད་གསུམ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པའི་མཁྱེན་གསུམ་སྟོམ་པར་བྱེད་དགོས་
པས་སོ། འདིར་མཁྱེན་གསུམ་སྒྲུང་དོར་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཤེས་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་མི་
སྟོམ་གྱི་སྟེ་མེད་གསུམ་དེས་ཤེས་པའི་རྟོགས་པ་བརྟན་པའི་བྱིར་ཡིན་པ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ནོ། གང་གིས་
ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་སྟེ་དེའི་ཡུལ་སྟེ་མེད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ནི་འོ། གང་གི་
དོན་དུ་ན། ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཡོན་ཏན་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྟོམ་བྱུང་གིས་རང་དབང་དུ་
བྱ་བའི་བྱིར་དུ་འོ། འདི་ལྟར་ན། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཤེས་པའི་མཁྱེན་པ་གསུམ་ཐམས་ཅད་བསྟར་
བའི་སྟོན་སོ། བསྟར་ཚུལ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། ཐོས་བྱུང་མིང་རྒྱུང་ལ་དམིགས་པ་དང་། བསམ་
བྱུང་ཡང་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པས་སྟོས་པ་མ་བསྟར་པས་སྟོམ་བྱུང་ཉིད་སྟོས་པ་བསྟར་པ་
སྟེ་དོན་རྒྱུང་ལ་དམིགས་པས་སོ། ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་དུ་བཀག་ཐེན་

ཏོ། །དེས་ན་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་དེ་གསུམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རེ་རེ་ནས་མ་
འབྲེས་པར་དཔྱོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་མིན་པར་སྒྲོམ་པའི་ཆོ། གཞི་ལམ་ནུས་པ་གསུམ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་རྟོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དུས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའོ། །ཡང་ནི་སྤར་དེ་གསུམ་ཐོས་བསམ་
གྱིས་ཤེས་པར་བྱས་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་པའོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། གཞི་ཤེས་རྫོགས་པ་དང་རབ་འབྱོར་
གྱིས་ཡུམ་མ་མཆིས་པའི་པར་བྱིན་ཏུ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་གསུངས་སོ།།

(བསྐྱོམ་བྱའི་རྣམ་པ།)

གཉིས་པ་(རྣམ་ཀྱན་གྱི་ཚུལ་ལྟར་བཤད་)ལ་གཉིས། སྒྲོར་བ་བྱད་པར་ཅན་རྒྱད་ལ་
བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲོར་བ་བྱད་པར་ཅན་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པའི་སྐྱོམ་རིམ་མོ། །དང་པོ་(སྒྲོར་བ་བྱད་པར་ཅན་
རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པ་)ལ་བཞི།

(སྒྲུང་སྐྱུ་པ་བཞད་པ།)

སྒྲུང་སྐྱུ་པ། སྒྲུང་བ་པོ་གང་ཟག །སྒྲུང་བ་རང་གི་ངོ་པོ། སྒྲུང་བའི་སྒྲོན་འགྲོའི་ཆོས་
 སོ། །དང་པོ་(སྒྲུང་སྐྱུ་པ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཞད། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་
 (མདོར་བསྟན་)ལ་གཉིས། ཅ་བས་བསྟན། འགྲེལ་བས་བཞད་པའོ། །དང་པོ་(ཅ་བས་བསྟན་)ལ་
 གཉིས། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(རོ་བོ་)ནི། རྒྱས་པ་སྒྲུང་བ་ཞེས་པའི་རྒྱས་པ་དེ་
 གང་ན། གཞི་བདེན་བཞིའི་དངོས་པོ་ཤེས་པ་སྟེ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་བྱང་པར་རྒྱས་པ་
 རྒྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བྱེ་བྲག་དེ་ཡང་སྤང་བྱ་གང་གི་གཉེན་པོའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ། དཔེར་ན་
 ཏྲག་པར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོར་མི་ཏྲག་པ་རྟོགས་པ་སྟེ་བྱའོ། །མཆན་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་རྒྱས་པའི་རང་
 བཞིན་དུ་སྒྲོན་པའོ། །ཤུཌ་པས་གཞི་ནི་དམིགས་པ་སྟེ་བདེན་བཞི་སོགས་སོ། །དེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
 ནི་རྒྱས་པ་གང་གིས་བདེན་བཞི་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ལ་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མཆན་ཉིད་
 ནི་མིང་ངོ་ཞེས་དོན་རྒྱས་ལ་ངོས་གཟུང་ངོ། །རིགས་བྱེན་ནི། སྐབས་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་གཉེན་པོ་
 མ་ལུས་པ་ནི་གཞི་དེའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྤྱི་མཉམ་གསུམ་མཐུན་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ནི་གཉེན་པོ་མ་
 ལུས་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱང་པར་ངོ། །དེ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ནི་སྟོ་དེ་ལ་སྤང་
 བའོ། །མཆན་ཉིད་ནི་རྒྱས་ཀྱན་མདོན་རྟོགས་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་འདོད་དེ་འདི་ནི་འབགས་སེང་གི་
 དགོངས་པར་མི་སྤང་ངོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་)ནི། རྒྱས་པ་དེ་ནི་དབྱེ་གཞིའོ། །དབྱེ་ངོ་ནི་རྒྱས་པ་གསུམ་དུ་
 འདོད་དོ། །རྒྱ་མཆན་ནི། ཀྱན་མཐུན་ཞེས་སོགས་སོ། །དོན་རྒྱས་མདོར་བསྟན་ཚུལ་ཀྱི་འདོན་པ་ནི།
 ཤེས་བྱ་གཞི་ཡི་བྱེ་བྲག་རྒྱས་པ། རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་མཆན་ཉིད་དེ། །བདེན་པ་དག་ནི་རྒྱས་བཞིའི་
 ཕྱིར། །དེ་ནི་རྒྱས་པ་བཞི་རུ་འདོད། །ཅེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་བདེན་པ་དང་ཡུལ་ཅན་མཐུན་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་རྒྱས་པ་སྟེ། རོན་དང་ཤེས་པའི་རྒྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞིང་བདེན་པ་བཞི་དང་
 མཐུན་གསུམ་ལ་བརྟན་པའོ། །འདིར་མཐུན་གསུམ་གཞི་ཤེས་སུ་གསུངས་པ་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་

གཉིས་པ་(འགྲེལ་པས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས་ལས། རོ་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་
 རྒྱུ་པར་བཞག་ན་བདེན་བཞིན་ཆོས་མི་རྟག་པ་དང་སོགས་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ལ་
 དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རྒྱུ་ལ་ནི་རྒྱུ་པར་བཞག་གོ། རྒྱུ་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུ་
 པ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ཁྱད་གཞི་མཐུན་གསུམ་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་གཞི་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །བྱེ་བྲག་གང་ན་རྟག་པ་དང་སོགས་
 པས་སྤྱག་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་འདྲིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་
 པོ་ཉིད་མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་སོགས་སུ་དམིགས་པ་རྒྱུ་པ་སོ། །དེ་དག་ནི་གཞི་ཤེས་པའི་བྱེ་
 བྲག་ཅེས་པའི་འགྱུར་དང་བསྟན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་གཞན་དག་ལས་ཅ་བར། གཞི་དང་ཡེ་
 ཤེས་རྒྱུ་པ་རྒྱུ་ལ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར་ཡང་དམིགས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་རྒྱུ་པ་རྒྱུ་པ་ཞེས་
 འགྱུར་བའི་སྟངས་ཆོག་གསལ་ལས་བཤད་དོ། །རི་ལྟ་བུ་ན། རྒྱུ་པ་ལ་གངས་ནི་དུ་ཞིག་འང་
 བཞིན་ནི་གང་ཞིག་དེ་གང་གིས་བཞག་ཅེས་རྟོག་པ་ལ། (དང་པོ་རྒྱུ་པ་ལ་གངས་ནི་དུ་ཞིག་ཅེ་
 ན་)རྟག་པ་དང་སོགས་པས་བདེ་བ་དང་གཙང་བ་སོགས་སུ་འདྲིན་པ་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཏེ།
 བྱིས་པ་སྤིང་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་འཁོར་བའི་གཞི་འཕྲུལ་རྒྱུའོ། །གཞི་དེ་རི་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་
 བ་ལྟར་མེད་པར་ཤེས་པ་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་པོ་ཉིད་མི་རྟག་སོགས་སུ་དམིགས་པ་ནི་གཞི་ཤེས་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ནི་ཡུལ་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་
 གནས་སྐབས་ལ་བརྗོད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ལམ་ཤེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཡོན་ཏན་སྟོས་པའི་སྟོན་ས་རྒྱུ་མཐུན་ཞེས་བྱ་བས་ན་འདིར་ཡང་རྒྱུ་པ་ཞེས་སྟོས་ཏེ་
 རྒྱུ་པ་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་པའོ། །རྒྱུ་པ་ནི་དུག་པའི་མང་ཆོག་སྟེ་དེ་ལྟར་གསུམ་མོ། །

དཀར་ཆག . གྲིས་ཤོ

ནམ་པར་བཞག་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ་ཞེས་སྟོན་ཏེ། ཚེས་ཅན་མཚན་གཞི་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་
བསྟན་པས་ཐ་དད་པ་སྟོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ནམ་པ་ཉེར་བདུན་ནི་ཉན་རང་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་པ་སོ་དྲུག་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་དང་། རྣམ་པ་བརྒྱ་ཅུ་བཅུ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱའི་དགྲིལ་འཁོར་མ་ལུས་པ་སྐྱད་
ཅིག་གཅིག་ལ་མཐུན་པའི་མཚན་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
འབགས་པའི་སྤྱི་བོ་མ་ལུས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བར་འབྱུག་ཅིང་བརྟེན་པས་སོ། །གསུམ་པ་
(དེ་གང་གིས་བཞག་ཅེས་རྟོགས་པ་)ནི། རྣམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་གྱི་རི་
ལྟར་སྤྱོད་བའི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་བ་གིས་བཞག་པས་གསུམ་ཁོ་ནར་གྱངས་
ངེས་པར་བཞེད་དོ་ཞེས་འཆད་དེ་གཞིའི་དོན་མ་མཐུན་ཞིང་དབྱེ་བ་ལོགས་སུ་གསུངས་པ་དང་སྟོན་
པར་དོགས་སོ། །གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་)ནི། རྣམ་པ་དེ་དག་ཅེས་སོགས་སོ། །ཀྱང་ནི་རྣམ་
པའི་ངོ་བོ་མཐུན་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་བསྟན་པར་མ་བཟད་པའོ།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཞུགས་པ།)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱི)ལ་བཞི།
རྣམ་པའི་ངོས་འཛིན། མདོ་ནས་གསུངས་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་སུ་བསྟུས་ཚུལ། རི་ལྟར་སྟོན་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་(རྣམ་པའི་ངོས་འཛིན་)ནི། ཆོག་གསལ་ལས། རྣམ་པ་ནི་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་
སོགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་རི་སྟེང་ཅིག་ཡོད་པ་སྟོན་པའོ།¹⁰⁴⁵ །ཞེས་པ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉན་མོངས་
དང་རྣམ་བྱུང་གི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་རམ་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་རྟོགས་བྱ་བ་དེན་
བཞི་དང་རྟོགས་པ་པོ་མཐུན་གསུམ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་གཉིས་ཏེ། ལས་དང་བྱེད་པའི་རྣམ་
པའོ། །དེ་གཉིས་ལ་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་(མདོ་ནས་གསུངས་ཚུལ་)ནི། མདོ་ལས། དུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པའོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྟུལ་པ། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས།

¹⁰⁴⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༡༩ ཞོག ༡༧༣ ཟླ་ ༣

ཡུམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་
 ཚོས་ཐམས་ཅད་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ།¹⁰⁴⁶ །ཞེས་
 པའི་བར་དུ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཡུམ་འདི་འདི་དང་འདིའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་ཏོ།¹⁰⁴⁷ །ཞེས་དམ་བཅའ་རྣམས་
 བཞག་ཅིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེའི་འཐད་པ་རྣམས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་ཡང་རྣམས་པ་ཉིད་བདུན་
 དང་སོ་དྲུག་ལ་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པའི་མདོ་དེ་དག་དང་གངས་མཉམ་ཡོད་ལ། རྣམས་མཐུན་གྱི་རྣམ་
 པ་སོ་བདུན་ལ་སྡེ་ཚན་བདུན་པོ་རེ་རེ་ལ་རེ་རེ་སྟེ་མདོ་བདུན་དང་། སོ་བཞི་ལ་རྣམས་ཐར་བརྒྱད་ལ་
 གཅིག །སྟོམས་འབྲུག་དགུ་ལ་གཅིག །སྤྱོད་ལམ་ལ་གཅིག །གཞན་བཅུ་གསུམ་ལ་རེ་རེ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་
 དང་། སོ་དགུ་ལ་ཐ་མ་གསུམ་ལ་རེ་རེ་གཞན་སྡེ་ཚན་བཞི་ལ་རེ་རེ་སྟེ་མདོ་བདུན་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་རབ་
 འབྱོར་གྱིས་ཤེས་རྣམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དོན་རྣམས་གསུངས་པར་ཁ་ཅིག་འཆད་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་
 ལས་བསྐྱོག་སྟེ་འཆད་ཀྱང་། རབ་འབྱོར་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཉིས་ཀས་དོན་རྣམས་དང་ཤེས་རྣམས་
 གཉིས་ཀ་ཅི་རིགས་པར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་མ་མཆིས་པས་དོན་རྣམས་དང་དེའི་པར་བྱིན་གྱིས་ཤེས་
 རྣམས་གཉིས་སྤྱི་བཞེད་པར་བསྟན་ལ། རྣམས་མཁའ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པས་དངོས་སུ་རྟག་པ་མེད་པའི་
 དོན་རྣམས་དང་། རྒྱགས་ལ་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམས་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་(བསྟན་བཙུག་སྤྱི་བཞེད་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་)ནི། མདོ་དེ་དག་ལ་རྩེ་བཅུན་གྱིས། མེད་པའི་རྣམས་པ་
 རྣམས་བཟུང་སྟེ།¹⁰⁴⁸ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འདི་རྣམས་འདིའི་བར་གྱིས་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་དང་རྣམས་
 མཐུན་གྱི་རྣམས་པ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ས་གཙོ་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་པ་ལ་ས་གཙོ་དངོས་
 སུ་མ་མཛད་ཀྱང་གཞི་ཤེས་དང་རྣམས་མཐུན་ལ་ཐོག་མཐའ་བཟུང་བས་བར་གྱི་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་པ་
 ཡིན་པ་གོ་སྟེ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྣམས་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་མདོར་གསུངས་པ་ལ། སོ་
 བདུན་དང་སོ་བཞི་དང་སོ་དགུ་རྣམས་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམས་པ་ཡིན་པར་རྩེ་བཅུན་གྱིས་མཆོམས་

¹⁰⁴⁶ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༣༠ ཤོག ༣༠༣ ཟླ་ ༤

¹⁰⁴⁷ ཞོལ། ཤོག ༩ བ ༩ གཙོ་དེ། ཤོག ༩ བ ༩ པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་ནོ།

¹⁰⁴⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༩༩ ཤོག ༡༥ ཟླ་ ༤

བཞི་པ་(རི་ལྟར་སྒྲིམ་ཚུལ་)ནི། འོན་ནམ་པ་འདི་དག་ལས་བསྒྲིམ་པར་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་། སྤ་
མ་དག་ཤེས་ནམ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་གྱིས་དོན་ནམ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་བསྒྲིམ་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དོན་ནམ་ཉིད་བསྒྲིམ་བྱའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་གཞུང་ནས་སྒྲིར་བས་ནམ་པ་
སྒྲིམ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་གཙོ་བོར་ཤེས་པའི་ནམ་པ་ཉིད་སྒྲིམ་པར་སྤངས་ཤི། དུལ་ཅན་
མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཡུལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཚུལ་འདི་ལྟར་རྟོགས་
པའི་དམིགས་ནམ་ཅན་གྱི་ལམ་ནམས་མི་གནས་པའི་སྒྲིར་བ་དང་མི་སྒྲིར་བའི་སྒྲིར་བ་གཉིས་ཀྱིས་
ཐབས་ཤེས་བྱང་འབྲེལ་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་སྒྲིར་བས་ནམ་པ་སྒྲིམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་
ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་འབབ་ཞིག་དང་ཉན་རང་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་ནམས་ལ་ནི་དེ་དང་རིགས་
མཚུངས་པའི་ལམ་དེ་དང་དེ་དག་སྐྱེད་པ་ལ་དེ་སྒྲིམ་པ་དང་སྐྱེད་པར་བཏགས་ཏེ། དཔེར་ན་བྱང་
སེམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་ལམ་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱབས་འདིར་ནམ་པ་ནམས་
ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཐ་དད་པ་འཕམ། དུལ་ལམ་ཡུལ་ཅན་གང་གི་སྒོ་ནས་
བསྟན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་བྱའི་གཞི་ལམ་ནམ་གསུམ་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཞིག་གི་དམིགས་ནམ་མཆོན་པར་བཞེད་ནས་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནམས་ཀྱི་

དཀར་ཆག . བྱིས་མོ

དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེད་བྱའི་དམིགས་རྣམ་
ཤེས་པ་ན་སྒྲུང་བས་སྒྲུང་ལྟར་སྒྲུང་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
ན་བདག་མེད་པ་དང་སྒྲིང་རྗེ་སྒྲོམ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡུལ་སྒྲོམ་པ་དང་ཡུལ་ཅན་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲོ་གོམས་
པར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས་འདིར་བྱི་མ་གཙོ་བོར་གསུང་ངོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན)ལ་གཉིས། མཚམས་སྒྲུང་བ་དང་། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
(མཚམས་སྒྲུང་བ)ནི། རྣམ་པ་རྣམས་སྒྱིར་ཏེ་མཁྱེན་གསུམ་སོ་སོ་ལ་མ་བྱེ་བར་བསྟན་ནས་དཀི་བྱེ་
ནས་བྱེད་པར་དུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ)ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །

(གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ།)

དང་པོ་(གཞི་ཤེས་)ལ་བཞི། སྐར་བསྟན་བཤད་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་(མཆོམས་སྐར་)ནི།
མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་འདི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་གསུངས་སོ། །འདི་བྱི་འབྲེལ་ན་ཡོད་ཀྱང་མཆོམས་སྐར་ལ་སྒྲང་སྟེ། ཉི་ལྔ་དུ་འདི་འདིའི་
མཆོམས་སྐྱོར་དུ་མཛད་ཅིང་དེ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་བཀོད་པ་དང་། རྒྱན་སྒྲང་དུ་ཡང་མཆོམས་
སྐྱོར་དུ་མཛད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བས་བསྟན་)ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་དེ་གང་ན། མེད་པའི་
རྣམ་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པའི་བར་ཉེར་བདུན་མདོ་ལས་བཤད་པའོ། །ཆོག་གང་གིས་ན།
ཡུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་པར་བྱིན་རྟོ།¹⁰⁵⁰ །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་
འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཡུམ་འདི་ནི་མི་གཡོ་བའི་པར་བྱིན་རྟོ།¹⁰⁵¹ །བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ།¹⁰⁵² །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སོ། །རྣམ་པ་དེ་དག་བདེན་པ་
གང་དང་འབྲེལ་བ་ནི། བདེན་པ་གསུམ་པོ་སོ་སོ་སྟེ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པ་དེ་ནི་བཞི་བཞི་སྟེ་བཅུ་གཉིས་དང་།
ལམ་བདེན་ལ་རྣམ་པ་དེ་ནི་བཙུག་ཤེས་པར་བྱའོ། །མདོ་ནས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་སྐྱོད་དོན་གྱིས་
གསུངས་པས་བྱི་མ་འདི་བཤད་ཅེས་པ་དང་འབྲེལ་བར་བྱར་རུང་མོད། འོན་ཀྱང་མདོའི་རྣམ་པ་དེ་དག་
ལ་རྩེ་བཙུན་གྱིས་བདེན་པ་འདི་ལ་འདི་ཞེས་ཆོས་ཆོས་ཅན་སྐར་བས་བཤད་པ་འདི་བདེའོ། །རྣམ་པ་
འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་རྒྱ་མཆོན་འདི་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་འདི་དག་ལ་མདོའི་བྱིས་ལན་རྣམས་སྤྱིའི་
འོང་ཚུལ་མ་ཐུན་པར་སྒྲང་ཞིང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་འབྲེལ་བར་པལ་ཆེར་མདོ་ཆོག་
བྱངས་སྒྲང་བས་རེ་རེ་ཞིང་མདོ་མི་བྱང་ངོ་། །

1050 རྟོགས་ཤོག ༥ བ ༩ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༡ པར་བྱིན་རྟོ།

1051 རྟོགས་ཤོག ༥ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༡ པར་བྱིན་རྟོ།

1052 བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟུང་མ། དེབ། ༡༡ ཤོག ༢༣༣ ཟེང་། ༡༩

གསུམ་པ་(འགྲེལ་པས་བཤད་)ལ་གཉིས། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་
 རྣམ་པའོ། །དང་པོ་(བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་)ནི། མཚན་ཉིད་དམ་བདག་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །གང་ན།
 མདོ་ནས་གསུངས་པའི་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པའི་བར་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་
 བོདོ། །གང་གི་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་སོགས་པས་ཀྱན་འབྱུང་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་གསུམ་གྱི་མི་
 ཏྲག་པ་དང་སོགས་པས་ངེས་འབྱུང་གི་བར་གྱི་ལོ། །མི་ཏྲག་སོགས་བཅུ་གཉིས་ལ་མེད་པའི་རྣམ་པ་
 སོགས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ན། མི་ཏྲག་སོགས་བཞི་ནི་རིམ་པ་
 ལྟར་ཏྲག་པ་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་སྐྱེ་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་དེར་མི་སྐྱེ་བའམ་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་
 ལས་ལྷག་པར་མི་སྐྱེ་བ་དང་། རྱེད་པ་པོའི་བདག་གིས་དབེན་པ་དང་། བདག་མེད་པས་བདག་ཏུ་རྟོག་
 པའི་སྐྱོན་གྱིས་མི་རྩི་བའི་བྱིར་དང་། རྒྱ་སོགས་བཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་མིང་གཟུགས་སྐྱེད་པའི་
 རྒྱ་ཡིན་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་དེ་སྐྱེད་པའི་གནས་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་འགྲོ་ཡོང་གི་བྱ་བ་དང་ལྷན་ཡང་དེ་ཁོ་
 ནར་དེ་གཉིས་མེད་པས་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ནང་གི་བརྗོད་པ་རྟོག་དཔྱད་ཡོད་
 གང་དེ་ཁོ་ནར་དེ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་མིང་བཞིའི་ནང་ཚན་ཚར་
 བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་རྒྱུན་སྤྱིད་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་མིང་དེ་མེད་པའི་བྱིར་དང་། འགོག་པ་
 སོགས་བཞི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་མདོན་དུ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱུད་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་
 སོང་ནས་ཐོབ་པར་བྱར་མེད་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཉེ་བར་ཞི་བས་མི་འཕྲོགས་པ་སྟེ་སྒྲོས་ཡོངས་
 སྐྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གཟུང་དུ་མེད་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་མི་བྟད་པ་དང་།
 གཅིག་དང་དུ་མའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར་དེ་དག་གིས་བསྟན་ནོ། །མི་འཕྲོགས་པ་ཞེས་
 པ་ལ་དག་སྟོང་དུ་གཟུང་དུ་མེད་པར་བསྐྱར་བ་བདེའོ།

གཉིས་པ་(ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་)ལ་གསུམ། རྟེན་ལམ་དང་། བརྟེན་པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་
 གངས་ཀྱིས་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་(རྟེན་ལམ་)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། མཐའ་དབྱུད་
 པའོ། །དང་པོ་(དབྱེ་བ་དངོས་)ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ངོ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་
 འོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པའི་གཉིན་པོ་ཉིད་དུ་ཐེག་དམན་གྱི་ཐག་པ་མེད་

བའི་ལམ་གཅིག་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་བའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཐོང་བའི་
ལམ་ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པ་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ན་
ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོན་པ་མ་འབྲེལ་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་སྒྲོས་བྲལ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པས་ཤིང་།
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་སུ་མ་ཟད་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱང་བསྐྱུས་
པ་དེའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་དེ་དག་གི་སྤང་བྱ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་
ཉིད་དུ་སྟོན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ།

གཉིས་པ་(མཐའ་དབྱེད་པ་)ནི། དང་པོ་བཞི་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་
གཉེན་པོར་འཛོག་པ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་དང་པོ་ལྷ་ཟག་བཅས་དང་ཐ་མ་དུག་ཟག་མེད་དུ་
འཛོག་པ་དང་། དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་ལ་འཛོག་པ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་
ལ་མ་བྱེ་བར་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ལམ་གསུམ་པོ་དེའི་རྟེན་དང་
རང་གི་ངོ་བོ་དབྱེད་པ་སྟེ་ལྷ་ས་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་(དང་པོ་བཞི་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ལྷག་མ་བཅུ་
གཅིག་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་འཛོག་པ་)ནི། མངོན་སུ་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་ནས་མི་གཡོ་བའི་བར་བཅོ་
ལྷ་གསུངས་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་སུ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལ།
འཕགས་པས་དང་པོ་བཞི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་
ཡིན་པའི་ས་གཙོད་མཛད་ཅིང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྣམ་འབྲེལ་དང་སྟོབ་དཔོན་རྗེས་འབྲང་དང་
བཅས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ཆོག་སྒྲོམ་ལམ་བདེན་མིན་པ་དང་མི་སྟོབ་ལམ་སྒྲིབ་པའི་
སྟོང་གཉེན་མིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་མ་མཛད་དོ། །སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་དེ་
ལྟར་སྟོན་པ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་སོགས་བཞི་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྤང་བ་
དང་། དེ་བཞི་ལམ་རིག་¹⁰⁵³པ་སྐྱབ་པ་ངེས་འབྱེན་བཞི་ཡིན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་
རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཀྱང་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་བྱེ་བའི་ཕྱིར་ན་དང་པོ་བཞི་ཉོན་

¹⁰⁵³ རྟོག་ཤོག་ ༥ ན་ ༥ གཙོད་། ཤོག་ ༩ ན་ ༣ ལམ་རིགས་པ་

སྐྱབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལོ། །ལྷག་མ་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་བསྟན་པ་ནི། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་འདི་རྣམས་སྐྱབ་
པའི་གཉེན་པོར་ནི་བསྟན་དགོས་ལ་ཉོན་སྐྱབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟན་ཟེན་པས་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལོ།

གཉིས་པ་(ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་དང་པོ་ལྷ་ཟག་བཅས་དང་ཐ་མ་རྩལ་ཟག་མེད་དུ་འཛོག་
པ་)ནི། སྙིང་མཆོག་དུ་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལོ། །ཞེས་པ་ལྟར་
མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལྷས་ནི་ཡུལ་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འཛིག་ཉེན་པའི་རྟོགས་པ་
མཆོན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཟག་བཅས་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྩལ་གི་སྤང་
གཉེན་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་དེ་དག་མེད་པའི་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་མཆོན་པས་དེ་ཟག་མེད་དུ་
བཞག་གོ། །གསུམ་པ་(དེ་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་སྒྲོམ་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་ལ་འཛོག་པ་)ནི། མཐོང་ལམ་
མཉམ་གཞག་བར་མ་ཆད་དུ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་དུས་རིང་བས་རྗེས་ཐོབ་མཛོན་གྱུར་དང་སྤེལ་ནས་ཀྱང་
སྐྱེ་བས་ཟག་མེད་དང་པོ་དང་ཟག་བཅས་གཉིས་པ་ལ་བཞག་གོ། །བཞི་པ་(ཉོན་སྐྱབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་མ་
ཕྱེ་བར་ཤེས་སྐྱབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་)ནི། ཤེས་སྐྱབ་སྤང་དཀའ་ཞིང་ཉོན་སྐྱབ་
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་དང་ཟག་མེད་གཅིག་དུ་བཞག་གོ།

ལྷ་པ་(ལམ་གསུམ་པོ་དེའི་རྟོན་དང་རང་གི་ངོ་བོ་དབྱུང་པ་)ནི། འཕགས་པས་གང་ཟག་ལ་
གསལ་ཁ་བཏོད་¹⁰⁵⁴པ་མེད་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་ལས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ལམ་
བདེན་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཉན་རང་གཉིས་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་སོ། །ལམ་
གྱི་ངོ་བོ་ལ་ཉི་སྤང་རྣམ་འབྲེལ་རྒྱན་སྤང་རྣམས་སུ་ལམ་དང་པོ་ལ་གསལ་ཁ་མེད་ལ་ཕྱེ་མ་གཉིས་མཐོང་
སྒྲོམ་ལ་བཤད་དོ། །ཆེག་གསལ་ལས། སྒྲོམ་ལམ་གཅིག་སུ་ལ་ཕྱེ་མ་གཉིས་བཞག་པ་ནི་འབྲེལ་པ་
འདིའི་འགྱུར་ལ་མཛོན་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་ཆེ་བ་གཉིས་དང་མི་མཐུན་པས་འབྲོམ་འགྱུར་དང་ཤེར་འབྱུང་
གིས་མཐོང་སྒྲོམ་ལ་བྱས་པ་ལྟར་གཟུང་ངོ། །ལམ་དང་པོ་ལ་རྟོགས་དཀའ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་
ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་ལ་ཞེས་ཉན་ཐོས་ལ་སྐྱར་བ་དང་། ཆེག་གསལ་ལས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་

¹⁰⁵⁴ རྟོག་ཤོག་ ༥ བ་ ༣ གསལ་ཁ་བཏོད་པ་

ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟོས་པ་ནི་དེ་དག་གི་མཐོང་བ་དང་སྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་
 མཚན་ཉིད་དོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྟོས་པ་ནི་དེ་དག་གི་སྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་
 དོ།¹⁰⁵⁵ །ཞེས་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་དང་པོ་བཞི་ལ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་ཆར་ལ་བཞེད་པ་ལེགས་ཀྱང་དང་པོ་བཅུ་གཉིས་ཉན་ཐོས་ཉི་ཆེ་ལ་སྒྲུབ་པ་
 མི་འཐད་དོ།¹⁰⁵⁶ །དེས་ན་ཤེས་འབྱུང་གིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དེ་དག་གི་ཉན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་
 སྤང་བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིད། སྤྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་གནས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་
 སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་མཚུངས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པ་ལྟར་
 ལེགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡང་དེའི་གཉེན་པོ་མཐོང་སྟོམ་གཟུང་དོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དེ་ལ་
 རོག་ཆེན་པོ་ནི་ལམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་འདི་དག་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་ནམ། དེས་རྟོགས་བྱ་དོན་
 རྣམ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ལམ་འདི་དག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་མ་བསྟན་པས་སྐབས་དང་
 འགལ་ཏེ། འདིར་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། འདིའི་ལམ་བདེན་ཉན་རང་དང་འབྲེལ་བའི་གཞི་ཤེས་སུ་འཆད་མི་རིགས་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་
 དམིགས་པ་ལ་དེར་འདུ་བས་མ་བྱུང་བའི་བྱིད་ཏེ་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་བཞེན་ནོ། །དེས་ན་སྟོབ་
 དཔོན་འདི་ནོར་བ་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རང་
 རྒྱལ་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་གསུམ་གའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པས་གང་ཟག་འདིའི་འོ་ཞེས་པའི་བྱང་པར་གྱི་ཆོག་མེད་ལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཡང་
 རིགས་པས་འཐད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་
 པ་ལ་དེར་འདུ་བས་མ་བྱུང་ཀྱང་ལམ་བདེན་གྱི་སྐབས་སུ་འདུ་དགོས་ཏེ། འདི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནང་
 རས་གཞི་ཤེས་འབའ་ཞིག་གི་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། ཉན་རང་གིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་
 ཉི་ཆེ་ལ་དམིགས་པས་ཐེག་ཆེན་ལས་དམིགས་པ་དམན་པར་དབྱས་མཐའི་འབྲེལ་པར་གསུངས་པའི་

¹⁰⁵⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༡༩ ཤོག ༡༧༥ ཟླ་ ༩

¹⁰⁵⁶ ཞིལ། ཤོག ༩ བ ༩ གཙང་། ཤོག ༩ བ ༩ མི་འཐད་དོ།

ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་འདི་ངེས་པར་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་བདེན་ཉན་རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འཕགས་པས་མཐོང་སློབ་གྱི་
ལམ་ཉིད་གསུངས་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་ཇི་ལྟར་སྐྱུར། མཁྱེན་པ་གསུམ་རྟེན་སོ་སོར་ངེས་པས་
སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཡོད་པར་མི་འཐད་དོ།

གཉིས་པ་([བརྟེན་པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ](#))ལ་གསུམ། བཞི་དང་། ལྔ་དང་། དུག་ཏུ་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ལམ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་ལམ་དང་པོ་ཟག་མེད་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་
སྟོན་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དམ་བདག་ཉིད་དག་ཡིན་རོ། །གང་ན། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་
པའི་རྣམ་པ་ནས། འདུལ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པའི་བར་ཏེ་བཞི་ནི་འོ། །གང་གི་ན། ལམ་དང་སོགས་པས་
ངེས་པར་འབྱེན་པའི་བར་གྱི་འོ། །ལམ་སོགས་བཞི་ལ་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་སོགས་བཞིས་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན།
ལམ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེར་འཛིན་པའི་
གཉིན་པོ་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་པ་པོའི་གང་ཟག་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེར་འཛིན་པའི་གཉིན་པོ་བྱེད་པ་
དང་། ཐ་སྙད་དུ་དམན་པའི་ས་དོར་ནས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་སྐབས་ལེན་པའི་སྟོན་ས་འཕོ་
བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་འཕོ་བ་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཉན་མོངས་བརྟུལ་ནས་བྱུང་འདས་སུ་འགོ་ཡང་
དེ་ཁོ་ནར་འདུལ་བ་མེད་པས་དེ་དག་གིས་དེ་བཞིན་བསྟན་ཏོ།

གཉིས་པ་(རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལྟར་དབྱེ་བ་ནི་)ལམ་གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ལ་ཡོད་པའི་
རྣམ་པ་སྟོན་པ་ནི། གཉིན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་རོ། །གང་གི་ན། ཤེས་བྱའི་སློབ་པར་གཟུང་བར་རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་འོ། །གང་ན། ཕྱིའི་གཟུང་བ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་རྣམ་
པ་ལྟའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ནི་མཆོན་པའི་སྟོན་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལྟའོ། །ལྟ་གང་ན་¹⁰⁵⁷ །གཟུང་བ་
མི་ལམ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ནས་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པའི་བར་ཏེ་འོ། །རི་ལྟར་མཆོན་ན་མི་ལམ་སོགས་ལྟས་
གཟུང་བ་རོ་བོ་མེད་པ་སོགས་སུ་མཆོན་ཞིང་དེས་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་འཕེན་པའི་ཚུལ་

¹⁰⁵⁷ ཞོལ། ཤོག ༥ ན ༣ ལྟ་གང་ནས།

གྲིས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཕྱི་ལོ་གཟུང་བ་མི་ལམ་ལྟར་ཡུལ་དུ་སྤང་ཡང་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། སྤྱི་
 བརྟན་ཏེ་བྲག་ཆ་ལྟར་བདེན་པའི་རྒྱ་ལས་མ་སྦྱེས་པ་དང་། མིག་ཡོར་ཏེ་གཟུགས་བརྟན་ནམ་ཟླ་བ་
 གཉིས་སྤང་ལྟར་རྣམ་པ་ཅན་མ་འགགས་པ་དང་། སྦྱིག་རྒྱའི་ཚུ་ལྟར་གཞོན་མ་ནས་སྦྱོས་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་
 དང་། རྒྱ་མའི་རྟ་སྤང་ལྟར་རང་བཞིན་གྲིས་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པས་
 སོ། །གཉིན་པོ་བྱེད་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་ཏེ་གཟུང་བ་མི་ལམ་ལྟར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་བསྒྲུབས་པས་
 གྲུང་དེ་ལ་བདེན་འདྲིན་ཐམས་ཅད་སྦྱོང་བར་བྱས་པའོ། །གསུམ་པ་(ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་
 སོགས་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བ་)ལམ་གསུམ་པ་ཟག་མེད་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ནི། གཉིན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་
 བོ། །གང་ན་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་བྲག་མེའོ། །བྲག་གང་ན། ཕྱི་ལོ་གཟུང་བ་དོར་བྱ་ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་། དེ་སྤང་བྱ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོར་མེད་པ་དང་། དེའི་
 རང་བཞིན་གོས་པ་མེད་པ་འོད་གསལ་བ་དང་། དེ་གཟུགས་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བའི་སྦྱོས་པ་མེད་
 པ་དང་། དེ་རང་བཞིན་གྲིས་སྦྱོང་བར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་ལ་ཆོམ་པ་སྟེ་ཆོམ་པར་བྱར་མེད་པ་ཉིད་
 དང་། དེ་རང་བཞིན་གྲིས་སྦྱོང་བའི་སྦྱོང་ཉིད་མི་གཡོ་བ་སྟེ་སྦྱིད་པ་རི་སྦྱིད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པར་རྟོགས་
 པའི་རྣམ་པའོ། །གང་གི་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཤེས་སྤྱི་བ་བྲག་རྣམས་ཀྱིའོ། །བྲག་གང་ན། ཕྱི་ལོ་གཟུང་བ་
 ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དོར་བྱར་རྟོགས་པའི་ཤེས་སྤྱི་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་དེ་ལ་རྣམ་པར་
 བྱང་བ་སྤང་བྱ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་གོས་པའི་རི་མ་ཅན་དང་། དེ་
 ལ་གཟུགས་དང་སོགས་པས་རེག་བྱའི་བར་གྱི་སྦྱོས་པ་སྟེ་དབྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་ངོ་བོས་སྦྱོང་
 པར་རྟོགས་པའི་རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་གཟུང་བ་བདེན་པ་སྤང་ཡོད་ཕྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའོ་ཞེས་དང་།
 དེ་ངོ་བོས་སྦྱོང་བའི་རང་བཞིན་ལ་རེ་ཞིག་སྦྱོང་ཡང་ཕྱིས་དེ་ལོག་ནས་མི་སྦྱོང་བར་འདྲིན་པས་ཡོངས་
 སུ་ཉམས་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །གཉིན་པོ་བྲག་པོ་དེས་སྤྱི་ཅན་ནས་གཟུང་རྟོག་སྦྱོང་ཚུལ་ནི། སོ་
 སོར་ངེས་པ་སྟེ་བྱད་པར་རེ་རེ་བའི་གཉིན་པོ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་རྣམ་རིས་སུ་ཆད་པས་སོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་
 ཕྱི་མ་བྲག་སྦྱོང་ཚུལ་ནི། སྤང་གཉིན་གྱི་གངས་གོ་རིམས་བཞིན་དུའོ། །གསུམ་པ་(གྲངས་ཀྱིས་དོན་
 བསྟུ་བ་)ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །བཞི་བ་(དོན་བསྟུ་བ་)ནི། སྤྱིར་ན་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལམ་ཤེས་)ལ་བཞི་ལས། སྒྱར་བ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་གསུངས་སོ། །བསྟན་པ་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་བྱའི་རྣམ་པ་གང་ན། འདོད་ཆགས་དང་
 བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་བར་སོ་བྲག་མདོ་
 ལས་བསྐྱགས་པའོ། །ཆོག་གང་གིས་ན། ཡུམ་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
 པའོ། །བཙུང་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འདོད་ཆགས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་
 ནས་ཡུམ་འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །བཙུང་ལྡན་འདས་
 ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་
 བར་གྱིས་སོ།¹⁰⁵⁸ །དེས་ན་འདིར། འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
 བར། །ཞེས་པ་དོན་ལ་འཛོལ་བོ། །རྣམ་པ་དེ་རྣམས་བདེན་བཞིན་ཆོས་སུ་སྒྱུར་ན་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྣམ་
 པ་དེ་དག་བརྒྱུད་དང་། ལམ་ལ་དེ་དག་བདུན་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་དེ་དག་ལྷ་དང་། འགོག་པ་ལ་དེ་
 དག་བརྒྱ་བྲག་ཅེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།

བཤད་པ་ལ་གཉིས། གོ་རིམ་ལ་ཚད་སྤངས། གོ་རིམ་ཅན་གྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་(གོ་རིམ་ལ་
 ཚད་སྤངས་)ནི། གསུང་རབ་གཞན་ལས། སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལས། །ཞེས་
 པ་ལྟར་འབྲས་བུ་སྟོན་ལ་དང་རྒྱ་གཉིས་རྗེས་སུ་འཆད་པ་དང་། འདིར་དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་འཆད་པ་
 གཉིས་མ་¹⁰⁵⁹མ་ཐུན་པས་གོ་རིམ་ལ་སྟོན་ཆགས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་གོ་རིམ་ས་ཡང་འདི་
 དང་མི་མ་ཐུན་པའི་བྱིར། སྟོན་ཆགས་པར་ཐལ་བས་བཀའ་བརྒྱུད་མཚུངས་སོ། །འོན་གཉིས་འོང་བ་
 ཅི་ཞིང་། གཞན་ནས་བཤད་པ་ནི། དེ་དག་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མདོན་རྟོགས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ལ། འདིར་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་འབྲུབ་ཚུལ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པའི་སྟོན་ནས་
 བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། སྤང་བུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་
 ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་

¹⁰⁵⁸ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༡༥ ཞོག ༥༠༠ ཟླ་ ༣

¹⁰⁵⁹ ཞོག། ཞོག ༡༠ ན ༥ མི་མ་ཐུན་པས་

ནི་འབྲས་བུ་དང་། ཀྱན་ཉོན་གྱི་ཅིག་ཤོས་སྤང་བྱ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་སྤྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གྱི་
བདེན་པ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ།

གཉིས་པ་([གོ་རིམ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་](#))ལ་གཉིས། བྲངས་ཀྱི་སློན་ནས་ཡོང་ས་མདོར་བསྟན། རོ་བོའི་
སློན་ནས་ཡོང་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་([བྲངས་ཀྱི་སློན་ནས་ཡོང་ས་མདོར་བསྟན་](#))ནི། ཀྱན་
འབྲུང་བ་སོགས་ཏེ་རྩ་བ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་([རོ་བོའི་སློན་ནས་ཡོང་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་](#))ལ་བཞི།
ཀྱན་བདེན་སྤང་གཉིན་དང་། ལམ་བདེན་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པ་དང་། སྤྱུག་བདེན་རང་སྤྱིའི་མཆན་
ཉིད་དང་། འགོག་བདེན་སྤོང་ཉིད་ཀྱི་སློན་ནས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་([ཀྱན་བདེན་སྤང་གཉིན་](#))ནི། བདེན་
བཞིའི་རྣམ་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་ཀྱན་འབྲུང་གི་རྣམ་པ་འཆད་པ་ནི། རྒྱུའི་བདེན་པ་ཀྱན་འབྲུང་ལ་ནི་
དེའི་རྣམ་པ་སྤང་བྱ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཆན་ནི། རྒྱ་དང་ཀྱན་འབྲུང་དང་རབ་སྦྱེ་དང་རྒྱེན་རྣམས་ཀྱི་
གཉིན་པོར་གྱུར་པ་གསུམ་དང་གསུམ་དང་གཅིག་དང་གཅིག་སྟེ་གཉིན་པོའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་མདོར་
དངོས་སུ་གསུངས་པས་སྤང་བྱ་བརྒྱད་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །གང་ཞིག་གང་གི་གཉིན་པོ་
ཡིན་ན་གཉིན་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ནས་སེམས་ཅན་མེད་
པའི་རྣམ་པའི་བར་བརྒྱད་དག་ནིའོ། །གང་གི་ན། འདུན་པ་ནས་སེམས་ཅན་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པའི་
བར་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཚུལ་ནི། སྤང་བྱ་བརྒྱད་དང་གཉིན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱིའི་བྲངས་ཀྱི་གོ་
རིམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡུལ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། ཡུལ་ལ་ལྟ་བ་སོགས་སུ་བྱེད་འདོད་པའི་འདུན་པའི་གཉིན་པོ་དང་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཞེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཡུལ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པས་མི་གནས་པའི་རྣམ་པ་ནི།
ཡུལ་འདོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་མདོན་པར་ཞེན་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉིན་པོ་སྟེ། རྒྱ་མཆན་ནི།
རིམ་པ་ལྟར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་དེ་གཉིས་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་དེ་གཉིས་ལྗོན་པས་
སོ། །དེ་ཡང་འདུན་པའི་སྐབས་སུ་འདོད་ཆགས་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་མེད་ན་འདུན་པ་ཡང་
ལྗོན་པའོ། །ཡང་ན་དངོས་འབྲས་འདོད་ཆགས་མེད་པས་དེའི་དངོས་རྒྱ་འདུན་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་སྟེ།
དངོས་རྒྱ་ཡོད་ན་དངོས་འབྲས་མི་སྦྱེ་བ་མི་སྤིད་པས་སོ། །

འདོད་ཆགས་ཡུལ་ལ་དངོས་སུ་འབྱུག་པའི་སྐབས་སུ་འདུན་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པས་འདུན་པ་
 མེད་ན་འདོད་ཆགས་ཀྱང་ལྷོག་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས། ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་རྣམས་གཉེན་
 པོའི་སློན་པ་བསྟན་པས་དེར་གསུངས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འདུན་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་
 པ་གཉིས། རིམ་པ་ལྟར་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བཤད་དགོས་པས་དེ་དག་སྤང་
 གཉེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགྲེལ་མཛད་རྣམས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་གཅིག་དང་བྲལ་བ་ན་ཅིག་ཤོས་དང་
 ཡང་བྲལ་བ་ཙམ་ཞིག་སྤྱར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉི་ལྟར་ལས། འདི་དག་ནི་དངོས་པོ་པན་ཚུན་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ཏེ། མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།¹⁰⁶⁰ །ཞེས་འདོད་འདུན་གཉིས་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་མཚུངས་ལྟན་དུ་ཁས་ལེན་ན་གཉིས་ཀ་སྤིང་¹⁰⁶¹པར་མི་བྱ་སྟེ།
 དེ་ནི་སེམས་བྱུང་རྗེས་ཡོད་ཡིན་ལ་རྗེས་ཡོད་གཉིས་མཚུངས་ལྟན་མི་སྤིང་པས་སོ། །དེས་ན་ཡུལ་
 རེས་ཀྱི་འདུན་པ་ལ་བྱའོ། །མཚན་མ་དང་ཉེས་པ་ཉི་བར་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ནི་མ་འོངས་པའི་ལྷ་མིའི་ལུས་
 ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྤིང་པའི་གཉེན་པོ་སྟེ། སྤང་བྱ་དེ་གསུམ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་རྒྱ་
 གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་
 སོགས་པ་གསུམ་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟེ་དེ་གསུམ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཀུན་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་
 སྟེ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དང་བྲལ་བས་དེ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནི་གཙང་བདེ་
 སོགས་སུ་ཀུན་ཏུ་ཉོག་པའི་གཉེན་པོ་སྟེ་དེ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་རབ་ཏུ་སྟེ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་
 དེ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་ནམ་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
 འཇིག་ལྟའི་གཉེན་པོ་སྟེ་དེ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ཡིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཆོག་ལ་གཉེན་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཉིད་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ལ་འབྲེན་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་
 དོན་རྣམ་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པས་སྤང་བཤད་པ་ཉིད་འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་མདོ་ལས་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་
 དངོས་མ་བསྟན་པར་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་དེ་སྤང་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

¹⁰⁶⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༤༩ ཤོག ༢༩༣ གླེང། ༡༤

¹⁰⁶¹ ཞིལ། ཤོག ༡༡ བ ༡ གཙང་། ཤོག ༡༣ བ ༤ གཉིས་ཀ་སྤིང་པར་

གཉིས་པ་(ལམ་བདེན་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པ་)ནི། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་བདུན་
ཡིན་ནོ། །རྩ་མཆན་ནི། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་རིག་¹⁰⁶²པའི་གཉིས་དང་སྐྱབ་པའི་གཉིས་དང་
ངེས་འབྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ་བདུན་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །བདུན་རིམ་བྱ་ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །གང་ན། མདོར་གསུངས་པའི་ཆད་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པའི་བར་བདུན་
དག་ནིའོ། །གང་གི་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་ལམ་ནས་ངེས་པར་འབྱེན་པ་
གང་ཡིན་པ་བདུན་པོ་སྟེ་རྣམས་ཀྱིའོ། །རིམ་བྱ་ན། བདུན་ཆན་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་གོ་རིམས་རིམ་ཞིན་
དུའོ། །ཅིའི་སྤྱིར་བདུན་པོ་དེས་གསུངས་ཤེ་ན། ཆད་མེད་པས་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་
སྐབས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་རོ་བོ་བསྟན་ལ། མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བས་ནི།
དེས་རིམ་བྱ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་རྩ་མཆན་བསྟན་ཏེ། སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་
གཉིས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་ཞི་གང་རུང་ལ་
ཞེན་ན་ཆད་མེད་པའི་དོན་བྱེད་པ་མི་འབྱུང་བས་སོ། །ཐ་མི་དད་པས་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་སུ་ཐ་མི་དད་པར་མ་ལུས་པར་རྟོགས་པ་རིག་¹⁰⁶³པ་གང་ཡིན་པའི་རོ་བོ་བསྟན་ལ། མཆོག་
ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པས་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིག་པ་དེ་རིམ་བྱ་མ་ལུས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་རྩ་མཆན་
བསྟན་ཏེ། ཉན་རང་གི་ས་ཅམ་གྱིས་ཆོག་མི་ཤེས་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་སྐྱབ་པས་
སོ། །དེ་ཡང་ཉན་རང་གི་ས་ལ་མཆོག་ཏུ་གཟུང་ན་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་རིག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པས་ནི། བདག་གཉིས་སུ་མི་རྟོག་པར་ཡུལ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པའི་རོ་
བོ་བསྟན་ལ། གཞལ་དུ་མེད་པས་ནི། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པ་དེ་རིམ་བྱ་མི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་རྩ་མཆན་བསྟན་
ཏེ། ཐོབ་ཐེན་ཉམས་པ་ལ་དམན་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་ལ་གྲ་ཞོམ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་
སྒོན་དུ་བཏང་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་དུ་མི་འཛིན་པས་སོ། །ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པས་ནི།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ངེས་པར་འབྱེན་པ་གང་ཡིན་པའི་རོ་བོ་

¹⁰⁶² ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༣ ན ༤ རིགས་པའི་

¹⁰⁶³ ཞོལ། ཤོག ༡༣ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༣ ན ༥ རིགས་པ་གང་ཡིན་ མ་དཔེར་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞིའི་ནང་གི་རིགས་པ་ལ་ཡང་འཇུག་མེད་པ་ཤེས་ག་
འདུག་ཀྱང་ཞོལ་དང་གཙང་པར་གཉིས་སུ་ཡོད་ཀྱང་ཆད་མར་མཆན་བཞོད་མེད།

བསྟན་ལ། དེ་ལ་འཐད་པ་མ་གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉི་བའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་
མདོར་ལམ་བདེན་དམ་བཅའ་དང་རྒྱ་མཚན་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་པར་གསུངས་
པ་ནི་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པའི་བྱུང་རོ།

གསུམ་པ་([སྤྱག་བདེན་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་](#))ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ལྟ་
ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱི་འདིག་གི་ངོ་བོར་གནས་པས་མི་རྟག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཀྱིས་བྱུང་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། རྟེན་པར་བྱེད་པའི་བདག་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་སྟོང་པ་དང་།
རང་ཉིད་བདག་མ་ཡིན་པས་བདག་མེད་པ་དང་། གངས་ལྟ་བུ་པ་དེ་ཁོ་ནར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་
མ་གྱུབ་པས་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ཏེ་དེ་ལྟར་ནའོ། །སྤྱི་མ་
བཞི་རང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཐ་མ་ནི་བཞི་གའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པས་རང་དང་སྤྱི་མཚན་
ནོ། །བཞི་པ་([འགོག་བདེན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བསྟན་པ་](#))ནི། འགོག་བདེན་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་
ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། བྱེད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
རྣམ་པའི་བར་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །དེ་ལྟར་ན་དེས་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཅེ་ན།

འདི་ལ་ལྟ། དངོས་[༥](#) བཏགས་པ་[༥](#) བྱེད་པ་པོ་[༥](#) ཡུལ་དུ་འབྱུང་བ་[༥](#) ངོ་བོ་ཉིད་འགོག་པའོ། [༥](#) དང་པོ་
([དངོས་](#))ནི། བྱེད་དང་བྱེད་གཉིས་ཀའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་ཀྱིས་ནི་འགོག་བདེན་ཀྱི་ངོ་
བོའི་རྣམ་པ་འགོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་མིག་སོགས་བྱེད་དང་གཟུགས་སོགས་བྱེད་དབང་
པོའི་རྟེན་ནང་བྱེད་གཉིས་ཀའི་ཐག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་དགག་པ་སྟེ་འགགས་པས་རབ་དུ་བྱེད་པའི་
བྱུང་རོ། །གཉིས་པ་([བཏགས་པ་](#))ནི། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནས་དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་བར་བརྒྱུད་ཀྱིས་ནི་འགོག་བདེན་ཀྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་ཞི་བའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་
ཏེ། དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་དུ་ལྟ་བའི་གཉེན་པོ་དང་། དབྱེབས་སུ་བཞག་པ་ཙམ་ཀྱི་སྟོང་ཀྱི་འདིག་རྟེན་དང་།
དོན་དམ་པར་མ་གྱུབ་པའི་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པ་དོན་དམ་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ལྟོས་
པ་ཙམ་ཀྱི་འདུས་བྱས་དང་། དེ་ལས་བསྐྱེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་དང་། མཐར་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་དབྱུས་མ་
གྱུབ་པས་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་མེད་པ་དང་། ཐོག་མཐའ་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་དབྱུས་ཀྱང་ཆོས་

ཉིད་ལྟར་གྱུར་པའི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་། གཟིངས་དང་འབྲ་བར་འབྲས་བུའི་ཆེ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལམ་དུས་སྟེང་རབ་བྱ་བ་མེད་པའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཏེ། དེ་བརྒྱད་ལ་སྟོང་བཏགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མངོན་པར་ཞེན་པ་བརྒྱད་དགག་པ་སྟེ་དེ་བརྒྱད་ཞི་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱན་སྤང་དུ། བཏགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་འགོག་པས་ཞེས་བསྒྱུར་བ་ལྟར་འདིར་ཡང་གོ་བར་བྱའོ། །སྤྲ་མ་ལ་དངོས་པོ་དང་འདི་ལ་བཏགས་པ་འགོག་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། སྤྲ་མར་ཡུལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྟུག་བསྐལ་དང་འདིར་ཡུལ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་སྟོང་བཏགས་པའི་ཞེན་པ་འགོག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་([བྱེད་པ་པོ་](#))ནི། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་གྲུ་ལོ་མ་པའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་སྟུ་སྟེགས་སོགས་གཞན་གྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་དང་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་དགག་པ་སྟེ་དེ་དག་གིས་མ་བྱས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོན་དང་བལ་བའི་དག་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཉི་སྤང་ལས། རང་བཞིན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྟོགས་དགའ། གཞན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོབ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དགག་པས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ན་བྱ་བ་མེད་པས་ལྟས་བྱིན་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་པོ་ནང་ན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་མཐོང་བར་བཏགས་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པའི་ཕྱིར་རོ།¹⁰⁶⁴ །ཞེས་སོ།།

བཞི་པ་([ཡུལ་དུ་འབྱུང་བ་](#))ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་གྱིས་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་རི་ལྟར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཏེ་དེ་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་དང་། མཆོན་ཉིད་དུ་དང་། དུས་སྟེ་འབྱུང་བ་གསུམ་དགག་པས་ནི་འོ། །གསུམ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། གཟུགས་སྟུ་རུང་བ་སོགས་དང་། འདས་སོགས་ལ་ཡུལ་དུ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་དོ། །ངེས་འབྱུང་ནི་ཐོབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་ངེས་འབྱུང་གིས་འབྱུང་བ་

¹⁰⁶⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེབསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༤༤ ཟླང་ ༡༡

གསུམ་བསལ་བས་དེ་རི་ལྟར་འཐོབ་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། རྟོགས་དཀར་དབྱིད་ལ་སོགས་པ་ཞེས་དུས་དེ་
ལ་འདོད་པ་ནི་མདོ་མ་གཟིགས་སྒྲུང་རོ། །ལྟ་བུ་([དོ་བོ་ཉིད་འགོག་པ་](#))ནི། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོ་བོ་ཉིད་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་
བསྟན་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དང་རང་གཞན་གྱི་དོ་བོ་ཉིད་བཞི་དགག་པས་སོ། །ཁོ་ནའི་རྣམ་
དབྱེད་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
བདག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྟོང་ཉིད་ལ་ངེས་བཟུང་སྒྱུར་བ་རྟོགས་དཀར་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་
ན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་ན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་¹⁰⁶⁵ཞེས་ངེས་འབྱུང་ལྟར་འདས་ལ་བྱས་
ནས་སྟོང་ཉིད་ཐ་མ་འདི་ལྟར་འདས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་ཐ་མ་ཁོ་ན་གང་ངེས་
འབྱུང་གི་རྣམ་པའོ་ཞེས་པ་འཇམ། འདི་ལྟར་ན་གང་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་སྟོང་ཉིད་ཐ་མ་དང་སྒྱུར་
ཞེས་པས་རིམ་པ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་གཞན་རྣམས་དང་འགོག་པ་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་ལྟོག་པ་གཅོད་དོ། །འདིར་
གང་ངེས་འབྱུང་གིས་ནི་ཐོབ་བྱའི་དོ་བོར་བདེན་པ་བཀག་སྟེ། དོ་བོ་བཞི་མེད་པར་བསྟན་པས་སོ། །ལྟ་
མ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོ་བྱུང་བྱི་བྱལ་དང་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་བསྟན་པར་ཤེར་སྟོན་དུ་
འཆད་དོ། །དངོས་པོ་འགོག་པ་ལ་སོགས་པའི་འགོག་པ་ལྟ་བུ་འདི་དག་ནི་མདོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཆོག་གིས་བསྟན་པར་འཕགས་པ་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟར་འགོག་བདེན་སྤྱི་བ་པ་འགགས་པས་བསྟན་པ་
ནི་མདོན་དུ་བྱ་རྒྱུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དོ། །(བཞི་པ་)དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྤྱིར་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་([རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་](#))ལ་(མཆོམས་སྒྱུར་དང་ཅ་བས་བསྟན་
དང་འགྲེལ་པ་བཤད་པ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་([མཆོམས་སྒྱུར་](#))ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེའི་འོག་དུ་
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་([ཅ་བས་བསྟན་](#))ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཅོད་པ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་([དངོས་](#))ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟོགས་བྱའི་རྣམ་པ་གང་ན། དུམ་འདི་ནི་བྲན་པ་ཉི་བར་
བཞག་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དུས་དང་ཆོར་བ་དང་

¹⁰⁶⁵ རྟོགས་ཤོག ༡༩ ན ༣ ཡིན་པ་ཞེས་

སེམས་དང་ཚུལ་འཁུར་གྱི་མཛུགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོལ་ཞེས་བྲན་པ་ཉིད་གཞག་གི་རྣམ་པ་ནས་བརྒྱུད་ཕྱི་ལུ་
འདི་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཙུག་པ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། ཚུལ་འཁུར་ཅད་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོལ་¹⁰⁶⁶ཞེས་སངས་རྒྱུས་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ་བར་བརྒྱ་དང་བཅུ་བཞི་དེ་པ་སྟེ། མདོ་ལས་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ནི་
མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལ་ཐོག་མཐའ་བརྒྱུད་ནས་བཤད་བྱ་བ་ཀོད་པའོ། །དེ་བསྟན་བཙུག་ཀྱིས་བཤད་
པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་རྣམ་པ་ལ་སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ལུས་བྲན་ཉེ་ནས་འཕགས་ལམ་
ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བར་རྣམ་པ་དེ་སུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་རྣམ་ཐར་
ཀྱི་སྒོ་དང་པོ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ཀྱི་བར་རྣམ་པ་དེ་སུམ་ཅུ་ཙུ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱུས་རྣམས་ལ་
སྟོབས་དང་པོ་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རྣམ་པའི་བར་རྣམ་པ་དེ་སུམ་ཅུ་ཙུ་དགུ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །བརྒྱ་དང་བཅུ་པོ་དེ་ལ་གང་ཟག་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཏུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་
ན། ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་ཀྱི་བདེན་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ཉེ་ལམ་གསུམ་དུ་སྟེ་
བས་ནའོ། །

གཉིས་པ་(རྩྭ་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས་ལས། ཙྴེ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་གང་
ཟག་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱུས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་
ན་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གསུམ་ལ་ཡོད་པ་དང་མཁྱེན་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་ཅེ་ན། (གཉིས་
པ་)འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས། གཞན་ལ་ནི། རྣམ་པ་འདི་དག་དངོས་སུ་ན་སངས་རྒྱུས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
ཅིང་རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ན་ཡིན་མོད། ཉེན་གསུམ་ལ་ཡོད་པ་དང་མཁྱེན་གསུམ་དུ་སྟེ་བཞི་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱིས་
འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱུས་པས་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་
རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་སོ་བདུན་དང་སོ་བཞི་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་དེ་དག་
གི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་སྟེ་མ་དག་འཆད་དེ། ལམ་ཀྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མཐུན་

¹⁰⁶⁶ བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེའ། ༡༥' ཤོག ༥༠༥ ཟླ་ ༥'

བར། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་སེམས་སོ། །རྟོགས་དཀའ་ལས་ཀྱང་འདིར་བློ་བཞུགས་པ་ཉི་ལྔ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་
 བ་རྣམས་པ་བརྒྱ་ཙུ་ཡང་དག་པར་ན་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་
 ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྱག་གིས་གསུམ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་
 སོ།¹⁰⁶⁷ །ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱ་ཙུ་པོ་
 རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་ལུས་པ་སྐྱད་
 ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མཐུན་པའི་མཚན་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
 ཉི་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་མ་ལུས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷན་གྱིས་བྱུང་ཅིང་འཇུག་པ་ཞི་བས་རྟེན་པའི་བྱིར་དོ།

གཞན་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དང་ལམ་ཤེས་པས་
 བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཙུ་ཙུ་བདུན་དང་། རྣམ་པ་སུམ་ཙུ་ཙུ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་
 སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྒྱུའི་རྣམ་པར་བཞག་གི་དངོས་
 སུ་ན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དང་ལམ་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་གོང་དུ་བྲངས་ཏེ་བཙུགས་ཞེས་ཟེར་ཏེ།¹⁰⁶⁸ ཞེས་
 བཀོད་པའི་རང་ལུགས་ནི་སྤྲ་མ་དང་མཐུན་ལ། གཞན་ལུགས་ནི་སོ་བདུན་དང་སོ་བཞི་ཉིད་བདུན་དང་
 སོ་བྲུག་རྣམས་སུ་བཤད་པར་བྱ་ལ་རྣམ་མཐུན་གྱི་ནི་རྒྱུའི་རྣམ་པའོ་ཞེས་འདོད་པའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། ཡང་སྐབས་དེར་བསྟན་པའི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་སུམ་ཙུ་ཙུ་བདུན་ནི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་
 དང་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་མཚན་གཞི་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །ལམ་ཤེས་པའི་རྣམ་
 པ་སུམ་ཙུ་ཙུ་བཞི་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་ནི་
 མཐོང་བ་དང་སྟོམས་པའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ།¹⁰⁶⁹ །ཞེས་དང་། སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་བར་ཆད་
 མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་
 དོ།¹⁰⁷⁰ །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ན་སྤྲ་མ་དང་སངས་རྒྱས་སར་བཤད་པ་དང་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་དོན་རྣམ་དང་

¹⁰⁶⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༩ ཞོག་ ༩༩༠ ཟེང་། ༩

¹⁰⁶⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༩ ཞོག་ ༩༩༩ ཟེང་། ༡༣

¹⁰⁶⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༩ ཞོག་ ༩༩༩ ཟེང་། ༩

¹⁰⁷⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ་ ༥༩ ཞོག་ ༩༩༩ ཟེང་། ༡༥

ཤེས་རྣམ་མཁུ། རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པ་དང་མཚན་ཉིད་པ་ལ་དགོངས་པར་བྱ་དགོས་ལ། སྤྱིར་ཕྱོགས་
 མ་བྱུན་སོ་བདུན་ལ་སྒྲོམ་ལམ་མ་སྒྲོམ་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཡང་། སོ་བཞི་པའི་རྣམ་
 ཐར་¹⁰⁷¹བདུན་སོ་སྟེ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་འཆད་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད་ལ། ལམ་ལྔ་པ་
 དང་བྱུག་པ་རྒྱན་མཐའ་དང་སངས་རྒྱས་སར་བཞེད་པ་ནི་ཁོར་བ་ཁོ་ན་ལོ། །(གཉིས་པ་)རང་གི་ལན་ནི།
 སོ་བདུན་དང་སོ་བཞིའི་རྣམ་པ་འདི་དག་རྣམ་མཐེན་གྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་མིན་ལ་རྒྱའི་རྣམ་པ་ཅུ་མ་ཡང་
 མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྤར་འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པ་ལྟར་རྣམ་པ་རྒྱས་བཤད་དུ་མཐེན་
 གསུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པས། འདིར་ཡང་
 རྣམ་མཐེན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཅིང་དེ་ལ་སྤྱིར་བདེན་པ་བཞི་ཡོད་མོད་འོན་ཀྱང་།
 འདིར་ལམ་བདེན་དང་དེ་ཡང་མཐེན་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་མཐེན་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་
 རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ཉེ། ཀྱན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་ཞེས་
 སོགས་འབྲུང་བས་སོ།།

གལ་ཏེ་རྣམ་པ་འདི་དག་ཡུལ་བདེན་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་མ་བསྟན་པར་ཡུལ་ཅན་མཐེན་གསུམ་གྱི་
 སྒྲོ་ནས་བསྟན་པས་རྣམ་མཐེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ནར་འཆད་པ་རིགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མཐེན་པའི་སྒྲོ་
 རྣམ་བཤད་པ་མ་འབྲེལ་ཞེ་ན། རྣམ་མཐེན་ནི་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་དང་ཡུལ་ཅན་མཐེན་གསུམ་
 ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་འདིའི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ན་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་
 ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡང་སྟོན་དགོས་ལ། སྤར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པས་འདིར་ནི་དེ་གཉིས་
 མཚན་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ཏོ། །སྤར་གྱི་ཉེར་བདུན་དང་སོ་བྱུག་གི་དོན་རྣམ་དེ་གཉིས་རྟོགས་པར་
 བྱེད་པ་སོ་ནི་འདིའི་སོ་བདུན་དང་སོ་བཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡུལ་ཅན་འདི་དག་དམིགས་པར་བཤད་པ་
 ན་དེ་དག་གི་ཡུལ་བདེན་བཞི་ཡང་འདིའི་དམིགས་པར་འབྱུང་ཏེ། ལམ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་དང་རྣམ་པ་
 འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་མ་གཟུང་བར་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་མི་རུས་པས་སོ། །དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་

¹⁰⁷¹ ཞོལ། ཤོག ༡༥ བ ༩ གཙང་། ཤོག ༡༧ ན ༥ རྣམ་པར་བདུན་ཞེས་ཡོད་ཀྱང་མ་དག་པ་རེད་སྟེ།

བསྟན་བཅོས་སུ་དངོས་སུ་ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་ཉི་ཆེ་བཤད་དོ། །རྣམ་མཁུན་ནི་རྣམ་པ་
མཐའ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཁུན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་ཡང་དེའི་ཡུལ་དུ་
བསྟན་དགོས་པས། འདིར་དེ་གཉིས་བསྟན་པ་དང་། སྤར་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལ་རྫོས་པ་ཡང་
མེད་དེ། སྤར་ནི་དེ་གཉིས་རང་གི་རྟོགས་བྱ་བསྟན་ལ་འདིར་ནི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྟོགས་བྱར་བསྟན་པས་
སོ། །ཤེར་འབྱུང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པ་ཉིད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ལོགས་སུ་བསྟན་པས་ཅི་བྱ། འོན་ཏེ་ཐ་དད་
བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཡང་ཕྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་འོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱང་འབའ་ཞིག་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། བརྗོད་
པ་དངོས་པོ་དང་ལམ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་མེད་ན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཀྱང་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་རྣམས་ནི་དེ་བཞིན་དུ་པན་
ཚུན་བསྟུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་དེ་རྣམས་ཉིད་དམིགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ཉིད་ཅམ་ལོགས་སུ་བསྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གནས་པའི་
རྣམ་པ་རྣམས་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཅམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་
ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱན་མཁུན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཐམས་
ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གཉིས་ལན་གཉིས་བརྒྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབད་པས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དེ་རྣམས་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་རྟེན་ཀྱན་མཁུན་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པར་གཞན་གཉིས་ཀྱང་བསྟན་པས་དེ་གཉིས་སྤར་བསྟན་པ་དང་རྫོས་ལ། འོན་ཏེ་
སྤར་སོ་སོ་དང་ཕྱིས་བསྟོམས་ཏེ་བཤད་ན་རྣམ་མཁུན་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན་དགོས་སོ་
ཞེས་པའི་ལན་དུ། གཞི་ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་ལྟོག་པ་ཅམ་མཁུན་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟོགས་ཤིང་།

ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་དེ་མེད་ན་རྣམ་མཐུན་གྱང་མེད་པས་དེའི་རྣམ་པས་གཞན་གཉིས་གྱང་བསྐྱས་ཏེ་
 དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྟོགས་པ་ཡང་རྣམ་མཐུན་ལ་ཡོད་པས་སོ་ཞེས་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། གཞི་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པས་རྣམ་མཐུན་བཞིན་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མ་བསྐྱས་པ་དང་། རྣམ་མཐུན་རྣམ་པ་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་དེའི་རྣམ་པ་ཅམ་ལོགས་སུ་སྟོན་
 པར་མི་རིགས་པ་དང་། མཐུན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ཀྱན་མཐུན་
 གསུམ་ཡང་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིར་མཐུན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་
 པ་གང་ཟག་དང་མཐུན་པ་སོ་སོ་ལ་ངེས་པར་བཤད་པ་དང་། ཡུས་རྣམ་གཞག་གིས་མཐུན་གསུམ་ཀྱི་
 ཏེན་གསུངས་པ་རྣམས་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་སྐྱས་ཟེན་གང་ཟག་གསུམ་སོ་སོ་ལ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་
 སར་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དེ་དང་རིགས་མཐུན་ཀྱི་རྣམ་པ་གཟུང་ངོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་
 བོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི། བཞེད་ངོ། །གང་ལ་ན། རྣམ་མཐུན་ཀྱི་རྣམ་པ་ལའོ། །དེ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་ལ་
 ཡོད་པའི་སོ་བདུན་དང་། བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་སོ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཡོད་
 པའི་སོ་དགུར་ངོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། རྣམ་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་པའི་
 བར་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་
 སྟོན་པ་ཏེ་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་སྦྱར་ངོ། །ཁ་ཅིག་གང་ཟག་དང་ཚས་
 ཀྱི་གངས་འབྲེལ་པར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་གངས་བཞིན་ཞེས་པ་འགྱུར་ལྟར་དེ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་
 ཉི་ནས་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་ཞེས་པ་དང་བོ་བདུན་སོགས་གངས་བཞིན་དུ་སྦྱར་དགོས་པའམ། གངས་
 བཞིན་དུ་སྦྱར་ན་འོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་དབྱེར་བྱུང་བ་ཅི་ཞེ་ན།
 རྣམ་མཐུན་ཀྱིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་
 མཛད་ནས་མཐུན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཡུལ་དུ་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ངོ། །འདི་ནི་ཉི་ལྔ་ལས། དེ་ལ་
 འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་

བསྐྱུས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།¹⁰⁷² ཞེས་པ་ལྟར་རྣམ་འགྲེལ་དང་བྱེད་སྒྲུབ་དུ་བཀོད་པའི་དོན་
 རོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་ཡིན་ཞེས་པ་འདི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེ་
 མཐུན་པ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་ལ། ཉི་སྒྲུབ་ལས་ཀྱང་དེ་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་
 རི་འདི་ཡིན་ནོ་ལམ་རི་གསུམ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དང་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སོ།¹⁰⁷³ །ཞེས་དེ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་བས་རྗེས་མཐུན་པའི་
 དོན་རི་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་བཏགས་པ་བ་ལ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། གཞན་དུ་ན་ལམ་གསུམ་ག་ལ་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་སོ་དགུ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།

¹⁰⁷² བསྐྱུས་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེས། ༤༩ ཞོག་ ༡༩༩ ཟླ་ ༡༩

¹⁰⁷³ བསྐྱུས་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེས། ༤༩ ཞོག་ ༡༩༩ ཟླ་ ༡༩

(གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
 རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(གཞི་ཤེས་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་
 (སྤྱི་)ལ་གསུམ། ལམ་གང་དུ་བསྐྱོམ་པ། རྣམ་བཟགས་ཀྱི་བྱང་པར། སྤྱི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ལམ་
 གང་དུ་བསྐྱོམ་པ་)ནི། འབྲུག་རྒྱུ་ཀྱང་། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ན་བྱ་བ་ཉེ་བར་བཞག་པ་སྐྱོམ་ལ་
 གཉིས་པ་ན་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བའོ་གསུམ་པ་ན་རྩ་འབྲུག་གྱི་རྒྱུ་པའོ།¹⁰⁷⁴ །ཞེས་དང་། དབུས་མཐའ་
 ལས། དབང་པོ་རྣམས་དང་སྟོབས་རྣམས་ལ། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་གཉིས་སོ།¹⁰⁷⁵ །ཞེས་དང་།
 རྒྱན་ལས། རྒྱལ་སྐུ་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཀྱི་མཐུན་པ། རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ནི། །རྟག་ཏུ་མཐོང་
 བའི་ལམ་དེ་དང་། །ལྟན་ཅིག་ཏུ་ནི་ཐོབ་པར་འདོད།¹⁰⁷⁶ །ཅེས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་ན་བྱང་
 ལག་དང་སྐྱོམ་ལམ་ན་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་འདྲིལ་བ་ནི་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་གྱི་དང་པོ་ན་ཡང་ལམ་གྱི་ཡན་
 ལག་ཡོད་དོ། །མཛོད་ལས་ནི། སྤྱི་ཆོན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞི་ན། །ལས་ནི་དང་པོ་བ་དག་དང་། །ངེས་
 འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི། །སྐྱོམ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་བྱེ།¹⁰⁷⁷ །ཞེས་ཆོགས་ལམ་ན་བྱ་བ་ཉེ་སྤྱིར་
 ལམ་ན་ཡང་དག་སྒྲོང་བ་ནས་སྟོབས་ཀྱི་བར་སྐྱོམ་ལམ་ནི་མཐོང་ལམ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་དེ་
 ལ་བྱང་ལག་གོ། །འདི་གཉིས་ན་ལམ་ནི་འགྲོ་བས་བྱེ་ལ་མཐོང་ལམ་ནི་སྐྱོམ་ལམ་ལས་ཆེས་སྤྱིར་བར་
 འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཁ་ཅིག་དེ་དང་འདིར་བཤད་པའི་གོ་རིམ་
 མ་མཐུན་པས་དངོས་བསྟན་ཉན་ཐོས་ལ་མི་འགྲིག་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ནི་མཛོད་ནས་ངེ་ལྟར་བཤད་པ་
 ལྟར་བསྐྱོམ་པས་ཞེས་འདོད་དོ། །འདི་ནི་འབགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མངོན་རྟོགས་སྤྱི་བའི་ཚུལ་དང་།

1074 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༢༡ ཞོག ༢༡ ཟླ་ ༡༥

1075 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༢༠ ཞོག ༤༠ ཟླ་ ༢

1076 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༢༠ ཞོག ༤༢ ཟླ་ ༡༤

1077 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༢༤ ཞོག ༤༤ ཟླ་ ༡༡

བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བརྒྱུ་མཁུ་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཚུལ་མ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་ལོན་པའི་ར་རོ་
 ཡིན་ཏེ། གོ་རིམ་འདི་ནི་བྱེ་སྤྱོད་བརྒྱུ་མཁུ་ཀྱིས་སྒྲོ་བཏགས་པས་དེ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་རང་འགྲེལ་དུ་
 བཀག་ནས་མཐོང་ལམ་ན་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པར་མདོ་བྱངས་ནས་བསྐྱབས་པས་སོ། །སྤྱིར་བྱེ་སྤྱོད་
 གོ་རིམ་དེ་ལྟར་འཆད་པ་ནི་ཉན་ཐོས་གཅིག་པུའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་བར་མི་འདོད་ཀྱི་ཆོས་སོ་བདུན་
 གང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་བར་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་བར་འདོད་དེ། གཞུང་དེ་ལས་བྱུང་པར་མེད་པར་བཤད་
 པས་སོ། །སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་བཀག་པ་ཡང་ཐེག་ཆེན་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་བའོན་མ་བཀག་གི་སྤྱིའི་དབང་
 དུ་བྱས་ནས་བཀག་པའོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་མཛོད་ནས་བཤད་པ་འབྲུལ་མེད་
 ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་པ་སྤྲོག་པ་དང་བཟོད་ཆེན་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་ན་
 ཐེག་ཆེན་དུ་སྤྲོག་མི་སྤིད་པར་ཁས་སྐྱེད་དགོས་སོ། །དེས་ན་བྱེ་སྤྱོད་དང་མདོ་སྤྱིའི་བྱུང་མཐའ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ལ་མདོ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་འགལ་བ་དུ་མ་ཡོད་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོགས་ལམ་ན་སྤྱོད་ཆེན་དང་པོ་གསུམ་དང་། གྲོ་ཆེན་དབང་པོ་བཟོད་མཆོག་
 ན་སྤྲོ་བས་སྒྲོམ་པར་ཀུན་བདུས་སོགས་ནས་གསུངས་པ་འདི་ནི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་ཁོ་
 ནའི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱེ་སྤྱོད་བྱུང་མཐའ་རྣམས་བཤད་ཆད་ཉན་རང་ལ་དེ་ལྟར་འོང་བའི་ངེས་པ་གཤམ་
 ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ན་ཉན་རང་གི་སྒྲོ་ལ་རང་རིག་མེད་པ་དང་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་མི་སྤིད་པ་དང་། དེའི་སྤང་
 སོགས་དོན་དམ་པར་རང་གི་ས་མི་སྤྱོད་པར་ཡང་འདོད་དགོས་ཏེ་མཐའ་ཡས་སོ། །

གཉིས་པ་([རྩམ་བཏགས་ཀྱི་བྱུང་པར་](#))ནི། མཛོད་ལས། མིང་གི་སྒྲོ་ནས་རྩམ་སུ་བཅུ། །དད་
 དང་བཅོན་འབྲུས་བྲན་པ་དང་། །ཤེས་རབ་ཏིང་འཛིན་བཏང་སྒྲོམས་དགལ། །ཏྲོག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་
 ཏུ་སྤྱངས།¹⁰⁷⁸ །ཞེས་ངག་ལས་མཐའ་འཆོ་བ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་རྩམ་བཅུར་བཤད་
 དོ། །རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བརྒྱུ་མཁུ་ཀྱི་ལྟར་ན་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་དག་ཐ་དད་ཅིང་རིགས་

¹⁰⁷⁸ བསྐྱུར་འབྲུག་ དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེག ༥༩ ཤོག ༩༩ ཟླ་ ༡༩

མི་མ་སྤྱན་པའི་ཕྱིར་ཚུ་ལ་བྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་རྩིས་གཉིས་ཡིན་པས་རྩིས་བཅུ་གཅིག་ཡིན་
ནོ།¹⁰⁷⁹ ། ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་ངོ་།

གསུམ་པ་(སྤྱབ་ཤད་པ་)ནི། མངོན་ལས། ཟད་དང་མི་སྤྱེ་ཤེས་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་དེ་དང་མ་སྤྱན་
ཉིད་ཕྱིར། །སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་དེ་སྟོགས་མ་སྤྱན།¹⁰⁸⁰ ། ཞེས་པ་ལྟར་ངོ་།

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་(སོ་
སོར་བཤད་པ་)ནི། མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
སྟོན་པ་ལ་བདུན། དངོས་པོ་ལ་རྟོག་པ་དང་། ཚེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་སྦྱོང་བ་དང་།
མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱོར་བ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། མངོན་པར་རྟོགས་པ་
དང་། རྣམ་པར་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ལམ་མོ། །

¹⁰⁷⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཤོག ༥༥༩ ཟླ་ ༡

¹⁰⁸⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཤོག ༥༩ ཟླ་ ༡༥

(བླ་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་བཤད་པ།)

དང་པོ་(དངོས་པོ་ལ་རྟོག་པ་)ནི། སྡེ་ཆེན་བདུན་གྱི་དང་པོར་ལུས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་འཆད་དེ། དེ་ལ་བླ་པ་ཉེར་བར་བཞག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ལོ། །འོན་ཡུལ་གང་ལ། ཚུ་ལ་རི་ལྟ་བུས། རོ་བོ་གང་གིས། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་རྟོག་ཅེ་ན། དང་པོ་(ཡུལ་གང་ལ་)ནི། ལུས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བར་རོ། །དེ་ལ་ལུས་ནི་གསུམ་ལས་ནང་གི་ལུས་ནི་ནང་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟེ། །གཞོན་འཛོམས་ཆེ་བ་དང་ཤུའི་པས་དབང་པོ་བྱལ་ལ་བྱས་པ་ཀུན་བདུས་དང་མི་མཐུན་རོ། །སྤྱིའི་ལུས་ནི་དབང་པོའི་རྟོན་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཡུལ་ལྟེ། །སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ལུས་ནི་རང་གི་དབང་པོའི་རྟོན་བྱེད་པའི་སྤྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་དང་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟེ། །ཆོར་བ་ནི་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་སོ། །སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱེད་པོ་ལོ། །ཆོས་ནི་ཆོར་བ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་མིན་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། །ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ནང་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་རིམ་བ་ལྟར་ལུས་གསུམ་པོ་ལ་བརྟེན་པའམ་དེ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་བྱུང་བལོ། །དེ་བཞི་ཡང་རིམ་བ་ལྟར་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་རྟོན་དུ་དང་། བདག་གི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་དང་། བདག་གི་རོ་བོར་དང་། བདག་ཀུན་བྱུང་དུ་འགྱུར་བའི་གཞིར་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་(ཚུ་ལ་རི་ལྟ་བུས་)ནི། ལུས་སོགས་བཞིའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་དེའི་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པལོ། །དེ་ཡང་རིགས་བྱིན་མཆོན་ཉིད་དེ་གཉིས་དོན་བྱེད་ཅུས་མི་ཅུས་ལ་འདོད་པ་ནི་རྟོག་གོ་ནས་བཤད་ཀྱང་སྐབས་མིན་པས། མཛོད་ལས། ལུས་ཆོར་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་ལ། །མཆོན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་བརྟགས་པས།¹⁰⁸¹ །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། དེ་དག་གི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ནི་རང་གི་རོ་བོ་ལོ། །སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ནི་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང་། ཐག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་ཉིད་

¹⁰⁸¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཤོག ༩༩ ཟླ་ ༡

དོ་ཞེས་པ་དང་བསྟན་ལ། དེའི་རང་མཆོན་ཡང་ལུས་འབྱུང་བ་འབྱུང་འབྱུང་གི་དང་ཚོར་བ་སྤྱིར་བའི་
 དང་སེམས་དམིགས་བྱེད་གི་དང་ཚོས་ལ་ནི་སེམས་བྱུང་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་རོ་བོ་གང་ཡིན་པ་
 སྟེ་དེར་ལྟ་བུ་ལ་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་ནས་ཚོས་ལ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་
 བའི་བར་དུ་གསུངས་པ་ནི།¹⁰⁸² ལུས་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་ལ་ལུས་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་ཞེས་
 བདུན་པའི་ཆོག་གི་བསྟུ་བ་ཡིན་ལ་རྗེས་སུ་ལྟ་ཚུལ་ཡང་རྣམ་ཏོག་གི་གཟུགས་བརྟན་རོ་བམ་པ་དང་
 འབྱས་གཞིག་པ་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་སྤང་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ལུས་མ་ཤི་བའི་རང་གི་ལུས་ལ་དེ་ལྟ་
 བའི་ཚོས་ཅན་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་མཆོན་ཉིད་དེ་ལས་མ་འདས་པའོ་ཞེས་མི་གཙང་བར་མཉམ་
 པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཆོག་གསུམ་ནི་འདས་མ་འོངས་དང་ད་ལྟར་གྱི་ལུས་གསུམ་ལ་སྦྱར་རོ། །ཚོར་བ་
 རྣམས་སྟུག་བསྟུལ་བ་དང་། སེམས་རྣམས་ཉེན་དང་དམིགས་པ་ཐ་དད་ལས་གཞན་དང་གཞན་དུ་སྦྱི་
 བས་མི་ཉྱག་པ་དང་། ཚོས་རྣམས་བདག་དང་བྲལ་བའི་ཀུན་བྱང་ཅ་མ་མོ་ཞེས་སྒྲིམ་པའོ། །དེ་ནི་སྟན་
 མོང་གི་སྒྲིམ་ཡིན་ལ། སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་བྱང་པར་གསུམ་སྟེ། དམིགས་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་དང་།
 འཕྲོབ་པའོ། །དང་པོ་(དམིགས་པ་)ནི། ཉན་རང་རྣམས་རང་གི་ལུས་སོགས་ཁོ་ན་དང་བྱང་སེམས་
 རྣམས་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དེ་ལ་དམིགས་པའོ།

གཉིས་པ་(ཡིད་བྱེད་)ནི། ཉན་རང་རྣམས་མི་ཉྱག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ་བྱང་སེམས་
 རྣམས་ཚོས་ཀྱི་མཆོན་མ་དེར་མི་དམིགས་པར་སྒྲིམ་པའོ། །གསུམ་པ་(འཕྲོབ་པ་)ནི། ཉན་རང་རྣམས་
 ཐག་བཅས་ཀྱི་ལུས་སོགས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་ལ། བྱང་སེམས་རྣམས་དེ་དང་འབྲལ་མི་
 འབྲལ་གཉིས་ཀའི་ཕྱིར་མིན་གྱི་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་སྟབ་པའི་ཕྱིར་དུའོ། །གསུམ་པ་(རོ་བོ་གང་
 གིས་)ནི། ཀུན་བདུས་ལས། རོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཤེས་རབ་དང་བྟན་པའོ།¹⁰⁸³ །ཞེས་པ་ལྟར་ལུས་
 སོགས་ཀྱི་རང་སྦྱི་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་བྱེ་བ་ལྟར་མ་བརྗེད་པར་འཛིན་པའོ། །མཛོད་ལས། དན་པ་

1082 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥ ཞོག ༥༠༩ ཟླ་ ༡༩

1083 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥ ཞོག ༥༠༩ ཟླ་ ༡༩

ཉེ་བཞག་ཤེས་རབ་སྟེ།¹⁰⁸⁴ །ཞེས་པ་ཡང་གཙོ་བོ་སྟོས་པ་ཡིན་པར་དེ་ཉིད་ལས་སོ། །བཞི་པ་
(དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ཉོན་)ནི། བདེན་པ་བཞི་ཤེས་སྟོང་མངོན་དུ་བྱེད་སྟོམ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་སྟོམ་སྟེ། འདི་ལྟར་ལུས་དན་ཉེས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ངོ་
 བོར་ཤེས་པ་དང་། ཆོར་བ་དན་ཉེས་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་ནི་མི་འབྲལ་བ་དང་འབྲལ་བར་སྟེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 པར་འབྲས་བུའི་སྟོན་སྟོན་ཉོན་ལ་སྟེད་པ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་དང་།
 སེམས་དན་ཉེས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་སེམས་ལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་དབྱེད་པས་དེར་ཞེན་པ་ལྡོག་
 ལ། དེས་ན་བདག་ཆད་པར་དོགས་པ་མེད་པས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་མི་སྦྱག་པ་དང་། ཆོས་
 དན་ཉེས་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་མཐུན་པ་དང་རྣམ་བུར་གི་ཆོས་རྣམས་དེའི་གཉེན་པོར་ཤེས་
 པ་ན་དེ་ཉིད་ཉེར་འཆེ་སྟོག་པའི་ཐབས་སུ་ཤེས་ནས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེས་བདེན་བཞི་ལ་འཇུག་
 སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། གནས་ངན་ལེན་ཕྱིར་སྟེད་རྒྱུའི་ཕྱིར། །གཞི་ཡི་ཕྱིར་དང་མ་ཚོངས་
 ཕྱིར། །བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་བྱ་བས། །དན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་སྟོམ།¹⁰⁸⁵ །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་
 མངོན་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་བཞི།¹⁰⁸⁶ །ཞེས་པ་ལྟར་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྟོང་བ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་སོགས་བཞི་ལ་ཞེན་པའམ་དེ་བཞི་དང་བྲལ་བ་
 འཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བཞི་པོ་དེ་ལ་དན་ཉེ་ཞེས་བྱ་ན། གེ་སྤྱ་རྣམས་ཤིང་གཤགས་པ་བྱིའུས་
 འཛིན་པ་ལྟར་དན་པས་དམིགས་རྣམ་མ་བཟེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཡུལ་ལ་འཛོག་པས་སོ་
 ཞེས་འདོད་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དང་པོར་དམིགས་ཡུལ་སོ་སོར་བྱེ་བ་དེའི་རྗེས་སུ་
 དན་པས་དེ་འཛིན་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པས་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཉིད་
 ལེགས་སོ། །

1084 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཤོག ༩༩ གླེང་། ༡༩

1085 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༠ ཤོག ༩༠༩ གླེང་། ༡༩

1086 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཤོག ༩༩ གླེང་། ༣

(ཡང་དག་སྒྲོང་བ་བཞི་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་ལ་རྟོག་པའི་ལམ་དེའི་འོག་ཏུ་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་འཆད་དེ།
 ལུས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་རང་སྤྱིའི་སྒྲོན་ས་བརྟགས་ཏེ། ཞུགས་པ་ལ་སྤང་གཉིན་ལ་འདོར་ལེན་
 བྱེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ལམ་དེ་ལ་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །འོ་
 བ་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་ནས། ཚུལ་རི་ལྟར་དུ། རོ་བོ་གང་གིས། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་སྒྲོང་ཞེ་ན།
 དང་པོ་(ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་ནས་)ནི། དགོ་བ་རྣམ་བྱང་དང་མི་དགོ་བ་ཀུན་ཉོན་སྦྱེས་པ་དང་མ་སྦྱེས་
 པ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་(ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་)ནི། ཀུན་ཉོན་སྦྱེས་པ་དག་རྒྱུན་འབྱུང་དུ་མི་འཇུག་པའི་སྒྲོན་ས་
 ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བ་དང་། དེ་སྤར་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱེས་པ་དག་མི་སྦྱེད་པ་དང་། རྣམ་བྱང་སྦྱེས་པ་དག་
 འཕེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་སྤར་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱེས་པ་དག་སྦྱེད་པ་སྟེ་བཞི་པོ་དེའི་རྒྱུར་བྱུར་པའི་བཙུན་
 འགྲུས་རྩོམ་པའོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས་འདུན་པ་སྦྱེད་དོ། །འབད་དོ། །བཙུན་འགྲུས་རྩོམ་པོ། །སེམས་
 རབ་ཏུ་འཛིན་ནོ། །རབ་ཏུ་འཛིན་གོ། །ཞེས་བཞི་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་སོ། །མདོ་འདིས་
 བཙུན་འགྲུས་སྒྲོམ་པ་གནས་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདུན་པ་ནི་གནས་ཏེ། དེ་ནི་བཙུན་
 འགྲུས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགོ་བས་སོ། །འབད་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་
 མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་ཀྱི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གཉིན་པོ་སྒྲོན་མེད་སྒྲོམ་པའི་
 དུས་སོ། །དེ་ཡང་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་ཞིང་ཞི་གནས་ཤས་རྒྱུང་བ་ན་རྒྱུང་གི་ནང་གི་མར་མེ་བཞིན་དུ་
 སེམས་རབ་ཏུ་གཡོ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་ཀྱི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་དོ། །སྤུ་མ་ལས་བརྒྱུག་པའི་ཆེ་གཉིད་ལོག་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དེའི་
 ཆེ་རབ་ཏུ་འཛིན་པའི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཆེ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཆ་མཉམ་དུ་རང་གི་རང་
 གིས་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་འདི་ནི་འབད་པའོ། །བཙུན་འགྲུས་
 རྩོམ་པ་ནི་བྱིང་ཚོད་སེལ་བའི་དོན་དུ་སྟེ་དེའི་འོག་ཏུ་རབ་འཛིན་སོགས་སྟོས་པས་སོ། །དེ་ཡང་ནད་དུ་
 བྱིང་བ་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྦྱ་གཟུགས་སོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་པའི་སེམས་

རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གློད་པ་ན་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
སེམས་རབ་ཏུ་འཛོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་གློད་སེལ་ལོ།

གསུམ་པ་([དོ་བོ་གང་གིས་](#))ནི། ཀུན་བཏུས་ལས། རོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བཙུན་འགྲུས་
སོ།¹⁰⁸⁷ །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་([དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་སྒྲོང་བ་](#))ནི། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མི་མ་སྤུན་སྟོགས་
མ་ལུས་པར་ཉམས་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཉིན་པོའི་སྟོགས་མ་ལུས་པར་འཕེལ་བ་འཐོབ་
པའོ། །བཞི་པོ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྤང་བྱ་སྦྱེས་མ་སྦྱེས་གཉིས་སྒྲོང་
བས་ཡང་དག་པར་སྒྲོང་བ་ཞེས་སྟོགས་གཅིག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པའམ། ཡང་ན་མཛོད་འགྲེལ་
ལས། ཅིའི་ཕྱིར་བཙུན་འགྲུས་ལ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛོག་པར་བཤད་ཅེ་ན། དེས་ལུས་དང་དག་
དང་ཡིད་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ།¹⁰⁸⁸ །ཞེས་ཡང་དག་པར་འཛོག་པ་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་
གཞོད་འཛོམས་ཆེ་བར་ཡང་དེ་ལྟར་རོ།

¹⁰⁸⁷ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༦ ཞོག ༥༧༧ ཟླང་། ༤

¹⁰⁸⁸ བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༦ ཞོག ༥༧༩ ཟླང་། ༤

(རྩ་འཁྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བཞི་བཤད་པ།)

གསུམ་པ་(ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱོང་བའི་ལམ་)ནི། ཚེ་ལ་བྱུང་གི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོངས་
 སུ་སྐྱོང་བའི་ལམ་འཆད་དེ། སྤང་གཉེན་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་བཙུན་འབྲུས་དང་ལྡན་པ་ནི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་གྱིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་སྟེ། ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་སྟེ་བའི་གཞིར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་
 ལམ་དེ་ལ་རྩ་འཁྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བཞི་པ་བཞི་ལོ། །འོ་ན་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་ནས། ཚུལ་རི་ལྟར་བྱ། རོ་
 བོ་གང་གིས། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་ཞེ་ན། དང་པོ་(ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་
ནས་)ནི། ལུས་གཅིག་ལ་དུ་མ་དང་དུ་མ་ལ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་འཁྲུལ་གྱི་བྱ་བ་ལོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་འཁྲུལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་བཞི་པ་)ནི། དབྱས་མཐའ་ལས། ཉེས་པ་ལྟ་སྐྱོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱུ། །བརྟེན་
 པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ།¹⁰⁸⁹ །ཞེས་པ་ལྟར་སྐྱོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུ་སྒོམ་པ་སྟེ། བརྒྱུ་ནི། འདུན་པ།
 ཚེ་ལ་བ། དད་པ། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ། རྩན་པ། ཤེས་བཞིན། སེམས་པ། བཏང་སྒོམས་ཏེ་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར་
 མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་དོ། །དེ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྒྱུར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བཞི་ནི་མཛོན་པར་
 འདོད་པ་དང་། བཙུན་འབྲུས་དང་། མཛོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའོ། །དེ་
 བཞི་ཡང་རིམ་པ་ལྟར་ཉེན་དང་བརྟེན་པ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཞག་སྟེ། མཛོན་པར་འདོད་པ་ནི་
 ཚེ་ལ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བས་དེའི་ཉེན་དང་དེའི་ཕྱིར་ཚེ་ལ་བ་ནི་བརྟེན་པའོ། །ཉེན་འདུན་པའི་རྒྱ་ནི་དད་པ་
 སྟེ། རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཡོད་ན་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་བྱ་བ་འདོད་པས་སོ། །བརྟེན་པ་
 ཚེ་ལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་ཤིན་སྦྱངས་ཏེ། བཙུན་འབྲུས་བརྩམས་པས་ལུས་སེམས་ལས་རུང་གི་ཤིན་
 སྦྱངས་སྟེ་བས་སོ། །འདི་དག་གང་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར་དུ་འདུ་བྱེད་ཅེ་ན། སྤང་བྱ་ལྟ་སྟེ། དབྱས་མཐའ་ལས།
 ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་ནམས། །བརྟེན་དང་བྱིང་དང་གོད་པ་དང་། །འདུ་མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་

¹⁰⁸⁹ བསྟན་འཕྱར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༥༠ ཞོག ༤༠༩ ཟླ་ ༡༤

དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྟར་འདོད་དོ།¹⁰⁹⁰ །ཞེས་པ་ལྟར་བྱིང་ཚོད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པས་ལྟོ། །དེ་
ལ་དང་པོ་ནི་སྒྲོར་བའི་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྒྲོར་བར་བྱེད་པའི་དང་། གསུམ་པ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་དང་། བཞི་པ་ནི་བྱིང་ཚོད་བྱུང་བའི་དང་། ལྔ་པ་ནི་བྱིང་ཚོད་ཞི་བའི་དུས་སུ་སྒྲོན་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་
ལྟར་སྒྲོར་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ལས་སུ་རུང་
བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དགོས་པའི་ཆེ་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། མི་དགོས་པའི་
ཆེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སོ། །དེ་དག་རི་ལྟར་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ནི། དང་པོ་བཞི་ནི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་སྟེ། དེ་
ཡང་བཙུན་འགྲུས་ཡིན་ཡང་རྒྱ་འགྲུས་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །སྤྱི་མ་བཞི་ནི་དཔུས་མཐའ་
ལས། དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་དང་། །བྱིང་དང་ཚོད་པ་རྟོགས་པ་དང་། །དེ་སྒྲོང་མཛོན་པར་འདུ་
བྱེད་དང་། །ཞི་ཆེ་ནལ་དུ་འཛོག་པའོ།¹⁰⁹¹ །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་སྤྱི་མ་བཞི་སྒྲོང་རོ། །

གསུམ་པ་([རོ་བོ་གང་གིས་](#))ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིའི་རོ་བོ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས། རོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་
ན། ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ་¹⁰⁹² །¹⁰⁹³ །ཞེས་འབྱུང་ལ། མཛོད་ལས་ནི། གཙུག་པོ་སྒྲོས་པ་དེ་དག་ནི། །སྒྲོར་བྱུང་
ཡོན་ཏན་ནམས་ཀྱང་ཡིན།¹⁰⁹⁴ །ཞེས་སྟེ་ཆོན་དང་པོ་གསུམ་ལ་ཤེས་རབ་དང་བཙུན་འགྲུས་དང་ཉིང་རེ་
འཛིན་དུ་བཤའ་བ་ནི་གཙུག་ཆེ་བ་ལ་བཤའ་དོ། །བྲེ་བྲག་གི་རོ་བོ་ནི་དགེ་བ་ལ་འདུན་པ་བྲག་པོའི་གྲུས་
སྒྲོར་དང་། བཙུན་འགྲུས་རྒྱན་ལྡན་གྱི་རྟག་སྒྲོར་དང་། སྒྲོན་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྒྲུབས་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་
བོན་རྒྱས་པ་དང་། གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལས་དབྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པར་གནས་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རོ། །

1090 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༠ ཞོག ༤༠༩ ཟླ་ ༡༤

1091 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༠ ཞོག ༤༠༩ ཟླ་ ༩

1092 ཞོལ། ཞོག ༩༩ ན ༡ ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ།

1093 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༦ ཞོག ༩༩༩ ཟླ་ ༡༥

1094 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༤ ཞོག ༩༩ ཟླ་ ༩༠

བཞི་པ་(དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་སེམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་)ནི། རྩ་འཁུལ་སོགས་གང་དང་གང་
མངོན་དུ་བྱ་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ཡིད་གཏད་པས་མངོན་དུ་འགྱུར་བའོ། །བཞི་པོ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་རྩ་
འཁུལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མངོན་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩ་འཁུལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་
ཞེས་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱོར་བའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།¹⁰⁹⁵ །ཞེས་གསུངས་ལ།
གཞོད་འཛོམས་ཆེ་བར་རྩ་འཁུལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ལ་བྱས་ནས་དེའི་གཞི་དང་གནས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ལ་ཞེས་འདོད་དོ།

¹⁰⁹⁵ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༡༠ ཤོག ༡༣༩༩ ཟླ་ ༩

(དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ།)

བཞི་པ་(མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྒྱུར་བའི་ལམ་)ནི། ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྱུར་བའི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་
 མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྒྱུར་བའི་ལམ་འཆད་དེ། འདུན་པ་སོགས་བརྒྱད་ཀྱིས་སེམས་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་
 བ་བྱས་པ་ལ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་བྱེད་ཅོ་བ་དང་ཅེ་མོའི་སྒྱུར་བ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ལམ་
 དེ་ལ་དབང་པོའི་རྣམས་པ་ལྔ་འོ། །འདི་དག་གི་ཡུལ་དང་། ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཇོ་བོ་དང་། འབྲས་བུ་
 རྣམས་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་(འདི་དག་གི་ཡུལ་)ནི། བདེན་བཞི་སྟེ། འདི་དག་འཕགས་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བས་
 བསྐྱུས་པས་བདེན་པའི་རྣམས་པ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་(ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་)ནི། སྔ་མ་སྔ་མ་རྒྱར་
 ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་རྣམས་འདུག་པ་འོ། །གསུམ་པ་(ཇོ་བོ་)ནི། དད་པའི་དབང་པོ་ནས་
 ཞེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་ཉ། རིམ་པ་ལྟར་བདེན་བཞི་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དེ་རྟོགས་
 བར་བྱ་བ་ལ་སྒྲོ་བ་དང་། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་རྣམས་མི་བརྟེན་པ་དང་། དེའི་དོན་ལ་སེམས་
 ཅེ་གཅིག་པའི་ཆ་དང་། དེ་དག་སོ་སོར་རབ་ཏུ་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་འོ། །འདི་དག་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
 གང་ལ་ཡིན་ཞེ་ན། ཅོ་བ་དང་ཅེ་མོའི་རོ་བོ་ཉིད་དེ་དེ་གཉིས་ནས་སོ། །བཞི་པ་(འབྲས་བུ་)ནི། མཐོང་
 ལམ་སྒྱུར་དུ་འཁོབ་པ་དང་སྒྱུར་ལམ་བཞི་འབྲས་པའོ། །ལྔ་པོ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
 མངོན་འབྱེད་ལས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པའི་དད་པ་ལ་
 སོགས་པ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་སོ། ¹⁰⁹⁶ །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ཡང་། འཕགས་ལམ་འབྲས་
 པའི་བདག་པོར་གྱུར་པས་ཞེས་སོ། །

¹⁰⁹⁶ བསྐྱུས་འབྲས་ཀྱི་དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེ་ལ། ༥༩ ཞོག ༥༥༤ ཟླ་ ༡༩

(སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ།)

ལྷ་པ་(མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་)ནི། མངོན་རྟོགས་ལ་སྒྲུབ་བའི་ལམ་གྱི་འོག་
 ཏུ་མངོན་རྟོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་འཆད་དེ། རྩོམ་དང་སོགས་པས་ཅེ་མོའི་ངོ་བོ་མངོན་རྟོགས་དང་
 སྒྲུབ་བའི་ལམ་དབང་པོ་ལྷ་ཐོབ་པ་ལ་བཟོད་མཆོག་གི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལྷ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྷ་པ་ལམ་དེ་
 ལ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྷོ། །འདིའི་དམིགས་པ་དང་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི་དབང་པོ་དང་འབྲེལ་ཞིང་། རྩོམ་ནི་དད་
 བའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་བར་ཡིན་ལ། ལམ་གྱི་གནས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ནི་བཟོད་མཆོག་གི་ངོ་བོ་
 ཉིད་དེ་དེ་གཉིས་ནས་ཡོད་དོ། །དབང་པོ་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ནི། མངོན་འབྲེལ་ལས། ཅིའི་
 ཕྱིར་དབང་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་ཡང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་འདྲ་ཅེ་ན། ཚུང་དུ་དང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྩི་བ་དང་
 རྩི་བ་མེད་བའི་ཕྱིར་རོ།¹⁰⁹⁷ །ཞེས་དང་། འབྲེལ་ཆེན་ནས། དབང་པོ་ལྷ་དང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལ་བྱུང་བར་ཅི་
 ཡོད་ཅེ་ན། མ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་བའི་སྒྲོགས་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་གཉིན་པོ་གཉིས་སྒྲུབ་
 འདྲེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །མི་མཐུན་བའི་སྒྲོགས་ཀྱིས་མ་འདྲེས་པར་གཉིན་པོ་འབའ་
 ཞིག་འབྱུང་བ་ནི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཞེས་བྱའོ།¹⁰⁹⁸ །ཞེས་པ་ལྷ་པ་རོ། །རྒྱ་མཆོན་དེ་ཉིད་བཞུགས་སྒྲུབ་དུ་ཡང་འབྱུང་
 རོ། །འབྲེལ་བྱ་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་མཐོང་ལམ་འབྱུང་བའོ། །ལམ་སྒྲུབ་ཕྱི་འདི་གཉིས་ལ་མངོན་རྟོགས་ལ་
 སྒྲུབ་བ་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བདེན་པ་
 མངོན་རྟོགས་མཐོང་ལམ་ལ་རིང་བར་སྒྲུབ་བ་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །རྒྱན་སྒྲུབ་དུ་ནི།
 ལྷ་ཆོན་འདི་གཉིས་ཀ་ཡང་སྒྲུབ་ལམ་གཉིས་གཉིས་ལ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་
 ལམ་གཉིས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སོ། །

¹⁰⁹⁷ བསྟན་འཕྱར། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཞོག ༥༥༩ ཟེང་། ༩༠

¹⁰⁹⁸ བསྟན་འཕྱར། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཞོག ༥༦༩ ཟེང་། ༩༥

(བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་བཤད་པ།)

དུག་པ་(མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་)ནི། མངོན་རྟོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་འཆད་དེ། མངོན་རྟོགས་ལ་སྒྱུར་བ་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་རོ་བོ་རྩ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེན་པ་གསར་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ལམ་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་རྣམས་པ་བདུན་མོ། །འདིའི་དམིགས་པ་དང་། སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། རོ་བོ་དང་། ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་(འདིའི་དམིགས་པ་)ནི། བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་འོ། །གཉིས་པ་(སྒྲོམ་ཚུལ་)ནི། དན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་དམིགས་ནས་དེས་དབེན་པ་ཆོལ་ཞིང་གནས། གྱུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཆོལ་ཞིང་གནས། སྤྱག་བསྐྱེལ་འགགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཆོལ་ཞིང་གནས། སྤྱག་བསྐྱེལ་འགོག་པར་འགྲོ་བ་བསྐྱབ་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་སྒོམ་པ་ཆོལ་བ་སྟེ་ལྷག་མ་དུག་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས། དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། འགོག་པ་ལ་གནས་པ། རྣམ་པར་སྤོང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་སྒོམ་པ་འོ། ¹⁰⁹⁹ །ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་(རོ་བོ་)ནི། གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་དམིགས་ནས་ལས་མི་གཡེང་བར་བྱེད་པས་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམས་པ་དང་། ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་གི་རྣམས་པ་ཞེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྱུར་རོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡན་ལག་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། སོ་སྤྱེའི་ས་ལས་རིང་དུ་འདའ་བར་བྱས་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཙུན་འགྱུས་དང་། ལུས་སེམས་ལ་ཕན་

¹⁰⁹⁹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༣༩ ཞོག ༩༩༠ ཟླ་ ༡༩

འདོགས་པས་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་གཞི་དང་དེ་མེད་པའི་གནས་དང་དེ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་བཏང་སྟོམས་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོས་ནི་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་བྱས་པས་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་གནས་ངན་ལེན་སྤངས་པ་དང་། གཉིས་པས་ནི་མཉམ་པར་བཞག་སྟོབས་གིས་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་དེ་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤོང་བ་དང་། གསུམ་པས་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་མི་མཉམ་པ་དང་རྣལ་དུ་མི་འདུག་པ་དང་ཚོལ་བ་དང་བཅས་པའི་ཉོན་མོངས་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབྱས་མཐའ་ལས། རང་བཞིན་ཡན་ལག་གནས་ཡན་ལག་། གསུམ་པ་ངེས་འབྱུང་ཡན་ལག་སྟེ། །བཞི་བ་པན་ཡོན་ཡན་ལག་ཡིན། །རྣམ་གསུམ་ཉོན་མོངས་མེད་ཡན་ལག་། །འདི་ལ་གཞི་དང་གནས་དང་ནི། །རོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན།¹¹⁰⁰ །ཞེས་སོ། །གཞི་དང་གནས་གྱི་བྱང་པར་ནི་བྱ་བའི་གཞི་དང་བྱེད་པའོ། །

བཞི་བ་(ཡན་ལག་ཏུ་འབྱུང་ཚུལ་)ནི། དབྱས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་བླན་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་བྱང་ཆུབ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱིར་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་སོ། །ཆོས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་ནི་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ན་བྱང་ཆུབ་སྟེ་དེ་དག་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པས་ན་ཡན་ལག་གོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཇ་ཡ་ཨ་ནན་ཏས་ཀྱང་ལུགས་དེ་བཞེད་དོ། །དོན་གསང་¹¹⁰¹ལས་བླན་པ་སྤར་སྤོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་ཟག་མེད་མེད་པས་དེའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་བླན་པ་མེད་པའི་ལུགས་དང་། ཡོད་པའི་བཤད་ཡམས་བྱས་ཀྱང་ཡོད་པ་ལེགས་སོ།¹¹⁰² །ལྷ་བ་(འབྲས་བུ་)ནི། མཐོང་སྤང་རྣམས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའོ། །

¹¹⁰⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༠ ཞོག ༤༠༩ ཟེང་། ༩

¹¹⁰¹ ཞོལ། ཞོག ༥༥ ན ༩ དོན་གསང་ལས་

¹¹⁰² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༡ ཞོག ༡༩ ཟེང་།

(འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བཤད་པ།)

བདུན་པ་ནི། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་རྣམ་དག་ངེས་འབྱེན་གྱི་ལམ་འཆད་དེ། བདེན་པ་
སྤར་མ་མཐོང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོམ་
ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རྣམ་དག་ངེས་འབྱེན་གྱི་ལམ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་དེ་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་
ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། འདི་དག་དམིགས་པ་དང་སྟོམ་ཚུལ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ།།

ངོ་བོ་ནི། མཐོང་ལམ་དུ་གང་ཟག་གམ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་སྟོམ་ལམ་དུ་
བདག་གིས་འདི་ལྟར་རྟོགས་སོ་ཞེས་སྤར་གྱི་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡང་
དག་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་དང་། ཡང་དག་འཕགས་པའི་ཞེས་སོགས་ལྷག་མ་ལ་ཡང་
སྤར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་སྟོམ་ལམ་དུ་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་དུ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་བཞག་པ་ཇི་ལྟར་
མི་འགལ་ཞེ་ན། འདི་སྟོམ་ལམ་དུ་ནི་སྤར་དགོས་ཏེ། དབུས་མཐའི་འབྲེལ་བ་ལས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
ནི་སྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཆེ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དེས་རང་གི་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའོ།¹¹⁰³ །ཞེས་སོ། །དེ་
ལྟ་ན་ཡང་མཐོང་ལམ་དུ་བཞག་པ་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་འབྲེལ་རྒྱུ་ལས། དེ་འབྱུང་བའི་མཐུ་རྟེན་པས་
ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཡང་དེ་མཉམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡང་
དག་ལྟ་བ་དངོས་མ་སྟེས་ཀྱང་དེ་སྟེད་པའི་རྒྱས་པ་མཐུ་ལྟན་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ཐོབ་པར་བཞག་
གོ།¹¹⁰⁴ །ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཡང་དག་ལྟ་བས་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་དེའི་རྣམ་གཞག་ཇི་བཞིན་དུ་
ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་དང་། རྣམ་པར་བཞག་པའི་མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་
ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་། རྟུན་དུ་སྦྲ་བ་སོགས་དག་གི་ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཡང་དག་པའི་དག་

¹¹⁰³ བསྟན་འཇུག་ དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༡ ཤོག་ ༩༡ ཟླ་ ༡༣

¹¹⁰⁴ བསྟན་འཇུག་ དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༡ ཤོག་ ༩༠ ཟླ་ ༡༣

དང་། རྟོག་གཅོད་པ་སོགས་ལུས་ཀྱི་ལས་རྣམས་པར་དག་པའི་ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཚུལ་
འཆོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལུས་དག་གཉིས་ཀའི་ལས་རྣམས་པར་དག་པའི་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་སྟེ། འདིར་
ཡང་རྟོག་པ་དང་དག་གཉིས་ལ་དབྱས་མཐའི་འབྲེལ་སྟེགས་ཏུ། དེ་འབྱུང་བའི་མཐུ་རྟེན་པས་ལམ་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཡང་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱའི་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ཡང་དག་
པར་རྟོག་པར་བྱེད་པའམ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད་ལྟར་གསུངས་སོ།¹¹⁰⁵ ལྷན་དགོངས་ལས། ཡན་
ལག་འདི་རྣམས་ལངས་པའི་ཡང་སྟེ་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དང་དག་
དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཆོ་བ་དང་བྲན་པ་རྣམས་མི་སྤྱིད་དོ།

འོན་ལམ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་བརྒྱད་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་སུ་ངེ་ལྟར་འགྱུར་
ཞེན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པས་དེའི་རང་བཞིན་ཟག་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པ་འཐོབ་སྟེ། གང་ཐོབ་པས་ལངས་ཀྱང་སྤྱོད་ཡང་ལོག་པའི་དག་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་འཇུག་ཅིང་
ཡང་དག་པའི་དག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་འཇུག་གོ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚན་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཉི་ལྟར་
བཏགས་པ་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཉིད་དེ་གཞན་དུ་ན་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་འགལ་
སོ།¹¹⁰⁶ ཞེས་འཆད་པ་ནི་མངོན་འབྲེལ་ལས། བྱེ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་གཞག་ན་ལམ་ཀྱི་ཡན་ལག་
བརྒྱད་ཡོད་ཚུལ་སྤྱོད་པ་བྱིས་པར་སྤང་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་ལས་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲན་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། བྱེ་
སྤྱོད་འདིའི་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་ཡན་ལ་རྣམས་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་མཉམ་
གཞག་ཏུ་ལོག་པའི་དག་སོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཐོབ་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཐོབ་པར་ཅིའི་
ཕྱིར་མི་བཞག་ཅེས་འཆད་དོ། དེས་ན་རྟོག་པ་དང་ལུས་དག་གི་གསུམ་སྟེ་བཞི་དང་ལྟ་བུ་ནི་མཉམ་
གཞག་གི་དུས་ན་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་དོ། །ཡུན་རིང་པོར་མི་སྤྱོད་པར་ཤེས་སྤྱོད་པ་མ་སྤྱོད་པ་གཉེན་
པོར་སྤྱོད་པའི་ཡང་དག་པའི་ཆོས་པ་དང་། ཞེ་གནས་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་རྒྱ་
མཚན་རྣམས་མ་བཟེད་པས་བྱིང་གོད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་སྟག་གི་ལམ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་སྤྱོད་པའི་གཉེན་

¹¹⁰⁵ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༡ ཞོག་ ༥༡༠ ཟེང་། ༡༣

¹¹⁰⁶ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༤༣ ཞོག་ ༡༣༤ ཟེང་། ༡

པོར་སྒོམ་པའི་ཡང་དག་པའི་བླ་བ་དང་། མངོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་ཅན་སྐྱབ་པ་ལ་
གོགས་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ། རྒྱན་ལས། དེ་ཡི་འོག་
ཏུ་ཇི་ལྟ་བུར། རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུག་པ་སྟེ། །རྣམ་གཞག་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པ་དང་། །རྣམ་པར་
བཞག་ལ་འབྱུག་པ་དང་། །ལས་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། །ཤེས་བྱ་དག་དང་ལམ་དག་ནི། །ཡོན་
ཏན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ནི། །སྐྱབ་པའི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའོ།¹¹⁰⁷ །ཞེས་སོ། །འདིར་ལས་གསུམ་རྣམ་
པར་དག་པ་ཞེས་པ་དག་ལས་མཐའ་འཛོལ་གསུམ་ལུས་དག་གི་ལས་སྦྱང་པ་རྣམས་དང་བཅས་པའི་
ལུས་དག་གི་ལས་ལ་བཞེད་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱང་བྱེ་སྐྱབ་གཟུགས་ཅན་མཆོན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ལ་སངས་
རྒྱས་གཉིས་པས་མཛོད་འབྲེལ་དང་། ལས་བྱུང་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་བཀག་ནས་སེམས་པ་ལ་བཞག་
པས་འདི་དག་ཤེས་པ་ལ་བྱའི་བེམ་¹¹⁰⁸ པོ་ལ་ནི་མི་བྱའོ།

འོ་ན་མཉམ་གཞག་ལ་འདི་དག་མི་འབྱུང་བ་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་དག་ཕྱི་འུས་དག་གི་ཀུན་
སྟོང་དངོས་སུ་སྟོང་བའི་ལས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་མེད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །གང་དག་ལུས་
དག་གི་ལས་བེམ་¹¹⁰⁹ པོ་མཆོན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ནི་བྱེ་སྐྱབ་གྲུབ་མཐས་བཅེངས་པ་ཡིན་ལ། །ཁ་ཅིག་
ཐེག་དམན་གྱི་ལུས་དག་གི་ལས་ཞེས་དམིགས་གྱིས་བཀར་ནས་སྐྱབ་པ་ནི་གྲུབ་མཐའི་སྟོབ་བྱུགས་པ་
དང་དོན་ལ་གནས་པའི་ཆ་མ་བྱེད་པ་སྟེ་འདི་ནི་སྤར་བཛོད་ཟེན་ཏོ། །འདི་དག་ལ་ཞེས་ཏུ་དབྱེད་པ་ཡོད་
ཀྱང་ཡི་གེ་མངས་པས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །འབྲས་བུ་ནི་སྒོམ་སྤང་སྤངས་པའོ། །ཡན་ལག་
བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཡན་ལག་བཞིར་འབྱུར་ཏེ། ལྟ་བུ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་གཙོད་
པའི་ཡན་ལག་དང་། རྟོག་པས་ཀུན་ནས་བསྤངས་ནས་དག་གིས་གོ་བར་བྱེད་པས་དེ་ནི་གོ་བར་བྱེད་
པའི་ཡན་ལག་དང་། དག་གིས་བསྦྱད་པ་དང་འབེལ་¹¹¹⁰ བའི་གཏམ་གྱིས་ལྟ་བུ་རྣམ་དག་ཏུ་དང་ལས་
གྱི་མཐས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་བྱེད་པས་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་དག་ཏུ་དང་འཛོལ་བས་ཆོས་གོས་སོགས་ཇི་

¹¹⁰⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༠ ཤོག ༤༡ ༣ ཟེང་། ༩

¹¹⁰⁸ ཞེས། ཤོག ༣༩ བ ༩ གཙང་། ཤོག ༣༩ ན ༡ བེམས་པོ་ལ་

¹¹⁰⁹ ཞེས། ཤོག ༣༩ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༣༩ ན ༣ བེམས་པོ་

¹¹¹⁰ ཞེས། ཤོག ༣༡ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༣༩ ན ༥ འབྲེལ་བའི་གཏམ་

ལྟར་སྒྲུབ་བ་བཞིན་མོངས་སྒྱུད་པས་ཡོ་བྱད་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་དེ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་
 བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། རྩོལ་བས་སྒྲོམ་སྒྲུབ་གི་ཉོན་མོངས་དང་བྲན་པས་ཉེ་ཉོན་གྱི་བྱིང་གོད་དང་
 ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་མཛོན་ཤེས་སོགས་ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་ཅན་བསྐྱབས་པས་དབང་གི་མི་མཐུན་
 རྩོགས་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་དེ་གསུམ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཡོངས་སུ་
 གཙོད་དང་གོ་བྱེད་དང་། རྣམ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། མི་མཐུན་རྩོགས་གྱི་གཉེན་པོར་
 བློ། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དེ་བརྒྱད་དེ། ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོ་བྱད་བསྐྱེད་ས། གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་འདོད། ཉོན་མོངས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དབང་། མི་མཐུན་རྩོགས་གྱི་གཉེན་པོ་འོ།¹¹¹¹ ཞེས་
 སོ། རྒྱན་སྒྲུབ་དུ། དན་ཉེ་བཞི་ནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་གྱི་བར་འདི་དག་ལམ་བདུན་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཚུལ་དུ་བཤད་དོ། གཉིས་པ་(དོན་བསྐྱེད་པ་)འི། ལམ་བདུན་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ནས་བརྒྱད་གྱི་བར་དུ་ཡོད་
 པ་དེ་ལྟར་ན་སྒྲོབ་མ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་ལམ་གྱི་ཉེན་ཅན་ཉེ་དེ་ལ་བཞེན་
 པའི་སོགས་སོ།།

¹¹¹¹ བསྐྱེད་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱེད་མ། དེས། ༥༠ ཞོག ༤༠༤ ཟླ་ ༡༡

(ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱ་
བཞི། །དང་པོ་(སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ་བྱུག །གཉིན་པོ་དང་། སྤྱལ་པ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་
དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། སྟོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་མོ། །

(གཉིན་པོའི་ལམ་གསུམ་བཤད་པ།)

དང་པོ་(གཉིན་པོ་)ནི། གཉིན་པོའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སློབ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་
 མོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། རྣམ་ཐར་གྱི་སློབ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་དེ་ལྟར་
 བཤོ། །དེ་གསུམ་གང་ན། དེ་ལ་སྤྱག་བདེན་གྱི་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 གཉིས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སློབ་དང་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དོན་གཞན་དང་ངོ་བོའི་བདག་གིས་སྟོང་པར་
 ཉོགས་པས་སོ། །འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བརྒྱད་ནི་རྣམ་པར་
 ཐར་པའི་སློབ་གཉིས་པ་མཚན་མེད་དེ། མཚན་མའི་རྣམ་ཉོག་བྲལ་བ་དང་བྲལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཉོགས་པས་
 སོ། །སྤྱག་བདེན་གྱི་མི་ཉག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། གུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་
 ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་སྟེ་དུག་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སློབ་གསུམ་པ་སྟོན་མེད་དེ། ཡིད་འབྱུང་བའི་གཞིར་ཉོགས་
 པས་སོ། །དེ་དག་གཉིན་པོའི་ལམ་དུ་རྩི་ལྟར་འབྱུང་ན་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བུས་བསྟེ་ཞེན་
 པའི་གཉིན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་། འཇིག་ལྟ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་འབྲས་བྱ་མཚན་མའི་རྣམ་པར་
 ཉོག་པའི་གཉིན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་། ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་སྟོན་པ་སྟེ་སྟེད་པའི་གཉིན་པོ་ཞེས་བྱ་
 བ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་སྟེ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་ཐར་གསུམ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཞག་གོ། །གཞུང་ཁ་ཅིག་
 དང་ཤེས་སྟོན་ཉོགས་དཀའ་གསུམ་དུ། རྒྱ་མཚན་ཞེས་འབྱུང་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་རྒྱ་མཚན་
 ཅན་ཞེས་པ་ལྟར་འབྲས་བྱར་བཤད་ན་འགྲིག་སྟེ། འཇིག་ལྟའི་རྒྱའི་རྣམ་ཉོག་ལ་བྱས་ན་དེ་ཤེས་སྟོན་
 ཡིན་པས་མི་ཉག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྟོང་མི་བྱས་པས་སོ། །

རྣམ་ཐར་གྱི་སློབ་གསུམ་ལ་འཇིག་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་བཤད་ཀྱང་ཚུལ་འདི་ནི་གུན་བརྟུས་ལས་
 གསུངས་པའི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ནས་ཉི་སྣང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་བཀོད་པའོ། །ཐུབ་
 དགོངས་སུ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་བཀྲངས་ནས་རྣམ་ཐར་གྱི་སློབ་ཞིར་ཡང་བཤད་དོ། །མངོད་

ལས། མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། རྟོང་ཉིད་བདག་མེད་རྟོང་ཉིད་དུ། འཇུག་པའོ་སྟོན་པ་མེད་པ་
 རེ། རྟེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་དང་།¹¹¹² ཞེས་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དོན་ལྔ་དང་ཕོ་མོ་དང་འདུས་
 བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟེ་མཚན་མ་བཅུ་¹¹¹³ ཞི་བས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་མཚན་
 མེད་དུ་བཤད་ནས། ལམ་གྱི་བཞི་དེར་མ་བཤད་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལས་ཡུལ་གྱི་
 མཚན་མ་བཅུ་ལ་མཚན་མར་བྱས་ནས་དེ་འགོག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས། འདིར་
 ཡུལ་ཅན་མཚན་མའི་རྣམ་རྟོག་བྱལ་བྱེད་དང་བྱལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འགལ་ལོ། རྟོང་ཉིད་
 སོགས་གསུམ་དང་། དེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སོགས་གསུམ་དང་། རྣམ་ཐར་གྱི་སྟོའི་སྒྲས་བསྟན་པ་གསུམ་
 ཀྱི་བྱད་པར་ནི། བསྟུ་བ་ལས། གང་དུ་རྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་བྱེ་བྲག་
 མེད་པར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་
 བར་བྱའོ། གང་དུ་དེ་དག་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྒྲ་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་
 བ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། གང་དུ་དེ་དག་རྣམ་པར་
 ཐར་པའི་སྟོའི་སྒྲར་གསུངས་པ་དེར་ནི་དེ་དག་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བལྟ་བར་
 བྱའོ།¹¹¹⁴ ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

¹¹¹² བསྟུན་འགྲུར། དཔེ་བསྟུར་མ། དེས། ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟླ་ ༩

¹¹¹³ ཞོལ། ཞོག ༥༩ ན ༩ མཚན་མ་བཅུ་ཞི་བས་

¹¹¹⁴ བསྟུན་འགྲུར། དཔེ་བསྟུར་མ། དེས། ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟླ་ ༩

(སྐུལ་པའི་ལམ་གསུམ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(སྐུལ་པ་)ནི། སྐུལ་པ་སྐྱབ་པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །འདིར་སྒྲོ་
ཞེས་པ་མ་དག་སྟེ་གཞན་དུ་ན་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒྲོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། གཟུགས་ཅན་
གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འདི་
གཉིས་དང་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་ནའོ། །འདི་དག་གི་རང་བཞིན་གྱང་
གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར་ནི་ལྟའོ། །འདི་ལ་
དུག་རྟེན་གང་གིས། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས། ཡུལ་གང་ལ། ཚུལ་ངེ་ལྟར། དེས་ཆེ་ག །དགོས་པ་གང་གི་
ཕྱིར་ལྟ་བུའོ། །དང་པོ་(རྟེན་གང་གིས་)ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་པ་ཡན་ཆད་དང་། ཐེག་
དམན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་། དག་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱིས་སོ། །དེ་
ཡང་མངོན་ལས། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། རྟེན་ཅན་ལྟག་མ་མི་ལས་སྒྲེ།¹¹¹⁵ ཞེས་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་ཁམས་གསུམ་ག་དང་། དང་པོ་གསུམ་མིའི་རྟེན་ལ་སྒྲེ་བར་གསུངས་
སོ། །སའི་དངོས་གཞིར་ཡང་འདི་གཉིས་འདོད་པར་སྒྲེས་པའི་རྟེན་གྱིས་སྒྲོམ་པར་བཤད་ཅིང་། དང་པོ་
འདི་ལ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་གསུངས་པ་ནི་སྒྲ་
མ་དེས་གྱང་། ཕྱི་མ་འདི་དེས་བར་མི་བཞེད་ཀྱི་མ་བྲལ་བས་གྱང་སྒྲོམ་ཁུས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །བྱང་
སེམས་གྱིས་ནི་གཟུགས་དང་འདོད་ལྟའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྒྲོམ་ཁུས་སམ་སྒྲུམ་མོ། །

གཉིས་པ་(ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་)ནི། མངོན་ལས། མི་སྐྱབ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་
ཡོད།¹¹¹⁶ ཅེས་རྣམ་ཐར་འདི་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་སའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་དང་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་སའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉིན་པོར་སྒྲོམ་ལ་ས་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་

¹¹¹⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟེང་། ༡༣

¹¹¹⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟེང་། ༡

གཉིས་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་དེ། དེའི་ལུགས་ཀྱིས་འདི་གཉིས་མི་སྤྱལ་བ་སྒྲོམ་པར་འདོད་པས་དེ་འདིར་
མི་གཟུང་ངོ། །འོ་ན་གང་ཞེ་ན། གུན་བརྟུས་སུ་ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའ་འཕེལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་མངོན་པར་སྤྱོད་པོ།¹¹¹⁷ །ཞེས་ཆད་མེད་བཞི་དང་མངོན་ཤེས་ལྗེའི་ལྷག་མའི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། འདི་དག་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་དུ་རུང་བ་ཡང་ཡིན་པས་བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནོ།

ལུང་འདིས་ཉན་ཐོས་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ཡང་
བཀག་གོ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཉི་སྤང་ལས། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གདམ་ག་¹¹¹⁸ ཅན་དུ་
མངོན་པ་རྒྱན་སྤང་དུ་ཡང་བཀོད་པའི་དགོངས་པ་ནི་སྤྲ་མ་ལ་གཟུགས་མེད་ཐོབ་པས་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་
ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་གཟུགས་མེད་ཐོབ་¹¹¹⁹ ན་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཞིག་སྤྲ་བ་ལ་དགོངས་ནས་
གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་ཀྱི་དེ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ནི་མིན་ཏེ། འདི་གཉིས་བསམ་གཏན་
ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་
གཟུགས་ལུལ་དུ་མི་བྱེད་པར་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གུན་བརྟུས་སུ། དང་པོ་ལ་
གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའམ་བཞག་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ།¹¹²⁰ ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པ་
ལ་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ་བཞག་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ།¹¹²¹ ཞེས་སྤྲ་མའི་ཆེ་རང་ལ་
གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་དགོས་པས་མ་བྲལ་ན་དེ་སྤྲ་ལ། གལ་ཏེ་གཟུགས་མེད་ཐོབ་པས་བྲལ་
ཡང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཞིག་དགོས་པ་དང་། ཕྱི་མའི་ཆེ་རང་ལ་གཟུགས་
ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཞིག་དགོས་པས་གཟུགས་མེད་ཐོབ་ན་དེ་སྤྲ་ལ་མ་ཐོབ་ཀྱང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་

1117 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༦ ཞོག ༡༦༦༠ ཟླ་ ༡༩

1118 ཞོལ། ཞོག ༣༤ ན ༥ གཙང་། ཞོག ༣༡ བ ༩ གདམ་ཁ་

1119 གཙང་། ཞོག ༣༡ བ ༩ རྩེང་ན་

1120 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༦ ཞོག ༡༦༣༥ ཟླ་ ༡༤

1121 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༦ ཞོག ༡༦༣༦ ཟླ་ ༡༣

སྒོ་གཞག་དགོས་ཞེས་པ་ལྟར། སྤྲོ་མ་གཟུགས་མེད་ཐོབ་པ་དང་ཕྱི་མ་དེ་མ་ཐོབ་པས་ཀྱང་སྒོ་མ་པ་འོང་བས་སྒོ་མ་མཁན་གྱིས་གཟུགས་མེད་ཐོབ་པ་སྲིད་གི་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཉེན་གཟུགས་མེད་ནི་མ་ཡིན་ཅོ། །གཉིས་པ་ལ་སའི་དངོས་གཞིར་ཡང་། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་ནི་བྲལ་ལ་གཟུགས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ལ་དེའི་འདུ་ཤེས་དང་ནི་ལྡན་ཏེ། ཞེས་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་འཇིག་པ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒོ་ཅམ་འཇོག་གི་དེའི་སྒྲོམས་འཇུག་དངོས་མི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་ཀུན་བདུས་ལྟར་བཤད་ཀྱི་ངེས་པར་མི་གཟུང་ངོ། །ཚུལ་འདི་ལ་མངོན་པ་བ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་འབྲུལ་སྤང་བས་ཞིབ་པར་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་([ཡུལ་གང་ལ་](#))ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཚུང་དུ་ཁ་དོག་བཟང་བ་དང་ཁ་དོག་ངན་པ་དང་ངན་པ་དང་བཟང་པོ་རྣམས་དང་ཆེན་པོ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་བ་རྣམས་ལ་འོ། །དེ་ལ་ཁ་དོག་བཟང་བ་ནི་གཅིག་ཏུ་མཛེས་པར་སྤང་བ་འོ། །ཁ་དོག་ངན་པ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་འོ། །ངན་པ་ནི་སྤྲོ་ནས་རེག་བྱའི་བར་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འོ། །བཟང་བ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་འོ། །ཚུང་དུ་ནི་སེམས་ཅན་དང་ཡོད་བྱད་ཀྱི་གཟུགས་སོ། །ཆེན་པོ་ནི་བྱིས་དང་གནས་ཁང་ངོ། །བཞི་པ་([ཚུལ་རི་ལྟར་](#))ནི། ཉང་ལྟ་བུ་པོ་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་ནས་ཆེ་ཚུང་བཟང་ངན་རྣམས་ལ་དེ་ལས་ཆེ་བའམ་ཚུང་བ་སོགས་སྤྲོ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པར་བལྟ་བ་འོ། །འདི་ལྟར་ལྟ་བའི་ཡུལ་ནི་རང་ཉིད་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཅིག་དགོས་ལ་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཡང་རི་ལྟར་འདོད་པའི་མོས་པའི་དབང་མ་ཐོབ་པས་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་ནས་སོ། །ལྔ་པ་([ངེས་ཆིག་](#))ནི། འོ་ན་འདི་ལ་གཟུགས་ཅན་ཞེས་པ་ཅི་ཞེ་ན། རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཞིག་པ་སྟེ་དེ་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུག་པ་([དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་ལྟ་བ་](#))ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་འདོད་དུ་སྤྱུལ་པའི་སྐྱེ་བ་པ་སྟེ་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་གཉིན་པོར་རོ། །འདི་ནི་མཆོན་པ་སྟེ་ས་ལས་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་མངོན་པར་སྤྱུལ་པའི་ཕྱིར་སྒྱུར་བ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱུང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། འཕགས་པའི་རྩ་འབྲུལ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་།

སྒྲོན་གནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ལྟར་
 རོ། །གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་ལ་ཡང་སྤར་ལྟར་ལས། གཞན་ཐམས་
 ཅད་སྤར་དང་འབྲེལ་ཏེན་གྱི་བྱད་པར་ནི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་ཐོབ་པའོ། །ལྟ་བའི་ཚུལ་ནི་རང་ལ་གཟུགས་
 ཅན་མ་ཡིན་པ་ནམ་མཁའི་མིང་བཞིར་འདུ་ཤེས་ནས་ལྟོ། །ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་རང་ལ་མིང་བཞིའམ་རྣམ་མཁར་འདུ་ཤེས་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤེག་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འོན་འདི་གཉིས་ལ་རང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛོག་པ་དང་མི་འཛོག་པ་གཉིས་བྱང་བ་ཅི་ཞེ་
 བ། སྤྱུལ་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་སྤྱུལ་པ་པོ་སྤང་བ་དང་། དེ་ཡང་མི་སྤང་བར་བྱས་ནས་སྤྱུལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་མོ།

གསུམ་པ་(སྤྱུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་)ནི། སྒྲོ་ཞེས་པ་ནི་ལྷག་མའོ། །འདི་ལ་བཞི་ལས་གང་
 ཐག་ནི་སྤར་ལྟར་ལ་བྱད་པར་དུ་རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཐོབ་པའོ། །ས་ནི་སྤར་ལྟར་ཏེ་དེ་ཡང་ས་ལས་
 སྤྱུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལུས་ཀྱིས་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་བསྐྱབས་ནས་རི་ལྟར་གནས་ཤེ་ན། འདི་
 ལྟར་འདི་ན་ཁ་ཅིག་བཏང་སྟོམས་དང་བྲན་པ་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེས་དེ་ལ་བཏེན་
 བས་སྤྱུག་པ་བསྒྲོམས་ཏེ། ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། གསུམ་པ་མཐའ་ན་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་
 གོ། །དགོས་པ་ནི། གཟུགས་སྤྱུག་པ་སྤྱུལ་པ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་འབད་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་བ་དང་། གཟུགས་མི་སྤྱུག་
 པ་སྤྱུལ་པ་ལ་མི་དགའ་བ་སྟེ། མི་འབད་པའི་སྒྲོ་སྒྲེ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་གཉིན་པོར་
 རོ། །འདིའི་དགའ་མི་དགའ་ནི་བཤད་པ་ལྟར་གཟུང་གི་དེ་གཉིས་སྒྲ་རི་བཞིན་དུ་མི་བཟུང་སྟེ་འདིར་
 བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པས་སོ། །རི་ལྟར་ན་པན་ཚུན་ལྟོས་པ་དང་། པན་ཚུན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་
 དང་། ་པན་ཚུན་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་ལ་བཏེན་ནས་སོ། ་དེ་ལ་དང་པོ་(པན་ཚུན་ལྟོས་
 པ་)ནི། གསེར་དངུལ་ཐངས་གསུམ་གྱི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་གཟུགས་སྤྱུག་མི་སྤྱུག་བར་མ་གསུམ་ལ་དངུལ་
 བུམ་དེ་ཐངས་བུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱུག་གསེར་བུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མི་སྤྱུག་པར་བསྒྲོམས་པས་ལྟོས་མེད་དུ་
 སྤྱུག་མི་སྤྱུག་གི་ཞེན་པ་ལྡོག་གོ།

གཉིས་པ་(པན་ཚུན་རྩེས་སུ་འབྲེལ་བ་)ནི། གསེར་བུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མི་སྤྱུག་པ་དང་ཟངས་བུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱུག་པ་གཉིས་དངུལ་བུམ་གཅིག་ལ་རྩེས་སུ་འབྲེལ་བར་བསྒྲོམས་པས་སྤྱུག་མི་སྤྱུག་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་སྒྲིག་གོ། །གསུམ་པ་(པན་ཚུན་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་)ནི། སྤྲ་མ་གཉིས་ལྟར་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱུག་མི་སྤྱུག་ཐམས་ཅད་ལ་མཐར་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་འཛིན་པ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱུག་པའམ་སྐུལ་འདོད་པའི་རྣམ་པར་རོ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་འཐོབ་སྟེ། འདི་ནི་གྲུབ་པའི་དུས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡང་ཡིན་ལ་སྒྲོ་ཡང་ཡིན་པས་དེའི་སྒྲོ་སྟེ་སྐུལ་པ་བྲེད་པའི་ཐབས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་སྟེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་ཏེ་དེས་ལན་མང་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འདི་དང་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་གནས་ཞེས་འབྱུང་ལ་གཞན་ལ་མི་འབྱུང་བ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་གནས་གྱུར་རྫོགས་པར་མངོན་དུ་བྲེད་པས་སོ། །གཙུག་པོ་ཡིན་པ་དང་ཁམས་དང་སའི་མཐའ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཀྱང་འཆད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྐུལ་ལམ་ལ་རྣམ་ཐར་གསུམ་བཞག་ཅི་ན། ཆེ་ཆུང་དང་བཟང་ངན་ལ་ངེས་མེད་དུ་མ་ལྟས་ན་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྐུལ་མི་རུས་པས་དེའི་ཕྱིར་དང་སོ་གཉིས་དང་། དེ་དག་ལ་ངེས་མེད་ཀྱི་མོས་པ་ཐོབ་ཀྱང་སྤྱུག་མི་སྤྱུག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་མི་བསྒྲོག་ན་མི་སྤྱུག་པ་སྐུལ་མི་འདོད་ལ་དེ་མ་སྐུལ་ན་སྐུལ་པ་མི་རྫོགས་པས་དེའི་ཕྱིར་དུ་གསུམ་པ་སྒྲོམ་དགོས་སོ། །

(མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ་ལུ་བཤད་པ།)

གསུམ་པ་(མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་)ནི། གང་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན། མཐོང་བའི་ཆོས་
 ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སྟེ་ལུས་སེམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་ལམ་ལ་རྣམ་པ་ལྟོས། །རྒྱ་མཚན་ནི།
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྣམ་པ་བཞི་དང་འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་ནས། །དེ་དག་
 གྲང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐར་པ་ཐུང་འདས་དང་། གུན་དགྲིས་མངོན་གྱུར་པ་བྲལ་
 བར་མ་ཐུན་པར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དངོས་
 གཞི་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་ལ་རོ་སྤྱང་
 བའི་སྟེང་པ་ཐག་བསྐངས་ནས་དེ་དང་མི་འདྲེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོམ་པའོ། །གཉིས་པ་ཆགས་སོགས་
 སམ་སེམས་སེམས་བྱུང་ཉེ་བར་ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་
 བས་འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཅིག་ཡོད་ལ། དེ་ནི་འདུ་ཤེས་ཆོར་འགོག་གི་
 སྤྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །གཟུགས་མེད་བཞི་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
 དང་རྣམ་ཐར་གྱི་བྱུང་པར་གང་ཞེ་ན། ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འམ་སེམས་སེམས་བྱུང་དམིགས་པ་ལ་
 ཆ་མཉམ་དུ་བྱེད་པས་སྟོམས་འཇུག་དང་། རང་སའི་གུན་དགྲིས་ལས་ཐར་ཞིང་དེ་དང་མི་འདྲེ་བའི་ཆ་
 རས་རྣམ་ཐར་དུ་འདོག་གོ། །མངོན་པ་ནི། རྣམ་ཐར་གྱི་དོན་ས་འོག་མ་ལས་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ཡིན་
 བས་ཉེར་བསྟོགས་¹¹²²ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་རྣམ་ཐར་མིན་ལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་ཡིན་
 ཞེས་ཉེར་བསྟོགས་¹¹²³ལ་ཡང་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་གསུམ་ནི་གཞན་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་འབྱུང་བ་
 དང་དེ་ནས་ལྷན་གྱི་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཅན་རང་གི་དོན་མཐོང་བའི་དོན་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་ཐར་ཉེ་བརྒྱད་དོ། །

¹¹²² ཞོལ། སྟོག་ ༣༡ བ ༤ གཙང་། སྟོག་ ༣༥ བ ༡ ཉེར་སྟོགས་

¹¹²³ ཞོལ། སྟོག་ ༣༡ བ ༤ གཙང་། སྟོག་ ༣༥ བ ༡ ཉེར་སྟོགས་ལ་

(འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དགུ་བཤད་པ།)

བཞི་པ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་དགུ་འོ། གང་ན་བསམ་གཏན་བཞི་ནས་འགོག་
 པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་སྟེ་དེ་དགུ་འོ། །དེ་ཡང་ལམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དག་ལ་གཟུང་ངོ། །འདི་ལ་ཉི་ལྔ་དུ། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་བྱིར་ངོ།¹¹²⁴ །ཞེས་གསུངས་ནས་གཞན་རྣམས་ལ་
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་བརྒྱུད་པོ་དེ་འགའ་
 ཞིག་འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གནས་འགའ་ཞིག་དེའི་རྟེན་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་འཆད་
 ཏོ། །ཤེར་སྟོན་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་ནི་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་ཀ་དང་། གཟུགས་མེད་བཞི་སྟོམ་ལམ་གྱི་
 རྟེན་དང་། འགོག་པ་ནི་འདས་པའི་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་ཅིང་ལངས་ནས་ཀྱང་དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པས་
 འདས་ལམ་དུ་འཆད་པ་ནི་བྱང་ཡེ་ལ་སོགས་པའི་བཤད་པའོ། །རྟོགས་དཀའ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ལམ་སྟེ་ཐབས་རྣམ་པ་དགུ་ལའོ།¹¹²⁵ །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་དགོངས་པ་ནི། མིད་ཅེ་ལ་
 ཟག་མེད་མེད་པར་མཛོན་པ་བ་རྣམས་འདོད་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་འདི་ཟག་མེད་བཞེད་པས་དེ་བརྒྱུད་ཀྱི་
 ཟག་མེད་ཀྱི་ཆ་ནི་འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེར་འཛོག་ལ། འགོག་པ་ནི་འདས་ལམ་གྱིས་ངེས་
 པར་འཐོབ་དགོས་པས་དེའོ་སྟུང་དུ་དགོངས་སོ། །

འདིར་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་མཐའ་བཅད་པ་ལ་བདུན། གང་ཟག་གང་གིས་དང་། སེམས་གང་ལ་
 བརྟེན་ནས་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་དང་། དགག་བྱ་གང་འགོག་པ་དང་། ངོ་བོ་དང་། དུས་དང་།
 ཁམས་གང་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་(གང་ཟག་གང་གིས་)ནི། ཟེག་དམན་ལྟར་ན་བསྐྱུ་བ་
 ལས། དེ་ལ་ནི་སྟོབ་པ་བྱིར་མི་འོང་བ་ལུས་ཀྱིས་མཛོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། མི་སྟོབ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་

¹¹²⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེའ། ༤༩ ཞོག་ ༡༩༣ ཟེང་། ༣༠

¹¹²⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེའ། ༥༡ ཞོག་ ༤༩ ཟེང་། ༡

ལས་ནམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་སྟོམས་པར་འབྱུག་གོ¹¹²⁶། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་ཐེག་ཆེན་ནི་མཐོང་ལམ་
ནས་འབྱུག་རུས་སོ། །སོ་སྟེ་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནམ་གྲོལ་ནམས་ཀྱིས་འབྱུག་མི་རུས་ཏེ།
འདི་ལ་འབྱུག་པ་ལ་ཉོན་ཡིད་དགག་དགོས་ཤིང་སྲིད་ཅིང་སེམས་ཐོབ་དགོས་ན། དང་པོ་ལ་དང་པོ་
མེད་ལ་ལྟག་མ་ནམས་ལ་བྱི་མ་མེད་པས་སོ། །འོན་ས་བརྩ་བ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་བྱང་རྒྱབ་
སེམས་དཔའི་ས་བྱུག་པ་ཡན་ཆད་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་སྟེ། བྱང་
རྒྱབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་སྐྱད་
ཅིག་ལ་ཡང་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་ཅིག་ལྡང་སྟེ་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྲས་སོ་¹¹²⁷ ཞེས་
ནི་མི་བྱའོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞེན་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དབྱིངས་ལ་
འགོག་པར་བཞེད་པས་མིང་མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་འདྲའོ། །གཉིས་པ་(སེམས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་)ནི།
སྲིད་ཅིང་སེམས་དེ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བས་དེ་ལ་བརྟེན་ན་སེམས་སེམས་བྱང་གི་རྒྱ་བ་དགག་སྤྲ་བས་དེ་ལ་
བརྟེན་པར་མངོན་པ་བ་ནམས་འདོད་དོ། །མངོད་ལས། སྤྲ་བ་སྤྲ་བའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་¹¹²⁸ ཞེས་
སོ། །འོན་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་མངོར་ས་དགུ་གའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པས་སྤྲ་མ་ནི་རྩོམ་པ་དང་པོའི་
ཆེ་ལ་འདོད་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་(ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་)ནི། ཆོར་འདུ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་རགས་
པ་མི་དབེན་པར་མཐོང་ནས་དེས་ཞི་བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
སོ། །བྱང་སེམས་ནི་གཞན་དོན་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྩལ་སྤྱང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ།

བཞི་པ་(དགག་བྱ་གང་འགོག་པ་)ནི། ཆོགས་བྱུག་དང་ཉོན་ཡིད་དེ་བདུན་འཁོར་དང་བཅས་པ་
འགོག་སྟེ་འདི་ལ་ཉོན་ཡིད་མ་བཀག་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འབྱུག་དང་འདི་གཉིས་ལ་ཞི་མ་ཞིའི་
བྱང་པར་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་སུ་ཡིན་གྱི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ནི་རིམ་
པ་ལྟར་སྤྲ་སྤྲེའི་ནམ་ཤེས་དང་ཆོགས་ལྟ་མེད་པས་ལྟ་དང་གཉིས་འགོག་གོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཆོགས་

1126 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེལ། 20 ཞོག 14 ཟེང་། 39

1127 བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེལ། 36 ཞོག 14 ཟེང་། 94

1128 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེལ། 20 ཞོག 14 ཟེང་། 1

དུག་ལས་མི་འགོག་གསུང་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། བསྐྱ་བ་ལས། འཇུག་པ་པོའི་ཉེན་སྲུང་ལྟར་བཤད་ནས་
ཉོན་ཡིད་དང་བཅས་པ་འགོག་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཉོན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོག་གས་
དུག་ལས་མི་འདོད་པས་དེ་ཙམ་ཞིག་འགོག་པར་འདོད་ཀྱི་ཉོན་ཐོས་འཕགས་པས་འདི་ལ་འཇུག་པའི་
ཆེ་ཉོན་ཡིད་མི་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་རོ། །འདི་ཡང་དངོས་པོ་ལ་གནས་ཚུལ་དང་འདོད་པས་བཏགས་
པའི་བྲད་མ་བྱེད་པའོ། །གནས་སྐབས་དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་ཡོད་པས་སེམས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས།
འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་ནི་མ་
ཡིན་རོ།¹¹²⁹ །ཞེས་སོ།།

ལྷ་བ་(རྩ་བོ་)ལ་གཉིས། འདོད་པ་དགོད། ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(འདོད་པ་དགོད་)ནི། རོན་
སྤྲ་དང་ཐེག་ཆེན་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་བྱེ་སྤྲས་རྣམས་སུ་བྱུབ་
པར་འདོད་ལ། མདོ་སྡེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱ་བ་ལས། དེ་ཡང་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ཀྱི་རྣམས་སུ་
ནི་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།¹¹³⁰ །ཞེས་པ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་བྲད་པར་རོ། །གཉིས་པ་(ཅོད་པ་སྤང་
བྱ་)ལ་གཉིས། ཁས་སྤངས་བརྗོད། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་(ཁས་སྤངས་བརྗོད་)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
འདི་ལྡན་མིན་དུ་བཤད་པ་ནི་ཉོན་ཐོས་སྡེ་བ་དང་སློབ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་པ་རང་ལུགས་ལ་ཉིང་
རེ་འཛིན་བྲད་པར་ཅན་དུ་འདོད་དེ། སའི་སྤྱིང་པོ་འཁོར་ལོ་བཅུ་བ་ལས། བྱང་སེམས་རྣམས་འགོག་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་ནས་ཆོར་བ་གསུམ་དང་འདུ་ཤེས་གསུམ་ཡོངས་སུ་གཅོད་དེ། མདོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་གཡོ་བའི་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་མེད་པར་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་
རིག་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཀུན་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ།¹¹³¹ །ཞེས་དང་། དུམ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་ཐོད་
གཤམ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་བཤད་པ་དང་སློམས་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱར་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡིན། ཞེས་བེར་རོ།

¹¹²⁹ བསྐྱ་བ་ལས། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༤༩ ཞོག་ ༤༥ ཟེང་། ༡༥

¹¹³⁰ བསྐྱ་བ་ལས། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༥༠ ཞོག་ ༤༥ ཟེང་། ༡༥

¹¹³¹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ག། ༤༥ ཞོག་ ༥༥ ཟེང་། ༥

གཉིས་པ་(དེ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། སྐྱ་མཆེད་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་པར་བསྟན། དེ་ལས་ལོགས་
 སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་(སྐྱ་མཆེད་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་པར་བསྟན་)ནི། འཕགས་པ་སྐྱ་
 མཆེད་ཀྱིས་འདིའི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་ཞོག །སྤེ་སྤེའི་བཙུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་འདིའི་གནས་
 སྐབས་ན་ཡིད་ཤེས་མི་གསལ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་ལ། ཐེག་བསྐྱས་སུ་བཀག་ཅིང་ལས་བྱུང་བ་
 ལས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འདོད་དེ། དཔེར་ན་བཙུན་པ་དབྱིག་
 བཤེས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བློ་བཤེས་པ་ལས་གང་གི་ལྟར་ན། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་མེད་པ་
 ཡིན་པ་དེ་ལ་སྟོན་དེ་ཡོད་ཀྱི་ཁོ་བོའི་ལྟར་ན། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སེམས་དང་བཅས་པ་
 ཉིད་དོ་ཞེས་སྐྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་མདོའི་བྱངས་ཀྱང་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ལུས་ཀྱི་འདུ་
 བྱེད་དག་མ་འགགས་པ་ནས་དབང་པོ་དག་མ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལུས་དང་མ་བྲལ་
 བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱེད་ཏེ་འོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་དེའི་ཆེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པར་འདོད།
 ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བེད་རོ། །འོ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། ཡིད་དང་
 ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་གསུམ་ཡང་དག་པར་འདུས་པའི་རེག་པ་དང་ལྟན་
 ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་མ་གསུངས་སམ། ཇི་ལྟར་ན་དེའི་ཆེ་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་ཡང་དག་པར་འདུས་པ་མ་ཡིན། གསུམ་འདུས་ན་ཡང་རེག་
 པ་ཇི་ལྟར་མེད། རེག་པ་ཡོད་ན་ཡང་གང་གིས་ན་འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོར་བ་
 དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འདི་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ཡིད་ཤེས་དག་མི་དག་
 ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པ་རྒྱས་པར་བཀག་ནས། མཇུག་བསྐྱུ་བར་དེ་བས་ན་རྟོག་གི་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་གི་
 རོན་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པས་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་
 ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སེམས་དང་བཅས་པར་རྟོག་པ་ནི་གཟུ་ལུས་སུ་སེམས་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་སོ།

གཞན་ཡང་འདི་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ན་ཡིད་ཤེས་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་སུམ་ཅུ་པ་
 ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། །རྟག་རྟེ་ཞེས་འབྱུང་དུས་སྤྱིར་བཏང་ནས། འདུ་ཤེས་མེད་པ་

པོ། །སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། །སེམས་མེད་གཉིད་དང་རྒྱལ་མ་གཏོགས།¹¹³² །ཞེས་
གནས་སྐབས་དེ་ལྟར་¹¹³³ མི་འབྱུང་བར་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་སྲིར་ཡིད་ཤེས་སུ་མི་རུང་
ངོ། །གཞན་ཡང་ཆོགས་དུག་ལས་མི་འདོད་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ན། བསྐྱ་
བ་ལས། ཅིའི་སྲིར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་ན་སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་
ཅེ་ན། འདི་ལྟར་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའམ། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལུས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཞིང་མ་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་བས་དེའི་སྲིར་ཤི་བ་ཁོ་
ནར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངེ་སྐད་དུ་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ལུས་དང་བྲལ་བ་མ་
ཡིན་ནོ་¹¹³⁴ །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིར་རོ་ཞེས་ཀུན་གཞི་མེད་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མེད་པས་སྟོམས་འཇུག་
གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་ན་ཤི་བར་འགྱུར་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་སྟོམས་ཉིད་
ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་སེམས་ཡོད་ཡིན་ཞེས་ལན་བཏབ་པས་ཆོག་པས་སོ། །དེས་ན་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱིས་
འགོག་སྟོམས་ལ་ཞུགས་པ་ན་ཀུན་གཞིས་སེམས་ཡོད་དུ་བཤད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞན་ཀྱིས་སེམས་ཡོད་
དུ་བཤད་པའི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་དོ།

དེ་ལྟར་ན་འགོག་སྟོམས་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་ནི་ཐོགས་མེད་
སྐྱུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲང་ལ་དེར་ནི་འགོག་སྟོམས་མི་རྟོག་པའི་
སྟེང་དུ་བཀལ་བ་མི་སྒྲང་ངོ། །ཐེག་བསྐྱས་དང་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་རྟོག་དཔྱད་ཉི་བར་ཞི་བས་མི་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་སུ་འཛོག་ན་འདུ་ཤེས་ཆོར་བ་འགོག་ཀྱང་དེར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསལ་བ་བྱས་པ་དང་།
བསྐྱ་བ་ལས་ཀྱང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཐག་པ་མེད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་
པ་དང་བྲལ་བའི་སྲིར་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྲིར་
དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྐྱེད་པའི་སྲིར་རོ།¹¹³⁵ །ཞེས་ཡུལ་ལ་མི་དམིགས་པ་དང་། སེམས་

1132 བསྐྱན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༥ ཤོག ༥ ཟེང་། ༢༠

1133 ཞོལ། ཤོག ༣༥ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༣༥ ན ༥ དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་

1134 བསྐྱན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༥ ཤོག ༥ ཟེང་། ༣

1135 བསྐྱན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༥ ཤོག ༥ ༡༩ ཟེང་། ༥

སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ནི་མཉམ་
རྗེས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་གྱི། འདས་ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་འདི་ལ་འཇུག་པ་ལ་
དགོངས་སོ། །ཡང་ལུང་དེའི་མཇུག་ཉིད་ནས། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་ས་མཐོན་པོར་ཚུད་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱུད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་མངོན་དུ་བྱེད་
ཀྱང་ཐབས་ལ་མཁས་པས་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྟོབ་
པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་བ་མེད་པ་དང་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་རོ་
¹¹³⁶ཞེས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་
ནི་མ་ཡིན་པ་དང་། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལམ་མིན་པར་གསུངས་པས་ལྡན་མིན་
ཟག་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ལས་ལོགས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་)ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ལུགས་དེ་ལ་མི་
རྟེན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་གཞན་དུ་ཡང་དེ་དང་མི་མཐུན་པ་མ་བཟུལ་ལ། ཤིང་རྟ་ཆེན་
པོའི་བཤད་སྟོལ་གང་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་དང་བྱམས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་འཆད་མི་
རུས་ཏེ། ལོང་ཁྲིད་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ལོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདིའང་། ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཐོབ་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རུས་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱར་བཤད་ཀྱི་འདིའི་རྗེས་ཤིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འདི་
ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པ་ནི་རུས་པ་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཐོད་ཀླུ་དུ་བཤད་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་
དེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་བཞིན་ནོ། །སྟོམས་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི།
འདིའི་འཇུག་སེམས་དེ་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ཞིང་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་
པའམ་ཡང་ན་འདི་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཆ་སྟོམས་པར་འཛོག་པ་ལ་དགོངས་

¹¹³⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༥ ཞོག ༤༡༩ ཟླང་། ༡༠

སོ། །དེ་ཡང་ཚོགས་བདུན་མ་བཀག་པའི་སྡོན་དུ་མེད་ལ་བཀག་པ་ན་ཡང་ཡོད་པས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཐ་
སྟོན་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་སེམས་མེད་པ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་
ཡིན་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པའི་སྤྱིར་རམ། ཡང་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
སེམས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ན་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་
ནོ། །ཡང་ཅི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་འདི་དག་རྫས་སུ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་བཏགས་པར་ཡོད་ཅི་ན། སེམས་
སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རྫས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །མ་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
སེམས་དེ་ཁོ་ན་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་ཁོ་ནས་དེ་དང་འགལ་
བའི་རྟེན་སྐྱེད་པའི་སྤྱིར་གང་གིས་ན་དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་སེམས་མི་འཇུག་པ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་
ལས་གཞན་པའི་སེམས་དང་འགལ་བར་སྐྱེ་སྟེ་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །མི་
འཇུག་པ་ཅམ་དེ་ཡང་སྡོན་མ་བྱུང་བ་དང་སྤྱིས་ལངས་པ་ལ་མེད་པ་ཡིན་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
འདི་ནི་འདུས་བྱས་སུ་གདགས་སོ།¹¹³⁷ །ཞེས་སོ།

བྱུག་པ་(བྱས་)ནི། ཁ་ཅིག་ཞག་བདུན་ལས་ལྷག་པ་མི་འཇུག་སྟེ། གཞན་དོན་དོར་བར་འགྱུར་
བས་སོ་ཞེས་འདོད་པ་ལ་མི་རིགས་ཏེ། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་གཞན་དོན་ཡིན་པས་དང་། སྤྱིང་རྩེ་
བད་དཀར་ལས། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་སེམས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་
སེམས་ཀྱིས་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་བཅུ་པོ་འདི་དག་འདའ་བར་བྱེད་དོ།¹¹³⁸ །ཞེས་གསུངས་པས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་སྡེ་མ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལུང་འདིས་བཤད་པའི་འགོག་སྟོམས་ས་
བཅུ་པ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་མིན་བཏགས་ལ་མིན་ན་དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་རུང་དོ། །བདུན་པ་(ཁམས་གང་དུ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་)ནི། མཛོད་ལས། གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། འགོག་པ་དང་པོ་མི་
ནང་དུ།¹¹³⁹ །ཞེས་དང་པོར་མིའི་རྟེན་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྤྱིས་གཟུགས་སུ་སྐྱེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་བསྟུ་

1137 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཞོག ༡༩༩ ཟླ་ ༡༥

1138 བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༠ ཞོག ༣༥༩ ཟླ་ ༡༥

1139 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཞོག ༡༩ ཟླ་ ༥

བར་ཡང་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་བསྐྱ་བ་ལས། ཀུན་གཞི་ཁས་མ་སྒྲངས་ན་རྣམ་གཞག་དེ་དགོས་པ་
དང་། ཁས་སྒྲངས་ན་ཁམས་གསུམ་གར་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བཤད་དེ། དགག་གཞི་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱད་
པར་རོ། །ཀུན་བཏུས་སུ། གཟུགས་མེད་ཆེས་ཞི་བ་ཡིན་ལ་འདི་ལ་འཇུག་ན་མ་ཞི་བ་ཞི་བར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་འཇུག་དགོས་པས་དེ་ན་འདི་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི་རགས་པ་ཅམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
ཡིན་ལ། ཞིབ་པར་དབྱད་ན་དེར་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་རགས་པ་ཡོད་པས་དེར་འཇུག་པ་རང་ལུགས་
སོ།།

(སྔོང་བའི་ལམ་བཞི་བཤད་པ།)

ལྷ་པ་སྔོང་བའི་ལམ་ལ། ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་བདེན་པ་བཞིས་
ཡུལ་ཅན་དུ་བསྐྱུས་པ་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་ལྷན་པའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་བཟོད་
བཞིའོ། །འདི་ཆོས་ཤེས་རྒྱན་མཐར་བཞག་ཀྱང་སྤུབ་དགོངས་སུ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་
པའི་ལམ་བཞི་དང་ཞེས་པ་ལྟར་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པའོ། །

(སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་བཟུང་བཤད་པ།)

དུག་པ་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་སྟེ་དེ་ཁོ་ནར་བཟོད་པའི་ལམ་ལ་སེར་སྒྲ་ནས་ཤེས་འཆལ་གྱི་བར་
དུག་དང་ཐབས་དང་སྟོན་ལམ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དང་སྟོབས་རྒྱུད་བ་དང་མི་ཤེས་པ་གཉིས་ཏེ་མི་མ་སྒྲུན་
ཕྱོགས་བཟུ་མི་སྟོད་པའི་སྦྱིན་པ་ཞེས་སོགས་སོ།།

གཉིས་པ་(དོན་བསྟུན་)ནི། ལམ་དུག་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ནས་བཟུའི་བར་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་
སོགས་སོ། །གལ་ཏེ་སོ་བདུན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོམ་ལ། རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་ནས་སྟོང་ལམ་གྱི་
བར་རྣམས་ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་ཡོད་ན། ཅིའི་སྤྱིར་དེ་གཉིས་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་
པ་དང་། མཁྱེན་པ་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་ཅེ་ན། འདི་ལ་འབྲུམ་པས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་ནི་བདག་གཉིས་ཀས་སྟོང་པར་སྟོམ་ལ་དེ་འབྲུ་བ་ཉན་ཐོས་ལ་མེད་པས་
སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། འོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་དྲན་ཏེ་སོགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྟོམ་པ་ཡོད་པས་མཚུངས་
སོ། །དེས་ན་འདི་མི་ཤེས་པར་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་འབྲེ་གསུང་བར་གྲགས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ཙམ་ཞིག་
དགོངས་པར་སྒྲུང་སྟེ། སོ་བདུན་ཉན་ཐོས་དང་སོ་བཞི་བྱང་སེམས་ལ་གཙོ་ཆེ་བས་བཤད་དོ། །རི་ལྟར་
གཙོ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་དོན་ནི། ཉན་མོངས་ལས་གྲོལ་བའི་སྤྱང་འདས་ཙམ་
ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་སྦྱབ་པ་ལ་ནི་སོ་བདུན་མེད་མི་རུང་གི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། སོ་བདུན་འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དམིགས་རྣམ་རྟོགས་པ་ཅན་དུ་
གསུངས་ལ་ཉན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ལས་བྱང་བས་སོ། །རྣམ་ཐར་བརྒྱུད་
དང་སྟོམས་འཇུག་དགུ་དང་པར་སྦྱིན་བཟུ་ནི་ཤེས་སྦྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་སྟོམ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་བཞེད་
པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡང་ཤེས་སྦྱིབ་སྤངས་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་ན་སོ་བདུན་གྱི་ལྟོག་པ་
ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་མི་འཛོག་ལ། དེས་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པ་སྒྲུབ་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ལམ་གཞན་གྱིས་ཟེན་པའི་མ་སྒྲུབ་ཡིན་པས་སོ་བདུན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ཅན་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། སོ་བཞིའི་སྐབས་སུ་ལམ་དང་པོ་དང་ལྔ་པ་གཉིས་ཉན་སྦྱིབ་

ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ལས་རྣམ་ཐར་དང་སྟོམས་འཇུག་ཐེག་དམན་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཤེས་
སྒྲིབ་དང་པར་ཕྱིན་བཟུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟེ། མདོར་ན་སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་
པའི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས་འདི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་བྱའོ།

(རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།)

གསུམ་པ་(རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་)ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་དགུ་ནི་ཡིན་ཏུ་ཕྱལ་དུ་བྱང་བ་སྟེ། སྤངས་ཏྟགས་སོགས་དབྱང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གཞན་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་གཅིག་ཕུ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ཕུ་དང་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་གཟུང་གཉིས་སྟོས་པ་ནི་བསྟན་པའི་ཆེད་དོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་)ནི། གལ་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་དེ་གཅིག་ཕུ་ཡིན་ན་དགེ་བ་མི་འཐད་སྟམ་ན། རྒྱད་སྤྱན་མོང་བའི་དགེ་བ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དེ་ལ་ནི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོབས་སོགས་སུ་འབྱེད་དེ།

(སྒྲུབས་བཅུ་བཞུད་པ།)

འདི་ལ་བཞི། ཡོན་ཏན་གྱི་རབ་དབྱེ། དེ་དག་གི་རང་བཞིན། དེ་གང་གི་ཡོན་པ། དེ་གང་གི་ཆེད་
དུ་ཡོན་པའོ།

དང་པོ་(ཡོན་ཏན་གྱི་རབ་དབྱེ།)ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲུབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་ལོ། །དེ་གང་ན།
སྤྱིན་པས་འོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ནི་གནས་དབུལ་བ་ནི་གནས་མིན་པ་དང་། སེར་སྒྲུབ་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་
དང་། འཆལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ངན་འགོར་སྤྱེ་བ་གནས་བདེ་འགོར་སྤྱེ་བ་ནི་གནས་མ་ཡོན་པ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱིས་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་མི་སྤྱུག་པར་འབྱུང་བ་ནི་གནས་
དང་། སྤྱུག་པ་ནི་གནས་མ་ཡོན་པ་དང་། བཟོད་པས་དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དགེ་སྤྱི་ག་
གི་ལས་རྣམས་འབྱེད་པའི་ལས་དང་། ཀུན་སྒྲོང་དང་། ལས་དེའི་རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་དམན་པ་དང་ཁྱད་
པར་བ་རྣམས་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་གནས་ཤིང་ཞེ་སྤང་ལ་མོས་པ་དང་། དེ་ལས་བསྒྲོག་པ་དང་། ཉན་
ཐོས་རང་རྒྱལ་སོགས་སུ་མོས་པའི་མོས་པ་འཕམ་འདོད་པ་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། བསོད་ནམས་བསོད་
ནམས་མ་ཡོན་པ་མི་གཡོ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མིག་གི་ཁམས་ལ་
སོགས་པ་བཙུག་དང་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་དབུག་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་
དུ་མ་དང་། མདོ་ལས་དེ་གཉིས་གོ་བསྒྲོག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཉི་སྤང་གཞོད་འཛོམས་ཆེ་བ་དག་
ལྡན་རྣམས་སུ་ཡང་འབྱུང་ངོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་མཆོག་སྟེ་མོ་བ་དང་། མཆོག་མ་ཡོན་
པ་སྟེ་བརྒྱལ་འབྱིང་མེད་པ་སོགས་དང་། སྤིང་ཞི་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་
པ་དང་མ་ངེས་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་དང་། འོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་
བཞི་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་རྟོག་བཅས་སོགས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གཟུགས་མེད་བཞི་མཐར་གནས་
དགའའི་རོ་སྤང་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། དེ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་སེང་གོ་རྣམ་
བསྐྱིངས་སམ་ཐོད་གྲུལ་དུ་འབྱུག་པའཕམ་ལྡང་བ་དང་། བདག་གཞན་གྱི་སྤོན་གྱི་སྤྱེ་གནས་དུ་མ་རྗེས་
སུ་བྲན་པ་དང་། ལྷའི་མིག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ད་ལྟར་དང་མ་འོངས་པའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྤྱེ་བ་

དང་། ཉན་ཐོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཕྱོགས་གཅིག་དང་མཐའ་དག་གི་ཟག་པ་ཟད་པ་མཆེན་
པའི་སྟོབས་ཀྱི་ནམ་པའོ། །མཆེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་ནམ་པ་ཞེས་ཀྱན་ཀྱི་མཐར་འོ། །དེ་དག་ཀྱང་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་ཞིང་དེ་དག་གིས་མི་རྗེ་བས་སྟོབས་སོ། །

(མི་འཇིགས་པ་བཞི་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་ནི། མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ། །དེ་གང་ན། འདི་ལ་བཞི་ལས། རྟོགས་པ་ཕུན་
 ཚོགས་སུ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ང་ནི་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་ཤེས་བྱ་མ་
 ལུས་པ་ཤེས་པའོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་སྟེ་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་།
 སྒྲངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཐག་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་
 ཐད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་རང་དོན་ལས་བརྒྱུ་མས་པའོ། །བར་དུ་གཙུག་པའི་
 ཚོས་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་འདི་དག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བར་ཆད་
 གྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་ལ་མི་འཇིགས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
 དང་སོགས་པས་ལམ་ཤེས་གྱི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་དང་ཐེག་དམན་ལས་དེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་རབ་
 ཏུ་བསྟན་པ་ལ་འཁོར་དེར་ཚོས་མ་ཕུན་གྱི་ཚོལ་བ་པོ་མེད་པས་མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ། འདི་
 གཉིས་ནི་གཞན་དོན་ལས་བརྒྱུ་མས་པའོ། །ཚོལ་བ་པོ་མེད་ཅེས་པ་མན་ཆད་སྤྲུལ་གསུམ་གྱི་མཐར་
 ཡང་ངོ་། །དེ་བཞི་ནི་ཞུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འཇིགས་པའོ། །མདོ་ལས་དེ་བཞིའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་
 འབྱུང་ཡང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཉིས་པ་བཞི་པར་མཛད་དོ། །དེ་དག་གྱུང་མདོ་ལས་ཀྱི་མ་བདག་གིས་
 ཚོས་འདི་དག་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་དམ་བཅས་ན་འདིར་ང་ལ་ཚོས་འདི་
 རྣམས་མདོན་པར་སངས་མ་རྒྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་དགེ་སྦྱོང་ངམ། བྱམ་ཟེའམ། ལྷའམ། བདུད་དམ།
 ཚངས་པའམ། གཞན་སུ་ཡང་རུང་བས་འཇིག་རྟེན་ན་ཚོས་དང་ལྡན་པར་ཚོལ་བར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུའི་
 རྒྱ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་སྟེ། འདིར་རྒྱ་དེ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བས་བདག་བདེ་བ་
 ཐོབ་པ་དང་། བག་ཚ་བ་མེད་པ་ཐོབ་པ་དང་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པས་གནས་ཏེ། ལྷ་མཚོག་རྒྱབས་པོ་
 ཆེའི་གནས་སུ་དམ་བཅས་པའོ། །འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སེང་གེའི་སྤྱོད་བསྟུག་གོ། །ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་འཇིག་རྟེན་
 ན་དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྱམ་ཟེའམ་ལྷའམ་བདུད་དམ་ཚངས་པའམ་གཞན་སུ་ཡང་རུང་བས་ཚོས་དང་ལྡན་

པར་འཇིག་རྟེན་དུ་བསྐྱོར་མི་རུས་པ་བདག་གིས་རབ་དུ་བསྐྱོར་བར་བྱ།¹¹⁴⁰ ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དང་
 སོའི་མདོའོ། །གཉིས་པ་ནི། གྲེ་མ་བདག་ཟག་པ་ཟད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་ན་དེ་ལ་ཟག་པ་འདི་རྣམས་
 ཡོངས་སུ་ཟད་པར་མ་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་བདག་ལ་དགོ་སྦྱོང་སོགས་སོ། །གསུམ་པ་(སོ་སོར་ཡང་དག་
 པར་རིག་པ་བཞི་)ནི། གང་ཡང་ངས་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་དག་བརྟེན་ན་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་
 སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་མེད་དེ་འདིར་ང་ལ་དགོ་སྦྱོང་སོགས་སོ། །

བཞི་པ་(ངས་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ལ་མི་འཇིགས་པ་སྟོན་པའི་མདོ་)། ངས་འཕགས་པ་ངས་
 པར་འབྱེན་པའི་ལམ་དེ་བྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་དག་པར་ཟད་པའི་དོན་དུ་ངས་པར་འབྱེན་པ་བསྟན་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱབས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་དག་པར་ཟད་པའི་དོན་དུ་ངས་པར་འབྱེན་པར་མི་
 འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་གནས་མེད་དེ། འདིར་ཡང་ང་ལ་དེ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་
 དག་པར་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོ་སྦྱོང་སོགས་སོ། །དེ་ལ་དགོ་སྦྱོང་དང་བྲམ་བེ་ནི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་རྫོམ་པའོ། །ལྟ་དང་བདུད་ནི་ལྟའི་མིག་གི་དང་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕུན་
 སུམ་ཆོགས་པའོ། །ཆངས་པ་ནི་མཐུ་དང་རྩ་འཕྲུལ་ཆེ་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་རྫོམ་པ་ཆེ་བས་སྟོས་
 སོ། །ལུས་ཀྱི་སྦྱ་བེད་བྱེད་པ་དང་། བག་འཁུམས་པ་སོགས་མེད་པའི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་མཐུས་ཅང་ཤེས་
 བྱ་མཆོག་གི་གནས་སུ་དམ་འཆའ་སྟེ། སྦྱའི་ཕྱིན་ལས་དག་པས་སོ། །གསུང་ལ་ཞུམ་པ་དང་དམན་པ་
 སོགས་མེད་པའི་བག་ཆ་བ་མེད་པ་ཐོབ་པའི་མཐུས་སེང་གོ་བཞིན་དུ་སྟོག་སྟེ། གསུང་གི་འཕྱིན་ལས་
 དག་པས་སོ། །ཐུགས་ལ་དོགས་པ་དང་ཞུམ་པ་སོགས་མེད་པའི་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པའི་མཐུས་
 ཆངས་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རྟེ། ཐུགས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་དག་པས་སོ། །ཡང་ན་ཆངས་པ་ནི་
 ཐམས་ཅད་ལས་འཕགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །

¹¹⁴⁰ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༩ ཞོག ༥༩༩ ཟླ་ ༥

(སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི།)

གསུམ་པ་ནི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །དེ་གང་ན་གསུང་རབ་ཡན་ལག་
 བཅུ་གཉིས་སམ། འོད་དཀར་ཅན་དང་རི་བོང་ཅན་ཞེས་སོགས་ཇོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཀྱི་
 དུལ་ལ་རོ་བྱང་བའི་ཆགས་པ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་འབྱུག་པ་ནི་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་
 དག་པར་རིག་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བཇོད་བྱའམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་
 མཆན་ཉིད་དུལ་ལ་སྤར་བཞིན་ནི་དོན་དང་། འགྲོ་བ་བྱུག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྐད་དམ་ཡུལ་སོ་སོའི་སྐད་
 ཀྱི་དུལ་ལ་སྤར་བཞིན་ནི་ངེས་པའི་ཆོག་སོགས་དང་། གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་སོགས་པ་
 གསུམ་མངོན་དུ་གྱུར་བའམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཡོད་བཏགས་ཡོད་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པའི་
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དུལ་ལ་སྤར་བཞིན་ནི་སློབས་པ་སོགས་སོ། །དེ་དག་ཀྱང་དུལ་བཞི་ལ་ཆགས་ཐོགས་
 མེད་པའི་ཕྱིར་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའོ། །

(སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་མ་འདྲེས་པ་བཙུང་བཤད་པ།)

བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚེས་བཙུང་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་བཙུང་གི་
ནམ་པ་དག་ཡོད་དོ།

རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱོད་པས་བསྐྱས་པ་དུག ༼ཉོགས་པས་བསྐྱས་པ་དུག ༼ཐིན་ལས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་
གསུམ། ༼ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་ལོ། ༼དེ་ལ་དང་པོ་(སྤྱོད་པས་བསྐྱས་པ་དུག)ནི།
ཐེག་དམན་དག་བཙུང་བ་ནམས་ལ་འཆད་པའི་སྤྱོད་དུག་སྤྱོད་མོད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་
སྤང་པོ་ཆེ་དང་བ་ལང་དང་བྲི་གཏུམ་པོ་སོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་འབྱུང་བ་དང་སྐྱལ་ནག་པོ་རྒྱུ་པས་རྩི་བ་
སོགས་ཀྱི་འབྱུང་པ་མི་མངའ་བའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དག་པ་དང་། ལམ་སྟོར་ནས་ཅ་ཅོའི་སྤྱུ་འབྱེན་པ་དང་
བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྟ་བ་¹¹⁴¹རྒྱུ་ཆེན་པོ་འབྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་ཅ་ཅོའི་མངའ་བའི་དག་གི་
ལས་དག་པ་དང་། བརྟེན་ནས་བྱ་བ་ཤོར་བ་དང་དུས་ལས་ཡོལ་བའི་དུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་།
སྟོམས་པར་ཁྱུགས་རུང་མ་ཁྱུགས་རུང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་མི་མངའ་བ་
དང་། སྤྱོད་པ་དང་སྤྱང་འདས་ལ་མི་མཐུན་པ་དང་ཞི་བར་འཛིན་པའི་སྟོན་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
མི་མངའ་བ་དང་། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་དུས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་མ་བཟགས་པར་དེའི་དོན་ལལ་
བར་འདོར་བའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བའི་ནམ་པ་སྟེ་བཞི་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་དག་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་དུག་
གོ། ༼ནམ་པ་ཞེས་སྤྲ་མ་ནམས་ཀྱི་མཐར་ཡང་སྟེ། འོག་མ་ནམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དོ།

གཉིས་པ་(རྟོགས་པས་བསྐྱས་པ་དུག)ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་སྐྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཚེས་ལ་རྒྱུན་མི་
འཆད་པར་འདོད་པ་འབྱུང་བའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་སྤྱིར་ཡང་

¹¹⁴¹ རྟོགས་ ཤོག ༩༠ ན ༡ ལྟ་བ་རྟོན་ གཙང་། ཤོག ༩༣ ན ༡ ལྟ་བ་རྟོན་

སངས་རྒྱུ་གི་ཞིང་གསུང་ལྟ་བུ་གི་བྱེ་མ་སྟེན་འདས་པར་དེའི་གནས་སུ་གཤེགས་པའི་བཙུག་འབྲས་
 ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། སངས་རྒྱུ་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སེམས་གྱི་
 སྟོན་པ་དང་དེ་འདྲེས་པའི་ཐབས་ལ་སོགས་པ་བློ་བའི་ལམ་དུ་བཞག་པས་བྱིས་དེ་ལ་བསམ་མི་
 དགོས་པའི་བློ་བའི་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་
 པའི་ཉིང་དེ་འཛོན་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་གྱི་སྟོན་པ་དང་ཚེས་སྟོན་པ་
 མཐུན་པ་མི་ཟད་པའི་ཤེས་རབ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། འཁོར་བ་རྗེས་སྤྱོད་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་
 རོན་མཛད་པ་ལ་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་དུ་གཤེགས་པོ་། དེ་
 དུག་ལས་འདུན་པ་ནི་རྟོན་བར་པ་བཞི་དབང་པོ་ཐ་མ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་འདི་དག་ཐེག་དམན་རྣམས་
 ལ་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་མེད་ཀྱང་མ་ཐོབ་པའི་ཉམས་པ་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་
 མེད་དོ།

གསུམ་པ་(འཕྲིན་ལས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་གསུམ་)ནི། འོད་འབྱེད་པ་དང་གོམ་པ་འདོར་བ་སྤྱན་
 འབྱེད་པ་སོགས་གྱིས་སེམས་ཅན་འདྲེས་པའི་སྒྲིའི་ཕྱིན་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་དང་བག་ལ་
 ཉལ་དང་མཐུན་པར་འདོམས་པའི་གསུང་གི་ཕྱིན་ལས། བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་སྤངས་ཤིང་བྱམས་པ་
 ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཐུགས་གྱི་ཕྱིན་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྤར་བྱུང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་
 དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་བས་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་
 མོ། །བཞི་པ་(ཡེ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་གསུམ་)ནི། འདས་པ་ནས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་བར་གྱི་ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་ལ་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་མཐུན་པས་མ་ཆགས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་མ་ཐོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་མ་
 འདྲེས་པའོ། །གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་རང་བཞིན་)ནི། སངས་རྒྱུ་འབྱུང་བ་རྣམས་གདུལ་བྱའི་བྱེད་པར་
 གྱིས་ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་དུ་སྟོན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་སྟོན་པ་མི་སྤྱོད་པས་
 སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གྱིས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མ་མ་ལུས་པས་དག་པའི་བྱུང་ན་ལས་འདས་
 པའོ། །གསུམ་པ་(དེ་གང་གི་ཡིན་པ་)ནི། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤང་བ་

མངོན་དུ་བྱ་བ་བསྟན་པ། གསང་བ་བསྐྱེད་པ། དགག་པ་བསྐྱལ་བ་སྐྱད་ཅིག་ཏུ་བྱ་བ་སྐྱད་ཅིག་བསྐྱལ་བར་བྱ་བ་སོགས་ལ་མངའ་བསྐྱར་བ་ནི་རང་བྱུང་གི་མཐུས་ཏེ་རང་བྱུང་ནི་དེའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །རང་བྱུང་ཡང་གཉིས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། སྤྱི་བ་ཐ་མ་བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དང་པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་སྤོང་པོ་བཞེད་པ་ལས། འཛིག་ཉེན་ཁམས་རྣམས་ལ་ལ་དག། བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་ཆོག་གྱུར་ཀྱང་། །ནམ་མཁའ་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་མེད། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དེ་བཞིན་ནོ།¹¹⁴² །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་དུས་རིང་མོར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་གདམས་ངག་གོམས་པར་བྱས་པའི་མཐུས་སྟོབ་དཔོན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པས་རང་བྱུང་སྟེ། རི་སྐད་དུ། ཉེར་འགྲོ་ང་མི་སངས་རྒྱུས་ཏེ། །ང་ལ་སྟོབ་དཔོན་སུ་ཡང་མེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་འདིར་གཉིས་པ་གསུང་ངོ། །

བཞི་པ་(དེ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་)ནི། རི་ལྟ་བུ་སྟེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་ཏེ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་རྟོགས་པར་ཏེ་ཡང་དག་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་པར་བྱང་དུ་དང་ཤེས་བྱ་སྟོབ་ཆོགས་མ་འདྲེས་པར་མཁྱེན་པའི་སྟོན་པ་ཐ་མར་བཞག་སྟེ་བྱང་པར་འདི་ལས་མེད་ངོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་སོ་བྱུག་གི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་དེ་ལ་མངའ་བསྐྱར་བའམ་དེ་དག་གང་ཟག་གང་གི་ཡིན་པར་རང་བྱུང་དང་། དེ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ཐ་མ་སྟེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་(དོན་བསྐྱུ་བ་)ནི། སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་ནས་རྣམ་པ་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་(དོན་བསྐྱུ་བ་)ལ་གཉིས། རོ་བོ་དང་། བྱངས་ཀྱིས་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་(རོ་བོ་)ནི། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྣམ་ཉེར་བདུན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་ནི།

¹¹⁴² བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༣༥ ཤོག ༤༧༥ ཟླ་ ༡༩

ཟག་པ་མེད་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་ཉན་ཐོས་
 དང་རང་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །ལམ་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་ཀྱིས་
 བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྤར་བསྟན་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་བྱང་སེམས་ཀྱིས་འདྲེས་པར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་ན་ཉན་མོངས་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་མི་སྤོང་གི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཅམ་བྱེད་པས་
 ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །དེ་ཉན་རང་རྒྱུས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་ནི་ཉན་མོངས་རྒྱུས་མདའ་དྲུག་དང་
 འབྲ་བར་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་དོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་ན་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡང་དག་ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་སྤྲོད་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་དང་དེར་སྐྱེ་བ་འདྲིན་
 པ་ལྟར་ལེན་པས་ཡིན་གྱི་ཉན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་སྤོང་མི་སྤོང་གིས་མ་ཡིན་
 ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ནི་བདེན་བཞིན་མི་ཉག་སོགས་སུ་སྒྲོམ་པ་ཉན་
 རང་དང་བྱང་སེམས་གཉིས་ཀའི་བྱན་མོང་ཡིན་པས་སོ། །ལམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་རྣམ་སོ་དྲུག་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རྣམ་ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་མོངས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཉན་མོངས་ཏེ་སྤྲོད་པར་སྐྱེ་
 བ་ཤིན་ཏུ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཁོ་ན་ཞེས་པ་ནི་ཟག་བཅས་སུ་
 འཛོག་ཚུལ་དེས་ཟག་མེད་མེད་པར་སྟོན་པའོ། །འདི་ལ་ཉི་ལྔ་དང་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་སུ་
 གསུངས་པས་ཟག་བཅས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ལ་ཉན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་ཀྱང་
 མཚན་ཉིད་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དོན་རྣམ་བརྒྱ་དང་བཅུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་ནི་ཡང་དག་
 པར་སོགས་སོ། །དོན་བསྐྱེད་འདི་ཉི་ལྔ་དང་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྣམ་པ་སྤྱི་ལྷན་གྲངས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་འོག་ཏུ་
 འབྱུང་ལ། རྟོགས་དཀར་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་དང་གྲངས་དེ་ལ་ཞེས་འདི་དང་
 འོག་གི་སྤྱི་གྲངས་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་གྲངས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་བཤད་པས་རྣམ་
 པ་སྤྱི་ལྷན་དོན་བསྐྱེད་འཐད་དོ། །དེ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམ་གྱི་དོན་བསྐྱེད་བྱས་ན་ཟག་མེད་ཁོ་ན་
 དང་གཉིས་ཀ་སོགས་སུ་བཤད་པའི་ཚུལ་མི་འགྲིག་པས་རང་རང་གི་ཤེས་རྣམ་ལ་གཟུང་དགོས་ལ།
 འོན་ཀྱང་དོན་རྣམ་ཉིད་བདུན་དང་སོ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དོན་རྣམ་སོ་བདུན་

དང་སོ་བཞིར་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཟག་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་བསྟར་འགྱུར་རོ། །གཞི་ཤེས་ཀྱི་
 དོན་རྣམ་ཉིད་བདུན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་ཉིད་རང་དང་བྱང་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཡིན་ན། དེའི་ལམ་
 བདེན་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྐབས་སུ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་སོ་སྟོན་པ་ལ་མི་རིགས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རང་
 རྒྱལ་དེས་བསྟུས་པ་ཙམ་ཞིག་གསུང་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། བདེན་ཏེ་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ལ། བྱང་སེམས་ལ་ནི་རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་སོ། །གཉིས་པ་([བྱངས་ཀྱིས་དོན་](#)
[བསྟར་བ་](#))ནི། རྣམ་པ་རྣམས་སོགས་སོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཅ་བར། ལྷ་དང་བཅོ་ལྷ་ཞེས་བསྒྲགས་
 སོ། །ཞེས་བཏོན་ནས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ལ་དུས་སུ་འབྱུང་བ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་མ་བཟངས་པར་རྣམ་པ་བརྒྱ་དོན་གཉིས་སུ་འཆད་པ་ནི། མདོ་དང་ཉི་
 ལྷང་གི་ཆོག་ཙམ་ཡང་མ་ངེས་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་རང་དགར་གྱི་བཤོ།

(སྒྲོར་པ་པོ་གང་ཟག་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(སྒྲོར་པ་པོ་གང་ཟག་)ལ་(མཆོམས་སྒྱུར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྒྱུར་)ནི། རྣམ་པའི་འོག་དུ་ཡུམ་མཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་སྒྲོར་བ་སྒྲོམ་པ་པོ་གསུངས་ཏེ། མཆོན་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་སྒྲོར་བ་རྣམས་ཐོས་བསམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་མཆོག་མ་ཡིན་ལ། འདིར་བསྟན་པ་ནི་བསྒྲོམས་པས་བྱང་བར་བྱ་བས་སྒྲོར་བ་བྱུང་པར་ཅན་དག་གིས་རྣམ་པ་རྣམས་སྒྲོམ་དགོས་ན་སྒྲོར་བ་དེ་དག་སྒྲོར་བ་སྒྲོམ་པ་པོ་མེད་པར་བརྗོད་མི་རུས་པས་སོ། །ཀྱང་ནི་སྒྲོར་བ་མེད་པར་རྣམ་པ་སྒྲོམ་མི་རུས་པར་མ་ཟད་སྒྲོར་བ་པོ་མེད་ན་ཡང་སྒྲོར་བ་བརྗོད་མི་རུས་པའོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། རྣམ་པ་གསུངས་པ་དང་བརྒྱ་གྲིན་ལ་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་གང་གིས་ཐོས་པ་དེ་དག་སྣོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བའོ་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉོགས་པ་སྐྱེས་པའོ། །

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ལ་བཞི། ཉན་པ། ལེན་པ། འཛིན་པ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་(ཉན་པ་)ནི། ཡུམ་འདི་གཙོ་ཆེར་མཉན་པའི་སྣོད་ཡིན་ནོ། །གང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་པ་དང་། བསོད་སྟོམས་འབུལ་བ་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་དགོ་བའི་ཅ་བ་བསྐྱུན་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མགོན་དང་བཅས་པ་དེས་ཡོངས་སུ་ཐིན་པའི་བྱུང་པར་གསུམ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། ཡུམ་འདི་རིགས་ཀྱི་བྱུངས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་དག་གི་རྣལ་ལཱ་དུ་གྲག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྣོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པའོ། །གང་གི་རྣལ་ལཱ་དུ་གྲག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དགོ་བའི་ཅ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ནས་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལེན་པ་)ནི། སངས་རྒྱས་མང་པོ་བསྟེན་ཏེ་བསྟེན་བཀྱར་བ་ནི་ཆོག་སྟོ་ལ་ལེན་པའི་སྣོད་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་ལ་ཡང་སྒྱུར་རོ། །བཟུང་བཅངས་བསྐྱེད་ཀྱང་

ཆུབ་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱུ་ས་
 མང་པོ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་(འཛིན་པ་)ནི། སངས་རྒྱུ་ས་རྣམས་བསྟེན་
 བཀུར་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དོན་ཀྱན་འདྲི་བ་ནི་དོན་མི་བརྟེན་པར་འཛིན་པའི་སྟོང་དེ། སྟོན་གྱི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ས་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་དྲིས་ཡོངས་སུ་
 བྱས་བསྟེན་ཅིང་བསྟེན་བཀུར་བའོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་(ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་)ནི། སངས་རྒྱུ་ས་
 སོགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བསྟེན་ནས་སྦྱིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་ལ་སྦྱོང་བ་ནི་སོགས་
 པས་མཆོད་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོང་དེ། སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱུ་ས་བྱེ་བ་མང་པོ་ལས་སྦྱིན་པ་
 ནས་བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱིན་གྱི་བར་ལ་སྦྱུང་བའོ། །དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱུ་ས་བྱེ་བ་མང་པོ་ལས་
 ཡུམ་ལ་སྦྱར་བའོ། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་པ་)ནི། བཞེད་དོ། །གང་ནས་འདས་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱུ་ས་རྣམས་ལ་དགེ་ཙ་
 བསྐྱུན་ཅིང་སྦྱངས་པ་སྟེ། དེ་དག་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་བསོད་སྟོམས་ལུལ་བས་དང་པོར་ཐར་པ་ཆ་
 མ་ཐུན་གྱི་ས་བོན་ཐོབ་པ་དང་། སྦྱིར་ཞེས་པ་སྦྱོར་བ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་དང་སོགས་པས་དག་གིས་དོན་བཞིན་དུ་བསྟོང་བ་
 དང་ཡིད་ཀྱིས་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པའི་བསྟེན་བཀུར་གྱིས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྣམས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་དོན་གྱི་དོ་སོ་བྱས་ཤིང་རྒྱ་མཆོད་ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་དང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་དྲུང་དུ་སྦྱིན་སོགས་པར་བྱིན་བཅུ་སྐྱབ་པ་སྟེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། བཞི་ག་
 ཡང་ཐེག་ཆེན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་རྣམས་ནིའོ། །གང་དུ་ན། རྣམ་པ་
 བརྒྱ་དོན་གསུམ་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཅན་ཏེ་བརྫོང་བྱ་ཅན་གྱི་ཡུམ་འདྲིའི་གཞུང་ཉན་པ་དང་འཛིན་པ་དང་
 དེའི་དོན་མི་བརྟེན་པ་དང་མཆོད་ཉིད་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྟོང་བཞི་ཡིན་པར་རོ། །གང་གིས་
 བླ་ སངས་རྒྱུ་ས་དང་སོགས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སོ། །འདྲིའི་ཡུམ་ལ་རྣམ་པའི་མཆོད་ཉིད་ཅན་ཞེས་
 པ་ནི་ཉེན་འདི་དག་གིས་རྣམ་པ་སྟོམ་པ་དང་མདོའི་བརྫོང་བྱ་རྣམ་པར་འདུས་པ་ལ་དགོངས་
 སོ། །འབྲེལ་པ་གཞན་ལས་དང་པོ་ཉིད་ལ་བཤེས་གཉེན་སྦྱོར་རོ། །

(སྒྲོར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་བཤད་པ།)

གསུམ་པ་(སྒྲོར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་)ལ་(མཆོམས་སྒྱུར་དང་ཙ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས།
དང་པོ་(མཆོམས་སྒྱུར་)ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོར་བ་སྒྲོམ་པ་པོ་བསྟན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲོར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་
གསུངས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་གནས་པ་དང་སྒྲོར་བ་ལགས་ཞེས་བརྒྱ་
བྱེན་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(ཙ་བ་)ནི། སྒྲོར་བ་དེ་ནི་
དབྱེ་གཞིའོ། །དབྱེ་ངོ་ནི། ས་མཆོམས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང་བཅས་པ་ཉི་ཤུའོ། །དེ་དག་གང་ན། གཟུགས་
དང་སོགས་པས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་ཞེན་ནས་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་གནས་པའི་སྒྲོར་བ་སྟེ། བྱང་
ཆེ་གཟུགས་ལ་མི་གནས་པ་དེ་གང་གི་ཆེ་གཟུགས་ལ་མི་གནས་པ་དེའི་ཆེ་གཟུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་གསུངས་སོ། །གཟུགས་སོགས་དེ་ལ་ཞེན་ནས་སྒྲོར་བ་
བཀག་པའི་ཕྱིར་མི་སྒྲོར་བ་ཉིད་སྒྲོར་བ་ཡིན་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་གཟུགས་ལ་སྒྲོར་བར་མི་བྱེད་དེ་གང་གི་
ཆེ་གཟུགས་ལ་སྒྲོར་བར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་གཟུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་
མཐུན་གྱི་བར་ལ་དེ་ལྟར་རོ། །གཟུགས་སོགས་དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་གཞི་ཤེས་
ཀྱི་ཟབ་པའི་སྒྲོར་བ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ཟབ་པོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་
སོགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཏིང་དཔག་དཀའ་བར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ལམ་ཤེས་ཀྱི་གཏིང་དཔག་
དཀའ་བའི་སྒྲོར་བ་སྟེ། གཟུགས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཡུམ་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའོ། །ཞེས་
སོ། །གཟུགས་སོགས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཆད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་མཐུན་གྱི་ཆད་མེད་
པའི་སྒྲོར་བ་སྟེ། གཟུགས་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་ཆད་མེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་ལྷ་ལ་
རྒྱ་མཆོན་གྱི་སྒྲ་སྒྱུར་བས་ནི་མིང་ལྷ་འཕངས་པ་དང་། སྤྲུག་པ་དང་བཙུགས་པ་དང་བཙུབ་ཞེས་ལ་
ཕྱིར་གྱི་སྒྲ་སྒྱུར་བ་ནི་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མཆོན་པ་ཡིན་པས་དོན་བཙུག་གཉིས་ལྷགས་ལ་འཕངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲིར་མདོ་ལས་གཟུགས་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་ཟབ་གཏིང་དཔག་དཀའ་ཆད་མེད་
ཅས་བྱ་བར་མི་སྒྲོད་ན་ཡུམ་ལ་སྒྲོད་པར་གསུངས་པའི་འཐད་པར་དེ་དག་གི་ཟབ་པ་སོགས་གསུམ་དེ་

དག་མིན་པར་གསུངས་པ་ཚན་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོར་བ་དེ་གསུམ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་གསུངས་
པར་ཉི་ལྔ་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་རོ། །གཞན་ཡང་སྟོར་བ་དེ་གསུམ་ཟབ་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་།
སྐྱ་མེད་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པར་ཉི་ལྔ་ལས་སོ། །དེ་ལ་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ནི།
གཞི་ལམ་རྣམ་པའི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་ལ་མི་སྐྱག་པ་སྐྱེ་དཀའ་སྐྱའི་བྱང་པར་གྱིས་ཡིན་ལ། བྱང་ཚུབ་
གསུམ་དང་སྐྱར་བ་ནི། མཁུན་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་ཐ་མལ་བའི་སྟོ་ལས་ཟབ་པ་དང་། ཉན་རང་དང་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་པས་དེ་དག་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་སྟེ་བྱང་ཚུབ་པའི་
དོན་ནི་རྟོགས་པའོ།

ཤུའི་པས་ཐ་མ་གསུམ་ལ་ཡང་སྐྱ་ཁོང་ནས་བཏོན་ཏེ་དེ་ལ་སྟོར་བ་བཀག་ཅེས་པ་དང་སྐྱར་
ནས་ཟབ་གཏིང་དཔག་དཀའ་ཚད་མེད་པ་གསུམ་ལ་སྟོན་པ་བཀག་པ་གསུམ་ཡང་བྱས་ནས་སྟོར་བ་
ཉིར་གསུམ་དུ་བྱེད་དེ། སྐྱར་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལ་བྱངས་པའི་མདོའི་དོན་དུ་བཞེད་དོ། །འབད་པའི་
ཆེགས་ཆེན་པོས་དུས་ལུན་རིང་མོ་ནས་བྱང་ཚུབ་རྟོགས་ཤིང་འཕྲོ་བ་པའི་བྱིར་དེའི་སྟོར་བ་ནི། ལུམ་
ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དངང་བར་འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྐྱག་པར་འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྐྱག་པས་ཟིན་པར་འགྱུར་དུ་
མཆི་བས་སོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལུམ་ཟབ་མོ་ཐོས་པ་ན་སྐྱག་སྟེ་སྤངས་པས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་
སོག་པས་ཆེགས་ཆེན་པོ་དང་ལུན་རིང་པོ་དགོས་པའོ། །ཆོས་ཉིད་ལ་མི་དངང་བ་སོགས་དང་ལྡན་
ཞིང་མི་ལམ་ན་ཡང་བྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བར་
ལུང་བསྟན་འཕྲོ་བ་པས་ལུང་བསྟན་པའི་སྟོར་བ་སྟེ། བྱང་ཆེན་ལུམ་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དངང་བར་མི་
འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྐྱག་པས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་རིང་པོར་མི་
ཐོགས་པར་སྐྱ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་པ་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བར་དེ་ནས་སྐྱ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་པ་འཕྲོ་བ་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ལུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རང་ལ་བྱུང་བ་དེ་འཛིན་པ་སོགས་གྱིས་བྱིར་མི་ལྟོག་
པར་བྱེད་པའི་སྟོར་བ་ནི། ལུམ་འདི་བདག་ཉིད་ལ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་འཛིན་པར་
འགྱུར་ཞེས་པ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བབྱིད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་སྐྱ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་

བསྟན་པར་འགྱུར་བའམ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་འགྱུར་ལེགས་སོ། །ཞེས་སོ། །རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ཆད་གྱི་
ཆོས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲིབ་བ་ནི། བྱང་ཆེན་དེས་དེ་སྟོན་ཆད་ཉན་ཐོས་གྱི་སའམ་རང་སངས་
རྒྱས་གྱི་སས་འདིགས་པར་མི་བགྱིའོ་ཞེས་སྒྲིབ་བྱ་འབྲོག་དགོན་པ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་ནས་
བྱུང་བས་གྲོང་སོགས་གྱི་མཆོན་མ་མཐོང་བ་ན་ཆོས་རྒྱན་སོགས་གྱི་འདིགས་པ་མེད་པའི་དཔེས་
གསུངས་སོ། །ཡུམ་འདྲིན་པ་སོགས་གྱི་ལུང་བསྟན་པ་དང་ཉེ་བ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་
བ་ནི། མི་ཞིག་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ནི་ལྟ་བུར་འགོ་བ་ཡིས། །གལ་ཏེ་ཤིང་དང་ནགས་ཆལ་རི་མཐོང་ད་དུང་
རིང་། །ཅི་སྟེ་རྟགས་མ་མཐོང་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི། །ཉེ་བར་གྱུར་ཏོ་སྟུང་སྟེ་དེ་ལ་སོམ་ཉི་མེད། །ཅེས་
སོ། །དེ་ནི་རི་ཤིང་གི་མཆོན་མ་དང་འབྲ་བའི་མཐོང་སྤང་གི་རྟགས་པ་རགས་པ་རྣམས་ཆོས་མཆོག་ཏུ་
མི་སྒྲིབ་བར་གྱུར་པ་ན་རྒྱ་མཚོ་དང་འབྲ་བའི་མཐོང་ལམ་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་ཤེས་པའོ། །

རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བའི་སྒྲིབ་བ་ནི། དཔྱིད་དུས་བཟང་ལ་སྤོང་པོ་ལོ་མ་ལྷགས་གྱུར་
ན། །ཡལ་གས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་ལོ་འབྲས་མེ་རྟོག་སྒྱུན། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་འདི་སྒྱ་ཡི་ལག་
ཐོབ་པ། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་འབྲེན་པ་རྣམས་གྱི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་¹¹⁴³ །ཅེས་ཏེ་ལོ་འདབ་རྩིང་པ་ལྟ་བུའི་
ཆོས་མཆོག་ཕྱིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་སྤངས་ནས། ལོ་འདབ་གསར་པ་ལྟ་བུའི་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་གསར་
པའི་རྟོན་དུ་གྱུར་པས་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་ཤེས་པའོ། །རྫོགས་བྱང་དུ་སྒྱུར་དུ་བྱང་ཆུབ་པའི་སྒྲིབ་བ་ནི།
དཔེར་ན་བྱད་མེད་སྒྲུམ་གང་སྒྲུག་བསྐལ་ཉེར་གྱུར་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་བཅའ་བའི་དུས་ལ་བབ་ཅེས་
བྲ། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རབ་ཉན། །དགའ་དང་འདུན་པ་སྦྱིད་པས་སྒྱུར་དུ་
བྱང་ཆུབ་རེག་¹¹⁴⁴ །ཅེས་སོ། །སྦྱེ་བོ་ལ་པན་བདེའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཅིང་¹¹⁴⁵ བསྐྱལ་བའི་
གཞན་དོན་གྱི་སྒྲིབ་བ་ནི། བདག་ཀྱང་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ལ་གཞན་ཡང་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱོར་བ་ལ་ཡང་དག་པར་སྒྲུལ་ལོ་ཞེས་སོ། །ཆོས་རྣམས་གྱི་ཡིན་ཚུལ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་མཐོང་

¹¹⁴³ བགའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༣༥ ཞོག ༡༩ ཟླ་ ༡༡

¹¹⁴⁴ བགའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༣༥ ཞོག ༡༩ ཟླ་ ༡༣

¹¹⁴⁵ ཞོལ། ཞོག ༤༥ བ ༤ གཙང་། ཞོག ༤༩ ན ༤ བསྐྱོར་ཞིང་།

བའི་སྒྲོར་བ་ནི། བྱང་ཆེ་ནམ་ག་ཟུགས་ཀྱི་འཕེལ་བ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་། ཆོར་བ་དང་།
འདྲ་ཤེས་དང་། འདྲ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཕེལ་བ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་
བྱང་ཆེན་གྱི་ཡུམ་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་འགྲེལ་བ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ཆོས་
དགར་པོའི་ལས་དང་ཆོས་མིན་ནག་པོའི་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་མི་མཐོང་བའི་སྒྲོར་བ་ནི།
བྱང་ཆེ་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ཞེས་སོ། །ག་ཟུགས་སོགས་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་མི་མཐོང་བ་མི་སྒྲོམ་པའི་
སྒྲོར་བ་ནི། བྱང་ཆེ་གལ་ཏེ་ག་ཟུགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅེས་བྱ་བར་འདྲ་ཤེས་པ་མེད། ཆོར་བ་འདྲ་
ཤེས་འདྲ་བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་ཅེས་བྱ་བར་འདྲ་ཤེས་པ་མེད་ན་ཡུམ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ག་ཟུགས་སོགས་དང་དེའི་མཆན་མ་དང་དེའི་རོ་བོར་མི་
ཞེན་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲོར་བ་སྟེ། བྱང་ཆེ་ག་ཟུགས་སུ་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ག་ཟུགས་ཀྱི་
མཆན་མར་དང་ག་ཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅེས་སོ། །ཤུལ་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་
རེ་འཛིན་སོགས་གསུམ་གྱིས་ག་ཟུགས་དང་མཆན་མ་སོགས་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པར་བཤད་དོ།

འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དུག་གཞན་ལ་སྦྱིན་པའི་སྒྲོར་བ་ནི། ཡུམ་ནི་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བོ་སྟེ། རྒྱན་
དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལན་ཅིག་སྤྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་དང་། སྤྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་དང་
དག་བཅོམ་པ་ཉིད་དང་། རང་བྱང་ཚུབ་ཉིད་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་
རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པས་སོ། །ཞེས་སོ། །གནས་ངན་ལེན་སྤྲོ་མོ་དག་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོར་བ་ནི།
ཡུམ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པའི་སྤང་བོ་ལགས་སོ་ཞེས་སོ། །རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲས་བུ་བར་
ཆད་མེད་པས་ཞག་ནས་ལོའི་བར་གྱིས་འདྲི་བ་སོགས་ལ་བརྩོན་པ་མི་གཏོང་བ། ས་མཆམས་ཀྱི་སྒྲོར་
བ་ནི། གལ་ཏེ་སྒྲ་བ་གཅིག་གིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་བཅང་བར་བྱ་བ་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
དང་ཁ་ཏོན་དུ་བྱ་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ནའང་དེས་དེ་བཞིན་དུ་
བསྒྲོམ་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ལོའི་བར་གྱིས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ནའང་དེས་

དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ལོ་པན་ཆད་མ་སྒྲོམ་པ་ནི་དེ་
ཙམ་གྱིས་དུས་ཚིགས་སྒྲོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལོ་ཉིད་སྒྲར་འཁོར་བས་སོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྒྲིབ་བའི་ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་པར་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་(སྒྲིབ་
བའི་ངོ་བོ་)ལ་གཉིས། སྒྲིབ་བ་སྐྱེད་ཚུལ་དང་། སྐྱེས་པའི་སྒྲིབ་བའོ། །དང་པོ་(སྒྲིབ་བ་སྐྱེད་ཚུལ་)ནི།
ནམ་ཀུན་གྱི་སྒྲིབ་བ་དེ་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྟོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། མི་གནས་པའི་སྒྲིབ་བ་
ནས་ཆད་མེད་པའི་སྒྲིབ་བ་ལ་བྱག་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ནོ། །དེ་གང་ན། གཟུགས་སོགས་ལ་མི་གནས་པ་སྟེ་
ཞེན་ནས་གནས་བྱར་མི་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དེའི་མིང་ནི་དང་པོ། །གཟུགས་སོགས་དེ་དག་
ལ་ཞེན་ནས་མི་སྒྲིབ་བ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྒྲིབ་བ་ཡིན་པའི་དོན་དེའི་མིང་ནི་གཉིས་པ་སྟེ།
གནས་པ་དང་སྒྱུར་བྱར་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་དབྱེད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
གྱིས་སོ། །དེ་གཉིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་ཞེན་པ་འགོག་པས་གནས་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་བཀག་པ་
ཞེས་བྱའོ། །ནམ་གངས་སུ་ན་གཟུགས་སོགས་སྒྱུར་བྱའི་གནས་སུ་མེད་པ་དང་། དེར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཐ་
སྟོན་དུ་སྒྲིབ་བ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ཡང་མདོའི་དོན་ནོ། །གཟུགས་སོགས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཟབ་པ་དང་། གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་། ཆད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་དོན་དེའི་མིང་
གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བྱི་མ་གསུམ་སོ། །ཟབ་པ་སོགས་གསུམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་
སྒྲོམ་བྲལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་གནས་པ་མི་དམིགས་པ་དང་རང་
བཞིན་གྱིས་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་མཐའ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་དོན་གྱིས་ཞེས་ཟབ་སོགས་གསུམ་གྱི་རྒྱ་
མཚན་དུ་སྒྱུར་བའི་དགོངས་པ་ནི། གཞི་ཐ་སྟོན་དུ་ཉིན་ཡིན་ཡང་¹¹⁴⁶དོན་དམ་པར་གནས་བྱར་མེད་
པ་དང་ལམ་ངེ་མ་དང་བཅས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནམ་པ་ཆད་ཆད་པ་མེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་རྟོགས་ཞེས་པ་སྟེ་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཡང་སྒྲིབ་བ་ནི་
རྒྱན་སྒྲུང་མ་མཐོང་བར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་སྟེ་གསུངས་པ་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་མ་ཞེན་པར་བྱས་ཏེ་

¹¹⁴⁶ ཞོལ་ ཤོག ༩༡ ན ༣ གཙང་། ཤོག ༩༠ བ ༣ ཡིན་ཀྱང་

སྒྲེ་མེད་གསུམ་བསྐྱོམས་ན་ཟབ་པ་སོགས་གསུམ་རྟོགས་པའི་སྒྲོར་བ་རྣམས་སྒྲེའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། གང་གི་ཆེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཟབ་བོ་སྟམ་དུ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་
 ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་གནས་པ་དེའི་ཆེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཟབ་པའི་སྒྲོར་བ་
 འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་གང་གི་ཆེ་ཟབ་བོ་སྟམ་དུ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་དུ་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་ཟབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་གནས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་དང་གནས་པ་བཀག་པས་ཟབ་
 མོའི་སྒྲོར་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའོ།¹¹⁴⁷ །དེ་བཞིན་དུ་གཏིང་དཔག་
 བཀའ་བ་དང་ཆད་མེད་པའི་སྒྲོར་བའི་དོན་དག་ཀྱང་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བརྗོད་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་(སྒྲེས་པའི་སྒྲོར་བ་)ནི། སྒྲར་གྱི་ཐབས་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོར་བ་ནི་བཙེ་ལྟའོ། །དེ་
 དག་གང་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་གཏིང་དཔག་དཀའ་ཆད་མེད་པ་གསུམ་ལ་སྐྱག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་སོགས་
 པས་དངང་བ་ཀྱན་ཏུ་སྐྱག་པ་སྒྲེ་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྟན་པ་དེའི་མིང་ནི་ཆེ་གས་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་མོ་
 ཞིག་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བའི་སྒྲོར་བའོ། །འདི་ལས་དང་པོ་པའི་སར་བཞེད་པས་
 ཆེ་གས་ལམ་ནས་བཞག་ལ། དེ་ཡང་དེ་ལ་དབང་པོ་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་བརྟུལ་པོ་འབའ་ཞིག་ལ་བྱ་སྟེ།
 འདི་སྒྲོར་བ་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་འགལ་ཆ་སྐྱག་པ་དེ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་འདིས་ཆེ་གས་ཆེན་པོས་
 འཛོལ་ལ་ལྟག་མ་རྣམས་གྱིས་བདེ་སྐྱག་ཏུ་འཛོལ་བོ། །དེའི་ཕྱིར་མ་ཞེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་
 གསུམ་རྟོགས་པ་ནི་བདུན་པ་ནས་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས་མིང་ནིའི་བར་སྤྱ་མ་རྣམས་གྱི་མཇུག་དང་།
 སྒྲོར་བ་ཞེས་ཕྱི་མ་རྣམས་གྱི་མཐར་སྒྲར་ཞིང་སོགས་ནི་མཐའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤེར་ཕྱིན་ནི་སྒྲེ་མེད་གསུམ་ལ་མི་སྐྱག་མི་དངང་ཀྱན་ཏུ་མི་སྐྱག་པ་ནི་ལུང་བསྟན་པ་
 འཛོལ་པ་དང་། འདི་ཆེ་གས་ལམ་པ་དབང་རྣམ་དང་རྟོད་ནས་ཏེ། ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སོམ་ཉི་མེད། །ཅེས་
 སོ། །ཡུམ་ཐོས་ནས་ཡང་དག་པར་འཇིན་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་

¹¹⁴⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༡༡ ཤོག ༡༣༣༩ ཟླེད། ༥

ཉིད་དང་། འདི་ཅེ་མོ་ནས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལྡན་པར་འགྲོ་ཉིད་དང་། །ཞེས་སོ། འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་གྱི་
 ཆོས་སོ་གཉིས་སྒྲོང་བ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་ནམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་སྒྲིེད་པ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། འདི་
 བཟོད་པ་ནས་ཏེ། གཞན་གྱིས་བགྱི་བར་མི་བརྟུབ་དང་། །ཞེས་སོ། །རྟག་ཏུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲོས་བྲལ་
 གྱི་ཆོས་སྒྲོམ་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དེ་འཛིན་འཆང་སོགས་བྱེད་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། འདི་ཆོས་
 མཆོག་ནས་ཏེ་མཐོང་ལམ་ལ་བར་མ་ཆད་དུ་སྒྱུར་བས་སོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐག་པ་མེད་པའི་ཆོས་
 གསར་དུ་ཐོབ་པའི་རྟེན་དང་། དེ་ཕྱིན་གྱི་ཐག་མེད་སྒྲིེད་པའི་རྟེན་ནི་ཡང་དག་པར་མངོན་པར་རྫོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བ་དང་། འདི་མཐོང་ལམ་ནས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ལ་ནི་ཉེ་བར་དང་ཞེས་དང་། ཐག་མེད་
 གསར་པར་བཤད་པས་སོ། །སྒྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་མོངས་སྒྲུལ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་ནི་
 སྒྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། འདི་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་ཏེ། རྒྱུད་ལྔ་
 ལས། ས་བདུན་རྗེས་འབྲེལ་བྱི་མ་རྣམས། །མངལ་སྐབས་བྱི་མ་དག་དང་མཚུངས། །མངལ་སྐབས་བྲལ་
 འབྲེལ་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་བཞིན།¹¹⁴⁸ །ཞེས་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་བྱི་མ་རྣམས་བཅའ་
 བར་ཉེ་བའི་མངལ་སྐབས་ལྟ་བུ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་མངལ་སྐབས་
 ལས་གྲོལ་བ་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུར་གསུངས་ཤིང་། འདི་མདོ་ལས་སྐྱམ་མ་བཅའ་བར་ཉེ་
 བའི་དཔེས་གསུངས་པས་སོ། །སྤྲ་མར་ས་དང་པོ་བཤད་ཀྱང་འདིར་བྱང་ཆུབ་ཉེ་བ་དེ་ལ་བཤད་ཐེན་
 པས་ས་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་ངོ་།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཅིང་གཞན་ཡང་དེ་ལ་འགོད་པ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དང་། ཡོན་སྒྲིན་ལ་
 འཕེལ་འགྲིབ་མཐོང་ཡང་ཆོས་ཉིད་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་དང་སྒྲིེད་འགག་ཀྱན་བྱང་སོགས་མི་མཐོང་བ་ནི་
 འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པ་དང་། འདོད་ཁམས་དང་ཁམས་གཉིས་དེ་དག་སོགས་གསུམ་དུས་གསུམ་
 སོགས་སྐྱ་མི་དམིགས་པ་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་། སོགས་པས་ཁམས་གསུམ་ལ་སོགས་
 པར་མི་དམིགས་པ་དང་། གཟུགས་དང་སོགས་པས་ཆོར་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ། བསམ་གྱིས་མི་

¹¹⁴⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེལ། ༥༠ ཞོག ༤༥༠ ཟླ་དང་། ༡༥

ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་དང་། གཞུགས་བསམ་དུ་མེད་པས་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་མེད་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ལ་
 བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པ་འགོག་པ་དང་འབྲས་བུ་གཟུགས་དང་གཟུགས་དེའི་མཚན་མ་རྒྱ་དང་
 དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་ཆོར་སོགས་ཀྱི་ཡང་དེ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
 དངོས་པོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ། །རྣམ་གངས་སུ་¹¹⁴⁹ནི་འདི་དག་གཟུགས་སོ་ཞེས་སྒྲི་ཙམ་དུ་དང་།
 འདི་དག་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་བྱེད་མཚན་མ་ཞེས་མཚན་ཉིད་དུ་དང་། འདི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་
 མཚན་གཞིར་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ། །དེ་ལྟར་གཞན་དོན་བྱེད་པ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་རྟོགས་
 བ། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པ། ཆོས་ཉིད་དུ་མི་རྣམས་པ། ཆོས་ཅན་དུ་མི་རྟོག་པའི་ཆ་ནས་སྤར་
 བཞག་པ་དེས་¹¹⁵⁰བརྒྱད་པ་ནས་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། རྣམ་ཀུན་དོན་ཡོད་ཤེས་པར་
 བྲ།¹¹⁵¹ཞེས་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་ཤིང་། བྲེ་
 འཕེལ་མེད་པའི་དོན་དང་རྣམ་པ་མི་རྟོག་པ་ལ་དབང་བའི་རྟོན་དུ་གསུངས་པས་སོ། །འབྲས་བུ་དང་པོ་
 རྒྱན་ཞུགས་དང་ལྟག་མ་རྣམས་མཐོང་བ་སྟེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ནི་འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིན་པ་དང་། འདི་
 ས་དང་པོ་ནས་ཡོད་ཀྱང་དགུ་པ་ནས་སོ་སོ་རིག་བཞི་ཐོབ་པས་དེའི་སྟོན་ས་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་
 པས་གཙུག་པོ་དེ་ལ་བཞག་གོ། །གཟུགས་དང་ཆོར་བ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པར་བསྟོམས་
 པས་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བའི་རྒྱར་རྒྱར་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། འདི་ས་བཅུ་པ་ནས་ཏེ་མཚོག་ཏུ་རྣམ་པར་
 དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་གསུངས་ལ་སྤྲ་མ་རྣམས་མཐར་མ་ཐུག་ཅིང་སངས་རྒྱས་སར་སྦྱོར་བ་མེད་
 པས་སོ། །ཡུམ་འཁྲི་བ་སོགས་ལ་ལོ་སྟོར་དུ་དང་རྒྱ་བ་དང་ཞག་ཏུ་མངོན་པར་བཅོན་པ་མི་འདོར་བ་ནི་
 ས་མཚམས་ལའང་ས་མཚམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའོ། །འདི་ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་ཏེ་བརྒྱད་པ་
 ཡན་ཆད་ནི་དེ་ལྟར་ས་མཚམས་ཀྱིས་བྲེ་ནས་བྲེད་མི་དགོས་པས་སོ། །འདི་ནི་སྦྱོར་བ་བཅུ་བཞིའི་
 རྒྱར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟེད་ཚུལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྲས་པའི་སྦྱོར་བ་ལྷ་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་དུ་སྟེས་
 པའི་སྦྱོར་བ་བཅོ་ལྔ་སྟེ་སྦྱོར་ན་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤེས། །དེས་ན་སྦྱོར་ལམ་དུ་བཞག་པ་བཞི་ལ་ལུང་བསྟན་མ་

¹¹⁴⁹ ཞེས། ཤོག ༤༩ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༥༩ ན ༥ རྣམ་གངས་སུ་ན་

¹¹⁵⁰ གཙང་། ཤོག ༥༩ ན ༦ དེ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཏེ།

¹¹⁵¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༡༠ ཤོག ༤༤༩ ཟླ་ ༡༦

ཐོབ་ཅིང་དེ་ལ་ཉེ་བར་གསུངས་པས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དེ་དག་འཛོལ་པ་མི་འཐད་ལ། བྱང་ཆུབ་ཉེ་བ་
མཐོང་ལས་ནས་བཞག་ཅིང་སྒྲོར་ལས་དུ་སྐྱེ་མེད་གསུམ་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ངེས་པ་ཐོབ་པས་མི་སྐྱག་པའི་
ཕྱིར་སྒྲོན་གྱི་མཁས་པ་འབྲེ་ཨར་གྱིས་བཙེ་ལྷའི་ས་མཆམས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཉིད་རིགས་སོ། །བྱད་རྩ་
ཕྱིས་ས་མཆམས་དེ་ལྟར་བྱས་པར་འཆད་པ་ནི་དེའི་འབྲེལ་པ་ན་མེད་ལ་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་
སུ་བྱེད་ནའང་ཉི་ཤུ་པ་གནས་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་ནི་བྱད་རྩ་ཕྱིའི་ནོར་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའོ།

གཉིས་པ་(བྱད་པར་དཔྱད་པ་)ནི། སྒྲོར་བ་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་ལས། འདི་ལྟར་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པས་གནས་པ་མི་སྒྲོར་བའི་སྒྲོར་
བ་ལ་མངོན་པར་བཙོན་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་ཟབ་པ་ཉིད་དང་གཉིང་དཔག་དཀའ་བ་
ཉིད་དང་ཆད་མེད་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོར་བ་བྱེད་པ་ཉིད་
གྱིས་ན་¹¹⁵²ལས་དང་པོ་པས་ནི་ཆེགས་ཆེན་པོས་འཛོལ་བོ། །དེ་ལས་གཞན་པས་ནི་ལུང་བསྟན་པ་
དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་བདེ་སྐྱག་ཏུ་ཐོབ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྲེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་མངོན་
པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལ་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་དང་སྒྱུར་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་
འགྱུར་བའོ། །དེ་ནས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་འཕེལ་བ་མེད་པ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ནས་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱིད་དང་། གཟུགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་ལ་སོགས་པའི་
བྱད་པར་ལ་འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི། འབས་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱན་
པས་མཆོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་བ་ནི་སྤྲ་མ་ཁོ་ནར་ལོ་སྒྲོར་གྱི་སྒྲོར་བས་
སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་པས། སྒྲོར་བའི་གོ་རིམ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་བྱེ་བ་ནི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐྱེ་རིམ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དང་པོ་
ལྷ་དྲུག་པའི་གོང་དུ་སྐྱེས་པར་མི་བརྒྱང་སྟེ། གཞན་དུ་ན་དྲུག་པ་ལས་དང་པོ་བའི་སྒྲོར་བར་མི་བྱང་

¹¹⁵² རྟོག་ཤོག ༩༩ བ ༡ ཉིད་ཀྱིས་ནི་

བས་སོ། །དེས་ན་སྤྲུལ་ལྷས་སྟོར་སྟོར་བ་སྟེད་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་སྟེད་པ་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་མ་ཞེན་པ་
དགོས་པས་དང་པོ་གཉིས་དང་ཡུལ་ཏྲོགས་ཚུལ་གསུམ་འབྱུང་བར་དེ་ནས་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏོ།།

ས་མཆོམས་ལ་ཡང་ཀུ་ལྷ་ར་གྲིས་དེ་ལ་དང་པོ་ལྷ་ནི། ཆོགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་ལ། བཙོ་ལྷ་
ནི་སྟོར་ལམ་ནས་ས་བཅུ་བའི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། འདིར་ཡང་སྟོར་
བཞི་ཉི་ཤུ་ཞེས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་ཆར་གྱིས་སྟན་མོང་
དུ་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།¹¹⁵³ །ཞེས་སྟོར་ལམ་ལ་བཞག་པ་གཉིས་མི་
འཐད་པ་ཏྲོགས་སྤྲུལ། ཤེར་འབྱུང་གིས་དེ་ལྷར་ན་སྟོར་བའི་ལམ་ལ་རྣམས་པ་ལྷ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་
གཅིག་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཆུང་དུ་འེ་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་བས་དགུ་དང་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་ལ་
གསུམ་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་གཉིས་ཏེ་དེ་ལྷར་ཏྲོགས་པའི་རིམ་བས་ལམ་ལྷ་བསྐྱུས་པའི་
སྟོར་བཞི་ཤུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།¹¹⁵⁴ །ཞེས་མཐོང་ལམ་དུ་དུག་པ་དང་སྒྲོམ་ལམ་དུ་ཐག་མེད་གསར་པ་
དང་རྒྱན་མཐར་ས་མཆོམས་བཞག་པ་ཆེར་ནོར་རོ། །སྤྲུལ་རྣམས་རང་བཞིན་ལྷ་གནས་སྐབས་བཅུ་
བཞི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཉི་ཤུ་པར་འཛོག་པ་ཡང་བཏགས་ན་མི་འཐད་དེ། སྟོར་བ་དང་པོ་ལྷའི་གནས་
སྐབས་ཡིན་ན་དུག་པར་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྟོར་བར་གསུངས་པ་དང་ཡུལ་ལ་སྐྱག་
པ་སྟེ་བས་སོ། །རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་སྟེ་ཞེན་པ་འགོག་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་ན་དང་པོ་གཉིས་རང་
བཞིན་དང་ཡུལ་ཏྲོགས་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་ན་དེ་འོག་གསུམ་རང་བཞིན་དུ་བཞག་དགོས་པས་སོ།།

¹¹⁵³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེའ། ༡༩ ཤོག ༤༦༡ ཟེང་། ༡༥

¹¹⁵⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེའ། ༡༩ ཤོག ༤༤༥ ཟེང་། ༡

(ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།)

བཞི་པ་(སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་འགྲེལ་ཆོས་)ལ་བཞི། ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན། རོར་བྱ་སྦྱོན། ཤེས་བྱ་མཆོན་
 ཉིད། རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནོ། །དང་པོ་(ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན་)ལ་(མཆོམས་སྦྱར་དང་ཅ་བ་
 དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྦྱར་)ནི། སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་དེ་དག་གི་པན་
 ཡོན་དུ་སྦྱར་བའི་ཡོན་ཏན་གསུངས་ཏེ། ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སྟེ་ཤེས་པ་སྦྱོན་དུ་བཏང་ན་དེའི་རྒྱ་སྦྱོར་བ་
 རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པས་སོ། །མདོའི་འགྲེལ་ནི། སྦྱོར་བ་ཐ་མའི་ཆེ་སྦྱོར་བ་སྦྱོམ་པ་པོ་ལ་
 བདུད་གྱིས་བར་ཆད་བྱ་མི་རུས་པར་གསུངས་པ་ལ་དེ་གང་གི་མཐུ་ཡིན་པ་དེས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་
 སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། ཡོན་ཏན་རྣམས་པ་བཅུ་བཞིའོ། །དེ་གང་ན། བདུད་གྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་དང་
 སོགས་པས་ངེས་པར་འཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བར་རོ། །དེ་ལ་བཅུ་གསུམ་གྱི་མིང་ཅ་བར་མ་བྱང་ཡང་
 འཕགས་པས་མདོའི་དོན་སྒྲངས་ནས་མིང་འདོགས་མཛད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་འབྲང་
 རོ། །འདི་དག་ལམ་གང་ན་ཡོད་པ་ལ་ཀུ་སྒྲ་ར་བློ་ནི། བཞི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ནས་བཅུ་ས་བཅུ་ལ་འདོག་
 པར་འདོད་པ་ནི་བཅུ་བཞིའི་གྲངས་སྒྲིག་པ་ཅམ་ཤེས་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་སྒྲུང་རོ། །འོན་ཀྱང་ཆོག་གསལ་
 ལས། ཡོན་ཏན་འདི་དག་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་བཅུ་མས་ཏེ་ལྷན་མོད་གྱི་ལེགས་པར་འབྱོར་བ་ནི་
 རྫོད་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟར་ཁས་སྒྲང་རོ། །ཁ་ཅིག་སྦྱོན་རྣམས་སྦྱོར་བ་མི་སྦྱེ་
 བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་ཡོན་ཏན་འདི་དག་སྦྱོར་བ་སྦྱེ་བའི་རྒྱར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཉི་
 ལྟངས་ལས། སྦྱོར་བའི་པན་ཡོན་བཤད་ཟེན་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟར་སྦྱོབ་དཔོན་ཡང་པན་ཡོན་དུ་བཞེད་པས་དེའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རུས་པ་དང་རུས་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བས་སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་དེ་ལ་ནི་བཅུ་བཞི་
 ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་པ་བཅུ་གསུམ་པ་གཉིས་ལ་བྱེད་པར་མེད་
 པས་རྒྱ་འབྲས་སུ་རིགས་བྱིན་གྱིས་སྦྱར་བ་མི་འཐད་པར་བྱས་ནས་མིང་དོན་དང་སྤྲ་མ་རྣམས་གང་
 ཟག་དང་བྱི་མ་རྣམས་སྦྱོར་བའི་འབྲས་ལྟོག་ཏུ་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་སྤྲ་མ་འབྲས་བུ་དང་བྱི་མ་རྣམས་རྒྱར་

བྱས་ནས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞིར་སོ་སོར་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཕྱི་མ་བཅུ་
བཞི་སྟོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་ཞེས་གང་ཟག་གི་འབྲས་ལྗོག་ཏུ་བཤད་ཅིང་དང་པོ་གཉིས་ལྟ་བུ་
མིང་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་བཞི་པ་ལྟ་བུ་མིང་དོན་གོ་བསྟོག་པ་ཡང་སྤང་བ་དང་། འགྲེལ་པར་སྤྲ་མ་བཅུ་
བཞི་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཡོན་ཏན་སྟུར་བས་འོག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དུ་བྱས་ན་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞིར་མ་
ངེས་པར་འགྱུར་ལ་འདོད་ན། སྟོར་བ་ཉི་ཤུ་སོགས་སུ་ཡང་མ་ངེས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ།

དེས་ན་སྟོར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་བགྱང་རྒྱ་ནི་དང་པོ་བཅུ་བཞི་ཡིན་ལ། སྟོར་བའི་པན་ཡོན་ལ་དེ་
དག་ཏུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྟོར་བ་སྟོམ་མཁན་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སོགས་འོག་མ་བཅུ་
བཞི་པོ་དེ་དག་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་བྱིན་ཅི་མ་འོག་པའི་སྟོར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་
འབྱུང་ཞིང་འཐོབ་པས་ཞེས་པ་སྟེ། སྟོམ་པ་བསྐྱུང་མཁན་ལ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་པན་ཡོན་
འབྱུང་བས་དེ་གཉིས་སྟོམ་པའི་ཡང་པན་ཡོན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་སྤང་དུ་ཡང་འོག་
མ་རྣམས་ཐོབ་པས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཞིང་ལྡན་པར་བཤད་པ་ལ་ཡང་ཚུལ་འདི་རིག་པར་
བྱའོ། །བཞི་པོ་དེ་གང་ན། སྟོར་བ་སྟོམ་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
ཡོན་ཏན་ནི་དང་པོ་སྟེ། དུམ་ཟབ་མོ་འདི་འདི་བ་དང་སྟོན་པ་དང་འཆང་བ་དང་སྟོག་པ་དང་ཁ་ཏོན་བྱེད་
པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྟོམ་པ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་
རྣམས་ཀྱི་མཐུས་བདུད་སྟེག་ཏོ་ཅན་གྱིས་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་
རིའི་བྱ་སྟོགས་བཅུ་ཉུག་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆད་མེད་གངས་མེད་པ་དག་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆད་མེད་གངས་མེད་པ་དེ་སྟེད་ཅིག་བཞུགས་
ཤིང་འཆོ་སྟོང་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་སྟེད་ཀྱང་བྱང་ཆེན་དུམ་ཟབ་མོ་འདི་འདི་བ་ནས་
སྟོམ་པ་ལ་དགོངས་པ་མཛད་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྟོར་བ་བྱུང་བར་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་མཁྱེན་པ་ནི་གཉིས་པ་དང་། སྤྲ་མའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་
སུམ་དུ་མཛད་པ་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་ནི་སྟོར་བའི་རུས་པ་རྒྱང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་
དཔེར་ན་དགའི་མཆོན་བཅག་པ་དང་། གཉིན་ལ་གོ་བསྟོན་པ་དང་། ལག་ཏུ་མཆོན་ཆ་གཏད་དེ་དཔལ་

སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ནི་བཞི་པ་དང་།
 སངས་རྒྱུ་དང་མི་འབྲུལ་བའི་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་སོགས་པས་བདེ་འགོར་སྐྱེ་བའི་པན་ཡོན་ཆེ་བ་
 འཆང་རྒྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་ལས་འདས་རྗེས་སུ་ཡང་གཞན་དོན་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་སྦྱོན་
 པ་ཆེ་བ་ནི་ལྟ་བུ་དང་། བར་ཏ་ནི་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཡུམ་དར་བར་དབྱེད་པའི་གནས་སུ་ཡུམ་འདྲི་བ་
 སོགས་ནི་དྲུག་པའོ།

འདིར་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདས་ནས་ཡུམ་འདྲི་སྟོ་ཕྱོགས་དང་དེ་ནས་ཡུལ་བར་ཏ་
 ནི་དང་། དེ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་དར་བར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་མདོ་དག་ལས། ལྟ་བུ་བརྒྱ་བ་ཐ་
 མ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྟོ་ཕྱོགས་ནི་ཨོད་བའི་ཡུལ་དང་། སིང་ལྷ་ལའི་སྤིང་ལ་སོགས་
 པའོ། །བར་ཏ་ནི་སྟོ་བྱང་གཉིས་ཀྱི་བར་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་སོ། །བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བོད་ཡུལ་
 ཡན་ཆད་ཨུ་རྒྱ་རྒྱུ་དང་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་མན་ཆད་དོ། །སྟོ་བྱང་ནི་དོ་རྗེ་གདན་ལ་སྟོས་ནས་འཛོག་པར་འདོད་
 དོ། །གཞན་ནི་བར་ཏ་ནི་¹¹⁵⁵ནི་ཤར་ཕྱོགས་དང་བྱང་གི་ཕྱོགས་རྒྱ་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཆད་
 དོ། །ཁ་ཅིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདས་ནས་མགོན་པོ་སྐྱེ་བའི་སྟོ་ཕྱོགས་ནས་ཡུམ་དར་བར་
 བྱས་པས་དང་པོར་དེར་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་དང་དེ་ནས་རྒྱ་དང་བོད་ལ་སོགས་པར་དར་
 པའོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ལྟ་བུ་ཐ་མ་ཞེས་པ་ནི་བསྟན་པ་ལོ་ལྟ་སྟོང་གནས་པ་ལ་བྱེད་བྱེད་དུ་བྱས་པས་
 ལྟ་བུ་བ་ཐུག་བུའོ། །དེ་རེ་རེ་ལ་ལེའུ་རེ་རེར་བྱས་པས་བུ་སྟེ། ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་།
 ལུང་གི་ལེའུ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དེ་ཡང་དག་བཅོམ་བྱིར་མི་འོང་རྒྱུ་ཞུགས་ཀྱི་ལེའུ་
 གསུམ་དང་། ལྷག་མཐོང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཚུལ་གྱིས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་དང་། མདོན་པར་མདོ་སྟེ་འདུལ་
 བའི་ལེའུ་གསུམ་སྟེ་དགུ་དང་། ཏྲགས་ཅན་གྱི་ལེའུ་འོ། །ཁ་ཅིག་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་
 པ་ན་ལྟ་བུ་བ་གཉིས་ལས་སྐྱ་མ་ལ་ནི་གཟུགས་སྟོབས་ཤེས་རབ་སོགས་འཕེལ་ལ། ཕྱི་མ་ལ་ནི་དེ་
 དག་འགྲིབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཀྱི་མཐའ་བསྟན་པ་འགྲིབ་པའི་དུས་ཀྱང་ལྟ་བུ་བ་བྱི་མ་དང་འབྲ་

¹¹⁵⁵ ཞོལ་ ཤོག ༥༩ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༥༦ ན ༡ བར་ཏ་ནི་

བས་ལྟ་བུ་ཐ་མ་ཞེས་གདགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་སྟངས་ལས་ཉིས་སྟངས་ལྟ་བུ་ནི་གནས་པ་དང་ཉིས་
 སྟངས་ལྟ་བུ་ནི་འགྲིལ་བའི་དུས་ཡིན་པས་དེ་གནས་དུས་ལ་མི་བབྱང་ངོ། །དེས་ན་ལྟ་བུ་ཐ་མ་ནི་དེ་
 བཅུ་ཡོད་པའི་ཐ་མ་ལ་མི་ཟེར་གྱི་འགྲིལ་བའི་དུས་ཙམ་ལ་འོ་ཞེས་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཞི་བ་འཆོའི་བཞེད་
 པ་སྟེ། གཞོད་འཛོམས་ཆེ་བར། དེ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་གནས་པའི་དུས་ལོ་ཉིས་
 སྟངས་ལྟ་བུ་འགྲུར་ཏེ་ལྟོ་ཀ་འདི་དང་འགལ་བར་སྒྲུང་བ་ཤན་ཏ་ར་གྱི་ཏའི་བསམ་པ་ནི་དག་བཅོམ་
 པའི་ལེ་ལུ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལེ་ལུའི་བར་ལ་དམ་པའི་ཆོས་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་བསམས་པ་ཡིན་
 ཏེ། འཆད་པའི་ལུགས་ལ་ལ་ཇི་སྐད་ལ་ལ་ཇི་སྐད་དུ་འཆད་དེ། སྤྱིར་ལོ་ལྟ་སྟངས་མ་ཐུན་ནོ་ཞེས་རང་
 ལུགས་དང་གཞན་ལུགས་གཉིས་བྱས་སོ།།

འདིའི་རང་ལུགས་དང་མན་ངག་རྗེས་འབྲང་མ་ཐུན་ལ། འུ་ཉི་པས་ཀྱང་ལོ་ལྟ་སྟངས་གནས་པར་
 བཤད་དོ། །གཞོད་འཛོམས་ཆུང་བར་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་ལ་བྱེར་འོང་རྒྱན་ཞུགས་གཉིས་ཀ་འཛིན་ལ་
 མིང་འདོགས་ཀྱང་དང་པོ་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་གཉིས་ཐོབ་པ་མང་བས་ཆོས་རྟོགས་ཤིང་
 འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མང་བའི་ཆོགས་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ལ་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་ཞིང་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པ་
 དང་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་ཞིང་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་མང་བས་སྦྱབ་པ་དང་
 ལྡན་པའི་དུས་ཆོགས་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ལ་སྡེ་སྟོད་གསུམ་དར་བར་འགྲུར་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་སྡེ་སྟོད་གསུམ་ལ་བཞེན་ཞིང་ལུང་ལ་སྟོད་པ་མང་བས་ལུང་གི་ཆོགས་
 དང་། ཐ་མ་ལ་སྡེ་སྟོད་གསུམ་ཡང་བཅན་པར་མི་བྱེད་ཆོས་སྟོད་པ་ནམས་ཀྱང་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་
 བཞིན་དུ་ལེགས་པར་ཉམས་འོག་ཏུ་མ་ཆུད་པར་མཆན་མ་ཙམ་ཞིག་སྟོད་པ་མང་བས་མཆན་མ་ཙམ་
 གྱི་ཆོགས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གཞན་ཡང་མདོ་ལས། འུ་རིའི་བྱས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱང་
 རྟོགས་སུ་ཡུམ་ལ་སྟོད་པ་ཅི་ཙམ་འབྱུང་ངེས་པའི་ལན་དུ། དེར་བྱང་སེམས་མང་དུ་འབྱུང་མོད་གྱི་
 ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་འཛིན་པ་ནས་སྒྲོམ་པའི་བར་ནི་ཉུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡུམ་འདི་བ་སོགས་
 མང་ཡང་དེར་བཤད་པའི་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་བྲལ་ལ་མོས་པ་ཉུང་བར་འཆད་པ་ནི་

ཤིན་ཏུ་མང་¹¹⁵⁶བར་སྒྲུང་ངོ་། །ཕྱིན་དྲུག་སོགས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་ནི་བདུན་པ་དང་། ཆེ་འཕོས་ནས་ཀྱང་རྫོགས་བྱང་ལས་བརྒྱམས་པའི་གཏམ་སྟེ་མེད་སྟེ་བའི་
 སྟེ་བྱ་ཉིད་ནི་བརྒྱད་པ་དང་། བདུད་དང་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱིས་རྫོགས་བྱང་ལས་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ནི་དགུ་པ་
 དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཉན་རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་གི་སྦྱིན་སོགས་སྟེ་བའི་
 བརྒྱ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་རིམ་བཞིན་དུ་དེ་དངོས་སུ་སྦྱབ་
 པ་ནི་བརྒྱ་གཅིག་པ་དང་། རྣམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཆང་རྒྱ་བ་ཉིད་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་
 བརྒྱ་གཉིས་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་བདོག་པ་འབྲས་བཅས་སྟེར་བའི་སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྦྱབ་པ་ནི་
 བརྒྱ་གསུམ་པ་དང་། ཆེ་བརྗེས་ཀྱང་ཡུམ་ངེས་པར་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བར་རྣམས་
 ཉེའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་ཞེས་བར་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ངོ་།།

སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་དེ་དག་ཏུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྦྱོར་བ་སྟོམ་པའི་སྐབས་སུ་
 ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོར་སྦྱར་ངོ་། །བདུད་ཀྱི་མཐུ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་
 ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྦྱོར་བ་ཡུམ་ལ་སྐྱག་སོགས་དང་བྲལ་བ་སྟོམ་པ་
 ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་སྦྱོར་བ་སྟོམ་པ་པོ་ལ་འབྱུང་ཞིང་འཕྲོ་བ་པས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་པར་བྱིན་འོག་མ་
 རྣམས་ཀྱི་འང་མཐར་ངོ་། །སྦྱོར་བའི་རྣམས་པ་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགོངས་པ་
 དང་། དེ་བྱུང་པར་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་སྦྱར་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དང་། ཡུམ་གྱིས་ཉེ་བཅངས་ཤིང་མཆོད་པའི་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། སྦྱིབ་གཉིས་ཀྱི་གཉན་པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་རྣམ་མཐུན་གྱི་གཏམ་བཟོད་པ་རྟེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པས་གྲོགས་དང་མགོན་མཛད་པ་དང་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཆོལ་བའི་དགའ་བ་སྦྱབས་
 གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་དང་བ། དགེ་བ་ལ་སེམས་འདུག་པའི་མགུ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་

¹¹⁵⁶ རྫོགས་སོག ༥༣ ན ༩ ཤིན་ཏུ་མེད་པར་གཙང་། སོག ༥༧ ན ༩ ཤིན་ཏུ་མང་པར་

སྒོམ་མཁན་དེའི་དམ་བཅས་པའི་ཆིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱན་སྒྲུབ་སྟོག་ཆགས་མང་པོ་
 བྱང་ཚུབ་ལ་དགོད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་བསམ་པ་དག་པར་མཐུན་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
 བར་མཛད་པ་དང་ཆོས་ཐབ་མོ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་མཛོན་པར་འདོད་ཅིང་ལྷག་པར་མོས་པ་དང་། སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་བྱུང་པར་བ་དང་། ཤེར་བྱིན་ཆང་བར་རྟེན་པའི་སྟོན་གྱི་དགེ་ཙམ་བྱིན་ཐུག་
 ལ་བཙོན་པ་མི་འདོར་བའོ། །གངས་བཞིན་ནི་སྤྱི་ནམས་རེ་རེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་མཚན་ཅན་དང་
 རྒྱ་མཚན་དུ་སྦྱོར་བའོ། །འོག་མ་འདི་དག་ལ་ཡོན་ཏན་དང་འབྱུང་ཞིང་ཞེས་དང་སྤྱི་མ་ནམས་ལ་འཕྲོབ་
 པ་ཞེས་པ་སྦྱོར་བ་ནི་གཞུང་གི་གཙོད་མཚམས་མ་དག་པའོ།

(དོར་བྱའི་སྐྱོན་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(དོར་བྱ་སྐྱོན་)ལ་(མཆོམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
(མཆོམས་སྐྱར་)ནི། ཡོན་ཏན་དེའི་འོག་ཏུ་སྐྱོར་བ་དེ་དག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་གསུངས་ཏེ།
སྤང་བྱ་བདུད་ལས་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་སྐྱོར་བ་རྣམས་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བའི་སྐྱོར་བའི་བར་
ཆད་བྱེད་པའི་སྐྱོན་གང་དག་གཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བསྟན་དགོས་པས་སོ། །ཡང་ནི་ཡོན་ཏན་
ལ་བྱོད་པ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱེམ་དགོས་པར་མ་ཟད་པའོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། ཡུམ་བསྐྱེམ་པ་ལ་བར་གཅོད་རི་
ལྟ་བུ་འབྱུང་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། སྐྱོར་བའི་སྐྱོན་ནི་བཅུ་ཆོན་བཞི་དང་དྲུག་ཏུ་བཅས་པ་ངེས་པར་རྟོགས་
པར་བྱའོ། །འདི་དག་ལས་གང་དུ་ལྡན་པའི་ཚུལ་ནི། ཀུ་མ་ར་གྲིས་ཆོགས་ལས་དང་སྐྱོར་ལས་དང་པོ་
གསུམ་ལ་བཅུ་གྲག་རེ་རེ་ཆོས་མཆོག་ན་དྲུག་གོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་ངེས་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་
ཆོག་གསལ་ལས། བར་ཆད་བྱེད་པའི་སྐྱོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་སྐྱེམ་པའི་ལས་པལ་
པའི་བར་དུ་ལྡན་པར་བཞག་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྐྱོན་འདི་དག་ནི་པལ་ཆེར་ལས་དང་པོ་པའི་ས་དང་།
སྐྱོར་བའི་ལས་ལ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་ནི་རིམ་གྱིས་ལས་གོང་མ་གོང་མ་ལ་ལྡན་ལ་
སྐྱོན་ནི་ལས་འོག་མ་འོག་མ་ལ་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཆོགས་ལས་དང་སྐྱོར་ལས་གཙོ་
ཆེ་ལ། ཡ་མཐའ་ས་གཉིས་པ་ནས་བཤད་ཀྱང་སྤྲོ་མོ་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་འབྱུང་སྤྲོད་པར་མི་ལས་
བསྟན་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཐེག་ཆོན་འདོར་བ་བདུན་ནི་ལས་དང་པོ་བ་ཁོ་ན་ལ་
བཞག་གོ། །འདི་དག་ཀྱང་ཁ་ཅིག་བདུད་ལས་མཆོན་ཉིད་པ་དང་ཁ་ཅིག་དེ་དང་འབྲེལ་བས་དང་ཁ་ཅིག་དེ་
ལྟར་སྐྱོད་ན་བདུད་ཀྱིས་སྒྲགས་རྟེན་པ་ལ་བསམས་ནས་བདུད་ལས་སུ་གསུངས་ཏེ། གཞོད་འཛོམས་
ཚུང་བར། དེ་ལ་བདུད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་བདུད་ཉིད་ཀྱིས་བར་ཆད་བྱས་པའོ། །ཁ་ཅིག་
ནི་ཆོས་འཆད་པ་དང་ཆོས་ཉན་པའི་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱོད་པའི་སྐྱོན་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་འདི་ལ་
སྐྱོད་པའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་བདུད་ཀྱི་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་བདུད་ཀྱི་ལས་ཞེས་

བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ཚོས་འཆད་པ་དང་ཚོས་ཉན་པའི་མིའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིད་པའི་སྒྲིན་ལས་
བདུད་སྒྲགས་ལྟ་ཞིང་བར་ཆད་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཡང་བདུད་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐབས་དང་
སྦྲར་ཞིང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། བསལ་བྱ་སྒྲིན། སེལ་བྱེད་གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་(བསལ་བྱ་
སྒྲིན་)ནི། དུམ་ཤེས་པར་རུང་བའི་ཤེས་པ་སྤྱན་འབྲེན་པས་སྦྱོར་བའི་སྒྲིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་བཞི་བཅུ་ཙ་
བྱ་ག་ཡོད་དོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་པ་ལ་འགལ་ཆེན་ཉེ་བར་གནས་པ་ཉེར་གསུམ་
དང་མ་སྤྱན་ཆེན་མ་ཆང་བ་ཉེར་གསུམ་སྟེ་དེ་ལྟར་ནའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་དང་གཞན་ལ་བརྟེན་
པའོ། །དང་པོ་(རང་)ལ་གསུམ། དོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་
འཇུག་པའི་བར་གཅོད་དོ། །དང་པོ་(དོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་)ནི། སྦྱོར་བ་སྒྲོམ་པའི་དུས་སུ་ཞེས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གོང་དུ་སྦྲར་དོ། །ཆེགས་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་མོ་ནས་དུམ་ཤེས་པ་འཛོལ་ཅིང་དེས་སྦྱོར་བ་དང་།
སྒྲིན་དང་བྱི་མཐའ་མ་བརྟགས་པར་དུམ་ཤེས་པའི་སྒྲོབས་པ་ཏ་ཅང་སྦྲར་བ་སྦྱེ་ཞིང་དེས་སྒྲོམ་པ་སྟེ།
འདི་གཉིས་ནི་སྒྲོབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ས་གཅོད་ལྟར་ལེགས་སོ།།

གཉིས་པ་(སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་)ནི། ལུས་རྣམ་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲུལ་བ་ཏ་ཏ་ཞེས་པ་གློད་པ་
ལུས་སམ་ལུས་དང་འབྲེལ་བས་གཞན་ལ་ཀྱ་རེ་བྱེད་པའི་སྟེགས་བཞིན་དུ་འདྲི་བ་སོགས་བྱེད་པའི་
ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཏེ་དེའི་རྣམ་གཤམ་དང་། གཉེན་བཤེས་སོགས་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཤམ་བ་
བདག་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་པན་ཚུན་ཆགས་པ་ཡུམ་འདྲིའི་རོ་མི་སྤྱང་རོ་
ཞེས་སྟན་ལས་ལངས་ནས་གྲུད་དུ་འགྲོ་བའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཏེ་དེའི་གཤམ་བ་དང་། རིགས་
པ་མ་ཡིན་པ་ལུས་ཀྱི་གསུམ་གྱིས་སྦྱེད་པའི་ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་གྱིས་འཆད་པ་དང་། རིགས་
པ་མ་ཡིན་པ་སེམས་ཀྱི་གསུམ་གྱིས་སྦྱེད་པའི་སོགས་པས་འདྲིན་པ་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་
རོ། །འདི་དག་གི་གནས་ངན་ལེན་དུ་བཞག་པ་ནི་སྟེགས་གཅིག་པའོ།།

གསུམ་པ་(ཐེག་ཆེན་ལ་འཇུག་པའི་བར་གཙོད་)ལ་གཉིས་ལས། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱ་
ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིན་མེད་པར་མ་ཞུགས་པ་ལྷུང་མི་སྒྲིན་པས་ལྷུང་མ་བསྟན་པ་ན་བདག་ལྷུང་མ་
བསྟན་ཏོ། །གང་དུ་སྐྱེས་པའི་གྲོང་ལ་སོགས་པ་མ་བརྗོད་དོ་སྟམ་པ་ཡུམ་ལས་བྱེད་བྱེགས་པ་སྟེ་མི་
དད་ཅིང་སྤོང་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་ཆོས་སྤོང་བའི་རྒྱ་དངོས་སོ། །འོག་མ་དུག་གིས་
ཡུམ་དོར་ནས་དམན་པའི་སྟེ་སྟོད་ལ་འཇུག་པར་བྱད་པར་མེད་པ་ལ་སྟོག་པའི་སྟོན་ས་ཐ་དད་དུ་བཞག་
པ་ཅུང་སོ། །ཤིང་གི་རྩ་བ་དོར་ནས་ཡལ་ག་སོགས་ཆོལ་ན་དེ་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཡུམ་བོར་ནས་ཡལ་ག་སོགས་ལྟ་བུའི་དམན་པའི་སྟེ་
སྟོད་ལ་འཇུག་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱ་ཡུམ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ་ཆེད་ཆེར་བྱེད་པ་ཉམས་པ་དང་།
བཟང་མང་འོང་བའི་རྩོམ་ལ་བཟན་སྤོང་བ་དོར་ནས་མི་འོང་བའམ་ངན་ཉུང་ཅུང་ལས་མི་འོང་བའི་ལས་
མི་ལ་སྤོང་བའི་བྱི་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡུམ་བོར་ནས་དམན་སྟེ་
ལ་འཇུག་པ་ནི། བྱ་ཞོམ་པའི་རོ་འབྲས་བུ་མཆོག་གི་བདེ་བ་མྱུང་བ་ལས་ཉམས་པ་སྟེ། སྤྲ་མ་ནི་རྒྱ་དང་
འདི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པའི་སྟོག་པ་ནས་སོ། །སྤང་བོ་རྟེན་པ་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པར་མི་བྱེད་
པར་དེའི་རྩལ་ལས་དེའི་མཚན་ཉིད་ཆོལ་བ་ལྟར་ཡུམ་ལས་ཐེག་ཆེན་མི་འཛིན་པར་དམན་སྟེ་ལས་དེ་
འཛིན་པ་ཆོལ་བ་ནི། དེ་ལས་དེ་རྟེན་པ་མི་སྤྲོད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པ་མཆོག་ཐེག་ཆེན་
ཀུན་དུ་འཛིན་པ་ལས་ཉམས་པ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལས་ཉམས་པའི་སྟོག་པ་ནས་སོ། །འོར་བུ་
འདོད་པ་འགའ་ཞིག་རྒྱ་མཆོ་མཐོང་ནས་དེ་མིག་རྩལ་གྱི་རྒྱ་དང་སྟོམ་པ་ན་དེས་ཆོམས་ནས་རྒྱ་མཆོར་
མ་ཞུགས་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་འོར་བུ་ལས་མ་ཐོབ་པའི་ཉམས་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། ཡུམ་དང་དམན་སྟེ་
སྟོམ་པ་ན་དེས་ཆོམས་སྟེ་ཡུམ་ལ་མ་ཞུགས་པ་ན་དེ་ལས་འདོད་པའི་དོན་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་མི་སྤྲོད་
པས་ཉག་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་མཁྱེན་ལས་ཉམས་པ་སྟེ་རེ་རེའི་མཐར་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱར་བ་ནི་བཅུ་ཆེན་
དང་པོ་ལོ། །ཉི་ལྔའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་གི་ཆོད་དང་མཉམ་པའི་
ཁང་བཟང་བྱེད་འདོད་པའི་སྤྲ་མཁན་ནམ་ཤིང་བཟོ་མཁན་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
འབྲེལ་བ་སྟེ་དེ་གཉིས་རྩལ་སྤྲ་མཁན་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཁམས་སམ་མཁར་གྱི་རྒྱལ་མཁན་མཐོང་
ནས་འཁོར་བ་སྦྱར་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ལོ། །ཞེས་སྟུམ་པ་དང་། ཞག་དུག་ཅུ་པའི་འབྲས་ཆན་རྟེན་ནས་ཁ་བས་

རོ་བརྒྱ་པ་འདོར་བ་དང་། རོར་བྱ་རིན་ཐང་མེད་པ་རྟེན་ནས་རོར་བྱ་རིན་ཆུང་བ་དང་སྟོམ་པ་བཞིན་དུ་
 ཡུམ་བོར་ནས་དམན་སྡེ་ལས་རྣམ་མཁུན་ཆོལ་བ་ནི། གོང་ན་མེད་པ་ཆོས་ལོངས་སྤྱུལ་གསུམ་ལས་
 ཉམས་པ་སྟེ། ཉམས་པ་དུག་ལས་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་འབྲས་བུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ལ།
 དེ་ནས་གཅིག་དང་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་དང་རྣམ་མཁུན་དོན་དུ་གཉེར་ཡང་དེ་དག་ཡུམ་
 འདིའི་དོན་དང་དེ་ཁོ་ན་དེའི་རྒྱར་མ་ཤེས་པ་ཡིན་པས། རྒྱ་འབྲས་སྤྲ་མ་གཉིས་དང་འོག་གི་རྒྱ་འབྲས་
 རྣམས་ལས་ཉམས་པ་མི་སྒྲོམ་པ་ནི་མདོའི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་ལས་གཡེང་བའི་རྒྱ་ནི། གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་ལ་
 ཞེན་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོབས་པ་དུ་མ་འབྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་འདྲི་བ་ཉིད་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་
 ཞེན་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ཅམ་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། ཡི་གེ་བྲིས་བྲིན་པ་ཅམ་ལ་ཡུམ་
 དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། འདིར་ཡི་གེ་དང་ཡི་གེར་འདྲི་བའི་བྲུད་པར་ནི་བྲིས་བྲིན་མ་བྲིན་ནོ། །ཡི་གེ་
 མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡུམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། མཉམ་དགའ་ལ་སོགས་པའམ་མ་ལ་ཡ་ལ་སོགས་
 པའི་ཡུལ་དང་། སོགས་པས་བྲིས་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་གྲོང་། བཟོའི་བྱེ་བྲག་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་
 གྲོང་བྲེ། ཆོང་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་གྲོང་བརྒྱལ། རིགས་བཞི་གནས་པའི་སྟོགས་སྒྲོངས་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་རྟེན་པ་དང་། དཔལ་གྱི་དར་དབྱངས་
 བཅིངས་པ་སོགས་ཀྱི་བཀྱར་སྟོན་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྟེ་སྟོན་པའི་རོ་སྤང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་
 ཐོབ་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པ་བདུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་སྟོན་ལས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆོལ་བ་སྟེ་རེ་རེ་
 མཐར་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱར་བ་ནི་བཙུ་ཆོན་གཉིས་པའོ། །ཡང་ན་འདི་ཡང་ཐེག་ཆེན་འདོར་བའི་རྒྱར་བྱས་
 ནས་བརྒྱད་དུ་བྱའོ། །གཉིས་པ་(གཞན་ལ་བརྟེན་པ་)ནི། བདུད་དགེ་སྟོང་གི་ཆ་བྱད་དུ་འོངས་ནས་རེད་
 ཀྱི་མདོ་སྡེར་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ཡུམ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་སོགས་ཡུམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོས་
 དང་གང་ཟག་གི་བར་དུ་དབྱེན་བཙུག་ནས་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ཡུམ་ལྟར་སྤང་བའི་མདོ་
 སྡེ་སྟོན་པའི་བཙོས་མ་ཉི་བར་སྤྱབ་པ་དང་། བདུད་ཀྱིས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་སྤྱུལ་ནས་དེ་ལ་འདོད་
 པ་སྦྱིད་དུ་བཙུག་པས་དད་པ་དང་འདོད་པའི་ཡུལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་དད་པ་དང་དགའ་བ་

སྐྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྐྱར་བ་སྐྱ་མའི་གསུམ་ཚན་ལས་གཞན་ནམ་པ་གསུམ་མོ། །གཞུང་
འདི་གོང་དུ་བཤད་པ་ནི། དོན་གྱི་འབྲེལ་དབང་བཅན་པར་བྱས་པ་ལོ།

གཉིས་པ་(མ་ཐུན་རྒྱན་མ་ཆང་བ་ཉིད་གསུམ་)ལ་གཉིས། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། རང་ཁོ་
ན་ལ་བཞེན་པ་ལོ། །དང་པོ་([རང་གཞན་གཉིས་ཀ་](#))ལ་གཉིས། སྐྱ་མ་ཉན་པ་པོ་དང་། སྐྱ་མ་འཆད་པ་པོ་
དང་འབྲེལ་བ་ལོ། །དང་པོ་([སྐྱ་མ་ཉན་པ་པོ་](#))ནི། ཉན་པ་པོ་སྐྱ་མ་དང་འཆད་པ་པོ་བྱི་མ་དང་མངོན་པར་
འབྲེལ་བས་འཆོགས་པའི་ཆོས་སྐྱོད་ལས་ཉམས་པ་སྟོན་ལོ། །གང་ཡང་རུང་བས་ནི་དེ་ལས་བསྒྲོག་ན་
ཡང་སྐྱོན་དུ་བསྟན་ཏོ། །གངས་བཞིན་དུ་ནི་ཉན་འཆད་དང་སྐྱ་བྱི་གཉིས་སྐྱོར་བ་ལོ། །དག་ནི་གཉིས་
ཆོག་སྟེ་འོག་མར་ཡང་དེ་གསུམ་ཤེས་པར་བྱལོ། །དེ་དག་གང་ན། ཉན་པ་པོ་ཡུམ་འཛི་བ་སོགས་ལ་
འདུན་པ་ཆེ་ལ་འཆད་པ་པོ་སྟོམ་ལས་ལེ་ལོ་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོགས་པའི་ཆོས་སྐྱོད་ལས་ཉམས་པ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ནས་གཅིག་ཡུལ་འདིར་ཉན་འདོད་ལ་ཅིག་ཤོས་ཡུལ་གཞན་དུ་འཆད་འདོད་ན་འདུན་
པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པས་དང་། ཆོས་གོས་སོགས་ལ་འདོད་ཆེན་ཆུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་དང་དེ་ལས་
བསྒྲོག་པ་འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། བསོད་སྟོམས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱངས་པའི་
ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དང་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་དག་གིས་དང་། དག་ཞིང་འདུན་པའི་ཆོས་ཅན་
ཉིད་ཀྱིས་ཡུམ་འཛི་བ་སོགས་འདོད་པ་དང་། དེ་ལ་མི་དད་ཅིང་དག་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་
ཡུམ་འཛི་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བར་མི་འདོད་པས་དང་། ཡོ་བྱད་གཞན་ལ་གཏོང་བ་དང་དེ་ལ་སེར་སྐྱ་
བྱེད་པས་དང་། ཆོས་གོས་སོགས་འཆད་པ་པོ་ལ་སྐྱིན་འདོད་པ་དང་དེ་མི་ལེན་པས་དང་། ཆོས་ཀྱི་
མགོ་སྟོས་པས་ཐམས་ཅད་གོ་ཞིང་ཆོག་ལྟར་མི་ལེན་པ་དང་ནམ་པར་སྟོས་པས་གོ་ཞིང་ཆོག་ལྟར་ལེན་
པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། མདོ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་རབ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་
དག་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། སྐྱིན་སོགས་ཀྱིས་སྐྱིན་དུ་གང་ལྡན་ཞིང་དེ་ལ་སྟོབ་པར་
འདོད་པ་དང་དེ་ལས་བསྒྲོག་པས་དེ་དང་མི་ལྡན་པས་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་ཡང་སྐྱར་བ་ནི་བཅུ་
ཆོན་གསུམ་པ་ལོ། །ཉན་པ་པོ་སྐྱ་མ་དང་འཆད་པ་པོ་བྱི་མ་དང་སྐྱར་བ་སྐྱར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྐྱར་
ནས་པར་སྐྱིན་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་ཐབས་མཁས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། དེ་ལས་བསྒྲོག་པས་

ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པས་དང་། ཚིག་དོན་མི་བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པ་དང་དེ་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་དང་། དུམ་ཡི་གེར་འདྲི་བ་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་བར་དུ་འདོད་པ་དང་དེའི་བར་དུ་མི་འདོད་པ་དག་གིས་དང་། འདོད་པའི་འདུན་པས་མཆོན་པའི་གཞོད་སེམས་དང་གཉིད་སྤྲུགས་དང་གློད་འགྲོད་ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྤྱི་བ་པ་ལྟ་དང་བུལ་བ་དང་དེ་ལྟ་དང་མ་བུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྐྱར་བ་བཞིའོ། །འདིར་བཅུ་ཆོན་མ་རྫོགས་པར་བཞིའི་གངས་སྒྲོས་པ་ནི་ལྟ་དུག་གཉིས་ཆོགས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ལས་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དགར་བའི་ཆེད་དོ།

གཉིས་པ་(སྤྲུལ་འཆད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་)ནི། འཆད་པ་པོ་སྤྲུལ་དང་ཉན་པ་པོ་བྱི་མ་དང་འབྲེལ་བས་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བ་སྒྲོན་ནོ། །གཅིག་ཕུ་སྟེ་དབེན་པ་དང་འཁོར་གྱི་འདུ་འཇིག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ཉན་པ་པོ་འཆད་པ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་བཞིན་དུ་དེའི་གོ་སྐབས་མི་འབྲེད་པ་ཉིད་དང་ཉན་པ་པོ་བྱི་བཞིན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་འབྲང་བར་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ཟང་ཟང་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་བྱིར་ཆོས་སྒྲོན་འདོད་པ་དང་དེ་སྒྲིན་པར་མི་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། གང་ན་སོག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་དེར་འགྲོ་བར་མི་འདོད་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྐྱར་བ་བཞི་སྟེ་བཅུ་ཆོན་བཞི་པའོ། །འཆད་པ་པོ་སྤྲུལ་དང་ཉན་པ་པོ་བྱི་མ་ལ་སྐྱོར་བ་སྤྲུལ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ནས་སྤྲུ་གེ་སོགས་དང་། ཆོམ་རྒྱན་པ་དང་སོགས་པས་རྫོན་པ་བ་ལ་སོགས་པས་དགུགས་པ་སྟེ་གཅེས་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་། དེར་འགྲོ་མི་འདོད་པས་དང་། འཆད་པོ་གཙོ་བོར་མཇུག་པོ་སོགས་ཀྱི་བྱིས་ལྟ་བུས་ཉན་པོ་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྐྱར་བ་གསུམ་མོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོགས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ལས་ཉམས་པ་ནི་དཔོན་སྒོ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲོན་དུ་རང་རང་གི་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་གཅིག་གཅིག་ལ་གཙོ་བོར་མཐུན་ན་ཆོས་སྤྱོད་བྱ་ལ་གཞན་དུ་ན་མི་བྱའོ་སྟེ་ཉམས་པ་མ་ཐུན་པས་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྟ་མིན་ན་དཔོན་སྒོ་བ་ལོ་ཀན་གཞོན་གྱིས་ཀྱང་སྒྲིན་དུ་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །འདིར་དུག་མ་རྫོགས་པར་གསུམ་སྒྲོས་པ་ནི་ཐ་མ་གསུམ་ཆོགས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ལས་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དགར་བའི་ཆེད་དོ། །ཞེས་སྒྲིན་དུ་དཔོན་སྒོ་བ་གང་ཅུང་དང་འབྲེལ་བ་བཅུ་བཞི་གཉིས་ཀ་དང་འབྲེལ་བ་དུག་ཞེ་གསུམ་པ་སྒོ་བ་དཔོན་ཉིད་དང་འབྲེལ་བར་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་

དེ། །མདོ་ལས་ཉི་ཤུ་པོ་ཐམས་ཅད་འཆད་ཉན་གཉིས་ཀ་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པ་དང་ཞེ་གསུམ་པ་
ལ་ཉན་པ་པོ་ཡང་གསུངས་པ་དང་། འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་ལས་ཀྱང་ཞེ་གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཤུ་ཉི་པས་ནི་འདི་གཉིས་ཀ་ལ་མ་སྦྱར་བར་ཆོགས་པ་ལས་ཉམས་པ་ཉི་ཤུར་བཞེད་དོ། །རང་
ཀྱི་རྒྱུ་ཉི་ཤུ་གཅིག་ནས་ཉི་ཤུ་པོ་བར་ཐམས་ཅད་ཆོགས་པ་ལས་ཉམས་པར་འདོད་པ་ནི་མདོ་
འབྲེལ་ཆེད་མ་གང་དང་ཡང་མི་མ་སྦྱར་ནོ། །བཙུ་བཞི་དང་བདུན་ལ་རིམ་པ་ལྟར་སྦྱ་མ་ཉན་པ་པོ་དང་སྦྱ་
མ་འཆད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་གཉིས་ཀར་འགྱུར་བས་གོ་རིམ་མ་ངེས་པར་
བསྟན་པའི་ཆེད་དོ།

གཉིས་པ་(རང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་)ནི། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་བཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་
བསྐྱལ་བཟོད་ན་གཞན་དོན་དུ་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བར་འགྲོ་བ་ལ་ཕྱིར་ཕྱོགས་པ་སྟེ་མི་མོས་ཤིང་སྦྱོར་
དང་། ལྟ་ནམས་དང་ཞེ་བ་ཅམ་གྱི་བསྐྱལ་པ་བཟོད་ན་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རང་དོན་དུ་ཡིད་བདེ་བ་སྦྱོར་བ་སྟེ་སྦྱོར་བ་སྟོམ་པ་པོ་རང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་
སོ། །འདི་གཉིས་འོག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་སྦྱ་མ་ནམས་རིགས་མ་སྦྱར་བས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་
ཆེད་དོ། །གཉིས་པ་(སེལ་བྱེད་གཉེན་པོ་)ནི། རོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དབྱ་མང་བའི་དཔེས་སྦྱོར་བ་པོ་ལ་
བར་ཆད་མང་ཡང་ཕྱོགས་བཙུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་དགོངས་པར་མཛད་ནས་
སྤང་བ་སོགས་བྱེད་པས་སྦྱོར་བ་ལས་མི་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། རི་ལྟར་བྱ་མང་པོ་ཡོད་པའི་མ་ན་བར་
རྒྱར་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལ་རིམ་གྱོ་སྦྱབ་པ་ལྟར་རོ། །སྤྱད་པར་ཡང་། རྒྱ་ནམ་བཞི་ཡིས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་མཁས་སྟོབས་ལྡན། །བདུད་བཞིས་སྤྱབ་པར་དཀའ་ཞིང་བསྦྱོད་པར་མི་བྱས་ཏེ། །སྟོང་
པར་གནས་དང་སེམས་ཅན་དོན་ཡོངས་མི་གཏོང་དང་། །རི་སྐད་སྦྱས་བཞིན་བྱེད་དང་བདེ་གཤེགས་
བྱིན་རྒྱལས་ཅན།¹¹⁵⁷ །ཞེས་སོ།

¹¹⁵⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༣༥ ཤོག ༣༥ ཟླ་ ༡༩

(ཤེས་བྱ་མཆོད་ཉིད་བཤད་པ།)

གསུམ་པ་(ཤེས་བྱ་མཆོད་ཉིད་)ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱི་)ལ་
 གསུམ། མཆོད་མཆོད་གྱི་རྣམ་གཞག་། མཆོད་ཉིད་ཤེས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་ཚུལ། དེའི་ས་མཆམས་
 བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(མཆོད་མཆོད་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་བསྟན། འཐད་ཕྱོགས་
 རོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་(གཞན་ལུགས་བསྟན་)ལ་གཉིས། ལུགས་དགོད་པ་དང་། དེ་དག་ག་
 པའོ། །དང་པོ་(ལུགས་དགོད་པ་)ལ་གཉིས། བསྟན་དོན་མཁན་དང་། སྤྱི་རབས་པའི་ལུགས་སོ། །དང་
 པོ་(བསྟན་དོན་མཁན་)ནི། ཀུ་མ་ར་ཤྲི་ན་ལེ། ཤེས་མཆོད་ཕྱོགས་ཆོས། བྱེད་མཆོད་རྗེས་འགྲོ། བྱེད་
 མཆོད་ལྟོག་ཚུལ། བཞི་པ་རྟགས་གྱི་དབག་བྱའོ། །དེ་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བ་སྦྱེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
 ར་མཁྱེན་གསུམ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ལ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཤེས་
 འབྱུང་གིས། སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་རྣམས་ལ་
 ཡོད་པའི་སྤྱི་རབས་པའི་ཀུ་མ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པས་
 སྦྱོར་བ་མཆོད་པར་བྱེད་དོ།¹¹⁵⁸ །ཞེས་ཤེས་མཆོད་གྱི་དོན་དང་། ཀུ་མ་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་སྤྱི་རབས་པའི་
 པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དག་པ་སྦྱེས་པ་ན་བྱེད་པར་གྱིས་
 སྦྱོར་བ་མཆོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱེད་མཆོད་གྱི་དོན་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་
 བྱེད་པའི་བྱེད་པར་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བྱེད་པས་སྦྱོར་བ་མཆོད་པར་
 བྱེད་པ་ནི་ཞེས་བྱེད་མཆོད་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཆང་བའི་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་དུ་
 འབྱུང་བ་བྱེད་མཆོད་གྱི་དོན་དང་། བྱ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་ན་འབྲས་བུའི་བྱེད་པར་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེས་
 ཀྱང་སྦྱོར་བ་མཆོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱེད་པའི་བྱ་བའི་བྱེད་པར་རྒྱུར་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་

¹¹⁵⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༡༩ ཞོག ༩༩༩ ཟླ་ ༣

བྱད་པར་བས་མཚན་བའོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་དེ་རི་ལྟར་མཚན་ཚུལ་ནི་མ་བསྟན་
རྟོ།

གཉིས་པ་([སྤྲུལ་བས་པའི་ལུགས་པ་](#))ནི། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་མཚན་ཉིད་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སྟོར་
བཅས་བྱུང་བ་དེར་མཚན་པ་མ་ཡིན་གྱི་དེའི་རྣམས་པའི་ཚོས་འགའ་ཞིག་མཚན་བྱ་དང་། འགའ་ཞིག་
མཚན་ཉིད་དུ་བྱེད་པས་སྟོར་བ་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞིར་བཞག་ནས་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་པ་ལམ་དེ་
ལ་འཛིག་ཏེན་སྟོན་ལོ་ཞེས་མཚན་བྱ་དང་དེའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཆོག་པ་སྐྱེད་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དུ་
བྱའོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་པ་སྤྲུལ་གསུམ་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ནི་དེ་སྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་
མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་བྱས་ཚོས་ལ་བྱེད་ཚོས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །དེ་ཡང་མདོ་
ལས། ཡུམ་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་སྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་བཏེན་ནས་འཛིག་ཏེན་
འཛིག་མེད་དུ་མཁུན་པའི་ཕྱིར་ཡུམ་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་
འཛིག་ཏེན་སྟོན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་ཡུམ་ནི་སྟོར་བ་སྟེ་མཚན་གཞིའོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་སྐྱེད་པ་དང་དེ་ལ་སྟོན་པ་ནི་མཚན་བྱའོ། །སྟོབས་བཅུ་སྐྱེད་པ་དང་འཛིག་ཏེན་འཛིག་མེད་
དུ་མཁུན་པ་དེ་ལ་བཏེན་པར་གསུངས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་སྟོས་པས་
ཤེས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཡིན་ལོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཚུལ་ནི་རང་
ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་([དེ་དག་ག་པ་](#))ནི། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་མཚན་ཏྲགས་སུ་བྱས་ནས་སྟོར་
བའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པ་གང་དུ་སྐྱབ་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་པའི་ཤེས་
མཚན་གྱིས་བྱུང་བ་མ་དེས་ལ། སྟོབ་ལམ་ན་རྣམ་མཁུན་མེད་པས་མཁུན་གསུམ་ཚོས་ཅན་དུ་མ་བྱུང་
བོ། །གལ་ཏེ་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྟོར་བ་ལ་འདོད་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་སྟོར་བའི་རོ་བོ་
ཉིད་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པ་ལམ་དེ་སྟོན་དུ་སོང་བར་སྐྱབ། དང་པོ་ལྟར་ན། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོར་བ་
སྐྱེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་འགའ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྟོར་བ་སྟོས་པ་པོ་ལ་
ཚོས་ཅན་དེ་རྣམ་ཡོད་པར་བྱུང་བ་ན་སྟོར་བ་སྐྱེས་པར་བྱུང་བས་དེ་ལ་སྟོར་བ་སྐྱེས་པར་དཔགས་པ་

རོན་མེད་དོ། །དེས་ན་འདིའི་འབྲུལ་གཞི་ནི་ཤེས་བྱ་བྱེད་པ་གསུམ་པོ་ཤེས་བྱེད་དང་མཆོད་ཉིད་ཐ་མ་
 ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུར་བསྟན་པས་བྱས་སོ། །ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཤེས་མཆོན་ལ་མཁྱེན་
 གསུམ་དུ་འདིར་གསུངས་པ་ནི། སྒར་རྒྱལ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ཡུལ་
 ཅན་དུ་མཁྱེན་གསུམ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དེ་མ་ཡིན་གྱི་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་
 ཡུལ་ཞེ་བརྒྱད་ཤེས་པ་ལ་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མིང་མཚུངས་ཀྱང་མཁྱེན་ལུགས་
 མི་འདྲ་བས་དེ་ཁོ་ན་འཆད་པ་མི་འཐད་ཅིང་། བྱེད་མཆོན་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཞི་ཤེས་མ་གསུངས་
 པས་མཁྱེན་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་ལོར་རོ། །བྱེད་མཆོན་ཡང་སྦྱིར་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུའི་ཆ་ཅམ་
 ཞེག་ཡིན་གྱི་བྱེད་མཆོན་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ་འབྱུར་བར་མ་དེས་སོ། །ལུགས་གསུམ་པ་ཡང་མ་མེད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར་མཆོད་ཉིད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཤེས་མཆོད་ཉིད་བགྱངས་པ་དང་། འབྲེལ་བར་
 ཡང་ཤེས་པའི་རྒྱལ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་ཤེས་པ་ཉིད་མཆོན་བྱེད་དུ་
 གསུངས་ཀྱི་དེ་སྦྱེད་པའི་རུས་པ་མཆོན་བྱེད་ཡིན་པ་རྒྱུར་ཅམ་ཡང་མི་འབྱུང་བས་སོ། །མདོ་ལས་ཡུམ་
 གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཅུ་སྦྱེད་པར་གསུངས་པ། བསྟན་བཅོས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་འབྱུང་བ་དང་ཞེས་པ་འདིར་བསྟན་པ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་ཞེས་སྦྱར་
 རས་ཤེས་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་གསུངས་ཀྱི་དེ་སྦྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་མ་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་
 པའི་མཆོད་ཉིད་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡང་སྦྱོར་བའི་སྟངས་ཀྱི་རུས་པ་ལ་འདོད་ན་སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་རང་
 བཞིན་མཆོན་པར་སོང་ལ་དེ་ལྟ་ན་མཆོད་ཉིད་དང་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད་མཆོན་དང་ཐ་མ་ལ་ལས་མཆོན་
 དུ་གསུངས་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོན་བྱེད་ནི་ཐ་མ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་།
 ཐ་མའི་མཆོན་ཚུལ་ལ་མཆོད་ཉིད་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་མཆོན་པར་བྱེད་ཅེས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་
 ཡོད་པ་ལྟར་མཆོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་དམིགས་གྱིས་བཀར་རས་གསུངས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྒྲ་མ་
 གསུམ་ཡང་དེ་ཡིན་པས་སོ། །འབྲུལ་པ་འདི་དག་ཀྱང་འདིའི་མཆོན་མཆོན་དེ་དག་རྒྱལ་པར་བཞག་
 འདོག་མཆོད་ཉིད་པར་བརྒྱུང་བས་ནོངས་སོ། །

གཉིས་པ་(འཐད་ཕྱོགས་ངོས་གཟུང་བ་)ལ་གཉིས། སྤྱི་རི་རྣམ་གཞག་དང་། བྱད་པར་གྱི་མཚན་
 ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ལ་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ། །མེད་ཆ་བ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་གཞན་
 དང་སྐྱེན་མོང་མ་ཡིན་པར་མཚན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད། བདག་མེད་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་དེ་
 དང་དེ་མ་ཡིན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་པ་སྤྱི་རི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་གཅིག་ལ་ཡང་ལོག་ས་ལ་
 ལྟོས་ནས་ལྟོག་པ་དུ་མ་དང་ལྟན་པའི་ལྟོག་ཆ་ནི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་མཚན་ཉིད། གཙོ་བོར་དོན་ལ་མ་
 བྱབ་བྱབ་ཆེས་གཅོད་པ་རིགས་མི་མ་སྐྱེན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད། དོན་ལ་མེད་ཀྱང་སྒྲོར་ངོར་དོགས་པ་
 སེལ་བའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་དུ་བཀོད་པ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ལས་འདིར་གང་གཟུང་
 ཞེ་ན། ཆོག་གསལ་ལས། འདིར་ནི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་གཟུང་ངོ་དེ་ཡང་མཚན་པར་བྱེད་པའི་
 མཚན་ཉིད་ནི་ཤེས་པ་དང་བྱད་པར་དང་བྱེད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་ལ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཆར་ཡང་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 སྐྱེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ།¹¹⁵⁹ །ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་རབས་པ་ལྟར་བྱེད་ན་
 བཀག་ཟེན་ལ། འོན་ཏེ་ཤེས་བྱེད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོར་བྱས་ནས་དེ་དག་
 མཐུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་ངོ་བོར་གནས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་པ་སོགས་སུ་འདོད་ན་འང་
 མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས་ཤེས་པ་རྣམས་སྒྱུར་བའི་འབྲས་བུར་གསུངས་པས་ཐད་སོ་ཐད་སོར་འགལ་
 བས་སོ། །གཞན་ཡང་འདི་ལས་མཐུན་པ་གསུམ་གསུམ་ཡུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་པའི་ཆེ་
 བ་ཤེས་པར་བྱེད་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཆོག་པས་གཞན་གཉིས་དོན་མེད་དོ་སྟུང་པ་ལ་ཤེས་པར་བྱེད་པར་
 མཚུངས་ཀྱང་དེ་དག་གི་བྱད་པར་འདིའོ་ཞེས་བྱད་མཚན་གྱིས་སྟོན་ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཤེས་ཏུ་ཡང་མི་
 རིགས་ཏེ་བྱད་མཚན་གྱིས་དམན་མཚན་གྱི་བྱད་ཆེ་བ་ནི་ཉན་རང་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡིན་ལ། འདིའི་
 གཞི་ཤེས་ནི་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཤེས་པའི་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་ལམ་ཡིན་པས་སོ། །

¹¹⁵⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༡༩ ཞོག ༡༧༠ ཟླ་ ༩༠

འདི་ཡང་བྱད་མཆོད་གྱི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གཞི་ཤེས་མ་སློས་པས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་
 ཉེ་དེ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མ་ཤེས་པས་མཐུན་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྐྱུས་པའི་སྐབས་སུ་
 ཡང་མཆོད་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཉམ་ཐོས་ལ་སྦྱར་ཉེ། དེ་ནི་སྤར་རྒྱས་པར་བཀག་ཟེན་ཏོ། །ཡང་དེ་ལས་བྱད་པར་
 ཅན་གྱི་མཆོད་ཉིད་དེས་དོན་ཅི་ཞིག་བྱ་སྐྱུལ་པ་ལ་ནི་བྱེད་པའི་མཆོད་ཉིད་བསྐྱུར་ཉེ་ཞེས་བྱད་མཆོད་
 གྱིས་བྱེད་པར་བཤད་པ་ཡང་ཞོར་ཉེ། འབྲེལ་པར་བྱད་པར་གྱི་མཆོད་ཉིད་གྱིས་ཤེས་པར་བྱས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་ཞེས་བྱད་མཆོད་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་པའི་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པར་གསུངས་པས་
 སོ། །དེས་ན་མཆོད་ཉིད་གྱི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་འདིས་ཞོར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་དེའི་རྗེས་
 སུ་འབྲངས་ནས་མཆོད་ཉིད་འདི་དག་རྗེ་བཞེན་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ནི་ལྷ་དགའ་བར་བྱེད་པ་འབའ་
 ཞིག་གོ། །འོ་ན་གང་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་བྱེད་པ་དོ་མོ་ཉིད་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པས་ཤེས་པ་ནས་
 དོ་མོ་ཉིད་གྱི་བར་རང་རང་ལ་ལྟོས་ན་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དང་རང་གི་མཆོད་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་མོད་
 འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་བཞེན་པོ་འདི་སྦྱོར་བའི་མཆོད་ཉིད་དུ་བཤད་དགོས་པས། དེ་ལ་ལྟོས་ན་མཆོད་ཉིད་ཐ་
 མ་འདི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་བྱད་པར་ནི་པལ་ཆེར་དོན་གཞན་ལྡན་པ་དང་ཤེས་བྱེད་གཉིས་ནི་འབྲས་བུ་
 རྒྱ་མཆོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱ་རོག་གིས་ཁང་བཟངས་མཆོན་པ་ལྟར་དེའི་སློན་སེམས་ཤེས་པར་བྱས་པ་ཅེས་
 སོ། །འབྲས་བུས་རྒྱ་མཆོན་པ་འདིའི་དོན་ཡིན་པར་ཡང་གངས་ཅན་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་བཞེད་དེ། ཅ་
 འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །འོ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་མཆོད་གཞི་དང་མཆོན་བྱ་བྱད་པར་མེད་ལ་སྐད་
 དོད་ཀྱང་གཅིག་པས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་ནས་བོད་རྣམས་འཆད་ལ་མི་འཐད་གསུང་བ་ནི་གཞུང་
 ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་དེ་ཁོ་ན་བཞེན་འབྱུང་བས་མཆོན་བྱ་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་མཆོད་གཞིའི་ཐ་
 ལྷན་མ་སྦྱར་ན་ལེགས་སོ། །

གཉིས་པ་(བྱད་པར་གྱི་མཆོན་ཚུལ་)ལ་གཉིས། བྱེད་སྐབས་དང་ལས་སྐབས་ཀྱི་དོན། ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་མཆོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(བྱེད་སྐབས་དང་ལས་སྐབས་ཀྱི་དོན་)ནི། དཔེར་ན་འཆོད་པ་ཞེས་པ་
 གང་འཆོད་པ་དང་། གང་གིས་འཆོད་པ་བྱ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཆིག་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་སུ་བྱང་དུ་
 རུང་བ་བཞེན་དུ། མཆོད་ཉིད་ཅེས་པ་ཡང་གང་གིས་མཆོན་པ་དང་གང་མཆོན་པའི་བྱ་བྱེད་གཉིས་ཀ་

དང་འབྲེལ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཇེ་བཅུན་གྱིས་དང་པོ་གསུམ་གང་གིས་མཆོན་བྱེད་དང་ཐ་མ་གང་
 མཆོན་བྱ་རུ་མཛད་དོ། །བྱེད་པ་དང་བྱ་བ་དེ་གཉིས་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱེད་སྐབས་དང་ལས་སྐབས་ཀྱི་ཐ་
 ལྷན་མཛད་དོ། །དེས་ན་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་ལྟ་བུ་ཤེས་བྱེད་དང་ཤེས་བྱ། ལྟ་རེ་དང་ཤིང་ལྟ་བུ་གཙོད་
 བྱེད་དང་གཙོད་བྱ་ཡུལ་ཅན་དང་ཡུལ་ལྟ་བུ་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱ་སོགས་ལ་བྱེད་སྐབས་དང་ལས་སྐབས་
 ཏུ་འཛོག་པས་མཐའ་ཡས་སོ། །གཉིས་པ་([ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཚུལ་](#))ནི། ཅིའི་ཕྱིར་མཆོན་
 ཉིད་དང་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད་སྐབས་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། གསུམ་པོ་འདིས་སྒྱུར་བ་རྣམས་མཆོན་པར་བྱེད་པས་
 སོ། །དེ་ལྟར་ན། མཆོན་བྱེད་ཤེས་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མཐེན་གསུམ་སྒྱུར་བའི་སྟེང་གི་
 རང་དོན་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་དང་། གཞན་དོན་ཐོན་ལས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་གཉིས་མཆོན་པར་
 བྱེད་པས་རྒྱས་པ་དེ་གཉིས་མཆོན་གཞིའམ་མཆོན་བྱའོ། །མཆོན་ཚུལ་ནི། ཞིང་ལས་སྟོན་ཐོག་ཕྱན་
 སུམ་ཆོགས་པ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བ་ན་དེ་ལ་དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་ལྟར། མཐེན་གསུམ་གྱི་
 རྟོགས་པ་དང་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་བྱེད་པར་བ་རྣམས་སྒྱུར་བ་ལས་འབྱུང་བར་མཐོང་བ་ན་
 སྒྱུར་བ་ལ་དེ་དག་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་དཔོག་གོ། །དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྒྱུར་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་
 མཆོན་པས་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཏུ་མཆོན་ལ། དེ་ཉན་རང་གི་སྒྱུར་བ་ལ་ཡང་ཡོད་དམ་སྟུམ་པ་ལ་བྱེད་
 མཆོན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་པར་གོ་བར་བྱས་པས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཏུ་མཆོན་
 བོ། །དེས་ན་བྱེད་པར་བཅུ་དྲུག་འོ་བོའམ་འབྲས་བུའམ་རྒྱུར་ལྡན་པའི་སྒྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་སྐྱེད་པར་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་གསུམ་གསུམ་རྒྱས་པ་མཆོན་ཀྱང་མཆོན་ཚུལ་མི་འབྲ་
 བ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཐ་མ་ལ་ལས་སྐབས་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ནི་མཐེན་གསུམ་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་
 ཡིན་པས་སྤུ་མ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །རྒྱས་པ་མཆོན་བྱ་མ་ཡིན་ནམ་དེ་ལྟར་
 སྒྱུར་བ་མཆོན་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་དངོས་པོ་ཐ་མི་དད་པས་སྒྱོན་མེད་དེ། འདི་དག་རྣམ་པར་
 བཞག་འཛོག་གི་མཆོན་མཆོན་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །འདི་མཆོན་བྱ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་
 མཆོན་ཉིད་ཏུ་རུང་ཞེ་ན། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་བྱ་བྱེད་གཉིས་ཀ་དང་འབྲེལ་བར་མ་སྐྱས་སམ། ཡང་ངོ་བོ་
 ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་མཐེན་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཤེས་པར་བྱེད་པས་མཆོན་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །འོ་
 བྱེད་སྐབས་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཉིས་པ་མེད་དེ། སྒྱུར་བ་མཆོན་པར་བྱེད་ཀྱང་དོན་ཐ་དད་པའི་སྟོན་ས་

མི་མཆོན་པས་བྱེད་སྐྱབ་ཏུ་མ་བཞག་ལ། སྤྲ་མ་གསུམ་ཅི་རིགས་པར་དེ་ལས་བསྒྲིག་པས་བྱེད་སྐྱབ་ཏུ་
གཞག་གོ། འོན་དེ་དག་མཆོན་གཞི་དང་དངོས་པོ་ཐ་དད་པས་མཆོན་མཆོན་དུ་མི་བྱང་སྟེ། གཞན་དུ་
ན་བུམ་པ་ཡང་བ་ཡང་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཉ་ཅང་ཐལ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་ཐ་དད་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྒྲོན་ས་
ཤེས་པར་བྱས་པ་ལ་དེས་མཆོན་ནོ་ཞེས་མཆོན་ཉིད་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་བཞག་
འཛོག་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་རྟོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱེད་པ་དང་ལས་ཀྱི་དོན་དང་མཆོན་
ཚུལ་རྣམས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་ཞིབ་པར་མ་བྱུང་བས་རྟོགས་དཀའ་བར་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཁོ་
ཤོས་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་གཏིང་ཚུགས་པར་བྱས་པས་སྒྲོགས་ལ་རྣམས་ཡིད་དགའ་བར་བྱོས་ཤིག

གཉིས་པ་(མཆོན་ཉིད་ཤེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་)ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གཅིག་ངེས་པར་
སླ་མེད་བྱང་ཚུབ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ན་དེའི་རྒྱ་ཡུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་ལ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་རྟོགས་པ་
མཐར་ཐུག་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་དགོས་པས་དེ་ལ་ཤེས་མཆོན་དང་། དེ་ལ་ཡང་གཞན་
དོན་མཐར་ཐུག་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མི་སྤང་ན་རྟོགས་པ་ཅམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གཙོ་བོ་མ་
ཡིན་པས་དེ་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་མཆོན་དང་། རྒྱས་པ་དེ་གཉིས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་ཡང་ཡོད་ན་དཀའ་བ་
དུ་མ་སྤྱད་དགོས་པའི་ཐེག་ཆེན་ལམ་ལ་འཇུག་པ་སྒྲོག་པས་དེ་མེད་པར་ཤེས་པ་ལ་བྱུང་མཆོན་དང་།
སྒྱོར་བ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་སྤངས་རྟོགས་ཅི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཐ་མ་བསྟན་
དགོས་པས་མཆོན་ཉིད་ཤེས་པ་སྒྱོར་བ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདིས་མཆོན་ཉིད་
གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དགོས་པ་དང་གངས་ངེས་པ་ཡང་བསྟན་རྟོ། །གསུམ་པ་(དེའི་ས་མཆོམས་བསྟན་
པ་)ནི། ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་བཞག་སྟེ། སྒྱོར་བ་སྒྲོམ་ངེས་ཀྱིས་འདི་སྒྲོན་དུ་བཏང་
ནས་སྒྲོམ་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ་གཉིས། མཆོམས་སྒྱར་བ་དང་། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
(མཆོམས་སྒྱར་བ་)ནི། སྒྲོན་གྱི་འོག་ཏུ་སྒྱོར་བ་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་འཆད་དེ། ཡོན་ཏན་སྤང་བ་དང་
སྒྲོན་དོར་བའི་སྒྲོན་ས་སྒྱོར་བ་རྣམས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་སྒྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཤེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་
བ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །ཆོག་གསལ་ལས། སྒྱོར་བ་སྒྲོམ་པ་པོའི་མཁུན་གསུམ་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་

ཅེས་ཟེར་བ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ལོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། སྒྲོན་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་སྒྲོར་བ་སྒྲོམ་པ་པོ་ལ་དགོངས་པར་མཛད་པའི་འཐད་པར་ཡུམ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 སྐྱེད་པ་དང་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྒྲོན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ན། རི་ལྷ་ར་དེ་གཉིས་ཡིན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་
 གང་ལགས་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། རོ་བོའི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན། དབྱེ་བའི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་
 པར་བཤད། གངས་གྱི་སྒྲོན་ས་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་(རོ་བོའི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན་)ལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་(ཙ་བ་)ནི། ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན། བྱེད་པ་གང་གིས་སྒྲོར་བ་རྣམས་མཆོན་པར་བྱེད་པ་
 དེའོ། །གང་དུ་ན། སྒྲོར་བའི་མཆོན་ཉིད་དུའོ། །དེ་ལ་དུ་ན། མཆོན་ཉིད་དེ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཤེས་པ་
 བྱེད་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཡང་ནི་མཆོན་ཉིད་དེའི་རོ་བོ་ཙ་བ་བསྟན་པར་མ་ཟད་དབྱེ་བ་ཡང་
 སྒྲོན་པའོ། །ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན། བྱ་བ་གང་དེ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པར་བྱ་བ་སྒྲོར་བ་
 དེའོ། །གང་དུ་ན། མཆོན་བྱེད་དེ་མཆོན་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བར་མ་ཟད་མཆོན་བྱ་ཡང་མཆོན་ཉིད་
 དུའོ། །དེ་གང་ན། སྒྲོར་བའི་རོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གོ། །ཤུའི་པས། འདིས་མཆོན་པར་བྱེད་པས་ན་ཞེས་བྱ་
 བ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཤེས་པ་དང་བྱེད་པར་དང་བྱེད་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །མཆོན་པར་བྱ་བ་དང་¹¹⁶⁰ཡིན་པ་དེ་ཡང་མཆོན་ཉིད་དེ་ལས་སུ་སྒྲུབ་པའོ། །དེ་ཡང་རོ་བོ་
 ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་བཞིའོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་སྒྲོན་དུ་ཡང་། འདིས་སྒྲོར་བ་རྣམས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་སྐྱེད་པར་མཆོན་པར་བྱེད་པས་ཤེས་པ་དང་བྱེད་པར་དང་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་
 དེ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། འདི་དག་མཆོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 དེ་ལས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ་མཆོན་ཉིད་ནི་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་གཉིས་ནི་སྟོབ་
 དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ།།

¹¹⁶⁰ རྟོལ། ཤོག ༤༣ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༤༩ བ ༣ བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ནིའོ། །གངས་དུར་ན་
 བྱེད་པར་སྦྱབ་པ་བཟུང་ཞིང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་བྱ་བྱེད་པའང་ཡིན་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་
 བས་ཤེས་པ་དང་བྱེད་པར་དང་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་གསུམ་དང་། ལས་སུ་སྦྱབ་པ་བཟུང་ཞིང་དེའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚན་ཉིད་གཞི་མ་བྱན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཅིག་སྟེ་རྣམ་
 པ་བཞིར་ངོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། རིམ་པ་ལྟར་ཤེས་བྱ་བྱེད་གསུམ་འདིས་མཁྱེན་གསུམ་སྦྱོར་བ་རྣམས་
 གཞི་ལས་རྣམ་པ་མཁྱེན་པའི་ཉོགས་པ་དང་ཐེག་དམན་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་གཞན་དོན་
 བྱེད་པའི་ཐོན་ལས་སྦྱེད་རུས་སུ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དེ་རྣམས་དང་བོ་གསུམ་གྱིས་
 མཚོན་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་སོ།།

(ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(དབྱེ་བའི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་)ལ་བཞི། ཤེས་པ། ཁྱད་པར། བྱེད་པ། རོ་བོ་ཉིད་
 གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། དང་པོ་(ཤེས་པ་)ལ་གསུམ། གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་
 དོ། དང་པོ་(གཞི་ཤེས་)ལ་(མཚན་ས་སྤྱར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚན་ས་
སྤྱར་)ཡོད་པ་ལ་རེ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུངས་
 སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། མཐའི་ཤེས་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུག་ཏུ་སྒྲོར་བ་ནི་རྒྱས་པ་ཤེས་པ་ལོན་ལ་
 ཀྱང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དོན་བསྟུས་སོ། །གཞན་ཡང་དང་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རི་ལྟར་སྐྱེད་
 པའི་ལན་དང་ལྷག་མ་བཅོ་ལྔས་དེ་ལ་འཛིག་ཏེན་སྟོན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །ཡུལ་གྱིས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཛིག་ཏེན་སྟོན་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལ་བཞིན་ནས་དེས་སྤང་ལྡེའི་འཛིག་ཏེན་རི་བཞིན་
 དུ་མཁྱེན་པའོ། །དེ་དག་ཡང་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། རྟོགས་པ་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་
 དེས་རི་ལྟར་རྟོགས་ཚུལ་ཤེས་པ་སྟེ་དང་པོ་དང་ལྷག་མ་རིམ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡང་གསུམ་སྟེ།
 འཛིག་ཏེན་དང་སེམས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་མཁྱེན་པ་སྟེ་གཉིས་པ་དང་དེ་ནས་བཅུ་པའི་བར་
 དང་ཐ་མ་གཉིས་དང་རིམ་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་
 གྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ནི་པོ། །གང་གིས་ན། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱ་མཚན་
 ནི། ཡུལ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་རི་ལྟར་བཞིན་དུ་སྟེ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་
 བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་གིས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་རྣམས་དེའི་མཁྱེན་པ་བཅུ་
 དྲུག་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་ལྟར་དུ་མཚོན་ཞིང་ཤེས་པར་བྱེད་པས་ནའོ། །མཚོན་ཚུལ་ནི། སྒྲོར་བ་དེ་ལ་རྒྱས་
 པ་དེ་རི་ལྟར་གནས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་པོ། །རྟོགས་དཀར་རི་ལྟར་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་
 རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཞེས་འདོན་ལ། འོག་མ་གཉིས་ལས་ནི་རེ་རེ་ལས་མེད་དོ། །ཤེས་
 སྒྲོན་དུ་གོང་མ་མེད་པར་འོག་མ་འབྱུང་བ་ནི་འོག་མ་གཉིས་དང་མཐུན་ཡང་རྟོགས་དཀར་དེ་དག་པར་

སེམས་སོ། །བཙུ་བྱ་གཤོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ན་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ལོ། །གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བའི་ཡུལ་
 ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་སོགས་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་ནི། ཡུལ་ཟབ་མོ་འདིས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྟོབས་བཙུ་སྐྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཕུང་ལྗེ་འཛིག་ཉེན་དེ་ཁོ་ནར་རྒྱན་དང་སྐད་ཅིག་གིས་
 འཛིག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ནི། ཡུལ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་འཛིག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་རབ་ཏུ་འཛིག་
 པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སོ། །

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་སྟེ་བསམ་པ་སྟོང་ཕྱག་གྲ་བཞིའམ་གྲངས་མེད་པ་
 རྣམས་ཆོས་དབྱིངས་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོར་ཆད་མེད་པ་སོགས་སུ་ཤེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་
 གྲངས་མེད་གཞལ་དུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སྒྲོད་པ་རབ་ཏུ་མཐུན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡུལ་འདི་ཉིད་ལ་
 བརྟེན་ཅིང་རབ་ཏུ་མཐུན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་སེམས་དེ་བསྐྱུས་པ་
 དེ་ཁོ་ནར་མི་འཛིག་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་འཛིག་པར་དང་། དེ་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པས་སེམས་དེ་བྱེ་རོལ་
 ཏུ་བསྐྱུས་པའམ་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེ་རོལ་ཏུ་གཡེང་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་གཡེང་བ་མེད་པར་
 ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་བསྐྱུས་པ་དང་སེམས་རྣམ་པར་
 གཡེངས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཐུན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །བསྐྱུས་པ་
 དང་གཡེངས་པའི་སེམས་དེ་ཡང་དག་པར་ན་རྣམ་པར་འཛིག་པ་མེད་པས་སམ་སྒྲོམ་སྤང་འགགས་
 པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་འགགས་པས་འགོག་པ་དང་
 མཐོང་སྤང་འགགས་པས་སྒྲོང་བའི་སྤངས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆ་རྣམ་པར་མཐུན་པས་མི་ཟད་པའི་
 རྣམ་པ་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་དབེན་པ་དང་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བ་དང་འགོག་པ་དང་སྒྲོང་བའི་རྣམ་པར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་
 སོ། །སོ་སྒྲུབའི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་སོགས་པས་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་ཟུག་དང་བཅས་པ་
 རྣམས་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོར་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་འདོད་

ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་རབ་དུ་མཐུན་རྟོ། །ཞེས་སོ།།

ཅུ་བར་སོགས་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྐྱས་བསྐྱས་པ་འཕགས་པ་ནམས་ཀྱིས་སེམས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ཐུག་དང་བྲལ་བ་ནམས་སྒྲིམ་བྲལ་དུ་ཤེས་པ་ནི། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཐུན་རྟོ། །ཞེས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤེས་པ་
ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་ཅན་པ་རོལ་དང་གང་ཟག་པ་རོལ་
ནམས་ཀྱི་སེམས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་སེམས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་
མཐུན་རྟོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནས་བཅུ་བཞི་པའི་བར་ལ་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་གཉིས་གཉིས་
གསུངས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་དང་དེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབྱེ་བས་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་མདོ་
འབྲེན་ལུགས་འོག་མ་ནམས་ལ་ཡང་འདི་བཞིན་སྒྱུར་རོ། །བྱབ་བར་བྱེད་པས་སེམས་ཆེན་པོ་འཕམ་ཡང་
ན་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་དོན་ནི་མཉམ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སེམས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་བདག་
མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོས་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་རྟེན་དུ་མཉམ་པར་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྒྲར་ལྟར་ལ་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཐུན་རྟོ། །ཞེས་སོ། །འབྲུག་ཡུལ་གྱི་རྟེན་སོ་སོར་ངེས་པ་མེད་པས་གངས་དང་ཆད་
ཀྱིས་གཞལ་མི་རུས་པས་སེམས་ཆད་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་
ལ་བརྟེན་ཏེ་སྒྲར་ལྟར་ལ་སེམས་ཆད་མེད་པའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཐུན་
རྟོ། །ཞེས་སོ། །དཔེ་མེད་པས་སམ་རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲོང་པས་ནམ་ཤེས་སམ་སེམས་བསྟན་དུ་མེད་པ་
ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྒྲར་ལྟར་ལ་བསྟན་དུ་མེད་པའི་
སེམས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཐུན་རྟོ། །ཞེས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའམ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྱུན་ལྟ་ལ་ལྟར་མི་སྤང་བས་སེམས་བཟླར་མེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ནི། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྒྲར་ལྟར་ལ་བཟླར་མེད་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་

པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རབ་དུ་མཐེན་རྟོ། །ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་མི་དམིགས་པའི་སྒོ་
ནས་ཡིན་ནོ།།

ཤེས་པ་འཇམ་སེམས་དེ་གཡོ་བ་དང་སོགས་པས་འདུ་བ་བཟམ་པ་བརྩམ་པའི་ལྟ་བ་དང་ལུས་
སྒོག་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཕུང་པོ་ལྟ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའི་དེ་དག་གིས་ཞེན་པ་ལྟར་
བྱུང་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞེན་གཤེགས་པས་ཡུལ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་
པ་རོལ་པོ་རྣམས་དང་གང་ཟག་པ་རོལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་གཡོ་བ་དང་འདུ་བ་དང་བཟམ་པ་དང་
བརྩམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་འདི་ལྟར་མཐེན་རྟོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་འཕྲོ་བའམ་འདུ་བའམ་བཟམ་
བའམ་བརྩམ་པ་གང་རི་སྟེད་པ་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ལ་བརྟེན། ཚོར་བ་དང་
འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ཞིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་
རབ་དུ་མཐེན་རྟོ། །ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་དུ་ལྟ་བུ་བཞེན་མཐེན་པར་བཤད་དོ། །འདིར་འཕགས་པ་ལ་
གཡོ་བ་སོགས་སྒྲོར་བ་ནི། དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་གཉིས་མིན་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཞིག་ལ་བྱའི་ལྟ་བུ་བརྩམ་
བཞེན་མི་གཟུང་དོ།།

འདིའི་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་བཞི། ལྟ་བུའི་རོ་བོ། སེམས་བཞེན་དགག་སྐྱབ་གཉིས་དང་སྒྲོར་ཚུལ།
གང་ཟག་གང་གི་ཡིན་པ། སྐྱབ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་([ལྟ་བུའི་རོ་བོ](#))ནི། དབྱ་མའི་རྩ་བར། གང་འདས་
པན་ཆད་མཐའ་སོགས་དང་། རྟག་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བུ་འདས་དང་བྱེ་མཐའ་
དང་། སྒྲོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན།¹¹⁶¹ །ཞེས་པ་ལྟར།

སྒྲོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། བྱེ་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། ལྟ་བུ་འདས་པ་ལ་
བརྟེན་པ་བཞི་སྟེ་བརྩམ་གཉིས་དང་། ལུས་སྒོག་གཅིག་དུ་ལྟ་བུ་དང་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བུ་སྟེ་བརྩམ་
བཞེནོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བདག་དང་འདྲིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་གཉིས་མ་ཡིན་དུ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་

¹¹⁶¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༧ ཞོག ༩༡ ཟེང་། ༡

ནི་དེ་གཉིས་དང་པོ་ནས་མི་འགྱུར་བར་ཡོད་པ་དང་ཕྱིས་སྒྲོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་དང་དེ་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་
 མིན་དུ་འཛིན་པས་སྒྲོན་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་མི་
 ལྡན་གཉིས་ཀ་གཉིས་མིན་དུ་ལྟ་བ་སྟེ། དེས་ནི་དེ་གཉིས་ཕྱིས་ཀྱི་ཆེ་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་སོགས་སུ་
 འཛིན་པས་ཕྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ནས་འབྱུང་མི་འབྱུང་
 གཉིས་ཀ་གཉིས་མིན་དུ་ལྟ་བ་སྟེ། དེས་ནི་བདག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སེམས་ཅན་ཤི་ནས་འབྱུང་མི་འབྱུང་
 སོགས་སུ་འཛིན་པས་མྱུང་འདས་ལ་བརྟེན་པའོ། །ལེ་བརྒྱད་མཐུ། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ཤི་ནས་
 འབྱུང་མི་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཞེས་སོགས་སྐྱར་ལ་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་འབྲུམ་འགྲེལ་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ལ་སྐྱར་རོ། །མངོད་འགྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་ཅེས་འཇིག་རྟེན་ཉིད་འབྱུང་
 རོ། །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་ནི་སེམས་ཅན་དང་སྟོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་ལ་འདི་དག་རྟག་མི་རྟག་སོགས་
 སུ་འདྲི་བ་པོའི་བསམ་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་དང་དེས་ལོངས་སྐྱད་པའི་གཞི་ལ་བསམས་པའོ། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་དུ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་རྩ་ཡོད་པའི་བདག་གི་རང་
 བཞིན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་གནས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་འབྱུང་
 ཞིང་། གཞོད་འཇོམས་རྒྱུད་བར་ཡང་བདག་གི་རང་བཞིན་ལ་བཤད་པས་བདག་གི་རོ་བོའི་སེམས་ཅན་
 ལ་བྱའི་གྲོལ་བའི་བདག་ལ་བྱས་ན་རྒྱུད་འཕེན་ལ་མི་འགྲིག་གོ།

བཞི་པ་ནི། ལུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྟོག་གོ་ཞེས་དང་སྟོག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན་ནོ་
 ཞེས་འཛིན་པའོ། །ཡང་སའི་དངོས་གཞིར། གང་ལ་ལ་སྟོག་དེ་ལུས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལྟ་བ་དེ་ནི་བདག་
 གཟུགས་ཅན་དུ་ལྟོ། །སྟོག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་
 ཅན་མ་ཡིན་པར་ལྟོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ།¹¹⁶²

གཉིས་པ་(སེམས་བཞི་དགག་སྐྱབ་གཉིས་དང་སྟོར་ཚུལ་)ནི། འོ་ན་སེམས་བཞི་པོ་དེ་དགག་
 སྐྱབ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཉི་སྒྲུང་ལས། དེ་ལ་སྐྱབ་པའི་སྟོན་ནས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། བདག་དང་

¹¹⁶² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༥༡ ཞོག ༤༣༩ ཟེང་། ༡

འདིག་རྟེན་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་བདེན་གྱི་གཞན་ནི་གཏི་མུག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སློག་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལུས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་ལ་སེམས་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །བརྩམ་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་པའི་སློ་ནས་སེམས་ཡུལ་གཞན་དུ་མི་འཇུག་པ་ནི། བདག་དང་འདིག་རྟེན་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སློག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་པའོ།¹¹⁶³ །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་གང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སེམས་བཞི་དང་དེ་འདྲ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་བསྐྱེད། དང་པོ་གསུམ་གཡོ་བ་དང་གསུམ་པ་གསུམ་དང་བརྩམ་གསུམ་པ་ནི་སོགས་ཁོང་ནས་བཀམ་པ་བཏོན་ནས་དེ་ཡིན་པར་སྒྱར་ཏེ། བརྩམ་གསུམ་པ་ནི་སློག་ཀྱང་ལུས་སོ་ལུས་ཀྱང་སློག་ཅེས་གཉིས་ཀར་ལྟ་བུ་བས་སོ།།

གཉིས་པ་གསུམ་ནི། སོགས་ཁོང་ནས་འདྲ་བ་གཤོན་ལ་དེ་ལ་དང་། བཞི་པ་གསུམ་དང་བརྩམ་བཞི་པ་ནི། བརྩམ་པ་ལ་སྒྱར་ཏེ་བརྩམ་བཞི་པ་ནི་སློག་ཀྱང་ལུས་མ་ཡིན་ནོ་ལུས་ཀྱང་སློག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཉིས་ཀ་འགོག་པར་ལྟ་བུ་བས་སོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི་བྱ་བ་མི་འགོག་པར་རང་ཡུལ་ལ་སེམས་འཇུག་པས་སྐྱབ་པ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ནི་བྱ་བ་བཀག་སྟེ་སེམས་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པས་དགག་པའི་སློ་ནས་འཇུག་པ་སྒྱར་ཏེ། སྤྱིང་མཆོག་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་འདི་ལས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ལ་བྱ་བ་ཡོད་པས་ན་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ལ་བྱ་བ་མེད་པས་ན་བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ།¹¹⁶⁴ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་གཡོ་བ་སོགས་བཞི་མེད་པར་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་བྱེ་བརྩམས་གཉིས་ཁོ་ན་གསུངས་ནས་དེའི་རྒྱས་བཤད་ལ་ལྟ་བ་བརྩམ་བཞི་འབྱུང་བས་འདི་དག་གི་འཇུག་ཚུལ་ནི་དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅིང་བཞི་པས་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་བཀག་ཀྱང་སྐྱབ་པ་དང་དགག་པར་བཞག་སྟེ་བྱ་བ་ཡོད་པ་དང་མེད་པས་སོ། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འདི་ཆེན་པོ་དག་གིས་སྒྱར་ཡང་མ་འགྱོར་སྒྱར་རོ། །དག་ལྷན་

¹¹⁶³ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེའ། ༤༩ ཞོག་ ༣༡^པ ཟེང་། ༡༡

¹¹⁶⁴ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེའ། ༥༣ ཞོག་ ༡༠༣༩ ཟེང་། ༡༣

ལས། འཕྲོ་བ་ནི་སྐྱབ་པ་སྟེ་ཡོད་ཅེས་པའོ། །འདུ་བ་ནི་དགག་པ་སྟེ་མེད་ཅེས་པའོ། །བཟུམ་པ་ནི་ཡོད་
 གྲང་ཡོད་ལ་མེད་གྲང་མེད་ཅེས་པའོ། །བཅུམ་པ་ནི་གཉིས་ཀ་བཀག་པ་སྟེ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་། རྟག་གྲང་རྟག་ལ་མི་རྟག་གྲང་མི་རྟག་
 པ་དང་། རྟག་པ་ཉིད་གྲང་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཉིད་གྲང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པར་རིག་
 པར་བྱའོ།¹¹⁶⁵ །ཞེས་ཡོད་མེད་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་བཞི་དང་ལྟ་བ་རྣམས་
 སྒྲིར་བར་བཤད་དོ། །གཞོན་འཛོམས་ཆུང་བར། འཕྲོ་བ་ནི་རྟག་པར་ལྟ་བའོ། །འདུ་བ་ནི་ཆད་པར་ལྟ་
 བའོ། །བཟུམ་པ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་པའོ། །བཅུམ་པ་ནི་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་སྟེ།¹¹⁶⁶ ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། བཞི་
 ཚན་གྱི་དང་པོ་གསུམ་ནས་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་བར་གྱིས་རིམ་པ་ལྟར་འཕྲོ་བ་ནས་བཅུམ་པའི་བར་གྱི་
 སེམས་ཀྱི་སྒྲིད་པ་མཁྱེན་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པར་མང་དུ་ནས། མཐའ་ཡོད་མེད་སོགས་བཞི་
 འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་བཤད་ཅིང་། གཞོན་འཛོམས་ཆེ་བས་སེམས་བཞི་རྟག་སོགས་
 ལ་སྒྱར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ནི་སྤང་མ་གཏོགས་པའི་འགྲེལ་པར་ལུས་སོག་གི་ལྟ་བ་གཉིས་སེམས་བཞི་པོ་
 དེ་གང་དུ་འདུ་བཤད་པ་མི་སྤང་རོ། །

གསུམ་པ་(གང་ཟག་གང་གི་ཡིན་པ་)ནི། གངས་ཅན་གྱིས་ཤི་བ་ན་མི་མངོན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་
 པར་འདོད་པས་གྲོངས་ནས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཕྱེ་བ་ལ་རྟོག་པ་དེ་དག་གིའོ། །རྒྱང་འཕེན་སོགས་གྱིས་ཤི་
 བ་ན་བདག་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བར་འདིག་པར་འདོད་པས་གྲོངས་ནས་མི་
 འབྱུང་ངོ་ཞེས་བཅུམས་པ་ལ་རྟོག་པ་དེ་དག་གིའོ། །གཅེར་བྱ་པས་གནས་སྐབས་ཅན་དང་གནས་
 སྐབས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པས་གྲོངས་ནས་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཕྱེ་བཅུམས་གཉིས་ཀ་ལ་རྟོག་
 པ་དེ་དག་གིའོ། །གང་ཟག་དུ་སྐྱབ་པས་བདག་ཕྱང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་
 པས་གྲོངས་ནས་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་མི་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕྱེ་བཅུམས་གཉིས་ཀ་བཀག་
 པ་ལ་རྟོག་པ་ནི་དེ་དག་གིའོ། །འདི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་སྟེ། ཟླ་འོད་དུ་ཡང་གང་ཟག་གི་སྒྲིར་ཚུལ་

¹¹⁶⁵ བསྟན་འཕྱར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༣ ཞོག ༣༩༩ ཟེང་། ༥

¹¹⁶⁶ བསྟན་འཕྱར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༥ ཞོག ༣༩༩ ཟེང་། ༡༡

དང་རྒྱ་མཚན་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་གྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་བས་སྤེ་བཙུམས་སོ་སོ་བ་
གཉིས་དང་། གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་རྟོག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་རྟོག་པ་བཞི་སྟོར་ཞིང་བརྒྱད་སྟོང་
པར་དང་པོ་གཉིས་གསུངས་པས་སྤེ་མ་གཉིས་ལྷགས་ལ་གོ་བར་དགོངས་པས་འཇུག་ཚུལ་གྱིས་ནི་
དགག་སྐྱབ་གཉིས་སུ་འདུས་སོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤར་གྱི་བཞི་ལ་སྤར་བཞི་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
བདག་ཏུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའི་ཞེས་རྟོག་ཚུལ་བཞི་དང་དེ་གང་ཟག་བཞི་བཞི་ལ་
སྟོར་ཚུལ་བཞི་ཚན་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་གསུངས་སོ། །

དོན་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་མཐའ་དང་ལྡན་པ་མདོ་ལས་སྤར་བཤད་ཀྱང་གངས་ཅན་དང་རྒྱུ་འཕེན་
གཉིས་ལ་དེ་བརྒྱུག་ན་འགྲིག་གོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། བཞིན་གྱི་གཉེར་མ་ལྟར་འགྲིག་པ་བཞིན་སྤར་ཡང་
སྟོང་པོ་མེད་དེ། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་རྣམས་ནི་གཡོ་བ་དང་འདུ་བའི་ལྟ་བ་སྐྱབ་པ་དང་དགག་པ་རྒྱུ་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པར་གསུངས་ན། རི་ལྟར་ན་མཐའ་ལྡན་དགག་པ་དང་མཐའ་མི་ལྡན་སྐྱབ་པར་གོ་
བརྒྱུག་པ་འཐད་དེ། སྐྱབ་པ་དགག་པ་དང་དགག་པ་སྐྱབ་པར་སྤར་བ་མི་རུང་བས་སོ། །དེས་ན་བདག་
དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ཞེས་པ་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཟད་ནས་མི་སྤྱེ་བ་ལ་འདོད་ན་དེ་ལྟར་རིགས་ཀྱང་
མཐའ་དོན་ནི་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པར། མཐའ་ནི་ཟད་དང་འཇུག་ཆ་དང་། ཉེ་དང་
སྤྱོད་པ་དང་སྤྱད་པ་ལའོ།¹¹⁶⁷ །ཞེས་པ་ལྟར་ཆེ་སྤེ་མའི་ཕྱང་པོའི་ཆ་ལ་བྱས་ནས་ཆེ་འདིའི་རྣམ་ཤེས་སྤེ་
མར་འཇུག་པའི་ཆ་དང་ལྡན་པ་ལ་བཤད་ཅིང་མཐའ་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་ལས་བརྒྱུག་ན་ཆེས་འགྲིག་
གོ། །གང་དག་མི་ཏུག་པ་དང་མཐའ་དང་ལྡན་པ་རྒྱུ་འཕེན་ལ་འདོད་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་
མདོན་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱེ་བ་སྤར་མ་ལ་བརྟགས་པས་དེ་པན་ཆད་མེད་པར་མཐོང་བས་མི་ཏུག་པར་ལྟ་བ་དང་།
སྤྱེ་བ་སྤེ་མ་པན་ཆད་ལ་བརྟགས་པ་ན་སྤྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་བས་མཐའ་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ་འབྱུང་བར་
འདོད་པ་ནི། ཆོས་མདོན་པ་ལ་མ་འདྲིས་པའི་བབ་ཅེས་ཏེ། རྒྱུ་འཕེན་ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་ཆད་པའི་རྒྱུ་
ལ་མདོན་ཤེས་དང་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་འཇུག་མདོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །དེས་

¹¹⁶⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༩༥ ཟླ་ ༩

ན་དང་པོ་རྒྱང་འཕེན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྤྱིས་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བུ་དེ་དག་སྤྱིས་ནས་རྒྱང་འཕེན་
 ཏུ་སོང་བ་ནི་སྤྲོད་དོ། །རྒྱང་འཕེན་ནི་སྤྱི་བ་སྤྲོ་མ་དང་སྤྱི་མ་གཅིག་ཅུ་ཡང་མི་འདོད་པས་སའི་དངོས་
 གཞིར་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འདྲི་བ་བསྐྱེད་དང་འཆགས་བསྐྱེད་ཏུ་པའི་ཆེ་མཐའ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
 འདུ་ཤེས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ཡང་ལྟ་ལོག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་མཐའ་ལྡན་སོགས་ལ་སྦྱར་གྱི་
 འདི་ལ་མི་སྦྱར་རོ། །དེས་ན་འདིའི་མཐའ་ལྡན་སོགས་བཞི་ལ་རྒྱང་འཕེན་ལ་ནི་རྟོག་གི་ངན་པ་ལ་བརྟེན་
 པ་གཟུང་གི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐ་མ་གཉིས་ལ་གང་ཟག་གང་ཡིན་མི་གསལ་
 ཡང་བྱེ་བྲག་པ་བདག་གཟུགས་ཅན་དང་གངས་ཅན་ཤེས་པར་འདོད་པར་སྒྲོ་བརྟན་གྱིས་བཤད་པས་དེ་
 གཉིས་ལ་སྦྱར་རོ། །

བཞི་པ་([སྐབས་བཤད་པ་](#))ནི། བཅུ་བཞི་པོ་དེ་ལ་དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཕྱང་མ་བསྟན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དགེ་མི་
 དགེར་ཕྱང་བསྟན་ཏུ་མེད་པས་མ་ཡིན་གྱི་འདི་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངེས་པ་ན། ཐམས་ཅད་
 བདག་ལས་བརྒྱུ་ཏེ་ངེས་པས་གཞི་མེད་པ་ལ་བྱུང་པར་དབྱེད་ཏུ་མེད་པར་དགོངས་ནས་ལན་ཕྱང་
 ཏུ་མ་བསྟན་པས་ཕྱང་མ་བསྟན་ནོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་ཅེས་ཅིའི་སྤྱིར་མི་གསུང་ཞེ་ན། དེ་དག་
 བདག་མེད་པ་བསྟན་པའི་སྒོ་དུ་མ་གྱུར་པས་དེ་ལྟར་ཡང་མ་གསུངས་ཏེ། བཅུན་པ་གཞོན་ཏུ་ལེན་
 གྱིས། མེད་སྤྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྟོག་ཤེ་ཉིད་གཞན་ཏུ་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། སྟོག་
 ཅེས་བྱ་བ་ཕྱང་པོ་ལ། །བཏགས་ཅུ་མ་ཞེས་གྲང་མ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཆེའི་སྤྱི་པོ་དེ་འདྲ་དེ། །སྒྲོང་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་སྐལ་ལྡན་མིན།¹¹⁶⁸ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བཞག་པར་བྱ་བའི་ངེ་བ་ཏུ་མ་ཡོད་ཀྱང་བཅུ་
 བཞིར་གསུངས་པ་ནི། འཁོར་དེའི་བདག་ལྟ་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཉི་བའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་པའོ། །གཡོ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་སེམས་དེ་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཐེན་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་ཡང་མཐེན་ཏེ། དེ་ཡང་
 ཕྱང་ལྟ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ལོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་སྒྲོས་བྲལ་ཏུ་ཤེས་པས་གཡོ་བ་སོགས་ཀྱང་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཟུགས་མཐེན་

¹¹⁶⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༩༩ ཟླ་ ༡༩

ནོ། །གཟུགས་ཇི་ལྟར་མཐུན་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ཞོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་འགྱུར་བ་ནམ་ཉིག་
 མཆོན་མ་འབད་བ་སྒྲོས་པ་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཇི་ལྟར་བ་དེ་ལྟར་མཐུན་ནོ་ཞེས་དང་། སེམས་བཞི་ཡང་
 དེ་ལྟར་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །གཡོ་བ་སོགས་ལས་གཞན་སྤང་ལྔ་དེ་དག་ནི་ཞེས་པ་འདས་མ་ཐག་
 པའི་བསྟེན་ས་དང་མི་འབྲེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཉིགས་པ་དེ་རང་གིས་ཉིགས་
 པ་ལྟར་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་བསྟན་ཅིང་བཏགས་པའམ་འདོགས་པ་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་
 འདོགས་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་སྤྲུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོག་ཏུ་མཐུན་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 ཉིད་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་ཤེས་པ་བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདོགས་པར་མཛད་
 ཇོ། །ཞེས་དང་། དུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
 སོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །ཞེས་དང་། མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་དག་གི་བྱང་
 པར་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་དང་། དེ་ཇི་བཞིན་དུ་ཉིགས་པ་དང་། དེ་
 ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་ཉིགས་པ་དང་། ཉིགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གསུངས་
 1169 བ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་འབྲེལ་ཆོག་གིས་ཟེན་ཅིང་རྩ་བས་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ཡང་ངོ་། །བཙུ་
 རྩལ་པོ་འདི་དག་གཙོ་བོར་གཞི་སྤང་པོ་ལྔ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་མིང་གཞིའི་
 སྤང་པོ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐུན་པར་གསུངས་པས་གཞི་མཐུན་པའི་ཤེས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལམ་ཤེས་)ལ་(མཆོམས་སྤྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
 (མཆོམས་སྤྱར་)ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཆོན་དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དེའི་ཤེས་མཆོན་
 གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། ཆོགས་བཅད་བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་ནས་རྒྱང་པ་ཐ་མ་
 གཉིས་ཀྱིས་དོན་བསྟུས་ཏེ་མཆོན་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །ཐ་མའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཇོ། །ཤེས་པས་
 སྒྲེ་མེད་སོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་དགྲར་བྱེད་དོ། །བཙུ་རྩལ་ཀྱང་ལྔར་འདུ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ལམ་ཀྱི་

1169 ཞོལ། ཤོག 20 བ ར གཙང་། ཤོག 24 བ 4 དེ་ལྟར་ན་གསུམ་པ

རང་བཞིན་གྱི་རབ་དབྱེ་དང་། དམ་བཅའ་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་བྱས་པ་དང་། གཏན་ཆོག་གས་རྒྱས་མ་
བྱས་ཤིང་སྒོས་ཀྱང་མ་བསྐྱབས་པ་དང་། དཔེ་ཡི་དོན་དང་དེ་དག་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་
ཚུལ་ཤེས་པ་སྟེ་དང་པོ་བཅུ་དང་། བཅུ་གཉིས་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་དང་བཅུ་གཅིག་པ་དང་ཐ་མ་
གཉིས་དང་གངས་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། སྟོང་ཉིད་སོགས་
ཀྱི་ཤེས་པའི་མཆོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ནི་དོ། །གང་གིས་ན། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི།
ཡུལ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱང་པར་རམ་གྱི་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་
ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དག་དེའི་མཁུན་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་དཔེ་བྱས་ལྡན་དུ་མཆོན་པས་ན་དོ། །མཆོན་
ཚུལ་ནི། སྒྲོར་བ་དེ་ལ་བྱས་པ་བཅུ་དྲུག་རི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་དོ། །ཉི་མུང་ལས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ་དཔེ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
ཞེས་པ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ལམ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་སྟེ་དཔེ་བྱང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་དེའི་སྒོ་ནས་སྒྲོར་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ་དཔེ་
མཆོན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འདི་རྣམ་མཁུན་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལ་ཡང་སྒྱུར་རོ། །དེ་གང་ན་ལམ་
ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་
རོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་དང་། རྒྱའི་མཆོན་མ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་།
འབྲས་བུ་ལ་སྒོན་པར་བྱར་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི། ལྷའི་བྱ་དག་ཡུལ་ཐབ་མོ་འདིའི་མཆོད་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་
ཉིད་དོ། །ལྷའི་བྱ་དག་ཡུལ་ཐབ་མོ་འདིའི་མཆོད་ཉིད་ནི་མཆོན་མ་མེད་པའོ། །ལྷའི་བྱ་དག་ཡུལ་ཐབ་མོ་
འདིའི་མཆོད་ཉིད་ནི་སྒོན་པ་མེད་པའོ་ཞེས། ཡུལ་གྱི་མཆོད་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་དེ་ཞེས་དྲུག་ཁ་ལ་
སྒྱུར་རོ། །

རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་གི་སྒྱེ་བ་མེད་པར་དང་། ལུགས་བསྐྱོག་གི་འགག་པ་མེད་པར་དང་།
རྩ་བའི་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་བསྐྱས་པ་རི་མའི་བདག་ཉིད་ཀྱན་ནས་རྟོན་མོངས་པ་མེད་པར་
དང་། རི་མ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པར་དང་། སྤང་སྤང་གི་དངོས་པོ་མེད་པར་དང་། ལྷ་དན་
ལས་འདས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་བོས་གནས་པའི་རྟེན་མེད་པར་དང་། དེ་

དག་ཀྱང་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་འཛིན་མཆན་ཉིད་དམ་ངང་ཚུལ་རིམ་ལྔ་བ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་སྟེ། ཤེས་པ་དྲུག་ནི་
 ཡུལ་འདིའི་མཆན་ཉིད་ནི་སྟེ་བ་མེད་པའོ། །མཆན་ཉིད་འགག་པ་མེད་པའོ། །མཆན་ཉིད་ཀྱན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་མེད་པའོ། །མཆན་ཉིད་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའོ། །མཆན་ཉིད་དངོས་སོ་མེད་པའོ། །མཆན་
 ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པའོ། །མཆན་ཉིད་རྟེན་མེད་པའོ། །མཆན་ཉིད་ནམ་མཁའ་ཞེས་སོ། །མདོ་དང་
 ཤེས་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། ཉི་ལྔ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པ། ཞེས་དང་།
 རྒྱན་སྣང་དུ། ལྷ་དཔྱད་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པའོ་ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་སྔ་སྟེ་
 རྣམས་ལ་མེད་པའི་སྒྲ་སྒྲུར་ནས་འདི་ལ་མ་མཛད་པས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་མི་སྒྲུར་བ་འདྲའོ། །ལྷ་མི་
 སོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་མཆན་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་སོགས་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་
 པར་འབྱུག་པའམ་དོར་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི། མཆན་ཉིད་དེ་དག་ནི་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་
 བཅས་པའི་འདྲིལ་རྟེན་གྱིས་དཀྱིག་པར་བྱས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཆོས་ཉིད་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་མི་
 བྱེད་པ་སྟེ། འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི། མཆན་ཉིད་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་འདུས་མ་བྱས་པ་
 ཡིན། ཞེས་སོ། །ཆོས་ཉིད་དེ་འགར་ཡང་གདགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཤེས་པ་
 ནི། མཆན་ཉིད་དེ་དག་ནི་མིའམ་མི་མ་ཡིན་པའམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའམ་ཟག་པ་མེད་པའམ་འདྲིལ་
 རྟེན་པའམ་འདྲིལ་རྟེན་ལས་འདས་པའམ་འདུས་བྱས་སམ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དེ་རིམ་ལྔ་གནས་པ་ལྟར་མཐུན་ནས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པར་ཤེས་པ་ནི། མཆན་ཉིད་འདི་དག་ལ་བཞུགས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །དོན་དམ་པར་མཆན་ཉིད་ཐམས་
 ཅད་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་བྱང་བ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 མཆན་ཉིད་མེད་པར་མདོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་སོ། །བཙུ་བྱ་པོ་འདི་ཡུལ་གྱི་
 མཆན་ཉིད་ཤེས་ཆ་ནས་གསུངས་ལ་ཡུལ་ཡང་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་
 མཆན་དུ་བཞག་གོ།

གསུམ་པ་(རྣམ་མཁྱེན་གྱི་མཆོད་ཉིད་)ལ་(མཆོམས་སྒྱུར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་
 ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྒྱུར་)ནི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་མཆོད་དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་
 མཆོད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། ཆོག་ས་བཅད་བྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་བཤད་ནས་རྒྱུ་ལ་ཐ་
 མ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་བསྟུས་ཏེ། མཆོད་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །ཐ་མའི་ཤེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་འོ། །ཤེས་པས་
 རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཐ་མའི་དོན་གཅིག་ཏུ་དང་བཟོད་ཅེས་སོགས་བཞི་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བཅུ་
 གཉིས་སུ་བྱེད་དོ། །རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ནི་སྐབས་ཡིན་ལ་བཤད་པ་ནི་མདོ་ལས་ཏེ་སྤྲུལ་གཉིས་
 ལའང་འདི་སྒྱུར་ཞིང་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱི་བསྟུས་ཞེས་སོགས་ཀྱང་འདི་ལ་འོ། །བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་
 དུ་འདུ་སྟེ་ཡུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བར་གནས་ཚུལ་དང་། དེ་དེའི་ཟིན་དུ་དང་། དེས་འཛིག་ཏེན་བསྟེན་
 ཚུལ་ཤེས་པ་སྟེ་དང་པོ་དང་དེ་ནས་ལྷན་པ་རྟག་མ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་
 དོན་དམ་དུ་ཤེས་ཚུལ་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་གཅིག་རིམ་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་བདེན་གཉིས་དང་དུས་
 དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཁྱེན་པ་བཞི་སྟེ། གཉིས་དང་
 བཞི་དང་གཉིས་དང་གཉིས་རྣམས་གངས་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། གནས་པ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པའི་མཆོད་
 ཉིད་བཅུ་དྲུག་ནི་འོ། །གང་གིས་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི། ཡུལ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་
 རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་བཅུ་དྲུག་གིས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྱུར་བ་
 དག་དེའི་མཁྱེན་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ་དཔེ་རྒྱས་ལྡན་དུ་མཆོད་པས་ན་འོ། །ཚུལ་ནི་སྤྲུལ་ལྟར་རོ། །དེ་གང་ན།
 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོན་དུ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 མཐར་ལོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཆོས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྱུར་བའི་ཡུམ་ལ་མདོན་
 པར་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཡུམ་གྱི་
 ཆོས་འདི་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ནི་ཞེས་པ་སྐབས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཞེས་པའི་
 སྐབས་པ་ལ་སྟེག་གོ། །ཡུམ་སྟོན་པ་ན་ཉིད་ཀྱིས་གདན་དང་ཁྱི་བཤམས་པ་སོགས་མཛད་ནས་གྲུས་པར་
 བྱ་བར་ཤེས་པ་དང་། བཀའ་བསྟུན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཀྱར་བས་སྒྲ་མར་བྱ་བར་ཤེས་པ་དང་། ཡོན་

ཏན་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པས་མཉེས་པར་བྱ་བར་ཤེས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་མེ་ཏོག་གཏོར་བ་སོགས་
གྱིས་ཡུམ་དེ་ལ་མཆོད་པར་བྱ་བར་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐེག་པ་གང་གིས་བྱོན་པ་དང་
ལམ་གང་གིས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཐེག་པ་དེ་
ཉིད་དང་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིམ་གྲོ་མཛད་པ་དང་། སྒྲ་མར་མཛད་པ་དང་། བསྟེ་སྟང་
དུ་མཛད་པ་དང་། མཆོད་པར་མཛད་པ་དང་། རྗེད་པར་མཛད་པ་དང་། བཀྱར་སྟོར་མཛད་པ་དང་།
རྗེས་སུ་འཛིན་པར་མཛད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོ།

ཡུམ་ལ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ནི། བན་ལན་བྱེད་པ་དང་པན་པ་ཚུང་དུ་ཡང་ཆེན་པོར་དགོངས་པའི་
བྱས་པ་ཤེས་པ་དང་བྱས་པ་ཆོར་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་འཇིག་དང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པས་
གྲུས་པ་བྱ་བ་སོགས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཤེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱེད་པ་སོ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་
སོ། །ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པའམ་འགོ་བ་ཤེས་པ་ནི། ཡུམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་བྱེད་པ་མེད་པ་ཅན་ཤེས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་བདས་འཇུག་སྟེ།
ཞེས་སོ། །གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་ཁོ་ནར་མ་མཐོང་བ་ཉིད་ཐ་སྟོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བར་སྟོན་པར་
མཛད་པ་ཤེས་པ་ནི། གང་གི་ཆེ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་གཟུགས་
ཀྱི་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ།

ཕྱང་ལྔ་སོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པ་དང་། གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་
བསྐྱས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ཤེས་པ་དང་། རྒྱད་སྟོན་པའི་གདུལ་
བྱ་ལ་འཇིག་རྟེན་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་མཛད་པ་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་
འཇིག་རྟེན་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་མཛད་པ་ཤེས་པའམ། ཡང་ན་ཐེག་དམན་
འཕགས་པའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། ཡུམ་གྱིས་དང་པོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡུམ་གྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་
ལ་འཇུག་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་
ཤེས་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་དེ། ཡུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བར་དུ་རྣམ་

མཁྱེན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་འདུག་པ་ལ་མ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་འདི་ག་རྟོན་སྟོང་
 ཉིད་དུ་ཤེས་པར་མཛད་པ་ཤེས་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་དེ་ཡུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་
 ག་ཤེས་པ་ལ་མཐར་འདི་ག་རྟོན་སྟོང་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་འདུག་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྟོགས་
 པ་སྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་འདི་ག་རྟོན་སྟོང་ཉིད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་མཛད་པ་ཤེས་
 པའོ། །གཞན་དག་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེད་པའི་བྱེད་དེ་གསུམ་མོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །འདིའི་མདོ་ལ་ཡུམ་ནི་འདི་ག་རྟོན་སྟོང་དོ་ཞེས་བཞེད་པར་མཛད་དོ་ཞེས་བཞེད་པར་མཛད་པ་
 དང་། ཡུམ་ནི་དེ་བཞིན་ག་ཤེས་པ་ལ་འདི་ག་རྟོན་སྟོང་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་མཛད་དོ་ཞེས་
 སོགས་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་། ཡུམ་ནི་དེ་བཞིན་ག་ཤེས་པ་ལ་འདི་ག་རྟོན་སྟོང་དོ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་
 པར་མཛད་དོ་ཞེས་སོགས་སྟོན་པར་མཛད་པའི་འགྲེལ་གཅིག་དང་འགྲེལ་གསུམ་འབྱུང་ཞིང་། ལེ་
 བརྒྱད་མར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞེད་པར་མཛད་པ་དང་ཤེས་པར་མཛད་པ་དང་སྟོན་པར་མཛད་
 པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་འདི་ག་རྟོན་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པ་ལོགས་སུ་མ་བཅད་པར་གསུམ་དུ་འབྱུང་ལ། ཉི་
 ལྷང་ལས་ཀྱང་བྱེ་མ་གསུམ་མ་ཡིན་པ་སྤྲ་མ་ལ་མདོ་མ་སྦྱར་རོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར། དེ་ལྟར་འདི་ག་རྟོན་
 སྟོང་པའོ། །དེ་ལྟར་འདི་ག་རྟོན་བཞེད་པའོ། །དེ་ལྟར་འདི་ག་རྟོན་ཤེས་པའོ། །དེ་ལྟར་འདི་ག་རྟོན་ཡང་དག་
 པར་སྟོན་ཏེ།¹¹⁷⁰ ཞེས་པ་བཞི་འདི་བཞི་ལ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱན་སྤང་ལས་སྦྱར་རོ། །ཕྱང་ལྗེ་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོན་ཡུལ་ལས་འདས་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་ཤེས་པ་ནི། ཡུམ་
 ནི་དེ་བཞིན་ག་ཤེས་པ་ལ་འདི་ག་རྟོན་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་ཅེས་བྱ་བར་སྟོན་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཕྱང་ལྗེ་
 ཚོས་ཉིད་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ཤེས་པ་ནི། རྣམ་པར་དབེན་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་
 སྟོང་ཞེས་བྱ་བ་དང་རང་བཞིན་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་ཏེ།¹¹⁷¹ ཞེས་སོ། །ཡུལ་འདི་ག་རྟོན་ཟག་བཅས་
 གྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་འགོག་པ་ཤེས་པ་ནི། ཡུམ་ནི་དེ་བཞིན་ག་ཤེས་པ་ལ་འདི་ག་རྟོན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་
 བར་སྟོན་ཏེ།¹¹⁷² ཞེས་སོ། །ཡུལ་ཅན་ཕྱང་ལྷ་ལ་སྒྲང་དོར་རམ་འདི་ག་རྟོན་པ་རོལ་དང་ཚུལ་རོལ་གྱི་

1170 བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བཞ། ༣ ཤོག ༣༦༥ ཟླ་ ༡༩

1171 བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བཞ། ༣༧ ཤོག ༦༥༩ ཟླ་ ༡༧

1172 བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བཞ། ༣༧ ཤོག ༦༥༡ ཟླ་ ༡༡

འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ཤེས་པ་ནི། དུམ་ཟབ་མོ་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་འདིའི་འདུ་
 ཤེས་དང་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་གྱི་འདུ་ཤེས་སུ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྟོན་ཏོ།¹¹⁷³ །ཞེས་
 སོ། །འདི་ནས་བསྟན་པའི་ཡུལ་ནི་པལ་ཆེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པའི་རང་གཞན་གྱི་དོན་ལུན་
 སུམ་ཆོགས་པའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་པས་དེ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཅན་བཅུ་དྲུག་ནི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
 ཤེས་མཚན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་མཚན་འདི་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་གྱི་བྱང་
 སེམས་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

¹¹⁷³ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༣༧ ཞོག ༤༡༡ ཟླ་ ༡༩

(བྱད་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(བྱད་པར་)ལ་གཉིས། མཆན་སྐར། རོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཆན་སྐར་)ནི། སྐར་གྱི་དེ་ལྟར་བར་ཆོག་གས་དགུ་པ་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོར་བ་རྣམས་སྤྱི་འོ་ཐོ་ཉིད་དུ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་བྱེད་བྱེད་ཅེས་དུ་མཆན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་སྐྱེད་བྱེད་དོ་ཞེས་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་བཟོད་ཟེན་ནས་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་དེའི་འོག་ཏུ་བར་ཆོག་གས་བཞིས་བྱད་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་དེ། ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་སྐྱོར་སངས་རྒྱུ་བྱེད་བྱེད་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱས་པའི་སྐྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱད་པར་ངེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས་སོ། །རྒྱན་སྒྲུང་དུ་སྤྱི་འོ་ཐོ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱད་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས་ཞེས་པ་ཉིད་གསལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་སྤྱི་འོ་ཐོ་ཉིད་དུ་ཞེས་པ་གོང་དུ་ཤེས་མཆན་གསུམ་གྱི་དམན་མཆོག་གི་བྱད་པར་མ་བྱེ་བར་བཟོད་ནས་འདིར་གཞི་ཤེས་ལས་གཞན་གཉིས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་སྟོན་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དང་ཤེས་མཆན་གཉིས་ཀ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་ཉན་རང་ལས་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(རོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། བྱད་ཆོས་གངས་ཀྱི་སྟོན་ས་མདོར་བསྟན། དེ་ཉིད་འོ་ཐོ་སྟོན་ས་རྒྱུ་པར་བཤད། དམན་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་(བྱད་ཆོས་གངས་ཀྱི་སྟོན་ས་མདོར་བསྟན་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(ཅ་བ་)ནི། བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། བྱད་པར་སོགས་སོ། །གང་གི་སྟོན་ས་ན། སྐད་ཅིག་མ་ནི་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱེ་བའི་སྟོན་ས་སོ། །གང་གིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ན། བསམ་མི་ཞེས་སོགས་སོ། །གང་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན། བདེན་པའི་སོགས་སོ། །གང་ལས་ན། མདོ་ལས་སོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། བྱད་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་ན། བྱད་པར་བཅུ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གོ། །རྒྱ་མཆན་ནི། བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱུ་གསུལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སོ་སོར་བཞི་བཞི་སྟེ་

བརྒྱད་དང་། ཚེས་དང་རྗེས་སྤྱེལ་པ་སོ་སོར་བཞི་བཞི་སྟེ། བརྒྱད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་
 ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་སོགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་སྤུལ་དུ་བྱུང་བར་
 མཆོན་པས་ནའོ། །འདིར་གཞི་ཤེས་དང་སྒྲོམ་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་བྱད་པར་མི་
 འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི་གཞི་ཤེས་སྤྱི་དཔེ་སྦྱོར་བ་བཅུ་ཉིད་བྱད་པར་བཤད་ཟིན་པའམ་ཡང་ན་གཞི་
 ཤེས་ཅམ་གྱི་སྒྲོག་པ་ནི་བྱད་པར་དུ་འཕགས་གཞི་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཡོད་པས་དཔེ་ཆ་ནས་བྱད་པར་
 འཆད་པ་མི་འཐད་ལ། གཉིན་པོ་གཞི་ཤེས་ལ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བས་དཔེ་བྱད་པར་བཤད་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་དེ་ཡང་དོན་གྱིས་བཤད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་ཐལ་ཞེ་ན། དེ་
 ལ་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཅམ་གྱི་སྒྲོག་པ་ནས་ཀྱང་བྱད་པར་ཡོད་པས་མི་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི་མཐོང་
 ལམ་དེ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བཤད་པ་ན་གཉིས་ལ་ཡང་གོ་སྟེ།
 རྒྱ་ལ་བྱད་པར་མེད་ན་འབྲས་བུ་ཉིད་བྱད་པར་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་རྒྱ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་
 ལ་བྱད་པར་མེད་ན་རྒྱ་ཉིད་དེ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །ཉི་ལྔ་ལས་བྱད་པར་འདི་དག་སྦྱོར་བ་
 གསུམ་གའི་ཡིན་པར་བཞེད་གསུང་ཡང་དམིགས་བསལ་མ་མཛད་པ་ཅམ་ལ་དཔགས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་ངོ་བོའི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་)ལ་(མཆོམས་སྦྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་
 བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྦྱར་)ནི། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་དུ་བྱེད་
 ཚེས་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེ་ལན་དུ་བར་ཆིགས་གསུམ་པོ་གསུངས་སོ། །ཡང་ནི་བྱད་པར་བཅུ་དྲུག་
 མདོར་བསྟན་པར་མ་ཟད་པའོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། ཆིགས་བཅད་བྱེད་དང་གསུམ་གྱིས་ནི་བྱད་པར་
 གྱི་ངོ་བོ་བསྟན་ལ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་བྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །གང་ན། ལམ་སྦྱོར་བ་གཉིས་་
 ནིའོ། །གང་ལས་ན། ཐེག་ཆེན་ལས་གཞན་ཉན་རང་གི་ལམ་དག་ལས་སོ། །བྱེད་ཚེས་གང་གིས་ན།
 བསམ་མི་བྱུང་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་གང་གིས་ཉེ་དེས་སོ། །གངས་དུ་ཞེ་ན། བྱད་པར་ནི་བཅུ་དྲུག་གི་
 བདག་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཅུ་དྲུག་གང་ན་བསམ་མི་བྱུང་ནས་རོ་མུང་མེད་ཀྱི་བར་རོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། བྱད་ཞུགས་སོ། །གང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་སོགས་པས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་སོགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ལམ་གཉིས་་

ནིའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཉེན་དུ་རི་ལྟར་རུང་སྒྲུལ་ན་མཆོད་པའི་ཉེན་མཆོད་ཀྱི་
 སྦྱོར་བའི་མ་ཡིན་པས་སོ། །གང་ལས་ན། ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་བའི་ལམ་རྒྱལ་ལས་
 སོ། །རི་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་པར་རོ། །བྱེད་ཆོས་གང་གིས་ན།
 བསམ་མི་བྱ་བ་སོགས་བཅུ་དྲུག་གང་གིས་སོ། །གང་གི་མ་གྲུས་ན། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་དང་སོགས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཞིར་མི་ལྟར་བར་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་སྦྱོར་བས་ཀྱིས་སོ། །བྱད་པར་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཞི། སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་། ཀྱུན་འབྱུང་དང་།
 འགོག་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་སྐྱད་ཅིག་མའི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་(སྤྱུག་བསྐྱལ་)ནི། སྤྱུག་བསྐྱལ་
 གྱི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་བཟོད་ལ་སོགས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཞི་རྒྱལ་གྱི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །གང་
 ར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་རྫོགས་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པས་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱ་བ་དང་། དཔེ་རྒྱུར་རུང་བའི་མཚུངས་པ་མེད་པས་མི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཁོ་ནར་ཆད་མས་
 གཞལ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། སྤྱུས་བཟོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱངས་ཀྱིས་བབྱང་བ་ལས་ཡང་
 དག་པར་འདས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་བཞི་རྫོགས་པ་སྟེ། ཡུལ་འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་
 པའི་བྱ་བ་དང་མཉམ་པ་མ་མཆིས་པའི་བྱ་བ་དང་གཞལ་དུ་མ་མཆིས་པའི་བྱ་བ་དང་བྱངས་མ་མཆིས་
 པའི་བྱ་བ་དང་མི་མཉམ་¹¹⁷⁴པ་དང་མཉམ་པའི་བྱ་བས་ཉེ་བར་གནས་སོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཀྱུན་འབྱུང་)ནི། ཀྱུན་འབྱུང་གི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་བཟོད་སོགས་སྐྱད་ཅིག་མ་
 བཞིའི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །གང་ན་རྒྱལ་པོ་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་ནས་སྟོན་པོས་དེའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
 བྱེད་པ་ལྟར་ཡུལ་གྱིས་མི་རྫོགས་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤངས་རྫོགས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྦྱད་པ་ནི། ཡུལ་ཐབ་མོ་འདི་ནི་པར་སྤྱོད་ལྟ་དང་ཡང་
 དག་པར་ལྟན་པའོ། །ཞེས་སོ། །རི་ལྟ་བུ་བྲ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་མཛངས་པ་སྟེ་སོ་སྟེ་སྟོ་ཡོངས་སུ་སྟོན་
 པར་བྱས་པ་དོན་དེ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་པའི་མཁས་པ་དང་འཕགས་པ་དོན་དེ་

¹¹⁷⁴ ཞལ། ཤོག ༥༦ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༩༡ བ ༥ བྱ་བ་དང་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་བྱ་བས་

གཉིས་ལ་འདྲུག་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། སྐྱེས་བྱ་མཁས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བའི་དོན་ངེ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ནི། དུམ་ཞི་བ་སྤྱོད་པ་མཛད་སྒོ་པ་མཁས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རིག་པར་བགྱི་བ་སྟེ་
བྱང་སེམས་གང་ཡུམ་འདི་ལ་མོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བགྱི་བ་
བགྱིས་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་བའི་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་
ཡུལ་དུས་ཀྱིས་ཆོད་པ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཤེས་པའམ་སྟོང་གསུམ་རྒྱན་ཞུགས་ནས་རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་པའི་
ཤེས་སྤངས་ལས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་ལ་མོས་པ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་བྱན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ནི། སྟོང་གསུམ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གང་ངེ་སྟེད་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བར་གྱུར། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་དང་བརྒྱད་པ་དང་རྒྱན་དུ་
ཞུགས་པ་དང་ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་བ་དང་བྱིར་མི་འོང་བ་དང་དག་བཅོམ་པར་གྱུར་རང་སངས་རྒྱས་སུ་
གྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་ངེ་སྟེད་པ་དང་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་གདུགས་་
གཅིག་ཏུ་བཟོད་ནས་མོས་པ་དང་བབྱང་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡུམ་ལ་བཟོད་ཅིང་མོས་ན་འདི་ཉིད་དེ་དག་
ལས་མཆོག་དང་གཙོ་བོར་ཁུམས་ལགས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་
སྟོན་པས་རང་གི་ཕྱགས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབས་པ་ལས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་མུང་འདས་ཉན་
རང་གི་ཐེག་པ་དང་ཡུམ་དང་བུལ་བའི་སྟེ་སྟོན་གཞན་ལས་མཛོན་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་
བའི་ཤེས་པ་ནི། དུམ་ཟབ་མོ་འདི་ཉན་ཞིང་ཐོས་ནས་འདྲི་བ་དང་གིས་ནས་ཕྱང་འཕོགས་པ་དང་། ཚུལ་
བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་བར་བྱ་ངན་ལས་་
འདའ་བར་འདོད་པར་བྱའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་་
དང་ཡུམ་དང་བུལ་བའི་མདོ་སྟེ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་སོ། །རྟོགས་དཀར་བསྐྱལ་
པ་གངས་མེད་གསུམ་མམ་དེའི་བྱེད་དམ་དེ་བས་ཀྱང་སྤྱར་བར་འཁོང་རྒྱ་བར་གསུངས་པས་སོ་ཞེས་་
འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་(འཕོག་པ་)ནི། འཕོག་པའི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་བཟོད་སོགས་སྐད་ཅིག་མ་
བཞིའི་བྱུང་བར་ཡིན་ལོ། །གང་ན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་དེའི་ངོ་བོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་

བྱི་བ་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ངོ་བོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་བ་མེད་པ་སྟེ་མདོར་ན་སྟོ་སྐྱར་
 དང་བྱལ་བར་མཐུན་པ་ནི། ཡུམ་ཐབ་མོ་གང་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་འབྱུང་བར་
 འགྱུར། ཞེས་པ་ནས་གང་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་བྱང་ཆེན་རྣམས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་
 པར་འཆང་རྒྱ་ཡང་ཡུམ་ཐབ་མོ་འདི་འགྲིབ་པ་ལས་འཕེལ་བར་ཡང་འཆང་ལ་བར་མི་གང་ལོ། ཞེས་
 སོ། རྫོགས་དཀར་བྱི་གང་མེད་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཅར་ལ་སྐྱར་རོ། སྦྱིན་པ་པོ་སོགས་སུ་དམིགས་
 པའི་འཁོར་གསུམ་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་པར་དག་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་མོས་པ་
 དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བྲག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི། དཔེར་ན་བ་བྱས་མ་བེའུ་གཞོན་ཅུ་མི་འདོར་བ་ལྟར་
 རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ཐབ་མོ་འདི་དེ་དོན་དུ་རྗེ་སྤྱིད་ཡུམ་ཐབ་མོ་འདི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་དང་
 འཆད་པ་དང་སྟོག་པ་དང་ཡོངས་སུ་བསམ་པ་དང་ཡིད་གྱིས་རྫོགས་པར་བྱ་བ་དང་ལྟ་བས་ལེགས་པར་
 རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཆོས་སྒྲ་བ་དེ་གཏོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། ཡང་དག་པར་
 འཁོར་གསུམ་རྣམས་དག་གི་སྒྱོར་བས་བསྐླལ་པ་དུ་མར་བསྐྱབས་ནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བསོད་ནམས་
 དང་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲུབ་པ་ནི། བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྷན་འདས་
 གཞན་དག་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་ཤིང་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྐྱེས་པ་གང་ཡུམ་ཐབ་མོ་ཐོས་མ་
 ཐག་ཏུ་མོས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སོ། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཆེ་སྲ་མ་ལ་སྐྱབ་པ་བྱས་ཀྱང་བྲག་
 ཏུ་མ་བྱས་པས་ད་ལྟ་མི་དངང་བ་སོགས་ཀྱི་རྫོགས་པ་བཟང་པོ་མེད་པ་དང་། སྲ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་སམ་
 བྱམས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་བྲག་ཏུ་བྱས་པས་ད་ལྟ་མི་དངང་བ་སོགས་ཀྱི་རྫོགས་པ་བཟང་པོ་
 ཡོད་པའོ། ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེན་ནས་རྣམ་པར་མི་རྫོག་པར་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 དམིགས་ནས་ཡུམ་མི་འདོར་བའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས་དེ་དག་འཛིན་པ་ནི། དེ་དག་ནི་བར་མ་དོར་བྱང་
 ཆུབ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
 ལས་འདས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་
 བྱས་ཏེ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་རྒྱ་མཚོར་གྱ་
 ཞིག་པ་ན་ཤིང་སོགས་ལ་འཇུ་བ་དང་མི་འཇུ་བ་ནི་བྱིན་གོ་གཞོད་པ་མེད་པའི་མ་སྐྱས་མ་ཉམས་པར་

འགྲམ་དུ་བྱིན་པ་དང་མི་བྱིན་པའི་དཔེས་ཡུམ་ལ་མི་བཙོན་པ་དང་བཙོན་ན་བར་མ་དོར་ཉན་རང་གིས་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་མི་བྱེད་པ་གཉིས་ནས་མཁྱེན་གྱི་སྤང་གཉིན་དུ་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་(ལམ་གྱི་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་བྱད་པར་)ནི། ལམ་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་བཟོད་
སོགས་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ནམས་གྱི་བྱད་པར་ཡིན་ནོ། །གང་ན་བྱང་སེམས་ལས་གཞན་ཡུམ་ཤེས་པ་
སོགས་གྱི་ཉེན་དུ་མི་བྱང་བས་ཆོས་གྱི་དབྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཉིད་
སྐྱབ་པའི་ཉེན་ཡིན་པ་ནི། བྱང་ཆེན་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉན་ཐོས་གྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་སར་བར་
མ་དོར་ཉེ་ཞོར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བྱམ་པ་སོ་བཅུང་བ་དང་མ་བཅུང་བར་ཚུ་གནས་མི་གནས་གྱི་དཔེས་
ཐབས་ཤེས་གྱིས་བཟུང་མ་བཟུང་གཉིས་སྐྱབ་པའི་ཆོས་གྱི་ཉེན་ཡིན་མིན་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར་གསུངས་
སོ། །སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་པར་བྱིན་བཅུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་ཆོག་གས་པ་མཐའ་དག་ཆང་བ་
ནི། བྱང་ཆེན་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་སར་མི་ལྟར་ངོ། །ཞེས་ཐགས་ལྟན་བྱས་པ་དང་མ་
བྱས་པའི་བྱུར་རྫས་བཅུག་སྟེ་རྒྱ་མཚོར་འགོ་བའི་དཔེས་སྟེན་སོགས་བཟུང་མ་བཟུང་གཉིས་སྐྱབ་པ་
ཆང་བ་དང་མ་ཆང་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གསུངས་སོ། །ནང་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་ཐབས་
སྟོང་རྗེ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་སྲིད་ཞིར་ལྟང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ནི། བྱང་
སེམས་གྱི་ཐེག་པ་པ་ལ་ཡུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དེ་ཉན་
ཐོས་གྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་སར་མི་ལྟར་སྟེ། ཞེས་བྱོ་འཆལ་བའི་གན་པོ་སྐྱེས་བྱ་སྟོབས་ལྡན་ལ་
བཟོན་མ་བཟོན་གྱི་དཔེས་ཐབས་ཤེས་གྱིས་བཟུང་མ་བཟུང་གཉིས་སྲིད་ཞིར་མི་ལྟང་བ་དང་ལྟང་བར་
བསྟན་པའི་བྱིར་གསུངས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་ལ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་
ཅིང་འདོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རོ་ལྷང་བ་མེད་ཅིང་དགོ་ཅ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྟོ་བར་བྱེད་
པ་ནི། དེགས་གྱི་བྱ་ཁྱོད་ཡུམ་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་གཟུགས་ལ་འདོད་པ་མ་སྐྱེད་ཅིག །ཅེས་སོ། །བདག་
ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཞེས་པ་རེ་རེའི་མཐར་ལོ།།

གསུམ་པ་(དམན་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་འཐད་པ་)ནི། འདིར་ཉན་རང་གི་ལམ་བྱད་པར་
བཅུ་དྲུག་དང་བྲལ་བར་མ་བསྟན་པས་དེ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བྱད་པར་འཕགས་པར་མི་ཤེས་

ཤེན། དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་དེ་དག་གི་ལམ་ནི་ངེ་སྐད་
 བཤད་པའི་བྱད་པར་རྣམས་དང་བྲལ་བའི་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། སོགས་པས་བསམ་མི་བྱལ་མ་
 རྟོགས་པའི་བར་དུ་སྐྱེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཤུགས་ལ་གོ་བྱས་པས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་
 མངོན་ཞེན་མེད་པ་ནས་བསམ་མི་བྱལ་རྟོགས་པའི་བར་གྱི་བྱད་པར་རྣམས་ཀྱི་སློན་སྐྱོད་ཐེག་དམན་ལམ་
 ལས་བྱད་ཞུགས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །འགྱུར་རྟོང་ལས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེགས་བྱིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ལམ་དེས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་
 ལྟའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་མངོན་ཤེས་ཕྱོགས་རེ་བའི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེད་ཅིང་སོགས་ཁོང་ནས་
 ཆགས་བྲལ་སོགས་སྐྱེད་པས་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་གྲགས་ཆེ་བའི་
 ཕྱིར་མ་བཤད་དོ་ཞེས་འདོད་པས་རྒྱ་དཔེ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་གསལ་མོད། འོན་ཀྱང་
 དེ་ཡི་གེ་མ་དག་སྟེ། མངོན་ཞེན་ནི་བྱད་པར་བྱི་མའི་བསྐྱོག་ཆེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མས་རིམ་ནས་དེ་དག་
 དང་བྲལ་བར་སྟོན་པ་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་བྱད་པར་རྣམས་མེད་པར་སྟོན་པའི་
 སྐབས་ཡིན་པས་སོ།།

(བྱེད་པའི་མཆོད་ཉིད་བཤད་པ།)

གསུམ་པ་(བྱེད་པ་)ལ་(མཆོམས་སྐྱར་དང་ཙ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
(མཆོམས་སྐྱར་)ནི། བྱེད་མཆོད་ཀྱིས་ཉན་རང་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པར་རྣམ་པར་བཅད་པ་སྟེ་
ཤེས་པར་བྱས་པའི་སྒྲོར་བ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་ཕན་བ་སྐྱབ་པའི་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བར་
ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་མཆོད་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ཙ་བ་)ནི། ཀྱང་པ་བདུན་ཀྱིས་བྱེད་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། ཐ་མས་དོན་བསྐྱུས་ཏེ།
མཆོན་ཚུལ་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལ་མི་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་གདུལ་བྱའི་གཙོ་སྟོན་ལས་དེས་མཆོན་ནས་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོང་དུ་དང་། སྐྱབ་པར་མཛད་ཅེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་
ཐོ། །བྱེད་པ་འདི་རྣམས་ལས་དང་པོ་བརྒྱད་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐ་མ་གསུམ་གཞི་ཤེས་སོགས་མཁྱེན་
གསུམ་སོ་སོའི་བྱེད་པར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཞེད་ཀྱང་། དང་པོ་དགུ་གཞི་ཤེས་དང་ཐ་མ་གཉིས་ལས་
ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་བྱེད་པར་སྟོན་ཀྱི་མཁས་པ་དག་བཞེད་པ་ནི་ཉི་ལྔ་གི་དགོངས་པ་རྒྱན་སྒྲུབ་
དུ་སྒྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ལེགས་སོ། །འགྲེལ་པ་འདིར་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པར་འབྱུང་བ་ནི། གཉེན་
པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལས་ཤེས་ལས་ལོགས་སུ་བྱ་མི་རིགས་ལ། གཞི་ཤེས་ཅམ་ཀྱི་སྟོན་པ་ནས་
དང་པོ་གསུམ་ལས་སྐྱབ་མི་རུས་པར་དགོངས་ནས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། བྱེད་པའི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་ན། བྱེད་པ་བཙུ་གཅིག་
ནིའོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི། ཕན་བྱེད་སོགས་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་བྱེད་པར་བཙུ་གཅིག་དག་གིས་རང་རྒྱ་
མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དག་གཞན་དོན་བྱེད་པར་བ་སྐྱེད་པའི་རུས་ལྡན་དུ་མཆོན་པའམ་ཤེས་པར་
བྱས་པས་ནའོ། །མཆོན་ཚུལ་ནི། སྒྲོར་བ་གསུམ་ལ་རུས་པ་བཙུ་གཅིག་གནས་པའི་གནས་ཚུལ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུའོ། །བཙུ་གཅིག་ཏུ་རི་ལྟར་འབྱུང་ན། གཞི་ཤེས་ལས་ཤེས་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་བྱེད་པ་གསུམ་
དང་། བདུན་དང་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །དེ་དག་གང་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཐམས་

ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་པན་པ་དང་སོགས་པས་བདེ་བ་དང་སྐྱོབ་པའི་བྱེད་པ་གསུམ་
ཡོད་དོ། །དེ་གང་ན། གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་འོངས་པའི་པན་པ་ཆེ་སྤྱི་མར་སྤྱོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཞི་
བའི་མྱང་འདས་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་དོན་གྱིས་ནི་དང་པོ་སྟེ། བྱང་ཆེན་སེམས་ཅན་རྣམས་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་
ལྷན་ལོངས་སུ་བཀོལ་ཞིང་མི་འདིགས་པའི་ཐང་བདེ་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་
དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ཉེན་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐབས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཡུལ་གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་པོ་པན་པ་སོགས་སྐྱབ་ཅེས་སྐབས་དང་མ་ཐུན་པར་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱར་
དོ། །ཆེ་འདི་ཡི་བདེ་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་འཆེ་བ་དང་བྲལ་བ་ལ་ད་ལྟ་འགོད་ཅིང་
མཐར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་གཉིས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་
དང་འབྲུག་པ་རྣམས་ལས་ལོངས་སུ་བཀོལ་ཞིང་མི་འདིགས་པའི་ཐང་བདེ་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་
རབ་ཏུ་འགོད་དོ། །ཞེས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱལ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རྣམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པས་སྤྱག་
བསྐྱལ་ནས་ཆོས་ཉིད་དེ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་སྦྲར་མི་སྦྱེ་བའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་
མྱང་འདས་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། འཁོར་བ་ན་ཡོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་དག་ལས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལོངས་སུ་སྐྱོབ་ཅིང་དེ་དག་སྦྲང་བའི་བྱིར་ཆོས་སྟོན་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དེ་
ཐོས་ནས་རིམ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ལོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབས་དང་སོགས་པས་གནས་དབྱང་གཉིན་སྤིང་
ལོངས་འབྲེན་ལྟན་གྱིས་བྱུབ་པ་ཐེག་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་དེའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་
པའི་བྱེད་པ་བདུན་ཡོད་དོ། །ཙུ་བར་ལོངས་འབྲེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ཞེས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདུན་གའི་
¹¹⁷⁵མཐར་དོ། །དེ་གང་ན། སྤྱི་རྒྱ་འཆིས་གཅེས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གཏན་དུ་པན་པ་སྤྱོད་པར་ལྟོག་
མི་སྤྱོད་པའི་ལྷག་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་རིམ་ལ་བཞེན་དུ་ཡང་དག་པར་བྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་དོན་གྱིས་ནི་དང་པོ་སྟེ། སེམས་ཅན་སྤྱི་བ་དང་རྒྱ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་

¹¹⁷⁵ རྟོག་གོག་ ༩༠ བ ༡ གཙང་། གོག་ ༩༦ ན ༡ བདུན་གའི་མཐར་

དང་ཕྱ་དན་དང་སྟེ་སྒྲགས་འདོན་པ་དང་སྒྲག་བསྐལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འབྲུག་པའི་ཆོས་ཅན་
 རྣམས་སྟེ་བ་ནས་འབྲུག་པ་ལས་ཡོངས་སུ་བཀོལ་ཞིང་སྤང་པོ་མ་ལུས་པའི་ཕྱ་དན་ལས་འདས་པ་ལ་
 རབ་ཏུ་འགོད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་བདེ་བ་དམ་པའི་པར་སྤྱན་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་
 རུས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཅམ་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་པས་དེའི་བྱེད་པར་མ་བཤད་དོ། །བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྷན་པར་
 བྱེད་ཅིང་སྒྲག་བསྐལ་ཀྱི་རྒྱ་དངོས་པོར་འཛིན་པ་ཆོས་རྣམས་འདྲེ་བ་འབྲེལ་བ་སྟེ་བ་འགག་པ་རྣམས་
 མེད་པར་བསྟན་པས་བསྐྱོག་པ་ནི་གཉིས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདྲེ་བ་མེད་
 པར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །འཁོར་འདས་སྒྲང་དོར་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ནི་གསུམ་པ་
 སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་པ་རོལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་
 ཀྱི་པ་རོལ་སྟེ་འགག་གི་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་གཟུགས་སོགས་མ་ཡིན་པ་དང་དོན་དམ་
 པར་ན། ཆོས་དབྱིངས་ལས་མི་འདའ་བས་གཟུགས་ཇི་ལྟ་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་
 སྲིད་ཞིའི་མཐའ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །རྒྱས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་རྒྱན་དང་བྲལ་བའི་སྐྱམས་
 ལ་སྤྱིང་ཞེས་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་སྤྱིའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་སྲིད་པའི་རྒྱན་བདེ་པ་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་
 རང་གཞན་ཀྱི་དོན་མཛོན་མཐོངས་ལེགས་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པའི་རྟོན་དང་རྒྱ་ནི་བཞི་པ་སྟེ། དཔེར་ན་
 རྒྱ་སྤང་ཆེན་པོ་རྣམས་སམ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྣམས་སམ་རྒྱས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་གནས་གང་ཡིན་པ་
 དེ་ནི་སྤྱིང་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ནི་སྟོན་ཀྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་
 ཡོངས་སུ་ཆད་པའོ། །ཞེས་སོ། །

འདིར་མདོ་ལས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ནས་འཛིག་རྟོན་ཀྱི་སྤང་བ་བྱེད་པ་དང་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་སྟོན་མ་འཛིན་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་འོད་འབྱེན་པ་དང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་དུ་འགྱུར་བ་
 གསུམ་ཡང་གསུངས་ལ། དེ་ལ་རྒྱན་སྤང་དུ་སྤང་བའི་བྱེད་པ་ཡང་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་
 སྤྱིང་དང་ཆོས་མཐུན་པ་དང་མ་རིག་པའི་སྤྱན་པ་བདེ་པ་ནི་སྲིད་པ་ལ་སོགས་པ་བདེ་པའི་ནང་དུ་འདྲ་
 བས་ན་སྤྱིང་གི་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་བཞི་ནི་མི་ཤེས་པ་བདེ་
 པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བཟླ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སྤང་བ་སྤྱིང་དང་ཆོས་མཐུན་ཡོད་པ་དང་།

གསུམ་པ་རྣམ་མཁུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ནི་རྟེན་གྱི་མཛད་པ་གཅིག་གོ། རྟེན་གང་ཡིན་པ་
དང་གང་གི་རྟེན་ཡིན་ན། ཉི་ལྟང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་འདིག་རྟེན་གྱི་རྟེན་དུ་གང་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ནོ། །ཅི་བྱས་པས་སེམས་ཅན་
གྱི་རྟེན་བྱེད་ཅེ་ན། རྣམ་མཁུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཚོས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བེད་

དཀར་ཆག . བྱིས་མོ

ཡང་ཚེས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་དེའི་ངང་ཚུལ་ལས་མི་འདའ་བར་སྟོན་པ་ཉི་
 བར་སྐྱབ་པའི་དོན་གྱིས་ནི་ཐ་མ་སྟེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ངང་
 ཚུལ་དེ་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་པ་ནས་ཚེས་ཐམས་ཅད་ནི་རྫོགས་བྱང་གི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཏེ་དེ་དག་ནི་
 ངང་ཚུལ་དེ་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་སོ། །ཤུནྟེ་པས་ཐ་མ་འགོ་བའི་མཛད་པ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་འགོ་བ་ནི་
 འབྲས་བུ་ཐོབ་པའོ་དེ་ཉིད་བྱེད་པ་སྟེ་ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ལེ་བརྒྱད་མར་དང་པོ་གཉིས་བྱང་
 སེམས་དང་ལྷག་མ་དགུ་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱི་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་མཐར་ཐུག་པ་སངས་
 རྒྱས་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པ་བཅུ་གཅིག་བྱང་སེམས་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །

(ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་བཤད་པ།)

བཞི་པ་(ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་)ལ་(མཆོམས་སྒྱུར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས།
དང་པོ་(མཆོམས་སྒྱུར་)ནི། རྟེན་མཆོད་བཟུ་གཅིག་གིས་གཞན་དོན་ཕུན་ཆོག་གས་སྐྱེད་ཀྱས་སྒྱུ་ཤེས་
བར་བྱས་པའི་སྒྱུར་བ་ནམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བར་ཆོག་གས་གསུམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་
ཉིད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། ཀྱང་བ་དགུས་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོའི་དོན་བཤད་ལ་ཐ་མ་གསུམ་
གྱིས་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་མཆོད་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །ཀྱང་བ་དུག་པའི་མཐའ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགྲེལ་བར་བྱི་མ་
བཟུ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ལོ། །དེ་ལ་བཞེད་ཅེས་བྱང་དོ། །གང་དུ་ན། མཆོད་ཉིད་བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
མཆོད་ཉིད་དུ་ལོ། །གང་ན། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དབེན་པ་སོགས་བཟུ་དུག་གོ། །རྒྱ་མཆོད་ནི། སྒྱུར་བའི་ངོ་
བོ་ཉིད་བཟུ་དུག་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོད་རྟེན་གཞན་ཡོད་པའི་
མཆོད་བྱའམ་མཆོད་གཞི་ལྟ་བུར་མཆོད་པས་ན་ལོ། །ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་དང་ལྔ་དང་བདུན་གྱི་སྒྲོན་ས་སྒྱུར་
བ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྟ་བུའི་ཞེས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན། གཏན་ལ་དབབ་བྱ་དེ་མཆོད་ཉིད་དོན་
གཞན་ཡོད་པ་ལྟར་སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བ་ལ་དགོངས་པ་ལོ། །འགྲུར་གཞན་ལས། མཆོད་གཞི་ལྟ་བུར་མཆོད་
པས་ན་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ནི། མཆོད་བྱ་དང་དེ་གཉིས་སྐད་དོད་གཅིག་པས་ཡིན་ལ། གྲགས་ཆར་ལྟ་
བུ་ཞེས་སྒྲོས་པས་དེ་གཉིས་བཏགས་ཡོད་ཅེས་དུ་བསྟན་པར་འདོད་དེ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། མཆོད་ཉིད་བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ། །གང་ན་ཅ་
བ་ལྟར་ལོ། །རྒྱ་མཆོད་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་བཟུ་དུག་གིས་མཁུན་གསུམ་གྱི་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་རང་ལས་གཞན་
པའི་མཆོད་ཉིད་མེད་ཀྱང་དེ་དང་ལྔན་པའི་མཆོད་བྱའམ་མཆོད་གཞི་བཞིན་དུ་མཆོད་པས་དེ་ལྟར་
ན་ལོ། །འཛིག་སྒྱུར་བ་ལས་གཞན་པའི་མཆོད་ཉིད་མེད་ཅིང་སྒྱུར་བ་ཁོ་ན་ཡང་མཆོད་ཉིད་དུ་མི་བྱུང་
བས་མཆོད་ཉིད་དང་ལྔན་པ་བཞིན་དུ་མཆོད་ཞེས་འཆད་ཀྱང་སྒྲ་མ་འགྲིག་གོ། །མཆོད་ཚུལ་གཉིས་པ་
ནི། ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟེ་མ་ནོར་པར་ལོ། །བཟུ་དུག་ཇི་ལྟར་ན། ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་ནས་བདུན་གྱི་བར་དུ་
ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་ལོ། །དེ་དག་གང་ན་འདི་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་

ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ནི་དབེན་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་བོ་
མཛོན་གྱུར་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་རྣམས་པར་
བསལ་བས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཆགས་སོགས་དེའི་རྟགས་ཏེ་འབྲས་བུ་
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་རྟགས་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་དེ་དག་ནི་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །ཆགས་སོགས་དེའི་མཆན་མ་སྟེ་
རྒྱ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ངེ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཙང་བདེར་འཛིན་པ་དང་སོགས་
པས་ཕྱང་སོགས་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པས་སྟོང་པ་ནི་མཆན་མ་སྟེ། བྱང་ཆེན་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་མཆན་མས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་
དང་སོགས་པས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་གཉིས་དང་དེ་མེད་པ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་མི་མ་སྤུན་པའི་སྟོགས་དང་
གཉེན་པོ་དག་ལ་ཞེན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མི་མ་སྤུན་གཉེན་པོས་ཏེ། བྱང་ཆེན་གང་ཡུམ་ཟབ་མོ་
འདི་ལ་མོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པས་རྣམས་པར་དབེན་པའི་
རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དབེན་པ་ཞེས་བཞི་ག་ལ་སྦྱར་ལ་སྦྲ་མ་གསུམ་ཉོན་སྦྱིབ་དང་ཐ་མ་
ཤེས་སྦྱིབ་ཀྱི་དབེན་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ནི་ལྗེ། །དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་དུ་གོ་ཆ་བགོས་པ་མེད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ཐམས་ཅད་ཐུང་ན་ལས་བསྐྱེད་པར་གོ་བགོས་པ་ནི་དཀའ་བ་
སྟེ། བྱང་ཆེན་གང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་གོ་ཆ་འདི་
འཆལ་གྱུར་དེ་ལ་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པ་མི་དམིགས་པ་དེ་དག་ནི་དཀའ་བ་བཞི་དུ་
པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་སོ། །ཐེག་པ་གཞན་ཉན་རང་དུ་མི་ལྟར་བའི་མཆན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
ཐེག་ཆེན་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ནི་ངེས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་གོ་ཆ་འཆལ་བའི་བྱང་ཆེན་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
ལྟར་བའི་གནས་དང་སྐབས་མ་མཆིས་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཡུན་རིང་པོ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་ནས་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་མཆོག་ཆེན་པོ་གསུམ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྦྱབ་པ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྟེ། བྱང་ཆེན་གྱིས་ནི་སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་བསྐྱེད་བ་དང་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་
བགོས་སོ། །ཞེས་སོ། །བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲོམ་པ་པོའི་གང་ཟག་དང་སྒྲོམ་གྱི་ཆོས་མི་དམིགས་པར་
རྟོགས་པ་ནི་མི་དམིགས་པ་སྟེ། དུམ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་གང་སྒྲོམ་པར་བགྱི་བའམ་སྒྲོམ་པ་གང་ལགས་
བའམ་གང་གིས་སྒྲོམ་པར་བགྱི་བའི་ཆོས་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་མ་མཆིས་ཏེ། ཞེས་སོ། །དུམ་
ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ལ་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པ་ནི་མངོན་ཞེན་བཀག་
པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་འགའ་ཞིག་གིས་གང་དུམ་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་བྱིར་
མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཐར་ཐོག་།

གསུམ་པ་རྣམ་མཁུན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ནི་བདུན་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་
ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོའི་བྱང་པར་གཞི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་
དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དམིགས་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁུན་ལ་གཞི་ལ་བའི་བསམ་པས་ཡུམ་
ཟབ་མོ་འདི་ལ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འཇིག་རྟེན་མངོན་ཞེན་ཅན་གྱི་སྦྱབ་པའི་འཇིན་པ་སྟེ་འདི་ནི་
བདག་ཉིད་གཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་ཡོངས་གཙོ་དུ་ཞེན་པ་དང་སོགས་པས་འདི་ནི་གཟུང་བྱ་མིན་ཞེས་
རྣམ་བཅད་དུ་ཞེན་པ་ལས་བསྐྱོད་པ་སྟེ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ཞེན་ནས་གཟུང་མི་གཟུང་གི་
མཐའ་བལ་དུ་བསྟན་པའམ་རྟོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་པ་སྟེ། ཆོས་འདི་ནི་གཟུགས་གཟུང་བའི་བྱིར་བསྟན་
པ་མ་ཡིན་མི་གཟུང་བའི་བྱིར་བསྟན་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཆོས་འདི་ནི་གང་ལ་ཡང་
ཐོགས་པ་མ་མཆིས་ཏེ་གཟུགས་ལ་ཐོགས་པ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོ། །

ཤེས་བྱ་གཟུང་བ་དང་ཤེས་པ་འཇིན་པ་མི་དམིགས་པས་རྟེན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་གཞི་མེད་
པ་སྟེ། ཆོས་འདི་ནི་གཞི་མ་མཆིས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་མི་དམིགས་པའི་སྤྲད་དུ་དང་།
ཞེས་སོ། །རྩ་བར་གཞི་མེད་ཅེས་པ་ལ་དག་ལྡན་ལས་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་བཞིན་པའི་ཆོས་དེ་གཞི་
མེད་པ་དང་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་སྦྱོ་བ་མེད་པའི་ཞེས་འཆད་བཞིན་པའི་ཆོས་གཟུགས་སོགས་ལ་བཤད་

དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་འགྲོ་བ་མེད་དེ། ཇི་ལྟར་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་འོངས་པ་མ་སོང་བ་བཞིན་དུ་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཀྱང་མ་འོངས་མ་སོང་བ་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྣང་ཉིད་
 ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་སྐྱེ་མེད་དེ། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་
 སྐྱེས་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེས། གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་གྱི་རྗེས་
 སུ་མ་སྐྱེས་པའོ། །ཞེས་སོ། །གྲགས་ཆར་དེ་ཆོས་སྟོན་པར་གྱུར་པ་ན་གནས་མེད་པ་དང་འགྲོ་བ་མེད་
 པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟེ་གནས་འདི་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མེད་ཅེས་པ་ནི་གནས་མེད་པའི་རང་
 བཞིན་ནོ། །འདིར་འགྲོ་བ་མེད་ཅེས་པ་ནི་འགྲོ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་འདིར་མེད་ཅེས་པས་
 སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ནོ།¹¹⁷⁷ །ཞེས་འདི་ལ་མེད་འདིར་འགྲོ་བ་མེད། འདི་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་པ་
 གསུམ་གཞི་མེད་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་སོགས་པས་གཉིས་
 ཀ་དང་གཉིས་མིན་གྱི་སྤང་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་
 མི་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་ཏེ་གང་གི་ཆེ་གཟུགས་
 ཉིད་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་པར་ལྟ་བུ་ལ་འགྱུར། ཞེས་རྣམ་མཁྱེན་
 གྱི་བར་ལ་དེ་ལྟར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་ཞེས་སྤྲུལ་ཐམས་ཅད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱི་མ་
 རྣམས་ཀྱི་མཐར་རོ། །བཙུ་བྱ་པོ་འདི་ནི་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཤད་པས་འདི་སངས་
 རྒྱས་སར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དོ། །གསུམ་པ་(གྲངས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དོན་བསྟུ་བ་)ནི། ཤེས་མཆན་ཞེ་
 བརྒྱད་ཁྱད་པར་བཙུ་བྱ་བྱེད་པ་བཙུ་གཅིག་ངོ་བོ་ཉིད་བཙུ་བྱ་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་
 སོ། །

¹¹⁷⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༥༩ ཤོག ༡༩༩༥ ཟླ་ ༡༥

(རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱ་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་བཤད་པ།)

བཞི་པ་(རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱ་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར། རོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་)ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་འཆད་དེ་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་དགོ་བ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ཁོ་ན་ལ་རི་སྐད་བཤད་པའི་སྒྲོར་བ་རྣམས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་འབྱུང་བས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ལེ་ཏུ་བཤད་པའི་ཆེ་བྱང་སེམས་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དྲུག་ཅུ་དམན་པའི་དག་བཙེམ་དུ་གྱུར་པར་གསུངས་པའི་འཐད་པར་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་བསྟེན་བཀུར་ཞིང་སྦྱོར་སོགས་ལ་སྦྱུང་ཀྱང་ཡུམ་དང་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་མ་ཟེན་པས་སོ་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(རོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྦྱི་དང་ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(སྦྱི་)ལ་གསུམ། གང་ལ་སྦྱི་བའི་རྟེན། བརྟེན་པ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རྟེན་གས་དང་སྦྱ་དོན་ནོ། །དང་པོ་(གང་ལ་སྦྱི་བའི་རྟེན་)ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལུས་རྟེན་ནི། མདོད་འབྲེལ་ནས། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ན་དང་། སྤིང་གསུམ་ནས་འཕེན་གྱི་གཞན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིགས་པར་ཤེས་རབ་དང་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ངོ་¹¹⁷⁸ །ཞེས་ངན་སོང་ནི་ཤེས་རབ་དང་སྦྱ་མི་སྟན་དང་ལྟ་ལ་སྦྱོར་བ་མེད་པས་དེ་དག་ལ་མི་སྦྱི་བར་བཤད་པ་ནི་བྱེ་སྦྱའི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་ཆེན་པ་ནི་རི་སྐད་དུ། དེ་ཆེ་ལྟ་མི་སྦྱོང་ཐག་བརྒྱ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ་¹¹⁷⁹ །ཞེས་དང་། སྦྱ་ཉི་ཁྱི་གཅིག་སྦྱོང་གིས་ཐེག་ཆེན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བྱ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འོད་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་སྦྱི་བའི་སྦྱོད་ལྡན་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པས་འདོད་ཁམས་པ་དང་མི་ཁོ་ནའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །

¹¹⁷⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ ཤོག་ ༥༡༥ ཟླ་ ༩

¹¹⁷⁹ ལྱང་འདི་མ་རྟེན།

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་ནི། འདི་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པར་ཀྱན་བརྟུས་ནས་བཤད་པ་
ལྟར་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ལ་ཡང་བརྟེན་ལ། མཛོད་ནས་མེད་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན་འདོད་པ་ཉིད་
ལ་བརྟེན་ནོ། །མངོན་པ་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ལྟར་ཆོག་པ་ལམ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་པལ་ཆེར་བརྟེན་ཏེ་དེ་དག་ནི་གདམས་ངག་ཏུ་བཛོད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(བརྟེན་པ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་)ནི། མཛོད་ལས། ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་ལས་གསུམ་
མོ།¹¹⁸⁰ །ཞེས་སྒྲོ་གསུམ་གའི་ལས་དང་ཐོས་བསམ་ཉིད་ཏུ་བཤད་དོ། །ཀྱན་བརྟུས་སུ། ཆོག་པ་གྱི་
ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྤྱེ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དབང་པོའི་སྒྲོ་སྒྲོམ་པ་དང་ཟས་གྱི་ཆོད་ཤེས་པ་དང་
ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ཆ་སྟོད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཏུ་གནས་པར་
མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། ཡང་གང་རྒྱར་རྒྱར་པའི་དགེ་བ་གཞན་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་།
བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་རུང་སྟེ། དེ་གོམས་པས་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་
པར་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་གནས་གྱི་སྟོད་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ།¹¹⁸¹ །ཞེས་སྒྲོམ་བྱུང་ཡང་ཡོད་
པ་དང་། གཉིན་པོ་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དང་སྤང་བྱ་དངོས་སུ་སྤང་རུང་གི་སྟོད་ཏུ་རུང་བ་ཞིག་ལ་
བཤད་དོ། །ཉི་སྤང་ལས། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།¹¹⁸² །ཞེས་མཛོད་ལྟར་
འབྱུང་བ་ལ་ཆོག་གསལ་ཏུ་འཕགས་པས་སྒྲོམ་བྱུང་མི་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཏུ་དངས་སྤང་ཡང་སྒྲོམ་
བྱུང་གཙོ་བོར་མ་གྱུར་པ་ལ་དགོངས་པ་སྤངས་ན་ལེགས་སོ། །ཆོག་གསལ་ལས། ཆོག་པ་ལམ་བྱུང་
པར་ཅན་དང་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་འབྲུལ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི་
སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་གོ་སྐབ་ལམ་ཤེས་གྱི་སྟོད་ཏུ་རུང་བ་དང་སྦྱོར་བ་བཙོན་ལའི་དང་པོ་ཟིན་
ལས་གྱི་བསྟུ་བཞི་ལ་འགོད་པ་སོགས་ཆོག་པ་ལམ་དང་ཐར་ཆར་གསུངས་སོ། །

1180 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཞོག ༩༩ ཟླ་ ༣༠

1181 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཞོག ༣༣༩ ཟླ་ ༣༡

1182 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༩༩ ཞོག ༣༣༩ ཟླ་ ༣

གསུམ་པ་([རྟགས་དང་སྒྲོན་](#))ནི། ཆོགས་ལམ་སྤྱི་ཙམ་གྱི་རྟགས་ནི་མཛོད་འགྲེལ་ལས། གང་ལ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བདག་མེད་པ་དང་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་བཛོད་པའི་གཏམ་ཐོས་ན་སྤྱི་ཐེང་ཞེས་བྱེད་པ་དང་། མཆི་མ་དཀྱུག་ཅེས་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དབྱར་ཕྱ་གུ་སྤྱིས་པ་ལས་གཡུལ་གྱི་གསེབ་ན་ས་བོན་ཡོད་པར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་བསྐྱང་བའི་དགེ་རྩ་སྣ་རེ་ཙམ་རྒྱུད་ལ་སྤྱིས་ན་ཡང་ཆོགས་གྱི་ལམ་སྤྱི་གསེབ་རེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོགས་ལམ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྟགས་ནི་ཉི་སྒྲུང་ལས། གང་གིས་དེ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འདིའི་རྟགས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདི་རྩ་སྟེ་སེམས་མི་ཞུམ་པ་མི་དང་བའི་མཆོན་ཉིད་དང་། མི་འགོང་བ་མི་སྐྱག་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཡིད་ལ་འགྱོད་པ་མེད་པ་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་ནི་ཞེས་ཟབ་དོན་ལ་མི་སྐྱག་པ་སོགས་གསུངས་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉི་སྒྲུང་ལས། འདིར་ཐར་པ་ནི་བྲལ་བའི་བྱུང་པར་ཡིན་ལ་དེའི་ཆ་ལ་པན་པས་ན་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ།¹¹⁸³ །ཞེས་གསུངས་ལ། ཆོགས་གསལ་ལས། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱུད་སོགས་སུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཉོན་ཆེས་རགས་པ་དང་བྲལ་བ་བློད་སོགས་ནི་ཐར་པར་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་([ཡན་ལག་གི་དོན་](#))ལ་གཉིས། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་([རོ་བོ་](#))ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། བྱང་ཆེན་ཐོག་མ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་དང་མ་བྲལ་བར་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲོམ་ཞིང་མཆོན་མར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བསྐྱུས་པ་ནི་མཆོན་མེད་ཅེས་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། འདོད་དོ། །གང་དུ་ན། ཐར་པའི་སོགས་སོ། །གང་ན། ཉོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་རྣམས་ལ་མཆོན་མ་མེད་པར་དམིགས་པའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པས་སྤྱིན་སོགས་གྱི་པར་སྤྱིན་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སྐྱག་པ་རྣམས་ཆོགས་ལམ་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྱིད་པར་

¹¹⁸³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེའ། ༡༡ ཞོག ༡༤༡༡ ཐེང་། ༣

མཁས་པ་ནི་དོ། །དྲོད་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་མོད་གྱི་
གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་སྒྲུབ་པས་བདག་གཞན་བརྗེ་མི་རུས་པས་རང་གི་རྒྱུད་ལ། ཞེས་
སོ། །སྐབས་གང་དུ་ན། རྣམ་པ་ནས་འདི་ལ་སྟེ་འདིར་རོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ལ་(མཚམས་སྦྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། །དང་པོ་
(མཚམས་སྦྱར་)ནི། རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པར་མཁས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བསྟན་པའི་བྱིར་བར་ཆོགས་
གཉིས་པོ་འདི་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། རོ་བོ་དང་རྒྱུད་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་
(རོ་བོ་)ནི། ཆོགས་ལམ་ལ་དད་པ་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་བར་རྣམ་པ་ལྟའོ། །དེ་དག་ཀྱང་དུས་གསུམ་གྱི་
སངས་རྒྱུས་དང་སོགས་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་བོ་ལྟ་རྣམ་ཐར་གསུམ་ལ་མཚན་མར་མི་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་པའི་དད་པ་ནི། དུམ་དང་ཐབས་མཁས་པ་དང་མ་བྲལ་བར་དུས་
གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུས་རྣམས་དང་འདས་པ་དང་མ་བྱོན་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱུས་བཙུམ་
ལྟ་འདས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་སྤང་བོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་སེམས་ཀྱི་མཚན་མར་མི་
བྱེད་དེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཚན་མར་མི་བྱེད་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་
ནས། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་རང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་
ཞིང་། དེ་ནི་མ་སྦྱས་མ་ཉམས་པར་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་
བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སྦྱང་བ་ནི་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་སར་ལྟར་བའོ། །སྦྱས་པ་ནི་བྱང་
ཆེན་ལས་ཉམས་པའོ། །སྦྱིན་སོགས་སྟོད་ལུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་བཙོན་འགྱུས་ནི། བྱང་ཆེན་ཐོག་མ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ཡང་མཚན་མར་མི་བྱེད། ཅེས་སོ། །དུམ་དང་
ཐབས་མཁས་དང་མ་བྲལ་བའི་བསམ་པ་སྤུན་ཆོགས་ལ་དམིགས་པའི་བྲན་པ་ནི། བྱང་ཆེན་ལུམ་དང་
ཐབས་མཁས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ནི་ཐེ་ཆོམ་མ་
མཆིས་སོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་སོགས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི། བྱང་ཆེན་དེས་
སེམས་དང་བོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། གང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་དང་། གང་

གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་དང་། གང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་བགྱི་
བའི་གཟུགས་སམ་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་མཐུན་ཉིད་དམ་ཆོས་གང་ཡང་དམིགས་པ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་
སོ། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་ཀྱང་དེ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ལྷའི་བྱ་དག་
ངས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་གང་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་འཕམ་གང་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་འཕམ། གང་ཞིག་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆོས་གང་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་([རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་དབུ་བ་](#))ནི། དད་སོགས་ནོན་པོ་འཕ་ཆེན་པོས་ནི་རྫོགས་བྱང་
རྫོགས་པའཕ་ཐོབ་པར་སྒྲ་ལ། དད་སོགས་རྟུལ་པོ་འཕ་ཆུང་དུས་ནི་རྫོགས་བྱང་རྫོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་
དཀའ་བ་ནི། རིམ་པ་ལྟར། གང་གིས་གང་ཞིག་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་བགྱི་བའི་ཆོས་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་བ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་གངས་དེས་ན་བྱང་ཆེན་གྱིས་སྒྲ་མེད་
རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་སྒྲའི་ཞེས་དང་། དེའི་འཐད་པར་གཟུགས་ནས་
རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་དང་། གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ནས་མཁའ་ལྟ་བུར་མོས་པར་བྱེད་ཀྱང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་སྒྲ་
སྟེ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་དཀའ་བ་མེད་ན་ནི་བྱང་སེམས་གསྐྱའི་ལྷུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་སྒྲ་
མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་རྣམ་གངས་དེས་ན་སྒྲ་
མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་ནི་དཀའ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དཀའ་སྟེད་རྒྱ་མཚན་དུ་རྩེ་བཅུན་
གྱིས་དབང་པོ་རྣེ་རྟུལ་གསུངས་སོ། །ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་འབྲིང་ནི་ཤུ་རིའི་བྱ་དེ་རི་སྟམ་དུ་སེམས།
གཟུགས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ལྡོག་གཤམ། ཤུ་རིའི་བྱས་སྒྲས་པ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དུ་དེ་དག་དང་དེ་དག་ལས་གཞན་དང་དེ་དག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་།
དེ་དག་ལས་གཞན་ན་ཕྱིར་ལྡོག་པ་ཡོད་པ་བཀག་ནས་གསུངས་སོ། །འདིའི་མདོ་སྟོར་ཚུལ་ལ་ཉི་ལྔ་
དུ་ཆུང་འབྲིང་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་རྟགས་ཀྱི་མདོ་སྟོར་ཚུལ་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ནི་ལེ་བརྒྱད་མ་
དང་མི་མཐུན་ཞིང་། ཉི་ལྔ་ལ་ཡང་མདོ་སྟོར་ཚུལ་གཉིས་མཛད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ལ་

རྟེན་གྱི་དཔེ་དཔྱད་ཐེ་ཚོམ་ཅེས་ཡང་མ་སྐྱེས་པར་སྤང་བས་མ་དཔྱད་པ་ནི། ཚོས་ཀྱི་རྩི་རྩོག་ཆེན་པོའི་རྟེན་གྱི་ཆུང་ལས་གསལ་བར་མདོ་མཆོམས་བཟུང་བ་ཉིད་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་རྟོགས་མོད། འོན་ཀྱང་ཆོག་མངས་སྤྱོད་གསལ་བས་མ་བྲིས་ཏེ་དེར་བལྟ་དགོས་སོ། །ཤེས་ཆེ་ལོད། ཤེས་སྟོན་རྣམས་སྤྱོད་བརྟུལ་གཉིས་འབའ་ཞིག་བཤད་ནས་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ལ་བཞེད་པར་མདོན་ནོ། ཉི་ལྟང་རྣམ་འབྲེལ་གྲགས་པ་¹¹⁸⁴སྟོབ་དཔོན་རྩིས་འབྲང་དང་བཅས་པས་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དུ་བཤད་ལ། ཉི་ལྟང་གི་དགོངས་པས་ཐེག་ཆེན་ལ་བཞེད་དེ། དེ་གསུམ་ལ་མདོ་སྐྱར་ཐེན་པའི་མཐར་དེ་དག་གི་རྟགས་ལ་ཡུམ་ལ་མི་སྐྱབ་པ་སོགས་གསུངས་པས་སོ། །གྲགས་ཆ་དང་སྟོབ་དཔོན་མཐུན་ནོ།།

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། རོ་བོ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་སྤྱེད་བའོ། །དང་པོ་(རོ་བོ་)ནི། མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་ན། ཡུལ་རྣམ་པ་ལྔ་ལའོ། །དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དང་སོགས་པས་རྩ་བ་ལྟར་རམ་ཆོས་དང་དགོ་འདུན་དང་། སྤྱིན་པ་དང་སོགས་པས་ཚུལ་བྲིམས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དང་། བསམ་པ་ལྟན་སྤུམ་ཆོགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་སོགས་པས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སྟེ་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་སོགས་པས་རྫོམ་བྱར་མ་ཡིན་པ་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་དང་། གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱོད་པ་སྟེ་རང་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་སོགས་པས་སྤང་བ་དང་མདོན་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ལོ། །གང་ན། ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། བར་སྤྱིན་ཉམས་ལེན་ལ་སྟོབ་པའི་བཙོན་འགྲུས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་མ་བཞེད་པའི་བྱ་བ་དང་། འཁོར་གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པའི་ཏིང་པོ་འཛིན་དང་། ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཉན་རང་ལས་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་པ་ཅན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སྐྱེད་པ་ལ་བདག་པོར་མ་གྱུར་པའམ་མ་དད་པ་སོགས་འཛོམས་པ་ལ་མཐུ་མ་ཐོབ་པས་རྣམ་བྱང་དབང་པོའི་རོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཀྱང་གྱི་མཐར་སྐྱར་བ་ལྟའོ། །གངས་བཞེན་དུ་ནི་ཡུལ་ཅན་དང་ཡུལ་ལྔ་རིམ་པ་ལྟར་སྟོར་བའོ། །ཆོགས་ལམ་ལ་འདི་ལྟར་མ་དེས་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་ནོ།།

¹¹⁸⁴ རོ་བོ་ཤོག ༡༩ ན ༡ རྣམ་འབྲེལ་གྲགས་ཆ་

གཉིས་པ་(རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་དབྱེ་བ་)ནི། དད་སོགས་ཡུལ་ལྷ་ལ་མཁས་ན་དད་སོགས་འདི་དག་ལ་རྫོགས་བྱུང་ཐོབ་དཀའ་སྒྲ་མེད་དོ་ཞེ་ན། བྱུང་པར་སྟོན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དད་སོགས་ལྷ་སྦྱིར་སྦྱིན་པ་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་སྦྱེད་པ་དང་། དེ་བྱུང་ཏུ་ཡུལ་ལྷ་ལ་མཁས་པ་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་སྟེ་འོན་ཀྱང་དད་སོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲ་མེད་བྱུང་ཆུབ་འཕྲོལ་བ་སྦྱར་བྱུལ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་ནོ་ཞིང་གསལ་ལ་ཆེན་པོས་ནི་རྫོགས་བྱུང་རྫོགས་པ་སྟེ་འཕྲོལ་བར་སྒྲ་ལ། དད་སོགས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་པར་རྟུལ་པོས་ནི་རྫོགས་བྱུང་རྫོགས་པ་སྟེ་འཕྲོལ་བར་དཀའ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་དད་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱུང་ཆུབ་འཕྲོལ་བར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ན་དད་སོགས་འབྲིང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱུང་ཆུབ་རྫོགས་པ་སྟེ་འཕྲོལ་ལ། དད་སོགས་ཆུང་དུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱུང་ཆུབ་རྫོགས་པ་སྟེ་འཕྲོལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཕངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་ལྟར་བྱུང་ཆུབ་ནི་འཕྲོལ་དགོས་ལ། ཐེག་ཆེན་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱུང་ཆུབ་མི་འཕྲོལ་བ་དང་སྒྲ་མ་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་མི་འཕྲོལ་པས་སོ། །དེ་ནི་སྦྱིའི་ཤུགས་འཕངས་ཡིན་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དབང་པོ་རྣོན་པོ་ལ་རྣོན་བརྟུལ་གཉིས་སུ་བྱས་པས་རྫོགས་བྱུང་འཕྲོལ་དཀའ་སྒྲར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་དབང་འབྲིང་དང་དབང་རྟུལ་གྱི་དད་སོགས་ལ་ཡང་རྣོན་བརྟུལ་གཉིས་སུ་བྱས་པས་རང་རང་གི་བྱུང་ཆུབ་འཕྲོལ་དཀའ་སྒྲ་གཉིས་ཡོད་པར་འཕངས་སོ། །

འདིར་རྟུལ་པོ་ཐེག་དམན་གྱི་ཡིན་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་རྒྱ་བོད་འགའ་ཞིག་བཞེད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཅོད་པ་དེ་ཁོང་ན་གནས་ཤིང་དེ་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ཞེས་པས་བྱུང་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བསྟན་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་དད་སོགས་གཉིས་ཀ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་གསུངས་པ་དང་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་དད་སོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་དེ་ཉིད་འཕངས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་འབྲིང་རྟུལ་པོའི་ནང་དུ་བསྟུས་ནས་གཉིས་སུ་མངོན་པས་མཆོད་མེད་རབ་སྦྱིན་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་

ཚོགས་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་རྫོགས་བྱང་འཐོབ་དཀའ་སྤྲ་གཉིས་རྒྱན་སྣང་དུ་གསུངས་པ་དང་འབྱོར་ལ་
གཞན་དུ་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྐབས་མ་མཐེན་པར་འབྱོའོ།

(ཐེག་ཆེན་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན།)

གཉིས་པ་(སྒྲོར་བ་བྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་སྒྲོམ་རིམ་)ལ་གསུམ། སྒྲོར་བ་བྱད་པར་
ཅན་སྦྱེས་པའི་དུས། སྦྱེས་པའི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག། གང་ཟག་དེའི་སྒྲོམ་རིམ་ལོ། དང་པོ་(སྒྲོར་བ་བྱད་
པར་ཅན་སྦྱེས་པའི་དུས་)ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྫོས་པ་སྤང་བའོ། དང་པོ་(དངོས་)ལ་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་(མཆམས་སྤར་)ནི། ཐར་ཆའི་འོག་ཏུ་ངེས་ཆ་གསུངས་ཏེ། ཐར་ཆ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་གཞན་
 རོན་ལ་སྒྲོ་བ་ཅན་ལ་ངེས་ཆ་འབྱུང་བས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། བྱང་ཆེན་གྱིས་རི་ལྟར་གནས་པར་བྱ་
 བ་ངེས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་བྲོད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་
 ལས། དམིགས་པ་ནི། དམིགས་པ་ཡིན་པར་བསྐྱགས་པ་སྟེ་བཟོད་དོ། །གང་གི་ན། རྩོ་བ་གསུམ་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་འོ། །གང་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །གང་དུ་ན། རྣམ་ཀྱན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཉེ་དེ་ཡང་
 རྣམ་མཐེན་གྱི་སྐབས་ལས་དགར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་ནི་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་
 དམིགས་རྣམ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་ལ་པན་འདོགས་པའི་སྒྲོར་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པས་
 སོ། །རྣམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་མཉམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དག་ནི་
 བརྩམ་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ནི་བྲོད་རྒྱུ་དེ་རྣམ་པ་སྟེ་ཆེ་འདི་ལ་གཞན་
 ལ་པན་པ་སྐྱབ་འདོད་པས་སོ། །

དེ་ནས་སེམས་གསུམ་ནི་བྲོད་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་སྟེ། ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་གཞན་ལ་པན་པར་འདོད་པས་
 སོ། །དེ་ནས་སེམས་བྱུང་ལྡན་ནི་བྲོད་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་སྟེ། འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ལ་གཞན་ལ་པན་པ་སྐྱབ་
 འདོད་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱ། ཞེས་དང་། སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱ། ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 པན་པའི་སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱའི་ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁོང་ཁྱོད་པ་མེད་པའི་
 སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུང་དུ་མི་འཆེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུང་དུ་མའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །པའི། སྤུན་ཆེའི།

སྲིང་མོའི། འུའི། འུ་མོའི། འོགས་པོ་དང་ཡིད་བརྟན་པ་དང་། གཉེན་དང་སྦྲག་གི་གཉེན་མཆོམས་ཀྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་མདོ་ལས། སེམས་རེ་རེ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་དང་། དམིགས་པ་
 གཉེས་གཉེས་སྒོས་པ་ནི་གསར་དུ་སྐྱེད་པ་དང་བསྐྱེད་ཟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དྲོད་དང་ཆོས་
 མཆོག་གཉེས་ལ་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བཤད་པ་ནི་བར་པ་གཉེས་ལ་མཆོན་པའོ། །གཉེས་པ་ཅེ་
 མོར་གྱུར་པ་ལ་གསུམ་ལས། བདག་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མི་དགེ་བ་བརྩེ་སྤྲིག་པ་ལས་ལྷོག་པ་ལ་
 གནས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་། ཞུགས་ཅམ་ལ་དེ་ལས་ལྷོག་པའི་བསྐྱེད་པ་
 བ་བརྟེན་པ་དང་། མ་བསྐྱེད་པར་ཞུགས་པ་ལ་ལེགས་པ་བརྟེན་ཅིང་མ་གུག་པས་དགའ་བར་བྱེད་པ་ནི།
 རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལས་ལྷོག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་
 འོག་གཅོད་པ་ལས་ལྷོག་པར་བྱ། གཞན་ཡང་འོག་གཅོད་པ་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་
 བར་བྱ། འོག་གཅོད་པ་ལས་ལྷོག་པའི་ལེགས་པ་བརྟེན་པར་བྱ། གཞན་ཡང་འོག་གཅོད་པ་ལས་ལྷོག་
 པ་དེ་དག་གི་ལེགས་པ་བརྟེན་ཅིང་མ་གུག་པས་དགའ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ། །སྦྱིན་སོགས་ཕྱིན་དུག་ལ་
 གནས་ནས་གང་ཟག་གཞན་སྦྱིན་སོགས་ལ་གནས་པ་དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་སོགས་སྤར་བཞིན་འབྲིང་གི་
 རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་བདེ་རྒྱུ་ལ་སྦྱོར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་སོགས་སྤྲས་བསྐྱེད་པར་བདག་ཉིད་ནང་སྤྲོད་ཉིད་སོགས་
 ནས་ཉེན་འབྲེལ་ལུགས་དང་མ་གུག་མི་མ་གུག་སྒོམ་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་དག་སྒོམ་པ་ལ་འགོད་
 སོགས་ནི་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་བདེ་སྤྱག་གི་རྒྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤྲོད་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཀྱང་ནང་སྤྲོད་པ་ཉིད་བསྒོམ་པར་བྱ། ཞེས་པ་ནས་བདག་ཀྱང་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
 བ་ལུགས་དང་ལུགས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བར་དོ།

གསུམ་པ་བརྟེན་པའི་གསུམ་ནི། ཅེ་མོའི་སྐབས་སུ་རང་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་དམིགས་རྣམ་ཀྱི་
 དབྱེ་བས་རང་ཉིད་གནས་པ་དེ་ལ་གཞན་འགོད་སོགས་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་
 བདག་ཉིད་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་དང་དེས་མཆོན་པའི་སྤྲོད་མདོན་དུ་བྱེད་སྒོམ་པ་ལ་གནས་ནས་
 གཞན་དེ་ལ་འགོད་སོགས་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་འཕགས་ལམ་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་འདོད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །བདག་ཉིད་རྒྱད་སོགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཤེས་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་སྤར་ལྟར་འགོད་སོགས་ནི་འབྲིང་
གི་རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་འབྲས་བུ་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་
པའི་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་སྦྱེད་དེ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱ་ཞེས་
སོ། །བདག་ཉིད་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཀྱི་རྒྱད་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་སོགས་ནི་ཆེན་
པོའི་རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་སྦྱོར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་བྱང་སེམས་
དཔའི་སྦྱོན་མེད་པར་འཇུག་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ནི་འོག་གི་སོགས་སྐྱས་བསྐྱེད་པའོ། །བཞི་
པ་ཆོས་མཆོག་གི་གསུམ་ནི། རང་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་དམིགས་རྣམ་གྱིས་འགོད་སོགས་གསུམ་ཡོད་
པ་སྤར་གྱི་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །དེ་ལ་བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་རྣམས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་ཞིང་སྦྱོར་བ་ལ་
གནས་ནས་གཞན་ལ་སྤར་ལྟར་ནི་རྒྱུད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། གཞན་བྱང་པར་མེད་པར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་
སྦྱིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་ཞེས་སོ། །རང་
ཉིད་སེམས་དཔའི་མངོན་ཤེས་བསྦྱེད་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་སྤར་ལྟར་ནི་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་སྟེ།
གཞན་བྱང་པར་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་གིས་ཀྱང་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་བསྦྱེད་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །རང་ཉིད་རྣམ་མཁྱེན་སྦྱེད་པ་དང་བག་ཆགས་ཀྱི་
མཆོམས་སྦྱོར་བ་སྦྱོང་བ་སོགས་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་སྤར་ལྟར་ནི་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་སྟེ། གཞན་
སུན་སུམ་ཆོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་འཛོལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་
ཤེས་བསྦྱེད་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །སོགས་ཀྱི་སྐྱས་འདི་གཉིས་ཀྱང་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོས་
མཆོག་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། འོན་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་([སོ་སོར་
བཤད་པ་](#))ལ་བཞི་ལས། རྟོད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ནི། རྣམ་པ་ནས་འདི་ལ་སྟེ་འདིར་ཆགས་སྤང་གིས་ངེས་
སུ་ཆད་པ་མེད་པ་མཉམ་པའི་སེམས་དང་། ད་ལྟ་པན་པའི་དོན་སྦྱབ་པའི་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་
པས་དང་། མ་འོངས་པའི་པན་པ་སྦྱབ་འདོད་པ་པན་པ་དང་། ང་རྒྱལ་བཅོམ་པས་གཞན་བདེ་ལ་ཁོང་ཁྱོ་

བ་མེད་པ་དང་། མཐོ་མ་འཆམས་པས་རྣམ་པར་འཆེ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་དང་། སྤྱི་པ་
 དང་བྱུང་མེད་རང་ལས་གྲན་པ་རྣམས་ལ་པ་མ་དང་། རང་དང་མཉམ་པ་ལ་སྤྱན་དང་སྤྱིང་མོ་དང་། རང་
 བས་གཞོན་པ་ལ་བྱུང་དང་བྱུ་མོ་དང་པན་འདོགས་པའི་བཞེས་དང་། ཡིད་བརྟན་པའི་གྲོགས་དང་། རུས་
 གཅིག་པའི་གཉེན་དང་། མི་གཅིག་པའི་སྒྲག་གི་གཉེན་མཆམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཉམ་པ་སོགས་
 ལས་གཞན་བྱུང་ལྟས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་རྩོ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བཞེད་
 རོ། །འདིར་ལྟ་ཆོན་གཉིས་སུ་བཅད་པ་ནི་རྩ་བའི་གྲངས་བཅུ་དང་འོག་མ་ལ་བྱུང་དེ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་
 པའི་ཆེད་དོ། །རྩེ་མོ་ནི་འདོར་ལེན་གྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་མདོར་བསྟུན་སོག་གཅོད་
 སོགས་མི་དགོ་བ་ལ་སྤྱོད་འདོད་པའི་སྒྲོན་པ་དེ་ལས་སྒྲོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ། དེ་ལ་བདག་ཉིད་
 གནས་པ་དེའི་སྒྲོན་པ་གདུལ་བྱ་གཞན་རྣམས་སྤིག་པ་ལས་བསྒྲོག་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྤྱིན་
 སོགས་ཀྱི་དགོ་བ་ལ་ལེན་པར་འདོད་པའི་སྒྲོན་པ་ཞུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ལ་བདག་ཉིད་གནས་
 པ་དེའི་སྒྲོན་པ་གཞན་རྣམས་དགོ་བ་ལ་གནས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་དང་། གདུལ་
 བྱ་གཞན་མ་བསྐྱལ་བར་བདག་ཉིད་དགོ་སྤིག་གི་འདོར་ལེན་ལ་སྤྱར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་
 དག་གིས་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་དགའ་བས་མཐུན་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་
 དམིགས་ཚུལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་བྱེན་པ་ནི་རྣམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་
 རས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་གཉིས་ཆོན་གཉིས་སུ་བྱས་པ་ནི་རང་
 གིས་བསྐྱབས་པ་དང་མ་བསྐྱབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལོ། །

བཟོད་པ་ནི། རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་འགོད་བྱེད་བྱང་སེམས་རང་དང་དགོད་བྱ་གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་
 དབྱེ་བས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དག་རི་ལྟ་བུ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་བཟོད་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱི་ག་
 བསྐྱལ་སོགས་ཀྱི་བདེན་བཞི་ཤེས་སྤྱོད་མདོན་དུ་བྱེད་སྒྲོམ་པ་ལས་རང་གི་རྟེན་ཏེ་རང་གནས་ནས་
 གཞན་གྱི་རྟེན་ཏེ་གཞན་དེ་ལ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པས་དང་། བདེན་བཞི་ཤེས་སྤྱོད་སོགས་ལ་
 གཞན་ཞུགས་པ་ལ་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པའི་རྣམ་པས་དང་། དེ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་དགའ་བས་
 མཐུན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་

ན་གཞུང་འདི་ལྟར་སྐྱར་ཏེ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྟེན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་སྐྱོར་བ་
དང་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་པ་དང་། མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་རང་དང་
གཞན་གྱི་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ནི་བཟོད་པ་ཞེས་
བཤོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་གང་ལ་སྐྱོར་གྱི་ཡུལ་ངོས་མ་བཟུང་བ་དང་། བདེན་པ་དམིགས་པར་བཤད་པ་
ནོར་ཅ་བའི་བདེན་ཤེས་དང་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་ཆད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདིའི་
དམིགས་རྣམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཅེ་མོ་ལྟར་སྐྱོར་བར་གསུངས་པས་སེམས་ཅན་ཆད་པ་དང་བདེན་པ་
དམིགས་པར་བཤད་པ་མེད་དོ། །བདེན་པ་ལ་སྐྱོར་ཞེས་སྒྲེལ་བ་བདེན་ཤེས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པས་དེ་
ཆད་པ་མེད་ལ། དེ་ཉིད་ལ་གཞན་སྐྱོར་བ་ཡང་ཡིན་པས་གང་ལ་སྐྱོར་མ་བཟུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ན་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་བཞེད་པ་རང་གིས་མ་གོ་བའི་སྒྲོ་ཡི་རི་མ་
གཞན་ལ་འབྲེལ་¹¹⁸⁵བཤོ། །ཆེག་གསལ་ལས། སེམས་དང་པོ་ཉིད་བྱོད་ཚུང་དུ་དང་། དགོ་སྤྱི་གསལས་
སྤྱོད་འཇུག་གཉིས་ཅེ་མོ་ཚུང་འབྲིང་དང་། བསྐྱེད་པ་མཐུན་གཉིས་ཆེན་པོ་ལ་སྐྱོར་བའི་དང་པོ་ནི་
འབྲེལ་ཆེན་གསུམ་ག་དང་མི་མཐུན་ལ་སྤྱི་མ་གསུམ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་པ་འདིར་ཚུང་འབྲིང་
གསུམ་དང་སྐྱོར་བ་སྐྱར་མ་སྐྱངས་པར་ཅ་ཆེག་གིས་ཟེན་ཆོད་བཟུལ་ནས་བཞི་པོ་སྤྱི་ཅམ་ལ་སྐྱོར་བ་
དང་། མདོ་འབྲེལ་བཞི་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚུང་འབྲིང་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་ན་ཅ་བ་
ལྟར་བྱ་དགོས་པས་འབྲེལ་པ་འདིར་བཤད་པ་གཞན་གྱིས་ཁ་བསྐྱང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཟོད་པ་ལ་ཡང་
སྐྱོར་བས་བསྐྱེད་པ་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་རིམ་པ་ལྟར་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་
གསུམ་ལ་སྐྱོར་བར་དེ་ལས་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །

ཆོས་མཆོག་ནི། སྤྱི་མ་ཅེ་མོར་རང་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་རྣམ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་
གི་རྟེན་ཅན་ཏེ་རང་ཉིད་སྤྱིན་སོགས་ལ་གནས་ནས་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཏེ་གདུལ་བྱ་རྒྱུད་མ་སྤྱིན་པ་སྤྱིན་
བར་བྱེད། སྤྱིན་པ་གྲོལ་བར་བྱེད་སོགས་པས་གྲོལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་

¹¹⁸⁵ ཞོལ། སྤྱི་ག ༤༣ ན ༩ གཙང་། སྤྱི་ག ༤༤ ན ༡ གཞན་ལ་འབྲེལ་བཤོ།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་ནི་རང་གཞན་གྱི་རྣམ་གཞག་
 དེ་ངེས་པར་སྒྲོར་བའོ། །གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་རྣམ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་པ་གདུལ་བྱ་སྒྲིན་པ་དང་
 གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་རིམ་བུར་ཆོས་མཆོག་ཅུང་
 འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་འཆད་པ་ཡང་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྒྲོབ་དཔོན་
 གྱིས་འགྲེལ་ཆེན་གསུམ་དང་མི་མཐུན་པར་མཛད་པ་ནི་ཅ་བའི་སྤྲུལ་ཐེན་ཆོད་ལ་འགྲེལ་པ་མཛད་པས་
 མི་འགལ་ལོ། །རྟོགས་དཀར་ཡང་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པར་སྒྲུར་བ་ནི་བརྟགས་ན་འགྱུར་
 སྒྲོན་དུ་སྤང་ངོ། །

གཉིས་པ་([དོན་བསྟུན་བ](#))ནི། བསམ་སྒྲོར་སྤྱན་ཆོགས་བཅུ་དགུས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་
 དེ་ལྟར་ན་འདིར་བསྟན་པའི་ངེས་ཆ་ནི་གཙོ་བོར་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

(ཁྲོས་པ་སྤང་བ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(ཁྲོས་པ་སྤང་བ་)ནི། མངོན་ཏྲོགས་དང་པོ་དྲུག་པོ་རེ་རེར་དངོས་ལྷགས་ཅི་རིགས་
 པར་སྐྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ལན་གསུམ་གསུམ་བསྟན་པ་རྣམས་ཁྲོས་ཏེ་བརྗོད་བྱ་བྱུང་མེད་ཡང་ཡང་
 བསྟན་པས་ཤེ་ན། གཏུན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པས་ཁྲོས་སྟོན་མེད་པར་འཆད་པའི་ལན་ལ་གཉིས།
 ལན་དངོས་དང་། དེའི་རང་བཞིན་གཏུན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་(ལན་དངོས་)ནི། སྐབས་དང་པོ་
 གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྐྱས་གསུངས་པའི་མངོན་ཏྲོགས་གསུམ་ནི་སྐྱེ་བཞིན་པའི་ལམ་གསུམ་
 མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། སྐྱོར་བ་དང་པོ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྐྱས་གསུངས་པའི་མངོན་ཏྲོགས་
 གསུམ་ནི་སྐྱས་ཟེན་པ་ལྟར་གྱི་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པས་མི་ཁྲོས་ཏེ། དཔེར་ན་རི་དྲུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 དང་སྟོབས་དང་ལྟན་པའི་བྲམ་ཟེའི་བྱེའུ་ལ་སེང་གོ་ཞེས་བརྗོད་པ་མི་ཁྲོས་པ་བཞིན་ལོ།།

ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་གསུམ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཞིབ་ཏུ་
 མ་བཟགས་པ་སྟེ། སྐབས་གང་དུ་བསྟན་ཀྱང་རུང་སྟེ་སྐྱོར་ལམ་སོགས་དེ་དག་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་
 པར་ནི་སྐྱེ་ཡང་མི་འདོད་པས་སོ། །དེས་ན་ལམ་གྱི་མིང་གིས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་བསྟན་པ་ལྟར་ཡིན་
 མིན་དཔྱོད་པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་བཟགས་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དོན་དེ་
 ཉིད་སྟོན་པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་དང་སོགས་པས་ལམ་ཤེས་དང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མངོན་པར་ཏྲོགས་པ་གསུམ་
 གྱི་སྐབས་སུ་ནི་རྒྱ་འཛིག་ཏེན་པ་སོ་སྟེའི་ངེས་ཆ་ཏྲོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་བཏང་བ་ལས་
 འབྲས་བུ་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་ལམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་ཏྲོགས་པ་དང་།
 འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ཏྲོགས་ཤིང་ཐོབ་པ་
 ཡིན་པས་སྐྱེ་བཞིན་པའི་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ལོ། །ལ་ནི་སྤྱི་བྱེའི་མཆོམས་སྐྱར་རོ། །འོན་མཁྱེན་
 གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་རྣམས་ཀྱང་ཁྲོས་ཤེ་ན། དེ་གསུམ་གྱི་སྐྱོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར་
 གཙོ་བོར་རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་སྟེ་བ་མེད་པར་དོན་སྟེའི་ཚུལ་དུ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་
 གསར་དུ་ཏྲོགས་ནས་དང་། མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱས་ཏེ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་པས་

མི་སྒྲོལ་སོ། །རྣམ་ཀུན་མངོན་རྫོགས་དང་སོགས་པས་ཅེ་མོ་དང་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་རྫོགས་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་གསུངས་པའི་དོན་གསུམ་ནི་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་ངེས་ཆ་སོགས་དངོས་མིན་གྲང་ངེས་ཆ་དང་སོགས་པས་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ཐ་སྟད་དམ་མིང་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་མིང་དེ་དག་གིས་གདགས་པའི་གཞི། བཏགས་པའི་ཆོས་༥ འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་༥ བཏགས་པའི་དགོས་པ་༥ དངོས་ལ་གཞི་དེ་གི་དུ་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་གང་ཡིན་ཞེ་ན༥ དང་པོ་(གདགས་པའི་གཞི)ནི་ལམ་སྒྲོམ་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་རབ་དུ་གྱུར་པའི་མཐུས་ཉན་རང་དང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་འབད་ཚེ་ལ་ཞི་བའི་སས་བསྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་ཆུང་དུ་ས་བརྒྱད་པ་དང་། འབྲིང་ས་དགུ་པ་དང་ཆེན་པོ་ས་བཅུ་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལ་ཡང་དབང་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱས་པ་རྣམས་སོ།།

གཉིས་པ་(བཏགས་པའི་ཆོས)ནི། ལམ་གསུམ་ཆན་གསུམ་སྟེ་དེ་ཡང་སྒྱུར་བ་དེ་གསུམ་ལ་རྒྱས་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བྱས་ནས་ལམ་ཆན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་ཆུང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྱུར་བ་གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་རང་གི་སྐབས་སྒྱུར་བ་དེ་རྣམས་ཡིན་པས་དག་ས་གསུམ་རྣམ་ཀུན་སོགས་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞིང་སྐྱེས་ཟིན་ཆོད་ཀྱི་ལམ་གསུམ་བཏགས་པ་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྱུར་བ་གསུམ་ལ་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་ལ་བྱད་པར་ཅན་ས་གསུམ་ནས་བཞག་པས་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ས་མཆོམས་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་(འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན)ནི། ས་རེ་རེ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གསུམ་ལམ་གསུམ་ལ་རྒྱས་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་པར་མཆུངས་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་ནོ།།

བཞི་པ་(བཏགས་པའི་དགོས་པ)ནི། བརྒྱད་པ་ཡན་འབད་ཚེ་ལ་ཞི་བའི་ས་ཡིན་པས་འབད་པས་སྒྲོམ་ན་རིམ་ལྡན་དུ་སྐྱེད་གྲང་དེ་མེད་པས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེའམ་སྐྱེམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ནི་རྣམ་བཅད་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་དག་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་རྫོགས་པ་ནི་ཡོངས་གཙུག་གི་དགོངས་པ་སྟེ་སྤྱད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །གཞན་དག་ཡེ་ཤེས་རྣམས་དང་ལམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་

སྤྱི་བར་ཆོས་མཐུན་པ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འཆད་ཀྱང་མི་འགྲིག་སྟེ། དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་
དེ་གཉིས་ནམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་ལྷོག་པ་མ་གཏོགས་དོན་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་
དང་རྒྱ་མཚན་གཉིས་བྱུང་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ།།

ལྷ་པ་([དངོས་ལ་གཞིན་གྱི་རིགས་པ་](#))ནི། ཁ་ཅིག་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དག་
པ་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་གཞོད་དོ་ཞེས་སྤྲོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་བསྐྱུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པས་
སོ། །དེས་ན་བཟོད་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་མེས་ཀྱི་སྟོན་མེད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། རྟོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
བག་ལ་ཉལ་ཀྱན་འཛོམས་པ་དང་། དེས་བསྟན་ལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
བཤད་པས་དེ་དག་སྟོར་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ལ་མི་རུང་བར་བསམས་པ་ཡིན་གསུང་བ་ལྟར་མི་འཐད་
པ་ཆེར་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་སྐབས་དུག་ཁའི་ལམ་ནམས་མཚན་ཉིད་པར་བྱས་ན། ཁྲིམ་པ་
སྤང་དུ་མི་རུང་བར་དགོངས་པའོ། །མཁས་པ་དག་དེ་དང་དེར་ལམ་གསུམ་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་མངོན་
རྟོགས་ནམས་སྟོར་མཐོང་དང་། ས་དགུ་ནང་ཆོན་དུ་ཡོད་པའི་སྟོམ་ལམ་མིན་ཞེས་སྟུར་གྱི་ས་བརྒྱད་
པ་སོགས་དེ་དག་མིན་ཞེས་ནི་མི་སྟུར་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཐེ་ཆོམ་མེད་པས་སོ་ཞེས་བཞེད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་
རོ།།

འགྲེལ་པ་འདིའི་རྗེས་འབྲང་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་དགོད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཆོས་བཤེས་
གྱི་ལུགས་ནི་དང་པོར་སྟོབ་པའི་སྐབས་དང་། ཕྱིས་བསྐྱུས་ཐེན་བརྟན་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས་
མཁུན་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་ལམ་ནམས་ནི། ལས་དང་ནས་སྟོམ་ལམ་གྱི་བར་དུ་རིམ་པ་བཞེན་དང་
པོར་གསར་དུ་སྤྱིས་པ་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་མ་འདས་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། སྟོར་བ་དང་པོ་
གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྤྱིས་གསུངས་པ་ནི་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ཐེན་པའི་རྗེས་སུ་སྤང་ཡང་སྟོམ་ལམ་
སྤང་མཐོང་བ་ནམས་ལ་འབྲིས་པར་བྱེད་པ་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་
ཡང་ངེས་ཆ་ཞེས་པ་མཚན་པ་ཡིན་པས་ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་བྟན་ཉེན་རྩ་འཕྲུལ་རྟུང་པའི་བར་
ཡང་གཟུང་སྟེ། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ་ཞེས་བཞེད་པས་
སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྟོམ་ལམ་གྱི་ཡ་མཐའི་མཚམས་གསལ་བར་མ་བཟུང་ཡང་དང་པོར་སྤྱེད་

པར་འདོད་པས་ས་གཉིས་པ་ནས་འདོད་པར་གསལ་ལོ། །གཞན་ཡང་འདིས་ནམ་རྗེ་གས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་
ལམ་ནམས་ས་གཉིས་པ་རྗེ་གས་རྗེས་ནས་དང་། །ཅེ་མོའི་ལམ་ནམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཛོལ་སྟེ། རི་
སྐད་དུ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ས་མི་གཡོ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཕྱིན་ཆད་
དོ། །དེ་ནས་བརྒྱུ་ཉེ་སྤར་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་བློ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འདིས་པར་བྱེད་པའི་
ཆེ་རྟགས་ནམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་རྟགས་པ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། འདིར་ཅེ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
དང་པོ་རིམ་གྱིས་སྦྱོང་བའི་དུས་དང་ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྤར་རི་ལྟར་སྦྱོང་བ་གོམས་པར་བྱས་
པའི་ཆོས་དག་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་སྐབས་འདིས་བསྐྱུས་པའི་དོན་ཀྱན་ཅེ་མོར་གཞག་གོ་
ཞེས་ནམ་རྗེ་གས་སྦྱོར་བ་ལས་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟགས་པ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ཅེ་མོ་
ནམས་ཀྱན་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ས་གཉིས་པ་སོགས་སུ་གོམས་པ་ལས་མཆོག་གི་དོན་དུ་བཤད་
དོ། །ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་ཅེ་མོའི་དོན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཐོང་ལམ་སོགས་ལས་འདིའི་བློ་སོགས་
མཆོག་ཡིན་པ་ལ་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ས་གསུམ་པ་ནས་བཟུང་བས་ཀྱང་ཆོག་གོ། །ཡང་དེ་ལས་དེ་ནི་
སྐབས་དུག་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟགས་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་ས་བརྒྱ་པའི་བར་གྱིས་ཐོབ་པར་གཞག་གོ་ཞེས་ཏེ་མཐར་ཕྱིན་པ་འདི་ནི་ཅེ་མོ་གང་
ནས་གཞག་པ་དེའི་ཕྱི་ལོགས་ནས་གཟུང་ངོ་། །ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་རིགས་ཕྱིན་ཀྱི་ལུགས་ནི་མངོན་རྟགས་དང་པོ་དུག་ལ་ངེས་ཆ་ལ་སོགས་པ་ཅིའི་
ཕྱིར་བཤད་ཅེས་པའི་ལན་དུ་གཞི་སོགས་གསུམ་ནམ་པར་སྒྲོམ་པའི་དབྱེ་བ་སྟེ་དེ་དག་ལ་བསམ་
གཏན་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་དུག་ལ་ངེས་ཆ་སོགས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་མཁྱེན་
གསུམ་ལ་ངེས་ཆ་དང་སོགས་པས་ཐར་ཆ་སོགས་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་སྟེ་ལ་ནས། དེར་
གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ་དེ་ཡང་ཉན་རང་སོགས་དང་ཐུན་
མོང་བ་ཡིན་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྟེ། དེ་དག་གི་ངེས་ཆ་བཞི་ཤེས་པ་དང་ཤེས་པ་དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་
འབྲས་བུ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་མ་རྟགས་པའི་མཐོང་སྒྲོམ་དེ་དག་རྟགས་
པ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ནི་ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ཤེས་པའི་ཐབས་སམ་རྒྱ་ཅམ་

བསྟན་ལ། རྣམ་ཅེ་མཐར་གྱིས་བ་གསུམ་ལ་ནི་ངེས་ཆ་སོགས་གསུངས་བ་ཡིན་ནོ། །དེར་གསུངས་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་གོམས་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་གྱིས་གོ་རིམ་ལས་གྱུར་པའི་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བྱད་པར་དུ་
 གྱུར་པའི་སྤར་བཤད་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པ་སྟེ། ཆགས་
 སོགས་ཉོན་མོངས་གྱིས་སྟོང་བ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་ཏེ་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྟེ། བ་བསལ་བའི་
 ཕྱིར་ངེས་ཆ་སོགས་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཏེ། སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ཆེ་བྱད་པར་ལམ་ཤེས་བའམ་སྟེད་པ་
 དེ་མཚོན་འདོད་ནས་ཡིན་ནོ། །ཅིག་ཅར་མི་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རིམ་གྱིས་སྟེ་བ་དེ་ལྟ་ནའོ། །མངོན་
 རྟོགས་ཐ་མ་གཉིས་ལ་ནི་དང་པོ་དུག་ལ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་གཉིས་མེད་པས་མ་སྒྲིམ་སོ་ཞེས་
 པའོ།།

གསུམ་པ་ཤེར་འབྱུང་གི་ལུགས་ནི་མཁྱེན་གསུམ་དུ་ངེས་ཆ་སོགས་བརྗོད་ཟིན་པས་འདིར་
 ཡང་དེ་དག་བསྟན་པས་ཅི་བྱ། གལ་ཏེ་མཁྱེན་གསུམ་དུ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་འདིར་ནི་སྦྱིར་བུན་མོང་དུ་
 བརྗོད་པར་འདོད་ན་འོན་པ་སྒྲིམ་བྱ་གསུམ་ཡོད་པས་སྒྲིམ་པའི་དབྱེ་བ་ཡང་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་འབྱུར་
 རོ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འདིས་ནི་འདི་
 བརྗོད་དོ། ¹¹⁸⁶ །མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་གཞི་ལམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྒྲིམ་པའི་དབྱེ་བ་སྟེ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདི་གཉིས་ལས་འདས་པའི་མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་ལམ་ཐོབ་པའམ་སྟེད་
 པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་དང་པོར་སྟེད་ནས་ཕྱིས་རྣམ་རྗོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་བྱད་པར་གྱི་ལམ་བྱེད་པར་བྱེད་
 པའི་དུས་སུ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་རིམ་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྟེ་ལ། རིམ་པ་དེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་
 ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཐ་དད་མེད་པས་དེ་དག་ཐ་དད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་ཆ་ལ་སོགས་པ་
 གསུམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །འོན་རྣམ་རྗོགས་བྱད་པར་ལམ་དུ་བྱང་བར་བྱེད་པ་ལ་ཐར་ཆ་མི་སྒྲིམ་པ་ཅི་ཞེ་ན།
 དེ་ནི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་དང་བྱད་པར་ལམ་ལ་དེ་སྒྲིམ་པའི་བྱེད་པ་མེད་

¹¹⁸⁶ རྟོགས་ཤོག ༥༦ ན ར གཙང་། ཤོག ༡༠༣ ན ༣ འདི་བརྗོད་དེ།

བས་མ་སྒོས་སོ། །དེས་ན་མཁུན་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་བཤམ་སྐྱེད་པར་བྱས་པ་རྣམས་རྣམ་ཀུན་ཏུ་
སྐྱེད་པ་ལྟར་བསྒོམས་པས་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་དབང་གྱུར་གྱི་སྒྱུར་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདིས་
ཅེ་མཐར་གཉིས་ལ་མ་བཤད་ཀྱང་མཆོན་པར་བཞེད་པ་འདྲའོ། །དེ་ལ་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་
གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་ཆོགས་ལམ་བཤད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་དང་པོ་
གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་སྒྱུར་བ་དང་། བར་བས་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་མ་འདས་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་
ཅེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་བྱུང་བར་
གྱི་ལམ་ས་བདུན་པ་ཕྱིན་ཆད་ལ་བཞག་པ་མེད་པས་དང་པོས་འདིའི་རྣམ་ཅེ་རྣམས་མ་དག་སར་འདོད་
པའི་ལུགས་ནི་མི་འཐད་དོ། །སྤྱད་འབྲེལ་དུ་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཐ་དད་པར་བཀོལ་ནས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་
སོགས་པ་ས་བདུན་པ་ལ་ཐུག་པའི་བར་ཐ་དད་པར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ལམ་ཤེས་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་
དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཐ་དད་པར་ས་བདུན་པ་ལ་བཞག་སྟེ་ལམ་ལྟར་སྤང་བ་ལ་སོགས་པའི་
སྟོན་རྣམས་སྤངས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཅམ་ཉིད་ལ་བཞག་གོ་ཞེས་བཤད་ཅིང་། སྤྲ་མ་རྣམས་རྣམ་
མཁུན་མཆོན་བྱེད་བཅུའི་དང་པོ་གསུམ་ཆོགས་སྒྱུར་ན་ཡོད་པས་དེ་སོ་སྟེ་ལ་འཛིག་པ་དགོངས་པར་
བཞེད་དོ། །

སྤང་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་རྗེས་ཐོགས་ལ་རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་དངོས་པོ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ནས་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ན། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ས་
བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་དེའི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་
བསྟན་ཏོ། །དེའི་རྗེས་ལ་གཉེན་པོའི་ཆོགས་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྟོགས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསལ་བ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་
ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་ལ་སོགས་པས་གཉིས་ནི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ཐོགས་
ལ་ས་བཅུ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སོ་སོ་བ་དང་བསྐྱས་པ་སྒོམ་པའི་
དོན་གྱི་གོ་རིམ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་ཉིད་སྒོམ་པ་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་གོ་རིམ་ས་སུ་སྒྲོམ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་
གོམས་པར་བྱས་པས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་སྐྱད་ཅིག་མ་
གཅིག་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ཀྱན་ཏུ་འོད་ལ་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །མཁའ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་
ས་བརྒྱད་པ་མཆོན་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་ཀྱན་དང་། གཉིན་ཆོག་གས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ས་དགུ་པ་དང་། དེས་
སྐྱབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་མཆོན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་སྦྱོར་དང་། བཅུ་པའི་དཀྱིལ་དུ་བཟོན་པ་
ཐོབ་ཕྱིར་སྒྲོམ་པ་མཆོན་པའི་ཕྱིར་མཐར་ཀྱིས་པ་བསྟན་པ་དང་། བཅུ་པའི་མཐུག་ཏུ་སྐྱད་ཅིག་མ་
བཞག་པར་འཆད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུང་དེ་ནི་མངོན་རྟོགས་སྟག་མ་བདུན་རྣམ་མཁའ་གས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ནང་
དུ་འདུས་ཤིང་དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་
བསྐྱུས་པས་རྒྱ་མཆོན་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྤྲོམ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་འདི་དང་དེ་གཉིས་སྦྱོར་བ་མི་འགྲིག་
སྟེ། གཞན་དུ་ན་སྐབས་དེར་མཁའ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་མཆོན་ཉིད་པ་དང་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་
རྣམས་བཏགས་པ་བར་འཆད་དགོས་པ་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུང་དེ་དག་གིས་རྣམ་
མཁའ་ཐོབ་བྱར་བསྟན་ནས་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་རྣམས་ཀྱི་ས་མཆོམས་དང་ཐོབ་པའི་དུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
མངོན་རྟོགས་བདུན་གྱི་སྒྲེ་རིམ་བསྟན་ཏོ། །སྤྱད་འགྲེལ་དེས་ཀྱང་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་སྤྲི་
བཞིན་མ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། རི་སྐྱད་དུ། འདིར་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནམ། དེས་
བར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་རི་ལྟར་རིགས་ཤིང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་མཆོན་མ་མེད་པ་ལྟན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པས་རེ་ཞིག་གི་དུས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱན་ཆད་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར། གང་སེམས་
མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་གྱི་
ལམ་ཉིད་རྟུལ་པོ་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཅར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། དེས་བར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་ནས་འདིར་བསྟན་པ་ཡིན་པར་གསུང་བར་
བྱའོ། །ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རི་ལྟར་སྤྱད་པ་བཞིན་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ། །ཞེས་རྣམ་
ཀྱན་ལ་གསལ་བར་སྦྱར་ནས་ཅེ་མཐར་གཉིས་ལ་དེས་མཆོན་པར་བཤད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་)ལ་གཉིས། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་མིན་
དང་། བསྟན་བཅོས་གྱི་དགོངས་པར་གནས་མི་གནས་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་(སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་
ཡིན་མིན་)ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་རྒྱན་སྤང་དུ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་འོ་ཞེས་དང་། མཐོང་ལམ་རྩེ་མོའི་
སྤང་བྱར་བཤད་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་སྒྲོན་ཉིད་དུ་སྤངས་ཐེན་པས་རབ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་
འདི་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲོང་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ས་བཅུ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མོངས་པ་གཉིས་དང་དེའི་གནས་ངན་ལེན་
སྒྲོང་བར་གསུངས་པས་དེ་དང་འབྲེལ་བ་རྩེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་ལ་བག་ལ་ཉལ་སྤངས་པས་དེའི་འབྲས་
བུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་སྒྲོག་པའི་ཕྱིར་གཏན་ནས་སྒྲོང་ལ་ས་གཞན་དུ་ནི་རེས་འགའ་བའི་
སྒྲོང་བ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་པར་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམས་བཞེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་
པ་གཉིས་སུ་བཀོད་པ་ནི་གཞན་འདོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲི་ཡང་མི་བཞེད་ན་རང་ལུགས་ལོགས་སུ་བཞག་
དགོས་པ་ལས་མ་མཛད་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་འབྲེལ་ཆུང་འདིར་རང་གི་བཞེད་པ་ཉིད་འགོད་པ་དང་།
འབྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་བསྐྱུས་དོན་དུ་འང་བཞེད་པར་བཀའ་གྱི་གཞན་ལུགས་སུ་མ་བསྟན་པ་དང་།
རྒྱན་སྤང་ལས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་
རྟོགས་པ་རབ་གྱི་མཐར་འགྲོའོ་ཞེས་རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པར་གསལ་ཞིང་དེ་ཡང་དག་པ་ས་གསུམ་ནི་རྣམ་རྩེ་མཐར་གྱིས་པ་མཆན་
ཉིད་པ་དང་། དེ་དག་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲོར་མཐོང་དང་ས་དགྲ་ནང་ཆོན་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་བཏགས་
པ་བ་དང་། མཐུན་གསུམ་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ས་བདུན་པ་ཕྱིན་ཆད་ལ་བཞེད་དོ། །མདོར་ན་འབྲེལ་བཤད་
དང་བསྐྱུས་དོན་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་མཐུན་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་མངོན་རྟོགས་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་པས་ཤེས་
པར་བྱ་བ་ཅུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་ལ། སྒྲོར་བ་དང་པོ་
གསུམ་དུ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་ཞིང་དེ་གཉིས་དུས་རིམ་
ཅན་དུ་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན་སྒྲོར་ལམ་བཞི་རྟོགས་པར་
ཐོབ་ཇེས་སུ་ཡང་དེ་མཆན་ཉིད་པ་གཅིག་སྒྲིབ་དགོས་ཏེ། མཐུན་གསུམ་དུ་བྱོད་སོགས་བཞི་རྟོགས་པར་
བཤད་པས་སོ།།

ལམ་གྱི་མ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྒྱུར་ཏེ། འོན་ཏེ་སྤྱགས་ལ་བཞག་ནས་མཁྱེན་གསུམ་དུ་
བསྟན་པའི་ལམ་རྣམས་རིམ་བཞིན་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་དང་སྒྱུར་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་
རྣམས་སྒྱུར་རིམ་ལྟར་སྒྱུར་བ་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་ལམ་དུ་འབྲིས་པར་བྱེད་པ་ན། སྒྱུར་གྱི་དེ་དང་དེའི་
མིང་གིས་བཏགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མཛད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདིའི་སྤྱགས་ཅི་གཏད་ས་རུ་སྤང་
ཞིང་མཛོན་ཏྟགས་ཐ་མ་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན་སློབ་ལམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་སྤྱག་པ་དང་བྱ་བ་ཆད་
པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སྒྲ་མ་ནས་གྱི་མ་བྱུང་བར་ཅན་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་བཞིན་པ་ལ་དགོངས་
ནས་དེ་གསུམ་གྱི་ཁྲིམ་སྤང་མ་བྱས་སོ།

གཉིས་པ་(བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པར་གནས་མི་གནས་དབྱུང་བ་)ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་དགོངས་པར་མི་འདོད་པའི་སྤྱན་འབྱེན་དགོད། དེ་གཞོད་བྱེད་དུ་སོང་མ་སོང་བཏགས་པའོ། །དང་པོ་
(བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པར་མི་འདོད་པའི་སྤྱན་འབྱེན་དགོད་)ནི། ཨ་མུས་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་
འགོག་པ་དང་རང་སྤྱགས་བཞག་པ་གཉིས་མཛད་དེ། དེ་ཡང་ཉི་སྤང་ལས་ཐར་ཆའི་སྐབས་སུ་དད་
སོགས་ལྷ་ལ་དབང་པོའི་དོན་མེད་པ་དང་ཐོས་བསམ་ཅུ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་དང་རྣམ་
ཀུན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ལ་རིམ་བཞིན་མཛོན་ཏྟགས་དང་ལྟན་པ་དང་སྒྱུར་བ་པར་བཤད་
ཀྱི་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་ཡིན་མིན་གྱིས་མ་བཤད་པ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ཉན་རང་
གི་སར་ལྷུང་སྤྱིད་པར་བཤད་པ་བྱུང་བར་ལམ་ལ་མི་འཐད་པས་སོ་ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་ཉི་
སྤང་ལས་མཁྱེན་གསུམ་དང་རྣམ་ཀུན་གྱི་ཁྲིམ་སྤང་ལ་མཆོན་ཉིད་པ་དང་སྒྱུར་བ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པས་སྤྱད་འགྲེལ་དུ་རྣམ་ཀུན་བྱུང་བར་ལམ་ལ་འཆད་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བཀག་ཅིང་ཆེན་པོ་འགའ་
ཞིག་ལ་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བག་མེད་པ་ལས་འབྲུལ་པ་སྤྱིད་པས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། དེས་ན་
རྣམ་ཀུན་ཏུ་བཤད་པ་རྣམས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ་ཅི་མཐར་གཉིས་ཀྱི་དེ་རྣམས་བཏགས་པ་བའོ་དེ་ལ་

གདགས་གཞི་ནི་ས་བརྩ་པའི་བྱད་པར་ལམ་ལ་བཞག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཅོ་ལྔ་པ་ནས་ཉི་ཤུ་པའི་
བར་དུག་ལས་¹¹⁸⁷ དུག་པ་སྐྱད་ཅིག་སྒྲོར་ཡིན་པས་དང་པོ་ལྔ་ལ་བཞག་གོ།

དེ་ཡང་དེ་ལྔ་རེ་རེ་ལ་སྒྲོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་གཞི་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
ཡིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཞི་བཞི་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཆུང་སོགས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བརྩ་གཉིས་སྒྲོར་འཇུག་
¹¹⁸⁸གཉིས་དང་བརྩ་བཞི་སྟེ་བསྒྲུམས་པས་བདུན་ཅུའོ། །དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་
སྒྲོམ་སྤང་དང་པོ་གསུམ་མན་ཆད་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཉེར་བརྒྱད་
དང་གསུམ་པའི་གཉིས་བསྟན་པའི་སུམ་ཅུ་པ་ལ་ནི། ཅེ་མོའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཐར་ཆ་ཆུང་འབྲིང་
གསུམ་པ་སྒྲོར་ལམ་བརྩ་གཉིས། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོར་བ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་གཉིས་དང་དངོས་
གཞི་འཛིན་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་གཉིས་ཏེ་བཞི། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྒྲོར་བ་གཟུང་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་གཉིས་དང་།
དངོས་གཞི་འཛིན་རྟོག་གི་གཉེན་པོ་ཆེ་འབྲིང་དགུ་སྟེ་སུམ་ཅུ་བཏགས་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་
སྒྲོམ་སྤང་བཞི་པ་ནས་སྟོད་ཅེའི་དུག་པའི་བར་གྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལྷག་མ་བཞི་བརྩ་
ལ་ནི་མཐར་གྱིས་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོགས་སྒྲོར་སྤར་ལྟར་དང་། མཐོང་ལམ་བརྩ་དུག་སྒྲོམ་
ལམ་དགུ་སྟེ་བཞི་བརྩ་པོ་དེས་བཏགས་ཤིང་གཉིས་ཀའི་དགོས་པ་ནི་ཅིག་ཅར་སྒྲེ་བ་དགག་པའི་བྱིར་
རོ། །སྟོད་ཅེའི་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་ཉི་ཤུ་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཐ་མ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་
སྒྲོམ་སྤང་གྲ་གཅིག་པའི་གཉེན་པོ་དངོས་སངས་རྒྱས་ས་ལ་འདོད་དོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་
པ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོར་བ་གསུམ་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་ལམ་གསུམ་དངོས་ཡིན་པ་ལ་
གཞོད་བྱེད་མེད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་གནས་པ་དང་མི་སྒྲེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་
པར་གསུངས་པ་སོགས་རྒྱ་ཅམ་ལ་གནས་པ་དང་དེ་དག་རྗེས་མ་ཐུན་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་
ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པར་བཤད་པ་ཡང་དངོས་སུ་ཡིན་ན་ས་བརྩ་དང་པོ་སྐྱད་
ཅིག་གཉིས་པར་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། བརྩ་དུས་ཡིན་ན་སྤུ་མ་ལ་ཡང་མཆུངས་སོ། །རྗེ་བཙུན་

¹¹⁸⁷ ཞལ། ཤོག ༤༤ ན ༥ ཉི་ཤུ་པའི་བར་དུག་པ་སྐྱད་ཅིག་སྒྲོར་

¹¹⁸⁸ ཞལ། ཤོག ༤༤ ན ༦ གཙང་། ཤོག ༡༠༦ ན ༥ སྒྲོར་མཇུག་

གྲིས་མཁུན་གསུམ་ཡུལ་དང་སྒྲོར་བཞི་རྒྱར་བཤད་པས་མཁུན་གསུམ་ས་བདུན་པ་ཕྱིན་ཆད་སོགས་
དང་། སྒྲོར་བ་རྣམས་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་སོགས་སུ་ཁ་སྤེལ་ནས་འཆད་པ་བསྟན་བཅོས་གྱི་དགོངས་
པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་(དེ་གཞིན་བྱེད་དུ་སོང་མ་སོང་བརྟག་པ་)ནི། ཨ་རྒྱུས་གཞན་ལུགས་བཀག་པ་དང་
རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས་ནི་ལྟར་སྤང་འབའ་ཞིག་དུ་མཐོང་སྟེ། དེ་ཞིག་ཐར་ཆའི་ཉི་སྤང་གི་བཤད་པ་
འབྲེན་པ་ནི་ཕྱོགས་སུ་མ་ལོངས་པ་སྟེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྲིས་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་ལ་དེ་བཞག་པ་མེད་པས་
སོ། ཉི་སྤང་གི་ལུང་གི་གཞིན་བྱེད་གཞན་ཡང་རང་གི་མགོ་ལ་འཁྲི་སྟེ་བྱེད་རང་གིས་བྲངས་པའི་ངེས་
བརྟན་གྱི་སྐབས་སུ་ཞི་བར་ལྟར་བ་སྤང་བའི་དོན་དུ་སྟོང་ཐོང་ངེས་བརྟན་སྒྲོམ་པར་ཉི་སྤང་ལས་
གསུངས་པས་དེས་ཞི་བར་ལྟར་སྟོང་བར་བསྟན་པས་དེ་ཡང་ས་བཅུ་པ་ལ་རྩི་ལྟར་འཐད། འདི་འཐད་ན་
ཡང་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་ལ་ཉན་རང་གི་སར་ལྟར་སྟོང་བར་བཤད་པས་དེ་བྱེད་པར་ལམ་ལ་མི་འཐད་
པ་སྤང་ཞུགས་ཅམ་མ་ཡིན་ནམ། ཡང་མཐར་གྲིས་བྱེད་པ་སོགས་གསུམ་ཆོགས་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་
རྣམས་ལ་འཕགས་པས་སོ་སོར་བཀྲལ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ས་བཅུ་པ་ཡིན་པས་
སོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་ཀུན་གྱི་མཆོན་ཉིད་གྱི་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་མཐོང་ལམ་གཉིས་དང་ཅེ་མོའི་མཐོང་
ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲོས་པ་རིམ་པ་ལྟར་ཉན་རང་ལས་བྱེད་ཞུགས་པ་དང་སྒྲོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་
དང་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་ཆ་ནས་བསྟན་པས་མི་སྒྲོས་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། བྱེད་
པར་གྱི་ལམ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲོས་པ་སྤངས་པས་ཆོག་པས་སོ། །འདི་མི་འདོད་ན་སྤང་གྱི་སྒྲོས་སྤོང་སྒྲོན་
དུ་འབྲེན་པ་ཡང་དོར་ཅིག །དེ་བཞིན་དུ་ཅེ་མོའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་རྟོག་པ་
དང་། ས་དབྱུ་པ་མན་ཆད་གྱིས་ཁམས་གོང་གི་རྟོག་པ་མི་སྤོང་བར་འདོད་པ་ནི་འཕགས་པ་དང་འགལ་
ཞིང་ལོག་པར་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་གོ། །སྒྲོར་བ་གསུམ་གྱི་ལམ་རྣམས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་མཚུངས་
པ་ལ་བྱེད་པར་འབྲེད་པ་འདིའི་འཁྲལ་གཞི་ནི་འཕགས་པས་རྣམ་ཀུན་རྟོགས་པ་དང་དེ་དང་མཁུན་
གསུམ་ལ་སྒྲོས་སྤོང་མཛད་ཅིང་ཅེ་མོ་ལ་དེ་ལྟར་མ་མཛད་པ་དང་། སྐབས་བརྒྱད་ཀ་རྟོགས་པའི་
མཆོམས་སུ་སྒྲོས་སྤོང་རྣམས་ཞིབ་པར་མཛད་པ་མ་ངེས་བས་ནོངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བརྟེན་པ་གོད་

བའི་སྲུང་འབྲིན་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་འདུག་པར་སྤང་ཞིང་། གངས་ཅན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 བཅད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལན་གདབ་དཀའ་བ་དང་མངོན་ཏོགས་བྱུག་གི་ལམ་རྣམས་ལ་ནི་མཚན་ཉིད་པ་
 ཡིན་མེན་མ་བྱས་ཀྱང་། མཁྱེན་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཐོས་བསམ་གྱི་ཡུལ་དང་སྒྲོར་བ་གསུམ་དུ་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་དང་། དང་པོའི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་བུ་ལྟར་ཐོབ་བྱ་དང་
 བསྐྱེད་བྱ་དང་། སྤང་བྱའི་མཁྱེན་གསུམ་མཚོན་པའི་ཆེད་དང་། བྱི་མའི་ལམ་རྣམས་ནི་དབང་ཐོབ་པའི་
 རོན་དུ་དང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང་། སྤང་ཡང་འབྲིས་པར་བྱེད་པ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་
 སྤྱི་དང་སོ་སོའི་སྒྲོམ་པ་སྤངས་པས་ཆོག་པའི་བྱིར་སྤྱོད་པ་འདི་ལ་ནི་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་
 འཐད་དོ།

(སྐོབ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན།)

གཉིས་པ་(སྐྱེས་པའི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། རོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྐྱར་བ་)ནི། དེས་ཆའི་འོག་ཏུ་བྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནས་མཚན་ཉིད་དམ་ཉག་ས་
འཆད་དེ། སྐར་¹¹⁸⁹ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དེས་ཆ་ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཉག་ས་འབྱུང་
བས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། བྱང་ཆེན་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྣམ་ཉག་ས་མཚན་མ་རྣམས་ངེས་པའི་ལན་དུ་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(རོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས་ལས། སྐྱི་དང་ཡན་ལག་གི་རོན་ནོ། །དང་པོ་(སྐྱི་)ལ་བཞི།
བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གང་ཟག་དང་། བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རོན་། བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉག་ས་། ཉག་ས་ལས་བྱིར་
མི་ལྟོག་ཏུ་མཚོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གང་ཟག་)ནི། མདོ་ལས། རྣམ་པ་དེ་དག་དང་
ཉག་ས་དེ་དག་དང་མཚན་མ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་བྱིར་མི་ལྟོག་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་
སྐྱིར་བྱང་སེམས་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཇེ་བཙུན་གྱིས་དེ་ཡི་དགོངས་པ་སྐྱོར་ལམ་པ་ནས་
སྐོམ་ལམ་པ་བྱིན་ལ་བཟུང་ངོ་། །ཆོག་ས་ལམ་པ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། རང་
གི་རྒྱུད་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཞིག་ན་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་
ཡང་བྱིར་མི་ལྟོག་པར་བརྗོད་མོད་ཀྱི། རང་གི་རྟོག་ས་པ་དང་འཚམ་པར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་
པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འདི་ལ་མེད་པས་ན་དེའི་བྱིར་དང་། རང་ལ་དངོས་པོ་ངེས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱེད་
པའི་ཉག་ས་གཟུང་སླ་བ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་ཐ་སྟོད་གདགས་པའི་གཞིར་མ་གྱུར་པས་ན་འདི་བྱིར་མི་
ལྟོག་པའོ། །ཞེས་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་ན་བྱིར་མི་ལྟོག་ཡོད་ཀྱང་དེ་དང་
ཇེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐ་སྟོད་གཟུང་སླ་བ་མེད་པས་བྱིར་མི་ལྟོག་ཏུ་མ་བཞག་སྟེ། མདོར་ན་ངེས་ཀྱང་
ཉག་ས་མེད་པས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་ནི་ལེགས་ཏེ་ཐར་ཆའི་མདོར་ཉན་རང་གི་སར་མ་སྐྱས་མ་

¹¹⁸⁹ རྟོག་གོག་ ༡༠༡ ན་ ༡ སྐར་ཇི་སྐད་

ཉམས་པར་རྫོགས་བྱང་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་དང་གསེར་ལྷ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་དེ་ནས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོན་ལས་གསུམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་དབང་པོའི་བྱང་པར་འབྱེད་དམ་མི་འབྱེད་ཅེ་ན། ཁ་
ཅིག་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ལ་ལ་རིགས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཀྱང་དབང་པོ་རྣེ་བས་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
མ་ཐུན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཐབས་ཀྱི་བྱང་པར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཉིད་དུ་
ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་ངེས་པ་ཉིད་དུ་བཞག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཉི་ལྔ་ལས་ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་བཀོལ་བ་ནི་དབང་པོ་རྣེ་ན་
པོའི་ལམ་ཁོ་ནས་ས་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་ས་ཐོབ་པ་ལ་དབང་རྣེ་ན་དགོས་པར་
གསུངས་པ་དང་། རྒྱའོད་དུ་ཡང་འདིར་དབང་པོ་རབ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཆོག་གས་ཀྱི་ས་ནས་
ཀྱང་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ངེས་པ་དང་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཆོག་གས་གཉིས་
རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ན་རྟག་པར་མངོན་པར་སྒྱུར་བར་དགའ་བས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཅན་ནོ། །དབང་པོ་
འབྲིང་ནི་རབ་དུ་དགའ་བ་ལས་ཉེ་སྒྲིན་དུ་དེའི་ངེས་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་རྩལ་
པོ་ནི་ས་མི་གཡོ་བ་ལས་ཉེ་ཞེས་བཤད་པས་དབང་པོའི་བྱང་པར་འདོད་ལ་དེ་ཡང་རྒྱའོད་ལྷ་ལེགས་
ཞེས་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བསྐྱེད་ཆེན་ལས་སར་རྒྱད་པ་ཁོང་ཁྱོ་སྒྱེ་བ་དང་ཕྱིར་ལྟོག་པ་གནས་མེད་པ་
དང་། ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉན་ཐོས་ཐེག་ཆེན་དུ་ལྟོག་པ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཐེག་དམན་གྱི་སྤངས་
ལས་འདའ་བ་ཡོད་དམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། བྱང་སེམས་དེ་ལྷ་བུའི་བག་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་སངས་
རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེས་སེམས་བསྐྱེད་འདོར་བ་ལ་བཏང་སྟོམས་མཛད་པ་གནས་མེད་པར་
གསུངས་པ་དང་། གཞུང་ལས་ཀྱང་དབང་པོའི་བྱང་པར་མེད་པར་གསུངས་པས་བྱང་པར་མི་འདོད་
དོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་པལ་མོ་ཆེར་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པར་གསུངས་པས་སོ་སྐྱེའི་ས་ལ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཐོབ་པ་ལ་དབང་རྣེ་ན་དགོས་ཉེ། གལ་
ཉེ་ས་དེར་འབྲིང་རྩལ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོབ་ན་ས་བརྒྱད་པ་ལ་སྤར་བཤད་པ་དེ་མི་རིགས་སོ། །དེའི་
ཕྱིར་མ་དག་ས་བདུན་དུ་ཡང་དབང་རྩལ་གྱིས་རྟགས་མ་ཐོབ་པར་གཞག་གོ། །རྟགས་མ་ཐོབ་ཀྱང་ས་

ཐོབ་ནས་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་བ་ནི་མི་སྲིད་དེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལས་
ཉམས་མི་སྲིད་པས་སོ། །དོན་ས་བརྒྱད་པ་དང་མཚུངས་ཤེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། བརྒྱད་པ་མན་ཆད་དུ་
ངར་འཛིན་མ་ཟད་ལ་དེ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་རང་ལ་གཅེས་འཛིན་གྱི་སློ་འཇུག་པས་རང་དོན་ལ་གཞིལ་
བའི་རྒྱུ་ཅུ་ཉེ་བར་གནས་ལ་བརྒྱད་པ་ནས་དེ་མེད་པས་སོ། །

གཉིས་པ་([ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དོན](#))ནི། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྟོག་ཅེས་གསུངས་པས་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལས་མི་ལྟོག་པ་ནི་གང་ལས་མི་ལྟོག་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་མཐར་འཁོར་རྒྱ་བས་དེ་ཅུ་མ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་བར་མ་ཆད་དུ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའོ། །དེས་ན་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་སྲིད་པ་དང་ནི་བའི་མཐར་མི་ལྟོག་པར་ངེས་པའོ། །

གསུམ་པ་([ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས](#))ནི། གཟུགས་སོགས་ལས་ལྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་
ཉི་ཤུ་དང་། བཅུ་དྲུག་དང་བརྒྱད་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་རྟོགས་པས་དེ་དག་ལ་བདེན་ཞེན་ལྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སྤྲོད་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཐབས་
ཤེས་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་གཉིས་ནི་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་གཞན་རྣམས་ཆ་ཅུ་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་([རྟགས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཏུ་མཆོན་ཚུལ](#))ནི། ཁ་ཅིག་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་ལས་
རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་སྟད་འབྱུང་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་རང་བཞིན་རྟགས་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྟགས་དང་ལྡན་པ་ལས་
མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་གཉིས་བཞེད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། མདོ་བསྟན་བཅོས་
གཉིས་ཀ་ལས་བར་མ་ཆད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཁོ་ན་རྟགས་ཀྱི་དཔག་བྱར་གསུངས་པ་དང་། །རྒྱུ་སྒྲིབ་
ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་རུང་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་རྟགས་དེ་དང་དེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལྡན་པར་མཐོང་བ་ལས་བར་མ་ཆད་དུ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་
འབྱུང་ངེས་པར་དཔོག་པ་སྟེ། ལྷ་གྱུའི་རྒྱ་ཆོགས་གྲངས་ཆང་མཐོང་བ་ན་དེ་ལས་ལྷ་གྱུ་འབྱུང་རུང་དུ་
ངེས་པ་ལྟར། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་སྤར་བཤད་པའི་རྟགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་
དེའམ། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟགས་གཞན་ལྡན་པར་མཐོང་བ་ན། ད་ནི་བདག་གིས་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐེག་

བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་དུ་འཐོབ་པར་ངེས་སོ་སྙམ་པའི་སྒོ་སྒྲེ་བ་དང་། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
མདོ་ནས་བཤད་པའི་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྒྲོན་རྣམས་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་ཡང་རིང་དུ་འདྲིས་ཀྱང་སྒྲོན་ལམ་
བརྟག་སྟབས་པར་མཐོང་བ་ན། དེ་ལས་པ་རོལ་པོ་དེ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོག་པ་ཙམ་
ལ་དེའི་ངོར་རྟགས་སུ་བཤད་ཀྱི། འདི་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་
བྱར་མི་བྱང་སྟེ། གཞན་རྒྱུད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ནི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ལ་
དགོས་པ་མེད་ལ། རྟགས་པ་དམའ་བ་དག་གིས་ནི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་ལས་དཔོག་ན་འབྲུལ་
ཞིང་། ཐ་སྙད་བྱང་པར་ཙན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་པ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་
ནང་གི་རྟགས་པ་ནི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་དག་གིས་སྒྲུབ་པའི་དོན་
གསུམ་ལུང་འབའ་ཞིག་ལས་འབྱུང་བའི་ལུང་ཡང་ཁས་སྐྱངས་པ་ལས་ཆད་མར་འགོ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་
ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་བྱར་མེད་པ་མ་རྟགས་པར་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྟགས་བཞིན་དུ་རྣམ་
གཞག་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་གི་བཞེད་པ་མ་གོ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །འོ་ན་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་གི་རྟགས་ཀྱིས་གཙོ་པོ་ལ་དང་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་པ་སྒྲེ་ཚུལ་རྣམས་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པ་ཡང་མི་
རིགས་ཏེ། དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཤི་ན། དེའི་རྣམ་གཞག་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁོ་པོ་
ཙག་གི་ཆད་མས་བྱུང་ནས་སྒྲུབ་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་མེད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཁྲུག་ཀ་ཆོལ་བར་བྱེད།

གཉིས་པ་([ཡན་ལག་གི་དོན](#))ལ་གསུམ། རྟགས་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། ཡོད་ཆོས་
ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་པོ་རྒྱས་པར་བཤད། རྟགས་དང་རྟགས་ཙན་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་([རྟགས་
ཀྱི་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན](#))ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(ཙ་བ་)ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ནི་ལམ་
དང་ལམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་དབྱེ་བས་སྦྱེས་བུ་བྱང་བཞིར་འབྱུར་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་
འདུན་ནི་གསུམ་སྟེ། ངེས་ཆ་ནས་བྱུང་བ་སྟེ་ཐོག་མར་བྱས་ནས་དང་བཅོད་ཤེས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་
མཐོང་ལམ་དང་རྒྱན་དང་ལྡན་པའི་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ་གང་དག་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་ཐེག་ཆེན་འདིར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས་ཏེ་དགེ་འདུན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི།
བདུན་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་དཔའ་བོ་བྱང་སེམས་གང་དག་ངེས་ཆ་སོགས་གསུམ་ལ་འཆད་

པར་འགྱུར་བ་གང་དང་གང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཏུ་མཆོན་པའི་རྟགས་དང་དེ་རྟགས་ཤིང་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གནས་སོགས་སོ། །བཅ་པོ་བཞི་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་(ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྒྱུར་དོན་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཚམས་སྒྱུར་)ནི། གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མ་འདྲེས་པ་ཐ་
དད་པ་རྣམས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་དེ་དག་རྒྱས་པར་འཆད་དོ། །

(སྒྲོ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།)

གཉིས་(དོན་བཤད་པ་)པ་ལ་གསུམ། སྒྲོ་ལམ་པ། མཐོང་ལམ་པ། སྐྱོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
 པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་(སྒྲོ་ལམ་པ་)ལ་གཉིས། མཐོང་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 (མཐོང་བསྟན་)ལ་(མཚམས་སྦྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་)ནི།
 དེ་ཞིག་ནས་མཚན་ཉིད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། འགྲེལ་པར་སྟོན་ནི། །གསུམ་པ་(འགྲེལ་
 བ་)ནི་གཟུགས་དང་སོགས་པས་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་བར་ལ་ཞེན་པ་ལས་ལྟོག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་པའམ་རྟགས་གངས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུར་མདོ་ལས་བཟོད་པ་ཡིས་ངས་ཆ་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་(མཚམས་སྦྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་
 པོ་(མཚམས་སྦྱར་)ནི། ལྟོག་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་རྟགས་དེ་དག་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་ནས་དུག་པོ་གསུངས་སོ། །ཡང་ནི་སྟན་མོང་གི་རྟགས་ངེས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་
 པའོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྟོག་གོ། །གང་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་བློ་ནས་
 གནས་པ་ནི་འོ། །གང་གིས་ན། རྟགས་ནི་ཉི་ཤུ་དེ་དག་གིས་སོ། །དེ་ཡང་བཅུ་གཅིག་དུག་གཉིས་གཅིག་
 རྣམས་བློ་དེ་ཅེ་བཟོད་མཆོག་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་དུ་མཆོན་པའི་རྟགས་སུ་ཉི་ལྔ་ལས་མཛད་པ་
 ལྟར་སྟོབ་དཔོན་དང་རྣམ་འགྲེལ་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མཛད་དོ། །འདིར་མདོ་ལས་རྣམ་པ་རྟགས་་
 མཚན་མ་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ཞེས་རྟགས་རེ་རེ་ཞིང་གི་མཐར་འབྱུང་བ་ནི་གཉིན་པོའི་ཕྱོགས་རང་ལ་
 བརྟེན་པའི་མཚན་མ། དེ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྟོང་པའི་རྒྱུ་དུ་གཏོགས་པའོ། །ཡང་ན་ལུས་ཀྱི་དགའ་
 པའི་བྱང་པར་བ་སྦྱ་ལྡང་བ་དང་། མཆི་མ་འཛག་པ་སོགས་དང་། དག་གི་བྱང་པར་དགའ་བས་གསོལ་
 བ་འདེབས་པ་སོགས་དང་། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱང་པར་ཉན་འཛིན་ལྟོག་སོགས་སོ། །ཡང་ན་སྦྲ་མ་
 རྣམས་ཕྱི་མས་བཤད་པའོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། རྫོགས་བྱང་ལས་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན།
 རྫོང་ནས་བྱང་སེམས་སོ། །གང་གིས་ན། སྤྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་སྤར་བཤད་པ་འདི་དག་གིས་
 སོ། །རྩི་ལྟར་ན། འདི་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྫོང་གི་རྟགས་ནི། རྟགས་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གིས་རྫོང་ལ་
 རས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྒྱུར་བ་ནི་བཞི་ག་ལའོ། །དེ་དག་གང་ན། གཟུགས་
 རས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྫོགས་པ་ཉིད་གིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ལ་དེར་ཞེན་པ་ལས་ལྟོག་པ་ནི། བྱང་ཆེན་གང་གཟུགས་ལས་སྤྱིར་ལྟོག་པ་དང་ནས་སྒྲོ་
 མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་སྤྱིར་ལྟོག་པ་དེ་ནི་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །འདི་
 དང་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟགས་དང་པོའི་བྱང་བར་ནི་ཞེན་པ་མངོན་གྱུར་བ་དང་སྤྱོད་པ་ལས་ལྟོག་པའོ། །ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རི་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཐོབ་པས་ལྟ་
 གཞན་ལ་ཕྱག་མཆོད་མི་བྱེད་ཅིང་སྐབས་གནས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟད་པ་ནི་དགེ་སྦྱོར་དག་དང་བཅས་ཐེ་གཞན་
 ལ་ཉེན་མི་བྱེད་ཅེས་སོ། །ཤེས་ནས་དད་ཐོབ་འདི་མངོན་ལས། བདེན་གསུམ་མཐོང་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་
 དང་། །ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ། །ལམ་མངོན་རྫོགས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་། །དེ་ཡི་དགེ་འདུན་
 དག་ལ་ཡང་།¹¹⁹⁰ །ཞེས་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་རྗེས་སུ་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་
 པ་དང་འཕགས་པ་དགུས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཐོབ་པ་དང་། །ལམ་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་རྗེས་སུ་
 སངས་རྒྱས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པར་བཤད་པས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 འདོད་ཀྱང་། འདིར་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་བཞག་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདིས་སྐབས་འདིའི་ལམ་ས་བརྒྱད་པར་
 བཞེད་པའམ་ཡང་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་དགོངས་པའོ། །མི་ཁོམ་པར་མི་སྦྱེ་བའི་སློན་
 ལམ་གྲུབ་པས་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྒྱུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ཅན་དང་། དཔྱལ་བ་སོགས་གསུམ་
 དུ་སྦྱེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བཀའ་མི་ཐོས་པ་དང་། འཁོར་རྣམ་བཞི་མི་
 རྒྱ་ཞིང་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་དུ་སྦྱེ་བ་དང་། དབང་པོ་མ་ཆང་བ་ཅན་ཉི་དེ་ཡང་ཡིད་
 དབང་དང་ལྷེ་དབང་ལ་སྦྱོན་ཞུགས་པའི་སྟེན་པ་དང་། ལྷགས་པའི་དངོས་པོའོ། །དབང་པོ་མ་ཆང་བ་

¹¹⁹⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༩ ཞོག ༩༩ ཟླ་ ༥༩

སྒྲོན་པ་དང་སྐྱགས་པ་ཞེས་དང་། དབང་པོ་རྣམས་སྒྲོན་ཞིང་སྐྱགས་པ་ཞེས་འབྱུང་བས་གཞུང་རྣམས་
ལས་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་དང་ཞེས་སོ་སོར་སྤལ་བ་ཡི་གེ་མ་དག་གོ། །འདྲུ་ཤེས་མེད་པ་དང་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་སོ་སྐྱེར་སྐྱེས་པའི་ལྷ་ཆེ་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྐྱར་བ་པལ་ཆེར་དམ་པའི་
ཆོས་སྐྱབ་ཏུ་མི་ཁོམ་པའམ་མི་དལ་བ་བརྒྱད་དུ་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་ནི། མཁས་པས་དུས་རྣམས་རྟག་ཏུ་དན་
སོང་གསུམ་པོ་སྤངས། །ཞེས་ཏེ་དེས་གཞན་ལྷ་མཆོན་པའོ།།

དེ་དག་བསྐྱས་པ་ནི། དཔྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་དང་། །ལྷ་ཆེ་རིང་ལྟ་དང་ནི། །ལོག་ལྷ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོང་པ། །སྐྱགས་པ་འདི་དག་མི་ཁོམ་བརྒྱད།¹¹⁹¹ །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །གཞན་དོན་ལ་
དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེས་བདག་ཉིད་དགེ་བཅུའི་ཆོས་ལ་གནས་ཤིང་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་དེ་ལ་སྐྱོར་བ་
ནི། དེ་དག་དགེ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་མཛོན་པར་བཅོན། །ཞེས་སོ། །བདག་གི་བདེ་བ་དང་གཞན་གྱི་
སྐྱག་བསྐྱེད་དུ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བརྗེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཡུལ་རྒྱད་ལ་དམིགས་ཏེ་སྦྱོར་
སོགས་དུག་སྒྲོམ་ཞིང་ཆོས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་བསམ་པ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་གང་གི་ཆེ་སྦྱོར་པ་ནས་ཡུམ་ལ་གནས་པ་དེའི་
ཆེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་བ་ཡོངས་སུ་གཏོང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་
རོ། །བཟོད་པ་སྒྲོམ་སོ། །བཅོན་འབྱུས་རྩོམ་སོ། །བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་གཞོག་གོ། །སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་སོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་སོགས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མ་མཐོང་
བའི་ཚུལ་གྱིས་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་ཟབ་མོ་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་ལ་སོམ་ཉི་མེད་པ་
ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་དོགས་པ་དང་ཡིད་གཉིས་དང་ཐེ་ཆོམ་མེད་
དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ལམ་གཞན་འདོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དོགས་པའོ། །ལམ་བྱང་པོ་
དང་མི་མཐུན་པ་ནི་ཡིད་གཉིས་སོ། །དགེ་བ་སྤྲ་ཆོགས་འཕེལ་བ་མེད་པས་རིགས་ཀྱི་ཆོས་གསོར་མི་
བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ནི་ཐེ་ཆོམ་སོ། །སྒྲོགས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོང་གཞན་ལ་པན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞུགས་པས་

¹¹⁹¹ མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་དཔེ་སྤྱད་མ། ཏུ་ར་ལྷ་ཐའི་གསུང་ཤོག ༣༩༩ ཟེང་། ༡༥

བྱམས་པས་ཟེན་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོགས་དང་ལྡན་པ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་ཆོས་ཟབ་མོ་
ལ་དོགས་པ་དང་ཡིད་གཉིས་བྱམས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་རག་གི་ལས་དང་བྱམས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལས་
དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བཙོན་པའི་སྒྲོར་བ་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པས་ཚུལ་
ཕྱང་གི་བར་གཙོད་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྲེད་པའི་འདུན་པ་དང་གཞན་ལ་ཞེ་སྤང་བའི་གཞོད་སེམས་
ཀྱི་སྐྱབ་པ་གཉིས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་བར་གཙོད་སེམས་ཡུལ་ལ་སྤྱད་པའི་གཉིད་དང་།
སེམས་ལས་སུ་མི་རྩང་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་པའི་སྐྱབ་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་
བར་གཙོད་ཡུལ་སྤྱག་པ་ལ་མ་ཞི་བ་ཆོད་པ་དང་། ཡིད་ལ་གཅགས་པའི་རྣམ་པར་སྤྲང་བའི་འགྱོད་པའི་
སྐྱབ་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། བདེན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་སྐྱབ་པ་སྟེ་དེ་དག་ཕྱོགས་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་སྐྱབ་པ་
ལྷ་པོ་དག་དང་མི་འགྲོགས་པ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་འདི་ལྟ་སྟེ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་
གཞོད་སེམས་དང་རྟགས་པ་དང་གཉིད་དང་ཆོད་པ་དང་འགྱོད་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ལྷ་པོ་འདི་
དག་དང་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་ཏེ། ཞེས་སོ། །

སྐྱབ་པ་ལྷ་པོ་འདི་དག་ནི་འདོད་པ་ཁམས་ན་ཡོད་ཅིང་གཉིད་རྟགས་དང་ཆོད་འགྱོད་གཉིས་
གཉིས་ཡོད་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི་མི་མ་ཐུན་པའམ་གཉེན་པོ་དང་ཟས་དང་བྱ་བ་རྣམས་གཅིག་ཡིན་
པས་དེ་ལྟར་བཤད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་སྤྲང་བའི་འདུ་ཤེས་སོ། །ཟས་ནི་ལྷ་སྟེ་བརྟའ་བ་མི་
དག་ལ་བ་བྱ་རྒྱུས་¹¹⁹² ཁ་ཟས་ཀྱི་རྫོད་མི་ཟེན་པ་སེམས་ཁུམ་པའོ། །བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སེམས་
ནང་དུ་ཁུམ་པར་བྱེད་པའོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ནི་ཞི་གནས་སོ། །ཟས་ནི་ཉི་དུའི་ཡུལ་ཀྱི་མི་
འཆི་བའི་རྣམ་རྟོག་དང་སྒྲོན་བཅེས་པ་ཆོད་པ་དག་ལ་མགྱུར་སྤྱད་པ་རྣམས་བྲན་པའོ། །བྱ་བ་ནི་གཉིས་
ཀས་ཀྱང་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། འདོད་ན་སྐྱབ་རྣམས་མི་མ་ཐུན་དང་། །ཟས་
དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་བྱིར། །གཉིས་གཅིག་ཕྱང་པོ་གཞོད་བྱེད་དང་། །ཐེ་ཆོམ་བྱིར་ན་ལྷ་ཉིད་
དོ།¹¹⁹³ །ཞེས་སོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོང་ཉིད་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་རིག་པ་དང་

¹¹⁹² ཞོལ། ཤོག ༡༠༩ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༡༣ ན ༥ བྱ་རྒྱུས་ཁ་ཟས་

¹¹⁹³ བསྐྱབ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༩ ཤོག ༩༡ ཟེང་། ༡༢

སོགས་པས་ལྟ་བུའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་ཉམས་སྦྱང་བའི་སྒྲོན་ས་འཛོམས་པ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མེད་དེ། ཞེས་སོ། །འདིར་ཉི་ལྷང་ལས། བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་ནས་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་མ་དེག་པ་དང་ལྟ་བུའི་ཉི་ལྷང་གི་འདོད་པ་དང་སྤེད་པའི་བག་ལ་ཉལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་བསམས་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པར་སྦྱེ་བ་འཛིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱན་སྦྱང་དུ་གསུངས་པ་དེའི་དོན་ནི་ལམ་ཤེས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །རྟག་ཏུ་སྦྱོང་ལམ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་སྟེ་སེམས་མ་གཡངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོང་ལམ་ལ་བྱན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་ནི། འགྲོ་འཆག་ཉལ་དང་འདུག་པ་ཤེས་བཞིན་རབ་ཏུ་ལྡན། །གཉའ་ཤིང་གང་ཙམ་བལྟ་ཞིང་འགྲོ་ལ་སེམས་འབྱུང་མེད།¹¹⁹⁴ །ཅེས་སོ། །ཕྱི་ནང་གི་གཙང་སྤྱིའི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོང་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ནད་ཉུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་གོས་དང་སོགས་པས་ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་པ་གཙང་བ་སྟེ་སྦྱང་དུ་མེད་པ་ནི། གཙང་བྱས་གཙང་མའི་གོས་འཆང་ཞེས་ཏེ། གཙང་བྱས་ནི་མི་དགོ་བ་བཙུ་སྤངས་པའམ་ཕྱི་ནང་གི་གཙང་སྤྱི་བྱས་པ་དང་གཙང་མའི་གོས་ནི་བྱི་ང་བ་མེད་པའི་ཆོས་གོས་སོགས་ལ་སྦྱོང་བའོ། །

གཉིས་པ་ཙེ་མོའི་རྟགས་ནི། རྟགས་རྣམ་པ་དུག་གིས་ཙེ་མོ་སོགས་སོ། །དེ་དག་གང་ན། དགོ་བའི་རྩ་བ་འཛིན་ཏེན་བློ་མཉམ་ཆད་ཐམས་ཅད་ལས་མཛོན་པར་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་ལ་སྤྱིན་བུའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་མི་འབྱུང་བ་ནི། བྱང་ཆེན་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་འཛིན་ཏེན་ཐམས་ཅད་ལས་མཛོན་པར་འཕགས་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་དེའི་ལུས་ལ་སྤྱིན་བུའི་རིགས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཙེ་མོ་དེ་དག་མེད་དེ། ཞེས་སོ། །ལྟག་བསམ་རྣམ་དག་གི་དགོ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་སེམས་བྱ་བྱ་བ་མེད་ཅིང་ཉན་རང་གི་ཡིད་ལས་འདའ་བ་ནི། རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལྟར་ལྟར་དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གིས་ལུས་མི་བྱང་བ་ཉིད་དང་དག་མི་བྱང་བ་ཉིད་དང་སེམས་མི་བྱང་བ་ཉིད་དེ། ལུས་དག་དང་སེམས་ཀྱི་བྱ་བྱ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་

¹¹⁹⁴ བག་ལ་འབྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༣༥ སྟོག་ ༡༣ ཟླང་ ༦

སོ། །རྩལ་ཐོབ་པའི་ཉིད་པ་དང་གཅེས་པར་བྱེད་པའི་བཀྱར་སྟེ་དང་སོགས་པས་གྲགས་པ་ལ་མི་ལྟ་བ་
 ཉིད་ཀྱིས་གོས་ཕྱག་དར་ཁྲིད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་
 ལེན་པ་ནི། དེ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་པར་སྦྱངས་ཏེ་སྦྱོང་དོ། །ཞེས་སོ། །སྦྱིན་པ་
 ལ་སོགས་པའི་ཕྱིན་དུག་ཁྲད་པར་ཅན་སྦྱབ་པས་དེ་དག་དང་འགལ་བའི་མི་མཐུན་སྦྱོགས་སེར་སྣ་དང་
 འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སོགས་པས་ཤེས་འཆལ་གྱི་བར་མེད་པ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་
 ལ་སེར་སྣའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་མེད་དོན་སེམས་འབ་འཆལ་བའི་སེམས་སྦྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་
 སོ། །ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཡང་དག་པར་སྦྱང་བ་སྟེ་དེར་འདུས་ཤིང་དེ་ལས་མི་འདའ་བ་ཉིད་
 གྱི་ཅི་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པར་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་
 པར་འགྲོ་བ་ནི། ཆོས་གང་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་དང་མི་སྦྱོར་བ་དེ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
 མཐོང་སྟེ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུམ་དང་སྦྱོར་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སོ། །འགྲོ་བའི་སྦྱག་བསྔལ་བདག་ཉིད་ཀྱིར་རམ་བདག་གི་བར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་
 དོན་དུ་དཔྱལ་བའི་སྦྱག་བསྔལ་ཡང་ཆོལ་ཞིང་འདོད་པ་ནི། བྱང་ཆེན་གྱི་སེམས་མི་འཇུག་ཅིང་དོགས་
 པ་མེད་ཐེ་ཆོལ་མེད་ན་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་སྦྱོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས་ལུང་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བདུད་ཀྱིས་དཔྱལ་བ་ཆེན་
 པོ་བརྒྱུད་སྦྱལ་ནས་དེར་བྱང་སེམས་དུ་མ་སྦྱེས་པར་བསྟན་ཏེ་གཞན་དོན་ལས་བསྐྱོག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་
 གྱི་སེམས་མི་གཏོང་བར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བཟོད་པའི་རྟགས་ནི། རྟགས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཟོད་པ་སོགས་སོ། །དེ་དག་གང་
 བླ་རང་གི་རྟོགས་པ་ལ་གཏིང་ཚུགས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་གཞན་
 བདུད་ཀྱིས་དམན་པའི་ལམ་དུ་བཀྱིས་ཀྱང་བཀྱིར་མི་བརྟུབ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བཤམ་རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་བས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་ཆོས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ན་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་ངེས་པ་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་མ་རྟོར་བར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཤིན་
 ཏུ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ལྟར་བཅོས་པ་ཀའ་རུས་སྒྲོམ་པ་དང་བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སོགས་

ཉེ་བར་སྟོན་པའི་བདུད་ལ་བདུད་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ནི། བདུད་སྒྲིག་ཏེ་ཅན་དེ་བྱང་ཆེན་ལ་ལམ་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་སྟོན་ཏེ་གང་ལའོར་བར་སྟོད་པའི་འཛིག་རྟོན་པའི་རྣམ་པས་ལམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
ཡང་ན་རུས་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཡང་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མེན་སྟེ་
མཆེད་གྱི་བར་དུ་སྟོན་ཞིང་། ཞེས་འཛིག་རྟོན་པ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་བསྟན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱིས་མི་
ལྟོག་པར་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་གི་རྟགས་ནི་རྟགས་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཆོས་མཆོག་སོགས་སོ། །དེ་གང་
ན། ལའོར་གསུམ་དུ་དམིགས་པའི་བྱི་མ་རྣམ་པར་དག་པས་ཀྱན་ཏུ་སྟོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་
དགྲེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ངི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་སྟོད་པ་དེ་
དང་མ་བུལ་ཞིང་ཡུམ་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདི་དག་གིས་སྟོད་པ་དེ་ནི་སྦྱིན་པའི་པར་སྦྱིན་
ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཞེས་སོ། །

(མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(མཐོང་ལམ་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། རྟོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
(མཚམས་སྐྱར་བ་)ནི། དེས་ཆའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་པའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་
གི་མཚན་ཉིད་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་(རྟོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱི་གངས་མདོར་བསྟན་བ་དང་།
རོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྟགས་ཀྱི་གངས་མདོར་བསྟན་བ་)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་
དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྐྱར་)ནི། དེ་ཞིག་མཐོང་ལམ་པའི་རྟགས་བར་ཆོགས་
གཅིག་གིས་མདོ་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་ནི། འདིར་རྩ་བ་བཞེད་པའི་འོག་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་ཞེས་པ་
ནི་མ་དག་སྟེ། འབྲེལ་བ་འདིར་རྩ་བའི་གོང་དུ་གསུངས་ཞེས་པ་ཡོད་ན་ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་མགོར་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ཞེས་འབྲུང་བ་དེས་བ་དང་སྒྲོས་པར་ཡང་འབྱུང་བས་སོ། །དེས་ན་འདིའི་རྒྱས་བཤད་དུ་གོང་དུ་
གསུངས་པ་ནི་ཞེས་བྱས་ནས་ཕྱི་འབྲེལ་གྱི་མགོར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་
སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)དང་གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་(རོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས།
དང་པོ་(མཚམས་སྐྱར་)ནི། སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པའམ་བྱུང་པར་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན།
དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བར་ཆོགས་ལྡས་དེ་གསུངས་པ་ནིའོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་
རྟགས་དག་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ན་སྒྲོ་སོགས་སོ། །གང་ན་སྐར་བཤད་པ་དེ་འདྲའི་སོགས་སོ། །དེ་དག་
ཀྱང་གང་ན་གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྷོག་པ་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། བདེན་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད། རྟོན་བསྟན་ཏེ་
བཤད་པའི་རྟགས་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་(བདེན་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་)ལ་བཞི།
སྟག་བསྟུལ་། ཀུན་འབྱུང་། འགོག་པ། ལམ་གྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་(སྟག་བསྟུལ་)ནི། སྟག་བསྟུལ་གྱི་
བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གང་ན་ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བར་མཐོང་ཞིང་མཚན་མར་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་དང་
སོགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་སྤྱོད་གསུམ་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལས་ལྟོག་པའི་སྤྱག་
བསྐྱལ་ལ་ཆོས་བཅོད་ནི། དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་ཕྱིར་ལྟོག་གོ་ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་དང་
སོགས་པས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཉམས་པར་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པས་བདུད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ལས་དབྱེ་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བརྟན་པའི་ཆོས་ཤེས་ནི་དེ་སེམས་བརྟན་པ་དང་སེམས་མི་གཡོ་བ་དང་སེམས་མི་འཕྲོགས་པ་དང་ལྡན་
པས་པར་བྱིན་བྱུག་ལ་སྟོད་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་མེད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་བྱང་པར་ཅན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཤེས་རབ་སོགས་བསྐྱབས་པས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་
འདོད་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་ལོག་ཅིང་རྣམ་མཁྲིན་ཡིད་བྱེད་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྗེས་བཅོད་ནི། བྱང་
ཆེན་གང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་ཕྱིར་ལྟོག་པ་དེ་ནི་རབ་འབྱོར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོ། །

སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་འདིར་ཆོས་བཅོད་ཀྱིས་སྤར་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་དང་རྗེས་བཅོད་ཀྱིས་
ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཞི་བ་ན་ཞི་བ་ལ་གཞོལ་སེམས་
སྐྱེ་སྤྱོད་པས་ཉན་རང་གི་སར་ལྷུང་སྤྱོད་པར་འཆད་དེ། རྟེན་ཅམ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །གཟུགས་
སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐུས་
འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་དང་སོགས་པས་
འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཀྱང་ས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་
དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བར་སེམས་ཅན་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བ་འཇིན་རུས་པའི་རྗེས་ཤེས་ནི།
བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སུ་མི་འཇིན་ཏོ། །འགོག་པའི་བར་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་འབྲས་
བྱ་ཡོངས་སུ་མི་འཇིན་ཏོ། །ཞེས་ཆོས་སོ་བདུན་དང་རྣམ་ཐར་གསུམ་ལ་འཇུག་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བྱ་ཉན་
རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ཡང་བཤད་དོ། །རྟོགས་དཀའ་སྟོམས་འཇུག་དགུ་རྗེས་བྱང་
གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་དང་དེ་ཟད་པ་དེ་ལ་མ་ཆགས་པ་ལ་འཆད་པ་མདོ་འབྲེལ་གསུམ་དང་མི་

མ་ཐུན་ནོ། ཉི་ལྔ་ལ་སྤྱོད་པ་ལྟར་ལྟོ་ལྟོ་བཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསམ་གཏན་ནས་སྟོམས་པར་
 འབྲུག་པ་གང་ལ་ཡན་ལག་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་སྤྱོད་བ་ལྟར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་སྟེ། དཔེར་ན་
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡན་ལག་ཟད་པ་དང་ལྟན་
 པར་བརྟེན་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་གཉིན་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ།¹¹⁹⁵ ཞེས་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པ་ལ་ཡན་ལག་ཟད་པ་དང་ལྟན་པར་བསྟན་པ་ནི་སྤྱི་
 བསྐྱེད་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སའི་མཐོང་སྤང་ནམས་སྤོང་བར་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་ཡན་ལག་ཟད་པའི་དོན་དེ་ལ་མཛད་པ་དང་། སྟོམས་འབྲུག་དགྲུ་ལ་
 འབྲུག་གྲང་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མི་འཛིན་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པས་སྟོམས་
 འབྲུག་གི་མ་ཐུས་དབང་མེད་དུ་ཁམས་གོང་དུ་མི་སྦྱེ་བར་བཤད་པ་ཉིད་ཡན་ལག་ཟད་པའི་དོན་དུ་
 བཤད་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། ས་དེའི་ཉོན་མོངས་ཟད་ན་དེར་དེའི་དབང་གིས་མི་སྦྱེ་བས་སོ། །རྒྱན་
 ལྟར་དུ། སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་འདི་གཉིས་ལ་ཉི་ལྔ་ལྟར་གྱི་བཤད་པ་ནམས་མཛད་པ་ནི་འཕགས་པའི་བཤད་པ་
 དངས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། ཡིན་ན་ལམ་འདི་དག་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་བྱེད་
 པ་དང་ལམ་ཤེས་སུ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གའི་མཐོང་སྤང་སྤོང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་
 མོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་དེའི་མཐར་སྦྱར་ཏེ་འོག་མ་ནམས་ལ་ཡང་ངོ་། །

གཉིས་པ་(ཀྱན་འབྲུང་)ནི། ཀྱན་འབྲུང་བརྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ནམ་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་
 དག་གང་ན། མི་དགེ་བ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་
 སྤྱི་བ་དང་བྲལ་བས་ལུས་སེམས་ཡང་བའི་ཆོས་བཟོད་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་བྱང་ཆུབ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྟན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་གཟུགས་ལྟར་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཞེས་
 མོ། །ཡིད་བྱེད་དེས་རྟོག་པ་བསལ་བས་ལུས་སེམས་ཡང་བསྐྱེད་¹¹⁹⁶ པ་ན་གཟུགས་སོགས་ལྟར་མི་
 ལེན་ནོ། །བྱིམ་ན་གནས་པ་སོགས་ཐབས་གང་གིས་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་

¹¹⁹⁵ བསྟན་འཕྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༩ ཞོག ༣༤ ཟེང་། ༡༣

¹¹⁹⁶ གཙང་། ཞོག ༡༡༧ ན ༣ ལུས་སེམས་ཡང་བསྐྱེད་པ་ན་

མ་ཐུས་མཛོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་བྱིས་གྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཉེ་བར་སྐྱོད་པའི་ཆོས་ཤེས་ནི།
བྱིས་པར་གྱུར་ན་རྟག་ཏུ་དངོས་པོ་ཀུན་མ་ཆགས།¹¹⁹⁷ །ཞེས་སོ། །སྐྱོད་འགྲེལ་ཆེ་བར་འདི་གོང་མ་དང་
གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱར་རོ། །བྱིས་གྱི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་རང་དོན་དུ་བྱིས་དུ་མི་
གནས་པར་ཆེ་རབས་རྟག་ཏུ་ཆངས་པར་སྐྱོད་པའི་རྗེས་བཟོད་ནི། དེ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷ་ལ་ཡོངས་
སྤྱི་སྐྱོད་དེ་དེ་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཆངས་པར་སྐྱོད་པར་སྐྱོད་ཅིང་གཞོད་པ་གང་གིས་གཞན་
མི་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་གཞོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་གང་ཡང་མི་སྐྱེ་སྤྱེ། ཞེས་སོ། །

སེམས་མི་གཡེང་བ་དང་དད་སོགས་གྱི་དབང་པོ་ཆང་བར་ཐོབ་པས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་མི་
བརྗེད་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་ངང་ཚུལ་གྱིས་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་རྣམ་པར་
དག་པ་སྟེ་བྱད་མེད་དབང་དུ་སྐྱོད་པ་སོགས་མི་བྱེད་པའི་རྗེས་ཤེས་ནི། འཆོ་བའི་བྱིར་ནི་ཡ་ངས་
ཡོངས་སྐྱོད་ཆོལ་མི་བྱེད། །དག་ཤུལ་སྐྱོད་སྤྲུགས་མི་བྱེད་བྱད་མེད་སྐྱོར་སྤྲུགས་མིན། །འདོད་པའི་
ལས་ཅན་པོ་མོར་གྱུར་ཞེས་སྟོན་མི་བྱེད།¹¹⁹⁸ །ཅེས་སོ། །ཡང་བས་ཡོངས་སྐྱོད་མི་སྐྱབ་པས་འཆོ་
བས་དག་ཅིང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་དག་ཤུལ་གྱི་སྐྱོད་པ་དང་བྱད་མེད་དབང་དུ་སྐྱོད་
སོགས་མི་བྱེད་པས་ལུས་ལས་དང་། འདོད་པའི་ལས་སྐྱོད་པས་སྤྱུ་ལམ་བྱ་མོ་འོང་ངོ་ཞེས་མི་སྐྱ་
བས་དག་ལས་དམ་པའོ། །གཞན་ཡང་འཆོ་བ་དག་པའི་བསྐྱོག་ཆུ་ལ་འཆོས་སོགས་ལྷ་ནི་རིན་ཐང་
དུ། ཚུལ་འཆོས་རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་འེ་བྱིར། །དབང་པོ་སྤྲོས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །ཁ་གསལ་རྟེན་དང་བཀྱར་
སྟེ་འེ་བྱིར། །ཆོག་འཇམ་སྤར་ནི་སྐྱ་བའོ། །གཞོགས་སྐྱོང་དེ་ནི་ཐོབ་བྱའི་བྱིར། །གཞན་གྱི་རྗེས་ལ་
བསྤྲུགས་བྱེད་པའོ། །ཐོབ་གྱིས་འཇམ་བ་རྟེན་པའི་བྱིར། །མཛོན་སུམ་གཞན་ལ་སྐྱོད་བྱེད་པའོ། །རྟེན་
པས་རྟེན་པ་རྣམས་འདོད་པ། །སྤར་ཐོབ་པ་ལ་བསྤྲུགས་བྱེད་པའོ།¹¹⁹⁹ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

1197 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ལ། ༣༥ ཞོག ༡༣ ཟེང་། ༡༣

1198 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ལ། ༣༥ ཞོག ༡༣ ཟེང་། ༡༣

1199 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་ལ། ༤༦ ཞོག ༣༡༤ ཟེང་། ༤

གསུམ་པ་([འགོག་པ་](#))ནི། འགོག་པའི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་བཞི་ཡིན་
 རོ། །དེ་དག་གང་ན། འགོག་པ་ལ་ཆོས་བཟོད་ནི་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྟོན་འབྲེལ་རྣམས་ལ་དང་པོར་
 ཞེན་པའི་སྐྱོར་བའི་གནས་པ་དང་རྒྱན་དུ་ཞེན་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱོར་བའི་གནས་པ་སྤང་སོགས་ལ་སོ་སོར་
 བཀག་སྟེ་སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གནས་ནས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་དམན་མཆོག་ཏུ་ཡང་དག་པར་མ་མཐོང་
 བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །གནས་པ་བཀག་པའི་དོན་ནི་དེ་དག་ལ་སྐྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྐྱོར་བ་དག་ཏུ་མི་
 བྱའོ། །ཞེས་ཏེ་དེ་གཉིས་སུ་ཞེན་པར་བྱར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་ནས་ཞེན་པ་འགོག་པ་
 སྟེ་སྤང་པོའི་སྐྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྐྱོར་བར་མི་གནས་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་གི་སྤར་ལྟར་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་སྤོང་བ་ཉིད་ལ་གནས་ནས་
 ཆོས་གང་ཡང་དམན་པའམ་མཆོག་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་
 ཞེན་ནས་གནས་པ་བཀག་པར་བསྟན་པས་ནི་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པར་དང་། སྐྱོར་རྗེས་སྐྱོར་
 གྱིས་ནི་མཐོང་ལམ་པ་དེ་སྤར་སྤྱུག་ཀྱན་དང་ཕྱིས་¹²⁰⁰འགོག་ལམ་པ་རྗེས་སུ་སྐྱོར་བ་བཀག་པར་
 བསྟན་ཏོ། །

སྤོང་ཉིད་དམན་མཆོག་བྲལ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པས་ནི་གནས་པ་བཀག་
 པའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་རོ། །ཞེས་པ་ནི་འབྱུང་རམ་ཡེ་གི་མ་དག་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་དུ་འདི་
 བཀོད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་བས་
 ཕྱིན་ལོག་སྤང་སོགས་ལ་གནས་པ་བཀག་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་མི་རུང་བས་སོ། །འཕྲིན་ལ། སྐྱོར་བ་ནི་ཞི་
 གནས་གྱིས་སོ། །རྗེས་སུ་སྐྱོར་བ་ནི་ལྟག་མཐོང་གིས་སོ། །ཞེས་འཆད་དེ། ཅུ་བར་སྤང་སོགས་ལ་
 ཞེས་པའི་སོགས་ཁོང་ནས་ཁམས་སྐྱེ་དང་རྟོན་འབྲེལ་གདོན་ལ་གཞན་འབྲེལ་པ་ལྟར་བཤད་ཅིང་། བར་
 ཆད་བྱེད་རྣམས་དང་ཆོགས་དང་དབང་སོགས་གཡུལ་འབྱེད་གསུམ་སྟེ་བཞི་ག་ལ་ཡང་རེ་རེའི་མཐར་
 སྐྱོར་དང་ཞེས་སོགས་སྐྱར་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་མདོར་རྒྱན་པོ་དམག་གཡུལ་ལམ་འཐབ་མོ་གྲོང་

¹²⁰⁰ ཞིག་ཤོག་ ༡༡༠ བ ༩ གཙང་། ཤོག་ ༡༡༩ ན ༣ སྤྱི་མཐོག་ལམ་ལ་

ཐོང་ཐོང་ཐོང་དལ་བདག་གི་སྒྲིམ་གསུངས་པ་བདུན་བསྟུས་པ་སྟེ། བར་ཆད་བྱེད་པ་མི་མ་སྟུན་ཕྱོགས་
 བྱི་དགོ་བའི་ཁོར་འཕྲོག་པ་དང་། སྟེན་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་སམ་དབྱེད་ཅི་མང་བ་དང་དག་འཛོམས་པས་
 རིམ་པ་ལྟར་རྒྱུན་པོ་དང་དམག་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དེས་སྤང་བྱ་ལ་གཞོད་པ་
 བྱེད་པ་ནི་གཡུལ་ལམ་འཐབ་མོ་བྱེད་པས་བསྟན་ཏོ། །གཡུལ་བཀྱི་བས་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་གནས་
 སྐབས་སུ་རྣམ་སྟོན་འགོག་པ་བཞི་ནི་དབང་པོ་དབང་རྟེན་དབང་ཡུལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་འགོག་པ་སྟེ། དེ་
 བྱི་ཐོང་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ་ཆོས་མཚུངས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་མདོར་རྒྱུན་པོ་སོགས་
 ཀྱིས་གསུངས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་སུ་བར་ཆད་བྱེད་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོའི་དགོངས་པ་དེ་དག་
 ལ་བཀའ་ལོ། །རྗེས་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་ཆོན་ལྔར་མདོ་ལས་གསུངས་ཀྱང་མདོ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་
 མཐོང་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སྦྱར་རོ། །

འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟགས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་དགོ་པ་འཕྲོག་
 པས་རྒྱུན་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་གཏམ་ལ་དགོ་ཕྱོགས་འཕྲོག་མི་འཕྲོག་ཏུ་¹²⁰¹དང་པོར་ཞེན་པ་སྦྱར་བ་
 དང་ཕྱིས་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྦྱར་བའི་གནས་པ་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་བཀག་སྟེ། མཐོང་ལམ་གྱི་མི་
 མ་སྟུན་ཕྱོགས་བསལ་བ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་འཕྲོག་མི་འཕྲོག་ཏུ་མ་བྱུབ་པར་རྟགས་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་ཏེ། རྒྱུན་པོའི་གཏམ་གྱི་སྤར་ལྟར་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་དེས་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་གང་ཡང་འཕྲོག་པའམ་མི་འཕྲོག་པ་སྤར་ལྟར་རོ། །འདི་དང་
 འོག་མ་གཉིས་སུ་སྤར་མ་བཞིན་ཞེས་པ་བཀག་པའི་དོན་ནམ་འགོག་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་སྦྱར་
 བའོ། །རྟགས་དཀར་སྟོང་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཡང་སྦྱར་བ་ནི་མདོ་ལ་འགྲིག་གོ། །གཏམ་སྟོས་པ་ནི་འགོག་
 པ་ཤེས་པ་ནི་མིང་ཅམ་ལ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་སྟོན་པ་སྟེ་དངོས་པོའི་དོན་ལ་ཞེན་པ་ནི་སྟུག་ཀུན་ཤེས་
 པའི་དུས་ན་བཅོམ་ཐེན་པས་སོ། །རིག་པ་འདིས་སྤར་མ་ལ་གཏམ་མི་སྟོས་ཀྱང་དོན་གྱིས་འཐོབ་ལ།
 གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་ལ་གཞུང་ལས་གཏམ་མི་འབྱུང་ཡང་སྦྱར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་རྣམ་འགྲེལ་མདོ་

¹²⁰¹ རྟགས་ཤོག ༡༡༡ བ ༡ འཕྲོག་མི་འཕྲོག་དང་པོར་

ནམས་སུ་སྒྲོས་པས་སོ། །འགོག་པ་ལ་རྗེས་བཟོད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱའི་ཆོགས་སྤྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་
དམག་ལྟ་བུའི་གཏམ་ལ་མང་ཉུང་དུ་དང་པོར་ཞེན་པ་སྒྱུར་བ་དང་རྒྱན་དུ་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྒྱུར་བའི་
གནས་པ་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་བཀག་སྟེ། ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པས་མང་ཉུང་མ་བྱུང་
པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་ལ་མང་ཉུང་དུ་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་གི་སྒྱུན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ཏེ། དམག་གི་གཏམ་ཀྱི་སྤར་ལྟར་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་དེ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
གནས་པས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་ཉུང་དུ་འཕམ་མང་པོར་སྤར་ལྟར་རོ། །འགོག་པ་ལ་རྗེས་ཤེས་ནི་གནོད་
བྱེད་གཉེན་པོ་དང་གནོད་བྱ་སྤང་བྱ་གཉིས་གཡུལ་འབྱེད་པ་ལ་ཆགས་སྤང་ངམ་སྤང་དོར་དུ་དང་པོར་
ཞེན་པ་སྒྱུར་བ་དང་རྒྱན་དུ་ཞེན་པ་རྗེས་སུ་སྒྱུར་བ་གནས་པ་ཞེན་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་བཀག་སྟེ།
ལམ་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པས་གཟུང་བ་སྟེ་ཡུལ་སྤང་བྱ་དང་འཛིན་
པ་སྟེ་ཡུལ་ཅན་གཉེན་པོ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་དང་ཆགས་པའི་སྤང་བར་བྱ་བ་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་གཡུལ་ཀྱི་
གཏམ་ཀྱི་སྤར་ལྟར་དང་། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་པས་ཆོས་གང་ཡང་
ཆགས་པའམ་ཁོང་ཁྱོད་བར་སྤར་ལྟར་རོ། །རྟོགས་དཀར་གཉིས་སུ་ཞེན་པའི་རྒྱས་བདུད་ཀྱི་རལ་གྱི་དང་
མདའ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལུས་དབང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་གཡུལ་
འབྱེད་པ་མེད་དེ། བྱམས་པས་སམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་བགལ་ཞི་བའོ་ཞེས་
དགོངས་སོ། །ཞེས་འཆད་དེ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ནོ།

དེ་ལྟར་གཡུལ་བགྱེས་ནས་སྤང་བྱ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མངོན་ཞེན་ལོག་པས་འབྲས་བུ་
རྣམ་སྤྱོན་ལོགས་སུ་སྤང་མི་དགོས་པར་རང་གི་ངང་གིས་འགོག་པ་ནི་བཞི་སྟེ། དབང་པོའི་ངོ་བོ་གྲོང་
དང་དབང་པོའི་རྟོག་གྲོང་བྱེད་དང་སོགས་པས་དབང་པོའི་ཡུལ་གྲོང་རྣམ་དང་། བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་
གཏམ་རྣམས་ལ་སྒྱུར་བ་གཉིས་འགོག་པའོ། །དེ་ཡང་གྲོང་གྲོང་བྱེད་གྲོང་རྣམ་བདག་གི་གཏམ་རྣམས་
ལ་སྒྱུར་བ་གཉིས་བཀག་པའི་སྒྲས་གསུངས་ཏེ་དབང་པོ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲེས་བུའི་གནས་དང་། དབང་
རྟོག་ནི་གྲོང་བྱེད་ལ་བརྟེན་པའི་གྲོང་ལྟ་བུའི་དབང་པོའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། དབང་ཡུལ་ནི་གྲོང་རྣམ་སྟེ་
བོ་དུ་མ་འཇུག་ཕྱོག་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་བྱུག་འཇུག་ཕྱོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གྲོང་སོགས་

གྱིས་བསྟན་ཏོ། །བདག་ནས་མཐོང་བ་པོའི་བར་དུ་ཞེན་པ་ནི་རང་གི་སྐྱས་གསུངས་སོ། །བརྒྱད་སྟོང་
པར་རྒྱལ་སྟོན་གྱི་གཏམ་གསུངས་པ་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་མཆོན་པའི་སྤྱི་ཡིན་ལ།
བདག་ཁོ་ན་ལ་བདག་གི་བ་དང་འབྲེལ་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ནི་སྟོན་པོའི་གཏམ་གྱིས་མཆོན་པའི་བདག་
གིར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་བཞིའོ་ཞེས་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་སོ། །དེས་ན་དབང་སོགས་བཞི་འགོག་པ་ནི་རྗེས་
ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་འགོག་ཚུལ་བསྟན་པས་དེའི་བྱེད་ལས་བསྟན་གྱི་འདི་བཞི་
འགོག་པ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་དང་འདི་བཞི་ལ་ཞེན་པའི་སྤྱང་བྱ་དང་གཉིན་པོ་གཡུལ་འབྱེད་
པ་ཞེས་ནི་མི་སྦྱར་ཏེ། ཉི་སྤྲང་ལས། སྤྱང་གཉིན་གཡུལ་འབྱེད་ལ་སྦྱོར་བ་བཀག་པ་རྗེས་ཤེས་སྦྱར་
བསྟན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུར་བྱུར་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རང་གི་དང་གི་ཁོ་ནས་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་
འགོག་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་ནས་དེ་བཞི་འགོག་པའི་མདོ་སྦྱར་བས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱན་སྒྲུང་རྣམ་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ཡང་འབྱུང་ཞིང་ལེ་བརྒྱད་མར་ཡང་གཡུལ་འབྱེད་སྟོན་ལ་
སྦྱར་རོ། །ཤུའི་ཀྱང་འཐབ་པ་ཡོད་ན་འགོག་པ་ཐོབ་སྟེ་འགོག་པ་ནི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོལ་
བའོ། །དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་གནས་དང་ལོངས་སྟོང་དུ་སྤྱང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་རྣམས་ལོག་
པའོ། །ཞེས་དང་། བདག་དང་བདག་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཟད་པ་ཡོད་ན་ཐར་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །

འདིར་དགག་བྱ་དབང་སོགས་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས། དགག་བྱའི་ངོ་བོ་། ཁམས་གང་དུ་
འགོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(དགག་བྱའི་ངོ་བོ་)ལ་བཞི། དབང་པོ་། དབང་རྟེན་། དབང་ཡུལ་། བདག་ཏུ་
ཞེན་པའོ། །དང་པོ་(དབང་པོ་)ལ་གསུམ། སོ་སའི་ངོ་བོ་། གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་། ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ས་
མཆོམས་སོ། །དང་པོ་(སོ་སའི་ངོ་བོ་)ནི། དབང་པོ་ཉིད་གཉིས་ལས། མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་དུ་གཉི་
ཡུལ་ལྷ་སོ་སོ་དང་ཡུལ་དུ་ག་བསྐྱེམས་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཐོ་མོའི་གཉིས་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་
བྱེད་པར་དང་། སོག་གིས་ནི་སྤྱི་ནས་མ་ཤིའི་བར་དུ་ལུང་པོ་རིས་མ་སྤུན་གནས་པ་དང་། ཆོར་བ་
བདེ་བ་ཡིད་བདེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིད་མི་བདེ་བཏང་སྟོམས་ཏེ་ཆོར་བ་ལྷ་ནི་དང་པོ་གཉིས་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ལས་ཞེ་སྤང་དང་། ཐ་མ་ལས་མ་རིག་པ་འབྱུང་བས་ཀྱན་ཉིན་དང་། དད་པ་
ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་རྣམ་པ་ལྷས་འཛིག་རྟེན་པའི་རྣམ་བྱུང་དང་། ཐ་མ་གསུམ་ནི་སྤྱི་མ་གཉིས་དང་

ལྷག་མེད་གྱི་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་དང་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་སྤོང་བ་དང་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་
ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་དབང་པོར་བཞག་སྟེ། མཛོད་ལས། རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་
ལ། །དམིགས་པར་དབང་བྱེད་ཕྱིར་དབང་བྱུག །པོ་ཉིད་མོ་ཉིད་ལ་དབང་བྱིས། །ལུས་ལས་མོ་དབང་པོ་
དབང་དག །རིས་གནས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་བྱིས། །སྟོག་དང་
ཆོར་བ་རྣམས་དང་ནི། །དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔར་འདོད་དོ། །སྤང་ངན་འདས་སོགས་གོང་ནས་
གོང་། །འཐོབ་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་བྱིས། །ཀྱན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀྱན་ཤེས་དང་། །དེ་བཞིན་ཀྱན་ཤེས་ལྡན་
དབང་པོ།¹²⁰² །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་དང་པོ་བཅུ་བཞི་ལ་ཀྱན་ཉོན་དང་ཐ་མ་བརྒྱད་ལ་རྣམ་བྱང་གི་
དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་ངེས་པ་ནི་མེད་དེ། གཞན་དུ་ནི་ཡིད་དང་ཆོར་བ་གསུམ་ལ་འདས་ལམ་
མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དད་སོགས་ལྔ་ལ་ཡང་པལ་ཆེ་བས་འཇིག་རྟེན་པར་བཤད་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། ལྔར་ལྔར་རོ། །དེ་དག་ལས་བྱུག་ནི་བཏགས་པ་བ་དང་། ལྷག་མ་ནི་རྩལ་སྤྱོད་དེ། ཐོ་མོའི་
གཉིས་ལུས་དབང་གི་ཆ་དང་། སྟོག་སྤང་པོའི་རྒྱན་གྱི་གནས་སྒྲུབ་སྤང་ཐ་མ་གསུམ་དད་སོགས་གྱི་
ཆ་ལ་བཏགས་པས་རྩལ་གྲུད་¹²⁰³ པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་(གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་)ནི། འཁོར་བར་འཇུག་
པ་པོའི་རྟེན་དང་དེར་གསར་དུ་སྦྱེ་བ་དང་། གནས་པ་དང་བདེ་སྤྱག་གི་འབྲས་བྱ་ཉི་བར་མོངས་སྦྱོད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱུག་དང་གཉིས་དང་གཅིག་དང་ལྔ་བཞག་ལ། སྤང་འདས་སྤྱི་ཡང་དེ་ལྟར་
བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྔ་དང་གཅིག་དང་གཅིག་རྟེན་ཅེས་ཏེ། མཛོད་ལས། ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་
དང་ནི། །སྦྱེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྦྱོད་ལས། །བཅུ་བཞི་དེ་བཞིན་ལྷོག་པ་ལ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་
གཞན་ཡིན་ནོ།¹²⁰⁴ །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ས་མཚན་པས་)ནི། མཛོད་ལས། མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྦྱོབ་ལམ་ལ་
དགུ །གསུམ་ཡིན་གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད།¹²⁰⁵ །ཅེས་འདས་ལམ་ལ་བཞག་ཅིང་ཐག་མེད་ཁོ་ནར་འཆད་

¹²⁰² བསྟན་འཇུག་ དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༩ ཞོག་ ༤ ཟེང་། ༤

¹²⁰³ ཞོལ། ཞོག་ ༡༡༣ བ་ ༣ རྩལ་གྲུད་ན་མེད་དོ།

¹²⁰⁴ བསྟན་འཇུག་ དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༩ ཞོག་ ༤ ཟེང་། ༡༥

¹²⁰⁵ བསྟན་འཇུག་ དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༩ ཞོག་ ༤ ཟེང་། ༣༠

པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཉི་མུང་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་དད་སོགས་ལྟ་བུ་བདེ་བ་
 ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་ཡིད་དང་དགྲ་ཟག་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོར་
 འཛོགས་ཏེ་དགྲ་ག་དུས་གཅིག་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་
 རོ། །ཀུན་བཏུས་སུ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྟོར་བའི་ལམ་དང་
 མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་
 ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལ་བཞེན་ནས་སྟོབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་
 ལ་གང་དབང་བྱེད་པའོ། །ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་གང་
 དབང་བྱེད་པའོ། ¹²⁰⁶ །ཞེས་དང་པོ་སྟོར་ལམ་ནས་ཀྱང་བཞག་ཅིང་། འགྲེལ་པར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་
 གདགས་གཞི་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་བཟངས་ནས་བཅུར་བྱེད་དོ། །ཉི་ཁྲི་ལས། དེ་ལ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་
 པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྟོབ་པའི་གང་ཟག་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་
 དབང་པོ་སྤང་བ་མེད་ཅིང་འདུལ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ¹²⁰⁷ །ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་
 དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྟོབ་པའི་གང་ཟག་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་ནས་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། ¹²⁰⁸ །ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་པ་བསྐྱུང་བའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མི་སྟོབ་པའི་
 གང་ཟག་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ། ¹²⁰⁹ །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་འདི་དོན་ནི་ཉན་
 རོས་ཀྱི་རྒྱུན་ཁྲགས་ཁྲགས་པ་དང་། བྱང་སེམས་མོས་སྟོད་པ་དང་།

གཉིས་པ་ནི་རྒྱུན་ཁྲགས་འབྲས་གནས་དང་། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཡན་ཆད་དང་། གསུམ་
 པ་ནི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ས་བཅུ་པ་བ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འབྲུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་
 གྱིས་བཤད་དོ། །བསྐྱུ་བ་ལས། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་འདི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ་

¹²⁰⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟླ་ ༣༡
¹²⁰⁷ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟླ་ ༣༡
¹²⁰⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟླ་ ༣༠
¹²⁰⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ག། ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟླ་ ༣༡

བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བཙོན་པ་དགེ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྦྱོར་བའི་ལམ་
 ཐམས་ཅད་ལ་དབང་པོ་ལྗེ་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཀུན་ཤེས་
 པའི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ནས་བཟུང་སྟེ་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་
 འི་འཛིན་གྱི་བར་དུ་དབང་པོ་ལྗེ་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཀུན་
 ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཕྱང་པོ་ལྟག་
 མ་མེད་པའི་ཁྱུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་བར་དུ་དབང་པོ་ལྗེ་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་
 དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ་¹²¹⁰ཞེས། དང་པོ་སྦྱོར་ལམ་ནས་བཞག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་བཙོན་པའི་བར་ལ་
 བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་
 དང་ཐག་རིང་ཞིང་འཛིན་ཉེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ།
 དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཐག་ཉེ་ཞིང་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི་ཐག་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ་¹²¹¹ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་ས་མཆོམས་བྱེད་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མི་
 ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ་
 མོས་པས་སྦྱོད་པའི་ས་ལ་ནི་དང་པོ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། དེ་ལས་གཞན་པ་ལྟག་པའི་བསམ་པ་རྣམ་
 པར་དག་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་དག་ལ་ནི་གཉིས་པའོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་ནི་དབང་པོ་
 གསུམ་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ་ནས་འཆད་པའི་བྱི་མའི་དགོངས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་བྱས་ནས་བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་བ་ཡང་བཟུང་ན་མདོ་དང་དགོངས་པ་སྤྲིག་ཅུས་
 སོ།།¹²¹²

¹²¹⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༥༥ ཞོག་ ༡༡༥ ཟེང་། ༡༡

¹²¹¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༥༥ ཞོག་ ༡༡༦ ཟེང་། ༡༠

¹²¹² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༥༥ ཞོག་ ༡༡༥ ཟེང་། ༤

གཉིས་པ་([དབང་རྟེན](#))ནི། འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྱུང་འབྱུང་གི་གཟུགས་སོགས་དབང་པོ་དང་
ཐ་མི་དང་དུ་འབྱུག་པ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་([དབང་ཡུལ](#))ནི། ཡུལ་དུག་གོ། བཞི་པ་([བདག་ཏུ་ཞེན་](#)
[པ་](#))ནི། བདག་འཛིན་དང་དེའི་འཁོར་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་སྟེ་འདི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མཛད་དོ། །དེ་
གཉིས་ལ་རྒྱལ་སྟོན་གི་སྐུ་གསུངས་པ་ནི་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་དབང་སྦྱར་བྱེད་དང་སྦྱར་ས་ཏུ་
རྟོག་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

གཉིས་པ་([ཁམས་གང་དུ་འགོག་ཚུལ་](#))ནི། འདོད་པ་ན་དགག་བྱ་ཀྱན་ཉོན་གི་དབང་པོ་བཅུ་
བཞི་ཡོད་ལ། གཟུགས་ལ་དེ་ལས་པོ་མེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པས་བཅུ་དང་།
གཟུགས་མེད་ན་དེ་ལས་གཟུགས་ཅན་ལྟ་དང་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་དོར་ནས་སྟོག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་
རྣམས་ཡོད་པས་དེ་དག་འགོག་གོ། །དབང་རྟེན་དང་དབང་ཡུལ་ལ་འདོད་པ་ན་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ་
གཟུགས་ན་དེ་རོ་གཉིས་དོར་བ་དང་། གཟུགས་མེད་ན་དབང་ཡུལ་ཆོས་གཅིག་ཏུ་དང་། དབང་རྟེན་ནི་
མཛོད་ལས། དེར་ནི་རིས་དང་སྟོག་ལ་ཡང་། །མེས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན།¹²¹³ །ཞེས་རིས་
མ་སྤྱན་དང་སྟོག་རྣམས་འགོག་པར་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་དང་རྣམ་མགྲོལ་ལས་སོ། །འོན་ཀྱང་འདི་གཉིས་
ལ་བརྟེན་པ་ནི་བྱེ་སྤྱིའི་འདོད་པ་ཡིན་པས་མཛོད་འགྲེལ་དུ་བཀག་གོ། །བདག་དང་བདག་གི་བ་ཡང་
ཁམས་གསུམ་ཆར་ན་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ཡུལ་མི་འགོག་པར་ཡུལ་ཅན་ལ་ཞེན་པ་ཅམ་འགོག་པར་
འདོད་ཀྱང་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ནི་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་ལ་ནི་ཞེན་པ་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་
དབང་སོགས་ཀྱི་རོ་བོ་གཉིས་ཀ་འགོག་སྟེ་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་ཡང་དབང་སོགས་འགོག་པར་གསུངས་
པ་དང་། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་ངན་སོང་བའི་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་གསུངས་
པས་སོ། །

བཞི་པ་([ལམ་གྱི་རྣམ་པ་](#))ནི། ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་བཞི་ཡིན་
ནོ། །དེ་དག་གང་ན་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པར་འཁོར་གསུམ་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པས་སེར་སྣ་

¹²¹³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༡༥ ཞོག་ ༡༥ ཟེང་། ༡

དང་འཆལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤང་བྱར་དང་པོར་ཞེན་པ་སྦྱོར་བ་དང་རྒྱན་དུ་ཞེན་པ་
 རྗེས་སུ་སྦྱོར་བའི་གནས་པ་སེར་སྤྲོ་སོགས་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་བཀག་པའི་ཆོས་བཟོད་ནི། དེ་སྦྱིན་པའི་
 བར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ཅིང་སེར་སྤྲོའི་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བར་མི་གནས་སོ་ཞེས་སོ། །སེར་
 སྤྲོ་ནས་ཤེས་འཆལ་གྱི་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་བཀག་པར་བསྟན་པས་ནི་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བྲལ་རྒྱར་བསྟན་ཏོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོས་སྦྱང་ཞིང་སྦྱོ་
 འགག་དང་ཀྱན་བྱང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་
 མཐོང་བས་རྟོགས་པའི་ཆོས་བྱང་རྒྱབ་བམ་ཕྱིར་ལྟོག་མི་ལྟོག་གི་ཆོས་ཆེན་པོ་ལྟ་ཞོག་དུལ་ཙམ་ཡང་
 མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་ནི། འདི་སྤྲོ་དུ་བདག་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའམ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་
 མ་ཡིན་ནོ་སྤྲོ་ཡང་མི་བྱེད་དེ་ཐེ་ཆོས་ཡང་མི་སྦྱོ་ཞིང་རང་གི་ས་ལ་དོགས་པ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། འདི་དེ་ལྟར་དེས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྒྱུད་དུ་དུལ་ཙམ་ཡང་ཡང་
 དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་སོ། །རང་གི་ས་ལ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་པར་ཡིད་
 ཆེས་པ་ཐོབ་པས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་སྦྱོ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་
 ས་གསུམ་ལ་ས་བརྒྱད་པ་སོགས་ངས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་
 པའི་རྗེས་བཟོད་ནི། རང་གི་ས་ལ་དོགས་མེད་ཏུ་རི་རབ་འབྲ།¹²¹⁴ །ཞེས་སོ། །ས་གསུམ་ནི་ཡང་ན་
 བྲལ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་མཐུན་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསུམ་སོ། །ཞེས་ཏེ། དེ་དག་ནི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཁྱད་པར་ལམ་ལ་འཆད་དོ། །ཤུཌི་པས་ཆོས་སྦྱོ་མེད་དང་རྫོགས་བྱང་
 ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་ཐེག་ཆེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་ཉིད་དེ་གནས་གསུམ་ནི་ས་གསུམ་
 མོ་ཞེས་སོ། །མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་ལ་གཞོལ་ཞིང་ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་བརྟན་པ་ཉིད་
 ཀྱིས་རྣམ་མཐུན་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་མཐའ་དག་གཏོང་

¹²¹⁴ བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༣༥ ཞོག་ ༡༣ ཟླ་ ༡༩

བའི་བདག་དང་སྟོག་གཏོང་བའི་ཇེས་ཤེས་ནི། །ཆོས་ཕྱིར་སྟོག་ཀྱང་འདོར་ཞིང་རྣལ་འབྱོར་རབ་ཏུ་
བཅོན།¹²¹⁵། ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་(དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པའི་རྟགས་ངོས་གཟུང་བ་)ནི། མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
སེམས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་སུ་འགྲོ་རྒྱ་གང་ཞེ་ན།
གཟུང་འཛིན་དུ་སྒྲུབ་ཡང་དེར་མཛོན་པར་མ་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་དག་པ་མཉམ་གཞག་ལས་
ལངས་ཇེས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་འདི་གཉིད་པ་མཉམ་གཞག་རང་དང་དམིགས་རྣམ་ཇེས་སུ་
མ་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཟག་གཞན་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བཅུ་དྲུག་
པོའོ། །འོ་ན་དེ་འབྲའི་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཅེས་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་རྟགས་སུ་བཤད་པ་དང་
འགལ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། བཅོད་པ་དང་ཤེས་པས་བསྐྱུས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་རྣམས་
ཡང་དག་པ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྟོག་པ་དང་སོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་
དོན་དུ་སྟོག་གཏོང་བའི་བར་ཀྱི་ཇེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་མིང་གིས་
བཏགས་པའོ། །བཅོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་བཞི་རེ་རེ་ལ་ཡུལ་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་
བཞི་བཞིར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །འདི་ནི་རྒྱང་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཇེས་ཀྱི་ཀུན་
སྟོང་བཅུ་དྲུག་ལ་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་གི་མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་རྟགས་སུ་
བཤད་པའི་ཆོས་གསུམ་ལས། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། འབྲེལ་གཉིས་ལས་འབྲེལ་བ་རྒྱ་
མཆན་དུ་བྱས་པ་སྟེ་མཉམ་གཞག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ། །བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་
པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དང་
མ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་ཇེས་སུ་མ་སྒྲུབ་པར་ངེས་སམ་ཞེ་ན།
དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱུས་པ་ལས། གང་གི་རང་བཞིན་ཆགས་སྒྲུབ་དང་བྲལ་ཡང་། །ཆགས་སེམས་ཅན་
ལ་ཆགས་པ་ལྟར་སྟོན་དང་། །གདུག་པ་འདུལ་ཕྱིར་ཁོ་ལ་ཁོར་སྟོན་པ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གནས་དེ་ལ་

¹²¹⁵ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེབ། ༣༥ ཤོག ༡༣ ཟླང་། ༡༩

ཕྱག་འཆའ་ལོ།¹²¹⁶ །ཞེས་པ་ལྟར་ཆགས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གཏུལ་བའི་དགོས་པའི་
དབང་ངམ་ཆེད་དུ་མི་མ་ཐུན་པར་སྟོན་པ་ནི་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་སོ།

དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི། རྗེས་ཐོབ་ལ་ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་གི་མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་
རྗེས་ཐོབ་རྟགས་སུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་རྟགས་སུ་བཤད་
པ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་པའི་མཉམ་གཞག་ནི་ཇི་ལྟར་ན་གང་ཟག་གཞན་ངོར་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དམ་རྟགས་དག་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་པའི་
མཉམ་གཞག་དངོས་ཡིན་པས་སོ། །བྱབ་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་འབྱོར་པ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཤེས་བཟོན་
གྱི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་རྣམ་འབྱོར་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་གི་གཞན་གྱིས་མི་རིག་པས་སོ། །དངོས་ལ་
གཞོད་བྱེད་གྱི་དོན་བཟོན་ཤེས་བཅུ་དྲུག་རྟགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པ་དངོས་ཡིན་ནོ་
¹²¹⁷ །ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། བཟོན་ཤེས་བཅུ་དྲུག་རྟགས་སུ་བཤད་པ་ལ་སྒྲུ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་ཅོད་པའི་
སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་རྗེས་ཐོབ་ཀྱང་རྣམ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་མི་
རིག་པའི་ཕྱིར་རྗེས་ཐོབ་གྱིས་སྐྱེད་པའི་ལུས་ངག་ལ་བྱའོ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྟོབ་དཔོན་
འདི་རྣམ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་སོ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་
གྱི་ལུས་ངག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་ཉིད་ལ་བྱའོ། །རྒྱུ་སྒྲུང་དུ་ནི། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་
མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་བསྟུས་ནས་དེའི་རྗེས་ལ་ཇི་ལྟར་རྣམ་
འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་གཞན་དག་ཡིད་ཆེས་པར་
བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་དག་ཡིན་ཞེ་ན། བཟོན་པ་གང་གི་ཕྱིར་བཟོན་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་གྱིས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དག་པ་
འཛིག་ཏེན་པ་རྗེས་གྱི་སེམས་གྱིས་བསྟུས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་
གཞན་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཡུལ་རང་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་པ་

¹²¹⁶ ལུང་འདི་བཀའ་འགྲུར་ནང་མ་རྟེན།

¹²¹⁷ ཞོལ། ཤོག ༡༡༧ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༣༥ བ ༥ དངོས་ཡིན་ནོ་

ནམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་
མ་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་མཆན་ཉིད་འདི་དག་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
སོ། །འདིར་རྟགས་དཀར་བཟོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་དག་པ་འཛིག་རྟེན་པར་བཤད་པ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་
རྟགས་པ་དང་མ་སྤྱོད་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེར་འཆད་པ་དང་། ཆོག་གསལ་ལས་བཏགས་
པའི་དགོས་པའི་གཞུང་རང་དང་མ་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཚོད་པའི་ལན་དུ་བྱེད་པ་ནམས་འཁྲུལ་བའོ། །

(སྒྲོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།)

གསུམ་པ་(སྒྲོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་)ལ་གཉིས། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། རོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཆོམས་སྐྱར་བ་)ནི། མདོར་བསྟན་དང་བསྟན་ན་མཐོང་ལམ་པའི་རྟགས་དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་(རྟོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཞར་བྱང་དང་། དགུས་མའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(ཞར་བྱང་)ལ་གསུམ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱང་པར། བྱང་གཞི་སྒྲོམ་ལམ། དེའི་རབ་དབྱེད། །དང་པོ་(སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱང་པར་)ལ་(མཆོམས་སྐྱར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྐྱར་)ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཉིད་འཆད་དམ་ཞེ་ན། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱང་པར་གསུངས་སོ། །དེ་མི་རིགས་ཏེ། རྟགས་ཉིད་འཆད་པ་མདོར་བསྟན་དང་མཐུན་པས་ཤེ་ན། མདོར་བསྟན་དང་བསྟན་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལས་ཏེ་ཡིན་ཀྱང་རེ་ཞིག་བྱང་པར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལུགས་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱང་པར་དང་ནི་བྱང་པར་གཞི། །འབྲེལ་དང་འཇིག་རྟེན་གཞུང་ལུགས་ནི། །བཟུང་ནས་དེ་དག་བསྒྲུབས་བྱས་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྟགས་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །དཔེར་དབྱེག་ཅན་བཞིན།¹²¹⁸ ཞེས་བྱང་པར་དུ་བྱེད་ཆོས་དབྱེག་པ་སྒྲོམ་པ་བཟུང་བར་བྱང་པར་ཅན་དབྱེག་པ་ཅན་འཇིག་པའི་སྒྲོ་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་བྱང་པར་ཅན་དེས་པ་བྱང་པར་དེས་པ་ལ་ལྟོས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། ཀྱང་པ་དང་པོས་ཟབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱང་པར་དང་། གཉིས་པས་ཟབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། གསུམ་པ་དང་བཞི་པས་ཟབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་བསྟན་ཏེ། བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་གང་ལ་གནས་ཤིང་བྲན་ཉི་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱིད་པ་དང་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱིད་པའི་གནས་ཟབ་མོ་ཟབ་མོ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྟན་ཏུ་གསོལ། ཞེས་པ་དང་། ཟབ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དུགས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་

¹²¹⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་ལ། དེའ། ༩༡ ཞོག ༥༣༩ ཟེང་། ༡

དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱང་མེད་གཟུགས་ལས་གྲུད་ན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་མེད་དེ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དཔྱད་ཅི་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་རྫོགས་པར་བགྱིད་པར་
 གསུངས་པ་ནི་སྒྲོམ་ལམ་རྟགས་པ་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་ཉིད་དང་གནས་ཀྱིས་ནི་དེ་རྒྱུན་ལྡན་དང་
 ཟབ་མོ་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྒྲོམ་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པར་བསྟན་ཏོ། །མཐོང་ལམ་ནི་
 ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ལ་སྒྲོམ་ལམ་ནི་གཙོ་བོར་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉིན་པོར་ཟབ་མོའི་རང་
 བཞིན་དུ་གྱུར་བ་སྟེ་འདི་ཆེས་གོམས་པས་ས་བརྒྱད་པའི་ཆེ་ཞི་བ་ལས་སྒྲོང་བར་མཛད་དོ་ཞེས་འཆད་
 ཏོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གསུམ་ལས། ཟབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་དུ་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་
 ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཟབ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པ་ཉིད་དང་ལྡན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟབ་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཟབ་པ་དེ་དག་གང་ན་སྒྲོང་པ་ཉིད་དང་སོགས་པས་མཆོན་མེད་སྟོན་
 མེད་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་སྟེ་མེད་འགག་མེད་ཆགས་བྲལ་འགོག་པ་ཞི་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་
 དག་མཐའོ། །ཟབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། སྒྲོང་ཉིད་སོགས་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟབ་མོ་ཡིན་ཏེ།
 སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །རྟགས་བྲུབ་སྟེ། སྒྲོང་ཉིད་
 སོགས་ལ་ཡང་དོན་དམ་པར་གཟུགས་མེད་ལ་སྒྲོང་ཉིད་སོགས་གཟུགས་ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཉིད་ནི་རིགས་ཏེ།
 མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་སྒྲོ་འདོགས་དང་ཡོད་པ་དང་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་
 སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་བསྐྱུ་བའོ། །གཟུགས་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(བྱེད་གཞི་སྒྲོམ་ལམ་)ལ་(མཆོམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་
 པོ་(མཆོམས་སྐྱར་)ནི། སྐྱར་གྱི་དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་བྱེད་ཆོས་བསྟན་ནས་བྱེད་པར་གྱི་གཞི་
 སྒྲོམ་ལམ་རང་གི་ངོ་བོ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ཐོས་པའི་
 དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་བཞིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། བསམས་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་
 འཛོག་པའི་ཞི་གནས་དགུས་ཡང་ཡང་འཇལ་བ་དང་། དོན་དགུ་པོ་དེ་འབྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་

འབྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་ལྷག་མཐོང་བཞིས་ཡང་ཡང་ངེས་པར་
རྟོག་པ་ནི་ལོ། །སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་གང་ན་ངེས་ནས་ལའི་བར་ཏེ་དེ་དག་དང་དེ་དག་གི་རྟོན་སྟོང་
ཉིད་སོགས་སོ། །འོ་ན་སྒྲོམ་ལམ་དེའི་ཡུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲོམ་ལམ་དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ན་སྤྲ་མ་རྣམས་སྤྱི་མས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་མི་འགལ་ཞེས་འོག་གི་དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་ཞེས་པ་འདིར་
སྒྲུབ་ནས་འཆད་དོ།

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་རྒྱན་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་སྦྱར་བ་
ནི་ལོ། །དག་གམ་ཞེས་པ་གདམ་ང་ཅན་ཡིན་པས་ཡང་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་དེའི་
དུས་གྱི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་ཡང་སྦྱར་བ་
ནི་ལོ། །ཡུལ་གང་ལ་སེམས་སོགས་བྱེད་ཅེ་ན། དེས་ལག་དང་སོགས་པས་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་
གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་མཐོང་བའི་དོན་ལ་སྟེ། མདོར་ན་དེ་གསུམ་དུ་སྤྲ་དམིགས་རྣམས་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པ་
ཉིད་འདིར་ཡང་འདིས་པར་བྱེད་པའོ། །སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཡང་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་སྒྲུབ་ཅིག་སྤྱི་
ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན་ཡང་དང་ཡང་ཞེས་པ་རྒྱན་ལྡན་དུ་བསྟན་ལ་སེམས་འཇུག་ངེས་རྟོག་གིས་སྒྲོམ་
ལམ་གྱི་ངོ་མོ་བསྟན་ཏེ། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་གནས་
པར་བྱའོ། །ཡུམ་ལས་ཇི་ལྟར་ཉེ་བར་གནས་པ་བཞིན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཡུམ་
ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཡུམ་ལས་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་
བཞིན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསྟན་པར་བྱའོ་སྟེ་སྒྲོམ་པར་ཡུམ་དང་ལྡན་པའི་གནས་ཟབ་མོ་ཟབ་མོ་འདི་
དག་ལ་སེམས་པར་འགྱུར་འཇུག་པར་འགྱུར་ངེས་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་ཞེས་ཏེ་བྱའོ་ཞེས་པའི་ཆོག་
གསུམ་གྱིས་ནི་ཡུལ་གསུམ་བསྟན་ཏོ།

གསུམ་པ་(དེའི་རབ་དཔྱེ)ལ་གཉིས། དཔྱེ་བ་དངོས་དང་། བྱེ་བ་ལ་ཚུད་སྤང་དོ། །དང་པོ་(དཔྱེ་
བ་དངོས་)ལ་(མཆོམས་སྦྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྦྱར་)ནི། བྱང་
གཞི་དེ་ལ་གངས་གྱི་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། སྒྲོམ་ལམ་དེ་ནི་དཔྱེ་

གཞིའོ། །རྣམ་པ་དགྲུང་བཞེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་དབྱེ་ངོའོ།¹²¹⁹ །ཅ་བའི་དབྱེ་བ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་
 རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་དུའི་ཆུང་སོགས་སུ་དབྱེ་བ་ཡིས་གངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་དགྲུང་ཡོད་པས་ཞེས་པ་ནི་
 འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལོ། །དེ་ལྟར་དགྲུང་དབྱེར་ཡོད་པ་ཡང་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གཉིས་སུ་རྒྱན་
 ཆགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕྲུལ་ཅ་བའི་ཡང་སྤྲས་སྤང་བྱ་དགུ་སྤྱད་པར་བཤད་པས་རྒྱ་དཔེ་ལ་དེ་
 ཡོད་པར་སྤང་ངོ་ཉི་སྤང་གིས་སྤང་བྱ་ལ་ཡང་གཞུང་དེ་འདོན་པ་སྟོའོ། །འདིར་སྤང་བྱ་དང་གཉིན་པོ་
 དགུའི་མདོ་སྤྱར་ནས་སྤང་བྱ་དགུ་པ་གཉིན་པོ་ཐ་མའི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། སློམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གང་ན། སྤར་བཤད་པའི་
 སློམ་ལམ་རྣམ་པ་དགུ་པོའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། རྟན་འདོད་པ་དང་སོགས་པས་སྲིད་ཅེའི་བར་གྱི་ས་དགུ་
 དག་ཏུ་སློམ་སྤང་གི་གཉིན་པོར་གངས་མེད་གཉིས་སུ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་སྲིད་
 ཅེ་དང་འདོད་པ་མི་གསལ་བ་དང་གཡེང་བ་ཆེ་བས་ཐེག་ཆེན་སློམ་ལམ་གྱི་རྟན་དུ་མི་རུང་ཞེ་ན། བྱང་
 སེམས་རྣམས་སྟོན་ཡང་ཡོན་ཏན་དུ་འབྲེན་པའི་ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟེན་པས་
 ཉེས་པ་མེད་དོ། །དགྲུང་ངེ་ལྟར་བྱེ་ན། སློམ་སྤང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉིན་པོའི་དབྱེ་བ་ལས་སྤང་བྱ་
 དགུའི་གཉིན་པོར་གངས་བཞིན་དུ་སློམ་ལམ་དགྲུང་བྱེ་བའོ། །གངས་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་སློམ་ལམ་དགུ་
 དང་ས་དགུ་རིམ་པ་བཞིན་སྟོར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ས་གཉིས་པ་དང་བཅུ་པ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་འདོད་པ་
 དང་སྲིད་ཅེར་ངེས་པ་མེད་པས་སོ། །འཤེར་སྟོན་དུ་ས་དགུ་སྤང་བྱའི་རྟན་དུ་འཆད་ཀྱང་རྒྱན་སྤང་དང་
 འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ལོ། །གང་གི་སློན་ས་རྣམ་རྟོག་གི་གཉིན་པོ་བྱེད་ན། ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སློན་ས་སོ། །ཡང་ན་དེ་དག་དོན་དམ་པར་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་དབྱེ་
 བ་མི་རུང་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློན་ས་ཉེ་དེ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སྤང་གཉིན་
 ཀྱི་བྱེད་པ་ཡོད་པས་དེའི་ངོར་འབྲེད་དོ་ཞེས་སྤྱར་རོ། །སྤང་བྱ་དགུའི་གཉིན་པོར་གངས་བཞིན་དུ་བྱེ་
 ཚུལ་ནི། སློམ་སྤང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཅ་བའི་དབྱེ་བ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དུ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་

¹²¹⁹ རྟོག་གི་ཤེས་པ་ ༡༡༩ བ ར སྟེ་བའོ།

དུའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྤང་བྱ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྒྲིམ་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་
པོ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་དེ་ལྟར་
ནའོ།།

འདི་ལ་གཉིས་ལས། སྤང་གཉེན་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཚྱོད་སྤང་ནི། གཉེན་པོ་ཆུང་རིམ་ནས་སྐྱེས་པས་
སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་ནས་འགོག་པ་མི་འཐད་དེ། སྤང་བྱ་ཆུང་དུ་ལ་གཉེན་པོ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་ལ་ཆེན་པོ་ལ་
ཆུང་དུ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན་དེ་ཅུ་ནི་མཚུབ་མོ་རེས་ཀྱང་འདྲོར་རྒྱས་ལ་རི་ལ་ནི་དེ་ལྟ་མིན་པ་
བཞིན་ཞེ་ན། སྤང་དཀའ་སྤྲོ་ལ་ཆེ་ཆུང་དུ་འཛོག་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་ཀྱང་འདྲོར་ནི་དྲི་མ་སྤྲ་རགས་ལ་ཆུང་བ་
དང་ཆེ་བར་འཛོག་ལ་དེ་ལ་ནི་རིམ་པ་དེ་མི་འཐད་པ་མེད་དེ། ལྷས་མཁན་གྱིས་གོས་ཀྱི་དྲི་མ་རགས་པ་
སྟོན་ལ་བསལ་ནས་སྤྲ་བ་རྗེས་སུ་བསལ་བ་དང་། ལྷ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོའི་རགས་པ་ནི་སྤང་བ་ཆུང་དུ་
སྟོན་འོད་གྱིས་ཀྱང་སེལ་ལ། ལྷ་པ་ཆུང་དུ་སྤྲ་བ་འགའ་ཞིག་ནི་སྤང་བ་ཆེན་པོ་ཉི་འོད་ལྟ་བུས་སེལ་
དགོས་པར་ཆོད་མས་བྱུང་བའི་དཔེས་ཚྱོད་པ་དེ་སྤངས་སོ། །དེ་ཡང་དཀར་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྷན་ན་
ནག་ཕྱོགས་ཉམ་ཆུང་བས་ཡིན་ནོ། །སྤང་བྱའི་ངོ་བོ་ལ་ཚྱོད་སྤང་ནི། སྒྲིམ་སྤང་ལ་ཉོན་སྐྱེབ་ཀྱང་ཡོད་ན་
ཅིའི་ཕྱིར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་འབྱེད་གྱི་ཉོན་སྐྱེབ་གྱི་མིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་བརྒྱལ་ཞིང་བརྟག་པ་མཆོངས་
བའམ་ཡང་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ་ཞེས་རྒྱན་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རྟོག་པར་འདུས་སོ། །དེ་ཡང་སྐྱེབ་གཉིས་མཆོན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་
སྐྱེབ་རྣམ་རྟོག་ཅམ་ཡིན་པས་དེ་སྤངས་པའི་ཞོར་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་སྤོང་བ་ལ་དགོངས་སོ།།

གཉིས་པ་(བྱེ་བ་ལ་ཚྱོད་སྤང་)ལ་གཉིས། གཉེན་པོའི་བྱངས་ངེས་དང་། བྱེད་པ་ལ་ཚྱོད་སྤང་
ངོ། །དང་པོ་(གཉེན་པོའི་བྱངས་ངེས་)ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་(ཚྱོད་པ་)ནི། སྒྲིམ་
ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་དབྱེ་བ་ནི་བྱངས་རྣམ་པ་དགུ་ལས་མང་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་
ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་དང་དེ་ལས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རེ་རེའི་དབང་དུ་མཛད་དེ་བསོད་ནམས་བྱངས་
མེད་གཞལ་མེད་ཆོད་མེད་གསུམ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲུབ་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུའི་མང་
ཅུང་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་སོ། །རྟགས་བྱུང་སྟེ། རི་ལྟ་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཡུམ་དང་མ་བུལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་

ལྟར་གྲངས་མེད་གཞལ་མེད་ཚད་མེད་པའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲོམ་ལམ་
དགྲའི་ཡུལ་དང་མ་བུལ་བ་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས་སོ། །འདོད་ན། རྣམ་པ་དགྲུང་བཞེད་དོ་
ཞེས་རྗེ་ལྟར་ན་གྲངས་རྣམ་པ་དགྲུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེར་མ་ངེས་ཤིང་།

གཉིས་པ་(ལན་ལམ་)ལ་(རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྩ་བ་)ནི། ལྟར་པ་དང་པོ་
གཉིས་ཉི་ལྔ་དུ་ཚོད་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལན་དུ་མཛད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལེ་བརྒྱད་མ་རྣམ་
འབྲེལ་ཤེར་སྒྲོན་ཤུའི་ཆེ་མོད་རྣམས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །འབྲེལ་བ་གཉིས་དང་དེའི་རྗེས་འབྲངས་
རྣམས་དང་རད་ཀིར་གྱིས་ཚོད་པ་ཁོང་ནས་བཏོན་ཏེ་བཞི་གེ་ལན་དུ་མཛད་དོ། །དེ་ལ་སྒྲོམ་ལམ་ཐ་མར་
གྲངས་མེད་སོགས་གསུམ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་ཞུས་པའི་ལན་དུ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲོ་བཏགས་འགོག་པའི་སྒྲོ་ནས་མི་འདྲ་བ་གསུངས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྲངས་མེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སམ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བཟང་བར་ཉི་བར་མི་འགྲོ་
བཤོ། །གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུས་གསུམ་ལ་ཚད་མི་དམིགས་པའོ། །ཚད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་གང་ཟག་གི་རྣམ་པ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ཚད་བཟུང་བར་མི་རུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
གཟུགས་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དམ་ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ་ཡོད་
པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། གང་གིས་དེ་ལྟར་འགྱུར་པའི་རྣམ་གྲངས་དེ་ཞུས་པའི་ལན་དུ་སྟོང་ཉིད་
གྱིས་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་མི་བས་ཏེ་གྲངས་མ་མཆིས་པ་
ཡང་དེ་ལགས། ཚད་མ་མཆིས་པ་ཡང་དེ་ལགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཟད་པ་མི་
དམིགས། གྲངས་ཀྱང་མི་དམིགས། གཞལ་བ་ཡང་མི་དམིགས། ཚད་ཀྱང་མི་དམིགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་དེ་བས་ན་ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་ནམ་ཡི་གེ་ཐ་དད་དུ་བཞི་བ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་ལ་
དབྱེ་བ་མེད་པས་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་གྲངས་མེད་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་པས། དོན་དང་ཡི་གེའི་སྒྲོ་
ནས་ཐ་དད་དུ་བརྟག་པར་མི་རུས་པར་བརྟེན་པ་དེ་བསྟུས་པ་ནི། གྲངས་མེད་ནས་བཟོད་མ་ཡིན་གྱི་

བར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་¹²²⁰མཆོད་གྱིས་གྲངས་མེད་སོགས་སུ་བརྗོད་ན་ནམ་པ་གསུམ་དུ་
བརྗོད་པ་འགལ་སྟམ་པའོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ་དེ་དེ་
བཞིན་ཏེ། ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་ནམ་ཡི་གེས་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མི་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་
བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མི་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ་གྲངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་
བའམ་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ་ཆད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་སུ་ངན་ལས་
འདས་པ་ཞེས་མངོན་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
མཐུན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཅོད་པ་ཁས་སྦྱངས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ལན་གདབ་པ་སྟེ།
དོན་དམ་པར་སྐྱབ་པའི་སྟོན་པ་དོན་གསུམ་མེད་ཀྱང་ཀྱན་རྩོལ་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འཛིན་པ་གཅོད་
པའི་སྟོན་པ་ཆོག་གསུམ་བརྗོད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཡང་མེད་ན་སྐྱབ་པའི་སྟོ་
ན་པ་དོན་གསུམ་ཐ་དད་པ་ལྟ་གཤམ་ཡོད་ཅེས་པ་བསྐྱུས་པ་ནི་ཀྱན་རྩོལ་ནས་བཞེད་ཀྱི་བར་ཏེ། སྟོ་
བཏགས་སེལ་བའི་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཤིང་དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཞེན་པ་
འགོག་པའི་ཆོག་སྟོང་ཉིད་མཆོད་མེད་ཅེས་སོགས་གཞན་ཡང་གསུངས་ཞེས་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་རྩོག་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་སྟེ་མདོ་དང་ཉི་མུང་གི་བཞེད་པའོ། །བསྟན་པ་ཞེས་པ་ནི་སྟོན་པར་བྱེད་
པ་པོ་སྟོང་རྗེའོ། །དེའི་རྒྱ་མཐུན་ནི་མི་ཟད་པ་དང་གྲངས་མེད་སོགས་བཤད་པའི་གསུང་རབ་སྟེ་དེའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཐུན་ཞེས་སྐྱར་ཏེ་དོན་དམ་པར་བརྗོད་དུ་མེད་ཀྱང་
ནམ་བཅད་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱན་རྩོལ་ཏུ་བརྗོད་པའོ་ཞེས་ཤུཅི་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ)ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཅད་ས་དང་ཅོད་པའི་ངོ་བོ་ནམས་མདོའི་ཆོག་རི་
བཞིན་ལ་འབྲེལ་བསྐྱེགས་པ་ནི་ལེ་བརྒྱད་མར་བཀོད་ལ་འདིར་རྟེན་པ་བཞི་གལ་ན་དུ་མཛད་པ་ནི་
བསྟན་བཙུགས་ལས་སྟོན་ལམ་དགྲུང་གྲངས་ངེས་པར་མཛད་ཅིང་མདོ་ལས་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་བསོད་
ནམས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བར་གསུངས་པ་ན། འབྲས་བུའི་གྲངས་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཡང་འགྱུར་དགོས་པས་

¹²²⁰ རྟགས་ རྟག ༡༢༡ བ ར རྒྱ་མཆོད་གྱིས་

དེ་གཉིས་འགལ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་ལ། དོགས་པ་དེ་ལ་འདི་བཞི་ག་ལན་དུ་འགོ་བ་ལ་དགོངས་
ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་དོགས་པ་བཅད་དོ། །འདིར་བདེན་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དེ་སློམ་པ་བྲལ་མ་
བྲལ་དབུ་མ་པ་ལ་གྲགས་པའམ། རྟོག་གི་ལ་གྲགས་པའི་རྣམ་རང་མཆན་དང་ལྡོག་པ་སྐྱེ་མཆན་ལ་
བྱེད་ཅེ་ན། བྱང་ཡེས་ལུགས་གཉིས་ཀ་མཛད་ཅིང་དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དང་ཁྱེད་གི་བཞེད་པ་བྱི་
མ་དང་འབྲེའི་བཞེད་པ་སྐྱ་མར་གྲགས་ཤིང་དཔལ་ལྡན་ཆ་པ་རིགས་རལ་ཡང་བྱི་མ་བཞེད་དོ། །ཆེ་ག་
གསལ་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་གཅིག་ཀྱང་རིགས་མ་བྱུན་རིགས་མི་མ་བྱུན་དུ་མ་ལས་ལོག་པའི་ལྟོག་པ་དུ་
མ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་བྲས་ནས་མཆན་ཉིད་དེ་མཆན་ཉིད་རྣམ་པའི་གོ་མི་ཆོད་
པ་སློབ་དཔོན་ཡང་བཞེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ལ་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འདི་བྲངས་པས་ལུགས་
བྱི་མ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །འབྲེལ་པ་གཉིས་ལྟར་ན་དེ་ཉིད་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་སྣང་དུ་ལྡོག་
པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེ་བར་སྐྱེད་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་གཅིག་ལ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་པ་དེ་
བས་ན་དོན་དམ་པར་རི་སྐྱད་དུ་བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་སློམ་པའི་ལམ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བར་བཞེད་
པ་མ་ཡིན་ནོ།¹²²¹ །ཞེས་སོ། །སློམ་ལམ་གྱིས་སྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་སྣ་ཆོགས་པ་དེ་རྣམ་གཅིག་ཉིད་
ལྡོག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བ་དེ་དོན་དམ་དུ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་གསུངས་པས་སོ། །

གཞན་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལམ་རྒྱུད་དུ་འབྲས་བུ་གསུམ་པོ་དེ་རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་
ནམ་མེད། ཡིན་ན་གཞུང་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། མིན་ན་དེ་
དག་རྣམ་ཐ་དད་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་པ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་དོན་མེད་དེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རྣམ་ཐ་
དད་མ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་སྤེལ་བསམ་པ་ནི་ལམ་རྒྱུད་དུ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུ་གསུངས་པའི་
བསོད་ནམས་གསུམ་པོ་དེ་རྣམ་ཐ་དད་དུ་བསམས་ནས་དེ་ལྟར་ན་དེ་སྐྱེད་པའི་ལམ་དེ་ཡང་རྣམ་
གསུམ་དུ་འགྱུར་བས་དབུ་ལས་མང་བའི་ཕྱིར་དབྱུར་ངེས་པ་འཛིག་གོ་སྟམ་པ་སྟེ་གྲངས་ངེས་རིགས་
ལ་བྱེད་པ་མ་ཤེས་པར་རྣམ་ལ་བྱེད་སྟམ་པའོ། །འདིའི་བཀལ་ལན་ནི་ཁོའི་བསམ་པ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག་

¹²²¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༡༡ ཞོག ༡༥༩༩ ཟླ་ ༡

ཀྱང་གྲངས་ངེས་མི་འདིག་སྟེ་ལམ་ཚུང་དུ་རྫས་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སྒྲོམ་ལམ་ཚུང་དུ་ར་རིགས་གཅིག་
བས་སོ། །འདི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དགོངས་མོད་འོན་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་གསུམ་སྟེ་བ་བཀག་པ་ནི། ཁོས་དེ་
གྲངས་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་གཟུང་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་ལོག་ན་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྲངས་མ་ངེས་པར་
འདིན་པ་ཡང་ལྟོག་པ་ལ་དགོངས་ནས་མཛད་ལ་ཤུགས་ཀྱིས་ཀྱང་གོ་བྱས་ཏེ། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་
ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡང་རྫས་གཅིག་ཏུ་གོ་བ་ན་རྒྱ་སྒྲོམ་ལམ་རྫས་དུ་མ་ཡང་རིགས་གཅིག་ཏུ་གོ་
བས་སོ། །དེས་ན་སྤྱོགས་སྤྲས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རྟགས་མི་འབྲུབ་ཅིང་གྲུབ་ཏུ་ཚུགས་ཀྱང་གྲངས་ངེས་མི་
འདིག་པ་གནད་ཀྱི་དོན་ནོ། །སྒྲོམ་པས་ཆོག་གོ།

དཀྱུས་མ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་གསུམ། གྲངས་མེད་སོགས་རྫས་ཐ་དད་དུ་མི་འབྲུབ།
ལྟོག་པ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པའི་དགོས་པ། དེས་ན་གྲངས་ངེས་མི་འདིག་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
(གྲངས་མེད་སོགས་རྫས་ཐ་དད་དུ་མི་འབྲུབ)ནི། གྲངས་གཞལ་ཆད་མེད་གསུམ་བསྟན་པའི་ཆོག་ཏུ་
བརྗོད་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་སྟེ་བར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་དག་རྫས་ཐ་
དད་ཀྱི་ངོ་བོར་དབྱེ་བར་བྱ་བ་བཅོད་པ་སྟེ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་ན། གྲངས་དགྲུང་ཇི་སྟངས་བཤད་
པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དགྲུང་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་ལའོ། །གང་ལ་ལྟོས་ན་འབྲས་བུ་
བསོད་ནམས་གསུམ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྫས་ལ་ལྟོས་པའི་དོན་དམ་པ་དེ་ལ་ནི་འོ། །རྒྱ་མཚན་ནི།
སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཉི་བར་སྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་སྟེ་གཅིག་ཉིད་ལ་གྲངས་ཡོད་སོགས་
ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པའི་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ལ་ལྟོས་ནས་གྲངས་མེད་སོགས་ལྟོག་པ་ཐ་དད་ཀྱི་ངོར་
རབ་ཏུ་སྐྱར་བ་ཅོམ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(ལྟོག་པ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པའི་དགོས་པ)ནི། གྲངས་མེད་སོགས་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་
ཡིན་ན་གྲངས་མེད་ལྟ་བུ་གཅིག་གིས་བསྟན་པས་ཆོག་མོད་ཅིའི་ཕྱིར་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ཞེ་ན། ལྟོག་
པ་དུ་མར་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྲངས་མེད་སོགས་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་ཇི་སྟངས་བཤད་ཅིང་
མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དེ་དག་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་མིང་དུ་མས་ཀྱན་རྗེས་ལྟོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བསྟན་པ་ནི་གྱིས་པའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ལ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་དང་མང་པོ་སྟེ་བར་རབ་ཏུ་

སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་དེའི་ཆེད་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞེད་དེ། དེའི་དགོས་པ་ཡང་དེ་དག་
 སྒྲོམ་ལམ་ལ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གངས་མེད་སོགས་བསྟན་པ་གང་གི་རྒྱ་མཐུན་ཡིན་ན་སྤྲུགས་རྗེ་
 ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཐུན་པར་གྱུར་པ་སྟེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་སོགས་
 གསུམ་ལས་གང་ན་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟོང་རྗེའོ། །དེ་རི་ལྟ་བུ་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོས་བལ་ལ་
 དམིགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །འདི་ལ་ཆོས་དབྱིངས་གངས་མེད་སོགས་དང་འབྲས་
 བར་དེ་རྟོགས་པའི་བསོད་ནམས་ལ་ཡང་གངས་མེད་སོགས་སྟེ་བ་རྒྱ་མཐུན་དུ་འདོད་པ་ནི་དོན་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བསོད་ནམས་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་མིང་དུ་མ་བཏགས་པ་ནི་ཁྱིམ་པ་རྣམས་སྒྲོམ་
 ལམ་ལ་པན་ཡོན་དུ་མ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཐོས་ནས་དེ་ལ་ཞུགས་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུང་དུ་སྤྲུགས་བཅེ་བས་
 ཀུན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་གསུངས་པས་དེའི་རྒྱ་མཐུན་ནོ། །

གསུམ་པ་(དེས་ན་གངས་ངེས་མི་འདིག་པར་བསྟན་པ་)ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ལམ་དགུ་པོ་རེ་རེ་ལ་
 སྟེ་བར་བཞུགས་པའི་གངས་མེད་སོགས་དེ་དག་རྣམས་གཅིག་ཡིན་ཡང་¹²²²དགོས་པའི་དབང་གིས་ཐ་
 དད་པར་བཞེད་པས་འབྲས་བུ་དེ་དག་རྣམས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རྒྱ་སྒྲོམ་ལམ་
 དགུར་མ་ངེས་པའི་མང་པོ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་མི་འབྱུང་རོ། །

གཉིས་པ་(བྱེད་པ་ལ་ཅོད་སྤང་)ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་(ཅོད་པ་)ལ་
 (མཆོམས་སྒྱུར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྒྱུར་)ནི། གོང་དུ་མདོར་དོན་
 ཅུ་མ་¹²²³ཡི་གེས་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་མི་དམིགས་ཞེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྲལ་གྱི་སྟོང་ཉིད་དུ་བཞུགས་
 པ་ལ། འོ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་བརྗོད་བྲལ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་གོམས་པ་བྱེད་པར་དུ་འགྲོ་
 བའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བྱུར་མེད་པས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་ལམ་ཡང་སྤང་གཉིན་ལ་ཉམས་ཐོབ་
 ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ་སྟུང་པའི་སྟེ་བོ་སྟོང་མན་པའི་ངོར་དོགས་པ་བསུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

¹²²² ཞོལ། སོག ༡༣༧ ན ༡ གཅོད། སོག ༡༣༡ ན ༤ རྣམ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་

¹²²³ ཞོལ། སོག ༡༣༧ ན ༣ དོན་དམ་

གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། དངོས་པོ་ཆོས་རྣམས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་
གཉེན་པོ་འཕེལ་བར་མི་རུང་བས་བྱབ་སྒྲིམ་ལམ་ཡང་བརྗོད་བྲལ་ཡིན་པའི་བྱིན་སྒྲིམ་ཞེས་བྱ་བའི་
ལམ་གྱིས་ནི་སྤང་བྱ་དགུ་ཅི་ཞིག་ཉམས་ཤིང་གཉེན་པོ་དགུ་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ་མི་འཐོབ་ཞེས་པ་ནི།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པའི་དོན་ལ་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མ་མཆིས་
ན་སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་ལ་ཡང་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་པའི་ལམ་གྱིས་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲིམ་སྤང་གི་
ངོ་བོ་ནི་ཅི་ཞིག་བོར་གཉེན་པོ་སྒྲིམ་ལམ་རྣམ་བུར་ནི་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ་བོར་ཐོབ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཡང་
དག་པར་ན་དེ་ཉིད་གཅིག་དང་གཞན་ཉིད་དང་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་
བརྗོད་དུ་མེད་པ་དེ་བས་ནའོ། །བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འབྲལ་བ་དང་གཉེན་པོ་སྤྱི་བར་མི་
རུང་བའི་བྱབ་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྒྲིམ་པ་བྱུང་བར་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲིན་ས་ལུལ་དུ་བྱིན་པར་བྱར་མེད་པའི་
བྱིན་རོ། །རྟགས་བྱུབ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་གྱི་རང་གི་ངོ་བོར་མངོན་པར་འདོད་པའི་སྒྲིམ་ལམ་
གྱི་དངོས་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་སོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྤང་གཉེན་ལ་བོར་ཐོབ་ཅུང་ཟད་
ཡང་མི་བྱེད་པས་ཏེ་མི་བྱེད་ན་སྒྲིམ་སྤང་གི་གཉེན་པོར་ཉེ་བར་དགོད་པར་མི་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་གཉིས། ལན་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(ལན་དངོས་)ལ་
(མཆོམས་སྒྱུར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྒྱུར་)ནི། སྤང་གཉེན་ལ་བོར་
ཐོབ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་མཆོན་འོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་
གཉིས། སྤང་ཆོད་དུ་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པར་བསྟན། རང་བཞིན་ལ་ཉམས་འཕེལ་མེད་པར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་(སྤང་ཆོད་དུ་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པར་བསྟན་)ནི། རི་ལྟར་བྱང་ཚུབ་ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་བྱའི་
འདོད་པ་སྐྱབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་ལམ་འདི་ནི་དགེ་རྩ་རྣམས་རྫོགས་བྱུང་དུ་བསྐྱེད་ཞིང་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་འདོད་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་གཉེན་པོ་འཕེལ་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་འཆང་རྒྱ་
བའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ལོ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་ལ་ནི་འཕེལ་
བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་ཐབས་མཁས་པའི་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་

དང་ཡུམ་ལ་སྒྲོམ་པ་དང་ཡུམ་ལ་བཙོན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་འདི་སྟམ་དུ་བདག་ནི་ཡུམ་གྱིས་རྣམ་པར་
 འཕེལ་ལོ་ནས་སྒྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པས་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ་སྟམ་དུ་མི་སེམས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་དེ་
 འདི་སྟམ་དུ་འདི་ནི་མིང་ཅམ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟ་སྟེ་སྒྱིན་པའི་པར་བྱིན་ནས་ཡུམ་འདི་ནི་མིང་ཅམ་མོ་སྟམ་
 ཞིང་དེ་སྒྱིན་པའི་པར་བྱིན་ལ་སྒྱུད་པའི་ཆེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་དག་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་དང་
 དག་པའི་ཅ་བ་དེ་དག་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟེ་སྟེ། དེ་ཡང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་རི་ལྟ་བུ་དེ་
 བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟེ་འོ། །ཞེས་སོ། །མདོ་དང་པོས་དོན་དམ་པར་འདོད་ཀྱི་ལན་བསྟན་པར་བྱུན་
 སྤང་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་(རང་བཞིན་ལ་ཉམས་འཕེལ་མེད་པར་བསྟན་པ་)ནི། བྱང་ཆུབ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལ་དེར་མ་ཟད་སྒྲོམ་ལམ་དེ་
 ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད་དེའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞེད་པས་ཡིན་ལུགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ནི་སྒྱིན་སོགས་ཀྱི་ཉམས་
 འཕེལ་མེད་པ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མེད་
 རྫོགས་བྱང་ལ། བཙོན་ལྟ་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་པ། རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་
 དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་བཞི་དང་སྤང་འདས་ལ་གསུངས་ནས། སྒྲ་
 མེད་རྫོགས་བྱང་དེ་ལ་ནི་འཕེལ་བ་མེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་འགྲེལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲས་
 བུ་བྱང་ཆུབ་ཐ་སྟད་དུ་དོན་མཛད་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་སྒྲོམ་ལམ་ཡང་དོན་བྱེད་ལ། སྤང་མ་དོན་དམ་པར་དོན་
 བྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་བཞིན་དུ་བྱི་མ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 བརྟེན་དོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། རྒྱན་སྤང་དུ་རྟེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱན་རྫོབ་དུ་བྱུང་བ་པ་མ་གྲུབ་པར་
 མཛད་ནས་བྱི་མ་གཉིས་བྱང་ཆུབ་དང་ལམ་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟོན་པ་ལ་སྤྱར་ཏེ་སོ་སོར་
 བཤད་དོ། །འདིར་ནི་རྟེན་པ་གསུམ་པ་དང་པོའི་གོང་དུ་སྤངས་ནས་དཔེ་དང་། བཞི་པ་གཉིས་པའི་གོང་
 དུ་སྤངས་ནས་དོན་དུ་མཛད་དེ་ལྟན་ཅིག་དུ་བྲས་ནས་ཀྱན་རྫོབ་དུ་བྱུང་བ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དང་། བྱང་
 ཆུབ་དང་ལམ་ལ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་

དངོས་སུ་བསྟན་པས་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཏེ་བྲགས་ལ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་རྟེན་པ་དང་པོའི་འགྲེལ་
པ་ནི་རི་ལྷར་བྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་པོ་ནས་དེ་བཞིན་དུའི་བར་རོ། །གསུམ་
པའི་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ནས་རང་བཞིན་གྱི་བར་རོ། །བཞི་པའི་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་
ཡང་ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི་དེ་དོར་བའི་ལྷག་མའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ། དོན་དམ་
དུ་འདོད་པའི་ལན། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་(ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་)ལ་གཉིས།
དཔེ་དགོད་པ་དང་། དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་(དཔེ་དགོད་པ་)ནི། སྦྱབ་པར་བྱེད་དོ། །རི་ལྷར་ནི་
དཔེར་དགོད་པའོ། །གང་གིས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་བདག་པོའི་རྟེན་བྱས་པ་ཙམ་
གིས་སོ། །བྱང་ཆུབ་རི་ལྷ་བྱ་ཞེན། དོན་དམ་པར་བྱ་བྱེད་ཀྱི་བྱང་པར་བྱར་མེད་པ་སྟེ་དེ་སྦྱབ་ཏུ་མེད་
པའི་སྟོས་བྲལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན། གཟུང་འཛིན་གྱི་སྟོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པས་དབྱིངས་རིག་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཚས་ཀྱི་སྦྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
རང་བཞིན་དུ་བྱུར་པ་དེ་འབྲུག་བཞིག་གོ། །གང་ན་གདུལ་བྱའི་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་
མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་སོ། །རི་ལྷར་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཚོགས་གཉིས་
རི་ལྷར་བསགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རོ། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་ན་དེའི་དོན་དུ་དོན་བྱད་པར་ཅན་
གཞན་དོན་བྱང་ཆུབ་གཉིས་སྒྲ་བའི་སེམས་སྤར་སྟོབ་ལམ་དུ་རང་གིས་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ནས་ཏེ་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་སོ།།

གཉིས་པ་(དོན་ལ་སྦྱར་པ་)ནི། དཔེར་བགོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་བྱེད་དོ་ཞེས་སྟེ་ལ་ལོ། །གང་
གིས་ན་དོན་དམ་པར་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱང་པར་བྱར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་
སྒྲིམ་ལམ་འདིས་སོ། །ཡང་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཅེས་གཉིས་
སུ་བྱང་རོ། །གང་ན་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་སྤང་གཉེན་ལ་སོར་ཐོབ་བྱེད་པའོ། །གང་དུ་ན་
ཀུན་རྫོབ་ཏུའོ། །གང་གི་སྟོན་ནས་ན་བདག་མེད་བསྟོམས་པས་སྤང་བྱ་སྟོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བར་

བྱེད་པ་དང་གཉེན་པོ་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོན་ས་སོ། །ཕྱ་མའི་བྱེད་པར་བྱར་མེད་འདིར་དང་
འདིའི་ཀུན་རྫོབ་ཕྱ་མར་སྒྲུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་(དོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་ལན་)ནི། དོན་དམ་པར་ནི་ཉམས་འཕེལ་གྱི་བྱེད་པར་བྱར་
མེད་པའི་སྒྲོས་བྲལ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་གཉེན་པོ་འཕེལ་བ་དགག་པའི་ཚུལ་དུ་བཞེད་
པས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་རྩ་བའི་བཞེད་ཅེས་པས་བསྟན་པར་ཁ་ཅིག་སྒྲ་ཡང་བཞེད་ཀྱིས་ནི་ལན་
གཉིས་ཀ་འཛིན་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་(དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་)ནི། དོན་དམ་དེའི་ཆེ་སྤང་གཉེན་
ཉམས་འཕེལ་ལ་སྒྱུར་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་མི་འདོད་པ་བསྟུ་བས་པའི་ཉེས་པ་མེད་ལ། ཀུན་
རྫོབ་དེའི་ཆེ་སྤང་གཉེན་ཉམས་འཕེལ་ལ་སྒྱུར་བ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་སྒྲོམ་ལམ་སྒྲོམ་སྤང་དགུའི་
གཉེན་པོར་མི་དགོད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྤང་བདེན་གཉིས་ཀྱིས་ལན་བཏབ་པའི་དོན་
བསྟུ་སོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་(རྩོད་པ་)ལ་
(མཚམས་སྒྱུར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྒྱུར་)ནི། དོན་དམ་དུ་ཉམས་
འཕེལ་མེད་པས་དེར་དོན་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བྱར་ཆུབ་
ཐོབ་པའི་དོན་བྱེད་པར་མི་རུང་ངོ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བསྟུ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་གསུངས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་
ཏུ་འདོད་པའི་དོན་སྒྱུབ་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་ཞེས་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་བྱེད་
ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་བྱེད་པར་མི་རུང་ཞེས་པར་འགྲོ་བ་དང་། ཡང་འོག་མ་ལ་བསྟུ་བྱ་མེད་པས་
སོ། །འདིར་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་འཆང་བྱ་བ་དགག་དགོས་པ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཆང་བྱ་བ་བཀག་
པ་ནི། བྱེད་བྱེད་ཀྱིས་འཆང་བྱ་བ་བཀག་པས་བྱེད་བྱས་འཆང་བྱ་བ་ཡང་བཀག་པས་སོ་ཞེས་འཆང་
ཀྱང་། སྤང་དོན་བྱེད་པར་ཅན་སྤང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དཔེ་ལ་རྩོད་དེ། འདི་སྟམ་དུ་དཔེ་
བྱུབ་ན་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པ་འབྱུང་ཀྱང་དེ་མ་བྱུབ་སྟེ། བྱར་ཆུབ་འཐོབ་ན་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱིས་འཐོབ་དགོས་ལ་དེས་མི་འཐོབ་པས་སོ་སྟམ་དུ་བསམས་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་རི་ལྟར་དོན་
བྱེད་པར་ཅན་སྤང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་ས་ཞེས་འོག་ཏུ་འབྱུང་བས་སོ།།

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་མི་འཐོབ་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་ནི་སྤྲ་མས་བྱང་ཚུབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལ་དེར་མ་བཟང་སེམས་བསྐྱེད་ཕྱི་མས་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲ་ཕྱི་རྣམས་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པ་ནི། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཡང་སེམས་སྤང་མ་བསྐྱེད་པ་དང་མི་འགྲོགས། སེམས་སྤང་མ་བསྐྱེད་པ་ཡང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་མི་འགྲོགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་མི་འགྲོགས་ན། རི་ལྟར་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཆོགས་སུ་འགྱུར། དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསགས་པར་ནི་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་སེམས་ཞེས་པ་ནི་ཆོགས་ལམ་ནས་ས་བརྩུ་བའི་བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱའོ། །སྒྲ་མ་བཟང་¹²²⁴པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་བརྩུའི་སེམས་ཟག་མེད་བརྩུ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིའི་མདོ་ལས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འདི་ས་བརྩུ་པོ་འདི་ལ་སློབ་པ་ན་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ་ཞེས་གསུང་བ་ནི་མདོ་མ་ངེས་པ་སྟེ། དེའི་ས་བརྩུ་ནི་དཀར་པོ་རྣམ་མཐོང་ནས་བྱས་པ་རྟོགས་པའི་བར་བདུན་དང་རང་བྱུང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་སྟེ་བརྩུ་ལ་མདོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་ཅིང་། ཉི་སྤང་ལས་ཀྱང་ས་བརྩུ་པོ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཤད་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། མདོ་དང་རྩ་བར་རྟོགས་པ་གཉིས་ལས་མ་བྱུང་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཞིབ་ཏུ་མཐའ་དབྱེད་པར་དགོངས་ནས་གཉིས་ཁ་བསྐྱང་སྟེ་བཞིར་མཛད་དོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། རྟགས་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་(ཐལ་བ་དགོད་པ་)ནི། དོན་བྱུང་པར་ཅན་ཡུལ་གཉིས་སྤང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་སྐྱབ་པའི་དོན་བྱེད་པར་དཔེར་སྤངས་པ་དེ་རི་ལྟར་ན་དཔེར་འགྲུབ་སྟེ་མ་འགྲུབ་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་དེ་མི་ཐོབ་པར་བཤད་པ་དེ་བས་ནའོ། །གཉིས་པ་(རྟགས་སྐྱབ་པ་)ནི། རྟགས་བྱུབ་སྟེ། གལ་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་སྐྱེད་ན། དེའི་སྤྲ་ཅིག་རེ་རེ་བའམ་དུ་མས་བསྐྱེད་བརྟག་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན་སྤྲ་ཅིག་མ་སྤྲ་མའམ་ཕྱི་མས་

¹²²⁴ ཞོལ། ཤོག ༡༣༧ ན ༣ གླེ་བཟང་པོ་ནི།

ཡིན། སྤྲུལ་སྐྱེད་ན་སྤྲུལ་མ་རེ་རེས་ཏེ་གཅིག་ཕུས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་
མཚན་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྤྲུལ་མར་གྱུར་པའི་སེམས་རེ་རེའམ་གཅིག་ཕུ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྐྱུ་བ་
པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྣམས་མཐུན་དང་སོགས་པས་སྐྱད་ཅིག་མའི་བར་གྱི་མངོན་རྟོགས་སུ་བཤད་པའི་
དོན་མཐའ་དག་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲུབ་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་བ་ལ་རྒྱ་ཚོགས་དེ་དག་ཆང་
དགོས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་སྤྲུལ་མ་གཅིག་ཕུས་སྐྱེད་ན་ཕྱི་མ་རྣམས་དོན་ཆད་¹²²⁵པར་ཐལ་ལོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྐྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་རམ་དུ་མ་རིམ་ལྡན་དུ་འབྱུང་བས་འཛོལ། དང་པོ་ལྟར་ན།
འདོད་པའི་དོན་སྐྱུ་བ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཐའ་དག་སྤང་བའི་སེམས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བའི་མང་པོ་
ཉིད་ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་འཛོལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལུང་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་
ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱད་རིགས་མཐུན་རེ་རེ་བཏོ་ཞེས་བྱུང་བས་སོ། །ཁྲུབ་པ་ཡོད་དེ། སེམས་
བསྐྱེད་ནི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་
ཅར་སྐྱེ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལྷ་མེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྐྱུ་བ་བྱེད་བྱ་ཉི་སོགས་ནས་མ་
འབྲེས་པའི་བར་རྟོགས་པ་སྟེ་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་སེམས་བསྐྱེད་རང་གི་ངོ་བོ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་
སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་སྤྱིར་གྱུར་པ་མང་པོ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་སྟེ་ཚོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཕྱི་མ་དེ་བྱང་མ་ཐག་ཏུ་སྤྲུལ་མ་དེ་རྗེས་
སུ་འགོ་བ་མེད་པར་འཇིག་པས་ནའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྲུལ་མས་ནི་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེས་པའི་དུ་མ་འདུས་པ་
དང་འདི་ནི་དུས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་སྤྲུལ་མ་རྣམས་མ་ཞིག་པར་གནས་པའི་དུ་
མ་འདུས་པ་ལ་བྱའི། རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའི་དུ་མ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེ་ནི་ཡང་དག་
པ་མ་ཡིན་པས་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཏེ། རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་འགག་བྱེད་པའི་དུ་མས་བྱང་ཆུབ་འཛོལ་པ་རང་
ཉིད་ཀྱང་འདོད་ཅིང་དེས་ཀྱང་མི་འཛོལ་ན་འཛོལ་པའི་ཚུལ་གཞན་མེད་པས་སོ། །དེ་ཡིན་པར་ཡང་པན་

¹²²⁵ ཞལ། ཤོག ༡༣༧ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༣༩ བ ༣ དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ།

ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། སྤྱད་འབྲེལ་ཚུང་བར། དེ་དག་འདུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
དག་ནི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཉིད་དང་། རིང་དུ་མི་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
ཞེས་དོགས་པ་བསུས་པས་ཤེས་སོ།།

གཉིས་པ་(ལན་)ལ་(མཆམས་སྤྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆམས་
སྤྱར་)ནི། སྤྱ་ཕྱི་རེ་རེ་དང་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དང་རིམ་བཞིན་སྐྱེས་ནས་ཅིག་ཅར་དུ་ཆོགས་པའི་དུ་མས་
མི་འཐོབ་ན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་མེད་པར་བརྟན་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ལན་གསུངས་
སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན། གཞན་ཡང་མཆོན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(དངོས་
ཀྱི་དོན་)ནི། སྒོན་འོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྤྱ་ཕྱི་རེ་རེ་བ་དང་སྤྱ་ཕྱི་དུས་མཉམ་དུ་ཆོགས་པས་སྒྲིང་བུ་མི་སྤྲེག་
ཀྱང་སྤྱ་མ་རྣམས་ལ་ལྟོས་པའི་རིམ་ཅན་གྱིས་རྫོགས་པར་སྤྲེག་པ་མར་མའི་དཔེའི་ཚུལ་ཏེ་རིགས་པ་
ཡིས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱ་ཕྱི་རེ་རེ་དང་དེ་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་ཀྱང་རང་གི་
ཡུལ་སྤར་བཤད་པའི་ས་བརྩལ་བསྐྱབ་པས་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཁོང་ནས་བྱང་
དོ། །འདི་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྐྱེས་བུ་མཁས་པ་ལ་དབེ་བསྟན་ན་རྟོགས་སྒྲ་བས་དཔེ་ཡིས་
ལན་མཛད་པ་སྟེ། འབྲུ་མར་སྟིང་པོ་འབར་བ་སྤྲད་པ་དང་པོ་ཡིས། །སྟིང་པོ་ཆོག་མིན་དེ་མེད་པར་ཡང་
དེ་མི་ཆོག་། །མེ་ལྷེ་སྤྲད་པ་ཐ་མས་སྟིང་པོ་ཆོག་མིན་ལ། །མེ་ལྷེ་ཐ་མ་མེད་པར་སྟིང་པོ་ཆོག་མིན་
ལྟར། །དང་པོའི་སེམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་རིག་མ་ཡིན་ལ། །དེ་མེད་པར་ཡང་དེ་ལ་རིག་པར་བྱས་
མ་ཡིན། །ཐ་མའི་སེམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཞི་བ་ཐོབ་མིན་ལ། །དེ་མེད་པར་ཡང་དེ་ཐོབ་བྱས་པ་མ་ཡིན་
ནོ།¹²²⁶ །ཞེས་དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱིས་མ་ལྟོས་པའི་སྐད་ཅིག་སྤྱ་ཕྱི་རྣམས་རྒྱུར་མི་བྱང་བར་བསྟན་ནས།
ཚུ་ཡི་ཐེགས་པས་བུམ་པ་དང་པོ་ཐ་མའི་བར། །རིམ་གྱིས་ཉུང་དུ་ཉུང་དུས་དེ་ཡོངས་འགོངས་པ་
ལྟར། །དེ་བཞིན་དང་པོའི་སེམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་རྒྱ་སྟེ། །རིམ་གྱིས་དཀར་པོའི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་འགྲུར།¹²²⁷ །ཞེས་ལྟོས་ནས་ནི་སྤྱ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུར་གསུངས་སོ། །འབྲུ་མར་

1226 བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༣༩ ཞོག་ ༡༥ ཟེང་། ༡

1227 བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༣༩ ཞོག་ ༡༥ ཟེང་། ༤

ལ་དཔེར་མཛད་པ་ཡང་འདི་ལ་སྟེག་པའི་རིམ་པ་རྟོགས་སྤྲོ་བས་ཡིན་ལ་གཞན་ལ་ནི་སྤྲོ་བས་རྟོགས་
 དཀའོ་གསུང་ངོ་། །གཉིས་པ་([གཞན་ཡང་མཆོན་པའི་ཚུལ་](#))ནི། སེམས་བསྐྱེད་སྤྱི་ཕྱི་རེ་རེས་མི་འཛོལ་
 གྱང་རིམ་གྱིས་འཛོལ་པའི་དཔེ་དོན་དེ་མི་འགལ་བར་རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་
 བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སོ། །ཤུའི་མི་མར་མའི་དཔེས་བྱང་ཚུབ་པར་འགྱུར་བ་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ། བྱང་ཚུབ་གང་ན་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་བརྒྱད་མཛོན་སུམ་དུ་བྱས་
 པའོ། །བརྒྱད་གང་ན་སྐྱེ་བ་དང་ཞེས་འབྲེལ་བར་འཆད་ངོ། །

གསུམ་པ་([འབྲེལ་བ་](#))ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེས་གཞན་ཡང་མཆོན་པའི་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པོ་([དངོས་ཀྱི་དོན་](#))ལ་གཉིས། དཔེ་དགོད་པ་དང་། དཔེ་དོན་སྤྲོ་བའོ། །དང་པོ་([དཔེ་དགོད་](#)
[པ་](#))ལ་གཉིས། ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྟེག་། ལྟོས་ནས་སྟེག་པའོ། །དང་པོ་([ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྟེག་](#))ལ་གཉིས།
 སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པས་མི་སྟེག་པའོ། །དང་པོ་([སྐད་ཅིག་དང་པོ་](#))ནི། རི་ལྟར་ནི།
 དཔེའོ། །སྒྲོན་འོད་ཀྱི་མེ་ལྷེ་དང་སྒྲོང་བུའི་སྒྲིང་པོ་སྤང་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །རྒྱ་
 མེ་ལྷེའི་མཆོན་ཉིད་སྟེག་བྱེད་དང་འབྲས་བུ་སྒྲིང་པོའི་མཆོན་ཉིད་བསྟེག་བྱེད་འོ་བོར་མེད་ཅེས་པ་ནི་
 བསྐྱབ་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་མེད་པར་ཉེ་དེ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དང་པོ་གཅིག་ཤུས་དེ་ལྟར་
 མི་རྒྱས་ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བྱང་པར་བརྗོད་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་རང་གི་རིགས་འབྲས་སྤྱི་མའི་ཉེར་ལེན་
 དང་ལག་པའི་ཚེ་ལ་བ་སོགས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་སྟེན་གྱི་རྒྱས་དེ་གཉིས་པན་ཚུན་གྱི་སྒྲོན་ནས་དུས་
 མཉམ་དུ་སྤང་བ་བསྐྱེད་པས་ཉེ་བསྐྱེད་པ་ཅུ་བྱས་ཀྱི་སྟེག་པའི་རྒྱས་པ་བྱང་པར་ཅན་དུ་མ་བྱས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་རྟགས་སོ། །དུས་མཉམ་དུ་སྤང་བ་སྐྱེད་པ་ཡིན་པར་བྱང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
 ལྟར་ན་གཉིས་ཀ་ཡང་རང་གི་རྒྱས་མཉམ་དུ་སྐྱེད་པར་འབྲེལ་བ་རྒྱས་པ་ལྟག་པོ་མེད་ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་([གཉིས་པས་མི་སྟེག་པ་](#))ནི། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེར་མ་ཟད་
 སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ཉེ་མེ་ལྷེ་དང་སྒྲིང་པོ་བསྟེག་བྱ་སྟེག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་བྱང་པར་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་

སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཡང་ནི་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་མེད་པར་ཉེ་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྒྱ་ཞེས་
 སོགས་སྤར་ལྟར་སྤར་བ་ནི་བསྐྱབ་བྱའོ། །དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཉིས་པ་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་
 ཡང་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི་རྟགས་སོ། །གཞོན་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་བསྐྱན་ནས་རྟགས་སྐྱབ་པ་
 བློ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་མེད་པར་འབྱུང་ན་རྟག་ཏུ་སྟེ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་དང་
 སོགས་པས་གཏན་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་
 མེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པར་འགྱུར། །དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རེས་འགའ་
 ཞིག་། །འབྱུང་བ་ལྟོས་པ་ལས་ཡིན་ནོ།¹²²⁸ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་རེས་འགའ་བར་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལོ། །འདིར་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མེད་པ་དང་ཡོད་
 པར་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ནི། །ཆོག་པ་སྐྱེད་པའི་མེ་ལྷེ་དང་ཆོག་བེན་པའི་སྡོང་བྱ་ལ་
 བྱའི་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་པ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་སྐད་ཅིག་མ་
 གཉིས་པའི་ཆེ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མི་རིགས་ལ། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུས་མཉམ་པས་རྒྱ་འབྲས་མི་
 རུང་བས་སོ། །

གཉིས་པ་([ལྟོས་ནས་སྐྱེད་པ་](#))ནི། གང་གི་ཕྱིར་སྐྱེད་པར་ནི་བྱེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་མི་སྐྱེད་པ་དེ་
 ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ལྟོས་ནས་ནི་མེ་ལྷེ་སྐྱེད་བྱེད་དང་སྡོང་པོ་བསྐྱེད་བྱའི་ངོ་བོར་ཡོད་དོ། །གང་གི་ངོ་
 བོར་ན་མ་བརྟགས་གཅིག་ལུར་ཉམས་དགའ་བ་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཉིད་དུ་ལོ། །དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ན། གང་གི་ཆེ་
 སྡོང་བྱ་སྐྱེད་པ་ལ་མ་སྐྱེད་བྱེད་ཕྱིན་པ་དང་ལྷན་པའི་རུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་
 སོགས་པས་གསུམ་པ་སོགས་ཡོད་ན་སྟེ་ཡོད་པ་དེའི་ཆེ་ལོ། །རུས་ལྷན་དུ་གང་གིས་བྱས་ན། སྒྲོན་འོད་
 དང་སྡོང་པོ་གཉིས་ཀ་སྤྲད་པའི་ཆོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རྒྱར་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
 དང་པོ་དེས་མ་སྐྱེད་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་སྐྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རྒྱ་
 འབྲས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཏེ་རྒྱ་ལ་མ་ལྟོས་ན་འབྲས་བྱའི་རུས་པ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྲོ་བས་སོ། །འོ་

¹²²⁸ བསྐྱན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༩༧ ཞོག ༩༧༩ ཟླ་ ༡༩

ན་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ནམས་ལྟོས་ནས་སྟེག་པའི་རྒྱས་ལྡན་དུ་སྦྱོར་བ་ཅི་ཞེ་ན། སྤང་ཆོད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་འདི་
པ་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དམ་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པས་རིགས་ཏེ། དཔེར་
ན་མེས་བསྟེན་ལ་རྩལ་མེད་པ་ཅི་ཞེས་འདྲི་བ་ལ་དེ་རང་རང་གི་རྒྱ་ལས་དེ་ལྟར་སྦྱོས་པས་སོ་ཞེས་
སྦྱས་པ་ན་རང་རྒྱ་ལས་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བ་ཅི་ཞེས་གྲོལ་བ་དང་མཚུངས་ཏེ། དེ་ནི་དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་སྟོན་མེ་ཕྱི་མ་སྦྱོས་པའི་ཆོ་སྔ་མ་ནམས་མི་གནས་པས་གཉིས་པ་སོགས་
དང་དང་པོ་ནམས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རེ་རེ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་རྒྱས་ཤེ་ན། ཕྱི་མ་
ནམས་སྦྱོས་པའི་ཆོ་སྔ་མ་ནམས་འདིག་རྒྱ་མེད་པར་ཞིག་ཀྱང་བསྟེན་པར་བྱ་བྱེད་ཡོད་དེ། རྒྱ་མེ་ལྟེ་
སྦྱོར་བ་ལ་སྟོགས་པ་དང་འབྲས་བུ་སྟོང་བུ་འདིག་པ་ལ་སྟོགས་པ་གཉིས་སྤང་མདའི་མཐོ་དམའ་ལྟར་དུས་
མཉམ་དུ་དམིགས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་སྦྱོས་པ་དང་སྦྱིང་པོ་ཆོག་པ་གཉིས་
དུས་མཉམ་སོ། །ཡང་ན་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་དང་བསྟེན་པར་བྱ་བྱེད་གཉིས་སྦྱར་རོ། །

གཉིས་པ་(དཔེ་དོན་སྦྱར་བ་)ནི། སྔ་ཕྱི་ནམས་ལྟོས་མེད་དུ་མི་སྟེག་ལྟོས་ནས་སྟེག་པ་དེ་བས་
ན་སྟོན་མེའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་པ་ནས་མ་བསྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མར་མེའི་དཔེའི་རྩལ་གྱིས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྩལ་འཛོལ་པར་རིགས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེ་རི་ལྟ་བུ་ན། མེ་ལྟེའི་
སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིར་གྱུར་པ་གཉིས་ཡུལ་སྟོང་བུ་གཅིག་སྟེག་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱིང་བའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་
བྱེད་པ་སྟེ་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་སྟེ་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་སོ། །རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ན་མེ་ལྟེའི་སྐད་ཅིག་མ་
སྔ་མ་རྒྱས་རྩལ་ལས་ཕྱི་མ་རྒྱས་ལྡན་དུ་སྦྱོར་བ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མེད་བྱང་རྩལ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་
ཀྱི་དངོས་པོ་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལྟ་བུ་ཆོད་ཡོད་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྤང་བའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་རྒྱས་རྩལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། མེ་ལྟེའི་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་བཞིན་དུ་སྔ་མ་དེ་ལ་
སྤང་བའི་དོན་ཅུང་ཟད་པ་དེས་དཔེན་པའི་སྔ་མ་དེ་ལས་ལྷག་པར་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་སྟོབས་
དང་མ་འདྲེས་པ་སོགས་སྤང་བའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཕྱི་མ་རྒྱས་ལྡན་སྦྱོར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེས་གཞན་ཡང་མཆོན་པའི་རྩལ་)ནི། མར་མེའི་དཔེ་དེས་དོན་གཞན་ཡང་མཆོན་
རྒྱས་སམ་ཞེ་ན། རི་སྐད་སྟོས་པའི་དཔེས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བྱང་རྩལ་སྦྱོར་བ་གཅིག་བྱར་མ་ཟད་

ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ནས་ནི་དཔེ་གཞན་ལ་མ་
 ལྟོས་པར་འདིར་མཆོན་རྒྱས་པར་བསྟན་གྱི་དཔེ་གཞན་གྱིས་མཆོན་པ་ནི་མི་འགོག་གོ། །འདིའི་ཙུ་བ་ནི་
 རྒྱུ་བ་ཞེས་སོགས་གྱི་མདོར་བསྟན་ཡིན་ཞིང་མར་མའི་དཔེའི་ཚུལ་ཞེས་པ་སེམས་ནི་སྤྲ་མ་སོགས་གྱི་
 ལན་ཡིན་པས་དོན་ཆོན་མི་གཅིག་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འཇུག་པ་གཅིག་དུ་མཛད་པ་ནི། དཔེ་གཅིག་
 ལུ་དེས་དོན་གཉིས་ཀ་མཆོན་རྒྱས་པས་བཤད་པ་ཟེར་ཡང་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དོ། །དེས་ན་འགྱུར་རྟིང་
 ལས་རིགས་ལ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་རྟོག་འགྱུར་ལས་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་
 འགྱུར་ལེགས་པས་དེ་བཞིན་དུ་བྱུངོ། །ཟབ་མོ་བརྒྱད་མཆོན་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཟབ་མོ་དང་པོ་
 མཆོན་པ་ལ་བརྒྱད་གྱི་མིང་བཏགས་ཏེ་དཔེར་ན་དབྱུག་ཐོགས་གཅིག་དང་རྒྱུས་བྱ་བརྒྱད་འགྲོ་བ་ན་སྤྱི་
 མ་རྣམས་ལ་དབྱུག་པ་མེད་ཀྱང་དབྱུག་ཐོགས་འགྲོ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཟབ་
 མོ་བརྒྱད་ཀྱང་བདེན་གཉིས་གྱི་སྟོན་ས་ཟབ་པ་ཡིན་ལ། དཔེ་འདིས་ཀྱང་དོན་ལ་མི་སྟེག་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་
 སྟེག་པར་བསྟན་པས་སོ།།

གཉིས་པ་(དཔུས་མའི་དོན་)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
(མཚམས་སྐྱར་)ནི། སྐྱར་མིང་ཅམ་བྱང་བའི་ཆོས་ཟབ་མོ་རྣམས་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡུལ་ཆོས་ཅན་གང་ལ་
ཡོད་པ་ཡིན་ཞེན་དེའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །དགོས་པ་ནི། སྒྲིམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྟགས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(ཙ་པ་)ནི། ལ་ཟབ་པ་ཉིད་ཅེས་བརྒྱད་ཀའི་མཐར་སྒྲུང་ཏེ། དེ་ཡང་འདུས་བྱས་དང་།
འདུས་མ་བྱས་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་། སྟོད་པའི་ཟབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རིམ་པ་ལྟར་
གཉིས་དང་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་མོ། །དེ་གང་¹²²⁹ བྱུག་པ་ནི་སྟོད་པའི་ངོ་བོ། བདུན་པ་ནི་
དེའི་རྣམ་པ། བརྒྱད་པ་ནི་དེའི་ཁྲད་པར་རོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། ཟབ་མེད་འོ་ལོ། དེ་རྟོགས་པ་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་(ཟབ་མེད་འོ་ལོ་)ནི། སྐྱེ་བའམ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཟབ་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱད་ཅིག་སྒྲ་མ་དང་ཕྱི་མ་རེ་
རེ་དག་གིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ལ་སྒྲ་ཕྱི་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ་དེ་དག་ལ་མ་བརྟེན་
པར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ལ་སྟེ་མ་ཡིན་ཡང་¹²³⁰སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒོ་མ་པས་རྟོགས་ཤིང་ཐོབ་
པར་བྱ་བའི་དོན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། སེམས་དང་པོ་
བསྐྱེད་པས་ཀྱང་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་མ་ལགས་ལ་
¹²³¹ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་དང་། སེམས་སྐྱད་མ་སྐྱེད་པས་ཀྱང་དེ་ལ་མ་བརྟེན་
པར་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཟབ་པ་དེ་ནི་ངོ་མཆར་རྟོ། ¹²³²ཞེས་སོ། །འགག་པ་ལ་ཟབ་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་
ཡང་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས་འགགས་ཟིན་པས་སྒྲར་ཡང་དགག་དུ་
མེད་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་དོན་དམ་དུ་འགག་པ་མེད་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་དུ་ཡང་འགག་
གོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཅི་ནས་སེམས་གང་སྐྱེས་པ་དེ་དགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་
སྒྲུལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་རི་སྟམ་དུ་སེམས་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་འགག་པར་འགྱུར་རམ།
གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། ¹²³³ཞེས་སོ། །མདོར་ན་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་སེམས་
སེམས་ཀྱི་དངོས་སོར་མེད་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་ནི་གཅིག་དུ་མ་དང་བྲལ་བས་འགག་པར་མི་འཐད་ཀྱང་
འགག་པ་ལྟར་སྤང་བའོ།

དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཟབ་པ་ནི། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རབ་གྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་
གོམས་པར་བྱེད་ཀྱང་སྟོང་རྗེས་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་རང་དོན་དུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅིས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་

¹²³⁰ ཞོལ། ཤོག ༡༣༡ ན ༩ གཙང་། ཤོག ༡༣༩ བ ༡ མ་ཡིན་ཀྱང་

¹²³¹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༧ ཤོག ༤༧༣ ཟེང་། ༤

¹²³² བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༧ ཤོག ༤༧༣ ཟེང་། ༡༠

¹²³³ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༧ ཤོག ༤༧༤ ཟེང་། ༥

ཉིད་ངེ་ལྟ་བུ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་པར་འགྱུར་རམ། གསོལ་བ་བཙཅ་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་ཉིད་ངེ་ལྟ་བུ་
 དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །བཙཅ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། །རབ་འབྱོར་དེ་ངེ་སྙམ་དུ་
 སེམས། གང་དེ་བཞིན་ཉིད་ངེ་ལྟ་བུ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་པར་འགྱུར་ན་རྟག་པར་མི་འགྱུར་རམ།
 གསོལ་བ་བཙཅ་ལྟན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།¹²³⁴ །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱན་སྤང་དུ། གཟུགས་སོགས་
 རྟགས་ཀྱང་དེ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱ་མི་རུས་པས་དེ་རྟགས་དཀའ་བ་འདིའི་ཟབ་
 པར་གསུངས་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་འགྱུར་བ་ངེ་ལྟ་བུ་བཞིན་གནས་ཀྱང་རྟག་པའི་
 རང་བཞིན་མིན་པས་རྟགས་དཀའ་བ་འདིའི་ཟབ་པར་བཞེད་དོ། །ཤེས་བྱ་ལ་ཟབ་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་སྟོས་བྲལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་སྦྱིན་སོགས་སྦྱབ་ཏུ་མེད་ཀྱང་ཀྱན་རྩོམ་ཏུ་སྦྱིན་
 པ་ལ་སོགས་པའི་པར་བྱིན་རྣམས་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་སྦྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་སེམས་ཡིན་ནམ།
 གསོལ་བ། དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །བཙཅ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། །རབ་འབྱོར་དེ་ངེ་སྙམ་དུ་
 སེམས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་ན་སེམས་ཡོད་དམ། རབ་འབྱོར་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཙཅ་ལྟན་འདས་
 དེ་ནི་མ་ལགས་སོ།¹²³⁵ །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སེམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་གཉིས་
 པན་ཚུན་དབེན་ཡང་སེམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟགས་པར་བྱ་བའི་རྟགས་དཀའ་བ་ནི་འདིའི་ཟབ་པར་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཞེད་པ་ནི། མདོ་དང་ཉི་མུང་རྒྱན་སྤང་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དགོངས་པའོ། །ཤེས་པ་ལ་
 ཟབ་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་སྟོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་
 རྟག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོས་པ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་བྱ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་
 ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ངམ། གསོལ་བ་བཙཅ་ལྟན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་
 སོ། །ཞེས་སོ། །

སྟོད་པ་ལ་ཟབ་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་དེ་ལ་གནས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོན་མར་
 སྟོད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་སྦྱིན་སོགས་ལ་སྟོད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གང་དེ་ལྟར་སྟོད་

¹²³⁴ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༡༧ ཞོག ༤༧ ཟླ་ ༧

¹²³⁵ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༣ ཞོག ༤༧ ཟླ་ ༡༡

བ་དེ་ཅི་ལ་སྒྲིད་པ་ཡིན། གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་དེ་ལྟར་སྒྲིད་པ་དེ་ནི་ཅི་ལ་ཡང་མི་སྒྲིད་དེ།
 དེ་ཅིའི་སྒྲིད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྒྲིད་ཅིང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པ་
 ལ་ནི། ཀུན་ཏུ་སྒྲིད་པ་འདི་དག་མི་འབྱུང་ཞིང་མི་རྒྱུ་¹²³⁶ །ཞེས་སོ། །གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ཟབ་པ་ནི།
 མཆོན་མ་དང་མཆོན་མ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲིད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་
 བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་མེད་ཀྱང་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བྱང་ཆེན་གང་
 ཡུམ་ལ་སྒྲིད་པ་དེ་གང་ལ་སྒྲིད་པ་ཡིན་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་གང་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་
 རྒྱ་བ་མ་མཆིས་པའི་དོན་དམ་པ་ལ་སྒྲིད་དོ།¹²³⁷ །ཞེས་སོ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཟབ་པ་ནི། ཀུན་
 རྩོལ་ཏུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྩོགས་ལ་དོན་དམ་པར་དེའི་
 འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འཛོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། བྱང་ཆེན་ཡུམ་འདི་ལ་སྒྲིད་པ་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྒྱ་དང་མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་བྱམས་
 པ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འབྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་
 མ་བཀྱིས་པར་སྒྲ་མེད་རྩོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྩོགས་པར་འཆང་མི་རྒྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་
 ནི་བྱང་ཆེན་ཀྱི་ཐབས་མཁས་པ་སྟེ་ཞེས་སོ། །རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ཀུན་རྩོལ་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་
 བུའི་མཆོན་ཉིད་དང་རྒྱ་ནམས་ཤེས་པར་བྱེད་ཅིང་། དོན་དམ་པར་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པས་མཆོན་མེད་ཀྱི་
 དབྱིངས་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པས་ཀུན་རྩོལ་ཏུ་མ་སྤངས་ཤིང་དོན་དམ་ཏུ་སྤངས་པ་ནི་འདིའི་སྤངས་པར་
 བཤད་དོ།

གཉིས་པ་([དེ་རྟོགས་པ་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་](#))ནི། དོན་ལ་མི་འགལ་ཡང་མངོན་ཞེན་ཅན་གྱི་ངོ་
 བོར་སྐྱེ་བ་སོགས་དེ་དག་པན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་སྐྱབ་པ་སྟེ་འགལ་བ་འདུས་པ་ལྟར་སྤང་བས་ཟབ་པ་
 ཉིད་ཡིན་པར་བཞག་པ་སྟེ། བརྒྱད་མཉམ་གཞག་ཏུ་རྟོགས་པ་དང་རྩེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་རྩེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་
 ནི། སྒྲིམ་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་དོ། །སྒྲིམ་ལམ་པས་

¹²³⁶ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་བ། ༡༧ ཞོག ༤༧༥ ཟེང་། ༤

¹²³⁷ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་བ། ༡༧ ཞོག ༤༧༥ ཟེང་། ༡༣

དེ་དག་མི་འགལ་བར་རྟགས་པ་ཅི་ཞེ་ན། མཐར་འཁྱོལ་ཅན་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བའི་རྟམ་པར་
ཐར་བ་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་ཉེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡིན་པར་ཡང་། དེ་ལྟར་རྟམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་བསམ་གྱིས་
མི་བྱལ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་པན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་རྗེས་སུ་བསྐྱབས་པས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐབ་པ་
བརྒྱད་རྟགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དང་འབྲ་
བར་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སྐད་
སྒྲུང་ལས་སོ། །གསུམ་པ་([རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་](#))ནི། རྟགས་བྱང་ཐོབ་ཆེད་དུ་
སྒོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས་དགེ་འདུན་གསུམ་དེ་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཐ་མའི་ཞར་བྱང་དང་
བཅས་པ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

(སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུང་བ།)

གསུམ་པ་(གང་ཟག་དེའི་སྒྲོམ་རིམ་)ལ་གསུམ། བརྟེན་པ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ། རྟེན་
 ཞིང་གཉིས་དག་པར་བྱེད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞིང་དེར་དོན་མཛད་པའི་རྒྱུ་ལོ། །དང་པོ་(བརྟེན་པ་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་)ལ་གཉིས། མཐའ་བཅད་པ་དང་ཆིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་(མཐའ་བཅད་
པ་)ནི། འཕགས་པས་འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྒྲོབ་པ་དང་། འདི་ནས་མི་སྒྲོབ་པའི་དགོ་འདུན་བསྟན་པར་
 གསུངས་ཤིང་རྣམ་འགྲེལ་དང་རྒྱན་སྒྲུབ་དུ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །འདིར་མི་སྒྲོབ་པ་སངས་རྒྱས་ལ་འཇལ། ས་
 བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་སྒྲོམ་མཁན་བྱང་སེམས་ཡིན་པས་
 མི་འཐད་ཅིང་ཞིང་དག་སྒྲུར་དང་ཐབས་མཁས་སྒྲུར་བ་ཡང་སངས་རྒྱས་ས་ལ་འདོད་དགོས་
 སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། འདི་ཡན་ཆད་དུ་སྒྲོབ་པའི་དགོ་འདུན་བཤད་པར་གསུངས་པ་དེ་ས་བདུན་པ་
 མན་ཆད་ཅམ་ཞིག་བཤད་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། སྒྲོམ་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྷོག་ལ་སྒྲོམ་ལམ་ཆུང་
 འབྲིང་དགུ་ག་ལ་གནས་པ་མ་བཤད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཟུབ་དགོངས་སུ་ནི་འཕགས་པའི་དགོངས་པས་
 མི་སྒྲོབ་པ་སངས་རྒྱས་ལ་བྱེད་པར་འདོད་དེ། རི་སྐད་དུ། དངོས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
 ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ནང་དུ་འདུས་པ་སྲིད་པ་དང་ཞི་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ལོ། །ཞེས་
 བཤད་ནས་དེའི་ཤེས་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ནི་འཕགས་པས། སྲིད་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་།¹²³⁸ཞེས་
 པའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་དང་ནི་འཁོར་བ་དང་ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་བརྗོད་པར་
 བྱུ་ལོ། །མི་སྒྲོབ་པའི་དགོ་འདུན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྟེ་དེ་གཉིས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
 རྟོགས་པ་ལས་ནི་མི་སྒྲོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ་ཞེས་འབྲེན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་འབད་ཚོལ་ཞི་བའི་ས་ཡིན་པས་མི་སྒྲོབ་པར་བཏགས་པའོ་ཞེས་
 འདོད་དོ། །འདིར་ནི་སྒྲུབ་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་འདི་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་

¹²³⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩༩ ཤོག ༩ ཟེང་། ༢༡

བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་ནི་མི་སྟོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་པན་ཆད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།¹²³⁹ །ཞེས་དང་། འདི་པན་ཆད་མི་མཐུན་པ་དང་གཉིན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
 གནས་སྐབས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར་འཁོར་བ་མི་ལམ་དང་འབྲ་བར་དགོངས་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིན་མོ་སྟོམ་པ་རྣམ་
 བར་འཕེལ་བ་བཀག་པས་མི་ལམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོམ་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཀག་པ་དང་།¹²⁴⁰ །ཞེས་
 སོ། །འདི་ནས་བསྐྱབ་བྱ་མེད་པ་དང་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་རྟོགས་པར་སྤངས་པ་དང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྟོམ་
 པ་འཕེལ་བ་བཀག་པར་གསུངས་ལ། སྟོབ་ལམ་ན་ནི་སྟོམ་པ་བྱུང་བར་དུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་བསྐྱབ་པར་
 བྱ་བ་མ་རྟོགས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་བྱེད་པ་འཐད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་སྐབས་མིན་པ་དང་། དགོ་འདུན་དུ་
 གསུངས་པ་དང་། རྒྱུད་སྒྲིའི་འགྲེལ་པར་དག་ས་གསུམ་ལ་གནས་པ་ལ་མཐར་ཐུག་པའི་སེམས་སུ་
 གསུངས་པས་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ལ་གཟུང་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྐྱབ་བྱ་མེད་པ་སོགས་བཤད་པ་ནི་རགས་
 པ་དང་སྤང་སྟོབ་པ་དང་ཕྱིས་མི་སྟོབ་པར་བཤད་པ་ནི་སྤང་མར་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་
 རུས་པ་གསུམ་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟོན་ཀྱིས་སྟོམ་པ་གཞུང་གི་རིམ་པ་ལས་འཐོབ་པས་སྒྱུར་བ་འདི་
 གསུམ། སྒྱུར་ལམ་ནས་གཞག་གོ་དེ་ཡང་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་ན་ཆོགས་ལམ་
 ནས་ཀྱང་གཞག་དགོས་ཏེ། འདི་གསུམ་ནི་ཆོས་རྣམས་སྟོས་བྲལ་དུ་སྟོམ་པ་དང་ཞིང་དག་པར་བྱེད་པ་
 དང་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གསུམ་ཡིན་ལ་དེ་གསུམ་མི་བྱེད་ན་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 བས་སོ། །གལ་ཏེ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་སོ་སྟེ་ལ་མེད་དེ། ཡོད་ན་སྒྱུར་བ་དང་པོ་ཡོད་དགོས་པ་ལ།
 དེ་མེད་དེ་བདུད་བཞི་བཙོམ་པ་མེད་པས་ཤེས། ཐབས་མཁས་ནི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་ཡིན་
 ལ་དེ་དེར་ཡོད་ཅིང་བྱུང་བ་ཡང་མེད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་མེད་ཀྱང་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་གང་རུང་མེད་པ་
 མིན་པ་བཞིན་ནོ།

1239 བསྐྱབ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༩ ཞོག་ ༣༡༩ ཟེང་། ༡

1240 བསྐྱབ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༩ ཞོག་ ༣༡༩ ཟེང་། ༢

གཉིས་པ་(ཚིག་གི་དོན་)ལ་(མཚམས་སྒྲུང་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
(མཚམས་སྒྲུང་)ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཕྲོ་བ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཏེ་རྒྱ་ལའོར་འདས་
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་གསུངས་ཏེ། སྒྲོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་ཚོགས་དགེ་འདུན་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་ཚོས་རྟགས་ཐོབ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཉམ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ལ་འབད་
དགོས་པས་སོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། ཟབ་མོ་བརྒྱད་པར་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་
སྤྲིན་པར་བྱེད་པ་ལ་གསུངས་པ་ལ། སྤྱི་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་བྱང་ཆེན་གྱིས་མི་ལམ་དུ་དེ་གསུམ་
ལ་ཞུགས་ན་ཡུམ་གྱིས་འཕེལ་ལམ་ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། གྲུག་ཀ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་
དོན་)ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲུས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་རིའི་བྱ་གལ་ཏེ་ཉིན་པར་བསྒྲོམས་པས་རྣམ་པར་
འཕེལ་ན་མི་ལམ་ན་བསྒྲོམས་པས་བྱང་རྣམ་པར་འཕེལ་ལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་ལམ་དང་ཉིན་པར་
ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་དེ་¹²⁴¹ཞེས་གསུངས་པ་བསྟན་བཅོས་སུ་བསྟུས་པ་ནི། བྱང་སེམས་གྱིས་ནི་
ལའོར་འདས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་མི་ལམ་དང་འབྲེལ་བར་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྤྲིན་པ་དང་ཞི་བ་ལ་
སྤང་དོར་ཐ་དད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་མི་ལམ་དང་ཉིན་པར་གྱིས་ལའོར་བ་དང་མི་རྟོག་
ཡེ་ཤེས་བསྟན་ཏེ། འཁྲལ་བའི་གཉིད་ལས་མ་སད་པ་དང་སད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་དང་ཚོས་མ་ཐུན་
ནོ། །ཉིན་པར་འཕེལ་ན་ཞེས་པ་ནི་ཉིན་པར་སྒྲོད་པས་ཡུམ་འཕེལ་ན་ནི་གོམས་མ་ཐུས་མི་ལམ་དུ་ཡང་
འཕེལ་ན། རི་ལྟར་ཉིན་པར་མི་འཕེལ་བ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་དུ་ཡང་མི་འཕེལ་ལོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མི་
ལམ་དང་ཉིན་པར་གཉིས་ལ་སྤང་བྱ་དང་སྤང་བྱར་རྟོག་པ་མེད་པས་སོ། །མདོར་ན་འཕེལ་བ་ནི་མཚོན་
པ་ཅམ་ཡིན་པས་གཉེན་པོ་འཕེལ་བ་དང་སྤང་བྱ་འབྲེལ་བའི་བྱུང་པར་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། སྤང་
གཉེན་དུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་མེད་པས་སོ་ཞེས་པས་ནི་ཡུལ་སྤྲིང་དུ་སྤྲིན་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། བྱང་
སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱང་སྤང་དོར་དུ་མི་རྟོག་པས་སྤང་གཉེན་ལ་འཕེལ་འབྲེལ་ཐ་དད་དུ་མི་

¹²⁴¹ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྟུང་མ། དེབ། ༡༩ ཞོག ༤༧ ཟླ་ ༡༩

འཛིན་པ་ནི་སྒྲོ་ངོར་མཉམ་པའོ། ཉི་སྒྲུང་ལས། མི་ལམ་དང་ཉིན་པར་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་མི་མ་སྤུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་འཐད་པས་གང་གསུངས་པ་ཡིན་
ཅོ་¹²⁴²ཞེས་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། མི་མ་སྤུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཐད་པ་ཡིན་ཅོ་¹²⁴³ཞེས་བསྒྲུར་བ་ལྟར་བདེའོ།

གཉེས་པ་(སྐྱུན་ཀྱི་སྒྲུང་བ་)ནི། ལས་མེད་པ་དང་། སོགས་པས་ལས་འབྲས་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བ་
དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། མི་ལམ་ན་ལས་གསོག་པའི་སྐྱུན་ཀྱི་བཞི་དང་། དེའི་ལན་བཞི་ནི་མདོ་
ལས། ཇི་སྐད་བཤད་པར་ཟད་ཅེས་ཏེ་མདོར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་པའོ། །དེ་ལ་སྐྱུན་ཀྱི་
དང་པོ་ནི། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱིས་མི་ལམ་དུ་ལས་གང་གི་བྱས་པའི་ལས་དེ་ལ་
གསོག་པའམ་འབྲི་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ།¹²⁴⁴ ཞེས་པའོ། །དེའི་དོན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
མེད་པ་མི་ལམ་དང་འབྲེན་ཉིན་པར་ཡང་སྒྱུར་དངོས་མཛུགས་གིས་བསྐྱས་པའི་དགོ་སྒྲིག་གི་ལས་
ཉམས་འཕེལ་མེད་པར་ཐལ་ཏེ་མི་ལམ་བཞིན་ཅོ་སྤྲོལ་པའོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་སྐྱེས་པའམ་བྱད་མེད་
གང་མི་ལམ་ན་དགོ་བའམ་མི་དགོ་བའི་ལས་ཤིག་བྱེད་ན་ཅི་དེའི་ལས་གསོག་པའམ་ཉི་བར་གསོག་
པར་འགྱུར་རམ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་གསོག་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གསོག་པའོ། །ཉི་བར་གསོག་པ་ནི་
འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་དང་ལྡན་པའོ། །ལན་དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲོས་པ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་
ལྷ་རིའི་བྱ་རི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་
ལས་གསོག་པའམ་འབྲི་བར་འགྱུར་བ་མེད་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་ལམ་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་གསོག་
པའམ་འབྲི་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་སད་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་ན་ནི་དེ་ལ་གསོག་པའམ་འབྲི་
བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དོན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་བཞིན་མི་བདེན་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དོན་དམ་པར་བྱི་འཕེལ་མེད་པ་འདོད་དེ། མི་ལམ་བཞིན་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཆོས་ལ་

¹²⁴² བསྐྱེད་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེ་ལ། ༥༩ ཞོག ༣༥༩ ཟླང་། ༡༩

¹²⁴³ བསྐྱེད་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེ་ལ། ༥༩ ཞོག ༤༣༩ ཟླང་། ༩

¹²⁴⁴ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེ་ལ། ༩༥ ཞོག ༤༥༩ ཟླང་། ༡

འབྲི་འཕེལ་མི་དམིགས་པས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ། མི་ལམ་ན་ལས་སྤྱད་པ་ལ་སད་ནས་
ཡི་རང་ན་གྲི་འཕེལ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་བྱུང་པ་ཡང་མ་གྲུབ་སོ། །དེ་དག་གིས་
ནི་ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་བ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ཅམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །གཞོན་
འཛེམས་གཉིས་ཀར་འོན་ཏེ་སད་ནས་ཞེས་སོགས་འདི་ཤུ་རིའི་བྱས་རབ་འབྱོར་ལ་བྲིས་པར་བཤད་
ཀྱང་ཉི་མུང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲས་པའི་ཚུལ་དུ་མཛད་ཅིང་བརྒྱད་སྟོང་པར་ཡང་
དེས་སྤྲས་པར་འབྱུང་ངོ། །

(ལས་འབྲས་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བའི་)ལྷན་ཀ་གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྤྲས་པ། ཉིན་པར་
སློག་བཅད་པ་དང་མི་ལམ་ན་སློག་བཅད་པ་དེ་ལ་འདི་སྟམ་དུ་དེ་བདག་གིས་བསད་དོ་བདག་གིས་
བསད་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་སད་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་ན་ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་ལས་དེ་ལ་ཁྱོད་རི་སྐད་
ཟེར། ཅེས་པའོ། །དེའི་དོན་ནི་ཉི་མུང་ལས། ལས་དེ་ལ་ཁྱོད་རི་སྐད་སྤྲ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་དང་
ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་བྲིས་པས་གཉིས་པོ་འགལ་བ་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
རྗེས་སུ་འཇུག་པར་ཐལ་བས་དེ་དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཅད་པ་
ཡིན་ནོ།¹²⁴⁵ །ཞེས་སོ། །དོན་ནི་གོང་དུ་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་གསོས་པས་མི་ལམ་གྱི་ལས་གྲི་འཕེལ་ཡོད་
པར་བསྟན་པ་ལ་འཕྲོས་ནས་ཉིན་པར་སློག་བཅད་པ་ཡང་དག་པའི་ལས་དང་མི་ལམ་དུ་སློག་བཅད་པ་
ཡང་དག་མིན་པའི་ལས་ལ་ཁྱོད་ཅི་ཟེར་ཞེས་བྲིས་པས། ཤུགས་ལ་མི་ལམ་གྱི་ལས་ལ་གཉིས་པོ་
འགལ་བ་སྟེ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོན་ཀྱང་དེ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་དོན་
དམ་གྱི་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་རྣམ་རྟོག་འཇུག་པས་སོ་ཞེས་བཅད་པའོ། །གལ་ཏེ་རབ་འབྱོར་རང་ཉིད་
ཀྱིས་སྤྲ་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་གསོས་ན་ལས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་སྤྲར་རང་གིས་དེ་ལྟར་ཚུད་པ་མ་
འབྲེལ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱང་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་དེ་ལ་དོགས་པ་དེ་འཇུག་པས་ཁོང་སྟོང་མཛད་ནས་
དོགས་པ་འདི་འདྲ་བ་བྱུང་ན་བྱེད་ལན་ཅི་འདེབས་ཞེས་ཤུ་རིའི་བྱས་ལ་བྲིས་ནས་དེ་ཉིད་རང་གི་ཡང་ལན་

¹²⁴⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༩ ཞོག་ ༣༧་ ༣ ཟེང་། ༣

དུ་བསྟན་པ་ལོ། །ཡང་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཁྱོད་ཅི་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདེན་པ་དང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་
 གྲིས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོའི་སྤྲུགས་རྟོགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྗེས་སུ་འདུག་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
 དེ་ནི་དོན་དམ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ།¹²⁴⁶ །ཞེས་འབྱུང་བས་ན་རབ་འབྱོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 གྲུག་ཀ་དེའི་གཉེན་པོ་ལས་ལན་རྟོགས་ཀྱང་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་ལས་དེ་བདེན་མི་བདེན་ངེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་
 བྱེ། སྤར་རྣམ་རྟོག་གིས་གསོས་འདེབས་ཡོད་པས་ལས་གསོག་འབྲི་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དེའི་ལས་
 འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་དམ་པར་ཉིད་དུ་སྟེ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤར་རྗེས་
 ཀྱི་རྣམ་རྟོག་འདུག་པས་ལས་བྲི་འཕེལ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བརྟུང་ལས་བྱུང་
 བར་བསྟན་པ་དེ་སྤར་ཡང་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་ཀྱང་སྤྲོད་པའི་ལན་
 འདེབས་སུ་འདུག་པ་ལོ།

ལན་གཉིས་པ་ནི། སྤྲུལ་པ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ་ལས་
 བྲི་དམིགས་པ་དང་བཅས་ཁོ་ནར་སྐྱེ་ལོ། །དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་མི་འབྱུང་སྟེ་སེམས་ནི་
 དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་ལོ། །རབ་འབྱོར་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་དེ་
 བཞིན་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་སྐྱེ་ལོ་དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དམིགས་
 པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེ་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་སེམས་
 པ་འབྱུང་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན་ནོ།¹²⁴⁷ །ཞེས་སོ། །དོན་ནི་ཉི་ལྷང་ལས། དམིགས་པ་དང་
 བཅས་པ་ལས་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར་དང་དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་
 ཕྱིར་ན་སྤར་དེ་བརྟུང་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ་ལས་ནི་མངོན་ཞེན་གྱི་
 གྲོས་བྱས་པར་བསྟན་པས་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་བརྟུང་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཅོད་
 ལན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྤར་ལས་མེད་དུ་བསྟན་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་འདི་ནི་
 ལྷང་ལེ་བརྒྱད་མ་རྣམ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པར་སྤང་ཡང་། རྟེན་བྱེད་སྤྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདི་མ་

¹²⁴⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༩༩ ཞོག་ ༤༣༩ ཟླང་། ༡༩

¹²⁴⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༡༠ ཞོག་ ༤༡༩ ཟླང་། ༡༡

ཐོན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཚོད་ལན་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་ནི།
 བརྒྱད་སྟོང་པའི་མདོ་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་མ་བྱེད་པ་དང་ཉི་ལྔ་བུ་གི་འགྲེལ་ཆོག་དེ་བརྒྱུད་
 དྲགས་པས་འོངས་སོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་ནི་རྗེས་ཀྱི་ཡི་རང་གིས་གསོས་ན་མི་ལམ་གྱི་དགོ་སྒྲིག་ལ་
 1248 སོག་ཉེར་སོག་ཡོད་པར་རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ་ན། ལྷ་རིའི་བྱས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡང་
 ལས་གསོག་པ་ཡོད་དེ། བདག་གི་སྐྱེ་བ་ཟད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འབྱུག་པས་སོ་ཞེས་ཏ་ཅང་ཐལ་
 བར་བཅུད་ནས་ལན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུར་
 གསུངས་ཤིང་སྤར་བྱངས་པའི་ལན་གཉིས་པའི་མདོ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཤད་ཀྱི་
 ལྷ་རིའི་བྱས་སྦྲས་པ་མེད་དོ། །གཞོན་འཛོམས་ཆུང་བར་གལ་ཏེ་སད་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་ན་ལས་དེ་ལ་
 གསོག་པ་འཕམ་འབྱི་བར་ཡང་འབྱུར་རམ་ཞེས་ལྷ་རིའི་བྱས་བྱིས་པ་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་རི་སྐད་སྦྲ་
 ཞེས་སོགས་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་ལམ་དང་ཉིན་པར་གྱི་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་བྱིས་
 སོ། །དེ་ནས་ལྷ་རིའི་བྱས་དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་དང་སེམས་པ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པས་ནི་མི་
 ལམ་དང་ཉིན་པར་གཉིས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་བསྟན་ཏེ། གཉིད་མ་ལོག་པའི་ཆེ་ལས་བྱས་པ་ནི་
 དམིགས་ལུལ་དང་བཅས་པ་མི་ལམ་གྱི་ཆེ་བྱས་པ་ལ་སད་ནས་ཡི་རང་བཞི་དམིགས་པའི་ལུལ་མེད་
 པས་ལས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པར་བསྟན་ཅེས་འཆད་དོ། །ལྷན་ཀ་གསུམ་པ་ནི། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
 འབྱོར་ལས་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པའོ་ཞེས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ན་
 དེ་རི་ལྟར་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེ་སྐྱེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན། དམིགས་པ་དང་
 བཅས་པར་སེམས་པ་འབྱུང་སྐྱེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན། ཞེས་པའོ།

ལན་གསུམ་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་མཆན་མར་བྱས་ནས་
 དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེ་སྐྱེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན། དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་
 སེམས་པ་འབྱུང་སྐྱེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དབེན་པ་དོན་དམ་དུ་ཡིན་ལ་ཡོད་

1248 ཞོལ། ཤོག ༡༣༧ ན ར རྒྱེག་ལ་སོགས་ཉེར་གསོག་

བ་མཚན་འཛིན་ཅན་གྱི་དོར་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ཤུན་ཀ་བཞི་པ་ནི། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་གྱིས་མི་
ལམ་དུ་སྦྱིན་པ་བྱིན། ཚུལ་ཁྱིམ་ས་བསྐྱུངས། བཟོད་པ་བསྐྱུབས། བཙོན་འགྲུས་བཅུམས། བསམ་
གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག། །ཤེས་རབ་བསྒྲུབས་ཏེ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་སྤྲེལ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་ན་དེས་སྤྲེལ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས་པར་འགྱུར་རམ། ཞེས་པའོ།

ལན་བཞི་པ་ནི། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་
བཙོན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པར་ལུང་བསྟན་པ་འདི་མཛོན་དུ་གྱུར་ན། འདི་ལ་བྱིས་ཤིག་དང་
འདིས་ལན་ལྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱམས་པ་ལ་ཁ་འཕངས་ལ། དེས་ཀྱང་། བདག་གིས་ནི་གང་ལ་
ལན་སྟོན་པ་དང་། གང་གིས་ལན་ཤུན་པ་དང་གང་ལན་ཤུན་པའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་
མཐོང་ངོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལན་མ་བཏབ་པ་ནི་བྱི་བ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཉིད་
གྱིས་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བས་བྱི་བ་འདི་མ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་ན་མ་འོངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
ཉི་ལྔ་ལས་སོ། །སྤར་མི་ལམ་ན་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་ཁས་སྤངས་པ་འདིའི་ཡང་ལན་བཏབ་ཅིན་པས་
ན་བཏབ་ཅིན་པའི་དོན་ལ་ཡང་དོགས་པར་བྱེད་ན་མཐའ་ཡས་པས་སེམས་རྣལ་དུ་གནས་པས་སུ་ཞིག་
ལན་འདེབས་སྟམ་པའི་བསམ་པས་བྱམས་པ་ལ་བྱིས་ཤིག་ཅེས་སྒྲུབ་པར་རྒྱན་སྤང་ལས་ཏེ། འདི་
གཉིས་དང་རྣམ་འགྲེལ་ནི་བྱམས་པས་ཀྱང་འདིའི་ལན་མ་བཏབ་པར་བཞེད་དོ། །ལྷན་པ་ནི་ཀལ་ལན་
གསུམ་དུ་མཛད་དོ། །དང་པོ་ནི་རི་ལྟར་མི་ལམ་ན་ལས་མ་བསགས་པའི་སྤྱིར་སྦྱིན་སོགས་དང་འཆེ་བ་
སོགས་ལས་བསོད་ནམས་དང་སྤྲིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་སད་པ་ན་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གྲོ་བ་
པའི་ལན་དུ། མི་ལམ་དུ་སྤྲིག་ཆགས་བསད་པ་ལ་སད་ནས་ཡི་རང་བྱེད་ན་དེ་ལས་སྤྲིག་ཏུ་འགྱུར་རམ་
ཞེས་སྤར་བྱིས་པ་ལ་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་བཅས་ལས་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་སྤྲུམ་སོ། །གལ་
ཏེ་སད་པའི་རྫོགས་པས་མི་ལམ་གྱི་ལས་དམིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེའི་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་འདོད་
ན་སད་པའི་ཆེ་རྣམ་པར་རྫོགས་པས་དམིགས་པས་ཤིན་ཏུ་ཡང་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་དགོས་ཞེས་ལན་
མཛད་དེ་དང་པོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་སོ། །གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་པའི་གྲོ་བ་ལན་

འབྲེལ། གསུམ་པ་ནི་མི་ལམ་དང་མཚན་མར་མི་བྱེད་པ་གཉིས་ཆོས་མཐུན་པས་དེར་མི་དམིགས་པ་
 ལ་མི་ལམ་གྱི་སྐྱས་བསྟན་ནས་མི་ལམ་ན་བྱིན་དུག་སྒྲིབ་བསྐྱོད་བསྐྱོས་ན་བསྐྱོ་བར་འགྱུར་མི་འགྱུར་ངེས་ཏེ་
 མདོར་ན་མི་དམིགས་པ་ལ་གནས་ནས་བྱིན་དུག་སྒྲིབ་ཅེས་ངེས་པའོ། །མི་དམིགས་པའི་མཐར་མོན་
 པའི་རྫོགས་བྱང་གི་ཐབས་ནི་མི་དམིགས་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་དམིགས་པའི་གཉེན་པོ་མི་
 དམིགས་པའི་ཚུལ་ཉིད་མི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་གྱིས་བསྟན་ནས། བྱམས་པ་མི་དམིགས་པ་
 བརྟེས་པའི་མཐར་བྱོན་པ་ཡིན་པས་མི་དམིགས་པར་བྱིན་དུག་བསྐྱོས་པ་བསྐྱོ་བ་ཡིན་མིན་དོན་འདི་
 ངེས་ཤིག་ཅེས་སྐྱས་ཤིང་དེས་ཀྱང་མི་དམིགས་པ་རྒྱས་པར་བྱུང་གྱིས་ལན་བཏབ་པོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་([འགྲེལ་བ་](#))ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། གྲུག་ཀ་སྤང་བའོ། །[དང་པོ་\(དངོས་ཀྱི་
 རྟོན་\)](#)ནི། འཁོར་བ་མི་མཐུན་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་གཉེན་པོ་རྣམས་སྤང་བརྟན་ནས་གཟུགས་བརྟན་
 ཅམ་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱོམས་པས་སྤང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་མི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པའི་བྱིར་
 འཁོར་འདས་དག་ལ་སྤང་དོར་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྫོགས་པས་ན་སྲིད་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། དབྱ་
 མའི་རྩ་བ་ལས། བྱ་ངན་འདས་མཐའ་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཁྱད་
 པར་ཅུང་ཟད་ནི། །ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའང་ཡོད་མ་ཡིན།¹²⁴⁹ །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་([གྲུག་ཀ་སྤང་བ་](#))ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་ལན་ནོ། །[དང་པོ་\(ཚད་པ་\)](#)ནི། གཉིད་ལོག་
 པར་མ་ཟད་གཉིད་མ་ལོག་པ་སང་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་སྦྱིན་སོགས་དགེ་བ་དང་སློག་གཙོད་
 སོགས་མི་དགེ་བའི་ལས་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་
 ལམ་དང་འབྲེལ་བར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ནའོ། །དཔེར་ན་གཉིད་ལོག་པ་མི་ལམ་གྱི་
 གནས་སྐབས་བཞིན་དུའོ། །ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། མི་ལམ་བཞིན་རང་བཞིན་མེད་ན་མི་དགེ་བ་བརྟུ་དང་
 སྦྱིན་སོགས་རྣམས་མེད་དགོས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་མེད་པར་བརྟུད་པའི་གྲུག་ཀའོ། །སློབ་དཔོན་

¹²⁴⁹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༥༧ ཞོག ༩༠ ཟེང་། ༣༠

ལྷན་པས། སྤྱིན་སོགས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་སྐྱེས་ལ།¹²⁵⁰ ཞེས་པའི་མདོར་ཆོས་སོ་བདུན་ནས་རྣམ་
མཐུན་གྱི་བར་གསུངས་པ་དེ་དག་ཅ་བའི་རྣམས་ཞེས་པ་དེ་མང་པོའི་ཆོག་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་
དེས་བསྐྱུས་གསུངས་པ་དང་། འདིའི་རྣམས་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱང་མཆུངས་པས་འདིར་ཡང་སྐྱོན་ཀ་ལྟག་
མ་རྣམས་སོགས་དོད་རྣམས་ཞེས་པས་བསྐྱུས་ཏེ་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའོ།

གཉིས་པ་(ལན་)ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ཀ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ནི་འོག་ནས་འཆད་པ་འདི་དག་སྟེ། འདི་
ལ་གཉིས། སྐྱོན་ཀ་དང་པོའི་ལན་དང་། ལྟག་མའི་ཚྱོད་ལན་མ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་(སྐྱོན་ཀ་
དང་པོའི་ལན་)ལ་གསུམ། དོན་མི་འབྲད་པ། དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་
(དོན་མི་འབྲད་པ་)ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་མཆུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ཚྱོད་པ་)ལ་
གཉིས། ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། ཉེས་སྒྲོང་གི་ལན་ནོ། །དང་པོ་(ཐལ་བ་དགོད་པ་)ནི། ཚྱོད་པ་དེ་ལ་མགོ་
མཆུངས་ཀྱི་ཐལ་བ་འཕང་སྟེ། ཉེས་མཆུངས་ཀྱི་ལན་གྱིས་ཚྱོད་ཆེ་ཆོམས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །རི་
ལྟར་ན་དོན་སྤྱི་བྱེད་ལ་ཡང་སྟོག་གཅོད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་མེད་པར་ཐལ་ཏེ། གསལ་བྱའི་སྟོག་དབང་དེ་
གསོད་པ་པོས་མཆོན་བསྐྱུན་པ་སོགས་ཀྱི་འཛིག་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་གི་རང་གིས་འཛིག་པ་
དང་། གསལ་བྱ་དེ་དེ་ལྟར་འཆི་བ་རང་གི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉགས་རིམ་པ་ལྟར་ཁས་སྐྱེས་
ཏེ། སྟོག་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། རང་གི་འདོད་པ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུན་པར་གྲུབ་པ་དེ་
ལས་པར་འདར་མེད་པས་མཐའ་སྟེ། མཛོད་ལས། འཛིག་ཉེན་སྒྲ་ཆོགས་ལས་ལས་སྟེས། །ལས་ནི་
སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་དག་གི་
ལས།¹²⁵¹ ཞེས་སྟོད་བཅུད་མཐའ་དག་ཐུན་མོང་ཡིན་མིན་གྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ཀྱང་ནི་འཛིག་རྒྱ་མེད་པས་གསོད་པ་པོ་ལ་སྤྲིག་མེད་པར་མ་ཟད་འཆི་བ་རང་གི་ལས་ལས་བྱུང་
བར་བསྐྱུན་པས་ཀྱང་དེ་མེད་དགོས་ཞེས་པའོ། །ཚུལ་དེ་ནི་ཆོག་གསལ་ལས། འཛིག་ཉེན་སྒྲ་ཆོགས་
ལས་ལས་སྟེས་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་རང་གི་ལས་ཀྱིས་རང་གི་ན་དེ་ལ་གསོད་པ་པོ་ལ་སྤྲིག་པ་རི་

1250 བསྐྱུན་འབྱུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེབ། ༥༣ ཞོག་ ༣༥༥ ཟླ་ ༡༥

1251 བསྐྱུན་འབྱུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེབ། ༥༤ ཞོག་ ༣༥ ཟླ་ ༡

ལྟར་འགྱུར་ཞེས་ངི་བ་འདི་བྲེད་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྒྲིའི་ལྷགས་ཀྱིས་ངིས་པ་ན་བྲེད་ལ་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་
དང་མཚུངས་པར་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་དུ་ལ་བའི་ལྷའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ཉེས་པ་
མཚུངས་པ་ཁོ་ནས་པ་རོལ་སོ་ཆོམས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་ཉེས་པ་གཞན་ནི་མི་བརྗོད་དོ་ཞེས་བསྟན་
ཏེ། འདི་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ཁ་ཅིག་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པར་
གཞོད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཁས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡོད་དེ། ཆ་བས་ཆིག་
པ་ལ་སྤྲར་ཆ་བ་ལ་གདུང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་དམ་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྲེད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་
ངེས་པར་ཡོད་ཅིང་དོན་བྲེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སུ་ཟེན་ཀྱང་རང་གི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་སྤྲད་པར་ཟད་
པས་ན། གང་ཟག་གཞན་དུ་བགྲང་བ་སུས་ཀྱང་སུ་ཡང་བསམ་དཔ་པ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲན་
ཀ་བྲེད་ལ་ཡང་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྤྱར་ངོ་ཞེས་གང་ག་སྤངས་པ་ལྟར་རོ། །ཚུལ་འདི་ལས་གཞན་དུ་རྒྱ་
མཚན་གཉིས་པོ་དེ་སྤེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་དོན་དམ་པར་དགོ་སྤྲུལ་མེད་པའི་ཤེས་བྲེད་དུ་རྟོགས་
དཀར་བཤད་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་སྤེ་མ་རྟོགས་དཀར་ལྟར་དང་ཕྱི་མ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ལས་ཡོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་དུ་སྤྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ལེགས་པར་མ་བཤད་དེ། སྤེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་འཇིག་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་
པར་འཇིག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་ལས་སྤྱེས་པ་སྤྱབ་བྲེད་དུ་བྱས་ནས་བདེན་གཉིས་གང་དུ་ཡང་
ལས་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་བྱས་པ་དེ་དག་གི་གཞུང་གང་ན་ཡང་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་([ཉེས་སྤྱོད་གི་ལན་](#))ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དོན་དམ་སྤྲད་ཅིག་དང་རྩལ་ཐུན་རེ་རེ་
བར་འདོད་ལ། རྒྱན་དང་ཆོགས་པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་པར་འདོད་པས་སློག་གཅོད་སོགས་ལས་ལམ་དུ་
འགྱུར་བ་རྒྱན་ལ་ལྟོས་པ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་པ་འདོད་ཅིང་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་བ་མ་ངེས་
སོ། །གཞན་ཡང་སློག་གི་སྤྲད་ཅིག་འཇིག་པ་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་ཀྱང་རྒྱན་འཇིག་པ་གསོད་པ་སོ་ལ་ལྟོས་པ་
མི་འགལ་ལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་བྲེད་ཀྱི་ཐལ་བས་མི་གཞོད་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་([ལན་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་](#))ལ་གཉིས། དཔེ་དགོད་པ་དང་། དོན་ལ་སྤྱར་
བའོ། །དང་པོ་([དཔེ་དགོད་པ་](#))ནི། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྩལ་ཐུན་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་
སྤྲ་བ་སྤེ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་དོན་དམ་པ་སྤྲད་ཅིག་རེ་རེ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གསོད་བྲེད་སུས་ཀྱང་གསལ་དུ་

བྱ་སྤྱ་ཡང་བསད་པའི་སློག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་ཡང་མེད། དེའི་ཕྱིར་མ་བསད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་
 སློང་བའི་ལས་ལམ་ཡང་མེད། ལེན་པ་པོ་སྤྱས་ཀྱང་སྤྲིན་ཞི་མཉམ་གྱི་ན་པར་སྒྲངས་པའི་ལས་ལམ་ཡང་
 མེད། དེའི་ཕྱིར་མ་སྒྲངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་སློང་བའི་ལས་ལམ་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དང་སོགས་
 བས་ལྟག་མ་ལུས་ངག་གི་ལྷ་གཟུང་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཡང་འོང་བར་སེམས་
 སོ། །དོན་དམ་དུ་ལས་མེད་པ་དེའི་ཕྱོགས་ཏེ་ལུགས་ལ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སློག་གཅོད་པ་དང་སོགས་
 བས་དེ་སློང་བའི་དགོ་སྤྲིན་གྱི་ལས་ལམ་ནམ་པར་འཛོག་གོ། །འོ་ན་སློག་གཅོད་དེ་གང་ན། གང་གི་སློ་
 ཉམས་རི་དང་འབྲ་བར་འཛོག་ཅེ་ན། དང་པོ་ནི། སློག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་བཅུ་ཙམ་བར་དུ་འཇུག་པ་དང་འགལ་
 བ་ཞག་བཅུ་ཙམ་དུ་འཆོ་བའི་དངོས་པོ་བསྐྱེད་པ་ལོ། །འདིས་སློག་གི་སྐད་ཅིག་འཛོག་པ་མཆོན་
 སོགས་ལ་མི་སྟོས་ཀྱང་རྒྱུ་འཛོག་པ་དེ་དག་གིས་བྱས་པར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་([གང་གི་སློན་ནས་](#))ནི། བདག་གི་ནི་གསོད་པ་པོ་དང་སོགས་པས་འདི་ནི་གསད་བྱ་
 དང་ཚུལ་འདི་ལྟར་བསད་དོ་ཞེས་རྟོག་པའི་སློན་ནས་སོ། །གསུམ་པ་([རི་དང་འབྲ་བར་འཛོག་](#))ནི། དགོ་
 སློང་གིས་བྱུང་མེད་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་རེག་འདོད་ཀྱིས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་སྐྱེས་པ་ལ་དངོས་སུ་
 མ་རེག་ཀྱང་མི་དགོ་བར་འཛོག་པ་དང་འབྲ་བར་དོན་སྟོང་དུ་ལས་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་ལ་ཞེན་པའི་སློན་ནས་
 འཛོག་གོ། །སོགས་པ་དང་པོས་དེ་འཛོལ་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་། གཉིས་པས་
 དགོ་བར་འཛོག་པ་གདོན་ཏེ་འདིའི་དོན་ནི་སྤང་བྱ་སློག་གཅོད་ཡོད་པས་དེ་སློང་བའི་དགོ་བའི་ལས་
 ལམ་བྱུང་བས་དེའོ། །ཁ་ཅིག་གསོད་འདོད་རྒྱུ་འཇུག་པ་དང་འགལ་བ་སྐྱེད་པ་ལ་གཉེན་པོ་དེ་འཛོག་
 པ་དང་། སེར་སྤྲིན་རྒྱུ་འཇུག་པ་དང་འགལ་བ་ལ་མ་བྱིན་ལེན་ཀྱི་གཉེན་པོ་འཛོག་པར་འདོད་ཀྱང་
 དགོངས་པར་མི་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་([དོན་ལ་སྤྱར་བ་](#))ནི། དོན་སྤྲིན་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པར་དགོ་སྤྲིན་གྱི་ལས་ལམ་མེད་
 ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེ་གཉིས་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དབྱ་མའི་ལུགས་ལ་ཡང་དོན་དམ་པར་སྤྲིན་ཞི་མཉམ་
 དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པས་ཆི་ལམ་དང་འབྲ་ཡང་ཆི་ལམ་དེ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སློང་བར་མཐུན་
 པའི་གསད་བྱ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཏེ་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དང་སོགས་པས་སྤྲིན་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྤང་བ་ལ།

སྒྲུང་བ་ལྟར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཆོས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་མོས་པ་དམན་པས་དངོས་
 བོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲིན་ཅི་ལོག་གི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་སྟེ།
 དེའི་ངོར་སྟོག་གཅོད་དང་སྒྲིན་སོགས་ཀྱི་དགོས་སྒྲིག་གི་ལས་འཛོག་གོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ལན་དེ་དང་
 སོགས་པས་ལྷན་ཀ་ལྟག་མ་གསུམ་གྱི་ལན་དེ་དངོས་སྒྲིན་ལས་སྟོགས་གཞན་དབུ་མའི་མདོ་སྟེ་ཡུམ་
 རས་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 བྱལ་བ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་པ་དང་ཁ་ཅིག་དགོས་པ་དང་མི་དགོས་པར་འཛོག་པའི་ལན་དེ་དང་དེ་ཞེས་འཆད་
 རོ། །འདིའི་སྟོགས་གཞན་ནི་ཆོག་གསལ་ལས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སྒྲིན་ལ་བཤད་ཀྱང་ཡུམ་གྱི་མདོ་
 ལ་བྱ་སྟེ་རི་སྐད་བཤད་པར་ཟད་ཅེས་པའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་ལ། བཤད་པའི་ལན་དེ་ཡང་ཡུམ་ཉིད་ནས་
 འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་བྲངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རི་སྐད་དུ་མངོན་ཞེན་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་ལས་
 འབྲས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བདེན་པས་མི་དགོས་པ་སྤང་ཞིང་དགོས་པ་བསྐྱུབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་དགོས་སྒྲིག་གི་སྒྲུང་དོར་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་སྒྲིན་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེགས་པ་དུག་ཏུ་བ་
 ལས། སྟོང་ཉིད་དོན་ནི་མི་ཤེས་པར། རྩོས་པ་ཅམ་ལ་འཇུག་བྱེད་ཅིང་། །གང་དག་བསོད་ནམས་མི་
 བྱེད་པ། །སྒྲིས་བྱ་ཐམས་ལ་དེ་དག་བརྟག་¹²⁵² །ཅེས་པ་ལྟར་རོ།

གཉིས་པ་དོན་མི་འཐད་པའི་ལན་ལས། གཞན་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་གཉིས་། ལུང་གཞན་དང་
 མདོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ལུང་གཞན་)ནི། མི་ལམ་གྱི་
 དཔེ་ལ་ནི་དགོས་སྒྲིག་གི་ལས་མེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་ཤུ་པ་ལས། མི་ལམ་སེམས་ནི་གཉིད་ཀྱི་འབྲུལ་
 རྒྱས་ཉམས་ཤིང་བསྐྱད་པས་མི་གསལ་ཞིང་འཆོལ་བར་སྟེ་ལ། སད་པའི་ཆེ་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་དེས་ན་
 མི་ལམ་དང་སད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལས་འབྲས་བྱ་ཆེ་རྒྱུད་འབྲ་བ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་གིས་ལས་རུས་
 རྒྱུད་ཡོད་པར་བསྟན་པས་སོ། །འདིར་དགག་པའི་ཡུལ་དོན་སྒྲིན་ལ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུང་བྲངས་པ་
 གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ་ཆོད་མར་ཁས་མ་སྤངས་པས་སོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ན་ཉིས་པ་མེད་དེ། མི་ལམ་

¹²⁵² བསྟན་འགྲུལ་ དཔེ་བསྟན་མ། དེག ༥༧ ཞོག ༥༩ ཟེང་། ༥

ན་ལས་གསོག་པར་བསྟན་པ་ན་ཉིན་པར་དང་དེ་གཉིས་བྱུང་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་སྟེ་མ་ན་ཉི་ཤུ་པར་
བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ས་ལས་རྒྱས་ཚུང་གསོག་པ་ཉག་ས་སུ་བཀོད་གྱི་
ལུང་དེ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་ན་དངོས་སོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲས་པ་ན་
སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་དེ་མི་བཟོད་པས་དེ་ཡང་ཆོལ་བའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདུང་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་
བཤད་པ་མཆོན་པར་བྱས་ནས་དེའི་ལུགས་ལ་དོན་ནི་མི་འཐད་པའམ་ཉོགས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(མདོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་)ནི། མི་ལམ་གྱི་དཔེ་ལ་
ནི་ལས་མེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ་སེམས་ཅམ་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའམ་སད་པའི་ཆེ་
ལས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེར་མ་བཟོད་མི་ལམ་ན་ཡང་དགོ་མི་དགོ་སྟུང་པ་མིས་པ་ལ་ནི། སད་པའི་
གནས་སྐབས་ན་དོ་མཆོར་བས་གྱི་མ་ལས་དེ་བྱས་སོ་ལེགས་པར་བྱས་སོ་སྟེ་བྱས་པ་དེ་ལེགས་སོ་
ཞེས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་ན་མདོན་པར་ཞེན་པའི་གསོས་ཀྱིས་མི་ལམ་
གྱི་ལས་ཡོངས་སུ་གསོས་པ་སྟེ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཉི་དེའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེ་ལྟ་བུས་གསོས་ན་གཉིད་རྗེས་
གྱི་སད་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཡི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་སོ། །ཡང་ནི་རིགས་པ་འདིས་ཀྱང་དཔེ་མ་གྲུབ་
ཅས་པའོ། །མི་ལམ་དུ་དགོ་སྟེ་གསྟུང་པར་སྒྲུང་བས་བག་ཆགས་རྒྱས་ཚུང་བཞག་པ་ཉིད་རྗེས་གྱི་
སེམས་ཀྱིས་མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པས་མ་འོངས་པ་འདས་པའི་རྒྱུར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱུན་སྒྲུང་དུ།
དོན་སྒྲིའི་འདོད་པ་དཔེ་དང་ཐ་མ་འདི་དོན་དུ་བཀོད་ན་དོན་སྒྲིའི་ལུགས་ལ་ཡང་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བཤད་
པའི་འོག་ཏུ་དབུ་མ་པའི་དགོ་སྟེ་གསྟུང་གི་ལས་འཛོལ་ཚུལ་སྤར་དོན་དུ་བཤད་པ་དེ་འཆད་ཅིང་། མི་ལམ་
སེམས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མི་ལམ་གྱི་ཆེ་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་སད་པ་དང་གཉིས་འབྲས་བྱ་
མི་འབྲས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་སྤྱར་རོ། །དེ་ནས་ཡང་མི་ལམ་དུ་ལས་འབྲས་འདོད་ན་དེར་མི་བསད་པ་མིས་
པས་དགོ་སྟེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་པ་དང་འབྲས་བུ་སྟེ་མ་པ་དང་སྟེ་མ་པ་
མ་ཡིན་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་བཅས་པའི་དབང་ལས་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
སྟེ་མ་པ་དང་ལྟར་བ་ནི་བཅས་པ་རྗེ་ལྟར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ལ། མི་ལམ་དུ་བསྐྱབ་པ་མ་བཅས་པས་
སྦྱོན་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་སོ། །འདིར་བསྐྱབ་པ་སྦྱིན་པ་དང་འབྲས་བུ་ཞེས་པ་ནི་བྱབ་དགོངས་སུ་

བསྐྱབ་པ་སྒྲངས་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་འབྱུང་བས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་རི་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པ་བཞིན་དུ་
དེ་ལས་འདས་པའི་ལྟར་བ་སྐྱེད་དགོས་པ་ལ། མི་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་ཁས་མ་སྒྲངས་ཤིང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་མ་བཅས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྒྲུང་ངོ་།

གསུམ་པ་([དེས་གྲུབ་པའི་དོན](#))ནི། འཁོར་འདས་གཉིས་མཉམ་ཉིད་དུ་གྲུབ་སྟེ། མི་ལམ་ལས་
མེད་པའི་དཔེར་མ་གྲུབ་པས་སོ། །དེའི་¹²⁵³ལྟར་འབྲེལ་ན། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ནི་མི་ལམ་ལས་མེད་པའི་དཔེར་བཞོན་
ནས་འགོག་པ་ལ། དཔེ་མ་གྲུབ་པས་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྒྲུང་དུ་སོང་བ་ན་རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་གཞོན་པ་མེད་
པས་རྒྱ་མཚན་ཅན་མཉམ་ཉིད་གྲུབ་སོ། །འདི་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་མཁུག་དུ་ཡང་སྒྲུང་ངོ་།

གཉིས་པ་([ལྷག་མའི་ཅོད་ལན་མ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན](#))ནི། གྲུག་ཀ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་ཅོད་ལན་
སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ནི་གྲུག་ཀའི་གཙོ་བོ་ལས་མེད་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལན་བཏབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལན་
གཞན་རྣམས་ཀྱང་གོ་བར་རྒྱས་པས་མ་མཛད་དེ། འདི་ལྟར་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཆིང་བ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་
ལ་ལས་གསོག་པར་བསྐྱན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལས་གསོག་པར་ཐལ་བའི་ལན་དང་ལས་
འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བདེན་རྒྱུན་གང་ཡིན་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་པར་བསྐྱན་
པས་ལྷང་འགལ་གྱི་ལན་བསྐྱན་ཏོ། །མི་ལམ་ན་ལས་རྒྱས་རྒྱུང་ཡོད་པར་བསྐྱན་པས་བཞི་པའི་ལན་དོན་
ཀྱིས་སོང་ངོ་།

¹²⁵³ ཞོལ། ལོག་ ༡༩༣ བ ༣ གཙང་། ལོག་ ༡༩༡ ན ༩ དེ་རི་ལྟར་འབྲེལ་ན།

(ཞིང་དག་སྦྱོར་བ།)

གཉིས་པ་(རྟོན་ཞིང་གཉིས་དག་པར་བྱེད་པ་)ལ་(མཚམས་སྦྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས་དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་)ནི། མཉམ་ཉིད་དེའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་གསུངས་ཏེ་སྤྱི་ཞི་གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོམ་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ན་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་བྱུག་རྫོགས་པར་བགྱིད་ཅིང་རྣམ་མཁྱེན་དང་ཉེ་བ་ལགས་ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། རང་ཉིད་སངས་རྒྱ་བའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་འཛིག་རྟོན་དག་པར་སྦྱབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་ཀྱི་འཛིག་རྟོན་ཆེར་མ་སོགས་ཀྱིས་མ་དག་པ་དེ་ལ་དག་པར་སྦྱབ་པ་ཡིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཉིས་ནི་དག་པ་ཉིད་དེ། འཛིག་རྟོན་དགོན་པའི་ལམ་དང་ཟུ་གོ་ནད་བཅས་པར། །མཐོང་ནས་སྐྱག་པ་མེད་ཅིང་དེ་ནས་གོ་བྱོན་ཏེ། །ཕྱི་མའི་ཟུ་མཐར་རྟག་ཏུ་བཅོན་ཞིང་རབ་ཤེས་ནས། །ཡོངས་སུ་སྟོ་བའི་ཡིད་ནི་རྩལ་ཙམ་སྦྱེད་མི་བྱེད།¹²⁵⁴ །ཅེས་ཏེ་དགོན་པ་ནི་ཚུ་དང་ཟུ་གའི་དགོན་པ་འོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། སེམས་ཅན་དང་སྟོན་ཀྱི་འཛིག་རྟོན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བཅུད་ཀྱི་ཞིང་སྦྱོང་བ་ནི་སེམས་ཅན་བགྱིས་སྒྲོམ་ཅན་དང་སོགས་པས་མི་དགོ་བ་བཅུ་ལ་སྟོན་པ་རྟོ་དབྱིག་དང་མཚོན་ཀྱིས་འདེབས་པ་ཐེག་གསུམ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་གཞོད་སེམས་སོགས་སྦྱིབ་པ་ལྟ་དང་ལྟན་པ་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། རན་སོང་གསུམ་ལ་སོགས་པས་མ་དག་པའི་བཅུད་མཐོང་བ་ན་དེའི་གཉེན་པོར་བདག་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་དེར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཉེ་བར་སྦྱད་པ་ལ་འོངས་སྟོན་པ་དང་། སོགས་པས་དགོ་བ་བཅུ་ལ་གནས་པ་པན་ཚུན་དུ་བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྟན་པ་བཅོན་འགྲུས་བརྟན་པོས་ཐེག་གསུམ་ལ་སྦྱོབ་པ་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་

¹²⁵⁴ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༣༥ ཤོག ༡༥ ཟླ་ ༡༩

ལ་འདྲུག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། ངན་སོང་གི་མིང་ཙམ་ཡང་
 མི་གྲག་པའི་དག་པ་སྦྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་བྱུག་ལ་བཙོན་པས་དག་པར་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བཅུད་ཀྱི་ཞིང་དག་པར་བྱེད་པའོ། །སྒོད་ཀྱི་ཞིང་སྦྱོང་བ་ནི། རྟོ་བ་དང་ཆོར་མ་དང་སོགས་པས་གཡང་
 ས་དང་གཙོང་རོང་ལ་སོགས་པས་མ་དག་པ་གང་ཡིན་པའི་སྒོད་མཐོང་བ་ན་དེའི་གཉེན་པོར་བདག་
 སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་དེར་གསེར་གྱི་ས་ཕྱོགས་དང་སོགས་པས་བེཊུཅུའི་རང་བཞིན་ཉེ་དེ་ཡང་རྒྱ་
 བེཊུཅུ་ལས་བྱས་པའི་གཞིར་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བཟུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་དག་པ་སྦྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་
 བྱུག་ལ་བཙོན་པས་དག་པར་བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒོད་ཀྱི་ཞིང་སོགས་སོ།།

(ཐབས་མཁས་སྒྲུང་བ།)

གསུམ་པ་(སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞིང་དེར་དོན་མཛད་པའི་རྒྱ་)ལ་(མཆོམས་སྒྲུང་དང་ཅ་བ་དང་
འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྒྲུང་)ནི། ཞིང་དག་པའི་འོག་ཏུ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
གསུངས་ཏེ། རང་འཆོང་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་དག་ཏུ་བསྐྱབས་པ་ནི་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་
ཐབས་མཁས་པས་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱ་དགོས་པས་
སོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། དུམ་ལ་སྒྲོད་པའི་བྱང་ཆེན་གྱིས་དེ་ལྟར་རྣམ་ཐར་གསུམ་དང་ཆོས་སོ་བདུན་ལ་
འབྲིས་པ་དང་སྦྲུམས་པར་འདུག་པར་བྱ་བ་དེས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ལ་གསུམ། སྒྲུང་བའི་ཡུལ། ཡུལ་ཅན་སྒྲུང་བའི་ངོ་བོ། སོ་སོའི་དབྱེ་
བའོ། །དང་པོ་(སྒྲུང་བའི་ཡུལ་)ནི། ཉི་མ་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་རྣམ་ཐར་གསུམ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་
ཆོན་བདུན་ཏེ་བཅུ་དང་། ལེ་མངས་སུ་མཐར་གནས་དགུ་དང་སྟོབས་དང་མ་འབྲེས་པ་སོགས་ཡུལ་དུ་
གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(ཡུལ་ཅན་སྒྲུང་བའི་ངོ་བོ་)ནི། གང་གི་ཆེ་བྱང་ཆེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
མཆོག་དང་ལྷན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ན་མངོན་དུ་བྱའོ་སྟུང་དུ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ཅིང་
མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་འབྲིས་པར་བྱའོ་སྟུང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་སྟེ།
ཞེས་སོ། །དོན་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲིས་པར་བྱེད་ཀྱང་སྦྱང་རྗེས་དེ་དག་གི་འབྲས་
བུ་རང་དོན་དུ་མི་བྱེད་པས་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་ཉམས་ལེན་སྒྲར་བཤད་པ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་
ཅན་གྱི་སྒྲུང་བ་སྟེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་སྦྱང་རྗེ་འདུག །བར་སྐབས་དེར་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཆོས་ལས་ཡོངས་མི་ཉམས། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(སོ་སོའི་དབྱེ་བ་)ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒྲུང་བ་འདི་ལ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད་
དོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་དེ་དག་སྐྱབ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་བཞག་གི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ནི་མ་ངེས་སོ། །དེ་
གང་ན། དག་རྣམས་ལས་འདས་ཞེས་སོགས་ཏེ། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒྲུང་བ་ཞེས་དེ་དེའི་མཐར་འོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སོ་སོའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད། ཡུལ་དང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་
 དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་(སོ་སོའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་)ནི། ལྷའི་བྱ་དང་སོགས་པས་འཆི་བ་ཉོན་
 མོངས་པ་ཕྱང་པོའི་བདུད་བཞི་དང་ས་གཉིས་ཀྱི་དག་རྣམས་ལས་འདས་པའི་ཐབས་མཁས་ནི། སྒྲོར་
 བའི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས་ཡང་དག་པར་བཤམ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དེ་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་
 པ་ཡང་། །སེམས་ཅན་ཁམས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་སྦྱང་རྩེ་ཆེ་སྦྱང་ཅིང་། །བདུད་བཞི་དག་དང་ས་གཉིས་
 ལས་ཀྱང་རབ་འདས་ནས། །ཉིང་འཛིན་མཆོག་ལ་གནས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་རེག་མི་བྱེད།¹²⁵⁵ །ཅེས་སྒྲེས་
 བྱ་སྒྲུ་ཅལ་མ་ལུས་པ་ལ་བྱང་བ་ཞིག་འབྲོག་དགོན་པར་ཆས་པ་ན་པས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་
 འདའ་བའི་དཔེས་གསུངས་སོ། །ཉི་ལྷང་ལས་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བའི་སེམས་ཅན་
 རྣམས་བར་ཆད་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པ་ལ་གསུངས་སོ། །

འདིར་བདུད་བཞིའི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱ་
 མཆོན། གང་ནས་འཛོག་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་རེག་པར་བྱའོ། །དང་པོ་(ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་)ནི། ཉན་
 ས་ལས། དེ་ལ་ཕྱང་པོའི་བདུད་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ནི་ཁམས་
 གསུམ་ན་སྒྲོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སོ། །འཆི་བའི་བདུད་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དང་དེ་དག་སེམས་
 ཅན་གྱི་རིས་དེ་དང་དེ་དག་ནས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ལྷའི་བྱའི་བདུད་ནི་ཕྱང་པོ་དང་
 ཉོན་མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དགོ་བའི་ཕྱོགས་ལ་
 རབ་ཏུ་བཅོན་པ་དེ་ལ་བར་ཆད་བྱ་བ་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་འདོད་པའི་ཁམས་སྒྲུ་སྒྲེས་
 པའི་ལྷའི་བྱ་དབང་ལྷག་ཐོབ་པ་དག་ཉེ་བར་འོང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་ནི་ལྷའི་བྱའི་བདུད་ཅེས་
 བྱའོ།¹²⁵⁶ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

¹²⁵⁵ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེབ། ༣༥ ཞོག་ ༡༩ ཟླ་ ༡

¹²⁵⁶ བསྐྱུར་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེབ། ༣༥ ཞོག་ ༣༠༩ ཟླ་ ༢

གཉིས་པ་(བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བདུད་བཞིར་བཞག་ཅེ་ན། འཆི་བའི་
 དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིར་བཞག་སྟེ། དེ་ཡང་གང་དུ། གང་གིས་འཆི་བ། འཆི་བའི་ངོ་བོ། འཆི་བ་
 ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྤང་པོ་ལྷ་སྦྱེས་ཤིང་སྤང་བ་དག་ཏུ་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བྱི་མར་སྦྱི་
 བ་ལེན་ཞིང་སྦྱེས་ནས་འཆི་བ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་བའི་དབང་པོ་འགག་པ་དང་། འཆི་བ་
 ལས་འདའ་བའི་ཕྱིར་བཅོམ་པ་ལ་གཏན་འདའ་མི་རྒྱས་པའམ་དུས་རིང་པོས་འདའ་བར་བྱེད་དེ། ཉན་ས་
 ལས། དེ་ལ་གང་དུ་འཆི་བ་དང་། གང་གིས་འཆི་བ་དང་། འཆི་བ་དེ་གང་ཡིན་པ་དང་། བར་ཆད་ཀྱི་
 དངོས་པོ་གང་གིས་འཆི་བ་ལས་ཡང་དག་པར་མི་འདའ་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 བདུད་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ།¹²⁵⁷ ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་(གང་ནས་འཛོག་པའི་རྒྱ་ལ་)ནི། ཉོན་
 མོངས་པའི་བདུད་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་། འཆི་བའི་བདུད་ལ་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་འཆི་བ་ས་དང་
 པོ་ནས་མེད་ཀྱང་ཡིད་ལུས་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་མི་ལྷོག་པས་འཆི་བའི་བདུད་
 དང་། སྤང་པོའི་བདུད་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་དང་། ལྷའི་བྱའི་བདུད་ཀྱང་དེ་གསུམ་ལ་བར་ཆད་
 བྱེད་པས་དེ་གསུམ་རི་སྤྱི་འཕྲུག་པ་དེ་སྤྱི་དུ་ཡོད་དོ། །རྒྱད་སྐབས་ཡང་། འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་
 ཐོབ་ལ། འཆི་བདུད་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་¹²⁵⁸ ཞེས་བྱུང་པའི་ཆོས་སྦྱུ་ཏྲག་པའི་སྦྱུ་བྱེད་དུ་གསུངས་
 སོ། །འདི་དག་གི་བག་ལ་ཉལ་དང་བཅས་པ་ནི་ཁྲིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་བདུད་
 བཞི་བཅོམ་པ་ལགས་སམ་ཞེས་པས་ཅིག་ཅར་དུ་བཅོམ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་
 བཤད་པ་ལྟར་ཁས་སྐྱོང་ངོ་། །གཞོན་འཛོམས་ཆེ་བར། འདོད་པའི་ཟག་པ་སྤངས་པས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་
 ཆོམས་སོ། །སྤྱི་བའི་ཟག་པ་སྤངས་པས་འཆི་བའི་བདུད་ཆོམས་སོ། །མ་རིག་པའི་ཟག་པ་སྤངས་
 པས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཆོམས་སོ། །ལྷ་བའི་ཟག་པ་སྤངས་པས་སྤང་པོའི་བདུད་ཆོམས་ཏེ། བདུད་
 བཞི་ལས་རྒྱ་ལ་བ་ལ་ཟག་པ་ཟད་པ་¹²⁵⁹ ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་གཞན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་ནོ། །འདིར་སྒྲོར་
 བ་ལ་བདུད་བཞི་བཅོམ་པར་བཤད་པ་ནི་རགས་པ་དང་ཕྱོགས་རེ་ལ་དགོངས་སོ། །མི་གནས་པར་

1257 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༡༣ ཞོག ༣༠༩ ཟླ་ད། ༡༩

1258 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༡༠ ཞོག ༤༡༤ ཟླ་ད། ༡༥

1259 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༡༥ ཞོག ༤༡༣ ཟླ་ད། ༡

གནས་པ་ནི་སྲིད་ཞིའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པས་འཁོར་འདས་ཀྱི་མཐའ་
ལ་མ་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་སྟེ། བར་སྒྲུང་འཕྱར་བའི་བྱ་ལ་གནས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ན་
གནས་པ་མ་ཡིན་ས་ལ་ལྟར་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་ཐར་སྒྲོར་སྟོང་པ། །ལྷ་ངན་
འདས་ལ་མི་རིག་མཆོད་མར་སྟོང་མ་ཡིན། ¹²⁶⁰ །ཞེས་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་ལ་འདིས་པར་བྱེད་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་རྫོགས་པར་ཡང་དག་མཐའ་མཛོན་དུ་མི་¹²⁶¹བྱེད་པར་གསུངས་སོ།

གདུལ་བྱ་གཞན་ཀྱི་དོན་སྟོན་ཀྱི་སྟོན་ལམ་རིམ་ལྔ་བ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པ་ལྟར་
བྱེད་པ་ནི། སྟོན་ལམ་གྲུབ་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་ཀྱི་དོན་ལ་གོ་ཆ་བགོས་ནས་དག་ཅ་མ་
རྫོགས་པར་ཡང་དག་མཐའ་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འཕོངས་བསྐྱབས་སྐྱེས་བྱས་གནས་དུ་
མདའ་འཕངས་ཏེ། །མདའ་གཞན་དག་ནི་ཕྱི་བཞིན་བརྒྱད་མར་སྟོང་བཏགས་ནས། །སྤྲ་མའི་མདའ་དེ་
ས་ལ་ལྟར་བའི་སྐབས་མི་འབྱེད། །མི་དེ་འདོད་ན་མདའ་དེ་ས་ལ་ལྟར་བར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་པ་
རོལ་བྱིན་པ་མཆོག་སྟོང་པ། །ཤེས་རབ་ཐབས་སྟོབས་རྩ་འབྱུལ་གྱིས་ནི་རྣམ་སྟོང་པ། །དེ་དག་དག་
བའི་ཅ་བ་རི་སྲིད་མ་རྫོགས་པ། །དེ་སྲིད་སྟོང་ཉིད་དམ་པ་དེ་ནི་ཐོབ་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །ཉན་རང་དང་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་མ་བཏང་བའི་མཐུས་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སྟོབ་
ཀྱང་དེ་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་དཀའ་སྤྱད་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་གོམས་པས་ཏེ། རི་སྲིད་དུ་རྣམ་མཐེན་ཉིད་
མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བར་མ་དོར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
སོ། །རྟོགས་དཀར་གཏོང་བ་དང་གཏོང་བ་ཆེན་པོ་དང་ཤིན་ཏུ་གཏོང་བ་གསུམ་ལ་དཀའ་སྟོང་དུ་མཛད་
དོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིན་པ་མེད་པ་མ་ཆགས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་ཕྱོགས་མཐུན་སོགས་ཀྱི་
ཆོས་དཀར་པོ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་རོ་ལྷང་བ་མེད་པས་ཏེ། བྱང་ཆེན་དེའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་སྤྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོ། །མི་ཉམས་པ་རོ་མི་ལྷང་ཞིང་འཕེལ་བ་ལ་

¹²⁶⁰ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༣༥ སྟོག ༡༩ ཟླ་ ༡༩

¹²⁶¹ ཞིལ། སྟོག ༡༥༥ བ ༣ གཅོང། སྟོག ༡༥༥ ན ༥ ཡང་དག་མཐའ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་

བཤད་དོ། །མི་དམིགས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་སྒྲོང་པ་ཉིད་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་
 ཅན་གྱི་བདག་དང་ཆོས་སུ་དམིགས་པ་སྒྲོང་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་བྱིན་ཅི་
 ལོག་བཞིལ་སྒྲོད་སྒྲོད་པ་རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་བདེ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དང་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་
 དང་། སྤྱག་པར་འདུ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲོད་སྒྲོད་པ་ཡིན་གྱིས་དེ་དག་གི་ཕྱིར་བྱང་ཅུབ་ཏུ་སྤྱད་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་སོ།།

མཆན་མ་ཟད་པའམ་མེད་པ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་མཆན་མ་མེད་པ་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་མཆན་མར་འཛིན་པ་སྒྲོང་བར་གནས་
 པ་སྟེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་མཆན་མ་ལ་སྒྲོད་སྒྲོད་པ་སྟེ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་
 གྱི་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་པར་བྱའོ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བར་དུ་གསུངས་ཏེ། སྒོན་ལམ་ཟད་པའམ་དེ་
 མེད་པ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་སྒྲོན་པ་མེད་པ་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་སྟེད་པའི་དགའ་བ་སྒྲོང་བར་གནས་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་
 ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་སྒོན་ལམ་ལ་སྒྲོད་སྒྲོད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་བརྒྱ་བྱིན་དང་། ཆངས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་
 སྒྲོང་བ་དང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ལ་མཛོན་པར་དགའོ་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒོན་
 ལམ་གྱི་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཆོས་བསྟན་པར་བྱའོ་སྟེ། ཞེས་སོ། །སྤར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དེའི་རྟགས་སམ་དེ་མཆོན་པར་བྱེད་པ་ནི། སྒྲོང་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ་
 གང་རྟོགས་པས་འབྲས་བུ་ལྔ་འཛོམ་པའི་དེ་གཉིས་རིམ་ལྟར་ན་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ཡིན། རིམ་ལྟར་
 མཆན་མེད་ནས་དངོས་པོ་མེད་པའི་བར་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པར་ཡུམ་སྒོམ་ཞེས་བྱང་སེམས་གཞན་
 གྱིས་བྱང་སེམས་གཞན་ལ་རིམ་བཞུགས་དུ་བཏང་བ་ན་དེའི་ལན་དུ་¹²⁶²ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་ཆོས་ཡིད་ལ་བྱ་
 དགོས་པར་བརྗོད་པ་ལ་མཁས་པ་སྟེ། འདི་རྟག་དུ་བྱིད་ཀྱིས་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་
 སྤར་ནས་མཆན་མེད་སྒོན་མེད་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ། སྟེ་བ་མེད་པ། འགོག་པ་མེད་པ། ཁྱོད་

¹²⁶² རྟོག་གི་ཕྱི་ག ༡༤༦ བ ༣ གཙང་། ཕྱི་ག ༡༥༥ བ ༡ དེའི་ལམ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་

གྱིས་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་ཡིད་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བར་
 བྱའོ། །ཞེས་ལུང་སྟོན་པར་བྱེད་ན་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆེན་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་དག་གིས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རིག་པར་བྱའོ་དེ་ཅིའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་བྱ་བ་དེ་བརྗོད་
 ཏོ། །དེ་ལུང་སྟོན་ཏོ། །དེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་ཏོ། །ཞེས་དང་། ཁྱེད་གྱིས་སྟོང་ཉིད་སོགས་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་མི་བྱ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱན་ཏུ་དམིགས་
 པར་ཡང་¹²⁶³བྱའོ་ཞེས་ལུང་སྟོན་ན་ལུང་མ་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། སྤར་བཤད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ལས་བསྒྲིག་པ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྒྱན་སྤང་དུ་གཞན་གྱིས་ངེས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
 པ་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་ལུང་བསྟན་པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་པ་དག་གིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་
 ཡིན་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བཟུང་བས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་གྱི་
 ཐབས་བསྟན་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདི་འདྲི་ས་དང་ངི་བ་པོ་གཉིས་ཀའི་སྟོང་དུ་སྦྱར་རུང་བ་
 ཅམ་སྤང་ཡང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བཞེད་པ་ལྟར་འདྲི་ས་ལ་བྱ་སྟེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་བརྗོད་
 པས་ཞེས་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་གི་རྟགས་ངེས་པའི་ལན་འཆད་པ་ལ་མཁས་པ་སྐབས་ཡིན་པས་
 སོ། །ཆད་མེད་པ་ནི་བྱང་སེམས་གྱི་ཐབས་མཁས་གྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་ཏེ། འདི་ལྟར་
 བྱང་ཆེན་གང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལན་ལྟོན་
 ཏེ་གང་རྣམ་པ་དེ་ལྟར་ལན་ལྟོན་པ་དེ་དག་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འབར་བ་སྦྱེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 སོ། །འགྲིམ་འདིའི་མདོར་རྟགས་ཐོབ་པ་ཅུང་བར་བཤད་པ་བསྟན་བཅོས་སུ་ཆད་མེད་པ་ཞེས་པས་
 བསྐྱུས་པས་དེ་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཆད་ཅུང་བས་ཆད་མེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱ་མོ་ལྟ་ཆུང་བ་ལ་ལྟ་མེད་
 པར་བརྗོད་པ་བཞིན་ཞེས་འཆད་དོ། །བྱང་ཡེ་དང་བཟད་པས་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པར་བཞེད་
 ཏོ། །

¹²⁶³ རྟོག་པོ་གྲང་ ༡༩༧ ན་ ༡ གཙང་། རྟོག་ ༡༥༥ བ་ ༥ ཡང་མི་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ཡུལ་དང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྟུ་བ་)ནི། ཤེར་ཕྱིན་ཐབས་མཁས་པ་བཙུ་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པར་བྱ་བས་ན་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་སྟེ། དཀའ་ཐུབ་སྦྱང་
 པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་གསུམ་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ལ་སེམས་ཅན་འདུལ་བ་ན་མངོན་དུ་བྱ་བའི་
 དུས་དང་། མི་འདུལ་བ་ན་མངོན་དུ་བྱ་བའི་དུས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་མི་བྱ་བ་ལ་
 སྦྱོར་བ་ནི་ཐབས་མཁས་པ་ཡིན་ནོ་ནི་ངོས་གཟུང་ངོ་། །ཤེར་སྦྱོན་ཏུ་ཡང་གཞུང་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ།
 འདི་ལྟར་ན་ཐབས་མཁས་བཙུ་ཉིད་ཡུལ་ལོ། །ཡང་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་དུས་
 དང་དུས་མིན་ཤེས་པ་ནི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་རྣམས་པ་བཙུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོག་རྣམས་པར་སྦྱར་ནས་
 ཡུལ་ལྔར་བཤད་པ་ལྟར་གཟུང་སྟེ། ཀླང་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པའོ། །རྟོགས་དཀའ་ཤེར་
 ཕྱིན་རྣམས་པར་མི་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་གངས་རྣམས་པ་བཙུ་འི་སྦྱོང་ཡུལ་གང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་
 དུ་བྱ་བ་དེའི་དུས་རིགས་པ་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་མི་རིགས་པ་ཤེས་པའི་སྦྱོར་བ་སྟེ་བསམ་པའི་བྱང་
 པར་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ་ལམ་རྣམས་པ་བཙུ་ལ་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ།

(སྐབས་བསྟུ་བ།)

གསུམ་པ་(སྐབས་བསྟུ་བ་)ནི། ཤེར་རབ་སོགས་སོ། །ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
 མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་ཞེས་
 བྱ་བ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཤར་ཅོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྦྱར་བ་ལས་སྐབས་བཞི་པའི་
 བཤད་པའོ། །

(སྐབས་ལྔ་པ།)

༡༡། །མངོན་པར་རྟགས་པའི་རྒྱ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་ལས་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟགས་པའི་སྐབས་གྱི་འགྲེལ་པ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །གཉིས་པ་དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཅེ་སྟོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འགྲེལ་དགོད་པས་མཆོམས་སྦྱར། ཅེ་སྟོར་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་(འགྲེལ་དགོད་པས་མཆོམས་སྦྱར་)ནི། རྣམ་ཀུན་གྱི་འོག་ཏུ་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟགས་པ་འཆད་དོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟགས་པར་རྟགས་པའི་སྟོར་བ་ཐོབ་པ་ལ་རྟགས་པ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཅེ་མོའི་རྟགས་པ་འབྱུང་བས་དོན་གྱི་རིམ་པའོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་ན། སྟོར་ལས་ཅེ་མོ་བཞི་རྟགས་དང་སོགས་པས་རྣམ་འཕེལ་བརྟན་པ་སེམས་ཀུན་གནས་བཞི་དང་མཐོང་སྟོམ་གྱི་ཅེ་མོ་གཉིས་སྤང་བྱ་རྟགས་པ་གཉིས་དང་བར་ཅེ་ལོག་སྦྱབ་གྱིས་བསྟན་པ་སྟེ་མཆོན་ནས་བསྟན་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དེའི་དགོས་པ་ནི་ཅེ་མོ་དེ་དག་གོ་སྤྱོད་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོ། །ཐ་མ་གསུམ་སྤང་བྱ་དང་དོ་བོ་གཉིས་ཀས་བསྟན་དོ། །མདོ་འགྲེལ་ནི། ཐབས་མཁས་སུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གསུངས་པའི་རྟགས་བསྟན་པར་བཞེད་ནས་དེ་བས་རབ་འབྱོར་ལ་རྟགས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།།

(རྟགས་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཅེ་སྟོར་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(ཅེ་སྟོར་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་)ལ་བཞི། སྟོར་ལས། མཐོང་ལས། སྟོམ་ལས། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་མོའོ། །དང་པོ་(སྟོར་ལས་)ལ་གཉིས། སོ་སའི་དོ་བོ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་(སོ་སའི་དོ་བོ་)ལ་བཞི། རྟོན། ཅེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་མོའོ། །དང་པོ་(རྟོན་)ལ་(ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གཉིས་ལས། དང་པོ་(ཅ་བ་)ནི། གངས་རྣམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་དག་ཏུ་བཞེད་དོ། །གང་ལ་

ན། རྫོང་གི་ཅེ་མོའི་སྟོར་བར་ཕྱིན་པའི་རྟགས་ལའོ། །དེ་དག་གང་ན། མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་
 མི་ལམ་ལྟ་བུར་ལྟ་བ་དང་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་བར་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་
 བརྒྱད་འབྲས་རྟགས་དང་ཐ་མ་བཞི་རང་བཞིན་རྟགས་སུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཞེད་དོ། །མདོ་ནས་དང་
 པོ་དྲུག་ལ་མི་ལམ་དང་བདུན་པ་ལ་མི་ལམ་དང་སད་པ་གང་རུང་སྐྱར་ནས་ལྟག་མ་ལ་དེ་གཉིས་གང་གི་
 ཡང་ཐ་སྟད་མ་མཛད་དོ། །ཁ་ཅིག་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་པའི་དང་པོ་ལྟ་མི་ལམ་དང་དེ་དང་བདུན་པ་གཉིས་
 གཉིས་ཀ་དང་ཐ་མ་ལྟ་སད་པའི་རྟགས་སུ་འདོད་ཅིང་། བུརྟ་ཤྱི་ནི་དང་པོ་དྲུག་དང་དེ་ནས་གཉིས་དང་
 ཐ་མ་བཞི་མི་ལམ་དང་གཉིས་ཀ་དང་སད་པའི་རྟགས་སུ་བཞེད་དོ།

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། རྫོང་གི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་
 བར་ཉེ་གསར་དུ་ཐོབ་པར་མཆོན་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །གང་ན། ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྐྱར་པའི་
 རྟགས་རྣམས་པ་བརྒྱ་གཉིས་ནིའོ། །དེ་དག་གང་ན། རྟགས་དང་པོ་ནི། ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་ཆོས་རྫོང་གི་ཅེ་མོ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཉིན་པར་དུ་མ་ཐད་མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་མི་ལམ་དང་འབྲས་བ་དང་སོགས་པས་གཟུགས་བརྟན་ནས་དེ་ཟེའི་གྲོང་བྱིར་དང་འབྲས་བར་ལྟ་ཡང་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲོས་མི་འདོར་བས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་
 ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འབྲས་བ་ཉིད་དུ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲས་
 བ་དང་། སྐྱུ་མ་དང་འབྲས་བ་དང་། མིག་ཡོར་དང་འབྲས་བ་དང་། སྐྱུ་ལ་བ་དང་འབྲས་བ་དང་། དེ་ཟེའི་གྲོང་བྱིར་
 དང་འབྲས་བར་ལྟ་ཡང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ན་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
 པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །མི་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་རུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་
 རྣལ་འབྱོར་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཉེ་འདི་མི་ལམ་གྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་ཞེས་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་དང་མི་ལམ་ན་ཡང་ཞེས་ཐ་མ་
 བཞི་མ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལའོ། །ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ས་དང་ཁམས་གསུམ་
 ལ་ཐོབ་པར་དགའ་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པའོ། །འདི་དང་སྐྱུ་མ་གཉིས་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་དོ་བོ་རྟགས་ཀྱི་
 གཙོ་བོའོ།

གསུམ་པ་ནི། གཙོ་བོ་དེ་པ་དང་སོགས་པས་དེ་ལ་འཁོར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གིས་བསྐྱོར་ནས་
ཆོས་སྟོན་པ་མཐོང་ཞིང་རྗེས་སུ་མ་སྟུན་པའི་ཆོས་ཐོབ་པའོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་རང་ཉིད་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པར་སྤང་ཞིང་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བར་མཐོང་བ་ལ་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་ནམ་མཁའ་འཕགས་ཏེ་དགེ་སྟོང་གི་དགེ་འདུན་ལ་ཆོས་སྟོན་ཞིང་སྤྱལ་
པ་འབྱེད་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འབྲུལ་པ་དམིགས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་གཉིས་སྐབས་ཉིད་དང་དེའི་
མ་སྟུན་ལ་གོམས་པ་བརྟན་པའི་རྟགས་སོ། །

ལྔ་པ་ནི། མི་ལམ་ན་ཡང་¹²⁶⁴ཞིང་འཇིགས་པའི་གནས་མཐོང་བ་ན་མི་ལམ་དུ་ཤེས་ནས་དེ་མི་
འཇིགས་པར་སད་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་ཁམས་གསུམ་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཆོས་སྟོན་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་སྟེ།
འདི་མི་ལམ་ལ་དེར་ཤེས་པའི་རྟགས་སོ། །དུག་པ་ནི། དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་ངན་སོང་གི་སེམས་ཅན་
མཐོང་བ་ན་དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྟོན་པར་ཉིད་མ་འོངས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དུ་
ངན་སོང་སྟོང་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་སྟེ། འདི་རང་གི་ཞིང་དག་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་སོ། །

བདུན་པ་ནི། མི་ལམ་མཁ་སད་པ་གང་རུང་དུ་གྲོང་བྱེར་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ལ་ཆིག་པ་
མཐོང་བ་ན་རྣམ་རྟགས་མཆན་མ་གང་གིས་བྱང་ཆེན་བྱིར་མི་སྟོན་པའི་རྣམ་རྟགས་མཆན་མ་དེ་དག་
བདག་ལ་ཡོད་ན་བདེན་པ་དང་བདེན་པའི་ཆིག་དེས་གྲོང་སོགས་ཆིག་པ་ཞི་བ་བསེལ་བ་མེད་པར་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་དེ་དག་གི་ཆིག་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ་གྲུབ་ཅིང་རྣོ་མ་པ་མེད་པའོ། །འདིར་མདོ་ལས་བྲིས་དང་སྤང་ལ་ལ་ཆིག་ཅིང་ལ་ལ་མ་ཆིག་ན་སེམས་
ཅན་དེ་དག་གིས་ཆོས་སྟོང་བའི་ལས་བསགས་པའི་རྣམ་སྟོན་མཐོང་ཆོས་ལ་སྟོང་བར་གསུངས་

¹²⁶⁴ གཙང་། འོག་ ༡༥ ན་ ༥ མི་ལམ་ན་ཡང་ཞིང་།

སོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་གཏན་ཞི་མ་རྒྱས་ལ་¹²⁶⁵ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་འདྲེས་མར་བྱང་ན་བྱང་སེམས་
དེས་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་བསགས་པའི་རྣམ་སྟོན་ལྟག་མ་སྟོང་བ་ལ་གསུངས་སོ།།

བརྒྱད་པ་ནི། མི་ལམ་མཐ་སད་པའི་ཆེ་གཞོན་སྦྱིན་དང་ཤ་བ་ལ་སོགས་པའི་མི་མ་ཡིན་གྱིས་
སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གཞོན་པར་མཐོང་བ་ན། བདག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་
ཅིང་ཉན་རང་གི་སེམས་དང་བུལ་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་ན་བདེན་པ་དང་བདེན་པའི་ཆོག་དེས་མི་མ་
ཡིན་གྱིས་བབྱང་བ་འདི་གྲུད་དུ་འགྲོ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པས་མི་མ་ཡིན་དེ་དག་མེད་པར་བྱེད་
པའི་བདེན་པའི་ཆོག་གྲུབ་ཅིང་དེ་ལ་རྣོ་སེམས་མེད་པའོ། །འདི་དང་སྔ་མ་གཉིས་སེམས་ཅན་ཡིན་
མིན་གྱི་གཞོན་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ་མ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟགས་སོ། །འདིར་མདོ་ལས་བདུད་ཀྱི་
མ་ཐུས་མི་མ་ཡིན་གྲུད་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་སེམས་རྣོ་མ་བ་སྦྱིས་ན་ལུང་མ་བསྟན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་
ལྟར་མི་མ་ཡིན་སོང་བ་ལ་བྱིར་མི་ལྟོག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར་མེ་ཞི་བ་ལ་ཡང་བདུད་དང་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མ་ཐུས་ཞི་བ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་ཡང་བྱིར་མི་ལྟོག་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། བྱིར་མི་ལྟོག་ལ་མེ་མ་ལུས་པ་མ་ཞི་བ་དང་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་
གཉིས་དེ་གཉིས་ཀ་དང་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་པ་ལ་ཡང་སྤྱི་བཞི་སྦྱར་རོ།།

དགུ་པ་ནི། སད་པའི་ཆེ་ཞེས་བཞི་ག་ལ་སྦྱར་ལ། རང་ཉིས་ཀྱིས་བདུད་ལས་ཡིན་མིན་མདོན་
བར་ཤེས་པས་པ་རོལ་བདུད་དང་སྤྲིག་གོགས་བེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བྱིན་གྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
བསྟན་པའོ། །དེ་ཡང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཆོལ་བ་ཡི། །བསམ་པ་བྲག་ལྡན་མཁས་པས་ང་
རྒྱལ་ཀུན་བཅོམ་སྟེ། །ནད་པའི་ཆོགས་ཀྱིས་གསོ་བྱིར་སྟན་པ་བསྟན་པ་ལྟར། །གཡེལ་བ་མེད་པར་
དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བརྒྱ་པ་ནི། དགོ་ཅ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་
འདོད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོབ་པའོ། །བརྒྱ་གཅིག་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཆགས་པ་མེད་
པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབེན་པར་ལྟ་བུས་དེ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའོ། །བརྒྱ་

¹²⁶⁵ རྟོག་ཤོག ༡༤༩ བ ༡ མ་རྒྱས་པ་

གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་མི་སྟོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུམ་ལ་སྟུད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པའོ། །འདི་བཞི་ནི་ལམ་ལ་སློབ་པའི་རྒྱ་དང་བསྐྱབ་པའི་ཡུལ་དང་སློབ་ཚུལ་བསྐྱབས་
པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟགས་སོ།།

(བསོད་ནམས་རྣམ་འཕེལ་གྱི་ཅེ་སྟོན།)

གཉིས་པ་(ཅེ་མོ་)ལ་(མཆོམས་སྤྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྤྱར་)ནི། ཏྲགས་གྱི་འོག་ཏུ་རྣམ་འཕེལ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཏྲགས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་མཆོན་པའི་ཅེ་མོ་དེའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན་དེའི་ལན་དུ་སྟོན་དགོས་པས་སོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། ཏྲགས་གསུངས་པའི་འོག་ཏུ་བསོད་ནམས་གང་ལས་འཕེལ་ཚུལ་རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །རི་ལྟར་ན། དཔེར་མཛད་ནས་ནི་འོ། །དཔེ་རི་ལྟ་བུ་ན། འཛམ་བུའི་སྤིང་གི་སྤྱེ་བོ་རི་སྤྱེད་ཡོད་པས་མིའི་ལུས་ཐོབ་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རྣམ་འཛོའི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པའི་དགོ་བའི་བསོད་ནམས་དང་སོགས་པས་ནོར་བུ་རྟེན་མ་ཐག་ཏུ་སྟོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །རྣམ་མང་དུ་ནི་དཔེ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པའོ། །འབྲུར་ཡང་དཔེར་མཛད་ནས་ནི་རྣམ་མང་དུ་ཞེས་སྟོང་མཆོག་གོ། །ཏྲོགས་དཀར་འཛམ་སྤིང་གིས་མཆོན་པའི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་མེ་ཏྲོག་དང་སྟོས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཆོད་པའི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་མ་སྡེ་མ་ལ་བྱི་མ་བྱི་མས་པན་ཚུན་དཔེར་མཛད་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རིམ་གྱིས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་མི་བཞེད་དེ། སོགས་ཁོང་ནས་མཆོད་པའི་དགོ་བ་བསྟོ་བ་འདོན་པ་དང་། རྣམ་མང་དཔེ་ལ་བསོད་ནམས་མང་པོ་འབྱུང་བ་ལ་བྱས་ནས་དེ་ལས་སྡེ་བྱི་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་འཕེལ་བ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ཅེ་མོ་ཐོབ་པའི་བསོད་ནམས་གནས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འོ། །ཚུལ་ནི་མེ་ཏྲོག་དང་སོགས་པས་མར་མེ་དང་བདུག་པ་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགོ་བ་དང་སོགས་པས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོས་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་མང་པོ་འབྱུང་བ་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོར་དཔེར་མཛད་ནས་གསུངས་པའི་བསོད་ནམས་དེ་ལས་དང་པོ་དང་། དེ་ལས་བྱི་མ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་

སོ། །འདི་ལ་དོན་བསྐྱུས་སྟོན་མེད། རྣམ་འཕེལ་བཅུ་དྲུག་ཅེ་མོ་ཡི། །གངས་ངེས་མེད་དེ་གོ་རིམས་
ཡང་། །མེད་དེ་འདིས་ཀྱང་འདིས་ཀྱང་ནི། །འཕེལ་ལོ་ཞེས་ནི་བྱ་བ་ཡིན། །བཅུ་དྲུག་གང་རུང་ཡོད་
བས་སུ། །དེ་ཡི་རྒྱུད་ལ་དག་འཕེལ་བ། །ཅེ་མོ་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་བེད། །བཅུ་དྲུག་ཉིད་ནི་ཅེ་མོ་ཞེས། །ཁ་
ཅིག་དེ་སྐད་འདོད་པའང་ཡོད།¹²⁶⁶ །ཅེས་བཤད་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་བས་སྤྲ་མ་རྣམས་ལས་བྱི་
མ་རྣམས་འཕེལ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། གོང་ནས་གོང་དུ་ཞེས་དང་བྱད་པར་དུ་ཞེས་པའོ།

དེ་དག་གང་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས། བྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་བརྒྱུད་གྱི་
དང་པོ་ནི། འཛམ་གླིང་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་སེམས་ཅན་རི་སྟེང་པ་དེ་
སྟེང་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་ཅིང་དེའི་དག་བ་བསྟོས་པ་བས་ལྷག་པ་
ཅེ་མོ་བས་རང་ཉིད་ཡུམ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་གཞན་ལ་སྟོན་པ་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་གྱི་
བྱུངས་རིགས་གྱི་བྱ་མོ་གང་ཡུམ་འདི་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་ནས་ཡུམ་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
རྣམ་པར་དབྱེད་ན་དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ་ཞེས་འཛམ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་མིའི་ལུས་ཐོབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནས་འཆོའི་བར་དུ་བཞུགས་པ་ལ་རིགས་གྱི་
བྱུངས་བྱ་མོ་གང་གང་གིས་མཆོད་ཅིང་དག་བ་བསྟོས་པ་དཔེར་མཛད་ནས་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མིར་གྱུར་པ་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་དག་བཅུ་ནས་རྫོགས་བྱང་ལ་བཀོད་ཅིང་དེའི་
དག་བ་བསྟོས་པ་བས་སྤྲ་གྱི་དེ་འཕེལ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཉི་མེད་དེའི་འགྲེལ་པ་དག་ཏུ་
འཛམ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་གྱི་གངས་ནི་མཆོད་ཡུལ་དུ་མཛད་ཅིང་བརྒྱུད་སྟོང་པ་དང་དེའི་འགྲེལ་པ་
རྣམས་སུ་མཆོད་པ་བོར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱད་པར་དུ་ཞེས་པ་ལྷག་མ་དྲུག་ལ་སྟོར་བར་གསུངས་ཀྱང་བཅུ་བཞི་པོ་ཐམས་
ཅད་ལ་སྟོར་ན་ལེགས་ཏེ། སྤྲ་མ་ལས་བྱི་མ་རྣམས་འཕེལ་བར་བཞེད་བས་སོ། །རྣམ་འཕེལ་དང་པོ་
ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དབུལ་པོས་ནོར་བུ་རྟེན་མ་ཐག་སྟོར་བ་ལྟར་ཉིན་མཆོན་ཀུན་ཏུ་ཤེར་བྱིན་

¹²⁶⁶ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེབ་ ༥༣ ཞོག་ ༡༣༣༥ ཟླ་ ༣༡

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་སྟོས་བྲལ་ལ་མི་སྐྱག་པའི་བཟོད་པ་
 ཐོབ་པའོ། །བཞི་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་འབྲས་བྱའི་ཆོས་དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་རྒྱུའི་ཆོས་
 རྣམས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། འཇམ་སྒྲིང་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་དག་བཅུ་དང་
 སོགས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་ཆད་མེད་བཞི་གཟུགས་མེད་གྱི་སྟོམས་འདུག་བཞི་ཐོབ་པ་ལས་ཅེ་
 མོའི་ཡུམ་ལ་སྤྱད་པ་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །དྲུག་པ་ནི། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ནས་འོག་མིན་གྱི་ལྷའི་
 དེས་ཐམས་ཅད་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་འོང་བར་སེམས་ཤིང་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་གཞོན་པ་དང་ནད་
 རྣམས་མི་འབྱུང་བའོ། །རྟོགས་དཀའ་ལྷའི་དེས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེ་བར་འགོ་བཙུག་ལ་སོགས་པའི་
 འདུས་པར་གཏོགས་པར་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་འགོ་བཙུག་ཞེས་བྱང་སེམས་ལྷའི་བྱང་དུ་འགོ་བཙུག་
 བཤད་པ་ནི་གཉིས་ཀའང་པན་ཚུན་མཆོན་པ་སྟེ་ཉེ་ཁྲིར་འབྲེལ་བ་འདི་བཞིན་བཤད་པས་སོ། །བདུན་
 པ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་དང་མི་འབྲལ་བར་བྱེད་པས་བདུན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་སྤྱ་
 ངན་གྱི་བྱག་རྩ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་པའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་པ་ཉན་ཞིང་
 དེས་ཇི་ལྟར་གདམས་པ་ལ་སྟོན་པ་དང་འབྲས་བུ་ཐེག་པ་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་སྐྱེ་བོ་བྱང་སེམས་ལ་
 མཚུངས་པར་གནས་པ་སྟེ། དེས་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱང་བསྐྱབ་པ་མཉམ་པ་
 སྟེ། དཔེར་ན་སྟོན་པ་དང་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་གྱིས་གང་ཟག་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐེག་པ་
 བ་དག་དང་གནས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ནི་བདག་གི་གྲོགས་ཏེ་ཐེག་པ་གཅིག་ལ་ཡང་
 དག་པར་ཞུགས་པའོ། །འདིས་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་སོ། །སྟོན་པ་དང་འབྲས་བུ་ཐེག་པ་བྱང་སེམས་དང་མཚུངས་པར་གནས་པས་དེའི་བྱ་བ་
 ཉམས་སུ་ལེན་པའོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཡི་གེ་མ་དག་པས་འབྲུལ་བ་སྐྱེད་པས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རེ་རེའི་
 མཐར་ཐོག་། །ཡང་ནི་བརྒྱད་ཆོན་སྤྲ་མར་མ་ཟད་པའོ། །ཕྱི་ལས་གཞན་ནང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་
 རྣམས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་ནི། ལམ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པའམ་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བསམ་གཏན་ལ་
 སྟོམས་པར་འདུག་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་
 བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཛམ་བུ་ཚུ་བོའི་གསེར་འབྲུང་བའི་ས་ཁུང་བའི་དཔེས་ཉན་རང་གི་རིགས་འཛིག་
 པའི་སློན་ས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་ཉུང་བའོ། །གསུམ་པ་ནི།
 འཁོར་སྐྱར་དུ་སྐྱེ་བ་ཉུང་བའི་དཔེས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཛོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཏེ་རྒྱ་སེམས་
 བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱས་པ་ལྷག་པར་གྱུར་པ་ཉུང་བའོ། །དེ་གཉིས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་
 རྒྱས་པ་ལྷག་པའི་སློན་ས་དབྱེ་བའོ། །ཡང་ན་རིགས་ཅན་དང་རིགས་ཀྱི་རྒྱས་པའི་དབྱེ་བའོ། །བཞི་པ་
 ནི། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དྲུག་གི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སེར་སྒྲ་སོགས་ཀྱི་ཉོན་སྤྱོད་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བའམ་ཞི་
 བར་བྱེད་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། གཟུགས་དང་སོགས་པས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་དེ་
 དག་དུ་ཞེན་པའི་སེམས་མི་སྐྱེ་ཞིང་ཞི་བར་བྱེད་པའོ། །ཡུལ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་མཐོང་བས་གཟུགས་
 སོགས་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པ་མིག་ཤེས་སོགས་མི་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་ནི་མདོ་དང་འགལ་ལོ། །དྲུག་པ་
 ནི། སྟོག་དབང་འགགས་ན་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་འགག་པ་དང་། འཛིག་ལྟར་ལྟ་བུ་རེ་གཉིས་འདུས་པའི་
 འཛིག་ཏེན་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་དཔེས་ཡུལ་དུ་པར་བྱིན་ཀྱང་བསྐྱུས་པར་ཤེས་ནས་དེ་ལ་
 སློབ་པའོ། །བྱིན་དྲུག་རེ་རེར་ཐམས་ཅད་འདུས་པར་འཆད་པ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །བདུན་པ་ནི། ཡུལ་ལ་
 བསྐྱབས་པས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོལ་བའོ། །བརྒྱད་པ་ནི། གཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་
 བ་དང་བྱལ་བས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཐག་ཉེ་བར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 དེ་རེའི་མཐར་ལོ།

(བརྟན་པའི་ཅེ་སྟོན།)

གསུམ་པ་(བཟོད་པ་)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
(མཚམས་སྐྱར་)ནི། རྣམ་འཕེལ་གྱི་འོག་ཏུ་དེས་བརྟན་གསུངས་ཏེ། སྤར་གྱི་དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་རྣམ་
པར་འཕེལ་བའི་ཅེ་མོས་རྣམ་པར་རམ་བྱུང་བར་དུ་སྤེལ་བའི་རྟོགས་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་བ་མཐར་
ཕྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་དེས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་པས་སོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། རྣམ་འཕེལ་གསུངས་
པ་དང་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་སྤྱིན་པ་ནས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་སྟོད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ན་སངས་རྒྱས་པ་ན་ལྟ་ཅི་སྟོས་སྟུང་དུ་བསམས་ནས་མེ་ཏོག་གཏོར་ཏེ་
དགོ་ཅ་བསྟོས་པས་བསྟན་ཏོ།

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། རང་དོན་རྟོགས་པ་བརྟན་པ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་བརྟོད་དོ། །གང་ན། ཀུན་
མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་སྒྲན་མེད་པ་སྟེ། དགོ་བའི་
ཅ་བ་འདིས་གང་ཟག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པ་གང་སྒྲ་མེད་རྟོགས་བྱང་དུ་དམིགས་པ་དེ་དག་
གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་གྱུར་ཅིག །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རང་བྱུང་
གི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྐྱར་ནས་གསུངས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོས་མཁྱེན་གསུམ་བསྟན་ལ་སྟག་མ་
གསུམ་གྱིས་དེ་བཤད་དོ། །གཞན་དོན་སྦྱང་རྗེ་བརྟན་པ་སོགས་སོ། །གང་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྟུབ་
པ་བསམ་སྟོར་གྱིས་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བ་སྟེ། ཅི་བདག་བཀལ་ནས་སེམས་ཅན་མ་བཀལ་བ་སྟོལ་
བར་འགྱུར་རམ་ཞེས་ཆོག་དེ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ནས་གོལ་བ་དབུགས་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་ན་ལས་
བསྒྲ་བ་ལ་ཡང་གསུངས་སོ།

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། ཅ་བའི་རིམ་པ་ལྟར་དུ་འབྲེལ་བ་བཏོན་ན་འབྲེལ་བས་དེ་ལྟར་བཤད་
དོ། །རྣམ་མཁྱེན་ལ་སོགས་པ་སྐབས་གསུམ་དུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་
གྱི་ཆོས་སེམས་བསྟེད་པ་དང་། སོགས་པས་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་མཐོང་ལམ་གྱི་བར་སུམ་ཅུ་

གོང་དུ་སྟོས་པ་ནམས་ཅི་རིགས་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟོས་པ་སྒྲན་མེད་པ་དང་། དེ་
 ལྟར་རམ་དེ་ལྟ་བུའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བའི་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྟོགས་
 བའམ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ན་ཞི་བར་ལྟར་བ་སྤང་བའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་
 ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོས་ཉེ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་མཆན་ཉིད་ནི་རིམ་པ་ལྟར་རང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་
 དེས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་སྤྱར་དགོས་པ་ཡང་ཉི་སྤང་ལས། རང་དོན་རྟོགས་པ་བརྟན་པ་
 བཤད་ཟིན་པའི་ལོག་ཏུ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པར་
 ལྟར་བ་སྤང་བའི་བྱིར་སྤྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མངོན་དུ་བྱོགས་པའི་བསམ་བས་སེམས་ཅན་མ་བསྐྱལ་བ་
 བསྐྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱན་སྤང་དུ་ཡང་མདོའི་བཤད་པའི་
 སྐབས་སུ་འཆད་ཚུལ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་དོ། །དེར་མདོའི་བཤད་པ་རྫོགས་པའི་སྐབས་སུ་ཐབས་ལ་མཁས་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ནམ་པར་མི་རྟོག་ཅེས་སོགས་འདི་བཞིན་དུ་འབྱུང་ཡང་ཅུ་བའི་རིམ་པ་བཞིན་
 བཤད་ན་དེ་ལྟར་གྱི་སྤྱ་འབྲེལ་ཉེ། དེ་ལྟར་གྱི་དོན་ནི་སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུའི་ཞེས་པ་དང་གཅིག་
 ཡིན་པས་སོ། །དེ་ན་གང་དག་སྤང་བ་སོད་ནམས་ཀྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཞེས་འཆད་པ་ལྟར་ན་
 གཞུང་གི་གོང་ལོག་འབྲེལ་དཀའོ། །ཤེར་སྟོན་དུ་སྤང་བཤད་པ་ལྟར་འབྱུང་སྟེ་འོན་ཀྱང་དེར་ཐབས་
 མཁས་ཀྱི་སྟོབས་རྟོགས་པ་བརྟན་པ་ལ་སྤྱར་རོ། །

(སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་ཅེ་སྟོན།)

བཞི་པ་(ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་མོ་)ལ་(མཆོམས་སྐྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་
པོ་(མཆོམས་སྐྱར་)ནི། དེས་བརྟན་གྱི་འོག་ཏུ་སེམས་ཀྱན་གནས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་དེས་པར་བརྟན་
པར་བྱེད་པའི་ཅེ་མོ་དེས་པར་བརྟན་པར་གྱུར་པའམ་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་སེམས་ཀྱན་གནས་ཡིན་
པས་སོ། །དེ་ལྟར་བཞི་པོ་འདི་ནི་དང་པོར་ཐོབ། བར་དུ་འཕེལ་ཞིང་རང་དབང་དུ་གྱུར། ཐ་མར་
དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་གནས་པའོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། བརྟན་པ་བྱི་མ་ལས་འཕྲོས་ནས་བརྒྱ་
བྱེན་གྱིས་བྱང་སེམས་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡི་རང་བའི་བསོད་ནམས་ཅི་ཅམ་འཕེལ་བ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་ཁུས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། ཡོངས་སུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན། སེམས་ཀྱན་གནས་གྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཏོ། །གང་ལས་ན། མདོ་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། བསོད་ནམས་མང་པོར་བསྟན་པའི་ཐབས་ཉིད་
གྱིས་བསྟན་ཏོ། །མང་བར་དེ་ལྟར་བསྟན་ན། མྱིང་བཞི་པའི་འཛིན་ཉིད་དང་སྟོང་དང་པོ་སྟོང་གཉིས་པ་
སྟོང་གསུམ་པ་བཞི་སྤང་ལ་གཞལ་བ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིན་ཉིད་གྱི་ཚུའི་ཕྱང་པོ་སྤྱིའི་ཅེ་མོ་
བརྒྱར་གཤེགས་པའི་ཆ་གཅིག་གིས་ཚུ་ཐེགས་སྤངས་པ་དཔེར་མཛད་ནས་དེའི་ཆད་གཟུང་ཁུས་གྱི་
བྱང་སེམས་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡི་རང་བའི་དགེ་ཅ་ལ་དེ་ལྟ་མིན་པར་རོ། །ཆོག་གང་གིས་ན། མི་
ལྟོག་བྱང་ཚུབ་མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་ཁུགས་པ་ཡི། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་བསམ་ཡི་རང་
བ། །སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྤང་ལ་གཞལ་བས་ཆད་བཟུང་རུང་། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་དགེ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་
མིན།¹²⁶⁷ །ཞེས་བས་སོ། །

¹²⁶⁷ བཀའ་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༣༥ ཞོག ༣༥ ཟེང་། ༥

འོན་ཡི་རང་ཅམ་ལ་བསོད་ནམས་དེ་ཅམ་མང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། རྗེས་སུ་ཡི་
 རང་བའི་བསོད་ནམས་ལས་དཔག་ས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱང་བསོད་ནམས་མང་བར་རྟོགས་ཀྱས་པས་
 ཉེས་པ་མེད་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ནི་ཡི་རང་གི་དགེ་ཅད་མདོ་ནས་ཡི་རང་ནས་སྒྲུ་མེད་
 རྟོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བར་བགྱི་སྟེ། རི་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་སུ་མ་
 མཆིས་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་བགྱི་འོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བསྟོ་བ་ནི་
 དེའི་རྣམ་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ནི་དོ་བོའོ་ཞེས་སྟོང་མཆོག་
 གོ། །རྒྱན་སྒྲུང་ལས། རོན་གཞན་གྱི་ཐབས་ཀྱིས་བསོད་ནམས་ཆད་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ་¹²⁶⁸ ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། ཡི་
 རང་དང་བསོད་ནམས་གཉིས་རྗེས་ཐ་དད་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོན་ས་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་པས་ཡི་
 རང་ཉིད་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་འཐད་དོ། །ཐེག་པ་ལ་དང་པོར་ཞུགས་པ། སྟོད་པ་ལ་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་
 པ། སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་སེམས་བཞི་ཞེས་པ་ནི་རྣམ་རྟོག་བཞིའི་གཉིན་པོ་མཐོང་སྟོམ་གྱི་
 རྟོགས་པ་བཞི་དང་། སྟོར་ཅེ་བཞི་དང་། མོས་སྟོད། མ་དག་ས་བདུན། དག་པ་ས་གསུམ། ས་བཅུ་པ་
 ལ་གནས་པ་སྟེ་བཞི་ལ་འདོད་པའི་ལུགས་གསུམ་བཤད་པའི་དང་པོ་ནི་འཕགས་པའི་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་
 རང་ལུགས་སུ་མཛོན་པས་དེ་ཉིད་འཐད་པར་སེམས་སོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། སེམས་གཉིས་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན།
 མདོ་ལས་བརྗོད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནིའོ། །རི་ལྟར་བརྗོད་ན། ཡི་རང་གི་བསོད་ནམས་
 མང་བར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་སོ། །གང་ལས་མང་བར་བརྗོད་ན། སྟོང་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་
 གསུམ་པའི་འཛིན་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤང་ལ་གཞལ་བ་དང་ཚུ་ཐེགས་སྐྱའི་ཅེ་
 མོས་སྒྲངས་པ་སོ་སོར་དཔེར་མཛད་ནས་དེའི་ཆད་གཟུང་ཀྱས་ཀྱི། བྱང་སེམས་བཞི་ཡིས་པར་ཕྱིན་
 དུག་ལ་སྟོད་པ་དང་སོགས་པས་སེམས་བསྟེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་ཅད་ཐམས་ཅད་ལ་

¹²⁶⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༡༡ ཞོག ༡༥༩༡ ཟླ་ ༣

ཉིང་ངེ་འཇིན་ཉེ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཡི་རང་བའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་ཚད་གཟུང་བར་མི་
 ལུས་སོ་ཞེས་དཔེ་དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་ཤིང་གངས་ཚད་ལས་འདས་པའི་བསོད་
 ནམས་མང་བར་བསྟན་པའི་སྟོན་སོ། །སྟོང་གསུམ་གྱི་ཚུ་ནམས་ཇི་ལྟར་ན་གཞལ་བར་ལུས་ཤེ་ན།
 ལུགས་ལས་ཚད་སྲིད་པའི་དངོས་པོ་ནི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་སྤང་ཚད་ཀྱིས་
 གཞལ་བར་ལུས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །འདིར་གཞུང་དུ་ལུགས་ལས་ཞེས་པ་མེད་པ་མ་
 དག་སྟེ། ཉོགས་དཀར་འབྱུང་བས་སོ། །སོ་སོར་དཔེར་མཛད་པའི་དོན་ནི་ཡང་ན་སྤྲིང་བཞི་བ་ལ་
 སོགས་པ་སྤང་ལ་གཞལ་བ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་མདོ་ལས་དཔེར་མཛད་པ་ལ་བྱའོ། །གཉིས་པ་(དོན་བསྟུ་
 བྱ་)ནི། ཉོགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཉེ། ཉི་ལྔ་དུ་མཛད་པ་བཀོད་པའོ།

(ཅེ་སྒྲོར་སྒོམ་ཚུལ།)

གཉིས་པ་(མཐོང་ལམ་)ལ་གཉིས། མཆམས་སྒྱར་བ་དང་། རོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 (མཆམས་སྒྱར་བ་)ནི། སྐྱེ་རིམ་དང་སྒྱར་ན་ངེས་ཆའི་ཅེ་མོའི་འོག་ཏུ་མཐོང་ཅེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ་དེས་ན་དེ་
 འཆད་དོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། བསྟན་བཅོས་ལྟར་སྒྲོར་ཅེ་བཤད་ཟིན་པ་དང་ཉོག་པ་དང་པོ་མདོར་བསྟན་
 ཏེ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ (རོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་(སྤང་
 བྱ་)ལ་གཉིས། མཆམས་སྒྱར་བ་དང་། རོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མཆམས་སྒྱར་བ་)ནི། མཐོང་ཅེ་དེ་
 ལ་དེའི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་ལྷགས་བསྟན་གྱི་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས་དེ་འཆད་དོ།

(མཐོང་སྤང་གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ།)

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། གཉིན་པོ་མཚན་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་)ལ་གཉིས། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
(གཟུང་རྟོག་)ལ་(མཚམས་སྦྱར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་)ནི།
བཞི་ཡོད་པ་ལས་རེ་ཞིག་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི།
བྱང་སེམས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་དང་ནི་དེས་ལྷོག་པའི་ཡུལ་ཐེག་དམན་གྱི་
ལམ་འབྲས་ལ་སྒྲུང་དོར་དུ་འཛིན་པ་ནི་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་སོ། །དེ་གཉིས་སོ་སོར་རེ་རེ་ལ་
དགྲའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་ལ་དེ་དག་ནི་རང་ཡུལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་མིན་པར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
པས་རྟོག་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་རྣམས་དང་སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དེ་དག་གི་དགོ་
བའི་ཅ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟེན་བར་བྱ་སྟེ། རི་ལྷར་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
སུ་མི་འགྱུར་བ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྷར་ཡོངས་སུ་བསྟེན་བར་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡུལ་འབའ་ཞིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་བསམ་གཏན་ནས་སྦྱིན་པའི་
པར་ཕྱིན་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲས་པ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ལྟ་རིེ་བྱ། ཡུལ་ནི་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ་ཞེས་སོགས་ཏེ་གཉིན་པོའི་སྟོན་ས་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་བཞི། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་། མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ། དབྱེ་བ། འབྲུལ་
པར་སྦྱབ་པའོ། །དང་པོ་(རྟོག་པའི་ངོ་བོ་)ལ་གཉིས་ལས། དམིགས་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་
མཚན་མར་མི་དམིགས་པ་དང་། དེའི་ལྷོག་ཡུལ་མཚན་མར་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རིམ་པ་ལྷར་ངོ་བོ་
ཉིད་སོགས་དང་། མིད་ཞིར་ལྷར་བ་སོགས་དག་ལའོ། །རྣམ་པ་ནི། བྱང་སེམས་དང་སོགས་པས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལེན་པར་འདོད་པའི་སྟོན་ས་སྒྲུང་བའི་གཟུང་བའོ་ཞེས་ཞེན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་
དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་འདོར་བར་འདོད་པའི་སྟོན་ས་དོར་བའི་གཟུང་བའོ་ཞེས་ཞེན་པ་ནི།
རིམ་པ་ལྷར་འཇུག་པ་དང་ལྷོག་པའི་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་(མི་མ་སྟན་

ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་)ནི། དེ་གཉིས་ནི་མཐོང་ཅེའི་མི་མ་སྤྱན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བྱ་ཡིན་
 བས་སོ། །དབེར་ན་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲ་བར་རོ། །གསུམ་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། རྟོག་པ་དེ་
 གཉིས་སོ་སོར་རེ་རེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་དགུ་ཡོད་པའི་དབྱེ་བས་སོ། །བཞི་པ་(འབྲུལ་བར་
སྤྱབ་པ་)ནི། དགུ་གཉིས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ནི་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འཇིན་པའི་རང་གི་ངོ་
 བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟ་དུ་ར་ཐོས་པའི་རྒྱས་ནམ་
 མཁའ་ལ་གསེར་གྱི་ཁབ་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་ཞེན་ཡུལ་གྱི་དངོས་བོ་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་
 ལྟེ་ཞེན་པ་ལྟར་ཡུལ་མི་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །

(མཐོང་སྤང་འཛིན་རྟོགས་མདོར་བསྟན་པ།)

གཉིས་པ་(འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་)ལ་(མཚམས་སྤྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་
ལས། དང་(མཚམས་སྤྱར་)པོ་ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ།།

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་
གསུམ་ལས། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་སེམས་ཅན་དོན་སྤྱིར་དུ་རྩལ་
སྤྱོད་པ་དང་སེམས་ཅན་སྒྲོས་བཏགས་པར་ཡོད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྩལ་འཛིན་དང་། བཏགས་
འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དག་ཏུ་དབྱེར་ཡོད་པར་འདོད་དེ། སོ་སོ་སྤྱི་བོ་དང་འཕགས་པའི་དབྱེ་བས་ཉེ་དེའི་
འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་ནི། རྟོག་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་སོ་སོར་རེ་རེ་ལ་དགྲའི་
བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་དོ། །འབྲུལ་པར་བསྐྱབ་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་ལ་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་དེ་
དག་རང་གིས་ངེ་ལྟར་ཞེན་པ་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ངོ་བོས་སྤྱོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྟོག་པ་
དེ་དག་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་གང་གི་འཛིན་པར་འདོད་དེ་འཛིན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་གཤམ་
ཉེའམ་གང་གི་ཕྱིར་ན་རྟོག་པ་དེས་གཟུང་བའི་དོན་རྣམས་བཟུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མེད་པས་སོ། །རྒྱ་
མཚན་འདི་དག་རྟོག་པ་སྤྲུལ་གཉིས་དང་ངེ་བཞིན་ཡུལ་མིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅེས་པ་འདིར་ཡང་སྤྱོད་
བ་འཐད་དོ། རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ནི། གྱེ་མ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར། བྱང་ཆེན་གང་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་
ནི་སྤྱིར་པོ་ལ་སྤྱོད་པའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་སྒྲས་པ་དང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་
རིའི་བྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་སོ། །གྱེ་མ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གང་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་
སྤྱིར་པོ་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ཡུམ་ནི་སྤྱིར་པོ་མེད་
པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱིས་བྱ་རྩལ་སྤྱོད་པས་བརྟེན་པའི་རྣམ་རྟོག་བཀག་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་
འདི་ལ་ནི་གང་ཡང་གནས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ་དེ་ལ་གནས་ཤིང་སྤྲོ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མཛོན་པར་
རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་སྤྱི་ཡང་མེད་ན། དེ་ལ་གནས་ཤིང་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་

སྒོས་ཏེ་དེ་ནི་གནས་མེད་དོ་ཞེས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་བཀག་པས་གསུངས་ཏེ་གཉིན་
པོའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་([ཚྭ་བ་སྤང་བ](#))ལ་གསུམ། [ཚྭ་བ།](#) ལན། ལན་ལ་ཚྭ་སྤང་དོ། [དང་པོ་\(ཚྭ་
བ་\)](#)ལ་གཉིས་ལས། རྩས་རྟོག་གི་ཡོངས་¹²⁶⁹ལ་ཚྭ་བ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ་སོ་སྤྱེ་བོས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་པོའི་རྣམ་པར་བཞག་པས་མ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །བཏགས་རྟོག་གི་ཡོངས་
¹²⁷⁰ལ་ཚྭ་བ་ནི། འཕགས་པ་ལ་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དག་སྤོང་དག་མཚན་མོ་འདས་ནས་
ནང་བར་གྱི་དུས་སྤངས་སྟོག་ཆགས་ཅེ་སྤྱང་སྤྱད་འབྲེན་པའི་སྤྱོད་པ་སོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
ང་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གོ་ཡན་ལག་མ་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་
གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་མ་
ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཞེས་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་སོ་སྤྱེའི་འཛིན་པ་ལ་རྩས་རྟོག་གིས་མ་ཁྱབ་
སྟེ། དེ་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རྩས་མེད་པར་
རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་པས་སོ་ཞེས་པ་དང་། འཕགས་པའི་འཛིན་པ་ལ་བཏགས་འཛིན་གྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ།
དེ་ལ་ཡང་ང་ཞེས་འབྱུང་བས་ངར་འཛིན་ཡོད་པས་སོ་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་([ལན](#))ནི། དེ་དག་གི་དེ་ནི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྟོང་པོ་མེད་དོ་ཞེས་དང་། དེའི་ཆོག་ནི་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་
གྱི་དོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་སྟོང་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི་རིམ་པ་ལྟར་སོ་སྤྱེས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་ཤེས་པ་ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གྱིས་བདག་བཏགས་པ་ཅུ་དུ་རྟོགས་པ་
ཡིན་ལ། བཏགས་འཛིན་འཕགས་པ་ལ་བཤད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་གྱིས་བདག་བཏགས་པ་

¹²⁶⁹ ཞོལ། ཤོག ༡༥༩ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༩༩ བ ༡ རྩས་རྟོག་གི་ཡོངས་

¹²⁷⁰ ཞོལ། ཤོག ༡༥༩ བ ༩ གཙང་། ཤོག ༡༩༩ བ ༡ བཏགས་རྟོག་གི་ཡོངས་

ཅམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འདོད་པས་ཚད་པ་དེ་ནི་སྤྱིང་པོ་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་། འཕགས་པས་ང་དེའི་ཆེ་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆིག་ནི་གཞན་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་སུ་བསྟན་པ་ཐ་སྟོད་པ་ཡིན་གྱི། ངར་
 འཛིན་པ་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་ནས་ནི་མིན་པས་ཚད་པ་དེ་ནི་སྤྱིང་པོ་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། ཉི་སྤང་གི་ཚད་
 ལན་འདི་དག་རྒྱན་སྤང་དུ་ཡང་འབྱུང་ངོ་། ཁོ་ན་འཕགས་པས་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་སྤྱེས་བྱ་བཏགས་
 འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་འདིར་ཡང་མཐོང་སྤང་ལ་རྟོག་པ་དེ་བཤད་པ་མི་འཐད་ཅིང་སྒྲོམ་སྤང་ལ་རྩས་
 འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མི་འདོད་པར་འབྱུང་ཏེ། འཛིན་རྟོག་དང་པོ་སོ་སྤྱེ་དང་གཉིས་པ་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ལ་
 ཡོད་པས་ཤེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་རྩས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་ལ་ཡིན་གྱི་
 རྟོག་པ་གཉིས་ནི་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ལན་
 འདེབས་སོ། གེ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། ཚད་པའི་སྐབས་སུ་རྟོག་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་རྣམ་གཞག་
 མ་ཁྲབ་བོ་ཞེས་རྟོག་པ་གཉིས་ལ་བཅུད་ཅིང་། ཅ་བར་ཡང་རྣམ་རྟོག་གཉིས་སྤྱེ་འཕགས་གཉིས་ལ་སྤྱེས་
 བེན་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་ཚད་པ་འདི་བྱང་བ་དང་རྟོག་པ་ལ་མི་བྱེད་ན་སྐབས་སུ་ཡང་བབ་པར་མི་
 འབྱུང་བས་སོ། གཞན་ཡང་འཕགས་པས། སྒྲོམ་སྤང་ལ་རྩས་འཛིན་བཤད་པ་མེད་པས་སོ། གེས་ན་
 བཏགས་འཛིན་ལ་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གཉིས་སུ་མཛད་པས་སོ་སྤྱེ་དང་། མཐོང་སྤང་ལ་རྟོག་པ་
 བྱི་མ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཅ་བར་འཕགས་པ་ལ་གསུངས་
 པའི་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་ལ་དགོངས་སོ། སྒྲོམ་སྤང་ལ་ནི་རྩས་འཛིན་གྱི་ཐ་སྟོད་མ་
 མཛད་པས་སོ། །ལྷན་པས་ནི་འདི་གཉིས་ཡོད་ས་ངས་པ་ཅན་དུ་བཤད་དེ། རི་སྐད་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་སེམས་ཅན་རྩས་སུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་སོ་སོ་སྤྱེ་བོ་དག་གི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་མ་
 སྤངས་པའི་བྱིར་དང་། འཕགས་པ་དག་གི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དང་།
 མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་ངོ། ཞེས་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་
 པ་སེམས་ཅན་བཏགས་པར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་འཕགས་པ་དག་གི་སྟེ་དེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་དག་གིས་མ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དང་། སོ་སོ་སྤྱེ་བོ་དག་ལ་དང་པོ་ཉིད་ཡོད་པའི་བྱིར་
 ངོ། ཞེས་སོ། འདིས་ཀྱང་སྒྲོར་ལམ་པ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ལ་རྟོག་པ་བྱི་མ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་སྤང་
 དགོས་ཏེ། རྟོག་པ་གཉིས་པ་ཉན་རང་ཉིད་དང་སྤྱེ་མ་ཁོ་ན་སོ་སྤྱེ་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པས་སོ། །

གསུམ་པ་(ལན་ལ་ཅོད་སྤང་)ནི། གལ་ཏེ་འདིར་འཛིན་རྟོགས་སེམས་ཅན་དུ་རྟོག་པར་བཤད་པ་
 འདི་གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་
 སེམས་རྒྱད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཆོས་ཅམ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་
 སྤྱིབ་པར་འགྱུར་ལ་དེ་འདོད་ན་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་འདི་དག་སྤོང་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདི་
 དག་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤང་བྱར་མི་འགྱུར་བ་དང་། འདི་གཉིས་སྤོང་ན་གཟུང་
 རྟོག་གཉིས་ཀྱང་སྤོང་བྱས་པས། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་ག་ཉན་རང་གིས་སྤོང་བར་ཉ་ཅང་ཐལ་
 ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞུང་ལས་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་པར་བཤད་པ་དང་། ཉི་སྤང་གི་
 ཅོད་ལན་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད་མེད་ཀྱིས་རྫས་འཛིན་ཡོད་མེད་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་ཅེ་ན། སྤྱིར་འཛིན་
 རྟོག་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཅམ་ལ་འཛིན་པ་པོར་ཞེན་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་གཉིས་ཀའང་བྱང་སེམས་
 ཀྱིས་སྤང་དགོས་པའི་བྱིར་གཉིས་ཀའི་རྣམ་གཞག་ཁས་སྤང་སྟེ། མདོར་བསྟན་ཏུ་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་པ་ཅ་
 བར་བཤད་ཅིང་རྒྱས་བཤད་དུ་ཉི་སྤང་ལས་བཤད་པ་རྣམས་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་རྟོག་པར་སྤང་བས་
 སོ། །དེས་ན་སྤྱི་འཕགས་གཉིས་ཀས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཀྱང་མདོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་ཡོད་
 པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལ་རྫས་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་པར་འཛོག་པ་ལྟར་ཆོས་བདག་མེད་པར་མདོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱི་འཕགས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལ་ཆོས་ཅམ་ལ་རྫས་དང་
 བཏགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་འཛིན་པའི་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་
 ལྟར་སྤྱི་འཕགས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལ་རྫས་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་པ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་ཏེ།
 གཞན་དུ་ན་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཉོན་ཡིད་མཆོན་ཉིད་པ་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ངར་འཛིན་མཆོན་
 ཉིད་པ་ལ་རྫས་འཛིན་གྱིས་བྱབ་པས་སོ། །རིགས་པ་འདིས་ཆོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འཛིན་པ་
 གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ས་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་བཞི། རྟོག་པའི་རོ་བོ། སྤང་བྱར་བསྟན་པ། དབྱེ་བ། འཁྲལ་པར་སྤྱབ་
 པའོ། །དང་པོ་(རྟོག་པའི་རོ་བོ་)ནི། སོ་སོ་སྤྱི་བོ་ལ་ནི་སྤྱིས་བྱ་དང་དེར་གདགས་པའི་གཞི་རྫས་སུ་ཡོད་
 པའི་རྟོན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་གྱི་འཛིན་པ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ནི་སྤྱིས་བྱ་དང་དེར་གདགས་པའི་

གཞི་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་དག་ཡོད་པས་འཛིན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་རྗེས་
 འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་(སྤང་བྱར་བསྟན་པ་)ནི། འདིར་དཔེ་མེད་གྲང་སྤར་
 གྱི་དཔེ་དེ་འདིར་སྤངས་ནས་སྤར་ལྟར་བྱའོ། །གསུམ་པ་(དབྱེ་བ་)ལ་ཡང་སྤར་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་
 (འབྲུལ་པར་སྤྱབ་པ་)ནི། འཛིན་རྟོག་དགྲ་ཚན་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ནི། རང་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་
 པར་སྤང་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་
 དེ་དག་ནི་ཡུལ་བདེན་པ་འཛིན་པའི་ངོ་བོས་དབེན་པ་རྩུན་པ་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །རྟོགས་
 བྱ་བ་སྟེ། ཡུལ་བདེན་པ་གང་གི་ཡང་འཛིན་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩུ་མཚན་གང་གི་ཆེ་སྟེ་གང་
 གི་ཕྱིར་ན། རྟོག་པ་དེ་དག་གི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་གཟུང་བའི་དོན་དེ་དག་ནི་ལྟར་གཟུང་བ་དེ་
 བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །

(མཐོང་སྤང་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་)ལ་གཉིས། གཟུང་རྟོག་འཛིན་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
(གཟུང་རྟོག་)ལ་གཉིས། འཇུག་པ་དང་། རྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(འཇུག་
པ་)ལ་(མཚམས་སྦྱར་དང་ཅ་བ་དང་འགེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་)ནི། གཟུང་རྟོག་
དང་པོ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། མཐའི་ལ་ཞེས་པ་སྤྲ་མ་རེ་རེའི་མཐར་སྦྱར་བ་ནི་ཡུལ་དགུ་
དང་། འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོན་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཅེས་པ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ནི་རྣམ་པ་དགུར་
འདོད་ཅེས་པ་གངས་སོ། །ཡུལ་དགུ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རོ། །ཁྱད་
པར་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ། ལམ། འབྲས་བུའོ། །ལམ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ། ཡུལ། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་སེལ་བའི་རྒྱས་པའོ། །འབྲས་བུ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་དང་། གཞན་དོན་ནོ། །གཞན་དོན་ལ་
གསུམ་སྟེ། བྱད་པ་པོའི་རྒྱས་པ་དང་། བྱ་བའི་ལས་དང་། བྱ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེ་དགུ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་
སོགས་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་མདོར་གཉིན་སོ་མི་རྟོག་པ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་རྟོག་པའི་
འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་བཀོད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་ནི།
ཡུམ་ནི་ཕྱིན་ཏུ་དབེན་པའོ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ནི་ཕྱིན་ཏུ་དབེན་པའོ། །ཞེས་སོ། །ལ་རྟོག་པ་ཞེས་
འོག་མ་རྣམས་སུ་ཡང་ངོ་། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ནི། རྣམ་མཁའ་རང་ཉིད་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེ་རིང་དུ་མི་སེམས་པ་ལྟར་རྣམ་
མཁྱེན་དང་ས་གཉིས་ལ་ཉེ་རིང་དུ་མི་སེམས་སོ་ཞེས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་ནི་མི་རྟོག་པ་གཉིན་སོ་དང་རྟོག་
ཡུལ་རིགས་གཉིས་ཀའི་དབེའོ། །འོག་ཏུ་ཡང་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་དབེར་བལྟའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་
ལམ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་ནི་སྦྱ་མའི་སྦྱེས་བྱས་སྦྱ་མ་མཁན་དང་ལྟ་མོ་བ་ལ་ཉེ་རིང་དུ་མི་སེམས་
པའི་དབེ་སྤར་ལྟར་རོ། །ཡིན་ལུགས་ཤེས་པ་སོགས་ནི། གཟུགས་བརྟན་ནི་དམིགས་པ་གང་གིས་རང་
འབྱུང་བ་དང་དེ་མིན་པ་གཉིས་ལ་ཉེ་རིང་དུ་མི་སེམས་པའི་དབེ་དང་དོན་སྤར་བཞིན་ནོ། །སྤང་གཉིན་
ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་སོགས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྤྱག་མི་སྤྱག་གི་སྒྲོ་མེད་པ་ལྟར་

ཡུལ་ལ་ཡང་དེ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །ཡུལ་ལམ་ཐོབ་བྱ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་རང་སོགས་ནི། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་སྤངས་པར་གསུངས་
སོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱལ་པས་རྫོགས་བྱང་དང་རྣམ་མཁྱེན་
གཉིས་ལ་ཉི་རིང་དུ་མི་འཛིན་པ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །དོན་བྱེད་པ་དེའི་བྱ་བའི་
ལས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱལ་པ་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་དོན་སྦྱབ་པ་ལྟར་ཡུལ་ཡང་དེ་ལྟར་བྱེད་པར་
གསུངས་སོ། །དབེ་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་དེས་བྱ་བའི་ལས་གཉིས་ཀྱི་དོན་མཆོན་
པས་ཡིན་ནོ། །དོན་སྦྱབ་པའི་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་བྱང་འདས་ནི། འབྲུལ་འཁོར་མཁན་གྱིས་བྱས་པའི་བྱུང་
མེད་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་དེ་རང་གང་གི་སྤང་དུ་བྱས་པ་ལ་མི་རྟོག་པ་ལྟར་ཡུལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་
སོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་། གཉེན་པོ་འོ། །དང་པོ་(རྟོག་པའི་ངོ་
བོ་)ནི། གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོན་ཅན་ནི་རྣམ་པ་དགུ་ལྟེ། ཡུལ་
དགུ་ཡོད་པས་སོ། །ཡུལ་དགུ་གང་ན། དོན་དམ་པར་རྒྱ་ཕྱིན་དུག་གིས་དབེན་པས་འབྲས་བུ་སྤྲུལ་མེད་
བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་དབེན་པ་མ་རྟོགས་པའི་དོན་རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་དེ་འཐོབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་།
ས་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིས་སུ་ངེས་པ་དང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་བདེན་པ་སྤྱུ་མ་ལྟར་བྱང་རྟོགས་པས་མཐོང་ལམ་སོགས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་
དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤང་བརྟན་ནས་གཟུགས་བརྟན་ཅུ་ཟད་པར་རྟོགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་
པའི་དམིགས་པ་མ་འབྲུལ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྟོན་པ་དེ་སྤང་བ་དང་། སྟོན་
མཐོང་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའམ་བཏང་བའི་སྟོན་པ་དོར་བར་བྱ་བ་སྟེ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་དང་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་སྦྱེད་པ་དང་སེལ་བ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་བཅས་ཤེས་པ་ལ་སྦྱིབ་པའི་དེ་མ་ཐམས་
ཅད་དང་བལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ཡུལ་ངེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱ་དམན་ཞིང་འབྲས་བུ་གྲུ་ལོ་མ་པ་
མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ས་ཐག་སྤིང་བར་བྱེད་པ་དང་། གདུལ་བུའི་བསམ་པ་ངེ་ལྟར་
དང་མཐུན་པར་སྤྱལ་ནས་དོན་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ལས་དང་། ཡང་དག་པའི་ཐབས་

ཤེས་རབ་དང་སྤྲོད་མེད་བསྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་སྤྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སྤང་འདས་
ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེ། ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྐྱར་བས་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ལ་
རྟོག་པའི་ཚུལ་ནི་དངོས་པོར་དམིགས་པ་དང་གཞན་དོན་མི་སྐྱབ་པའི་སྟོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་དེར་
མཐོང་ནས་འདི་ནི་བདག་གི་སྤང་བྱའི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་བདེན་པར་ཞེན་
པའོ།།

གཉིས་པ་(གཉིན་པོ་)ནི། རྟོག་པ་དེ་དག་མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོར་བ་སྟེ། ཐོབ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་
རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱར་སངས་རྒྱས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་དཀར་མཐོང་ལམ་གྱི་
བསམ་གཏན་གྱི་བྱུང་པར་ལ་སྒྲོར་བར་བཤད་ལ། ཚིགས་གསལ་དུ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་རགས་པས་
ཤེས་སྟེ་ལ། འཛིན་རྟོག་གཉིས་དེ་ལས་བསྐྱོད་པས་རིམ་བུར་ལམ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཉེར་བསྐྱོད་པས་
དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་གི་སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་གཅིག་ནས་བྱེ་སྟེ་དང་བསྐྱོམས་ཉེ་སྤྲོད་ལ། དེ་
གཉིས་ཀྱང་མོས་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཟུང་
འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་པོ་གཉིས་སྒྲོར་བ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་མཇུག་གི་སྤང་བྱར་བཤད་པ་དང་འགལ་
ལོ། །དེ་ལྟར་གཉིན་པོའི་བྱུང་པར་བསྐྱོད་པ་ཡང་སྟོམ་སྤང་ལ་སྒྲོར་བའི་ནམ་པའི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་
དང་། འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བཞེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ལ་དབགས་ནས་སྐྱར་བའོ། །སྒྲོར་
བ་དང་མཇུག་ནི་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་ཐོབ་ལ་མ་རྟོགས་པ་དང་རྟོགས་པའི་སྐབས་ལ་བཤད་པ་ལྟར་
འཐད་དེ། རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་རགས་ཤིང་ཕྱི་མ་གཉིས་སྤང་བས་རགས་པ་སྟོན་ལ་དང་། སྤང་
བས་མཇུག་དུ་སྤྲོད་བས་སོ།།

(མཐོང་སྤང་ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྐྱར་)ནི། གཟུང་བའི་སོགས་ཏེ་སྤར་ལྟར་དོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷོག་པའི་ཕྱོགས་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡི་དམ་རྒྱད་ལས་འབྱུང་བའི་རྟོན་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་དགྲའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་དེ། དུལ་དགྲུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ཡང་རྟོགས་པ། ཡོངས་འཛིན། ལམ། དབང་པོ། ཐབས་མཁས་དམན་པ་སྟེ་ལམ་དམན་པ་ལྟ་དང་། སྤངས་པ། རྟོགས་པ། གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ། བྱང་འདས་དམན་པ་ནི་འབྲས་བྱ་དམན་པ་བཞི་སྟེ་དགྲའི་མཐར་ལ་སྐྱར་བ་ནི་ཡུལ་ལོ།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་རྟོག་པ། སྤང་བྱེད་གཉིན་པོའོ། །དང་པོ་(སྤང་བྱ་རྟོག་པ་)ནི། གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྷོག་པའི་ཕྱོགས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བའི་རྟོན་ཅན་ལ་ནི་རྣམ་པ་དགྲུ་ཡོད་དེ། དུལ་དགྲུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་དག་གང་ན། རྟོགས་པ་དམན་པ་ནི། མཚན་མར་གཟུང་ཞིང་སྟོང་ཆེ་དམན་པས་འཁོར་འདས་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཉེ་ཆས་སྤིང་བཞིར་ལས་བྱེད་པ་དང་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བའི་དཔེས་རིམ་པ་ལྟར་སྟོང་ཆེ་དང་མ་བུལ་བའི་སྤྱན་སོགས་ལྟས་མཐའ་གཉིས་སུ་མི་ལྷུང་བ་དང་ཐོབ་བྱ་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པས་སྤིང་ཞིང་མི་ལྷུང་བར་བྱེད་པའི་བྱད་པར་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་བསྟན་ཏོ། །གང་རུང་གི་དོན་ནི་འཁོར་བ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་ཞིང་ཞི་བ་འབའ་ཞིག་ལ་གཞིལ་བས་གཉིས་ཀར་ལྷུང་བ་ལ་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པ་ནི། སྤིང་ཞིང་ལྷུང་བ་ལས་འཛིན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་ནང་གི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱིས་ཐབ་ཀྱིས་མ་བསྐྱངས་པ་དང་བསྐྱངས་པའི་བྱད་མེད་ལ་འཕྱོན་མ་བས་སྐྲགས་རྟེན་མི་རྟེན་གྱི་དཔེས་བྲུག་པ་དང་བུལ་མ་བུལ་གྱི་ལྟ་པོ་ཡང་བདུན་གྱིས་ཚུགས་མི་ཚུགས་སུ་གསུངས་སོ།

འདི་ལ་ནི་དཔེ་སྤྲུལ་མའི་དོན་གཟུང་སྟེ་ཡོངས་བཟུང་གི་བྱུང་པར་ལས་བརྒྱུག་པའོ། །བྱང་ཆུབ་
སྤྱི་བའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་མ་ཆང་བ་ནི། ཉོན་སྤྱི་བ་ཙམ་དང་ཤེས་སྤྱི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་གི་གཉེན་པོ་
བྱེད་ཀྱང་ཤེས་སྤྱི་བ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། གོ་མཚོན་ཆང་བ་དབྱས་མི་སྤྱབ་
ཅིང་འཛོམས་པའི་དཔེས་དྲུག་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ལྟ་ཡང་བདུད་ཀྱིས་མི་ཚུགས་པར་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་བ་
པ་ཆང་བའི་བྱུང་པར་ལས་བརྒྱུག་པའོ། །སྤྱི་བ་མཐའི་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འགོ་བ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དང་སོགས་པས་བྱང་སེམས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་གདམས་ངག་བསྟན་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་
བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། འཁོར་བསྐྱར་ལ་མཁར་གྱི་རྒྱལ་པོས་བསྟེན་བཀྱར་བའི་ཕྱིར་འོང་བའི་དཔེས་
དྲུག་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ལྟ་ཡང་རྣམ་མཐུན་དུ་འོང་བར་གསུངས་ཏེ། རྟོགས་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་
ལས་བརྒྱུག་པའོ། །འདི་ཉན་ཐོས་གཅིག་ཕུ་ལ་སྐྱར་རོ། །ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཚོག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོ་དང་སོགས་པས་སྤངས་རྟོགས་ཆེན་པོ་ལའམ་དེའི་ཆེད་དུ་ལམ་
ལ་མི་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། གཞུགས་ཆུ་སྤྱང་ལྷ་མོ་རྣམས་བྱངས་ཏེ་རྒྱ་མཚོར་འགོ་བའི་དཔེས་དྲུག་པའི་
མཐུས་ལྟ་ཡང་རྣམ་མཐུན་དུ་འདོད་པར་གསུངས་ཏེ། ཐེག་གཞན་དུ་མི་འགོ་བར་རྣམ་མཐུན་དུ་འགོ་བ་
ལས་བརྒྱུག་པའོ། །ལམ་གྱིས་སྤང་བུ་སྤོང་བའི་བྱེད་པ་ཉི་ཆེ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱི་བ་པ་དང་ཤེས་
སྤྱི་བ་ཀྱང་ཕྱོགས་རེ་བ་ཙམ་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ལག་པ་གཡས་གཡོན་གྱིས་དགོས་པ་
ཐམས་ཅད་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་དཔེས་དྲུག་པ་དང་ལྟ་པོ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དཔེ་དོན་ཕྱི་མ་སྟེ་མ་
ཐེག་¹²⁷¹པའི་བྱེད་པ་ལས་བརྒྱུག་པའོ། །འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་དང་སོགས་པས་དབྱ་བཅོམ་
གྱི་བར་རྟོགས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་པའམ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ནི། བྱང་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་མངོན་ཞེན་དང་
བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པར་རོ་གཅིག་ཏུ་མ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཆུ་སྤྱང་ཆེ་ཆུང་རྣམས་ཀྱི་ཆུ་
རྣམས་རྒྱ་མཚོར་ཕྱིན་པ་ན་རོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་དཔེས་དྲུག་པས་ཟིན་པའི་ལྟ་ཡང་རྣམ་མཐུན་དུ་
ཕྱིན་པ་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་རོ་གཅིག་པར་གསུངས་ཏེ། སྤྱོས་བྲལ་རོ་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་ལས་
བརྒྱུག་པའོ། །རྣམ་མཐུན་དུ་ཞུགས་ནས་རྒྱན་དུ་གནས་པ་དང་དང་པོར་འཇུག་པའམ་འགོ་བ་ལ་

¹²⁷¹ རྟོགས་ཤོག ༡༩༡ བ ༥ ཕྱི་མ་དེ་མཐག་པའི་ གཙང་། ཤོག ༡༧༩ ན ༡ ཕྱི་མ་སྟེ་མཐག་པའི་

མོངས་པས་མི་ཤེས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་མོངས་པའི་མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེས་དབྱང་འགྲོ་ཞིང་གནས་པར་བྱེད་པའི་དཔེས་བྱ་ག་པས་ལྔ་པོ་རྣམ་
 མཐའི་དུ་འགྲོ་ཞིང་གནས་པར་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་གདུལ་བྱའི་ཡུལ་དུ་ཅི་ཅམ་གནས་པ་
 དང་ཅི་ཅམ་ན་འགྲོ་བ་མི་ཤེས་པ་ལ་བྱའོ། །འདི་རྣམ་མཐའི་དུ་འབྱུག་གནས་ཤེས་པ་ལས་བརྒྱུག་པའོ། །

རྗེས་ལ་འགྲོ་བ་ནི་མཐུག་ཏུ་འགྲོ་པའོ། །འདི་ལ་བཞི། གང་གི་དང་། གང་མཐུག་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་།
 གང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་(གང་གི་)ནི་ཐེག་དམན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་ལོ། །གཉིས་པ་(གང་མཐུག་ཏུ་འགྲོ་བ་)ནི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཐག་རྣམས་
 སོ། །གསུམ་པ་(གང་དུ་འགྲོ་བ་)ནི་རྣམ་མཐའི་དུ་ལོ། །བཞི་པ་(དེའི་རྒྱ་མཚན་)ནི་ཐེག་གསུམ་གྱི་ནང་
 རྣམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཡར་ལྡན་དུ་
 སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བྲབ་པ་ཡོད་དེ། གོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ནི་འབྲས་བུ་མཐར་
 ཐུག་པ་དོན་དུ་གཉེར་ལ་རྣམ་མཐའི་མིན་པའི་ཐོབ་བྱ་རྣམས་ནི་ཕྱོགས་རེ་བ་ཡིན་པས་ཐོབ་བྱ་ལྷག་མ་
 དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག་མཐུག་ཏུ་འགྲོ་བ་པོ་འམ་ལས་པ་རྣམ་མཐའི་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ།
 མཐུག་ཏུ་འགྲོ་བ་ནི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་ཡང་ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་རྩ་འགྲེལ་
 ལས་གསུངས་པས་སོ། །མདོ་ལས་ནི་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དེའི་དབྱང་གི་མདུན་དུ་
 འགྲོ་བ་ལྟར་བྱུག་པ་ལྔ་པོའི་མདུན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ལྔ་ནི་བྱུག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་གསུངས་ཏེ་རང་ལམ་
 གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་རྗེས་སུ་གཞན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པ་ལས་བརྒྱུག་པའོ། །ཉི་ལྔ་དང་དག་ལྡན་རྣམས་
 སུ་བྱུག་པའི་རྗེས་ལ་ལྔ་པོ་འགྲོ་བ་ལ་བཤད་པ་ནི་མདོའི་ཆོག་ཟིན་དང་མཐུན་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་
 དང་མི་མཐུན་པར་བཤད་པ་ནི་མདོ་ཡི་དེ་ནི་བྱུག་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡུལ་དུ་བཤད་ན་ཉན་
 རང་ལ་དེ་ཡོད་པར་འགྲོ་བས་མི་འཐད་དོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །རྟོགས་དཀར་རྣམ་མཐའི་དེ་མཐའི་
 གསུམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་མྱ་ངན་
 ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུག་ཏུ་སྟེ་དོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་རྗེས་སུ་འབྲང་དོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་མ་འབྲེལ་
 ལོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོར་གཉིས་པ་དང་བྱུག་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པར་གཉིན་པོ་འབའ་ཞིག་སྐྱས་ཟིན་

པར་བསྟན་པའི་བྱགས་ལ་འཕངས་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དགུ་བསྟན་བཅོས་སུ་གསུངས་སོ། །ཡུལ་དེ་
 དག་ལ་རྟོག་པའི་ཚུལ་ནི། བྱང་པོའི་ལམ་མེད་པར་ཡོན་པོས་འགོ་བཙུག་གཞན་དོན་མི་སྦྱབ་ཅིང་མཚན་
 མར་དམིགས་པའི་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་དེར་མཐོང་ནས་འདི་ནི་བདག་གིས་གཟུང་བར་
 བྱ་བ་ཡིན་པར་ལྟོག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྦྱར་བ་ལ་རྟོག་
 པའོ། །གཉིས་པ་([སྤྱང་བྱེད་གཉིན་པོ་](#))ནི། རྟོག་པ་དེ་དག་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཀྱི་སེམས་
 དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་འཇུག་པ་སྟེ་རྟོགས་པ་རྒྱས་པའི་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱར་
 སངས་རྒྱས་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།

(མཐོང་སྤང་རྩལ་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(འཛིན་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྩལ་འཛིན་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རྩལ་འཛིན་)ལ་(མཚམས་སྤྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྤྱར་)ནི། སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བའི་འཛིན་པ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ནི་དགྲུང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དུམ་དགྲུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་ཞེན་མེད་ཀྱི་ལམ་ལས་ཉམས་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་མི་འཐོབ་པའོ། །དང་པོ་(རྒྱ་ཞེན་མེད་ཀྱི་ལམ་ལས་ཉམས་པ་)ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོང་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་། སྤང་གཉེན་པའོ། །དང་པོ་(སྟོང་པ་)ལ་གསུམ་སྟེ། ཀུན་སྟོང་དང་། རོ་བོ་དང་། ཉེས་དམིགས་སོ། །གཉིས་པ་(ཤེས་བྱ་)ལ་གསུམ་སྟེ། དང་པོར་དང་། རྒྱུན་དུ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཞེན་པའོ། །གསུམ་པ་(སྤང་གཉེན་པ་)ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་ཞེན་པ་སྟེ་འཛིན་འདོར་སོགས་དང་རིམ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་མདོ་ནས་བསྟན་ཚུལ་ནི། དུམ་གྱིས་གཟུགས་སོགས་མི་འཛིན་མི་འདོར་བར་གསུངས་པ་དང་། དེ་རི་ལྟར་ཞེས་བྱས་པའི་ལན་དུ་གཟུགས་སོགས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་དགོ་ཅ་འཕེལ་བྱིན་དུག་རྫོགས་རྣམ་མཁུན་ཐོབ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེའི་འཐད་པ་བྱས་པའི་ལན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་མི་བྱེད་གཉིས་ཁམས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་མིན་དུ་དང་། དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་གནས་པ་དང་། དེའི་འཐད་པར་ཆགས་པར་བྱ་བ་མེད་པས་མདོན་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་། ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་བཤད་དོ་སྟེ་ནུང་ཡུམ་ལས་རིང་ཞིང་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཆོས་གང་ཡང་སངས་རྒྱས་པའམ་བསྟན་ཅིང་བཏགས་པ་མེད་པ་དང་། མ་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་ཆགས་པ་ཡང་ཡུམ་དང་བུལ་བ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་མདོན་པར་ཆགས་པས་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ལོ་ཞེས་དང་། པར་བྱིན་སོགས་གཉེན་པོ་རྣམས་དེ་དག་དང་མ་བུལ་བས་གཉེན་པོ་དང་དེའི་དམིགས་པ་མཉམ་པ་དང་། འཁོར་བསྐྱར་གྱི་དབྱང་ཆོགས་རྣམས་དེ་གར་འདོད་པར་འགྲོ་བའི་དཔེས་ལྡན་པོ་ཡུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྣམ་

མཁུན་དུ་འགོ་བར་གསུངས་པ་ནི་གཉིན་པོ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གསུམ་པ་དང་དྲུག་བརྟན་ལ་སྤང་གཉིན་གཉིས་ཀ་གསུངས་སོ། །དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་གཉིན་པོ་དགུ་ལས་སྒྲིག་པའི་ཆོས་དགུ་ཇུས་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས་སོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་རྟོག་པ། སྤང་བྱེད་གཉིན་པོ་ལོ། །དང་པོ་(སྤང་བྱ་རྟོག་པ་)ནི། འཛིན་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ཇུས་འཛིན་ལ་ནི་ནམ་པ་དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་གང་ན། འཛིན་འདོར་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱུ་མ་ཡུལ་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་དང་སྒྲིན་འདོར་བ་དང་། ཡིད་བྱེད་ནི། ཆོས་ནམས་ལ་ཡང་དག་པ་སྦྱུ་མ་ལྟར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་ནི། མཆོན་མར་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ཆར་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་སྟེ་དེ་དག་ཏུ་དམིགས་པ་པོ་དང་། གནས་ནི། སྤང་བ་ཉིད་ཞེན་མེད་དུ་མི་གནས་པས་གཟུགས་སོགས་ལ་ཞེན་ནས་གནས་པ་པོ་དང་། མངོན་ཞེན་ནི། དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བཏགས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་ཇུས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོས་མེད་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་རྟོགས་པ་པོ་དང་། ཆགས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་མ་ཆགས་པས་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་སྒྲིན་དུ་འགོ་བའི་སྒྲོན་པ་ཕྱིན་དྲུག་ལ་ཆགས་ཤིང་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་པ་པོ་དང་། གཉིན་པོ་ནི། སྤིང་ཞི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོམ་པའི་གཉིན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་སྤང་དོར་དུ་འཛིན་པའི་གཉིན་པོ་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཇི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགོ་ཉམས་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིན་སོགས་ལྷས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགོ་བ་ཐོགས་པ་པོ་ལོ། །དེ་དེའི་མཐར་ལ་སྦྱར་བའི་ཡུལ་དེ་དག་ལ་རྟོག་ཚུལ་ནི། ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གམ་ཤེས་རྒྱུ་ལ་འདི་ནི་ཇུས་སུ་ཡོད་པའི་བདག་གོ་སྟམ་དུ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཇུས་འཛིན་ནོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཡུལ་དེ་དག་སྒྲིད་པ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྤང་གཉིན་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། དང་པོ་ལ་སྒྲིད་པའི་ངོ་བོ་སྤང་བྱའི་རང་བཞིན་ནི་དེའི་ནམ་པ་དེའི་རྒྱལོ། །

གཉིས་པ་(སྤང་བྱེད་གཉིན་པོ་)ལ་གཉིས། གཉིན་པོ་དང་། སྤང་བྱེད། །གཉིན་པོ་ལ་བཞི། རྟོག་
པའི་ངོ་བོ། དུལ་རྟོགས་ཚུལ། ལམ་ལ་སློབ་ཚུལ། དེ་དག་གི་རྒྱས་པ་སྟེ་དགུའོ། །གཉིས་པ་(སྤང་
བྱ་)ནི། རྟོག་པ་དེ་དག་མཐོང་ལམ་ཅེ་མོའི་སྒྱུར་བ་ཉེར་བསྟོགས་¹²⁷² གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་
བ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་(མཚམས་སྒྱུར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་
བ་)གསུམ་ལས། །དང་པོ་(མཚམས་སྒྱུར་)ནི། འཛིན་པའི་སོགས་སོ། །གཉིས་(ཅ་བ་)པ་ནི། འཛིན་
པའི་རྣམ་རྟོག་རྣམས་འཛིན་ལས་གཞན་བཏགས་འཛིན་ལ་ནི་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་དེ། དུལ་དགུ་ཡོད་པས་
སོ། །དེ་ཡང་གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། རོན་དུ་གཉེར་བྱ་མི་འཐོབ་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པས་ཐེན་པ་
དང་། །ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་འགལ་བའོ། །གཉིས་པ་(ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པས་ཐེན་པ་)ལ་གཉིས།
ལམ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའོ། །དེ་ལ་གསུམ། དགག་སྒྱུབ་དང་ལྷན། མི་ལྷན་དང་། རོ་བོ་ལ་
རོན་དམ་དུ་ཞེན་པའོ། །ལམ་དང་འགལ་བ་ལ་བཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་། རྟོགས་བྱང་རོན་གཉེར་
དང་། རྣམ་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ཡུམ་དོར་བ་དང་། དོར་བ་དེ་དག་གི་ཉེས་དམིགས་ཏེ། ཆེད་བཞིན་སོགས་
དང་གངས་བཞིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཉན་རང་གི་ལམ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དང་དེ་གཉིས་ཀའི་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་གཉིས་དང་དུག་དང་གཅིག་རྣམས་རིམ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་
ཀྱང་མདོ་ནས་གཉིན་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་རྣམས་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀོད་པ་
སྟེ། ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ་རྟ་བྱང་བཞི་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་ཞོན་ཞིང་ལམ་མཉམ་པ་ནས་འགོ་བའི་དཔེས་ཡུམ་གྱིས་
ལྷ་པོའི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ཅིང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་མཐུན་པའི་ལམ་མཉམ་པ་ནས་འགོ་བ་དང་། བྱང་སེམས་
དང་ཉན་རང་གི་ལམ་རྣམ་མཐུན་གྱི་ལམ་ཡིན་མིན་དུ་དང་། ཡུམ་གྱིས་ཆོས་གང་ཡང་མི་སྟེ་འགོག་
¹²⁷³པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷན་མི་ལྷན་དུ་མི་རྟོག་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་བཅོན་
པར་བྱ་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་ལ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་བཅོན་པར་མི་བྱ་བ་དང་། ཨ་མའི་འབྲས་བྱ་

¹²⁷² རྟོག་པོ་གྲང་ ༡༩ ན ༥ གཙང་། རྟོག་ ༡༧ ན ༥ ཉེར་སྟོགས་

¹²⁷³ རྟོག་པོ་གྲང་ ༡༩ ན ༥ མི་སྟེ་མི་འགོག་

ཟ་འདོད་པས་དེའི་ས་བོན་ཚུད་མི་ཟ་བར་བྱ་བའི་དཔེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཕྱིན་དྲུག་ལ་བསྐབ་
ཅིང་དེས་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བ་དང་། གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པ་ཞིང་སྤྱང་བ་སྙིང་པོ་བྱང་ཚུབ་
ལ་འདུག་པ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་འདོད་པས་ཕྱིན་དྲུག་ལ་བསྐབ་པ་དང་། དེའི་འཐད་པར་རྒྱ་མཚོ་རིན་པོ་
ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་དཔེས་ཡུམ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་དང་། འཕོང་གི་
སྟོབ་དཔོན་ལག་ཆོད་དང་འཆམ་པའི་གཞུ་ཐོགས་པ་དགས་མི་སྤུབ་པའི་དཔེས་ཡུམ་ལ་སྟོད་པ་བདུད་
སོགས་ཀྱིས་མི་སྤུབ་པར་གསུངས་པ་ལས་བསྒྲོག་པའོ། །འདིར་ཡང་གསུམ་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་
གཉིན་པོ་ལ་བཤད་པ་ནི། ཅ་བས་གཉིན་པོ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་གསུངས་པའི་སྤྱི་ཅི་བཞིན་ལ་མི་འགྲིག་ཀྱང་
མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མདོར་གསུངས་པའི་གཉིན་པོའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་བསྒྲོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་
ལས་གཉིན་པོ་ཉིད་ཀྱང་བྱེད་ཀྱང་ལ་རྟོག་ཀྱང་སྤང་བྱུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྟོག་པ་
བཞི་པོ་འདི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ནས་བཀའ་ཚུལ་འགྲེལ་པས་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་ཞིབ་པར་དཔྱད་
པ་འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་རྟོག་ཆེན་པོའི་ཁྱེ་ཀ་ནས་བྱུང་བ་ལ་གཞི་བྲངས་ནས་བྲིས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བཤད་
སྟོལ་བཟང་པོ་འདི་ལྟར་པར་མ་གྱུར་ཅིག་སྟུང་དུ་བསམས་ནས་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་། སྟོང་བྱེད་གཉིན་པོའོ། །དང་པོ་(སྤང་བྱ་
རྣམ་རྟོག་)ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་ལ་ནི་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་ཡོད་
པས་སོ། །དེ་དག་གང་ན། ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་
ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིས་བྱ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ལམ་ལ་ཉན་རང་རང་གི་མདོན་པར་འདོད་པའི་ཉེར་ཞིའི་ཐབས་ཅམ་གྱི་ལམ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ལམ་
གཞན་ཐེག་ཆེན་ལ་ལམ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པ་པོ་དང་། འདིར་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་
ཁ་ཅིག་གིས་ལམ་དང་ལམ་མིན་ངེས་འཛིན་ཞེས་པ་མདོའི་ཆོག་ཐེན་དང་མཐུན་ཡང་མདོ་ལས་བསྒྲོག་
པའི་སྐབས་ཡིན་པས་འགྲེལ་བ་འདིའི་འགྱུར་ལྟར་ལེགས་སོ། །རྒྱ་སྤྱི་བ་དང་འབྲས་བུ་འགག་པ་ཀུན་
རྫོབ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་ངོ་པོས་བྱེད་པར་རྟོགས་པ་པོ་དང་། བར་ཆད་མེད་པར་སྤང་བ་སྟེ་དོན་དམ་དུ་
དབྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་ལྡན་པ་སྟེ་དབྱེ་བ་མེད་པར་

ཤེས་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་དོན་དམ་དེའི་ཅིག་ཤོས་སུ་སྤང་བ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་
རྟོགས་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་མི་ལྡན་པ་སྟེ། དབྱེར་མེད་པར་ཤེས་པ་སྟོན་
དུ་འགྲོ་བས་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་པོ་འོ། །ཅ་བ་ལྟར་ན་གཟུགས་སོགས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་འཛིན་
པའོ། །ཁ་ཅིག་ལམ་དེ་དག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་རྒྱ་འབྲས་མཐའ་དག་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇུག་ཅིང་
ཡོད་ན་དེ་ལས་བརྒྱུག་པར་འཇུག་པ་ལ་འཆད་དོ། །ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་བྱ་རྟེན་མེད་པར་གནས་
པ་དང་འདྲ་བར་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་མ་ཞེན་པར་གནས་པ་པོ་དང་།
ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་སོགས་པས་གདམས་ངག་བཟུང་བའི་སློན་སྐུ་ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་པའི་རིགས་ཏེ་ཞི་བ་ཙམ་དོན་གཉེར་ཀྱི་སྟོ་འཛིག་ཅིང་སྟོག་པ་པོ་དང་། ཅ་བ་ལྟར་ན་སྤྱིན་དུག་
གི་རིགས་འདོར་བའོ། །དེ་ཁོ་ནར་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ། གཞན་པའི་
ཆོས་གང་ཡང་འཆང་རྒྱ་བ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པར་རྟོགས་པ་པོ་
དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏེ་དེའི་ངོར་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་རྟོགས་པ་
པོ་དང་། ཅ་བ་ལྟར་ན་འདི་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་དེ་གཉིས་འདོར་བའོ། །སེར་སྤྲུལ་མཆོན་པའི་སྤྱིན་དུག་གི་
མི་མཐུན་སྟོགས་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་སྟོབས་ཀྱིས་བདུད་བཞི་དང་སོགས་
པས་ས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་དངོས་པོ་དམིགས་པ་སྟེ་ཡོད་པའོ། །ལ་ཞེས་རེ་རེའི་མཐར་སྐྱར་བའི་
ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་དག་ལ་རྟོག་པའི་ཚུལ་ནི། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཆོས་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་
ཤེས་རྒྱུད་ལ་འདི་ནི་བཏགས་པར་འདོད་པའི་བདག་ཏུ་བདེན་ལོ་སྤྲུལ་དུ་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་
མཛོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་བཏགས་འཛིན་ནོ།

གཉིས་པ་([སྤྱིང་བྱེད་གཉེན་པོ་](#))ནི། རྟོག་པ་དེ་དག་མཐོང་ལམ་རྩེ་མོའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བ་འཇུག་པ་སྟེ་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་
པ་ནི། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གང་ན། རྟོག་པར་མ་ཐད་དེའི་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་ངོ། །རི་ལྟར་ན།
རྟོག་པ་དེའི་དབྱེ་བས་གཉེན་པོ་དེ་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ངོ། །དེ་སྦྱོར་ཅིག་ཅེ་ན། རྟོག་པ་ལ་ཅ་བའི་
དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་དང་། དེ་ལ་ཡན་ལག་གིས་སྤྱེ་ན་སོ་སོར་ཏེ་རེ་རེ་ལ་མཐོང་ལམ་རྩེ་མོའི་མི་

མ་ཐུན་ཕྱོགས་ནས་བ་དགུ་ཡོད་པས་དགུ་བཞི་སོ་དྲུག་ཡིན་ལ་སྟེ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་དེ་དག་
སྤང་བ་ཉིད་དུ་སྟེ་སྤོང་བའི་གཉེན་སོ་ཡང་ཅ་བས་སྤེན་བཞི་དང་ཡན་ལག་གིས་སྤེན་སོ་དྲུག་ཡོད་པར་
ངོ་། །གང་གིས་ན་བར་སོགས་སོ། །དེས་དེ་དག་རི་ལྟར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དགུ་
སོ་དེས་སྤང་བྱ་དགུ་བཞི་སོ་དྲུག་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅས་སུ་རྟོག་པ་
དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཤུགས་ལ་གཉེན་སོ་བསྟན་ཏོ། །

(གཉིན་པོ་མཐོང་ཅིང་གྲོགས།)

གཉིས་པ་(སྤྱིང་བྱེད་གཉིན་པོ་)ལ་གཉིས། ཞར་བྱང་དང་། དགུས་མཐོ། །དང་པོ་(ཞར་བྱང་)ལ་
 གཉིས། མཐོང་ཅིང་གྲོགས། དེའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་(མཐོང་ཅིང་གྲོགས་)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་ཅ་
 བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། །དང་པོ་(མཚམས་སྐྱར་)ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་ཅེ་མོ་ལ་མི་མ་སྐྱུན་
 རྒྱུགས་གཉིན་པོ་དང་བཅས་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་དངོས་ལྟགས་ཅི་རིགས་པར་བསྟན་ཅིན་ནས། དེའི་འོག་
 ཏུ་མཐོང་ལམ་ཅེ་མོ་དེ་རྒྱ་གང་དང་བཅས་པར་ཉེ་བཅས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་འབྲུབ་པར་བྱེད་
 པའམ་སྐྱེད་པར་བཞེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་གསུངས་སོ། །ཉི་ལྔ་གི་དགོངས་པས་ཆོག་པ་བཞིའི་
 ལྟགས་ལ་དེ་སྤྱིང་བའི་གཉིན་པོ་མཐོང་ལམ་བཞི་བསྟན་པ་ལ་དེས་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱིང་བར་འདོད་ཅེ་ན།
 བྱང་ཆེན་ཐོབ་པའི་དོན་དུའོ། །དེ་གང་གིས་འཐོབ་ན་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་སོ་ཞེས་མཚམས་སྐྱར་
 རོ། །བྲགས་ཆར་མཐོང་ལམ་ནི་དང་པོར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡེ་ཆོགས་སུ་
 འདུས་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མེད་པར་དེ་ཙམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ་སྟམ་པ་ལ་བསོད་
 ནམས་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་སོ་ཞེས་འབྲེལ་བར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས། གཞན་དང་། རང་གི་རྒྱུད་སྤྱིང་བའོ། །དང་པོ་(གཞན་)ལ་གཉིས།
 རྩོགས་པའི་ཆོས་དང་། རྒྱ་ལུང་གི་ཆོས་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་(རྩོགས་པའི་ཆོས་)ནི། གདུལ་བྱ་
 གཞན་ལ་མཐོང་ལམ་སོགས་ཀྱི་རྩོགས་པ་སྐྱེད་དེ་ལུང་སྟོན་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་ལ་འགོད་པ་སྟེ། བྱང་
 ཆེན་ནམ་པར་སྐྱེད་པའི་དམ་པས་ནམ་པར་སྐྱེད་པར་འདོད་པས་ཡུམ་འདི་ལ་སྐྱེད་པར་བྱའོ། །བྱང་
 ཆེན་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་ནམ་པར་སྐྱེད་པས་ནམ་པར་སྐྱེད་པར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་སྐྱེད་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་དགེ་སྤྱིང་བྱུག་སྟོང་བསྐྱེད་པ་དཔེ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་
 བཞེན་གཤེགས་པ་མེ་རྟོག་སིལ་མ་ཞེས་པ་ཆེ་ཆོད་ལོ་ཉི་ཟླ་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན་ཏོ།

གཉིས་པ་(རྒྱ་ཡུང་གི་ཆོས་ལ་འགོད་པ་)ནི། གཞན་ལ་བྱང་ཆུབ་དེའི་རྒྱ་ཡུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་
ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་སྟེ། གུན་དགའ་བོ་དེ་བས་ན་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་ཁྱོད་ལ་གཏད་དེ། གུན་དགའ་བོ་
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ངས་ཆོས་གང་རྩིསྟེད་ཅིག་བཤད་པ་ལས་ཡུམ་མ་གཏོགས་པར་ངས་ཆོས་བསྟན་པ་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཟུང་སྟེ་གུན་ཆུབ་པར་བྱས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཆུད་གསན་ཏེ་བོར་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་
གུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ལ་སྟོན་དུ་མི་ཅི་ཡི། གུན་དགའ་བོ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུམ་ཟབ་མོ་འདི་བཟུང་སྟེ་
གུན་ཆུབ་པར་བྱས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཆོག་གཅིག་ཙམ་ཆུད་གསན་ཏམ་བོར་བར་གྱུར་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་
ནི་གུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ལ་ངས་སྟོན་དུ་བཟུང་ངོ་ཞེས་སོ།

གཉིས་པ་(རང་གི་རྒྱད་སྟོང་བ་)ནི། བྱང་ཆུབ་དེ་ཐོབ་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་མཐོང་ལམ་
གྱི་ཡུམ་མཉམ་གཞག་ཏུ་བསྐྱོམ་ཞིང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ནི་སྟོང་གསུམ་སེམས་ཅན་དག་
བཅོམ་པའི་བར་ལ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཏེ། གུན་དགའ་བོ་
དེ་བས་ན་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་གང་བྱང་ཆེན་ལ་ཆུང་དུ་ན་ཉི་མ་གཅིག་ཡུམ་དང་ལྡན་པའི་
ཆོས་སྟོན་ན་དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་གཞི་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་ལས་མང་བར་གསུངས་
སོ། །བཟད་པས་རྒྱང་པ་ཐ་མ་གོང་མ་གསུམ་གའི་མཐར་སྐྱོར་པ་ནི་མདོ་འགྲེལ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་མི་
མཐུན་ནོ། །མཐོང་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་པ་ལས་དགུས་བར་ཆོད་ཀྱང་འཕྲོག་པར་ངས་པའི་རྒྱ་
ཡིན་པས་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱར་བསྟན་པར་ཤུགས་སོ། །འདིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པའི་
ཞིང་བསྟན་ནས་སྤར་མི་སྤར་བར་བྱས་པ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་ཆེ་རྒྱུག་པ་རྣམས་ཀྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
ངོ།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གསུམ་ལས། འབྲས་བུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་འགོད་པ་ནི། རབ་ཏུ་
འགོད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་པའི་རྒྱ་གཅིག་གམ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་ན་འཆད་
པར་འགྱུར་པའི་དྲི་མ་ཟད་སྟེ་མེད་པར་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལའོ། །གང་ན་གདུལ་བྱ་
གཞན་དག་གོ། །ཐབས་གང་གིས་ན། མཐོང་བའི་ལམ་དང་སོགས་པས་སྟོམ་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་

ལྷོན་པའམ་བསྐྱེད་པས་སོ། །རྒྱ་ལུང་གི་ཆོས་ལ་འགོད་པ་ནི། གཏོད་པ་ནི་སྤར་ལྟར་གྱི་རྒྱ་གཉིས་པ་
 ཡིན་ནོ། །གང་ལ་ན་གདུལ་བྱ་དག་ལའོ། །གང་ན་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཏོ། །གང་གི་སྒོ་ནས་ན། ཡང་དག་པ་
 དུམ་གྱི་ཆིག་དང་དོན་ཉན་ཞིང་འཛིན་པ་དང་སོགས་པས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་སྒོ་
 ནས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། ཡང་དག་པར་ཆིག་དོན་སོགས་སོ་སོར་རོ། །གང་གི་ཆེད་དུ་ན་བྱང་ཚུབ་གྱི་རྒྱ་
 མཚན་ཏེ་རྒྱ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུའོ། །རང་གི་རྒྱད་སྟོང་བ་ནི། བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པ་
 ལྷེ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་རང་གིས་སྒོམ་པ་དང་སོགས་པས་གཞན་ལ་སྒྲོན་པ་ལ་
 སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་བསོད་ནམས་ལས་ཆེས་མང་བའི་མཚན་ཉིད་
 ནི་སྤར་གྱི་རྒྱ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

(མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་འབྲས་བུ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(དེའི་འབྲས་བུ་)ལ་གཉིས། རོན་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་བསྟན། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བྱང་ཆེན་དགག་པའོ། །དང་པོ་(རོན་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་བསྟན་)ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་)ནི། འབྲས་བུ་གང་གི་རོན་དུ་མཐོང་ལམ་སྒྲར་བཤད་པའི་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་གསུམ་དང་བཅས་པར་བཞེད་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བར་ཆེ་གས་ཀྱིས་བྱང་ཆེན་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ཙ་བ་)ནི། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་རྣམས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། དེ་མ་སྒྲར་ཡོད་ཟད་པ་མེད་པ་དང་སྒྲར་མེད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱའོ། །གོ་རིམ་བཞིན་ནི་ཟད་སྐྱེ་མེད་པ་གཉིས་དང་ཤེས་པ་གཉིས་སྒྲོར་བའོ། །དེས་ན་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི། དངོས་པོར་སྒྲིབ་ལྟར་དངོས་པོ་འབྲིག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་གྱི་དེ་མ་གཤོད་མ་ནས་ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཆོན་ནས་བསྟན་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོ་ཡུམ་ཟད་པར་བྱ་བར་སེམས་པ་དེ་ནི་རྣམ་མཁའ་ཟད་པར་བྱ་བར་སེམས་སུ་ཟད་དེ། ཡུམ་ནི་མ་ཟད་མི་ཟད་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁའ་ཀྱི་བར་ལ་གསུངས་པས་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་དེ་དག་ལ་ནི་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་ན་དེ་དག་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་གཤམ་ཡོད་ཅེས་པས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷགས་ཀྱི་དབང་སོས་བཀའ་ནས་ལྷེ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པས་ལོག་པར་སྒྲུའམ། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གྲགས་ཆར་བྱེད་དང་སོས་ཉན་ཐོས་དང་བྱེད་བྱི་མས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་འགོག་པ་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་དང་པོ་འགོག་པར་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། གོ་རིམ་བཞིན་དང་མི་འབྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། ཉགས་དགོད་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་
(ཉགས་དགོད་པ་)ནི། ཇི་མ་ནམས་བད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བར་ཉགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ནི།
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན། བྱང་པར་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཉགས་པའི་བྱང་པར་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་
གྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཉགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ལོ། །ངོ་བོའི་བྱང་པར་ནི། ཆོས་
གྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་པའི་ཇི་མ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བས་མ་འབྱུང་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་གྱི་བདག་
ཉིད་དོ། །ཁ་ཅིག་འབྲུམ་པའི་རྒྱ་དཔེ་ལ་སོགས་སྐྱ་མེད་པས་དེ་མ་དག་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ།
ཆོགས་གསལ་ལས་སྐྱ་ལྷག་མ་སོགས་ཁོང་ནས་བཏོན་ཞིང་ཉགས་དཀར་ཡང་སོགས་སྐྱ་ཡོད་པས་
སོ། །དེས་ན་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཆོས་གྱི་སྐྱ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་ངོ་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་གྱི་བདག་ཉིད་
ཅས་སོགས་སྐྱ་མེད་ཀྱང་འགྲེལ་བ་འདི་ལ་ཡོད་དོ། །ནི་ཞེས་པ་གང་གི་ཕྱིར་རམ་ངེས་པར་གཟུང་བའི་
དོན་ཏུ་ཆོག་གསལ་ལས་སོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི་ཇི་མ་ནམས་གདོད་མ་ནས་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
ཉགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །གོ་རིམས་བཞེན་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་གཉིས་
དང་ཉགས་སུ་བཟུང་བ་གཉིས་རིམ་པ་བཞེན་སྟོར་བལོ། །

གཉིས་པ་(ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པ་)ནི། ཇི་མ་ནམས་སྐྱེ་འགག་མེད་པར་ཅིས་གྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་
གཉིས། བྱང་དང་། རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་(བྱང་)ནི། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་
བྱ་གཟུང་འཛིན་ཏུ་ཉོག་པ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་གོགས་བྱེད་པས་སྐྱིབ་པ་སྤར་སྐྱེས་ཐེན་པར་
དངོས་སྐྱ་བ་ནམས་གྱིས་བཏགས་པ་ནམས་ནི། དེ་ཁོ་ནར་འགག་པ་མེད་ཅིང་སྤར་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཏུ་
བཏགས་པ་ནམས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་སྟོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
ནམས་ཡིན་པས་སོ། །ནམ་མཁའ་ལ་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་བཞེན་ནི་བྱུང་པའི་དཔེ་ལོ། །ཉགས་གྲུབ་སྟེ།
དབྱུས་མཐའ་ལས། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་ནི་མ་གཏོགས་པར། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ།¹²⁷⁴ །ཞེས་

¹²⁷⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༠ ཞོག ༤༡༩ ཟླ་ ༥

ཆོས་དབྱིངས་ལས་སྤྱི་ལོ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་མེད་དོ་ཞེས་འབྲུང་བས་སོ། །རམ་ཞེས་པ་སྐྱབ་བྱེད་
འོག་མ་འབྲེན་པའི་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་([རིགས་པས་སྐྱབ་པ་](#))ནི། ཆོས་ཅན་དང་དམ་བཅའི་དོན་སྤར་ལྟར་སྤར་ནས་འཐད་པ་
སྟེ་བདེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པས་ཞེས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱའོ། །ནམ་མཁའི་པར་བཞིན་ནི། དངོས་པོར་
མེད་པ་ལ་སྐྱེ་འགག་མེད་པས་བྱུང་པའི་དཔེའོ། །རྒྱ་མཚན་སྐྱབ་པ་ནི། རོ་བོ་ལ་དབྱེད་ནས་འགོག་པ་
ཆད་མ་སྟེ་ཉགས་དང་། རྒྱ་ལ་དབྱེད་པ་དོ་རྩེ་གཟེགས་མ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་དབྱེད་པ་ལྷ་བཞི་སྟེ་
འགོག་དང་། སོགས་པས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་བྱུང་བོ་ཞེས་པའོ། །ཆོག་
གསལ་ལས་ནི། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དག་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཐད་པའི་དངོས་པོར་མེད་དེ། ཆད་མ་
དང་སོགས་པས་ངེས་པའི་དོན་དང་ལྡན་པའི་ལུང་གིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།¹²⁷⁵ །ཞེས་པའི་རང་
ལུགས་དང་། ཆད་མ་འཐད་པ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ལ་བྱས་ནས་སོགས་ཁོང་ནས་ལྟོས་པ་བྱ་བ་བྱེད་པ་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་གསུམ་དང་ལུང་འདོན་པའི་གཞན་ལུགས་བཞག་པ་ནི། གཉིས་ཀ་ཡང་གཞུང་
འདི་ལ་འགྲིག་པར་མ་མཐོང་ངོ་། །རིགས་པ་དེ་དག་གིས་བྱུང་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེས། དང་པོ་ནི། དོན་
དམ་པར་གཅིག་དང་དུ་མ་བྲལ་བ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན།
དངོས་པོ་འདི་དག་ཀྱང་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་བྱེད་མི་དམིགས་པ་སྟེ། དབྱ་
མའི་རྒྱན་ལས། བདག་དང་གཞན་སྤྱི་དངོས་འདི་དག་ །ཡང་དག་ཏུ་ན་གཅིག་པ་དང་། །དུ་མའི་རང་
བཞིན་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །རང་བཞིན་མེད་དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན།¹²⁷⁶ །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱ་ལ་དབྱེད་པ་དོ་རྩེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཆོགས་)ནི། གང་དོན་དམ་པར་བདག་དང་
གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་བ་མེད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་རི་བོང་
གི་རྩ་བཞིན། དངོས་པོ་འདི་དག་ཀྱང་དོན་དམ་པར་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་

1275 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཞོག ༤༩ ཟླ་ ༡༩

1276 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༦༩ ཞོག ༤༩ ཟླ་ ༣

སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྱེད་མི་དམིགས་པ་སྟེ། དབྱ་མའི་རྩ་བ་ལས། བདག་ལས་མ་
 ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་
 རྣམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།¹²⁷⁷ །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་
 གཅིག་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར།¹²⁷⁸ །ཞེས་བ་ལྟར་བ་དང་བྱ་དང་། མེ་དང་དུ་བ་
 དང་། ས་བོན་དང་ལྷ་གྲུ་སོགས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བས་སོ། །དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཉིད་
 ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་གཞན་ཡིན་ན། །རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་མཚུངས་པར་འགྱུར།¹²⁷⁹ །ཞེས་བ་ལྟར་ས་
 བོན་ལྷ་གྲུ་ཉི་རྒྱར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རྩོམ་ཡང་དེའི་རྒྱར་ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ། གཞན་ཅམ་དུ་བྱུང་བར་
 མེད་ཅིང་གཞན་བྱུང་བར་ཅན་དབྱེད་ན་མི་འབྲུབ་པས་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པས་སོ། །གཉིས་ཀ་
 ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་དེ་ལ་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་གཉིས་འགལ་བས་དེ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པས་
 སོ། །རྒྱ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་སྟེ། བྱ་རོག་ལ་ཡང་མ་བྱའི་མདོངས་བཟ་བ་དང་མེ་ལ་ཡང་ཚུའི་རང་
 བཞིན་གང་བ་སོགས་དམིགས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་ལ། ཡང་ན་མ་བྱ་ལ་ཡང་དེའི་མདོངས་མེད་པ་དང་རྒྱ་
 ལ་ཡང་གང་བ་དམིགས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་ན་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པའམ་
 གཏན་མེད་དགོས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་(འབྲས་བྱ་ལ་དཔྱོད་པ་ལྷ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཆིགས་)ནི། གང་དོན་དམ་པར་
 ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་མི་སྐྱེ་ན། འབྲས་བྱ་བདེན་པ་མི་སྐྱེ་བས་བྱེད་སྟེ།
 དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་བཞིན། དངོས་པོ་འདི་དག་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་གཉིས་
 མིན་གང་ཡང་མི་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ལྷོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། ཡོད་པ་ཡོད་ཕྱིར་སྐྱེ་མ་ཡིན། །མེད་

1277 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༥༧ ཞོག ༣ ཟེང་། ༩

1278 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༥༧ ཞོག ༡༥ ཟེང་།

1279 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༥༧ ཞོག ༡༩ ཟེང་། ༡༠

བ་མེད་ཕྱིར་སྐྱེ་མ་ཡིན། །ཆོས་མི་མ་སྐྱེན་ཕྱིར་ཡོད་མེད་མིན། །སྐྱེ་བ་མེད་ཕྱིར་གནས་འགག་
མེད།¹²⁸⁰ །ཅེས་ཏེ་འདིས་ནི་སྟོར་བ་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱབས་སོ། །

བཞི་པ་(རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོག་གས་)ནི། གང་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་བ་དེ་དོན་
དམ་པར་རང་བཞིན་ནི་མེད། དཔེར་ན་སྐྱེ་མ་བཞིན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟོན་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་བྲ་བ་སྟེ།
མདོ་ལས། གང་རྣམས་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །དེ་རྣམས་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་མེད།¹²⁸¹ །ཅེས་
སོ། །གཏན་ཆོག་གས་འདི་དག་ལ་ཐལ་རང་སོ་སོའི་འདོད་པས་དགག་སྐྱབ་བྱེད་ཚུལ་ཐལ་འབྱུར་གྱིས་
རང་རྒྱུད་འཕེན་མི་འཕེན་སོགས་དབྱེད་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཡི་གེ་མངས་པས་འདིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

¹²⁸⁰ བསྐྱེན་འབྱུར། དཔེ་བསྐྱེར་མ། དེས། ༥༧ ཞོག ༤༥ ཟེང་། ༤

¹²⁸¹ བཀའ་འབྱུར། དཔེ་བསྐྱེར་མ། དེས། ༥༩ ཞོག ༡༡༡ ཟེང་། ༤

(རྫོག་པས་བཏགས་པའི་བྱང་ཆེན་དགག་པ།)

གཉིས་པ་(རྫོག་པས་བཏགས་པའི་བྱང་ཆེན་དགག་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་པོར་སྤྲོ་བའི་ལྷགས་
 དགག། །སྟོང་པར་སྤྲོ་བའི་ལྷགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་(དངོས་པོར་སྤྲོ་བའི་ལྷགས་དགག་པ་)ལ་གཉིས།
 བྱང་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་གྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་(བྱང་བྱེད་མ་
 དམིགས་པ་)ལ་(མཚམས་སྦྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་)ནི།
 དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་དེ་དག་ལ་ཤེས་པ་དེ་མ་འབྲེལ་བའམ་བྱང་ཆེན་དུ་རྩལ་བ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བར་ཆོགས་
 གྱིས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེས་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དེ་གང་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་འདོད་ཅེ་ན། དངོས་
 པོར་སྤྲོ་བ་གང་དག་སྦྱེས་ཟེན་གྱི་དེ་མ་ལམ་གྱིས་ཟད་པར་བྱས་པ་ལ་དེ་མ་དེ་དག་བདག་གི་རྒྱུད་ལ་
 ཟད་དོ་སྟམ་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། སྦྱེ་འགྱུར་གྱི་དེ་མ་ལམ་གྱིས་མི་སྦྱེ་བར་བྱས་པ་ལ་
 ཕྱིན་ཆད་བདག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་མ་མི་སྦྱེ་འོ་སྟམ་པའི་ཤེས་པ་ནི་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་སྟེ་
 འདོད་ཅིང་། ཤེས་པ་གཉིས་དེ་ལ་འདོད་པར་མ་ཟད་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པར་བརྗོད་ཅིང་འདོད་དོ། །སྦྱེས་ཟེན་དང་སྦྱེ་འགྱུར་ལམ་གྱིས་ཟད་མི་སྦྱེར་བྱས་པ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་
 ལ་བསམས་ནས་འདོད་ཅེ་ན། དེ་མའི་དངོས་པོ་སྤྲོ་ཡོད་བདེན་པ་བ་ལམ་གྱིས་འཇིག་པའམ་རྒྱུན་
 ཆད་པར་བྱས་པའི་བསམ་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་བསམས་ནས་སྤྲོ་ཡོད་ལམ་གྱིས་ཟད་པ་དང་། དེ་མའི་དངོས་
 པོ་སྦྱེ་འགྱུར་བདེན་པ་བ་ལམ་གྱིས་མི་སྦྱེ་བ་སྟེ་སྦྱེ་འཕྲོ་བཅད་པའི་བསམ་པས་སྦྱེ་འགྱུར་ལམ་གྱིས་མི་
 སྦྱེ་བར་བྱས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་དེ་དག་གིས་འདོད་པའི་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་མི་རྩལ་བ་ཅེ་ཞེ་ན། སྦྱེས་
 ཟེན་དང་སྦྱེ་འགྱུར་གྱི་དེ་མ་བདེན་པ་བ་ལམ་གྱིས་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བར་བྱས་པའི་ཟད་མི་སྦྱེ་མེད་པ་ཁོ་
 ན་ནས་ཉེ་དེའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། དེ་མ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ཟད་སྦྱེ་མེད་པར་ལུང་
 རིགས་གྱིས་བྱུང་པར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དོ། །གཞུང་ལྷགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་རིང་དུ་མ་
 འདྲིས་པ་ཁ་ཅིག་ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཕྱོགས་སུ་འདོད་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོ་བ་ནི་

ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། འདི་དག་ནི་སེམས་ཅམ་པ་དང་། རོན་སྤྱ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆེན་འདི་ལྟ་བུའི་ཞེས་
 བྱལ་མཐས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། བཏགས་པ་དེ་འདོད་པ་དབང་བཅན་པར་བྱས་ན་ནི་ཐེག་
 པ་གསུམ་གའི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་ཞིང་། རོན་དབང་བཅན་པར་བྱས་ན་རྩི་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་
 འདི་མི་རུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། འདོད་པ་དེ་ནི་བདག་དང་གཙོ་
 བོ་ལྟར་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་གཏན་མི་སྲིད་ཅིང་། ཐེག་དམན་གྱི་དགོ་སྤྱོད་དག་བཅོམ་པ་
 ཡོད་པ་ལ་སྐྱུར་བ་སྤྱི་ཡོད་ཀྱིས་ཀྱང་གདལ་ཏུ་མི་རུང་བས་སོ། །འདི་དག་གྱང་རོན་ལ་གང་ཡིན་དང་འདོད་པས་
 བཏགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐེད་པར་རོན་སྤྱ་གཉིས་ཀྱི་¹²⁸²རྣམ་གཞག་གིས་ཐེག་དམན་གྱི་འཕགས་པ་ལ་
 བྱལ་དགོས་སྟམ་དུ་སྤྱོད་པས་ལན་ནོ། །འདི་དག་གང་འདོད་པ་ནི་ཆོག་གསལ་ལས། གང་དག་ཅེས་
 བྱ་བ་ནི། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པས་ན་ཟད་པ་ལ་ཟད་དོ་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ངེས་པར་
 འབྱུང་བས་སོ། །རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས། ཆུ་ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། །དག་
 པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། ¹²⁸³ཅེས་བྱ་བས་དག་པའི་གཞི་ཡོངས་སུ་བྱལ་བ་དོན་དམ་པའི་དངོས་
 བོར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དེ། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཞེས་པ་ནི་རོན་སྤྱ་གཉིས་ལ་གཟུང་དོ། །

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། གཉིན་པོ་མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་དངོས་སྤྱོད་པ་ལྟར་
 མཐོང་སྤང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རིགས་སྤྱར་ཡོད་ཅི་ཞིག་ཟད་པར་བྱས་ཤིང་སྐྱེ་འབྱུང་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་
 ནས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་ཟད་ཐོབ་མེད་པར་ཐལ་ཏེ། སྐྱེས་ཐེན་དང་སྐྱེ་འབྱུང་
 གྱི་ངི་མ་བདེན་པ་བ་འགོག་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་བྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདིར་མཐོང་ལམ་
 ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་གཟུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། གོང་དུ་མཐོང་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྤྱོད་པར་
 བསྟན་པ་དང་། བྱང་ཆེན་ངོས་འཛིན་པ་ན་ངི་མ་ཟད་སྐྱེ་མེད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་འགལ་སྟམ་དུ་
 བསམས་ནས་ངི་མ་ཟད་སྐྱེ་འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་མཐོང་ལམ་གྱིས་

¹²⁸² ཞོལ། ཤོག ༡༧ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༩ ན ༡ རོན་སྤྱ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་གཞག་བྱས་

¹²⁸³ བསྟན་འབྱུང་། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༧༩ ཤོག ༣༧༩ ཟེང་། ༡༥

ནམ་རྟོག་བཞི་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་པ་མེད་དེ། ཞེས་དབུ་མ་པ་ལ་ཅོད་པའི་གཞུང་དུ་བཏང་ན་
ཡང་འབྲེལ་བར་མཛོན་ཏེ། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་པ་ནམས་ཀྱིས་དབྱུང་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། ཟད་སྐྱེ་མེད་པ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་ན་ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་
མ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པ་འདི་ཁོ་ན་ཁས་སྒྲང་བར་བྱའོ་འཇམ་
རྟེན་ཅིག་སྟུང་དུ་རྩེ་བཅུན་གྱིས་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། དངོས་པོ་ནམས་རང་བཞིན་མེད་
པ་ལ་ལོག་པར་ཏེ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་དངོས་སྤྱོད་ཀྱིས་བརྟགས་པ་
ལྟར་གྱི་དྲི་མ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆུ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ལྟར་གཉིན་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་ནམས་པར་རྟོག་པ་ཤེས་
སྐྱེ་བ་དང་སོགས་པས་ཉོན་སྐྱེ་བ་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤང་སྐྱེས་ཟེན་བདེན་པ་བ་ནི་ཅི་ཞིག་ཟད་པ་དང་། སྤང་མ་
སྐྱེས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་དྲི་མ་བདེན་པ་བ་ནི་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དེར་བྱས་པ་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་བའམ་ཐོབ་
སྟེ་ཟད་ཐོབ་བམ་ཟད་མི་སྐྱེར་བྱས་པ་གཉིས་ཐོབ་པ་མེད་དེ། སྐྱེས་ཟེན་གྱི་དྲི་མ་ནམས་ཟད་པའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་དྲི་མ་ནམས་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
འགོག་པ་དང་བྲལ་བ་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་
རོ། །ཁ་ཅིག་སྐྱེས་ཟེན་གྱི་གོགས་བྱེད་བརྟགས་འགོག་དང་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་གོགས་བྱེད་བརྟགས་མིན་གྱི་
འགོག་པ་ལ་འཆད་ཀྱང་བརྟགས་འགོག་མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་འགྲིག་རྒྱ་མེད་དེ། གང་
དག་འགྲེལ་པ་འདིས་ནམ་རིག་པ་ལ་མཐོང་ལམ་ཡོད་པར་དབུ་མ་པས་འདོད་ཅེས་པ་ནི་སྟོན་པའི་བར་
བྱེད་པ་སྟེ། འདིས་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱིས་དེ་མི་སྤྱོད་ཞེས་པའམ་ཁྱོད་འདོད་པ་
ལྟར་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་མི་སྤྱོད་ཞེས་ཁས་སྒྲངས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ཁོ་ལ་མཐོང་ལམ་ཡོད་པར་
འདོད་པ་ནི་མིན་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་བཞིན་ནོ། །ཆོག་གསལ་ལས། སྐྱེས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་
གཞོད་པའི་འགོག་པ་དང་བྲལ་ཏེ་ནམ་རྟོག་མི་རྒྱ་བ་ནི་ཁོ་བོ་དབུ་མ་པའི་དོན་དམ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། ཁྱོད་ནི་རྟོག་པ་དེ་དག་དང་མ་བྲལ་བས་ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་

པའི་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་ལོག་པར་ཞེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་ཟད་ཅིང་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་¹²⁸⁴ཞེས་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་(ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་གྱིས་དགག་པ་)ལ་གསུམ། ཅ་བའི་དོན་སྒྲངས་ཏེ་བཤད་བྱ་དགོད། ཅ་བའི་དོན་མདོ་ཙམ་དུ་བསྟན། དེ་ཉིད་ཕྱི་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཅ་བའི་དོན་སྒྲངས་ཏེ་བཤད་བྱ་དགོད)ནི། དབུ་མའི་གཞུང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟེ་མ་ལུས་པར་སྒྲངས་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གནས་ཏེ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བར་ཆིགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ནིའོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བའི་དོན་མདོ་ཙམ་དུ་བསྟན)ནི། དབུ་མ་པ་ལས་གཞན་དངོས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་དང་རང་རིག་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་ལ་སྟེ་དེར་ཁས་ལེན་ཞིང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཁོ་བོ་བྱམས་མགོན་ཀྱིས་མཚར་དུ་འམ་བཞད་གད་དུ་བཅིས་ཏེ་འགལ་བ་ཁས་སྒྲངས་པས་སོ།

གསུམ་པ་(དེ་ཉིད་ཕྱི་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཁས་སྒྲངས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན། ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་(ཁས་སྒྲངས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན)ལ་གཉིས། གཞུང་གི་འབྲེལ་བསམ། ཆིག་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(གཞུང་གི་འབྲེལ་བསམ)ནི། དངོས་སྤྱོད་ལ་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་འབྱོར་ས་བཞི་ཅི་ཞིག་འབྲེལ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་དང་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་ཀྱང་། བདེན་བཞི་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཙམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་སྟོང་རྒྱས་པར་དོན་སྤྱོད་གཉིས་དང་མཐུན་པར་འདོད་པས་ཆོས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ན་སྤྱིབ་གཉིས་སྒྲངས་པ་འགལ་བར་བསྟན་པའི་ཉོན་སྤྱིབ་ནི། ཞར་ལ་དེ་སྟོང་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་བསྟན་བཞེད་ནས་འཕྲོས་བཅོལ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་སྒྲངས་པར་འདོད་པ་

¹²⁸⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༡༩ ཞོག ༡༩༩ ཟླ་ ༣༠

ལ་འགལ་བ་སྟོན་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་བའི་རྣམ་འབྱུང་གི་¹²⁸⁵ས་གསུམ་ནི་གཙོ་
 བོའོ། །ཡང་ན་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པ་ལ་ཡང་ཁས་སྤངས་འགལ་བ་སྟོན་པ་སྟེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ལ་ཡང་དོན་སྤྲུལ་གཉིས་ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་བདེན་པར་འདོད་པས་དེའི་ལྟ་བུས་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་གཏན་སྤང་
 མི་རུས་ལ། སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན། གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་འདོད་པས་དེའི་ལྟ་བ་གོམས་པས་
 གཟུང་འཛིན་ལ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རགས་པ་འགལ་ཞེག་སྤང་རུས་ཀྱང་རང་རིག་ལ་ཞེན་པ་སྟོང་མི་
 རུས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་རྩོགས་པར་སྤང་མི་རུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་ཁས་སྤངས་འགལ་བ་
 ཡིན་ནོ། །དབུ་མ་པ་ལྟར་ན། རང་རིག་ཅམ་ཡང་བདེན་པར་མི་འདོད་པས་དེའི་ལྟ་བ་གོམས་པས་ཤེས་
 སྒྲིབ་མཐའ་དག་སྟོང་བར་རུས་སོ། །དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པས་ཉོན་སྒྲིབ་སྟོང་ཚུལ་བཞི་ག་
 ཡང་མཚུངས་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་ཚུལ་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་རང་རིག་
 རྣམས་ལ་ཞེན་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་གཉིས་སྟོང་ཚུལ་སེམས་ཅམ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཞིང་།
 ཕྱི་མ་སྟོང་ཚུལ་དབུ་མའི་ཐུན་མོང་མིན་པར་བཞེད་པས་དེ་ལྟར་བཀོད་དོ། །ཐུན་མོང་བའི་དོན་ཡང་
 གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་རྩམ་གཞན་ལ་ཞེན་པའི་ཡུལ་བཀག་ནས་ཡུལ་ཅན་འགོག་པ་ཅམ་དུ་
 འབྲེལ། །དེས་ན་སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་ས་བཞི་ནི། གཙོ་བོར་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་དབུ་མ་པ་ཞེག་གིས་
 སྒྲིབ་གཉིས་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །སྤར་བསྟན་པའི་འབྲེལ་དང་འོག་ནས་ཀྱང་
 གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་བརྗོད་པ་ལ་དངོས་སྤྲུལ་བའི་འདོད་པར་བྱས་ནས་སྒྲིབ་པ་སྟོང་མི་རུས་པར་
 གསུངས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་འབྱུང་གི་ས་དང་པོའི་ཆེ་གཟུང་བ་དང་གཉིས་པའི་ཆེ་འཛིན་པ་དང་།
 གསུམ་པའི་ཆེ་རང་རིག་ལ་ཞེན་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི། དོན་སྤྲུལ་དང་སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་གཟུང་
 འཛིན་དང་རང་རིག་དོན་ལ་ཡོད་པ་འཐད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཞེན་པ་མིན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
 མཐོན་ཞེན་སྐྱེ་བ་ཅམ་ལ་གོ་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་འཛིན་པའི་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་
 གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དུ་མ་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེན་པ་སྐྱེ་ཡང་ཞེན་པ་ལྟར་དུ་ཁས་མི་
 ལེན་པ་བཞིན་ནོ། །

¹²⁸⁵ ཞོལ། ཤོག ༡༧༣ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༩༣ བ ༤ རྣམ་འབྱུང་གིས་

གཞན་ཡང་འདིར་དང་པོར་ཉོན་སྐྱབ་སྤངས་ཟིན་པ་དང་གཟུང་བ་ལ་ཞེན་པ་སོགས་སྒྲ་མ་སྒྲ་
མའི་སྐྱབ་པ་སྤངས་པ་དང་། བྱི་མ་བྱི་མ་སྤོང་བར་བཤད་པ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། འོན་ཀྱང་རགས་རིམ་གྱི་
དབང་དུ་མཛད་ནས་སྐྱབ་པ་སྐྱེ་ཚུལ་མཆོན་པའོ། །གཞན་དུ་ན་དབྱ་མ་པའི་རིགས་ཅན་གྱིས་དང་པོ་
ནས་ཀྱང་རང་རིག་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །མདོར་ན་གཞུང་འདི་དག་
གིས་དབྱ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱིས་སྐྱབ་གཉིས་སྤོང་ལུགས་བསྟན་ནས་ལུགས་དེ་མི་འདོད་ན་ཤེས་སྐྱབ་
སྤང་རུས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་གནད་མ་རྟོགས་པར། ས་དང་པོ་ཉོན་རང་དང་
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་རྣམས་སེམས་ཅམ་པ་དང་། བཞི་པ་དབྱ་མ་པ་ལ་སྦྱར་བ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་
གནས་སོ། །འདིར་བསྟན་པ་བཞི་དབྱ་མའི་སྟོན་རིམ་དུ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱང་བཞེད་དེ། ཆོག་
གསལ་ལས། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པས་སྤོང་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྤྱིང་པོའི་དོན་
སྟོན་པའི་རིམ་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་འདི་ནི་དབྱ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་གསལ་བས་བདག་གིས་འདིར་མི་
བསམ་ལོ།¹²⁸⁶ ཞེས་དང་། སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྤྱིང་པོའི་དོན་སྟོན་ཚུལ་ལ་གཞུང་
འདི་དག་བྱངས་པའི་བྱིར་དང་། རྟོགས་དཀའ་ལས་ནང་གི་ལུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་པའི་ཐབས་
ཐབས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་བདག་མེད་པ་བསྟན་པ་ནི། བྱང་
ཆུབ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་སྒྲ་མའི་མན་ངག་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པས་འཇུག་པའི་སྟོན་མཆོག་ལེ་འུར་
བྱས་པ་ལས་མ་སྟོས་པའི་དོན་ལུགས་ཀྱིས་འཕངས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཆོག་གི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དབྱ་མའི་ལྟ་བུ་སྐྱབ་པ་རྟོགས་པར་སྤང་
¹²⁸⁷རུས་པ་དང་། དངོས་སྤྱིའི་ལྟ་བུ་སྐྱབ་པ་རྟོགས་པར་སྤང་¹²⁸⁸མི་རུས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
(དབྱ་མའི་ལྟ་བུ་སྐྱབ་པ་རྟོགས་པར་སྤང་རུས་པ་)ནི། དངོས་པོར་ལྟ་བུ་ལ་སྐྱབ་པ་མ་ལུས་པར་

¹²⁸⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་ལ། དེ་ག། ༡༩ ཤོག ༡༩༣ ཟླ་ད། ༩

¹²⁸⁷ ཞོལ། ཤོག ༡༧༣ བ ༩ རྟོགས་པར་སྤོང་རུས་པ

¹²⁸⁸ ཞོལ། ཤོག ༡༧༣ བ ༡༠ རྟོགས་པར་སྤོང་མི་རུས་པ

སྤངས་པའི་བྱང་ཆུབ་མི་འབད་པར་བསྟན་པ་དེ་ལ་སྟེ་དོན་དེ་ལྟར་གནས་པ་ན་རང་ལུགས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་
སྟོང་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཉོན་སྒྲིབ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་ཚུལ་ལོ། †

(རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཤད་པ།)

དང་པོ་(ཉོན་སྒྲིབ་)ལ་གསུམ། ཆོས་རྣམས་བདག་མེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ། དེ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ།
 བསྒྲོམས་པས་བདག་ལྟ་སྒྲོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(ཆོས་རྣམས་བདག་མེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ་)ནི། གང་
 གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྒྲོང་བ་ནི་རྟག་པ་དང་བདག་གི་དངོས་པོར་མེད་དེ། རི་བོར་གི་
 རྩ་བཞིན། ཕྱི་ནང་གི་ཐུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་ཤེས་པ་དང་བེམ་¹²⁸⁹པོའི་བདག་དང་དབང་
 ལྷག་རྣམས་ཀྱང་གུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་སྐྱེ་འཇིག་གིས་སྒྲོང་བར་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་པའི་རྟགས་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་སོགས་ལ་བདག་རྟག་པ་མེད་པར་གཏན་ལ་འབབས་སོ། །དེ་ཡང་ཕྱིའི་ཐུ་སྟེགས་
 བདག་ཁས་ལེན་པ་གངས་ཅན་ལ་སོགས་པས་བདག་རྟག་པ་ཤེས་པའི་ངོ་བོར་སྒྲིལ། གྲེ་བྲག་པ་
 སོགས་ནི་བདག་རྟག་པ་བེམ་¹²⁹⁰པོའི་ངོ་བོར་འདོད་ཅིང་རྟག་པ་ཡང་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་དབེན་པས་སྐྱེ་འཇིག་གིས་སྒྲོང་བ་དང་། ནང་གི་ཐུ་སྟེགས་བདག་ཁས་ལེན་པ་གནས་མ་བྱ་
 སོགས་ནི་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྫོད་བྲལ་དུ་འདོད་པས་དེ་ལ་ཡང་སྐྱེ་འཇིག་མི་བྱུང་ངོ་།

གཉིས་པ་(དེ་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་)ནི། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་པབ་ནས་དམིགས་པ་བདག་དེས་དབེན་
 པའི་སྤང་སོགས་དང་སོགས་པས་ཁམས་སྐྱེ་མ་རིག་པ་ནས་གཤེད་བར་བཅུ་གཉིས་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་བདག་ལྟ་སྐྱོན་སྐྱེས་ཀྱི་
 དམིགས་ལུལ་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་རྣམ་བཅད་ལ་བདག་མེད་དང་ཡོངས་གཙོད་ལ་ཆོས་ཅན་མོ་སྟམ་དུ་
 སྒྲོམ་པའོ།

གསུམ་པ་(བསྒྲོམས་པས་བདག་ལྟ་སྒྲོང་ཚུལ་)ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་
 ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་བོར་བ་སྟེ་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ལྟ་དང་གཉིས་ཀ་དམིགས་ལུལ་སྤང་སོ་གཅིག་

¹²⁸⁹ རྒྱལ་ཤོག ༡༧༥ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༤༥ ན ༦ ཤེས་པ་དང་བེམས་པོ་

¹²⁹⁰ རྒྱལ་ཤོག ༡༧༥ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༡༤༥ བ ༢ བདག་རྟག་པ་བེམས་པོ་

ལ་དམིགས་ཤིང་འཛིན་སྒྲུངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱང་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པས་
སོ། །ཉེ་ནི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་འོག་མ་སྒོམ་པ་འདྲེན་པའི་ཆོག་གོ། །འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཉེ་དང་ནས་ཀྱི་
དོན་དེ་ལྟར་བལྟའོ། །འདི་ལ་བདག་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་ཞེས་གསུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་(ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲོང་ཚུལ་)ལ་གསུམ། གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་དང་། གཉིས་མེད་ལ་
ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(གཟུང་བ་)ལ་གསུམ། གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་
དབབ། དེ་ནི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ། ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པས་གཟུང་རྟོག་སྒྲོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
(གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ་)ནི། གང་ལྟར་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཉེ་དེ་ལ་རྩལ་ཐ་
དད་མིན་པས་བྱུང་། བདེ་བ་དང་དེ་སྒྲོང་བའི་རིག་པ་བཞིན། སྒོ་པོར་སྒྲུང་བ་དང་དེ་འཛིན་པའི་སྒོ་
དག་ཀྱང་ལྟར་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་སྒྲུང་མཁན་གྱི་
སྒོ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་མེད་པར་གཏན་ལ་འབབས་སོ། །སྒྲོར་བ་འདིའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་ནི་དོན་སྒྲུང་དང་
དེ་སྒྲུང་གི་སྒོ་གཉིས་སོ། །དམ་བཅའི་དོན་ནི་དེ་གཉིས་རྩལ་ཐ་དད་དུ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་རྟུན་པ་
ལྟར་ན་ཐ་དད་བཀག་ཅམ་ཡིན་གྱི་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན་རྩལ་ཐ་གཅིག་དུ་སྒྲུབ་པར་འདོད་དེ། རྟགས་ཀྱི་
དོན་ནི་དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་པས་ན་ལྟར་ཅིག་དམིགས་པ་ནི་རྟོགས་པ། ངེས་པ་ནི་གཅིག་རྟོགས་པ་
ལ་ཅིག་མོས་རྟོགས་པས་བྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས། ལྟར་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་
ཕྱིར། སྒྲོ་དང་དེ་སྒོ་གཞན་མ་ཡིན།¹²⁹¹ །ཞེས་པ་ལྟར་ངོ། །གལ་ཉེ་འདི་ཅམ་ཞིག་གཟུང་བ་བདེན་མེད་
ཀྱི་དོན་ཡིན་ན་མདོ་སྟེ་པས་ཀྱང་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་འདོད་པར་འགྱུར་ཞེན། ཉེས་པ་མེད་དེ། མདོ་
སྟེ་པས་དོན་སྒྲུང་དེ་དབང་པོའི་རྣམ་རིག་ལས་གཞན་དུ་མི་འདོད་ཀྱང་རྣམ་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱིས་གཏད་
པར་འདོད་ལ། འདིར་ནི་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུས་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲིབ་པར་འདོད་པས་སོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ནི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་)ནི། ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བ་འདི་ནི་ཡོངས་གཙོ་ལ་ནང་གི་
སེམས་ཅམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རྣམ་བཅད་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སྒོམ་

¹²⁹¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༩༧ ཞོག ༩༧༥ ཟླ་ ༡

བཤོ། །གསུམ་པ་(རྣམས་སྤྱད་ས་བས་གཟུང་རྟོག་སྤྱོད་ཚུལ་)ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་བ་མེད་པའི་འཛིན་པ་
 ཅམ་ཞིག་གོ་སྟམ་དུ་བསྒྲུབ་ས་བས་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་ཤིང་ནང་གི་སེམས་ལ་
 འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སྤུ་མ་བོར་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་སྤྱི་རོལ་མེད་ན་དེ་འཛིན་
 བྱེད་དོན་ལ་མི་འབྲང་ཀྱང་། ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱུད་པའི་བག་ཆགས་ལས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་
 སྤྱི་བས་དེ་ལ་འཛིན་པར་ཞེན་པ་ནི་ཡོད་པའོ།

གཉིས་པ་(འཛིན་པ་)ལ་གསུམ། འཛིན་པ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ། དེ་རྟོགས་ཏེ་སྒྲུབ་
 ཚུལ། བསྒྲུབ་ས་བས་འཛིན་རྟོག་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(འཛིན་པ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ་)ནི།
 སྤུ་མ་ཅུ་པ་ལས། གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་འཛིན་མེད།¹²⁹² ཅེས་པ་ལྟར་གཟུང་བ་མེད་ན་དེ་འཛིན་པ་
 ཡང་མེད་དེ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་སྟོས་པའི་སྤྱིར་རོ་ཞེས་གཏན་ལ་འབེབས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་
 གཅིག་ནི་མེད་པས་ཀྱང་། །གཉིས་ཀའང་རྣམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།¹²⁹³ ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་
 (དེ་རྟོགས་ཏེ་སྒྲུབ་ཚུལ་)ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཆར་མེད་དོ་སྟམ་དུ་ངེས་པར་སེམས་པས་
 སྒྲུབ་པའོ། །གསུམ་པ་(བསྒྲུབ་ས་བས་འཛིན་རྟོག་སྤྱོད་ཚུལ་)ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་ས་བས་སེམས་གཉིས་
 སྤྱི་མེད་པ་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པའམ་འཛིན་པ་ཅམ་དུ་ཞེན་པ་དེ་ཡང་
 བསལ་ཏེ། དོན་ཏེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤྱི་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་
 བོ་ཡིན་སྟམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་པ་སྟེ་ཞེན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །རྟོགས་དཀར། གཟུང་བ་ལ་སོགས་པས་སྤྱོད་
 པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆའི་རྣམ་པའི་ཤེས་པ་ཅམ་འབའ་ཞིག་¹²⁹⁴ ཅེས་པའི་ངེས་འབྱེད་ནི་གཟུང་
 འཛིན་ངེས་པར་འབྱེད་པའམ་དེ་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱའི་སྤྱོད་ལམ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོབ་དཔོན་འདི་རྣམ་
 འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡན་ཆད་སེམས་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་བཤད་དོ།

¹²⁹² བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༥༧ ཞོག ༤ ཟེང་། ༡

¹²⁹³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༥༧ ཞོག ༥༤ ཟེང་། ༤

¹²⁹⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༥༩ ཞོག ༥༧ ཟེང་། ༥

གསུམ་པ་(གཉིས་མེད་ལ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་ཚུལ་)ལ་གསུམ། རང་རིག་བདེན་མེད་དུ་
གཏན་ལ་དབབ། དེ་རྟོགས་པས་སྟོམ་ཚུལ། བསྟོམས་པས་དེ་ལ་ཞེན་པ་ལྡོག་ཚུལ་སོ། །དང་པོ་(རང་
རིག་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ་)ནི། གང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་ལ་བདེན་པའི་ངོ་སོ་
ཉིད་མེད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་སྒྱུ་མའི་རྟ་སྒྲང་གི་སྤང་བ་བཞིན་དུ་ལོ། །གཉིས་མེད་ཀྱི་རང་རིག་དེ་ཡང་
རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཏན་ལ་འབེབས་སོ། །གཉིས་པ་(དེ་རྟོགས་པས་སྟོམ་ཚུལ་)ནི། ཡང་དག་
པར་རམ་རིགས་པས་དབྱུད་པ་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་སོགས་
པས་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ངོ་སོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་
སྟོམ་པའོ།

གསུམ་པ་(བསྟོམས་པས་དེ་ལ་ཞེན་པ་ལྡོག་ཚུལ་)ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་འབྱོར་པས་གཟུང་འཛིན་དང་རང་རིག་རྣམས་ལ་ཞེན་པའི་
ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་པར་ཉེ་མ་ལུས་པར་སྟོང་ངོ་། །གང་གི་ཆེ་སྟོང་ན། རིགས་པས་བརྟགས་ན་
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོར་མི་འཐད་པས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་སྟོ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྟོག་
པས་སྟོང་པའི་མཐོང་ལམ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྣམ་འབྱོར་པ་སོ་སོ་རང་གིས་བརྗོད་མེད་དུ་རིག་པར་བྱ་
བ་ཅི་ཞེས་ལྟར་ཉེ་འགའ་ཞེས་ཡང་དག་པར་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ནི་ལོ། །གང་གི་ཆེ་སྐྱེ་ན། དེ་ལྟར་མཐའ་
བཞི་དང་བྲལ་བར་བསྟོམས་པས་སྟོམ་པའི་སྟོབས་བྱུང་བ་སྟེ་སྟོམ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་ལོ། །དེའི་
ཆེ་སྟོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེའི་ཆེ་སོ་སྟེ་ཁ་ཅིག་ལ་ནོར་བུ་དང་དདུལ་དང་སོགས་པས་མེ་ལོང་གཡའ་
དག་པ་ལ་གཅིག་དང་དུ་མས་སྟོང་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་སྤང་བ་བཞིན་དུ་གནས་
ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་འཁྲུལ་པའི་མཚན་མ་རགས་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་སྟེ་བྲལ་བས་
སོ། །ཆོག་གསལ་ལས། ནོར་བུ་སོགས་སྐྱེས་བྱ་མིག་དག་པས་དུས་གཅིག་ཏུ་དེ་དག་མཐོང་ལ་དེའི་
ཆེ་ཡང་མི་གཞོད་ཅིང་པན་པ་ལྟར་དུ་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ལག་མཐིལ་དུ་ཤིང་
ཐོག་བཞག་པ་ལྟར་གསལ་བར་སྤང་ཞིང་དེ་དག་གིས་མི་གཞོད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེད་པ་ལ་

མན་པར་བྱེད་པས་དམིགས་པ་དག་ཅིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དཔེ་དང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་¹²⁹⁵ཞེས་པ་ཀུན་རྫོབ་
 བ་རྣམས་པད་འདབ་ལྟར་མ་འབྲེས་པར་སྤང་ཡང་དེ་ལ་མི་རྟོག་པའི་དཔེར་འཆད་པའི་བྱི་མ་འདི་མི་
 འགྲིག་པས་རྟོགས་དགའ་ལྟར་ལེགས་སོ། །སྤྲུལ་རྣམས་ལང་ག་ཤེགས་ལས། སེམས་ཙམ་ལ་ནི་བརྟེན་
 རས་སུ། །བྱི་རོལ་དོན་ལ་མི་རྟོག་གོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་གནས་ནས། །སེམས་ཙམ་ལས་ནི་
 བསྐྱབ་བར་བྱ། །སེམས་ཙམ་ལས་ནི་བསྐྱབས་ནས་ཀྱང་། །སྤང་བ་མེད་ལས་བསྐྱབ་བར་བྱ། །སྤང་མེད་
 གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་།¹²⁹⁶ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
 སེམས་ཙམ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། སྤང་མེད་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སར་མཇེད་ནས་སྤྲུལ་མའི་
 སྐབས་སུ་ལྟ་བུ་ཆོས་རྣམས་སེམས་ཙམ་དུ་གཏན་ལ་དབབ་ཅེས་གསུང་བ་འགྲིག་ཤས་ཅུང་སྟེ།
 གཏན་ལ་འབབས་མཁན་དབུ་མ་པ་ཡིན་པས་དེས་ལྟ་བུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོོས་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་
 འབབས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་(དངོས་སྤྱིའི་ལྟ་བུ་སྤྱིའི་རྟོགས་པར་སྤང་མི་རུས་པར་བསྐྱབ་པ་)ལ་གཉིས་ལས།
 ཁས་སྤངས་བརྟེན་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུང་འཛིན་དང་རང་རིག་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་
 དེ་དག་བདེན་པར་ཡོད་ན་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དོན་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ངི་མ་དང་
 རྣམ་རིག་པས་དེ་དག་གཞན་དབང་བདེན་པ་བར་འདོད་པས་དོན་དམ་དུ་བྱུང་བར་འདོད་དོ། །དེ་
 དག་ག་པ་ནི། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ངི་མ་དེ་དག་ལ་ནི་རང་རང་གི་གཉིན་པོ་བསྐྱོམས་པས་གཞོད་པ་ཅུང་
 ཐད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ་དེའི་བྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་ལ་གཞོད་པ་
 བྱར་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནི་ཐལ་བའི་དམ་བཅའི་དཔེའོ། །སྤྲུང་ཅིག་མའི་ཆོས་ཤེས་པའི་རོ་འཛིན་
 བ་དང་ཤེས་ཙམ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རང་རིག་དང་ཤེས་བྱའི་མཆན་ཉིད་དེ་གཟུང་བ་རྣམས་དོན་དམ་པར་
 ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བྱུར་ན་སྐྱེད་པའི་སྟོན་ནས་འཕེལ་བ་དང་སྤང་བའི་སྟོན་ནས་འགྲིབ་པར་བྱར་མེད་པའི་རང་
 གི་རོ་བོ་འཛིན་དགོས་པའི་བྱིར་ན་བྱུང་བ་བྱུང་བོ། །ནམ་མཁའ་ཐོགས་པའི་རིག་བྱའི་རྗེས་མེད་པ་ཙམ་

¹²⁹⁵ བསྐྱབ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༡༩ ཤོག ༡༩༣ ཟེང་། ༡༩

¹²⁹⁶ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༢༡ ཤོག ༣༡ ཟེང་།

གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་སྟེ། དེར་གནས་པ་ལ་འཕེལ་འགྱིབ་བྱར་མེད་པ་བཞིན་དུ་འོ་ཞེས་པ་ནི་བྱུང་པ་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེའོ། །གཞན་ཡང་དོན་སྤྱད་དང་རྣམ་རིག་པ་གང་དག་གཟུང་འཛིན་དང་རང་རིག་བདེན་
 མེད་དུ་གཏན་ལ་པབ་ནས་དེ་དག་ལ་ཞེན་པ་སྒྲོག་པར་མི་འདོད་པ་རྣམས་ལ། དེ་དག་ལ་ཞེན་པའི་ཤེས་
 སྤྱིབ་སྤང་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཡུལ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདི་
 ཡུལ་སུན་སྤང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤྱོད་བར་ནི་རྣམ་མ་ཡིན།¹²⁹⁷ །ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་གཞོན་གྱིད་ཀྱང་
 དགོན་པར་བྱའོ། །གཟུང་འཛིན་སོགས་དེ་དག་ལ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་
 སྒོ་སྤང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་པར་གྱུབ་པས་སོ། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་རྣམས་མེད་དུ་གནས་པ་
 ལ་རྣམས་ཡོད་དུ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་དང་རྣམས་མེད་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་བསྒྲོག་པར་མི་རྣམས་པ་བཞིན་
 བོ། །འདོད་ན། བདེན་འཛིན་དེ་ལ་གཞོན་པ་མི་གྱེད་པར་ཐལ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་ཀྱང་
 འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་([ཁས་སྤངས་འགལ་བ་དངོས་](#))ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤེས་སྤྱིབ་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་དང་རང་རིག་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་
 པར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ཁོ་བོ་བྱམས་མགོན་གྱིས་ངོ་མཆར་དུ་བཅིས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
 བོ། །རྒྱ་མཆན་ནི། བན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་ཁས་ལེན་ཞིང་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་སྤྱིབ་
 གཞན་དག་གིས་བཏགས་པ་ལྟར་ན་དངོས་པོར་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་དེ་དག་མི་
 སྒྲོག་པ་སྤང་དུ་མི་རུང་བས་སོ། །རྟགས་གྱུབ་སྟེ། འི་མའི་ཆོས་དོན་དམ་དུ་གྱུབ་ན་སྤང་དུ་མི་རུང་
 བའས་ཡུལ་བདེན་པར་གྱུབ་ན་བདེན་འཛིན་སྤང་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར་དོ། །

¹²⁹⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩༧ ཞོག ༥༩༠ ཟླ་ ༤

(སྟོང་པར་སྤྲ་བའི་ལུགས་བཞག་པ།)

གཉིས་པ་(སྟོང་པར་སྤྲ་བའི་ལུགས་བཞག་པ་)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྐྱར་)ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་འཛིན་སོགས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཐར་བ་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་ནུམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའི་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་བར་ཆིགས་ཀྱིས་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཉེ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ངེས་པའི་བྱ་བ་མཐའ་གསུངས་ཉེ། དགོས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བརྟན་པོར་མཛད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ལ་གསུམ། སྐྱོ་སྐྱར་དང་བྲལ་བའི་ཡུལ། སྐྱོ་སྐྱར་དུ་མི་འཛིན་པའི་ལམ། ལམ་དེས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུའོ། དང་པོ་(སྐྱོ་སྐྱར་དང་བྲལ་བའི་ཡུལ་)ནི། རྟོན་འབྲེལ་འདི་ལ་བདག་གཉིས་བསལ་བར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེ་གཉིས་དང་པོ་ནས་ཡོད་མ་སྟོང་བས་སོ། །བདག་མེད་གཉིས་གཞག་པའམ་བསྐྱན་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་ཡོད་མེད་ཀྱི་བསལ་བཞག་དང་བྲལ་བའོ། །གཉིས་པ་(སྐྱོ་སྐྱར་དུ་མི་འཛིན་པའི་ལམ་)ནི། ཡང་དག་པ་བསལ་བཞག་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་དག་པ་སྟེ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ལྟ་བའོ། །གསུམ་པ་(ལམ་དེས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་)ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་བདག་མེད་གཉིས་མཐོང་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ལས་ནུམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། བརྟག་པར་བྱ་སྟེའོ། །གང་ལ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདི་ཉིད་ལའོ། །གང་གིས་ན། རྫོགས་བྱང་དོན་གཉིར་ཀྱིས་སོ། །རི་ལྟར་ན། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ངོ་བོས་ཐ་སྙད་དུ་བསལ་བ་མ་བྱས་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོར་དང་། དེ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་པའི་ངོ་བོས་དོན་དམ་དུ་བཞག་པར་མ་བྱས་པར་དེ་ཁོ་ནར་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་སོགས་པས་སྐྱེ་འགག་མེད་པའི་ངོ་བོར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟག་

དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། སྟོ་སྐྱར་གྱི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་གོམས་པ་
 ལས་གྲོལ་བ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པ་མི་འཐད་པར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་
 དགོས་པ་ནི། སྟོ་སྐྱར་དང་བྲལ་བ་དེ་ལྟར་བལྟས་པ་ན། དུལ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྷོག་པས་
 དུལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ལ་དེའི་ཆེ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྤང་གཉེན་གྱི་རང་བཞིན་ངི་
 ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དོན་ལ་པམ་རྒྱལ་མེད་ཀྱང་འཁྱུལ་ངོར་སྐྱ་མའི་སྤང་པོས་སྐྱ་མའི་སྤང་པོ་གཞན་ཞིག་པམ་
 བར་བྱས་པ་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་དུ་སྐྱ་མའི་གཉེན་པོས་སྐྱ་མའི་སྤང་བྱ་འཛོམས་པ་ལྟར་སྤང་བ་ཅེས་དུ་
 བས་སོ།།

(སེངྒེ་རྣམ་བསྐྱེད་སྤྱི་མཐོང་ཅེ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(དཀྱུས་མ་)ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(དངོས་)ལ་
 (མཚམས་སྒྱུར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྒྱུར་)ནི། དེ་ལྟར་ལུས་རྣམ་
 གཞག་གི་སྒྲོམ་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པས་ཞར་ལ་འོངས་པའི་ཆོག་གས་བཅད་གྲོགས་ནས་བཤད་མ་ཐག་པའི་
 བར་བརྗོད་ནས་རྣལ་མ་སྟེ་དཀྱུས་མ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི།
 སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་པོ་རེ་རེར་ནི་དུག་པོ་དེ་དག་པན་ཚུན་དུ་བསྐྱུས་པ་གང་ཡིན་པ་སྐྱད་ཅིག་
 གཅིག་པའི་བཟོད་པ་ཡིས་བསྐྱུས་པ་དེ་ཅེ་སྒྱུར་འདིར་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆེན་སྒྲིན་པ་ཡོངས་སུ་
 གཏོང་ཞིང་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་ཆོ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པའི་ལུས་གྱི་ལས་
 དང་བྱམས་པའི་དག་གི་ལས་དང་བྱམས་པའི་ཡིད་གྱི་ལས་ཉི་ཤེས་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དགོ་བའི་ཅ་
 བ་དེ་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སུ་མི་བསྟོ་ཡི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་
 རྣམ་སྒྲུ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་སྟེ། དེ་དེ་ལྟར་གང་གིས་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་དང་། གང་
 ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་དང་། གང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་མི་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་
 བསྟོ་ལོ། །རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་སྒྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་གནས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་པར་ཕྱིན་
 ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པར་ཕྱིན་རེ་རེ་ལ་གནས་པས་གཞན་ལྔ་ལྔ་འཛིན་པར་གསུངས་
 སོ། །སྐབས་གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་ནས་འདིར་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་
 དང་དེ་ཡང་བཟོད་པར་བཤད་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ། བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་པ་རྗེས་གྱི་ངེས་པ་འདེན་ཚུལ་དང་
 གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་མཉམ་གཞག་ན་བདེན་བཞིའི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པ་ལ་དགོངས་
 ཤིང་། བཟོད་པ་སྟོང་གཉིན་དངོས་ཡིན་ཞིང་མཐོང་ལམ་འདི་ཡང་རྟོག་པའི་གཉིན་པོར་སྟོན་པའི་སྐབས་
 ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། མཐོང་ཅེ་དངོས་དང་། དེའི་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་(མཐོང་ཅེ་
 དངོས་)ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་ཅེ་མོ་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་ན། ཅེ་མོའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་

འདིར་རྟོ། །གང་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་སྐྱུ་བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་
བསྐྱུས་པ་འཁོར་གསུམ་ནམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་སྟེ་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་སུམ་ཅུ་དྲུག་གི་ནམ་པ་
ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འོ། །སོ་དྲུག་ཏུ་རི་ལྷོ་འགྲུར་ན། བསྐྱུ་བྱ་སྐྱེན་སོགས་དྲུག་པོ་དེ་དག་
སོ་སོར་སྐད་བྱེད་སྐྱེན་སོགས་སྐྱེན་དྲུག་རེ་རེར་སྐྱ་མ་གོ་སྐྱབ་ཏུ་བསྐྱན་པ་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་དུ་དྲུག་
དྲུག་བསྐྱུས་པས་ནའོ། །འདི་རྗེས་ཐོབ་ཡིན་པས་དེས་མཆོན་ནས་མཐོང་ཆེ་བསྐྱན་པར་བཞེད་ཀྱང་སྐྱེན་
དྲུག་སྐྱོས་པ་མི་དམིགས་པའི་ནམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ངོ་བོར་བྱས་པས་ཆོག་གོ། །འདིར་ཞེས་པ་ནི་
སྐབས་དང་པོ་ནམས་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱིས་ནམ་ཉོག་དུ་མ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྤོང་མི་རྒྱས་ལ། སྐབས་འོག་མ་
ནམས་སྐྱ་དེ་དག་འབད་མི་དགོས་པར་སྤོང་བས་དེ་དགར་བའི་ཆེད་དུ་ཆོག་གསལ་ལས་འཆད་པ་ནི་
འདི་དག་མཐོང་ལམ་བཏགས་པ་བར་འདོད་པའི་ལྷགས་སོ། །བཟོད་པ་འདི་ལ་ཉི་སྤང་དུ་གསལ་ཁ་
མེད་ལ། སྤོབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་བ་གཉིས་སྐྱུ་བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ལ་མཛད་ཅིང་གྲགས་ཆར་
ཡང་དེ་ལ་བྱས་སོ། །ཆོགས་གསལ་ལས། སྐྱུ་བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཤས་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པར་
བཞེད་དོ། །ཤེས་སྤོན་དུ་བདེན་པ་བཞི་གའི་ཆོས་བཟོད་ལ་བྱེད་ཅིང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་བཟོད་པར་བཞེད་ཀྱང་
གསལ་ཁ་མེད་དོ། །ཨ་རྒྱས་འདིར་སྐྱེན་དྲུག་མཐོང་ལམ་དུ་བསྐྱན་ལ་དེ་དྲུག་ཀྱང་ལམ་བདེན་གྱིས་
བསྐྱུས་གྱི་སྐྱུ་བསྐལ་བདེན་གྱིས་མིན་པས་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཡིན་ཞིང་ཆོས་བཟོད་གྱི་སྐབས་མིན་ཏེ། དེ་
འདོད་ཁམས་གྱི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་ཡིན་ལ། སྤང་བྱ་དེ་ཡང་སྤར་སྤངས་ཐེན་པས་སོ། །དེས་ན་སང་
གོ་བཟང་པོས་སྐྱུ་བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ལ་བཞག་པ་འབྲུལ་བ་ཆེའོ་ཞེས་སྐྱ་སྟེ། འདིས་ཅེ་མོའི་
སྐབས་གྱི་ལམ་ནམས་ཁམས་གོང་གི་གཉེན་པོ་ཁོ་ནར་འདོད་པས་དེ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་པའོ། །འདི་ནི་
ཆོས་མི་རིགས་ཏེ། ཅ་བར་སྐྱེན་དྲུག་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཉོགས་བྱའི་ལམ་བདེན་དུ་བཤད་ནས་བཟོད་པ་
དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་ཏུ་བཤད་ན་ལམ་བདེན་གྱི་བཟོད་པ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་རིགས་སྐྱ་
ཆུག་ཀྱང་དེ་མེད་དེ། སྐྱེན་དྲུག་མཐོང་ཆེའི་ངོ་བོར་སྤོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེན་དྲུག་
ལམ་བདེན་ཡིན་པས་དེའི་ངོ་བོར་བསྐྱན་པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་ཡང་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་ཡིན་ན།
སྐྱུ་བསྐལ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱང་དེར་འགྲུར་རོ། །གཞན་ཡང་མཐོང་ལམ་འདིས་འདོད་པའི་སྤང་བྱ་མི་
སྤོང་ན་འཕགས་པས་སྐབས་འདིར་འདིས་ཁམས་གསུམ་གའི་ཉོགས་པ་སྤོང་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་

ཞིང་། མཐོང་ལམ་འདི་ག་རྒྱགས་ཁམས་ཁོ་ནའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་
ཁོ་ན་རྒྱ་མཚན་ཡིན་པས་གཞན་མེད་དེ། རྒྱས་པར་སྤར་བཤད་ཐེན་ཏོ།།

གཉིས་པ་([དེའི་བྱེད་པ་](#))ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་མོ་དེ་རྟོགས་པར་སྐྱེས་པ་ན་མཐོང་སྤང་གི་ག་རྒྱུང་བ་
དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པས་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པ་རྟོན་
འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ་པོ། །བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་ནི། རྟོག་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་
དགུ་བཞི་སོ་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ལ་སྤྱར་བས་དེར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་
མངོན་གྱུར་སྤངས་པས་བག་ལ་ཉལ་སྤངས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཞེ་ན། སྤྱི་ཅམ་ནས་དེ་བདེན་ཀྱང་འདིར་ནི་
འདས་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ་དེས་ཀྱང་ས་བོན་དང་བཅས་པ་འཛོམས་པས་སྐྱོན་མེད་
དོ། །འོ་ན་རྟོག་པ་འདི་དག་གཉེན་པོ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱས་པས་སྤོང་ཞེ་ན། འདི་དག་ནི་དངོས་པོ་
ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྒོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ། གོམས་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་དེ་བརྒྱེད་པ་ན་འབྲས་བུ་རྟོག་པ་དེ་དག་
རང་གི་རང་གིས་ལྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །སྒོམ་སྤང་གི་རྟོག་པ་ལ་ཡང་སྤོང་ཚུལ་འདི་བཞིན་དུ་
བལྟའོ། །དེས་ན་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་དེ་དག་གི་རྩ་བ་
བདེན་འཛིན་ཡིན་པས། དེའི་གཉེན་པོར་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ཉིད་སྒོམ་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ་([རི་ལྟར་སྒོམ་ཚུལ་](#))ལ་(མཚམས་སྤྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གཉིས་ལས།¹²⁹⁸
དང་པོ་([མཚམས་སྤྱར་](#))ནི། མཐོང་ཅེའི་ངོ་བོ་མཐོང་ཅེ་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
བར་ཆོགས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། མཐོང་ཅེ་དེ་ལ་རྟོགས་པ་རང་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་
དུའོ། །རྟོགས་དཀའ་དང་ཤེར་འབྱུང་གིས་རྒྱན་སྤང་ལྟར་དེ་སྐྱེས་པ་ན་ཞེས་སོགས་འདིའི་མཚམས་
སྤྱོད་ལ་མཛད་ཀྱང་གཞུང་འདི་ལ་མི་འགྲིག་གོ། །གཉིས་པ་([རྩ་བ་](#))ནི། སེང་གི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པའི་

¹²⁹⁸ འདི་ལ་བྱར་ཅེ་དཔར་མར་གསུམ་པ་ཞེས་འཁོད་འདུག

ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་དེ་ནས་ཉེ་དེའི་འོག་ཏུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་
ལག་བརྩ་གཉིས་ལ་ལུགས་མ་ཐུན་དང་ལུགས་མི་མ་ཐུན་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །འདི་མདོ་ནས་བསྟན་
པའི་ཚུལ་ནི། ཕྱིན་དུག་རེ་རེ་ལ་གནས་ནས་གཞན་ལྔ་ལྔ་འཛིན་པར་གསུངས་པའི་ཡུམ་ལ་གནས་ནས་
བསམ་གཏན་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ། དེ་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་
སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་རྣམ་པར་སྤྱོད་མེད་མེད་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
སྟོམས་པར་འབྲུག་གོ། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་གནས་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བརྩ་
གཉིས་ལུགས་དང་མ་ཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མ་ཐུན་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་གོ་ཞེས་པ་འདི་ཁོ་ནས་
བསྟན་པར་ཁ་ཅིག་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་འཕགས་པ་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་རྣམ་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི།
དུག་ཚན་དུག་གི་མདོ་མ་གཏོགས་པའི་འདི་ལ་མདོ་སྐྱར་བ་མེད་པས་དུག་ཚན་དུག་གི་མཐོང་ཅེ་དེ་
ཉིད་འདིའི་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་ཡིན་ནོ། །དག་ལྡན་ལས་ནི་དུག་ཚན་དུག་གི་ཐ་མ་
ལ་གནས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་བར་ལྔ་འཛིན་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཆོགས་བཅད་འདིས་
བསྐྱེད་པ་དང་། སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ནི་དུག་ཚན་དུག་གི་མདོ་རྫོགས་པའི་འོག་ཏུ་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྐྱོར་
བ་ལ་བཤད་པའི་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་དེ་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དུག་ཚན་དུག་པའི་
སྐབས་སུ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱར་དངས་པ་དེ་ཉིད་ཆོགས་བཅད་འདི་དང་ཆོགས་བཅད་དང་
ལུག་པའི་བྱུང་བར་ཅུ་མ་གཏོགས་པ་དེ་ལྟར་བ་བཞིན་འབྱུང་ཞིང་། དུག་ཚན་དུག་རྫོགས་རྗེས་སུ་
གསུངས་པའི་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་ཚུལ་མདོ་ལ་མེད་པས་སོ། །དེས་
ན་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི་མཐོང་ཅེ་ལ་དབང་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་
པ་ནི་ཐོད་ཀླུ་ལ་འབྲུག་པའི་ཆེད་དུ་འཕགས་པ་དང་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་བཞེད་པ་ཉིད་མདོ་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་དག་གི་བཞེད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཞེས་འབྱུང་བས་
མཐོང་ཅེ་ཉིད་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་ལ་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་ལ་འབྲུག་པའི་མིང་བཏགས་པར་
བཞེད་དོ། །བརྒྱད་སྟོང་པར་ཡུམ་ལ་གནས་ནས་དང་པོ་ལྔ་འཛིན་པ་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་དེས་
གཞན་ལྔ་ལ་གནས་པ་ཡང་མཆོན་པར་བྱས་ནས་མཐོང་ཅེ་འཛིན་སྐྱར་ཞིང་དེའི་འོག་ཏུ་ཐབས་

མཁས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་བ་འདིའི་མདོ་ལ་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་
མཛད་དོ།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། སྒྲིམས་པར་ཞུགས་སོ། །གང་ན། མཐོང་ལམ་ཅེ་མོ་ཐོབ་པའི་ནལ་
འབྱོར་པ་མཐོང་ལམ་པ་དེའོ། །གང་ལ་ན། སང་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལའོ། །དེའི་
ངེས་ཚིག་ནི་མཐོང་སྒྲུང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་འཛིགས་པ་དང་བག་ཆ་བ་མེད་པའི་
བྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སང་གེ་དེ་དུགས་རྣམས་ལ་བག་མི་ཆ་བ་ལྟར་རོ། །ནས་ཞེས་པ་སྟག་མ་ཅན་ཡིན་
པས་ཡང་དག་པར་རྟོག་གོ་ཞེས་པ་འདྲན་པའོ། །གང་ལ་ན། ཉོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལའོ། །གང་
གི་ཆེ་ན། མཉམ་གཞག་ཏུ་སང་གེ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་ཕྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུའོ། །འདིའི་རྗེས་
ཐོབ་སྒྲིམ་ལམ་དུ་ཤེས་སྒྲོན་ལས་བཤད་པ་གཞུང་གཞན་རྣམས་དང་མཐུན་པོ། །དེ་ལྟར་ན། ལུགས་དང་
མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་རོ། །དེ་གཉིས་གང་ན། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་
རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སོགས་པས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཀ་ཤིའི་བར་དང་ཀ་ཤིའི་རྒྱུ་གྱིས་སྐྱེ་བའོ། །སྐྱེ་
སྐྱགས་འདོན་པ། སྐྱག་བསྐྱེལ་བ། ཡིད་མི་བདེ་བ། འབྲུག་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་འདི་
ལྟར་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་རྟོག་པ་དང་། ཀ་ཤི་འགགས་པས་སྐྱེ་བའོ། །
སོགས་འགག་ལ་སྐྱེ་བ་འགག་པས་ཀ་ཤི་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སོགས་པས་མ་རིག་པ་འགག་
པས་འདུ་བྱེད་འགག་གོ་ཞེས་པའི་བར་ལ་སོ་སོར་རྟོག་ཅིང་དེ་ལྟར་སྐྱག་བསྐྱེལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབའ་
ཞིག་པ་འདི་འགག་གོ་ཞེས་རྟོག་པ་གཉིས་སོ། །ཚུལ་དེས་མདོ་ལས་ཀྱན་ཉོན་གྱི་ལུགས་མཐུན་དང་
རྣམ་བུ་གི་ལུགས་བརྒྱུ་གཉིས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་བརྒྱུ་དང་ལུགས་མཐུན་ཡང་
མཚོན་པར་བལྟའོ། །ཨ་རྒྱུས། མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་ཅེས་སོགས་ལུགས་བརྒྱུ་ཏུ་
འཆད་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་མདོ་དང་མི་མཐུན་ཞིང་ཀྱན་བྱང་གང་གི་ཡང་ལུགས་བརྒྱུ་ཏུ་མི་རུང་
བས་དོར་བར་བྱའོ། །དེས་ན་དེ་ནི་རྣམ་བུ་ལུགས་མཐུན་ཡིན་ལ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་ཀ་ཤི་ཞེས་
སོགས་ནི་ཀྱན་ཉོན་ལུགས་བརྒྱུ་གོ་ཅིའི་བྱུང་ལུགས་བརྒྱུ་དང་ལུགས་མཐུན་ཡིན་ཞེ་ན། དང་
པོར་སྐྱེ་བ་ཕྱིས་དང་། ཕྱིས་སྐྱེ་བ་དང་པོར་དང་དེ་ལས་བརྒྱུ་ནས་དབྱེད་པས་སོ། །ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་

འགྲེལ་པར་ནི། ཀ་ཤི་ག་ཤི་ཀུན་འབྱུང་ག་ཤི་འགོག་པ། ཀ་ཤི་འགོག་པ་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་ཞེས་
 སོགས་སུ་སྒྱུར་བ་ནམས་བདེན་པ་ནམ་གཞག་གི་ཀུན་ཉོན་ལུགས་བསྐྱོག་ཏུ་བཤད་དེ། སའི་དངོས་
 གཞིར་ཅིའི་ཕྱིར་ཉེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ག་ཤི་ནས་བཟུང་སྟེ་ལུགས་ལས་བསྐྱོག་པའི་གོ་རིམས་
 སུ་བསྟན་ཅེ་ན། བདེན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱི་བ་དང་ག་ཤི་ནི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་པར་མངོན་ནོ། །ལུང་འདིའི་དོན་
 བློ་སྤྲོད་ཀྱི་གཉིས་ལས་ཉོན་ཀྱི་ནམ་སྤྱིན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀ་ཤི་ནས་
 འབྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་འགག་པར་ཉོག་པ་ནི། སྤྱག་བདེན་དང་དེ་འགགས་པའི་འགོག་བདེན་ལ་མཁས་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་ནས་འབྱུང་བ་དང་དེ་ནས་འགོག་པར་ཉོག་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་དང་
 ལམ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་གཉིས་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་འགོག་བྱེད་ནི་ལམ་ཡིན་པས་འགྲེལ་པའི་བཤད་པས་སའི་དངོས་གཞིའི་དགོངས་པ་མ་ལོངས་པའོ་
 ཞེས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྔ་སྒྲ་མ་གསུང་ངོ།།

(རྟེན་འབྲེལ།)

འདིར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ་ལ་བརྒྱད། སྤྱི་ལོ་མཆན་ཉིད། སོ་སོའི་དབྱེ་བསྟུ།
 རྟེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ། རང་རང་གི་བྱེད་ལས། ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ། ས་མཚུངས་པའི་རྣམ་གཞག། རི་ལྟར་
 སྒོམ་པའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་བསྒོམས་པའི་པན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་(སྤྱི་ལོ་མཆན་ཉིད་)ནི། རྣམ་པར་འབྱེད་
 པའི་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པའི་བྱིར་འདི་སྐྱེས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་མ་རིག་པའི་
 རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་¹²⁹⁹སོགས་བཀའ་སྩལ་པའི་དོན་ནི། གུན་བརྟུས་ལས། མཆན་ཉིད་གྱིས་རི་
 ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་རྟག་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་པའི་
 རྟེན་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར་རོ།¹³⁰⁰ །ཞེས་པ་དེ་གསུམ་གྱིས་མདོ་ཆོག་གསུམ་བཟུང་། དེ་ཡང་དང་པོ་
 བྱི་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ན་སྤྱི་ལོ་མཆན་ཉིད་དུ་བཏང་ནས་མ་བྱས་པར་སྤྱིར་རྒྱ་རྟེན་ཡོད་
 བ་འབྲས་བུ་དེ་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རྟེན་རྟག་པ་ལས་མི་སྤྱིའི་མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་
 བའོ། །གསུམ་པ་ནི་རྟེན་ལས་སྐྱེ་ཞིང་མི་རྟག་ཀྱང་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་
 གི་རང་རང་གི་སྤྱིད་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའོ། །འདིས་ནི་རྒྱད་དུ་
 གཏོགས་མ་གཏོགས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྩམས་ནས་བྱུང་བར་གསུམ་ལྡན་དུ་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(སོ་སོའི་དབྱེ་བསྟུ་)ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དང་། བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་(དབྱེ་བ་)ནི། མ་
 རིག་པ་ནས་ཀླ་ཤིའི་བར་བརྟུ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་བརྩམས་པའོ། །འདི་དག་གི་
 རང་བཞིན་ཀྱང་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྤྱིར་མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་
 གཉིས་པ་ནི་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མདོན་གྱུར་དུ་ལྡན་པས་སྤྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྩ་བར་མི་
 འཐད་པས་དང་པོ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་ཡང་ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མོངས་པ་གཉིས་ཏེ།

¹²⁹⁹ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟུར་མ། དེ་ག། ༤༣ ཤོག ༣༣༤ ཟླང་། ༤

¹³⁰⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟུར་མ། དེ་ག། ༥༦ ཤོག ༡༤༥ ཟླང་། ༤

དེ་ཡང་འདྲ་བྱེད་གསུམ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའོ། །འདི་འདྲ་བྱེད་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་རྒྱུར་རི་
 ལྟར་འགྱུར་བ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ཙམ་གྱི་སྤང་པོ་འདིའི་རང་བཞིན་མ་ཤེས་པས་ཚྲོངས་པ་ན་བདག་ཏུ་
 འཛིན་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་བདག་ལ་ཆགས་པར་འགྱུར་བས། གང་གི་ཆེ་བདག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་དེའི་
 ཆེ་བདག་བདེ་བར་འདོད་ཅིང་སྤྱད་བསྐྱེད་པར་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་བདག་ཆེ་འདི་ཙམ་ལ་བདེ་
 བར་འདོད་པས་ནི། མི་དགོ་བ་ལ་འཇུག་པས་ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆེ་བྱི་མ་ལ་
 བདེ་བར་འདོད་པས་ནི། དགོ་བ་བཅུ་ལ་འཇུག་པས་ལྷ་མིའི་རྒྱུ་བསོད་ནམས་དང་། བདེ་སྤྱད་གི་
 འགྱུར་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བ་གཙོ་བོར་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སྤེད་པས་ནི། བསམ་གཏན་
 དང་གཟུགས་མེད་པ་ལ་འཇུག་པས་ཁམས་གོང་མའི་རྒྱུ་མི་གཡོ་བའི་ལས་མཛོན་པར་འདྲ་བྱེད་དེ། དེ་
 ལྟར་ན་ལས་གསུམ་འདྲ་བྱེད་པའི་རྩ་བ་ནི་མ་རིག་པའོ།

དེ་ལྟར་མ་རིག་པ་གང་གིས་ལས་གང་སྒྲོང་བ་ནི། ཀུན་བཏུས་ལས། ཚྲོངས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ།
 འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་ཚྲོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་ཚྲོངས་པའོ། །འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྦྱིན་
 པ་ལ་ཚྲོངས་པ་ནི་མི་དགོ་བའི་འདྲ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་དོ། །དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་ཚྲོངས་པའི་ནི་བསོད་
 རྣམས་དང་མི་གཡོ་བའི་འདྲ་བྱེད་རྣམས་སོ་¹³⁰¹ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་
 ལ་དགོངས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚྲོངས་པ་གཅིག་བྱ་སྟེ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་
 བྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཡང་དེ་ཁོ་ནའོ། །འདི་ཡང་སྤྱིད་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ཞིང་བདེན་པ་
 མཐོང་བ་ལ་འཕེན་བྱེད་མེད་པར་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པས་མཐོང་སྤང་གི་མ་རིག་
 པར་དོན་གསང་བཞེད་དོ། །འོན་ཀྱང་འཐད་པར་ནི་མི་སྤང་སྟེ། མཐོང་སྤང་ནི་བྱུང་མཐས་སྟོ་བསྐྱུར་བ་
 ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་བཏུགས་ལ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་ལ། བྱ་དང་རི་དྲགས་སོགས་བྱུང་མཐས་སྟོ་
 ཡི་མ་བསྐྱད་པས་ཀྱང་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ལས་གསོག་པ་དང་། མ་རིག་པ་འདི་ནི་སྤྱིད་པའི་ཉིས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐོགས་མེད་སྤྱི་མཆོད་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པ་ཉིད་ལ་

¹³⁰¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེའ། ༥༩ ཞོག ༢༡༥ ཟླ་ ༡༥

བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲོམ་སྤང་དུ་རིགས་སོ། །འོན་འཕགས་པ་ལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་མ་རིག་པ་
ཡོད་པར་ཐལ་ཞེ་ན། འཕེན་བྱེད་གྱི་མ་རིག་པ་ཉོན་ཡིད་གྱི་འཁོར་ཡིན་པར་འདོད་གྱི་དེ་ལ་སྤྲུམ་ས་
བྱུང་པར་མ་སྤྲུམ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཁྲུག་ཀར་འགྱུར། གལ་ཏེ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།
སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པ་ལ་མེད་པར་ནི་དུ་མ་ཞིག་བཤད་དེ། དཔེར་ན་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་
སྤང་དྲག་པོ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། མ་རིག་པས་བསྐྱང་བའི་ལས་ཏེ་འདི་ལ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ནི། ལས་དེས་
བསྐྱང་བའི་སེམས་རྒྱུད་དེ་འདི་ལ་ཡང་ལས་བསགས་དུས་གྱི་དེ་རྒྱ་དུས་དང་སྦྱེ་གནས་སུ་ཉིང་
མཚམས་སྐྱར་བ་དེ་འབྲས་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་སོ། །དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་བཞེད་པ་རྣམས་གྱི་ལུགས་གྱིས་
དེ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལྟར་ན་ཡིད་ཤེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཆོར་སོགས་བཞིའི་མིང་དང་
བྱར་བྱར་པོ་སོགས་གྱི་གཟུགས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། མིང་གཟུགས་འཕེལ་བས་མིག་ནས་ཡིད་གྱི་བར་
རྫོགས་པ་སྟེ་མིང་གཟུགས་གྱི་ཆེ་དབང་པོ་དང་པོ་བཞི་མེད་དོ། །དྲུག་པ་ནི། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་
གསུམ་འདུས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་གསུམ་གཅོད་པ་སྟེ་རྟེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དྲུག་
གོ། །བདུན་པ་ནི། རིག་པས་ཡུལ་གསུམ་བཅད་པ་ལས་སིམ་གདུང་སོགས་གྱི་ངོ་བོར་སྦྱེས་པའི་སྤྱོད་
བ་སྟེ་སྤྲར་ལྟར་དྲུག་གོ། །བརྒྱད་པ་ནི། ཆོར་བ་གསུམ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་ན་དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྟེང་བ་སྟེ་
སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་གཟིར་བ་ན་བདེ་བ་ལ་འདུན་པ་འདོད་སྟོན། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ན་བདེ་བ་
དང་བཞི་པ་ན་བཏང་སྟོམས་ལ་འདུན་པ་གཟུགས་སྟེང་། གཟུགས་མེད་བཞི་ན་བཏང་སྟོམས་ལ་འདུན་
པ་གཟུགས་མེད་གྱི་སྟེང་བ་གསུམ་མོ།

དགུ་པ་ནི། སྟེང་བ་དེ་ཉིད་ཤས་ཆར་འཕེལ་བའོ། །དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞི་སྟེ། དེ་ལ་
འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་འདོད་ཡོན་ལྔ་དང་། ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ལྟ་ངན་རེ་གཉིས་དང་། ཚུལ་
ཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་འཆལ་ཁྲིམས་སྤྱོད་བ་དང་བྱི་དང་བ་ལང་སོགས་གྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་།
བདག་སྤྲོ་ཡོད་པས་བདག་སྤྲོ་སྟེ་ལུས་སམ་འདིས་བདག་གོ་ཞེས་སྤྲོ་བས་བདག་སྤྲོ་སྟེ་བདག་ལྟ་དང་།
ངོ་སྤྲུམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པའོ། །བརྒྱ་པ་ནི། ལེན་པའི་མཐུས་ཡང་སྟོན་གྱི་སྦྱེ་བ་

འགྲུབ་རྒྱས་སུ་རྟེན་པར་བྱས་པའི་ལས་སོ། །འདི་ལ་འགྲོ་བ་ལྟ་དང་བར་དོ་ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་བཞད་ཀྱང་
དང་པོ་བྱུག་ཞར་བྱུང་ཙམ་སོ། །བཙུ་གཅིག་པ་ནི། ལས་དེའི་མ་ཐུས་སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་
བའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་སྐྱེ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེད། །བཙུ་གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ན་ཆོད་གཞན་དུ་
འགྱུར་བ་དང་རིས་མ་ཐུན་འདོར་བ་སྟེ་ལུས་འགྱུར་བ་སོགས་དང་དུས་དུས་མིན་དུ་འཆི་བར་
དབྱེད། །ཆ་ཤི་གཉིས་གཅིག་དུ་བཞག་པ་ནི། ཆ་བ་མེད་པར་ཡང་འཆི་བ་འབྱུང་བས་ཡན་ལག་རིམ་
ཅན་དུ་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ལ། ལྷ་ངན་དང་སྟེ་སྤྲུགས་འདོན་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཡིད་མི་
བདེ་འཕྲུག་པ་རྣམས་ཀྱང་གོ་རིམ་མ་ངེས་ཤིང་འགའ་ཞིག་ཡིད་བདེ་བཞིན་དུ་ཡང་འཆི་བས་ཡན་ལག་
དུ་མ་བཞག་ཅིང་ཞར་བྱུང་དུ་གསུངས་པ་ནི། གཞན་ལ་ཉེས་དམིགས་བསྟན་ནས་སྐྱོ་བ་སྐྱེད་པའི་ཆེད་
དོ། །

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་བ་)ལ་གཉིས། ཡན་ལག་མདོ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྐྱེད་བའོ། །དང་
པོ་(ཡན་ལག་མདོ་)ནི། འཕེན་བྱེད་དང་། འཕངས་པ་དང་། མདོན་པར་འགྲུབ་བྱེད་དང་། མདོན་པར་
བྱུབ་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་(འཕེན་བྱེད་)ནི། ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་གང་གིས་ན་
མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་སོ། །རི་ལྟར་ན། རྣམ་ཤེས་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གང་འཕངས་ན། མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་བཞིའོ། །གསུམ་པ་
ནི། ཡན་ལག་གསུམ་སྟེ། གང་གིས་ན་སྲིད་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ལེན་པས་སོ། །རི་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་ལ་
ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་རྣམས་སྲིད་པར་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །གང་མདོན་པར་འགྲུབ་ན། སྐྱེ་
བ་དང་གཤིས་སྟེ། ཉེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། གང་གིས་འཕེན་དང་རི་ལྟར་གང་། །དེ་སྐྱེབ་བྱེད་དང་དེ་
ལ་ཡང་། ཉེས་པ་གང་ཡིན་དེ་དག་རྣམས། །ཡན་ལག་བཙུ་གཉིས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན། །གཉིས་ཀྱི་
ཡན་ལག་གཅིག་གིས་དང་། །རྣམ་པ་བཞིས་དང་གཉིས་ཀྱིས་དང་། །གཅིག་གིས་གཅིག་གིས་གཅིག་
གིས་ནི། །དོན་བདུན་དག་དུ་རབ་དུ་བསྟན། །བདེན་པ་རི་བཞིན་མི་ཤེས་ཕྱིར། །ལས་ཀྱིས་སེམས་ལ་
བསྐྱོས་ཕྱིར་དང་། །ཡན་ལག་བཞི་ནི་རིམ་གྱིས་འཕེན། །དེ་ཡི་ས་བོན་ཡོངས་རྟེན་ཕྱིར། །འཕངས་པ་
བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིས། །ཆོར་བས་སྐྱེད་པས་སྲིད་པ་ལས། །ལེན་པ་བྱུང་བས་དེ་ཡིས་ལས། །བསྐྱོས་

བ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན། །གྲུབ་བ་སྐྱེ་ཡིན་དེ་ལ་ཡང་། །ཆ་སོགས་ཉེས་དམིགས་གང་གི་ཕྱིར། །བདེན་
བ་མཐོང་ལ་འཕེན་བ་མེད། །སྲིད་དང་བྲལ་ན་འབྱུང་བ་མེད།¹³⁰² །ཅེས་གསུངས་ཏེ་འོན་ཀྱང་འདི་ལས་
ཆ་ཞི་གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་རྩ་མ་མཛད་པར་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྩ་བཞག་ལ། གུན་བརྟུས་སུ་
སྤར་ལྟར་རོ།།

གལ་ཏེ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སྒྲོར་གཉིས་སུ་འཆད་པ་འདི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུ་ལ་གཅིག་
ལའངས་གཉིས་ལ་འཛོག་ །དང་པོ་ལྟར་ན། འདི་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་གཅིག་ལ་
ཇི་ལྟར་རིགས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བརྟུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་རྣམས་ལས་ཉོན་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་
སྤྱག་བསྐྱེལ་དུ་བསྐྱེས་ནས་གང་ཟག་གཅིག་འཁོར་བར་སྐྱེ་ཚུ་ལ་དང་། སྐྱེས་ནས་མཐར་འཁྲིལ་བ་ལ་སྤྱག་
པའི་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་དྲོགས་
བ་སྐྱེས་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་རྣམ་དག་གི་¹³⁰³ལས་ཀྱིས་སེལ་བ་ནི་ཚུ་ལ་འདི་ལྟར་ཤེས་
དགོས་སོ། །ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་པས་དང་པོ་
ལྟར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མ་བཟོད་དམ་ཞེ་ན། བཟོད་མོད་ཀྱི་ཉེས་པ་ནི་མེད་དེ། འཕངས་པའི་དོན་
སྲིད་ལེན་གྱི་གསོས་འདེབས་ཡོད་ན་མ་རིག་པས་གུན་ནས་བསྐྱེད་བའི་ལས་ཀྱིས་མིང་ག་ཟུགས་
སོགས་འབྱུབ་རུང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་སྲིད་ལེན་གྱིས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གསོས་པས་
སྤར་གྱི་ལས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པ་ལྟས་ཏེ་སྲིད་པར་སོང་བ་དེའི་ཆེ་ཡང་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
པས་མངོན་པར་འབྱུབ་བྱེད་དང་། གང་གི་ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་།
མིང་ག་ཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་དུ་འགྱུར་བ་ནི་ཆ་ཞི་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་སྤར་འཕངས་པ་དེ་
ཉིད་གྲུབ་པའི་སྐབས་སོ། །དཔེར་ན་དབྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་ས་བོན་བཏབ་པ་ན་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཆོག་གས་ཤིང་
འགལ་རྒྱུན་གྱིས་གོགས་མ་བྱས་ན་སྤྱ་གུ་འབྱུབ་རུང་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཚུ་ལུད་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པས་
ལྟས་པར་བྱས་པ་ན་སྤྱ་གུ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་འཕངས་པ་ལྟར་འབྱུབ་པ་བཞིན་ནོ།།

¹³⁰² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༤ ཞོག་ ༤༤༤ ཟེང་། ༡༡

¹³⁰³ ཞོག་ ཞོག་ ༡༤༤ བ ༢ གཙང་། ཞོག་ ༡༤༥ ན ༣ རྣམ་དག་གི་ལན་གྱིས་

དེ་ལྟར་འཕངས་པ་དེ་ཉིད་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པ་དང་བྲུབ་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་འཕངས་
 པ་དེ་ཉིད་བྲུབ་པ་ལ་འཆད་མ་ཤེས་པས་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་
 རོ། །སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞེད་པ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་སྐྱེ་བཞེན་པར་བཟུང་
 བ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་མ་རིག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་འབྲས་བྱ་ལ་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་འཕེན་
 བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་སློབ་ལེན་དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་ལ་སྐྱེ་ཆ་མེད་དགོས་ལ། དེ་འདྲོད་ན་ནི། རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་
 མེད་པའི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་འཛོག་པ་ཁྱོད་ནི་འཁོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འཇུག་རིམ་ལ་མཁས་པ་ཞིག་
 ལོ། །གལ་ཏེ་སློབ་ལེན་སློབ་གསུམ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་སྟོན་ལ་འོང་ན་ཆོར་བའི་རྟེན་ཀྱིས་སློབ་པ་སོགས་
 འཇུག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཡང་སློབ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདྲན་པ་ལ་སློབ་ལེན་སློབ་
 གསུམ་མེད་པའི་འཕེན་བྱེད་གསུམ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་དེ་གསུམ་རྒྱུའི་སྐབས་སུ་ཡང་བླང་དགོས་
 ལ། འབྲས་བྱ་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མིང་གཟུགས་སོགས་བྲུབ་པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་ན་སྐྱེ་བ་དང་ཆ་ཤི་ཡང་
 ཡོད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱར་ཡང་མཛོན་པར་འབྲུབ་བྱེད་མེད་ན་འཕངས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པས་
 སློབ་ལེན་སློབ་གསུམ་དགོས་ཤིང་ཅམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་འདྲན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ལ་དུག་ཏུ་གངས་ངེས་
 སོ། །འབྲས་བྱ་ལ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉིང་མཆམས་སྐྱར་ཏེ་མིང་གཟུགས་བྲུབ་པ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་
 དོད་པ་ན། འོངས་སྐྱོད་པ་པོའི་སེམས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དང་རེག་པ་ཆོར་བ་བྲུབ་པ་ན་ཡུལ་
 དང་རྣམ་སྟོན་གྱི་འོངས་སྐྱོད་གཉིས་རྫོགས་པས་བཞེའམ་ལྟར་ངེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས་ཡན་
 ལག་བཏུ་གཉིས་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ལས་སྐྱི་མ་འཇུག་པར་བསྟན་པ་ནི། སྐྱི་ཅམ་ནས་འཁོར་བར་འཇུག་པ་ན་
 སྟོན་གྱི་མ་རིག་པས་ལས་བསགས་པ་ལས་མིང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ལུས་བྲུབ་ཅིང་། དེ་ལས་
 ཡང་སློབ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཉོན་སྐྱེས་ནས་ཡང་སློབ་པར་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་བར་བསྟན་གྱི། སེམས་
 ཅན་གྱི་བྲག་པ་གཅིག་གི་མ་རིག་པ་ནས་ཆ་ཤིའི་བར་གྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ལ་མི་བཞེད་པས། སློབ་
 དཔོན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་བྲག་པའི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་སྟོན་པ་ན་¹³⁰⁴། སློབ་སོགས་མིང་
 གཟུགས་ཀྱི་གོང་དུ་བྲངས་ནས་མདོའི་དགོངས་པ་ལེན་པས་ངེ་ཞིག་འགལ། མདོའི་དགོངས་པ་སློབ་

¹³⁰⁴ ཞོལ་ ཤོག ༡༤༥ བ ༩ ལེན་ཚུལ་སྟོན་པ་དང་།

དཔོན་གྱིས་སྒྲངས་པ་འདི་ལྟ་བུའི་གནད་མ་ཤེས་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱ་བ་དང་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲི་
 རི་བཞིན་པར་བྱས་པས་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀའ་བ་གསལ་བར་མ་རུས་སོ།།

གཉིས་པ་([ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བསྐྱབ་](#))ནི། དབུ་མ་རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་པོ་ལས། དང་པོ་
 བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། །གཉིས་པ་བརྒྱ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་
 ཡིན།¹³⁰⁵ །ཞེས་པ་ལྟར་གསུམ་ཉོན་མོངས་པ་དང་གཉིས་ལས་དང་བདུན་སྟེ་བའི་ཀུན་ཉོན་ལོ། །ཀུན་
 བརྒྱས་ལས། རྣམ་ཤེས་ལས་ཀྱི་ཀུན་ཉོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་¹³⁰⁶ རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་
 བག་ཆགས་བཟུང་བ་ཅུ་ལ་དགོངས་སོ།།

གསུམ་པ་([རྒྱ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་](#))ནི། ཀུན་བརྒྱས་ལས་ཡན་ལག་སྤྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བྱི་མ་ལ་ཅི་
 རིགས་པར་རྒྱུན་བཞི་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རིག་པས་རིག་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 ཀྱི་ངེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེས་གཟུགས་ཅན་སྟེང་ན་བདག་རྒྱུན་གཅིག་ལ་བྱ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱིས་རིག་པ་
 ལ་ནི་དེ་དང་དམིགས་རྒྱུན་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཅན་ལ་ནི་རྒྱ་དང་བདག་རྒྱུན་གཉིས་བྱེད་དོ། །དང་
 པོ་ལ་ཡང་མ་རིག་པས་འདྲ་བྱེད་སེམས་པའི་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་ལ་མཆོན་ན་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་
 ལས་འདྲ་བྱེད་སྟེ་བ་དང་། དེའི་འཕེན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱུན་ཆགས་པར་འཇུག་པ་དང་། མོངས་
 དུས་ན་མཆོག་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་དམིགས་པ་འཇུག་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་དེ་དང་
 མཆོངས་ལྷན་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་དམིགས་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པས། རིམ་པ་ལྟར་རྒྱུའི་ནས་བདག་
 རྒྱུན་གྱི་བར་བྱེད་དེ་གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྤྱར་རོ། །ཐེག་བསྐྱུས་ལས་བདག་རྒྱུན་གཅིག་ལ་བྱ་བྱེད་པར་
 གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་ངེས་པ་ལ་དགོངས་ལ་ཀུན་བརྒྱས་ཀྱི་ནི་སྟོང་པ་ལ་དགོངས་པས་
 སོ། །ས་ལས་རྒྱ་རྒྱུན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་དོན་

¹³⁰⁵ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༧ ཞོག ༩༠༩ ཟེང་། ༥

¹³⁰⁶ ཞོག་ ཞོག ༡༤༥ བ ༩ གསུངས་པའི་

དམ་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཀུན་གཞི་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ལ། ཀུན་བཅུས་སུ་ཐ་སྙད་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་གི་དབང་དུ་
མཛད་པས་སོ།།

བཞི་པ་([རང་རང་གི་བྱེད་ལས་](#))ལ་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་གཉིས་ལས། དང་པོ་([འདྲ་
བའི་བྱེད་ལས་](#))ནི། སྤྲ་མ་སྤྲ་མས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྦྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་([མི་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་](#))ནི། དབྱས་
མཐའ་ལས། སྦྱིབ་པའི་བྱིར་དང་འདེབས་པའི་བྱིར། །འཁྲིད་པའི་བྱིར་དང་ཀུན་འཛིན་བྱིར། །རྫོགས་
བྱེད་བྱིར་དང་གསུམ་གཅོད་བྱིར། །ཉེ་བར་སྦྱོད་བྱིར་སྦྱད་པའི་བྱིར། །སྦྱོར་བའི་བྱིར་དང་མཛོན་དུའི་
བྱིར། །དུམ་བྱིར་ནི་འགོ་ཉོན་མོངས།¹³⁰⁷ །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་དང་དེའི་བྱིར་འགོ་བ་རྣམས་ཉོན་
མོངས་པར་བྱེད་ཅེས་ཀུན་ལ་སྦྱར་ཞིང་ཐ་མ་གཉིས་སྦྱོར་བའི་རྒྱར་བསྐྱས་ནས་གཞན་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་
སྦྱར་རོ།།

ལྔ་པ་([ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་པ་](#))ནི། སྦྱིར་སྦྱེ་གནས་བཞི་ལས་རྩ་སྦྱེས་ནི། དབང་པོ་དང་ཡན་ལག་
ཉིང་ལག་རྣམས་སྦྱེ་ན་ཡང་ཅིག་ཅར་འབྲུབ་ཅིང་འཆི་བ་ན་ཡང་དབང་པོ་རྣམས་ཅིག་ཅར་འགག་ལ།
གཞན་གསུམ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་རིམ་གྱིས་སོ། །དེས་ན་མིང་གཟུགས་སོགས་རིམ་གྱིས་འབྲུབ་པ་
རྩ་སྦྱེས་ལ་དོར་རོ། །འདོད་གཟུགས་ན་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཆང་བ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ན་འདྲ་
བྱེད་ཉིངས་པ་དང་དེངས་པའི་རྒྱ་བ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་སོ། །གཟུགས་མེད་ན་ཡན་ལག་
བཞི་པའི་བྱེད་དང་ལྔ་པའི་སྦྱེ་མཆེད་ལྔ་མེད་ལ་གཞན་ཡོད་དུ་རུང་རོ། །དེ་ལ་སྦྱར་ན་ཆེ་གཉིས་ལ་
བཅུ་གཉིས་རྫོགས་སྤིང་དེ། དཔེར་ན་འདོད་པའི་མི་ཞིག་འདོད་ལྟར་སྦྱར་བའི་ལས་མ་རིག་པའི་སྟོབས་
གིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བསགས་ནས་འཆི་¹³⁰⁸ག་ཚུན་ལ་སྤིང་ལེན་གྱིས་གསོས་པས་སྤིང་པ་ལས་བྱས་
ལྟར་དུ་བྱས་ན་ཆེ་དེ་ལ་དུག་དང་། བྱི་མར་འབྲས་དུས་གི་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པའི་ཡན་ལག་བདུན་
འབྲུབ་པས་སོ། །བར་དོའི་ཆེ་བྱར་དུ་མ་བཅིས་སོ། །བྱལ་ཡང་ཆེ་གསུམ་ལས་རིང་བ་མི་སྤིང་དེ།

¹³⁰⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་ལ། དེས་ ༡༠ ཤོག ༤༠༣ ཟླང་། ༡༠

¹³⁰⁸ ཞོལ། ཤོག ༡༤༤ བ ༩ གཙང་། ཤོག ༡༤༤ ན ༤ འཆི་ཁ་ཚུན་ལ་

འཕེན་བྱེད་གསུམ་ཆེ་གཅིག་དང་། འབྲུབ་བྱེད་གསུམ་ཡང་ཆེ་གཅིག་ལ་ཆད་¹³⁰⁹པར་འོང་ཞིང་དེ་
 དང་སྐྱེ་ཆ་གཉིས་བར་མ་ཆད་དུ་འོང་ལ་འཕེན་བྱེད་དང་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་བར་དུ་ཆེ་དུ་མས་ཆོད་པ་སྲིད་
 པས་སོ། །དེའི་བྱིར་དུལ་¹³¹⁰བའི་ཆེ་མ་ངེས་ཤིང་། འཕེན་འབྲུབ་གྱི་བར་དུ་ཆེ་དུ་མས་ཆོད་ཀྱང་རྟེན་
 འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡིན་ལ། འཕེན་བྱེད་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་མིན་པས་ཉིས་པ་མེད་དོ། །ཀུན་བརྟུས་
 ལས་འཕེན་འབྲུབ་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ལ་རིང་བ་དང་ཉི་བའི་རྒྱར་གསུངས་པས། འཕེན་བྱེད་དང་འཕངས་པ་
 འབྲུབ་བའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་དུ་མས་ཆོད་པ་འོང་ལ་འབྲུབ་བྱེད་དང་བར་དུ་མ་ཆོད་པར་འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་
 བ་བྱུལ་བའི་གངས་མ་ངེས་ཏེ། ལས་འགའ་ཞིག་བསྐྱལ་བ་དུ་མ་ཞིག་ན་སྒྲིན་པར་གསུངས་པས་
 སོ། །ཞེས་ཟེར་བས་ནི་ལེགས་པར་མ་བཟགས་སོ། །

དུག་པ་(ས་མཚུངས་པའི་རྣམ་གཞག་)། རྒྱ་འབྲས་ཡན་ལག་འདི་དག་ས་གཅིག་པའམ་ཐ་དད་
 པ་གང་ཞེ་ན། གཉིས་ཀ་མ་ངེས་སོ། །འདི་རི་ལྟར་ཞེ་ན། ས་ནི་གསུམ་སྟེ་འཆི་ས་སྐྱེ་ས་དེ་ལས་གཞན་
 པའི་སའོ། །དེ་ལ་ས་འོག་མའི་རྟེན་ལ་ནི་ས་དེ་དང་གོང་སར་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་ལ་གོང་སའི་
 རྟེན་ལ་འོག་མར་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་མེད་དོ། །རང་སའི་རྟེན་ལ་ས་དེར་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ཡང་
 ཡོད་དོ། །ཡན་ལག་དང་པོ་དང་རྒྱ་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་ལས་གང་དུ་བསགས་པའི་ས་དེར་གཏོགས་ཏེ།
 མ་རིག་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་གྱི་འཁོར་དང་རྣམ་ཤེས་ཀུན་གཞི་ཡིན་ལ་རྟེན་དེའི་རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱང་ས་
 དེ་པ་ཡིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་བྱིས་པ་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་
 བ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པས་དེའི་མ་རིག་པ་འདོད་པར་མི་གཏོགས་ཤིང་། འདི་ལ་མཛོད་པ་
 རྣམས་དེའི་རྒྱད་ལ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པས་ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་གང་ཡོད་དེས་ཀུན་ནས་
 བསྐྱང་བའི་ལས་གསོག་པར་འདོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཉོན་ཡིད་ཁས་ལེན་ལ་དེ་བྱིས་ལམ་གྱིས་གཞོམ་མི་
 རུས་ཤིང་འདོད་པར་གཏོགས་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ས་གཞན་གྱི་མ་རིག་པས་ས་གཞན་གྱི་ལས་
 ཀུན་ནས་སྒྲོང་ན་གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སར་སྐྱེ་བའི་ལས་ཅི་སྟེ་མི་གསོག་ཅི་ན་རྟེན་དེ་ལས་འོག་

¹³⁰⁹ ཞོལ་ སོག ༡༤༦ བ ༣ གཙང་། སོག ༡༤༩ བ ༣ ཆེ་གཅིག་ལ་ཆད་བར

¹³¹⁰ ཞོལ་ སོག ༡༤༦ བ ༩ གཙང་། སོག ༡༤༩ བ ༣ བྱུལ་བའི་ཆེ་

མར་སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མེད་པ་དང་ས་ཐ་དད་ཀྱིས་བཅད་པའི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པས་
 འོག་སའི་དམན་ལས་གསོག་པ་ལ་མི་གྲུས་པས་སོ། །འདྲུ་བྱེད་ནི་སྐྱེ་སར་གཏོགས་ཏེ་ས་གཞན་གྱི་
 ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་མི་བྱས་པས་སོ། །འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པ་བདུན་
 ཡང་སྐྱེ་ས་ཁོ་ནར་གཏོགས་སོ། །

སྲིད་ལེན་ལ་དོན་གསང་ལས་སྐྱེ་བའི་ས་པ་གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་
 མོངས་པ་ཡང་ངེས་པར་དེའི་ས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྐྱེ་བ་ལ་ས་གོང་མའི་
 ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་རྒྱ་ཡོད་པས་རིགས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་གོང་སའི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་ཉོན་
 མོངས་མངོན་གྱུར་ཡོད་པ་ཆོས་མངོན་པ་སྤྱི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་ཞིང་རིགས་པས་མི་ཐོབ་པ་¹³¹¹ས་
 གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ལ་མི་འགྲིག་གོ། འོན་ཀྱང་སྲིད་པ་ནི་ཁམས་གོང་མ་ནས་འདོད་པའི་བདེ་
 འགོ་ངན་འགོ་གཉིས་ཀར་སྐྱེ་ཡང་སྐྱེ་སར་གཏོགས་སོ། །ངན་འགོར་སྐྱེ་བ་ལ་ནི་དེའི་ཆེ་མི་དགེ་བའི་
 བག་ལ་ཉལ་ཅམ་མོ། །གལ་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་འཕེན་པ་མེད་ན་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ་ལ་མ་སྟོམ་པ་དེས་
 གནས་གཅིང་མར་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་དགོས་ལ་སོ་སྐྱེའི་
 དུས་སུ་ཟག་མེད་མ་ཐོབ་ཅིང་འཕགས་པའི་ཆེ་ལས་མ་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཆེར་
 སྐྱེ་བའི་ལས་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་ལ་དེ་སྟེ་ལ་མས་གནས་གཅིང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་བསྐྱར་བས་ཉིས་པ་མེད་
 ཅེས་དོན་གསང་ལས་འཆད་པ་ལྟར་ཁས་ལྷང་ངོ། །འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་གཉིས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་
 ལ་ཡང་ལས་བསགས་པ་ནི་སོ་སྐྱེའི་དུས་སུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །མཛོད་པ་ལྟར་ན་ས་དེ་དང་དེར་
 སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ན་འཕགས་པས་ཀྱང་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལས་འཕེན་པར་འདོད་པ་
 འབྲའོ། །ས་མཚུངས་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱ་འགྲེལ་དག་ལས་ཞིབ་པར་མི་སྤང་ཞིང་སྤྱིའི་ཁོག་ན་གནས་པས་
 དེའི་ཕྱིར་སྟོས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མཐའ་ཆོད་པར་བཀོད་པའོ། །

¹³¹¹ ཞལ་ཤོག ༡༩༧' བ ༩ གཙང་། ཤོག ༣༠༠ བ ༡ མི་ཐོབ་པས་

བདུན་པ་(དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་)ནི། ལུགས་འབྱུང་ལུགས་སྒྲོག་སྒྲོམ་པ་སྟེ་བཤད་ཟིན་
 ཏོ། །བརྒྱད་པ་(དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པའི་པན་ཡོན་)ནི། འཁོར་བར་འདུག་ལྟོག་ལ་མཁས་ཤིང་དེ་ལ་
 འདོར་ལེན་བྱས་པས་ལེན་པ་མེད་པར་སྤྱངན་ལས་འདའ་བའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ནི་སྟེ་
 འགག་གི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་དངོས་པོར་སྒྲིབ་ནམས་འདོད་ལ། འདིའི་ངང་ཚུལ་སྒྲོས་པའི་
 མཐའ་བརྒྱད་ཀྱིས་དབེན་པར་འཕགས་མཆོག་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལས་འོངས་པ་ནི་འདིར་མ་
 བཏོད་དེ། མིང་ཙམ་ལས་ཀྱང་སྐྱག་བ་སྟེ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་ཡང་འདིར་
 དེ་ཞིག་མ་སྒྲིས་སོ།།

(སྒོམ་ལམ་ཅེ་སྟོན།)

གསུམ་པ་(སྒོམ་ལམ་)ལ་གསུམ། ཉེན་སྒོམ་ལམ། སྤང་བྱ་རྣམ་ཉོག་། བཏེན་པ་ཡོན་ཏན་།
 རོ། །དང་པོ་(ཉེན་སྒོམ་ལམ་)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
 (མཚམས་སྐྱར་)ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་ཅེ་མོ་བརྗོད་ཟིན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཉེན་སྒོམ་པའི་ལམ་
 གསུངས་ཏེ། དགོས་པ་ནི། སྒོམ་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་སྤོང་བ་དང་སོགས་པས་ཡོན་ཏན་སྐྱེད་པ་
 རི་དེ་དག་གི་ཉེན་སྒོམ་ལམ་གྲུབ་པ་སྟེ་ཉོགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་བཏང་བ་ཡོན་ན་གོ་སྐྱབས་
 སོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། སྤང་ཡུམ་ལ་གནས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་འཛིན་པར་གསུངས་པའི་
 སྐབས་སུ་སང་གི་རྣམ་བསྐྱེདས་བཤད་པས་དེ་ལ་འཕྲོས་ནས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་མདོ་ཡང་ཡུམ་ལ་
 གནས་ནས་བསམ་གཏན་འཛིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ལ་གཉིས། ཐོད་ཀླུ་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(ཐོད་ཀླུ་
 དངོས་)ལ་གསུམ། མདོ་ལས་ངེ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཚུལ། མཐའ་
 བཅད་པའོ། །དང་པོ་(མདོ་ལས་ངེ་ལྟར་གསུངས་པ་)ནི། བྱང་ཆེན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སང་གི་རྣམ་པར་
 བསྐྱེདས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་འདོད་པས་དབེན་སྟོག་ཏེ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་
 ཀྱིས་དབེན་པ་ཉོག་པ་དང་བཅས་པ་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་
 བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་
 བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ནས་འགོག་པའི་བར་དང་ལུགས་
 མི་མཐུན་ལ་ཡང་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་དེ་སང་གི་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་རྣམ་པར་
 དབྱེ་བ་བྱས་ནས་ཐོད་ཀླུ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ཐོད་ཀླུ་དེ་གང་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་ཞེས་སྤང་ལྟར་སྐྱར་ནས་འགོག་པའི་བར་དང་། དེ་
 ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སྟོན་ཅེའི་བར་ལ་འགོག་པ་སྟེ་ལ་ནས་མཉམ་
 པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་བསམ་

གཏན་དང་པོའི་བར་དགུ་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་སྤེལ་བ་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ལེ་བརྒྱད་
 མར་སྒྱུར་དངོས་དང་ཐོད་ཀླུ་ཉིད་ལ་ཡང་ཡར་སོང་མར་འོང་གི་མཆམས་བཅད་བ་མེད་ལ། ཉི་ལྔ་
 དུ་མདོ་བྲངས་བ་ལ་ནི་སྤྲིད་ཅེ་དང་སྤེལ་བའི་འགོག་བ་ལས་ལངས་ནས་སྤྲིད་ཅེ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་
 བ་མ་གཏོགས་ལེ་བརྒྱད་མ་དང་བྱད་མེད་དོ། །འདིར་ཡང་མདོ་མཆམས་གསལ་བར་མ་བཅད་
 དོ། །འདི་གཉིས་གྱི་མདོ་མི་མཐུན་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཉི་ཁྲི་དང་འཕགས་པས་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་བ་
 བྲངས་པར་འཆད་དོ། །

(ཐོད་ཀྲུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་འཇུག་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། སྒྲོར་བ་དང་། དངོས་གཞིའོ། །དང་པོ་(སྒྲོར་བ་)ནི། འགོག་དང་ནས་སོང་འོངས་ཞེས་པས་ནི། སྒྲུབ་པ་འཇུག་དགུ་ལ་ལྷགས་མ་ཐུན་དུ་ཡར་སོང་ཞིང་ལྷགས་མི་མ་ཐུན་དུ་མར་འོངས་པའི་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱེད་སྐྱེད་པ་ལྷགས་གཉིས་བསྐྱེད་ཏེ། འདི་ལ་འགོག་པ་ལ་ལྷགས་ཐེབས་གཅིག་ལས་མེད་པས་གནས་བཅུ་བདུན་ནོ། །འདིར་རྣམ་པ་གཉིས་ཞེས་པ་ལྷགས་དང་མ་ཐུན་མི་མ་ཐུན་གཉིས་ལ་ཉི་ལྔ་དང་རྣམ་འབྲེལ་གྱིས་བཤད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཞེས་བྱེད་པ་པོའི་ཆོག་ཏུ་མཛད་དོ། །དེའི་བྱིར་རྣམ་གཉིས་ཞེས་པ་ཐོད་ཀྲུལ་དངོས་གཞིའི་སོང་བ་གཉིས་ལ་བྱེད་པ་དང་འགོག་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲུབ་པ་འཇུག་དགུ་ཡར་བཅད་ནས་དེས་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱེད་སྐྱེད་པ་ལས་གསུམ་པ་དང་ལྷན་པའི་ལྷགས་སུ་འཆད་པ་ནི་ལྷགས་གཉིས་ཀ་དང་མི་མ་ཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་(དངོས་གཞི)ལ་གཉིས། སོང་བ་དང་། འོངས་པའོ། །དང་པོ་(སོང་བ་)ལ་གཉིས། འགོག་པ་དང་མ་སྒྲེལ་བ་དང་། སྒྲེལ་པའི་སོང་བའོ། །དང་པོ་(འགོག་པ་དང་མ་སྒྲེལ་བ་)ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་དེ་ཉིད་ལ་ལྷགས་ཏེ་འགོག་པའི་བར་དུ་མཐར་ཆགས་སུ་སོང་བ་སྟེ། འདི་རྩ་ཆོག་གིས་མ་བཟོ་ཀྱང་སྒྲོར་བ་ལྷགས་མ་ཐུན་དང་རིགས་གཅིག་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། འདི་ལ་གནས་དགུའོ། །ཁ་ཅིག་འདི་ཐོད་ཀྲུལ་མཆོན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། སྒྲེལ་བ་དང་པོར་བ་གང་ཡང་མེད་པས་སོ་ཞེས་བེད་ཡང་མདོ་འབྲེལ་དུ་མ་ཞིག་གིས་ཐོད་ཀྲུལ་དུ་བཤད་པས་མི་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་(སྒྲེལ་པའི་སོང་བ་)ནི། གཅིག་དང་ནས་མི་འདྲར་འགོ་ཞེས་པས་སྒྲུབ་པ་འཇུག་བརྒྱད་དང་འགོག་པ་བརྒྱད་སྒྲེལ་ནས་ལྷགས་མ་ཐུན་དུ་འགོ་པའི་ཐོད་ཀྲུལ་བསྐྱེད་པ་ལ། འདོད་པར་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་སྒྲོར་ཡང་སྤྱིད་རྩེ་ལ་ལྷགས་དེ་ལས་ལངས་ནས་

འདོད་སེམས་ལ་གནས་པའི་བྱ་ཆུང་བསྟུས་ཏེ། འདི་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་ན་བཅུ་བདུན་དང་ཁྱི་བརྒྱད་
སྟོང་པ་ལྟར་ན་བཅོ་བརྒྱད་དོ།

གཉིས་པ་(འོངས་པ་)ནི། འདོད་པར་ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་གཉིས་དང་། གཅིག་དང་ཞེས་པའི་རྒྱུ་
པ་གཉིས་དང་། མི་འབྲས་འོངས་ཞེས་པས་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་དང་འདོད་སེམས་དགྲུ་སྟེལ་ནས་
ལུགས་མི་མཐུན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐོད་ཀླུ་བསྟུས་ཏེ་འདི་ལ་གནས་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །ནས་གཉིས་དང་སྟེ་
ཞེས་པས་ནི་ཐོད་ཀླུ་དུ་ནི་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་འདེན་ལ་རྒྱུ་པ་དང་པོ་སྦྱོར་དངོས་ཐམས་ཅད་ལ་
སྦྱར་ན་དོན་ལ་འབྲེལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉི་ལྔ་ལས་ཇི་སྐད་དུ་དེ་ནས་སེང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱུགས་ཏེ། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྗེས་ལ་
མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགྲུ་དང་། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་
ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པར་གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་
དང་དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགྲུར་ཐོད་ཀླུ་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཇི་
ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་མང་དུ་དབང་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་རྗེས་ལ་ཡན་ནི་
སྦྱར་མཐོང་ཅེ་སྟོམ་དུ་བསྟན་པའོ། །སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་ལ་ལུགས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་སྦྱར་བས་ནི་
སྦྱོར་བ་དང་སོང་བ་དང་པོ་དང་། གཅིག་ཀླུ་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དག་ལ་འཇུག་པ་ལ་མཛད་ཅིང་དེ་ལ་
ལུགས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་གཉིས་སྦྱར་བས་ནི་སོང་བ་གཉིས་པ་དང་འོངས་པ་གཅིག་བསྟན་
ཏོ། །མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཞེས་དེ་གཉིས་ཀའི་ཐོག་མར་སྟོམས་པས་ཡར་འགྲོ་ལ་
མཐའི་མཆོམས་དང་མར་འོང་ལ་སྟོམས་འཇུག་རེ་རེའི་མཆོམས་སུ་བྱེད་པ་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་(མཐའ་བཅད་པ་)ལ་གསུམ། གང་ལ་སྟེལ་བར་བྱ་བའི་གཞི། གང་ཞིག་སྟེལ་བར་བྱ་
བའི་ཆོས། ཇི་ལྟར་སྟེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(གང་ལ་སྟེལ་བར་བྱ་བའི་གཞི་)ནི། ཡར་ལ་སྟོམས་
འཇུག་བརྒྱད་དང་མར་ལ་དགྲུའོ། །གཉིས་པ་(གང་ཞིག་སྟེལ་བར་བྱ་བའི་ཆོས་)ནི། འགོག་པ་དང་
འདོད་སེམས་ཏེ་ཞི་བ་དང་མ་ཞི་བའི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་དང་སྟེལ་བྱས་ན་གཞན་དང་
སྟེལ་སྦྱ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །གསུམ་པ་(ཇི་ལྟར་སྟེལ་བའི་ཚུལ་)ནི། ཡར་ལ་འགོག་པ་དང་བྱིར་ལ་

འདོད་སེམས་སྤེལ་ལོ། །དེའི་བྱིར་ཡང་གནས་ཉི་ཤུར་བྱེད་པ་མི་རིགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཡར་ལ་འགོག་
པ་དང་འགོག་པ་སྤེལ་བར་མི་རུང་བ་སྤེལ་བ་དང་མར་ལ་དེ་དང་འདོད་སེམས་སྤེལ་རུང་བ་ཆད་པས་
སོ། །དེ་འཕགས་པའི་བཞེད་པར་འདོད་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་གཞིའི་སོང་འོང་གཉིས་ཀ་ལ་
སྒྲོམ་པ་འཇུག་དགུ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཡར་ལ་མཐའི་འགོག་པ་ལ་འཇུག་དགོས་ཏེ། སྤྱི་དུང་སྤེལ་བའི་འགོག་པ་ལས་
བྱིར་སྤྱི་དུང་ལ་རུད་ཆུང་བྱས་པ་དེ། འགོག་པ་ལས་འགོག་པར་ལྡང་མ་རུས་པས་མཐའི་འགོག་པར་
འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་ཤེ་ན། འོ་ན་སྤྱི་དུང་རུད་པས་ཅི་མ་¹³¹²ཆོག་གང་གིས་ན་སྤྱི་དུང་འཇུག་
སུ་ཡང་འདོད་སེམས་མཛོད་དུ་བྱེད་དགོས། དེས་ན་བྱང་བའི་ཆེ་འཕགས་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ལ་ལེ་བརྒྱད་
མར་དངས་པ་ལྟར་འགོག་པ་ལས་འདོད་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྡང་རུས་མོད། འོ་ན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་ཁྱད་
པར་འགའ་ཞིག་གམ་སྤྱི་དུང་པ་དང་པོར་སྤྱི་དུང་པའི་ཆེ་འགོག་པ་ཆེས་ཞི་བ་དེ་ལས་འདོད་སེམས་
ཏ་ཅང་མ་ཞི་བ་དེས་ལྡང་མ་རུས་པས་སྤྱི་དུང་ལ་རུད་པར་གསལ་བས་མདོ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་དེ་
ལྟར་རོ། །འོ་ན་ཡར་ལ་འགོག་པ་དང་མར་ལ་འདོད་སེམས་ཁོ་ན་སྤེལ་བ་ཅི་ཞེ་ན། དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་དགའ་མགུར་ཞུགས་པས་ཆོག་པའི་བྱིར་འདི་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་དུ་སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སེང་གོ་
རྣམ་བསྐྱེད་སྤྱད་སྤྱད་གཉིས་གཞུང་འདིའི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་འཕགས་པས་བཀྲལ་
བ་ལྟར་རྣམ་འགྲེལ་སློབ་དཔོན་ཤེས་སློབ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་རོ། །ཁྱེད་དང་བྱུང་དགོངས་
ནི་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་ཀྱང་དག་སྤྱི་དུང་གཉིས་ལྟར་སྤྱོད་པ་སྤྱད་སྤྱད་གཉིས་གཞུང་སྤྱི་
མས་བསྐྱེད་པར་སྤྱི་བས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་མ་འོངས་སོ། །དེའི་བྱིར་དེ་ལས་སོང་བ་དང་པོ་ལ་
གནས་དགུ་སོང་བ་གཉིས་པ་ལ་བཅུ་བདུན། འོངས་པ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་དེ་
ལས་གཞན་དུ་སེང་གོ་བཟང་པོས་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་རིགས་ཞེས་སྤྱི་བཞེད་ཉི་ཤུར་དུ་དངས་པའི་
མདོ་ཆོག་ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་ཡང་སྤྱད་དོག་དབང་གིས་རང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཞེས་སྤྱོད་པ་

¹³¹² ཞོལ་ཤོག ༡༤༠ ན ༥ ཅིས་མི་ཆོག་

ལྟར་སྒྲུང་ངོ། །གཞན་ཡང་འདིས་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ལྟེ་པ་དང་མ་བུན་པར་བཤད་པ་ཡང་འཕགས་
 པའི་དགོངས་པར་མི་གནས་སོ། །ལྟེ་པ་ནི་འགོག་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགྲུང་རྣམ་པ་
 གཉིས་སྟུ་སོང་བ་གཉིས་དང་འོངས་པ་གཅིག་གོ།

དང་པོ་(མ་སྤེལ་བར་སོང་བ་)ནི། འགོག་པའི་བར་དུ་ཞེས་འགོག་པ་མཐར་བྱས་པ་སྟེ་དགྲུ་ལ་
 མཐར་ཆགས་སྟུ་སོང་བའོ། །གཉིས་པ་(སྤེལ་བའི་སོང་བ་)ནི། འགོག་པ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ནས་སྤྱིད་ཅེ་འེ་བར་གཅིག་ནས་བརྒྱུད་ཀྱི་བར་ཀླུ་ནས་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་
 མཉམ་གཞག་མིན་པས་མཆོམས་བཟུང་བ་སྟེ་དེས་མཐར་བྱུག་པར་འགོ་བའོ། །དེ་ཡང་སྤྱིད་ཅེ་དང་
 སྤེལ་བའི་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་
 བཞག་པའི་སེམས་སྟུ་གནས་པ་སྟེ་འདི་ལ་གནས་བཅུ་དགྲའོ། །འདིར་སྤྱིད་ཅེ་ལ་རྒྱད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཡར་
 འགོ་འདིའི་ཆེ་མཐའི་འགོག་པ་ལ་འཇུག་ནི་དགོས་ལ་སེམས་གཞན་མདོན་དུ་མ་བྱས་ན་སྟོམས་འཇུག་
 བརྒྱུད་པོ་རེ་རེའི་རྗེས་ལ་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་ཡོད་པས་འགོག་པ་ལས་འགོག་པས་ལྡང་བར་འགྱུར་ལ།
 དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འགོག་པའི་ངོ་བོ་སེམས་མེད་ཡིན་པས་ལྡང་སེམས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་
 འགོག་པ་ལ་འཇུག་མ་རུས་པའི་ཞུགས་སམ་རྒྱ་མཆོན་དང་སྤྱིད་ཅེ་དེ་ཐག་ཉེ་བས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་རྒྱད་ཅུང་
 བྱས་སོ། །སྤྱིང་མཆོག་ཏུ་ནི་ཨ་ཟླ་དང་ཁྱད་པར་མེད་དོ།

གསུམ་པ་(འོངས་པ་)ནི། འགོག་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་དང་འདོད་སེམས་དགྲུ་
 སྤེལ་ནས་འོང་བ་སྟེ། འདོད་གཏོགས་ཞེས་པའི་རྒྱུ་པ་གཉིས་དང་མི་འབྲར་འགོ་ཞེས་པ་གཉིས་འདི་ལ་
 ཡང་སྒྱུར་དོ། །མི་འབྲར་བའི་དོན་མཉམ་གཞག་དང་དེ་མིན་སྤེལ་བའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་ལྟར་ན་སྤྱིད་
 ཅེ་ལ་རྒྱད་པ་དང་མཐའི་འདོད་སེམས་ཀྱི་བར་དུ་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་མདོ་ཡོད་དོ། །སྒྲིར་བ་
 སྟུགས་གཉིས་ནི་གཞུང་འདིས་མ་བསྐྱས་པར་འདོད་དོ། །འདིས་འགོ་འོང་གཉིས་ཀ་ལ་མཐའི་འགོག་པ་
 ཡོད་པའི་མདོ་བྱིས་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སྟུ་ཞེས་པའི་འབྲུ་གཞོན་མི་འགྲིག་པས་འཕགས་
 པ་དང་སྟོབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སྟུ་འབྲང་ངོ།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་)ནི། མཛོད་ལས། ས་བརྒྱད་ནམ་གཉིས་འབྲེལ་བ་
 དང་། གཅིག་ཀླུ་སོང་ཞིང་འོངས་ནས་ནི། །རིས་མི་མ་སྤུན་པ་གསུམ་པར་འགྲོ། ཐོད་ཀླུ་གི་ནི་
 སྒྲུབ་པ་འབྲུག་ཡིན།¹³¹³ །ཞེས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་བརྒྱད་ལ་ཟག་བཅས་བརྒྱད་
 ཟག་མེད་བདུན་ཏེ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་ལ་སོ་སོར་ལུགས་དང་མ་སྤུན་མི་མ་སྤུན་དུ་མཐར་
 ཆགས་སུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་གཉིས་ནི་རིང་སྒྱུར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ནི། རིམ་བཞིན་དུ་འགྲོ་འོང་བྱེད་པ་ལོ། །དེ་
 ནས་སྤིང་ཅེ་དོར་བའི་ཟག་བཅས་བདུན་དང་ཟག་མེད་བདུན་ལ་སོ་སོར་རེ་རེ་བར་དུ་བོར་བའི་སོང་
 འོང་གཉིས་ནི་ཉེ་སྒྱུར་རོ། །དེ་ནས་ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་དང་སོ་ནས་ཟག་མེད་གསུམ་པ་དང་དེ་
 ནས་ཟག་བཅས་ནམ་མཁའ་དང་དེ་ནས་ཟག་མེད་ཅི་ཡང་དུ་སོང་བ་དང་། ནམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་སྤང་འོང་
 བ་ནི་ཟག་པ་ཡོད་མེད་རིགས་མི་མ་སྤུན་སྤེལ་ནས་གསུམ་པར་འགྲོ་བས་དངོས་གཞི་སྟེ། སྤིང་གསུམ་
 གི་སྤྱིས་པ་དང་བྱད་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་དག་བཅོམ་དུས་མི་སྒྱུར་གྱིས་འབྲུག་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་
 ཐོད་ཀླུ་དུ་བཤད་པ་མིན་ནམ་ངེ་ལྟར་ན་ཐོད་ཀླུ་འདི་ལྟ་བུ་རུང་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ནི་ཐོད་ཀླུ་གི་མིང་
 མཚུངས་ཀྱང་དོན་མི་འབྲས་སྟེ། ལྷ་ཡ་ས་དང་པོའི་ཡ་ས་སྤྱི་མཚུངས་ཀྱང་བྱ་རོག་དང་འོ་ཐུག་གི་དོན་སོ་
 སོ་ལ་འབྲུག་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གསུམ། སྒྱུར་བ། དངོས་གཞི། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་(སྒྱུར་བ་)ནི།
 སོང་ཞིང་འོངས་སོ། །གང་ལ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པ་བཞི་དང་འགོག་པའི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་འབྲུག་དགུ་ལ་ལོ། །རྟེན་གང་གིས་ན་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ལོ། །ཚུལ་
 རི་ལྟ་བུས་ན། ལུགས་དང་མ་སྤུན་མི་མ་སྤུན་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །དེ་གང་ན་བསམ་གཏན་དང་སོ་
 ནས་བཟུང་སྟེ་འགོག་པའི་བར་དུ་སོང་ནས་དེའི་འོག་དུ་འགོག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསམ་གཏན་དང་སོའི་
 བར་དུ་འོངས་ཏེ་དེ་ལྟར་རོ། །འདི་རྒྱུ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལོ། །

¹³¹³ བསྐྱུ་འབྲུག་ དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེས། ༥༩ ཞོག ༥༩ ཟླ་ ༡༥

གཉིས་པ་([དངོས་གཞི](#))ལ་གཉིས། སོང་བ་དང་འོངས་པའོ། །དང་པོ་([སོང་བ](#))ལ་གཉིས།
འགོག་པ་མ་སྟེལ་བ་དང་། སྟེལ་བའི་སོང་བའོ། །དང་པོ་([འགོག་པ་མ་སྟེལ་བ](#))ནི། སྦྱར་བ་ལུགས་
མ་ཐུན་གྱིས་བསྟན་པས་ཟུར་དུ་མ་སྟོས་ཏེ་དེ་ལས་རིགས་གཞན་མེད་པས་སོ། །ཆེན་པོ་དག་ལུགས་
དང་མ་ཐུན་མི་མ་ཐུན་རྣམས་གཉིས་གྱིས་སོང་ཞིང་འོངས་ཞེས་བྱིར་ལ་བཅད་ནས་འདི་བསྟན་པར་བཞེད་
པ་ནི། མདོ་ལས་མ་བཤད་ཅིང་དོན་ཐོབ་ལ་མི་རུང་ལ་འབྲེལ་བའི་བཞེད་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་
གྱིས་སོང་འོངས་ལུགས་གཉིས་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་([སྟེལ་བའི་སོང་བ](#))ནི། རས་ཞེས་པ་ལྷག་མ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་ནས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། སྤར་
ལུགས་པ་དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྤར་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ལུགས་ཏེ་དེ་ལས་ལངས་
ནས་འགོག་པ་ལ་འཇུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོམས་འཇུག་རེ་རེ་དང་འགོག་པ་རེ་རེ་སྟེལ་ནས་འདུ་ཤེས་
མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྟེ་མཆེད་གྱི་བར་ལ་འཇུག་གོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་
པར་ལུགས་ཏེ་དེ་ལས་ལངས་ནས་སྤར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ལུགས་པའི་སྟོམས་འཇུག་སྤིང་ཅེ་ལ་དམིགས་ཏེ་
འཇུག་གོ། །དེ་ལས་ལངས་ཏེ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་སྟེ་ས་དེར་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སོང་འོང་གཉིས་གྱི་
མཆམས་གྱི་ངོ་བོར་བཞག་ནས་སྟོན་ལྟ་མདོན་དུ་བྱས་ཀྱང་དེའི་སྟོན་གྱིས་མི་རྩི་བའི་ཐབས་ལ་
མཁས་པའི་སྟོབས་གྱིས་རྣམ་ཤེས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་མདོན་དུ་བྱས་ཏེ་གནས་
སོ། །འདི་ཡི་འདོད་སེམས་ནི་དག་སྟོང་ཟླ་བ་ཏུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་པོ་སྟོམས་འཇུག་ལས་འཕོ་
བའི་སྐབས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས་འདོད་པ་ལུས་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་ལ་བཤད་དེ། དེ་ཡང་འདོད་
ཁམས་དེ་རགས་པ་ཐ་བ་ངན་པ་ཅིག་པ་སྟུག་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྦྱུ་མ་ཙམ་དུ་ལྟ་བའོ། །ཡང་
ན་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྩི་ལྟར་གནས་པ་རྣམས་སྦྱུ་མ་ཙམ་དུ་བློ་བའོ། །རྟོགས་དཀར་འདོད་པ་དེར་
གཏོགས་པ་ནི་སྟེ་བས་ཐོབ་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་
པའོ་ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱི་བྱི་གཉིས་དགོངས་པའོ། །འདི་ནི་འདོད་གཏོགས་ཞེས་པའི་རྟེན་པ་གཉིས་
གྱིས་བསྟན་ཏོ། །དོན་ཐོབ་ལ་རྟེན་པ་དང་པོ་འདི་ཡང་བྱང་སྟེ་འོག་མར་ཡང་ངོ་།

གཉིས་པ་(འོངས་པ་)ནི། འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ན། དེ་ལས་ལངས་པའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ལ་འཇུག་གོ། དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལ་འོ། དེ་ལས་ལངས་པའི་འོག་ཏུ་འདོད་སེམས་སྒྲར་ཡང་སྤེལ་དགོས་ཤིང་འགོག་པ་མ་བཞག་པས་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཞན་མེད་པས་འགོག་པ་གཅིག་ཏུ་བོར་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲུ་མཆེད་ལ་འོ། དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལ་འོ། དེ་ནས་འགོག་པ་བོར་བའི་སྟངས་སྤྱི་ཅི་ཡང་བོར་བས་གཉིས་བོར་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲུ་མཆེད་ལ་འོ། དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལ་འོ། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་འོག་ཏུ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་བོར་ནས་བསམ་གཏན་དང་བོ་ལ་འཇུག་གོ། དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་འདོད་སེམས་ལ་གནས་སོ། །འདི་ནི་གཅིག་དང་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་གཉིས་དང་འདོད་པར་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་ལ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། ཀླུ་པའི་དོན་ཞུགས་ནས་བོར་བ་ལ་མཛད་དོ།

གསུམ་པ་(དོན་བསྐྱུ་བ་)ནི། ཐོད་ཀླུ་གི་སྟོམས་འཇུག་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་གི་མཆོན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་སྟོམས་ལམ་ཅེ་མོ་ཡིན་ནོ། །ཐོད་ཀླུ་གི་དོན་གང་ན། མི་འདྲ་བར་འགོ་བ་སྟེ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས་མི་འདྲ་བའི་སྟོན་སྟོམས་འགོ་བས་ན་ཞེས་སྒྲར་བས་མར་འོང་གི་དོན་བསྐྱུས་ལ། དེ་ལྟར་འགོག་སྟོམས་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་མི་འདྲ་བའི་སྟོན་སྟོམས་འགོ་བས་ཞེས་སྤེལ་བས་ཡར་འགོ་འདི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགོ་ཞེས་དང་། ཐོད་ཀླུ་དུ་ནི་སྟོམས་འཇུག་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པའོ། །དོན་འདི་ལ་དང་པོའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འོངས་ཞེས་རིགས་པ་ལ་འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་འགོ་ཞེས་པ་མི་རིགས་ཞེས་བྱས་པ་ན། སུ་ག་ཏ་ལྷོ་ན་རེ་འདོད་སེམས་སྤེལ་བའི་ཡར་འགོ་བ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེར་ལ། འབྲེལ་འགོ་བ་སྒྲུ་དང་སོང་འོང་གཉིས་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲ་ཡིན་པས་འགོག་པའི་བར་དུ་ཞེས་པ་ནི་སྒྲུར་དེར་འགོ་བ་ཅ་མ་མོ་ཞེས་གསུངས་པར་གྲགས་ཀྱང་སྒྲར་ལྟར་གཞུང་སྤེལ་བས་ཚོད་པ་རང་གོལ་དུ་འགྱུར་རོ། །འདི་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་བཞེད་ཀྱང་དང་པོར་ཐོབ་པའི་མཆོམས་ས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་སྟོམས་སྒྲར་རྟོག་པ་སྟོང་བའི་རྟོན་དུ་གསུངས་པས་སོ། །དབང་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྒྲར་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ།

(སྒོམ་སྤང་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྤྱར། དོན་བཤད། གཉིན་པོ་མཆོན་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་(མཆོམས་སྤྱར་)ནི། དེ་ལྟར་སྒོམ་ལམ་ཅེ་མོ་བརྗོད་ཟིན་ནས་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་སྟོན་ཏེ།
སྒོམ་ལམ་དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་བྱིར་མི་མ་བློན་ཕྱོགས་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་བརྗོད་དགོས་པས་
སོ། །གཉིས་པ་(རྟོན་བཤད་ལ་གཉིས། གཟུང་རྟོག་དང་། འཇིག་རྟོག་གོ། །དང་པོ་(གཟུང་རྟོག་ལ་
གཉིས། འཇུག་པ་དང་། རྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གོ། །དང་པོ་(འཇུག་པ་ལ་(མཆོམས་སྤྱར་དང་ཅ་བ་དང་
འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྤྱར་)ནི་རེ་ཞིག་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་དགུ་གསུངས་
སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་ལ་གསུམ། དུལ་ རོ་བོ། གཉིན་པོ་ལོ། །དང་པོ་(ཡུལ་)ནི། མདོར་བསྡུས་ཞེས་
སོགས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ལ་ཞེས་སྤྱར་བས་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །འདི་ཡང་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ།
ཤེས་བྱ་ཤེས་པ་པོ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་སྟེ་གཉིས་དང་གཅིག་དང་བྱུག་དང་རིམ་བཞིན་ནོ། །ཅ་བའི་ཆོག་
ཟེན་ལ་གསུམ་པ་ནས་བྱུག་པའི་བར་བཞི་ཕྱོག་ཡུལ་དང་གཞན་ལྟ་འཇུག་ཡུལ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ནི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤང་བྱ་དང་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་གང་ལ་རྟོག་ཀྱང་སྤང་བྱར་བསྟན་པའི་བྱིར་མན་ཚུན་མཆོན་
པའོ། །གཉིས་པ་(རོ་བོ་)ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་ཕྱོག་གཉིས་ཀ་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་གང་ལ་སྤང་བྱར་
སོང་བ་དེ་དང་དེའི་འཇུག་བྱའོ། །ཞེས་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན་འདི་ནི་
བདག་གི་འཇུག་བྱའོ་ཞེས་གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་གམ་དང་པོ་ལོ། །གསུམ་པ་(གཉིན་པོ་)ནི།
སྤྱོར་བ་ཞེས་ཏེ་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ནི་དེའི་ཡུལ་དུ་སྤང་བྱར་གནས་པའོ། །

གཉིས་པ་¹³¹⁴(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། རྟོག་པའི་རོ་བོ་དང་། གཉིན་པོ་ལོ། །དང་པོ་(རྟོག་པའི་རོ་
བོ་)ནི། གཟུང་རྟོག་དང་པོ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་རོ་ནི་རྣམ་པ་དགུའོ། །འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཡུལ་དགུ་
ཡོད་པས་སོ། །དེ་དག་གང་ན། ཆོས་མདོར་བསྡུས་པ་ནི། ཆོག་མདོར་བསྡུས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་

¹³¹⁴ འདི་ལ་བྱར་ཅེ་དཔར་མར་གསུམ་པ་ཞེས་འཁོད་འདུག

ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པའོ། །ཆོས་རྒྱས་པ་ནི། ཆོག་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་
 ཅན་དབང་རྒྱལ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བྱིར་དུ་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་དེ་དག་མདོ་
 དང་རྒྱས་པར་བསྟན་ན་དེ་ལ་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་
 འཆལ་བས་པར་བྱིན་དུག་པོ་འདི་དག་མདོ་དང་རྒྱས་པར་ཀུན་ཚུབ་པར་བགྱིའོ་ཞེས་སོ། །སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་བསྟངས་ཏེ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་ནི་རི་རྒྱུད་བཤད་པ་མདོ་རྒྱས་གཉིས་སམ་སྦྱིན་སོགས་
 གྱི་དོན་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་སྦྱབ་པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་དག་ན་སངས་
 རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་རི་སྟེད་ཅིག་བཞུགས་ཤིང་། འཆོ་སྦྱོང་བ་དང་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་དག་ཀྱང་
 བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་དེ་དག་ལ་དགོངས་པ་མཛད་དོ་ཞེས་སོ། །གཞུང་འདི་ལས་བསྟངས་ཞེས་པ་
 བེ་མགོན་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་སྤང་ལས། རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་དོན་ལ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་མགོན་དང་བཅས་པར་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་དང་ཞེས་པ་དང་། རྟོགས་དཀར་སངས་རྒྱས་
 ཀྱིས་བསྟངས་པ་ནི་མགོན་དུ་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ་འབྲོ་སེང་དཀར་ཤྲ་
 འོད་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མགོན་དང་བཅས་པ་མེད་ཉིད་དང་ཞེས་བསྟུར་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས་མགོན་མ་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། ¹³¹⁵ །དེའི་བྱིར་བསྟངས་པ་དང་བཏང་བ་གཉིས་གཅིག་དུ་
 བོད་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ནི་བདུ་མ་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །དུས་གསུམ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ་དུས་གསུམ་ནི་
 སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་སྟེ་འདས་ད་ལྟར་མ་འོངས་པ་གསུམ་དང་གངས་བཞིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་མེད་པ་
 ནི། མཐོང་ལམ་གཞིར་བྱས་པའི་ཆེ་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་དེ་འདས་ལ་དེ་ཡང་བྱང་
 ཞིང་འགགས་ནས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་གང་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཡུམ་ལ་གནས་པ་འདི་ནི་
 བྱིར་མི་ལྟོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཆེ་དེ་བྱང་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་དེ་ཡང་
 དག་པར་ན་གང་ཡང་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་དང་མི་ལྡན་པས་ཏེ། ཡུམ་མངོན་པར་སྦྱབ་པ་དང་། ཞེས་སོ། །དེའི་ཆེ་
 སྒོམ་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་དེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ལ་མ་འོངས་པ་ཡང་མ་སྦྱིས་ནས་མེད་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཡུམ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ལ་པན་ཡོན་འདི་དག་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་

¹³¹⁵ ཞེས། ཤོག ༡༩༩ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༠༧ བ ༩ དོན་ཏོ།

སོ། རྟོགས་དཀར་དུས་གསུམ་སྤང་བྱ་དུས་གསུམ་པ་ལ་བྱས་ནས་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་གྱི་ཡོན་
 ཏན་གསུམ་སྤང་བྱ་དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་བལ་བ་ལ་བཤད་ཀྱང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་སྤྲུལ་མཛོ། །འདི་
 གསུམ་དང་གསུམ་པ་རྟོག་པའི་འཇུག་ཡུལ་དུ་རི་ལྟར་རུང་ཞེ་ན། དངོས་བསྟན་མི་རུང་ཡང་དེ་བཞི་
 ལས་བརྒྱུག་པ་བཞི་ཡོན་ཞེས་འབྲུམ་པ་གསུང་ངོ། རྟི་སྤང་ལས་ནི་དུས་གསུམ་གྲགས་པའི་དུས་ལ་མ་
 མཛད་པར་སྒྱུར་ལམ་དེ་གསུམ་གྱི་དུས་ལ་མཛད་དོ། །ལེགས་པ་ནི་སྤང་འདས་ཡོན་ལ་དེར་བཞོད་
 པར་བྱེད་པའི་ལམ་ནི་ལེགས་ལམ་སྟེ་འདི་ལ་གསུམ་ལས། སྤང་ན་ལས་འདས་པར་སྒྲོར་བའི་ལམ་ནི་
 ཡུལ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་དངོས་པོ་འགོག་པས་ཞི་བ་དང་སོགས་པས་རྒྱུན་དབང་ཡོན་པས་ཡ་མ་བརྒྱ་
 རང་བཞིན་སྟོང་པས་གསོག་དབྱེད་མི་བཟོད་པས་སྟོང་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། གཟུགས་ཞི་བ་དང་
 གཟུགས་རག་ལས་པ་དང་གཟུགས་¹³¹⁶གསོག་དང་གཟུགས་¹³¹⁷སྟོང་པོ་མེད་པས་ཡུམ་ལ་སྤྱད་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །མཐོང་ལམ་ནི། རྣམ་མཁའ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཏེ་ཡུམ་ལ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །སྒྲིམ་ལམ་ནི། རང་
 བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། རྣམ་མཁའ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྒྲིམ་པས་ཡུམ་
 ལ་བསྒྲིམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་རྟོག་ཚུལ་ནི་རྒྱུ་སྤང་ལས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བདག་
 གིས་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་
 པ་ལྟར་རོ། །སྒྱུ་མ་ལྟར་འཇུག་བྱར་ཞེན་ནའང་ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྲོན་ཡོན་པས་རྟོག་པར་འཐད་དོ། རྟི་སྤང་
 དང་ལེ་བརྒྱད་མར་མདོ་རྒྱས་མི་ཤེས་པའི་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟངས་པ་མེད་པའི་དང་ལམ་
 གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་དང་དེ་གསུམ་མི་ཤེས་པའི་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་དེ་མདོ་ནས་གསུངས་པ་
 རྣམས་ནི་འདི་དག་གི་གཉེན་པོར་ལྟོ། །གཉིས་པ་(གཉེན་པོ་)ནི། སྒྲིམ་ལམ་རྩེ་མོ་ཐོབ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་

¹³¹⁶ རྟོག་པོ་གྲངས་ ༡༩༩ བ ༤ གཙང་། པོ་གྲངས་ ༡༠༩ བ ༡ གཟུགས་སོག་དང་།

¹³¹⁷ རྟོག་པོ་གྲངས་ ༡༩༩ བ ༤ གཙང་། པོ་གྲངས་ ༡༠༩ བ ༡ གཟུགས་སྟོང་པོ་

རྫོགས་པ་ཉེར་བཞུགས་¹³¹⁸ གྱི་གནས་སྐབས་འདིར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་གྱིས་ན་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྒྲོར་
བའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཡུལ་དུ་སྤང་བྱར་ཡོད་པ་ཅན་ནོ།།

¹³¹⁸ རྫོགས་པོག ༡༩༥ ན ༣ གཙང་། པོག ༣༠༩ བ ༥ ཉེར་སྒྲོགས་

(སྒོམ་སྤང་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་པ་འད་པ།)

གཉིས་པ་([ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་པ་](#))ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་([མཚམས་སྐྱར་](#))ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་བསྟན་ཟེན་ནས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་([ཅ་བ་](#))ལ་གསུམ་ལས། དུལ་ནི། སེམས་མི་སྐྱེ་སོགས་རེ་རེའི་མཐར་ལ་སྐྱར་བ་དགུའོ། །འདི་དག་གྲང་ཐེག་དམན་གྱི་ཚོགས་ལམ་སྒྱུར་ལམ་མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་མི་སྒོམ་ལམ་དེ་དག་ལས་བརྒྱུག་པ་དང་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་ཅི་ལོག་ཏུ་གོལ་བ་བདུན་དུ་འདུ་སྟེ་དང་པོ་གཉིས་ལ་གཉིས་གཉིས་དང་གཞན་རྣམས་ལ་རེ་རེའོ། །དོ་ཤོ་ནི། དེ་དག་ལ་བདག་གི་ལྟོག་བྱའོ་སྟུང་དུ་ཞེན་པའི་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པའོ། །གཉིན་པོ་ནི། སྒོམ་ལམ་ལ་ཡོད་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་འདུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྤང་བྱར་ཡོད་པ་ཅན་ནོ། །

གསུམ་པ་([འགྲེལ་བ་](#))ལ་གཉིས། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་། གཉིན་པོའོ། །དང་པོ་([རྟོག་པའི་ངོ་བོ་](#))ནི། གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་ལྟོག་པའི་རྟོན་ཅན་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་ངོ་ནི་རྣམ་པ་དགུའོ། །འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་དག་གང་ན་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེད་པའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་ནི། རང་ལ་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་སྟོན་པའི་དགོ་པའི་བཤེས་གཉིན་དང་སོགས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱའི་དད་པ་སོགས་དང་བལ་བ་སྟེ། དུམ་ལ་ཡུན་རིང་པོ་རྗེ་སྤིང་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་ན་ཡུམ་ལ་སྤྱད་པར་འགྱུར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་ནས། ཞེས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་ཐོབ་བྱར་དམིགས་པའི་འཁོར་གསུམ་རྣམ་དག་གི་བསོད་ནམས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་པས་ཏེ། སྤྱིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་ཡུམ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ནི་ཚོགས་ལམ་རྣམ་བཅད་ཀྱིས་བསྟན་པའོ། །ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་ལ་གཉིས་ལས་ཉན་ཐོས་དེའི་ཐེག་པ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། སྒྱུར་ལམ་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་པལ་ཆར་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རང་རྒྱལ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡི་ཐེག་པ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། སྒྱུར་ལམ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་ངེས་པ་

ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱ་བ་གཞན་གྱི་གོ་སྐབས་མི་དབྱེ་བས་ཡུམ་ལ་སྦྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་མདོ་
གཅིག་ཤུ་འདིས་སྦྱོར་ལམ་གཉིས་ཡོངས་གཅོད་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །

ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ནི། གཞན་དོན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་
སྦྱབ་པ་སྟེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་མེད་པས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མི་འདོར་བས་རི་ལྟར་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་མི་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ཡུམ་ལ་སྦྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདིས་
མཐོང་ལམ་རྣམ་བཅད་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །སྒྲོམ་པ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་རང་གི་སྤང་འདས་ཐོབ་
དོན་དུ་གཟུགས་སོགས་ལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་སྟེ། སྒྲོམ་
པར་བྱེད་པས་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་བཅ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྒྲོམ་པ་མེད་པ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་དུ་སྦྱར་བ་འདྲ་པའི་དོན་དུ་ད་ལྟར་
དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་སྒྲོབ་པ་སྟེ། འོན་ཅི་ལགས་མ་བསྒྲོམས་པས་རྣམ་མཁྱེན་
འཐོབ་བཅ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །སྒྲོམ་མི་སྒྲོམ་དེ་དག་
ལས་བསྒྲོག་པ་སྒྲོམ་པ་ཡང་མེད་མི་སྒྲོམ་པ་ཡང་མེད་པ་ནི་སྤང་འདས་ཐོབ་དོན་དུ་མི་རྟག་སོགས་སུ་
དམིགས་པ་ཡང་མེད་དེར་མ་ཟད་དེའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོན་ཅི་
ལགས་བསྒྲོམས་ཀྱང་བསྒྲོམས་ལ་མ་བསྒྲོམས་ཀྱང་མ་བསྒྲོམས་པས་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་བཅ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་པ་འོན་ཅི་ལགས་བསྒྲོམས་པ་ཡང་མ་ལགས་
མ་བསྒྲོམས་པ་ཡང་མ་ལགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་བཅ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དེ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་མཐའ་འགོགས་ཅན་དུ་ཟད་ཀྱི་ལམ་དང་སྦྱར་དུ་མེད་ཅེས་བྱང་ཡེ་
འཆད་ཀྱང་བཅོམ་རལ་གྱིས་སྤང་པ་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་ལ་བྱ་གསུང་བ་ལྟར་འཐད་པར་སེམས་སོ། །

འདིར་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ཟེན་ལ་སྒྲོམ་མི་སྒྲོམ་གཉིས་ལས་བསྒྲོག་པ་གཉིས་
མ་ཡིན་གཅིག་ཤུ་ལྟར་སྤང་ཡང་གཉིས་ཡིན་ཀྱང་གཟུང་སྟེ་མདོ་ལས་གསལ་ལོ། །ཡང་ན་སྒྲོབ་ལམ་དུ་
མཉམ་གཞག་རྒྱུ་ཆགས་པར་སྒྲོམ་པ་ཁོ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་ལམ་དུ་
སྒྲོམ་པ་མེད་པ་ཁོ་ནས་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་པ་དེ་བཀག་

བས་རྣམ་མཁུན་ཐོབ་པར་འདོད་པ་གསུམ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ། སྐབས་འདིར་མདོ་ནས་འབྱེད་
 བྱེད་སུ་མཛད་པའི་བསྒྲིག་བྱེད་སུ་རྣམ་པ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་སྟོན་ལ། མདོ་ལས་ཀྱང་སུ་བཞི་པོ་དེས་
 རྣམ་མཁུན་འཐོབ་པ་བཀག་ནས། རྒྱགས་ལ་མཉམ་རྗེས་བར་ཆད་ཡོད་མེད་འདེས་མར་སྒྲོམ་པ་རྣམ་
 མཁུན་གྱི་རྒྱར་བསྐྱར་པའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ཉི་ལྔ་དགེ་དཔོངས་པར་ཡང་འགྱུར་ཞིང་འདོད་པ་གསུམ་ཡུལ་
 དུ་བྱས་ན་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ལ་ཡང་མི་རུང་བ་མི་སྤང་ངོ་། །ཤེར་སྒྲོན་ལས། ཡུམ་བསྒྲོམས་པས་
 རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པས་སྒྲོམ་པ་དང་དེ་ཉིད་མ་བསྒྲོམས་པས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་སྒྲོམ་པ་
 མེད་པ་དང་བསྒྲོམས་པ་དང་མ་བསྒྲོམས་པ་གཉིས་ཀ་དང་། བསྒྲོམས་པས་མ་ཡིན་མ་བསྒྲོམས་པས་
 ཀྱང་མ་ཡིན་པས་འཐོབ་པར་འདོད་པས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་ཞེས་དེ་དག་ལས་བསྒྲིག་པ་ལ་གཉིས་
 དང་ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ནི། སྤྱིར་འཆད་ལུགས་མདོ་དང་མཐུན་ཀྱང་གངས་དེ་མི་
 ལེགས་པས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་ངོ་། །དོན་རི་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ནི། སྤང་པོ་ལ་མི་རྟག་
 སོགས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་སོ¹³¹⁹།¹³²⁰།འོ་ན་
 ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་རི་ལྟར་ཐོབ་པར་བསྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་
 རི་ལྟ་བ་བཞིན་ལོ་ཞེས་སོ། །ཉི་ལྔ་ལས་གང་གིས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་རྣམ་པ་
 གཞན་དུ་ཐོབ་པར་སེམས་པ་སྟེ་ཞེས་དམན་པའི་སྤང་འདས་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ་སྤང་འདས་མཆོག་ཏུ་
 བརྩམ་བ་ལ་གསུངས་སོ། །ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་རྟོག་ཚུལ་ནི་དངོས་པོར་ཞེན་པས་མ་རུངས་པར་བྱས་
 པའི་བྱིར་བདག་གི་ལྟོག་བྱའོ་སྟུང་དུ་འཁྲུལ་¹³²¹པའོ། །ཉི་ལྔ་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་སེམས་མི་སྟེ་བའི་
 རྣམ་རྟོག་ནས། དོན་རི་བཞིན་མིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ཅེས་བརྟུན་ལ་མདོ་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དེ་
 དག་ནི་འདི་དག་གི་གཉེན་པོ་འོ། །

¹³¹⁹ ཞོལ། ཤོག ༡༤༤ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༡༡༠ བ ༥ ཞེན་པས་ཏེ།

¹³²⁰ བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༥༣ ཤོག ༡༥༥ ཟེང་། ༡༡

¹³²¹ ཞོལ། ཤོག ༡༤༡ ན ༡ སྟུང་དུ་འཁྲུལ་པའོ། གཙང་། ཤོག ༡༡༡ ན ༡ སྟུང་དུ་འཁྲུལ་པའོ།

གཉིས་པ་(གཉིན་པོ་)ནི། སྒོམ་ཅེ་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ན་སྤང་བར་
བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྒོམ་ལས་གྱིས་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདུག་པ་སྟེ་མཐུག་གི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྤང་བྱར་ཡོད་པ་ཅན་ནོ། །སྤང་བར་འདིར་ཞེས་དང་འདིར་དེ་ན་ཞེས་པ་ནི་སྤང་
པའི་རྩ་ཆོག་ཏུ་གཉིན་པོ་མཐུག་ཏུ་དང་། འདིའི་རྩ་ཆོག་ཏུ་གཉིན་པོ་སྤོན་ལ་བྱུང་བས་སྤྱི་འགྲེལ་གཉིན་
པོ་ལ་བསྟུགས་ས་ཉི་ཤེང་གིས་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ།།

(སྒྲིམ་སྤང་ཇུས་འཛིན་རྟོག་པ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(འཛིན་རྟོག་པ་)ལ་གཉིས། ཇུས་འཛིན་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལོ། །དང་པོ་(ཇུས་འཛིན་པ་)ལ་(མཆོམས་སྤྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྤྱར་)ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་བསྟན་ཟིན་ནས་འཛིན་རྟོག་དང་པོ་ཇུས་འཛིན་རྟོག་པ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ལ་གཉིས་ལས། དུལ་ནི་སེམས་ཅན་བཏགས་ཞེས་སོགས་དགའའི་མཐར་ལ་སྤྱར་བལོ། །སྟོན་དུལ་ཞེས་པ་ནི་རྟོག་པའི་དུལ་དུ་སྟོན་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལལོ། །འདི་དག་གྲུང་དུལ་དང་དུལ་ཅན་དང་ལམ་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། དང་པོ་ལ་རི་ལྟ་བུ་བདག་མེད་གཉིས་གཉིས་པ་ལ་གཅིག་གསུམ་པ་ལ་འཕགས་ལམ་དང་གྱིས་ལམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྟ་བུ་དང་སྟོན་པ་མ་དག་པ་གཉིས་སོ། །དོ་བོ་ནི་དེ་དག་ལ་འདི་ནི་ཇུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་པར་བྱེད་པ་པོ་ཞེས་རྟོག་པ་འཛིན་རྟོག་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱལོ། །ཞེས་མདོ་ནས་གཉིན་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ལས་བསྒྲིག་ནས་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་ཚུལ་འདི་བཞི་ག་ལ་འདུལོ།

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གསུམ། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་སྤངས། གཉིན་པོལོ། །དང་པོ་(རྟོག་པའི་ངོ་བོ་)ནི། འཛིན་རྟོག་དང་པོ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ངོ་ནི་རྣམ་པ་དགའའོ། །འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡུལ་དགའའོ་པས་སོ། །དེ་དག་གང་ན་ལྟ་དང་མི་ཞེས་སོགས་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་ཏུ་ཐ་སྟོན་བྱས་པ་རྣམས་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་ཇུས་སུ་ཡོད་པ་འཁོར་བར་མི་སྟེ་བས་ཏེ། བདག་གམ་སེམས་ཅན་ནམ་སྟོག་གམ་གང་ཟག་མི་དམིགས་ན་རི་ལྟར་བདག་གི་ཁམས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་གང་ཟག་གི་ཁམས་གདགས་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །མིག་གཟུགས་ཞེས་སོགས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་ཐ་སྟོན་བྱས་པ་ནི་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ་སེམས་ལས་གཞན་པའི་དོན་མེད་པས་དེའི་སྤང་བ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྟོན་པས་གཟུགས་ལ་བསྐྱབ་པར་མི་བགྱེད་ཞེས་ཆོས་སུ་ཉེ་བར་དམིགས་ཏེ་སྟོབ་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པས་གསུངས་སོ། །རྣམ་མཁྱེན་

ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐ་སྙད་དུ་ངོ་བོས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་
བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་
པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཉི་སྤང་དང་ལེ་བརྒྱད་མས་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མི་
སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཅེས་འཛིན་སྤངས་ལ་སྟོང་མིན་དུ་འཆད་དོ། །རྣམ་མཁྱེན་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ནི་རྟོགས་དཀར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ལ་བཤད་ཀྱང་མདོར་གཟུགས་
ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་རྣམས་སྟོང་པར་གསུངས་པས་འགྲེས་ཀྱི་མཁུག་བཟུང་བའོ། །

གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་ཞེན་པ་ནི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་གཟུང་བ་སོགས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་སྤངས་པས་ཏེ། བྱང་ཆེ་དམིགས་པ་ལ་མི་ཆགས་མི་
དམིགས་པ་ལ་ཡང་མི་ཆགས་པ་ལགས་ན། འོ་ན་ངེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཡུལ་ལ་སྟོང་པས་ས་ནས་ས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱི། ཞེས་སོ། །ཆོས་རྣམས་མི་དམིགས་པར་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི།
གཟུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཏེ། ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་བར་དུ་དམིགས་པར་
འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་སོ། །འདི་མངོན་ཞེན་གྱི་ཚུལ་
ཀྱིས་འབྱེད་པ་དང་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་ཇུས་ཡོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མདོ་ལས་བསྒྲིག་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་
བས་འགྲེས་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཞན་དུ་བཤད་པ་ནི་སྤང་གཉིན་གང་ལ་ཞེན་ཀྱང་རྟོག་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་རིག་པར་བྱའོ། །ཕྱང་པོ་ལ་དངོས་པོར་
དམིགས་པའི་སྟོན་མཆེད་དུ་བྱ་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་སྐྱུ་མ་
ལྟར་ལམ་སྐྱབ་པར་མི་བྱེད་པས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཡང་བྱང་ཆེན་ཡུལ་ལ་མི་སྟོང་དོ། །ཞེས་སོ། །ཐེག་
པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྱུང་ས་མཐར་ཐུག་པར་འབྱེན་ཚུལ་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་
མཆོན་མར་མི་དམིགས་པའི་སྟོན་མཆེད་ཏེ། འོ་ན་ངེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་
པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་རྣམ་པར་དགོད་པར་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་མ་བྱས་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ནི་རྣམ་པར་
དགོད་པ་གང་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་དེ། ཞེས་སོ། །བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མིན་པས་ཡོན་མ་དག་པ་ནི།

གཟུགས་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་རབ་དུ་མ་
 བྱུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡོན་བསྐྱབས་པ་དང་དེའི་སྒྲུལ་པ་ལ་ཡོན་བསྐྱབས་པ་
 བྱེད་ཀྱང་དོན་ཆེ་ཞིང་དེ་ལྟར་པན་ཡོན་ཆེའོ། །རབ་འབྱོར་རྣམ་གངས་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 བཅོན་པར་བྱས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུལ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་གང་ཡང་
 མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཡུམ་ལ་སྦྱོད་པ་རྣམ་པར་འཁྲུགས་པ་སྟེ་ཐ་དད་དུ་ཞེན་ནས་འབྱེད་
 པ་ནི། སྦྱིན་སོགས་ལ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་སོ་སོར་དམིགས་ཏེ་བསྐྱབས་ཏེ། འདི་ནི་ཡུམ་མོ་འདི་
 བྱེ་ཡུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་རྣམ་པར་དགྲུག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་
 སོ།།

གཉིས་པ་([འཛིན་སྤངས་](#))ནི། ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་འཛིན་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། སྤང་མ་མཐོང་ཅེའི་
 སྐབས་སུ་བསྐྱབས་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་འཛིན་པ་པོའི་
 བདག་གོ་སྦྱུང་དུ་ཞེན་པ་དེ་ལ་ཡང་གང་ཟག་དང་ཆོས་སུ་ཞེན་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་སོ། །ཉི་སྤང་
 དང་ལེ་བརྒྱད་མར་རྩ་ཆེན་གྱི་མིང་རེ་རེའི་མཐར་དེ་དང་དེའི་རྟོག་པ་ཞེས་བརྟེན་མཛད་ལ་མདོ་ནས་
 གསུངས་པ་ནི་འདི་དག་གི་གཉེན་པོའོ། །གསུམ་པ་([གཉེན་པོ་](#))ནི། སྒོམ་ལམ་གྱི་སོགས་སོ། །བམ་པོ་
 ལྷ་པ་ནི་
 འཆད་འགྱུར་པོ།།

(སྒྲིམ་སྤྲུང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་)ལ་གཉིས། མཚམས་སྐྱར། རོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 (མཚམས་སྐྱར་)ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ།། གཉིས་པ་(རོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་
 བར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་བསྟན་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(ཙ་བ་)ལ་གསུམ་ལས། དབྱེ་བ་ནི་
 རྩས་འཛིན་ལས་གཞན་སྒྲིམ་ཅེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་དོན་ནི་རྩས་
 པ་དགུ་ཉེ་ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་ནི། རྟོག་པ་དེ་ནི་སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་མོ་
 དང་སྤྲུང་གཉིན་དུ་འབྲེལ་ཏེ་སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་མོ་དེ་ཡི་རྩས་པར་འཛེམས་པས་སོ། །ཡུལ་ནི། སེམས་ཅན་དུ་
 ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དང་བཏགས་པ་དེར་རྩས་པར་འཛེག་པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནོ། །དེ་
 ཡང་གང་ན། དག་ལྟན་ལས། སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ལ་སོགས་པ་བཏགས་པའོ། །དེའི་རྒྱ་ཡང་རྩས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་ཏེ་
 སོགས་སྤྲུམས་ཉན་རང་དང་སྤྱི་མས་མཁྱེན་པ་གཞན་གཉིས་གཤོན་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 སུ་གདགས་པའི་རྒྱ་མཚན་རྩས་མཁྱེན་དང་ལམ་ཤེས་དང་། ཉན་རང་དུ་གདགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞི་
 ཤེས་ལ་བྱ་སྟེ། འདི་ཡང་མཆོན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་འང་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་
 རྩས་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཤེར་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་སོ་སོ་སྟེ་བོ་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དུ་བཏགས་པ་དང་
 དེར་རྩས་པར་བཞག་པ་ནི་རྒྱ་མ་རིག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱང་པོའི་རྒྱན་ལ་མདོན་པར་
 ཞེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་བཤད་དེ། མཐོང་སྤྲུང་དང་ཟག་མེད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱང་རྒྱན་ནོ། །འདི་ལ་
 མདོ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱངས་སོ།།

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། སྒྲིམ་ཅེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་རྩས་རྟོག་གཉིས་པ་སྒྲིམ་ལམ་
 དེ་དང་སྤྲུང་གཉིན་དུ་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་ནི་རྩས་པ་དགུ་འོ། །དེར་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་
 ཡང་དག་པར་སྤྲུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་ཡུལ་གང་ལ་སྟེ་འཕགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དུ་ཐ་

སྒྲིབ་བཏགས་པ་དང་བཏགས་པ་དེར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཕྱི་དོན་མེད་པས་སེམས་གྱི་
སྤང་བ་ཙམ་གྱི་སྤང་པོའི་ཡུལ་ཅན་ནོ།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་
པོ་(མཚམས་སྐྱར་)ནི། རྟོག་པ་དེ་རི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་བར་ཆོག་གས་གཉིས་ཀྱིས་
གསུངས་པ་ནི་ལོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གཉིས་ལས། ཡུལ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དགུ་པོ་
རེ་རེའི་མཐར་ལ་སྐྱར་བའོ། །བདག་ཉིད་རི་བཞིན་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གསུམ་རང་རང་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་
པ་གསུམ་སོ་སོར་སྟོན་པའོ། །ཉི་སྤང་དང་དག་ལྡན་ལས་སྐྱབ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཀུན་རྫོངས་སུ་དགོངས་
ཤིང་ཀུན་རྫོངས་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་བཞེད་དོ། །ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ཡང་དུག་ཏུ་འདུ་སྟེ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་
སྐྱབ་པ་དང་དེའི་ངོ་བོ་དང་དམིགས་པ་དང་བྱང་པར་དང་སྤང་བྱ་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་རིམ་པ་ལྟར་དང་པོ་གསུམ་དང་བཞི་པ་དང་ལྔ་བ་དུན་གཉིས་དང་དུག་པ་དང་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་
པའོ། །ངོ་བོ་ནི། ཉི་སྤང་དང་དག་ལྡན་གྱིས་དང་པོ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་གཉིས་མེད་ཡན་ཡུལ་ཅན་
དང་ཀུན་རྫོངས་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་བཞེད་ལ་ལེ་བརྒྱད་མས་ཀྱང་ཀུན་རྫོངས་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་བཤད་
དོ། །འབྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོངས་ཀྱི་མཐར་ལ་སྐྱར་ནས་དེ་ལ་རྟོག་པར་རྩ་བར་གསུངས་
པ་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་རྫོངས་དགུ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བཞེད་དོ། །རྫོངས་པའི་ཡུལ་ལ་དེའི་མིང་གིས་
བཏགས་པར་བཞེད་པས་འཕགས་པ་དང་མ་སྒྲུབ་ནོ། །ཞེས་སྤྲོ་བ་ལྟར་ཡང་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡུལ་དེ་
དག་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཐ་མ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པར་བཞེད་དོ།

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གསུམ། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་། འཛིན་སྤངས་། གཉེན་པོའོ། །དང་པོ་(རྟོག་
པའི་ངོ་བོ་)ནི། འཛིན་རྟོག་ཐ་མ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ངོ་རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་པ་ཡིན་
ཏེ། འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡུལ་དགུ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་དག་གང་ན། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་སེལ་
བའི་ཐབས་ལ་ཀུན་ཏུ་རྫོངས་པ་ནི། གཞི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རི་ལྟར་བར་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་
པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཡང་ངོ་། །ལམ་ཤེས་ཀྱི་སོགས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་
ཅད་རི་ལྟར་བར་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པའོ། །ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སོགས་ནི། བྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་

གྱི་གཞི་ཐམས་ཅད་རི་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་གསུམ་གྱི་མདོ་ནི་མཆོད་བརྗོད་དུ་བཤད་
 བེན་ཏོ། །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་ནི། ཐབས་མཁས་པ་དང་མ་བུལ་བའི་ཤེར་བྱིན་
 ཡང་དག་པར་མ་ཤེས་པས་ཏེ། དུམ་འདིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་གི་ཚུལ་བྱེད་དེ་ཆོས་དེ་དག་
 འཁོར་བ་མ་དམིགས་པས་དེའི་བྱིར་ཡུམ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །རྟོགས་དཀར་སྤྲུལ་བཞི་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ལམ་མ་ཤེས་པ་ལ་བཤད་དོ། །གཟུགས་སོགས་དང་དེའི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སོགས་པས་
 ཡང་དག་མཐའ་སོགས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ་གཅིག་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་ལ་ནི། ཤེས་བྱ་
 གཟུགས་སོགས་དང་དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་གི་རང་བཞིན་རི་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཏེ།
 དུམ་འདི་ནི་ཆོས་གང་གིས་ཀྱང་ལྡན་པའམ་མི་ལྡན་པའམ་བསྟན་ཏུ་ཡོད་པའམ་བསྟན་ཏུ་མེད་པའམ་
 ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའམ་ཐོགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །འདི་ནི་བདེན་པ་རྣམ་པར་མ་
 བཞག་པའི་དམིགས་པའོ། །ལམ་གཞན་དང་མི་མཉམ་ཞིང་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི། བདུད་དང་
 སོགས་པས་སྤྱ་སྟེགས་དང་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལམ་ཐབས་ལ་བར་དུ་གཙོད་
 བྱེད་དུ་མ་ཤེས་པས་ཏེ། དུམ་འདི་ནི་བདུད་དམ་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་དང་
 རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་སྤྱ་སྟེགས་ཅན་གཞན་གྱི་བར་དང་སྟེག་པའི་གྲོགས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་
 ཆོད་མི་འཕྲོགས་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །སྤྱུག་བསྐལ་སོགས་བདེན་པ་བཞི་ལ་ནི། སྟོས་བུལ་དུ་མ་ཤེས་པར་
 མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྒྲི་རི་བཞིན་དུ་དོན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ཐབས་ལོ་
 འདིའི་དོན་ལ་དབྱུད་པས་མི་རྟག་པའི་དོན་ལ་སྦྱད་པར་བྱའོ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱུག་བསྐལ་དང་བདག་མེད་
 དང་སྤྱུག་བསྐལ་ཤེས་པའི་དོན་ལ་སྦྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ་འདི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་
 དམིགས་པའོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་བདེན་པ་
 ལ་སྟོ་འདོགས་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསྐྱང་བའི་སྟོ་བྱར་བ་ཙམ་དུ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཏེ་འདོད་
 ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་སྤྱུག་བདག་གི་དོན་ཞེས་པའམ་དོན་མ་ཡིན་ཞེས་དབྱུད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་
 སོ། །གཟུགས་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་ནི་གཟུགས་འཛིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་
 ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཏེ། གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པར་བབྱེད་དམ་བཙམ་ལྡན་འདས་
 ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉེས་པ་([འཛིན་སྤངས་](#))ནི། སྤྲ་མ་མཐོང་ཅེར་བསྟན་པ་བཞིན་ཏེ་དེ་ཡང་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་
སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་དང་དེར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་འདུས་པས་དེ་ལ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་བདག་
འཛིན་པར་བྱེད་པ་པོའོ་ཞེས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་འབྱུང་བ་སྟེ། འདི་ལ་འང་སྤར་ལྟར་གཉེས་སོ། །གསུམ་
པ་([གཉེན་པོ་](#))ནི། སྟོམ་ལམ་ཞེས་སོགས་སྤར་ལྟར་བསྟན་དོ། །

(གཉེན་པོ་མཆོན་ཚུལ་བཤད་པ།)

གསུམ་པ་([གཉེན་པོ་མཆོན་ཚུལ་](#))ནི། སྟོམ་ལམ་ཅེ་མོའི་མི་མ་སྟན་ཕྱོགས་སྟོམ་སྤང་ནམ་པ་
བཞི་པོ་དེ་དག་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་སྤང་བྱ་དེའི་དབྱེ་བས་གཉེན་པོ་སྟོམ་ཅེ་ནམ་
པ་བཞིར་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།

(བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།)

གསུམ་པ་(བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་
པོ་(མཚམས་སྐྱར་)ནི། སྤྲུལ་མཐོང་ཅེར་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་སྤང་གི་རྣམ་ཏྲོག་མངོན་དུ་སྐྱུ་བསྐྱུ་ཅ་
བསྐྱུད་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་ཏྲོག་པ་དེ་དག་གིས་སྐྱུར་བསྐྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་
ལ་ཉལ་བསྐྱུ་ཅ་བསྐྱུད་སྤངས་པའི་མཐུས་ཐེག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྤྲོས་སུ་མཆོག་གས་པའི་རིགས་
ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བར་བར་ཆོག་གས་གཉིས་དག་གིས་
གསུངས་པ་ནི་ལོ།

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། འབྲས་བྱ་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་དང་གཉིས་ཀྱིས་གང་¹³²²ལ་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་
ཞེས་སོགས་རྒྱུ་དང་གཉིས་ཀྱིས་གང་རྟེན་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པས་དེའི་དཔེ་དང་། རྒྱུ་མཚོ་ཞེས་
རྟེན་ཅུས་པའི་རྒྱ་མཚོ་དང་གཉིས་པས་རྒྱ་མཚོ་གྱི་དཔེ་བསྟན་ཏོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་བྱ་ལ་ལ་ཞིག་
ལྡང་བྱ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་ལ་སྐྱེས་བྱ་དེས་ལྡང་བྱ་དེའི་ཅ་བ་མ་དམིགས་ཡལ་ག་དང་སྤྱོད་པོ་དང་ལོ་མ་
དང་མེ་ཏྲོག་དང་འབྲས་བྱ་མ་དམིགས་པར་ལྡང་བྱ་དེའི་སྤྱོད་བྱ་སྐྱེད་དེ་དུས་དུས་སུ་ཚུ་བྱ་བེད་དེའི་
སྤྱོད་བྱ་དེ་རིམ་གྱིས་ཡལ་ག་སྤྲོས་སུ་མཆོག་གས་པར་འགྱུར། དེ་བཞིན་དུ་ལོ་མ་མེ་ཏྲོག་འབྲས་བྱ་ལ་
སྐྱར་བ་དང་། དེ་ལྡང་བྱ་དེའི་འདབ་མ་དང་མེ་ཏྲོག་དང་འབྲས་བྱ་ལ་སྐྱོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་
རྣམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲུ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡང་དག་པར་འཇུག་སྟེ། དེ་དག་རིམ་
གྱིས་པར་ཕྱིན་བྱག་ལ་སྐྱོད་ཅིང་རྣམ་མཐུན་ཐོབ་པར་བྱེད་དེ་དེ་དག་ལོ་མ་དང་མེ་ཏྲོག་དང་འབྲས་བྱ་
ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཆོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་ལོ་མ་ནི་སེམས་ཅན་ངན་
སོང་ལས་འགོལ་བ་དང་མེ་ཏྲོག་ནི་ལྷ་མིར་སྐྱེ་བ་དང་འབྲས་བྱ་ནི་འབྲས་བྱ་ལྔ་དང་རྣམ་མཐུན་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བ་ལ་མདོ་ལས་སོ།

¹³²² ཞོལ། ཤོག ༢༠༡ ན ༩ གཉིས་ཀྱིས་བར་ལ་དང་།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། རྟེན་པར་བྱེད་དོ། །གང་ལ་ན་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་
 འབྲས་བུ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་དེ་དག་གིས་མངོས་པར་གྱུར་པ་དེ་ལོ། །འབྲས་བུ་དེ་གང་ན།
 ཤེར་སྒྲོན་ལས། སྒྲོམ་པའི་ལམ་རབ་ཀྱི་མཐར་སོན་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པར་མངོས་པར་གྱུར་པ་
 ཞེས་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་བཤད་དོ། །ཉི་ལྔ་ལས་འབྲས་བུ་དྲུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་འབྲས་བུ་
 མཆོག་གིས་སྤྲ་བ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ལྟར་ན་ཤིང་ལྗོན་པ་གཞན་གྱིས་སྤྲུང་བའི་འབྲས་བུའི་ཁུར་གྱིས་
 རོན་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་དེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་འཛའི་རྒྱ་འབྲས་བུ་ལྔ་གཞན་ལ་སྟེར་བའི་
 མཐུས་སྤྲ་བ་ལ་བྱའོ། །གང་ན་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་བདེ་བ་མངོན་མཐོངས་ལེགས་
 སྐྱེད་པར་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་
 དོ། །འགྲོ་བ་ལ་བདེ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་གང་ན་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་
 པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་འབད་ཅོང་ཆེན་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་མངོན་དུ་འོང་
 བའི་རྣམ་པས་སོ། །དཔེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བ་ཚུ་ཅན་གྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་ཚུ་བོ་བཞི་འཁོར་བཅས་འབབ་
 པ་བཞིན་དུའོ། །དེ་ལྟར་རྟེན་ལུས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། སྒྲོམ་ལམ་རྩེ་མོ་ལ་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་
 སྒྲོམ་སྤང་རྣམ་རྟོག་གི་རིགས་བཞི་པོ་རྒྱད་ལ་འཆེ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཡམས་ནད་དང་འབྲ་བར་
 གྱུར་པ་འདི་རྣམས་ཟད་པར་སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རྟེན་པ་ལ་གོགས་མེད་པས་སོ། །དེའི་དཔེ་ནི་
 ནད་པ་ལུན་རིངས་ནད་ཀྱིས་གཟེར་བ་དེ་ལས་གྲོལ་བ་ན་དགའ་བས་དབྱགས་ཕྱིན་ཏེ་ངལ་སོས་པ་ཐོབ་
 པ་བཞིན་དུའོ། །དེ་ལྟར་རྟེན་སྒྲོམ་ལམ་དང་རྣམ་རྟོག་སྤོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་
 ལས་ཐ་མ་ནི་ས་བཅུ་པ་ལ་བཞག་སྟེ། སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་རྣམས་ཟད་པ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
 མཐའ་དག་རྟེན་པར་གསུངས་པ་དང་ས་དེར་འདའ་བྱ་ས་དབྱ་ལས་འདས་པ་དང་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་
 ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དོ། །ས་འདིར་སྒྲོམ་སྤང་གི་རྟོག་པ་བཞི་བཟད་པར་བསྟན་པ་ནི་
 དགས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

(བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོན།)

བཞི་པ་(བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོན་)ལ་གསུམ། བར་ཆད་མེད་ཅེ་འདོད་ལོ། རྒྱ། སྤང་བུའོ། །དང་
པོ་(བར་ཆད་མེད་ཅེ་འདོད་ལོ་)ལ་(མཚམས་སྒྲུར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
(མཚམས་སྒྲུར་)ནི། སྟོམ་ཅེ་འདོད་ལོ་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུངས་ཏེ། སྟོམ་ལམ་ཅེ་མོའི་
རྗེས་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ཅེ་སྟོན་བཞིན་པས་སོ། །འདི་ནི་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་
ན་བར་ཆད་མེད་ཅེ་སྟོམ་ཅེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་རང་
གིས་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བྱེད་དུ་གཞུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འཕྲོས་ནས་སེམས་
དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་རི་ཅམ་འཕེལ་བྱེས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཕྲོག་པ་ལ་ཆོས་
གཞན་གྱིས་བར་ཆད་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེའོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་འབྲས་བུ་གང་གི་དེ་མ་ཐག་
ཀྱིན་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་གང་ན་སངས་རྒྱས་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་དོ། །བྱང་སེམས་
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པས་ཅི་ཡིད་ལ་བགྱི། བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་
ཡིད་ལ་བུའོ་ཞེས་སྐབས་དེར་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་ལ་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་མདོ་ནས་རི་
ལྟར་གསུངས་ན་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་གྱིས་སོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་གསུངས་ན་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟེ་བོ་
ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་དང་བསེ་རུ་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་ལ་བཀོད་པའི་
དགོ་བ་སྟེ་བསོད་ནམས་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་ལས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་བསོད་ནམས་མང་ཞིང་།
སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་དཀར་པོ་རྣམ་མཛོད་རིགས་བརྒྱད་པ་མཛོད་བ་བསྐབས་པ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་བྱས་པ་རྟོགས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་མེད་པ་ལ་བཀོད་པའི་
དགོ་བ་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་བས་བྱང་རྒྱལ་དུ་ཞུགས་པའི་བསོད་ནམས་མང་བར་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་
མཚོན་ཏེ་གསུངས་སོ། །བྱང་རྒྱལ་དུ་ཞུགས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཉི་ལྔ་ལས། དེ་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔེར་ཞུགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་བཞི་པ་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་བརྒྱད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་

ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ནམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བ་ཉིད་དུ་སྦྱེ་བ་ཉིད། བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུང་བར་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་བཙུག་ཞུགས་པའི་དོད་ཡིན་གྱི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་དོད་མིན་ཞེས་ས་བཅུ་པ་ལ་དགོངས་པ་སྤངས་ཤིང་དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མདོ་ལས་བྱང་སེམས་ཞུགས་པ་དེ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཙམ་ཞིག་བསོད་ནམས་མང་བར་གསུངས་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་འཕྲེན་ཏེ། ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ཡིན་ན་དེ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡང་ཡོད་པས་སོ་སྤྲུལ་དུ་དགོངས་སོ། །སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནི། ཆོགས་ལམ་པ་དང་སྟོན་མེད་པ་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་ལ་སོད་ནམས་འཆད་ཅིང་བྱི་མ་ནི་རྟོགས་དཀར་ས་དང་པོ་ལ་བཞག་དོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་ནས་བསོད་ནམས་མང་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་སྟོན་སྤངས་རྒྱས་ཉིད་འཛོལ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཅེ་མོ་འདིར་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་དེ་གང་ན། རྣམ་མཐེན་གང་ཡིན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ས་བཅུ་པ་ལ་དེར་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་ནི་མིན་རོ། །རྟོགས་དཀར་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་རྣམ་མཐེན་གྱི་ཉིང་ལེན་ཡིན་པས་དེ་ལ་དེས་བཏགས་པར་འཆད་པ་ནི་འབྲུལ་པའོ། །

གཉིས་པ་(རྒྱ)ལ་(མཚམས་སྦྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚམས་སྦྱར་)ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་དེའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་དང་སོགས་པས་བདག་པོ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན་བར་ཆོགས་གཅིག་གིས་དམིགས་པ་སོགས་གསུངས་པ་ནི་འོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། བདེན་དངོས་མེད་པའི་མ་ཡིན་དགག་རྟོན་འབྲེལ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་རྣམ་མཐེན་འདིའི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཉེ་དེ་ལ་དམིགས་པས་འདི་སྦྱེ་པས་སོ། །གདོད་མ་ནས་སྟོས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཉིད་ནི་རྣམ་མཐེན་འདིའི་རྣམ་པ་སྟེ་དེས་ཡུལ་དེ་རྟོགས་ཚུལ་ཡིན་པས་སོ། །ས་དགུ་པ་བྱིན་ཆད་དུ་སྟོས་བྲལ་གྱི་སྟོང་ཉིད་གཞན་དོན་དུ་རྣམ་མཐེན་ཡིད་བྱེད་གྱི་དམིགས་རྣམ་མ་བརྟེན་པར་ཡིད་ལ་བྱས་པའི་བྲན་པའི་རྒྱན་ནི་རྣམ་མཐེན་

འདིའི་བདག་རྒྱུན་ཏེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་སྒྲེའི་རྣམ་པ་དེ་ཉི་བར་གཏོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རབ་
འབྱོར་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་བདག་པོ་ནི་བྱན་པ་རྣམ་པ་ནི་ཞི་བ་མཆོན་
ཉིད་ནི་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །མདོ་ཆོག་ཕྱི་མ་འདིས་ཞི་བ་ལ་རྣམ་པར་བཤད་པ་གཉིན་
པོས་གསར་དུ་བཀག་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པ་བསྒྲེག་ནས་གདོད་མ་ནས་ཞི་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པར་
ཉི་སྒྲུང་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉི་སྒྲུང་དང་ལེ་བརྒྱད་མ་དག་ལྡན་རྣམས་སུ་རྣམ་མཁུན་དང་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་
གཉིས་དང་སྒྲིང་མཆོག་སོགས་སུ་བར་ཅེའི་དམིགས་པ་སོགས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི་མི་འགལ་ཏེ།
དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་དམིགས་རྣམ་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པས་པན་ཚུན་མཆོན་པའི་ཆེད་དོ། །འདིར་དམིགས་
རྣམ་དང་བདག་རྒྱུན་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་སྒྱིར་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྒྱུན་བཞི་ལས་སྒྱེ་ལ་བར་
ཅེ་ཡང་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་རྒྱུན་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱང་ཡེ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་ལམ་
ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་ན་གོང་དུ་བར་ཅེ་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱུར་
བཤད་པ་ན་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལ་འཕྲོས་ནས་དེའི་དམིགས་རྒྱུན་སོགས་ཀྱང་བསྟན་པ་
སྟེ། འདིས་ནི་རྣམ་མཁུན་གྱི་མ་བྱུན་རྒྱུན་ཆང་བ་དང་ལོག་ཏོག་གིས་ནི་བར་ཅེའི་སྐབས་སུ་འགལ་རྒྱུན་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པས་བར་ཅེ་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་སྒྱུབ་པའི་
ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྟོག་གི་ཡང་བཞེད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདིའི་དམིགས་པའི་རྒྱུན་འདིས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ཅི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་པ་རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་གཏན་མེད་དམ། འོན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མེད་པ་ནི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དམིགས་རྒྱུན་དུ་རི་ལྟར་
རུང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནམ་རི་ལྟར་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་ཤེ་ན།
ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་འོན་ཀྱང་དངོས་པོར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རང་
བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅུ་དུ་བས་ཀྱི་འདིའི་རང་བཞིན་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་
གང་དུ་ཡང་བརྗོད་པར་མི་རྒྱས་པས་འཕགས་པའི་རང་རིག་གི་སྟོན་ཡུལ་ལོ་ཞེས་བསྒྲགས་པའོ། །འདི་

ལ་དམིགས་པས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བས་དམིགས་རྒྱུ་དུ་བཞག་གོ། །དེའི་བདག་པོའི་རྒྱུ་ནི་ས་རབ་
 ཏུ་དགའ་བར་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་ཡང་དུ་འབྲིས་པར་བྱས་པའི་
 དངོས་པོ་མ་བཟེད་པའི་བླ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་དེ་ལ་ལྷག་པར་དབང་སྐྱར་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱེད་པས་
 སོ། །དེའི་རྣམ་པ་ནི་ཁ་ཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་གཅིག་ཉིད་ཐ་དད་པར་སྒྲུང་བ་ལ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མེའི་རྣམ་
 པ་གང་ཞེ་ན། ལྷུ་པོ་དང་བྱ་བཞི་དང་འཕྲོ་བ་དང་འབྲིལ་བ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་
 ནི་རང་གི་རང་བཞིན་ལ་ཟེར་ཏེ་རྣམ་པ་དམན་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་ལས་འདིར་ནི་རང་བཞིན་ལ་
 གཟུང་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་དང་རྗེས་སུ་བླ་བ་དང་ངེས་རྟོག་གི་རྣམ་རྟོག་རྣམས་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་ལོ་
 ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་འཆད་དོ། །རྒྱུའི་རྒྱུ་ནི་ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་བུ་གི་ས་བོན་དང་། དེ་མ་
 ཐག་རྒྱུ་ནི་སྤྲ་ལོགས་ཀྱི་རིག་པའོ།

(བསལ་བྱ་ལོག་སྐབས་བཤད་པ།)

གསུམ་པ་(སྤང་བྱ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་
བསྟན་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(ཙ་བ་)ནི། རྒྱལ་ལོ། །གང་ལ་ན། དག་སྒྲིང་སྒྲོལ་ད་རྣམས་སུ་རྣམ་
མཁེན་འདི་ལ་ཞེས་ཟེར་ཡང་སྤང་བཤད་པའི་དམིགས་རྣམ་འདི་ལ་ནིའོ། །གང་གིས་ན། གྲམ་ཀ་རབ་ཏུ་
སྤང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སོ། །རི་ལྟར་ན། གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་མར་ངག་གི་བརྗོད་པའི་ལམ་མཐའ་
ཐུག་པ་མེད་པར་རོ།

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན། དེས་ཟབ་པར་འཕངས་པའོ། །དང་པོ་(དངོས་
ཀྱི་དོན་)ནི། གསལ་བར་བྱའོ། །གང་ན། རྒྱལ་བ་དེ་དག་གོ། །རི་ལྟ་བུ་ན། ཚད་པ་རབ་ཏུ་སྤང་བ་བདེན་
གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཐབས་མཁས་པ་སྒྲོས་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གྲམ་ཀ་འདི་རྒྱལ་བ་ཚད་པ་བརྒྱུད་
མར་འབྱུང་བའོ། །གང་གིས་ན། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་རྟོགས་ཤིང་འཛིག་ཏེན་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་ལ་
མཁས་པས་སོ། །གང་ལ་འབྱུང་ན། བར་ཅེའི་དམིགས་རྣམ་ཀྱི་གནས་འདི་ལ་ནིའོ། །འབྱུང་བའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། རྒྱལ་བ་དེ་དག་གིས་དམིགས་རྣམ་དེའི་གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་
གལ་ཏེ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་ན་སྤང་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁེན་
པར་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་མ་ཞི་ན་དངོས་པོར་འཛིན་པ་དང་མ་བྲལ་བས་འདིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་
རྒྱས་ག་ལ་སྐྱེད་སྦྱུང་ནས་བདེན་གཉིས་སྒྲོ་དོར་འགལ་བར་འགྱུར་བས་སོ།

གཉིས་པ་(དེས་ཟབ་པར་འཕངས་པ་)ནི། དམིགས་རྣམ་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལ་གྲམ་ཀ་བརྒྱུད་མར་
འབྱུང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པ་འདིས་ནི་བར་ཅེའི་དམིགས་རྣམ་འདིའི་སྒྲོན་བརྗོད་པ་མིན་ཀྱི་རྟོགས་དཀའ་
བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཚད་པ་དེ་དག་བྱུང་ངོ་ཞེས་དེའི་ཟབ་པ་ཉིད་བྱུང་གྱིས་བསྟན་པར་བྱའོ་སྦྱུང་དུ་རྗེ་
བཙུན་གྱིས་དགོངས་པ་སྟེ་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་འདིས་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་
ལས་རབ་འབྱོར་གྱི་ཆོག་གིས་གྲམ་ཀ་དང་སྒྲོན་པའི་ཆོག་གིས་ལན་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ཞེས་གསུངས་

ཀྱང་མི་འབྲེལ་ལོ། །ཙ་བ་འདི་ལོག་རྟོག་མདོར་བསྟན་ཏུ་འཕགས་པ་དང་ཤུའི་པས་འཆད་པ་ལྟར་སློབ་
དཔོན་འདིས་ཀྱང་དགོངས་མོད་ལོན་ཀྱང་ཆོག་ཆོགས་སྦྱང་བའི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་གྱི་གཞུང་དང་
འབྲུག་པ་གཅིག་ཏུ་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་([རྒྱས་པར་བཞུགས་པ་](#))ལ་(མཆོམས་སྦྱར་དང་ཙ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་
པོ་([མཆོམས་སྦྱར་](#))ནི། བར་ཅེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ལོག་ཏུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གསུངས་ཏེ། བཤེས་
སྤྲིངས་ལས། དད་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོས་དང་གཏོང་བ་དང་། །དེ་མེད་ངོ་ཆ་ཤེས་དང་ཁྲེལ་ཡོད་
དང་། །ཤེས་རབ་ནོར་བདུན་¹³²³ལགས་པར་སྤྱབ་པས་གསུངས། །ཞོར་གཞན་པལ་བ་དོན་མ་མཆིས་
རྟོགས་མཛོད།¹³²⁴། ཅེས་པ་ལྟར་བདེན་གཉིས་ཚུལ་བཞིན་འབྱེད་པའི་སྒོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ནོར་ཅན་བྱང་
སེམས་ནམས་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསལ་བས་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེན་དེའི་
ལན་དུ་བསྟན་དགོས་པས་སོ།

གཉིས་པ་([རྒྱ་བ་](#))ནི། ཟབ་མོའི་དོན་ལ་ཚོད་པ་རབ་ཏུ་སྦྱ་བ་ནམས་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནམ་
མཁེན་གྱི་རྟོན་ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་ནི་གངས་ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་མདོ་ལས་བཞེད་དོ། །དམིགས་པ་
འཐད་པ་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཡུལ་མ་ཡིན་ནམ་ཇི་ལྟར་ནམ་མཁེན་ཡུལ་ཡིན་ཞེན། སྤྲིང་མཆོག་ཏུ་
དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་དག་གི་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁེན་
པ་ཉིད་ལ་ཡུལ་དུ་ཉི་བར་གདགས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་བྱས་ཉེས་པ་བྱས་ན་རྒྱལ་པོས་ཉེས་པ་བྱས་
པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་གང་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་ན་དམིགས་པ་སོགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ལ་སྦྱར་བ་བཅུ་དྲུག་ལའོ། །བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཇི་ལྟར་བྱེད་ན་འབྲེལ་བ་གཞན་ནམས་སུ་
གངས་གསལ་བར་བྱས་པ་མེད་ལ་གྲགས་ཆར་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་ནས་བཅུ་དྲུག་བྱེད་ཀྱང་
རྒྱན་སྤང་དུ་སྤང་གཉིན་གཉིས་སོ་སོར་མཛད་པ་ཉིད་རྩ་བའི་དགོངས་པའོ།

¹³²³ ཞོག་ ཤོག་ ༡༩༥ བ ༡ ཤེས་རབ་ནོར་བདུན་

¹³²⁴ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༩༩ ཤོག་ ༩༡༣ ཟླ་ ༩

(བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ།)

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གསུམ། བསལ་བྱ་རྣམ་ཏྲོག་། སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལན། བསལ་ནས་ཉིང་དེ་
འཛིན་སྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(བསལ་བྱ་རྣམ་ཏྲོག་)ནི། རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སམ་དེའི་རྒྱ་བར་ཅེའི་རྟེན་
ཅན་ཏེ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལོག་པར་ཏྲོག་པ་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ངོ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། །འབྲེལ་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། སྒར་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་གི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ནིའོ། །བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་གང་ན།
དང་པོ་ལ་བཞི། ཡུལ་གང་ལ་ཏྲོག་པ། ཚུལ་རི་ལྟར་ཏྲོག་པ། དེ་ལྟར་ཏྲོག་པའི་རྒྱ་མཚན། ལོག་པར་ཏྲོག་
མཁན་གྱི་གང་ཟག་གོ། །དང་པོ་(ཡུལ་གང་ལ་ཏྲོག་པ་)ནི་བར་ཅེའི་དམིགས་པ་འཐད་པ་སྟེ་དེའི་རྣམ་
གཞག་བྱས་པ་ལའོ། །གཉིས་པ་(ཚུལ་རི་ལྟར་ཏྲོག་པ་)ནི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་མི་འཐད་པ་
ཉིད་ངོ་ཞེས་སེམས་པ་སྟེ་ངོ་བོ་ནི་ཐེ་ཆོམ་མོ། །འོན་ལོག་ཤེས་སུ་འགལ་སྟམ་ན་གཞན་གྱི་ཁས་སྒྲངས་
འགལ་བས་མི་འཐད་སྟམ་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་རང་གིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཐེ་
ཆོམ་སྟེ་བཏྲོས་ས་ཐ་དད་ལ་ཏྲོས་ནས་སྟོ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་
མ་རྟེན་པས་བྱགས་ཐེ་ཆོམ་ལས་མི་འདའ་བ་ལ་དགོངས་སོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་ཏྲོག་པའི་རྒྱ་མཚན་)ནི། ཡུལ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་སུ་བྱུང་དགོས་ན་འདུས་
བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པའོ་ཞེས་འདུས་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དག་
དངོས་པོ་མེད་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་དམིགས་པ་འཐད་པ་མི་རུང་ལ་དེ་འཐད་ན་ཡུལ་མེད་པ་མི་
རུང་ངོ་ཞེས་སན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་སྒྲུབ་པ་སྟེ་འགལ་བ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལྟར་སྟོ་ངོར་སྒྲང་བ་རྒྱ་མཚན་
དུ་བྱས་ནས་སོ།།

བཞི་པ་(ལོག་པར་ཏྲོག་མཁན་གྱི་གང་ཟག་)ནི། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
བདེན་གཉིས་སུ་ཡོད་མེད་མི་འགལ་བའི་ཚུལ་མི་ཤེས་པའི་སྟོན་ས་ཅོད་པ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟེ་བོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལོག་པར་ཏྲོགས་སོ། །འདི་མི་འགལ་བ་ནི། ཡུལ་གཉིས་མེད་པར་བསྟན་པ་དོན་དམ་

དང་དམིགས་པ་འཐད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་དུ་དམིགས་པ་འཐད་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 དུལ་མེད་པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །མི་འགལ་ཚུལ་ནི། དམིགས་བསལ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །རྟོགས་དཀར་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་སེམས་མི་འགོང་བ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་མི་ཤེས་པའི་རབ་
 ཏུ་སྒྲ་བ་སྟེ། བསྟན་བཅས་ཤེས་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྟོག་པ་བྱེད་འདོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་
 རྣམས་དང་ལྷ་ཆེན་པོ་དང་བྱུང་འབྱུག་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་འཆད་དེ་
 མི་འགྲིག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་གསལ་ལས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཐ་དད་པའི་
 དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དམིགས་པ་འཐད་པ་དང་ཞེས་ཆོག་རྣམ་པར་
 སྒྱར་ཏེ་དེ་ལ་སོགས་པས་ནི་བདེན་པ་རེ་རེ་ཞིང་གཟུང་བས་འགལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་སེལ་ཏེ་གོ་
 སྟེ་ཞེས་འཆད་པ་ཡང་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བར་བཀོད་པ་འདི་དག་ལོག་རྟོག་གི་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་
 དང་རྒྱ་མཚན་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པས་སོ། །ལོག་པར་རྟོག་མཁན་དང་རྟོག་ཚུལ་དང་རྒྱ་མཚན་གྱི་མཐུག་
 བེ་སྐབས་དང་བསྟན་ནས་འདི་ཁོ་ན་བཞིན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་ལ་ན། བར་ཅེའི་དམིགས་པ་དེའི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་གཟུང་བ་སྟེ་དེ་
 རྟོགས་པའི་ཚུལ་ལའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། རྟོགས་ཚུལ་ཡོད་ན་རྟོགས་བྱའི་རང་བཞིན་ཡོད་དགོས་ན་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟེ་
 ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ན་སོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་ལ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི།
 ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་ན་ཡུལ་གཉིས་ཡོད་དགོས་ན་ངེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་
 ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་རྣམ་པར་བལྟས་པ་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས་ན་དངོས་
 པོ་ཡོད་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་དངོས་པོ་དངོས་མེད་མི་དམིགས་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ན་
 སོགས་སོ། །བཞི་པ་ནི། གང་ལ་ན། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལའོ། །རྒྱ་
 མཚན་ནི། གཉིས་སུ་ཡོད་ན་དབྱེར་ཡོད་དགོས་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་

ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོར་དབྱེར་
མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སོགས་སོ།།

(འཕྲོས་དོན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།)

འདིར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས། བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་དབབ་
 དགོས་པ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་བྱ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་(བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་
དབབ་དགོས་པ་)ནི། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་སྙེད་ཅིག་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བདེན་གཉིས་
 ལས་བརྒྱུས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཡབ་སྲས་མངལ་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་མ་
 གསན་པར། །བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པར་མཛད། །གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་དོན་དམ་
 རྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ།¹³²⁵ །ཞེས་དང་། དབྱ་མའི་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་། སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བསྟེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
 པ་དང་། །དམ་པའི་དོན་ཀྱི་བདེན་པའོ།¹³²⁶ །ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་ལས། བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་
 ཞེས་པ་དག །བྱབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་ཚོངས་ཏེ། །དེ་དག་མ་ལུས་ཆོག་པས་བསགས་ནས། །ཕྱན་ཆོག་པས་
 བ་རོལ་འགོ་བར་འགྱུར།¹³²⁷ །ཞེས་སོ། །གདུལ་བྱ་ཐུང་འདས་དུ་བཞི་བའི་ཐབས་ཀྱང་འདི་ཉིད་དེ།
 དབྱ་མའི་རྩ་བ་ལས། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །དམ་པའི་དོན་ནི་
 མ་རྟོགས་ན། །ཐུང་ན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར།¹³²⁸ །ཞེས་དང་། དབྱ་མ་སྙིང་པོར། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་
 རྣམས་ཀྱི་སྐྱེས། །མེད་པར་ཡང་དག་ཁང་ཆེན་གྱི། །སྙིང་དུ་འཇོག་པར་འགྱུར་པ་ནི། །མཁས་ལ་རུང་བ་
 མ་ཡིན་ནོ།¹³²⁹ །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་གཉིས་ནི་བསམ་པར་བྱ་
 བ་ཁོ་ནའོ།

¹³²⁵ བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༤༩ ཞོག ༡༥༠ ཟེང་། ༩

¹³²⁶ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༩ ཞོག ༤༤ ཟེང་། ༣༠

¹³²⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༤༩ ཞོག ༢༥༥ ཟེང་། ༥

¹³²⁸ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༢ ཞོག ༣༤ ཟེང་། ༤

¹³²⁹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༥༩ ཞོག ༤ ཟེང་། ༡

གཉིས་པ་(གཏན་ལ་དབབ་བྱ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་)ལ་གཉིས། བདེན་གཉིས་སྤྱིར་དང་།
 སོ་སོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(བདེན་གཉིས་སྤྱིར་)ནི། བདེན་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱས་པའི་དབྱེ་
 བ་ནི་མེད་དེ། གཞན་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་ན་དོན་དམ་པ་ཡང་རྟོག་པས་ཀུན་བཏགས་པའི་བཅས་མ་
 ཅམ་དུ་དང་། དོན་དམ་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་སྒྲོས་མ་བཏགས་པའི་གཤེས་མ་བཅས་པར་འགྱུར་
 བ་དང་། ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དབྱུ་མའི་རྩ་བ་ལས། རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་བྱས། །རི་ལྟ་བུར་ན་རུང་བར་
 འགྱུར། །རང་བཞིན་དག་ནི་བཅས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན།¹³³⁰ །ཞེས་དང་།
 འཕགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས། ཀུན་རྫོབ་དེ་ལ་དོན་དམ་དུ་སྤྲོ་བ། །དེ་དག་ནོར་
 བའི་སྒོ་ལྟན་ཤེས་པར་བྱ།¹³³¹ །ཞེས་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཆད་མ་
 མིན། །ལྟེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་ཆད་མ་མིན། །གལ་ཏེ་དབང་པོ་འདི་དག་ཆད་ཡིན་ན། །འཕགས་
 པའི་ལམ་གྱིས་སུ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ།¹³³² །ཞེས་སོ།

ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བྱུང་ན་སྤང་སུན་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐག་པ་ལ་སྤྱུལ་
 དུ་འཁྱལ་པས་སྐྱག་པ་ལ་སྤང་པོ་མེད་པར་མཐོང་བ་གཉེན་པོར་འདོད་པ་ལྟར་དོན་དམ་རྟོགས་པས་
 ཀུན་རྫོབ་ལ་ཞེན་པའི་དྲི་མ་མི་སེལ་བར་ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་ཀྱང་།
 འཛིག་ཉིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་གཞན་ལ་དོན་དམ་པ་ཡང་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེད་ཀྱི། ཞེས་དང་ཀུན་
 བྱང་གི་འགྲོས་རྣམས་སུ་ཆོས་དེ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དག་ལས་གཞན་དང་དེ་ཉིད་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་
 བར་བཀའ་སྤྱུལ་པ་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཐ་དད་དུ་མ་བྱུང་ན་བདེན་གཉིས་མེད་པར་ཐལ་ཞེ་ན།
 བདེན་གཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཐ་དད་གཉིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ་བ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་གཅིག་
 པ་བཀའ་པའི་ཐ་དད་པ་ཅམ་དུ་འདོད་དེ་དངོས་པོ་དངོས་¹³³³མེད་བཞིན་ནོ། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་

¹³³⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༥༧ ཞོག ༣༠ ཟླ་ ༡༩

¹³³¹ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༥༩ ཞོག ༡༥༠ ཟླ་ ༣༠

¹³³² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༥༥ ཞོག ༤༥ ཟླ་ ༡༥

¹³³³ ཞོལ། ཞོག ༣༠༩ ན ༥ འདོད་དེ་དངོས་མེད་བཞིན་ནོ།

གཞག་ཐ་དད་པར་མི་བྱེད་པར་ཐལ་བ་ལ་ནི་བྱབ་པ་མེད་དེ། སློས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་
བཏགས་ནས་རྣམ་གཞག་བྱེད་དེ¹³³⁴། ཉོག་པས་སྤང་བ་དང་བཏགས་པར་བྱ་བའི་དོན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱེས་ནས་རང་མཆན་ལ་བརྟེན་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་། ཡེ་གོ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་
ལ། །ཉན་པ་གང་དང་སྟོན་པ་གང་། །འགྱུར་བ་མེད་ལ་སློབ་བཏགས་ནས། །དེ་ཉིད་ཉན་ཅིང་སྟོན་པར་
འདོད།¹³³⁵། ཅེས་སོ། །གཞན་ཡང་ལུང་ལས་ནི་བདེན་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་དུ་
མ་ཞིག་གསུངས་པས་ལུང་གི་གཞོད་པ་ནི་མེད་ལ། རོ་བོ་གཅིག་ཐ་དད་གཉིས་ཀ་ལ་རིགས་པར་
གཞོད་པ་དང་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་རོ་བོ་སྐྱབ་པར་ཡང་འདོད་པས་བྱེད་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་རང་གིས་བཞོད་
པའི་སྟོན་དེར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་རོ་བོ་གཅིག་ལ་སྟོག་པ་ཐ་དད་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་ཅིང་། སེམས་འགྲེལ་
ལས། བྱས་པ་དང་ནི་མི་ཉག་བཞིན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་
སྟེ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་སྟོང་པར་བཤད།¹³³⁶། ཅེས་པ་ཡང་དེའི་ཁྱད་སྲུང་མ་ཡིན་ཏེ་དེས་བདེན་པ་གཅིག་
མེད་པར་ཅིག་ཤོས་མེད་པའི་དཔེར་བྱས་མི་ཉག་སྤངས་པས་འདི་ཡང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མེད་པའི་
རིགས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་
ཁམས་དང་དོན་དམ་མཆན་ཉིད་ནི། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཆན་ཉིད་ནི།¹³³⁷། གཅིག་དང་དུ་མ་
ཉིད་དུ་གང་ཉོག་པ། །དེ་དག་ཚུ་ལ་མིན་ལྟ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན།¹³³⁸། ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་
སྤང་པའི་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་ལྟ་ངན་དོར་བར་བྱའོ། །འོ་ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་རི་ལྟར་འབྱེད་ན་སྟེ་འགག་
ཀུན་བྱང་དགག་སྐྱབ་སོགས་མཆན་ཉིད་མི་འབྲ་བ་དུ་མར་སློབ་སྤང་ཞིང་ཐ་སྟོན་པའི་སློབ་དོར་དེར་
རིགས་པའི་གཞོད་པ་མེད་པའི་སྤང་བའི་ཆ་རི་སྟེད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་

1334 ཞོལ། ཤོག 304 ན 4 རྣམ་གཞག་བྱེད་དོ།

1335 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། 60 ཤོག 233 ཟེང་། 2 ནང་དུ་བྱངས།

1336 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། 74 ཤོག 220 ཟེང་། 32

1337 ཞོལ། ཤོག 304 བ 3 མཆན་ཉིད་དེ།

1338 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། 94 ཤོག 32 ཟེང་། 4

དབྱུང་ན་སྤང་མི་སྤང་སྟེ་མི་སྟེ་བདག་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྟོས་པའི་བྲ་བ་མ་ལུས་པས་དབེན་པ་
ལ་དོན་དམ་པ་ཞེས་གཞན་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་བཀྱི་བའི་ཕྱིར་དུ་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཁས་སྤངས་
པ་ཅམ་སྟེ། སྟོས་བྲལ་ཞེས་བཤང་གཞན་ངོར་མིང་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་སྟོས་བྲལ་གྱི་ཆོས་ཤིག་ཏུ་
བྱུང་བར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བདེན་གཉིས་ལས། རི་ལྟར་སྤང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་
རྫོབ་གཞན་ནི་ཅིག་ཤོས་ཡིན།¹³³⁹ །ཞེས་དང་། སྟོང་འབྲུག་ལས། དོན་དམ་སྟོ་ཡི་སྟོང་ཡུལ་མིན། །སྟོ་
ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད།¹³⁴⁰ །ཅེས་སོ། །འདི་ལྟར་བསྟན་པ་ན་དོན་དམ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་
འདི་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་འདི་ལས་གཞན་དུ་ཡང་མེད་ན་འོ་ན་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་འདི་ལ་ནི་སྟོ་ཅེ་
གཏད་སོ་མེད་པས་ཆད་པའི་ལྟ་བ་མི་བཟོད་པའོ་ཞེས་སྟེ་བཞི་ཤིན་ཏུ་བདེན་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་སྤང་སྤང་དང་དགག་སྟེ་ཀྱི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་
བག་ཆགས་རྟེན་པས་རྟོག་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདིའོ་ཞེས་གཟུང་དུ་མ་རྟེན་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་འཛིན་པ་
མཐའ་དག་ལྟོག་བྱེད་ལ་མི་མོས་པ་དང་སྐྱག་པ་སྟེ་བཞི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་ལྟ་བ་སྟོགས་
མ་བདོ་བ་དང་སང་གི་དུས་འདིར་ནི་སེམས་ཅན་ཤིན་ཏུ་སྐལ་བ་དམན་པས་དེ་དག་ལ་འདི་ཅམ་ཞིག་
ནི་ངོ་བོས་སྟོང་པས་ཅི་ཡང་མེད་པའོ། །འདི་ཅམ་ཞིག་ནི་དོན་ལ་ཡོད་པས་མི་སྟོང་པའོ་ཞེས་འགའ་
ཞིག་བསལ་ཞིང་འགའ་ཞིག་འཛོག་པ་ལྟར་བྱས་པ་ན། རྟོག་པ་ཡི་རང་ནས་དེ་ནི་བདག་གི་དམིགས་
པའི་གནས་རྟེན་དོ་སྟེ་ནས་ཚུལ་དེ་སྟེ་བ་དང་དེའི་ཆོས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་བཞག་ནས་སྟོན་པའི་སྟེ་
སྟོག་རྟེན་བཀུར་གྱིས་མཆོད་པར་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྤང་ན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་རྟེན་ཤིང་
ལུང་ཅམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འཆེལ་བར་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་སྟོ་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་
གྱི་རྟོག་པ་གང་མཉེས་སྟེ་བཞི་ཤིན་ཏུ་བཟང་པོ་དོར་ལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྤང་དུས་རང་
བཞིན་མེད་པ་སྟེ་མ་ལྟ་བུ་དེའི་ངོར་མེད་དོ་ཞེས་སྟེ་བཞི་གདབ་ཅིང་དོན་དམ་པ་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཅོག་
དང་བྲལ་བ་ལ་ཡོད་དོ་རྟོག་གོ་ཞེས་སྟོ་མི་འདོགས་པའི་མཐའ་བྲལ་གྱི་ཚུལ་ལ་བསྟེན་པར་རིགས་སོ། །

1339 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༤༣ ཞོག་ ༢༥༥ ཟླང་། ༡༥

1340 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་ལ། ༤༡ ཞོག་ ༡༠༡༢ ཟླང་། ༤

གཉིས་པ་([སོ་སོར་བསྐྱུན་པ་](#))ནི། བདེན་གཉིས་ལས། སྒྲ་དུ་འབྲེལ་ཡང་དོན་བྱེད་དག། རུས་
པའི་བྱིར་དང་མི་རུས་བྱིར། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ནི་དབྱེ་བ་
བྱས།¹³⁴¹ །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་བྱེད་དོ། །དོན་དམ་ལ་ཡང་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་
བྲལ་བ་རྣམ་གངས་མ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲོས་པ་སྟོགས་རེ་ཅམ་བཀག་པ་རྣམ་གངས་པའི་དོན་དམ་གཉིས་
སུ་བྱེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡང་། །ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་པའི་བྱིར། །དོན་
དམ་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་འདོད།¹³⁴² །ཅེས་སོ། །འདི་ནི་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་
དཔག་གི་ཡུལ་རྣམས་ལ་བྱེད་པས་རྟོག་པའི་བཅོ་ལས་མ་འདས་པའི་བྱིར་དོན་དམ་བཏགས་པ་
བའོ། །ཡང་ན་འཕགས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲ་བ་ལ་ཡང་དག་དང་། ཉན་རང་དང་ཚུར་མཐོང་
རང་སྒྲ་ལ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ་གཟུང་འཛིན་དུ་སྒྲ་ལ་སྒྲ་བ་ལྟར་དུ་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་
ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱས་ན་སྒྲོ་བ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཆེ་ལོང་ཅམ་འདི་ནི་སྒྲོ་བ་
དཔོན་འདི་ལ་སོགས་པའི་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལྟར་བཀོད་ཅིང་དེ་ཡང་རྒྱས་པར་དང་ཐལ་
འགྱུར་བའི་རྣམ་གཞག་ནི་རེ་ཞེག་མ་བྲིས་ཏེ་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་པས་སོ། །ལྷ་པ་ནི་གང་ལ་ན་སྒྲོར་
བ་སྟེ་སྒྲིན་སོགས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་དེ་གསུམ་ཡོད་དགོས་ན།
གཟུགས་སྟོང་བ་ཞེས་བྱ་བར་སྒྲོད་དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་སྒྲོ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་སྒྲོད་དོ་
ཞེས་སྒྲིན་སོགས་ལ་ཡང་གསུངས་པས་སྒྲིན་པ་དང་། སོགས་པས་སྒྲིན་པ་པོ་ལེན་པ་པོ་རྣམས་སོ་
སོར་མི་དམིགས་པར་བཤད་པས་ན་སོགས་སོ། །

བྱག་པ་ནི། གང་ལ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོའི་བྱེད་པར་དང་ལྡན་པས་སངས་རྒྱས་གདུལ་
བྱའི་རྒྱད་ལ་དགའ་བ་སྒྱེད་པས་དཀོན་མཆོག་ལའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པས་
དེའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་བྲིས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོགས་

¹³⁴¹ བསྐྱུན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེག ༤༢ ཞོག ༢༥༦ ཟེང་། ༡༢

¹³⁴² བསྐྱུན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེག ༤༢ ཞོག ༢༥༦ ཟེང་། ༢

བ་པོ་སངས་རྒྱས་ཡོད་ན་དེའི་རྟོགས་བྱ་ཡང་ཡོད་དགོས་ན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་མེད་པར་བཤད་
པས་ན་སོགས་སོ།།

བདུན་པ་ནི། གང་ལ་ན་འགོག་ལམ་གྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ལའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་
འགོག་ལམ་གྱི་དོན་ཡོད་དགོས་ན་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མིང་དང་མཚན་མ་ཙམ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་
བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་ངེ་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་དང་། དེས་མཆོན་པའི་ལམ་མིང་དུ་བཏགས་པ་
ཙམ་དུ་ཟད་པར་བཤད་པས་ན་སོགས་སོ།།

བརྒྱད་པ་ནི་གང་ལ་ན་ཡུལ་ལ་སྟོང་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལའོ། །རྒྱ་
མཚན་ནི། ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་གཟུགས་སོགས་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་སོགས་སུ་མཐོང་དགོས་ན། རབ་འབྱོར་
བྱང་ཆེན་ཡུལ་ལ་སྟོང་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བའམ་འགྲིབ་པར་བྱ་བའམ་
འགོང་བར་བྱ་བའམ་འཕེལ་བར་བྱ་བའམ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའམ་འགག་པར་བྱ་བའམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
པར་བྱ་བའམ་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་བར་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གཟུགས་ཕྱང་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པ་བཀག་པ་སྟེ་མཐོང་བ་མིན་པར་བཤད་པས་ན་སོགས་
སོ།།

དགུ་པ་ནི་གང་ལ་ན་སེམས་མི་འགོང་བ་སོགས་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལའོ། །རྩ་བར་ཐབས་
བཅས་ཞེས་པས་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་བསྟན་ཏོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་ཐབས་མཁས་ཡོད་ན་སྦྱིན་བྱ་སོགས་སུ་
དམིགས་དགོས་ན། དེ་རྣམ་མཐུན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དེ་དང་ལྡན་པས་སྦྱིན་པ་ལ་ཡང་
སྦྱིན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ལེན་པ་ལ་ཡང་ལེན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་གཏོང་བ་ལའང་གཏོང་
བའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་འཁོར་གསུམ་དུ་མི་དམིགས་པར་གསུངས་
པས་ན་སོགས་སོ། །འདི་དང་ལྔ་པའི་བྱང་པར་ནི་ཡུལ་མེད་པ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱིས་དེར་མི་དམིགས་
པའོ། །འདི་མི་འགལ་བ་ནི་སྦྱིན་སོགས་སུ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་འཁོར་གསུམ་གྱི་ཞེན་མེད་ཡིན་པས་
དེའི་སྒོ་ནས་སྦྱིན་སོགས་སྐྱབ་པ་ཐབས་མཁས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་གསུམ་དུ་ཞེན་པ་ལ་ཐབས་

མཁས་དང་དེ་ལ་འཁོར་གསུམ་ཞེན་པ་ཁས་མ་སྒྲངས་པས་སོ། །འདིའི་ཙྰ་ལན་གཉིས་ཀ་ཀྱན་རྫོབ་
སྒོ་ཅན་ནོ།

བརྩ་བ་ནི་གང་ལ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་
སྤྱ་བཞིན་རྟོགས་པ་དེ་ཡོད་དགོས་ན་དངོས་པོའི་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་དང་གཉིས་ཀའི་དང་གཉིས་
མེན་གྱི་ངོ་བོ་སྟེ་མཐའ་བཞིན་རྟོགས་པ་སྤྱབ་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པ་བཀག་པར་བཤད་པས་ན་སོགས་
སོ། །དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པས་དེ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་དངོས་པོས་ཀྱང་དེ་མངོན་
པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་དངོས་པོས་ཀྱང་དེ་མ་མཆིས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་དངོས་པོ་
མ་མཆིས་པས་ཀྱང་དངོས་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྒྲིབ་དུ་ཐོབ་
པ་མ་མཆིས་ཤིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་མཆིས་པ་གཅིག་དུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེས་ཏེ་ན་ཡན་ཆད་
¹³⁴³རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་དེ་བྱིན་ཆད་¹³⁴⁴རྟོགས་པའི་ངོ་བོའོ། །འདིའི་ལན་ནི་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞིན་མངོན་པར་སྤྱབ་པ་དེ་ལྟ་བུས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ་མཐའ་
བཞི་དང་བྲལ་བར་མཐུན་པ་དེའི་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་དམིགས་པ་མིན་པའོ། །འདི་ཡང་ཙྰ་
ལན་གཉིས་ཀྱན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་ནོ། །འདི་དང་གསུམ་པའི་བྱད་པར་ཡང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་
སོ།

བརྩ་གཅིག་པ་ནི། གང་ལ་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་སོགས་ལ་རྟག་པ་དང་སོགས་པས་གཙང་
བདེ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་ལའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པ་བྱིན་
ཅི་ལོག་ཡིན་ན་མི་རྟག་སོགས་དོན་ལ་གནས་དགོས་ན། གཟུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་
བ་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་སྒྲོས་པའོ་ཞེས་མི་རྟག་པ་དང་སོགས་པས་རྟག་པ་བདེ་སྤྱག་བདག་ཡོད་མེད་ཞེ་མ་
ཞེ་རྣམས་སྒྲོས་པ་སྟེ་སྒྲོས་བཀྲགས་པ་ཙམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སོགས་སོ། །འདི་མི་

¹³⁴³ ཞོལ། ཤོག ༢༡༡ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༢༢༤ ན ༣ ཡན་ཅད་རྟོགས་པའི་

¹³⁴⁴ ཞོལ། ཤོག ༢༡༡ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༢༢༤ ན ༣ བྱིན་ཅད་

འགལ་བ་ནི་སྤྲོས་བྲལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྟག་མི་རྟག་དོན་ལ་མི་གནས་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཕྱང་
 སོགས་མི་རྟག་སོགས་སུ་གནས་པས་རྟག་མི་རྟག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་མིན་འཐད་
 རོ། །རྟོགས་དཀར་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟེ་གདུལ་བྱའི་དོར་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་
 རྟག་སོགས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྟེ་རྟག་སོགས་ལས་གོ་
 བཞོག་པ་མི་རྟག་སོགས་དང་རྟག་སོགས་རྣམས་ཡང་དག་མིན་པར་འདྲ་བའི་བྱིར་སྤྲོ་མ་གཞོད་བྱེད་
 དང་བྱི་མ་གཞོད་བྱུང་ངེ་ལྟར་རུང་སྟུམ་པའོ་ཞེས་བཤད་ནས། འདི་ལ་ལན་ཡང་རྟག་སོགས་ལོག་པ་
 དང་མི་རྟག་སོགས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་དེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་གཉིས་ཀྱང་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་མིན་དུ་
 འཐད་པར་འཆད་དོ། །ཡང་ན་མདོར་བཤད་པའི་སྤྲོས་པ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་དོན་
 གཅིག་ལ་མདོ་ལས་ཀྱང་རྟག་མི་རྟག་སོགས་བཞོག་ཆེད་དང་བཅས་པ་གཉིས་ཀ་སྤྲོས་པར་གསུངས་ལ།
 དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ན་རྟག་མི་རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དོན་གྱིས་
 བཤད་པས་བྱུང་པར་དེ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟག་མི་རྟག་སོགས་བཞོག་ཆེད་དང་བཅས་པ་བྱིན་ཅི་
 ལོག་ཡིན་ན་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་བྱིར་སྤྲོས་པར་འཛིན་པ་བཞོག་ཆེད་དང་བཅས་པ་ཡང་བྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པས་སོ་ཞེས་བཤད་ན་མདོ་ལ་ཞིན་ཏུ་འགྲིག་ཅིང་འགྲེལ་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་
 བཤད་པས་ཆོག་གོ།

བཅུ་གཉིས་པ་ནི་གང་ལ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ལོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་
 ལམ་སྒྲོམ་པའི་དགོས་པ་ནི་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བྱ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། བྱང་ཆེན་བརྒྱད་པར་འགྱུར་
 ཏེ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའམ་ལན་ཅིག་བྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའམ་བྱིར་མི་འོང་
 བའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའམ་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པའམ་རང་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས་བྱང་སེམས་
 ཀྱི་སྒྲོན་མེད་པར་འཕྱག་པའི་གནས་དང་སྐབས་མེད་དེ་དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་སེམས་
 ཀྱིས་ལམ་གསུམ་རྣམ་པར་བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བྱ་ཉན་རང་གི་བྱང་འདས་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པས་ན་
 སོགས་སོ། །འདི་མི་འགལ་བ་ནི་ལམ་གསུམ་བསྒྲོམ་པ་ནི་དེའི་རིགས་ཅན་གཞན་གདུལ་བའི་དོན་དུ་

མཁས་པར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་མ་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ཡང་ཚུད་ལན་གཉིས་ཀ་ཀུན་རྫོབ་སྒོ་ཅན་ནོ།།

བརྩ་གསུམ་པ་ནི་གང་ལ་ན་གཉིན་པའི་ཕྱོགས་ལའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་སྤང་བྱ་ཡོད་དགོས་ན། ཇི་ཅམ་གྱིས་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་དང་འདུལ་བ་ཞེས་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་ལྟུང་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་བྱང་ཆེན་རྣམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་སྤང་བྱ་མེད་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སོགས་སོ།།

བརྩ་བཞི་པ་ནི། གང་ལ་ན་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་དོར་བྱ་ཡོད་དགོས་ན་དོར་བར་བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སོགས་ཉེ་མདོ་སྤང་བྱངས་པ་དེའོ། །བཅོམ་ལྡན་པ་ནི་གང་ལ་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་དེ་མིན་པའི་མཚན་ཉིད་ལའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་མཚན་ཉིད་ཡོད་ན་དེ་འདྲུག་པའི་ཉེན་མཚན་གཞི་ཡོད་དགོས་ན། ཆོས་འདི་དག་ནི་སྒྲོན་ཆད་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མེད་ལ་ད་ལྟར་ཡང་མཚན་ཉིད་མེད་པས་ན་དེའི་བྱིར་བྱང་ཆེན་གྱིས་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པར་མི་བྱ་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་མཚན་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དེ་འདྲུག་པའི་ཆོས་མཚན་གཞི་ཡང་མེད་པས་ན་སོགས་སོ།།

བརྩ་དྲུག་པ་ནི། གང་ལ་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་ཆེད་དུ་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལའོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ན་བསྒྲོམ་བྱ་རང་སྤྱི་འཚན་ཉིད་ཡོད་དགོས་ན་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་ཉིད་མ་མཆིས་ཤིང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ལགས་མཚན་ཉིད་གཅིག་པའང་མ་ལགས་ན་དེ་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཡུམ་སྒྲོམ་པ་མཆིས་པར་འགྱུར་ཞེས་དོན་བྱེད་བྱས་མི་བྱས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱི་འཚན་ཉིད་མི་འཐད་པས་ན་སོགས་སོ།།

(སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལན་དངོས་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལན་)ནི། གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་སློན་ནས་ཉེ་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ལྷན་
ཀ་ལ་དོན་དམ་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་སློན་ནས་ཉེ་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ལ་གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་
སློན་ནས་ལན་གདབ་དགོས་ཉེ། གྲུན་རྫོབ་སློན་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ནི་གྲུན་རྫོབ་ཚད་མར་བྱས་ནས་དོན་དམ་
དང་། དོན་དམ་སློན་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ནི་དོན་དམ་ཚད་མར་བྱས་ནས་གྲུན་རྫོབ་སྤྱན་འབྱེན་པ་དེ་བས་
ནའོ། །འདི་དག་དཔེར་བརྗོད་ན་རྩི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

འདི་ལ་གཉིས། ལྷན་ཀ་དང་། ལན་གྱི་མཐའ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་(ལྷན་ཀ་)ནི། སྤྱིར་ལྷན་ཀ་
གཉིས་ལ་ཐལ་རྟགས་རིགས་མ་ཐུན་མི་མ་ཐུན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་བཞེར་ངེས་སོ། །དེ་ལ་རིགས་
མ་ཐུན་ནི་གྲུན་རྫོབ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གྲུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་དུ་
ཐལ་བ་འཕེན་པའོ། །རིགས་མི་མ་ཐུན་ནི་གྲུན་རྫོབ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་དང་དོན་དམ་རྟགས་
སུ་བཀོད་ནས་གྲུན་རྫོབ་ཏུ་ཐལ་བ་འཕེན་པའོ། །དོན་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། འགལ་བ་མེད་དེ།
གྲུན་རྫོབ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་གྲུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་དོན་དམ་སློ་
ཅན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལ་གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐལ་རྟགས་རིགས་མ་ཐུན་ནི་ལམ་གསུམ་བསྐྱོམས་པ་ལ་དགོས་
པ་མེད་པར་ཐལ། ལམ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉན་རང་གི་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
ལྟ་བུའོ། །དོན་དམ་ཀྱི་རིགས་མི་མ་ཐུན་ནི་ལམ་སྐྱོམ་པ་མེད་པར་ཐལ། བསྐྱོམ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པ་ལྟ་བུ་དེ་རྟགས་འདི་ནི་དོན་དམ་དུ་ཁས་སྤངས་ལ་ཐལ་བ་དེས་གྲུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འདོད་པ་སྐྱབ་པས་
སོ། །གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་རིགས་མི་མ་ཐུན་འདི་འཕྲོག་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་བ་ལྟ་བུ་དེ་གྲུན་རྫོབ་ཏུ་ལམ་སྐྱོམ་པ་ཡོད་
པས་དོན་དམ་དུ་རང་སྤྱི་འཛུགས་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ་བའོ། །དོན་དམ་ཀྱི་རིགས་མ་ཐུན་ནི་དོན་དམ་དུ་
བར་ཅི་འདི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་དམ་དུ་ཡུལ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་
ལྟར་ན་འབྲེལ་པར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་གསུམ་ནི་གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་
རིགས་མ་ཐུན་ཡིན་ལ་གཞན་རྣམས་དོན་དམ་དང་གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་རིགས་མི་མ་ཐུན་གཉིས་ཀ་སྟེ་ཐལ་བའི་

རྗེས་འགོ་དང་ལྗོན་པ་གཉིས་དང་རིམ་བཞིན་ནོ། །དོན་དམ་གྱི་རིགས་མ་ཐུན་ནི་མ་ཟེན་ཀྱང་མཐའ་
འགོགས་ལ་བཀོད་པའོ། །ཆོག་གསལ་ལས། དེ་བས་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྒོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་
ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་གང་དག་བདེན་པ་རེ་རེ་ཞིག་ཆད་མར་བྱས་པས་ཅིག་ཤོས་སུན་སྤང་
ནས་ཡང་དེའི་ཕྱིར་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་
ལྷན་ཀ་ཆོལ་བ་རྣམས་སོ་ཞེས་པ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིགས་མི་མ་ཐུན་གྱི་ལྷན་ཀ་གཉིས་སོ།།

གཉིས་པ་([ལན་གྱི་མཐའ་བཅད་པ་](#))ནི། རྟོགས་དཀར་དགྲ་པ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་དང་བཅུ་
གཅིག་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལན་
འདེབས་པར་བཞེད་པ་ཡང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགྲ་པ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་
གཞན་རྣམས་ལ་མཚུངས་པར་སྤང་བས་སོ། །བཅུ་པ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་ལ་ཡང་
ལོག་གི་ཀུན་རྫོབ་དང་དང་སོ་གསུམ་པ་བཞི་པ་ལྔ་པ་དྲུག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལན་
འདེབས་པ་རྟོགས་དཀར་དགོངས་པར་འཆད་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སྒོ་
ཅན་གྱི་རིགས་མི་མ་ཐུན་གཉིས་ལ་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་དང་རིགས་མ་ཐུན་གཉིས་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
ལ་དེ་ཉིད་དང་དོན་དམ་ལ་ཡང་དོན་དམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལན་གདབ་དགོས་སོ། །འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་
དང་མི་འགལ་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིགས་མི་མ་ཐུན་དེ་ལྷན་ཀ་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་སོ།།

(བསལ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེད་ཚུལ།)

གསུམ་པ་(བསལ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེད་ཚུལ་)ནི། བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གང་ན། བར་ཅིའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ནོ། །གང་གིས་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་དོན་དུ་རྩོགས་བྱང་གི་དགེ་བ་འདོད་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་སོ། །རི་ཞིག་བྱས་ནས་ཤེ་ན། བདེན་གཉིས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་པ་སྟོང་དུ་སྟེ་ཆོགས་
 ལས་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསལ་བ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་སྟེ་བཏང་བའི་སྟོན་ནས་བར་ཅིའི་དམིགས་
 རྣམ་གྱི་དོན་ལ་འདི་ནི་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གསུམ་དང་བྲལ་
 བའི་ཆད་མའི་ངེས་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པར་སྐྱེས་ནས་སོ། །རྣམས་པ་སྟོང་དུ་ཞེས་པ་བདེན་
 གཉིས་ཀྱི་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ལས་ལན་མི་ཟད་པར་མཆོན་པར་ཆིག་གསལ་ལས་དང་། འབྲུམ་ཕྲག་
 གསུམ་པས་བསལ་བྱའི་རྟོག་པ་འདི་དག་གི་རིགས་ཅན་མང་པོ་བསལ་ཞེས་དང་། རྟོགས་དཀར་ལྷ་
 ཆེན་པོ་དང་ཁྱབ་འཇུག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་བ་དུ་མ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། འབྲེས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་
 བཞེད་པ་ལེགས་ཏེ། དུ་ཞེས་པའི་ཡི་གེའི་དོན་ལ་ཞུགས་པས་སོ། །ལོག་རྟོག་དེ་དག་ཐབས་གང་གིས་
 བསལ་ན་བདེན་གཉིས་གཅིག་ཁོ་ན་འདིའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་སྤྲོ་བའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་
 པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སོ། །དེས་དེ་སེལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྩོབ་སྟོ་ཅན་
 ལ་རིམ་པ་ལྟར་ཀུན་རྩོབ་དང་དོན་དམ་གྱི་སྟོན་ནས་ལན་གདབ་དགོས་པས་སོ། །ལོག་རྟོག་མཐའ་ཡས་
 གྲང་བཅུ་བྱུ་བཤད་པ་ནི་གདུལ་བྱ་ཉེ་བ་ལ་པན་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །

(སྐབས་བཅུ་པ།)

གསུམ་པ་(སྐབས་བཅུ་པ་)ནི། ཤེས་རབ་སོགས་སོ། །ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
 མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤེང་བ་ཞེས་

བྱ་བ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྒྱར་བ་ལས་སྐབས་ལྔ་པའི་
འགྲེལ་བཤད་དོ། །

(སྐབས་ཐུག་པ།)

༡༡། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལྗོངས་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐོང་བ་ལས་མཐར་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྗོངས་པ་བཞུགས་སོ།

༡༡། གཉིས་པ་བརྟན་པ་རྒྱ་ལྗོངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བརྟན་པའི་རྒྱ་མཐར་གྱིས་པ་དང་། བརྟན་པའི་ལྗོངས་བྱ་སྐད་ཅིག་མའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་(བརྟན་པའི་རྒྱ་མཐར་གྱིས་པ་)ལ་གསུམ། ལྗོངས་བརྟེན་པས་མཆོམས་སྤྱད། མཐར་གྱིས་པའི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྐྱབ་པའོ།

དང་པོ་(ལྗོངས་བརྟེན་པས་མཆོམས་སྤྱད་)ནི། ཅེ་མོའི་འོག་ཏུ་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་རྟོགས་གསུངས་ཏེ། ཅེ་མོའི་མངོན་རྟོགས་ཐོབ་པས་དེ་རྣམ་པར་སྟོན་པར་བྱེད་དགོས་པས་སོ། གང་སྟོན་ན་སོ་སོ་བཞིན་དང་བསྐྱས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱས་པའི་དོན་རྣམས་སོ། འདི་ལ་ཆོག་གསལ་ལས། སྐབས་རེ་རེས་བསྟན་པ་དང་ཆོགས་ལམ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་རེ་རེ་ན་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྟོགས་བྱ་རི་སྟེད་པ་ནི་སོ་སོ་བ་དང་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་བྱ་སྟེང་པོའི་དོན་ཆོས་དབྱིངས་ནི་བསྐྱས་པ་དང་། རྟོགས་དཀར་ལུགས་བསྟོན་དང་ལུགས་འབྱུང་གི་རྟོགས་པ་སྟེ་བསྟོམས་པས་ལུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དང་། འབྱམ་པས་མཐུན་གསུམ་དང་རྣམ་ཀུན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་རིམ་བུར་བཤད་དོ། འོན་ཀྱང་དོན་གནས་ནི་ཉི་སྤང་ལས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ག་ཡང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྟོན་པ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་ཅིང་ཡང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རེ་རེའི་སྟོན་པ་སོ་སོར་བསྟན་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བསྐྱས་པ་དང་སོ་སོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཉི་བར་བཀོད་པས་¹³⁴⁵ཞེས་གསུངས་པས། མཐུན་གསུམ་མངོན་རྟོགས་གསུམ་ཅན་དུ་བསྐྱས་པ་ནི་བསྐྱས་པ་དང་

¹³⁴⁵ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་བ། ༤༩ ཞོག་ ༢༡༢ ཐོང་། ༥

ནམ་ཀུན་སོགས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་རེ་རེའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ལམ་ནམས་ནི་སོ་སོ་བ་
 ཟླ། མདོར་ན་མདོན་རྟོགས་མཐའ་དག་མཐུན་གསུམ་དུ་འདུས་པས་དེ་གསུམ་མདོར་བསྐྱུས་པ་དང་
 རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་ནམས་སྤར་ཡང་སྒོམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོར་བ་འདི་མཐུན་གསུམ་རིམ་
 སྒོམ་དུ་གསུངས་པས་རིམ་རྒྱར་ན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཡིད་གྱིས་སྒྲགས་ཤིང་དེ་ལ་བཀོད་ནས་སོ། །གང་
 གི་དོན་དུ་ན། བརྟན་པོར་ཏེ་འབད་མི་དགོས་པར་སྒྱུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ། །ནམ་པར་
 ནི་སྤར་བསྒོམ་པ་ལས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་དང་སྒོམ་པ་ནི་ཡིད་དེའི་སྒྲུབ་པ་ཅན་ནམ་དེའི་དངོས་པོར་བྱེད་
 པའོ། །ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། ལོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་
 པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ལ་འཕྲོས་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བྱང་ཆེན་
 འཆང་རྒྱ་བའི་མཐར་གྱིས་སྒྲོད་པ་དང་སྒྲོབ་པ་དང་ནན་ཏན་བགྱི་བ་མཆིས་པར་རིམ་རྒྱར་འགྱུར་རྒྱུ་
 པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(མཐར་གྱིས་པའི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་)ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་(བསྟན་པ་)ལ་གསུམ་ལས། ལམ་གྱི་མཐར་གྱིས་པ་ནི། སྤྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དེ་
 མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བར་བཞེད་ཅེས་པ་སྟེ་བར་གྱི་སྤྲས་པར་ཕྱིན་བར་པ་བཞི་བསྐྱུས་པར་གསུང་གི་ཀྱ་
 ལན་ཏ་ལྟར་བྱ་བ་ཉི་སོགས་བསྐྱུས་པར་ནི་མི་བྱའོ། །བྱང་ཆེན་སྤྱིན་པས་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བ་རབ་ཏུ་
 འདོགས་མཐར་གྱིས་པའི་བསྐྱུས་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་སྤྱབ་པ་རབ་ཏུ་འདོགས་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་
 གྲང་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་གཞན་ལྟ་ལ་
 ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་སྤྱར་ནས་ཕྱིན་དུག་ལ་རང་ཉིད་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པར་གསུངས་
 སོ། །ལམ་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པའི་མཐར་གྱིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་སོགས་པས་ཆོས་དག་ཚུལ་
 གཏོང་ལྟ་རྒྱུ་སྤྱད་པ་དེ་སྤར་ལྟར་རོ། །འདིར་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་སྤྱད་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ལ་གསུགས་སོགས་སུ་དང་མཆན་དཔེ་སོགས་སུ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟར་དང་སྒྲོབས་སོགས་སུ་
 དང་རྟོན་འབྲེལ་དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་སྤྱད་པ་ནམ་པ་ལྟ་ཉི་སྤྱད་དང་ལེ་
 བརྒྱད་མར་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ཆོགས་ལམ་དང་ལྟག་མ་བཞི་སྒྲོར་ལམ་བཞི་དང་། དེ་ནས་བྱ་བ་ཉི་

སོགས་བྱང་ཕྱོགས་རྫོགས་པར་གསུངས་པས་མཐོང་ལམ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བར་རྫོགས་
 པར་གསུངས་པའི་བར་གྱིས་སྒོམ་ལམ་བསྟན་པར་ཉི་ལྔ་ལས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་
 བསྟན་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་མ་འདས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་མཚན་མར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་ཆོས་
 འབྲས་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་ཟུང་བཞི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དགེ་འདུན་འབྲས་པར་
 གསུངས་ཉི་འདིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་ཡང་མཚོན་ནོ། །མཁས་པས་བསྟན་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 དང་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱོར་བ་སྤར་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱས་པས་དེ་གཉིས་འབྲས་པ་དང་། འདོད་ལྟ་བུ་གུ་
 སྐྱེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྤར་ལྟར་འབྲས་པར་
 གསུངས་པས་འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་གོང་མར་སྐྱེས་པའི་དབྱ་བཅོམ་ཡང་མཚོན་ནོ། །འདི་
 བྱུག་ལའང་སྤར་ལྟར་མཐར་གྱིས་བྱ་བ་སོགས་གསུམ་གསུམ་གསུངས་སོ། །དོན་འདི་ལ་བསམས་
 རས་སྤར་མ་རྣམས་བྱ་བར་བཞེད་ཅེས་པས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མཚོན་པར་འཆད་ཀྱང་གསུམ་ག་ཆོག་
 དེས་བསྟུས་པར་བཤད་ན་ལེགས་སོ། །ལམ་དག་བྱེད་ཀྱི་མཐར་གྱིས་པ་ནི། ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་བདེན་དངོས་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དེ་སྤར་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་(བཤད་པ་)ནི། བཞེད་དོ། །ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་ན་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བར་རོ། །གང་དུ་
 བ། དེའི་སྐབས་འདིར་རོ། །གང་གིས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སོ། །གང་ན། འདི་ལ་སྤར་ལྟར་གསུམ་
 ལས། །དང་པོ་(ལམ་གྱི་མཐར་གྱིས་པ་)ནི། གང་ཟག་གི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟེ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་བཅུ་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལོ། །གང་ན། སྦྱོར་པའི་
 པར་ཕྱིན་སོགས་བྱུག་གོ། །བྱང་པར་རི་ལྟ་བུ་ན། འཁོར་གསུམ་གྱི་འི་མ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་
 བ་སྟེ་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའོ། །ས་བཅུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་པར་ཕྱིན་བཅུ་མི་དགོས་སམ་ཅིའི་ཕྱིར་
 བྱུག་ཅེས་སྒོས་ཤེས་ན། ཐབས་སྟོབས་སྟོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་བཞི་ནི་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་
 པའི་ཕྱིར་ན་སྦྱོན་མེད་དོ། །རི་ལྟར་ན་རྒྱན་སྤང་ལས། དེ་ལ་རྩས་སུ་ནི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཡིན་
 ནོ། །པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་པོ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་མིང་དུ་ནི་བཅུར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་
 འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་

བྱེད་པ་ནི་ཤེར་བྱིན་ཡིན་ལ། འདྲིལ་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་
 བསྐྱུས་པ་ནི་ཐབས་དང་སྟོན་ལམ་དང་སྟོབས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 མཉམ་གཞག་ཤེར་བྱིན་དངོས་དང་རྗེས་ཐོབ་གྱི་བཞི་དེས་བྱངས་པའི་ཤེར་བྱིན་ཏུ་བཞེད་དོ། །ཚིག་
 གསལ་ལས། སྦྱིན་སོགས་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པའི་མཐུས་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར་མི་
 ཟད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱིན་སོགས་དམན་ཞིང་ཉུང་ཡང་མང་ཞིང་བྱེད་པར་ཅན་ཏུ་སྦྱལ་བ་དང་། དག་
 བ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་བྱེད་ཏུ་མི་གསོད་པར་སྟོས་¹³⁴⁶བསྟོས་ཏེ་སྟོན་ལམ་སྦྱ་ཆོགས་འདེབས་པ་
 དང་། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་སྦྱ་ཆོགས་ལ་སྟོད་པ་ན་དེ་དག་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་འབྲས་བུར་འདོད་གྱི་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་མི་འདོད་པ་ནི་ཐབས་སྟོབས་སྟོན་
 ལམ་ཡེ་ཤེས་བཞི་ཡིན་ཞིང་དེ་བཞི་ག་ཡང་ཤེས་རབ་གྱི་བྱེད་པར་གྱིས་སྦྱབ་པའི་བྱིར་དེར་འདུས་སོ་
 ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་ལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་གྱིས་ནི་ཐབས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རིམ་པ་ནི་མ་བཤད་དེ།
 དེ་དག་ནི་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཁོ་ནའི་ནང་ཏུ་འདུས་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་
 ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ལ་སོགས་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐབས་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བསགས་པ་རྣམས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ནི་སྟོན་ལམ་ཡིན་
 ནོ། །རང་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གྱིས་ཟེལ་གྱིས་མི་ནོན་པ་ནི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་ཏུ་རྣམ་པ་
 ལ་མཁས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱིན་ཐུག་རེ་རེའི་ནང་ཏུ་བཞི་བཞི་འདུས་པར་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་(ལམ་བྱེད་པར་ཏུ་བྱེད་པའི་མཐར་གྱིས་པ་)ནི། སངས་རྒྱུ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་གང་
 ཡིན་པ་སོགས་སྤར་ལྟར་ཏེ། འོག་ཏུ་ཡང་རོ། །དེ་ཏུ་ཞེ་ན། རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གནས་སྐབས་གང་ཏུ་
 ཇི་ལྟར་བྲན་པར་བྱེད་ན། བྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་དང་སོགས་པས་སྟོབས་ལྡེའི་བར་གྱིས་ནི་དེས་པར་
 འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་པར་བྲན་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མེད་ཅིང་ཐ་སྣང་ཏུ་སྦྱ་
 མ་ལྟ་བུར་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མཆོན་ཉིད་འདི་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་

¹³⁴⁶ ཞོལ། ཤོག ༢༡༩ ན ༩ མི་གསོད་པར་བསྟོས་པ་

བས་ནི་མཐོང་ལམ་དུ་སྒར་ལྟར་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བས་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དུ་
 སྒར་ལྟར་དོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་བ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སུ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་བྲན་གསུམ་དང་དེ་ཡང་མདོ་
 ལས་བྲན་བ་ཉི་བར་བཞག་བ་ཅམ་བཤད་ཀྱང་དེས་སྤྱོད་པ་མཐུན་ལྷག་མ་མཆོན་པར་བྱས་ནས་མདོའི་
 ཆོས་སོ་བདུན་པོ་དེ་ཆོན་བ་གསུམ་དུ་བཅད་ནས་ལམ་གསུམ་དུ་སངས་རྒྱས་བྲན་ཚུལ་དེས་བསྟན་
 པར་བཞེད་དོ། །ཆེ་ག་གསལ་ལས་ནི། བྲན་ཉི་ལྔ་གས་ཆོན་བ་གསུམ་པོ་དེ་བྲན་བ་སངས་རྒྱས་རྗེས་
 བྲན་དུ་བཤད་ནས་ལམ་བྲན་བས་སངས་རྒྱས་བྲན་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ལམ་ཐམས་
 ཅད་ཆོས་སྤྱི་ཐོན་ལས་སུ་འཆད་པས་ལས་ཀྱིས་བྱེད་བ་པོ་བྲན་བ་དང་ལམ་རི་ལྟ་བུ་བརྟེན་པས་
 སངས་རྒྱས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་རྒྱུའི་ལམ་དང་བཅས་པར་བྲན་བ་ནི་གཅིག་ཏུ་དང་
 1347 པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་དགོངས་པར་མི་སྒྲུང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་བྲན་ཚུལ་ནི་རིག་
 པ་དང་ཞབས་སུ་ལྟན་བ་སོགས་སུ་བྲན་བ་ལ་བྱེད་དོ། །དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་
 འདི་དག་རི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པས་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བ་ལས་འཛིན་པས་སམ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་འཛིན་
 པས་ཆོས་དེ་དག་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་གནས་སྐབས་དང་ཚུལ་ནི་སྒར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལོ།

འདི་གསུམ་ཆོས་དགོན་མཆོག་མིན་ཀྱང་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ན་འདུས་བྱས་མ་བྱས་དང་ཟག་པ་
 དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲགས་པ་རྣམས་ཞར་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བསྟན་རོ། །ཆེ་ག་གསལ་
 ལས་ནི་དགོ་བ་སྒྲུང་བྱ། མི་དགོ་བ་དོར་བྱ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་མི་འདུག་པར་དགོ་བ་ལ་འདུག་པར་བྲན་
 པའམ་ཡང་ན་འདི་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་སྒྲོམ་བཀྲགས་པ་ཅམ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྲན་
 པ་ལ་འཆད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སྒྲོབ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགོ་འདུན་རྗེས་སུ་བྲན་
 པའི་གནས་སྐབས་དང་ཚུལ་ཡང་སྒར་མ་སངས་རྒྱས་ལ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལོ། །ཆེ་ག་གསལ་ལས་
 སྒར་ལྟར་ནི་བྲན་ཚུལ་དང་བྲན་བྱ་གཉིས་ལ་སྟེགས་ཏེ་དེ་ཡང་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་འུ་སྐབས་ལ་འཆད་པའང་
 དགོས་པར་མི་སྒྲུང་ངོ་། །བྲན་ཚུལ་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ལེགས་པར་ཞུགས་སོགས་དང་ཐུན་

1347 རྟོག་ཤོག ༢༡་པ་ན་ ༣ དང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པས་

མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་གིས་རབ་ཏུ་བརྟེན་པ་ཞེས་སོགས་དྲན་པ་ལ་འདོད་དོ། །སྟོམ་
 བ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སེར་སྣ་སྤངས་པས་འཛིན་པ་མེད་ཅིང་རང་གི་ལུས་དང་སྟོག་སོགས་
 འགྱུར་པའི་གཏོང་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྟ་འཕགས་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་གནས་སྐབས་དང་
 ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་དྲན་པ་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་དེ་དག་གི་ཡོན་
 ཏན་སྐྱུ་མ་ལྟར་དྲན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་འགྱུར་པ་མེད་པས་རྒྱད་བསིལ་བར་བྱེད་པ་དང་མཐོ་
 རིས་ཀྱི་ལམ་དང་རི་ལྟར་སྟོན་པའི་འབྲས་སུ་འགྱུར་པ་དང་འགྱུར་པ་མེད་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟེད་པ་
 དང་ལྟ་མའི་ཡོན་སྟོང་བའོ། །གཏོང་བ་ནི་མཛུགས་ཤེས་འཕེལ་བ་དང་ཆེ་རབས་རྣམས་བདེ་བའི་རྒྱ་
 དང་པ་མ་དང་སྒྲ་མ་ལ་མཆོད་པའི་ཡན་ལག་གོ་ཞེས་དྲན་པ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་སོགས་ཀྱི་ལྟ་
 བལ་པ་ལ་ནི་འདི་དག་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ལས་ཁུད་པར་ཅན་ལས་གྲུབ་པའོ་སྟམ་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་
 དབང་ཕྱག་དང་རྗེ་བཙུན་མ་སྟོལ་མ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲན་པའོ་ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་སོ། །སྤར་གྱི་
 སྤྱིན་ཚུལ་གཉིས་དང་འདི་གཉིས་མི་སྟོམ་པ་ནི་འདི་པན་ཡོན་དྲན་པ་ཡིན་ལ་སྤར་གྱི་དེ་ཉམས་ལེན་གྱི་
 ལྟོག་པ་ནས་བསྟན་པས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་འདིས་དེ་ལྟར་དྲན་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་མཛད་པ་ནི།
 མདོ་ནས་བཙུག་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐར་གྱིས་བྱ་བ་སོགས་གསུམ་མཛད་པ་དེའི་ཆོག་དང་བསྟན་
 པར་སྤང་ཡང་འཕགས་པ་དང་མི་འགལ་བར་ཆོགས་ལམ་ནས་ཀྱང་འདི་བཞག་གོ། །

གསུམ་པ་(ལམ་དག་བྱེད་ཀྱི་མཐར་གྱིས་པ)ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
 པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་རྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁོང་དུ་རྟེན་པས་རྟོགས་པ་གང་
 སོགས་སོ། །མོས་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་དམ་མདོན་རྟོགས་དང་སྟོང་པོའི་དོན་ནམ་ནམ་གངས་
 ཀྱིས་ཆོག་གཉིས་བསྟན་པར་ཆོག་གསལ་ལས་སོ། །འདི་དག་ཀྱང་མཐར་གྱིས་པར་མ་བཟད་ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་དགོས་ཤིང་མཐར་གྱིས་པ་ལའང་རེ་རེ་ལའང་ཆང་ཚུལ་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་([སྐབས་བསྟུ་བ་](#))ནི། ཤེས་རབ་སོགས་སོ། །ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
 མདོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་ཞེས་

བྱ་བ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཤར་ཚོང་ཁ་བ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྒྱར་བ་ལས་སྐབས་ཐུག་པའི་
འགྲེལ་བཤད་དོ། །

(སྐབས་བདུན་པ།)

༡༡། །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་
གསེར་གྱི་སྒྲེང་བ་ལས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
བཞུགས་སོ།

(སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་བཤད་པ།)

༡༡། །གཉིས་པ་(བརྟན་པའི་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་མའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་
གསུམ། འབྲེལ་བརྟེན་པས་མཆམས་སྦྱར། སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྐྱེད་
བའོ། །དང་པོ་(འབྲེལ་བརྟེན་པས་མཆམས་སྦྱར་)ནི། མཐར་གྱིས་པའི་འོག་ཏུ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་
ཆེ་མངོན་དུ་བྱུང་པར་རྟོགས་པར་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་པ་རྟོགས་པའི་སྒྲོར་བ་གསུངས་ཏེ།
མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་བསྟོམས་པས་ནི་སྤྱིན་སོགས་དེ་དག་ཉིད་དུས་སྐད་
ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྟོམ་པའམ་རྟོགས་པར་བྱེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། བྲངས་
མེད་གསུམ་དུ་རིམ་སྟོམ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། མཐར་གྱིས་པ་བཅུ་
གསུམ་པར་བྱང་ཆེ་བྱིན་དུག་མི་དམིགས་པར་སྟོམ་པར་གསུངས་པ་ལ་འཕྲོས་ནས་བྱང་ཆེ་རི་ལྟར་
སེམས་བསྐྱེད་གཅིག་གིས་བྱིན་དུག་འཛིན་པ་ལགས་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་)ནི། སྐད་ཅིག་སྒྲོར་དེ་ལ་ཡང་མཆན་ཉིད་
གྱིས་ཏེ་ལྟོག་པས་བྱེན་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས་དེ་དག་སྟོན་པ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
དང་། ཡུམ་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་ཆུང་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་མའོ། །

(རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲུབ་པ་བཤད།)

དང་པོ་(ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་)ལ་གཉིས། རྣམ་སྤྲོན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་སྤྲོན་གྱི་སྐད་
 ཅིག་མའོ། །དང་པོ་(རྣམ་སྤྲོན་མ་ཡིན་པ་)ལ་གཉིས། མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། རོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 (མཆོམས་སྒྱུར་བ་)ནི། སྐད་ཅིག་མ་བཞིའི་དང་པོ་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་མ་ཡིན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་
 རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གསུངས་སོ། །འདིར་རྣམ་སྤྲོན་མ་ཡིན་པ་དང་ཡིན་པ་གང་ན། རྣམ་པར་སྤྲོན་
 པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ས་དང་པོ་ལ་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པ་དང་ས་བརྒྱད་པ་ལ་མཆོན་མ་མེད་པ་དང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་ཅིང་ལྷན་གྱིས་བྱལ་པར་རྣམ་པར་སྤྲོན་པའོ། །རྣམ་པར་སྤྲོན་
 པ་མ་ཡིན་པ་ནི་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཇི་སྟེད་
 པའོ། །ཟག་མེད་ནི་དེ་དག་ཟག་མེད་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། གྲིས་པས་
 བྱང་ཆུབ་མི་ཤེས་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་དེ་ལ་རབ་ཏུ་གནས།¹³⁴⁸ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་
 སོ། །རྟོགས་དཀར་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མངོན་པར་འདུམ་བྱས་པ་དང་པོ་དང་འཆང་རྒྱ་བའི་
 འབྲས་བུ་སྟར་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་གཉིས་པའི་རོན་དུ་འཆད་དོ། །སྤྲ་མ་རྣམས་
 ས་དང་པོ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་ནི་འབད་ཚོལ་ལ་ལྟོས་པས་མ་སྤྲོན་པ་དང་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ནི་དེ་
 ལ་མི་ལྟོས་པར་འབྱུང་བས་རྣམ་སྤྲོན་ནོ་¹³⁴⁹ །ཞེས་འཆད་པ་རྣམས་ནི་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལྟར་ན།
 ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་པས་ས་དང་པོ་བཞག་དགོས་ལ་ཆོས་ཅན་ལ་བྱེད་ན་རྣམ་
 པར་མ་སྤྲོན་པ་ལ་ཟག་མེད་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དང་པོའི་ཟག་མེད་རྣམས་ལ་རྣམ་སྤྲོན་གྱི་
 རོན་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་སྤྲད་གོས་སོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། མདོ་འགྲེལ་ལས་མཆོན་དཔེ་དང་སྟོབས་མ་
 འབྲེས་པ་རྣམས་འཆད་པས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་ཇི་ལྟར་འགྲིག། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་མ་འདི་དག་ལྟོག་པ་

¹³⁴⁸ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༣༥ ཤོག ༥༩༧ ཟླང་། ༥

¹³⁴⁹ ཞོལ། ཤོག ༢༡༧ ན ༣ འབྱུང་བས་རྣམས་ནི་མི་འཐད་དེ།

ཐ་དད་པ་ཅེས་ཡིན་པས། དུམ་ཅན་ལ་རྣམ་སྤྲོད་ཡིན་མིན་མི་རུང་བས་ཡུལ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་གཅིག་གི་ཡུལ་གཉིས་ཀའི་འདྲ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མདོ་བསྟན་བཅོས་ནས་བསྟན་ཆོད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་སྤྲོད་དང་དེ་མིན་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། དང་པོའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པ་མཐར་ཐུག་པ་མ་སྤྲོད་པ་དང་། སྤྱི་མ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་སྤྲོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་(དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་མཆོན་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(རྩ་བས་བསྟན་)ནི། ཐུབ་པ་རྒྱུན་མཐར་བའི་རྟོགས་པ་འདི་ནི་རྣམ་སྤྲོད་པ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་སྒྲོལ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིན་སོགས་རེ་རེ་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་དེ་དང་རིགས་མ་ཐུན་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟུས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲོད་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་པར་སྤྱིན་དུག་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་མ་འདྲེས་པ་དང་མཆོན་དཔེའི་བར་ལ་གསུངས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་གཅིག་ནི་སྐད་ཅིག་སྒྲོལ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(འགྲེལ་བས་བཤད་པ་)ནི། ཐུབ་པ་སྟེ་སྟོ་གསུམ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐར་བའི་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་སྤྲོད་པ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མདོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དཔྱད་པས་པར་བྱ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་སྟེ་རེ་རེའི་རོ་བོ་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་སྤྱིན་སོགས་ནས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱུད་ཅུའི་བར་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡུལ་དུ་བསྟུས་པའི་སྒྲོལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱི་རོ། །རྩ་བར་ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་མང་པོ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་སྟོས་གཅིག་ཡུལ་དུ་བསྟུས་པ་འབའ་ཞིག་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གཅིག་ཡུལ་དུ་བསྟུས་པའི་སྟོས་ཀྱང་མང་པོ་ཡུལ་དུ་བསྟུས་པ་ཡོད་ཅེས་པའོ། །རྟགས་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ནི། སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་གཅིག་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ན་གཞན་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པར་འཛིན་པའི་སྤྱིན་ཅི་ལོག་དང་བལ་བའི་རོ་བོས་ཏེ་དཔེ་སྤྱིར་རོ། །འདིས་ནི་དེ་ལྟར་མདོན་དུ་བྱེད་རྣམས་པའི་འགལ་རྒྱུན་བལ་བར་བསྟན་ཏོ། །ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ་ནི། དབུ་མའི་ལུགས་ལས་སྟོ་གང་

གིས་དངོས་པོ་གཅིག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ་དེ་ཡིས་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ཀྱང་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དུ་མཐོང་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་དབྱེར་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
 བ་དངོས་པོ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དེ་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་དེ་
 དངོས་པོ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་ན་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིན་
 ལུགས་ཉོགས་པ་ལ་མཛད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་དེ་ཙམ་ནི་ས་དང་པོ་ནས་ཡོད་པས་ཆོས་ཅན་ཟག་མེད་ཀྱི་
 སྒོག་པ་ཉོགས་པ་ཡང་གཟུང་ངོ། །

གཉིས་པ་(དེ་མཚོན་པའི་དཔེ)ལ་(མཚམས་སྦྱར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་
 པོ་(མཚམས་སྦྱར)ནི། རི་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་པ་ན་དེ་དང་རིས་མ་སྤུན་
 པའི་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཞེས། དེའི་ལན་དུ་འཛིག་ཉོན་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་
 ཉོན་ནོ། །ཡང་ནི་སྤར་དོན་དེ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པར་མ་བཟད་པའོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ)ནི། རི་
 ལྟར་སོགས་ཏེ་གོ་བར་བཟད་ངོ། །གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ)ནི། སྒོན་གྱི་སྒོན་ལམ་གྱི་འཕེན་པ་ནི་སྐད་ཅིག་
 གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཉོགས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་དང་བཟང་པོ་སྒྲིད་
 པའི་སྒོན་ལམ་སོགས་ཀུན་ཏུ་སྒོན་པའི་དབང་གིས་སོ། །ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་མ་སྤུན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་དེ་ལ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པ་སྟེ་མདོར་ན་དེ་ལྟར་ཉོགས་
 པའི་སྒོན་ལམ་གྱུར་ཅིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐ་མི་དད་པས་སོ་ཞེས་པའོ། །ཆོག་གསལ་
 ལས་གོང་གི་ལུང་དེ་འོག་མ་གསུམ་ལའང་སྦྱར་བར་གསུངས་པ་ལྟར་དཔེ་འདི་ཡང་ཐམས་ཅད་ལའོ། །

(རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་)ལ་(མཆོམས་སྒྱུར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས་
 དང་པོ་(མཆོམས་སྒྱུར་)ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། འབྲེལ་བ་ལྟར་ན། གང་ཆེ་རྣམ་
 སྤྲོད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི། །གནས་སྐབས་ཆོས་དཀར་སྤྲེས་གྱུར་པ། །དེ་ཆེ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡེ་ཤེས། །ཤེས་
 རབ་པ་རོལ་བྱིན་རང་བཞིན། །ཞེས་འདོན་དགོས་སོ། །གང་ཆེ་རྣམ་བྱུང་གི་རིགས་ཐམས་ཅད་རྣམ་
 པར་སྤྲོད་པ་སྟེ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ངེ་མ་དང་བྲལ་བས་ཆོས་དེ་དག་
 དཀར་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤྲེས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ན་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་དེ་དག་རྟོགས་པའི་
 རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེས་བྱིན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པའི་སྒྲོར་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་ལམ་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་གནས་པས་པར་བྱིན་དུག་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་
 རྟོང་བ་ཉིད་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ་བདུན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྟོགས་པ་ནི། ཤེས་བྱིན་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་སྐད་ཅིག་
 སོགས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་གནས་སྐབས་
 སུ་གྱུར་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །གང་གི་ཆེ་རྟོགས་ན།
 རྣམ་པར་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་སྤྲོད་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་བདག་ཉིད་ཀྱི་
 གནས་སྐབས་རྣམས་དཀར་བའི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་སྤྲེས་པ་དེའི་ཆེ་ལོ། །དཀར་བའི་དཔེ་ནི། རྟོན་ལྗེའི་འོད་
 བཞིན་དུའོ། །དཔེ་དཀར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཆར་གྱིས་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་མནན་པས་ཁྲག་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་
 རི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་སོ། །རྟོགས་དཀར་འདི་ལ་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པར་ལྷ་¹³⁵⁰པའི་རི་མ་
 སྤངས་པས་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མི་ལེགས་ཏེ། རྫོས་པར་འགྱུར་ཞིང་རྒྱན་སྤང་དང་འགལ་བས་སོ། །དོན་
 དཀར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་དུ་

¹³⁵⁰ རྟོགས་ཕྱོག ༢༥༠ བ ༤ གཙང་། ཕྱོག ༢༥༧ ན ༤ སོགས་པར་ལྷ་བའི་

བསྐྱོམས་པའི་མ་ཐུས་མཐོང་སྐྱོམ་གྱི་ལམ་གྱི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་པལ་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་
ནའོ།།

(མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲུང་བ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(ཡུམ་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་)ལ་གཉིས།
 མཚན་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའོ། །དང་པོ་(མཚན་ཉིད་མེད་པ་)ལ་
 (མཚན་སྐྱར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཚན་སྐྱར་)ནི། དེ་ལྟར་གཉིས་པ་
 སོགས་སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། རྒྱུ་མཐའི་རྟོགས་པ་ནི། གུན་བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་མཚན་ཉིད་དམ་
 རོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐད་ཅིག་མ་ནི་གཅིག་གིས་རྟོགས་པའི་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཆེ་ལམ་དང་འབྲ་བའི་ཕྱང་
 བོ་ལྷ་ལ་གནས་ནས་སྒྲིན་སོགས་ལ་ཞེན་མེད་དུ་སྒྲོད་པ་ཡིས་ཏེ། བྱང་ཆེ་ཆེ་ལམ་ལྷ་བྱའི་ཉེ་བར་ལེན་
 པའི་ཕྱང་བོ་ལྷ་ལ་གནས་ཤིང་། སྒྲིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་རོ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་རོ་བཟོད་པ་སྒྲོམ་མོ་
 བཅོམ་འབྲས་ཅོམ་མོ་ཏིང་ལེ་འཛིན་སྒྲོམ་མོ་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་མོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། སྒྲིན་སོགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོབ་
 ལམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སོགས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི། དུས་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་ཁོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་གུན་བྱང་གི་རོ་བོའི་ཆོས་
 རྣམས་དོན་དམ་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པས་ནའོ། །གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་ན། སྒྲོན་
 ས་དགུ་པ་མན་ཆད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཆེ་ལམ་ལྷ་བྱར་གོམས་པར་བྱས་པས་བསོད་
 རམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་བྱས་ནས་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པའི་གནས་
 སྐབས་ནའོ། །ཐབས་གང་གིས་ཤེས་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་བོ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་མེད་ཆེ་ལམ་གྱི་རོ་
 བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟར་གནས་པ་སྟེ་རྟོགས་ནས་སྒྲིན་སོགས་པར་ཕྱིན་
 དུག་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་བསྐྱབས་པས་སོ། །

(གཉིས་སྤྱི་མཆོད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲིབ་བ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(གཉིས་སྤྱི་མཆོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་)ལ་(མཆོམས་སྤྱི་ར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྤྱི་ར་)ནི། དེ་ལྟར་གསུམ་པ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། རྒྱན་མཐའ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི། གཉིས་སྤྱི་མཆོད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ནམས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤྱི་མཆོད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་དང་དེ་མཐོང་གཉིས་སྤྱི་མཆོད་པ་ན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མི་མཐོང་བ་ལྟར་ཏེ། བྱང་ཆེ་མི་ལམ་མི་མཐོང་། མི་ལམ་མཐོང་བ་མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྟོགས་པ་ནི་གཉིས་སྤྱི་མཆོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སོགས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། གང་གི་ཆེ་སྒྲུབ་དུས་སྤྱི་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་མི་ལམ་ལ་གཟུང་བ་དང་མི་ལམ་མཐོང་བ་ལ་འཛིན་པར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་ལམ་གྱི་གཟུང་འཛིན་ཐ་དད་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཆོས་ནམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤྱི་མཆོད་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་རྟོགས་པས་ནའོ། །དེ་བྱུང་སྟེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་བཞིན་དུ་གཉིས་སྤྱི་སྤྱང་བའི་བག་ཆགས་དུངས་སྤྱང་ཞིང་ཅད་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུན་རིང་མོ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་དུ་མ་ཞིག་ནས་བར་ཆད་མེད་པར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤྱི་སྤྱང་བ་སྤྱོད་པ་ལ་གོམས་པ་དང་¹³⁵¹ དུ་སྤྱང་པར་བྱས་པས་སོ། །

¹³⁵¹ རྟོགས་ཤོག ༢༢༡ བ ༩ གོམས་པ་དང་དུ་

(སྐབས་བསྟུ་པ།)

གསུམ་པ་(སྐབས་བསྟུ་པ་)ནི། ཤེས་རབ་སོགས་སོ། །ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
མངོན་ཉིགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱེང་བ་ཞེས་
བྱ་བ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་སློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྦྱར་བ་ལས། སྐབས་བདུན་པའི་
འགྲེལ་བཤད་དོ། །

(སྐབས་བརྒྱད་པ།)

༡༡། །མདོན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་
གསེར་གྱི་ཐོང་བ་ལས་ཚོས་སྐྱེའི་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བཞུགས་སོ།།

(འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱེའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།)

༡༡། །གསུམ་པ་ཞུགས་འབྲས་ཚོས་སྐྱེའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་
བརྗོད་པས་མཆམས་སྦྱར། ཚོས་སྐྱེའི་ཚོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་(འབྲེལ་
བརྗོད་པས་མཆམས་སྦྱར)ནི། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་འོག་ཏུ་ཚོས་སྦྱ་གསུངས་ཏེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
པའི་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིས་པ་ལ་
ཚོས་ཀྱི་སྦྱར་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་
བཞི་པར་བྱང་ཆེན་གྱིས་མཆམ་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་གསུངས་ནས་གཞན་
ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་མི་ལས་ལྟ་བུ་མཆམ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
སྦྱ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ཚོས་སྐྱེའི་ཚོས་རྒྱས་པར་བཤད)ལ་གཉིས། སྦྱི་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་
པོ་(སྦྱི)ལ་གཉིས། བྱེད་པ་པོ་སྦྱ་དང་། བྱ་བ་ཐོན་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་(བྱེད་པ་པོ་སྦྱ)ལ་
གཉིས། སྐྱེའི་གངས། རོ་བོ་འོ། །དང་པོ་(སྐྱེའི་གངས)ལ་བཞི། གཉིས་སྦྱ་དང་། གསུམ་དུ་དང་། ལྷར་
དང་། བཞིར་དབྱེ་བའོ། །

དང་པོ་(གཉིས་སྦྱ)ནི་རིན་ཆེན་ཐོང་བར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྦྱ་འདིར། །བསོད་
ནམས་ཚོགས་ལས་བྱང་བ་སྟེ། །ཚོས་ཀྱི་སྦྱ་ནི་མདོར་བསྐྱེ་ན། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་

འབྲས་པ།¹³⁵² | ཞེས་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར། དག་བ་འདི་ཡིས་སྤྲེ་བོ་ཀྱན། | བསོད་ནམས་ཡེ་
ཤེས་ཚོགས་བསགས་ཏེ། | བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་བའི། | དམ་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་
ཤོག་¹³⁵³ | ཅེས་གཟུགས་སྤྲུང་ཚོས་སྤྲུང་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱས་སོ། | དེ་བཞིན་དུ་རྒྱད་ཟླ་མར་ཡང་།
རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྤྲུང་ནི། | དེ་ལ་བཞིན་པ་ཀྱན་རྫོབ་སྤྲུའི་དེ།¹³⁵⁴ | ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་
རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྤྲུང་ལོངས་སྤྲུལ་གཉིས་ལ་གཞན་དོན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྲུང་བསྐྱར་ཏོ། |

གཉིས་པ་(གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་)ནི། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། སྤྲུག་སུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི། | སྤྲུ་བསྐྱས་པར་ནི་ཤེས་བྱ་སྟེ། | སྤྲུག་སུམ་དག་གིས་རང་གཞན་ཀྱི། | དོན་འདི་ཉེན་དང་བཅས་
པར་བསྐྱར།¹³⁵⁵ | ཅེས་¹³⁵⁶ ལོངས་སྤྲུང་རང་དོན་སྤྲུལ་སྤྲུག་གཞན་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉེན་དུ་
གསུངས་པ་དང་། རྒྱད་ཟླ་མར་ཡང་། དེ་དབྱེ་ཐབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་། | བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་
ཀྱི། | ཚོས་ཀྱིས་རབ་བྱེ་རང་བཞིན་ལ། | སོགས་པའི་སྤྲུག་སུམ་དག་གིས་འབྲུག་¹³⁵⁷ | ཅེས་དང་།
འཕགས་པ་ལྷས། ཚོས་ལོངས་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུག་སུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་སྤྲུག་སུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་
པའོ། |

གསུམ་པ་(ལྔ་དབྱེ་བ་)ནི། ཆོག་གསལ་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་ལོངས་སྤྲོད་རྫོགས་པའི་སྤྲུལ་
མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་རྒྱལ་པ་ས་བཅུ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་འབའ་ཞིག་གི་སྤྲང་བའི་
ལམ་དུ་གྱུར་པ་ལོངས་སྤྲོད་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་
པ་དང་། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་སྤྲང་བའི་ལམ་དུ་གྱུར་པ་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུལ་
ལོངས་སྤྲོད་རྫོགས་པར་བཏགས་པ་དང་། སྤྲུལ་པའི་སྤྲུ་སྟེ་ལྔ་འདོད་དོ། | གཞན་དག་ནི་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུ་

¹³⁵² བསྐྱར་འབྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༤༦ ཤོག ༣༠༧ ཟེང་། ༡༤

¹³⁵³ བསྐྱར་འབྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༥༧ ཤོག ༤༦ ཟེང་། ༡༡

¹³⁵⁴ བསྐྱར་འབྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༧༠ ཤོག ༤༦༠ ཟེང་། ༡༢

¹³⁵⁵ བསྐྱར་འབྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༧༠ ཤོག ༤༢༧ ཟེང་། ༡༡

¹³⁵⁶ ཞོལ། ཤོག ༡༡༡ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༣༤ ན ༡ ཞེས་ལོངས་སྤྲུ་

¹³⁵⁷ བསྐྱར་འབྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༧༠ ཤོག ༤༥༧ ཟེང་། ༡༡

ལ་ནམ་པར་སློན་པ་དང་། ནམ་པར་སློན་པ་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བས་སྐྱེ་ལྟར་སློན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟར་
 དང་། རྟོགས་དཀར་ཡང་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལས། སངས་རྒྱུ་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་
 ཅན། །ཞེས་སྟོས་པ་དེ་ཡང་འཐད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྐུ་པའི་སྐྱེའི་དབྱེ་བ་ནམ་པར་སློན་པའི་སྐྱེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ།¹³⁵⁸ །ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་
 དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚོས་སྐྱེའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དང་ལོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་དང་སྐུ་སྐྱེའི་ཞེས་
 དང་། སྟོབ་དཔོན་སྟེག་པའི་རྟོ་རྟེས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ལོངས་སྟོང་རྟོགས་པ་དང་ནམ་པར་སློན་པ་དང་སྐུ་
 པ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

བཞི་པ་(བཞིར་དབྱེ་བ)ལ་གསུམ། བཞིར་བཞེད་པ་དང་། དེ་མི་བཞེད་པའི་ལྷགས་དགོད།
 འཐད་པའི་ལྷགས་བཟླ་པའོ། །དང་པོ་(བཞིར་བཞེད་པ)ནི། རྒྱུ་སྐྱེ་དང་། འགྲེལ་པ་འདི་གཉིས་སུ་
 གཟུགས་སྐྱེ་ལ་གཉིས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་སོ་སོར་བྱས་པས་བཞིར་མཛད་དོ། །དོན་
 འདི་ལ་ཆོག་གསལ་ལས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ནི་གཞུང་གཞན་དུ་སྐྱེ་གསུམ་དུ་
 བསྟན་པས་དེ་ལྟར་བཞེད་མོད་ཀྱི་འདི་ནི་མཁན་པོ་ཡང་དག་ནམ་སྐྱེ་མཛད་ཀྱི་གདམས་ངག་གཙོར་
 མཛད་པས་ན་དེའི་བཞེད་པ་བཀོད་པའོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འོག་ནས་སྐྱེའི་གངས་ངེས་པ་ཐ་དད་པ་བསྟན་
 པའི་ལྷགས་སུན་མ་བྱུང་བས་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དེ། སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་ནི་སྐྱེ་དུར་
 བཞག་གུང་ཉིས་པ་མེད་པར་བཞེད་པར་གསལ་ལོ་ཞེས་སོ། །འདི་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པར་མི་འཐད་དེ། སྐྱེའི་གངས་ལ་བརྩོད་པའི་སྐབས་སུ་གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་པ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་དེ་
 ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ནམ་པར་བཞི་ཡིན་པས་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་སྐྱེ་དང་པོ་
 བསྟན་ནས་གཉིས་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བཞིར་རང་ལྷགས་ལ་མཛད་པས་སོ།

¹³⁵⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༡༩ ཞོག ༤༣༦ ཟླ་ ༡

ཁ་ཅིག་རྒྱན་སྒྲུབ་ལས། ཡུམ་གྱི་བཤའ་སྤྲུང་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བདག་གིས་ཐོབ་པའི་དགོ་བའི་ས་བོན་ལས། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་སྤྲུང་པའི་སྤྱི་ནི་གསུམ་པོ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་ཤོག་¹³⁵⁹ །ཅེས་དང་། འདི་ཉིད་ལས་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བཏགས་པའི་སྤྱི་གསུམ་བསྟན་ནས་ཞེས་འབྱུང་བས་སྤྱི་གསུམ་དུ་བཞེད་དོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ལེ་བརྒྱད་མར་ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་སྤྱུལ་ཞེས་འཕགས་པ་དང་མཐུན་པར་སྤྱི་གསུམ་དུ་མཛད་དོ། །འོན་ཀྱང་འགྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ནི་དེ་མི་བཞེད་པས་རྒྱན་སྒྲུབ་དུ་གསུངས་པ་ནི། ཚོས་ལོངས་སྤྱུལ་པའི་སྤྱི་གསུམ་ལ་དགོངས་ལ་སྤྱི་གསུམ་བསྟན་ཅེས་¹³⁶⁰ བ་ནི་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་གསུམ་ལ་དགོངས་ཏེ་སྤྱི་ལྷག་མ་གསུམ་ཞེས་པས་སོ། །དེས་ན་ཚོས་ལོངས་སྤྱུལ་པའི་སྤྱི་གསུམ་དུ་ངེས་པར་སློབ་དཔོན་བཞེད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་སྤྱུལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་མི་བཞེད་དེ། སངས་རྒྱས་སའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྤྱི་དེ་མིན་པས་སོ་སྤྱི་དུ་དགོངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོག་གསལ་དང་རྟོགས་དཀའི་བཞེད་པ་ནི་བཤའ་ཟིན་ཅིང་¹³⁶¹ ཞེས་འབྱུང་དང་བྱད་རྩ་བྱིས་ཀྱང་བཞིར་བཤའ་ལ། གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་བཞིར་མི་འདོད་པ་བཀག་ནས་བཞིར་བསྐྱབས་པ་རྣམས་ནི་འགྲེལ་བ་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའོ།

གཉིས་པ་(དེ་མི་བཞེད་པའི་ལྷགས་དགོངས་)ནི། ཉི་སྒྲུབ་ལས། ད་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་བཞེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་སྤྱི་དང་སྤྱུལ་པའི་སྤྱོད་¹³⁶² ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱོགས་འདི་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱོགས་མཐུན་ལ་སོགས་པ་ངི་མ་མ་ལུས་པས་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ལ་ངོ་བོ་དེ་དང་ངོ་བོ་ཅན་ཡོན་ཏན་དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པས་སོ་སྤྱི་དུ་དགོངས་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་འགྲེལ་ཡང་ཉི་སྒྲུབ་དང་འབྲེལ། །སྤྱིར་མཆོག་ལས་ཀྱང་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་དེ། དེའི་དངོས་པོ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྤྱི་གསུམ་དང་མཛད་པའི་ཞེས་སོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བསྟན་ཚུ་ལ་ནི་དག་ལྡན་ལས། དེ་ལྟར་

1359 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༥༡ ཤོག ༡༧༣༩ ཟླ་ ༤

1360 ཞོལ། ཤོག ༣༣༣ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༣༤༠ ན ༤ བསྟན་ཞེས་པ་ནི་

1361 ཞོལ། ཤོག ༣༣༣ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༣༤༠ ན ༤ བཤའ་ཟིན་ཞེས་

1362 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེ་བ། ༤༩ ཤོག ༤༥༡ ཟླ་ ༥

ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚོས་ཀྱི་ཚོགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །ཡང་ན་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཚན་ཉིད་
 ཏུ་བསྟན་ཅིང་ཚོས་དེ་དག་གྱུང་བརྗོད་ནས་དེ་ལྟར་ཚོས་སྐྱེ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་མཐུག་སྟུང་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཆོག་སྲ་མའི་དངོས་པོ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་པོ་
 ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ།¹³⁶³ །དེ་ལྟར་ན་ནི་གཅིག་མིན་ཏུ་མཁའ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་ཀྱི་
 སྐྱེ་བསྟོད་པ་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ།

དེ་དག་གི་དོན་ནི། བྱང་ཆུབ་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཚོགས་དེ་དག་གི་རང་
 བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་དོ་ཞེས་མཐའི་རྒྱུ་ལ་གཅིག་ཕྱས་གསུངས་སོ། །ཡང་ན་ཆོག་སྲ་བཅད་དང་པོས་སྐྱེ་དེ་
 བསྟན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་ཚོགས་དེ་དག་བཤད་ཅིང་མཐའི་རྒྱུ་ལས་མཐུག་
 བསྟུས་སོ། །དེ་ཡང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པ་ལ་ཉིད་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ཚོས་སྐྱེ་ཞེས་བསྟན་ཏེ།
 ཚོས་སྐྱེ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་འཕགས་པ་སྐྱེས་ཚོས་སྐྱེ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་མ་ཡིན་
 པར་བསྟོད་པའང་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་ཚོས་ཉིད་ལ་བྱེད་དགོས་པས་སོ་སྟེ་བའོ། །དག་ལྟན་ལས། གཞན་
 དག་ནི་ཚོས་དེ་དག་ཉིད་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བཞི་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་ཚུལ་
 གཞན་ལས་སྐྱེ་བཞིར་གསུངས་པ་དེ་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟེ། །དེ་ནི་བདེན་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྟན་འདས་མ་ལས་སྐྱེ་གསུམ་ཉིད་ཏུ་གཞན་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གསུམ་དང་མདོ་
 གཞན་ལས་གྱུང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྲགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བཞི་ཡང་རྣམ་པ་གཞན་ཉིད་ཏུ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་
 དང་གསུང་དང་བྱགས་ནི་སྐྱེ་གསུམ་ཡིན་ལ་བཞི་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས་སམ་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་ན་ནི་ཚོས་དེ་དག་སྐྱེ་གང་གིས་བསྟུས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་དེ་དག་ནི་འཁྲལ་བ་
 རྣམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཚོས་ཉིད་ཅུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་མཚན་ཉིད་
 ཀྱི་དབྱེ་བས་རྒྱུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ཀྱུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཐེག་

¹³⁶³ ཞོལ་ཤོག ༡༩༩ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༡༩༠ ན ༥ དོན་ཏོ།

པར་སྐྱབ་པའི་མ་བུ་ལ་སྤྲུག་པ་ལས་བཞི་གསུངས་ཀྱང་དེ་དང་ཚུལ་མི་འགྲིག་པ་དང་། ཆོས་དེ་དག་
ལ་ཐ་དད་པར་བྱེ་བ་ཡང་སློབ་ལམ་གྱི་རྒྱ་དུས་སུ་མཆན་ཉིད་མི་འདྲ་བར་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་སངས་རྒྱས་དུས་ཀྱི་དེ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་དབྱེ་བ་བྱས་ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེ་བ་མེད་ཅེས་
བཤོ། །ཐུབ་དགོངས་སུ་ཡང་མདོ་རྒྱན་དང་འཕགས་པ་སྤྱད་དང་འཕགས་གྲོལ་གྱིས་སྐྱབ་གསུམ་དུ་མཛད་
པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱས་པའི་མཐར་དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་སྐྱབ་མ་ལྟ་བུའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བཞི་བའོ་ཞེས་གང་དུ་
ཡང་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་ཀྱི། རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ནི་སང་གི་བཟང་བོའི་རང་དབང་ལས་ཏེ་སྤང་
བར་བྱ་བཤོ།

འོ་ན་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབ་རྣམ་པ་གསུམ་
ཉེ། ཆོས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་སྤྱལ་བཤོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་འདུས་བྱས་
དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ལ་གང་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཉེ། དེ་ཁོ་ན་དོན་དམ་པར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱཤོ། །གང་འདུས་བྱས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ་གང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འོག་མིན་གྱི་
གནས་སུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའོ་ཞེས་ཆོས་སྐྱབ་རྣམ་པ་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྐྱབ་པའི་
རྣམས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱའི་ནང་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་འདུས་བྱས་པ་བསྐྱས་པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་འདོད་པས་ཚུལ་དཀྱོགས་
པ་ཡིན་གྱི་སྐྱབ་པའི་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོ། །གྲགས་ཆ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་སྤྱུས་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱའི་མདོན་པར་རྫོགས་པ་བཤད་བྱ་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ན་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་དང་ཡོངས་སྤྱོད་
རྫོགས་པའི་སྐྱབ་དང་སྤྱུལ་པའི་སྐྱབ་དང་སྐྱབ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་
པས་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བཤོ། །དཔེར་ན་བྱ་བྱག་ཏུ་དམ་བཅས་པ་ལས་གངས་མ་ཆང་བས་
ཆ་བོ་བསྐྱན་ཏེ་གངས་ཁ་བསྐང་བ་ལྟར་མདོར་བསྐྱན་པའི་ཆིག་དང་བཅས་པས་སྐྱབ་པའི་ཁ་བསྐང་བ་
དེ་ནི་རང་དགར་བྱེད་པ་སྟེ་སྟོང་རྗེའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་གཞན་དུ་སྐྱབ་པའི་དང་སྐྱབ་པ་རྣམ་པར་

བཞག་པ་ནི་ཐེག་པ་གཞན་གྱི་ཚུལ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཡིན་པས་སོ། །པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་འདིར་ཡང་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོགས་རྣམས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པས་ན། སྤྱི་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་གདུང་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྤྱི་ལོགས་ཤིག་པར་རྣམ་པར་བཞག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་བྱིར་ན་སྤྱི་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ཉིད་ནི་རིགས་པའོ་ཞེས་¹³⁶⁴འཆད་པའི་བྱི་མ་འདི་ཆེ་འོད་དུ་བཀག་གོ། །འདིས་ཚོས་གྱི་སྤྱི་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་པས་ཚོས་གྱི་ཕྱང་པོའི་ཚོགས་བརྗོད་པར་འདོད་དོ།

གསུམ་པ་(འཐད་པའི་ཕྱོགས་བརྒྱག་པ་)ནི། ལུགས་དེ་དག་ལས་གང་ག་བྱང་ཞེ་ན། སྤྱི་བ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་འདི་ལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱ་གར་བ་དང་བོད་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་གིས་མི་ལེགས་པར་སྤྱི་ཡང་ཁོ་བོ་ནི་འདི་ཉིད་འཐད་པར་སེམས་སོ། །འདི་རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཤུཉི་དང་ཨ་བྱ་གཉིས་གྱི་གཞོན་བྱེད་མཐར་ཐུག་མཆན་ཉིད་ཐེག་པ་ནས་ཕྱོགས་མ་ཐུན་སོགས་ལ་སྤྱི་བཞི་པར་མ་བཤད་པ་དང་། ལུགས་ལས་བཞིར་གསུངས་ཀྱང་འདི་དང་དེ་གཉིས་འཛོག་ཚུལ་མི་གཅིག་ཅིང་ཐེག་པ་འདར་གཞན་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་པ་འདི་ཅུ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སྤྱི་བར་བྱ་སྟེ། མཆན་ཉིད་ཐེག་པ་ནས་སྤྱི་ཚོད་ལ་ནི་ཚོས་དེ་དག་ལ་སྤྱི་བཞི་པར་དོན་གྱིས་བཤད་དེ་ཡུམ་གྱི་རྒྱན་དུ། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཞེས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཚོས་གྱི་སྤྱི་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་རྒྱས་བཤད་དུ་སྤྱི་བཞིའི་མིང་གསལ་བར་མ་བྱུང་ངམ། གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཚོས་ཉིད་གྱི་སྤྱི་ཞེས་བརྗོད་རྒྱ་ཡིན་པས་ཉིད་བྱིས་པ་ཅུ་མོ་ཞེ་ན། དགོངས་པ་སྤངས་ནས་ཚོས་ཉིད་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་བྱེད་པ་ནི་ཅོད་གཞི་ཡིན་ལ་ཆིག་གིས་ཐེན་ཚོད་ལ་ནི་སྤྱི་ལོགས་པར་གསུངས་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་དགོངས་པ་འདར་སྤང་ཅི་དགོས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་བཤད་པ་ཡོད་པ་དེ་ཅུ་མོ་གྱིས་འདོད་པ་འགྱུར་སྟེ། བྱེད་ཅག་གིས་གཏན་མ་བཤད་པར་ཁས་སྤངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཐུན་སོགས་ལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྱི་ཞེས་ལོགས་པར་མཆན་ཉིད་ཐེག་པ་ནས་མ་བཤད་པ་དེ་

¹³⁶⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཤོག ༡༣༥༥ ཟླང། ༣

བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་དོན་མ་བཤད་དམ་ཐ་སྟངས་མེད། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྟངས་གསལ་བར་
མ་བེན་པས་ནམ་གཞག་མི་བྱེད་ན་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལའང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་
བ་དོར་དགོས་ཏེ་འདི་ལྟ་བུ་མཐའ་ཡས་སོ། །དང་པོ་ལྟར་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་དེ་དག་གཟུགས་སྤྱི་
གཉིས་སམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་དང་ངེ་ལྟར་མི་འགལ། གཞན་
ཡང་གཟུགས་སྤྱི་ཡང་སྤྱི་ལོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཟག་མེད་དེ་དག་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱབ་
པ་ཁས་སྒྲངས་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོས་དེ་ཉིད་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཚོས་དེ་དག་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་མི་རིགས་
ཏེ། འཕགས་པ་སྤྱི་དང་མདོ་རྒྱན་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་སྤྱི་དེ་འདུས་
མ་བྱས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་རྟག་པར་བཤད་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཤུཌ་པ་དཔོན་སྟོབ་ལ་ཐུན་མོང་གི་
གཞོན་པ་ཡིན་ལ། ཨ་བྱ་ལ་ནི་ཉི་ལྔ་ལས་སྤྱི་དེ་བཙོས་མ་མིན་པ་དང་ལམ་ཡང་དེ་སྤྱི་དེ་པོ་མིན་པར་
གསུངས་པས་གཞོན་དོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་གཟུགས་སྤྱི་གཉིས་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ།
རྒྱ་མཚན་བྱེད་པར་མེད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་ཚོས་སྤྱི་ལ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་ཡོད་པར་དབྱིག་
གཉེན་གྱིས་བཤད་པ་དང་ཡང་ངེ་ལྟར་མི་འགལ་བ་སྤྱི་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་འདོད་པ་དེ་རྒྱན་གྱི་བཞེད་
པར་མི་རིགས་ཏེ། ཡིན་ན་མདོར་བསྟན་ཏེ་ཚོས་སྤྱི་ཞེས་པ་དེས་སྤྱི་གཅིག་མདོར་བསྟན་པར་བྱེད་
དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་ཐུབ་པའི་ནམ་ཀུན་མཁུན་པ་ཉིད་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་མདོན་རྟོགས་
གཞན་བདུན་ལའང་གསུངས་པ་ལྟར་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤྱི་མིང་ཡིན་པས་ཤེ་ན།
དོགས་པ་འདི་ནི་བདེན་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་རྒྱས་བཤད་དུ་ཚོས་སྤྱི་ལོགས་སུ་བཤད་པ་དང་སྤང་ལྟར་
རིགས་པས་དབྱེད་པ་ན་འདི་སྤྱི་ལ་མཁུན་དགོས་ལ་སྤྱི་གཞན་གསུམ་དུ་མི་རུང་བས། མདོར་བསྟན་
ཏེ་ཚོས་སྤྱི་ཞེས་པས་མདོན་རྟོགས་སྤྱི་ཙམ་ཞིག་དང་ཡ་བྱལ་གྱི་སྤྱི་གཅིག་ཀྱང་བསྟན་པར་གཟུང་སྟེ།
རིགས་པས་ཐོབ་པ་ནི་ཆོག་གིས་བསྟོན་པར་མི་རུང་བ་དང་ཆོག་གཅིག་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྒྱུད་འགྲེལ་དུ་འང་མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་དེའི་དོན་
བྱམས་པས་སྤྱི་གསུམ་མཛད་པ་དང་བཙས་པ་བཞི་བསྟན་པ་ལ་བཞེད་པ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། ཚོས་སྤྱི་

ཞེས་པས་ནི་གཙོ་བོར་མངོན་ཏོགས་ཀྱི་སྤྱི་བསྟན་པས་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པས་སོ། །རད་གིར་
 གྱིས་ཚྭགས་མ་བྱུན་སོགས་སྐྱེ་ལོགས་པར་འདོད་པ་སྟོང་རྗེའི་གནས་སུ་བྱས་ནས་དེ་དག་ལོངས་སྐྱུར་
 བཤད་པ་ནི། སྟོང་རྗེ་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྟོང་རྗེ་བའི་གནས་སོ། །སྤྲུགས་ལས་སྐྱེ་བཞིར་གསུངས་པ་
 དང་འདི་མི་མ་བྱུན་པས་ཞེས་སྐྱེ་བས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། དེ་ནི་སྤྱིར་སྐྱེ་བཞིར་མི་བྱེད་ན་སྤྲུགས་ནས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་བཞི་བ་བཞག་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པས་སྐྱེ་བཞིར་སྤྲུགས་
 ལས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཞེས་པ་ཅུ་ཡིན་པས་སྤྲུགས་ནས་རི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་
 མི་སྤྲིག་པས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་སྐྱེ་བ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་བ་གསུམ་ཀྱི་ངེས་པ་འདི་འདྲིག་
 ན་དེའི་ཆེ་མི་འདོད་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མདོ་རྒྱན་རྒྱུད་ཟླ་སོགས་དུ་མ་ཞིག་ནས་
 གསུངས་པས་ཤེས་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་
 བསྟོམས་ནས་སྐྱེ་དེར་འཛོག་ལ་དེ་ལ་ཡང་སྟོབས་སོགས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་མཚན་དཔེ་སོགས་ནི་
 གཟུགས་སྐྱེའི་གཙོ་བོའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞིང་ཡོན་ཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་མི་འབྲ་བ་མེད་པས་སྐྱེ་གཅིག་
 དང་། གཉིས་པ་གནས་པའི་རྟེན་ལ་ལོངས་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་པས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་བཞག་སྟེ། རྒྱུད་ཟླ་ལས།
 དང་པོའི་སྐྱེ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས། །བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན། །གཉིས་པ་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་
 མཚན། །རྣམ་སྤྲིན་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན།¹³⁶⁵ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །འདིར་བཞིར་བཞག་པ་ནི་སྐྱེ་དེ་
 དང་དེ་ཡིན་མིན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་སོ། །དེས་ན་དབྱིག་གཉིན་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་
 ཆོས་སྐྱེ་ལ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་མཛད་པ་ན་དེ་གཉིས་ལོངས་སྐྱེ་བ་དུ་མི་བཞག་དགོས་ན་
 གཉིས་པོ་རང་ཡང་པན་ཚུན་འགལ་བས་སྐྱེ་དེ་རེར་ངེས་པར་བཞག་དགོས་པས་དེ་གཉིས་ཆོས་སྐྱུར་
 བསྐྱུས་ན་སྐྱེ་བ་གསུམ་ཡིན་ཀྱང་བྱེན་སྐྱེ་བཞི་ཡིན་པས་སྟོབ་དཔོན་ཀྱང་འདི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཨ་ལྷས་
 ནི་ལུང་དེའི་དགོངས་པ་སྤངས་ཀྱང་དཀྱོགས་ས་ཏིལ་ཅུ་ཡང་མ་བྱུང་སྤང་ངོ། །སྤྱིར་སངས་རྒྱས་

¹³⁶⁵ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༡༠ ཞོག ༤༦༠ ཟེང་། ༡༢

སར་ཚོས་ཚོས་ཅན་དང་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་ནམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ན་སྐྱེ་གསུམ་
ཀྱི་འང་ནམ་གཞག་འདྲོར་དགོས་ལ། ཁས་ལེན་བྱིན་ཆད་ཤིང་ཏྲ་ཆེན་སོ་བཟང་སོའི་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྲས་ན་འཐད་དོ། །ཤིན་ཏུ་སྤྲོས་པས་ཚག་གོ།

(སྐུའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(རྩ་བོ་)ལ་གཉིས། སྐྱ་དང་། ཡེ་ཤེས་སོ། །དང་པོ་(སྐྱ་)ལ་བཞི། རྩ་བོ་ཉིད། ཡེ་ཤེས།
 མོངས་སྐྱོད་རྩོགས་པ། སྐྱལ་པའི་སྐྱའོ། །དང་པོ་(རྩ་བོ་ཉིད་)ནི། རྒྱུད་ཆེན་དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་
 གྱི་ནི། རྩ་བོ་ཉིད་སྐྱ་མཆོད་ཉིད་ལ། མཛོད་ན་ཡོན་ཏན་ལྡ་དང་ནི། ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་
 བྱ།¹³⁶⁶ ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། མཐའ་གཉིས་དག་ནི་རྣམ་པར་
 སྤངས། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟོམས་འདུག་གི། སྤྱི་བ་གསུམ་ལས་ནི་དེས་གྲོལ་ཏེ། རྩི་མེད་རྣམ་པར་
 ཉོག་མེད་དང་། རྣམ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་རྩ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། དག་པའི་
 ཕྱིར་ན་འོད་གསལ་བའོ།¹³⁶⁷ ཞེས་པ་སྟེ་སྟེ་འཛིག་གནས་གསུམ་དང་བྲལ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་
 དང་དབྱེར་མེད་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་པ་དང་། སྟོ་བྱུར་གྱི་བྱི་མ་མ་ལུས་པས་དག་པ་དང་།
 རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་དང་། ཉོག་པའི་ཡུལ་མིན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ་ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་འོད་གསལ་བའི་རྒྱ་མཆོད་དུ་སྦྱར་རོ། རག་ཞལ་མེད་གངས་མེད་བསམ་མེད་
 པ། མཉམ་མེད་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི། ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར། རྩ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ལྡན་
 ཏེ། རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་དང་གངས་མེད་ཕྱིར། ཉོག་གའི་ཡུལ་ནི་མིན་ཕྱིར་དང་། འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་
 བཅས་སྤངས་ཕྱིར།¹³⁶⁸ ཞེས་ཏེ་འབའ་ཞིག་ནི་སངས་རྒྱལ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའོ། ཡོན་ཏན་ཕྱི་མ་འདི་
 གཉིས་དང་མཆོད་ཉིད་གསུམ་པས་ནི་འདི་སྟོབ་ལམ་དང་ལམ་མ་ཞུགས་ལ་ཡོད་པའང་བཀག་གོ། སྐྱ་
 འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་ཉིད་ལམ་སྟོམ་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་མ་ལུས་པར་གྱུར་པའི་བདག་
 ཉིད་དུ་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བཀའ་སྩལ་བས་ན། འདི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་
 འདུས་མ་བྱས་གཞན་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་དབྱུ་མ་པ་དང་སེམས་ཅམ་པ་གང་དང་ཡང་མི་མ་སྐྱོན་

¹³⁶⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེལ། ༥༠ ཤོག ༤༥༥ གླེང་། ༡༩

¹³⁶⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེལ། ༥༠ ཤོག ༤༥༥ གླེང་། ༡༩

¹³⁶⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེལ། ༥༠ ཤོག ༤༥༥ གླེང་། ༡༩

ལ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དབུ་སེམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་དོན་ཤེས་པ་ལྟ་ཞོག་ཆོག་ཙམ་ཡང་
མཐོང་དོ་ཞེས་མནའ་བོར་བའང་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདོད་ན་དེ་གཞོད་མ་ནས་ཀྱང་
འདོད་དགོས་པས་གཞི་དུས་སྤྱའང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉེས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་
མ་ཡིན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ལའང་མཚུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་ཉིད་གཞི་དུས་ནས་ཀྱང་མི་འདོད་ན་འདུས་མ་
བྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་འདི་ཙམ་དུ་བྱད་པས་སོ།།

གཉིས་པ་(ཡེ་ཤེས་)ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱང་གཞུང་ནས་
འཆད་པར་འགྱུར་བ་ནམས་ཏེ་གཟུགས་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ནོ། །གསུམ་པ་(ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
པ་)ནི། བྱང་པར་ལྟ་དང་ལྟན་པ་སྟེ། སྒྲུ་སྟོན་པ་དང་། གསུང་བརྗོད་པ་དང་། ཐུགས་མཛད་པ་རྒྱུན་མི་
འཆད་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པའི་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང་། དུ་མར་སྟོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་མེད་པ་སྟེ།
རྒྱུད་ཆུང་། བརྗོད་སྟོན་མཛད་རྒྱུན་མི་འཆད་དང་། །མདོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང་། །དེ་ཡི་དོ་བོར་
མིན་སྟོན་ལ། །འདིར་ནི་སྒྲ་ཆོག་མ་ལྟར་ལྟར་བརྗོད། །རི་ལྟར་ཆོན་ནི་སྒྲ་ཆོག་ཀྱིས། །ཁོར་བུ་དེ་
དངོས་མིན་སྤང་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་རྒྱུན་སྒྲ་ཆོག་པས། །བྱུང་བདག་དེ་དངོས་མིན་པར་
སྤང་།¹³⁶⁹ །ཞེས་སོ། །འདི་ལ་ངས་པ་ལྟ་ལྟན་དུ་སྒྲ་བ་ལ་ནི་དོན་བསྐྱུས་སྟོན་མེད། ངས་པ་བཞི་སྟེ་
འཁོར་དང་ནི། །གནས་དང་སྟོན་པ་ཆོས་སྟེ།¹³⁷⁰ །ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་མཐོང་ལ་འདི་ས་ནི་ཁྱེད་ས་
མི་བྱུང་ཅིང་དེར་མ་བྱད་ཐེག་བསྐྱུས་ལྟར་ན་དེ་ལ་གཞོད་པ་ཡང་སྤང་བས་དབྱུད་པར་བྱའོ།།

བཞི་པ་(སྤྱལ་པའི་སྒྲུ་)ནི། སེམས་ཅན་སྤེད་པ་ལ་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་ནས་བྱང་འདས་ལ་འདུན་པར་
བྱེད་པ་དང་། ཐེག་དམན་དུ་ཞུགས་པ་བརྗོད་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱིས་སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་ལུང་སྟོན་པས་ནམས་གྲོལ་ཐོབ་པར་བརྗོད་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་གསུམ་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་ལོངས་སྤྱོད་
དབང་གིས་བྱང་བ་སྟེ། རྒྱུད་ཆུང་། མི་རྟག་སྤྱུག་བསྐྱུས་བདག་མེད་དང་། །ཞི་བའི་སྒྲ་ཡིས་ཐབས་

¹³⁶⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེའ། ༥༠ ཞོག ༤༥༩ ཟེང་། ༥

¹³⁷⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེའ། ༥༣ ཞོག ༡༣༣༤ ཟེང་། ༤

མཁུན་པས། །སེམས་ཅན་སྲིད་གསུམ་སྒྲོ་སྒྲིད་ནས། །ཟླ་ངན་འདས་ལ་རབ་འཇུག་མཛད། །ཞི་བའི་
ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པ། །ཟླ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཅན། །དམ་ཆོས་བརྒྱ་དཀར་ལ་སོགས། །ཆོས་
ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིས། །དེ་དག་སྤར་འཛིན་ལས་བསྒྲོག་སྟེ། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བཟུང་
བས། །ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྦྱིན་མཛད་དེ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་སྟོན་ཏོ།¹³⁷¹ །ཞེས་སོ། །འདི་དག་
ལ་སྐྱེ་དང་པོས་ཤེས་བྱ་མཁུན་མི་མཁུན་དང་། གཞི་དུས་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་བརྒྱལ་ལན་དང་། སྐྱེ་ཕྱི་མ་
གཉིས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་མིན་དང་། དེ་དག་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱིར་ཤེས་བྱ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་འདས་མ་འོངས་མཁུན་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་སར་
ཡུལ་ཅན་མཉམ་རྗེས་དང་ཡུལ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དང་དག་མ་དག་གང་སྤང་ལ་སོགས་དབྱུད་པར་
བྱ་བའི་གཞི་དུ་མ་ཞིག་སྤང་མོད། ཆེ་ལོང་ཅ་མ་ཞིག་སྤྲུས་པས་མཐའ་མི་ཆོད་ལ་མཐའ་ཆོད་པར་བརྒྱལ་
ཞིང་བརྟགས་ན་ཆོག་གི་ཁུར་ཏུ་ཅང་མངས་པས་འཇིགས་ནས་རེ་ཞིག་མ་བྲིས་ཏེ་ཡི་གེ་ལོགས་པར་སྒྲོ་
འདོད་དོ།

གཉིས་པ་(ཡེ་ཤེས་)ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ། དེའི་རྒྱ། དེ་སྐྱེར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ)ནི། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས། ཤིན་ཏུ་འདུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་རྣམ་པ་
ལྷན་བསྐྱུས་ཏེ་ལྷ་གང་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་བ་ནན་ཏན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ་
ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་(ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་)ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་བཞི་ནི།
མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན། །མཉམ་པ་ཉིད་དང་
སོ་སོར་རྟོག་། བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ཁོ་ནའོ།¹³⁷² །ཞེས་དང་པོ་མི་གཡོ་ཞིང་གཞན་གསུམ་གྱི་རྟེན་དང་ཕྱི་མ་
གསུམ་གཡོ་བ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བྱུང་པར་ལྷ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། ད་དང་ང་ཡིར་
འཛིན་པ་དང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་མེད་པའི་བྱིར་ང་ཡི་བ་མེད་པ་དང་། ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་

1371 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཤོག ༤༥༩ ཟླ་ ༡༥

1372 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༠ ཤོག ༤༥༩ ཟླ་ ༡༥

སྒྲོན་ས་རིས་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་དང་། རྩས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཉག་ཏུ་ལྡན་པ་དང་། ཉག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་
 བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཆོངས་པ་དང་། རྣམ་པ་མེད་པས་ཡུལ་དེ་དག་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་
 ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། རྒྱན་ལས། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ང་ཡི་མེད། །ཡོངས་སུ་མ་ཆད་ཉག་ཏུ་ལྡན། །ཤེས་བྱ་
 ཀྱན་ལ་མ་ཆོངས་པ། །ཉག་ཏུ་དེ་ལ་མངོན་སྟོགས་མིན།¹³⁷³ །ཞེས་སོ། །བྱང་པར་བྱི་མའི་དོན་ནི་རྣམ་
 བས་བར་མ་ཆོད་པར་ཡུལ་མཁྱེན་ཞེས་སམ། ཡང་ན་འདྲིན་སྒྲངས་ཀྱི་རྣམ་པ་རིས་སུ་ཆད་པ་མེད་
 བས་ཡུལ་ལ་རིས་སུ་ཆད་པའི་སྒྲོན་ས་སྟོགས་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །འདིའི་སྒྲ་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་
 ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱན་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་བྱིར། །ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་འདྲ། །ཡོངས་སྟོད་རྫོགས་པའི་
 སངས་རྒྱུ་ཉིད། །ཡེ་ཤེས་གཟུགས་བརྒྱན་འབྱུང་བྱིར་དོ།¹³⁷⁴ །ཞེས་འདི་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་
 བརྒྱན་འབྱུང་བས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་སུ་བཞུགས་དོ། །འདི་ཡོངས་སྒྲར་བཞུགས་པ་ནི། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་ངོ་
 བོ་ཉིད་མེད་པས་བཞུགས་དོ།

གཉིས་པ་(མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་)ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩས་སུ་བདག་གཞན་མཉམ་པར་
 བསྒྲོམས་པས་གཟུགས་བརྒྱན་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་རྣམས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པར་མཉམ་པར་
 ཉོགས་ནས་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་ལ་ཞུགས་པ་བྱམས་སྟོང་རྗེ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། སྒྲོམ་པ་དག་པ་སེམས་ཅན་ལ། །མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདོད། །མི་གནས་ཞི་བར་ཞུགས་པ་
 བྱི། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་འདོད། །རྩས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བྱམས་པ་དང་། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་
 དང་ལྡན།¹³⁷⁵ །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་(སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་)ནི། ཉོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་སོ་སོར་རྟོགས་པར་མཇེད་ཅིང་ཉིང་དེ་འདྲིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་སྒྲོ་
 རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ་དེ་ཉིད་ལས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་ཉག་
 མི་ཐོགས། །ཉིང་དེ་འདྲིན་དང་གཟུངས་རྣམས་ཀྱི། །གཏེར་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན།¹³⁷⁶ །ཞེས་སོ། །བཞི་

¹³⁷³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༠ ཤོག ༤༣༩ ཟླ་ ༡༩

¹³⁷⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༠ ཤོག ༤༣༩ ཟླ་ ༡༩

¹³⁷⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༠ ཤོག ༤༣༩ ཟླ་ ༡༠

¹³⁷⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༠ ཤོག ༤༣༩ ཟླ་ ༣

བ་(བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་)ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲ་ཆོག་གས་སུ་སྐྱལ་བས་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཁམས་རྣམས་ཀྱན་དུ་སྒྲ་ཆོག་གས་
ཤིང་། འདམག་མེད་བསམ་ཡས་སྐྱལ་བ་ཡིས། སེམས་ཅན་དོན་ཀྱན་སྐྱབ་པའོ།¹³⁷⁷ །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་(དེའི་རྒྱ་)ནི། དེ་ཉིད་ལས། འཇིག་པའི་སྤྱིར་དང་སེམས་མཉམ་སྤྱིར། ཡང་དག་ཆོས་
རབ་སྟོན་སྤྱིར་དང་། བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར། ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཡང་དག་འབྱུང་།¹³⁷⁸ །ཞེས་ཏེ།
འཇིག་པ་ནི་ཐོས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་སེམས་མཉམ་པ་ནི་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
སྟོམ་པའོ།།

གསུམ་པ་(དེ་སྐྱར་བསྐྱབ་པ་)ནི། ཅན་གྱི་མིས། གང་ཡང་ཀྱན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས། མེ་ལོང་ཡེ་
ཤེས་ཉིད་གྱུར་པ། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ནི། རོ་བོ་ཉིད་དུ་འགའ་ཞིག་འདོད། ཉོན་མོངས་ཅན་
ཡིན་གནས་གྱུར་པ། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་པར་བྱ། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་ཉིད་དེ་ལོ། དེ་དག་ལོངས་སྟོང་རྟོགས་སྐྱེ་ཉིད།¹³⁷⁹ །ཅེས་དང་། ཁ་ཅིག་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱང་། ལོངས་སྟོང་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་དུ་རྟོགས། དེ་ཡང་དེ་ལ་རྒྱ་ཉིད་སྤྱིར། ཉེ་བར་བཏགས་པས་དེ་
བཞིན་གཞན། དབང་པོ་ལྷ་ཡི་རྣམ་ཤེས་གང་། དེ་ནི་དོན་ཀྱན་ལོངས་འཇིག་སྤྱིར། སེམས་ཅན་ཀྱན་
གྱི་དོན་དུ་ནི། བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ཅན་ཉིད་ཐོབ། དེ་ཡང་རྟག་པར་ཐམས་ཅད་དུ། དུས་རི་བཞིན་དང་
བསམ་རི་བཞིན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱེ་སྟེ། སྐྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་སྤྱིར། ཁ་ཅིག་ཡིད་ཀྱི་
ཁོ་ན་ལ། སྐྱལ་པའི་སྐྱེ་ཉིད་དུ་ནི་རྟོག དབང་པོ་ལྷ་ཡི་རྣམ་ཤེས་གང་། དེ་ཡི་ལོངས་སྟོང་རྟོགས་སྐྱར་
རོ།¹³⁸⁰ །ཞེས་དགོངས་རྒྱན་དུ་བྲངས་སོ། དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་ནི་ཡེ་ཤེས་བཞི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

1377 བསྐྱར་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༥༠ ཤོག ༤༣༩ གླེང་། ༤

1378 བསྐྱར་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༥༠ ཤོག ༤༣༩ གླེང་། ༡༠

1379 བསྐྱར་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༤༣ ཤོག ༡༥༤༥ གླེང་། ༡༤ ནང་དུ་བྲངས།

1380 བསྐྱར་འབྱུང་། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༤༣ ཤོག ༡༥༤༥ གླེང་། ༡༤

སྐྱར་བྱས་ནས་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་དེའི་བདག་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱར་བྱའོ། །ཡང་ན་ཉི་བར་བཏགས་
བས་དེ་བཞིན་གཞན་ཞེས་གསུངས་པས་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཡེ་ཤེས་བཏགས་པ་བར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་(བྱ་བ་ཐིན་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་)ནི། ཐིན་ལས་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བྱེད་པ་ལོ་ལ་ཡོད་པ་དང་གདུལ་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཐར་ལམ་སོགས་ནི་བྱ་བ་ཡུལ་
ལ་ཡོད་པའི་ཐིན་ལས་ཡིན་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལམ་དང་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་
པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ལ། བཀོད་པའི་ཆ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བྱས་ཤིང་གཤགས་
པའི་རྩྭ་ལ་བཞི་སྐྱེས་བྱ་ལ་ཡོད་ཅིང་ཤིང་དུམ་བྱར་གཤགས་པའི་ཆ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་ལོ། །སྤྲ་མ་
འདི་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་དག་ལྡན་ལས་རི་ལྟར་ན་མཛད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ཞེ་ན། མཛད་པ་དང་
མཛད་པ་ལོ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དང་འཕགས་སེང་གཉིས་འགལ་བར་
བརྒྱུད་ནས་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་ཐིན་ལས་ལ་བཞེད་པར་འཆད་ཀྱང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །འོ་ན་
གདུལ་བྱ་ལམ་གྱི་རྟེན་ནས་བྱུང་འདས་ལ་བཀོད་པའི་བར་ཉར་བདུན་ལ་ཐིན་ལས་སུ་གསུངས་པ་ཅི་
ཞེ་ན། བཀོད་པའི་ཆ་དང་འགོད་པའི་ཐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཉར་བདུན་ལ་ཡིན་པས་སྐྱ་གཉིས་ཀར་མི་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་ཐིན་ལས་ནམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགོ་ཞིང་
ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བྱངས་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ནི། ཆོས་སྐྱ་དེ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་ནམ་
པ་བཞེ་ཡིན་པས་དེ་དག་སྟོན་ལོ།¹³⁸¹ །འདི་ལ་གཉིས། སྐྱ་དང་། མཛད་པའོ། །དང་པོ་(སྐྱ)ལ་བཞེ། རོ་
བོ་ཉིད་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། འོངས་སྟོན་རྫོགས་པ་དང་། སྐྱལ་པའི་སྐྱའོ། །དང་པོ་(རོ་བོ་ཉིད་)ལ་
(མཛམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས།

¹³⁸¹ ཞེ་ལ། ཤོག ༢༣༡ ན ༢ གཙང་། ཤོག ༢༤༩ ན ༥ སྟོན་ཏོ།

(ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།)

དང་པོ་(མཆོམས་སྒྱུར་)ནི། སྐྱེ་རྒྱས་ཀྱི་གངས་ཀྱི་དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་སྟོན་
 རོ།¹³⁸² །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་པ་ཀུན་ཏུ་བྱི་མས་རྣམས་
 པར་དག་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དང་མཆོན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་སྟེ། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་མི་ལམ་
 ལྟ་བུ་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྣམས་
 ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་མཆོན་ཉིད་
 གཅིག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་བཞི། དོན་དངོས་དང་། དེས་པའི་ཆོག་། འཐོབ་པའི་ཚུལ་། ཆོས་ཅན་
 གསུམ་དང་ཐ་དད་ཡིན་མིན་རོ། །དང་པོ་(དོན་དངོས་)ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཉི་འདི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་ཆོག་རྣམས་པར་སྒྱུར་རོ། །གང་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་
 མེད་པ་སྟོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ལོ། །ཆོས་ཅན་ངེ་འབྲ་བ་ཞིག་གི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། འཆད་འགྱུར་གྱི་
 ཟག་མེད་ཀྱི་བྱན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱི་མ་སྟོ་བུར་
 བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་རྣམས་པར་དག་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་གྱུར་
 པ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་དག་པ་གང་ཡིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གི་ལོ། །ཟག་མེད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 རོ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཏེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་
 ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཆོག་གསལ་ལས། ཆོས་ཅན་བྱད་པར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བྱད་པར་
 ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་བཤད་ནས་ཆོས་ཅན་སངས་རྒྱས་སའི་བྱན་ཏེ་སོགས་ཆོས་ཉིད་ནི་

¹³⁸² ཞོལ། ཤོག ༡༣༡ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༥༤ ན ༤ མོན་ཏོ།

དོན་དམ་བདེན་པ་གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་
བཤད་པའོ།¹³⁸³ །དེས་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་དག་མ་དག་ནི་ཆོས་ཅན་འབང་ཞིག་གི་དབང་གིས་བཞག་
གོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འཆད་དེ་སྤྲོ་མ་དང་དོན་མ་ཐུན་ནོ།།

གཉིས་པ་(དེས་པའི་ཆོག་)ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་ན། རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་གསར་དུ་
བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཏེ། དབུ་མའི་རྩ་བར། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་
སྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན།¹³⁸⁴ །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །གཞུང་དེ་ནི་དེ་ལྟར་སྦྱར་ཏེ། ཉི་ལྟང་ལས། བཅོས་མ་མ་
ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་
བྱ་བ་ནི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་ལམ་ནི་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་བྱེད་པ་ཐོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་¹³⁸⁵ འདིར་ཡང་བཀོད་
པས་སོ། །ལུང་ཕྱི་མ་འདིས་ནི་རྟོགས་དཀར་མ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་མ་བཅོས་པར་བསྐྱབས་ནས་
འཛིག་རྟེན་ཞེས་སོགས་ཀྱང་དེས་ཆོག་ཏུ་འཆད་པའང་བཀག་གོ།

གསུམ་པ་(འཛོལ་པའི་ཚུལ་)ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྟོས་པ་
འགའ་ཡང་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྟོན་ས་འཛོལ་པར་བྱེད་ཀྱི་གསར་དུ་བྱས་པའམ་
བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་མ་ཡིན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་རྣམ་
པར་བཞག་སྟེ། འདི་ནི་རྒྱན་སྤང་དང་བསྐྱུན་པའོ། །དེ་ལ་སྤྲོ་མས་ནི་འཛོལ་པ་དང་ཕྱི་མས་ཐོབ་པའི་
ཚུལ་བསྐྱུན་ཏེ་¹³⁸⁶ རྒྱན་སྤང་དུ་ཡང་གཞུང་ཕྱི་མ་འདི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ལ་མཛད་དོ། །ཆོག་གསལ་
ལས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་བཅོས་པ་དང་ལྡན་སྟེས་ཞེས་པ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་

¹³⁸³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཤོག ༤༣༠ ཟེང་། ༥
¹³⁸⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཤོག ༣༠ ཟེང་། ༩
¹³⁸⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༤༤ ཤོག ༤༥༡ ཟེང་། ༡༡
¹³⁸⁶ ཞོལ། ཤོག ༣༣༩ ན ༣ བསྟན་ནོ།

རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་འདི་ག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་
ལམ་རབ་དགའ་ལ་སོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པ་སེམས་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་དེ་ཐོབ་པ་སྟེ་དེ་དང་
དབྱེར་མེད་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དེའི་རྗེས་ཐོབ་ལའང་མཉམ་གཞག་གི་འཕེན་པ་དང་མ་བྱལ་བས་ཐོབ་པ་
ཞེས་བྱའོ། ཐོབ་པའི་དེ་སྟོན་པ་ནི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་པར་མེད་
ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་དོན་བྱེད་པ་མི་འདོར་བར་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱིངས་ལས་མི་འདའ་
བས་ན་ཆོས་དབྱིངས་ཉོགས་པས་དེ་དང་དབྱེར་མེད་པར་གྱུར་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང་སྟོབ་
ལམ་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མེད་པས་མི་འཐད་དོ།

བཞི་པ་(ཆོས་ཅན་གསུམ་དང་ཐ་སྙད་ཡིན་མིན)ནི། ཅི་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་ལྷག་མ་
གསུམ་པོ་འདི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་ཐ་དད་པའམ་མི་དད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ནི་རོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཐ་མི་དད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི།
ལུགས་ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། གཞན་ནི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་དབེན་པ་
དབེན་གྱུར་ལས། ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཉིས་སྟོང་པ། རྣམ་ཤེས་མིན་པར་ཐལ་
འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་མེད་པ་ལས་ལོག་པ་ནི། གཉིས་ཀྱི་བདག་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། དེར་གྱུར་དེ་
བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད། དེ་ག་བྱ་དེ་ག་བྱེད་དངོས་པོ་
ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་དག་བཞིན།¹³⁸⁷ ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ལུང་འདིས་དངོས་སུ་གཞན་
དབང་རྣམ་ཤེས་དང་ཡོངས་བྱུང་སྟོང་ཉིད་གཉིས་ཐ་མི་དད་པར་བསྟན་ཀྱང་སྐྱེ་དང་པོ་དང་ལྷག་མ་
གསུམ་ཡང་དེ་དང་རིགས་མཚུངས་པས་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོའོ། དབེན་པ་དགག་པ་ཆོས་ཅན་དང་དབེན་
གྱུར་དགག་གཞི་ཆོས་ཉིད་གསུང་བ་ནི་གོ་བསྒྲོག་ན་འགྲིག་གོ། དེའི་ཁུངས་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་འགྱུར་རྟིང་
དང་། གསེར་སྤྱིང་པས་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཞེས་བཤད་ལ་ཆོག་འདི་དག་བརྒྱད་སྟོང་དོན་
བསྐྱེས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བྲངས་སོ། འོ་ན་ཐ་དད་དུ་འདོག་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་

¹³⁸⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༡༥ ཞོག ༡༣༤༦ ཟླ་དང་། ༥

དེས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་མ་
 དེས་པ་འབྲས་བུ་གང་ལའང་མ་ཞུགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ལས་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་དུ་འོ། །ཁ་ཅིག་སྒྲུ་གསུམ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར་
 ཞེས་པ་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཞེས་པས་བཞག་¹³⁸⁸གོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོད་ཡུལ་གསུམ་དུ་
 འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་སྒྲོས་བྲལ་
 གྱི་རོ་བོ་ལ་རང་རང་གི་མོས་པ་ཇི་ལྟ་བུས་ཐ་དད་པ་གསུམ་དུ་རབ་དུ་བྱེ་བའོ་ཞེས་ཏགས་སྒྲུབ་དུ་སྒྲོར་
 བ་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་གི་འོ། །ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ནི་རྟོགས་དཀའ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དང་། ཆོག་གསལ་
 ལས། འཛིན་རྟོན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཡིན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁ་ཅིག་ལས་བྱིས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་བྱུན་མོང་གི་ཐ་སྙད་ལ་དེར་བསྟན་པ་ནི་
 མ་ཡིན་ཞེས་འཆད་དོ།

¹³⁸⁸ ཞོལ། ཤོག ༡༣༣ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༥༠ ན ༦ བཀག་གོ།

(ཡེ་ཤེས་ཚུལ་སྒྲ།)

གཉིས་པ་(ཡེ་ཤེས་)ལ་གསུམ། །དངོས་ཀྱི་དོན། དེའི་བྱང་པར་བཤད། དེ་ལ་ཚོད་སྤང་
 རོ། །དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཐ་དད་པའི་སྐྱར་བསྟན། །ཐ་མི་དད་པར་འདོད་པ་
 དགག། །ཐ་དད་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་(ཡེ་ཤེས་ཐ་དད་པའི་སྐྱར་བསྟན་)ལ་(མཆོམས་སྐྱར་
 དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། །དང་པོ་(མཆོམས་སྐྱར་)ནི། དེ་ལྟར་སྐྱར་དང་པོ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་
 བསྟན་ནས་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཀྱི་སྐྱ་གཟུང་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཟག་
 པ་མེད་པའི་བླ་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་དོ་བོ་གསུངས་སོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་
 ཚུལ་ཐམས་ཅད་གང་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་
 བརྒྱ་ཞེ་བཞི་མཐའི་དང་གིས་བསྐྱུས་པའི་མཁྱེན་པ་གཉིས་དང་བཅས་པ་བརྒྱ་ཞེ་བྲུག་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཚུལ་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་མདོ་ལས་དོན་གྱིས་བརྗོད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚུལ་སྐྱུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་དང་།
 ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
 དགུ་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་། ཉོན་མོངས་
 པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་བྲུག་དང་། སོ་སོ་ཡང་
 དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་དང་། དབང་བཅུ་དང་།
 སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་དང་། བསྐྱུང་བ་མེད་པ་གསུམ་དང་། དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་
 གསུམ་དང་། བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཚུལ་ཉིད་དང་། བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་།
 ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་མ་འབྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཉིད་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་རབ་འབྱོར་འདི་དག་ནི་ཟག་
 པ་མེད་པའི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྲལོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱད་དབང་བཅོན་པར་བྱས་ན་ཐམས་ཅད་
 གྲང་ཐུབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་མོད། མཆོན་ཉིད་དབང་བཅོན་པར་བྱས་ན་ཕྱོགས་མཐུན་ནས་

སོ་སོ་རིག་བཞི་ཐེག་དམན་དང་། ཡོངས་དག་དང་དབང་བཅུ་སེམས་དཔའ་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་།
ལྷག་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །མདོ་འདི་ལེ་བརྒྱད་མར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་
མདོ་ལ་བྲངས་པ་ནི་འཕགས་པ་དང་མཐུན་ནོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། བསྐྱེམས་ཏེ་སྐྱར་བཞག་
པའོ། །དང་པོ་(ཡོན་ཏན་སོ་སོར་བཤད་པ་)ལ། སྡེ་ཚན་ཉིད་གཅིག་ལས། བྱང་ཕྱོགས་ལ་སོགས་བཞི་
ནི་སྤར་རྣམ་ཀུན་དང་རྣམ་མཁུན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གཟུང་ཞིང་། སྤར་མ་བཞིན་ནི་བཞི་ག་ལ་སྤྱར་
རོ། །མཐར་གྱིས་གནས་པ་ནི་སྤར་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་མ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་འདི་དགུ་ལ་མཐར་ཆགས་སུ་འཇུག་
དགོས་པའོ། །སྡེ་ཚན་སྤར་བ་ཟད་པར་ལ་དགུ་ །ངོ་བོ་། དབྱེ་བ་། ཉན་། སྤྱོད་ཚུལ་། མཚན་མ་། དེ་ཡིད་ལ་
བྱེད་ཚུལ་། བྱེད་ལས་། སྐྱེ་མཆེད་གཞན་ལ་ཟད་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་། དེས་ཆིག་གོ། །དང་པོ་
(ངོ་བོ་)ནི། ཀུན་བཏུས་སུ་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ལ་བཤད་ལ། མཛོད་ལས། དང་པོ་
བརྒྱད་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་དང་ཐ་མ་གཉིས་ཟག་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་
བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(དབྱེ་བ་)ནི། ཟད་པར་ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་སྤྱོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་
པོ་དང་དཀར་པོ་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྐྱར་བས་ཟད་པར་
རྣམ་པ་བཅུ་ལོ། །དེ་ལ་ཟད་པར་རླུང་གི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་དང་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀར་
འགྱུར་ལ། གཞན་ཟད་པར་གཟུགས་ཅན་བདུན་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མཛོད་
འགྲེལ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་རང་སའི་མིང་བཞི་ཡིན་པར་དེ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས་
སོ། །གསུམ་པ་(རྟེན་)ནི། མཛོད་ལས། ཟད་པར་བཅུ་ལྔ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་
སྤྱོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་པའོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དག¹³⁸⁹ །ཅེས་པ་ལྟར་དང་པོ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་

¹³⁸⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༩ ཤོག ༥༩ ཟླ་ ༡༠

བཞི་པ་དང་ཐ་མ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ཞེས་པ་ལྟར་མངོན་པ་གོང་མ་བའང་
འདོད་དགོས་སོ། །ཉི་ལྔ་དྲུག་ན་བསམ་གཏན་བཞི་ག་ལ་བརྟེན་ནོ།

བཞི་པ་(སྟོང་ཚུལ་)ལ་གཉིས། སྒར་སྒྲུང་བ་བྱས་པས་འགྲུབ་ཚུལ་དང་། མ་བྱས་པས་སྟོང་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(སྒར་སྒྲུང་བ་བྱས་པས་འགྲུབ་ཚུལ་)ནི། སྒར་གོམས་པར་བྱས་པས་ནི་སོ་སོའི་
དམིགས་པ་རྩུ་ཐད་མཐོང་བ་ཅུ་ལས་དེ་དང་དེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཚུ་
སྒྲུང་སོགས་སུ་ཚུ་མཐོང་བ་ཅུ་ལས་འབད་པ་མ་བྱས་པར་ཐད་པར་ཚུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་འབྱུང་ངོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ནགས་ཀྱི་མེ་འབར་ཞིང་དུ་བ་འབྱུང་བ་ནམས་སུ་དང་། རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད་པའི་འོད་མ་དང་འཁྲི་
ཤིང་གི་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་རྒྱུང་འདི་ནི་གནས་འདིར་རབ་དུ་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀྱན་ཏུ་ལྟ་
བ་ཅུ་དང་མེ་ཉོག་ཞོར་བྱ་གོས་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པོ་བཏིང་བ་དང་། དེ་དག་ཉིད་སེར་སོ་དང་དམར་སོ་
དང་དཀར་སོར་གྱུར་པ་དང་ཚོན་མོ་སྟོང་དཔུལ་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་དང་། དཀར་ཁུང་ནང་ན་
ཤིང་གི་ལོ་མའི་གསེབ་ནས་རྒྱ་བ་དང་ཉི་འོད་བྱུང་བས་ས་གཞི་ལ་སྐྱེད་པའི་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་ལྟ་བ་
དང་། སྐར་ཁུང་དང་ཅིག་པའི་བྱ་ག་མཐོང་བ་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཐད་པར་མེ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
མངོན་དུ་འགྱུར་ངོ།

གཉིས་པ་(མ་བྱས་པས་སྟོང་ཚུལ་)ལ་གཉིས། དམིགས་པ་རྟེན་དུ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡིད་
གཏོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(དམིགས་པ་རྟེན་དུ་བྱེད་པ་)ནི། སྟོ་སོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་གི་དབྱེ་བ་དང་
བྲལ་བའི་ཚུ་བྱི་མ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་ནས་འབབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཚུ་ཚགས་ལས་འཛག་པ་
ནམས་ཀྱིས་ལྟར་བཟེད་སོགས་ཀྱི་སྟོན་གང་རུང་བཀའ་བ་དང་། ལྟུ་མ་ཞིང་སྟོང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཤིང་
དུམ་བྱར་གཏུབས་ནས་ཤིང་རྩུང་ངམ་མགོན་ཁང་ཡང་རུང་སྟེ་རྗེས་སུ་མ་བྱུན་པའི་གནས་སུ་སྒྲུངས་ཏེ་
མཐའ་ཅིག་པས་བསྐྱོར་བ་ལ་མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཅུ་གྱི་བྱ་ག་བྱས་པ་སྒྲར་ནས་འོག་དུ་ཤིང་དང་སྟོང་
དུ་དུ་བ་དང་དབྱས་སུ་མེ་འབར་བར་བྱས་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་ཕྱོགས་གང་དུ་རྒྱུང་གིས་རེག་པར་
འགྱུར་བའི་སྐར་ཁུང་དང་ཅིག་པའི་བྱ་ག་ཡོད་དམ་མེད་ན་དེ་ལྟར་བྱས་པ་དང་། རས་སྟོན་པོ་རྩ་བོ་ཆེའི་
མཐིལ་ལྟར་བརྒྱུངས་པ་ལ་ནི། ལ་ཀངས་དང་པ་ལ་ཤ་སྟོན་པོ་དང་མིག་སྟོན་སྟོན་པོ་སོགས་གང་ཡང་

རུང་བའི་ཚོན་གྱིས་འཕོ་བ་དང་མི་འཕོ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་བྱས་ནས་དེའི་མཐའ་ཁ་དོག་མི་མཐུན་པས་
 བཅད་པ་དང་། སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། སྟོན་པོའི་གནས་སུ་སེར་པོ་
 སོགས་བཞག་པ་ནི་བྱད་པར་རོ། །འདུལ་བ་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཟད་པར་གྱི་མཚན་མ་མདོན་དུ་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་གནས་ཁང་གི་ཅིག་པ་དག་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བཞེས་བྱའོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །བྱམ་
 བ་དུ་མར་མེ་སྤར་ཏེ་ཁ་བཅད་ཅིང་བྱ་ག་ཏ་ཅང་མི་ཆེ་བ་བཏོད་ནས་དེའི་འོད་གྱིས་ཅིག་ངོས་ལ་སྦྱེད་
 བའི་སྤང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། ཅིག་པ་རེ་ལྟེ་སྤུང་བྱ་གང་རུང་གིས་གཡོགས་
 བའི་གནས་སུ་མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཅུ་གྱི་བྱ་ག་བཏོད་པ་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་རྣམས་ཟད་པར་
 ལུ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་ཀྱི་འོ། །གཉིས་པ་(དེ་ལ་ཡིད་གཏོད་པའི་ཚུལ་)ནི། དམིགས་པ་དེ་དག་
 མཐོང་བའི་གནས་ཡིད་དང་མཐུན་པར་སྟོན་ལ་བདེ་བར་འདུག་ནས་ས་ས་ཚུ་ཚུ་ཞེས་སོགས་བཅུ་པོའི་
 མིང་ཅུ་ལ་དམིགས་ནས་ཡང་དང་ཡང་གོ་མས་པར་བྱེད་པའོ།

ལྷ་བ་(མཚན་མ་)ལ་གཉིས། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་འཛིན་པའི་མཚན་མ། གྲུབ་པའི་རྟགས་སྤང་
 བའི་མཚན་མ་འཆར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་(མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་འཛིན་པའི་མཚན་མ་)ནི། ལྷ་བ་དང་ཚུ་
 བྱར་འབྲེས་པའི་ཚུ་གཡོ་བའི་རྣམས་པ་ཅན་དང་། མེ་¹³⁹⁰ཆད་ཅིང་ཆད་ཅིང་ལྷུང་བ་དང་མགལ་དུ་མ་དང་
 ཐལ་བ་སོལ་བ་རྣམས་ལ་ཅུང་ཟད་གནས་པ་དང་། འོ་མ་བསྐྱོལ་བ་སོགས་ཐག་པའི་རྒྱངས་པ་འཐུལ་བ་
 ལྟར་གནས་པ་དང་། མེ་ཏོག་གོ་སར་དང་སྤོང་བྱ་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དེའང་གོ་སར་སྤོང་བྱ་འདབ་མ་རྣམས་
 མི་མཐུན་པ་ལས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སེར་པོ་སོགས་གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་དང་། སའམ་ཅིག་པར་
 སྦྱེས་པའི་འོད་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དང་འབྲེས་པར་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ་གསལ་བ་དང་། ཅིག་མཐའ་
 ལ་སོགས་པའི་བྱ་ག་ལྟར་སྤང་ལ་སྦྱོས་སྦྱེད་ཀྱང་མི་འཕེལ་བར་སྤང་བ་རྣམས་ནི་ཚུ་ལ་སོགས་པ་དགའི་
 མ་གྲུབ་པའི་མཚན་མའོ། །དེ་དག་ཀྱང་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དགའ་ཆར་ལ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི་

¹³⁹⁰ ཞོལ། སྟོག ༡༣༥ བ ༤ གཙང་། སྟོག ༡༤༣ ན ༡ མི་ཆད་ཅིང་ཆད་ཅིང་

སྤར་སྤར་བ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་གོམས་པར་བྱས་ཟིན་ལ་
ནི་སྟོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྤར་ལས་མ་བྱས་ན་ནི་ཟད་པར་གྱི་ཉིས་པར་གདགས་ཞེས་གསུངས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་([བྱུབ་པའི་རྟགས་སྤར་བའི་མཚན་མ་འཆར་ཚུལ་](#))ནི། རྣམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ཚོར་
བྱའི་རྒྱུ་ཡབ་དང་ཚོར་བྱའི་རང་བཞིན་གྱི་མེ་ལོང་གི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
སྤར་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ལྷ་བ་དམར་པོ་རྒྱུ་པོ་དང་གསེར་གྱི་རྒྱུ་ཡབ་དང་དེའི་ཀ་བ་
ལྟ་བུར་གནས་པར་སྤར་བ་དང་། འདུག་པ་ལྟར་མི་གཡོ་བར་གནས་པར་མཐོང་བ་དང་། དམིགས་ཏེན་
ཟད་པར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལས་འཕགས་ནས་ཚོར་བྱའི་རྒྱུ་ཡབ་ལྟ་བུ་རྣམ་མཁའ་ལ་སྤར་སྟེ་གཞན་
གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་དང་། སྤར་བའི་ཚོགས་སྟུག་པོ་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་འབྲ་བར་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་
བ་དང་རྣམ་མཁའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུར་གྱུར་ནས་གནས་ཤིང་སྟོས་སྟེད་ན་ནི་འཕེལ་བར་སྤར་བ་
རྣམས་ཚུལ་སོགས་པ་དགྱའི་བྱུབ་པའི་མཚན་མའོ། །ས་ལ་སྤར་སྤངས་པས་འབྱུབ་ཚུལ་དང་མ་
སྤངས་པས་སྤྱོད་བའི་དམིགས་ཏེན་དང་བྱུབ་མ་བྱུབ་ཀྱི་མཚན་མ་མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་མི་ཤེས་པར་སྤར་ངོ།།

བྱུག་པ་([དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་](#))ནི། དེ་ལྟར་མཚན་མ་དེ་དག་བྱུང་བའི་ཆེ་ཁ་དོག་ལ་སོ་སོར་
ཏོག་པ་དང་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་ཏེ་དེ་དང་དེའི་མིང་ཅམ་ལ་གསལ་བར་དམིགས་ནས་
གོམས་པར་བྱའོ། །བདུན་པ་([བྱེད་ལས་](#))ནི། གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་རྣམ་མཁའ་
འམ་ཚུལ་སར་སྐྱལ་ནས་རྐང་པས་འགྲོ་བ་སོགས་བྱེད་པ་དང་། ས་ལ་བྱེད་འཇུག་བྱེད་ཅིང་སྟེད་དུ་
འབྱུང་བ་དང་། རྒྱའི་ཆར་འབབས་པ་དང་ས་དང་རི་སོགས་ཚུ་པོ་དང་རྒྱ་མཚོར་སྐྱལ་བ་དང་། དུ་བ་
འཕུལ་ཞིང་མེ་འབར་བ་དང་མེ་མདག་¹³⁹¹གི་ཆར་འབབས་པ་དང་གང་འདོད་པ་དེ་སྟེག་པ་དང་། ལྷ་
ངན་ལས་འདའ་བ་ན་མེས་ལུས་སྟེག་པ་དང་སྟེའི་མིག་གི་ཡུལ་སྤར་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་ལྟར་
མགྲོགས་པར་འགྲོ་ཞིང་རྒྱུ་གི་ཆར་འབབས་པ་སོགས་དང་། གཟུགས་སྟོན་པོར་སྐྱལ་ཞིང་ལུན་པར་

¹³⁹¹ ཞོལ། སྟོག་ ༡༣༩ ན་ ༣ གཙང་། སྟོག་ ༡༥༣ བ་ ༩ མེ་འདག་གི་

བྱེད་པ་སོགས་དང་། གཟུགས་སེར་པོར་སྒྲུལ་ཞིང་གསེར་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་སོགས་དང་།
 གཟུགས་དམར་པོར་སྒྲུལ་སོགས་དང་། གཟུགས་དཀར་པོར་སྒྲུལ་ཞིང་སྒྲུགས་གཉིད་རིང་དུ་བྱེད་ཐུན་
 པ་འཛིག་པར་བྱེད། ལྷའི་མིག་གི་ཡུལ་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། གཟུགས་གསལ་བ་དང་གཉིད་སྒྲུགས་
 རིང་དུ་བྱེད་པ་དང་ལྷའི་མིག་གི་ཡུལ་སྤང་བར་བྱེད་སོགས་དང་། བསྐྱེད་པ་རྣམས་འབྱེད་ཅིང་ས་
 དང་རི་བོ་སོགས་ཀྱི་ནང་ནས་མཁར་སྒྲུལ་ནས་སྒྲོད་ལམ་བྱེད་པ་དང་། ཅིག་པ་སོགས་ལ་ཐད་ཀར་
 འགོ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཐད་པར་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ལས་སོ། །སའི་དངོས་གཞིར་གསེར་ལ་
 སོགས་པ་གང་མོས་མོས་སུ་ཐད་པར་གྱིས་བསྐྱུར་བ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཞིང་གསེར་ལ་
 སོགས་པས་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པར་བཤད་དོ།

བརྒྱད་པ་(སྒྲེ་མཆེད་གཞན་ལ་ཐད་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་)ནི། གལ་ཏེ་གཟུགས་དང་
 རེག་བྱ་ལ་ཐད་པར་བཞག་ནས་སྒྲེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་གཞན་བརྒྱད་ལ་མི་འཛོག་པ་ཅི་ཞེ་ན།
 གཟུགས་རེག་གཉིས་ནི་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་
 ཅད་ན་ཡོད་པ་དང་དབང་པོ་ལྷ་ནི་གཞན་རྒྱད་ལ་མེད་པ་དང་ནི་རོ་གཉིས་ཀྱང་གཟུགས་ཁམས་ན་མེད་
 པས་མ་བཞག་གོ་ཞེས་པ་ནི་སའི་དངོས་གཞིའི་དགོངས་པའོ། །སྒྲེ་ལ་མི་འཛོག་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་པས་
 ཟེར་རོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་ནི་ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་ཐད་པར་
 གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་ཐད་པར་བཞག་ལ་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་ཀྱིས་གཟུགས་ཁམས་སྤྱིན་ཆད་
 ལ་ཐད་པར་བྱེད་པར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་མེད་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་མི་བཞག་སྟེ་
 གསུམ་པས་ནི་དམིགས་པ་གཙོད་པ་སྟེ་བཞི་པས་ནི་སེམས་ནང་དུ་བསྐྱུས་པས་མི་གསལ་བས་
 སོ། །གཟུགས་ཅན་གྱི་ཐད་པར་ལ་རྒྱ་གཟུགས་ཀྱི་ཐད་པར་བཞི་བཞག་པ་ནི་འབྱུང་བ་མེད་པར་འབྱུང་
 འགྱུར་སྒྲོན་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་བྱུང་བར་བྱེད་མི་ཀྱས་པས་ཡིན་རོ། །ཞེས་ཀྱང་བཏུས་ལས་
 སོ། །དགུ་པ་(དེས་ཚིག་)ནི་ཉི་སྤང་ལས། རྒྱ་མཚན་པར་བྱུང་བར་སྒྲོ་བས་ན་ཐད་པར་གྱི་སྒྲེ་
 མཆེད་དོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཆུ་ལ་འདི་ལྟར་ཐད་པར་འཆད་པ་ནི་གསུང་རབ་རྣམས་ལ་ཉི་སྤང་འབའ་

ཞིག་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྒྲུང་བས་འདིར་ཡང་དེ་དང་མ་སྒྲུབ་པར་ཞིབ་པར་བཀའ་ཉེ། ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་
ལ་འང་འདིའི་དགོངས་པ་ལ་འབྲུལ་བ་མཐོང་བས་སོ།།

སྡེ་ཆོན་དྲུག་པ་ནི། ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་ནི་དབྱེ་གཞིའོ། །དབྱེ་བྲངས་ནི་ནམ་པ་
བརྒྱད་དེ་དེ་ཡང་དབྱེ་བས་དང་ཁ་དོག་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་ནམ་པ་བཞི་བཞི་སྟེ་དེ་ལྟར་ནམོ། །དེ་ལ་དང་
པོ་བཞི་ནི་ནང་ནལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆུང་
དུ་ནམས་ལ་དེ་དག་གི་ནམ་པ་དགུ་དག་ཏུ་ལྟ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཤིང་
ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྲ་བ་ནི་དང་པོའོ། །ཆུང་དུའི་གནས་སུ་
ཆེན་པོ་སྐྱར་ནས་གཞན་དེ་རི་བཞིན་དུ་སྐྱར་བ་ནི་གཉིས་པའོ། །ནང་ནལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་
མེད་པར་འདུ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་པ། ཞེས་སྐྱར་ནས་ཆེ་ཆུང་གཉིས་རེ་རེར་བྲས་པ་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་
སོ། །སོ་སོར་ཞེས་པའང་དོན་དེའོ། །དེ་ལ་ཆུང་དུ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཡིན་ལ་དེའི་བཟང་ངན་
ནི་ལྟ་མི་ལ་བྲ་ཞིང་། ཆེན་པོ་ནི་ཁང་པ་གཞལ་མེད་ཁང་རི་ལ་སོགས་པ་སྟེ་དེའི་ཁ་དོག་མཛེས་སྤྱད་ནི་
ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལ་བྲའོ། །ཤེས་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་མཐོང་བ་ནི་ལྟག་མཐོང་དང་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་
ནི་ཟིལ་གྱིས་ཞོན་ནས་མ་ཞོན་ཡང་རུང་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པར་སྟོན་པའོ།།

གཉིས་ཆོན་དེ་གཉིས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ནམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་སྐྱངས་པའི་མ་སྐུ་ལས་བྱུང་
བའོ། །ཕྱི་མ་བཞི་ནི་སྐྱར་ལྟར་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ལ་ལྟ་བུ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
མི་བྱེད་པར་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་ཁོ་ན་སྟོན་པོ་ནས་དཀར་པོ་དང་ཟིལ་གྱིས་མནན་
ནས་ཤེས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྲ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྐྱར་བ་
བཞིའོ། །འདི་ཡང་མདོ་ལས་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྟོན་པོ་ཁ་
དོག་སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་ནམས་ལ་བལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཟར་མའི་མེ་ཉླ་
གམ་ཡུལ་ཁ་རྩ་སེའི་རས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟོན་པོ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་འོད་
སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྟོན་པོ་ཁ་
དོག་སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་ནམས་ལ་བལྟ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་ཟིལ་

གྲིས་མནན་ནས་ཤེས་ཟིལ་གྲིས་མནན་ནས་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་འདུག་ཤེས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཟིལ་གྲིས་
གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོ་དོང་ཁ་དང་དམར་པོ་བན་དུ་རྩི་ཀའི་མེ་
ཏྲིག་དང་དཀར་པོ་སྐར་མ་པ་མ་སངས་དང་སྦྱར་ནས་སྟོན་པོར་འདོན་པ་བསྦྱར་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་
ལ་ནང་གཟུགས་ནས་བལྟ་སྟེའི་བར་མདོར་བསྟན་དང་དཔེར་མན་ཆད་རྒྱས་བཤུད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་
བཞིན་དུ་ཡན་དཔེ་དང་ཕྱིན་ཆད་དོན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོན་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་ཏོ། །ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ནི་ལྷན་
སྐྱེས་སོ། །སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ནི་སྦྱར་འབྲུང་གི་སྟོན་པོ་ལོ། །འོད་སྟོན་པོ་འབྲུང་བ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་
འོད་གསལ་པོ་འབྲུང་བ་སྟེ་ཐུན་མོང་ངོ་། །མེ་ཏྲིག་ནི་ལྷན་སྐྱེས་དང་རས་སྦྱར་བྲུང་གི་དཔེ་ལོ། །དེས་ན་
ཆོག་བཞིའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ནི་མེ་ཏྲིག་དང་རས་གཉིས་ཀའི་ལོ། །བར་པ་གཉིས་ནི་དེ་གཉིས་སོ་སོའི་
ལོ། །གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ནི་སྦྱག་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་
བའོ། །གཞོན་འཛོམས་ཆུང་བར་ནང་གཟུགས་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པར་འདུག་ཤེས་ནས་རིམ་པ་ལྟར་ཆུང་
དུ་དང་ཆེན་པོ་ལ་བལྟ་བ་སྟེ་གཉིས་དང་། སྟོ་སོགས་ལ་བལྟ་བ་བཞི་སྟེ་དུག་ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ཟིལ་གཞོན་དང་བཅས་ཏེ་བརྒྱད་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་མཐུན་ནོ། །

བདུན་པ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་པ་རོལ་ནས་
འབྱེན་པར་མཛད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའོ། །བརྒྱད་པ་སྟོན་པ་ཅམ་
བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ནི། མཚན་མའི་སྟོ་ཐམས་ཅད་དང་ཡང་དག་པར་བྲལ་ཞིང་མདོན་ཞེན་
ཀྱི་ཆགས་པ་བཅོམ་པ་གདུལ་བྱའི་ཐེ་ཆོམ་སེལ་བར་མཛད་པའི་སྟོན་ལམ་གྲུབ་པས་འཁོར་བ་དང་
རྣམ་གྲོལ་ལྷུང་འདས་རི་སྤིང་གནས་པ་དེ་སྤིང་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་
ཉོན་ནི་སྦྱར་ལྟར་ལོ། །སྦྱ་མ་དང་འདི་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཞི་ལྷག་གོ། །དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་ནི། སྦྱར་རྣམ་
མཐུན་དང་རྣམ་ཀུན་ཏུ་བཤུད་པ་ལྟར་ལོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་ནི་བཞི་སྟེ། བསམ་
གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་འདོར་ལེན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཉོན་དང་། མེད་པ་སྦྱལ་ཡོད་པ་སྦྱར་བ་ལ་
དབང་ཐོབ་པ་དམིགས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གངས་མེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐུགས་
དང་། གཟུངས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཏུ་མེད་པ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་རེ་རེ་

མཐར་སྐྱར་བའི་ངོ་བོ་ནི་ཞི་ལྷག་གོ། བརྩ་གཉིས་པ་དབང་ལ་ནི་རྣམ་པ་བརྩ་སྟེ། ཆེ་འདྲ་བྱེད་འདོར་
 བ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བྱེད་པས་བསྐྱུས་པའི་ཆེ་ལ་དབང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སེམས་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་པས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ལ་དབང་བ་དང་། བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོ་བྱད་
 ཉེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པས་བསྐྱུས་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་གསུམ་ནི། སྦྱོན་འབྲས་ཏེ། ཡོངས་སྦྱོང་
 བྱིན་པས་ཆེ་འདྲ་རྒྱར་རྒྱར་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་གྱི་
 རེས་སུ་གཙོ་བོར་འཇུག་པ་དང་བསམ་པ་བཞིན་དུ་ཡོ་བྱད་སྦྱོན་པས་སོ། །ལུས་ངག་གི་ལས་ཇི་ལྟར་
 འདོད་པ་བཞིན་ཉེ་བར་སྐྱར་བས་བསྐྱུས་པའི་ལས་ལ་དབང་བ་དང་། འགྲོ་བ་གང་དུ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་
 བཞིན་སྦྱོ་བས་བསྐྱུས་པའི་སྦྱོ་བ་ལ་དབང་བ་ནི། ཚུལ་འབྲས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལུས་ངག་གི་ལས་
 སྦྱོན་མེད་པ་ལ་བསམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱུས་པ་དང་ཚུལ་ལྡན་གྱི་སྦྱོན་ལས་འབྲུབ་པས་སོ། །ས་སོགས་
 གསེར་སོགས་གྱི་དངོས་པོར་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་སྐྱར་བས་བསྐྱུས་པའི་མོས་པ་ལ་དབང་བ་ནི།
 བཟོད་འབྲས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་མོས་པའི་རེས་སུ་ཞུགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་འབྲུབ་
 པས་བསྐྱུས་པའི་སྦྱོན་ལས་ལ་དབང་བ་ནི། བཙོན་འབྲས་ཏེ། སྦྱོན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བཙོན་པ་མ་
 བཏང་བས་སོ། །མངོན་ཤེས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྩ་འབྲུལ་ལ་དབང་བ་ནི། བསམ་འབྲས་ཏེ། སྦྱོན་སེམས་
 ཅན་གྱི་དགོས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཉམ་པར་བཞག་པས་སོ། །ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་
 བྱེད་པས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་དང་། གསུང་རབ་བརྩ་གཉིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྦྱོན་
 རུས་པས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ལ་དབང་བ་གཉིས་ནི། དུམ་འབྲས་ཏེ། སྦྱོན་སེམས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་
 བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་འདོད་པ་དང་མཐུན་པར་མདོ་སོགས་ལ་སྐྱར་བས་སོ། །

བརྩ་གསུམ་པ་དང་བརྩ་བཞི་པ་ནི། སྐར་རྣམ་ཀུན་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །བཙོན་ལ་བསྐྱུང་བ་
 མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་སྦྱོང་པ་ཉེས་སྦྱོང་མཐའ་དག་
 གིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་དེའི་བྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་སྦྱོང་ངན་པ་གང་
 ཟག་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་གྱིས་དོགས་པའི་བསྐྱེད་ས་པའམ་འཛིགས་པས་བཅབ་པ་སྟེ་གསང་
 བར་བྱའོ་སྐྱམ་པའི་དགོངས་པ་མི་མངའ་བ་ཞེས་བྱ་བའོ། །བརྩ་དུག་པ་བྲན་ཉེ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི། ཆོས་

སྟོན་པ་ན་ཁ་ཅིག་གྲུས་པས་ཉན་འདོད་ཅིང་ན་བ་གཏོད་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་སེམས་ཉེ་བར་འཛོག་པ་ལ་
 རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སྤྲ་མ་དང་ཁ་ཅིག་སྤྲི་མ་ལྟར་
 གཉིས་ཀ་དག་ལ་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀས་དབེན་པ་ཁོ་ནར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྲན་པ་དང་ལྷན་པར་
 གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྐྱར་བའོ། །བཅུ་བདུན་པ་བསྟེན་པ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་ནི།
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་དགོས་པ་ན་དེའི་དུས་ལས་མི་འདའ་བའི་མཆན་ཉིད་དོ། །བཙེ་བརྒྱད་པ་
 བག་ཆགས་ཡང་དག་བཙེམ་པ་ནི། ཉན་མོངས་ནས་སྤངས་པས་ཉེ་དེ་ནི་ཉན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་མ་
 སྤངས་པ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་སྟོད་པ་སྟེ་བྱད་པའོ། །བཅུ་དགུ་པ་སྟེ་བོ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི། ཉན་མཆན་
 ལན་དུག་ཏུ་སྟེ་དགོ་ཅ་སྟེན་སྟེ་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་མངོན་མཐོང་སྟོད་སྟེ་དེས་ལེགས་ཀྱི་སྟོད་
 ཅེས་སོགས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་སྟེ་བ་ནས་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཉི་ཤུ་པ་ནི། རྣམ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་ལྟར་
 རོ། །ཉེར་གཅིག་པ་མཐུན་པའི་སྟེ་ཆན་ནི། རྣམ་མཐུན་དང་ཅ་བའི་དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་བསྐྱས་པ་
 ལམ་ཤེས་དང་ལ་སོགས་པས་གཞི་ཤེས་སྤར་བ་འདད་པ་དེ་དག་ཀྱང་འདིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(བསྟོམས་ཏེ་སྐྱར་བཞག་པ་)ནི། བྱང་ཕྱོགས་ལ་སོགས་སྟོབ་ལམ་གྱི་སེམས་སེམས་
 བྱང་གནས་ཡོངས་སུ་བྱུར་པས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་དུ་བྱུར་བ་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྟོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དད་པར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་མངོན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤང་མཛད་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གི་ཡིན་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
 རོ། །

གཉིས་པ་(ཐ་མི་དད་པར་འདོད་པ་དགག་)ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་
 པའོ། །དང་པོ་(འདོད་པ་བརྗོད་པ་)ནི། སྐྱབ་བཞིར་འདོད་པ་ལས་གཞན་སྐྱབ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དག་གིས་
 ཉི་ཁས་སྤངས་ཞེས་ཆོག་རྣམ་པར་སྐྱར་རོ། །དེ་ཞིག་ན། ཐུབ་པ་ནས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཅ་ཆོག་གིས་
 སངས་རྒྱས་སར་ཐག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་སྐྱེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་
 པའི་ཐག་པ་མེད་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་ཁོ་ན་སྟེ་དེས་པར་ཁས་སྤངས་སོ། །དེ་དག་
 གིས་དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་བཞིག་ལ་འདོད་ཅེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་ཐག་

མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་སྒྲེ་བ་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའི་མཆོན་ཉིད་དམ་བདག་ཉིད་ཅན་
 ཡིན་པར་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མ་སྟུན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་ལོགས་པར་བསྟན་པར་མི་
 འདོད་ན་གཞུང་དེ་དག་རྗེ་ལྟར་འཆད་ཅེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཐག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འཕྲོ་ཆོགས་པ་གང་
 དག་གི་རང་བཞིན་སྒྲེ་བ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཐག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་
 གྲང་གང་དག་གཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་ནས་དེའི་ལན་དུ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མ་སྟུན་ཆོད་
 མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ལེ་འུར་བྱས་པ་འཆད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། མདོར་ན་གཞུང་སྔ་
 ཕྱི་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་པས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལོ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཤད་དོ་སྟུང་པའོ། །འོ་ན་རྒྱུ་ལ་ཐ་
 མས་ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་ཞེས་སྟོས་པར་རིགས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་ཞེས་སྟོས་པ་འགལ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཐག་མེད་
 ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་ཏ་ཀྱ་ཡ་ཞེས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པ་ལས་སྒྲེ་བ་སྦྱོར་གྱི་དབང་གིས་
 རོ་བོའི་རྒྱུ་ཏ་ཕྱིས་ཏེ་མི་མདོན་པར་བྱས་ནས་རྣམ་ཏ་ཀྱ་ཡ་ཞེས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འོ་ཞེས་ཅ་བར་བསྟན་
 ཏེ་ཞེས་ནས་པར་བཤད་ནས་གཞུང་ཕྱི་མ་འཆད་དོ། །དེ་ཡང་ཉི་སྒྲུང་ལས་རྒྱུ་ཕྱིས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
 སྐྱེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་
 བོ་ཉིད་བཀག་པར་འགྱུར་བ་དང་སྦྱོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་
 དོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་སྟོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཉི་བར་བཏགས་པ་ཡིན་
 པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དོན་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་འདིའི་འགྱུར་ནི་རྣམ་འགྲེལ་བདེ་སྟེ་རྟེན་སྟེ།
 གང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཕྱིས་པས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་དུ་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བྱས་ན་རོ་བོ་ཉིད་བཀག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་དོན་བསགས་པ་ལ་ཡང་འགྲོ་
 བས་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །

དེ་དག་གི་དོན་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་རྒྱ་ཡིན་ནའང་སྒྲེ་བ་སྦྱོར་གྱི་རོ་བོ་རྒྱུ་ཕྱིས་ནས་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཆོས་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཆོས་སྐྱེ་བཤད་པ་ལས་གཞན་
 དུ་ཐག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཆོགས་ཅན་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོས་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བསྟན་ན་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་ཅེས་པས་བསྟན་པའི་སྐྱེ་དེ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མ་ཡིན་ལ་གཞུང་དེ་དག་དང་སྟབ་

པའི་ཞེས་སོགས་ནི་མདོ་རྒྱུ་ཡིན་པས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་ལྟ་ན་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་
སྐྱེ་དེ་མ་ཡིན་པས་སོ་སྦྲུལ་པའོ། །གཞན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཆོས་སྐྱར་མ་བྱས་པར་ཆོས་སྐྱེ་དོན་
ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་བསགས་ཤིང་ཆོགས་པ་ལ་འང་འགྲོ་བས་དེ་དེའི་དོན་དུ་འདོད་ན་ཆོས་སྐྱེ་འདུས་
བྱས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། མདོར་བསྟན་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་དེ་ལྟར་ཐལ་བས་སོ་སྦྲུལ་པའོ། །འོ་
ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་བསྐྱེས་ན་སྐྱེ་དེ་ནི་དབྱེར་མེད་པ་ཡིན་ལ་ཆོས་དེ་དག་གི་
མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པས་མི་རིགས་ཤེས། སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཟག་མེད་དེ་ལ་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པར་
བསྟན་པ་ནི། སྔོན་སྔོན་ལམ་གྱི་རྒྱུ་ལོ་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་
སངས་རྒྱུ་ས་ན་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གྱུར་དབྱེར་མེད་པའོ།

དོན་དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་བས་ན་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལ་སྔོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་
སུ་འབྲངས་པའི་ཉི་ཐར་གདགས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་བྱའོ།¹³⁹² །ཞེས་དང་། དགོངས་རྒྱུ་ལས། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་སྐྱེ་ཅི་ཡིས་བསྐྱེས་ཤེས། དོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་
སྟེ། བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྐྱེ་བ་མ་ལུས་པས་དཔེན་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་
ཆོས་ཉིད་ཅམ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ་གནས་
སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་ཀྱུན་རྫོབ་པའོ།¹³⁹³ །ཞེས་དང་། སྤར་དག་ལྟན་ངངས་པ་ལྟར་རོ། །ཉི་
ལྟར་གི་ཆོག་ཕྱི་མས་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་སྐྱེ་བཏགས་པ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་ལེགས་པར་མ་སྦྱངས་པ་
ཁ་ཅིག་སྤར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བདེན་ཏེ། མང་དུ་ཐོས་ཤིང་མཐོང་བའི་སྟོན་གྱིས་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་གྱུར་
སྐྱེག་པའི་རུས་པ་དང་ནི་བྲལ། འགྲེལ་ཆོག་བརྒྱུད་པོ་ལ་སྟོན་གྱིས་མཐུན་པའི་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་ཉི་ལྟར་གི་ཕྱང་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་སྤར་བས་ཕྱོགས་སྤར་མ་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཤད་
དོ། །འདིར་སྟོན་དཔོན་ཆོས་བཤེས་གཞན་དག་ནི་ཆོག་ལེ་ཕྱར་བྱས་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ནི་སྤར་སྟོན་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་རི་ལྟར་བཤད་པ་ཁོ་ན་ཡང་བསྐྱེས་ནས་བསྐྱེས་པ་སྟེ། མཁན་པོ་

¹³⁹² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེ་ག། ༩༩ ཞོག་ ༩༡༩ ཟླ་ ༥

¹³⁹³ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེ་ག། ༩༩ ཞོག་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༩༡

ཡང་དག་ནམ་སྤང་མཛད་ཀྱི་བཞེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་གཅིག་ཤུར་གནས་ཀྱང་གད་མོ་འབྲུག་སྤྱི་
ལྷར་འོང་བའི་གཞིར་སྤང་ངོ་།།

གཉིས་པ་(དེ་དག་ག་པ་)ནི། སྤྱི་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ལས་གཞན་སྤྱི་བཞིར་འདོད་པ་དག་ན་རེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་སྤྱུལ་གསུམ་དུ་གྱངས་ངེས་པའམ། ཡེ་ཤེས་སྤྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་ལ་གཞན་དུ་མི་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་སར་གདོན་མི་བ་བར་ཁས་སྤང་དགོས་ཤིང་
སྤངས་པའི་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སངས་རྒྱས་སར་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱད་པར་གསུམ་ནི་ངོ་བོའི་བྱད་པར་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའོ། །སྤངས་པའི་བྱད་པར་བྱི་བཅས་
གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་བྱི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པའོ།།

བྱད་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་རྣམ་འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དོན་བྱད་པར་ཅན་གཟུགས་སྤྱི་
གཉིས་སུ་སྤང་བ་སྦྱིད་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་སོགས་པས་འོད་འགྲུང་པའི་དོན་གྱི་
བྱ་བ་མཛད་པའོ། །བྱད་པར་ཕྱི་མ་འདིས་ནི་དེ་དག་ཁས་སྤང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་ཏེ་ཡོན་ཏན་
དེ་དག་མེད་ན་བདག་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་འབྲས་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་མེད་པར་ཐལ་
བའོ།¹³⁹⁴ །གལ་ཏེ་གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་
པར་བཞེད།¹³⁹⁵ །ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱི་བསྟན་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱི་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བསྐྱུས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་
ལོངས་སྤྱུལ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན་དགོས་པས་སྤྱི་ལོགས་པར་མི་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེགས་པ་
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གསུང་རབ་ལས་སྤྱི་གསུམ་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ལོངས་སྤྱུལ་དེ་དག་རྣམ་
འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤྱི་ལོགས་པར་བཞག་ཅིན། འོ་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་ཡང་

¹³⁹⁴ རྒྱལ་ཤོག ༡༩༡ བ ༡ མེད་པར་ཐལ་ལོ།

¹³⁹⁵ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱུར་མ། དེག ༡ ཤོག ༡༩༡ ཟླང་། ༤

ལོངས་སྤྱུལ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ལོགས་སུ་བཞག་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། གསུང་རབ་ལས་སྐྱེ་བཞིར་ཡང་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཟག་མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱུས་པར་
སྐྱེ་བའི་རྣལ་ལན་ཡིན་ཏེ། ལྷོ་རྒྱ་དང་ཨ་མྱའི་ལུང་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་མཐའ་བཅད་ནས་
འགོག་ན་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱུས་པར་སྐྱེ་ནའང་མི་འཐད་དེ། སེམས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ནི་
ཐུབ་པའི་རང་སྤང་ལ་བཞག་དགོས་ལ་སྐྱེ་དེ་གཉིས་ནི་གཞན་སྤང་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་སོ། །སྤྲུལ་
རྣམས་གཟུགས་སུ་ཤེས་པ་བསྐྱུར་མི་རུང་བས་སོ་ཞེས་སྐྱེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་བ་ལ་མི་
འཐད་དོ། །

གསུམ་པ་([ཐ་དད་པ་ལ་ཚིན་པ་སྤང་བ་](#))ལ་གཉིས། [ཚིན་པ་དང་།](#) ལན་ནོ། [།དང་པོ་\(ཚིན་པ་\)](#)ནི།
སྐྱེ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱེ་བཞིར་བསྐྱར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ནས་བརྗོད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེའུར་
བྱས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྤྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་འབྱུང་དགོས་ཏེ།
ལུས་དང་ཡན་ལག་རིམ་པ་མ་ཐུན་དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་དགོས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བས་སྐྱེ་ནི་གསུམ་
ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་བཞི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིའི་བསམ་པ་ནི་ཆོས་གྱི་སྐྱེ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཞག་པར་མཚུངས་པས་གཅིག་ཉིད་དུ་རིགས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཆོས་སྐྱེ་ལོགས་
ཤིག་ན་མེད་སྟུང་པའོ། །ཞེས་རྟོགས་དཀར་རོ། །ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཆོས་སྐྱེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་
པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལྟར་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་དེ་ཅུ་ཞིག་
ལ་སྡོན་གྱི་སྡོན་ལམ་གྱི་མ་ཐུས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཀྱིས་མ་ཐུན་ཞེས་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་དང་ལྡན་པར་སྤང་བ་སྦྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ན་དེའི་སྤང་བ་
ལོངས་སྤྱུལ་ཡང་དེ་ཉིད་སྡོན་གྱི་སྡོན་ལམ་གྱི་མ་ཐུའི་ཤུགས་གྱིས་སྤང་བས་དངོས་སུ་ན་ཐུབ་པ་ཆེན་
པོ་ལ་ནི་སྐྱེ་གཅིག་ཏུ་ཟད་པས་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལེའུ་ལས། རྒྱལ་བས་ཆོས་ཉིད་
ལུས་མེད་རབ་ཞི་བ། །གཉིས་མེད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཐུགས་ཆུད་ནས། །གཟུགས་སྐྱེ་བཟང་པོ་མཆོན་

གྲིས་བརྒྱན་པ་ཡིས། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་བཀའ་ཞིང་སྟོན་པར་མཛད།¹³⁹⁶ །ཅེས་པའི་ཚུལ་གྲིས་སྐྱ་
གཅིག་ལུ་དེ་ཉིད་གྲིས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱ་གསུམ་དུ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་འདོད་པའོ་ཞེས་
ཆོག་གསལ་ལས་སོ།

གཉིས་པ་(ལན་)ནི། སྐྱ་བཞིར་འདོད་པ་གཞན་དག་ན་རེ། རོ་སོ་ཉིད་ཀྱི་མཐུག་དུ་ཆོས་སྐྱའི་སྐྱ་
མི་འབྱུང་བ་ནི་སྐྱ་བ་བྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། འདི་ལྟར་དགོས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་ལུས་རྣམས་གཞན་དུ་
སྐྱ་གསུམ་གྱི་མཐུག་ཐོག་ས་སུ་ཆོས་སྐྱ་སྐྱར་བ་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དགོས་པའི་
དབང་གིས་ལུས་དང་ཡན་ལག་མི་མཐུན་པ་ཡོངས་འཛིན་དང་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དགོས་པ་དང་
སོ་ནི། དགོས་པ་ཉི་བར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཞེས་པ་དེ་རྒྱན་སྒྲུང་དུ་ཉི་བར་བཤད་ཟིན་པའི་དགོས་
པའི་དབང་གིས་དང་ཞེས་སོ། །འདི་ལ་བྱང་ཡེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་སྐྱ་གསུམ་གྱིས་མ་བསྐྱས་པའི་
ཐག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟག་མ་གང་ཡིན་ཆོས་སྐྱར་འདུས་སོ་ཞེས་པའི་དགོས་པ་ཉི་བར་བསྟན་པའི་
ཤུགས་ཀྱིས་ཞེས་དང་། འབྱུང་པས་དགོས་པ་ཉི་བར་བསྟན་ཟིན་པ་ནི་ཐག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཆོས་སྐྱས་བསྐྱས་སོ་ཞེས་པའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་འབྱོར་བར་མི་སྒྲུང་ངོ་། །དེས་
ན་ཆོས་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་སར་ཁས་སྦྱང་དགོས་པར་སྒྲར་
ལན་གྱི་སྐབས་སུ་ཉི་བར་བསྟན་ཟིན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྐྱ་གཞན་གསུམ་དུ་མི་འདུ་ཞིང་
ཆོས་སྐྱར་འདུ་དགོས་སོ་ཞེས་པའི་དགོས་པ་འདིའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཏེ་ཆེད་དུ་སྐྱ་གཞན་གསུམ་བཤད་
པའི་འོག་དུ་ཆོས་སྐྱ་གསུངས་པའོ། །དགོས་པ་གཉིས་པ་ནི། རྒྱན་གྱིས་སྤྲི་ཏ་ལ་ཆོག་ལེན་ལུང་བྱས་
པ་སྐྱར་བ་ཉི་ལྟེན་སྐྱོར་ཉམས་པ་སྤང་བའི་ངོར་ངོ།

གསུམ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ཁོན་དང་མཛད་པ་གཉིས་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོར་སྐྱར་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ངོ། །ཆོག་གསལ་ལས་དགོས་པ་དང་སོ་གཉིས་གཅིག་དུ་བྱས་ནས་གཉིས་སུ་འཆད་པ་ནི་
རྒྱན་སྒྲུང་ལས་གསུམ་དུ་སྤལ་བ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་དཀར་ཡང་ཉི་བར་བསྟན་པ་

¹³⁹⁶ བཀའ་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༣༩ ཞོག ༢༡༥ ཟླ་ད། ༡༥

སྤར་བཤད་པའི་སྐྱབ་ཞི་ལ་བྱས་ནས་དེའི་དགོས་པ་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས་ཞེས་པའང་དོན་མ་ཡིན་
 བོ། །འོན་ཀྱང་སྤར་བཤད་དུ་འང་མདོར་བསྟན་བཞིན་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱེན་མས་གཙོ་བོའི་རིམ་པས་
 བསྟན་པ་དང་། སྐྱེད་པོ་གཉིས་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་ཆོག་
 གསལ་ལས་སོ། །རྟོགས་དཀར་ནི། གང་ཞིག་གང་དང་འབྲེལ་བ་དེ། །རིང་ན་འདུག་ཀྱང་དེ་དང་
 དེར།¹³⁹⁷ །ཞེས་པ་ལྟར་མདོར་བསྟན་ཏུ་འང་ཆོག་གིས་སྐྱེད་པོའི་འོག་ཏུ་མ་བསྟན་ཀྱང་དོན་གྱིས་
 འབྲེལ་བར་འཆད་དོ། །སྐྱབ་ཞིར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་ཅིང་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྟོགས་
 གཞན་སྟགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་སྐྱབ་ཞིར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་([དེའི་བྱད་པར་བཤད་](#))ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། སྟོན་གནས་ཤེས་པའི་
 བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་([ཉོན་མོངས་མེད་པ་](#))ལ་(མཆོམས་སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས།
 དང་པོ་([མཆོམས་སྐྱར་](#))ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་ལའང་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱད་
 པར་ཅི་སྟམ་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་([རྩ་བ་](#))ནི། གཞན་རྒྱད་ལ་ཡོད་
 པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆགས་སོགས་མི་སྐྱེད་པས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་སྟེ་འདི་ལ་གཉིས་ལས། ཉན་ཐོས་
 དང་དེས་མཆོན་པའི་རང་རྒྱལ་དབྱ་བཅོམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་གྲོང་
 སོགས་སུ་མིས་མཆོན་པའི་སེམས་ཅན་གང་དང་གང་གི་ཉོན་མོངས་པ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བར་འདོད་པས་
 དེ་དང་དེ་ལ་ལྟ་བར་མི་འདོད་པའོ།

རྒྱལ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ནི་སེམས་ཅན་འདི་བདག་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱན་དུ་
 གནས་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེ་ལ་ལྟག་པར་གཟིགས་པར་བཞེད་ཅིང་གྲོང་སོགས་སུ་གཤེགས་ནས་
 སེམས་ཅན་དེའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་རྒྱན་གཙོད་པའོ། །དག་ལྟན་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གྲོང་
 སོགས་སུ་གང་དག་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ནི་དེའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཆེ་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་

¹³⁹⁷ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༡༩ ཞོག ༩༡༩ ཟླ་ ༡༩

ཉིད་ཆོག་པར་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་ཟིན་ཆོག་པར་མི་བྱེད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། མཐོང་བ་མི་ཆོག་གི་མཐོང་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་རྒྱན་
 གཙོད་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་གཉིས་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་
 བྱི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་དོགས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་བྱང་དུ་མི་འགོ་བར་མངོན་ནོ། །ཀུན་བདུས་
 འགྲེལ་པར། སེམས་ཅན་གང་དག་གི་མིག་ལམ་དུ་སྒྲུབ་བར་འདོད་པ་དེ་དག་བདག་ལ་དམིགས་ནས་
 ཉོན་མོངས་མི་འབྱུང་བར་བྱ་སྒྲུབ་ནས་སྟོན་གནས་ཤེས་པས་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བ་ལ་བལྟས་ཏེ་དེའི་
 བྱང་དུ་འགོ་ཡང་རུང་མི་འགོ་ཡང་རུང་ཅི་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་ཆགས་སྤང་སོགས་མི་སྤྱེད་དོ་
 སྒྲུབ་ནས་དེའི་ཕྱིར་དུ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་སེམས་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཞེ་ལྟག་ལ་
 འཆད་དོ།¹³⁹⁸ །མཛོད་ལས། ཉོན་མོངས་མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་མི་གཡོའི་
 ཆོས། །མིས་བསྐྱེད་ཉོན་མོངས་འདོད་གཏོགས་པ། །མ་སྐྱེས་གཞི་བཅས་སྟོད་ཡུལ་ཅན།¹³⁹⁹ །ཞེས་ངོ་
 བོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་དང་རྒྱད་མི་གཡོའི་དབྱ་བཅོམ་དང་རྟེན་
 མི་དང་དམིགས་པ་འདོད་ཉོན་ཏེ་དེ་ཡང་གཞི་བཅས་སྟོན་སྤང་དང་གཞི་མེད་མཐོང་སྤང་གཉིས་ལས་
 དང་པོའོ་ཞེས་འཆད་དོ།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། གོ་སྒྲཏོ། །གཉིས་པ་(སྟོན་གནས་ཤེས་པའི་བྱང་པར་)ལ་(མཆོམས་
 སྐྱར་དང་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྐྱར་)ནི། དོགས་པ་སྤར་ལྟར་བསུས་
 བས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ན། སྤྱིར་སྟོན་གནས་ཤེས་པ་ནི་བསམ་
 གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ཤེས་པར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་ལམ་གྲུབ་པ་ན་ཁམས་གསུམ་ན་གནས་
 པའི་ཤེས་བྱ་གང་དང་གང་མཐུན་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་སྒྲུབ་དུ་ཡིད་ལ་སྟོན་ཏེ་བསམ་
 གཏན་ལ་ཞུགས་ནས་དེ་ལས་ལངས་པ་ན་སྟོན་པ་བྱས་པ་དེས་ཤེས་བྱ་དེ་དག་རིག་པར་འགྱུར་
 བའོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ནས་ནི་ཉན་རང་གི་དེ་ལས་བྱང་པར་འཕགས་ཏེ་འཕགས་ཆོས་གང་ན་ལྟ་སྟེ།

¹³⁹⁸ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༦ ཞོག ༡༡༩༥ ཟླ་ ༡༩

¹³⁹⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༥༤ ཞོག ༥༣ ཟླ་ ༥

རང་གི་ངང་གིས་འབྲུག་པའི་ལྷན་གྲུབ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པས་ཆགས་སྤངས་དང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཞུགས་པས་ཐོགས་མེད་དང་། ཏྲག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཏྲག་གནས་དང་། ཞུས་ལན་
 ཐམས་ཅད་འདེབས་པར་མཛད་པས་འདྲི་བ་སོགས་སོ། །མཛོད་ནས། སློན་གནས་ཤེས་པའང་དེ་
 བཞིན་ནོ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ།¹⁴⁰⁰ །ཞེས་བྲད་པར་གཞན་རྣམས་འབྲ་བ་ལ་དམིགས་པ་
 བྲད་པར་བྱ་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། མཆན་མ་མེད་པ་ནི་འབད་ཚོལ་གྱིས་སོ། །ཡང་དག་པའི་སོ་སོར་
 དེག་པ་བཞི་ནི་ཆོས་སྟོན་པའི་རྒྱ་བྱུང་སུམ་ཆོགས་ཏེ་འདྲི་བའི་ལན་འདོན་པའི་རྒྱལོ། །རི་ལྟར་ལན་
 སྟོན་པ་ནི་བདེན་སྒྲུས་ཞུས་པ་ལས། རི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་ངེས་པའི་ཆོག་ །མང་པོ་དག་གིས་
 དུས་གཅིག་ཞུ་ཞུས་ནས། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཐུགས་རྒྱུད་ནས། །གསུང་དབྱངས་གཅིག་
 གིས་སོ་སོར་ལན་གྲང་འདེབས།¹⁴⁰¹ །ཞེས་པ་ལྟར་དོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡི་ནི་བྲད་པར་ལྷ་ལྟན་
 དེ་ལས་བསྒྲིག་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བྱགས་ལ་འཕངས་སོ། །ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་ཞེ་དྲུག་ལས་འདི་
 གཉིས་ཉིད་ལས་བྲད་པར་འཆད་པ་ནི་གཞན་རྣམས་ལའང་མཆོན་པའི་ཆེད་དེ། དེ་ཐམས་ཅད་གྲང་
 སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེབས་སོ། །

གསུམ་པ་(དེ་ལ་ཚིད་སྤང་)ལ་གཉིས། ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་། ཏྲག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཚིད་སྤང་
 དོ། །དང་པོ་(ཆོས་སྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ཚིད་པས་མཆམས་སྒྱར་། ལན་གྱིས་དོན་བཤད་པའོ། །དང་
 པོ་(ཚིད་པས་མཆམས་སྒྱར་)ནི། སངས་རྒྱལ་དེ་དུས་ཏྲག་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་
 སྒྲུལ་བཞུགས་ན་ཡང་རི་ལྟར་ཏྲག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་འགལ་ལ་དོན་མི་མཛད་ནའང་
 ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་འགལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིད་པ་དེའི་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར་བར་ཆོགས་
 གྱིས་གསུངས་སོ། །

¹⁴⁰⁰ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༩ ཤོག་ ༥༣ ཟླ་ ༥

¹⁴⁰¹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེག་ ༥༥ ཤོག་ ༣༡༡ ཟླ་ ༩

གཉིས་པ་(ལན་གྱིས་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དོན་དངོས་དང་། དེ་དཔེས་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་(དོན་དངོས་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(ཙ་བ་)ནི་སྣང་ངོ། །གང་ལ་ན་གདུལ་བྱ་གང་དང་གང་ལའོ། །གང་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེའོ། །ཉི་སྣང་དང་དག་ལྷན་ལྷུང་ན་སྤུལ་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སངས་རྒྱས་སོ། །གང་གི་ཆེ་ན། དུས་གང་དང་གང་དུ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བས་པན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེའོ། །རི་ལྷུང་ན། གདུལ་བྱའི་སྣང་བ་དེ་དང་དེ་ལ་སྣང་བ་དང་འཆམ་པའོ། །རྒྱ་གང་ལས་ན། འཆང་རྒྱ་བའི་རྒྱ་ཡོངས་སུ་སྤྲོན་པར་གྱུར་པ་དེ་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ལ་གཉིས། ཙ་བའི་དོན་དགོལ། དེས་གྲུབ་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་(ཙ་བའི་དོན་དགོལ་)ནི། མཛད་དོ། །གང་ན། མཛོན་མཐོངས་ལེགས་ཀྱི་དོན་གྱི་བྱ་བའོ། །གང་གིས་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སོ། །རི་ལྷུང་ན། གདུལ་བྱ་དེ་དང་དེའི་ངོར་རང་རང་གི་སྣང་བ་དང་འཆམ་པར་ཉེ་རབ་དགའ་འདུལ་བ་ལ་རི་ཐར་སྤུལ་པ་ལྟ་བུའོ། །གང་གི་ཆེ་ན། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་གང་ལ་གང་གི་དུས་སུ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་སོགས་འོད་འབྱེད་པ་སོགས་མཛད་ན་ཡུན་དུ་འཕྲོད་པ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་པན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེའོ། །རྒྱ་གང་ལས་ན། གདུལ་བྱ་རྒྱ་དག་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུ་ལས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་སོགས་པས་གྲོགས་དམ་པ་སོགས་དང་ཐད་པས་རྒྱན་བྱས་ཉེ་སྟོན་བསྐྱེད་པའི་དག་བའི་ཙ་བའི་ས་བོན་ཏྲས་ཤིང་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་དོན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་དང་གདུལ་བྱ་དེའི་དོན་གྱི་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་བཏབ་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུ་གྲུབ་པས་སོ། །སྟོན་སྐྱེད་པའི་དག་ཙ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་སོགས་པས་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་དང་མཛོན་མཐོང་ལ་ཐོབ་བྱར་དམིགས་པའི་རྒྱའོ། །རྟོགས་དཀར་སྐྱེལ་གྱང་བྱས་ནས་མདུན་དུ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སྟོན་དམིགས་པའི་རྒྱ་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྐྱབ་པས་ཡོངས་སུ་ཏྲས་པ་སྟེ་འཆང་རྒྱ་བའི་འབྲས་བྱ་སྟོན་པ་ལ་མཛོན་དུ་གྲོགས་པའི་རྒྱ་བརྟེས་པའོ། །ལམ་ལ་སོགས་པ་བརྟེས་པ་དེ་འང་གང་ལས་ཡིན་ན། །སྟོན་སྐྱེད་པའི་ས་བོན་ཡོད་པ་ལས་ཞེས་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་(དེས་གྲུབ་པའི་ལན་)ནི། སྒར་བཤད་པ་དེ་བས་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དགོས་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་དང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐག་ཉེ་བར་གནས་

ཀྱང་རང་གི་ལས་ངན་གྱི་ཉེས་པས་སྐྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཐིན་ལས་དངོས་སུ་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མ་ཚང་
བས་འབྲས་བུ་མངོན་མཐོ་སོགས་སྤྱོད་པར་མཛད་པར་མི་སྣང་ངོ་སྤྲོམ་དུ་རྩེ་བཅུན་གྱིས་དགོངས་པ་
ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(དེ་དཔེས་སྒྲུབ་པ་)ལ་(མཆོམས་སྒྱུར་དང་ཙ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
(མཆོམས་སྒྱུར་)ནི། སྒྲ་བཤད་པ་དེ་དཔེ་རིམ་བུ་ཞིག་སྤྲོམ་པ་ལ་བར་ཆོགས་གྱིས་དཔེ་གསུངས་
སོ། །བསྟན་བཤད་གཉིས་ལ་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་ནི་བརྒྱ་ཁྱེན་ལ་རྟོགས་དཀར་འཆད་ཅིང་། བཅོམ་རལ་ནི་
ལུང་ལས་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྟ་ཆམས་གྱིས་གོས་རྒྱ་མཆོར་བཅུག་སྟེ་སྒྲུགས་ནས་ཆར་འབེབས་
སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འཆད་དེ་ལྟག་མ་ནི་གོ་སྟོན་ལོ།

གཉིས་པ་(རྟག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཅོད་སྒྲུང་)ལ་གཉིས། ཅོད་པས་མཆོམས་སྒྱུར། ལན་གྱིས་དོན་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་(ཅོད་པས་མཆོམས་སྒྱུར་)ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་རིམ་ན་
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱབ་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འོག་མེན་སོགས་ན་གནས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྟོན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རིམ་ན་རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ་
མི་རིགས་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བས་ཤེས། དེའི་ལན་དུ་བར་ཆོགས་གསུངས་
སོ།

གཉིས་པ་(ལན་གྱིས་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(ཙ་བ་)ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
སྐྱེ་ནི་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྟོན་ལ་ཡོད་ཅིང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འབྱུང་ཡང་བྱབ་པ་དང་རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་
བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་པ་ལྟར་སྒྲུ་ནི་སོགས་སུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྐལ་ལྷན་ཐམས་ཅད་ལ་མཛད་
པ་འབྲུག་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་རྒྱན་ཐད་བཤམ་ཆད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། རི་སྐད་བཤད་པ་ནི་རྒྱ་ནི་ཞེས་སོགས་སུའོ། །ཐམས་ཅད་དུ་སྣང་བ་ནི་
སྣང་པོ་བཀོད་པ་ལས། དེ་དག་ཀྱན་ཏུ་འཆོ་བའི་ཆོས་འཛིན་ཅིང་། །སྒྲ་ལོད་དང་སྒྲ་མེད་ཆམས་
དང་། །རལ་པ་རིང་དང་གཞོན་ལུང་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན། །དེ་དག་གི་ཡང་སྟོབ་དཔོན་འབྱུང་བ་ཡིན། །དེ་

དག་དགོན་པར་ལྷོན་ཤིང་ཆེན་པོར་འགྱུར། །སྤྲོན་དང་རིན་ཆེན་མི་བཟད་གཏེར་ནམས་དང་། །ཡིད་
བཞིན་ནོར་བུ་འདོད་པ་འབྱིན་ཤིང་དང་། །ལམ་གོལ་འབྱམས་པ་ནམས་ལ་ལམ་སྟོན་
འགྱུར།¹⁴⁰²། ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

¹⁴⁰² བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༣༥ ཤོག ༥༠༩ ཟླང། ༣

(ལོངས་སྤྱོད་)

གསུམ་པ་(ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་)ལ་གཉིས། རང་བཞིན་མདོར་བསྟན། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་(རང་བཞིན་མདོར་བསྟན་)ལ་(མཆོམས་སྤྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་
ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྤྱར་)ནི། དེ་ལྟར་སྤྱོད་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟན་ཟེན་ནས་གསུམ་པ་
ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་གསུངས་སོ། །དེ་རིམ་ལྟ་བུ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་འོ་བོ་ཉིད་མཆོན་དང་དཔེ་
བྱད་བཟང་པོས་ལྷན་མེར་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འབར་བའོ། །མདོའི་འབྲེལ་ནི། ཆོས་སྤྱར་བཤད་པའི་
ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཐོབ་པའི་མཐུས་ལོངས་སྤྱོད་སྤོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་འབྲུག་པར་གསུངས་
སོ། །

གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། མཆོན་ནི་ནས་བརྒྱད་ཅུའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱོད་འདི་ཐུབ་ནས་
བཞེད་དོ། །དེའི་སྤྱོད་ནི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ནས་སྤྱོད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སྤྱོད་ཅ་བ་གཉིས་
ཀྱིས་བརྒྱན་པ། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་བརྒྱན་པ། བྱང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་
ལོངས་སྤྱོད་སྤོ་ན་མེད་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་ཆོས་པ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟོན་པར་མཛད་པར་
འགྱུར་དོ། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་མཆོན་དཔེ་འདི་དག་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་
ལོངས་སྤྱོད་ཉིད་ལ་བཤད་ཅེ་ན། རྒྱད་སྟེང་མར། མཐོང་ན་ཆོས་བྱེད་ཡོན་ཏན་གང་། །སྤྱོད་ཅ་བ་གཉིས་
ཞེས་བྱ་བ། །སྤྱོད་པ་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ནི། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱོད་གཉིས་ལ་བཞེན།¹⁴⁰³ །ཞེས་པ་
ལྟར་གཉིས་ལ་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དངོས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་དེ་ནི་བདག་

¹⁴⁰³ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༠ ཤོག ༤༦༥ ཟླ་ ༡༣

འབྲས་ཅམ་སྟེ་འདི་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཡང་གཟུགས་བརྟན་དུ་གསུངས་པས་སོ། །འདི་དག་འཁོར་བསྐྱར་
ལའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ངེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱུ་གི་ཡོན་ཏན་དུ་སྐྱར་ཞེ་ན། རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བར།
འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །འདི་དག་ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱི། །དག་དང་མཛེས་དང་གསལ་
བ་ནི། །སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་ཆར་མི་ཤོད།¹⁴⁰⁴ །ཅེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ།

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །གང་ན། མཆོན་ནས་བརྒྱད་ཅུ་དང་
མཆོན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱོད་འདི་ནི་ལོ། །རྒྱ་མཆོན་ནི། བྱང་ཆེན་ནས་རྫོགས་པར་ཉེ་བར་
ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདིའི་འཁོར་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་གང་ན། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་ས་བརྩུ་བ་ལ་
གནས་པས་ཞེས་འབྱུང་ལ་དེ་དང་མ་ཐུན་པར་ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་ས་བརྩུ་བ་ལ་གནས་པར་རང་
ལུགས་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བརྩུང་སྟེ་སྤང་བའི་ལུགས་དང་སྟོན་ལམ་དང་བསོད་ནམས་ཆར་
བསགས་པའི་མ་ཐུ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤང་མོད་ཀྱི་ཉན་རང་ལ་ཆ་ལུགས་ལ་ཞེན་པ་ནི་སྤང་བར་མི་
འགྱུར་ཞེས་པའི་གཞན་འདོད་བཀོད་དོ། །འོན་ཀྱང་གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་ས་བརྩུ་ལ་གནས་པ་ཞེས་
འབྱུང་ཞིང་རྒྱན་སྤང་དུ་འང་བྱང་ཆེན་ས་བརྩུ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་ཞེས་འབྱུང་བས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་
བཞེད་པ་ཡང་ས་བརྩུ་ག་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་སྟོན་དང་གྲགས་ཆར་ཡང་དེ་ལྟར་དོ། །ཉི་སྤང་དང་
རྣམ་འགྲེལ་ལས་ནི་བྱང་ཆེན་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མེད་ལ། དག་ལྟར་
ལས་བྱང་སེམས་ས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པས་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའོ་ཞེས་
འབྱུང་བས་སྤྲ་མ་དང་མ་ཐུན་ནོ།

དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་འཁོར་དེ་དང་མ་ཐུན་པ་དང་གང་དུ་བྱང་ཆུབ་པ་སོགས་
གསུངས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱོད་ནི། །མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་རབ་འབར་ཞིང་། །སྟེ་བོ་
རྣམས་ལ་སྤྲ་ཆོག་གཟུགས། །རང་མོས་དབང་གིས་འཛིན་པར་བྱེད། །བསོད་ནམས་ཆོག་པ་ནི་
དཔག་མེད་ལས། །བྱང་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། །ས་བརྩུ་ལ་ནི་གནས་རྣམས་ཀྱིས། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་སྐྱར་

¹⁴⁰⁴ བསྟན་འགྲུལ་ དཔེ་བསྐྱར་མ། དེའ། ༤༦ ཤོག ༣༠༦ ཟླ་ ༦

གཟིགས་སོ། །འདི་དེ་ཆོས་རྫོགས་ལོངས་སྤྱོད་ལས། །རྒྱལ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་བྱའོ། །ཆོས་རྣམས་
 རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ། །གནས་པའི་སྤྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་བརྟེན། །འོག་མིན་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ནི། །དེ་ཉིད་
 མཛོན་སུམ་བྱ་བར་བཞེད། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་རྣམས་ཡང་དག་
 འབྱུང་། །སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་རྣམས་བྱང་ཆུབ་པ། །ས་ཡི་སྤྱོད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད།¹⁴⁰⁵ །ཅེས་སྤྱོད་ལས་འགོ་བདུན་
 རྩ་བར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་) །ལ་གཉིས། མཚན་དཔེའི་བྱང་པར་དང་། མཚན་དཔེ་
 དངོས་སོ། །

¹⁴⁰⁵ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེས། ༤༣ ཞོག་ ཟེང་།

(མཚན་དཔེའི་བྲད་པར་བཞག་པ།)

དང་པོ་(མཚན་དཔེའི་བྲད་པར་)ནི། མཚན་དཔེ་གཉིས་ལ་བྲད་པར་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུ་ཆེན་
 པོར་མཚོན་པར་བྱེད་པས་མཚན་དང་གཞན་རྒྱུད་ལ་གོ་བར་བྱེད་པས་དཔེ་བྱད་དེ། དེའི་དོན་ཡང་པ་
 རོལ་ལ་སྐྱེའི་མངེས་པ་སྐྱེད་པའོ། །གཞན་ཡང་མཚན་ལྟམས་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་རེ་རེ་ཡང་བྱིན་བྱུག་གི་
 རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་བསྟན་ཏེ། སྤྱི་མཚམས་ཀྱི་མངོན་སྲུ་ཁ་དོག་དཀར་བ་དང་གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་
 སྤྱི་ཞིང་ཟེལ་གྱིས་མི་ལོན་པ་དང་རིང་བར་གནས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་ཞིང་ལེགས་པར་གནས་པ་དང་
 འོད་མཐའ་ཡས་པས་བྲབ་པ་ལྟམས་རིམ་པ་ལྟར་དེ་བྱུག་གི་འབྲས་བུར་གསུངས་སོ།¹⁴⁰⁶ །རྒྱས་པར་ནི་
 བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་ལས་སོ། །དཔེ་བྱད་ལྟམས་ནི་འཁོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ཏེ་གཙོ་བོ་བསྐྱུས་
 པས་སོ། །གཙོ་འཁོར་དུ་རྩི་ལྟར་གནས་ནི། སོར་མོ་དང་སེན་མོའི་དཔེ་བྱད་བྱུག་ནི་བྱུག་སོར་རིང་བའི་
 འཁོར་རོ། །དབུ་རྒྱས་པ་དང་དབུ་སྐྱ་བྱུག་སྟེ་བདུན་ནི་གཙུག་ཏོར་དང་སྐྱ་གཡས་སུ་འབྲེལ་བའི་
 འོ།¹⁴⁰⁷ །དབུ་ལ་བ་གཉིས་དང་སྤྱི་མཚམས་པའི་བཞེ་དང་འངས་ཀྱི་གཉིས་ཏེ་བརྒྱུད་ནི་མངོན་སྲུའི་
 འོ།¹⁴⁰⁸ །སྐྱུན་གྱི་བཞེ་རྩི་མ་སྟེ་ལུ་ནི་སྐྱུན་མཐོན་མཐིང་དང་རྩི་མ་བའི་རྩི་མ་ལྟ་བུའི་འོ།¹⁴⁰⁹ །གཟིགས་
 པ་སྤྱི་བམེད་དག་པ་ལ་སྐྱུན་མངེས་པར་འཇུ་མ་པ་ཞེས་ཟེར་རོ།

སྐྱུན་གྱི་གཉིས་ནི་འགྲམ་པ་སེང་གེ་འབྲ་བའི་འོ།¹⁴¹⁰ །ཞལ་གྱི་གཉིས་དང་ལྷགས་ཀྱི་གསུམ་དང་
 གསུང་གི་གསུམ་དང་མཆེ་བའི་ལུ་སྟེ་བཙུག་གསུམ་ནི་ལྷགས་ཡངས་པ་དང་ཆངས་དབྱངས་དང་ཆོམས་
 ཀྱི་མཚན་བཞེ་དང་རོ་བོ་བའི་མཚན་མཐུན་པའི་སྟེ་རྩི་ལྟར་རིགས་པར་སྐྱར་རོ། །ཅའི་གཉིས་དང་ལོང་

¹⁴⁰⁶ རྩི་ལ། འོག་ ༣༧ ན ༤ གཙང་། འོག་ ༣༤ ན ༥ གསུངས་ཏེ།

¹⁴⁰⁷ རྩི་ལ། འོག་ ༣༧ བ ༡ གཙང་། འོག་ ༣༤ ན ༤ འབྲེལ་པ་ཡིའོ།

¹⁴⁰⁸ རྩི་ལ། འོག་ ༣༧ བ ༡ གཙང་། འོག་ ༣༤ བ ༡ མངོན་སྲུ་ཡིའོ།

¹⁴⁰⁹ རྩི་ལ། འོག་ ༣༧ བ ༣ གཙང་། འོག་ ༣༤ བ ༡ རྩི་མ་ལྟ་བུའི་འོ།

¹⁴¹⁰ རྩི་ལ། འོག་ ༣༧ བ ༣ གཙང་། འོག་ ༣༤ བ ༡ འབྲ་བ་ཡིའོ།

བྱ་མི་མངོན་པ་སྐྱ་གཞོན་མདོག་ཅན་ཕྱག་འཇམ་པ་དང་ཕྱག་རིས་ཀྱི་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་ནི་ཕྱག་ཞབས་
 འཇམ་ཞིང་གཞོན་ལ་ཆགས་པ་དང་ཞབས་ལོང་མི་མངོན་པའི་ལོ།¹⁴¹¹ ཞབས་མཉམ་ནི་རུས་སྤལ་
 ཞབས་ཀྱི་ལོ། །གཤེགས་སྐབས་བདུན་དང་གོམ་སྟོམས་དང་བརྒྱད་ནི་སོར་མོ་བྲ་བས་འབྲེལ་བ་དང་
 ཉིང་པ་ཡངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ། །སྐྱ་འབྲེལ་བག་ཆགས་པ་ནས་དག་པའི་བར་དུ་ག་དང་ཁོ་ལག་ཡངས་པ་
 དང་སྐྱ་མ་ཞུམ་པ་ནས་གྱིམས་པའི་བར་གསུམ་དང་ཡན་ལག་རྣམ་འབྲེས་དང་དཀྱ་ཁྲུམ་པ་ནས་ཕྱལ་
 ཕྱང་རེ་བའི་བར་བཞི་དང་ཀུན་ནས་བཟླ་ན་སྐྱ་ག་པ་ནས་སྟེ་བ་མེད་པའི་བར་གསུམ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་
 སྐྱ་ཆེ་ཞིང་བྲང་བ་བདུན་མཐོ་བ་གསེར་མདོག་འབྲ་བ་བགས་པ་སྤབ་པ་དབྱང་མགོ་ཁྲུམ་པ་ཐལ་གོང་
 རྒྱས་པ་རོ་སྟོད་སེང་གོ་འབྲ་བ་ཤིང་ཅུ་གོ་ཉ་ལྟར་ཆུ་ཞིང་གཤམ་པའི་ལོ།¹⁴¹² ཕྱལ་ཕྱང་རེ་བ་ཕྱལ་མ་
 རྟོངས་པ་དཀྱ་ཁྲུམ་པ་ལྟེ་བ་ཟབ་པ་ལྟེ་བ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འབྲེལ་བ་ལྟེ་ནི་གསང་གནས་སྐབས་སུ་
 རུབ་པའི་ལོ།¹⁴¹³ །དཔལ་བེའུ་བག་ཤིས་ཉ་གཡུང་¹⁴¹⁴ སྤང་འབྲེལ་བ་སོགས་ནི་འཁོར་ལོའི་མཚན་
 དང་བྲ་བས་འབྲེལ་བའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གསུང་ངོ་།

འདི་ནི་སྤྱིར་ལེགས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་མཚན་རྫོགས་པ་དང་ཕྱག་རིང་ཞིང་རྒྱས་པ་གཉིས་
 སྐྱར་དགོས་པ་ཆད་པ་དང་ཕྱལ་ཕྱང་རེ་བ་དང་ཕྱལ་མ་རྟོངས་པ་དཀྱ་ཁྲུམ་པ་གསུམ་སྐྱར་བེན་པ་སྤར་
 ཡང་སྐྱར་བ་དང་གསུང་ལ་གསུམ་བྱས་པ་ལྟག་ལ་མ་རྟོངས་པ་ལ་ཕྱལ་དང་དཀྱ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ནི་
 མདོ་འབྲེལ་ཆད་མ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ནོ། །དེས་ན་སྐབས་སུ་རུབ་པའི་འཁོར་ལ་ལྟེ་ཡོད་པའི་དང་
 བོ་གསུམ་དོར་ནས་མཚན་རྫོགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ཁྲ་ལ་བགང་ཞིང་ཕྱག་རིང་ཞིང་རྒྱས་པ་ཕྱག་
 རིང་ཞིང་མཛེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱའོ། །གཞན་ཡང་གཙོ་བོ་མཚན་སྐྱ་བྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་བྱིན་པ་ཨེ་ན་
 ཡའི་འབྲ་བ་ཕྱག་རིང་ཞིང་མཛེས་པ་གསུམ་འཁོར་དང་མ་སྐྱར་ཡང་བྱི་མ་ནི་སྐར་ལྟར་བྱ་ལ་དང་བོ་ནི་

¹⁴¹¹ རྟོལ། ཤོག ༣༧ བ ༧ གཙང་། ཤོག ༣༩ བ ༣ མི་མངོན་པ་ཡི་ལོ།

¹⁴¹² རྟོལ། ཤོག ༣༧ བ ༩ གཙང་། ཤོག ༣༩ བ ༩ ཆུ་ཞིང་གཤམ་པ་ཡི་ལོ།

¹⁴¹³ རྟོལ། ཤོག ༣༨ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༣༩ བ ༩ རུབ་པའི་ལོ།

¹⁴¹⁴ རྟོལ། ཤོག ༣༨ ན ༡ གཡུ་བྱང་འབྲེལ་བ་

སྤྱུ་གཡས་སུ་འབྱེལ་བའི་རྩ་དང་བར་པ་ནི་ཕྱག་ཞབས་འངས་པའམ་རུས་སྤལ་ཞབས་ཀྱི་རྩ་ལ་བགྲང་
 རོ། །མཛོད་སྤྱི་འཁོར་དུ་བཞག་པའི་སྤྱི་མ་བཞི་ཡང་སྤྱན་གྱི་མཚན་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་དུ་འགྲིག་གོ།

གཉིས་པ་([མཚན་དཔེ་དངོས་](#))ལ་གཉིས། མཚན་དང་། དཔེ་བྱད་དོ། །དང་པོ་(མཚན་)ལ་
 གཉིས། དངོས་དང་། དེ་སྤྱིད་པའི་རྒྱུ་ལོ། །དང་པོ་(དངོས་)ལ་(མཚན་སྤྱར་དང་རྩ་བ་དང་འབྲེལ་
 བ་)གསུམ་ལས། །དང་པོ་([མཚན་སྤྱར་](#))ནི། མཚན་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་([རྩ་བ་](#))ནི། འབྲེལ་བར་
 འཆད་དོ། །གསུམ་པ་([འབྲེལ་བ་](#))ནི། འབྲེལ་ཆིག་སྤྱི་མ་སོ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་དང་ཕྱི་མ་སོ་གཉིས་ཀྱིས་
 རོ་སོ་བསྟན་ཏོ།¹⁴¹⁵ །དེ་ལ་བསྟུ་བའི་སོགས་པས་ཆོས་མཉན་པ་ལ་བསྟོད་པ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་
 མཚོད་རྟེན་ལ་མེ་ཏོག་སྤྱི་བ་དང་བཞེས་འབྲུལ་བ་གཡོག་འཁོར་སྤྱི་བ་ལོ། །འཁོར་ལོ་འཚོ་མཚན་ནི་
 རུས་པའམ་བ་སོ་ལ་བརྟོས་པ་དང་འབྲུ་བར་རྩེབས་སྟོང་ལྟེ་བ་སྤྱུ་བྱུད་རྣམས་རྫོགས་པའོ། །སྟོམ་པ་
 ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་བརྟན་པ་ནི། རིན་ཆེན་སྤྱི་བར་། རྒྱལ་པོ་ཆོས་ལ་རྟག་པར་ནི། །ཡང་དག་
 སྒྲངས་པ་བརྟན་པོར་མཛོད།¹⁴¹⁶ །ཅེས་པ་ལྟར་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་གནས་པའི་དམ་བཅའ་བརྟན་
 པའོ། །ཞབས་ཤིན་ཏུ་མཉམ་པ་ནི་ཞབས་མཐིལ་གཉིས་མ་རྟོངས་པར་ས་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་
 པའོ། །ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་བར་འབྲེལ་བ་ནི་སོར་ཆིགས་དང་པོ་ནས་བརྒྱམས་པའི་སོར་མོ་འི་
 བར་ལ་སེང་སེང་སོའང་མེད་ལ་སོར་གདུབ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་ཡང་གཞུག་རུང་བ་ཞེས་དགོངས་
 རྒྱན་ལས་སོ། །བཟའ་བཅའ་གཉིས་ཀྱི་སོགས་པས་བརྟུང་བ་དང་ལྷག་པའོ། །འངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
 གཞོན་པ་དང་གཞོན་ཤིང་ཆགས་པ་ནི་ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་སོ་ཞེས་དགོངས་རྒྱན་ལས་ཏེ་ཤིང་བལ་
 ཀྱི་འདབ་མ་ལྟར་རོ། །ལྷག་པའི་སོགས་ནི་སྤྱར་ལྟར་རོ། །བདུན་མཐོ་བ་ནི་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་རྒྱབ་བཞི་
 དང་ཕྱག་གོང་གཉིས་དང་ལྷག་པ་རྣམས་ཤུལ་ཁེངས་པ་ལ་དགོངས་རྒྱན་ལས་སོ། །རྣམ་འབྲེལ་ལས་
 དཔྱད་མགོ་གཉིས་ཞེས་སོ། །གསད་པར་བྱ་བ་ནི་བཅེངས་པ་སྟེ་དེ་ལས་ཐར་བར་བྱས་པས་ཕྱག་
 ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་རིང་བའོ། །འཚོ་བ་ལ་པན་བཏགས་པ་ནི་སྟོག་བསྐྱུངས་པའོ། །རྟིང་པ་ཡངས་པ་ནི་

¹⁴¹⁵ ཞོལ་ སྟོག་ ༣༧ བ ༡ གཙང་། སྟོག་ ༣༧' ན ༩ བསྟན་ནོ།

¹⁴¹⁶ བསྟན་འགྲུལ་ དཔེ་བསྟུང་མ། དེས། ༤༩ སྟོག་ ༣༠༧ ཐེང་། ༤

ཞབས་མཐེལ་གྱི་བཞི་ཆ་ཕྱིར་འཕགས་པ་ལ་ཐུབ་དགོངས་ལས་སོ། །ཉི་ལྷན་དང་རྣམ་འབྲེལ་ལས་ཉིང་
པ་རིང་བ་ཞེས་སོ། །སྐྱེ་ཆེ་བ་ཁྱུ་བདུན་ཅུ་འཕགས་པ་དང་། བྱང་བ་ནི་ཡ་ཡོ་མེད་པ་ལ་ཉི་ལྷན་ལས་
སོ། །

དགེ་ཚེས་རང་གིས་ཡང་དག་པར་སྦངས་པས་ཕྱས་མོའི་ལྟ་དང་། ཞབས་ལོང་མི་མངོན་
པའོ། །དགེ་བ་སྦངས་པ་གཞན་ལ་སྤེལ་བས་སྐྱེ་སྐྱེ་རེ་རེ་ནས་བྱེན་དུ་སྤྱོད་པ་སྤྱི་བཅུ་ཆེན་དང་
པའོ། །གསོ་བ་རིག་པ་དང་བཟོ་དང་སོགས་པས་ལྷམ་མོ།¹⁴¹⁷ །རི་དྭགས་ཤར་ན་དང་ཨེན་ཡའི་བྱེན་
པ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་ཤིང་རིམ་བར་འཆོམ་ལ་རྒྱས་ཤིང་རྒྱུ་པའོ། །ཨེ་བྱ་ནི་བསེ་ཁ་སྒོ་ལ་
ཆོག་གསལ་གྱིས་སོ། །རང་ལ་བདོག་པའི་འོར་སྒོར་བ་ན་སྒོར་བ་པོ་སོགས་སོ། །ཕྱག་རིང་བ་ནི་བརྒྱ་
བྱང་བོར་བཞག་སྟེ་མ་བདུད་ཀྱང་ཕྱག་གིས་ཕྱས་མོའི་ལྟ་དང་སྤེལ་པའོ། །གྲོགས་དང་མཛའ་བཤེས་
རྣམས་ལ་བྱེ་བ་དང་བྱེ་བ་བསྐྱམས་པ་ནས་གསང་ཆོག་བསྐྱངས་པས་སྦང་པོ་ཆེ་དང་རྟ་ཅང་ཤེས་ལྟར་
འདོམས་ཀྱི་སྤྲོ་བ་སྐྱབས་སུ་མཛེས་པར་བྱ་བའོ། །གསེར་འབྲུ་ནི་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་གསེར་ལྟར་གསལ་
བ་ལ་བྱའི་སེར་བ་ལ་མི་བྱའོ། །ཁང་བཟང་གི་སོགས་གཞལ་ཡས་ཁང་གུ་འོམ་པའོ། །བགས་པ་འཇམ་
པ་ནི་གསེར་དངུལ་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་པ་ལྟར་འཇམ་ཞིང་སྟོམས་ལ་རྩལ་གྱིས་མ་གོས་པའོ། །འདུ་འཛིང་
སོགས་པས་རྣམ་གཡེང་ངོ་། །སྐྱེ་རེ་རེ་ནས་གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་བ་སྐྱེའི་ཁྱུང་བུ་རེ་རེར་སྐྱ་གཉིས་
གཉིས་མེད་པར་འབྲེལ་བའོ། །སྐྱེ་བོ་མཁན་སྒོ་བ་པ་མ་སྒོ་བ་དཔོན་སྒོ་མ་སྟེ་གོང་མ་ཐམས་ཅད་བསྟེན་
བཀྱར་གྱིས་གནས་ཅི་བཞིན་དུ་བཀོད་ཅིང་རིམ་གྱོ་བསྐྱབས་པས་ཞལ་མཛོད་སྐྱས་བརྒྱན་པ་སྟེ། དེ་
ཡང་སྤྱིན་མཚམས་ཀྱི་བར་ཐིག་ལའི་གནས་ན་འཇམ་པ་དཀར་བ་མཉེན་པ་བྱངས་ན་ཁྱུ་གང་དང་ཁྱུ་
གཉིས་དང་ཁ་¹⁴¹⁸གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་འབྱུང་བ་བཏང་ན་གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅི་མོ་བྱེན་དུ་

¹⁴¹⁷ ཞོལ། ཤོག ༡༩༩ ན ༡ བལྷམ་མོ། གཙང་། ཤོག ༡༩༩ ན ༡ ལྷམ་མོ།

¹⁴¹⁸ ཞོལ། ཤོག ༡༩༩ ན ༩ གཙང་། ཤོག ༡༩༩ ན ༡ ཁྱུ་གསུམ་

ཕྱོགས་པ་སྐྱུ་རུ་རའི་འབྲུའི་ཚད་ཅམ་པ་དངུལ་འབྲུར་གྱི་རྣམ་པའོ། །ཞེས་དགོངས་རྒྱན་ལས་སོ། །རྟོ་སྟོང་མེད་གོ་འབྲུ་བ་ནི་རྟོ་སྟོང་འཕེལ་ཁ་ཆེ་བའོ།¹⁴¹⁹

སྒྲུབ་སྒྲུ་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྒྲུབ་པར་བྱས་པ་ནི་དེའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབས་པའོ། །དངུང་མགོ་རྒྱུ་པ་ནི་གསེར་གྱི་བྱམ་པའི་མགྱིན་པ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་པའི་མགྱིན་པ་ལེགས་པར་འབྲེལ་བ་ཅུའི་བྱ་བ་མི་མཛོན་པ་ལ་སྐབ་དགོངས་ལས་སོ། །སྒྲུབ་ཀྱི་སོགས་པས་སྒྲུབ་པ་དང་པན་པའི་བས་བྱེན་པའོ། །ཐལ་གོང་རྒྱས་པ་ནི་དངུང་མགོ་པན་ཚུན་གྱི་བར་རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་རྒྱན་དང་ཐལ་གོང་བྱང་ལ་དག་ལྡན་ལས་ཏེ། མདོར་ན་གསེར་གྱི་གཏན་པ་བྱིས་པ་ལྟར་བྱང་མི་མཉམ་པ་མེད་པ་སྟེ་བཅུ་ཚན་གཉིས་པའོ། །རྟོ་སྟོང་ཞེས་པ་ལའང་རྟོ་མཚན་གྱི་བར་མཁུན་པ་སྟེ་སྒྲུང་བ་ནི་རྒྱང་མཁུན་བད་ཀན་གྱིས་ལྷགས་མ་ཉམས་པར་རྟོ་བ་སོ་སོར་བྱང་བ་དང་མ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་སྟེ་བའོ། །ཀྱུ་རའི་སོགས་པས་བསེལ་ཁང་ཁོན་པ་བཞེད་དཀའ་བར་བས་པ་བརྒྱ་པ་སོགས་སོ། །ཤིང་ཅུ་གྲོ་ད་ལྟར་ཅུ་ཞིང་གས་པ་ནི་འདོམ་གྱི་པན་ཚུན་གྱི་ཅེ་མོ་ནས་གཅུལ་པ་ཇི་ཅམ་པ་ཞབས་ནས་སྟེ་པོའི་བར་ལའང་དེ་ཅམ་པའོ། །དགོངས་རྒྱན་དུ་ཅུ་¹⁴²⁰ག་ནི་དམའ་བ་སྟེ་སྐྱུ་སྒྲུང་རྟོ་སྟོང་མཉམ་པ་སྟེ་སྟེ་བ་ནས་བཟུང་ནས་སྐྱུ་སྒྲུང་དང་སྐྱུ་སྟོང་ཚད་མཉམ་པའོ་ཞེས་དང་། ཡང་ན་འདོམ་ནི་ཅུ་གྲོ་ད་སྟེ་ཞེས་སྒྲུང་ལྟར་ཡང་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་དང་ཉི་སྒྲུང་གི་དགོངས་པ་སྐྱུ་མའོ། །གཙུག་ལག་ཁང་དང་སོགས་པས་འདུག་གནས་བྱེད་པ་སོགས་སོ། །གཙུག་ཏྲར་དང་ལྡན་པ་ནི་རྒྱུ་ཞིང་ཀྱུ་ནས་མཉམ་པ་གཡས་སུ་འབྲེལ་བའི་གཙུག་ཏྲར་དང་ལྡན་པའོ། །ཡུན་རིང་པོ་ནས་འཇམ་པ་དང་སོགས་པས་སྒྲུབ་ལ་མཉེན་པ་གསུངས་པས་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཇི་ཅམ་བཞེད་ཁེབས་པར་མཛད་པ་དང་། དག་གཅིག་བཟོད་པ་རྣམ་རིག་དུ་མའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འགྱུར་བས་ལྷན་པ་ལ་དམར་པོའི་མདོག་འབྲུ་བའི་ལྷགས་རིང་པའོ། །སྒྲུབ་ཀྱི་བྱག་པ་དང་དབྱལ་བའི་སྐྱུ་མཚན་པའི་བར་ལྷགས་ཀྱིས་རིག་པ་ལ་དགོངས་རྒྱན་ལས་སོ། །དབྱིག་གི་སྟོང་པོ་དང་བྱ་ཀ་ལ་པིང་ཀ་ལྟ་བུའི་གསུང་མངའ་བས་ན་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཤིང་རྣམ་པར་

¹⁴¹⁹ རྟོ་སྟོང་སོག་ ༡༩༩ བ ༡ གཙང་། རྟོ་སྟོང་ ༡༩༩ བ ༡ འཕེལ་ཁ་ཆེ་བའོ།

¹⁴²⁰ རྟོ་སྟོང་སོག་ ༡༩༩ བ ༥ ཅུ་གྲོ་ཏྲ་

ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཉན་ན་དགའ་ཞིང་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་། ཟབ་ཅིང་དབྱངས་ཤིན་ཏུ་
འབྱུང་བ་དང་། བཏང་མི་བྲ་ཞིང་ནར་སྒྲན་པ་དང་། མ་འབྲུགས་ཤིང་གསལ་བའི་ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་པའི་
ཆངས་དབྱིངས་སོ།།

ཆོག་བཀའ་སྒྲུབ་ཤིང་དུས་སུ་སྤྲོ་བས་འགྲམ་པ་མེ་ལོང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་མཐར་ལྷུ་ལ་
རྒྱས་ཤིང་བཏྲ་ན་སྤྲུག་པས་འགྲམ་པ་སེང་གཏེ་འབྲ་བའོ། །བཀྱར་བའི་སོགས་པས་མི་བརྟན་
བའོ། །ལོག་འཆོ་མེད་པས་འཆོ་བ་དག་བའོ། །མཉམ་པ་ནི་མཐོ་དམའ་མེད་པའོ། །བར་མཆམས་མ་
དོད་པས་ཐགས་བཟང་བའོ། །མི་པལ་པ་ལྟར་ཉར་བརྒྱད་དང་སོ་གཉིས་མ་ཡིན་པར་ཡན་མན་ལ་ཉི་ཤུ་
ཉི་ཤུ་ཡོད་པས་བཞི་བརྒྱ་མངའ་བ་སྟེ་བརྒྱ་ཆོན་གསུམ་བའོ། །དཀར་ནག་གི་ཆ་མ་འདྲེས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་
དག་པས་དམར་པོའི་ར་རི་དང་མ་འདྲེས་པས་སྤྱན་མཐོན་མཐིང་ངོ་། །སྤྱན་ནི་ལྷུ་པའི་དབྱུས་སྤྱུ་
ཞིང་གནག་པ་དང་ནག་པོ་ལྷུ་པའི་ལོགས་གཉིས་དཀར་བ་དང་རྩི་མ་གནས་པའི་གོ་སྐབས་སྤྱུ་ལ་
མཐིང་གར་འདུག་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་ཤིང་མི་སྤྲ་ལའི་ཤུན་པ་ལྟར་དམར་བ་དང་རྩི་མ་དང་སྤྱན་གྱི་
བར་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་གོ་ཞེས་པ་འདི་ལྟར་ལྷ་རྣམས་དང་ལྷན་ཀྱང་སྤྱན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཙོ་བོ་ཉིད་
གྱི་ཕྱིར། སྤྱན་མཐོན་མཐིང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དགོངས་རྒྱན་ལས་སོ། །ཁྲོ་བའི་སོགས་པས་
ཆགས་པ་མེད་པ་རྫོངས་མེད་ཀྱིས་བལྟས་པས་སྟོང་འོག་གི་རྩི་མ་རྣམས་ལེགས་པར་གཞོལ་ཞིང་མ་
འདྲེས་པར་གནས་པས་རྩི་མ་བའི་རྩི་མ་ལྷ་བྱ་ཉིད་དོ། །བ་མཆོག་ནི་བ་དང་སྤྱང་པོ་ཡང་ན་ཁྱུ་མཆོག་ལ་
བྱ་བར་དག་ལྷན་དང་། བེའུ་གཞོན་ཅུའི་ལྷ་བྱར་སྟོང་མཆོག་དང་དགོངས་རྒྱན་ལས་སོ།།

གཉིས་པ་(དེ་སྟེང་པའི་རྒྱ་)ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་(མདོར་
བསྟན་)ལ་(མཆམས་སྤྱར་དང་རྩི་མ་དང་འགྲུལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆམས་སྤྱར་)ནི། རྒྱ་
སོགས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩི་མ་)ནི། འདི་ལ་གང་ལའམ་ལོངས་སྤྱོད། །གསུམ་པ་(འགྲུལ་བ་)ནི། མཆོན་
སོགས་སོ། །གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་(མཆམས་སྤྱར་)ནི། རྒྱ་དེ་
སོགས་སོ། །གཉིས་པ་(རྩི་མ་)ནི། ལྷ་མ་སོགས་ཏེ་མཆོན་བདུན་གྱི་རྒྱ་སྟོས་ནས་ལྷག་མ་སོགས་ཀྱིས་
བསྟུས་སོ། །མདོ་ནི་ཡུམ་མདོའོ། །གསུམ་པ་(འགྲུལ་བ་)ནི། ཆོག་ལེའུར་སོགས་ཏེ་མཆོན་གྱི་ངོ་བོ་

བཤད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་བཤད་ཟིན་པར་སྟོན་པའོ། །དེར་འཆད་པའང་བཤད་པ་ཐོར་ཡང་བ་དང་
གཞན་གྱིས་རྒྱ་འབྲས་རྟོགས་སྤྲོ་བས་སོ།།

(དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(དཔེ་བྱད་)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་ཙ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
(མཚམས་སྐྱར་)ནི། དེ་ལྟར་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་(ཙ་བ་)ནི། ཐུབ་པའི་ཞེས་པ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་
དང་མཐའི་རྒྱུ་དང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་སྐྱར་རོ། །གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། སྒྲ་མ་པལ་མོ་ཆེ་
ནང་གི་ཡོན་ཏན་དང་ཕྱི་མ་རྣམས་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཕྱི་འོན་ཏན་དང་ཁ་ཅིག་རྒྱ་འབྲས་སུ་འང་
སྐྱར་རོ། །འདི་ལ་བརྒྱད་ལས། བཅུ་ཆེན་དང་པོ་ནི། རྒྱལ་རིགས་སོགས་ལས་བལྟམས་པས་རིགས་
སོགས་དང་། འང་འོང་མེད་པས་སེན་མོ་མཐོ་བ་དང་སྤྱོད་ཚུལ་དང་དགེ་ཙ་རྒྱ་ཆེན་དང་། དགེ་ཙ་རིམ་
གྱིས་བསགས་པའི་ཡང་དག་པར་མཐར་གྱིས་དང་། ལུས་དང་སོགས་པས་ངག་ཡིད་དང་། འིན་ཏུ་
སྤྲས་པའི་གསང་བའི་གནས་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་བློས་ཏེ་འདི་འོང་བུ་ནི་འོང་བུ་རྒྱུ་དང་མཚན་
གྱི་ནི་ཆེ་བའོ། །ཁ་ཅིག་ནི་མཚན་གྱི་ནི་ཕྱི་དང་འདི་ནི་ནང་གི་འོང་བུ་འོ་ཞེས་འདོད་དོ་ཞེས་ཆིག་
གསལ་ལས་སོ། །ཞབས་རིང་ཐུང་མེད་པས་མི་མཉམ་པ་མེད་པའོ།

བཅུ་ཆེན་གཉིས་པ་ནི། སྐབས་གཤེགས་དང་པོ་བཞི་ལ་མདོ་དང་ཉི་ལྔ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་མི་དེ་
སེང་གི་དང་མི་དེ་སྤྱང་པོ་ཆེ་དང་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟར་དང་མི་དེ་ལྷ་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་དང་དེ་དེ་སྐབས་
སུ་གཤེགས་པར་འཆད་ལ། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་དང་པོ་གཉིས་ལ་མི་དང་སྤྱ་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་
མཁས་པ་ཉིད་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་
མདོ་གཞན་ཞིག་ནས་སྐབས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཤེགས་པས་འགྲོ་བ་དེ་གཉིས་བེལ་གྱིས་གཞོན་པར་
གསུངས་པ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པར་གསལ་འོ། །མངོས་པར་མཁས་པ་ནི་ལྟ་ན་སྤྱག་པ་དང་།
འབྲེལ་བག་ཆགས་པ་ནི་འགྱིང་ལེགས་པ་དང་། རིང་ཐུང་དང་སྒྲོམ་སྤྲ་རྣམས་ཐད་ཀར་འཆོལ་བས་
རིམ་པར་འཆོལ་བའོ། །བཅུ་ཆེན་གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་སོགས་པས་གསུང་དང་ཐུགས་དང་ཆོས་འདུལ་
བ་ནི་དྲི་མ་འཛོམས་བྱེད་དེ་ཆ་ཤས་རྫོགས་པས་མཚན་རྫོགས་པ་དང་། སྤྱི་བྱོན་ཆེ་བས་ཁོ་ལག་
ཡངས་ཤིང་བྱད་པར་བཟང་བ་དང་། གོམ་པ་ཆེ་རྒྱུ་རྟོམས་པ་དང་། སྤྱི་ཤུམ་པ་མེད་པ་དང་། སྤྱི་ཤུམ་

ཀྱས་པའོ། །བཙུ་ཚན་བཞི་པ་ནི། ཤེ་མི་ལྟོད་པས་གྲིམས་པ་དང་ལག་ཀྱང་གི་ཡན་ལག་དང་སོར་
 ཚིགས་སོགས་ཀྱི་ཉིང་ལག་ནམ་པར་འབྲེས་པ་སྟེ་ལྷ་ཚིགས་སོགས་ཀྱི་རིང་ཐུང་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཕྱེད་པ་
 དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱན་ཚིགས་ཀྱི་སྟོབ་མ་དང་ལྡན་ཞེས་སྦྱར་ལ། མདོ་ནས་ཕྱལ་རྒྱུ་མ་པ་ཕྱལ་བྱང་པ་
 དང་ལྡན་པ་ཕྱལ་མ་ཞོམ་པ་ཞེས་ཕྱལ་ལ་སྦྱར་ཡང་བསྟན་བཅོས་དང་འབྲེལ་ཆེན་ནམས་ལས། དཀྱུ་ལ་
 སྦྱར་བས་དཀྱུ་ནི་ཤིང་སྐབས་འཚམས་ལ་བྱས་ནས་དེ་རྒྱུ་མ་པ་སོགས་ལ་བཤད་དོ། །ཆོས་སྟོན་པ་ཟུང་
¹⁴²¹ཅིང་གཏུགས་པ་སོགས་དང་། ཕྱལ་ནི་སྟོ་བ་སྟེ་དེ་ཕྱམ་མེ་བ་ནི་མཐོ་དམའ་མེད་པའོ། །སྟེ་བའི་
 གཏིང་ཟུང་པ་དང་མཐུན་པར་འཛིན་པའི་སྟོབ་མ་མངའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་མདོ་དང་ཉི་ལྔ་ལས་ཉེ་རང་
 དང་མཐུན་པར་གདམས་ངག་འཛིན་པའོ། །གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་སྟེ་བའི་རི་མོའོ། །ཀྱན་ནས་ནི་སྦྱོད་
 ལམ་སྟེ་དེ་འདྲ་བའི་འཁོར་མངའ་བའོ། །

བཙུ་ཚན་ལྔ་པ་ནི། ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་པ་ནི་སྦྱོད་ལམ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ནི་དུས་
 མིན་དུ་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའམ་ཡང་ན་ནག་པོའི་ཆོས་སྟོན་པའོ། །མདངས་ཡོད་པའི་དགེ་སྦྱོར་ཆེན་པོ་
 ནི་རང་གི་སྦྱེ་བོ་དང་སྦྱེ་བོ་གཞན་སྟོམས་པར་བྱས་པའོ། །ཆོས་ཟབ་མོ་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པ་དང་། བྱི་
 རེས་སུ་ནི་ཡང་ཡང་ཆོས་སྟོན་པའོ། །ཤིན་ཏུ་རྒྱབས་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པའི་བསྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་མང་པོའི་གཞི་
 འཆའ་བ་དང་། མཆུ་བེམས་ལྟར་དམར་ལ་མདོ་དང་ཉི་ལྔ་ལས་ཞལ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་
 བ་ཞེས་པ་དང་མཐུན་པར་དག་ལྡན་ལས་ཞལ་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་དང་ཞེས་འདོན་ནོ། །ཡོན་ཏན་
 འཐད་པ་ནི་རིགས་པའོ། །ཉི་ལྔ་ལས་ཡོན་ཏན་སྤྲོ་མོའི་ཆོགས་དང་ལྡན་པས་ཞེས་སོ། །བཙུ་ཚན་དྲུག་
 པ་ནི། བྱིས་པའི་སྦྱེ་བོ་ཆགས་པ་ཅན་གཏིང་དབག་དཀའ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་འདུལ་བས་ཞེས་སྦྱར་
 རོ། །སྤང་བོ་དང་འབྲུག་སྦྱུ་ལ་བསྟེངས་པ་འཛིགས་པ་མི་མངའ་བའོ། །སྟན་པའི་སོགས་པས་མཉེན་ལ་
 འངས་པར་སྦྱ་བའི་སྟོབ་མ་མངའ་བ་དང་། སྤིད་པར་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་དགུ་སྟེ་ཆགས་པ། ཁོང་ཁྱོད་ ང་
 རྒྱལ། མ་རིག་པ། ལྟ་བ། ཐེ་ཆོམ། མཆོག་འཛིན། དཔག་དོག །སེར་སྤེའི་ཀྱན་སྦྱོར་དགུ་སྟེ་འདི་དག་

¹⁴²¹ རྒྱལ་ཤོག ༢༥༡ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༢༧༠ བ ༩ ཟད་ཅིང་

གིས་སྲིད་པར་འཆིང་བས་སོ། །ཆོས་འདུལ་བ་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་ནི་དཀར་པོས་འདུལ་བའོ། །མཉམ་
པའི་ས་ནི་སེམས་ཅན་ཉི་རིང་དུ་འཛིན་པ་བྱད་པའི་སའོ།།

བཅུ་ཆེན་བདུན་པ་ནི། སྤྱི་བོ་གཙང་མ་ཕུན་ཚོགས་ནི་གདུལ་བྱ་གཙང་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་
གནས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཆོག་པ་བསགས་
པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །ལྷ་ལྷ་མིན་དང་མིའི་འགྲོ་བ་གཞོན་ནུ་མ་མིག་དཀར་ནག་འབྲེས་ཤིང་པད་
འདབ་རངས་པ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་མཆོག་རྣམས་མགུ་བ་སྟེ་དེ་དག་གིས་བསྟོད་པ་དང་། ཕྱི་རྗེས་སུ་
གཟིགས་པ་ནི་མོངས་པ་ན་ཅིར་འགྱུར་ལྟ་བའོ། །འཇམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ལ་མཁས་ཞེས་སྤྱར་
ངོ་། །སྟོན་ཀྱན་ཏུ་གཟིགས་པ་དང་། མཆོག་ཏུ་གཞོད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་རྒྱན་
ཆགས་དགའ་གྱུར་པ། །གཞོད་པའི་ཆོག་པ་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་གཅིག་འོ། །བདག་གི་སྟོང་ལ་ངེས་པར་
གནས་འཆའ་ན། །འཁོར་བར་འཛིགས་མེད་དགའ་བར་ག་ལ་འགྱུར།¹⁴²² །ཞེས་པ་ལྟར་ངོ། །མི་མཉམ་
པའི་ཆགས་སོགས་ལས་རྒྱལ་བའོ། །བཅུ་ཆེན་བརྒྱད་པ་ནི། ལྷ་བས་བྱས་པ་ནི་ལྷ་ངན་རེ་གཉིས་
སོགས་སོ། །དབྱལ་བ་འབྲེས་པ་ནི་སྤྱི་མཆོམས་ལེགས་པར་དོད་པའོ། །སྤྱི་བ་ཐམས་ཅད་ནི་གྲོལ་བ་
ངན་པ་རྣམས་སོ། །དབྲེས་ཆེ་བ་ནི་དབྱལ་བའི་ཁྲོན་ཆེ་བའོ། །སྟོན་ལས་ཀྱི་མཆོག་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
པར་གྱུར་ཅིག་པའོ། །དབུ་རྒྱས་པ་ནི་གདུགས་ལྟར་གྱུར་པའོ། །བྱང་བ་ལྟར་ཡུལ་ལ་དགའ་བའི་སྟེང་པ་
བསྟོག་པ་དང་། སྟོ་འཇམ་པོ་རྟོག་མེད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་ཤེས་པ་དང་། དབུ་སྤྱི་མི་བཞོར་བ་ནི་
གྲེན་དུ་མ་བརྗེས་པའོ།།

ཕྱག་ཞབས་ལ་དཔལ་གྱི་བེའུ་དང་བཀ་ཤིས་དང་གཡུང་བྱང་འབྲེལ་བས་བརྒྱན་པ་སྟེ་དེ་དག་
གི་རི་མོ་ཡོད་པའོ། །མཆོན་དཔེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲུབ་ཚུལ་རིན་ཆེན་སྟེང་བ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱན་
ལས་འབྱུང་དང་། སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་ལས་འབྱུང་དང་། །འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་ཀྱན་བསོད་
ནམས། །འཛིག་རྟེན་བཞིན་དུ་དཔག་མེད་གང་། །དེ་བཅུར་བསྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་

¹⁴²² བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟན་མ། དེབ། ༩༡ ཞོག ༤༩༩ ཟེང་། ༥

གཅིག་འབྲུབ་སྟེ། །སངས་རྒྱལ་བ་སྤྱི་བྱ་ག་ནི། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་བར་འབྱུང་། །བ་སྤྱི་བྱ་ག་
 ཐམས་ཅད་ནི། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་དག་བརྒྱར་ནི་བསྐྱར་བ་ཡིས། །དཔེ་བྱད་
 བཟང་པོ་གཅིག་ཏུ་བཞེད། །བསོད་ནམས་དེ་སྟེད་དེ་སྟེད་ཀྱིས། །རྒྱལ་པོ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ནི། །རེ་རེ་
 མཐར་ཕྱིན་དེ་ལྟ་བུར། །བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་འབྱུང་བར་འབྲུར། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་
 དག་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཆོག་པ་གང་ཡིན། །དེ་དག་བརྒྱར་ནི་བསྐྱར་བ་ཡིས། །སྐྱེས་བྱ་ཆེན་
 པོའི་མཆན་གཅིག་གོ། །མཆན་ནི་སྤུམ་ཅུ་འབྲུབ་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་
 སྟོང་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིས། །ཁྲི་བ་ཉ་འདྲའི་མཛོད་སྤྱོད། །མཛོད་སྤྱོད་ནི་བསོད་ནམས་དག་སྟོང་ཕྱག་
 བརྒྱ་ནི་བསྐྱོམས་པ་ཡིས། །སྤྱི་གཙུག་ལྟར་ནི་མི་སྤང་བ། །སྐྱོབ་པའི་གཙུག་ཏྱར་སྐྱེད་པར་
 བྱེད། །གཙུག་ཏྱར་བསོད་ནམས་བྱེ་བ་ནི། །གངས་མེད་རྒྱ་ཆེན་བཅུ་པོ་དག་སངས་རྒྱལ་གསུང་གི་
 སྒྲ་དབྱངས་ནི། །ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་སྐྱེད་པའི་མཆོག་¹⁴²³ཅེས་སོ།

¹⁴²³ བསྐྱར་འབྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེས། ༤༩ ཞོག་ ༣༠༩ ཟླ་ ༡༥

(སྦྱལ་སྒྲ།)

བཞི་བ་(སྦྱལ་བའི་སྦྱུ་)ལ་(མཆོམས་སྦྱར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་
 (མཆོམས་སྦྱར་)ནི། དེ་ལྟར་སྦྱུ་གསུམ་པ་ལོངས་སྦྱུ་བསྟན་ནས་བཞི་བ་སྦྱལ་བའི་སྦྱུ་བྱིས་པའི་སྦྱེ་པོ་
 ལས་དག་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཉན་ཐོས་དང་བྱན་མོང་དུ་སྦྱང་བ་གསུངས་སོ། །མདོའི་འགྲེལ་ནི། ཟག་
 མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྦྱལ་བ་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་
 བ་)ནི། གཟུགས་སྦྱུ་གང་གིས་སྲིད་པ་དང་ནམ་མཁའ་རི་སྲིད་བར་གདུལ་བྱའི་འགོ་བ་དག་མ་དག་
 རྣམས་ལ་འབྲལ་དང་ཡུན་དུ་པན་པ་སྦྱ་ཆོགས་མཉམ་དུ་མཛད་པའི་སྦྱུ་དེ་ནི་བྱབ་པའི་སྦྱལ་སྦྱུ་ཉི་དེའང་
 རྒྱན་མི་འཆད་པའོ། །འདིས་ནི་ཉན་ཐོས་སྦྱེ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྦྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་མར་
 མེ་མི་བ་ལྟར་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པ་བཀག་གོ། །རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་སློབ་པ་ནི་ཆོས་དེ་
 དག་ཏྲོགས་པར་བྱས་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
 སངས་རྒྱས་ནས། བྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་དུ་མེད་པ་མཐའ་མེད་པར་དུས་ཐམས་
 ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱལ་བ་སྦྱ་
 ཆོགས་ཀྱི་སྦྱིན་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་
 པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ནི། མདོ་སྦྱེའི་རྒྱན་ལས། བཟོ་དང་སྦྱེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེ། །ཟུ་
 ངན་འདས་པར་ཉག་སྟོན་པ། །སངས་རྒྱས་སྦྱལ་བའི་སྦྱུ་འདི་ནི། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་
 པོ།¹⁴²⁴ །ཞེས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སྦྱལ་བ་ཤུ་གུ་བྱབ་པ་དང་སོགས་པས་བཟོ་སྦྱལ་བ་རབ་
 དགའ་འདུལ་བའི་དོན་དུ་བྱི་ཟར་སྦྱལ་བ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་གང་གང་གིས་འཁོར་བ་རི་སྲིད་
 གནས་ཀྱི་བར་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་དག་མ་དག་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་
 དོན་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཉི་རིང་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཛད་པའི་སྦྱུ་དེ་ནི། སངས་རྒྱས་

¹⁴²⁴ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༠ ཞོག ༤༩༧ ཟླ་ ༩

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་དེ་སྤྱི་དུས་རྒྱུན་ཆགས་པར་
འདུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ།།

གཉིས་པ་(མཛུན་པ་)ལ་(མཆོམས་སྤྱར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། མཆོམས་སྤྱར་
བ་ལ་གཉིས། བཤད་ཟིན་དང་འཆད་འགྱུར་གྱི་ལོ། དང་པོ་(བཤད་ཟིན་)ནི། རབ་ཏུ་བཏགས་པ་སྟེ་
སྟོན་དེ་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་ཕྱེ་བའི་སྤྱི་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཕྱེ་ན་སྤྱར་བྱང་ཆུབ་ཅེས་སོགས་
གསུམ་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རོ། །དེར་དེ་ལྟར་བསྟན་ན་འདི་ལ་གསུམ་ལས། རོ་བོའི་བྱང་པར་ནི་རོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བདག་ཉིད་དེ་འདིས་སྤྱི་ལྷག་མ་གསུམ་དང་སྤྱི་དང་པོ་གཉིས་རོ་བོའི་སྟོན་པ་འབྱེར་མེད་
པར་བསྟན་ཏོ། །རྒྱུའི་བྱང་པར་ནི་གངས་མེད་གསུམ་དུ་སྤྱིར་བཞི་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་
བའོ། །འདིས་སྤྱི་གསུམ་ལྷག་པ་རང་བྱུང་གི་ཆད་མ་འདོད་པ་ལྟར་རྒྱ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བ་བཀག་གོ། །ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ནི་སངས་རྒྱས་དང་སོགས་པས་བྱང་འཕགས་ཉན་ཐོས་
སོ་སྟེ་རྒྱུད་དག་པའི་ཡུལ་དུ་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱང་བའོ། །གང་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་དག་གི་ཡུལ་དུ་སྤྱང་ན། ཟག་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་ཞེ་བྱུག་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ་དེ་རྒྱ་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྤྱར་བཏགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་ནས་སོགས་པས་མཆོག་ཏུ་དག་པའི་འགྲོ་བ་འབའ་ཞིག་ལ་
མཆོན་དཔེ་རང་མཆོན་པར་སྤྱང་བའི་གཟུགས་སྤྱི་ལ་ལྟོས་ནས་ལོངས་སྤྱད་དང་། དག་མ་དག་གཉིས་
ཀའི་གདུལ་བྱ་ལ་མཆོན་དཔེའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་སྤྱང་བའི་གཟུགས་སྤྱི་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱལ་པའི་སྤྱར་
བཏགས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱས་ནས་སོགས་ཁོང་ནས་ཡེ་ཤེས་ལྷག་མ་གསུམ་
འདོན་པ་ནི་མི་འཐད་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སོགས་ཁོང་ནས་དེ་ཉིད་བཏོན་པས་སོ། །རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བདག་
ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་སྤྱད་དང་།
དེ་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཆོན་དཔེར་སྤྱང་བ་སྟེ་དཔེ་རྣམས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་
ལོངས་སྤྱད་དེ་ལ་མོས་པ་ཅམ་དང་ཅུང་ཟད་བསྟོམས་པས་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་པས་སོ་སྟེ་ཡུལ་
དུ་སྤྱལ་བ་སྟེ་དཔེ་རྣམས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྤྱལ་སྤྱར་བཏགས་པ་སྟེ་ཐ་དད་པར་བསྟན་ཅེས་བྱང་ཡེ་
འཆད་ལ། བསྟོམ་བྱ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ན་སྟོབ་ལམ་ན་བསྟོམ་བྱ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྤྱི་བཞི་

བཤམ་ནས་སྐྱེ་གསུམ་ཅམ་ཞིག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཆོམས་སྦྱོར་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པས་ལུགས་སྤྲུམ་མི་འཐད་པར་བྱས་ནས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒོམ་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྒོ་བས་ལས་བྱུང་བ་སྐྱེ་གསུམ་དུ་བསྟན་ནས་ཞེས་བྱང་ཡེ་འཆད་དོ། །སྤྲུམ་ལ་བྱི་མས་བཀོད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཕྱིན་ལས་སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་དང་ལས་ལས་ཅན་དུ་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་དང་པོ་དང་མ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་སྐྱེ་གསུམ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རིགས་སྤྱིན་ནི་སྐྱེ་བཞིའི་མཛད་པར་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་(འཆད་འགྱུར་གྱི་)ནི། སྐྱེ་དེ་གསུམ་བསྟན་ཅིན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོའི་དག་པའི་སྤང་བ་ལ་བརྟེན་པ་སྐྱེ་དེའི་རོ་བོར་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིན་ལས་གསུངས་སོ། །རི་ལྷར་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ཡིས་བདག་པོའི་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་སྐྱེ་དེའི་ཕྱིན་ལས་ཡིན་ཞེས་སྟོན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་རྣམ་འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁོན་ལོངས་སྦྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་སོགས་པས་སྤྱི་ལོ་སྤང་བ་གདུལ་བྱ་ལ་སྦྱེད་པའི་སྐྱེ་ནས་དེ་དག་གི་དོན་བྱ་བ་མཛད་པས་ནའོ། །མདོ་འབྲེལ་ནི། །སྐྱེ་ཅིག་མ་བཞི་པའི་སྐྱབས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོང་པར་གསུངས་པ་ལ་དེ་ལྟ་ན་དག་སོགས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རི་ལྷར་བཞག་པ་རྗེས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །

(མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(རྩ་བ་)ལ་གསུམ། དུས་ཀྱི་སློན་ས་མདོར་བསྟན། དེ་བཞི་སློན་ས་རྒྱས་པར་བཤད།
གངས་ཀྱི་སློན་ས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་(དུས་ཀྱི་སློན་ས་མདོར་བསྟན་)ནི། དེ་བཞི་ནི་སློབ་
དཔོན་ལྟར་ན་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་ལ་འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡིན་པར་འཆད་པ་ནི་འགྲེལ་བ་དེར་གསལ་
ཁ་མི་སྒྲུང་ཡང་དགོངས་པར་མདོན་ཏེ། ཉི་སྒྲུང་ལས་ཆོགས་བཅད་འདི་སྐྱེ་སྐྱེ་དང་འཐུག་པ་གཅིག་ཏུ་
མཛད་པའི་འོག་ཏུ་འཕྲིན་ལས་ལ་མཆོམས་སྐྱར་བས་སོ། །དེ་བཞི་ནི་དུ་རྒྱུ་འགྲེལ་དང་དག་ལྟན་དུ་འང་
འབྱུང་ཞིང་དེ་གསུམ་གས་སྐྱེ་གསུམ་ག་ལ་ཆོས་སྐྱར་བྱས་ནས་དེའི་ཕྱིན་ལས་སུ་འདོད་དོ།

(འཕྲིན་ལས་ཉིད་བདུན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་(དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་)ལ་གསུམ། ལམ་གྱི་རྟེན་དང་། ལམ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་(ལམ་གྱི་རྟེན་)ནི། ཀྱང་བ་གཉིས་པའི་འགོད་གྱི་སྒྲ་འདིར་ཡང་སྐར་ནས། གང་གིས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སོ། །གང་ན་གདུལ་བུའོ། །གང་ལ་ན་ཐར་ལམ་སྒྲེ་བའི་དངོས་གྱི་གདུལ་བུ་ལའོ། །རི་ལྟར་ན་ངན་སོང་གསུམ་དང་ལྟ་མིའི་འགོ་བ་རྣམས་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་སྒྲུབ་པའི་ལས་མཛད་པའོ། །དེ་ཡང་ངན་འགོ་ལ་ནི་རྩ་འབྲུལ་བསྟན་ཏེ་མོས་པའི་ཆེ་ཆོས་བསྟན་པས་སྒྲེ་གནས་དེ་དག་ལས་ཐར་པར་བྱས་ནས་ལྟ་མིའི་རྟེན་ལ་འགོད་ཅིང་། བདེ་འགོ་ལ་ནི་འདོད་ལྟ་ཡུལ་ལ་སྲིད་པས་སྒྲོས་པ་རྣམས་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་མེ་འབར་བར་སྒྲང་བར་བྱས་ནས་འདྲུ་བྱེད་མི་རྟག་སོགས་སུ་སྟོན་པ་དང་། ཁམས་གོང་གི་ལྟ་ཆོངས་པའི་ལྟ་བས་བཅིངས་པ་རྣམས་ལ་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་བསྟན་པས་ལྟ་ངན་དང་སྐལ་¹⁴²⁵བར་བྱེད་པ་དང་། མི་རྣམས་སྒྲུབས་སུ་འགོ་བ་དང་། བསྐལ་གཞི་གཟུང་བ་ལ་སྐར་ནས་རྒྱད་སྟོད་རུང་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། རབ་འབྱོར་བས་¹⁴²⁶འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ན་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ན་བྱང་ཆེན་དག་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ཞི་བར་བྱས་ནས་ཞེས་སོ། །གང་གིས་དང་། གང་ལ་འགོད་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་སྐར་པོ། །དག་ལྟར་དུ་མི་ལས་གཞན་པའི་འགོ་བ་ཞི་བ་ལ་བྱས་ནས་མིའི་འགོ་བ་ལ་སྐར་བའི་མདོ་གཉིས་པ་ལ་སྒྲོར་པོ། །འདིར་ལས་ཞེས་པ་ཉིད་དུག་ལའོ།

གཉིས་པ་(ལམ་ལ་འགོད་པ་)ལ་བཞི། ཆོགས་སྒྲོར་མཐོང་སྒོམ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་(ཆོགས་)ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་སྤྱིན་པ་སྟན་སྒྲོལ་དོན་སྤྱོད་པ་དོན་མཐུན་པའི་བསྐྱེད་རྣམ་བཞི་ནི། སྟོབ་

¹⁴²⁵ ཞོལ། ཤོག ༡༥༥ ན ར གཙང་། ཤོག ༡༥༥ བ ༩ བུལ་བར་

¹⁴²⁶ ཞོལ། ཤོག ༡༥༥ ན ར གཙང་། ཤོག ༡༥༥ བ ༩ རབ་འབྱོར་ངས་

དཔོན་ཏྲ་དབྱངས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་ལས། སྤྱིན་པའི་གཡལ་མོས་ལེགས་བོས་
ནས། །སྤྱིན་པར་སྤྱོད་པའི་གཏམ་བྱས་ཏེ། །དོན་སྤྱོད་པ་ཡི་བག་པའ་ནས། །དོན་མཐུན་གྲོས་ཆེན་ངེས་
པར་གདབ།¹⁴²⁷ །ཅེས་དང་། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན་ལས། དང་པོས་སྤྱོད་གྱུར་དངོས་པོ་སྟེ། །གཉིས་པ་ཡིས་
ནི་མོས་པར་བྱེད། །གསུམ་པ་ཡིས་ནི་སྤྱབ་པ་སྟེ། །བཞི་པས་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ལོ།¹⁴²⁸ །ཞེས་པ་ལྟར་
རོ། །མདོ་ལས་སྤྱིན་པ་ལ་ཆོས་ཟང་ཟེང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱི་མ་དང་དང་པོའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་
སྤྱིན་མའི་འགོ་བ་ཞི་བ་ལ་སྤྱར་ནས་འཛིག་འདས་ཀྱི་ཆོས་བསྐྱུ་བཞི་ལ་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ཀུན་ཉོན་
དང་བཅས་པའི་རྣམ་བྱང་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒྲུང་དོར་དུ་རྟོགས་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་
བའམ་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བའམ་འགོ་བ་ལྟའི་འཁོར་བ་ན་གདའ་བར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་དེ་ལྟ་
བྱ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཆད་མེད་པའི་རང་བཞིན་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་སྤྱབ་པ་ནི། ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་
དུ་མི་དམིགས་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པའང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གཙོ་བོར་དོན་བྱིན་
དུག་ནི། བདག་ཀྱང་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་ཡིན་གཞན་ཡང་སྤྱིན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་
སོ། །ལྟ་བ་གཉིས་ཀའི་དོན་སངས་རྒྱས་སུ་བསྟོད་པའི་ལམ་དགེ་བཅུ་ནི། བདག་ཀྱང་དགེ་བ་བཅུའི་
ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་འཛིན་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་དགེ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་
བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་(སྤྱོད་ལམ་ལ་འགོད་པ་)འཛིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཉིད་དུ་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པ་ནི། བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པར་མཐོང་ནས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་གོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་(མཐོང་ལམ་ལ་
འགོད་པ་)གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཟད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་དོན་དུ་རྟོགས་པའི་ས་དང་པོ་ནི།

¹⁴²⁷ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༠ ཞོག ༤༤ ཟེང་། ༥

¹⁴²⁸ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༠ ཞོག ༤༧ ཟེང་། ༡༡

བྱང་ཆེན་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྣམས་ལ་སྟོང་ཅིང་གཟུགས་སྟོང་པའམ་འོན་ཏེ་མི་སྟོང་
པ་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་འབྲུག་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ།

བཞི་པ་(སྒོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་)ལ་དྲུག་ས་ལྔ་པའི་བར། དྲུག་པ། བདུན་པ། བརྒྱད་པ། དགུ་
པ། བརྒྱ་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྒྱུ་ཅོམ་དུ་རྟོགས་པའི་ས་གཉིས་པ་ནས་ལྔ་པའི་
བར་ནི། ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་
དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་འོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཆོས་རྣམས་དམིགས་
སྟེ་མེད་པ་ས་དྲུག་པ་ནི། བྱང་ཆོ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་མཐོང་
བས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡང་དག་པར་འབྲུག་གོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལུས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་སྒྲིབ་པ་
སྤང་བྱང་དང་གཉེན་པོ་སྤྱེ་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་ས་བདུན་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་
ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་དེ་སེམས་ཅན་ལ་ལ་ཞིག་དམིགས་པར་བྱས་ཤིང་གདུལ་བར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་
སེམས་ཅན་གང་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོ།

བཞི་པ་(ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་པ་)ལ་གཉིས། རྟོགས་པ་དང་། སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ཉན་རང་དུ་
མི་ལྟོང་བར་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ནི། རབ་འབྱོར་པར་ཕྱིན་དྲུག་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ལམ་མོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་(སྤངས་པ་ལ་འགོད་པ་)ཆོས་རྣམས་ལ་གཟུང་འཛིན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་
པ་བརྒྱུག་པ་ནི། བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་སྟོང་པས་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཏགས་པར་
བྱ་སྟེ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར་འདི་ལ་ཆོས་གང་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་སྟེ་མེད་དོ་
ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་བཏགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་(ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི་)འདིའི་ཡོངས་
སྟོང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ཐོབ་པ་དང་འབྲུ་བའི་སྤྱལ་སྤྱིའི་མཛད་པ་རྒྱས་པས་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ནི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་པའང་མ་ཡིན། ལམ་མ་ཡིན་པས་འཐོབ་པའང་མ་
ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཉིད་ཀྱང་ལམ་མོ་ལམ་ཉིད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་པོ། །ཞེས་སོ།

བྱག་པ་(བརྟན་པ་ལ་འགོད་པ་)ལ་གསུམ། བརྟན་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
 ཐོགས་པ་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མ་ལ་འགོད་པ་ལོ། །དང་པོ་(བརྟན་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་)རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་
 པའི་སྣོད་བརྟན་གྱི་ཞིང་དག་པ་ནི། དག་པའི་རྩ་བ་དེ་དག་གྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་
 བྱས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྡོམས། ཞེས་སོ། །ས་བརྟན་
 པ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བས་ཞིང་དག་པར་འགྱུར་བ་ལ་གཉིས། སྤང་བས་ཕྱིན་ལས་སྐྱབ་པ་
 དང་། མཚོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ལོ། །དང་པོ་(སྤང་བས་ཕྱིན་ལས་སྐྱབ་པ་)ལ་སྣོད་དང་། བརྟན་
 དག་པའི་སྤང་བ་། ཕྱིན་ལས་སྐྱབ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་(སྣོད་)ནི། ས་བརྟན་པ་ཐོབ་མ་ཐག་གི་ཆེ་ཉིང་
 དེ་འཛིན་གངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བརྟའི་རྗེས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་
 བྱད་པར་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་སྣོད་གསུམ་འབྱུང་ཕྱག་བརྟའི་
 རྒྱ་དང་མཉམ་པའི་བརྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་སྤྲས་པའི་གདན་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་སྣོད་གསུམ་འབྱུང་ཕྱག་
 བརྟའི་རྩལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་བརྒྱས་གང་བར་སྤང་བ་ལོ།

གཉིས་པ་(བརྟན་དག་པའི་སྤང་བ་)ནི། རང་ཉིད་གདན་དེ་ལ་འཆམ་ཞིང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་འབབ་པར་
 འདུག་ལ་འཁོར་གྱི་བརྒྱ་ལ་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་གྱི་བྱང་སེམས་བཞུགས་པས་བསྐྱོར་ཏེ་འདུག་པར་
 སྤང་ངོ། །གསུམ་པ་(ཕྱིན་ལས་སྐྱབ་པ་)ནི། བྱང་སེམས་དེའི་ཞབས་མཐེལ་གཉིས་དང་བྱས་མོའི་ལྷ་ང་
 1429 གཉིས་དང་ཉླེ་བ་དང་རྩི་བ་ལོགས་གཉིས་ཕྱག་མཐེལ་གཉིས་ལས་འོད་ཟེར་གངས་མེད་པ་འབྱུང་
 ཕྱག་བརྟན་བརྟན་སྤྲོས་པས་རིམ་པ་བཞེན་དུ་ཕྱོགས་བརྟའི་ཡེ་དྲགས་དང་དཔྱལ་བ་དང་དུད་འགོ་མི་དང་
 ལྷ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱས་ནས་དུམ་རྒྱུ་རྣམས་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །ཕྱག་པ་གཉིས་
 དང་རྒྱབ་མགུལ་གཉིས་དང་ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་གངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བརྟན་བརྟན་སྤྲོས་པས་རིམ་པ་
 བཞེན་ཕྱོགས་བརྟའི་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ས་དགུ་པའི་བར་གྱི་

1429 གཙང་། ཤོག 276 བ 6 ལྷ་གང་གཉིས་

གནས་གསུམ་པ་རྣམས་སྤང་བར་བྱས་ཤིང་ཆོས་སྤང་བའི་སྟོང་ཞི་བའི་ཉིང་རེ་འཇིན་གྱི་སྟོའི་ཚུལ་
དང་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་མཁས་པའི་ཚུལ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་ཉེ་བར་སྦྱབ་བོ།

གཉིས་པ་(མཆོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་)ལ་གཉིས། མཆོད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་
བའོ། །དང་པོ་(མཆོད་པ་)ནི། བྱང་སེམས་དེའི་མཛོད་སྤྱོད་ནས་འོད་ཟེར་གངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བཅུ་
སྟོས་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མཉན་ཏེ་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་
རྣམས་སྤང་བར་བྱས་ཏེ་དེ་དག་གི་ལུས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐུག་པར་བྱེད་དོ། །སྤྱི་གཙུག་ནས་འོད་ཟེར་སྟོང་གསུམ་
གངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བཅུའི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པ་འཕྲོས་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱས། འཇིག་རྟེན་ལན་བཅུར་བསྐྱོར་ནས་སྟེང་གི་རྣམ་མཁའ་ལ་འོད་
ཟེར་གྱི་བྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ནས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་མཐེལ་དུ་རྒྱབ་པར་བྱེད་དོ།

གཉིས་པ་(དབང་བསྐྱར་)ནི། རྒྱལ་བ་སྤྱོད་བཅས་དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་དེ་དབང་བསྐྱར་
བའི་དུས་ལ་བབ་པར་གཟིགས་ནས་ཕྱོགས་བཅུ་ནས་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་གྱི་བྱང་སེམས་མཐའ་ཡས་
པ་འོངས་ཏེ། བྱང་སེམས་དེ་ལ་ལྟ་ཞིང་མཆོད་དེ་ཉིང་རེ་འཇིན་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་བཅུ་ལ་སྟོམས་པར་
འབྱུག་གོ། །བྱང་སེམས་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་བེུ་དང་རྡོ་རྗེ་དང་བག་ཤིས་ལས་
བདུད་ཀྱི་དགའ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་འཁོར་འོད་ཟེར་གངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་
བཅུ་དང་བཅས་པ་བྱང་སྟེ་ཕྱོགས་བཅུ་སྤང་བར་བྱས་ཆོ་འབྲུལ་ལྷ་མེད་པ་བསྟན་ཏེ། བྱང་སེམས་དེའི་
དཔལ་བེུ་དང་རྡོ་རྗེ་དང་བག་ཤིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐུག་པར་མཐུ་སྟོབས་ལྷག་པར་འཕེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྱོད་ནས་ཐམས་ཅད་མཆེན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་
ཟེར་ཞིག་འཁོར་འོད་ཟེར་གངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་དང་བཅས་པ་བྱང་སྟེ་ཕྱོགས་བཅུ་ཐམས་ཅད་སྤང་
བར་བྱས་འཇིག་རྟེན་ལན་བཅུར་བསྐྱོར་ངན་སོང་ཞི་ཞིང་བདུད་ཟེལ་གྱིས་མཉན་ནས་བྱང་སེམས་དེའི་
སྤྱི་ཐོར་རྒྱབ་ལ་འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་རྣམས་ནི་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཐོར་རྒྱབ་བོ། །འོད་ཟེར་དེ་དག་གིས་

པོག་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་སྟོན་མ་ཐོབ་པའི་ཉིད་རེ་འཛིན་སྟོང་ཕྱག་བརྩ་བརྩ་འཐོབ་ཅིང་
འོད་ཟེར་དེ་དག་ཀྱང་བྱང་སེམས་དེའི་མགོ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་(སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་)ལ་(མཚམས་སྐྱར་དང་ཅ་བ་དང་འགྲེལ་བ་)གསུམ་
ལས། དང་པོ་སྟེ་བ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ཞིང་འདིར་དུས་འདིའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་འདི་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བར་
ངེས་པའི་རུས་པ་ནི། བྱང་ཆེན་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕུང་པོར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕུང་པོར་ངེས་པའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཕྱོགས་བརྩ་ཀུན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཆོད་
མེད་པ་སྐྱབ་པ་ནི། ཐབས་མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་བརྩའི་ཕྱོགས་རེ་རེའི་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་
གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཀྱང་དེས་དེ་ལ་གང་ཡང་རིག་པར་
འགྱུར་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་འཛིན་ཉེན་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱང་དུ་ཉི་
བར་འགྲོ་ཞིང་སངས་རྒྱས་བསྟེན་པ་དང་སོགས་པས་དེ་ལ་ཆོས་ཉན་བསྟེན་བཀུར་བའི་ཡོན་ཏན་ནི།
ཕྱོགས་བརྩའི་ཕྱོགས་རེ་རེའི་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་ཏུ་མཆིས་པ་དང་།
འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ན་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་གང་ཇི་སྟེད་ཅིག་བཞུགས་ཤིང་འཆོ་
སྟོང་བ་དང་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་དག་ལ་བསྟེན་བཀུར་བ་བྱེད་པ་དང་ཆོས་ཉན་ཞིང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་ལ་
དགོ་བའི་ཅ་བ་སྟེད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་པར་བྱིན་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་ལགས། ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་(སྟེད་པ་ཐ་མ་ལ་འགོད་པ་)ལ་བཞི། རུས་པ། ཉོགས་པ། སྤངས་པ། དག་པའི་རྒྱ་
ཆོགས་སོ། །དང་པོའི་གཉིས་ནི། བྱང་ཆེན་གྱི་ཆོགས་མཐའ་དག་སྟེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ནི།
དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གོ། ཞེས་སོ། །རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་ལས་
ཀྱིས་འབྲས་བུ་རྫོགས་བྱང་དངོས་སུ་འབྱིན་པས་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆུད་མི་བྱ་བ་ནི། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྟོད་པ་སྟོད་ཅིང་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱལོ། །མངོན་

པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་རྒྱད་ལྗེ་འཁོར་བ་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་འགྲེལ་
ལོ།¹⁴³⁰ །ཞེས་སོ།

གཉིས་པའི་གཉིས་ནི། བདེན་བཞི་མཐོང་བའི་རི་ལྷོད་པ་རྟོགས་པ་ནི། བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་
བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བ་དང་སྤྲུག་
བསྐྱེད་འགོག་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་
ནོ།¹⁴³¹ །ཞེས་སོ། །འདུས་བྱས་འཁོར་བ་དང་འདུས་མ་བྱས་བྱང་འདས་ལ་སྒྲ་དོར་ཐ་དད་དུ་ཡོངས་
སུ་མི་ཤེས་པ་སྟེ་མི་འཛིན་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བའི་རི་ལྷོད་པ་རྟོགས་པ་ནི། འདུས་བྱས་ལས་
གྲུད་ནའང་འདུས་མ་བྱས་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །འདུས་མ་བྱས་ལས་གྲུད་ནའང་འདུས་བྱས་དམིགས་
སུ་མེད་དོ། །འདི་འདིར་བཤད་པ་ནི་དོན་འགྲེལ་དབང་བཅན་པར་བྱས་པའོ། །གསུམ་པའི་གཉིས་ནི་
གཙང་བདེ་རྟག་བདག་དུ་འཛིན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤངས་པ་ནི། བྱང་ཆེ་ཐབས་མཁས་པས་བྱིན་ཅི་
ལོག་བཞིས་ཕྱང་པོ་ལྔ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
བ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་གི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་མི་སྤྲུག་པ་ལ་
སྤྲུག་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དངོས་པོ་ལས་རྣམ་པར་འགྲེལ་
ལོ།¹⁴³² །ཞེས་སོ། །བྱིན་ཅི་ལོག་དེའི་གཞི་སྟོབ་ཀྱི་གཉིས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པར་དོན་ལ་མེད་པའི་ཚུལ་
དུ་རྟོགས་པ་ནི། བྱིན་ཅི་ལོག་མ་གཏོགས་པར་གང་ལ་གནས་ཏེ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་པོ་རྣམས་ལས་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ནི་རྒྱུད་དུ་¹⁴³³ རྟ་སྤྱིའི་ཅེ་མོའི་ཆ་ཤས་བཞག་པ་ཅམ་ཡང་མེད་
དོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པའི་གཉིས་ནི་སྤྲིད་མཐའི་སྐབས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་ཁྲི་མས་རྣམ་པར་
བྱང་བ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་རྣམ་པར་བྱང་བར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་སོ། །རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱའི་ཆོགས་པར་གནས་པ་ནི།

¹⁴³⁰ རྟོགས་ཤོག ༢༥༤ བ ༢ འགོལ་རྟོ། གཙང་། ཤོག ༢༥༤ བ ༡ འགྲེལ་རྟོ།

¹⁴³¹ རྟོགས་ཤོག ༢༥༤ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༢༥༤ བ ༢ རྟོན་རྟོ།

¹⁴³² རྟོགས་ཤོག ༢༥༤ ན ༡ རྣམ་པར་འགྲེལ་རྟོ། གཙང་། ཤོག ༢༥༤ བ ༤ རྣམ་པར་འགྲེལ་རྟོ།

¹⁴³³ རྟོགས་ཤོག ༢༥༤ ན ༢ རྒྱུད་དུ་སྤྱིའི་

ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལམ་སྐྱབ་པ་དང་ལམ་སྐྱེད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་སྟེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
 རི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ནི། ཆོས་
 གང་ལ་སྐྱེ་བ་ཡང་མེད་འགག་པ་ཡང་མེད་པ་དེ་རི་མ་སྐྱལ་པའོ། །གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་གང་
 ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ་མི་མཉམ་པ་ཚོངས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱི་དན་
 ལས་འདས་པ་སྟེ་ཆོས་དེ་མ་སྐྱལ་པའོ། །ཞེས་སོ། །མཐའི་འགོད་ཀྱི་སྐྱ་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་
 རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་སྐྱ་སོགས་ནི་འདུག་པའི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་དུ་བཞེད་དོ། །

གསུམ་པ་(འགྲེལ་བ་)ལ་གསུམ་¹⁴³⁴། ཕྱིན་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དེའི་དུས་། རི་མ་བ་དེས་གཞན་
 ཡང་མཆོན་པའོ། །དང་པོ་(ཕྱིན་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་)ལ་སྐྱར་ལྟར་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་ལ་འགོད་
 པའི་དང་པོར་འགོ་བ་བཟང་པོ་ལྟ་མི་དང་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་དན་འགོའི་མངོན་ཞེན་ཉན་མོངས་ཞེ་བ་
 ཞེས་ཆོག་སྐྱར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་བཞི་ལས། ཆོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། ལྷ་པའི་བར་ཅ་བ་ལྟར་
 ཡིན་ལ་ནས་ཞེས་པ་ནི་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་མཇད་ན་དེའི་རྗེས་ནས་མཇད་ཅེས་སྐྱར་ཏེ་ཐམས་ཅད་
 ལའོ། །རང་དོན་ནི་དེ་ལ་ཞེན་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་རང་གཞན་གྱི་དོན་ནི་དག་འབྲལ་བཞབ་སེམས་
 ལོག་ལྟ་སྟོང་བ་རང་དོན་དང་ལྟག་མ་རྣམས་སྟོང་བ་གཞན་དོན་དུ་ཡིན་པའས། ཡང་ན་དག་བཅུ་ཡང་
 སངས་རྒྱུ་སྐྱ་བསྟོས་པས་གཉིས་ཀའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་ལྟར་རང་དོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོག་
 གསལ་ལས་སོ། །དང་པོ་བཞི་ཆོགས་ལམ་པལ་བ་དང་ལྷ་པར་ཐར་ཆ་དང་དེ་ནས་གཉིས་སྟོར་ལམ་
 ཡིན་ཞེས་དེ་ཉིད་ལས་སོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་དང་པོ་གསུམ་བསམ་སྟོར་ལྟར་བ་དག་པའི་ཆོགས་
 ལམ་དང་དེ་ནས་བཞི་བསམ་པ་དག་པ་དང་རང་དོན་དང་གཉིས་དོན་གྱི་སྟོད་པ་དག་པ་དང་ལྟར་བ་དག་
 པའི་སྟོར་ལམ་དུ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་(རྟོགས་པ་)ནི། ལྷ་པར་རོ། །གསུམ་པ་(སྐྱངས་པ་)ནི།
 སྐྱེན་པ་ལ་བཞེན་པ་ནི། དེ་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་པ་ལ་བཞེན་ནས་ས་དང་པོ་ལ་འགོད་པ་སྟེ་འོག་
 རྣམས་སྐྱ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། ¹⁴³⁵། བཞི་པ་(དག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་)ལ་ཡང་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་

¹⁴³⁴ ཞོལ། འོག་ ༣༥༩ ན ༩ གཙང་། འོག་ ༣༧༩ ན ༥ གསུམ་པ་ལ་གཉིས།

¹⁴³⁵ ཞོལ། འོག་ ༣༥༩ བ ༥ གཙང་། འོག་ ༣༧༩ བ ༥ དེ་ལྟར་སྐྱར་རོ།

སོགས་ཏེ་ཆོགས་རྫོགས་པའི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟུན་བཟུངས་
 པར་ཤེས་པ་ལ་འགོད་ཅེས་སྒྲུར་དོ། །ཆོག་གསལ་ལས། ཆོགས་ནི་ས་དང་པོའི་ཆོགས་གཉིས་པོ་ས་
 དེར་ཆོགས་བྱུང་པར་ཅན་ལ་གནས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པས་དེ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ས་
 གཉིས་པ་སོགས་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅིང་དེ་
 དག་བརྟུན་བཟུངས་པར་ཤེས་པས་དཔྱོད་གྱི་དངོས་པོར་འཛིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཡིན་པ་ལ་འགོད་
 དོ།¹⁴³⁶ །ཞེས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟུན་ཅེས་ཏེ་ཤེས་པ་བཞིན་ཞེས་
 པའོ། །གསུམ་པ་བཞི་པ་ལྔ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲུར་ཏེ་སེམས་ཅན་སྟོན་པ་ནི་བྱོད་སོགས་ཐོབ་པ་སྟེ་
 ཤིང་ཏྲོག་དང་མ་སྟོན་པ་བཞིན་འོ། །ཉན་རང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། མཆན་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་
 ཡང་ཞུགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མཐུས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་
 པའོ། །ཞེན་པ་སྤངས་པ་ནི། རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་པྲ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆགས་པའོ། །གཞན་དག་
 ནི་ཆགས་པ་དེ་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ལྷན་པས་ས་འོག་མ་ལ་ལྟོས་ནས་ཞེན་པ་སྤངས་པར་འདོད་
 དོ། །བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པ་ནི། ཆོགས་མ་རྫོགས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་ཡིན་ཡང་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་སྟོན་
 ལམ་གྱི་མཐུས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེར་འཆང་རྒྱ་བའོ་ཞེས་ཆོགས་གསལ་ལས་སོ། །འདི་དང་སེམས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོབས་དང་སྟོན་ལམ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་ནི་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་པལ་པ་དང་
 མེད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ།།

དུག་པ་ལ་ཆོག་གསལ་ལས། འགྲོ་བ་ཞི་བར་མཛད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་
 བར་དུ་ནི་གོང་མ་གོང་མ་ལས་འོག་མ་ཐ་དད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཞིང་དག་ཁོན་དང་སྒྲུར་ཞིང་དེ་ནས་གསུམ་
 རྒྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང་ཐ་མ་བརྒྱད་སྟོམ་ལམ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་བཞག་ཅིང་རང་རང་གི་ཆོས་
 ཅན་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་དུ་འདོད་དོ། །འདིར་རྩ་བ་ལྟར་(བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དང་། རྒྱེ་བ་

¹⁴³⁶ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༩ ཞོག ༤༡༽ ཟླ་ ༡༠

གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མ་ལ་འགོད་པ་དང་།)གསུམ་ལས། དང་པོ་(བརྒྱ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་
པ་)ནི་སྤར་ལྟར་ཉ། ཡེ་ཤེས་ནས་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་འོག་མ་བརྒྱ་གཅིག་ལའང་སྤར་རོ། །གཉིས་པ་(སྤྱི་བ་
གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་)ནི། ཡང་ནི་སྤར་མར་མ་ཐད་པ་དང་དེ་ཉིད་ནི་ས་བརྒྱ་པའོ།

གསུམ་པ་(སྲིད་པ་ཐ་མ་ལ་འགོད་པ་)ལ་(རྒྱས་པ། ཉོགས་པ། སྤངས་པ། དག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་
 དང་)བཞི་ལས། དང་པོའི་(རྒྱས་པའི་བྱད་པར་)གཉིས་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་ཞེས་པ་ནི་བརྒྱ་པ་ཐོབ་མ་
 ཐག་པ་ལ་བཀོད་རྗེས་སྤྱི་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་བཀོད་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལ་བཀོད་རྗེས་སྤྱི་བ་
 པ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པའོ། །བྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི་ཆེ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལས་བྱད་པར་དུ་ཞུགས་པ་
 དང་། བྱང་ཆུབ་མཐའ་དག་འབྲེན་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་མཐའ་དག་སྤྱིད་
 པའོ། །བྱང་ལག་བདུན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཆོག་གསལ་ལས་འཆད་ཀྱང་རྒྱ་སྤྱི་ལ་གཟུང་
 རོ། །ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཆུད་མི་བ་བཞི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱིས་ཡེ་
 ཤེས་ནས་དག་སྤྱིད་ཀྱི། བསྐྱལ་པ་མང་པོ་གཅིག་ཏུ་དཀའ་བ་བྱས་ནས་རང་གི་ཡེ་ཤེས་རྒྱན་གཙོད་པ་
 ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་སོ།

གཉིས་པའི་(ཉོགས་པའི་བྱད་པར་)གཉིས་ནི། དངོས་པོ་ནི་བདེན་བཞིའོ། །ཆོག་གསལ་ལས་
 དངོས་པོ་ཀྱན་རྫོབ་དང་། ཡང་དག་ངེ་བཞིན་དུ་ཉོགས་པ་དེ་དོན་དམ་ལས་ཐ་དད་པར་མི་འཇོན་པ་ལ་
 བཤད་དོ། །གསུམ་པའི་(སྤངས་པའི་བྱད་པར་)གཉིས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་འོག་ནི་བདེན་གཉིས་འོག་པར་
 ཉོགས་པ་སྟེ་དེ་བདེན་པ་ཐ་དད་དུ་མི་འཇོན་པའི་མཐུས་སྟོང་བས་འདི་སྤར་མའི་འབྲས་བྱ་དང་ཕྱིན་འོག་
 སྟོང་བ་དེ་ཡང་རྗེས་ཡོད་པོར་བཞི་མ་ཡིན་གྱི་གཞོད་མ་ནས་དངོས་པོ་ཕྱིན་འོག་པ་བ་ཡང་མེད་པས་
 དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངེ་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་མཐུན་པ་ཅུ་མོ། །བཞི་པའི་(དག་པའི་རྒྱ་
 ཆོགས་ལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྤྱིའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པ། སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྤྱིའི་
 རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པ་དང་)གཉིས་ལས་དང་པོ་(རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྤྱིའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་
འགོད་པ་)ནི། རྒྱ་མཚན་སྤར་མ་གཉིས་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱ་ལ་སྤེལ་དེའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རབ་ཏུ་དག་ཅིང་
 འོད་གསལ་བའོ། །གཉིས་པ་(སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྤྱིའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པ་)ནི། རྣམ་པར་

དག་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་གནས་པའི་ཕྱིར། རི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་
ནམ་བུར་གི་རྒྱ་ཆོག་པ་སོ་ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས་སོ། །གསུམ་པ་(ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་)ནི།
སྤར་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་(དེའི་དུས་)ནི། ལམ་རྟེན་ལ་འགོད་པ་ནས་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་བར་དུ་ཕྱེ་
བ་དེ་ལྟར་ན་ཆོས་སྐུ་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྐུ་འདིའི་ཕྱིན་ལས་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་ཡང་འཁོར་བ་
ཇི་སྲིད་པར་འབྱུག་པར་བཞེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤར་བཤད་པ་ཉེར་བདུན་ནི་ཆོས་སྐུ་ཕྱིན་ལས་ཞེས་སྟོས་
པའི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ནམས་བཞེད་ཅམ་གྱིས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བས་བཞེད་པ་
མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་སྟོས་པར་ཆོག་གསལ་ལས་འཆད་དོ།

གསུམ་པ་(རིམ་པ་དེས་གཞན་ཡང་མཆོན་པ་)ནི། འགྲེལ་པ་འདིར་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་
དང་མཐར་ཕྱིན་ལས་ལ་ས་མཆོམས་ཀྱི་གོ་¹⁴³⁷རིམ་བཞེད་ནས་བར་པ་རྣམས་ལ་མི་སྟོས་པ་ཅི་ཞེ་ན།
ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐ་མར་ཕྱིན་ལས་ཉེར་བདུན་ལ་ས་མཆོམས་
བསྟན་པའི་རིམ་པ་དེས་ཤུགས་ལ་མ་བཞེད་པའི་ལྷག་མ་བར་གྱི་ཆོག་གི་དོན་རེ་དགུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ས་
མཆོམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཀྱང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཆོག་
མངས་སུ་དོགས་པས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོག་གསལ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དང་ཕྱིན་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་
བསྟན་པ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བསྟན་པ་ནི་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་བསྟན་པ་
དང་གོ་རིམ་བསྟན་པ་ལས་དང་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་བར་དུ་མ་འབྲུགས་པར་བསྟན་པ་ལ་འཆད་དེ་
འགྲིག་རྒྱ་མེད་དོ། །དེས་ན་རྟོགས་དཀར་དང་པོ་དང་ཐ་མར་ཞེས་འདོན་པ་ལྟར་རམ་ཡང་ན་ཐ་མའི་
ལས་ཞེས་པའི་དུག་སྐྱ་གཞི་མ་ཐུན་པའི་བསྐྱ་བ་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །

¹⁴³⁷ ཞོལ་ སྟོག ༢༩༡ ན ༥ གཙང་། སྟོག ༢༩༡ ན ༥ ས་མཆོམས་ཀྱི་སྐྱེ་རིམ་

(སྐབས་བཅུ་པ།)

གསུམ་པ་(སྐབས་བཅུ་པ་)ནི། ཤེས་རབ་སོགས་སོ། །ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་
མངོན་ཉིགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྱེང་བ་ཞེས་
བྱ་བ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་སློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྦྱར་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་
འགྲེལ་བཤད་དོ། །

(བར་མ་ལ་དད་པ་ལ་བྱུག་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ།)

གཉིས་པ་བར་མ་ལ་དད་པ་ལ་བྱུག་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་(མཆོམས་སྐྱར་དང་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྐྱར་)ནི། རྒྱས་པ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དང་དེའི་སྐྱོར་བ་སོགས་ནས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྐབས་ཞེས་སྐྱར་བས་དོན་ནས་སྐབས་བྱུག་ཏུ་འགྱུར་བ་དག་ལྟ་བུ་དེའི་ཞེས་པ་དང་པོ་མཐུན་གསུམ་དང་། ཕྱི་མ་བཞི་སྐྱོར་བ་ལ་མཛད་དོ། །འདི་དང་འོག་མ་གཉིས་ལ། ཞེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བྱུག་གིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་དང་། དངོས་པོ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་འཇམ་གསེར་གྱིས་སྐྱར་བ་ལྟར་ནི་འཐད་དོ། །

གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ནི། མངོན་རྟོགས་བྱུག་གི་དང་པོར་བཤད་པའི་རྣམ་མཐུན་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི། མཐུན་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སུམ་ཅུས་མངོན་པར་མཆོན་པར་བྱ་བའི་གནས་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ནི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་བྱ་བྱེད་གཉིས་ཀ་འཛིན་པས་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །མཐུན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གཞི་ལས་རྣམ་གསུམ་མཆོན་པར་བྱེད་པས་མཆོན་ཉིད་ཅེས་འཆད་པ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །སང་ཡེས་ཀྱིས་སྒྲུང་དོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ནས་ཞེས་པ་རྣམས་དེའི་འོག་ནས་བཤད་པ་འདི་དང་འདི་ཞེས་སྐྱར་རོ། །རྣམ་པ་ནས་རྟོགས་པ་ནི་མཐུན་གསུམ་གྱི་སྐྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མེད་གསུམ་ཞེས་པའི་མཐུན་གསུམ་ལ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་ཀུན་འདིས་ནས་པས་ནའོ། །ཅེ་ནས་ནི་མཐུན་གསུམ་གྱི་རབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། མཐུན་གསུམ་ལ་ཞིན་ཏུ་ནས་ཕྱིར་རོ། །མཐར་ནས་ནི་མཐུན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་དངོས་པོ་ནས་ཕྱིར་དུ་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སོ་སོ་བ་དང་མཐའ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པའི་དོན་གཞུང་སྟོང་བ་སྟེ་མ་ཉམས་པར་རྒྱན་ལྟ་བུ་སྟོང་བར་བྱེད་པས་སོ། །སྐད་ཅིག་ནས་ནི་མཐུན་གསུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འགོར་མེད་པས་སོ། །ཆོས་ནས་ནི་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་གསུམ་དེའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་སོ། །འདིའི་མཐུན་གསུམ་ནི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་མཐུན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་

འགྲོར་ལ་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ནས་ནམ་སྤིན་གྱི་བར་ན་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་
དོན་བསྐྱུས་པ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བ་ལས། གཞན་ནམ་པ་བྱུག་སྟེ་ཆོག་གི་དོན་ནི་སྤྲ་མ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་
སྐབས་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

(བསྐྱེད་པ་ལ་དད་པ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ།)

གསུམ་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་དད་པ་ལ་མངོན་ཏྲོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་(མཆོམས་སྤྱར་དང་ཅ་བ་
 དང་འབྲེལ་བ་)གསུམ་ལས། དང་པོ་(མཆོམས་སྤྱར་)ནི། བར་མ་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་(ཅ་བ་)ནི།
 སྐབས་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཁུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་ཡུལ་དང་སྤྱོད་བཞིའི་བདག་ཉིད་ནི་རྒྱ་དང་
 ཆོས་སྐྱེན་ལས་དང་བཅས་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ་དོན་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པ་དུག་ལས་གཞན་རྣམ་པ་
 གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་(འབྲེལ་བ་)ན། དང་པོར་བཤད་པའི་རྣམ་མཁུན་སོགས་གསུམ་ནི་བྱང་སེམས་
 གྱི་སྤྱོད་བའི་འདུག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་རྒྱ་གཞི་མཐུན་པ་སྟེ་དེ་ཡང་མཁུན་གསུམ་གཏན་ལ་པབ་པ་
 ལས་ཆོས་སྐྱེ་འཕྲོལ་བ་ཅུང་ལ་བྱའོ། །དག་ལྟན་ལས་ཀྱང་ཡུལ་དང་རྒྱ་གཞི་མཐུན་པར་བཤད་
 དོ། །འོན་ཀྱང་འགྱུར་འདི་མི་ལེགས་པས་རྒྱ་སྤྱོད་གྱི་འགྱུར་ལྟར་རྒྱ་དང་སྤྱོད་བ་གཞི་མཐུན་དུ་མཛད་
 བ་ལྟར་རིགས་སོ། །ཡུལ་དེ་ལ་ཚུལ་རི་ལྟར་རབ་ཏུ་སྤྱོད་ཞེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་བཤད་པའི་རྣམ་ཀུན་
 སོགས་བཞི་ནི་སྤྱོད་བའོ། །སྤྱོད་བ་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པའི་རྒྱ་མཁུན་གསུམ་དེའི་ནས་ཞེ་ན། དེའི་འོག་
 ཏུ་སོགས་ཏེ་གོ་སྤྱིའི། འདི་ལའང་འགྱུར་སྤྱར་ལྟར་བཅོས་ནས་ཡུལ་དེ་དང་ལྟན་པའི་སྤྱོད་བ་ཞེས་སྤྱར་
 དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་མངོན་ཏྲོགས་བསྐྱེད་ཚུལ་གསུམ་ག་ལ་ཆོག་དོན་བརྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་
 བཞིན་དུ་བཤད་དགོས་ན་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ཆེ་བ་དོན་མེད་ཅེ་ན། འདི་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་
 ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བརྒྱུད་དུ་བཤད་པ་མངོན་ཏྲོགས་རང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་དུག་ཏུ་བཞག་པ་
 དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་གསུམ་དུ་བཞག་པ་གངས་ངེས་དང་རྫོས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོང་གཙོ་བོར་བྱས་
 ནས་བསྟན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པར་བྱང་ཡེ་¹⁴³⁸འཆད་དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་
 པའོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་ངེས་པར་འབྱེད་པ་ན་ཆོག་ལྟར་ལེན་དགོས་ལ་དེ་དག་གི་
 གོ་རིམ་ངེས་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ན་ཆོག་དེ་ཅུང་དུ་མི་རྒྱས་པ་དང་ཡུལ་དང་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་

¹⁴³⁸ ཞོལ། ཤོག 363 བ 6 གཙང་། ཤོག 363 ན ༥ ཞང་གཡེ་

བསྐྱུས་ནས་གངས་ངེས་དང་ལྗོས་སྒྲོང་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ན་ཆིག་བསྐྱུས་པ་ཙམ་ཡོད་པ་སྟེ། མདོར་ན་
ཆིག་དོན་རེ་རེ་ནས་འཆད་པ་ན་བྱེད་པར་མེད་ཀྱང་མདོན་ཉོག་ས་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱས་
བསྐྱུས་ཡོད་པའོ།

(བརྒྱམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ།)

གསུམ་པ་(བརྒྱམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་)ལ་བཞི། གཞུང་གཟུགས་པ། དག་བ་བསྟོ་བ།
 ཁེངས་བསྟུང་བ། ཉོགས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱང་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་(གཞུང་གཟུགས་པ་)ལ་གསུམ།
 ཀུན་གྱི་རྒྱ་དུ་གྱུར་པ་དང་། དགོས་པ་དང་། བརྒྱམས་པར་དམ་བཅའི་གཞུང་གཟུགས་པའོ། །དང་པོ་
 (ཀུན་གྱི་རྒྱ་དུ་གྱུར་པ་)ནི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་ལ་དེ་ཡུམ་གསུམ་པོ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་དུ་དབྱེ་ཞེས་པ་
 མ་གྲུབ་ཏེ། རྒྱ་ལ་དེ་ལ་རྒྱས་ལ་བྱིང་གི་དོན་ཆང་བར་སྤང་ཡང་བསྟུས་པའི་དོན་མ་ཆང་སྟེ་དེ་ལ་ནི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དང་གདམས་ངག་དང་པོ་དུག་གི་མདོ་ལ་སོགས་པ་མི་སྤང་བས་ཤེ་ན།
 འདིའི་ལན་ལ་གསུམ། དོན་བྱང་མང་བ་རྗེས་འགོ་དང་། ལྷོག་པའི་སྟོན་ས་བསྟན། དེ་ལ་སྟོན་སྟོན་སྤང་
 བའོ། །དང་པོ་(དོན་བྱང་མང་བ་རྗེས་འགོ་)ནི། ལ་ལ་ཡུམ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་མདོན་ཉོགས་ཀྱི་དོན་
 ཅམ་དང་དེ་ལས་གཞན་ཉི་ཁྲི་ལས་ཆིག་རྒྱང་ཆང་བ་དང་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་རྒྱས་པ་ལས་དོན་རེ་
 ལ་ཡང་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གསུམ་པོ་ཀུན་ལ་དོན་གྱི་བྱང་པར་མདོར་བསྟུས་ནས་བསྟན་པ་དེ་
 ཅམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིས་ནི་ཡུམ་རྒྱས་ལ་བྱིང་བསྟུས་གསུམ་དུ་འཛོག་པ་བརྟེན་བྱའི་དོན་གྱིས་
 མི་འཛོག་གི་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་གིས་འཛོག་པར་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་(ལྷོག་པའི་སྟོན་ས་བསྟན་)ནི།
 ཡུམ་གསུམ་དོན་ལ་བྱང་པར་མེད་ཅིང་ཆིག་གིས་བྱེ་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཡུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྟེན་བྱའི་
 དོན་གྱི་རིམ་པ་མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པས་ལེགས་པར་བསྟུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པར་མི་རུས་
 ཏེ། ལྷོགས་སྤང་གིས། དེ་ལྟར་རི་སྐད་བཤད་དོན་གྱིས། །བརྒྱད་སྟོང་དོན་འདིར་མ་ཆང་མེད། །འདིར་
 གཞུང་བསྟུས་པ་ཡིན་པར་འདོད།¹⁴³⁹ །ཅེས་ལུང་འདི་བྲངས་ནས་རྒྱ་སྤང་དུ་རྒྱ་དང་བརྒྱད་སྟོང་པ་
 སྟོར་བ་རིགས་པར་བསྟུབས་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ཡུམ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིམ་པ་
 མ་བསྟུས་པར་སྟོར་བ་ནི་མ་འབྲེལ་ལོ།

¹⁴³⁹ བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟུང་མ། དེའ། ༡༥ ཞོག ༡༣༧ ཟེང་། རྩ་

གསུམ་པ་(དེ་ལ་རྫོས་སྟོན་སྤང་བ་)ནི། ཡུམ་གསུམ་ལ་དོན་བྱུང་མེད་ན་རྫོས་པར་ཐལ་ཞེ་ན། ཡུམ་གསུམ་དེ་ལ་ཆིག་བསྐྱུས་པ་དང་སོགས་པས་རྒྱས་འབྲིང་གི་དབྱེ་བ་ཡོད་པས་བྱུང་བར་ཡོད་ དོ། །ཁོ་ནར་ཟད་པས་ནི་དོན་བྱུང་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །འདི་དག་གིས་ནི་ཡུམ་གསུམ་ལ་དོན་བྱུང་མེད་ པར་འགྲུབ་ལ། དེ་གྲུབ་པ་ན་བསྟན་བཅོས་ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྲུབ་སྟེ་འབྲིང་གི་རྒྱན་དུ་གྲུབ་པར་ མ་ཐུན་ལ་དེ་དང་གཞན་གཉིས་དོན་བྱུང་མེད་པས་སོ།།

གཉིས་པ་(དགོས་པ་)ནི། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྲུབ་ཀྱང་ཁྱོད་གྱི་འགྲེལ་ པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་རྟོགས་མི་རུས་ཏེ་མདོ་གསུམ་པོ་དེ་འདིར་མ་སྦྱར་བས་ཤེ་ན། འཕགས་པ་ རྣམ་གྲོལ་སྟེ་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ལ་འབྲིས་པར་བྱས་པའི་མ་ཐུ་ཡིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ མ་ལོག་པར་མཐོང་བའི་སྟོན་པ་ཏེ་རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་ནི་མདོའི་ཆིག་དང་དག་དོན་དང་སོགས་ པས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་བསྟན་བཅོས་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པར་ཆིག་ནས་འདི་ནི་བྱས་ཞེས་རྣམ་པར་ སྦྱར་རོ། །དགོས་པ་ནི། གཞུང་དོན་གོ་བར་སྦྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་ཀྱི་དོན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ན་རྒྱ་ཆེན་ པོའི་བཤད་པ་ནི་གོགས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །ཆིག་གསལ་ལས། ཆིག་ནི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་བར་སྟོན་པ་དང་ དག་ནི་ཆིག་རི་སྟེང་པས་བཟོད་བྱ་གཅིག་སྟོན་པ་སྟེ་ཀ་བ་ནི་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་ལ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།¹⁴⁴⁰ །སོགས་པས་སྟེ་བ་སྦྱོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་སྦྱར་སྤངས་ཏེ་དོན་སྟོན་ པར་མཚུངས་ཀྱང་ཆིག་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྟན་དངགས་མ་བྱས་པར་ཞེས་འཆད་དོ། །འདིས་ཀུན་གྱི་ རྒྱན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྦྱས་པའི་དགོས་པ་དེ་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏོ།།

གསུམ་པ་(བརྒྱུད་པར་དམ་བཅའི་གཞུང་ག་ཟུགས་པ་)ནི། ཅི་འདི་གཞན་གྱིས་མ་གནང་བར་ བྱས་སམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་ལུང་འབོགས་པས་མཁན་པོ་ཡང་དག་པ་མཆོན་རྣམ་སྤང་མཛད་ ཅེས་པའི་སྒྲ་མ་བཟང་པོ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ཏེ་མན་དག་གི་གནང་བ་མཐོས་ནས་བདག་སེང་གི་བཟང་ པོས་ཆིག་ནས་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་པ་འདི་ནི་བྱས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྒྲ་མ་བཟང་པོ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ་

¹⁴⁴⁰ བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེའ། ༡༩ ཞོག ༤༦༥ ཟེང་། ༡

ལ་འདོད་པར་ཆིག་གསལ་ལས་སོ། །འདིས་རྣམ་པར་དབྱེ་ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་གྲུབ་པར་བསྟན་
 ཏོ། །གཉིས་པ་([དགེ་བ་བསྐྱེད་བ་](#))ནི། རྒྱན་འགྲེལ་དེ་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་བདག་བཟང་
 པོའི་ཞབས་ཀྱིས་གང་འཕྲོ་བ་དེ་ཡིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐོབ་བྱ་བ་དེ་གཤེགས་ཤེས་
 རབ་ཆོས་སྐྱེའམ་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་འདོད་བྱ་ལ་སྟོན་པའོ།

གསུམ་པ་([ཁོངས་པ་འབྱུང་བ་](#))ལ་གཉིས། ཁོངས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དེ་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་
 བའོ། །དང་པོ་([ཁོངས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་](#))ནི། བསྟན་བཅོས་རྒྱན་གྱི་དོན་ཀྱན་ནི་བདག་གིས་གང་ན་
 རྟོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་ཇི་བཞིན་མི་རྟོགས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་གྱི་དོན་ཀྱན་བདག་གི་སྟོང་ལས་ཕྱི་རོལ་སྟོག་
 ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དོན་དེ་ལ་ཤེས་རབ་མི་གསལ་བ་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲུག་པས་སོ། །འོ་ན་སྤྱིའི་ཡུལ་
 སྟུང་ན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་དང་བྱམས་པ་དང་འཕགས་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་འཕགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་སྟོང་སྟོང་ཡུལ་ལོ། །དེས་ན་འཕགས་ཆེན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་གྱི་དོན་དེ་ནི་ཚུར་
 མཐོང་བདག་གི་ཡུལ་གང་ན་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་([དེ་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་བ་](#))ནི། སྟོང་ཡུལ་མིན་ན་ལོག་པར་འཆད་པས་འགྲེལ་བ་
 བྱེད་མི་རིགས་ཤེ་ན། སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་དོན་ལ་
 འགྲེལ་བ་ཅོང་པའི་འབད་བ་བཀྱིས་པའི་ཁོངས་པ་ལ་མཁས་པར་སྟོང་སྟངས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་
 བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག་སྟེ་རང་གི་རྟོགས་པ་མི་བརྟེན་པའི་དོན་དང་གཞན་ཡུམ་ཟབ་མོ་ལ་ཞུགས་ན་ཅི་
 མ་རུང་སྟུང་ནས་དེའི་སྟོང་ཡུལ་བའི་དོན་གྱི་ངོ་བོར་བཅུ་མ་མཐའ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་བཅེར་ལྷན་
 ཞིང་བྱམས་ཕྱིར་དང་། །སེམས་དགེ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད།¹⁴⁴¹ །ཅེས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་([རྟོགས་པའི་](#)
[དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་བསྟན་བ་](#))ནི། གྲེ་མ་ཞེས་པ་དོན་དུ་མ་ལ་འབྲུག་ཀྱང་འདིར་ནི་ངོ་མཆར་བའོ། །གྲུབ་
 མཐའི་གོང་འོག་གི་གཞུང་ལུགས་ཏེ་འདོད་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་སྣ་ཆོགས་ལ་སྐྱེས་པའི་དཀའ་སྤྱད་ཀྱིས་
 ཡུན་རིང་དུ་ཡིད་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པར་གྱུར་བ་བདག་གི་ངལ་བསོ་ཞིང་དབྱགས་འབྱེན་པའི་གནས་སུ་

¹⁴⁴¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། དེའ། ༥༩ ཤོག ༩༩ ཟླེད། ༩

གྲུང་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་ལུགས་ངེས་པའི་དོན་ནི། །ཕྱི་
དུས་ལྟན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་ཞིང་མཐོང་བ་ལྟར་གཞན་ལ་བསྟན་པས་ལུས་ཐབ་མོ་
འདིའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་
བྱ་བའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་བ་འདི་ནི། དེག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཁྱེན་པ་
རྒྱས་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུར་གྱུར་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐུགས་གཉིས་ལེགས་པར་
འགྲོངས་པས་རྒྱལ་སྐྱེས་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་པ་རོལ་དུ་སོན་པ། ལུས་ཐབ་མོ་འདི་
འདོམས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལོ་བཅུ་བདུན་དུ་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱས་པའི་
མཐར་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་པམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་དང་རྒྱན་སྐྱར་ཏེ་བཤད་ནས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དྲ་བ་མཐའ་
དག་བསལ་བ། མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བའི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སང་གི་བཟང་པོ་ཞེས་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་
ལྟར་གྲགས་པ་ངེས་མཛད་པ་རྫོགས་པར་བྱུང་བའོ།།

གསུམ་པ་([གང་གིས་བསྐྱར་བའི་འགྲུང་བྱང་བཤད་པ་](#))ནི། བེདུ་ཀ་ར་པ་ལྟ་ནི་དེག་པའི་འགྲུང་
གནས་འོད་ཟེར་རམ་དེག་བྱེད་འོད་ཟེར་དང་། བདག་ཅག་གངས་རིའི་ཁྲོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མིག་གཅིག་ཕུ་
ཆོག་དོན་གཉིས་ཀའི་ཁྱེ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩེ་བ་བན་ནི་དཔལ་བཅེགས་རྟེན་ཏེ་ཞེས་མཚན་ཡོངས་སུ་
གྲགས་པ་ངེས་རྒྱུ་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་དག་པར་ཁྱེས་ཏེ་འཆད་ཉན་
གྱིས་ཀྱང་གཏན་ལ་པབ་པའོ། །སྐད་ཀྱིས་ནི་དུས་ཕྱིས་སོ། །གོ་མི་ནི་བཅུན་པའམ་དགོ་བསྟན་ནོ། །ལོ་
རྩེ་བ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་གཅིག་དུ་བསྐྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཁམས་
གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་རྗེ་རྟོག་ལྟོ་ལྟོ་ཤེས་རབ་སྟེ་ངེས་ཀྱང་ལྟར་བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱིས་
ལེགས་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་བཅས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་ཕུ་འདི་
ཕྱོགས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡར་རོལ་ལྷ་བ་ལྟར་རྒྱས་པར་མཛད་དོ། །

སྒྲ་ཆོག་ས་དགོངས་པའི་སྐད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཀྱི་སྤོང་བ་བྱ་བྱུར་གཡོ། །མི་མཁས་སྤྱིང་ལ་འཛིག་ས་
 སྤྱིད་ཐབ་མོའི་ཚུལ་ནི་ངམ་གནག་ཅིང། །གཏིང་མཐའ་མཆོན་པའི་དཔེ་དང་བུལ་བ་རྒྱལ་ཡུམ་ཚུ་
 གཏེར་ཆེར། །ཡུན་རིང་དུས་ནས་གཤམ་པར་བྱུར་བ་ཡུམ་དོན་ཡིད་བཞིན་ཞོར། །གཞུང་ལུགས་རྒྱ་
 མཆོའི་འཛིངས་ལ་གནས་བཅས་ཤིང། །ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་ཞོར་ལ་དབང་འབྱོར་བ། །མང་ཐོས་
 ལག་འགྲོའི་དབང་པོ་བདག་གིས་ནི། །རྣམ་དཔྱད་བཙུན་པའི་མཐུ་ཡིས་རིང་ནས་རྟེན། །ཉུང་དུའི་ཡི་
 གེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེའི་གནས། །གནས་ལུགས་ཇི་བཞིན་གསལ་བྱེད་ཡུམ་གྱི་རྒྱན། །རྒྱན་གྱི་རྣམ་
 བཤད་མཆོག་གྱུར་བཟང་པོའི་གཞུང། །གཞུང་བརྒྱུད་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་ཁོ་བོས་བཤད། །ཉིན་
 མཆོན་ཀུན་ཏུ་བཙུན་འགྲུས་དྲི་ཡི་བཞོན་པས་བསྐྱོད། །རྣམ་དཔྱད་མི་མཉམ་ཏུ་ལྡང་ཤིང་ཏུས་བྲངས་པ་
 ཡིས། །འབྲུམ་སྤྲལ་གཞུང་གི་རི་སྤྱིང་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་གཅིག །མ་པམ་གཞུང་འགྲེལ་ཤར་རིའི་ཅེ་
 ལ་དེང་ནས་ཤར། །གང་དེ་མཐའ་མེད་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང། །བྱེད་པར་རྒྱན་འགྲེལ་བཙུ་
 སྤྲལ་གཉིས་དང་གཅིག །གངས་རིའི་ལྗོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཕྱིའི་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །ལེགས་བཤད་ན་བའི་རྒྱན་
 དུ་བྲས་པ་དང། །མཁུན་པས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཅིང།¹⁴⁴² །བཅེ་བས་གཞན་པན་སྐྱབ་
 ལ་མི་སྐྱོ་བ། །ཐོག་མཐའ་བར་གྱི་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་བཞི། །སྤྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་བཞུན་པའི་མཐུ་ལས་
 སོ། །སྤྱི་དོན་རིགས་པས་ལེགས་པར་མཐའ་བཅད་ཅིང། །ཆོག་དོན་རྣེ་ཞིང་གསལ་ལ་རབ་ཏུ་
 འབྲིལ། །དེ་ཡང་ཡིད་ཆེས་གཞུང་དང་མི་འགལ་བར། །བྱུབ་པ་འདི་ནི་འདི་ཡི་བྱེད་པར་རོ། །བརྗོད་བྱ་
 ལུང་རིགས་སྟོབས་ལས་འོངས་པའི་བྱིར། །རང་བཟོའི་འཁྲལ་པས་ཁུང་ཐད་གོས་པ་མེད། །རྗོད་བྱེད་
 ཆོག་རྒྱན་གཞུང་དང་མི་འགལ་བྱིར། །ཆོངས་ཆོག་གོང་བའི་སྐྱོན་གྱིས་རིང་དུ་དོར། །དེ་ལྟར་རྗོད་བྱེད་
 སྤྱིག་ལེགས་བརྗོད་བྱའི་དོན། །འཕགས་དང་མཁས་པའི་གཞུང་མང་དུ་མ་དང། །འགྲེལ་བར་བཤད་
 བས་སྟོགས་ལ་ཡིད་འཕྲོག་འདི། །ཁོ་བོའི་སྟོགས་མིན་པ་གཞན་སྟུ་ཞིག །དེ་བྱིར་འདི་ལ་འོངས་པ་
 མེད་མེམས་མོད། །གཟིགས་པ་སྤྱིབ་མེད་རྣམས་ཀྱི་མཁུན་པ་ལ། །ཉམ་ཆུང་བྱིས་པའི་རྟོག་པས་དབྱེད་
 པའི་བྱིར། །འཁྲལ་གང་འཕགས་དང་རང་ལས་མཁས་ལ་བཤད་སྤྱིར། །སྟོགས་ཚུལ་བའི་གྲོགས་གྱིས་

¹⁴⁴² རྟོག་ཤོག ༣༩༥ བ ༩ གཙོང་། ཤོག ༣༩༩ བ ༣ དབང་བསྐྱུར་ཞིང།

རོར་བ་དང་། རྩོལ་ལྡན་སྒོ་གོས་ནོར་གྱིས་དབུལ་བ་དང་། རང་གཞན་གྲུབ་མཐའི་རྒྱ་མཚོ་མ་མཐོང་
 བའི། རལམས་སྒོམ་དེ་ཡིས་སྒོད་ན་སྤངས་ཤུགས་ཅམ། རེའི་གཉེན་མེས་པོས་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་
 པ། རང་གི་འདོད་པས་རང་དགར་བྱེད་པ་བརྟུན། རེའི་ཉིད་བདེན་ན་འདི་ལ་འབྲན་བཟོད་པའི། རྣམ་
 བཤད་འདི་འབྲའི་རྣམ་འབྲེལ་མེད་པ་ཅི། གང་དག་རྣམ་དཔྱོད་རྒྱས་པ་མི་དམན་ལ། རྩོལ་བས་ལེ་
 མོའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་གྱུར་པའི། རྩིང་ནས་རྒྱལ་ཡུམ་མཁས་པའི་གཞུང་བཞིན་དུ། རེས་འདོད་དེ་
 ཡིས་རྣམ་བཤད་འདིར་འཇུག་རིགས། རྩལ་འདིར་འབད་ལས་བདག་གི་བསོད་ནམས་གང་། རྩེ་ཟེར་
 ལྷུང་བའི་གངས་རིའི་རྟོག་འབྲུད་ས། རལམ་གོལ་འབྲུམས་པའི་ལུས་ཅན་འདི་དག་ཀྱང་། རྒྱལ་བའི་
 ལམ་བཟང་དམ་པ་འདིར་འཇུག་ཤོག བདག་གྲུང་ལམ་བཟང་འདི་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། རྩུན་རིང་
 འགྲོགས་པའི་གྲོགས་བཟང་ལུས་སེམས་གཉིས། རམ་རུངས་འཆི་བདག་སྤྲ་མས་བྱེ་བའི་ཆོ། རེ་ལ་མི་
 འདོད་མེད་པར་དགའ་བཞིན་དུ། རེ་ཡི་མོད་ལ་སེམས་ཀྱི་གཞོན་རུ་ཡིས། རྩོན་ལམ་རྩལ་བྲིམས་
 གཞོན་པ་ལ་རོལ་རྟེ། རི་པམ་རྒྱལ་བའི་བྱང་དུ་སོན་གྱུར་ནས། རགསུང་གི་བདུད་ཅིས་རྣ་བ་ཆོམ་བྱེད་
 ཤོག རམདོ་འབྲེལ་རྒྱ་མཚོ་མང་ཐོས་བྱུང་འཇུག་མཐུས་བསྐྱབས་པས། རེགས་བཤད་ཆ་ཤས་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འབྲུངས་གྱུར་ཅིང་། རབ་རྒྱ་སྤག་དཀའ་གནས་ཀྱང་དའི་ཟེུ་འབྲུགས་ལ་བྱེད་
 འདི། རྒངས་མེད་གདུལ་བྱ་བདེ་འབྲུང་གཙུག་ན་གསལ་གྱུར་ཅིག རྩལ་ཡི་ལམ་ནས་ཉི་མའི་རྩེ་མར་
 མ་ལྷུང་ཞིང་། རི་ཡི་དབང་པོ་རྒྱ་གཉེར་སྤྲད་གཡོགས་མ་གྲོལ་བ། རེ་སྤྲིད་འདི་ན་ཡུམ་དོན་དོན་
 གཉེར་སྐལ་ལྡན་གྱི། རེ་བ་སྒྲོང་བའི་དབང་གི་རྒྱལ་པོར་འདིར་གནས་ཤོག རེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་རུ་
 ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་
 བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་
 ཏན་ལ་དབང་འབྱོར་པས་འགོ་བ་དུ་མའི་ཐར་པའི་ལམ་གསལ་བར་མཛད་པ་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཚན་
 ནས་སྒོས་རྟེ་ཆོས་ཀྱི་རྩེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་མཚན་གཞན་ཤར་བྱོགས་པ་རིགས་པའི་དཔའ་བོའི་ཞབས་
 ཀྱི་རུལ་སྦྱི་པོས་གྲུས་པར་སྤངས་ཤིང་། གཉིང་ཟབ་ལ་མཐའ་མེད་པའི་མཁུན་པ་བྱི་མ་མེད་པ་མངའ་
 བས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་རྩེ་བཞིན་དུ་འབྱེད་པ་ལ་
 གཞན་བྱིང་མི་འཇོག་པའི་སྒོ་གོས་ཀྱི་སྒྲོབས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་

བ། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱའི་བརྗེ་ཏ་ཆེན་པོ་ཀྱ་སྤ་ར་མ་ཉིའི་གསུང་གི་བདུན་ཅིས་སློ་བྲོས་ཀྱི་ལུས་སྟོབས་
 རྒྱས་པར་བྱས་པས། བདག་དང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་དུ་སོན་ཀྱང་ཁེངས་པ་
 དང་བྱལ་ཞིང་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་བརྟལ་ཞུགས་ལ་ལེགས་པར་གནས་པ། དུལ་གངས་ཅན་གྱི་མཐར་
 སྐྱེས་པའི་མང་དུ་ཐོས་པ་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་སློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས། སློ་གསལ་ཞིང་དོན་དུ་
 གཉེར་བའི་འདུན་པ་དང་ལྷན་པའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོས་ཡུན་རིང་མོ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་
 དུ། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་འགྱུར་རོ་འཆའ་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ།
 འཆའ་ཡང་དགོན་དུ་པལ་ཆེར་བྱ་བ་པར་བྱས་ཤིང་། མཁས་བྱ་བ་བར་མ་ཆད་དུ་བྱོན་པའི་ཆོས་གྲ་ཆེན་
 པོ་བདེ་བ་ཅན་དུ་རབ་བྱུང་གི་ལོ་སྟོན་གྱི་ཟླ་བ་ལ་མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྐྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི།
 ལམ་བཟང་པོ་འདི་ལ་ཤེས་ནས་མོས་པ་ཐོབ་པ་ཤར་མདོ་སྤྲད་པ་ལྟོང་སྟོན་རྩྭ་ན་བློའོ། ། །འདིས་ཀྱང་
 བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་པན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག །མཛྲ་ལོ།

《བྲིས་ཐོ།》

〈 1 〉 〈 2 〉 〈 3 〉 〈 4 〉 〈 5 〉 〈 6 〉 〈 7 〉 〈 8 〉 〈 9 〉 〈 10 〉

〈 11 〉 〈 12 〉 〈 13 〉 〈 14 〉 〈 15 〉 〈 16 〉 〈 17 〉 〈 18 〉 〈 19 〉 〈 20 〉

〈 1 〉

〈 2 〉

〈 3 〉

〈 4 〉

〈 5 〉

〈 6 〉

〈 7 〉

〈 8 〉

〈 9 〉

〈10〉

〈11〉

〈12〉

〈13〉

〈14〉

〈15〉

〈16〉

〈17〉

〈18〉

〈19〉

〈20〉

དཔར་དབང་ཤོག་ལྷེ་བ།



PANDITA TRANSLATION GROUP
班智達翻譯小組

ནང་པའི་བཀའ་བསྟན་རྣམས་ལ་འཆད་ཉན་བྱེད།
ཡང་དག་ལྟ་ལ་ཞིབ་འདུག་ཉམས་སུ་ལེན།
དམ་ཆོས་ལུགས་བཟང་བརྒྱད་འདྲིན་སྤེལ་མཛད་པས།
རྒྱ་ཆེའི་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་དོན་འབྲུབ་ཤོག།

མཆན།	ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤེང་བ།
མཆན་ཆ་ཆང་།	༄༅། །ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་ཉོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་ དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།
བོད་ཡིག་པར་གཞི།	མེ་ཡབ་སྐུ་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་བསྟར་མ།
མཛད་པ་པོ།	མེ་ཙོང་ཁ་བ།
ནང་ཆོས་ལམ་སྟོན།	དགེ་བཤེས་སྟོ་བཟང་མཁས་མཆོག་
དཔར་འདེབས་བཀོད་སྤྲིད།	རྒྱའི་དགེ་སྟོང་བསྟན་འཛིན་འཕེལ་རྒྱས།
སྤྲུང་མཐུད་སྟུན་བཞོ།	དགེ་བཤེས་ངག་དབང་བཀྲིས།
ལག་རྩལ་ཤོས་སྟོན་པ།	རྒྱའི་དགེ་སྟོང་བསྟན་འཛིན་འཕེལ་རྒྱས།
ཁུ་དག།	དགེ་བཤེས་ངག་དབང་བཀྲིས། དགེ་བཤེས་སྟོ་བཟང་དགེ་འདུན། བསྟན་འཛིན་རབ་འཛིན།
དཔར་སྟུན་པ།	པཱི་ཏྲ་སྐྱ་སྐྱར་ཆོགས་ཆུང་།



པཱི་ཏྲ་སྐྱ་ཆོགས།



པཱི་ཏྲ་Line



པཱི་ཏྲ་WhatsApp

ཁ་བྱང་། 305-42 新竹縣新埔鎮義民路三段 622 巷 52 弄 5 號

བྱ་རྒྱ། <http://www.panditatrtranslation.org>

སྟོན་འཕྲིན། panditatrtranslation@gmail.com

ཐེ་ཕན་དུ་རྒྱབ་སྐྱོར་དུལ་ཁང་ཨང་། 銀行代號 006 帳號：5230-899-010-314

合作金庫 開元分行 戶名：陳冠榮

ཨ་སི་ཀོ་ལི་ཡའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དུལ་ཁང་ཨང་། Buddha Geluk Pandita Translation Group

Bank : ANZ BSB : 013 366 Account no : 1971 99649

དཔར་སྟུན་ཆོས་གངས། 2026 年 3 月初版 ISBN 978-626-99404-7-9 (PDF)

སྟོན་དེབ་བཀོད་སྤྲིད་དང་སྟུན་བཞོ། པཱི་ཏྲ་སྐྱ་སྐྱར་ཆོགས་ཆུང་།

སྟོན་དེབ་བཅུ་དྲུག་མཉམ་ཆས་ཐོ་བཀོད། བཀོད་སྟོང་མ་ལག་ནི་ཀུན་ལ་འཆར། ཡིག་ཆ་དབྱིབས་གཞི་ནི་PDF
ཡིག་ཆའི་ནང་དོན་ནི་ཡི་གེ། བཅུ་དྲུག་སྟོན་ཆས་ནི་ཀུན་ལ་འཆར།



PANDITA TRANSLATION GROUP
班智達翻譯小組

學習傳授佛陀經論典
研討力行佛陀正知見
建立傳承佛陀正教法
利益廣大群眾諸有情

書名：《金鬘疏善說》
全稱：《般若波羅蜜多教授現觀莊嚴論俱廣釋——金鬘疏善說》
藏文版本：《宗大師父子三尊文集》（對勘本）
作者：宗喀巴大師
佛法諮詢：格西洛桑克秋
封面設計暨排版：釋自來
超連結製作：佛子
技術顧問：釋自來
校對：佛子、格西洛桑根敦、葉修足
出版者：班智達翻譯小組



班智達官網



Line



WhatsApp 群

地址：305-42 新竹縣新埔鎮義民路三段 622 巷 52 弄 5 號

網址：<http://www.panditatrtranslation.org>

電子郵件：panditatrtranslation@gmail.com

台灣護持帳號：銀行代號 006 帳號：5230-899-010-314

合作金庫 開元分行 戶名：陳冠榮

澳洲護持帳號：Buddha Geluk Pandita Translation Group

Bank : ANZ BSB : 013 366 Account no : 1971 99649

出版日期：2026 年 3 月初版 ISBN 978-626-99404-7-9 (PDF)

電子書設計製作：班智達翻譯小組

電子書播放資訊：作業系統：不限 檔案格式：PDF
檔案內容：文字 使用載具：不限